

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01193488 2

H E R B A R Z
P O L S K I.

HERBARZ

P O Ł S K I

KASPRA NIESIECKIEGO S. J.

POWIĘSZONY DO
RĘKOPIS

WNIĘSZYCH AUTORÓW,
TRZĘDOWYCH

JANA NEP. BOBROWICZA.

T O M VI.

W L I P S K U

NAKŁADEM I DRUKIEM BREITKOPFA I HÆRTELA.

1 8 4 1.

CS
277
N₆
t. 6

HERBY

I

FAMILLIE SZLACHECKIE.

L.

Lachowicki herbu Łódzia. *Ks. Kojatów. in MS.* o nich świadczy, że są w Orszańskim powiecie. Z tych Piotr Lachowicki podpisał w Oszmiańskim, elekcyą Jana III.

Lachowski herbu Pilawa, w Sandomierskiem i innych województwach. N. Lachowski miał za sobą Zofią księżną Woroniecką koło roku 1529. *Genealog. Wiśniow.* Wojciech wojski ziemi Wiskiej z sejmu 1591. komissarz do granic Pruskich od Mazowsza. *Constit. fol. 617.* N. pojął Łukowską córkę Jana Łukowskiego pisarza ziemskiego Krakowskiego, z Zofji Palczowskiej urodzoną. *Baran.* Jan w Sandomierskiem 1632. Jędrzej komornik Czerski 1674.

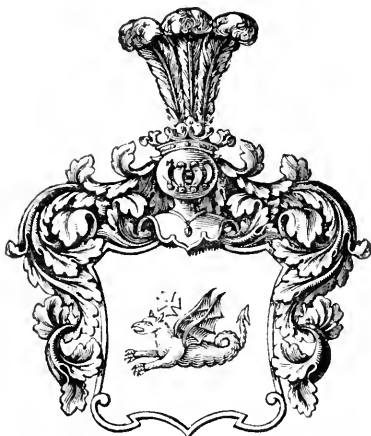
W województwie Sieradzkim, Krzysztof Lachowski r. 1632. podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla. — *Wielądek.*

Niewiadomo czy do tych należał Sebastyan Lachowski Jezuita, sławny kaznodzieja Króla Stanisława Augusta, jego kazania na niedziele całego roku przypisane Królowi wyszły w Warszawie 1770. w dwóch Tomach in 8. po zniesieniu zakonu Jezuitów został kanonikiem Inflantskim. — *Przypisy Krasickiego.*

L A C K I H E R B.

O tym herbie pisali *Paproc. o herb. fol. 671. Okolski tom. 2. fol. 17. Kiełnoty fol. 104. Bielski fol. 571.* Wszyscy się ci zgadzają na to, że powinno być pół gryfa od głowy z skrzydłami i przednimi nogami, tak wyciągnięniemi, jakby coś chciały łapać; druga połowa powinna być Smoka w koło zskrzyconym ogonem; pole tarczy oznaczają czerwone, gryf ma być biały, smok czarny, głowa jego do góry podniesiona,

LACKI

HERB.

w lewą tarczę, patrząca. Atoli *Paweł Ruszel Zakonu Kaznodziejskiego w książce swojej*, której tytuł: *Tryumf, i MS. Ks. Kojalowicza*, inszą go symmetryą układają; to jest, powinien być Smok niby leżący, głową w prawą tarczę obrócony, skrzydłasty, z ogonem w cyrkuł zwinionym, nad nim między głową i grzbietem, krzyż kawalerski, na hełmie trzy pióra strusie. *Petra sancta fol. 354.* podobny temu herb kładzie, tylko że od tyłu, połowa łuską rybią pokryta, w białym polu, którym herbem, powiada, że się niektóre familie na Szląsku zaszczycają. Ten zaś herb według wszystkich pisarzy naszych zdania, przyszedł do Polski z Moskwy; atoli wielu ich pisze, że dawniejszy przodek tego domu Zawichojski nazwany, z Polski wyszedłszy, w Moskwie był osiadł, gdzie tak dla gładkiej wymowy, jako i dla religji, nazwany był od Rusi, Lackim, tak albowiem Polaków Ruś zowie. *Dubowicz w Kazaniu Wyprawienie Osoby* przydaje, że ten Zawichojski Zacharyasz, posługując z Polski do Moskwy, tam był osiadł: syn jego według niektórych, Jan Wasil Lacki, za Cara Wasila Iwanowicza, tego zaś syn Iwan, który nie mogąc znieść tyrannji Owczyzny opiekuna młodego Cara Iwana, do Litwy się przeniósł, za Zygmunta I. Króla Polskiego, od którego wziął dobra Zoludek i Wysoki Dwór: był oraz Lesńniczym Podlaskim; mąż wojenny, i w sprawach rycerskich biegły, z Filonem Rmitą starostą Orszańskim, gdy Król August był pod Radoszkowicami, mężnie Moskwę gromił, i ziemię ich pustoszył, wzdłuż mil dwadzieścia i cztery, wszereż na cztery mile; z Bogdaną Połubińską spłodził córkę Teodorę, Éliasza Pielgrzymowskiego pisarza Litewskiego małżonkę, niezwyyczajnej siły białogłową: *Fustigium triplex*: i synów dwóch, Grzegorza i Teodora, obadwa byli dziełami kawalerskimi wstawieni, osobliwie jednak Teodor pisarz

polny Litewski, ten z młodych lat zwiedziwszy Włochy, Francją, Niemce, i Maltę, wszędzie sobie na wielkiego człowieka imię zarabiał. W Wenecyi będąc, wołu dzikiego, wszystkim impetem do siebie zapędzonego, za rogi ująwszy kark skręcił, i o ziemię uderzył: wielkiej albowiem był siły; ztąd liny mięzsze, jak drobne nici, lekkim pociągnięciem targał; wozy poczwórne i poszóstne we wszystkim pędzie rozpędzonych koni zastanawiał, kilku razem tłoczących się ręce, dość powolnym pomusnieniem ręki, odpychał: tak gładko łuk ciągnął, że mu w ciągnięciu łuku, równego nie było; dla tego przy pośle Tatarskim, na dworze w ten czas będąc Stefana Króla, gdy do podziwienia, łuk wyciągnął, w podarunku od niego wziął wyśmienitego rumaka. W Malcie pierwiastki dzieł rycerskich założył; a do ojczyzny powróciwszy, przez lat dwadzieścia z służby wojennej nie schodził. Gdy Karol Król Szwedzki Inflanty z wojskiem naszedł, pod Rokenhauzem, Orlą, Derpem, Rewlem, Dynamundą, Wolmarem, i indziej, kilkadziesiąt usaryi swym kosztem wystawił. Pod Białym Kamieniem rotmistrem będąc, nad dwiema sty usaryi, dwa konie w batalji straciwszy, na trzecim dopiero Szwedów spędziwszy, do zamku obleżonego wjechał. Hetman Chodkiewicz mając doświadczone jego męztwo, nad wszystkim wojskiem, swoim go namiestnikiem zostawiał. Pod Rircholmem domagał się u tegoż hetmana, żeby był pierwszy na Szwedów mógł uderzyć: niechciał mu tego pozwolić Chodkiewicz, ale go z częścią wojska na posiłek zostawiwszy, sam się wręcz z nieprzyjacielem seiął. Lacki zaś zdaleka widząc, jeszcze passujące się szczęście, do którejby się strony naklonić miało, skoczył w ogień, i tyle przewagą swoją pomógł, że Szwedów złamał, i do pamiętnego zwycięstwa Chodkiewiczowi znacznie dopomógł. Prawdać że w tej batalji, dwiema kulami w udo był postrzelony, ztemwszystkiem, z temi razami, uchodzących Szwedów przez dwie mile gonil i bił, 1605. Nie tylko zaś ręki tak silnej na nieprzyjaciela, doznała ojczyzna, ale i rady, czy to w trybunalach Litewskich, czy na sejmach głównych posługującego, osobliwie 1607. kiedy go Rzeczpospolita do uspokojenia Rokoszu, komissarzem wystawiła, *Constit. fol. 866.* a w nadgrode trudów dla siebie podjętych, w tymże roku, pewną summą prowidowała. *Constitut. fol. 878. i 1609. fol. 926.* A process rozgraniczenia, między województwy Podlaskiem i Brześciejańskim, któremuś Lackiemu, takbym rozumiał że temu Teodorowi, przyznaje, że dla zacnych zasług jego, Nosów od starostwa Mielnickiego oderwany, był oddany; krwawe jego i przeważne dzieła z pochwałą wspominają *Kon-*

stytucye 1611. fol. 45. i 1613. Chwali Gaspar Zaliwski, Laurentius Bojerus S. J. in Carolomachia, Fastigium triplex, Kojatow. in MS. Do Najśw. matki Częstochowskiej był szczególniej nabożny, ztąd obraz jej zawsze przy sobie nosił, w obozie wystawiał do poszanowania, sam daleką z Litwy peregrynacją do Częstochowy pospolicie pieszo i bez pompy zagęszczał. Umarł z wielkim żalem ludzi rycerskich w Wilnie; do czego mu rany pod Kircholmem wzięte były okazyą. Miał za sobą Izabellę Bonarellę de Rovere, znacznej we Włoszech parenteli: z której córka Katarzyna z Teodorem Tyszkiewiczem wojewodą Nowogrodzkim dożywotnie zmówiona, matka była Janusza Tyszkiewicza wojewody Wileńskiego, i syn

Jan Alfons starosta Żmudzki, młodsze lata swoje na dworze Zygmunta III. polerował, pod Smoleńsk się potem z nim wyprawił, i żadnej dalszej kampanji nie opuścił, pod Chocimem przeciwko Osmanowi, w Inflanciech i w Prusach przeciwko Szwedom i Gustawowi, nie tylko z wielkim nakładem, ale też z niemałym życia niebezpieczeństwem stawał. Starostwo Dyneburskie w zasługach wzięwszy, tyle, to ludźmi, których własną szkatułą wystawił na obronę ojczyzny, to sławą imienia swego sprawił, że nieprzyjaciel, który się sforsował na tę fortecę, widząc wszelaką w nim do odporu gotowość, lubo wielkim zapędem zagną chciał ją posiść, musiał gdzie indziej swoją siłę skierować. Podkomorzym dalej Wileńskim zostawszy, to w poselstwach, to w publicznych funkcyach przez lat dwadzieścia służył. *Constit. 1627. fol. 9.* Był potem kasztelanem Mińskim, ztąd postąpił na kasztelanią Żmudzką, nakoniec starosta Żmudzki Raduński Zosleński, fundował OO. Dominikanów w Wysokim Dworze, w dobrach swoich dziedzicznych, dostateczną na dwanaście osób prowizyą opatrzywszy konwent, jako świadczy *Paweł Ruszel w książce swojej Tryumf 1641.* Wiele inszych przybytków Boskich swoim nakładem wystawił. *Fastigium triplex.* Zona jego Joanna Tałwoszowna, jedynaczka córka Adama Tałwosza kasztelana Żmudzkiego, którą od herezyi do wiary katolickiej i pobożności świętą perswazyą namówił. Z tej córka Izabella, małżonka była Teofila Tryzny wojewody Brześćcijańskiego. Drugim związkiem, taż sama Izabella była za Hieronimem Chodkiewiczem, starostą Mozyrskim, synów z tejeż Tałwoszowny było trzech, Teodor, Samuel, i Piotr: Z tych Piotr Kazimierz podkomorzym był Trockim, starostą Raduńskim, rotmistrzem odważnym, atoli młodo umarł; jest w druku, jego *Gratulatio honoris Christoph. Chodkiewicz Pal. Viln. in fol. Vilnae 1642.* Samuel cywun Berżański,

(jeżeli w exemplarzu autora, pióro omyłką, miasto Lackiego, nie napisało Berżańskiego, albo też tu omyłką nie położyło, miasto przy Berżańskich,) zostawił z Zawiszanki syna Jana. Teodor najprzód podstoli Litewski, starosta Raduński, posłował na sejm 1653. roku. *Constit. fol. 5.* potem marszałek nadworny Litewski 1676. roku. *Constit. fol. 9.* złączył się był dożywotnie z Katarzyną Romorowską herbu Wręby, pozostała wdową po Samuelu Grudzińskim, staroście Śrzedzkim, z której zostawił potomstwo.

Ten w końcu wspomniany Teodor Lacki marszałek nadworny Litewski, przetłómaczył księgę Hugona Hermana wierszem polskim, pod tytułem: *Pobożne pragnienia*, w Krakowie 1673. roku. — W roku 1778. Onufry Lacki chorąży Trocki. — *Krasicki.*

Ladziński, w powiecie Orszańskim. Samuel i Alexander Ladzińscy 1648. Krzysztof łowczy Orszański 1674. Józef podstoli Mścisławski.

Lagona herbu Grzymała, w ziemi Rożańskiej, Mikołaj 1632. Wojciech, Felix, Adam, Jędrzej 1648. Arnolf Lagona chorąży Zakrocimski 1674. miał za sobą Jarzyniankę, z której był syn i córka dwie.

Lakowski, w Sieradzkim województwie. Krzysztof Lakowski 1632. podpisał elekcją Władysława IV.

Lanckoroński herbu Zadora. Dom starodawny i ojezynie dobrze zasłużony, pierwszych wieków tylko się z Brzezia pisali, potem i z inszych dóbr. Długosz wspomina Walcera herbu Zadora, który z scholastyka Krakowskiego i kanonika Wrocławskiego, zgodnie od kapituły biskupem Wrocławskim na Szląsku obrany, i od Jana arcybiskupa Gnieźnieńskiego poświęcony w r. 1148. kościół tamże katedralny drewniany zrzuciwszy, z muru wyprowadził, w porządek, ceremonie, śpiewaków z Francyi sprowadzonych opatrzył, siedząc na tej katedrze lat dwadzieścia i dwa, przeniósł się na wieczność. *Cromer lib. 6. Okolski* powiada, że się pisał z Brzezia. U *Miechowity lib. 3. cap. 41.* czytam Mikołaja Jaska, ktoby jednak był z familji, nie przydaje: atoli z przywileju Bolesława Wstydliwego poznać, że to był Jasko z Brzezia, dany ten przywilej w roku 1251. który w domu Lanckorońskich chowają. Stefan z Brzezia kasztelan Wojnicki, ten z Anny z Wiśnicza splodził dwóch synów: Zbigniewa hetmana, i Stanisława różnemi legacyami do postronnych monarchów, Królom Polskim dobrze zasłużonego; wspominają ich *Acta terrest. Cracov. 1379.* i przywilej Karola IV. Cesarza Rzymskiego, dany im w roku 1355. w którym ten Pan, zasługi ku sobie Zbigniewa wyliczywszy, gdy mu na koronacją jego do Rzymu, we dwóchset usaryi, i trzechset

lżejszej jazdy assistował, tytuł hrabiów, obiema i successorom ich nadał, herb ich na ten kształt ułożył, to jest tarcza herbu powinna być na cztery części przedzielona, z których wyższa prawa, i niższa lewa, orla złotego, w koronie, z skrzydłami i ogonem rozpiętym, mieć powinna; wyższa zaś lewa, i niższa prawa, zwyczajnego Płomieńczyka. We środku tej tarczy, drugą mniejszą złożył, na której lew powinien być złoty, płomienisty, w koronie, w prawą tarczy obrócony, i jakby do bitwy ułożony: Nad tarczą dwa hełmy z koronami, z prawego hełmu orzeł taki jak i na tarczy, z lewego pół lwa wychodzi, który w prawej nodze miecz zaniesiony trzyma. Potwierdził ten przywilej Razimierz Wielki Król Polski w roku 1370. Tego Zbigniewa trzech się synów zostało, Zbigniew, Przedbor i Pakosław. Z tych

Zbigniew marszałek wielki koronny, mąż rycerski; którego serca dowody oczywiste dał w różnych z Krzyżakami okazjach, dwieście usarży swoją szkatułą na obronę ojczyzny wystawiwszy, co mu Władysław Król Jagiello, z wdzięcznością przyznaje, w przywileju danym w roku 1413. On gdy Jan Kropidło po śmierci Bodzety arcybiskupa Gnieźnieńskiego, dobra do archidiecezyi należące opanował, z ludem od Króla wysłany, Jana pojmał, i katedrę Gnieźnieńską od nie słusznej inwazyi uwolnił. *Cromer lib. 15.* Według tegoż autora, Król Jagiello jadąc do Wrocławia, żeby się był widział z Wacławem Królem Czeskim, gdy tego Zbigniewa przodem w sześćset koni wysłał, Wacław rozumiejąc, że Król Jagiello tuż zaraz nadjeżdża, wyjechał przeciwko niemu. Witold książę Litewski, wiele sobie męztwo Zbigniewa szacował, któremu on w expedycyi na Moskwę w pięknej i znacznej rycerstwa swego komitywie, aż do Okki rzeki assistował. Co potem nie robił na dobro tej ojczyzny, jak na siebie z tej miary oburzył był gniew Królowy, czytaj *Kromera księgi 18. Paprocki* pod herbem Kotlicz namienia, że gdy Piotra Strzałę pokrewnego jego, Konrad Biały nazwany, ciężko ucisnął, Zbigniew i radą i zbrojną ręką, Konrada księżęcia do tego przycisnął, że u swego poddanego o pokój prosić musiał, umarł 1425. Zona jego Anna, z którejby jednak familji była, historyk nie wyraził, to tylko z *Kromera* pewna, że Anny Królowy o cudzołoztwa potwarzanej, niewinności, przysięgą swoją obroniła; córka tego Zbigniewa, na imię Zbigniewa, była za Łukaszem Słupeckim herbu Rawicz. *Długosz lib. 13. pod rukiem 1459. fol. 240. Augustyn Culsius w dedykacyi Żywota B. Izajasza Bonera* (o którym niektórzy świadczą, że był z matki Lanckorońskiej urodzony, na imię Bronisławy, córki Hieronima) powiada, że

gdy Kazimierz Wielki Król Polski, kościół Ś. Katarzyny na Kazimierzu z fundamentów wyprowadził, i coś trochę nad ziemię wyniósł, a potem w świętych zamysłach ostygnąwszy, ręce od dalszej fabryki opuścił, Lanckorońsey i Jordanowie, tę którą widzimy kościoła strukturę, swoim kosztem skończyli. *Dryacki w życiu tegoż Bonera*, temu to Zbigniewowi przypisuje, i powiada, że dobra swoje Wroblowice, przez braci swoich Mikołaja z Brzezia, i Jana, wieczną darowizną klasztorowi tamecznemu zapisał: atoli *Miechowita* i *Nakielski* fundacyą tego kościoła, raczej do Gniewosza naciągają. O braci także tego Zbigniewa Mikołaju i Janie nigdzie nie czytał, i owszem *Długosz* w roku 1370. wyraźnie mówi, że Zbigniewa tego braci Przedborowi i Pakosławowi, Kazimierz Wielki, Włodzisław dobra, z innemi do niego należącemi, testamentem legował, czego popiera przywilej tegoż Króla *in Monim. Lanckor.* raczej miał mówić że to Zbigniewa synowie, Mikołaj i Jan. Z tych Mikołaj był marszałkiem wielkim koronnym (luboć i o drugim Mikołaju marszałku wielkim koronnym piszą autorowie w roku 1382.) ten wziąwszy działem Lanckoronę i Dobczycze, a brata Jana (a bodaj to nie ten Jan o którym *Okolski* pisze, że kasztelanem był Oświęcimskim) zostawiwszy przy Włodzisławiu, fundował z nimże kościół farny w Oświęcimiu, który potem w probostwo wyniesiony przez Stanisława i Jana braci rodzonych, synów tegoż marszałka, przez Łukasza i Zbigniewa stryjeczno rodzonych, to jest Jana Lanckorońskiego synów, przez Leonarda i Henryka z Brzezia Rusoekich braci rodzonych: o czem świadczy erekeya tegoż probostwa, w r. 1470. ucyzionona. Niektórzy tego są zdania, że Stanisław syn tego Mikołaja marszałka, był wojewodą Sandomierskim, ale mi się to nie zda, bo Mikołaj marszałek żyć przestał koło r. 1458. a Stanisław wojewoda Sandomierski 1535. raczejbym tedy rozumiał, że któryżkolwiek z synów marszałka, to jest, albo Stanisław, albo Jan, spłodził Przeclawa starostę Chmielnickiego, i Stanisława wojewodę Sandomierskiego; jakoż Stanisław marszałkowiec z Brzezia, podpisał przywilej ziemi Belzkiej u *Januszowsk. w Statucie*. Córka tego Mikołaja marszałka miała być za Mikołajem Jordanem, kawalerem Jerolimitańskim, niewiem czy nie siostra jej Zofia za Stanisławem Konarskim herbu Abdank. Któryś z synów tego marszałka, nie zostawił tylko córkę dziedziczkę na Lanckoronie, ta gdy poszła za Jarosława Łaskiego, herbu Korab, wojewodę Sieradzkiego, który kwitnął w roku 1508. wniosła w dom Łaskich Lanckoronę.

Przeclawa starostę Chmielnickiego, zszedł z tego świata

w roku 1531. Czytałem list Zygmunta I. *in MS. Petricov.* w którym ten Król pozwala dwieście ludzi uzbroić na przyszłą kampanią temu Przeclawowi. *Starowol. in Bellator. Sarmat. fol. 150.* powiada o nim, że długą po Europie peregrynacją, ba i miejsca święte w Jerozolimie nawiedzając, poleru w rycerskich sztukach nabył, którego potem dał dokument, to z Konstantynem księżęciem Ostrogskim, rękę na nieprzyjaciółach ojczyzny zaprawując, to kiedy w tysiąc dwieście Kozaków Zaporowskich, aż pod Oczaków zabiegłszy, Tatarów pobił, trzydzieści tysięcy bydła różnego, i pięćset koni w zdobyczy odebrawszy, to Turków pod Białogrodem poraziwszy, to w Prusiech z Janem Zarębą Krzyżakom dobrze się w znaki dawszy, to na Podolu przeciwko pogaństwu mężnie się zastawiając.

Stanisław wojewoda Sandomierski; *Starowol. in Bellator.* bratem go zowie Przeclawa starosty Chmielnickiego, gdzie mu zaraz wielkie pochwały zapisał, kawalerskie jego odwagi licząc. W roku albowiem 1511. Bogdanowi wojewodzie Multańskiemu na posilek przeciwko Perekopskim Tatarom wysłany z Tworowskim, dobrze się im dał w znaki, a w następującym roku, kosz Tatarów u Bilki wyciął. Do sławnej pod Wiśniowcem z tychże nieprzyjaciół wiktoryi, siła swem mężstwem i radą dopomógł. W roku 1516. z innymi pod Trębowłą ośmset Tatarów na placu położył, a pod Podhajcami pięćset: *Bielski fol. 533. i 534.* a gdy się Poganie, chcąc zemścić swoich klęski, znowu zebrawi, i na cztery szlaki podzieliwszy, Chmielnicki, Miedzybozki, Zynkowski, trakty pustoszyli, on zebrawszy rycerstwo Podolskie, nie tylko że ich na kilku miejscach znacznie poraził, ale i z zdobyczy wyzuł, i niewolnika do Wilna Królowi odesłał: był na ten czas cześnikiem Sandomierskim i generałem Podolskim. Zygmunt zaś Król w zasługach wyniósł go, nie na kasztelanią Sandomierską, jako pisze *Okolski*, ale na województwo Sandomierskie, z którym wraz trzymał Kamienieckie i Skalskie starostwa, umarł 1505.

Hieronim starosta Skalski, *Vir pius, Catholicae priscaeque religionis amantissimus*, jako o nim mówi nadgrobek u S. Katarzyny, zmarłemu w roku 1569. położony. Synów jego dwóch *Paprocki* liczy. Stanisława starostę Skalskiego, był potem kasztelanem Halickim, z którym tytułem wspominają go *Konstytucye* 1589. *fol. 560. i 1591. fol. 617.* Mąż rycerski to w Woloszech 1572. *Bielski fol. 645.* to pod Skowrodkiem 1577. mężnie się z nieprzyjaciółami potykał. *Bielski fol. 742.* Miał za sobą Herbutownę starościankę Barską, z której zostało potomstwo. Do fundacyi Ka-

mienieckiego naszego kollegium siła się przyłożył, *Argent. de reb. Societat.* i Mikołaja męża w różnych okazyach i przygodach wojennych dobrze ojczyźnie zasłużonego, osobliwie w Moskiewskiej ekspedycyi pod Pskowem, Połockiem i Wielkimi Łukami, pod Skowrodkiem pięćdziesiąt Tatarów rozgromił, a gdy potem na większą ich liczbę napadł, tam w nogę szkodliwą ranę odniósł. *Paproc. o herb. fol. 340.* tego w *indexie tom. 3. Okolski* podkomorzym Podolskim zowie, i przydaje że pod Cecorą, złotą chorągiew przeciwko Chanowi do potrzeby przywoził; żona jego Zórawińska, córka Sebastjana kasztelana Halickiego, z której syn Stanisław wojewoda Podolski; atoli pod herbem Zadora, ojca tego Stanisława wojewody Podolskiego, Ruskim wojewodą pisze, i przydaje, że w kaplicy swojej fundacyi przy katedrze Ramienieckiej pochowany spoczywa.

Stanisław wojewoda Podolski, starosta Płoskirowski, kładę tu jego nadgrobek z katedry Lwowskiej, gdzie po śmierci złożony. *In Gallia, deinde Italia, severioribus disciplinis aetatem primam excoluit, ea laude, ut a Clemente VIII. P. M. singulare Sarmatiae decus, et ornamentum appellatus sit, et Francorum calculo ob eximiam virtutem, et ante annos iudicii maturitatem, Episcopatu, qui ei offerebatur, dignissimus haberetur. Praeclarissimis animi dotibus illectus Sigismundus III. non expectata maturiori aetate, in Senatorium Ordinem eum cooptavit, primoque Castellanium Haliciensem, dehinc Podoliae Palatinum fecit temporibus turbulentissimis: sed is mox provinciam, pace cum Valachis constituta, pacatam reddidit. Et cum majora meditaretur, immatura morte, anno aetat. 32. Xti 1617. obiit.* *Okolski* twierdzi, że był i Ramienieckim kasztelanem, ale nadgrobek nie o tem nie mówi, że miał za sobą Zamiechowską Zofią, pozostałą wdowę po Janie Golskim kasztelanem Halickim, że był w różnych językach biegły. Tenże autor w *indexie* tych jeszcze z tego domu liczy. Stanisława stolnika Krakowskiego, Mikołaja podkomorzego Podolskiego, umarł 1560. Jana podkomorzego Krakowskiego, umarł 1510. Mikołaj chorąży Lwowski miał za sobą Annę Stanisławską herbu Pilawa, podkomorzankę Sanocką. *Okolski.*

Jan chorąży Podolski, którego z Barbary z Hussiatynia Kalinowskiej, Walentego generała Podolskiego siostry, córka była Podolaniecka, jako pisze *Geneal. Kalinowskich*, i synów trzech, Stanisław wojewoda Ruski, o którym niżej, Marcin, żona jego Krystyna Roziatulska, i Jan w zakonie Kaznodziejskim kaznodzieja i teolog zacny. Mikołaj brat Jana chorążego Podolskiego, najprzód w Węgrzech żołd wojenny

z Batorym prowadził, potem w ojczyźnie, od żadnej się ekspedycyi nie uchylił, czego dowodem były gęste rany z potyczki wyniesione; pojął był Stanisławską herbu Pilawa, Kasprowa podkomorzego Sanockiego córkę. Hieronim najprzód chorąży potem podkomorzy Podolski, w wojennych dziełach, to w cudzoziemskich, to w ojczystych obozach przepolerowany, osobliwie pod Kluszyńcem z Moskwą; dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Humiecką kasztelanką Kamieniecką, drugi raz z Chodorowską.

Stanisław wojewoda Ruski hetman polny koronny, Skalski i Dymirski starosta, przedtem zaś najprzód Halicki kasztelan 1646. potem Kamieniecki 1650. dalej wojewoda Bracławski 1651. umarł wojewodą Ruskim 1657. Z młodych lat swoich zaraz się do obozu udał, gdzie ani zdrowiu, ani fortunie swojej nie folgując, w znacznym kompiecie własnych swoich ludzi, nie raz nie bez niebezpieczeństwa heroicznie stawał, osobliwie gdy Tatarów pod Jagielnicą, dziedzictwem swoim, którą też przeciwko temu nieprzyjacielowi znacznie ufortyfikował, pod Kapuścińcami, Smankowcami, Bednarowem, tryumfalnie pisał. Gdy z Roniecpolskim Kantymira pod Martynowem, Chana pod Uściem, Gałgę pod Belzem z Lubomirskim i Chmieleckim wojował. Rozackiej rebelji pod Ramieńcem, Ostropolem, Zbarażem, Krasnym, szabłą i męztwem swoim ukrócił, zgoła w owym złym razie, gdzie się na tę ojczyznę wiele nieszczęścia spiknęło, tak się pokazał, jako na kochającego syna przystało. Złączył się był dożywotnie z Alexandrą Zbigniewa Sienińskiego kasztelana Lubelskiego córką: która mu dwie córki powiła, Barbarę młodo zmarłą, i Joannę, Swantopelka Bolestraszyckiego małżonkę: synów według *Okolskiego* siedmiu, to jest Zbigniewa starostę Skalskiego 1649. Jana, ten był kanonikiem Lwowskim i Krakowskim: Mikołaja, ten młodo zszedł z tego świata 1647. Hieronima podkomorzego Podolskiego, Skalskiego Dymirskiego starostę, żona jego zda mi się Cetnerowna starościanka Lwowska, atoli potomstwa nie zostawił: Przeclawa kasztelana Czechowskiego, Marcina, i Franciszka, którego z Heleny Chomętowskiej, córka Agnieszka Mirzejowska kasztelanowa Zakroczymska.

Janowi, bratu rodzonemu Mikołaja marszałka wielkiego koronnego, dostał się działem Włodzisław, *Acta Cracov. 1444. feria 3tia in Crastino S. Andreae*; tego było dwóch synów, Łukasz i Zbigniew, co się pokazuje z fundacyi probostwa Oświecimskiego 1470. gdzie ich zowią stryjeczniemi braćmi Stanisława i Jana z Brzezia Lanckorońskich (byli to ci dwaj synowie Mikołaja marszałka, a synowcowie Jana).

Jeden z tych czy Łukasz czy Zbigniew miał za sobą Katarzynę z Kobylan, z której zostało dwóch synów, Adam i Abraham, dowodem tego jest przywilej stary, który w Włodzisławiu chowają. O Zbigniewie kasztelanie Rospierskim świadczy *Bielski*, że z młodości do rycerskich dzieł przyuczony, Władysławowi Jagiellończykowi sprowadził do Węgier chorągiew, z którą tam zwycięzko się popisawszy, też samę w Budzie na honor Najśw. Matki powiesił, takbym rozumiał, że to mowa o tym Zbigniewie bracie Łukasza. O Abrahamie i o potomstwie jego nigdzie nie czytam. Adam zaś brat jego starosta ojcowski, miasteczku Włodzisławowi niektóre wolności nadał, którego syn Jan łowczy Sandomierski od tegoż miasteczka Włodzisławskim był nazwany, był mąż jako jego nadgrobek o nim zmarłym w roku 1564. mówi u *Paprockiego: in re militari nemini secundus*, w Włodzisławiu zamek wymurował, co poznać z jego tam inskrypcyi na sklepieniach, *Okolski* o nim twierdzi, że na wojnie Inflantskiej zginął: Kurozwęska podskarbianka koronna, ostatnia z tego domu dziedziczka dwóch mu synów powiła, Krzysztofa i Hieronima, z których Krzysztof wziął działem Kurozwęki, Hieronim Włodzisław. Krzysztof dziedzic na Kurozwękach, kasztelanem był Małogosekim, pojął był w dożywotnią przyjaźń pierwszym ślubem, Annę Tęczyńską wojewodzanekę Krakowską, z której dwie córki spłodził, Jadwigę i Annę, tyleż synów, Przeclawa i Zbigniewa. Drugim ślubem Wzdowską herbu Śreniawa, pozostałą wdowę po Karwickim staroście Latowickim. *Okolski* tego Krzysztofa Radomskim kasztelanem zowie, a śmierć jego zwała na rok 1583. co lubo być może, że się z Małogosekiej kasztelanji przesiadł na Radomską, rok jednak omylny pokłada ten autor: bo *Sarnicki w dedykacyi swojej historyi* 1587. i list Zygmunta III. 1589. jeszcze go Małogosekim piszą, jest o nim i w konstytucyach koronnych częsta wzmianka, gdzie go Rzeczpospolita na różne funkcye narażała. Przeclaw syn Krzysztofa kasztelana z Tęczyńskiej, na dworze Króla Augusta I. u którego w wielkich był respektach, i w obozie, młodsze lata polerował, w domu potem spokojne życie prowadząc, skończył go w roku 1612. uporeczywie przy Geneweńskich błędach stawając, luboć żonę miał hrabiankę Tarnowską kasztelanekę Sandomierską prawowierną katoliczkę, z którą jednak potomstwa nie zostawił. *Cichoc. Alloqu. Osecen. lib. 2. cap. 12.* Zbigniew brat jego podkomorzy Sandomierski, mąż przy wierze katolickiej gorliwy, Kurozwęcki i Oleśnicki kościoły od heretyków sprofanowane katolikom przywrócił, *Cichoc. loc. cit.* śmiertelne to życie zakończył

w roku 1619. Katarzyna Komorowska kasztelanka Oświęcimska, dwie mu córki powiła: Zofią z Gabryelem Krasińskim kasztelanem Płockim, starostą Nowomiejskim, Jadwigę z Morsztynem kasztelanem Zawiehojskim dożywotnie złączone. Synów zaś siedmiu. Pierwszy Mikołaj proboszcz Oświęcimski, dziedzic na Kurozwękach. Drugi Krzysztof kasztelan Radomski, dziedzic na Koszutowie, żona jego Jadwiga Wiktorya z Kaliszan, *Cichoc. dedyka. 30. przyczyn*, córka się tylko po nim została Izabella, Franciszkowi Lipskiemu staroście Rawskiemu zaślubiona. Trzeci Jacek kasztelan Przemyski, dziedzic na Oleśnicy, wspominają go *Konstytucje 1661. fol. 16.* od tego był syn Zbigniew. Czwarty Ludwik dziedzic na Strupieniu, syn zaś jego Mikołaj starosta Nowomiejski, którego śmierć przypadła na rok 1672. temu Maryanna Tarłowna kasztelanka Przemyska, zrodziła syna Jana kasztelana Radomskiego, którego z Jadwigi Tarłowny podkanclerzanki koronnej córka Anna, najprzód żyła z Firlejem kasztelanem Kamińskim, a po tego śmierci, z Józefem Kalinowskim chorążym Podolskim: i syn Stanisław, którego żona Bidzińska stolnikowna Sandomierska. Piąty Zygmunt dziedzic na Wąworkowie, od którego córka Helena, Józefa Borka kasztelana Radomskiego małżonka. Szósty Alexander. Siódmy Jędrzej.

Hieronim łowczy Sandomierski dziedzic na Włodzisławiu, brat Krzysztofa dziedzica na Kurozwękach, urodzeni z Kurozwęskiej, dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Zofią Dembińską kasztelanką Krakowską, z której były trzy córki, Anna, Jadwiga, i Krystyna, drugi raz z Anną Drohicińską herbu Nałęcz kasztelanką Lubaczowską; synów jego z tej według *Baranow.* dwóch zostało. Adam, ten z Ewą Rejowną herbu Oksza żył bezpotomnie, i Samuel najprzód kasztelan Wiślicki, a potem Sądecki, starosta Małogoscki, w Włodzisławiu wyrzuciwszy z tamąd predykantów Luterskich, wiarę wprowadził katolicką, kościół modną strukturą fundował, i marmurem przyozdobił, pałac tamże na wyspie drewniany, i dwór w dobrach Cieśle nazwanych, w starostwie Małogosckim wystawił. Pod interregnum, chorągiew jazdy okrytą, swoim nakładem dla pospolitego bezpieczeństwa trzymał, zszedł z tego świata w r. 1638. w swojej fundacyi pogrzebiony: z Zofji, czy jak inni chcą, Katarzyny Firlejowny podskarbianki wielkiej koronnej (umarła 1645. wraz z mężem pochowana) siedm córek, z których dwie zakonnicami zostały, tyleż synów, z których trzech duchowny sobie stan obrali, zostawił: jam się tylko tych doczytał; Henryka, który w piętnastym roku życia swego z światem się

pożegnał: Zygmunta kanonika Krakowskiego: Wespazjana biskupa Kamienieckiego w r. 1673. i Pakosława Razimierza podstolego Krakowskiego, posłował na różne sejmy, a z Anny Dembińskiej podkomorzanki Krakowskiej splotziwszy córkę Ratarzynę Sładkowską kasztelanową Sochaczewską (umarła 1688.) i synów dwóch, Franciszka i Samuela, gdy mu żonę śmierć zabrała, kanonikiem Krakowskim i proboszczem Oświęcimskim zostawszy, deputatem bywał na trybunał koronny, aż też w roku 1702. życie to śmiertelne w nieśmiertelne zamienił. Samuel najprzód na dworze Jana III. czas niejaki zabawił; był potem z posłem wielkim w Turzech, i deputatem na trybunał koronny, młodo bo w trzydzieści lat życia swego 1689. wszedł do grobu; miał za sobą Helenę czyli raczej Konstancją Lipską kasztelanę Małogoską. Franciszek brat jego starszy, podkomorzy Krakowski, starosta Stobnicki, Wielicki, i Bocheński, mąż rycerski, pod Wiedniem w nogę postrzelony, szwank ten aż do śmierci, jego odwagi był dowodem; pojął był w dożywotnią przyjaźń Morsztynównę Jadwigę z Raciborska, starościankę Kowalską, z tej syn Wawrzeniec starosta Stobnicki, złączył się z Franciszką Tarłówną kuchmistrzówną koronną, z której dwaj synowie, Stanisław i Maciej. Władysław drugi syn Franciszka.

Krom tu wyliczonych, Wacław Lanckoroński rotmistrz pancerny 1658. *Komput Wojska*. Wszedł w kontrakty małżeńskie z Wielhorską siostrą kasztelana Wołyńskiego. *Geneal. Sienickich*. Wojciech kasztelan Gostyński, deputat na trybunał koronny 1727. Zbigniew proboszcz Małogoski 1673. Zygmunt starosta Miaskowski, młodsze lata w Siedmiogrodzkiej ziemi, dalsze na dworze królewskim polerował, rotmistrem potem królewskim będąc, gdy pod Beresteczkiem chełwie na Tatarów naciera, i krew ich leje, i swoją oraz i z życiem tamże na placu wytoczył, w roku 1651. jako o nim świadczy nadgrobek w Opatowie. *Starowol. in Monum.* Alexander podczaszy Chelmski 1678. r. Konstancya, najprzód Mikołaja Oleśnickiego starosty Opoczyńskiego, potem Wężyka starosty Sieradzkiego, z pierwszym *sterilis*, z drugim było potomstwo. Zofia starościanka Skalska Mikołaja Czuryła stolnika Sanockiego. N. Jana Gorajskiego. N. Mikołaja Bielskiego. Elżbieta Stanisława Dedyńskiego. Jadwiga Piotra Alexandra Tarła wojewody Lubelskiego. Jadwiga Wojciecha Kalinowskiego łowczego Podolskiego, małżonki, była ta Jadwiga z rodziców heretyckich urodzona, ale za staraniem męża, katolicką wiarę przyjęła, wniosła w dom Kalinowskich dobra na Podolu Boryszkowce i Kalinie. *Okol.* Elżbieta i Anna zakonnice Ś. Brygitty w Lublinie 1670. *Paprocki* powiada,

że Hieronima z Brzezia, wiele potomstwa wspominają nadgrobki u Ś. Ratarzyny przy Krakowie, jako Mikołaja, który umarł 1520. Mikołaja z Brzezia Lanckorońskiego burgrabie z zamku Krakowskiego czytamy *in MS. Petricov.* komissarzem destynowanego do Drohobyczy w roku 1523. wspomina go *Severinus in Vita S. Hyacinthi lib. 3. cap. 19. num. 69.* Ratarzyna kasztelanka Czechowska Piotra Hadziewicza małżonka. N. Mikołaja Herburta wojewody Ruskiego.

Niektórzy z nich wzięwszy w dziale Bąkową Górę i Grotkowice u Brzezia, Bąkami byli nazwani. Z tych był Stanisław Bąk Lanckoroński, który od Moskwy zginął, o którym *Stanisław Witkowski w pamiętce rycerstwa Polskiego*: Lanckoroński Bąk niechaj pokój ma za cnoty, z rotmistrzami dzielnymi, co z wielkiej ochoty, w Kluszyńskich polach, zdrowiem swem zapieczętował, rycerskiem sereem, gdy wprzód inszym kredencował; czterysta albowiem ludzi pod Kluszyń sprowadził. Sebastian brat jego, i ten w Moskwie życie swoje dla ojczyzny położył. Jan kasztelan Halicki trzeci brat ich, wojownik pamiętny, rotmistrz i pułkownik w Pruskiej ekspedycyi, syn jego Adam podstoli Halicki, żona Łaszczowna, z której syn Wacław. O Walentym chorążym Kamienieckim pisze *Paprocki* w roku 1578. Jana Bąka córka w dom Korytków zaślubiona, siła dóbr wyniosła. Tu przestrzegam, że insze Brzezie było w Kujawach; z którego się Doliwczycy pisali, jako Jan Lutek z Brzezia biskup Krakowski, o którym mówiłem pod herbem Doliwa. Maryanna Trzebińska, Ratarzyna Walewska, Zofia Popielowa, i Helena Lanckorońska, siostry rodzone. Jacek Lanckoroński kasztelan Przemyślki, miał za sobą Apollinarę Latoszyńską, podczaszankę Krakowską, pozostałą wdowę po Janie Pisarskim.

Lanckoroński kasztelan Połaniecki, miał za sobą *Swidzińską* wojewodzką Rawską, zszedł bezpotomnie. — Brat jego Maciej wojewoda Braclawski *Imo voto* złączył się z *Morsztynową 2do* z księżniczką *Jablonowską* wojewodzanką Nowogrodzką. W roku 1778. Franciszek Lanckoroński starosta Rawski z ojca (Wojciecha) kasztelana Gostyńskiego, z matki *Zaluskiej* siostry biskupa Krakowskiego. — *Krasicki.*

Langnau (de), herbu *Ryś*, jedenże herb ich co i Bąkowskich. Eleonora de Langnau, Adryana Rembowskiego małżonka koło roku 1649.

L A R I S S A H E R B.

Powinny być dwa lemięsze podle siebie, końcami do góry, i ostrzem na bok obrócone, w czerwonym polu, na hełmie trzy pióra strusie, tak go opisują, *Bielski fol. 184.*

LARISSA

HERB.

Paproc. w Gniazdzie 402. O herb. fol. 263. Okol. tom. 2. fol. 39. Klejnoty fol. 63. Z jakiej okazji i kiedy ten herb nadany, nie pewnego między autorami nie znajduję. Parisius in MS. dorozumiewa się, że od Laryssy miasta w Tessalji imienia tego nabył, jeszcze przed narodzeniem Chrystusa Pana; gdy bowiem Sarmatowie, Mesi nazwani, wpadłszy do Włoch, z Tessalji i Laryssy miasta, w zdobyczy, wiele ludzi nabrali, wkrótce Sarmacya niemi osadzona, która przedtem mało co pożytkowała, dla nieumiejętności uprawiania roli, żyzną została; jakoż utwierdzać zda się to Ovidius l. 3. Tristium elegia 10, gdy o nieurodzajach w Sarmacyi mówi, Aspiceres nudos, sine fronde, sine arbore campos etc. temu tedy, który największym był powodem do tej zyzności, nadano w herbie lemieszce. Albo też znać, mówi, w ten czas nadany, kiedy Sarmatowie częstemi Rzymian wycieczkami zirytowani, wpadłszy do Włoch, miast kilka dobywszy, z ziemią ich zrównali, a potem miejsce to zorawszy, solą zasiali, wynalezcy tego sposobu, w nadgrodeę lemieszce w herbie, tym sposobem jak widzisz ułożone są dane. To Parisius z swego domysłu. Paproc. o początkach tego klejnotu, dwojakie swoje zdanie przytacza, pierwsze: Piast prawi na tron Polski wyniesiony, matki swojej familiantów tym uczcił herbem; poświadcza mu Tylkowski in dedicat. i inni, lubo Okolskiemu się to nie zda. Drugie: Jaromir prawi książę Czeski, uchodząc przed bratem Wratisławem, do Bolesława Śmiałego Króla Polskiego przyszedł; Wratisław niekontentując się tem, że brata z Czech wygnał, jeszcze za nim ścigając z wojskiem w Polskę się zaciekł; wyprawił się przeciw niemu Bolesław, gdzie ciągnąc z wojskiem, napadł na człowieka, dwa lemieszce do kowala dla naprawy niosącego, wdawszy się z nim w dyskurs Król, nie tylko to od niego

usłyszał, że go przez las jako świadomy tam wszystkich ścieżek obiecał szczęśliwie przeprowadzić, ów człowiek; ale też i do zwycięstwa dopomógł: przededniem tedy czolgając się do obozu Czeskiego, gdy na ubezpieczonego i snem twarzym zmorzonego nieprzyjaciela trafił, wszystkie im konie zabrał, co Bolesław obaczywszy, ruszył z wojskiem na Czechów, i z koni wyzutyeh i jeszcze rozespanych snadno zwyciężył: przetoż za tę wysługę Laryssie, tak się miał zwać przodek tego herbu, też same lemieszce w herbie nosić pozwolono, które przedtem na sobie dźwigał. Jankala Laryssę hrabię czytał *Paprocki* w swych przywilejach w roku 1264. Hrabia Choschanus Larysza podczaszy Kaliski w tymże roku: z autora także Anonymum powiada *Paprocki*, że za ich instancją Żydzi wielkie byli otrzymali przywileje u tegoż ksiąźęcia.

Herbowni.

Chocholaty, *Madaliński,* *Zdanowski.*
Domański, *Mendalski,*

Larysz herbu Kolumna.

Laskowiecki, w województwie Podolskiem. Jan Laskowiecki 1632. podpisał elekeją Władysława IV.

Laskownicki, w województwie Kaliskiem. Abraham Laskownicki kwitnął 1632. którego córka z Katarzyny Szłomskiej zrodzona, dostała się w dożywotnią przyjaźń Józefowi Łączyńskiemu staroście Buskiemu generałowi majorowi infanteryi koronnej, herbu Nałęcz. N. była za Stanisławem Chłapowskim skarbnikiem Poznańskim, atoli już ten dom zszedł.

Laskowski herbu Dąbrowa, piszą się według *Okolskiego* z Laskowej Jabłoni w ziemi Łomżyńskiej, dom starożytny, z których za czasów tego autora, kwitnął Stanisław instygator koronny, i podczaszy Łomżyński. Jan podczaszy Łomżyński sędzia kapturowy 1648.

Laskowski herbu Drużyna, w Krakowskiem i Sandomierskiem województwach, Sebastyan z Laskowa Laskowski umarł 1609. którego nadgrobek z Czehowa wypisał *Starowol. in Monum.* Jan starosta Kowalski 1655. Jan starosta Cieszkowski 1682. N. kasztelan Sanocki 1673. *Cuda Studziańskie.* Katarzyna Benedykta Mikułowskiego stolnika Sandomierskiego małżonka.

Laskowski herbu Korab, w ziemi Warszawskiej, zkał się niektórzy według *Kojałow. in MS.* do Litwy wynieśli. Z tych Paweł Laskowski marszałek na dworze Lwa Sapiehy, miał za sobą księżnę Drucką, zostawił z niej córkę

Uniehowską sędzię grodzką Braclawską, i syna Jana Jezuitę. Jerzy kanonik regularny Lateraneński, przeor Czerwiński, proboszcz Pomnichowski 1694. Mikołaj podkomorzy Nurski 1601. *Constit. fol. 778.* Stanisław najprzód kasztelan Warszawski 1648. dalej kasztelan Podlaski i referendarz koronny, z sejmu 1653. deputat na trybunał skarbowy, *Constitut. fol. 2.* nakoniec wojewoda Płocki 1661. *Constit. fol. 10.* Wawrzyniec pisarz ziemski Warszawski za Stefana Króla. Mikołaj poseł z Mazowieckiego, podpisał tranzakcyą Będzińską 1589. Stanisław podczaszy Mielnicki, Wojciech miecznik Mielnicki, i Jerzy 1674. Zygmunt wojewodzie Płocki.

Walenty i Antoni Laskowscy z ziemi Czerskiej, Ignacy z *Laskowa* Laskowski z ziemi Mielnickiej podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla. Franciszek Laskowski regent, Ignacy podczaszy Brzescy Litewscy koło 1792. roku żyjący.

Tegoż herbu *Korab* znajduje się znaczna familia Laskowskich teraz na Rusi w ziemi Lwowskiej i indziej, jako się tu umieszcza legitymacyą datowaną w Sanoku d. 7. Października 1782. roku w następujące słowa autentyczną: „*Extractus ex matricula statuum regnorum Galliciae et Lodomeriae. T. 4. pag. 196. de promptus. Caesareo regium terrestre Sanocense iudicium: Siquidem magnifici Ignatius, Adalbertus et Franciscus, Laskowscy fratres inter se germani, de stemmate Korab procedentes, bonorum Skorodne, in circulo Liscensi, existentium, haereditarii possessores, olim magnificorum Josephi et Theophilae de Osuchowskie Laskowskich conjugum filii, olim vero magnificorum Adalberti Laskowski, primo cum Agnete Hedrige binominis Wiśniowska, secundo cum Martianna Siedliska binubi nepotes, olim autem magnificorum Joannis et Constantiae Oświecimowna, Laskowskich conjugum, pronepotes, olim vero magnificorum Joannis et Annae de Irzajewskie Laskowskich conjugum, abnepotes, exhibitum die hodierna supplicem libellum, tum reposita una cum genealogia, authentica documenta, statum nobilitarem parentis sui, ab antiquo deducunt et probant, eaque ratione attestatum officiosum suo in iudicio, motivo innotescentialium literarum sub die 16. Augusti anno currenti emanatarum, et valvis cancellariae tabularum regionum affixarum, sibi extradi humillime expetunt. Id circo iudicium praesens terrestre Sanocense deferendo petitioni supplicatum, perspectisque documentis, per eosdem suo coram iudicio repositis, attentoque eo, quod ante et circa revindicationem horum regnorum, Galliciae et Lodomeriae, parens eorum nobilis possessionatus, ab omnibus hujus terrae incolis reputabatur, statum eorundem nobilitarem indubitatum, et actualem in bonis Skorodne haereditariis domicilium, excelsae commissioni tabulari praesentat, ac praesentibus attestatur. Datum in Sanok die Lunae 7. Mensis Octobris 1782. anno. Stanislaus Truskolawski iudex terrestris Sanocensis. Muth. de Chojnaty Chojnacki iudex terrestris Sanocensis. Stanislaus de Wojakowski P. iudex terrestris Sanocensis. Onuphrius de Truskolawski camerarius terrestris Sanocensis. Ex consilio. C. R. terrestris Sanocen. Iudicii. Joannes Urbański secretarius L. S. Intabuletur. Ex sessione C. R. Nob.*

fori Leopoli die 20. Augusti 1784. Xav. Korezyński At. Cajetanus Skarbek Leszczyński statuum regni archivarius. Locus Sigilli in cera rubra S. R. G. et L.“

Z tych Ignacy Laskowski sędzia Łatowski synowiec najstarszy Józefa Laskowskiego podkomorzego nadwor. J. K. Mci, wszedł w śluby małżeńskie z Franciszką z *Grotowskich*, z którą spłodził synów: Jana Władysława, Zygmunta, Fryderyka, Wilhelma, i córkę Annę Laskowskich.

Także kładzie się inną drugą legitimacją domu Laskowskich części wsi *Libuchowa* dziedziców w Przemyślu na sessyi sądowej dnia 21. Października 1782. roku podpisaną w następujące słowa.

Extractus ex matricula statuum regnorum Galliciae, Lodomeriae Tom. 4. pag. 210. depromptus. Caesareo regium terrestre Premisliense iudicium. Quoniam supplicans magnificus Jacobus Laskowski sortis villae Libuchowa, in circulo Liscensi, consisten. haereditarius possessor, olim magnifici Adalberti Laskowski filius, cum magnifica Hedvige et Agnelhe binominis Wiśniewska procreatus, aliud vero magnificorum Joannis Laskowski, et Constantiae Oświęcimowna conjugum legitimorum nepos. Jam autem magnificorum itidem Joannis Laskowski et Annae de Krajewskie conjugum legitimorum pronepos, de stemmate Korab, procedens, per libellum supplicem, die hodierna iudicio suo exhibitum, tum producta documenta, statum sui nobilitarem probat, coque in puncto attestatum officiosum, suo a iudicio uti proprii territorii, in conformitate innotescentialium literarum, sub die 16. Augusti anni currentis, emanatarum et valvis cancellariae tabularum regiarum affixarum, sibi et pro parte Lucae et Antonii filiorum suorum extradi, humillime exponit... Id circo iudicium praesens terrestre Premisliense, deferrendo petito supplicantis, attentoque eo, quod idem magnificus Jacobus Laskowski, ante et circa, revindicationem horum regnorum Galliciae et Lodomeriae, ab omni-bus hujus terrae incolis reputabatur, et reputatur esse nobilis, domiciliumque suum hacce in terra Premisliensi, antea habuit, et ad praesens habet, statum ejus nobilitarem excelsae tabulari commissioni praesentat, ac praesentibus attestatur. Datum Premisliae, sub sessione judiciali die 21. Octobris 1782. anno. G. N. Jaworski C. R. Act. Consist. et iudex praeses terrestris Premisliensis. Joannes a Łuka Łucki subiudex terrestris Premisliensis. 1. locum, sec. iudicis supplem. Const. de Tarnowa Dwernicki camer. subiudicis terrestris Premisl. locum occupans. Alexander Jaworski regens, unaque assessor nunc camerarius terrestris Premisl. locum magnific. notar. tenens. L. S. Intabuletur. Ex sessione C. R. fori nob. Leopoli die 20. Augusti 1784. Xaverius Korezyński actuarius. Cajetanus Skarbek Leszczyński statuum regni archivarius, L. S.“

Z tychże Korabitów Laskowskich, w Gallicyi familia znajduje się, o których dwa powyższe autentyczne attestata, iż Filip Jakób dziedzic na *Libuchowie*, zostawił Łukasza syna z Katarzyny *Siedliskiej*, brat jego młodszy Józef Franciszek stolnik Rzeszycki, zostawił z Teofili *Osuchowskiej* synów: Ignacego sędziego Łatowskiego, Wojciecha i Franciszka, i córki z Jadwigi Wiśniewskiej urodzeni. Tychże brat z Maryanny *Siedliskiej*, cześnikownej Liwskiej, 2do roto spłodzony, syn Wojciecha Laskowskiego, Józef Korabita Laskowski podkomorzy

nadworny J. R. Mei, z którego linji, procedencya *directe* idąca, następująca umieszcza się.

Jan Korabita Laskowski starosta Kowalski, z Anną *Krajewską* herbu *Leliwa*, spłodził syna także Jana starostę Cieszkowskiego, który wszedł w śluby małżeńskie z Konstancją Krzysztofa z *Runowa* Oświecima herbu *Radwan*, i Barbary z *Gaworeckich* małżonków córką, ten zostawił syna Wojciecha, który był dwóchżenny, *Imo voto* mający za sobą Jadwigę Agnieszkę dwóch imion *Wiśniowską*. *Zdo voto* Mareyanę *Siedliską* herbu *Ostoja*, Piotra Siedliskiego cześnika Liwskiego, i Agnieszki z *Strzeleckich* herbu *Jastrzębiec*, z Macieja *de Boly* Strzeleckiego i Maryanny z *Pelezye* spłodzoną córką, a Andrzeja Klemensa z *Siedliszcz* Siedleckiego, i Katarzyny z *Sobiekurskich* herbu *Poraj* wnuczką, z którą spłodził syna Józefa, ten od wieku młodego doskonałąc się w różnych naukach, starał się usilnie z tych korzyści, okazać dobrym obywatelem, i dla ojczyzny pożytecznym, dla czego przez stopnie zasług jednający sobie sławę, najprzód był komornikiem granicznym Przemyskim, potem J. C. Mei trybunalskim i sądowym przysięgłym geometrą, nareszcie podkomorzym nadwornym króla Stanisława Augusta. Tenże pojął w stan małżeński księżniczkę Franciszkę Józefę Korybutównę *Woroniecką*, z którą miał syna Gotfryda młodo zmarłego, i córki trzy: Robertę, Gotfrydę i Eugenię. Którą to procedencyą z autentycznych dokumentów złożoną, Tabula J. C. R. Mei Gallicyjska Lwowska, ma u siebie porządnie legitimacyą podaną, której potwierdzenie i zaświadczenie następujące słowo w słowo wyraża:

„*Quo majori sua clementia, Sac. Caes. Reg. Apostolicaque majestas, pro singulari summi favoris et gratiae suae in me monumento, me ad infrascripta peragenda benignissime deputare constituerit, eo ferventiori devotione tum distinctissimo officio incumbendo, infra subscriptus praesenti literarum nearum contextu attestor. Qualiter modernus supplicans. Magnificus Josephus armorum Korab Laskowski camerarius granitiailis Premisl. Caes. Reg. Tribunalis juratus geometra, supra exaratos praedecessores suos, tam ex linea patris, quam ex linea matris, meritis ac virtutibus in regno Poloniae perquam perspicue, plurimis et indisputabilibus demonstravit documentis, praecipue enarrantibus classicis auctoribus, permulti hujus nominis dignitatibus senatoriis regni floruerunt, omnesque ejusmodi praeclara domus Laskowschianae antecessores ab antiquo bona jure haereditario possidebant, officii capitanealibus cum jurisdictione castrensi, praerogativis districtuum, terrarum gaudebant, nulla vero cum imparibus intercessit conjunctio. Quamobrem, nihil eidem pro expetenda elevationis in altiozem statuum Sacr. Majestatis gratia obstare censeo. Adeoque testimonium sub fide nobili datum, loco juramenti, manu propria circa appensionem sigilli subscribo. Datt. Zamoscii die 22. Junii 1783. Anno Domini. J. Comes Zamojski intimus consiliarius Sacr. Caes. Reg. applicaeque Majestatis. Locus Sigilli genuini pensilis theca laminea comprehensi. Collatum et cum suo originali, de verbo ad verbum conformem esse praesentem copiam hisce attestor, actum Leopoli die 30. Junii 1783. Joan. Hausknecht mp. Caes. Reg. Appellati. Consil. et Reg. Tabul. Registrator L. S.*“ —

Z *Heraldyki Wielądką*, i dokumentów złożonych u wydawcy.

Syn młodszy wyżej wymienionego Józefa z *Czuchowskiej*, Franciszek dziedzic na *Ladzie* pojął był w małżeństwo Julię *Zarembiankę* Jana i Anny z Grodzickich *Zarembów* córkę i z tą miał syna Felicyana dziś żyjącego. —

Laskowski herbu Leliwa. *MS. o Familiach Pruskich* o nich pisze, do których pociąga Stanisława instygatora koronnego, i podczaszego Łęczyckiego, i przydaje, że miał za sobą Zofię Pampowską. Laskowska Kazimierza Karckiego małżonka.

Laskowski herbu Leszczyce, w Kaliskim województwie. Wojciech Laskowski 1632. r. Jan w zakonie naszym świątobliwe życie zakończył w Krakowie, 1624. o którym *Nadasi in anno dierum Memorab. 20. Julii*, świadczy, że niewinności na chrzcie świętym wziętej aż do śmierci dochował; w umartwieniu ciała, które często biczował, w nabożeństwie za dusze w czyseu, w ubóstwie i innych cnotach wytworny. Jakób 1578.

Laskowski herbu Półkoźcie, w Lubelskim województwie: do tych *Baranowski* referuje Marcina instygatora koronnego, i wojskiego Oświęcimskiego, *Const. fol. 23. 1616.* i powiada, że miał najprzód za sobą Ługowską, córkę Stanisława, z Goluchowskiej spłodzoną, po niej Palczowską, z obiema zostawił potomstwo. Anna była za Felicyanem Białogłowskim wojskim Przemyskim. Maryanna zakonnica Staniątecka 1701. Stanisław miał za sobą Stoińską sędziankę ziemską Lubelską, z tej było synów czterech, dwie córki.

Lasochowski herbu Jelita, w Krakowskim województwie. Mikołaj Lasochowski za czasów Paprockiego. N. miał za sobą Annę Kmiciankę.

Lasocki herbu Dołęga. Lasotki dobra w Dobrzyńskiej ziemi, imienia domu tego były okazały: wszakże potem z różnych dóbr pisać się poczęli, jedni z Brzezinek, drudzy z Glewa, inni z Lasoczyna, ile że się po wielu województwach rozeszli, wszędzie na dobro tej ojczyzny pracując; i lubo to dom starożytny, przecież najdawniejszego między niemi czytamy w *Długoszu in Vitis Episcop. Cujavien.* Michała Lasockiego, którego z Grzymisławy syn Mikołaj, biskup Rujawski, ten kanonikiem będąc Krakowskim, imieniem Jagiella Króla sprawił to u Marcina V. Papieża, że *per Breve Apostolicum* pozwolił, aby cała ziemia Lubelska, od Krakowskiej oderwana, do Chełmskiej dycieczni na potem należała, 1424. *Długosz*, luboć to skutku nie wzięło, że się Krakowsey infulacji mocno przy swoim prawie oparli. W r. 1434. z innemi, posłem wysłany na Concilium Bazyleńskie, tam przeciwko Krzyżakom praw Polskich, i Króla swego do-

stojeństwa bronił, już na ten czas dziekan Krakowski, *Długosz*, *Cromer lib. 20. Biel. f. 347.* Na sejmie Korczyńskim, Spytek Melsztyński, duchem heretyckim i furją zapalony, gospodę jego naszedł i złupił. *Biel. fol. 358.* Już był między elektami na biskupstwo Poznańskie 1439. ale czy dla tego, że się Eugeniuszowi Papieżowi na Concilium Bazylicyńskie mniej życzliwym pokazał, czy też dla tego, że od mniejszej części kanoników był na tę godność obrany, jako mówi *Długosz in Vitis Episcop. Posnan.* tenże, Eugeniusz inszego kompetytora nad niego przełożył. *Biel. fol. 358. Crom. lib. 21.* Władysław Król Polski i Węgierski, przezorną roztropność w nim zważywszy, z sobą go do Węgier wziął w roku następującym dla sekretnej rady: i nie omylił się na nim; bo za jego przemyślnym zabiegiem, Kroacya, Dalmacya, i Słowacy, Władysławowi Królowi prędko się poddali, między nim i Elżbietą Królową pokój umowiony. Jan Huniad za zaleceniem jego, hetmanem wojsk ogłoszony: W roku 1443. do Fryderyka Cesarza poselstwo sprawował, wszędzie z wielką rozsądku swego sławą. Wybrał się potem do Rzymu, gdzie u Mikołaja V. Papieża, taką enoty i przymiotów swoich znalazł estymacyą, że go między purpuratów Rzymskich policzyć zamysłał, wprzód jednak chciał go na biskupią godność wynieść; więc po przeniesieniu Władysława Oporowskiego na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie, że Kujawska katedra wakowała, na niego ją złożył. Sprzeciwił się wprawdzie Kazimierz Król Lassoockiemu, i do possessyi biskupstwa przypuścić go niechciał, nie dla tego, żeby go niegodnym sądził tej prelatury, bo i zasługi jego, i wielkie w nim dary Boskie zawsze sobie wielce szacował, ale że nad wolą jego, Papież go tą infułą uczcił; przetoż, to przez Piotra Pniewskiego kanonika Gnieźnieńskiego, to przez Krzesława z Kurozwęk kasztelana Lubelskiego, i Tomasza Strzępińskiego kanonika Krakowskiego, powtórzoną legacyą u stolicy apostolskiej domagał się, żeby Gruszczyński, od niego do tej infuły nominowany, mógł się utrzymać, gdy jednak nie uprosić nie mógł, dał się snadno przez przyjaciół Lassoockiego, i Zofią Królową matkę swoją, ubłagać; tym czasem Lassoocki na wieczność się w roku 1450. przeniósł, w Kameryńskim kościele katedralnym pochowany: to *Damalew. in Episc. Cujav.* gdzie na jego pochwałę *Długosza* słowa przytacza. *Vir insignis, statura justa, capillo glauco, specie et vultu decorus, humanus, civilis, benignus, liberalis, et omnium, quicumque aliqua virtute pollebant amator; rarae prudentiae et industriae homo, festivitatis quoque singularis, ob quam Vladislao Regi Poloniae et Hungariae, et*

universis Hungariae Proceribus et Satrapis charus, universas res publicas et privatas regis, et regni Hungariae, in se unum transtulit, in maxima quoque parte, et res regni Poloniae administrabat: quem si fata diutius vivere permisissent, absque dubio, non solum Ecclesiam Vladislaviensem, cui praeerat, sed et universum regnum Poloniae, splendore singulari per suas virtutes decorasset. Jakoż i w historyi swojej, piękne mu zalecenie tenże Długosz zapisał; nigdzie jednak o jego kardynałstwie nie namienia, ale ani inni pisarze nasi, lubo Paprocki, i z niego Okolski, ten mu honor przyznają, jam już o tem mówił w pierwszym tomie. Myli się też w tem *Paprocki* i jego naśladowca *Okol.* gdy innego Mikołaja być rozumieją, tego, który był kandydatem na biskupstwo Poznańskie, od tego, który był Rujawskiem, co z Długosza poznać. W tymże z Mikołajem wieku, kwitnęli ci Lasoccy. Jerzy chorąży Dobrzyński 1436. u *Łaskiego w Statucie fol. 140.* Jan wojski Dobrzyński w tymże roku u tegoż *fol. 141.* Michał podkomorzy Dobrzyński 1451. u *Łaskiego w Statucie fol. 82. et 83.* ten po owej sławnej z Karambeja i Turków wiktoryi, w której między innemi Polskimi kawalerami rycersko stawał, proporzec swój w Budzynie, w kościele Najśw. Matki powiesił. *Biel. fol. 373.* *Długosz magnitudo Lassoc.* za żonę przypisuje mu Katarzynę z Szamotuł, z której syn Stanisław, Maciejowi Korwinowi Królowi Węgierskiemu był wielce miły, i dla ojcowskich i dla stryja Mikołaja zasług: bo mu zaślubił w dożywotnią przyjaźń Jadwigę ze krwi królewskiej idącą. Mikołaj podskarbi nadworny 1443. *Cromer lib. 21.* Michała marszałka nadwornego koronnego, podkomorzego i starostę Łęczyckiego, kładzie w roku 1466. *Magnitudo Lassoc.* na co przywodzi *Cromera lib. 26.* i *Bielski fol. 438.* jam za nim idąc, położyłem go w pierwszym tomie atoli tak Kromer jako i Bielski na tem miejscu tylko go zowią starostą Łęczyckim, a na liście Razimierza Króla Staniąteckiego klasztorowi danym, zowią go i podkomorzym, i starostą Łęczyckim 1464. Jan scholastyk Gnieźnieński, dziekan Rujawski, Sendomierski i Łęczycki kanonik *Scribu regius* u Razimierza Jagiellonowicza 1479. *Cromer l. 29. Biel. f. 473. Magnit. Lassoc.* Jan Lasocki podkomorzy Poznański 1496. u *Łask. w Stat. fol. 110.* Jan z Lassoczyna kasztelan Wyszogrodzki 1496. *Statut. Mazov. fol. 110.*

W następującym zaś wieku, tych między autorami czytałem. Stanisław z Brzezia Lasocki podkomorzy Poznański, 1501. podpisał elekcyą Alexandra Króla u *Karnkowskiego de Primatu.* Żona jego Odrowążowna Szydłowiecka, *Magnit.*

Lassoc. Jakób z Brzezin kasztelan Łęczycycki 1565. u *Lipskiego qu.* 3. i 1550. u *Nakiel. w Miechów. fol.* 654. i 1576. *Constit. fol.* 271. *Rojzius in Chiliasticho* chwali go z zelozyi za starożytną wiarę katolicką, i *Damalew. in Archiep. Gnesn.* miał za sobą Lezeńską herbu Nałęcz, z której dwaj synowie, Jakób proboszcz Brzeziński i Jan mąż rycerski, to *Paproc. o herb. fol.* 308. przeciwko konfederacyi *de pace religionis* 1573. gorliwie stawał, *Magnitudo Lassoc.* za żonę mu przywłaszcza Warszycę, i chorążym go Łęczycykiem tytułuje. Stanisław brat Jakóba kasztelana Łęczycyckiego, sam podkomorzy Łęczycycki, Zbąska powiła mu trzech synów, Stanisława, Abrahama i Jana. Krzysztof drugi brat Jakóba kasztelana Łęczycyckiego, kasztelan Sochaczewski, starosta Gostyński, wspominają go *Konstytucye* 1575. *fol.* 234. gdzie deputowany z województwa Łęczycyckiego, podpisał elekcyą królewską. *Makowski trzy splendory.* Złączył się był dożywotnie z Szczawińską herbu Prawdzic, z którą zostawił synów i córkę Myszkwoską Ratarzynę wojską Oświęcimską. Wojciech kasztelan Inowrocławski 1546. Jan z Glewa, o którym *Konstytucye* 1593. *fol.* 650. Tomasz kanonik Łowicki, w Dobrzyńskim kościele fundował i wystawił kaplicę, koło roku 1559. *Magnit. Lassoc.* Tamże wspominają Jana podkomorzego Dobrzyńskiego, którego żona Naropińska kasztelanka Płocka z Kryskiej wojewodzanki Płockiej urodzona, i Jerzego chorążego Dobrzyńskiego, Piotra cześnika Dobrzyńskiego, Stanisława wojskiego Nurskiego, Jakóba miecznika Wyszogrodzkiego. Mikołaja kanonika Krakowskiego i Łowickiego, wspomina go Tylkowski w życiu Ś. Rostki, przyczynił fundacyi do kościoła Brzezińskiego.

W wieku siedmnastym ci kwitnęli, Marcin Lasocki, który w Zakrzewie kościół, gdy dawny Wisła poderwała, nowy swym kosztem wystawił, zszedł z tego świata 1619. *Gołębiów. Kazanie pogrzeb.* Syn jego według tegoż autora, Walentyn podkomorzy Wyszogrodzki, a przedtem sędzia ziemski, w roku 1626. złoty pierścień powiesił przy obrazie Sierpskim, *L. Paprocki fol.* 57. Ojczyzna pod czas burzy Szwedzkiej doznała wiernej jego i życzliwej chęci, gdy ją i ręką i głową ratował, czy to na sejmy posłując, czy deputacką w trybunałach funkcyą piastując, czy na komissyach, wszędzie nienadwerezony sumieniem stawał; w kościele Bodzanowskim fundacyą uczynił wieczną, aby się tam dwie msze co tydzień za dusze zmarłych odprawiały, który też kościół malowaniem ozdobił. *Gołębiów.* Zostawił synów trzech. Jeden z nich Albrycht Adryan, najprzód stolnik Wyszogrodzki, posłując z tym tytułem na sejm 1661. komissarzem

stanął na sądy fiskalne, *Constit. fol. 3.* dalej sędzia ziemski Wyszogrodzki, *Konstytucya 1667.* pozwala mu Brochów w miasteczko ufundować, *fol. 18.* a że tam kościół wielkim nakładem wystawił, i do niego wieś Plecewice zapisał, approbowała mu to Rzeczpospolita *fol. 36.* W roku 1676. już starosta Wyszogrodzki, deputowany do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 21.* i 1683. *fol. 10.* nakoniec kasztelan Inowrocławski, tylko trzydzieści razy, posłem stawał na walne sejm, pięć razy deputatem na trybunał koronny, gdzie wszędzie i obrót swój, i sprawiedliwość i mądrą radę pokazał, z Agnieszki Brochowskiej herbu Prawdziec pisarzowny ziemskiej Zakrocimskiej zostawił syna Adama Franciszka, dziedzica na Brzezinach i Brochowie, starostę Wyszogrodzkiego, posłem będąc na sejm 1690. deputatemznaczony do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 19.* Adam kasztelan Wyszogrodzki syn Walentego, a podobno najstarszy brat Albrychta Adryana, dwadzieścia lat i sześć ten honor na sobie piastował, przedtem zaś był chorążym Wyszogrodzkim, zażywała go ojczyzna w różnych swoich interessach, marszałkiem sądów kapturowych 1674. komissarzem do rewizyi skarbu koronnego, do granicznych kłótni, do kwarty Rawskiej, deputatem na trybunał koronny, dał dowód prawdziwej ku niej miłości, osobliwie jednak, gdy nienadwerężonym statkiem dostawając przy Janie Kazimierzu Królu, dobra swoje Kępa nazwane, na sztych i ruinę Szwedzkiej zemście podał; umarł 1681. z Konstancyi Brochowskiej córki Adama kasztelana Sochaczewskiego, tylko jednego syna miał Michała podkomorzego Wyszogrodzkiego, starostę Rzemyskiego i Lubocheńskiego, deputowany był do kwarty z sejmu 1678. *Constit. fol. 5.* i do rewizyi ksiąg ziemskich *fol. 35.* posługując w ten czas na sejm, jako i na konwokacyą 1696. Przybrał był sobie w dożywotnią przyjaźń Barbarę Walewską wdowę po Wacławie Leszczyńskim wojewodzie Łęczyckim, i podobno z niej był syn Stanisław. Władysław kasztelan Zakrocimski, trzeci syn Walentego podkomorzego Wyszogrodzkiego, był wprzód skarbnikiem, stolnikiem, chorążym tejże ziemi: przeciwko rebelizującym Kozakom pod Batowem odważnie stawając, gdy inni tam trupem polegli, on się w niewolą dostał, z której we dwie lecie i kilka miesięcy wyszedłszy, zdrową radą ojczyźnie służył, czego dowodem są różnych lat ustawy koronne, synów się jego dwóch zostało, Ewaryst i Piotr, obadwa ludzie rycerscy. Jan z Brzeziny Lasocki cześnik Wyszogrodzki. *Constit. 1662. fol. 25.*

Jan kasztelan Zakrocimski, *Constitut. 1601. fol. 728.* Stanisław z Glewa, kasztelan Czerski, był wprzód kasztela-

nem Małogoseckim, umarł 1621. *Starowol. in Monum. z Warszawskich nadgrobków.* Żona jego Alexandra Sapieżanka wojewodzanka Połocka, atoli *Walicki w Historji Kodeńskiej* powiada, że to była Anna, córka Jędrzeja Sapiehy wojewody Smoleńskiego, córka z niej dostała się w małżeństwo Szyszkowskiemu kasztelanowi Wojnickiemu. *Okolski tom. 3. fol. 364.* drugą ten Stanisław po Sapieżance miał żonę Zofią z Bukowna herbu Jelita. Brat jego Jeremi podkomorzy Czerski 1613. r. którego córka Ewa Anna z Pszonką Adamem chorążym Chełmskim weszła w kontrakty małżeńskie; synów także jego było dwóch, Stanisław i Jan. Z tych Stanisława syn, Remigian cześnik Łomżyński, posłował na konwokacyą 1674. *Constit. fol. 15.* Synowie jego trzej, Zygmunt, Mikołaj i Marcin. Paweł Lasocki podczaszy Lubelski, żona jego Eufrozyna Firlejowna wojewodzanka Lubelska, *Okol. tom. 2. fol. 130.* Dorota Lasocka Balcera Lutomirskiego kasztelana Czechowskiego małżonka. *Paproc. o herb. fol. 120.* Zofia była za Samuelem Gostomskim kasztelanem Czerskim, *Geneal. Gostoms.* Jadwiga chorążanka Wyszogrodzka za Zygmuntem Zapolskim kasztelanem Wieluńskim. *Wierzbicki Kazanie.* Kasper plac darował na konwent Brzeziński OO. Reformatom 1627. Jan w zakonie Minorum de observantia teologii professor, kaznodzieja generalny, prowincyał w swoim zakonie, jadąc na kapitułę, umarł w Awenionie 1633. *Gołębiow. Magnitud. Lassoc.* Stanisław w zakonie naszym, Króla Michała teolog, rektor kollegji w Drohiczynie. Remigian posługując na sejm 1618. deputatem stanął na trybunał Radomski. *Constit. fol. 4.* Hieronim dworzanin królewski, w kompucie dwudziestu konnych na ekspedycyą Moskiewską pokazał się. *Const. 1633. fol. 53.* Władysław sędzia Trocki, starosta Zyzmorski 1669. Kazimierz kawaler Ś. Stefana. Stanisław mąż rycerski zginął pod Bussą 1620. Grzegorz po usarsku służąc pod Chocimem 1621. Mikołaj podkomorzyc Wyszogrodzki pod Batowem 1652. Jan cześnik Łukowski 1690. Tomasz stolnik Wyszogrodzki. *Constit. 1641. fol. 32. i L. Paproc. fol. 61.* Wacław chorąży Wyszogrodzki, posługując na różne sejmy, zagęścił o sobie konstytucye koronne, osobliwie jednak, gdy z sejmu 1667. komissarzem między inszemi naznaczony był do odebrania kościoła Ś. Jakóba w Toruniu: *Constit. fol. 39.* był potem podkomorzym Zakrocimskim. *Magnitud. Lassoc.* Ten zostawił córek trzy, z których jedna zakonnica Ś. Benedykta w Sierpcu ksienią umarła. Druga Teresa tegoż zakonu ksieni Toruńska, umarła 1732. Trzecia żyła z Felixem Łączyńskim herbu Nałęcz. Wiem że ten podkomorzy i synów zostawił, od jednego z nich idzie,

Lukasz Soc. Jesu. Jan podczaszy Wyszogrodzki pod Wiedniem i indziej znaczny wojownik. *Constit.* 1690. *fol.* 19. Krzysztof najprzód podczaszy Wyszogrodzki, potem sędzia ziemski. *Constitut.* 1670. *fol.* 22. i 1683. *fol.* 12. Synowie jego Hilary, i Mikołaj Jezuita. Ludwik Antoni starosta Zakrocimski, pułkownik królewski 1697. deputat do konstytucyi, *Constit.* *fol.* 17. Jacek wojski Zakrocimski, Idzi na Głowie i Wylazłowie. Lasocka Macieja Gąsiorowskiego kasztelana Inowrocławskiego małżonka.

W r. 1778. Zygmunt Lasocki wojski Sierpski. — Józef wojski Bielski. — Walenty cześnik Ciechanowski. — Adam kasztelan Sochaczewski. — *Krasicki.*

Lasocki herbu *Sreniawa*, piszą się z Lasotycz. Z tych Wita i Piotra Lasockich wspomina *Paproc.* Piotr miał za sobą Zofią Bronicką herbu *Słepowron*. *Paproc. in Stromat.* Franciszek w zakonie naszym młodo w Jarosławiu życie zakończył 1679. Jan w Krakówkiem 1705. O Stefanie Lasockim niektórzy rozpisali tę historiją: W batalji żywo nacierając, od szabli Tureckiej poległ: trzeciego roku gdy na pobojowsku tem rycerstwo Polskie stanęło, slysząc głowy jednej, między oglądaniem kośćcami, leżącej, głos: Jezus Marya. Z razu pomiészani, przecież gdy się do niej zbiegli, ta w ten sposób mówi do nich. Co się dziwujecie, chrześcijaniu jestem, sługa Najśw. Matki jestem, w tej okazyi nieszczęśliwej porażony z innemi, już i na ciele i na duszy zginąć miałem, ile żem przez spowiedź sumienia mego nie oczyścił. Najśw. Matki jednak instancya za mną, tyle mi pomogła, że mi tyle i języka i życia pozwolono, pókibym przed kapłanem grzechów moich nie wyznał, przetoż proszę o niego: pytany czemu by sobie na tak wielką u tej Panny świętej zasłużył łaskę, odpowiedział. Siedm świąt jej przez całe życie moje, jako najlepiej mogłem, świątobliwie obchodziłem, nigdy w te dni spowiedzi i kominunji nie opuścił, wigilie ich o chlebie i wodzie pościłem, życie nawet całe moje honorowi jej poświęciłem. Przyprawdowano księdza, po spowiedzi zamilkła. *Spanner tom. 2. lit. M. fol. 29. Rajnald. ad annum 1415. z Bonfiniusza historyka Węgierskiego dec. 3. lib. 3.* ale go ci autorowie Stefanem Losoncyuszem i *Praefectum Valachiae* zowią, nie Lasockim. N. Lasocka Władysława Rarskiego małżonka.

Lasota herbu *Jelita*, w Łęczyckiem województwie. Z tych Lassotę miecznika Łęczyckiego wspomina *Paprocki* i z niego *Okolski.*

Lasota herbu *Rawicz*, w Lubelskiem województwie. Nie pewniejszego że od Goworków swoją linią prowadzą;

bo jako *Paprocki* świadczy: Goworek kasztelan Zawichojski, miał syna Lassotę kasztelana Sandomierskiego, pisze i o drugim Lassocie kasztelanie Lubelskim, roku jednak ani temu, ani temu nie przydał. Tomasz za Jagiełła Króla czasów chorąży Lubelski: tego syn Jędrzej, jam go czytał 1527. na liście Zygmunta I. danym miastu Lubelskiemu, stolnikiem Lubelskim, kędy się podpisał, Jędrzej z Łopiennika Lassota, a na drugim liście 1531. podsędkiem i sędzią grodzkim Lubelskim: w Lublinie nadgrobek jego, synów jego było siedmiu. Pierwszy Stanisław sekretarz królewski, podkomorzy Lubelski 1560. ten w różnych legacyach jeżdząc do postronnych monarchów, jako do Łużytańskiego, Angielskiego, Hiszpańskiego, Francuzkiego, i Cesarza, wszystkich tych krain języka się nauczył: a Król Łużytański, tak sobie w nim ulubił, że mu w koło jego herbu łańcuch z lilji spajany przydał, u którego na spodzie róża wisi, w Lublinie przy ojcu pochowany. Drugi Jan, wziął działem na Pokuciu Sarnki i Lipiecę, atoli zszedł bez potomstwa. Trzeci Mikołaj kanonik Poznański człowiek uczony. Czwarty Piotr *Miles auratus*. Piąty Dawid dworzanin Króla Augusta mąż godny. Szósty Krzysztof podczaszy Lubelski mąż wielkiej nauki, na dworze Cesarzkim i Króla Augusta przepolerowany, zostawił potomstwo syny i córki. Siódmy Jędrzej łowczy Lubelski, zasłużony w różnych funkeyach ojczyźnie, córka jego była za Janem Borkowskim herbu Nowina. Siostry tych siedmiu braci, cztery, Barbara Malicka, Beata Rachańska chorążyna Bełzka, Helena Łysakowska podkomorzyna Nurska, Dorota za Krzysztofem Buchowskim. Stefan 1674. w Wołyńskim województwie. Niewiem czy tu należy Lasocianka kanclerzanka Opolska, Jana Hermana Rocheickiego małżonka. N. była za Alexandrem Mokosiejem Denisko.

W r. 1788. Karol Lasota horodniczy Nowogrodzki. — *Krasicki*.

Duńczewski w herbarzu Tomie II. pisząc o Lasotach utrzymuje że Lasotowie i Lasotowiczowie w Litwie są jednego domu i herbu, i tak początek Lasotowiczów wyprowadza: — Alexander Lasota, łowczy Lubelski, mający dobra swoje w Sandomierskiem i Lubelskiem województwie, splodził synów dwóch, Szymona i Sylwestra: ten Sylwester zabiwszy szlachcica wyjechał do Litwy, i lubo nazwał się Lasotowicz, pisał się jednak Lasota Lasotowicz. Był za buławy Paca bunczucznym, około r. 1689. Splodził z *Smietankową* Jana w województwie Sandomierskiem, po śmierci którego Sylwestra dziada, Jan ojciec Józefa Lasoty Lasotowicza, skarbnika Smoleńskiego żyjącego w roku 1751. z fortuny za konwikeyą Bombeka wypędzony został i tam folwark ich Wulka nazwany *haeret*. Jan pomieniony miał za sobą *Słowińską*, i z nią splodził Stanisława, brata rodzonego Józefa wspomnionego, który będąc pod Grandmuszkietierami, *post fata*

Najjaśniejszego Augusta II. dostał się do Saxonji, i tam wojskową służbę kontynuował w szarzy oficerskiej. Józef skarbnik Smoleński *motivo* spadłej po bratach matki swojej i wujach Słowiańskich sukcesy, na Białej Rusi znajdował się, gdy to pisane, gdzie posiadaczem dóbr zostając, pisał się podobnie, tak jako dziad i ojciec, Lasota Lasotowicz. —

Lasowski herbu Osoria, w Sieradzkim województwie. Róża Lassowska zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie.

Lasowski herbu Szeliga, w ziemi Wieluńskiej. Jan Lassowski wojski Wieluński 1610. drugi tegoż imienia 1661. *Constit. fol. 11.* Franciszek w zakonie naszym.

Latański herbu Prawdzie. Zdawna pisali się hrabiami z Łabiszyna. Jędrzej, czyli raczej jako *Długosz t. 10.* mówi, Wojciech z Łabiszyna wojewoda Brzeski Kujawski, 1383. gdzie go szwagrem zowie Domarata z Pierzchna kasztelana Poznańskiego i generała Wielkopolskiego herbu Grzymała. Maciej z Łabiszyna wojewoda Brzeski Kujawski, u *Łaskiego w Statut. fol. 127.* w roku 1413. i w roku 1421. u tegoż *fol. 171.* ten za Władysława Jagiełła wiele i mężnie przeciwko Krzyżakom dokazywał, *Długosz lib. 11.* wszakże go tam herbu Topor być powiada, czy to przez omyłkę, czy też że jeszcze na ten czas Łabiszyn, w domu Toporezyków dziedziczył, a potem się znać przez sukcesyją w dom Prawdzieców przeniósł, zgadnąć nie mogę. Jam też Macieja z Łabiszyna między wojewodami Inowrocławskimi po te czasy położył, ale rozumiem, że to tenże sam był Maciej, ale że trudno rozeznąć tam tych wieków, między wojewodami Brzeskimi i Kujawskimi i Inowrocławskimi, ile że tak tym, jako i tym, ten tytuł dawano: *Vladislaviensis Palatinus.* Mateusza z Łabiszyna, biskupa Tussyńskiego w księztwie Siedmiogrodzkim, na tę stolicę podwyższonego, w roku 1445. wspomina *Vadingus in Annal. Minorum, pod rokiem 1455. num. 78.* co być może, że tam zaszedłszy z Władysławem Królem Polskim i Węgierskim, tę nominacyą otrzymał. Jan z Łabiszyna kasztelan Inowrocławski 1459. r. *Starowol. in Bellat. Sarmat. fol. 95.* Marcina Łabiszyńskiego chwali, że pod Koronowem mężnie stawał. Janusz Latański kasztelan Gnieźnieński 1504. i 1505. i 1512. *Łaski Stat. fol. 112. et 120.* Jan najprzód sekretarz królewski, potem kanclerz u Królowy Elżbiety, proboszcz Gnieźnieński Krakowski Poznański i Łęczycki, wstąpił na biskupstwo Poznańskie 1525. na tem siedząc lat dziesięć, przeniesiony na Krakowskie 1535. tu nie zabawiwszy tylko dwie lecie, areybiskupem Gnieźnieńskim i prymasem wyniesiony 1537. w roku 1540. wieku swego 77 przeniósł się na wieczność. Krzycki napisał o nim uszczypliwe epigrammata, atoli są, którzy powiadają, że to z niesnaski,

którą miał z tym Latałskim, uczynił, że go podszedł do infuły Poznańskiej; przecież inni dosyć mu obszerne pochwały zapisałi, że synod w archidiecezyi złożywszy, wiele na nim świątobliwych praw ustanowił, że był szczerością tętnący, na poddanych łaskawy, wszystkim przystępny, ojczyznę kochający, siła budynków, to ogniem, to laty nadwerezonych, restaurował. W Wolborzu na kaznodziejów fundacyi przyczynił, w roku 1530. w Poznaniu komisyi przydywał z postronnemi ablegatami. *Biel. fol. 562. Starowol. in Episcop. Crac. Damalew. in Archiepisc. Gnesnen. Treter. in Episc. Posnan. Kęcki, Paprocki etc.*

Janusz z Łabiszyna Latałski wojewoda Poznański, starosta Człuchowski, z Inowrocławskiego województwa przeniósł się na to 1539. *Okolski* go bratem zowie Jana arcybiskupa Gnieźnieńskiego, gdzie z *Bielskiego karty 560.* powiada; że gdy pod Oczakowem w roku 1529. na Tatarów mężnem sercem naciera, od nich był w niewolę wzięty, z której nie prędzej wyszedł, aż od tego arcybiskupa okupiony. W roku 1538. poseł Zygmunta I. do dotarcia małżeńskiego kontraktu między Zygmuntem Augustem i Elżbietą Austriaczką, *Bielski fol. 579.* w r. 1542. jeździł dla sprowadzenia jej *fol. 584.* był oraz kawalerem Jeruzolimitańskim, a w r. 1557. życie to śmiertelne zakończył. *MS. Cracov. Dom. Profess. Cracov.* W wierze katolickiej nieprzelamany. *Rojzsius in Chiliast. Paprocki o herb. fol. 222.* o córce jego namienia, że się w małżeństwo dostała Janowi Krotowskiemu wojewodzie Inowrocławskiemu. Synów zaś jego było trzech. Stanisław starosta Inowrocławski i Człuchowski, dziedzic na Łabiszynie, z księżniczką Pomorską nie zostawił tylko jedną córkę, Jędrzejowi Czarnkowskiemu wojewodzie Kaliskiemu dożywotnie zaślubioną. *Duryew. fol. 58. M. Konopat.* Jan rotmistrz sławny, dziedzic na Łopiennie, z zjazdu Warszawskiego jeździł w legacyi do książąt Pomorskich i Brandeburczyka 1572. *Biel. fol. 656.* i w inszych usługach ojczyzny stracił wielką fortunę ojczystą; miał za sobą Jarantownę Brudzewską herbu Pomian wojewodzanekę Łęczycką, z której zostały się dwie córki. Jerzy trzeci tych brat, dziedzic na Dębnicy umarł 1573. zostawił potomstwo, synów i córki, o jednej córce jego namienia *Okolski tom. 2. fol. 305.* że była Dorota za Wawrzeńcem Chlewiekiem herbu Odrowąż: luboć ten autor: miasto tego, co miał napisać, córka Jerzego wojewodzica, on napisał wojewody Poznańskiego. Jerzy brat stryjeczny Janusza wojewody według *Paproc.* i *Okol.* kasztelan Łęczycki, ale go ja u *Nakielskiego w Miechov. f. 604.* tylko czytam kasztelanem Łędzkim w roku 1550. i 1538. na

liscie danym miastu Lubelskiemu. Zygmunt August w swoim liscie mówi o nim, *Manu fortis et impiger ad omnia militaria munia*: synowie jego pisali się z Latalie, to jest Stanisław i Mikołaj, których *Oracye wydrukowane znajdziesz tom. 2. Orati. Argen. N.* Latałska była za Pudwelsem. N. Latałski miał za sobą Krokowską sędziankę Pucką, *MS. de Famil. Pruss.* drugi Eleonorę Działyńską kasztelanę Brzeską Kujawską. Jadwiga hrabianka z Łabiszyna Latałska, Gabryela Rydzyńskiego małżonka. N. Jędrzeja Reja starosty Libuskiego. Jerzy, jest w druku jego *Oratio panegyrica, qua Regi Stephano gratulatur victoriam de Moschis 1582. in 4to Tigur.* Są temi czasy Latałscy w Sieradzkim województwie.

Latoszyński herbu Gryf, w Pilźnieńskim powiecie. Nic pewniejszego, że od Teodora Cedra herbu Gryf wojewody Krakowskiego, swój początek wzięli: temu bowiem Leszek Czarny książę Krakowski, Sandomierski i Sieradzki, w roku 1287. Latoszyn zupełnem prawem w rekompensę wojennych prac puścił. O czem kładzie przywilej *Nakiel. u Miechow. fol. 41. Paprocki i Okol.*, do których odsyłam: tam go zowią *Miles Ceder filius Sventoslai.* roku potem 1339. kwitnął Abraham Ceder, od którego Firlej dóbr nabył. Od tych tedy dóbr pisać się zaczęli Latoszyńscy; mężowie nie tylko w ojczyźnie, ale i u postronnych narodów Marsowemi dziełami znaczni. Jan z Latoszyna kanonik Krakowski w roku 1486. którego na listach klasztoru Miechowskiego kładą *inter praesentes u Nakiel. fol. 547.* i w konstytuacyach synodu prowineyalnego wydanych 1630. Piotr pod Warną życie swoje na szanie wystawił, w niewolę od Turków wzięty, z której potem wyszedł. *Cromer lib. 21. Bielski fol. 381.* Kilian kawaler Jerolimitański, w ślady Jaxów przodków swoich wstępując, dwa razy daleką do Palestyny peregrynacją odprawował, kędy wszystkie miejsca krwią i ciałem Chrystusowem poświęcone nabożnie zwiedziwszy, od Wilhelma de Syraecis kawalerem Bożogrobskim uczyniony w roku 1534. O czem jest list u *Paproc. fol. 81.* i u *Nakiel. fol. 47.* Było potem za czasów Paprockiego trzech braci rodzonych, Adam z Jordanowną bezpotomny. Kilian który na Podolu osiadł, rotmistrzem z konwokacyi Warszawskiej na obronę granic Ruskich przez *Konstytucyą 1587. fol. 417.* deputowany, życiem i fortuną ojczyznę zastawiał, z Służeńską pamiętnego rotmistrza córką, cnoty swojej nieodrodnym zostawił potomków. Józef dziedzic na Latoszynie sędzia kapturowy Sandomierski 1587. *Constit. fol. 425.* potem podwojewodzy, nakoniec podczaszy Krakowski, cóżkolwiek bądź, że *Okolski*, dwóch z jednego Józefów uczynił, młodsze lata na różnych

expedycjach przepędziwszy, dalsze przy różnych funkcjach ojczyźnie poświęcił, już posługując na sejmy, już marszałkując w trybunale koronnym, dopędził kresu śmiertelności 1611. w Krakowie u Ś. Trojcy w kaplicy Ligęzyńskiej pochowany, Magdalena Łyczkowna herbu Sulima, krom synów, trzy mu córki powiła, jedna z nich Anna Adama Misiowskiego, druga Zofia, najprzód Samuela Niewiarowskiego, po nim Hieronima Razanowskiego chorążego Sandomierskiego: trzecia Apollinara Jana Pisarskiego, a po nim Jacka Lanckorońskiego kasztelana Przemyskiego, małżonki. *Baranow. Józefa Latoszyńskiego cześnika Lwowskiego, i żonę jego Taranowską herbu Belina wspomina Okolski tom. 1. fol. 36. Adam w Sandomierskiem. Maryanna Latoszyńska Glińskiemu stolnikowi Sandomierskiemu zaślubiona, żyła 1673.*

Latyczyński herbu Hołobog, w Chelmskiej ziemi. Zygmunta Latyczyńskiego wspomina *Długosz* w roku 1459. *lib. 13. N.* Latyczyński miał za sobą Sienicką herbu Bończa podkomorzanekę Belzką, z tej była córka Zamojska *sterilis*, i syn Krzysztof, którego potomstwo, Bogumiła Gorzkowska, Zbigniew *sterilis* i Piotr, od tego potomstwo zostało. *N.* Latyczyński miał za sobą Urowiecką, od której wnuk Zygmunt Latyczyński, z Suchodolskiej spłodził dwie córki, Hulewiczową i Rajską cześnikową Połocką. *Geneal. Sienie.*

Lauxmin herbu Dąbrowa. Według *Kojatow. in MS.* kwitną w księstwie Zmudzkiem. Jędrzej Lauxmin za czasów Augusta I. Króla Polskiego, Jerzy syn jego komornikiem był Zmudzkiem, pod Połockiem mężnie stawał. Synów jego było trzech, Jan Lauxmin za Zygmunta III. służąc żołnierską, zabity w Moskwie. Mikołaj mąż rycerski z Chodkiewiczem pod Kircholmem. Zygmunt w zakonie naszym doktor teologii, w Greekiem języku biegły, rządził kollegia, Połockie, Płockie, i w Krozach: są w druku, jego *Ars Oratoria, Grammatica Graeca, Controversiae de fide.*

Lawdański herbu Jastrzębiec. *Rs. Kojatow. in MS.* świadczy o nich, że są w Upitskim powiecie, w województwie Wileńskiem i na Zmudzi, zowią się Lawdańskimi od kraju nazwanego Lawda w księstwie Zmudzkiem. Mikołaj 1621. Stanisław Lawdański 1648. Lawdański Stegwił, Stanisław podstoli Upitski, Piotr oboźny i poseł powiatu Upitskiego 1674.

W roku 1788. Jerzy Lawdański pisarz grodzki Rosieński na Zmudzi. — *Krasicki.*

Lazański herbu Jastrzębiec, domyślam się tylko że się tym herbem pieczętują, ile że Jastrzębiec herb, inaczej

się zowie Lazanki. Kasper Antoni Lazański kanonik Rijowski, deputat na trybunał koronny 1694.

Lazarowicz herbu Kościeszka. Michał Lazarowicz nobilitowany dla mężstwa na sejmie 1662. *Constit. fol. 40.* N. Lazarowiczowna była za Janem Piszcząńskim. Tomasz Lazarowicz skarbnik Mściślawski sędzia grodzki Rzęczycki, miał za sobą Zofią de Raes córkę Henryka, z niej się zostało synów dwóch, Stanisław, który z Przeclawską, tylko córkę zostawił, i Józef porucznik, który z Bielikowiczowną ma potomstwo, z córek zaś Katarzyna żyła z Przeclawskim, i od tej suksesorów jest nie mało, druga za Antonim Rymszą oboźnym Nowogrodzkim.

Lebel. Jan Zygmunt von Lebel oberszter i dworzanin Jana III. i brat jego rodzony Jan oberszterleitnant, indygenat otrzymali na sejmie 1676. *Constit. fol. 58.* co i druga 1678. *fol. 28. Konstytucya* approbowała.

Lebowski. Jakób Lebowski sądowy i rotmistrz Mirachowski w Prusiech 1699.

Ledochowski herbu Salawa, w Wołyńskim województwie. Deniska Leduchowskiego wspomina *Metryka Wołyńska* 1528. r. Samuel sędzia ziemski Krzemieniecki. Jan, Jerzy i Samuel podpisali elekcyą Władysława IV. Stefan najprzód Braclawski, a potem Wołyński kasztelan 1676. Franciszek najprzód podkomorzy Krzemieniecki, poseł z województwa Wołyńskiego na konwokacyą 1696. potem kasztelan Wołyński, miał za sobą Siemiaszkównę, z której syn starosta Włodzimierski, córka Rozalia czy Salomea, najprzód Jana Potockiego podstolego Rijowskiego, potem Popiela starosty Tuczampskiego małżonka. Stanisław brat jego także podkomorzy Krzemieniecki, marszałek trybunału koronnego w r. 1701. a potem skonfederowanej Rzeczypospolitej marszałek; tak obadwa te urzędy piastował, że i w sądach nieskorrumpowany, samej tylko sprawiedliwości upatrywał, i we wszystkich swoich akcyach jedynie na to dążył, żeby ojczyznę, nienadwężnie przy swoich prawach i swobodach utrzymał, w czem tak pracował, że mu i sama przeciwna strona to z chęcią przyznawała, że bez porównania wielki człowiek, i bez interesu kochający syn ojczyznę: w roku 1717. marszałkował w izbie poselskiej, i ustawą koronną utwierdził to, co związane przy wolności umówiły serea. Fortuny swojej i zdrowia nie żałował, co mu wdzięczna nadgradzając Pańska łaska, województwo Wołyńskie konferowała, na którym umarł 1725. nieśmiertelnej pamięci godzien, pochowany w Podkaminie, kędy kościół jego szczodrobliwością powstał. W Chociniu dobrach swoich OO. Trynitarzów fundował; szeregół-

niej do Najsw. Matki nabożny, na której Święto Niepokalanego Poczęcia do Łucka, zaprosiwszy w komitywę z sobą rycerstwo Wolyńskie, zjeżdżał, mąż pobożności wielkiej, rozsądku wytwornego, ludzkości nie porównanej; miał za sobą Maryannę Wielhorską kasztelanekę Wolyńską, wszakże z nią żadnego potomstwa nie zostawił. Był i trzeci ich brat Felicyan ale bezdzietny umarł. Jakób na Leduchowie i Warkowicach dziedzic, z żoną swoją Maryanną Szaszewską, podstoli Drohicki, fundowali konwent OO. Bernardynów w Warkowicach 1733. N. podstoli Wolyński, żona jego księżniczka Czwertyńska: Józef chorąży Łomżyński pojął Helenę Rotaryuszównę podkomorzankę Wendeńską. N. miał za sobą Maryannę Frykaczównę, drugi Teresę Boguszównę. N. miecznik Wolyński Teresę Tarnowską herbu Rolicz kasztelanekę Rypińską. Teresa Ledochowska była za Malińskim cześnikiem Wolyńskim. N. za Dymitrem Dyakowskim, N. za Samuelem Nahoreckim cześnikiem Braclawskim rotmistrzem królewskim.

Rodzina Ledochowskich szezyci się klejnotem Szalawa, którego to herbu początek równie jak i nazwa są opisane w dziele Paprockiego, *Gniazdo Cnoty* roku 1578. wydane na str. 209. *) — Według podania, tego najpierwszego u nas i prawdziwie heraldycznego pisarza, wywód ten jest następujący: — Włodzimierz Wielki, książę Ruski mając zamiar porzucić obrzęd bałwochwaltwa, wahał się co do wyboru religii. W tej niepewności wyprawił posłów tak na wschód jako i na zachód Europy, pragnąc przez nich dowiedzieć się o zaletach lub wadach rozdwójonego już w tenezas kościoła Chrześcijańskiego. Posłowie ci za powrotem zgodzali się na pierwszeństwo kościoła wschodniego, nie szczedząc najwyższych pochwał dla religii Chrześcijańskiej w powszechności. — Dworzanie Włodzimierza zostający jeszcze w błędach bałwochwalczych, słysząc te pochwały szydzili z nich. Oburzony takowem szyderstwem jeden z posłów nazwiskiem Halka spowinowacony z rodziną książąt panujących, wyzwiał trzech z pomiedzy szydereów na pojedynek, w którym przy oczywistej pomocy Boga, polożywszy wszystkich trzech trupem, był powodem iż wielu z pogan, a podobno i sam Włodzimierz uniesiony tak cudownem zwycięstwem przyjął religiję Chrześcijańską w r. 987. Walka jednego przeciwko trzem zjednała Halcę u jednych nazwisko *szalonego*, *szaleńca* a u innych *nawrotnika* (nawróconego). Włodzimierz nadał mu tedy na pamiątkę tego zwycięstwa herb *Salawa* czyli *Szalawa* którego to nazwania niektórzy pisarze podają za źródłostów, wyraz Sławiański *Stawa* co też znaczy *cześć*, *szczęśliwość niebieska*. Herb ten nazywany bywa podobnie Nawrotnikiem.

Potomkowie Halki mieszkali jak się to okazuje z Marcina Bielskiego kroniki pod rokiem 1300. (Tom XIII. kar. 8. wydania Gałęzowskiego) początkowo w okolicy Rujowa, później obrali sobie sie-

*) Patrz takie niżej pod *Salawa*.

dlisko na Rusi Czerwonej. Jeszcze w XVI. wieku żyli Halkowie, w województwie Ruskiem i sąsiednich prowincjach; czego mamy dowód w Okolskim karta 87. który przytacza nagrobek Stanisława Halki zmarłego 1600. roku.

Według dawniejszego zwyczaju, familie dzieląc się majątkiem lub nabywając nowe posiadłości zmieniały swe nazwiska na inne, przyjęte od nazwy włości; herb tylko zostawał skazówką wspólnego szczepu. Tym sposobem Halków czyli Salawitów familia rozplenita się w trzy rodziny to jest: Swirskich, Strzyżów i Ledochowskich osiadłych na *Ledochowie* i *Krupie*.

Najświeższą gałęzią Salawitów jest szczep Halków na Ledochowie czyli Ledochowskich według zakończenia używanego od XV. i XVI. wieku.

Nestor Halka występuje w XIV. wieku jako naczelnik tej rodziny. Walezył on mężnie przeciwko Litwinom. O jego czynach znajdujemy wzmiankę w dziele ks. Waler. Gruszyńskiego (Nauki duchowne i świecko obyczajowe w Berdyczewie r. 1774. str. 6.) — Król Razimierz Wielki w nagrodę zasług nadał Nestorowi Halce dobra Ledóchów w województwie Wołyńskiem, powiecie Krzemienieckim położone i od tych to dóbr gałęź ta Halków przyjęła nazwisko Ledochowskich (Obacz dokument pod N. 53. z archiwum Klimontowskiego).

Iwan i Wacław z Ledóchowa Salawici wstawili się mężstwem w wyprawach przeciwko Krzyżakom za Władysława Jagielly.

Paweł, Jacek i Bohdan z Ledóchowa Salawici podług zaszczytnej o nich wzmianki pisarzy historycznych, kwitnęli w XV. wieku.

Gnięwosz na Ledóchowie Ledóchowski był sekretarzem Zygmunta I. i pierwszym komissarzem do rozgraniczenia ziem Ruskich i W. Rs. Lit. — Słynął on też i za Zygmunta Augusta. Według dokumentu który obejmuje dekret królewskich komissarzy od dwóch Królów Zygmunta I. i Zygmunta Augusta wyznaczonych, Ledóchowscy nazywani są Comites, tytuł, którego dodawano do wszystkich najznakomitszych urzędów. Równie i Król Zygmunt III. w przywileju wydanym Samuelowi Ledóchowskiemu na zaprowadzenie Jarmarków w Ledóchowie nazywa go Comes. — Prócz wyżej wymienionych szczegółów historycznych czerpanych w dziełach cenniejszych pisarzy polskich, archiwum familijne hrabiów Ledóchowskich w Klimontowie posiada od końca XVI. wieku ciągły i zupełny zbiór dowodów wskazujący jasno nieprzerwane przez ośm pokoleń pochodzenie członków tego domu dziś istniejących; a przy tem wspomniane papiery przekonywają o związku tej familji z najprzedniejszymi domami w Polsce.

I. Makary Ledóchowski piastował urząd pisarza ziemskiego Krzemienieckiego a po zgonie jego syn tegoż :

II. Samuel Ledóchowski otrzymał to samo pisarstwo Krzemienieckie na mocy przywileju Króla Zygmunta III. z d. 3. Grudnia 1612. r. Ów Samuel miał za żonę Elżbietę córkę Wojciecha z wielkich *Staniszewic* Staniszewskiego J. K. Mei klucznika Łuckiego.

Jan, Jerzy i dopiero co wspomniony Samuel podpisali elekeyą Króla Władysława. I tenże Samuel miał czterech synów w małżeństwie ze *Staniszewską* spłodzonych; z których mianowicie :

- III. 1. Samuel. W r. 1665. powołany był listem Króla Jana Kazimierza na komissarza do traktatów z Rosyą w Krasnie odbyć się mających. — 2. Kazimierz, w r. 1685. z rotmistrza mianowany chorążym Czerniechowskim. — 3. Marcin. Wspomniany jest jako podchorąży Rzemieniecki (jak wyżej *Niesiecki*, i w dziele ks. Gruszczyńskiego w Okrągu Mądrości str. 9.). — 4. Stefan. W r. 1659. mianowany przez Króla Jana Kazimierza podkomorzym Rzemienieckim. W r. 1673. tenże Stefan jest już kasztelanem Braclawskim, otrzymawszy tę godność od Króla Michała, nadającego mu dobra *Buga* pod miastem Białym Ramieniem. W roku 1675. posunięty na kasztelanią Wolyńską według oryginalnego dyplomu Króla Jana III. Zostawał w wielkiem znaczeniu tak u Króla jak i u obywateli. Dowodem tego jest list Eleonory wdowy po Michałku Królu, córki Ferdynanda III. Cesarza Niemieckiego, nadto listy Króla Jana. Stefan miał za żonę Annę z Leszna *Sprzedzińska* podczaszankę Halicką i z tej czterech synów, temi byli:
- IV. 1. Felicjan, pułkownik. — 2. Kazimierz, rotmistrz. Obadwaj polegli pod Wiedniem 1683. r. — 3. Stanisław. Był marszałkiem głównego trybunału koronnego w r. 1701. (*Niesiecki* wyżej.) Był także marszałkiem pamiętnej w r. 1715. konfederacyi Tarnogrodzkiej i tam pozyskał przydomek: *Indefessus libertatis propugnator ac patriae pater* (nieznużonego swobód obrońcy i ojca ojczyzny). Marszałkował podobnież na sejmie Niemy zwanym 1717. r. W końcu powołany został na wojewodę Czerniechowskiego. — 4. Franciszek, rotmistrz J. R. Mei. Miał za sobą Helenę *Siemiaszkową*. Otrzymał zatwierdzenie dowódcy na wszech królewskich *Pleszowa* i *Czeczenówce* w powiecie Rzemienieckim. Tenże r. 1689. 19. Lipca mianowany podstolim Wolyńskim, a w roku 1692. 10. Maja podkomorzym Rzemienieckim. W liście nadawczym dóbr *Jettikowice* w dożywocie przez Augusta II. z roku 1698. 16. Sierpnia tytułowany jest kasztelanem Wolyńskim. Umarł w roku 1704. zostawił następujące potomstwo: Stefana, Salomeę, Rozalię, Michała, Teresę, Adama.
- V. 1. Stefan był podstolim Wolyńskim. — 2. Salomea. Pierwszego ślubu Jana Potockiego podstolego Rijowskiego w 1721. powtórnego, Kazimierza Ramińskiego cześnika Łukowskiego małżonka. — 3. Rozalia. Zaślubiona Jerzemu Olszańskiemu staroście i chorążemu Owruckiemu. — 4. Michał. Miał za sobą *Rzewuskę*, córkę znanego w kraju pod nazwiskiem *Brodatego*. Zostawił po sobie trzech synów: Stanisława, Felixa i Benedykta. Benedykt starosta Nowosielecki był podobnież ojcem trzech synów: Ignacego, Karola i Jana. — 5. Teresa. Żona Karczewskiego kasztelanica Halickiego. — 6. Adam. Zaślubiony był z Maryą *Wierzbowską* starościanką Szatkowską. Roku 1703. mianowany dowódcą chorągwi pancernej. R. 1745. starostą Włodzimierskim. W roku 1748. nazwany kasztelanem Wolyńskim. —
- VI. 1. Anna, córka Adama Ledoch. zaślubiona Popielowi kasztelanowi Lwowskiemu. — 2. Franciszek, syn Adama. Urodził się 1728. Jako staroście Włodzimierski, poślubił Ludwikę grafownę *Dönhoff* kasztelanę Sieradzką, praprawnuczkę Jerzego hrabi z Tęczyna Ossolińskiego, *Ducis in Ossolin*. — W roku 1765. 22. Marca mianowany Franciszek Ledochowski podkomor-

- rzym kłólewskim (Aulicus Regius) następnie rotmistrzem chorągwi pancernej, a roku 1775. kawalerem orderu Ś. Stanisława. Nakoniec d. 4. Grudnia 1776. wojewodą Czarniechowskim, w tymże czasie zaszczycony orderem Orła białego. Nie przyjmował żadnego sobie ofiarowanego urzędu czynnego widząc wznagającą się w ojczyźnie obcą przemoc i wyniósł się za granicę. Z jego licznych dzieci następujące tylko przeżyli o wiele resztę swego rodzeństwa.
- VII. 1. Anna, zaślubiona Michałowi Czapskiemu wojewodzie Malborskiemu, zeszła z tego świata w Warszawie r. 1837. doczekawszy się sędziwego wieku. — 2. Maryanna. Połączona ślubem małżeńskim z Tomaszem z Witoldów Alexandrowiczem kasztelanem a później wojewodą Podlaskim, marszałkiem na dworze Króla Stanisława Augusta. Będąc zaszczyconą godnością damy pałacowej (*Dame du Palais*) i damy orderu Krzyża Gwiazdźistego, umarła w Wiedniu roku 1826. — 3. Apollonia. Była małżonką Tomasza Ursyn Ostrowskiego, kasztelana Czerskiego, podskarbiego koronnego, a którego za rządów Pruskich zaszczycony został z swem potomstwem godnością hrabiego przez Fryderyka Wilhelma III. w końcu Fryderyk August Król Saski, wyniósł go na prezesa senatu Królestwa Polskiego. — 4. Antoni, Filip, Michał hrabia Ledóchowski urodzony 1755. roku. Obdarzony został starostwem Hajsyńskiem, następnie orderem Ś. Stanisława. Był posłem województwa Czarniechowskiego na sejm Czteroletni. — W roku 1800. wyniesiony na dostojność hrabiego Państwa Rzymskiego wraz z potomstwem. W roku 1809. mianowany kawalerem Wielkiego Krzyża orderu Leopolda. W roku 1822. wstąpiwszy do zgromadzenia Ks.Ks. Misyonarzy w Warszawie w 81 roku życia umarł na dnia 11. Listopada 1835. r. Zostawił po sobie czterech synów i dwie córki spłodzone z Julią hrabianką *Ostrowską* pierworodną córką dopiero co wspomnionego prezesa senatu.
- VIII. 1. Józef Zacharyasz hrabia Ledóchowski rodził się 1786. roku. Po rok 1831. szambelanem dworu Królestwa Polskiego. Ożenił się 1818. roku z Maryą *Zakrzewską* córką marszałka Taraszczańskiego, a potomstwo ich następujące: — a) Julian, porucznik hulanów wojsk. C. K. Austriackich. — b) Helena małżonka Atanazego hrabi Miączyńskiego. — c) Mieczysław. — d) Jan. — e) Antoni. — 2. Apollonia. Pierwszego ślubu hrabina Witold Alexandrowiczowa, drugiego małżonka Józefa Ledóchowskiego starosty Bronowskiego. — 3. Ignacy Hilary urodzony 1789. r. pułkownik artylleryi gwardyi Królewsko-Polskiej aż po 1831. Wdowiec po Ludwice z *Górskich* córce starosty Wiekrzańskiego z której miał dziś żyjących dzieci troje: — a) Józef. — b) Antoni. — c) Ludwika. — 4. Tadeusz generał major i szambelan w służbie Cesarsko-Austriackiej. — 5. Izabella małżonka Wiktora Rembielińskiego senatora kasztelana Królestwa Polskiego po rok 1831. — 6. Tymoteusz, major huzarów i szambelan służbowy J. C. Wysokości arcyksięcia Franciszka Karola.
- Oprócz linji Ledóchowskich pochodzącej jakieśmy wykazali wprost od Makarego a której na teraz główne siedlisko w województwie Sandomierskiem, znani na Wołyniu i na Podlasiu Ledóchowscy są wszyscy z tamtymi z jednego szczepu i tegoż samego herbu. Ci ostatni równie jak tamci poszczycić się mogą iż liczyli w kilku

następnych po sobie pokoleniach senatorów i innych wysokich urzędników Korony i że podobnież połączeni byli z pierwszymi domami w kraju. —

Ledochowscy od najdawniejszych czasów używali herbu *Szaława*, tak jak i inne familie, i dopiero od czasu w którym ciż Ledochowscy dostąpili godności hrabiostwa Państwa Rzymskiego czyli Cesarstwa Niemieckiego, zaszła nieznaczną zmianą przy ich herbie dziedzicznym, którego według osnowy dyplomaty Cesarzowskiej, ma być takowy: Pawęza koloru niebieskiego, złotym obwodem otoczona, wewnątrz której okrąg trzema złotymi krzyżami kawalerskimi w kształcie prostego trójkąta obsadzony tak, że wyższy krzyżek prostopadle umieszczony, dwa zaś inne z obu boków ukośnie ku sobie położone. — Pawęza hrabiowską koroną nakryta, na której się wspiera w sposobie przyłbicy postawiony, złotą koroną uwieczony, złoto-niebieskiem z obu stron zwieszonym przykryciem, ozdobiony rycerski szyszak, obrzucony przodem z swoim złotym łańcuchem na szyi; na koronie helmu ukazują się zgięta, uzbrojona, miecz goły z rękojeścią złotą do cięcia trzymająca ręka prawa. Tarczę trzymający rycerze na bok się patrzą, stoją w szyszakach piórami czerwonymi ozdobionych, mając broń z rękojeściami złotymi na paskach czarnych do boku przypasaną, a wolną ręką na biodrach wspierają się. — *Z dokumentów znajdujących się w archiwum familijnem w Klimontowie, a przesłanych wydawcy.* —

Wielki w heraldyce uczyniwszy dosyć obszerny opis tej familji, niezewszystkim jednak zgadzający się z powyżej umieszczonym, w końcu dołączy jeszcze następujących, niewiadomo jednak czy z tej, lub innej linii pochodzących: —

Stefan pułkownik wojsk koronnych. — Andrzej podstoli Wołyński, żona jego księżniczka *Czetwertyńska*. Drugi Andrzej pułkownik znaku pancernego. — Jan chorąży Łomżyński, pojął w małżeństwo Helenę *Rotaryuszową* podkomorzankę Wendeńską których synowie: Tomasz, Jan, Dymitr i Alexander. — Jan miał za sobą *Bełkowską*, z której syn Ignacy brygadier kawalerji narodowej. — Drugi Jan miał za sobą Maryannę *Tolkanową*. — Jerzy Ledochowski regimentarz wojsk koron. — Wojciech Ledochowski miecznik Wołyński, którego małżonka Teresa *Tarnowska* herbu *Rolicz* kasztelanka Rypiska. — Samuel Ledochowski podsędek Krzemieniecki z *N. Siemaszkową*, spłodził synów trzech: Józefa, Franciszka i Jana. — 1. Józef Ledochowski starosta Karlikowski, z Konstancją *Alexandrowiczową*, Marcina Alexandrowicza chorążego Bełzkiego córką, zostawił potomstwo synów dwóch: Mikołaja kasztelana Lubaczewskiego, i Marcina starostę Bronowskiego, córek trzy: Angelę za książęciem Sanguszkim strażnikiem wielkim koron. Drugą Teresę za Szymonem Szyrkowem generałem lieutenantem wojsk Rossyjskich, gubernatorem Kijow. Trzecią Franciszką za Międzyńskim starostą Krzepickim. — Mikołaj Ledochowski syn Józefa, najpierwej starosta Włodzimierski, wielokrotnie na sejmach poseł, nareszcie kasztelan Lubaczewski, orderów naród: kawaler, wszedł w śluby małżeńskie z Natalią *de Teplow* generała i senatora Rossyjskiego córką. — Drugi syn Józefa starosty, Marcin Ledochowski starosta Rycki, a potem Bronow-

ski, 1788. roku posel na sejm, ten *primo voto* miał za sobą Elżbietę *Karasiową* wdowę, kasztelanową *Wizką sterilis*. *Secundo voto* z *Maryanną Rembielińską* chorążyną *Wizką* wdową, zоставił dwóch synów: *Józefa* i *Jana*, małoletnich. — *Józef* *Ledochowski* stolnik *Wołyński* orderu *Ś. Stanisława* kawaler z *Maryanną Dobrzyńską*, spłodził synów trzech, z których *Piotr* ożeniony z *Tomkowiczówną* i córek trzy, z tych jedna *Katarzyna* zaślubiona *Wężowi*. *Wojeiech* brat *Józefa*, ten z *Pągowską* spłodził synów *Franciszka* i *Józefa* i córkę *Dobrzyńskiemu* zaślubioną. — *Wielądek*.

Lędzki herbu Janina, w województwie *Lubelskiem*. *Okolski* ich pisze *Lęcki*, ale że według *Starowol. in Monum.* z *Lędu* się piszą, toć bardziej *Lędzkiemi* ich miał nazwać. *Gotard Lęcki* w ziemi *Zakrocimskiej* 1632. *Jan* w *Sendomierskiem* w tymże roku, *Adam* 1648. *N. Lędzki* z *Rielczewskiej* herbu *Abdank Remigiana* podścodka *Lubelskiego* córki, spłodził córkę jedną *Teofilę*, ta pierwszym związkiem żyła z *Józefem Podkańskim*, drugim z *Lesiowskim*, trzecim z *Boglewskim* skarbnikiem *Łomżyńskim*, i syna *Stefana* pisarza ziemskiego *Stężyckiego*, człowieka w radach głębokiego, w prawie *Polskiem* dobrze biegłego, z *Maryanny Tarnowskiej* herbu *Rolicz* córka jego *Imo Rucka*, *2do Wolska*, i synowie, *Antoni* którego z *Prokopowiczówny* i z *Życkiej* jest potomstwo. *Drugi Felicjan* żyje z *Katarzyną Tymińską*, syn jego *Adam*, córka *Ewa*. *O Lęckich* herbu *Nałęcz* pisze, *Okol. tom. 2. fol. 291.* z których jedna była za *Krzysztofem Giszowskim*. *N. podstoli Sendomierski*, córka jego była za *Fabianem Nahoreckim* miecznikiem *Wołyńskim*.

Legendorf. Tym *MS. o Familiach Pruskich*, barana na tarczy, w hełmie trzy pióra strusie, za herb naznacza, i powiada że się inaczej piszą *Legendorfowie Mgowsey*: z tych według niego był *Jędrzej Legendorf*, który pojawiwszy małżonkę z domu *Cygenbergów*, wziął z nią w posagu czterysta grzywien, o czem wspomina zapis, żył aż do r. 1486. umarł *sterilis*, trzymał dziedzicznem prawem pół *Rybieryca*. Kładzie tu także *Pawła Legendorfa* biskupa *Warmińskiego* cztertnastego, atoli *Treterus in Vitis Episcop. Varmien.* taki herb jego położył, drzewo i od korzenia i od wierzchu ocięte poprzek na tarczy leży, z góry od prawego boku, na dół na lewy bok, trzy listki z jednej strony, a między niemi trzy ocięte sęki, tyleż na drugiej stronie drzewa na dół. *Paweł* ten z *kanonika Warmińskiego* wstąpił na tę katedrę, luboć nie bez wielkiej trudności dobra kościoła tego odzyskał: gdy pokój między *Krzyżakami* i *Polską* stanął, on się *Królowi Kazimierzowi* poddał 1464. otruty potem od *Trębacza* mistrza *Krzyżackiego*, w *Brunsherdze* u *Fary* pochowany 1471.

Ms. Historyi Posseliusza Fabiana Legendorfa pisze kasztelanem Elbląskim w roku 1467. a w roku 1477. wojewodą Pomorskim.

Krasiecki w przypisach dowodzi iż familia Legendorfów jest starożytna w Prusiech i ma za herb drzewo koralowe na polu białem: dalej utrzymuje iż nazwisko ich terazniejsze *Lehdorf* i są hrabiami. *Lehdorf* minister, miał za sobą *Donhoffownę*, z tą spłodził córkę za *Donhoffem* i syna *Aswera* majora wojsk Pruskich, który pojął hrabiankę *Wallendt* i z niej miał trzy córki i syna także *Aswera* ożenionego z hrabianką *Schettan* i mającego potomstwo. —

W dziele *Neues Preussisches Adels-Lexicon* przez *Barona Zedlitz-Neukirch* znajduje się o tej familji wiadomość iż tegocześnie posiadają dobra *Steinort*, *Warglitten*, *Landkeim*, i t. d. w r. 1688. tytuł hrabiów państwa otrzymali. Dziś żyjący są: *Karol Fryderyk Ludwik Chrystyan Lehdorf* były kr. pr. generałporucznik, który ożeniony z hrabianką *Pauliną Schlippenbach* ma potomstwo, córkę i dwóch synów. Brat tegoż *Henryk Karol August*, szambelan Króla Pruskiego, był także posłem w *Petersburgu* i *Madrycie*. —

Legiecki herbu Przyjacieł, z tą odmianą, że powinna być strzala żeleźcem do góry obrócona prosto, między dwiema sercami, w hełmie zaś pawie ogon. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał, ale *Ks. Kojalow. in MS.* powiada, że Legieccy *Hryniewiczowie* dziedzice na Legieciach w *Zmudzi* tym się herbem pieczętują, z których byli *Wojciech Hryniewicz Legiecki*, *Jerzy* i *Gabryel*, ludzie godni i wojenni, bracia rodzeni, zostawili potomstwo; *Gabryel* miał za sobą *Cecylią Oziębłowską* cywuniankę *Szadowską*.

Legniccy książęta. O tych się mówić będzie, gdzie o królewskich familiach i *Piasta* linii obszerniej pisać się będzie.

LELIWA

HERB.

Ma być księżyc jak na nowiu nie pełny, do góry rogami obrócony, we środku jego, gwiazda o sześciu rogach, w polu błękitnem, luboć niektórzy czerwonego zażywają: księżyc

powinien być złoty, na hełmie pawi ogon; na nim takież księżyc: tak go opisują, *Paproc. w Gniazdzie fol. 408. i 1160. o herbach fol. 376. i 658. Okol. tom. 2. fol. 61. Klejnoty fol. 63.* Ze podobnego we wszystkim herbu, wiele bardzo familji w różnych Królestwach zażywa, świadek *Petrasancta cap. 59. i Braun lib. 3. Civit. fol. 23.* i ja mówiłem w drugim tomie *fol. 174.* Ze Błogosławiony Bertold opat Garsteński w roku 1140. tym się herbem pieczętował; ztąd dochodzę, że ten klejnot do Polski naszej z cudzych krajów przywiał, i lubo *Stanisław Orzechowski* tego był zdania, że się ten herb w granicach Polskich urodził, czego mu pozor czyniło imię Leliwa, bardziej naklonione do Słowiańskiego języka, atoli i *Paprocki* i *Okolski* z Rhenu go być przeniesionym mienia, przydaje drugi, że nad rzeką Rhenem podziśdzień jest zamek, który z Niemiecka zowią Monsztern, a po Polsku Leliwa. Pod któryby zaś czas te przenosiny stały, zgadnąć trudno. *Długosz* tak o nim świadczy. *Sub tempore Vladislai primi Regis advenit, Spicimirum primum authorem habuit, qui ex prisco ignite deferebat, dum ex Rheno venit. Sed processu dierum in ea domo Polonorum, quae defectuosam lamam cum Stella deferebat se conjunxit, et invit, in qua viri providi, industriosi, Reipublicae Studiosi.* Paprockiemu się to *Długosza* zdanie nie podobą: bo w przywilejach dawnych czytał *Spicimira*, który za panowania *Władysława pierwszego Króla Polskiego*, dał wieś arcybiskupowi *Gnieźnieńskiemu Spicimierz*, od imienia swego założoną, w której wsi, jako o tem pisze *Cromer lib. 5.* pojmano było, miasto arcybiskupa *Marcina*, ardziekana *Gnieźnieńskiego*, a ten arcybiskup żył w roku 1092. umarł 1118. Zkąd się pokazuje, że dawniej *Leliwitowie* w Polsce, niżeli za *Hermana*, gdyż już wsie rozdawali, a zwłaszcza od imienia swego założone, albo osadzone: póty *Paprocki*. Są też niektórzy co twierdzą, że dopiero za *Bolesława Wstydliwego* ten herb w Polsce nabyty, za zwycięztwo z nieprzyjaciela przy księżycu i gwiazdach w nocy świecących otrzymane, ale się to utrzymać nie może: gdyż jakom namienił, już z tą symmetryą herb ten w inszych krajach dawniej przedtem był zwyczajny. *Okolski* przydaje, że *Rudolf wtóry Cesarz Rzymski* wojując na *Machometanów*, nad księżycem niepełnym, którym się *Turecy na-ehorągwiach* szczycą, jako widziano u nich w obozie pod *Belgradem* księżyc w polu zielonem, w roku 1456. *Vadingus in annal.* przydał gwiazdę z tym napisem, *Deo sic placuit: a Bonnanii S. J. in Ordin. Equestr. fol. 71.* świadczy, że *Renatus Król Neapolitański* i *Sycylijski* fundował kawaleryą w *Messa-*

nie, *Equites lunae* nazwaną, ci na złotym lancuchu, powinni byli nosić księżyc srebrny nie pełny wiszący na piersiach, w polu gwiazdami i liliami usłanem, z tym napisem: *Donec totum impleat*. Professya ich ta była, wojować przeciwko nieprzyjaciołom wiary świętej. Do herbu Leliwa pociągają niektórzy Bodzotę arcybiskupa Gnieźnieńskiego, ale ten do herbu Szeliga należał, jako się mówiło *tom. 2. fol. 188.*

Herbowni.

<i>Adamowicz,</i>	<i>Jerzykowicz,</i>	<i>Pausza,</i>
<i>Bahrynowski,</i>	<i>Józefowicz,</i>	<i>Pawłowski,</i>
<i>Bedliński,</i>	<i>Juchnowicz,</i>	<i>Pilecki,</i>
<i>Błocki,</i>	<i>Juskiewicz,</i>	<i>Piorun,</i>
<i>Bobiński,</i>	<i>Kalenik,</i>	<i>Piotrowicz,</i>
<i>Bobola,</i>	<i>Karśnicki,</i>	<i>Pokrywnicki,</i>
<i>Broniewski,</i>	<i>Kiewlicz,</i>	<i>Połoński,</i>
<i>Brzozdowski,</i>	<i>Kiski,</i>	<i>Poptawski,</i>
<i>Brzozogajski,</i>	<i>Kopystyński,</i>	<i>Pruski,</i>
<i>Chlebowicz,</i>	<i>Kozielski,</i>	<i>Pruszek,</i>
<i>Chrościcki,</i>	<i>Krajewski,</i>	<i>Przywidzki,</i>
<i>Cudowski,</i>	<i>Krzesz,</i>	<i>Ptaszyński,</i>
<i>Czapski,</i>	<i>Kuchmistrzowicz,</i>	<i>Rakowicz,</i>
<i>Czechowicz,</i>	<i>Laskowski,</i>	<i>Rekuc,</i>
<i>Czelatycki,</i>	<i>Lgocki,</i>	<i>Rohoziński,</i>
<i>Czerkas,</i>	<i>Lisowski,</i>	<i>Rykowski,</i>
<i>Czeski,</i>	<i>Łaska,</i>	<i>Scierski,</i>
<i>Czobor,</i>	<i>Łoziński,</i>	<i>Szepiecki,</i>
<i>Czubiński,</i>	<i>Łysakowski,</i>	<i>Sieniawski,</i>
<i>Czudowski,</i>	<i>Melsztyński,</i>	<i>Sierpski,</i>
<i>Dąb,</i>	<i>Miaskowski,</i>	<i>Skorupa,</i>
<i>Daszkowicz,</i>	<i>Mierzeński,</i>	<i>Stawiński,</i>
<i>Dorohostajski,</i>	<i>Mtaszkowski,</i>	<i>Słotwiński,</i>
<i>Dorpowski,</i>	<i>Młodkowski,</i>	<i>Splawski,</i>
<i>Drastawski,</i>	<i>Monwid,</i>	<i>Szredziński,</i>
<i>Fryjwicz,</i>	<i>Morsztyn,</i>	<i>Staniewicz,</i>
<i>Gintowl,</i>	<i>Mutykalski,</i>	<i>Starowolski,</i>
<i>Gołuchowski,</i>	<i>Narmunt,</i>	<i>Starzechowski,</i>
<i>Gorka,</i>	<i>Niemierzye,</i>	<i>Staszkiwicz,</i>
<i>Graniewski,</i>	<i>Ninieński,</i>	<i>Strykowski,</i>
<i>Granowski,</i>	<i>Okuszek,</i>	<i>Sworski,</i>
<i>Hlasko,</i>	<i>Olechnowicz,</i>	<i>Szalkiewicz,</i>
<i>Jarostawski,</i>	<i>Osostowicz,</i>	<i>Tarnowski,</i>
<i>Jaskmanicki,</i>	<i>Ostrowski,</i>	<i>Trzeciński,</i>
<i>Jelec,</i>	<i>Pacyna,</i>	<i>Tulkowski,</i>

Tyszkiewicz,
Ustarbowski,
Wapczyński,
Wardęski,
Wiazewicz,
Więclawski,

Wierozemski,
Wietski,
Wodzieki,
Wojanowski,
Wyrozemski,
Wyrykowski,

Wyskocki,
Zabrzeziński,
Żarski,
Żurowski.

Duńczewski, Kuropatnicki, Malachowski, Wielędek i inni heraldyce następujące familie, jako także herbu Leliwa używające, podają. —

Bajer,
Bodzanta,
Chlasko,
Chleb,

Czulski,
Daszkiewicz,
Gorkuński,
Jacostawski,

Krzywobłodzi,
Leliwa,
Ostaszkiwicz,
Smoiski.

Lelowski herbu *Junosza*, w województwie Mazowieckiem. Piotr Lelowski stolnik Zakrocimski, z sejmu 1593. do rewizyi naznaczony ksiąg grodzkich Zakrocimskich. *Constitut. fol. 648.* Jakób podczasy Warszawski 1587. poseł na konwokacyą, *Constitut. fol. 418.* tenże potem już kasztelan Zakrocimski 1613. *Constitut. fol. 12.* Wojciech wojski Zakrocimski 1632. Anna Jędrzeja Łopackiego małżonka. *Geneal. Łopack.* Dorota Lelowska kasztelanka Zakrocimska, dóbr Lelowa, Błędowa, Ruszkowa, Smagorzewa, Ruszkowki dziewczka, była za Janem Moszyńskim herbu Łodzia chorążym Sieradzkim, po którym owdowiała w roku 1620.

Lelussa. Wojewoda Trocki 1440. spiknąwszy się na Zygmunta Wielkiego księcia Litewskiego, zniósł go z świata, Troki miasto na Świdrygiełła opanował, skarby Zygmuntowe złupił, o co potem z krzesła tego zrzucony. *Stryjkow. f. 593. Kojal. p. 2. Biel. N.* Lelussa kasztelan Trocki 1436. Jan Stanisławowicz Leluszewicz marszałek Litewski, wojewoda Podlaski 1519. poseł do Moskwy o pokój. *Kojalów. in MS.*

Leńczowski herbu *Strzemię*, w Krakowskiem województwie dom rozrodzony, co znać z tego, że ich z różnemi przydomkami czytamy w roku 1705. jako Jędrzej Kurowski Leńczowski, Jędrzej Gruszka Leńczowski, Łukasz Lipski Leńczowski, Błażej Pająk Leńczowski Tomasz i Jan, Jan Kamiński Leńczowski, Jan Dobek Leńczowski, Jan Podolecki Leńczowski, Wojciech Merzenkowicz Leńczowski. *Paprocki* kładzie przywilej Bolka księcia Cieszyńskiego Oświęcimskiego, dany r. 1406. Hermanowi i Dobkowi de Lencz i jego braciom tak rodzonym jako i stryjecznym, gdzie świadczy o nich, że zdawna herbem Strzemię, który się zowie Lawsowa pieczętowali: do którego czytelnika odsyłam. Są i na Wołyniu, Jan 1674. Krzysztof miał za sobą Chlewicką, Teresa Linczewska była za Stanisławem Rudnickim wojskim Chelmskim.

Jan Lenczowski, kanonik Chelmski, suffragan Lubelski, biskup Abderytański, dziekan kollegiaty Lubelskiej w roku 1783. — *Krasiński*.

Lendorf. N. Lendorf starosta Mścisławski poseł na sejm 1724. czy nie Legendorf?

(Obacz wyżej **Legendorf**.)

Leniek herbu Rawicz. Ci są właśni Rokiecy w województwie Rawskim, z których wspominają dawne skrypta, Jana Pakosza z Rokitniec starostą Rawskim, ten z Jedleńską zostawił to potomstwo. Jana, którego mamka nazwała Leńkiem, od którego czasu to nazwisko i na nim i na sukcesorach jego zostało: był potem po ojeu starostą Rawskim, łowczym Wiślickim i Niepołomskim, tego z Maciejowską herbu Ciołek siostrą rodzoną Bernarda i Kaspra Maciejowskich, syn Tomasz, którego z Goiszewskiej córka Rucka i syn Maciej, temu Wąsowieczowna powiła siedmiu synów, i kilka córek, między niemi był Mikołaj który trzymał Wolborz i Piorków. Maciej kasztelan Derpski, starosta Nowogrodzki, o którym *Konstytucya* 1607. miał za sobą Teodorę Jana Sapiehy starosty Drohickiego córkę. *Histor. Sapieh.* Maciej brat Jana Leńka starosty Rawskiego z Jedleńskiej urodzony, kanonik Krakowski i Łęczycki, pleban Rawski, mąż uczony i godny. N. Bartłomiej Gumowskiego małżonka.

Lenkiewicz herbu Kotwicz, w powiecie Mozyrskim, piszą się z Strupina. Jan Lenkiewicz 1601. *Constit. f. 778.* Jan 1620. *Constit. fol. 15.* Alexander podwojewodzy i poborca Rijowski. *Constitut. 1647. fol. 46.* N. podsędek Mozyrski, mąż uczony i żołnierz odważny. Władysław podkomorzy Mozyrski 1674. Roman podczaszy Trembowolski 1674. a potem podkomorzy Mozyrski 1681. miał za sobą Bliskowską siostrę starosty Żytomierskiego. *Histor. Coll. Leopold.* Brat jego Marcin mąż wojenny, którego syn Jędrzej, ale ci zda mi się Podkową się albo Pobogiem pieczętują. N. pisarz ziemski Mozyrski poseł na sejm w roku 1724. N. wszedł w kontrakty małżeńskie z Antoniną Stempkowską. Jan w wojsku Cesarskiem przeciwko Turkom zwycięzki kawaler. *Histor. Hungar.*

W roku 1778. Stanisław Lenkiewicz cześnik Zwinogrodzki. — Adam krajezy Połocki. — Tomasz stolnik Mozyrski. — Adam pisarz ziemski Mozyrski. — Ignacy sędzia grodzki Mozyrski. — Stanisław pisarz grodzki Mozyrski. — Józef koniuszy Mozyrski. — Marcin strażnik Mozyrski. — *Krasiński*.

Lepiszewicz. N. Lepiszewicz miał za sobą Alexandrę Tarnowską herbu Rolicz, z której synowie Michał i Antoni, jeden z nich w zakonie S. Franciszka Reformat.

Lesiecki herbu Nałęcz, w Lubelskiem województwie, piszą się z Lesc. Jan Lesiecki w Lubelskiem, Mikołaj w Pińskiem 1648. Jan komornik graniczny Belzki 1674. N. Lesiecki miał za sobą Jadwigę Hłowiecką, z której córka Katarzyna Skrzyszowska, i synowie, Stefan, Marcin, Jędrzej i Mikołaj.

Michał Lesiecki pisarz grodzki Nowogrodzki 1776. r. — Cyryl komornik graniczny Chelmski 1792. roku. — *Wielądek*.

Lesiowski herbu Ogończyk, w ziemi Sanockiej. Bartłomiej Lesiowski 1551. *Acta Castren. Opocz. N.* miał za sobą Korycińską, z której synowie: Jakób w prawie biegły Polskiem, i Franciszek. *Paproc. fol. 47.* Lesiowska Giszowskiego małżonka, *Okolski tom. 2.* Grzegorz łowczy Rawski 1673. *Nieszporok. Annal. fol. 209.* Razimierz wojski Rawski, Piotr miecznik Rawski, i Tomasz 1674. Walentyn miał za sobą Urszulę Grabionezankę, z której syn Jan i córka Jana Oczosalskiego małżonka. Stanisław Lesiowski Ogończyk wojski Samborski z Ludowiki Ustrzyckiej kasztelanki Przemyskiej syn jego Walentyn 1692. N. Lesiowski pojął Teofilę Łędzką, pozostała wdowę po Józefie Podkańskim. Jan Lesiowski Societ. Jesu mąż godny, rządził kollegium Krakowskie, domum professam w Krakowie i Warszawie, gdzie za jego staraniem przez sześć lat i kościół i domus professa stanęła. Kollegium Grodzieńskiego początki założył, któremu miejscu wiele zaenych relikwji od Władysława Króla, jeszcze na ten czas Królewicza, uprosił, u tego Pana przez lat dziesięć był spowiednikiem, i do Moskwy z nim jeździł, kędy apostołskich prac w obozie Polskim wielką miał okazją. Na kongregacyą generalną do Rzymu w roku 1615. z innemi był wysłany, umarł w Krakowie in domo professa 1633. o którym tak *Kobierzycki* w swojej historyi napisał: *Vir priscæ virtutis et sanctimonie, eruditusque quod præter caeteras lucubrationes, Annales Sarmatici, lucem aliquando visuri testantur.* Wielką albowiem pracą, zebrał był historyą Polską, drukiem jednak na świat nie wyszła, i owszem po śmierci jego, to tak zaene i wielkie dzieło jego z manuskryptem zginęło. Rs. Alfonsa Rodericiusa o doskonałości całą księgę na język Polski przełożył, atoli i ta świata nie obaczyła. Samo tylko *Zwierciadło przykładów*, od niego na wielu miejscach poprawione i znacznie przyezynione z prasy drukarskiej wyszło *in fol.* w Krakowie 1633.

LESKI HERB.

Leskich Prusaków tak herb opisał *MS. o Famil. Pruskich*, który się zgadza z przyslaną mi z tego domu infor-

LESKI

HERB.

macyą. Tarcza herbu na dwie części linią wzdłuż przedzielona, na niej są dwa charty, obróże u nich na szyi, ogony do góry zadarte, obadwa wspięte tak do góry, że na zadnich tylko nogach stoją, przednie zaś do goleni spuszczone, jeden z nich w prawą tarczy pyskiem i całym sobą; drugi w lewą, oba grzbietami do siebie obrócone, nad nimi mury: na helmie nad koroną według *MS.* także dwa charty, jak na tarczy, według informacji, tylko jeden chart wspinający się. Zowią ten herb Gończym; co jednak za kolor tarczy, chartów, obróż, co za początki tego herbu, żaden nie wyraża. To tylko przydają, że Piotr von Ezelk czyli Leselicht od dóbr Leszcze pod Toruniem leżących, pierwszy się pisząc począł Leskim; był człowiek wielkich przymiotów i w cudzych językach biegły, gubernator generalny województwa Chełmińskiego, i starosta Lipiński, spłodził córkę Białobłocką sędzińię Michałowską, i synów dwóch, Józefa *sterilem* i Adama dziedzica na Leszczach, Mirakowie, Falęcinie, Nawry, sądowego a potem chorążego Chełmińskiego, w rzeczach wojennych dobrze wypolerowanego, tego córki, Maryanna za Bystramem sędzią Michałowskim, Rozalia za Czarljńskim sądowym Chełmińskim, Julianna i Barbara zakonnice Ś. Benedykta, jedna w Toruniu, druga w Chełmnie: i synowie; z tych Tomasz starszy wzięwszy *sortem suam*, ożenił się w Kujawach, i tam imię Leskich rozplenił: Drugi Marcin w Sendomierskiem osiadł; czy jednak zostawił successorów, nie wiedzieć. Trzeci Bartłomiej w zakonie Soc. Jesu. Czwarty Piotr kanonik Chełmiński, proboszcz Brodnicki i Wabrzyński. Piąty Jędrzej stolnik Płocki z Zielińską *sterilis*. Szósty syn Jan, ekonom generalny, Malborskiej, Rogozińskiej ekonomji, i sędzia Michałowski, Meldzyńska powiła mu dwie córki, Maryannę, która zaślubiona Doręgowskiemu sądowemu Świe-

ekiemu, i Katarzynę Kalskszteinowi sądowemu Malborskiemu, synów zaś trzech, Wojciecha z Piwnicką bezpotomnego, Walentego, od którego z Pawłowskiej był syn Marcin, który z Trzezińską zszedł bezdzietny. Pawła sądowego Michałowskiego, któremu Konarska zrodziła córkę Annę Stanisława Czapskiego małżonkę, ale *sterilem*, i synów, Michała *sterilem*, Sebastyana, od którego z Jabłonowskiej był Jędrzej bezpotomny, i Szymon, tego z Klińskiej syn Tomasz i t. d. Jakóba, tego z Rudnickiej dwie córki zostały Wolska i Kossowska. Łukasza, temu Czerwińska spłodziła Annę Dąbrowską, i synów trzech, Macieja *sterilem*, Wojciecha, ten z Płaskowskiej tylko miał córkę Teresę *imo voto* Szudrską, *2do* Malewską; trzeciego Łukasza, którego z Moszczeńskiej dwie córki, Magdalena pierwszym związkiem Łoktowska, *2do* Kiepińska, *3tio* Chelmińska, Anna najprzód Łoktowska potem Koziębicka; tyleż synów, Stanisław którego z Elzanowskiej syn Józef z Bogurskiej zostawił Antoniego i Maryannę i drugich, i Jan sądowy Chelmiński, tego z Trzezińskiej dwie córki, Katarzyna zakonnica w Warszawie u PP. Sakramentek, i Agnieszka, tyleż synów. Pierwszy Wojciech najprzód w r. 1734. wziął Opactwo Wąchockie, z którego 1737. postąpił na Opactwo Peplińskie. Zaś 1738. na prowincyalnym kapitulum złożonym w Sulejowie, zgodnie od wszystkich tamże na ten czas z całej prowincyi Polskiej przytomnych zakonu swego opatów, obrany ablegatem na generalne do Cistercium. Człowiek niemniej osobą jak umysłem wspaniały, i właśnie do wysokich inful urodzony. Drugi Michał podczaszy Inflantski, deputat na trybunał koronny 1735. poseł na sejm 1730. r. Z tego, co się do tych czas mówiło, wnoszę, że Lescy Sandomierzanie z Prusakami, jedenże dom jest, ale, albo im nasi autorowie niesłusznie herb Ostoja podtrącają, albo też Sandomierzanie, podobny symmetryą do Pruskiego herbu, herb Ostoja sobie przywłaszczyli.

Wyżej wspomniany Wojciech Leski z Opata Peplińskiego postąpił na biskupstwo Chelmińskie umarł 1758. r. —

Leski herbu Dołęga, w Mazowieckiem województwie. *Paprocki* o nich pisze, *Okolski* opuścił. Z tych Stanisław Leski kwitnął 1697. Michał Leski, żona Barbara Łychowska 1712.

Leski herbu Ostoja, w Sandomierskiem województwie. Bartłomiej Leski z Jadwigą Tarłówną spłodził córkę Zbigniewa Sienińskiego małżonkę, i syna Jana podstolego Lubelskiego. Leskiego referendarza koronnego wspomina *Histor. Dom. Profess. Cracov.* 1633. Anna Leska najprzód Stanisława Dedyńskiego, a potem Marcina Gniewosza mał-

żonka, białogłowa męskiego serea i na Boga rozrutnego, kościół w Lunowie restaurowawszy i od herezyi oczyszcivszy, kapłanom katolickim oddała, toż uczyniła i w Zdziechowic, mężowi nawet swemu drugiemu wyperswadowała, że się do prawdziwej wrócił oweczarni Chrystusowej, po którego śmierci w Zaklikowie dziedzicznych dobrach, kościół z fundamentu wymurowała, mansyonarzami i proboszczem osadziła, organy i inny sprzęt kościelny sporządziła. Szpital tamże dość dostatni wystawiła, w którym i ona się zamknawszy, życia świątobliwego dokonała. *Cichoc. Alloqu. Osec. lib. 2. c. 11.* Syn jej Jędrzej Gniewosz. Samuel Leski Soc. Jesu, jest w druku, jego. *Prawda katolickiej wiary i na Piśmie i Słowie Bożem ugruntowana, na Polski przetłómaczona 1679. Vilnae i 1687. in 12 Posnanie.*

Leśnicki. Grzegorz Leśnicki sędzia generalny w wojsku Zaporowskiem, któremu w zasługach dała ojczyzna miasteczko Ramionobrod. *Constit. 1661. fol. 65.* N. ziemianin Łęczycki towarzysz Stadnickiego, zginął w okazji pod Pleśzkowem 1581. *Paproc. fol. 154.*

Wyżej wspomniany Grzegorz Leśnicki nobilitowany w r. 1659. i nadane miał *avulsum* od starostwa Kozinińskiego miasteczko *Oliżarzo* z przyległościami. — Z *Constitut. V. IV. fol. 650.* — *Krasicki.*

Leśniewicz herbu Półkozic. *MS. Ks. Kojal.* świadczy o nich, wspominają ich także *Księgi Grodzkie Opozyńskie* 1589. Bogdan Leśniewicz podstarości Lanekoroński.

W roku 1778. Józef Leśniewicz komornik graniczo Podolski. — *Krasicki.*

Leśniowolski herbu Roch 2do, w Mazowieckiem i Podlaskiem województwach, jedenże dom z Oborskiemi, co i z tego poznać, że się pisali z Obor. Stanisław Leśniowolski kasztelan, według *Orzechowskiego in Quincunce i Starowol. in Bellator. Sarmat.* Ciechanowski, według *Paproc. Okolskiego,* Warszawski, według *Bielskiego fol. 615.* Czerski (jam położył dwóch Stanisławów kasztelanów Czerskich, jednego 1500. drugiego 1564. ale to jedenże był) hetmanem też zowią niektórzy tego Stanisława, ale chyba nadwornym był; to pewna że wielkiego serea był kawaler, który pod Newlem w półtora tylko tysięcy, na czterdzieści tysięcy Moskwy uderzywszy, siedm czy ośm tysięcy trupa na placu położył, ostatek pogromił. *Bielski.* Córka jego dostała się w małżeństwo Stanisławowi Łękowskiemu podstolemu Ciechanowskiemu: o synu tegoż Stanisława powiada *Paprocki,* że był godnym rotmistrzem za Augusta i Stefana Królów; takbym rozumiał, że to był Jan kasztelan Czerski, starosta

Parnawski *), z sejmu 1590.znaczony *ad consilia bellica*, *Constit. fol. 564.* Marcin kasztelan Podlaski umarł 1593. był oraz i Zatorskim starostą. *Paprocki* Mikołaja pisze kasztelanem Podlaskim, i starostą Łosiekim w roku 1583. ale się w imieniu pomylił, *Konstytucye* o nim świadczą 1587. *fol. 437.* i 1590. *fol. 564.* był w wielkich respektach u Króla Zygmunta III. atoli potem wypadłszy z łaski, dwór porzucił, i życie świątobliwe do zgonu prowadził: miał za sobą Annę de Kullów jako nadgrobek świadczy, córka jego zmówiona z Gostomskim wojewodziecem Poznańskim, synów także było dwóch **). Jeden Paweł starosta Zatorski życie skończył 1632. wspominają go *Konstytucye* 1629. *fol. 16.* pogrzebiony w Krakowie u Panny Maryi, przy ojcu, miał za sobą Katarzynę Śmigielską herbu Łódzia, ale z nią żył *sterilis.* Drugi Prokop kasztelan Podlaski, starosta Brański i Niemonojski 1648. chwali go *Konstytucya* 1629. *fol. 15.* że spiknionych na fortuny i życia buntowników, śmiercią pokarał: posłował na różne sejmy, z piękną o wolność ojezyszą żarliwością, deputatem na trybunał Radomskiznaczony 1629. *Constitut. fol. 7.* miał za sobą Barbarę Oleśnicką starościankę Belzką, z której splodził córkę Dorotę, Stanisława Firleja kasztelana Lubelskiego małżonkę, i syna Franciszka Jana starostę Brańskiego, ten z Anną Sapiężanką córką Razimierza starosty

*) W manuskryptach Warمیńskich, (namienia *Krasicki w przypisach*) jest list Jana Leśniowskiego z *Obor* kasztelana Zakroczymskiego z Parnawy r. 1585. pisany do Kromera, w którym go prosi o przysłanie historii od niego napisanej. —

**) *Krasicki w przypisach*, nadmienia że Marcin Leśniowski (jest to pewno ten sam który tu wyżej Mikołajem nazwany, z dodatkiem że pewno omyłka w imieniu zachodzi) po obraniu na tron Zygmunta III. jeździł po tego monarchę do Szwecyi, w wielkich był z początku u dworu faworach, ale przeciwna strona Zamojskiemu tyle dokazała iż Baranowskiego z pieczęci na biskupstwo Płockie przesadzono, Leśniowskiego oddalono od dworu. — Piasecki w kronice swojej pod roku 1591. str. 107. tak o nim pisze: — „*Nec multo post ejectus etiam fuit a familiari conversatione Regis praecipuus obex amicitiae Austriacae Martinus Leśniowski Castellanus Podlachiae, Zamojscio Cancellario conjunctior. Iste fuit Legatus a Republica in Sveciam ad conducendum hunc Regem, et exinde ei semper adhaesit, ipsius juvenilis et inexpertae aetatis fidus instructor, consiliorumque privatim moderator, et vir tanto par muneri, habitu et moribus graviter compositus, ac politica scientia probe instructus, modestior etiam, et quod rarum in tanto gradu, omnibus aequabilis.*“ Tenże Piasecki przydaje iż w Krakowie na Kamienicy gdzie mieszkał po oddaleniu od dworu kazał dwa wienice laurowe namalować z napisem pod jednym: *ipsa sibi virtus* pod drugim *est meruisse satis.* —

Niemonojskiego, która po jego śmierci poszła za Parysa kasztelana Lubelskiego, zostawił trzech synów, Jędrzeja, Stanisława i Jana, i córkę Katarzynę, wszystkich bezpotomnych. Po zmarłej Oleśnickiej Prokop złączył się dożywotnie z Katarzyną Wojnianką, ale z niej potomstwo nie było. *Geneal. Olesnie. i Belzec.* Krom tych, jeszcze ci Leśniowolscy kwitnęli, Krzysztof rotmistrz, o którym *Konstyt.* 1587. *f.* 417. Helena Leśniowska najprzód Stanisława Stadnickiego kasztelana Przemyskiego, potem w roku 1615. Mikołaja Riszki małżonka. *Histor. Colleg. Leopold.* Adam starosta Brański 1616. *Constit. fol.* 30. Hieronim chorąży Czerski 1648. Jan starosta Drohicki r. 1643. *Jarzyński descript. Varsav.* Jan dworzanin Władysława Króla umarł 1641. z nadgrobką jego w Warszawie. *Starow. in Monum.* Któryś z Leśniowolskich miał za sobą Herburtownę. Marcinowi Leśniowolskiemu mężowi rycerskiemu Katarzyna Parysowna nadgrobek taki wystawiła w kościele naszym Lubelskim, ołtarz marmurowy Ś. Krzyża, gdzie pod krucyfikem srebrną osobę jego postawiła. Jana jest w druku panegiryk: *Manubiae triumphales ob pacatam Moschoviam Vladislao 4to, Crac. in 4to* 1634. N. podczaszy Lwowski starosta Hrodelski, żona jego Chodkiewiczówna. *Paproc. o herb. fol.* 662. Elżbieta chorążanka Czerska Franciszka Stojęńskiego sędziego ziemskiego Lubelskiego małżonka.

Leśniowski herbu Gryf. Tych dawniejsze wieki *Gołąbkami* zwały, jako pisze *Paprocki*, i mnie się dostało czytać *in Actis terrest. Leopold.* Jana Gołąbka z Zimnowody podsędką Lwowskiego, znajdziesz go także u *Paprockiego fol.* 153. podpisanego na liście, i u *Łaskiego w Statucie w roku 1436.* Z tychże był Mikołaj Gołąbek biskupem Ramiennieckim nominowany w roku 1467. ale rychło potem w drodze od rozbojników zabity: *Długosz* wyraźnie o nim mówi Gołąbek, *lib.* 13. *fol.* 416. luboć go *Biel. fol.* 445. Głambickim, *Nakiel. w Miechow. fol.* 39. Głębickim, *Kromer lib.* 27. Gołębikiem, ale nie dobrze, zowią. Jędrzej dziedzic na Leśniowcach 1515. *Acta terrest. Leopold.* Barbara dziedziczka na Leśniowcach, Adama Rościeja małżonka, *Acta Castren. Leopold.* Jerzy i syn jego Jan 1507. *Monim. Coll. Leopold.* Leśniowski u Obertyna stawał po kawalersku 1531. *Orzechow. in Quincunce.* Jan dworzanin Zygmunta Augusta 1564. w różnych poselstwach doświadczonej roztropności, i w sprawach królewskich znaczny: *Orzechow. dial.* 6. tenże to zda mi się Jan, był potem podczaszym Lwowskim, starostą Dolińskim 1569. jako podpisał unią Podlasza z Koroną, *Constit. fol.* 155. niewiem czy nie tegoż wspomina w testa-

mencie swoim drukowanym Sulikowski arcybiskup Lwowski, miał za sobą podczaszy Lwowski Chodkiewiczównę kasztelanek Wileńską, *Paprocki*, który go zowie starostą Hrodelskim, syn jego Mikołaj z Zimnowody, najprzód stolnik Sanocki, poseł na sejm 1620. z kąd był przydany *ad consilia bellica*, *Constit. fol. 2.* wziął potem kasztelanią Czechowską, na której umarł 1634. czego świadkiem jest nadgrobek w Trzycianej od żony jego Ligezianki, od syna i od brata wystawiony. Chwali go *Nakiel. fol. 43.* że był *Vir humanitate, candidissimis moribus, literarum etiam gloria celebris, auctoritate et gratia in senatu nulli secundus.* Krzysztof wojski Żydaczowski, deputat na trybunał koronny 1606. córka jego Elżbieta 1616. dostała się w małżeństwo Jerzemu Humnickiemu. Stefan kasztelaniec Czechowski 1634. Marcyan miał za sobą Kilanowską. *Melanius Woność.* Jakób Dorotę Szczawińską wojewodżankę Podlaską, ale z nią *sterilis.* Jan i Szymon z Zimnowody Leśniowscy 1705. w Krakowskiem województwie. Helena Jana Ankwicza małżonka. Zofia najprzód Pawła Moszyńskiego, po nim Gabryela Brzechwy podczaszego Warszawskiego, ale z tym drugim *sterilis.*

Leśniowski herbu Grzymala. *Baranowski* wyraźnie o nich świadczy, i mnie się na różnych miejscach dostało widzieć. Adam archidyakon Gnieźnieński, Poznański, Łowicki, Pułtuski kanonik, życie to śmiertelne zakończył 1641. co poznać z nadgrobką jego w Gnieźnie, który wypisał *Starowol. in Monum.* wspominają go *Acta Synod. 1620.* Wojciech w powiecie Szrzemskim, żona jego Ewa Pigłowska. *Baran.* Maciej (jam mu w czwartym tomie herb Gryf przypisał, ale do Grzymalitów należy) najprzód starosta Raciborski i poseł na sejm 1613. ztamtąd komissarz do zapłaty związkowym, *Constit. fol. 2.* potem podkomorzy Belzki, i w r. 1617. marszałek trybunału koronnego, z sejmu 1620. przydany hetmanom *ad consilia bellica* *Constit. fol. 2.* a w roku 1623. komissarz do Zaporowskich Kozaków, *Constit. fol. 4.* i do kwarty Rawskiej *fol. 18.* nakoniec kasztelan Belzki, starosta Wissemburski i Raniowski, pułkownik królewski, *Constit. 1628. fol. 2.* przeciwko Szwedom w Inflanciech, Turkom, odważnie stawał, fundował w Leśniowie konwent OO. Bernardynom pod tytułem Ś. Macieja 1637. żonie swojej zmarłej 1612. nadgrobek postawił w Zamościu, *Starowol. in Monum.* była to Maryna Łaszczowna Obrociworowna: córkę swoją Katarzynę wydał za Jędrzeja Cetnera podczaszego Lwowskiego, taż czy inna Katarzyna była za Stefanem księżciem Czetwertyńskim podkomorzym Braclawskim. Leśniowski miał za sobą Konstancją Jabłonowską herbu Prus. Jerzy

w ziemi Liwskiej, Rasper w ziemi Nurskiej 1648. Ewa Leśniewska Golemowskiego małżonka.

Leszczkowski. Jędrzeja z Leszcz podsejdy Lubelskiego czytałem na liście Władysława Jagiella danym miastu Lubelskiemu. Jakób Leszczkowski starosta Grabowiecki, i Marek w Belzkiem województwie 1632. r. Gryzelda była za Bonawenturą Belzeckim stolnikiem Halickim, z którym spłodziła dwóch synów, Adama stolnika Belzkiego, tego żona Helena Kuropatwianka, i Alexandra. N. Leszczowska Stanisława Borkowskiego herbu Łabędź kasztelana Polanieckiego małżonka. O Leszczowskich herbu Prawdzie pisze *Paprocki w Gniazdzie*.

LESZCZYC

HERB.

Ma być bróg żółty otwarty, brożyny u niego albo słupy białe w polu czerwonym, luboć niektórzy niebieskiego zażywają, według *Ks. Rutki in MS.* na helmie pawi ogon, na nim takiż bróg, ale jakby wywrócony: Pisali o nim *Paproc. w Gniazdzie fol. 69. o herb. fol. 219. Okol. tom. 1. f. 82. Klejnoty fol. 42. Bielski fol. 75.* i inni. Z tych *Paprocki z Długosza* powiada, że się ten herb w Polsce naszej urodził, nie z cudzych krajów przybysz, jakoż *Petrasancta*, licząc cudzoziemskie klejnoty, podobnego temu żadnego nie przytacza: atoli, w tym się niezgadają, którzy o tym herbie pisali, że jedni początków jego zasięgają od potomstwa Leszków monarchów Polskich, jeszcze za pogaństwa, czego *Parisius* popiera, drudzy twierdzą, że Leszczycowi ryccerzowi, za zaene i kawalerskie zasługi był nadady, od którego też imienia nabył. *Bielski* o tej familji powiada, że byli w niej ludzie prostotą i szczerością tchnący, ale gospodarze dobrzy.

Przodkowie domu tego.

Piotr arcybiskup Gnieźnieński, wprowadzić go *Długosz* do herbu Nalęcz naciąga, ale *Damalewicz in Vitis Archiep. Gnesnen. Paprocki, Janicius, Okolski, Bielski f. 75.* i inni, Leszyczem go chcą mieć, w roku 1058. z proboszcza Poznańskiego na tę godność wyniesiony, na której przydywał aż do roku 1092. wprowadzić mu wszyscy nasi pisarze, hojaźliwsze serce przypisują, ile że widząc publiczne excessa w Bolesławie Śmiałym Królu Polskim, przez szpary na to patrzył, wszakże po śmierci Ś. Stanisława biskupa, interdyktem całe Królestwo okrył, aż do trzech lat, i przez dalszy czas rządów swoich, chwalebnie się sprawował.

Jędrzej Leszycz kasztelan Kaliski w roku 1190. jako to czytał *Paprocki* w przywilejach klasztornych, luboć nie powiada, których.

Haimo biskup Wrocławski na Szląsku, tego *Długosz* pisze Haymo albo Jmislaw, *Paprocki* z autora bez imienia powiada, że był synem Jmislawa hrabi, który się pisał z Skarszewa w województwie Kaliskiem, *Długosz* twierdzi, że był wzięty na to biskupstwo w roku 1120. umarł 1126. zgadzają się z *Długoszem, Bucholcer Chron. i Cureus fol. 289. i 303.* gdzie powiadają że w Głogowie znacznie się przyczynił do fundacyi, *Collegii Sacerdotum. Paprocki* zaś świadczy, że lat dwadzieścia i ośm na tej katedrze przydywał, i że z światem się rozstał w roku 1120. wnuka tegoż biskupa, Jakóba z Skarszewa wspomina 1152. o którym pod Skarszewskimi mówić się będzie.

Gerward biskup Poznański, tak go zowie *Długosz* w historii swojej, i przydaje, że z kustodyi i kanonji Poznańskiej, do tej infuły obrany 1176. wkrótce jednak życie to śmiertelne z nieśmiertelnem zamienił, to jest w roku 1177. w katedrze Poznańskiej pochowany. *Paprocki* elekeyą jego zwala na rok 1153. ale się myli, *Nakiel. in Miechov. f. 66.* przydaje o nim, że klasztoru tamecznego w tenczas dopiero powstającego osobliwym był dobrodziejem.

Jarosz Leszycz kasztelan Poznański 1232. jako się mówiło w pierwszym tomie.

Gerward biskup Rujawski, w roku 1301. do tej infuły wyniesiony, gorliwym się pokazał przy prawach i swobodach duchowieństwa. Prawo koronowania Królów Polskich, stracone przez zabicie Ś. Stanisława biskupa Krakowskiego, w Awenionie u stolicy apostolskiej uprosił; tamże w sprawie z Krzyżakami, to podarunkami, to postronnych monarchów interpozycyą, to kalumniami przez lat siedm passując się,

na koniec pożądaný dekret otrzymał; atoli temi pracami znużony, także w Awenionie na pokój się wieczny przeniósł w roku 1323. w kościele OO. Dominikanów pochowany. Z dycecezyi swojej wypędził *Fratres Begwardos*, którzy się pustelnikami nazywali; ci między inszemi nauczali tego, że człowiek w tem życiu może przyjść do takiego doskonałości stopnia, żeby już nie mógł nigdy grzeszyć, ale ani w lasce Pana Boga niemógłby dalej postąpić; ci w Złotoryi, jego dycecezyi, klasztor sobie z kościółkiem Ś. Krzyża wystawili, z którego i ze wszystkich dóbr swoich, za dekretem jego rugowani; miejsce to jeszeze i podziśdzień klasztorkiem zowią, luboć inni prościejsi Raczorek mówią: Templarczyków z innemi biskupami z Polski rugował. Wiele krom tego dóbr, albo na nowe do kościoła swego przysposobił, albo za inne poblizsze i wygodniejsze pozamieniał. *Paprocki* już go do herbu Osmorog albo Geralt, już do herbu Łodzja, pociąga, ale *Długosz* wyraźnie go Leszczycem pisze, za tym i *Damalew. idzie in Vitis Episc. Cujav.* na co przywodzi *Katalog Wolborski*.

Floryan Laseary biskup Płocki herbu Leszeczyc, z Rujawskiego i Płockiego kanonika przez elekcyą kapituly zgodnie obrany, mąż, jako mówi, *Łubieński in Vitis Episcop. Plocen.* mądry, skromny, poważny i uczony, z tej się stolicy przeniósł na wieczną w roku 1334. ten pierwszy w Pultusku rezydencyą biskupią był założył, ile jakby we środku swojej dycecezyi, po śmierci w katedrze swojej złożył.

Trojan biskup Rujawski, tego *Paprocki* do herbu Szeliga naciąga, ale *Damalew. in Vitis Episcop. Cujav.* i ztąd się to nie zda, że mu do konsekraeyi na to biskupstwo przeszkadzał Bodzęta herbu Szeliga arcybiskup Gnieźnieński: proboszczem był Poznańskim na ten czas Trojan, i kanonikiem Rujawskim, gdy go zgodnie całej kapituly vota na tę wyniosły infule, ale że mu, tak Ziemowit książę Mazowiecki, jako i Władysław książę Opolski, a z Ziemowitem Bodzęta arcybiskup, drogę tamowali do tego biskupstwa, dlatego wyzwał się dobrowolnie z swego prawa 1383. *Paprocki* powiada, że gdy w sprawie swojej do Rzymu się udał, w drodze życie swe miał zakończyć, ale *Damalew.* powiada, że jeszcze żył i za successora swego rządów, którego z innemi witał.

Piotr Wisch biskup Krakowski tegoż herbu, o którym mówić się będzie pod Radolińskimi, ile że wyraźnie o nim *Paprocki* mówi, że się pisał z Radolina: w Krakowie blisko krzyża, widziałem nadgrobek marmurowy, biskupa któregoś, z herbem Leszeczyc, ale charakteru nie podobna wyczytać,

i litery niektóre już nie zupełne, rozumiałbym, że to ten Piotr sam sobie nadgrobek wystawił, gdy jeszcze był biskupem Krakowskim, luboć potem z tego zrzucony na Poznańskie, tamże i pogrzeb otrzymał. Derszlawa Leszczyca za panowania Przemysła monarchy kładzie *Paprocki*, a ztąd wnoszę, że rok przez omyłkę tamże nie dobrze położony 1395. Dorota herbu Leszczyce, była za Prandotą z Strzempina, matka Tomasza Strzempińskiego biskupa Krakowskiego koło roku 1430.

Herbowni.

<i>Bełęcki,</i>	<i>Luboński,</i>	<i>Skulimowski,</i>
<i>Białecki,</i>	<i>Lubstowski,</i>	<i>Stupski,</i>
<i>Biegański,</i>	<i>Mierucki,</i>	<i>Smielowski,</i>
<i>Bolimiński,</i>	<i>Mierzewski,</i>	<i>Stawski,</i>
<i>Chmieliński,</i>	<i>Mroczek,</i>	<i>Strzeżymiński,</i>
<i>Dobrzycki,</i>	<i>Nagorski,</i>	<i>Sumieński,</i>
<i>Fałęcki,</i>	<i>Piekarski,</i>	<i>Świecki,</i>
<i>Grabionka,</i>	<i>Pierzchliński,</i>	<i>Świeżowski,</i>
<i>Guttowski,</i>	<i>Ponętowski,</i>	<i>Waliszewski,</i>
<i>Jaskolski,</i>	<i>Popowski,</i>	<i>Węgorzewski,</i>
<i>Klonowski,</i>	<i>Pszczyński,</i>	<i>Wieruszewski,</i>
<i>Kossowski,</i>	<i>Radoliński,</i>	<i>Włoszynowski,</i>
<i>Koszutski,</i>	<i>Rysiński,</i>	<i>Wygrazewski,</i>
<i>Krotowski,</i>	<i>Siemiński,</i>	<i>Zaleski.</i>
<i>Laskowski,</i>	<i>Siestrzewitowski,</i>	
<i>Leszczyce,</i>	<i>Skarszewski,</i>	

Późniejsi heraldycy jako to, *Duńczewski*, *Europatnicki*, *Malachowski*, *Wielądek* i inni następujące familie do herbu tego przyłączają:

<i>Bialecki,</i>	<i>Donoski,</i>	<i>Szumieński,</i>
<i>Bolemiński,</i>	<i>Łukawski,</i>	<i>Zyznowski.</i>
<i>Dokowski,</i>	<i>Mierzejewski,</i>	

Leszczyński herbu Abdank, w Płockiem i Podlaskiem województwach, piszą się z większych Leszcz: był jeden z nich pisarzem ziemskim Płockim, brat jego rodzony kanonikiem Płockim. Jan Leszczyński z Poniatowską herbu Junosza, zostawił syna Jana nazwanego Getko, ten dwa razy śluby swoje małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Moczyłską, z której był N. pleban Sterdziński, Mikołaj i Bartłomiej: drugi raz z Barbarą Wojtkowską, z której spłodził syna Wojciecha męża rycerskiego, ten najprzód żył z Elżbietą Słupecką, potem z Sciborowną herbu Ostoja, synowie jego, Alexander, Piotr zginął w Węgrzech na wojnie. Jędrzej w obozie lata swoje strawił, żona jego Iwanowska, synowie,

Waleryan, Jan i Jakób. Magdalena z Leszcza Leszczyńska była za Razimierzem Borkowskim herbu Nowina. Piotr chorąży Płocki 1587. *Constit. fol.* 437. Maciej 1648. N. podczaszanka Liwska była za Stanisławem Łuszczewskim.

Leszczyński herbu Belina, w Rawskim i Krakowskim województwach, jedni się z nich piszą Belinami z Leszczyn, drudzy Leszczyńskimi Belinami: w roku 1459. kwitnęło to rodzeństwo, Szymon, Tomasz, Stanisław, i Wojciech Leszczyńscy, od których córki były, Jadwiga Jana Bieniewskiego 1484. Zofia Gotarda Chynowskiego, Dorota Jakóba z Gaszubowa, Ratarzyna Joachima Gorskiego, małżonki; co się pokazuje z ksiąg grodzkich Rawskich, i synowie, Jędrzej i Wojciech *steriles*. Marcin, który z Małgorzaty Cielgowskiej 1528. spłodził syna Jana, od którego z Barbary Rudzkiej córka Anna zaślubiona Janowi Bieliickiemu, i córkę Ratarzynę Marcina Wągrowskiego małżonkę. Mikołaj brat tamtych z Jadwigi Grotowskiej, *Reformat.* 1510. miał córkę Jadwigę Pawła Zakrzewskiego, i Ratarzynę Wojciecha Raczulskiego, małżonki: i synów, Wojciecha bezpotomnego, Mikołaja który z Ratarzyną Cielgowską, Jakóba który z Dmosińską, Jana który z Anną Dobruchowską, weszli w kontrakty małżeńskie, synowie jego, Adam, Abraham, i Stanisław. Mikołaj syn Jakóba z Dmosińskiej, ten z Odrzywolską bezdzietny, z Ratarzyną Cielgowską 1568. *Reform.* spłodził Dorotę Jerzemu Rudzkiemu, Jadwigę Mikołajowi Porczyńskiemu, i Annę Pannę, synów zaś Jana, Piotra, Kaspra, Seweryna, Macieja, którego z Doroty Modrzewskiej syn Wojciech, pojawiając Zofią Trzezińską, z niej zrodził synów, Felixa i Maksymiliana, od którego córki dwie zostały, Anna, i Maryanna Raczyńska. Krzysztof ostatni syn Mikołaja z Odrzywolskiej, któremu Jadwiga Jaroszkowska powiła syna Mateusza komornika ziemskiego Rawskiego, tego z Anny Podsejdkowskiej były dwie córki, Ratarzyna Zwierzchowska i Teresa Bogusławska, synowie zaś Józef, Stefan, i Jan proboszcz, Franciszek w zakonie Soc. Jesu, Adam *sterilis*, i Razimierz pisarz Sochaczewski, tego z Gregorzewskiej córka Elżbieta, i syn Jędrzej. Franciszek brat Mateusza, z Ewy Bieliickiej spłodził Adama, tego z Wilxyckiej potomstwo, Józef, Wojciech, Helena, Maryanna. Karol cześnik Dobrzyński, żona Justyna Chojnacka, Jan Jędrzej *vide in fonte*. Jan Jędrzej podstoli i surrogator Krakowski, starosta Rożniszowski, wspominają go *Konstytucye* 1661. *fol.* 20. Rapturowy sędzia w Krakowskim 1648. urodzony był z Malachowskiej kasztelanki Spiecmirskiej, miał za sobą Pieniążkową chorążankę Przemyską, herbu Odrowąż, córka z niej jedna Anna Krystyna dostała

się w małżeństwo Marcyanowi z Mirzejowa Mirzejowskiemu, umarła 1665. Druga Konstancya Tymienieckiemu cześnikowi Sieradzkiemu. *Kazanie pogrzebow. Kochanow.* Piotr Eques Hierosolymitanus: syna jego Jakóba zmarłego 1625. jest nadgrobek na Kalwaryi, *Starowol. in Monum.* a Elżbiety z Leszczyn Konarskiej u Ś. Michała w Krakowie położony 1657. Stanisław 1648. Jan 1632. Jakób miał za sobą Świętosławską Jana referendarza koronnego córkę.

Do tych zapewne należą; w roku 1778. Franciszek Leszczyński chorąży Rawski. — Michał podstarości Sandomierski. — Klemens regent ziemski Rawski. — *Krasicki.*

Leszczyński herbu Jastrzębiec, w Łęczyckiem województwie, z tą jednak różnicą, że na helmie Jastrzęb w pysku pierścień trzyma. Stanisław Leszczyński dwóch synów spłodził, Stanisława zakon. Soc. Jesu człowieka godnego, rządził kollegia, Bydgoskie, Łuckie, Lubelskie, nowicyat Krakowski, umarł 1714. i Wojciecha komornika Łęczyckiego, tego z Konstancyi Jerzmanowskiej herbu Dołęga, syn Marcin, drugi Wojciech. Paweł dziekan Kamieniecki 1674. N. była za Roludzkiem.

Leszczyński herbu Korczak, w Podgorzu. Jan (podobno podsędek Sanocki a potem sędzia, wspomina go *Konstytucya* 1627. *f.* 13. i w roku 1631. gdy posłował na sejm, zkąd deputowany był do kwarty Rawskiej, *Constit. fol.* 50. i 1633. komissarzem do granic od Węgier. *Constit. f.* 31.) miał za sobą Rowalkowską pisarzównę ziemską Sandomierską, z tej spłodził dwóch synów Tomasza podsędką, a potem sędziego ziemskiego Sanockiego, *Constit.* 1678. *f.* 12. i 1676. *fol.* 31. i 1670. *fol.* 27. tylko córki a podobno z Straszowną zostawił, to jest Marcyannę Łubieńską: drugą *Imo voto* Marchocką, *2do* Wojakowską: trzecią Jędrzeja Dedyńskiego wojskiego Przemyskiego małżonkę, 4. Bałową, 5. Łowiecką, 6. Bukowską. Brat Tomasza Wojciech spłodziwszy synów, Piotra i Wojciecha, wstąpił do zakonu Ś. Franciszka, gdzie gwardyanem w Sanoku będąc, kościół i klasztor wybudował i ufundował. Alexander Leszczyński z sejmu 1676. komissarz do pogranicznych od Węgier dyfferencyi. *Constit. fol.* 31. Jan miał za sobą Bielecką. N. była za Krzysztofem Drohojewskim stolnikiem Lubelskim, Maryanna za Antonim Domaradzkiem. N. za Brześciańskim. Franciszek w zakonie naszym rządząc kollegium Rawskie na wieczność zawołany w roku 1737.

W roku 1778. Józef Leszczyński podsędek Belzki, w r. 1788. podkomorzy. — Józef podstoli. — Antoni cześnik. — *Krasicki w przypisach.*

Leszczyński herbu Radwan. Do tych *Paprocki* i *Baranowski* referuje Jana podsędka Sanockiego 1631. był potem sędzią, córka jego za Balem Stanisławem, ale ten do Korcezaków należał.

Leszczyński herbu Wieniawa. O tych *Balbinus* *historiæ Czeski Epitome Rerum Bohemic. lib. 2. c. 7. Qui Leszczyńsciorum genus ignorat, Poloniam ignorat, Triumphalis familia, ex qua tot Duces, tot Senatus decora, tot Antistites et Archiepiscopos numerare licet. Pastorius in Flora lib. 1. Twardow. Samuel. w Palacu Leszczyńskich,* w którym ojczystym wierszem przodków tej familji opisał, *Długosz* i inni zgodnie twierdzą, że ten dom i herb Wieniawa, z Czech w Polskie nasze kraje zawitali, zwano ich w tamtym królestwie Perszteinami, to jest od pierścienia, który Zubrza głowa przez nozdrze swoje przewidziony trzyma, tak Czeskim akcentem nazwani, z których jedni w Królestwie Czeskim przy ojczystej fortunie zostawszy, długo tamże w najprzedniejszych tego Królestwa honorach kwitnęli. Z tych *Długosz lib. 13. fol. 147.* w roku 1454. wspomina Jana Perszteiniusza, że legacym sprawował od Władysława Króla Czeskiego i Węgierskiego, do Kazimierza trzeciego Króla Polskiego. *Bielski fol. 675.* drugiego Pana Perszteina herbu Wieniawa, który w roku 1573. po śmierci Zygmunta Augusta Króla Polskiego, imieniem Maxymiliana Cesarza, Ernesta syna jego na tron Polski promował. O Perszteiniusie pisze *Sarnicki pod rokiem 1514. z Herberszteina,* że pod wojnę Moskiewską, gdy Król Zygmunt I. z wojskiem leżał między Dąbrowną i Smoleńskiem, koń twardesty Perszteina, aż za kolana w kirysową zbroję ubranego, w pół Niepru rzeki zaniósłszy, zrzucił z siebie, i na głębokość bystrej rzeki pograżył; patrzył na to Król Zygmunt i około trzech tysięcy ludzi, wszyscy za zgubionego i utopionego mieli Perszteina, atoli on lubo był w ciężką zbroję opięty, pod wodę nurkiem po ziemi idąc i głębiznie, przeszedł aż na drugą stronę Niepru, jako sam o sobie powiadał, dwa razy się tylko wody napiwszy. Był potem w wielkich respektach u Króla. *Biel. fol. 511. pod rokiem 1508.* pisze to o Pierzchlińskim także z Herberszteina. *Paprocki w Ogrodzie fol. 203.* świadczy, że Bohuna z Persztyna, była za Henrykiem z Lipcho marszałkiem dziedzicznym Królestwa Czeskiego, spłodzonym z Barbary córki Króla Czeskiego Jerzego. Aż też ostatni z tego domu w Czechach, Władysław *de Persztein, Camerarius Caesareus, Equitum cataphractorum Ductor,* w Saxonji w potrzebie z Gustawem Adolffem w roku 1631. mężnie się potykając, na placu poległ, według

świadczenia *Okolskiego*, i chwałę Perszteiniuszów sobie zakończył. Potwierdza to samo *Petrasancta de tess. gentilit. fol. 377.* gdy Perszteiniuszów, takimże właśnie kształtem herb opisuje, jaki widzimy u Leszczyńskich, i *Długosz* w swojej historii na kilku miejscach herb Persztein albo Wieniawa zowie: a *Is. Rutka in MS.* o sobie powiada iż słyszał od Sanctacrucyusza, nuncyusza apostolskiego w Polszcze, że i we Włoszech jest kilka familji, które się tymże herbem pieczętują, i do Herkulesa linią swoją referują.

Drudz z Perszteinów z Dąbrówką Mieczysława monarchy Polskiego małżonką, w te kraje weszli, gdzie osiadłszy, nie zamuloną nigdy wiernością i heroicznemi dziełami tej się ojczyźnie przymilali, ta zaś wdzięczna im będąc tego, zasługi ich najcenniejszemi zdobyła honorami: *Paprocki in Strom.* powiada, że gdy wojewoda Kaliski herbu Wieniawa (imienia jednak jego ani roku autor nie położył) nieprzyjaciela Szląsk plądrującego, z rycerstwem województwa Kaliskiego, poraził, od tego czasu Król województwu Kalickiemu, które się przedtem samą Szachownicą na chorągwiach, jak swym herbem szczyliło, bawołą głowę z pierścieniem, to jest Wieniawa, na Szachownicy nosić kazał, co i podziśdzień widzimy, że się tak dzieje. Przecież przodkowie domu Leszczyńskich dawniejsi, na hełmie przedtem w herbie swoim, tylko trzy pióra strusie nosili: dopiero Rafał Leszczyński kasztelan Gnieźnieński, i marszałek koronny, nową aukcyą, Lwa z mieczem od Rzymskich Cesarzów otrzymał, jako się niżej powie. To też jest pewna, że z pierwiastków swoich w tej koronie. Antenaci Leszczyńskich od różnych się dóbr pisali, to jest z Gołuchowa, Obichowa, Karmina, Gozdzikowa; z Leszna zaś aż dopiero w wieku czternastym. Ci którzy się z Gozdzikowa pisali, nowe na sobie imię wynieśli Broniszów, dotychczas jeszcze w Wielkiej-Polszcze kwitnące, jako się mówiło w drugim tomie, luboć jedenże to dom, tak Leszczyńskich jako i Broniszów. Pierwszy który się z przodków tej familji w Polszcze gniezdzić począł, był Dobiesław Persztein marszałek dworu Dąbrówki księżny Polskiej, Mieczysławowi monarsze Polskiemu zaślubionej, któremu, gdy chrzest święty, pierwszy z książąt Polskich, względem Dąbrówki przyjmował, Dobiesław ojcem był chrzesnym. *Balbinus epit. Rer. Bohemic. lib. 2. c. 7.* na co przywodzi Paprockiego, *Speculum Moraviae cap. 29.* co przypadło na rok Pański 966. tego Dobiesława zostało się dwóch synów, według *Twardow.* Filip i Bosuta.

Bosuta arcybiskup Gnieźnieński w roku 1027. na te katedrę obrany, dobrego pasterza urząd na sobie wypełnił:

Synod albowiem złożywszy, pewnemi prawami dyecezyą swoją okryślił, ceremonie w administracyi sakramentów opisał, relikwie bałwochwalstwa wytępił, na ubogich szcudry, na rozwiozlejszych w obyczajach przysurowszy, w radzie głęboki: tak piastując owieczki sobie powierzone, gdy obaczył, jak przewlokłem interregnum kwitnąca kiedyś ojczyzna, tak domowemi niesnaskami, jako też nieprzyjacielskimi inkursyami, niszczała, usychał od żalu: najwięcej go jednak dolegało, Czechów do Polski wtargnienie, i świętokradzkie kościoła swego złupienie, trzysta grzywien złota w jednym krzyżu zabrali, w inszych kościelnych ozdobach bez miary szkody narobili, ciała niektórych świętych wyprowadzili; której tak ciężkiej klęski, chociażci był wielkiego serea prałat wytrzymać nie mogąc, życie stracił w roku 1038. Pisali o nim, *Długosz* w historii swojej, *Janicius*, *Paproc. Damalew. in Archiep. Gnesnen. Biel. fol. 69.*

Filip hrabia, brat rodzony Bosuty arcybiskupa, mąż rycerski, starożytność, i dzieł jego i honorów, zataiła, to tylko o nim przyznają, że syn jego był Sobiesław, tego zaś Predysław, o którym *Paprocki w Gniazdzie* pisze 1190. tego Filip Sobiesław, któremu synów dwóch naznaczają, Rudgera i Wenera.

Rudger biskup Kujawski przez zgodne całej kapituły głosy, na tę godność wyniesiony, przykładem się stawiał cnót wszystkim swoim poddanym. *Nakielski w swojej Miechowski fol. 65.* jego szcudroblliwość na klasztor Miechowski wysławia; *Katalog także Wolborski* o jego pobożności świadczy, z której kościół katedralny Kujawski, w nowe i bogate przystroił ozdoby; luboć i drugie cnoty w nim się niemniejsze wydawały, szczerłość, pasterskie o wszystkich staranie, miłosierdzie na ubogie sieroty; tak rządząc swoją dyecezyą lat dziesięć, poszedł po zapłatę prac swoich w roku 1170. w katedrze Kujawskiej z żalem wszystkich pochowany. *Damalew. in Episcop. Cujav. Paproc. o herb. Okol.*

Werner biskup Kujawski, brat bratu, dobry dobremu nastąpił, luboć *Damalew. in Episcop. Cujav.* świadczy, że go czytał na przywileju w roku 1140. ztemwszystkiem *Długosz*, *Katalog Wolborski*, *Paprocki*, rządy jego na rok 1171. zwałają, zejście na rok 1178. Ciż autorowie sławią go z pobożności życia, układności obyczajów, ludzkości ku wszystkim. Pod też czasy kwitnął Werner biskup Płocki, ale ten do Porajczyków należał, o którym i ja tam mówić będę.

Cherubin kasztelan Łędzki 1196. którego brat rodzony Filip biskup Poznański: chwali go *Długosz in Vitis Episc.*

Posnan. że był *Vir modestus, mansuetus et patiens in adversis*, trzynaste lat funkcyą swoją pasterską świątobliwie sprawował, aż dług śmiertelności wypłacił w roku 1209. w swojej katedrze pochowany.

Hertobald wojewoda Poznański, *Cromer, Bielski f. 182.* Herkardem go zowie, gdy o jego pojmaniu w roku 1259. pisze. *MS. Krakowski* Wieniawitą go pisze, jako i Arbelda wojewodę Kaliskiego, którego znajdziesz u *Łaskiego w Stat. fol. 167.* Wojciecha biskupa Rujawskiego, prawdać że *Paprocki* do herbu Topor pociąga, ale *Długosz* wyraźnie o nim pisze, że do herbu Wieniawa należał, toż świadczy *Damalewicz in Vitis Episcop. Cujav.* wstąpił na tę katedrę w roku 1271. ustąpił z niej i z życia w roku 1283. najznaczniej się w nim wydawała hojność na ubogich, którą, nie tylko na pasterskiej funkcyi, ale też jeszcze dziekanem będąc Rujawskim, niebo sobie skarbił: luboć jeszcze i na tym świecie Bóg mu szerególniej błogosławił: bo do jego kościoła i dóbr i ozdoby, za jego prezydencyi, siła bardzo przybyło, według *Długosza, Vir spectatae virtutis, et in pauperes Religiososque liberalitatis profusae.* Wilhelma biskupa Lubuskiego, tenże *MS. Krakowski* między Wieniawitami rachuje, kwitnął 1255. wspomina go i *Długosz* w swojej historii; był pasterz samą szzerością technący.

Predysław czy Przeclaw z Gołuchowa, wojewoda Kaliski i generał Wielkopolski, syn Rafała według *Paprockiego*, któremu nad prawo i słuszność Elżbieta Królowa matka Ludwika Króla Polskiego i Węgierskiego, generalstwo Wielkopolskie odebrawszy, Ottonowi Pileckiemu herbu Topor, nie mającemu żadnej w Wielkiej-Polszcze possessyi konferowała. *Biel. f. 244.* w roku 1311. *Długosz, Cromer l. 13.* Temu Predysławowi, *Twardowski w Palacu,* i *Paprocki* trzech synów naznaczają, jednego Fryderyka biskupa Rujawskiego, alem między biskupami Rujawskimi, żadnego Fryderyka biskupa nigdzie nie czytał, kwitnął ci co prawda, o te czasy, biskup Rujawski Jan Pella z Nieświeża, herbu Wieniawa, to jest w roku 1426. ale o tym wyraźnie pisze *Damalewicz*, że był z ojea Wojciecha wojskiego Sieradzkiego, z matki Małgorzaty, urodzony: dla tego *Okolski* słusznie opuścił tego Fryderyka, atoli i ten autor, Predysława wspomnionego wojewodę Kaliskiego, już pod Gołuchowskimi herbu Leliwa, już pod herbem Wieniawa kładzie; przecież to jest pewna, że Gołuchów, który jest w Wielkiej-Polszcze, przed kilką set lat dziedziczył nieprzerwanie w domu Leszczyńskich, z niego się pisywali, i dopiero po roku 1700. z rąk ich wyszedł; a do tego *Paprocki* wyraźnie pisze,

że dwaj synowie tego Predysława wojewody, taki dział dóbr między sobą uczynili, jednemu się z nich dostały dobra do Leszna należące, i te miasta, Radomicko, Śmigiel, i Rieplów; drugiemu Rafałowi, Gołuchów, Goliszów, Przygodzice i t. d. jako o tem listy rozdzielne świadczą. *Okolski* i *Twardowski w Palacu*, pierwszemu tego Przeclawa synowi, imię dają Iwan albo Jan, i że się pisał z Obichowa, jakoż i *Długosz lib. 10. fol. 166. Cromer lib. 16.* wyraźnie o nim piszą, że tego Jana kasztelana Śrzemskiego, z Hinczą z Rogowa, i z Janem z Ostrowca wysłał Władysław Jagiello Król, w legacyi do Hermanna księcia Cilji po Annę siostrę jego, żeby mu ją był i zaślubił w dożywotnie małżeńskie kontrakty, i do Polski sprowadził 1400. a w roku 1408. że przy kasztelanji Śrzemskiej był oraz starostą Kujawskim, namienia *Długosz fol. 190.* w roku 1413. podpisał pokój Hrodelski, z tegoż *fol. 342. lib. 11.* Syna mu *Okolski* przypisuje Dobiesława Puchałę kasztelana Przemęckiego, nie Przemyskiego, jako on chce. *Długosz* o tym Dobiesławie *lib. 11. fol. 294.* wyraźnie powiada, że się pisał de Wągry, a zatem hardziej by należał do Węgierskich Wieniawitów: Król Jagiello zamek Radzyski, jego enocie i dzielności dufając, oddał mu był w opiekę; gdzie on nie tylko tej fortecy przeciwko Krzyżakom mężnie bronił, ale też do owej sławnej pod Koronowem z Krzyżaków wiktoryi, siła dopomógł, za świadectwem *Długosza* hetmanił potem w roku 1410. wojsku naszemu pod Golubem, gdzie z zasadzki na Krzyżaków wypadłszy, takim sercem na nich uderzył, że ci przestraszeni pierzchać poczęli, i lubo ich wielka część do zamku się salwowała, drudzy jednak od szabli Polskiej polegli, niewolnika i znacznego i tak wiele nasi zabrali, że we czwornasób, liczbę ludzi Polskich przechodził, *Długosz lib. 11. fol. 303.* i znowu *fol. 357.* w roku 1414. dwieście ich wyciął, sześćdziesiąt wszystkich w zbroje odzianych do Króla przyprowadził, reszta pierzchnęła. *Twardowski w Palacu*, to o nim powiada, że z młodszych lat swoich w obozie Zygmunta Króla Węgierskiego, ten Dobiesław, Marsowe początki założył, gdzie gdy się z rycerską dzielnością popisał, wziął był od tego Króla niektóre w Węgrzech dobra. Synów mu tenże autor i *Okolski* tych przywłaszcza: Iwana sędziego ziemskiego Kaliskiego 1422. (*Długosz* zaś o Iwanie z Obichowa sędzim ziemskim Kaliskim herbu Wieniawa dopiero pisze w roku 1472. *lib. 13.*) Rafała kasztelana Przemęckiego 1428. którego synów miało być czterech, Cherubin, Rafał, Jan, i Jędrzej. Derszlawa, Mikołaja z Leszna, i Jana z Karmina. Ludzie to byli wieley, i którzy tej ojczyzny, nietylko

wytworną radą, ale też i silną nieprzyjacielowi każdemu ręką bronili.

Rafał z Gołuchowa starosta Kujawski, drugi syn Przeclawa wojewody Kaliskiego, według *Paproc. Okolsk. i Twardowsk.* atoli *Genealogia tego domu*, Przeclawowi wojewodzie Kaliskiemu, lubo tychże dwóch synów przyznaje, przecież z inszemi tytułami: o Iwanie powiada, że był kasztelanem Kaliskim, i starostą Radziejowskim, od którego miał być Rafał generał Wielkopolski, starosta Radziejowski i Szremski, dziedzie na Lesznie w roku 1450. w Lesznie pochowany, ojciec Rafała marszałka koronnego, o którym niżej. O Rafale powiada, że był podstolim Poznańskim i starostą Sieradzkim, jakoż u *Łaskiego w Stat. fol. 141.* w roku 1436. z pierwszym tytułem jam go czytał, a w księgach grodzkich Ostrzeszowskich stolnikiem go zowią w r. 1434. gdzie żonie swojej Jadwidze, ten Rafał z Gołuchowa, tysiąc grzywien posagu naznacza. Gdy potem jedna linia tego Przeclawa wojewody Kaliskiego, bezpotomnie zesła, dobra się wszystkie do drugiej linji zupełnie wróciły.

Rafał kasztelan Poznański, marszałek nadworny koronny, młodsze lata z wielkim splendorem na dworze Fryderyka III. Cesarza polerując, tak mu, to układnością obyczajów, to piękniemi z natury przymiotami przypadł był do serca, że go w różnych legacyach zażywał, a między niemi owa sławna do Kazimierza III. Króla Polskiego, w roku 1470. o której *Długosz lib. 13. Cromer lib. 27. Bielski fol. 451. Sarnicki,* i powtórna w roku 1476. *Długosz lib. 13. Cromer lib. 28. Bielski fol. 468.* z tych szczęśliwie powróciwszy, i znacznie się Panu swemu przysłużywszy, Pańskiemu od niego regalizowany jest podarunkami, do których przydał jeszcze i to, że i jemu i sukcesorom jego hrabiów z Leszna tytuł wiecznemi czasy nadał, herb nawet starożytny Leszczyńskich nowym splendorem ozdobił, na hełm, miasto trzech piór strusich, których zdawna zażywali, Lwa w koronie z mieczem w łapach dobytym, i niby do cięcia zaniesionym, wyniósłszy; o czem przywilej w tym domu świadczy. Wspomina także *Długosz*, że w Wiedniu ten przezacny mąż na ostre goniąc z Maciejem Królem Węgierskim na publicznych gonitwach, gdy się z sobą starli, kopią go z konia zwałił, drudzy przydają że i w czoło ranił, o co nietylko się na swego antagonistę Maciej nie urażał, ale też dzielność jego pochwalił. Od dworu Cesarskiego do ojczyzny powróciwszy, wszędzie się na dobro jej, z pochwałą od wszystkich, wylewał, co ona szacując w nim, coraz to go na wyższe honory pomykała, najprzód go czytam kasztelanem Spicimir-

skim i starostą Łęczyckim 1487. na liście królewskim danym miastu Krakowskiemu, potem kasztelanem Gnieźnieńskim, starostą Kujawskim, Kościańskim, Konińskim. *Okolski* powiada, że dziesięć starostw trzymał: przydała mu do tego łaskę nadworną koronną, znajdziesz te jego tytuły, u *Łask. w Statucie fol. 110.* i u *Cureusza fol. 361.* gdzie powiada, że od Jana Albrychta Króla, komissarzem był wysadzony, w pewnej sprawie do Głogowa na Szląsku w roku 1493. Umarł kasztelanem Poznańskim 1501. w podeszłym wieku, mało co przedtem na Poznańskie krzesło z Gnieźnieńskiego przesiadłszy się; ciało jego złożone w Brześciu Kujawskim w kościele OO. Dominikanów. *Paprocki* trzech synów jego rachuje, Rafała, Kaspra i Pawła, o Pawle przydaje, że zszedł *sterilis*; niektórzy tego Pawła chcą mieć kasztelanem Sochaczewskim, jakoż, i mnie się dostało czytać u *Łask. w Statucie fol. 140.* Pawła z Leszna z tym honorem w r. 1436. z tego samego jednak roku każdy osądzi, że ten Paweł nie mógł być synem tego Rafała, chyba stryjem. O Rafale pierwszym synu tego Rafała, *Paprocki* pisze, że był podkomorzym Kaliskim i starostą Wielkopolskim, *Okolski* zaś chce go mieć kasztelanem Poznańskim, ale się to utrzymać nie może, gdyż w tym czasie Dobrogost z Lwowka Ostrorog na tem krzesle zasiadał.

Kasper podkomorzy Kaliski, syn Rafała kasztelana Poznańskiego i marszałka, z tym tytułem podpisał list Króla Albrychta 1496. u *Łaskiego w Statucie fol. 110.* jam także czytał na liście Kazimierza Króla danym miastu Lubelskiemu Kaspra Leszczyńskiego podkomorzego Kaliskiego 1468. przeciąg lat duży, suspicją mi czyni, że inszy był Rafał od tego, o którym się tu mówi, i dawniejszy, a bodaj nie brat Rafała marszałka i kasztelana. O tym Kasprze *Pałac Twardowskiego* świadczy, że tak w Wołoszech jako i w Moskwie rotmistrzując, gdy się tam z serdecznem mężstwem popisał, wziął w zasługach Radziejowskie starostwo, i nadto niektóre dobra w księztwie Siewierskim: synów jego dwóch wszyscy rachują, Rafała i Jana. Z tych

Rafał biskup Płocki, ten najprzód był kasztelanem Łędzkim i starostą Człuchowskim, czego popiera list Zygmunta I. *in MS. Petricov.* gdzie go z temi tytułami w legacji wysłał do Cesarza ze zjazdu Krakowskiego, ztąd dochodzę, że musi być omyłka w *Bielskim*, za którym i ja poszedłem w pierwszym tomie, gdy go Łęczyckim kasztelanem zowie, miasto Łędzkim *fol. 541.* w roku 1518. gdzie poselstwo jego do Papieża opisuje względem umówienia wojny na Turków; w tejsze materyi od tegoż Króla jeździł przed-

tem do Wenetów, w roku 1515. *Bielski fol. 531.* *) Odmienniejszy potem stan, najprzód był biskupem Przemyślskim, a potem na Płockiem siedząc więcej niż lat cztery, przeniósł się na wieczność 1527. *Biel. fol. 559. Wapow. Nakiel. in Miechov. fol. 61. Łubieński in Vitis Episcop. Plocensium,* sławi go z żarliwości o wiarę katolicką, kiedy przeciwko kacerstwu Luterskiemu świeżo na ten czas głowę podnoszącemu, wczesnym lekarstwem zabiegł, wymógłszy u książąt Mazowieckich, i u stanu rycerskiego dekret przeciwko wszystkim sektarzom w roku 1525. Poszczęścił Pan Bóg prawowiernym jego zamysłem: bo do tych czas ta sama prowincya, między tak wielą w Polszcze, nietylko że od herezyi nie naruszona, ale też zawsze gorliwą przy obronie wiary katolickiej stawa. W Pułtusku część rezydencyi biskupiej z muru wyniósł, kędy po śmierci spoczywa, jako z jego nadgrodku wypisał *Starowol. in Monumen.* Pańską mu też fantazyą, i szczodrobliwą wielce na ubogich wszysecy zgodnie przypisują.

Jan kasztelan Brzeski Kujawski, to mu krzesło przynaję *Paprocki, Okol. Twardowski,* i inni, na którym jeżeli siedział, to musiało być po roku 1521. w którym jeszcze go czytam podkomorzym Kaliskim, starostą Radziejowskim, i bratem rodzonym Rafała na ten czas kasztelana Łędzkiego na liście Zygmunta I. *in MS. Petricov.* w którym ten Król *propter nimiam integritatem,* słowa są przywileju tego, zleca mu dozór Konińskiej i Kłeczowskiej komor celnych. A że ojciec jego na starostwie Radziejowskim miał pewną summę zaległą, z której syn tego Jana Rafał, znaczną część jej darował Rzeczypospolitej, dla tego, lubo tylko dwanaście lat zrazu było wymierzono, na wytrzymanie tej summy, atoli Zygmunt Król, nadgradzając tę jego ku sobie uczynność, Rafałowi na tej królewczynie dożywocie przyznał, i że sukcesorów jego przy niej miał zostawić. Miał zaś ten Jan Marynę de Makrelang rodem z Francyi, z której był urodzony ten Rafał.

Rafał wojewoda Brzeski Kujawski, starosta Radziejowski, syn Jana kasztelana Brzeskiego Kujawskiego, lecz gdy potem

*) W manuskryptach Helsingerskich znajduje się list oryginalny pisany z Frankfortu nad Menem od Rafała de Leszno kasztelana Łędzkiego, starosty Człuchowskiego, do Karola V. Cesarza, z powinszowaniem cesarskiej godności: data listu 4. Lipca 1519. roku. Był na ówczas ów Rafał kasztelan posłem Króla Polskiego na sejm Rzeszy Niemieckiej. — *In Codice Dipl. Vol. I. fol. 26.* znajduje się jego *Credentiales* jako posła na sejm Rzeszy Niemieckiej z Erazmem biskupem Płockim, i Boguszem marszałkiem wielkim Litewskim. — *Przypisy Kwasickiego.*

prawo stanęło, aby żadne krzesło z starostwem grodzkiem w jednymże województwie mieścić się nie mogło, Rafał naj-
 mniej niechęć ubliżać prawom koronnym, wyzwał się dobro-
 wolnie z województwa honoru w roku 1550. przy starostwie
 tylko Radziejowskiem zostawszy. *Bielski fol. 389. Orichov.*
 Z tym tytułem jest o nim częsta wzmianka w *Konstytucyach*
 1567. *fol. 146. i 1569.* posłując na sejm Lubelski, podpisał
 unią Litwy z Koroną, *Constitut. fol. 171.* aż Stefan Król,
 wielkich ludzi szacownik kasztelaną Śrzemską prawie w niego
 w musil, i po Pleszkowskiej kampanji, do Moskwy legatem
 swym wysłał na utwierdzenie pokoju. *Bielski fol. 643.* Zy-
 gmuntowi Augustowi Królowi dał się z tem slyszec. *Res-*
publica ut libere diceret, armis effecit, ut dicat nunc pro-
videbit. Reflexye nad manifestem. Wielkie wprawdzie miał
 zasługi w ojezyźnie, piękne z natury przymioty, gdyby im
 była do wyższych honorów tamy herezya, której się i on
 górę w Polsce biorącej chwycił, nie rzuciła. Dwa razy
 śluby małżeńskie ponawiał: pierwszy raz z Barbarą z Pod-
 hajec Wolską herbu Półkozic kasztelaną Sandomierską, z
 tej córka Katarzyna, najprzód Wacławowi hrabi z Ostroroga,
 potem Janowi Koneckiemu ochmistrzowi Królowy Amy, sta-
 roście Łomżyńskiemu, nakoniec Adamowi Czarnkowskiemu
 wojewodzie Łęczyckiemu, generałowi Wielkopolskiemu za-
 ślubiona, jej dobroczynność na siebie kollegium nasze Byd-
 goskie, w wiecznej przed Bogiem pamięci zapisało, zesła
 z tego świata 1640. I synów dwóch, z tych pierwszy Jan
 starosta Radziejowski, żyjąc z Jadwigą Opalińską marszał-
 kówną w. koronną, i generałówną Wielkopolską, życie w
 wierze katolickiej pobożne zakończył w roku 1588. *Twar-*
dowski Pałac powiada, że się po nim jedno potomstwo zo-
 stało. Drugi Jędrzej wojewoda Brzeski Kujawski, o którym
 niżej. Po zmarłej Wolskiej pojął Rafał drugim związkiem dzie-
 dziczkę na Trasembergu i Mieliezu w Szląsku, ta mu powiła
 trzy córki, Annę Tęczyńską kasztelanową Bełzką, która fun-
 daeyi męża swego w Staszowie nietylko znacznie przyezy-
 niła, mansyonarzów tam osadziwszy, ale i kościół tenże ubo-
 gaciła. Maryannę księżnę Zasławską wojewodzinę Wołyńską,
 a bodaj nie taż sama Maryanna była za Jędrzejem Firlejem
 kasztelanem Radomskim. Barbarę Przyjemską podkomorzynę
 Poznańską, i synów dwóch, Rafała starostę Lubodzieskiego,
 ale ten w piętnastym roku wszedł do grobu, i Wacława.

Wacław kanclerz koronny, generał Wielkopolski, Wa-
 recki, Ramionacki, Brański, Brzeski starosta, dziedzic na Go-
 łuchowie, syn Rafała, o którym się dopiero mówilo; w Ar-
 gentoracie 1597. wyższych szkół uczącemu się, *Brederodius*

Analysim swoją przypisał, i do druku podał: z kąd do ojezyny powróciwszy, już w Moskiewskich, już w Inflantskich expedyceyach, już na dworze Zygmunta III. wielkie o sobie nadzieje wznicił, jakoż w roku 1617. z kasztelanji Kaliskiej przesiadłszy się na województwo Kaliskie, co się pokazuje z książki ks. Śmigleckiego *Soe. Jesu*, którą mu przypisał *de Ordin. Sacerd. i MS. Kaliskiego*, ledwo trzy lata, na tem krzesle siedząc, w roku 1620. wziął pieczęć mniejszą, a potem i większą, do której jeszcze łaska królewska przydała mu generalstwo Wielkopolskie, wkrótce jednak po solennym wjeździe na nie, śmiertelnie zachorowawszy, z tym się światem rozstał 1628. Bóg mu nadgradzał sowiec jego affekt ku sobie heroiczny, kiedy wyrzekłszy się błędów heretyckich, professyą katolicką uczyniwszy, kościół w Gólu-chowie, który ojciec jego przed lat czterdziestą dyssydentom był przywłaszczył, i sam się od owczarni Chrystusowej wydzielając, katolikom znówu przywrócił w roku 1601. ozdobił, i w sprzęt kościelny ubogacił. *Histor. Coll. Caliss.* Nadgradał i miłość ku ojczyźnie, kiedy żadnej kampanji nie opuścił, na którąby się, sam osobą swoją, w licznym kompuście ludzi rycerskich, z swojej szkatuły uzbrojonych, nie stawil; jak Panom swoim z wszelką usługą przychylny, tak od podchlebstwa był daleki, samą tylko tehną szczerością, co pewnie przy funkeyi jego była w nim rzecz osobliwsza. Anna Rozrażewska herbu Doliwa, czterech mu synów powiła, Jędrzeja, Jana, Rafała i Wacława, córek trzy. Z tych jedna Anna, Janowi Potockiemu herbu Pilawa podkomorzemu Halickiemu, ta wkrótce przed śmiercią swoją, gdy się po domowym ogrodzie przechodzi, znalazła obrączkę rogową czarną, którą podniósłszy z ziemi, widzi że wewnątrz, napisane te słowa: *Memento mori*, przelekła się na te słowa, i nie darmo: bo jej ta obrączka prędką w kilka dni potem śmierć wywróżyła: Maryanna Tuczyńskiemu podkomorzemu Inowrocławskiemu, szczodrobliwością jej kościół nasz Poznański powstał, w Zbąszynie zaś od heretyków spustoszony, wykształtowała, sporządziła, i katolikom przywróciła: Barbara Miaskowskiemu Wojciechowi, kasztelanowi Santockiemu, zaślubione.

Jędrzej areybiskup Gnieźnieński, prymas korony Polskiej, syn Wacława kanclerza koronnego, najprzód kanonik Krakowski i proboszcz Łęczycki, potem opat Przemycki, ten gdy o niczem bardziej nie myślił, jako żeby się był od zgielku publicznych intryg uchylwszy, samemu Bogu przymilał, Władysław IV. Król Polski, cnotę jego mając doznana, najprzód go Inflantskim biskupem 1640. ogłosił, prędko potem Kamie-

nieckim 1641. *Zwierciadło*, przydawszy mu do tego, Tynieckiego opactwa administracją, chwali go *Szczygiel. in Tinec. fol. 127.* że na restauracją i ozdobę tak kościoła, jako i klasztoru Tynieckiego, pewne opacie dobra wydzielił, a w Czerwieńskim klasztorze, kanoników regularnych Ś. Augustyna, fundował teologią i filozofią, przydał mu do Kamienieckiej infuły Król Władysław pieczęć mniejszą koroną, z tą go posunął na Chelmińskie biskupstwo w roku 1647. co się pokazuje z panegiryku collegium Toruńskiego, na jego wjeździe. *Honor. Bisont.* Nie mniej sobie jego przymioty poważał Jan Kazimierz, lubo pod czas interregnum po śmierci Władysława, więcej sprzyjał Jędrzej Karolowi Królewiczowi, i na niego koronę Polską galił i z innymi, atoli Jan Kazimierz na tronie Polskim osiadłszy, po zejściu Ossolińskiego, pieczęć wielką na niego spuścił, a potem we trzy lata nie zupełne, na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie i prymacyalną godność wyniósł. Trafił na oplakany czas w tej ojczyźnie, kiedy prawie wszystkie nieszczęścia na nię się były zwały, co tem bardziej bolało Jędrzeja, im ją widział za Władysława Króla, daleko we wszystkiej porze szczęścia kwitnącą: zabiegał ci wprawdzie powagą swoją prymacyalną, jako mógł; i sam nawet w owej pod Beresteczkiem wygranej z rebelizujących Kozaków batalji, od boku królewskiego nieodstępując, serca swoim dodawał; synów koronnych serca do zgody, i Pana swego Jana Kazimierza, nęcił; kurfirsza Brandeburskiego od ligi z Szwedami odwodził, przysięgę mu jego przypominając, *Fulden lib. 6. fol. 254.* ale gdy coraz więcej ta burza wojenna górę brała, na Szląsk do Nissy ustąpiwszy, tam i wiary i ojczyzny ratować nie przestał, aż też podagrycznymi zwątlony bolami, na wieczny się pokój przeniósł w Łowiczu, w roku 1658. *Kochow. climac. 2. lib. 4.* kędy z nadgrobkim pochowany. *Potoc. Centur. Vir. fol. 323.* tę mu pochwałę daje. *Candore vir singulari, sedata prudentia, ingenua atque digna libero homine sentiendi dicendique perspicacia, innoxia popularitate. Honorem Cancellarii haud venali fide exercuit, et congestum munere publico, privatarum opum, paterno avitoque exemplo, a Leszczyńska magnanimitate procul esse ostendit.* Jest jego mowa w mowcy Polskim fol. 153. druga od niego miana na pogrzebie Cecylji Renaty, Polskiej Królowy, w roku 1644. w Krakowie in 4to wydrukowana. Zaczął był w Chelmży fundować Seminarium Clericorum, której potem fundacyi dokończył Malachowski. *Constit. 1678.*

Jan biskup Chelmiński syn drugi Wacława kanclerza koronnego, był wprzód biskupem Rijowskim, i opatem Pa-

radyskim, jako świadczą, *Margon. Capitolium, i Panegiryk Collegium Kaliskiego Honoris honos.* W roku 1656. czytam go już nominatem na Chelmińskie, z którym tytułem podpisał assekuracyą o restytucyi sreber kościelnych zabranych. *Hist. Coll. Cracov. f. 827.* W tymże roku Jan Steczewicz przypisał mu konkluzyc z jurydyki w Ingolsztadzie, gdzie mówi o nim, że po te czasy jeździł do Ratisbony na sejm rzeszy Niemieckiej; w następującym jednak roku, i z życia i z biskupstwa ustąpił: z młodszych lat swoich w zakonie naszym Bogu się był poświęcił, o czem i *Okolski* świadczy, i *Hist. Coll. Caliss.* Rafał trzeci syn Wacława kanclerza, *Okolski, i Panegiryk Uranoscopiu* w roku 1627. w którym czasie i z bratem Janem w collegium Kaliskiem do szkół chodzili; pułkownikiem był królewskim, zginął w księstwie Opolskiem 1647. *Histor. Colleg. Caliss.* na jego pogrzebie miał kazanie ks. Rasper Drużbicki Soc. Jesu, mąż i świętobliwością i nauką wslawiony.

Wacław wojewoda Łęczycki, syn czwarty Wacława kanclerza koronnego, przedtem podkomorzy Poznański, i starosta Wiśniewski. Rzeczpospolita zasługi jego krwawe rekompensując, gdzie i fortunie swojej i zdrowiu nie folgował, puściła mu była dobra Tykadłów, Rusów, Tłokienicę przez konstytucyą sejmową w roku 1661. *fol. 11.* W tymże roku komissarzem go zapisała do rozgraniczenia między Śląskiem, i ziemią Wieluńską. *Constit. fol. 25.* Przybrał był sobie w dożywotnią przyjaźń Katarzynę Gajewską, siostrę Wojciecha kasztelana Rogozińskiego, po niej Barbarę Walewską, z tej córka Ludowika dostała się w małżeństwo Damianowi Garczyńskiemu chorążemu Poznańskiemu, a powtórnem małżeństwem Malińskiemu chorążemu Gostyńskiemu, druga córka jego, Konstancya zakonne sobie życie obrała w Trzebnicy 1674. Synów zaś czterech, jeden z nich obrał sobie życie bogomyślne w zakonie Kamalduleńskim, drugi Jędrzej był opatem Czerwieńskim.

Jan Ignacy podczaszy koronny, trzeci syn Wacława wojewody Łęczyckiego, starosta Ostrzeszowski, *Const. 1676. fol. 9.* i 1683. *fol. 13.* gdzie go ojezyzna komissarzem deputowała, do pogranicznych dyfferencyi między koroną Polską i margrabstwem, życie to zakończył 1697. r. Oltarz Ś. Ignacego w Kaliskiem naszym kościele jego nakładem stanął, luboć i wielą innemi laskami tak jego, jako i brata jego, szczyeci się to miejsce. *Histor. Colleg. Caliss.* Był wprzód krajczym koronnym 1674. jako podpisał *diploma Electionis Jana III.* żona jego Zienowiczowna.

Wacław wojewoda Podlaski, syn czwarty Wacława wo-

jewody Łęczyckiego, a przedtem krajezy koronny, z tym tytułem posłował na różne sejmy, z kąd go na różne funkcyje narażala ojczyzna, komissarzem już na sądy fiskalne, *Constit.* 1662. *fol.* 5. już do determinacyi koło monety tak srebrnej jako i złotej, *Constit.* 1667. *fol.* 18. już do pogranicznych dyfferencyi od margrabstwa w roku 1670. wszakże już na ten czas osiadł był krzesło Podlaskie: był oraz i starostą Rowelskim, gdzie znaczną aukeyą fundacyi przyczynił kościołowi Rowelskiemu, co approbowała *Konstytucya* 1676. *f.* 33. Trzy razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Konstancyą Czarnecką herbu Łodzcia, Stefana wojewody Rijowskiego i hetmana polnego, sławnego wojownika córką, z tej była córka Magdalena, z Pawłem Działyńskim wojewodziecm Kaliskim dożywotnie zmówiona, a po nim z Gruszczyńskim kasztelanem Kaliskim, i syn Stefan, o którym niżej. Drugi raz z Zofią księżniczką Wiśniowiecką, Dymitra kasztelana Krakowskiego, i hetmana wielkiego koronnego, córką, z tej był syn Ignacy Razimierz, córek dwie, Wiktorya z Józefem Potockim herbu Pilawa wojewodą Rijowskim zmówiona. Pani właśnie Pańskiego ku Bogu serca, z którego ubogie sieroty zebrawszy, i pobożną edukacyą wypolerowawszy, jedne do klasztorów na wieczną służbę Boską wyposażyła, drugie z dobrym posagiem za mąż wydała, kollegium nasze Stanisławowskie łaski jej prawie jak fundatorki, szczególnej przed Bogiem pamięci zapisało. Druga Teofila najprzód Konarzewskiemu staroście Ronińskiemu, po nim Januszowi księżęciu Wiśniowieckiemu kasztelanowi Krakowskiemu zaślubiona; na naszą rezydencyą Krzemieniecką dobroczynna. Trzeci raz z Opalińską, siostrą kasztelana Poznańskiego, wdową po Konarzewskim staroście Ronińskim, z tej dzieci nie było.

Stefan wojewoda Kaliski, starosta Ostrzeszowski i Rowelski, syn Wacława wojewody Podlaskiego, komissarz z sejmu 1703. do traktatów z Szwedami, *Constit.* *fol.* 16. i do uspokojenia pogranicznych kłótni od Węgier, przybrał był sobie w małżeńską ligę pierwszym związkiem Mniszchownę wojewodzankę Wolyńską, z tej się Anna córka została *Imo voto* Gniewoszowa kasztelanowa Zawichojska, *2do* Szembekowa wojewodzina Sieradzka. Drugim Brzostowską wdowę po Donhoffie podskarbin nadwornym Litewskim, i Radziejowskim, była to Joanna Teresa wojewodzanka Trocka, z której także tylko jedna córka Ewa Szembekowa, kancelryzna wielka koronna, pobożności wielkiej i przykładnego wszystkim życia, fundatorka panien Karmelitek Bosych przy Krakowie na przedmieściu, i panien *a Visitatione B. M. Virg.* w Lublinie, kollegji naszego Łomżyńskiego osobliwsza

Dobrodziejka. Umarł ten wojewoda 1722. senator godny, i o wiarę prawowierną gorliwy, z uszczerbkiem fortuny swojej przymnożenia jej upatrując.

Razimierz Ignacy kasztelan Lwowski, starosta Winnicki, drugi syn Wacława wojewody Podlaskiego, nieporównanej ludzkości człowiek, ojczyznę kochający, dla której i zdrowia i fortuny siła nadwerężył, żona jego Magdalena Chodorowska podkomorzanka Lwowska, wszakże z nią żadnego potomstwa nie zostawiwszy, zszedł z tego świata w roku 1730. posłował na konwokacyą 1696. ciało jego złożone w kościele naszym Stanisławowskim, kędy ołtarz Ś. Franciszkowi Borgiaszowi z jego ostatniej woli stanął, że mu się przy śmierci pokazał ten święty.

Jędrzej wojewoda Brzeski Rujawski, starosta Nakielski, syn Rafała wojewody Brzeskiego Rujawskiego z Wolskiej, rotmistrz za Zygmunta Augusta, Stefana Batorego, i Zygmunta III. pod Orszą, Poswolem, Połockiem, Wielkimi-Łukami, Pleszkowem na Moskwę, w Wołoszech przeciwko Beklerbegowi, pod Ceorą przeciwko Michałowi i Roswanowi, rycersko stawał, nietylko sam osobę swoją, na wszystkimie nieprzyjacielskie impety narażając, ale też w licznym kompucie ludzi swoich, swoją szkatułą erygowanych, stawając: bo na jedną kampanią Moskiewską, trzysta usaryi, krom lekkich i pieszych chorągwi, wyprowadził: Podczas Rokoszu przy Zygmuncie III. nienadwerężoną wiernością i sam dostawał, i drugich utrzymywał: luboć gdy największa burza z tego Rokoszu wrzała, on ojczyznę i świat pożegnał w r. 1606. w Beresteczku, w Genewęńskich błędach nieprzełamany, z którymi podpisał Zborzyszeze Toruńskie 1595. przeciw *Bucholcer* w kronice swojej, to o nim świadectwo daje, że był *Literarum et literatorum Patronus ac fautor*. Pierwsza jego żona Anna Firlejowna wojewodzanka Lubelska, dwie mu córki powiła, Katarzynę Ceminę kasztelanową Chełmińską, starościcę Szlumską: Barbarę Słupecką kasztelanową Lubelską, tyleż synów: Jędrzeja starostę Nakielskiego, ten w młodym wieku we Francyi peregrynując, dalsze o sobie nadzieje, śmiercią prędką w Biturykach pomieścił 1606. r. drugi Rafał wojewoda Bełzki, o którym niżej. Druga żona Jędrzeja, Teodora, Romana księżęcia Sanguszka wojewody Braclawskiego, sławnego wojownika, córka, pozostała wdowa po Alexandrze księżęciu Pruńskim, wszakże rok tylko z nią pomieściwszy i żadnego nie zostawiwszy potomstwa, prędko ją utracił. *Paproc. Ogród fol.* 208. Trzecia Zofia Opalińska kasztelananka Rogozińska, z tej trzech było synów, Jan, i dwa bliźnięta, Wacław i Przeclaw.

Jan wojewoda Krakowski, generał Wielkopolski, Małborski, Kościerzyński starosta, syn Jędrzeja wojewody Brzeskiego Rujawskiego z Opalińskiej, z lekka na najwyższe w tej ojezynie krzesła wstępował, z kasztelanji albowiem Śrziemskiej, na Gnieźnieńską posuniomy, z tej na województwo Łęczyckie, dalej na Poznańskie, to spuściwszy, wziął pieczęć mniejszą koronną, potem większą; nakoniec w dobrej starości województwo Krakowskie. Piaczętarzem jeszcze młodszy będąc, marszałkował w trybunale koronnym 1667. r. *Młodzianowski Kazan. tom. 1. fol. 283. Malicki Salutare Antidotum, i Stan. Drzenicki Laureatae virtutis honoraria.* Bóg mu jeszcze na tym świecie tak wysokimi i sowitemi honorami nadgradzał wytworną tak ku sobie, jako i ku tej ojezynie miłość. Tej dał niezbite dowody, kiedy pod czas zakurzonej w Polszcze naszej z Szwedami wojny, za Jana Kazimierza Króla, niesfatygowanie koło dobra jej pracował: w roku albowiem 1655. wojewodą na ten czas Łęczyckim będąc, do Szwecyi posłem wysłany, gruntownemi racjami pretensye uroszczone do Polski, przed senatem Szwedzkim zbiwszy i wyniszczywszy, o pokój się domawiał, mógłby był tą swoją perswazyą w skałę co wmówić, gdyby było pochlebujące na ten czas szczęście Szwedom w Polszcze, uszu ich nie zamknęło. *Sam. Pufendorf l. 2. §. 13. Tulden l. 5.* Znowu jednak według tego autora, do traktatów o pokój, do obozu Szwedzkiego pod Krakowem leżącego, zbiegał; gdzie gdy Karol mówić z sobą o tem nie dał; Leszczyński dał się z tem słyszeć, *se quidem circa pacem laboraturum, sed frustratim se concidit malle, quam pati, ut aliquid de Polonica libertate decerpatur. Pufendorf lib. 3. §. 1.* W następującym roku już wojewoda Poznański, poddawającym się w Warszawie Szwedom prawa i kondycye podawszy i podpisawszy, do Wiednia się pokwapił, o sukkurs i pomoc prosząc strapionemu Królestwu. *Tulden lib. 6.* Gdy się trochę od Szwedzkiej impetycyi uspokoiła ojezyna, do traktatów o pokój z Moskwą, Jana już na ten czas podkanclerzego koronnego i generała Wielkopolskiego uprosiła. *Constit. 1661. fol. 1.* W roku 1663. już kanclerz koronny, z Stefanem Wydźgą do Królewca posłany, oddawszy najwyższe rządy w Prusiech Wilhelmowi elektorowi, radził, żeby było srebrną monetę bito, na którejby berło z mieczem na krzyż złożone, korona wiazała, z tym napisem: *Pro Deo et populo*; ku Bogu miłość swoją pokazał, kiedy nie idąc ojca swego torem, ale za pobożnej matki swojej namową, prawowierną katolicką wiarę z młodych zaraz lat swoich przyjąwszy, gorliwym się jej w dalszych latach stał obrońcą. Znać to było,

na owem Toruńskiem *Colloquium Charitativum*, kędy tak katolicy doktorowie, jako i ministrowie dyssydentey gdy się z rozkazu królewskiego zjechali, Król Władysław IV. Janowi na ten czas kasztelanowi Gnieźnieńskiemu, imieniem swoim kazał tam przydować, w roku 1645. są tego *Colloquii acta* w druku, kędy i list do tego Jana od Króla pisany, w którym go zowie *Virum eximia prudentia, singulari dextertate, rerumque gerendarum usu conspicuum*. Tam się obrót jego z natury, i żarliwość o wiarę pokazał: dał go jeszcze i w tem dowody, kiedy herezye, które się były pod czas rewolucyi Szwedzkiej, do dziedzicznych dóbr jego weisnęły, wyczyścił. Życie to śmiertelne zamienił w nieśmiertelne w roku 1678. *Senator moribus et eloquio nitidus, pacatorum consiliorum auctor* jako mówi *Twardowski w swoim Pałacu*: po śmierci synowca swego Bogusława, wziął był dopiero pieczęć: Złączył się był dożywotnie według *Genealogji*, z Cecylią Mikołaja z Konar Kołaczkowskiego kasztelana Krzywińskiego córką. Alexandra Cecylia zda mi się córka jego była za Krzysztofem Grzymultowskim wojewodą Poznańskim.

Przeclaw wojewoda Derpski, dziedzic na Śmiglu, a przedtem kasztelan Nakielski i Szremski, i starosta Wschowski, syn także Jędrzeja wojewody Brzeskiego Kujawskiego z Opalińskiej, w Niderlandzie tak w naukach, jako i w rycerskich dziełach młodsze lata swoje polerował pod sławnym wojownikiem Spinolą, z osobliwszem mężstwa swego od Spinoli zaleceniem, powróciwszy do ojczyzny, gdy się wojna Szwedzka w Prusiech zajmowała, województwa Wielkopolskie sobie go na tę kampanią pułkownikiem obrały, prędko jednak pokój na ten czas z Szwedami stanął, Przeclaw i w pokoju radą swoją ojczyźnie służyć niepoprzestał, dla tego deputatem na trybunały koronne, posłem na różne sejmy stawając, samego tylko dobra jej upatrywał, jest o nim wzmianka w konstytucyach koronnych 1638. *fol. 20.* i 1644, *fol. 18.* gdzie go Rzeczpospolita na różne funkcyje narażała. Żona jego według *Genealogji*, Anna z Orla; o potomstwie jego nikt nie pisze, umarł 1670. *Kochow. clinact. 3. lib. 5. Twardowski Pałac.*

Wacław arcybiskup Gnieźnieński prymas korony Polskiej, syn Jędrzeja wojewody Brzeskiego Kujawskiego z Opalińskiej, urodził się 1605. w godzinę po bracie swoim Przeclawie, w rok go potem ojciec odumarł, od matki pobożnie i po katolicku wychowany, luboć brat starszy Rafał, potem wojewoda Bełzki spółdzony z Firlejowny, gwałtem prawie, wszystkich braci choć z inszej matki w opiekę się domagał, o co samo do trybunału matkę pozywał, nie mógł jednak

zlamać pierwszego matki do swoich dzieci prawa. Wacław tedy z młodszych lat do szkół Poznańskiego kollegium oddany, dla większego bezpieczeństwa, bliskości szkół, sposobności do pobożności, w klasztorze OO. Bernardynów rezydował; dorósłszy większych lat, do Niemiec i Włoch z Janem z Zalesia Bajkowskim, potem sułfraganem Poznańskim wysłała go matka, z kąd powróciwszy, i stan duchowny sobie obrawszy, od Zygmunta III. między sekretarzów był policzony, Władysław IV. kanonią mu Krakowską i probostwo Łęczyckie przydał, z temi tytułami w komitywie Łukasza Opalińskiego marszałka wielkiego koronnego do Włoch jeździł, ztamtąd do Francyi, gdzie przez dwie lecie wytwornie się języka tamecznego nauczył. W ojczyźnie potem kilka razy deputacką funkcją w trybunale koronnym utrzymywał, z pięknem cnoty swojej zaleceniem, dlategoć tenże Władysław najprzód go referendarzem koronnym, i proboszczem Płockim ogłosił, a we dwie lecie biskupem Warmińskim; z tym tytułem wysłał go do Francyi po Maryą Ludowikę, Karola Gonzagi księżęcia Mantuy i Niwernji córkę, tę i zaślubił, i z wielką pompą sprowadził do Polski Władysławowi Królowi, wspomina tę jego legacją, *Cluver fol. 846.* i *Bracl. lib. 6. Kanon Poema* w którym ją opisuje. Po śmierci Władysława Króla, gdy się do tronu Polskiego, tak Jan Kazimierz, jako i Karol Ferdynand bracia księżęta cisnęli, dzielnością swoją wyperswadował Karolowi, że imprezy swojej ustąpił. A że wkrótce wielki jubileusz w Rzymie nadchodził, tam się na niego pokwapił, mile przyjęty tak od Innocentego X. Papieża, jako i od kardynałów, wszystkim miły dla wdzięcznych swoich obyczajów. Pódezas wojny Kozackiej, liczny komput rajtaryi na obronę ojczyzny do obozu posłał swoją szkatulą wystawioną, nie pewniejszego, żeby był i podczas Szwedzkiej inkursyi też uczynność wyświadczył, atoli gdy on do Królewca uchodzi zajadłej heretyckiej napaści, tym czasem elektor Brandeburski spiknąwszy się z Szwedami, księstwo Warmińskie opanował, wszystkie zamki, miasta, forteczki, ludem swoim osadził: pracował ci tak koło wiary utrzymania gorliwy o Boga pasterz, i dla tego gdy naszych ojców z Branżbergi dyssydeneka nienawiść rugować chciała, Wacław przekupił nadwornego księżny elektorewy predykanta, żeby przez nią te zamysły rozsypał: jak koło ojczyzny, kiedy księżęcia elektora Brandeburskiego z Janem Kazimierzem chciał pogodzić. Rozehwiały to zawistne niektórych poszepty, i za tę przysługę, kochającego ojczyznę syna, złe w królewskich Jana Kazimierza oczach odmalowały, luboć potem gdy coraz to większe nieszczęścia przypierały

temu Królestwu, Jan Kazimierz traktat ten spuścił zupełnie na Wacława, stanęło przymierze z elektorem w cięższe jednak niż przedtem kondycye, elektor ligi z Szwedami ustąpił, Warmią swemu biskupowi oddał: wszakże nie długo potem, po śmierci Jędrzeja brata swego stryjecznego, w r. 1658. na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie prawie przyniewolony postąpił, nim pożegnał dyecezyą swoją, wprzód po wszystkich ambonach rozgłosić kazał, aby jeżeli kto w czem się czuł być ukrzywdzonym, do niego po satysfakcyą przychodził, tak delikatnego był sumienia; ludzi mądrych kochał, osobliwie Joachima Pastoryusza historyka Polskiego, którego corocznią pensyą prowidował. Szlacheckim dzieciom uboższym na nauki z chęcią nakładał: inszych ubogich rzeszystemi jałmużnami, lubo skrycie ratował. Dwory niektóre w Warmji albo z gruntu wystawił, albo reparował, kościół Matki Boskiej w Springborku zbutwiały naprawił, oltarz Ś. Antoniemu w Wartemburgu jego sumptem stanął, kościół Warmiński katedralny, kielichem szczerozłotym, lichtarzami sześcią srebrnemi, i krzyżem, ubogacił. Cudownemu Matki Boskiej w Częstochowie obrazowi łańcuch złoty z dziesięciu dyamentami posłał. Łowicki kościół oltarzem wielkim przyozdobił, z pewną do niego fundacyą przypisaną, kędy też po śmierci w roku 1666. ciało jego złożone spoczywa, i z nadgrobkim marmurowym. Pisali o nim *Treterus in Episcop. Varmiens. Nieszporokow. Analecta fol. 329. Kochow. climact. 3. lib. 5. fol. 220. et sequenti.*

Rafał wojewoda Bełzki, starosta Rubiszowski, Dubiński, Wschowski, syn Jędrzeja wojewody Brzeskiego Kujawskiego z Firlejowny, a przedtem kasztelan Wiślicki w roku 1615. jako świadezy *Cichoc. Alloc. Osecen. fol. 49.* gdzie o nim to przydaje, że lubo był od wiary Ś. katolickiej dalekim, przecież miłych obyczajów, dowcipu wielkiego, wymowy gładkiej, nauki wytwornej, wolności obrońca, nieskorrumpowany żadnemi podarunkami, *Twardowski Palac. Znać jednak, że się potem z kościołem katolickim pojednał, odrzucawszy Ralwińskie błędy, ponieważ w Częstochowskim kościele po śmierci złożony, leży, zkąd też jego nadgrobek wypisał Starowol. in Monum. gdzie o nim tak mówi kamień grobowy, post confectam Borussiae ac toti Regno pacem, obiit Włodaviae 1636. relictis quatuor filiis et filia una: dzieci te były spłodzone z Anny Radziwińskiej herbu Brodzie córki Stanisława wojewody Podlaskiego, i Teodory księżniczki Sanguszkowny, to jest córka Teodora Gorajska kasztelanowa Chełmska, i synowie, Jędrzej, Rafał, Bogusław i Wacław. Konstytucye koronne o tym Rafale wojewodzie za-*

gęszczone, gdy go na różne funkcje ojczyzna naznaczała, komissarzem do uspokojenia związkowych 1613. *Constitut. fol. 5.* i na trybunał fiskalny *fol. 7.* do traktatów z Szwedami 1635. *fol. 2.* Dobra jego były dziedziczne krom innych, Baranów, Włodawa, Romanowo, Beresteczko *).

Jędrzej wojewoda Derpski, starosta Dubiński, syn starszy Rafała wojewody Belzkiego, mąż wymowy gładkiej, poeta w ojczystym języku swego wieku między pierwszemi, miał za sobą Annę córkę Samuela księcia Korceckiego, pamiętnego z Turkami wojownika jedynaczkę, ta mu syna tylko jednego Samuela powiwszy, przy nim umarła 1639. w tej się tak Jędrzej kochał, że lubo sam na ten czas od wiary dyssydent, przecież względem niej, kościół w Czartorysku wystawił, i dziesięciu tysiącami go uposażył; gdzie ciało jej po katolicku, jako prawowiernej, pogrześć kazał. *Okolski*

*) Ogierius, Francuz, towarzysz poselstwa sławnego hrabi *d'Aveaux* i *de Mesmes*, który jako poseł francuzki roku 1635. medyatorem był pokoju między Polską a Szwecją, w opisanu swojej podróży, której dał tytuł *Iter Polonicum*, wielkie daje pochwały Rafałowi Leszczyńskiemu wojewodzie Belzkiemu, jego biegłość w naukach i literaturze wielce wysławia. — „Raz, prawi, gdy byłem z nim w posiedzeniu i namieniłem że poseł był z domu *de Mesmes*, zapytał mię Leszczyński wojew. Belzki, czy to był ten sam *de Mesmes*, któremu *Passeratius* dzieła swoje przypisał? a gdym zapewnił że nieinaczej: Nie jest nam, odpowiedział, nieznajomem to imię, i wraz kilka wierszów z tego autora przytoczył:

„*Pace tua, Memmi, nihil ignorare: videris.*“

Tenże, dalej w *Dyaryuszu* swoim, tak mówi: Niespieszyliśmy się po obiedzie z wyjazdem, gdyż już blisko był Toruń, ja więc położywszy się na murawie, napisałem wiersze do wojewody Belzkiego, ten bowiem przed kilku dniami, bardzo piękne rymy napisał był do posła naszego; wzięłem za thema, rozmowę w czasie obiadu, podczas którego pytano, czy *Owidyusz* przebywał w Polsce:

Quis porro dubitet, terris an Naso Polonis

Exiliū tempus triverit omne suis:

Ut non id famae communi marmore constet,

Illius et faciant carmina multa fidem;

Vel te ipso Belsi possum convincere teste,

Belsi Sarmaticae stirps generosa plagae.

Nam cui tam promptum est Romanos fundere versus,

Cui facilis tanto Musa lepore nitet?

Doctus es ad Muras ipso Nasone magistro;

Tam bona non potuit vena aliunde peti.

Fallor et aut Naso priscus non occidit unquam,

Aut in te, Belsi, Naso revixit adhuc. —

(Zbiór pamiętników o dawnej Polsce przez *J. U. Niemcewicza*.
T. III. — Przypisy *Krasickiego*.)

tom. 1. fol. 550. *Starowol. in Monum. fol. 325.* Drugą tedy po niej przybrał sobie w małżeństwo Niemierzycownę podkomorzankę Kijowską, starościankę Owrucką, w roku 1643. *Twardow. Palac.* O potomstwie jego z nią nie czytam, domyślam się tylko, że ta co była Maryanna Leszczyńska za Stanisławem Kazimierzem Bieniewskim wojewodą Czerniechowskim, córką jego była, luboć ją *Olimpia Rzewusc.* zowie wojewodzanką Ruską, rozumiem że omylnie; zszedł z tego świata Jędrzej po roku 1648. z kościołem się katolickim pojednawszy. *Magnificentia Uri Leszczyn.*

Samuel oboźny koronny, starosta Łucki, Korsuński, syn Jędrzeja wojewody Derpskiego, z temi tytułami podpisał elekeją Jana III. w roku 1674. marszałek sądów kapturowych 1668. w następującym roku żonę swoją Konstancyą Joannę, córkę Jerzego księżęcia Wiśniowieckiego starosty Kamionackiego, utracił: *Histor. Colleg. Luceor.* Podobno jednak drugą po niej pojął Bieniewską, o potomstwie jego nie wiem. W roku 1658. starostą Lwowskim będąc, miał w kompucie wojska pancerną chorągiew, i drugą lekką: wspominają go *Konstytucye* 1670. i 1662. fol. 5. Rafał drugi syn Rafała wojewody Belzkiego, od którego według *Okolskiego*, został się syn Zbigniew; *Twardowski w pałacu* twierdzi, że dwóch Rafałów w roku 1643. kwitnęło, stryj i synowiec, którzy życie spokojne od publicznych zgielek prowadzili: *Starowol. in Monum.* wypisał fol. 374. że Rafał wojewodzie Belzki, miał za sobą Annę Hornostajownę, która mu umarła w roku 1639. *Okolski* śmierć jego zwała na rok 1640. *Genealogia tego domu*, na rok 1644.

Władysław wojewoda Łęczycki czy Waclaw, był to czwarty syn Rafała wojewody Belzkiego, dziedzic na Beresteczku, przybrał był sobie w dożywotnią przyjaźń Katarzynę Sieniuciankę, siostrę Piotra dziedzica na Lachowcach, Kobelinie i Zdunach, był z niej syn, ale bezdzietny umarł. Konstytucya koronna 1653. r. Leszczyńskiemu podkomorzemu Brześciańskiemu imię dając Władysława, gdzie w nadgrode miasteczka jego dziedzicznego Beresteczka, i wszystkich wsi do niego należących, przez obozy tak nieprzyjacielskie Kozackie, Tatarskie, jako i pospolitego ruszenia ziem koronnych, do szczętu zruinowanych, puściła dobra królewskie Dubna miasteczko z kilką wioskami, w województwie Belzkiem, na lat sześćdziesiąt jemu i successorom jego. *Constit. fol. 21.* Z temże imieniem Władysława Leszczyńskiego wspomina konstytucya 1667. wojewodą Derpskim, gdzie go komissarzem, do rozgraniczenia od Szląska, ordynowała *Constit. fol. 21.* był potem zda mi się wojewodą Łęczyckim,

jako się mówiło w pierwszym tomie. Żona podkomorzego Brześciańskiego Leszczyńskiego, była Świentosława Rajecka wojewodzanka Mińska, która po nim trzech mężów miała.

Bogusław podkanclerzy koronny, generał Wielkopolski, Miedzyrzecki, Osiecki, Człuchowski, Samborski starosta, syn trzeci Rafała wojewody Belzkiego, wielki się w nim dowcipu obrót wydawał, gładka wymowa, którą zdał się do siebie wszystkich nęcić serca, ztąd posłując na różne sejmy, zgromadzone dla publicznych obrad rycerstwo Polskie, po trzykroć mu łaskę marszałkowską w izbie poselskiej powierzało, pierwszy raz w roku 1641. drugi raz w roku 1648. na konwokacyi w Warszawie: trzeci raz w roku 1650. na sejmie w Warszawie. Są jego mowy w druku w *Mowcy Polskim* tomie pierwszym, to jest *kondolencya Królewiczom po śmierci Władysława IV.* i przy *pocátowaniu ręki królewskiej* f. 75. *I znowu gdzie witanie jest imieniem koła poselskiego*, fol. 80. Także *odpowieź na witanie poselskie*, fol. 109. Także *mowa przy upomnieniu się rozdania wakansów* f. 112. *Znowu dziękowanie za łaskę w Izbie Poselskiej* fol. 160. i *znowu mowa jego* fol. 199. Tomo zaś 2do *list jego o kandydatach na Królestwo* fol. 268. i 291. *o paktach Palczyńskich.* Tak gdy się w różnych funkeyach sobie powierzonych, z ukontentowaniem wszystkich popisał, wziął podskarbstwo wielkie koronne, *summo rei nummariae et publicae commodo*, mówi *Paweł Potocki*, ojciec dzisiejszego Prymasa *in Centur. Viror.* fol. 335. w roku potem 1658. wziął pieczęć mniejszą koronną, ledwie jednak dwie lecie ją piastował; różnemi albowiem chorobami zwątłony, przeniósł się na lepsze życie. Był Pan spokojny i od gwałtownych rad daleki, wolność ojezystą kochający, szczodry. Żona jego Auna Donhoffowna wojewodzanka Sieradzka, trzech mu synów powiła, Bogusława, Jana, i Rafała: atoli i o drugiej jego żonie namienia *Konstytucya* 1661. fol. 18. Joannie Katarzynie księżnie Radziwiłownie (była to marszałkowna Wielka Litewska, Albrychta córka) pozostała wdowa po Wejherze wojewodzie Pomorskim, ale córka jedna z niej Panną młodo w Krakowie umarła, kędy przydaje, że temu Bogusławowi, w rekompensę, że starostwa Bytowskiego ustąpił ksiąźęciu elektorowi Brandeburskiemu, summa pewna na starostwie Człuchowskim przez konstytucyą 1658. była zapisana od Rzeczypospolitej. Katarzyna Leszczyńska podkanclerzanka koronna z Denhoffowuy, *Imo voto* za Grzymultowskim, z której syn wojewoda Poznański, *2do voto* za Piotrem Opalińskim najprzód wojewodą Podlaskim, a potem Kaliskim. *Panegir. Ostawska.*

Bogusław biskup Łucki, syn pierwszy Bogusława pod-

kanclerzego koronnego, przedtem proboszcz Płocki, opat Czerwieński, Królowy Eleonory kanclerz, w duchownem prawie wielkiej umiętności, na ubogich szszodroblivy, na zakony i klasztory dobroczynny, osobliwie misyonarzów Warszawskich; trzy kościoły wystawił, jeden w Lesznie, dwa w Płockiej dyccezyi, wstąpił na Łucką katedrę w roku 1688. z tej w roku 1691. już miał nominaeyą na biskupstwo Płockie, atoli tegoż roku, na inszy się świat przeniósł, w Lesznie pochowany. Jan Przeclaw starosta Warszawski i Wschowski, drugi syn Bogusława podkanclerzego koronnego, bezżenny, gdy w najlepszą i ojczyźnie tej zasługiwać się począł, i nadzieję o sobie do najwyższych honorów wzniecił, w młodej porze życia w roku 1668. wszystko to niespodzianą śmiercią pomięszal, pochowany w Warszawie w kościele S. Trójcy, od któregoś z Leszczyńskich, i z klasztorem fundowanym.

Rafał podskarbi wielki koronny, general Wielkopolski, starosta Wschowski, Mosicki, Odolanowski, syn trzeci Bogusława podkanclerzego koronnego, najprzód podstoli, potem stolnik, dalej krajezy koronny, z tym go tytułem czytałem w *Konstytucyach* 1678. *fol.* 6. dalej chorąży koronny 1683. w którym roku marszałkował izbie poselskiej, gdzie liga stała się pożądana całemu Chrześcijaństwu, Królestwa Polskiego z Cesarzem Rzymskim przeciwko Turkom, i owszem sam w osobie swojej tak pod Wiedniem, jako i w inszych kampaniach rycerskiego serca dał dowody. W roku 1685. wziął województwo Kaliskie, z tego posunął się na Poznańskie, a w roku 1692. spuściwszy choć najprzedniejsze w Wielkopolskiej prowincyi krzesło, na województwie Łęczyckiem, wraz z generalstwem Wielkopolskiem, przestał, i tego potem ustąpiwszy, wziął podskarbstwo wielkie koronne, na którym życie to chwalebnie skończył w roku 1703. 31. Stycznia: serec jego w kościele naszym Poznańskim złożone, ciało w Lesznie pochowane: Złączył się był dożywotnie z Anną Katarzyną Jabłonowską kasztelaną Krakowską, hetmanową wielką koronną, z której nie został się, tylko syn jeden Stanisław. Był ten Rafał dowcipu bystrego, przyjemnych obyczajów, wspaniałego umysłu, wielkim posłem do porty Otomańskiej, którą legacyą kosztownym nakładem, w licznej i pięknej komitywie z podziwieniem samychże Turków w Konstantynopolu odprawił, tak dalece, że mu to sami przyznawali, że w podobnej paradzie żadnego posła u siebie nie widzieli. Był i marszałkiem na dworze Maryi Królowy Polskiej, Jana III. małżonki. Pałac w Rydzynie nie małym sumptem wystawił.

Stanisław syn Rafała podskarbiego wielkiego koronnego,

najprzód podczasy koronny, starosta Odolanowski, na elekeyi Augusta II. Króla Polskiego, między pierwszymi kandydatem był do łaski marszałkowskiej w izbie poselskiej, wkrótce wojewoda Poznański, razem z ojcem swoim krzesło w senacie zasiadł 1699. r. najpierwsze w Wielkiej-Polszcze, wieku swego 23. Gdy potem podczas Szwedzkiej w Polszcze rewolucyi, ojczyzna na dwie sobie przeciwne partye rozzerwana, w tem nieszczęściu swoim strapiona jęczała, od jednej z nich prawie poniewolnie Królem w Warszawie ogłoszony, i koronowany w roku 1706. przecież kochający ojczyznę syn, żeby tym przykładem swoim, pochopu potomnym wiekom nie uczynił, do jakiegokolwiek uszczerbku wolnej elekeyi Królów Polskich, i drogi nie otworzył do raptury praw i swobód tego Królestwa; ustąpił z Polski za granice, raczej sobie dobrowolne z ojczyzny wygnanie obierając, niżeli żeby miał być widzieć ojczyznę z swojej okazji do ruiny nachyloną. Bóg mu to nadgrodził sownie, kiedy córkę jego Maryą z Katarzyny Opalińskiej kasztelanki Poznańskiej, starościanki Osieckiej urodzoną, na tron Francuzki wyniósł; druga w Zweibrieken umarła. Znowu jednak po śmierci Augusta II. Króla Polkiego w roku 1733. do Polski ściągniony, drogę przewlokł z Franeyi, przez tyle krajów i prowincyi, wielką ostrożnością na osobę swoją natężonych, szczęśliwie przebył, i do Warszawy zawitał; tam na elekeyi od daleko większej części senatorów, województw, i rycerstwa Polskiego, Królem ogłoszony, w tymże roku 1733. Nie było jednak woli Pana Boga, żeby był temu wolnemu narodowi panował: bo gdy wkrótce zaraz na Pradze druga strona, Augusta III. księżęcia Saskiego, syna Augusta II. na tron Polski wyniosła i ukoronowała w Krakowie, nie mając tyle sił, któremiby się mógł nacierającym na siebie wojskom Moskiewskim oprzeć, do Gdańska się i z niektórymi sobie przychylniejszymi Panami uchylić musiał, kędy ściśle od nich opasany, długie oblężenie wytrzymawszy, gdy odsiczy zniskąd nadziei nie było, niechęć dobry Pan, dalszą być okazyą do ostatniej temu miastu ruiny, utaiwszy osobę swoją, w nocy z Gdańska wyszedł. Dziwna opatrności Boskiej ręka tak go powodowała w tej drodze, że między tysiącami zewsząd niebezpieczeństw, tak wiele wiosek, szlaków, czujnością cudzoziemskich wojsk dobrze opatrzonych przeszedłszy, już zdesperowawszy o sobie, Wisłę i Nogat przebył, i w Królewcu stanął, kędy póty zagościł, aż przez pakta, między dworem Wiedeńskim i Francuzkim zaszedł, znowu do Franeyi powrócił, zostawiony przez też pakta przy tytule królewskim i księstwa Lotaryńskiego. Jego córka

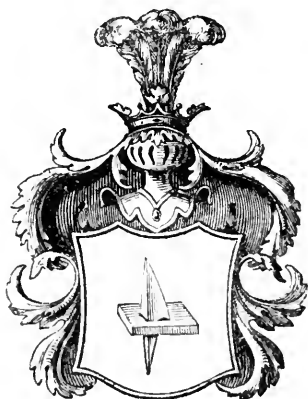
Marya Karolina, Zofia, Felicitas, Królowa Francuzka, Ludwika XV. Króla Francuzkiego małżonka. Pańskie w niej przymioty z natury, serec monarechy tego prawie zniewoliły, że ją sobie zaślubił w Strasburgu 1725. 15. Sierpnia przez prokuratora, to jest wielki rozsądek, Pańska na wszystkich szezodroblliwość, różnych języków doskonała biegłość, wspaniałość umysłu, przyjemność w obyczajach, do których i insze się enoty przywiązały, jako Miłosierdzie na ubogich, i przygodą jaką strapionych, nabożeństwo szerególne. Ta prócz dwóch synów, Ludwika Delfina, i drugiego książećcia Andegaweńskiego, już zmarłego, sześć córek powiła, z których najstarszej, maryaż z Królewiczem Hiszpańskim, temi dniami solennie publikowany w Wersalu, ostatniej zaś 1734. urodzonej, imię Wiktorya. Tak ten dom starożytny w Polsce zszedłszy, na tronie Francuzkim zakwitnął, i da Bóg, że nieprzerwanie w następujących potomkach, i na inszych, kwitnąć będzie.

Stanisław Leszczyński syn Rafała podskarbiego koronnego, urodził się dnia 20. Października 1677. roku. Obdarzony z natury jak najpiękniejszymi przymiotami, wykształciwszy takowe jak najstarmniejszym wychowaniem, już w młodym wieku wszystkich serec sobie ujmował, i torował drogę do najwyższych dostojenstw. W roku 1704. gdy Karol XII. Król Szwedzki, zniszczywszy siły Augusta II. całą posiadł Polskę, Stanisław wtedy wojewoda Poznanski i general Wielkopolski, lat dopiero 27 liczący, wysłany został od konfederacyi Warszawskiej do Karola XII. Twarz męzka i szlachetna a ujmująca postać Stanisława, jako też otwartość, przytomność umysłu, niepospolita biegłość w naukach i znajomość rzeczy krajowych, tak się spodobały Karolowi, iż wzbudziły w nim zamysł, osadzenia go na wakującym właśnie tronie Polskim. W skutek tego, w następnym roku 1705. w Październiku koronowanym był Stanisław wraz z małżonką swoją Katarzyną z domu *Opalińskich*, a wkrótce potem August II. (24. Września 1706.) zrzekł się uroczyście korony. Po pamiętnej bitwie pod Puławą (27. Lipca 1709.) i powrocie Augusta do Polski, nie mogąc się Stanisław na tronie utrzymać a nawet nie sądząc się być w kraju bezpiecznym udał się do Szwecyi, gdzie skutku układów oczekiwał. — Pierwszy położono warunek ażeby złożył koronę: Stanisław niewahał się bynajmniej uczynić tej ofiary dla dobra ziomeków swoich, lecz znalazłszy przeciwnym temu Karola XII. w ówczas więzionego w *Bender*, udał się potajemnie do Króla, w celu nakłonienia go do podpisania ugody z Augustem: przybywszy jednak do Moldawji schwytyany został przez hospodara i do Benderu odesłany, zkąd w r. 1714. uzyskał pozwolenie udania się do swej rodziny bawiącej w ówczas w księztwie *Dubów mostów*. Tutaj, a potem w Alzacyi żył prywatnie aż do roku 1723. w którym córka jego Marya zaślubioną została Ludwikowi XV. Królowi Francuzkiemu. W roku 1733. po zgonie Augusta powrócił Leszczyński do Polski w nadziei odzyskania utraconej korony, i w tym celu udał się do Gdańska. Lecz syn

zmarłego Króla, August III. elektor Saski, przy pomocy dworów Austryackiego i Rossyjskiego, zmusił opuszczonego od swoich Stanisława do ucieczki, iż ledwo z niebezpieczeństwem własnego życia dostał się do Królewca, ponieważ na głowę jego nagroda nawet była naznaczona. Zawarty w Wiedniu pomiędzy Austryą a Francją w roku 1736. pokój, zapewnił Leszczyńskiemu tytuł Króla Polskiego i Litewskiego do śmierci, jakoteż posiadanie księstwa Lotaryngji i Baru, pod warunkiem, iż po jego śmierci z Francją na zawsze połączone zostaną. Dobra familijne zwrócono Królowi. Długo uszczęśliwiał Lotaryngią swem panowaniem, a cnoty jego zjednały mu przydomek Stanisława dobroczyńnego. Okropny przypadek życia go pozbawił: siedząc przy kominie, ogień zajął jego suknie, i nim słudzy przybiegli na ratunek, niebezpiecznie od płomieni uszkodzony, w skutek ran i febry umarł roku 1766. d. 23. Lutego w 89 roku wieku swego. — Stanisław był to mąż z gienuszem, kochał nauki i kunszta: wyborną duszę jego, nieszczęście jeszcze bardziej uszlachetniło. W młodości swej zahartował ciało sypiając na twardej pościeli. Był wstrzemięźliwy, hojny, każdemu przystępny. Na tronie najmniejszej nieokazywał dumy; słodki, miły, rozmawiał często z poddanemi swemi jak z równemi sobie, dzieląc ich prace i ciesząc ich jako czuły ojciec. Pisał księgi niektóre: z tych jedna pod tytułem: *Głos wolny wolność ubezpieczający*, pokilkakrotnie wyszła z druku, wiele także pism jego filozoficznej, moralnej i politycznej treści we Francji wydrukowano, pod tytułem: *Oeuvres du Philosophe bienfaisant. — Paris 1765. 4. Vol. 8. —*

Leszyński herbu Pomian. Hełm jednak tem się różni, że na nim kładą księżyc z gwiazdą, jako pisze *Kojal. in MS. Paprocki* i *Okolski* o nich nie wiedział. Ci z Transylwanji przyszedłszy, osiedli w księstwie Oświęcimskim, za Stefana Batorego, pisali się Czoborami, jako Jan Leszyński cześnik Kamieniecki.

LETTAW

HERB.

Ferdynand Lettaw starosta Kolbergeński i Stołpiński, konsyliarz elektora Brandeburskiego, miał za sobą Maryannę z Szwarzenburgu Pudwelsownę, z tej było dwóch synów,

Tomasz sędzia Pomorski, którego córka Elżbieta z Elżbiety Heideckowny splodzona, była za Tobiaszem Antonim Gieschawem: drugi Krzysztof Worbek Lettaw rotmistrz i strażnik Litewski, z Lasockiej starościanki Zakrocimskiej zrodził trzy córki, jedna z nich żyła z Leonardem Pocieniem wojewodą Witebskim, druga z Janem Nowosielskim kasztelanem Nowogrodzkim, trzecia z Wojną starostą Uświatskim, wspomina go *Konstytucya* 1678. *fol.* 19. Zygmunt, Alexander, ludzicy rycerscy, w różnych okazjach ojczyźnie tej dobrze zasłużeni, którym dobra królewskie w ziemi Starodubowskiej leżące, niegdy, od Władysława IV. Króla Polskiego, ojcu ich Maciejowi Worbek Lettow sekretarzowi królewskiemu, lennem prawem pozwolone, wiecznemi czasy darują, osobliwie Udzielno wielkie, i małe, Lstoki, Szmałdź, Lautynowlas, które też dobra, w ziemskie przeniesiono, przez *Konstytucyą* 1662. *fol.* 20. Zbigniew Lettow, Krzysztof sędzią był ziemskim Starodubowskim 1674. Alexander marszałek a przedtem stolnik Starodubowski, z sejmu Lubelskiego 1703. deputat do boku królewskiego. *Constit.* *fol.* 15. Zda się być w herbie ich lemięsz w zwyczajnem drewnie, na hełmie trzy pióra strusie, takim widział na konkluzjach Wileńskich jednego z nich deputata trybunalskiego 1679.

Familia ta rozrodziła się znacznie w Królestwie Pruskiem i podług herbarzów tego państwa, używa w herbie nie lemięsz, ale część kotwicy przez czerwoną balkę przechodzącą — w polu błękitnem, a na hełmie w koronie trzy długie, złote pióra. —

L E W H E R B.

Lwa w herbie różnym kształtem siła domów w Polsce zażywają, bo najprzód Aurszwałdowie w Prusiech noszą dwa lwy w prawą tarczy bieżące, jeden nad drugim. O tych się mówiło w drugim tomie *fol.* 36. Bodkowie na szczycie w cztery części przedzielonym, kładą na wtórej i na trzeciej części lwa, z łapą prawą do góry podniesioną, w hełmie także lew między dwiema skrzydłami, położyłem go *tom.* 2. *fol.* 183. Bombekowie lwa do góry prosto i głową i całym sobą wspiętego *t.* 2. *f.* 222. Chodkiewiczowie lwa w prawej łapie z mieczem jak do cięcia zaniesionego *tom.* 3. *fol.* 52. Kurpsey Jarosławscy, Zyzemscy noszą lwa z przednimi nogami, jakby do biegu w prawą tarczy podniesionemi w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra strusie. *Kojarow. in MS.* Krom tych, lwa znajdziesz w herbach Zadora, Prawdzie, Pielgrzym, Proсна, Zaręba, i Samson: Wolfowie także lwem się pieczętują, o których wszystkich patrz na swem miejscu:

Schombergowie, Szampachowie, Gratowie, lwem się szczy-
cą, i Ronieccy w Prusiech, Behmowie, Kryszpinowie, Gul-
denbalk, Gissa, i Eilemberg.

LEWALT

HERB.

Powinna być na tarczy w czerwonym polu ręka zbrojna, trzymająca w prawą stronę tarczy pierścień złoty z turkusem, na hełmie zaś Panna w koronie trzyma takiż pierścień, w koronie na jej głowie trzy pióra Cietrzewie czarne. Ten herb wyszedł z Luzacyi, zażywają go Lewaltowie von Elsen w Prusiech. Z tych był Jerzy von Lewalt nie daleko Kwidzyna w Otelku i Otlu dziedzic, którego urodziła Konojadzka herbu Prawdzic, miał za sobą Polentównę, z którą spłodził potomstwo obojej płci, wielkiej nadziei, umarł 1652. wieku swego 68. pochowany w Gardeju, o czem świadczy tamże chorągiew. *MS. de Famil. Pruss.* bo *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał.

W roku 1769. umarł w Królewcu *Lewalt* feldmarszałek wojsk Pruskich, gubernator Królewca itd. mąż wojenny i wielu rycerskimi dziełami sławny. W ostatniej zgrzybiałości dopędził kresu życia swojego. —

W Prusiech znajduje się wiele familji które mają przydomek *Lewalt*, jako to między innymi *Jezierscy*, dom znacznie rozrodzony. — *Krasicki*.

LEWART HERB.

Paprocki w *Gniazdzie z Długosza* napisał, że ten herb nabyty w Polsce za czasów Władysława Łokietka Króla, w późniejszej jednak *Księdze o herbach*, poprawując się, mówi, że za czasów tego Króla, przodek tej familji tu do Polski naszej, z tym herbem przyszedł z Niemiec, czego

LEWART

HERB.

świadczeniem dostatecznym może być i to, że ta familia Lewartów w tych tam krajach kwitnęła, aż do naszej pamięci, mówi *Paprocki*, i ledwo temu lat dwadzieścia jak zesła, a majątność, córki ich w różne domy rozniosły. Tych obudwu zdania poprawia *Okolski*, i twierdzi, że nie za Łokietka Króla, ale jeszcze za Kazimierza Sprawiedliwego te się stały przynosiny, na co przywodzi list tegoż Kazimierza, o którym też namienia Jan Firlej kasztelan Wojnicki, dany zaś jest w roku 1163. tam Kazimierz o sobie mówi. Gym prawi był w Niemczech w prowincyi Kolonieńskiej, Lamfryd margrabia, ludzkość mi swoją wielką świadczył; przetoż pamiętając na jego uczynność, wnukowi Wichfridowi, od syna jego Borgosa idącemu, puszczam do zgonu życia zamki Sandecz, Oświęcim, i Siewierz, z wielkimi innemi przywilejami, które wolno czytać u *Okolskiego*. Ja tu tylko moją reflexyą przydaję, że według wszystkich naszych historyków, Kazimierz Sprawiedliwy, jeszcze w tym roku państwem nie rządził, ale Bolesław Kędzierzawy, a po nim Mieczysław Stary, niewiem tedy, jak mógł Kazimierz te zamki rozdawać w tym czasie, który dopiero na państwo wstąpił w roku 1177. Nazywa się ten herb Lewart; *Długosz* mu imię daje Walny, powinien zaś być Lampart, przednimi łapami niby podskakujący, ogon u niego zadarty, korona na głowie, sam biały, z cętkami po sobie czarnemi, w czerwonym polu, czyli jako inni chcą w błękitnym, na hełmie, pół takiegoż Lamparta z korony wychodzi. *Paprocki o herb. fol. 385. Okol. tom. 2. f. 109. Petrasancta cap. 54.* wiele domów liczy po różnych Królestwach, które Lampartów w herbie zażywają, między niemi Gwilhelm książę Aquitański. Hrabiowie Gloucestryi dwóch Lampartów noszą. Trzech kładą złotych Wielkiej Brytanji

Królowie, i przydaje, że się ten herb i u dawnych Królów Gotskich zawijał, ztąd podobno *Sarnicki* dorozumiewał się, że Firlejowie jeszcze od Gotów wyszli: jakoż i Karol V. Cesarz Rzymski, według świadectwa *Cambdena in Britannia* mawiał, *E Scandia et Gothorum stirpe, totius Europae nobilitatem exortam esse*. Od tego tedy Lamfrida i Wichfrida, był potem Ostafi stolnik Krakowski, którego, i jego potomstwo Firlejami zwać poczęto, i brat jego Derszław proboszcz Ś. Floryana w Krakowie, pobożnością i nauką znakomity. Podobny temu herb, *Starowol. in Episcop. Cracoviensibus* przypisał Maurusowi biskupowi Krakowskiemu dwunastemu, rodem był z Francyi, mądrością i pobożnością znakomity, wstąpił w roku 1109. po śmierci Baldwina, od Gelazyusa Papieża potwierdzony, kościołowi i tej ojczyźnie dobrze zasłużony, katedrze swojej, siła ozdoby przyczyniwszy, Jędrzejowskiemu klasztorowi dziesięcin przyczyniwszy, poszedł po zapłatę w roku 1118.

Herbowni.

Broniewski,
Firlej,
Gorski,

Kczewski,
Krwacki,
Konarski,

Markuszewski,
Meglewski,
Tretius.

Okolski w Tomie II. fol. 110, umieszcza przywilej Kazimierza Sprawiedliwego, r. 1163. familji tej nadany. — Lubo Kazimierz w tenczas znajdował się w zakładzie u Fryderyka I. Cesarza i dopiero w roku 1168. po zgonie Henryka księcia Sandomierskiego brata swego, testamentem księztwo Sandomierskie po tymże otrzymał, a potem dopiero po roku 1170. monarchą ogłoszony został: nie sądząc żeby *Okolski*, podobny dowód bezzasadnie zamieszczał, i że tylko omyłka drukarska w położeniu roku nastąpiła, umieszczamy tu całkowicie tenże przywilej, jak następuje: — *Notum sit tam praesentibus, quam futuris, dominum Wichfridum eduxisse de Terra sua Theutoniae, per ducem Casimirum Cracoviensem, et Sandomiriensem, ac totius Poloniae. Dicti vero Wichfridi erat avus nomine Lamfridus pater Borgosii, quidam Marchio Colonien. Provinciae. Ego Dux Casimirus Dei gratia, cum fueram Terrae Theutoniae, voluntatem suam gerens, dictus Lamfridus avus Wichfridi, mihi sua castra commodavit et sua bona. Propter tam bonam satisfactionem intuitu divinae miserationis, Ego Dux Casimirus convocatis suis Baronibus in Cracoria sua miseratione, et consilio proborum virorum dicto Wichfrido filio Borgosii contuli, scilicet Sandesch, Oswiecim, et Sewor, ista tria Castra usque ad mortem. Insuper dedi et haereditates et in eis libertatem, quae cum potest excipere ab omni exactione Juris Polonici, ad Dominum Ducem pertinentis, et posteris suis sicut nuncupatur. Nullum Praevid ducat, non prorocari coram Judice Castr, nec coram Castellano, nec etiam coram Palatino, sed tantum coram Domino Duce, non Camerario, sed annulo dicti Ducis, et etiam homines sui in haereditatibus eorum et ubique ac-*

quirunt, et posteri sui stozam non solvant nec stan, nec Prewor, nec custodem ad aliquas res Ducis custodiendas, nec vaccam, et si contigerit Ducem aliqua urgente necessitate stare in tuo, nec educas nec pascas. Et quicquid pertinet de jure ad Dominum Ducem eum absolvimus et posteros ipsius, vel quicumque eos convenit, ad Castrum, ad Castellatum vel ad Palatinum, primo ponat Domino Duci marcam auri et ei marcam argenti finiti et purissimi solvat, tabernam in suis haereditatibus ubique ponat, et ubicunque ejus generatio acquirit, et posteri sui, talem libertatem eis conferimus usque in perpetuum. Eorum nationi quicumque nocuerit, vel dehonestaverit, XV. solvat, et ne forte in varietatibus temporum aliquando deficiente justitia posteritas ipsius ad exterminationem lineae nobilitatis suae aliqua opprimatur injuria, praedictus Vichfridus has literas roborando sigillo Ducis Casimiri ad memorium conscripsit. Item duo proprii homines si interficiuntur in suis haereditatibus, Comes recipiat poenam et posteri sui. Et haec Aeta sunt Anno Incarnationis Domini MCLXIII. sub horum testimonio: Zyra Palat. Masoviae, Nicolaus filius Stupotae, Papibor, Vitalis, Sulislaus, Sulek Nedzwecki, Florianus qui Privilegium conscripsit. Et ut hoc tam praesentes, quam futurarum habeant nostri sigilli munimine roboramus. Quicumque hujus scripti violator fuerit, aut frater meus, aut filius meus, aut aliquis Palatinus, maneat super animam ejus in die Judicii, Amen.

Duńczewski w herbarzu dowodzi, iż familia ta później od zamków i włości jakie któreń posiadał, na różne nazwiska podzieliła się, jako też iż zwykłym dawniej zwyczajem, zmieniali nazwisko dodając *wiecz*, lub *ski*, i tak; ci którzy lokowali się dawnymi czasami naprzód na Ukrainie około *Iwnicy*, a potem niektórzy w województwa Krakowskie i Sandomierskie przenieśli się, pisali się na małym Lewartowie Lewartowscy, a którzy się pozostali w księstwie Litewskim, piszą się Lewartowiczowie, według tamtejszej szlachty używania. Z tamtych znowu lokował się jeden w Węgrzech blisko granicy Polskiej, i tamiecznym zostawszy ziemianinem, kupił wieś, i nazwana jest (od imienia jego, jak się tam zwał Lewartowski) Lewartów, i ta trwa familia jego w Węgrzech.

Dalej tenże *Duńczewski* utrzymuje iż familia ta lubo zdrobniła po te czasy znajduje się jednak w Węgrzech, Litwie i Polsce rozkrzewiona i (jak sam pisze) lubo niezupełnie dokładny następujący opis tej familji podaje: — Jak ób z *Lewartowa* Lewartowski herbu *Lewart*, służył z Mikołajem Sapiehą herbu *Lis*, wojewodą Braclawskim, pod chorągwią husarską, który zginął w Węgrzech około roku 1683. Brat Jakóba Lewartowskiego, Felicyan Lewartowski łowczy Sanoeki, jak go wspomina Donacya wsi *Chroszcyna* mała którą przedał Antoni Otfinowski stolnik Wyszogrodzki, za trzydzieści i siedm tysięcy, Felicyanowi Lewartowskiemu łowczyowi Sanoekiemu, jak świadczą akta grodzkie Krakowskie, *seria secunda post Dominicam Lactare proxima a. D. 1681*. Żył w dożywotniej przyjaźni z Maryanną *Milkowską*, herbu *Abdank*. Z pomienionego Felicyana Lewartowskiego i Maryanny *Milkowskiej* małżonków, był urodzony Teodor Lewartowski, który wszedł w kontrakty małżeńskie z Katarzyną *Otfinowską* herbu *Trąby*. Z tego małżeństwa Teodora Lewartowskiego i Katarzyny *Otfinowskiej* byli synowie o których niżej, i dwie córki, Salo-

mea Zawadzka i Antonina Trębecka herbu *Bończa*. Józef Lewartowski syn Teodora pierwszy, z Katarzyny *Otfinowskiej* urodzony, służył pod chorągwią z kasztelanem Czerskim, tenże zginął pod Przemysłem. Alexander syn Teodora drugi, którego metryka parochji Brzeskiej w r. 1690. dnia 1. Września datowana, temu Kasper Wolski z Brożkowej Woli herbu *Sulima*, dał w stan małżeński córkę, z których zostało córek dwie i syn jeden Paweł. Rozalia, Alexandra wspomnionego córka, weszła w stan małżeński z Wojciechem Bełzą, który pisze się z Belzowa. Paweł Lewartowski syn Alexandra, brat Rozalji Belzowy, terażniejszy cześnik Nowogrodzki, z *Wolskiej* herbu *Sulima* urodzony w parochji Zbyszyczej roku 1716. dnia 3. Lutego, mąż doskonałości pełny i wszelkich przymiotów chwalebnych. Tenże wspomniony Paweł Lewartowski miał oddaną w dożywotnią przyjaźń i kontrakty małżeńskie Rozalią z Milkowskich *Jordanowę Stojowską*, skarbnikową Buską, o którą starając się czynił interecję w grodzie Sandeckim. *Feria II. post Festum Purificationis B. Virginis Mariae proxima anno 1741.* zapisaną, już po śmierci Franciszka Jordana Stojewskiego, skarbnika Buskiego ojca swego, z tą żyje dotąd w przyzwoitym stanie. (1757.) Synowie jego którzy żyją: Józef w palestrze Lubelskiej, służył z Potockim generałem leitnantem, przeszłym starostą Lwowskim, teraz został Norbertanem w Szoncu. Michał kadetem w regimencie Dubieńskim, mający lat tylko 14. Kazimierz w szkołach akademji Krakowskiej. Franciszek i Jędrzej w domu jeszcze zostają *mineures*. Córki cztery: Salomea, Helena, Runegunda, i Eufrozyna w panieńskim stanie. — To *Duńczewski*.

Lewicki herbu Rogala, w Mazowieckiem księstwie. N. Lewicki opat Czerwieński 1578. Stanisław podczaszy Podlaski, Krzysztof w ziemi Wyszogrodzkiej 1632. Mikołaj w Sandomierskiem 1648. Stanisław podstoli Podlaski, i Józef w ziemi Bielskiej 1674. Mikołaj miał za sobą Zofią Bieńkowską. N. miał za sobą Joannę Zwierzownę podczaszankę Bielską, z której dwie córki, Anna Oborska, i Antonina Gąszowska skarbnikowa Podlaska.

Jan Lewicki kasztelan Inflantski senator zacny, w prawie biegły, był wprzód podstarostą grodu Przemyskiego: z *Morskiej* wdowy po Humnickim, powtórnej swej żony nie zostawił potomstwa, z pierwszego zaś małżeństwa syn Samuel podśudek Przemyski, starosta Krzeczkowski, z *Humnickiej* spłodził córki Eleonorę, Elżbietę, Mareyanę: synów, Józefa, Jana, Ignacego. — *Krasicki*.

Lewikowski herbu Abdank. Tych *Paprocki* opuścił, *Okolski* zaś wyraźnie, z nadgrodku w Barze, wspomina Wojciecha Lewikowskiego pułkownika w różnych ekspedycjach Węgierskich i Wołoskich. Mikołaj w powiecie Lidzkim r. 1674. N. komornik graniczny Lelowski z sejmu 1690. komissarz na rozgraniczenie Kłobucka od starostwa Krzepickiego. *Constit. fol. 20.* Alexander wojski Stężycki, żona jego Maryanna Giżycka chorążanka Owrucka.

Lewiński w Prusiech. N. Lewiński miał za sobą Katarzynę Czapską, Wojciech i Marcin posłowie z Prus na sejm Grodzieński 1730. Zofia zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie. Lewinowna żona Wojciecha Sokołowskiego kasztelana Dobrzyńskiego. *Paproc. o herb. fol. 426.*

Lewon herbu *Gozdawa*. Są w Litwie według *MS. Kojalów*. Bartłomiej Lewon dworzanin królewski, starosta Dynamundski. Jan sędzia ziemski Wileński. Jan chorąży Upitski, bracia jego Samuel i Mikołaj, ten w siedemnastym roku wojnę począł służyć, i różne szwanki od nieprzyjaciela odniósł; pod Dynamuntem i Nowomłynem postrzelony: pod Nitawą, gdy w oęczach hetmana, i wszystkiego wojska, na harcuciu koń mu szwankował, pieszo nieprzyjaciela konał.

Lezeński herbu *Nalęcz*, po różnych województwach; piszą się z Lezenie, *Długosz* w historyi pod rokiem 1384. pisze o Nowodworskim biskupie Poznańskim, że był de Nowydwór, *alias* Lanszenice, z tego poznać, że to jedenże dom Nowodworskich i Lezeńskich, a znać albo ci, albo tamci od tych poszli; bliższym czasem naszych wieków, znowu od Lezeńskich rozrodzili się Gostomscy: bo się zdawna także z Lezenie piszą. Jakóba z Lezenie wojewodę Mazowieckiego, pisze *Paprocki* i *Okolski* w roku 1390. córka jego była za Janem z Piley Rorycińskim kasztelanem Sandomierskim. *Paproc. fol. 50.* Jana wojewody Łęczyckiego w roku 1400. Jana Głowacza z Lezenie wojewodę Mazowieckiego, który miał w potrzebie z Edygą zginąć, czy to w roku 1398. jako chce *Bielski fol. 283.* czy 1399. jako *Długosz* i inni. Jam tego Jana między wojewodami Mazowieckimi nie położył, ale Pilka herbu Rogala, o którym wszyscy nasi historycy świadczą *Długosz, Kromer, Miechowita, Bielski* i inni, że był wojewodą Warszawskim, i że w tejże batalji życie położył, jako też i Jan Głowacz wojewoda (jako ci chcą autorowie) Mazowiecki: to się jednak utrzymać nie może: to albowiem pewna, że z dawnych czasów księztwo Mazowieckie, nie miało wojewodów tylko trzech, Płockiego, Mazowieckiego i Rawskiego, Mazowieckich w starych przywilejach i dawniejszych Mazowieckimi zowią, jako czytać u *Okol. tom. 2. fol. 111. 1163.* u *Nakielskiego w Miechowie fol. 70.* u *Kromera lib. 7.* w roku 1728. u *Paprockiego o herb. fol. 516. i fol. 323.* W statucie Mazowieckim, wojewodów Mazowieckich zowią pospoliciej Czarskiemi, aż do roku 1453. w którym już ich Mazowieckimi piszą. Nasi historycy, *Długosz* 1463. i 1466. *Bielski fol. 428. i 1458.* *Kromer*, tak Mikołaja Boglewskiego, jako i Jana Rogalę, Warszawskimi wojewodami nazywają, przecież Jana Rogalę

Statut Mazowiecki nie zowie Warszawskim, ale Czerskim wojewodą, i pewnie, że nigdy nie było osobnych wojewodów Warszawskich od Mazowieckich, ale że do wojewodów Mazowieckich, ziemie te dwie zdawna należały, Czerska i Warszawska, dla tego, już ich Czerskiemi, już Warszawskimi tytułowano: ponieważ tedy wszyscy historycy piszą, że Pilch wojewoda Warszawski w tej potrzebie z Edygą zginął, toć musiało nie być drugiego żadnego wojewody Mazowieckiego Leżeńskiego, a osobliwie, że wkrótce potem, to jest w roku 1436. czytam u *Łaskiego w Statucie f. 140.* tegoż samego Jana Głowacza z Leżenic wojewodą Czerskim, gdzie pokój Brzeski podpisał. Kwitnął potem Sędziwój z Leżenic najprzód stolnik Sandomierski, i starosta Lubelski r. 1457. u *Łaskiego w Statucie fol. 65.* potem podkomorzy Sandomierski 1458. u tegoż *fol. 68. i fol. 74.* w roku 1466. już wojewoda Sieradzki, *Długosz lib. 13. fol. 359.* i jam dowodził w pierwszym tomie, *Bielski f. 443.* Leżnickim pisze, *Cromer lib. 25.* Lenzenicium, gdy komissarzem był deputowany do traktowania o pokój z Krzyżakami. O Sędziwoju Leżeńskim tenże *Bielski* świadczy *fol. 404.* że się pod Chojnicami w niewolę Krzyżakom dostał 1454. Sędziwoju z Leżenic kanonik Gnieźnieński koło roku 1464. N. była za Rasprem Maciejowskim stolnikiem Sandomierskim, z matki herbu Odrowąż urodzona. Jan z Leżenic, *Vir magnae dignitatis ac eminentiae* za czasów Zygmunta I. 1539. *) którego synowi Mikołajowi, uczącemu się na ten czas w szkołach Wiedeńskich w Austrii, przypisał *Sebastianus Sigmaricus Cicadae encomium.* Leżeńska była za Jakóbem Lasockim kasztelanem Łęczyckim. *Paproc. o herb. fol. 308.* Druga za Piotrem Duninem wojewodą Brzeskim Rujawskim, tenże *f. 450.* Marcin Leżeński łowczy Lubelski, fundator kościoła Zelechowskiego, jako wypisał z jego nagrobku w Lublinie, *Starowol. in Monum. N.* stolnik Sandomierski, żona jego Dorota z Rurowa, dobroczynna na kościół Ś. Barbary w Krakowie, umarła 1601. *Hist. Domus Profess. Crac.* Maryan Jerzy łowczy Czerski, żona jego Magdalena z Gumowa. *Gold. Bractwo 1638.* Sędziwój pisarz ziemski Czerski 1634. *Constit. fol. 13.* Stanisław sekretarz królewski, i Felix 1632. Leżeńska Jana Tarła wojewody Lubelskiego małżonka. *Paproc. o herb.* Abraham sędzia kapturowy Radomski 1648. niewiem czy nie ten Abraham miał za sobą Zofią Kosteżankę,

*) Jana Leżeńskiego cześnika Sandomierskiego, jest list oryginalny w Manuskrypcie Helsberg. do Kromera, pisany z *Głowaczowa* dnia 6. Marca 1569. roku. — *Krasicki.*

z której było dwóch synów, *MS. de Famil. Pruss.* Sędziwój pojął Annę Sułowską, córkę Adama, z której potomstwo. Władysław, Krzysztof, Adam, i córka Jadwiga. *Geneal. Gostoms.* Konstantyn miał Annę Kołudzką podstolankę Brzeską Rujawską, ta po jego śmierci była za Mikołajem Boglewskim podsędkiem Czerskim. Mikołaj proboszcz Łęczycki. Tomasz najprzód kanonik Warszawski, opat Wąchocki, dalej biskup Chełmski, z tego postąpił na Łuckie, na którym życie skończył, luboć go łaska Królewska, i jego piękne z natury przymioty już były do prymacyalnej destynowały godności: siostra jego była za Rafałem Bedlińskim sędzią grodzkim Krakowskim: był ten biskup urodzony z ojca Grzegorza, z matki Dorohostajskiej, bracia jego Adryan, i Felix. Razimierz Lezeński, w zakonie Kaznodziejskim doktor i przecor Lubelski, człowiek godny: brat jego Stanisław, drugi Jacek przez lat dwadzieścia na chlebie żołnierskim przepędził, synowie jego z Boglewskiej, Jacek Stanisław, starosta Reszelski pojął 1695. Maryannę Barbarę Dąbską kasztelankę Konarską, starościankę Gostyńską, i Benedykt Razimierz biskup Himeryeński, suffragan Warmiński, Gdański i Pomorski officyał, opat Wistyecki zakonu Cystercyeńskiego. *Panegir. Arbor.* Michał posłował na sejm 1692. z Prus. *Constitut. fol. 24.* Anna była za Stanisławem Dziuli stolnikiem Sandomierskim. Anna Oktawiana Samborzęckiego małżonka. N. łowczy Lubelski, siostra jego była za Stanisławem Samborzęckim.

Leźnicki. Samuel w województwie Podlaskiem. Paweł Leźnicki w Łęczyckiem 1632. Stanisław Leźnicki miał za sobą Bratoszewską. N. była za Piotrem Iwańskim miecznikiem Sieradzkiem.

Lgocki herbu Jastrzębiec. Z Lgoty w Krakowskiem, w Podlasze przenieśli się, jakoż w tej Lgocie, że miał swoje część klasztor Miechowski, świadczy *Nakiel. in Miechow. fol. 234.* Indziej ich czytam herbu Leliwa.

W r. 1778. Razimierz Lgocki wojski Oświęcimski. — *Krasicki.*

Liberacki. Z tych był Mikołaj Liberacki opat Koprzywnicki 1591. r. czyli Luboracki, świadczą o nim *Acta Synodi Petricov. 1588.*

Libiszowski herbu Wieniawa. Prandota Lubiszowski, wieś Libiszów założył, był według *Hist. Polono Pruth. Posselii* podskarbin Pruskim pod rokiem 1460. *Bielski* jego dzieła rycerskie przeciwko Krzyżakom sławi *fol. 410. i 411. Crom. lib. 24.* był oraz starostą Malborskim. *Acta Grodzkie Ostrzeszowskie* wspominają ich tranzakcye w roku 1582. Zacharyasz 1587. *Constit. fol. 427.* N. była za Waleryanem Chlebowskim. Balcer miał za sobą Jarzyniankę. N. Ma-

xymiliana Jarzyny małżonka. Krzysztof Libiszowski podwojewodzy Łęczycki, poborca z sejmu 1635. *Constit. fol. 61.* Franciszek miał za sobą Katarzynę Brzezińską herbu Łabędź. Jędrzej i Kazimierz roku 1692. dziedzice Libiszowa pod Opocznem. Jan mąż rycerski. *Constitut. 1662. roku fol. 32.* Zofia Pawła Ryszkowskiego kasztelana Mścisławskiego małżonka.

Modest Libiszowski dwóchżenny *1mo voto z Bedlińską, 2do voto z Domaszewską*, zostawił dwóch synów: Stefana i Franciszka. — Franciszek Libiszowski stolnik Radomski syn Modesta, wszedł w śluby małżeńskie z Katarzyną *Brzezińską* kasztelaną Radomską, z którą spłodził trzy córki: Maryannę, Annę i Franciszkę, synów zaś sześciu: — Pierwszy syn Franciszka Leon Libiszowski pisarz ziemski Opoczyński bezpotomny. — Drugi Stefan kanonik Rijowski. — Trzeci Kazimierz sędzia ziemski Opoczyński, miał cztery żony, *1mo Jaworska, 2do Morska, 3tio Pruska, 4to Popielowna*, potomstwo z pierwszej jedna córka Honorata, z drugiej Bonę córkę i Stanisława syna, z trzeciej bezpotomnie, z czwartej córki dwie, Salomea i Felicyanna. — Czwarty syn Franciszka, Marcin Libiszowski podczaszy Opoczyński, miał żonę Annę *Karwicką* kasztelanę Połaniecką, z tej potomstwo córka jedna Tekla, synów trzech: Franciszek, Antoni i Karol. — Piąty syn Franciszka z Katarzyny *Brzezińskiej* kasztelaneki Radomskiej urodzony, Felicyan Libiszowski podstoli Rawski, wszedł w śluby małżeńskie z Katarzyną z Jaxów *Bykowską* cześnikówną Inowłodzką, z niegdy ś. p. Macieja Jaxy Bykowskiego cześnika Inowłodzkiego i Maryanny *Wilkowskiej* podkomorzanki Sochaczewskiej spłodzoną córką, z którą zostawia potomstwo, córek trzy: Pierwszą Ewę Libiszowską, a terażniejszą Antoniego Topacz Kurzewskiego rotmistrza wojsk Polskich małżonkę. Drugą Maryannę. Trzecią Rozalią, i synów trzech: Pierwszy Erazm, drugi Stefan, trzeci Karol. — Szósty syn Franciszka, Filip Libiszowski podpułkownik wojsk koronnych, wszedł w śluby małżeńskie z Salomeą *Fajglówną*, cześnikówną, Sanocką, z tej potomstwo córek dwie, Katarzyna terażniejsza Święcieckiego małżonka, druga Weneranda. Synów czterech: Jan, Rajetan, Wojciech i Józef. — *Heraldyka Wielądka.*

Libuski na Podolu. Maciej Libuski pisarz grodzki Winnicki. *Acta Castren. Camenec. 1625.*

Lichnowski herbu *Jasieńczyk*, w Sieradzkiem województwie. N. Lichnowska była za Jakóbem Mokrskim.

Lichnowski herbu *Pilawa*, w Sandomierskiem województwie. Podobno tu należy, Jan z Liehina czyli z Liehna wojewoda Brzeski Kujawski. 1433. *Łask. w Statut. fol. 52.* Bernard Lichnowski starosta Bytomski ze Szląska 1608. o którym u *Nakiel. w Miechow. fol. 824.*

Lichtański herbu *Pokora*, w Ruskim województwie jako mówi *Okolski.*

LICHTARZ HERB.

Ma być lichtarz biały w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra strusie, *Kojarow. in MS.* bo nasi pisarze o nim milczą. Herb to jest Kroszyńskich.

Lichtemberg. Jana Lichtemberg od Cesarza Maxymiliana między szlachtą Niemiecką policzonego być wspomina, *Konstytucya* 1601. gdzie syna jego Stanisława do tejże prerogatywy w Polsce przypuszcza *Constit. fol. 751.*

Lichtenstein, w Prusiech dom starożytny, bo Henryka Lichtenstein wspomina *Długosz lib. 7. fol. 702.* w roku 1245. Conradus także de Lichtenstein Magnus commendator u Krzyżaków zginął pod Grunwaldem 1410. *Długosz t. 11. fol. 266. i 245.*

LICHTFUS

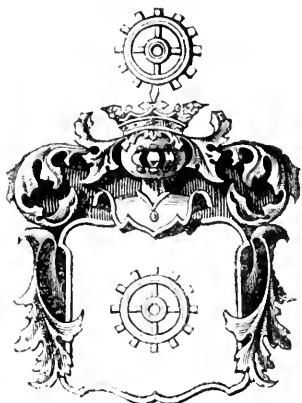
HERB.

Ma być w czarnem polu, niedźwiedzia głowa biała, w prawą tarczy obrócona, pysk u niej poboczony, na hełmie z mitry książęcej wychodzi pół niedźwiedzia białego, w łapach nad głową trzyma wieniec, a nad wieńcem trzy pióra strusie, białe, czerwone i modre. Tak go opisał *MS. o Familiach Pruskich:* bo nasi pisarze o nim milczą. Tym się herbem pieczętują Lichtfusowie czyli Litfusowie. W r. 1674. ci kwitnęli, Fryderyk Litfus dworzanin królewski, Henryk chorąży gwardyi królewskiej, Ernest major w województwie Chełmińskim.

LICHTYAN HERB.

Powinno być koło młyńskie takim kształtem, jako się tu kładzie, nad hełmem i koroną także koło. Używają tego

LICHTYAN

HERB.

herbu Lichtyanowie w Prusiech, luboć *MS. Konopatskich* podobny im do tego herb Paprzyca podtrąca. Dom bez wątpienia starodawny: bo Konrad à Lichtenau opat Ursbergensis kwitnął w roku 1202. który potem pisał kronikę. Paweł à Lichtenbau sędzowy Chelmiński, dziedzic na Orlu i Czczewie. Stanisław sędzia Chelmiński, tego syn z Reginy Wiesiołowskiej herbu Ogończyk, siostry kasztelana Elbląskiego, pozostałej wdowy po Bartlińskim sędzim ziemskim, spłodził syna; *MS. Konopats.* Lichtyanowna z Rossowny urodzona, była za Balińskim sędzią ziemskim Malborskim. Elżbieta była za Hugonem Dąbrowskim starostą Radzyńskim. N. Lichtyan miał za sobą Dąbrowską wojewodzanę Chelmińską. Lichtyanowny siostry rodzone poszły za braci rodzonych Krzysztofa i Jerzego Bystramów. Jan sędzia ziemski Chelmiński, żona jego Frącka, i z niej potomstwo. N. była za Jakóblem Rostką miecznikiem ziem Pruskiech.

Jeden z Lichtyanów był kanonikiem Warmińskim a Jan Rostka wojewoda Sandomierski zalecając go Kromerowi powinowatym swoim nazywa, roku 1579. — *Krasicki.*

W Królestwie Pruskiem znajduje się licznie rozrodzona familia *Lichtenhain* która podług wszelkiego podobieństwa taż sama jest którą tu *Niesiecki Lichtyan* nazywa, ci także dawnemi czasy wani byli *Lichtenhahn*. Używają oni w herbie kolo zębate, o ośmiu zębach, z otworem we środku, czerwone, w polu także czerwone. Na helmie takież kolo, pawim ogonem przystrojone. — Podziśdzieć, niektórzy z tej familji zajmują wyższe szarże w wojsku Pruskiem. — *Neues Preussisches Adels-Lexicon.*

Lidzbiński herbu Abdank. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, jam ich z tym herbem widział w Krakowie u wszystkich ŚŚ.

Ligęza herbu Półkozic. Dom pod imieniem tym dobrze ojezycznie z dawnych wieków zasłużony. Najdawniejszego

jednak doczytałem się mógł Dobiesława Ligezę kasztelana Krakowskiego w roku 1379. jako położyłem w pierwszym tomie z przywilejów. Jana zaś Ligezę wojewodę Łęczyckiego w r. 1369. bodaj to nie o nim, *Bzovius in propag. c. 23.* pisze, że folwark na Promniku dał konwentowi Ś. Trójcy OO. Dominikanów. Jana Ligezę wojewodę Łęczyckiego w roku 1395. Stanisława wojewodę Łęczyckiego w r. 1399. Jana kasztelana najprzód Łęczyckiego, a potem wojewodę Łęczyckiego w roku 1401. o nim *Pruszez* świadczy w opisanu miasta Krakowskiego, że w r. 1405. z rozkazu Króla Jagiella wprowadzał kanoników regularnych Ś. Augustyna na Kazimierz pod Krakowem do kościoła Bożego ciała, tenże kaplicę przy kościele Ś. Trójcy Dominikańskim wymurował, w dochody opatrzył, apparatus przyozdobił; pisał się z Niewiarowa, z kąd poznać, że Niewiarowscy od Ligezów wyszli *). Dobiesława z Bobrku, i syna jego Stanisława chorążego Krakowskiego, wyczytał, *Paprocki* z przywilejów w r. 1399. u *Łaskiego w Statucie fol. 141.* znajdziesz Stanisława Ligezycza 1436. Jan z Bobrku (bo się z kąd zdawna piszą) kasztelan Biecki 1451. u tegoż *Łaskiego fol. 82. et 83. Lescus Ligeza vir equestris ordinis, variis insuefactus bellis, patiens laboris, et ad ardua quaeque militiae munera capessenda promptus et audax, facile apud Magnum Jagiellonem legionis Praefectus in Prussia evasit. Cum Vladislaus Jagiellonides, ad regnum Hungariae vocatus esset, Lescum secum inter praecipuos educendum delegerat, quod et animi audacia, et virium robore percelebris esset, praemiseratque eum cum parte copiarum, ad praeoccupandam Budam Hungariae Metropolim. Postea regina nolente pactis stare, cum Jaurinum milite munivisset, Comitemque Ciliae (cujus unius spe maxime regina elata fuit) copiis suis omnibus praefecisset, ille cum Stanislao Ostrorogio missus, Comitem ex arce noctu fugientem caepit, et copias deinde ejus faedisime profligavit. Dumque in Bulgaria Sumium oppidum Rex expugnaret, ubi quinque millia Turcarum occisa fuerunt. Lescus duobus vulneribus acceptis, solius urbis portus refregit, et cum turma hostem maenibus dejecit, demum multis suae fortitudinis exemplis editis, in pugna Varnensi, egregie cum hoste dimicans, multis quoque vulneribus un-*

*) Jan Ligeza wojewoda Łęczycki w ratyfikacyi paktów zawartych między Władysławem Królem Polskim a Zygmuntem Węgierskim, umieszczony jest między posłami, którzy do tych paktów od Króla wyznaczeni byli. Akt ten ratyfikacyi w Krakowie *feria sexta ante festum S. Andreae Apostoli. An. 1411. — Krasicki.*

digue confossus cecidit. Prima Castrorum rudimenta in Podolia contra Tartaros sub Vitoldo posuit. Póty Starowol. in Bellator. Sarmat. fol. 107. Okolski do tegoż domu pociąga Jana czyli Janisława biskupa Płockiego w roku 1367. ile że go widział w Rzeszowie, między inszemi obrazami przodków tego domu, malowanego. *Długosz i Łubieński in Vitis Episcop. Plocens.* wprawdzieć go z familji rodowitej urodzonego namieniają, o Ligezach jednak i herbie jego żadnej wzmianki niemasz, i owszem zowią go tam Janisławem Wrońskim, przydano mu na jego nadgrobk w Płocku, że był *defensor jurium Ecclesiae*, i że na tem biskupstwie rok tylko i sześć niedziel siedział. O Jakóbie Ligezie, świadek *Bielski fol. 338.* że bijąc się w batalji z Świdrygiellem, na placu poległ: tenże o Janie namienia *fol. 373.* że po owej z Karambeja i Turków porażce, proporzec swój zawiesił w kościele na Budzynie. Mikołaj kasztelan Sądecki miał za sobą Grochowską kasztelanę Czechowską, pozostałą wdowę po Rzeszowskim koło roku 1540.

Ligeza spłodził trzech synów, Piotra, Felixa i Przeclawa. Z tych pierwszy Piotr kasztelan Czechowski, który trzymał Chrzanów i Bobrek, zszedł bezpotomnie. Drugi Felix albo Szczesny, z Tarnowskiej herbu Leliwa, siostry Jana kasztelana Krakowskiego, hetmana koronnego, *Starowol. in Monument. fol. 440.* i *Okol.* miał synów trzech, Felixa, Mikołaja, i Zygmunta. Z tych 1. Felix kasztelan Zarnowski, którego córki, Anna Korytkowa kasztelanowa Przemyślka, i Starzechowska, i syn Jan wojski Sanocki, temu Pilecka herbu Leliwa, powiła córki, Jordanową i Broniewską Sebastjana koniuszego Medyckiego herbu Tarnawa małżonkę, i synów. 2. Mikołaj kasztelan Wiślicki, starosta Biecki i Zydaczowski, *Constit. fol. 450.* w roku 1587. przedtem zaś był najprzód kasztelanem Czechowskim 1563. *Constit. f. 66.* potem Zawichojski 1567. *Constit. fol. 133.* i 1576. *Constit. fol. 271.* Z młodych lat swoich zrósł na dworze królewskim, potem wziął był chorążtwo nadworne; jego ku ojczyźnie miłość sławi *Paprocki*, że w różnych potrzebach gromadnc poczty stawiał, z swojej szkatuły wszystkim płacąc, złączył się był dożywotnie z Jordanowną Elżbietą, córką Wawrzeńca kasztelana Krakowskiego, pozostałą wdową po Bonarze Stanisławie, z tej były dwie córki, Anna Sobkowa kasztelanowa Sendomierska, i Zofia, a bodaj nie ta Zofia której mąż Samuel Słupecki kasztelan Radomski, starosta Zawichojski, zmarłej 1643. r. nadgrobek wystawił w Zawichoście u OO. Franciszkanów, który i podziśdzień widzieć: synów także dwóch: Mikołaj i Jan, ojciec ich z światem się tym rozstał

1603. w Bieczu pochowany, dożywszy lat 70. kędy i to o nim czytać. *Belli pacisque artibus clarus, quinque Poloniae Regibus ob fidem industriamque percarus, tota vita a vino abstemius, magna in amicos hospitalitate. Starowol. Monumen.*

Mikołaj Spytek kasztelan Sandomierski, starosta Biecki, Robezycki, Zydaczewski, syn Mikołaja kasztelana Wislickiego z Jordanowny, Pan wielce pobożny i majątny, ale nie mniej na Boga szczodry, kiedy podziśdzień, tak wiele od niego fundowanych kościołów, a osobliwie klasztor i kościół OO. Bernardynów w Rzeszowie pod tytułem Wniebowzięcia Matki Boskiej 1637. albo starych poprawionych, liczymy. Szpitale dla ubogich we wszystkich dobrach swoich, tak dobrze ufundował, że pospolite życie, wyrównać może fundowanym klasztorom: bo osobną prócz innych ze dworów prowizyi, odkazał dziesięcinę z dóbr swoich. Przy wielkim swoim dostatku był tak głębokiej pokory, że się na obrazach malować nie dał, tylko całym ciałem nachylonego do ziemi, krzyż Pański oblapiającego, jako między innymi widzieć obraz jego w Sędziszowie za miastem, z tym u nóg Chrystusowych podpisem, *Nicolaus Spytek de Boborek Ligeza Castellanus Sandomiriensis, nobilis Polonus. Życie Krystyny Potockiej, Kowalic. Kazan. fol. 348.* był wprzód kasztelanem Czechowskim 1609. *Constitut. fol. 897.* potem Żarnowskim 1613. z sejmu delegowany do rozerwania związku, *Constit. fol. 5.* nakoniec Sandomierskim, *Constit. 1627. fol. 13.* i 1637. *folio penultimo* *). Dwarazy śluby małżeńskie ponawiał. Pierwszy raz z Kormanicką kasztelanką Czechowską, drugi raz z Zofią Krasińską wojewodzanką Płocką, z tej zrodził dwie córki, Pudencyannę Dominikowi Władysławowi ksiąźęcia Zasławskiemu, wojewodzie Krakowskiemu zaślubioną, umarła 1648. pochowana w Rzeszowie, w tym kościele, który jako i klasztor fundowała była dla Panien zakonnych, wszakże sukcesorowie jej, komu innemu tę fundacyą i kościół oddali. *Kasper Łęcki Kazanie Pomiar.* Drugą Konstancyą, Jerzemu Lubomierskiemu marszałkowi wielkiemu koronnemu, i hetmanowi polnemu. Byli i synowie tego Mikołaja kasztelana Sandomierskiego, dziedzica na Rze-

*) Śmierć tego Mikołaja kasztelana Sandomierskiego przypadła w tymże r. 1637. — Albrycht Rudnicki w dyaryuszu swoim tak o nim wspomina: 1637. *rumor alatus de morte Castellani Sandomiriensis Ligeza, qui centenarium numerum annorum fere expleverat, Regis Stephani tempore Castellanus Czechoviensis.* — *Przypisy Kirasickiego.*

szowie, Głogowie, Sędziszowie, Gorzycach: Mikołaj i Jan, *Geneal. Mielecciana*, ale rozumiem że młodo i *steriles* pomarli, ponieważ ojczysta fortuna z córkami w insze domy poszła. Jan, drugi syn Mikołaja kasztelana Wiślickiego, którego Jan syn zda mi się, w zakonie naszym 1615. *Cichocki Alloc. Osecen. lib. 2. cap. 10.*

3. Zygmunt podczasy koronny, starosta Lwowski, Rzepicki i Tyszowiecki, trzeci syn Felixa z Tarnowskiej, z temi tytułami podpisał list Zygmunta Augusta dany Ustrzykiem 1553. umarł 1559. we Lwowskiej katedrze pochowany. *Starowol. in Monum. et fol. 440.* z jego nadgrobk. Siostry rodzone tego Zygmunta i Mikołaja kasztelana Wiślickiego, i Felixa kasztelana Żarnowskiego były te, Regina Czuryłowa, matka Marcina Czuryła godnego rotmistrza. Anna Odnowska wojewodzina Krakowska *sterilis*. Elżbieta Koniecpolska kasztelanowa Sieradzka, starościna Wieluńska i Lipnicka, stolnikowa Sandomierska. *Okol. tom. 1. fol. 219.*

Trzeci Piotra kasztelana Czechowskiego, i Felixa brat, Przeclaw, miał trzech synów. Od pierwszego poszli Ligezowie dziedzice na Zawadzie, to jest Stanisław człowiek znaczny, który z Prochańskiej Zofji córki Marcina, pozostałej wdowy po Trzeińskim, zostawił córek sześć, i syna jednego, to *Paprocki*, *Okolski* zaś powiada, że syn jego drugi był urodzony z Zabawskiej. Sebastian mąż urodziwy i możny, którego także zostało potomstwo. Achacy trzeci brat Stanisława i Sebastjana, umarł młodzianem, niżej trochę, *Okolski* twierdzi, że Achacy z Zawady syn Stanisława, miał za sobą Rosowską, z tej był Razimierz kasztelanie Czechowski, człowiek powagi wielkiej przy wszelkiej ludzkości w województwie Sandomierskiem, był posłem na sejmie 1677. i indziej, deputatem na trybunał 1678. i potem dwa razy, na trzeciej deputacyi umarł w Lublinie, od korrupcyi zawsze był daleki, ostatni to dziedzic na Zawadzie; siostra jego była za Walewskim, i z niej zostali się sukcesorowie. Od wtórego było dwóch synów Stanisław dziedzic na Rzędzie i Przeclawiu, wojski Sandomierski, a potem kasztelan Żarnowski, starosta Lubaczowski, którego córki dwie, Elżbieta Firlejowa kasztelanowa Biecka, matka Mikołaja wojewody Sandomierskiego, a druga za Stefanem Koniecpolskim sławnym rotmistrzem. *Starowol. in Monum. fol. 440. Tricesius lib. 1. Epigram.* gdzie o nim powiada, że umarł Stanisław 1555. Drugi Felix.

Felix arcybiskup Lwowski, a przedtem kanonik Krakowski, proboszcz Przeclawski, od Piotra Starzechowskiego koadjutorem w roku 1555. przysposobiony, wstąpił w tymże roku na tęż metropolitańską katedrę, na której tylko do r. 1560.

prezydował, w którym życie to śmiertelne zakończył, we Lwowie pochowany; był i powagi i ludzkości wielkiej, kościoła swego i duchowieństwa obrońca, szczodry, na heretyków ostry. *Rojzius o nim in Chiliastico* mówi: *Quo non Septemtrio totus, religione tulit, aut pietate priorem. Scrobiszov. in Archiepisc. Leopold.* Od trzeciego był syn Przeclaw, synów jego zostało się trzech, Stanisław dziedzic na Parseczyńcu i Bolesławiu, podczaszy Królowy Izabelli, ale bezpotomny: Hermolaus dziedzic na Brzeźnicy i inszych: Teodor dziedzic na Bolesławiu, Świebodzinie, i Grądach. Z tych Hermolauusa było synów czterech. Pierwszy Jan, którego trzej synowie, Abraham, Jan i Jakób, wszyscy zeszedli bezpotomnie. Drugi Mikołaj, który spłodził Felixa, ten Franciszka, której domu Dębowska syna powiła Mikołaja bezpotomnego, i córkę Zofią Stetkiewiczową podstolinę Smoleńską.

Hermolaus trzeci syn Hermolauusa, podskarbi wielki koronny, Olsztyński, Samborski, Drohobycki starosta, z młodych lat swoich marszałkiem był dworu księcia Radziwiła kardynała i biskupa Krakowskiego, którego gdy śmierć zaszła w Rzymie, na Hermolauusa wiele się trudności zważyło, trafiły jednak na obrotną duszę, wszystkie tak ułanił, że nie było tak z Włochów, jako i z Polaków nikogo, któryby był na niego miał sarknąć. O starożytną katolicką wiarę, wszędzie się gorliwym stawiał, ząd zaproszony na pogrzebowy akt pewnego dyssydenta bliskiego swego kolligata, gdy predykant prawowierną o czyscu naukę szczypać z ambony począł; nie mogąc tego znieść Hermolaus, tak go zgromił, że przestać swych bluźnierstw musiał. Był wprzód kasztelanem Zawichojskim, z którym tytułem deputowany był do kwarty Rawskiej z sejmu 1621. *Constit. fol. 21.* deputatem także na trybunał koronny 1620. i owszem tamże potem i marszałkiem, wziął dalej kasztelanią Sandomierską, na której krótko siedząc, podskarbiem koronnym zawołany, jemu w stutysięcach, które na potrzebę tej ojezyzny wysypał, Rzeczpospolita na sejmie w roku 1631. starostwo Olsztyńskie na lat trzydzieści puściła, *Constit. fol. 8.* umarł 1632. Złączył się był dożywotnie z Anną Jakóbowską herbu Topor, wielkiej pobożności matroną, ta mu powiła córkę Marynę, która pierwszym związkiem żyła z Janem Karolem Tarłem kasztelanem Wiślickim, drugim, z Samuelem Karolem księciem Korcekim, ostatnim z tego domu: synów także trzech: Stanisława, Mikołaja, Gabryela Kiliana, atoli wszyscy młodo i bezpotomnie zeszedli. Stanisław czwarty syn Hermolauusa, od którego był syn Paweł *sterilis*. Teodora dziedzica na Bolesławiu i Świebodzinie, (który się sam tylko z tej familji,

owych zepsowanych czasów, od katolickiej wiary wyłączył, wszyscy zaś inni niewzruszenie przy niej stali,) było dwóch synów, Stanisław starosta Opoczyński, posłował na sejm 1601. *Constit. fol. 728.* a co najchwalebniejsza w nim, że umierając, błędów się ojcowskich wyprzysiągł, i życia tego w prawowiernej wierze dokończył: dziesięćiny które przedtem na sejmie, jak był i wymowy gładkiej, i powagi wielkiej, impugnując, chciał z nich kościoły wyznąć, sam oddał, i owszem kościół katolicki z ciosowego kamienia w Bolesławiu, żeby był stanął z jego fortuny, ile że bezpotomnie umierał, brata swego Zbożnego ciężko obligował: ten Zbożny albo Auctus zostawił dwóch synów, Adama i Teodora, ale *steriles*, córka jego jedna Anna była za Janem Gornickim, druga Ratarzyna za Janem Skarbkiem Rozietulskim.

Sebastyan Ligeza, podstoli Sandomierski, o którym *Cichoc. Allocut. Osecen. lib. 2. cap. 10.* świadczy, że w Iwaniskach kościół predykantom odjąwszy, kapłanom katolickim oddał. Marcin którego wspominają *Konstytucye 1678. f. 36.* Ligezianka była za Jerzym Czernym. Izabella była za Mikołajem z Brzozy Brzeskim herbu Jastrzębiec, zmarłemu mężowi 1647. wystawiła nadgrobek na Ralwaryi pod Krakowem. *Starowol. in Monumen. N. z Leśniowskim* Mikołajem kasztelanem Czechowskim żyła 1634. Mikołaj Ligeza, miał za sobą Małgorzatę córkę Jana Balińskiego podstarościego Dobrezyckiego, pozostała wdową po Stanisławie Mijakowskim. *Okol. pod herbem Jastrzębiec.* Ewa kasztelanica Czechowska była podobno za Parysem. Alexander dworzanin Zygmunta Augusta, o którym *Trices. lib. 1. Epigram. qui ante, Caesaris invictas aquilas, atque arma, secutus, militiam coluit, et grave Martis opus;* umarł przed rokiem 1565. N. Ligeza miał za sobą Annę Pieniążkownę, z której syn Jan *sterilis*, ta Anna po śmierci jego poszła za Jutrowskiego. *Geneal. Fredrow.* N. Ligezianka była za Janem Tarnowskim wojewodą Lubelskim, z której syn zginął pod Bukowiną. *Paprocki* pod Leliwa. Tenże w *Gniazdzie* powiada, że Zygmunt Ligeza młodo w cudzych krajach życie stracił. Siostra jego była Zofia Morska. Paweł stolnik Przemyski. Jan z Pietraszowskiej syn Jędrzeja, mąż rycerski, żona jego Grabińska. Marcin miał za sobą Zofią Mielecką, Stanisław Stradomską; byli to ci obadwa stolnikowiczowie Sandomiersey. Jadwiga Eliasza, Konstancya z Ratarzyny Wiernkowny urodzona, Jana Trembeckich, małżonki. *Acta Sandec. 1606. i 1639.*

Ligocki herbu *Orla albo Saszor.* Piszą o nich tak *Paprocki* jako i *Okolski.*

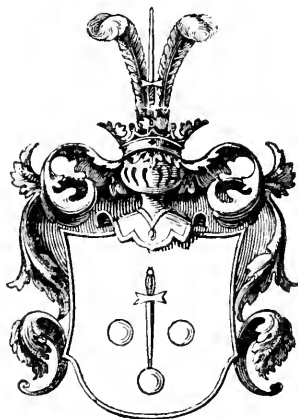
L I L I A H E R B .

Lilji w herbach naszych wielu zażywają, jako w Godawie, Wierzbnie, Poroni, Bodule, Bonarowie, Kierdej, Kizinku, Krupek, Podstolscy, Kościuszkowie, Korsakowie, Komarowie, Pypkowie, o których na swoim miejscu znajdziesz, także Gulczowie, *1mo et 2do*, Knut.

Dzierzanowskich położyłem *tom. 3. fol. 466.* Tu przydaje. Iż w roku 1715. kwitnęli trzej bracia rodzeni Dzierzanowscy. 1. Bogusław podczaszy Kaliski, jego syn z Maryanny Dziembowskiej, Krzysztof. Jan wojski Poznański, ten z Teresy Konarzewskiej spłodził dwóch wielkiej nadziei potomków: Jędrzeja i Karolomana. Trzeci brat Władysław.

Chlusowiczów pisałem w trzecim tomie, alem herbu ich nie wiedział, *MS. Ks. Kojalów.* tak go opisuje, jest lilia biała w polu czerwonym, jedna tylko, ani ze dwóch w jedną nie składana, ale jakby połowa której, co są w herbie Godawia, na hełmie trzy pióra strusie. Leo Jan Chlusowicz podstoli Orszański, miał za sobą Bykowską pisarzównę ziemską Słonimską: rodzony jego ten, o którym się mówiło w trzecim tomie. *Okolski sub Lilia 2do*, taki herb położył, lilia ze dwóch spajana w jedną, na hełmie pawi ogon na nim lilia, przecież tamże gdy go opisuje, powiada, że powinny być trzy lilie w czarnem polu.

L I M O N T

H E R B .

Ma być miecz otłuczony, prosto do góry rękojeścią, a na dół końcem, w polu czerwonym, między trzema kulami, z których w jedną ostrzem utkwiony, druga z boku prawego, trzecia z lewego, w hełmie miecz ostrzem do góry, między dwiema piórami strusiem. Tego klejnotu zażywają Limon-

towie w księztwie Litewskim, którzy początki swoje referują do Floreneyi. Z tych mieli być według *MS. Ks. Kójał*. Jędrzej Limont podkomorzy W. Rs. Litewskiego za Króla Alexandra. Piotr starosta Wisłocki, Fiedor kasztelan Mściłowski za Stefana Króla, Jakób koniuszy Trocki, Filip cywon Cyryński, Mikołaj wojski Lidzki 1632. syn jego Marcin Limont sędzia ziemski Lidzki, starosta Wasiliski, a potem kasztelan Witebski, roku autor nie położył, ani Fiedorowi; fundował ten Marcin klasztor OO. Dominikanom w Wasiliskach, który uposażył dobrami Ładyka i Szkordzie, co approbowała *Konstytucya* 1662. *f.* 15. na który sejm posłował. Jerzy Piotr cześnik Lidzki 1648. Mikołaj podezaszy Trocki. Lew 1632. syn jego Jan podezaszy Lidzki, miał za sobą Annę Połubińską sędziankę ziemską Słonimską, z nią spłodził synów, Kazimierza, który wojenną traktując umarł 1683. i Krzysztofa Soc. Jesu. Józef skarbnik Mozyrski roku 1674. N. Zdana Jacyny małżonka.

L I N D A

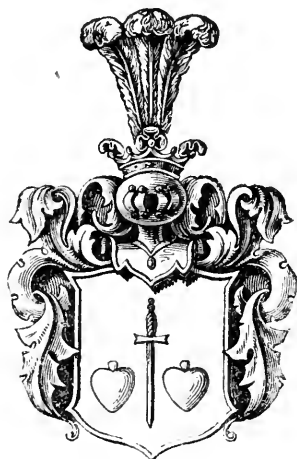
H E R B .

Noszą w herbie w polu czerwonym drzewko na ukos żółte, z pięcią gałązkami, z których trzy po lewej, dwie po prawej stronie, na helmie dwie także drzewka, jedno o trzech gałązkach po lewej stronie, drugie o dwóch po prawej. Paprocki i Okolski o nich nie pisali. *MS. o Familiach Pruskich*, z tych kładzie Hermana von der Linda w roku 1300. z metryki Tucholskiej, *Nobilis Hermannus Tilianae gentis origo, floruit ille gravis, faxque Borussia fuit. Z tejsze metryki* wypisał drugiego, który kwitnął 1325. *Succedens celebris prae-stans et honore Tilico, Prutheni factus laus erat ecce soli.* W roku 1355. pisze Mikołaja pierwszego, którego brat rodzony był marszałkiem w kawaleryi Krzyżackiej, pod Knipe-rode mistrzem wielkim, o czem przywodzi świadectwo *Ma-*

riniusza 1378. Drugi Mikołaj w r. 1380. o czym *Archivum Toruńskie*, i Godfryd de Linda marszałek Pruski, o którym *Długosz lib. 10. fol. 43. i 46. Kojal. part. 1. lib. 8.* gdzie jego odwagę wspominają, gdy z wojskiem Krzyżackiem Litwę pustoszył aż do Wilna. Jeszcze i podziśdzień z tej familji są w Prusiech ludzie znaczni. Jan 1441. *Archivum Toruńskie*, i Herman. Karol Linda z ziemi Mirachowskiej poseł na general Grudziądzki 1699. Lindowna była za Balcerem Rozemborgiem. Jędrzej Adryan Linda kanonik Warmiński, którego nakładem *Życie B. Doroty Pruskiej* wyszło do druku *in 4to* 1702. *Olivae* po Łacinie.

Lingwieniewicz herbu Pogonia Litewska. Książęta Mściślawskie idą od Siemiona Lingwiena brata Jagiellowego, ten za Witolda hetmanil przeciwko kniaziewi Rzezańskiemu, i jego ziemię zwojował. Jerzy Siemionowicz Lingwien, stojąc przy stronie Swidrygiella, w Litwie pod Osmianą pojmany, i od Zygmunta Kiejstutowicza z ojezyny wyzuty, w Trokach do więzienia dany. Jan Juryewicz Lingwien książę Mściślawski za Razimierza Jagiellonowicza 1463. Michał Lingwieniewicz książę Mściślawski 1508. stojąc przy fakeyi kniazia Michała Glińskiego, z Mściślawskiem księstwem Moskwie się poddał.

LINIEWSKI

HERB.

Powinien być miecz ostrzem prosto z góry na dół obrócony, między dwiema sercami, na helmie trzy pióra strusie. O tym ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, tylko *Ks. Dunin w Kazaniu swoim: Nowa a nie jedna księżycą pełnia*, o nim namienia. Tego herbu dom Liniewskich zdawna na Wołyniu i na Rusi zażywa. Z tych Michała Liniewskiego wspomina *Metryka Wołyńska* 1528. Michał poborca w Wołyńskiem z sejmu 1581. *Constit. fol. 395.* Jan 1595. *Constit. f. 676.*

Fiedor, *Constit.* 1618. Jędrzej poseł na sejm 1626. z tamąd deputowany na trybunał Radomski, *Constit. fol.* 5. i 1628. z kąd komissarzem stanął do zapłaty wojsku, *Constit. fol.* 2. w roku 1638. już podsędek Łucki, *Constit. fol.* 19. a potem sędzia ziemski Łucki, syn jego Stefan 1649. N. sędzianka Łucka była za Czaplicem, Joanna za Marcinem Orchowskim. N. Liniewski kustosz i kanonik Łucki koło roku 1600. Stanisław łowczy Rijowski, klasztor OO. Bernardynom w Łucku wystawił, 1643. Michał i Stefan sędzia grodzki Włodzimierski, komissarz do granic z sejmu 1638. *Constitut. fol.* 19. Jan rotmistrz województwa Wołyńskiego 1648. tenże czy inszy Jan pułkownik, dawszy się w znaki nieprzyjaciółom tej ojczyzny, zginął pod Krupą. N. regimentarz podczas wojny Szwedzkiej poległ w sławnej i zwycięzkiej pod Cudnowem batalji; córka jego Maryanna na Liniewie, Szpanowie, Kisielinie, dziedziczka, pierwszym związkiem żyła z Abrahamem Gołuchowskim podkomorzym Litewskim, z którym wraz kościół w dobrach swoich Kisielinińskich wymurowała, drugim z Eustachim Grotauzem kasztelanem Żmudzkiem, umarła r. 1710. w kościele naszym Krasnostawskim pochowana, któremu miejscu wiele znacznych dobrodziejstw uczyniła. Stryj jej Marcin łowczy Braclawski *), *Constit.* 1653. *fol.* 13. a potem Bełzki, z Anny Strzemeskiej podsędkowny Halickiej spłodził trzech synów; z tych Michał najprzód łowczy Bełzki i podwojewodzy Krakowski, potem kasztelan Lubaczowski 1703. *Constit. fol.* 13. umarł kasztelanem Wołyńskim, Braniczka córkę mu powiła, która żyła z Jerzym Potockim starostą Grabowieckim. Stanisław na Drohiczynach łowczy Rijowski, starosta Zwinogrodzki, miał za sobą Ewę Stępkowską kasztelankę Braclawską, starościankę Włodzimierską, z tej potomstwo, Antonina Kunicka, Adam i Antoni: z tych Antoni łowczy Rijowski, sędzia kapturowy Chelmski w roku 1733. N. starosta Zwinogrodzki, złączył się był dożywotnie z Ewą Szaniawską kasztelanką Lubelską, ale się to małżeństwo rozeszło.

Duńczewski w herbarzu zwie ich *Wojnami* Liniewskiem i, utrzymując że w podaniu *Niesieckiego* niektóre znajdują się błędy, następujące czyni opisanie: — To prawda, że Wojnowie z przydomku Liniewscy, z dawna są dziedzicami na Liniewie w województwie Wołyńskim, powiecie Łuckim, jako dokumenta świadczą: Pierwszy z listu upominalnego r. 1541. d. 7. miesiąca Kwietnia, indyktę XV. za Króla Zygmunta I. A to, iż się Wa-

*) Konstytucya sejmu roku 1652. urodzonemu Marcinowi Liniewskiemu zdaje opatrzenie prowiantami miasta Ramienica. — *Vol.* IV. *fol.* 375. — *Krasicki.*

syl Zadorowicz Liniewski, jak obywatel województwa Wołyńskiego, przed sądem królewskim o dobra swoje dziedziczne sądził, gdzie król na żalobę Wasyla Fedorowicza Liniewskiego dworzanina swego, upomina Jacka Michnowicza Karabanowicza o odjęcie dóbr. Drugi r. 1568. d. 25. Stycznia; iż Tychna Olechnowicza Liniewskiego synowie, Janusz i Jakim Liniewscy; taką między sobą mieli tranzakcyą: Janusz bratu swemu Jakimowi Liniewskiemu daruje część swoją w Liniewie, dając mu moc zupełną dochodzenia tegoż swego imienia zobopólnego, z rąk ojca ich wyszłego. Eliberuje brat rodzony Janusza u Stanisława Grajewskiego, stolnika ziemi Podlaskiej, na sejmie przed królem Stefanem (ale w roku pomienionym musi być omyłka, bo król Stefan umarł r. 1586. a przed nim Henryk Walezy nastąpił z Królestwa 1574.) *intra mutua inter se concordia*, którą król Stefan approbował w metryce kancelaryi koronnej w Warszawie. Liniewscy wyrażeni przydomek swój mają *Wojna*, jak świadczy dokument w zamku Luckim 1584. d. 4. Grudnia, to jest zmiana dóbr za dobra między bracią rodzonemi: Wojna Liniewski *uti tutor naturalis*, część swoją i synowca swego Pawła Iwanowicza z Rostockiej splotzonego Liniewskiego, w dobrach ojezystych Liniewie puszcza Michałowi Wasylewiczowi bratu rodzonemu swemu, a bierze w zamianę tych dóbr, *sortes* Michała we wsi Popince W. Ks. Litewskiego. Pradziad żyjącego, teraz gdy to piszę, Ignacego Liniewskiego, łowczyca Rijowskiego, Marcin Liniewski łowczy Braclawski, a potem Belzki, z Anną *Strzemecką*, podsejdkówną Halicką splotził Michała Liniewskiego, kasztelana Wołyńskiego, których córka Maryanna była za Jerzym Potockim herbu *Pilawa*, starostą Grabowieckim, z tej Anna urodzona, wydana była za księcia Stanisława Jabłonowskiego, wojewodę Rawskiego, z której córka Maryanna księcia Józefa Lubomirskiego, podstolego W. Ks. Litewskiego była żoną. Stanisław Liniewski, łowczy Rijowski, syn Michała kasztelana Wołyńskiego, ożeniony z Ewą *Stepkowską*, kasztelanką Braclawską. Adam Liniewski syn drugi, starosta Zwinnogrodzki. Antoni syn trzeci łowczy Rijowski, i córka druga Antonina, Runieckiego miecznika Chelmskiego żona. Pomieniony Antoni Liniewski, łowczy Rijowski, żyje w tym roku 1756. z Anną *Romanowską*, podkomorzanką Chelmską, z której urodzony Ignacy. — Póty *Duńczewski*.

W roku 1778. Ignacy Liniewski podstoli Krasnostawski (pewno syn Antoniego łowczyca Rijowskiego). — Franciszek łowczy w r. 1788. — *Kwasicki*.

Malachowski w *Zbiór nazwisk Szlachty*, pole herbu tego mieni być brunatne. —

Linkauz. Jan Linkauz oberszterleittnant w wojsku Litewskim, na wojnach Kozackich i Moskiewskich ojezynie tej dobrze zasłużony, między synów koronnych od niej przyjęty na sejmie 1662. *Constit. fol. 22.* był potem chorążym Owruckim 1668. żona jego Krystyna.

Linowski herbu *Pomian*, w Kaliskiem województwie. Łukasz Linowski kanonik Poznański 1611. Stefan chorąży Poznański, rotmistrz 1658. *Komput wojska.* Jan pisarz gro-

dzki Inowrocławski roku 1648. Seweryn miał za sobą Annę Świecką, z tej były trzy córki, Katarzyna Pawła Zaleskiego, Zofia Melchiora Czaplickiego, Teofila najprzód Jędrzeja Jackowskiego, potem Orlewskiego, małżonki. Stanisław z Urszuli Lipskiej pisarzowny ziemskiej Kaliskiej spłodził córek dziewięć, Alexandrę zakonnice, S. Franciszka w Szrzenie, Konstancją najprzód Krzysztofa Śleszyńskiego, potem Zygmunta Dłużewskiego, Katarzynę Sebastjana Roczańskiego, Teresę Mikołaja Gorzyńskiego, Urszulę Mikołaja Skorzewskiego, Ewę Wojciecha Czyżowskiego, Maryannę Józefa Bleszyńskiego, Jadwigę Wojciecha Skrzetuskiego, Petronellę Węgierskiego, małżonki; synów zaś trzech, Marcina i Wojciecha bezpotomnych; Jana, któremu Anna Krzycka kasztelanka Poznańska spłodziła to potomstwo: Stanisława, Zygmunta, Prokopa, Franciszkę Bykowską, Apollinarę Polichowską. Adam Kazimierz i Franciszek, bracia rodzeni 1697. Zygmunt starosta Zgierski 1735.

Linowski herbu Rawicz, w województwie Sandomierskiem. Paweł 1632. Mikołaj z Linowa Linowski w województwie Ruskim 1648. Jan miał za sobą Annę Brzeską herbu Oksza. Teresa Linowska była najprzód za Maxymilianem Borowskim, potem za Szymonem Borowskim herbu Abdank.

Lipezyński. Kazimierz Lipezyński lowczy Przemyski z sejmu 1676. komissarz do uspokojenia granic Węgierskich. *Constit. fol. 31.* i 1670. *fol. 27.* Tomasz komendant zamku Nowogrodzkiego 1619. Paweł 1632. w ziemi Przemyskiej. Łukasz i Hieronim w Brześciańskim 1648.

Lipicki herbu Junosza, w ziemi Zakroczymskiej.

Lipicki herbu Lis, w Sieradzkim województwie. Swaszezo dziedzic na Lipicach, który koło roku 1480. Mansyonarzów w Warcie fundował. *Damalew. in Archiepisc. Gnesn. fol. 264.*

Lipicki herbu Rawicz, w Rawskim województwie. Do tych Okolski pociąga Swentosława Lipickiego kasztelana Konarskiego, który w roku 1562. podpisał przywilej inkorporacyi księztw Oświęcimskiego i Zatorskiego.

Jan Lipicki (nie wiadomo którego herbu) przetłómaczył na język ojczysty wiersze niektóre Horaeyusza. — Są i inne jego pisma, wyszłe z druku w Krakowie roku 1647. — *Krasicki, Zbiór potrzebnych wiadomości.*

Lipiński. Stanisław Lipiński w ziemi Cichehanowskiej 1632. Wojciech w ziemi Liwskiej 1648. Hieronim 1676. N. stolnik Rijowski miał za sobą Bobowską. Maryanna Lipińska za Tomaszem Grąbczewskim pisarzem ziemskim Pomorskim, a temi czasy miecznikiem ziem Pruskich.

Lipińscy są dotąd w Prusiech, z tych, ostatnich czasów żyli dwaj bracia rodzeni. — N. kanonik Rujawski proboszcz Lemburski, surrogator Gdański. — Jakób pisarz Pomorski. — N. burgrabia Haczżewski. — Przydomek ich *Schur*. — Są także Lipińscy w województwie Podolskiem. Z tych w roku 1778. Kazimierz Lipiński podkomorzy Latyczewski. — Jan regent ziemski Podolski. — Antoni Lipiński. — *Krasicki*.

Dziś Lipińscy po całej Polsce rozrodzeni, lecz czyli do tej familji lub innej należą, niewiadomo. —

Liplewski. Jan Liplewski podwojewodzy w Rijowskiem 1632. r. Liplańska żona Stanisława Ryłskiego pisarza grodzkiego Żytomierskiego. *Okol. tom. 2. fol. 378.*

Lipnicki herbu Holobog, w Sandomierskiem województwie. Marcin i Mikołaj 1551. *Nakiel. fol. 657.* Jeden z nich, za czasów Króla Zygmunta Augusta, i dowcipem i męztwem sławny kwitnął: miał za sobą Tarnowską wojewodzankę Sandomierską. Stanisław brat jego rodzony stolnik Sandomierski, mąż w interesach tej ojczyzny doświadczony i szczęśliwy, żona jego Ligęzianka z Bobrku, siostra kasztelana Wiślickiego, z której zostało potomstwo. Wojciech kanonik Rujawski, i Krakowski officyał, proboszcz Sandomierski, prałat uczony 1644. *Nakiel. fol. 980.* N. miał za sobą córkę Fredra Jędrzeja starosty Ujskiego, drugi Katarzynę Borowską herbu Abdank, która *primo voto* była za Kałowskim Jędrzejem sędzią grodzkim Łęczyskim. Jan Lipnicki obywatel województwa Sandomierskiego, uczynił fundacyą pobożnym i chwalebny przykładem, zastępując od podatków Rzeczypospolitej, ubogich komorników, chałupników, i zagrodników dóbr ziemskich województwa Sandomierskiego, dawszy pewną summę, aby z procentu od niej wiecznego, podatki publiczne, za pomienionych poddanych płacone były, co approbowała *Konstytucya* 1647. *fol. 12. Cichoc. Alloc. Osec. lib. 2. cap. 13.* wspomina, że Lipnicy dóbr Tulkowskich dziedzice i z matką swoją z kościołem się katolickim, błędy heretyckie odrzuciwszy, pojednali. Anna z Lipnika Romanicka kasztelanowa Czechowska, fundatorka nowicyatu naszego w Krakowie, i Ś. Barbary, Pani wielkiej świątobliwości, umarła r. 1591. *Kazanie Pamiętka roczna. Sachin. part. 5. lib. 5. num. 79.* Zofia była za Pawłem Chocimowskim. Tegoż herbu Lipnicy, że się z Sandomierskiego do Litwy wynieśli, świadczy *Royal. in MS.* Z tych Stanisław Lipnicki pułkownik w wojsku Litewskim, przeciw Moskwie, Szwedom, i Turkom, zostawił trzech synów. Jan marszałek Mozyrski, miał za sobą Brzostowską, był wprzód stolnikiem Mozyrskim 1674. w tymże roku Stanisław podko-

morzym był Mozyrskim, starostą Szwejskim ^{*)}), pułkownikiem królewskim, i Jędrzej. Stanisław Krzysztof w Mińskim r. 1632. Mareyan w Inflanciech, Stanisław dworzaniu Jana III. Franciszek i Władysław w Krakowskim 1705. N. miał za sobą Kraszkowską. N. Annę Lipską herbu Łada.

Lipnicki herbu Poraj, w Sieradzkim województwie. Jan Lipnicki, mąż rycerski, daleki w prawdzie od wiary naszej, atoli skromny i dobry 1688. Są i w Podgórzu tegoż herbu. Jan i Władysław kwitnęli 1687.

Lipowski herbu Ciołek, w Sandomierskim województwie. Stanisław z Lipowca Gnieźnieński kanclerz, kanonik Kujawski 1540. drugi był kanonikiem Płockim. Ewa Lipowska była za Jackiem Dąbrowskim. Jan w województwie Nowogrodzkim 1632. Seweryn w Sandomierskim r. 1674. *Baranowski* Seweryna z Lipowca, który żył r. 1636. o czem *Konstytucye fol. 60.* pociąga do herbu Rawicz, ale się myli, jest jego nadgrobek w opatowie w kościele OO. Bernardynów, i żony jego Jadwigi Bidzińskiej, z herbami Ciołek i Janina, położony w roku 1646. N. Franciszka Drohojowskiego małżonka. N. Dzedzie Lipowca z Wybranowskiej zostawił potomstwo, żył roku 1728.

Lippi herbu Nałęcz. Ci z Weneckiego państwa do Polski przyszedli, to jest Prosper Lippi z wujem swoim Mikołajem *de Bucellis*, za Stefana Króla; gdy się tedy na wojnie Moskiewskiej mężstwem swoim tej ojczyźnie przysłużył, wziął od niej indygenat, za zaleceniem hetmana Zamojskiego, Gostomscy do herbu swego Nałęcz z chęcią go przyjęli, z Podoskiej potem herbu Junosza spłodził dwóch synów, Hieronima, ten młodo umarł, i Mikołaja, ten w wojsku Litewskim długo żołąd wojenny prowadził, i pod Chocimem mężnie stawał, dziedzic na Rzemieniowicach i Trembaczowie w Wiślickim powiecie. Niewiem czy nie do tych należy Bernard de Lipia hrabia biskup Lealheński w roku 1227.

Lipski herbu Grabie, w Kaliskiem i Bełzkim województwach. *Damalew. in Episcop. Vladislav. fol. 452.* powiada, że Lipsey Grabiowie zdawna w Sieradzkim województwie osiedli byli, i blisko Piotrkowa Grabiną Wolą podobno byli osadzili, ztamąd gdy się do Kaliskiego województwa przenieśli, od Lipego, z kąd się podziśdzień piszą, niedaleko od Stawiszyna, Lipskimi zawołani. Z tych najdawniejszego wspomina Bronisława Lipskiego archidyakona

^{*)} Temu Stanisławowi Lipnickiemu na starostwie Szwejskim, 30,000 przyznała Rzeczpospolita w r. 1676. — *Przyp. Krasickiego.*

Gnieźnieńskiego, po śmierci Bodzęty arcybiskupa Gnieźnieńskiego, administratora tej archidiecezji, męża serdecznego, który Janowi Kropidłowi, do osierociałej archikatedry ubiegającemu się, mężnie się oparł w r. 1389. *Długosz*. Niektórzy jednak z nich, w Bełzkiem potem województwie dóbr nabywszy, osiedli, z których było czterech braci. Jan na Rzeplinie dziedzic, tego z Reginy Siemikowskiej zostały trzy córki, Anna *Imo voto* Swentosława Podhoreckiego, *2do* Jana Mukańskiego: Dorota Stanisława Brzezickiego: Zofia Jakóba Bełhackiego, małżonki, synów także trzech. Z tych jeden Jan sędzia ziemski Bełzki, o którym *Konstytucya* 1618. to z pochwałą wspomina, że sześć tysięcy więcej, niżeli przedtem inni dawali, wnosił do skarbu Rzeczypospolitej z publicznych kontrybucyi, z drugą żoną Sładkowską potomstwa nie zostawił, z pierwszą zaś Wilczkowną, tylko córkę spłodził Katarzynę Jerzego Światopełka Zawadzkiego małżonkę. Drugi Adam chorąży Bełzki, starosta Tarnogorski, w różnych expedyacjach wojennych ojczyźnie zasłużony, z Katarzyny Wierzbickiej dwóch było synów jego, jeden Jan starosta Tarnogorski, drugi Jędrzej starosta Boguciński.

Jędrzej Lipski biskup Krakowski, z rodziców heretykch Jana i Reginy Siemikowskiej urodzony, gdy jednak cudze kraje lustruje, i sam w sobie prawdę katolickiej wiary roztrząsa, od Luterskich błędów, do owczarni się Chrystusowej wrócił; w Rzymie i po najprzedniejszych akademiach, tyle w prawie duchownem i świeckiem postąpił, że między najpierwszemi liczyć go było potrzeba, jakoż są dowodem wielkiej jego umiejętności pisma w druku, kanonikiem albowiem jeszcze będąc Krakowskim i scholastykiem Płockim, wydał *Observationum publicarum centuriam*, do których potem połowę tego przydał, i w *Pradze w roku 1627. in 4to* do druku podał; w *Poznaniu* zaś 1626. wyszła z drukarni, jego *Decas quaestionum publicarum Regni Poloniae*, także *in 4to*. Także *Historia de rebus gestis Sigismundi III. Regis Poloniae*, tą tedy tak wyborną nauką, drogę sobie do wysokich honorów usłał: prawdać, że zazdrosna emulantów niechęć, sławę jego przytłumić chciała, atoli piękniej jeszcze cnota jego potem zajaśniała, to w trybunale koronnym, gdzie w r. 1610. deputatem z kapituły Krakowskiej będąc, przy prawie i sprawiedliwości niewzruszonym stanął; to tak u Tarnowskiego, jako i u Tylickiego podkanclerzych koronnych w osobliwszych był respektach, to u dworu królewskiego, kiedy go na sejm Rzeszy Niemieckiej do Ratysbony Zygmunt III. Król Polski swym posłem wysłał, tam się do podziwiania, jego naturalny rozsądek, powaga w mowie, i obrotna umiejętność popisała,

dla czego skoro się z tej legacyi powrócił, Łuckim go infułatem wyniosła królewska ręka, i zaraz na expedycyą Moskiewską z Władysławem Królewiczem z sejmu komissarzem wyprawila: pieczęć potem mniejszą, nad nadzieję swoją i wszystkich, oddała, wkrótce i większą: W roku 1623. przeniesiony na Rujawskie, prowenta obudwu biskupstw, mając *annum gratiae*, przez rok trzymał. Ofiarowano mu było i prymacyalną, po Henryku Firleju, godność, atoli się z niej wyłamał; wszakże wakujące potem biskupstwo Krakowskie przyjął w roku 1631. na którym tegoż roku śmiertelne życie zakończył, sam sobie prędką niby śmierć wywróżył, wychodząc albowiem od Króla z dziękczynieniem za infułę Krakowską, obróciwszy się do swoich rzekł. *Jam tetigi portum, spes et fortuna valet*: ztąd wszystek się był udał do reformacyi duchowieństwa, ponoenych grassantów i swawolnych z Krakowa wypędził; więcej dla Boga zamysłajacemu, śmierć prędką tamę rzuciła. Był mąż w ekonomicznych rzeczach jak niepospolitej industryi, tak skrzętności niemnniejszej, zkąd niemale był pieniądze zebrał, które nie na z bogacenie krwi swojej, ale na przymnożenie ezei Boskiej wysypał. Fundował albowiem suffraganią Łucką, i przy tejże katedrze Mansyonarzów. Katedralny Rujawski kościół obrazami, z historyją życia Matki Boskiej, wyborym pędzlem wykształtowanemi, ozdobił, oknami objaśnił, kielichem i patyną złotą, także srebrną statua S. Jędrzeja, i kosztownym apparatus ubogacił; na oltarz wielki do tegoż kościoła, pięć tysięcy odkazał. W temże mieście fundował z gruntu OO. Reformatów pod tytułem Wszystkich Świętych 1625. a przed dwiema laty w Chocz u tychże OO. pod tytułem S. Michała, obadwa klasztory i kościoły, zupełnie do swojej wyprowadziwszy perfekeyi. Tamże w Chocz u wspaniały kościół wymurował, w kollegiatę go wyniósłszy, sześciu kanonikami, tyleż prałatami osadził, dobrami prowentami wszystkich opatrzywszy, proboszcza przy tejże kollegiacie ufundował, i żeby zawsze pierwszy był do prezenty na nie, któryżkolwiek z domu Lipskich Grabiow, postanowił, blisko trzech kroć sto tysięcy na tę fundacyąłożywszy; co potem potwierdził w swoim breve apostolskiem Urban VIII. Papież, jako świadczy *Bzovius* w roku 1531. *num.* 15. Przydał tamże gimnazjum, w którym młodzi dwanaście szlacheckiej, żeby się w muzyce w arytmetyce i w charakterze dobrze ćwiczyła, rozkazał, i uposażył. Dwa kościoły farne w Sławsku i Zwiernie wystawił. Bliskim zaś śmierci będąc, fortunę swoją na różne dobre uczynki wyszafował, infułę swoją, którą trzydzieści tysięcy szacowano, ornat który dwanaście tysięcy, kielich złoty,

ampulki i miednicę szczerozłotą, ostatnią wolą katedrze Krakowskiej odkazał, z tą obligacją, aby każdy biskup któryby w tej infule celebrował, jedno Ave Maria zmówił. *Pruszczy fol. 4. in descript. Cracov.* Na anniwersarz za duszę swoją, dziesięć tysięcy przy tejże katedrze, tyleż na wykupno więźniów. Na erekcyą kościoła koło Rakowa sześć tysięcy. Na pewny szpital trzy tysiące, zakonnikom dwa tysiące naznaczył. Kaplicę Ś. Macieja na zamku przy Krakowskiej Bazylice z fundamentów wyniósł, kędy po śmierci ciało jego złożone. W zamku Wolborskim drewniane niektóre struktury zrzucawszy, wygodniejszą formą tę rezydencyą wymurował, toż uczynił i w Smarżewicach. Z tejże swojej fortuny Zygmuntovi III. Królowi Polskiemu, krom Portugalów znacznych, dziesięć tysięcy czerwonych złotych zapisał, Królownie sto tysięcy, Janowi Razimierzowi Królewiczowi pięćdziesiąt tysięcy, Królewiczom drugim, każdemu po dziesięć tysięcy, księżnie Bawarskiej pięć tysięcy, bratu swemu rodzonemu siedmnaście tysięcy, drugiemu siedm. Gdy mu powiedziano, że jeszcze się krom tych, coś pieniędzy w skarbcu znajduje, rzekł: Dajcież mi pokój, pilniej mi teraz o Bogu myśleć, niżeli o pieniądzach, niech ich prawi exekutorowie na dobre uczynki wyszafują. Z tego poznać, jak go o te zbiory, niewinnie Piaseckiego pióro określiło, które się na honor Boski, dostały. Prawda wszyscy którzy o nim pisali, przyznają mu to, że był ognistej komplexyi, atoli rozumem tę passyą rządząc, prędko się uspokajał, ztąd o nim napisał *Janczyn. in MS.* że przy Zygmuncie III. w dzień Bożego narodzenia zaczynając jutrznią, miasto, *Domine labia mea aperies*, zamyśliwszy się, od komplety zaczął, *Converte nos Deus*: chór nie wiedząc, co na to odpowiedzieć, długo milczał, o co gdy się biskup gniewał, przystąpił do niego referendarz koronny Cielecki, i rzecze, *Et averte iram tuam a nobis*, postrzegł się mądry biskup, i zaraz opłonawszy, co było zdroźnego, poprawił: luboć czasem na uskromienie zmocnionej tej passyi, surowiej się z sobą obchodził: uchylwszy się albowiem do dalszego pokoju swego, póty się grubym postronkiem albo czem twardszem smagał, póki z impetów nie ostygł. Ztemwszystkiem i nienadwerezonej enoty, i przykładnego życia zawsze był pasterz; pacierze kapłańskie nie siedząc albo chodząc, ale na kolana padłszy, odmawiał; do mszy świętej prawie co dzień przystępował, a jak sam był pobożny i mądry, tak też w ludziach mądrych i dobrych się kochał, i takich na beneficia kościelne wynosił. Już był nawet u siebie postanowił, żeby był Kujawską infulę złożywszy, spokojne i prywatne życie przy Sulejowskim klasztorze

zaczął, o co w Rzymie będąc, mocno u Papieża nalegał; miesiąc cały na deliberacyi strawiono, po której *in virtute S. Obedientiae*, rozkazała mu stolica apostolska, widząc, jak był potrzebny kościołowi Bożemu, żeby powierzonej sobie dycecezyi nie spuszczał. Na heretyków był przyostrzejszym, znać to po jego księgach do druku podanych, o co szczypiego *David Braun de Scriptor. Poloniae, fol. 130.* Zakonowi naszemu stawił się osobliwszym protektorem, gdy w Rzymie przed Papieżem, na sejmie w oczach Rzeczypospolitej, na synodzie Piotrkowskim prowincyalnym, niewinności sług Boskich bronił, a w Łucku, Brześciu i indziej, Pańską ich szeszodroblivością karmił. *Histor. Dom. Prof. Cracov. Argentius de reb. Societ. fol. 107. i 393.* W Piotrkowie na synodzie r. 1628. o nową się instancją postarał do stolicy apostolskiej, względem kanonizacyi B. Stanisława Kostki, tamże szkoły nasze Krakowskie, przeciw zamachom niektórych z akademji Krakowskiej, Pańską swoją protekcyą utrzymywał. Jemu niektórzy owo przysłowie przypisują: Jak ten mniej rozumny, który wódki gdy potrzeba nie pije, tak i ten który nazbyt albo gdy jej nie potrzeba, pije. Pisali o nim *Starowol. in Episcop. Cracov. Damalew. in Episcop. Vladislav. Braun loc. cit.*

Swentosław drugi brat Jana, najprzód wojski, a potem podkomorzy Bełzki, na Przeworsku w województwie Bełzkim dziedzic, ten z Anną Podhorecką spłodził trzy córki, Elżbietę Podhorecką Jędrzeja sędziego ziemskiego Bełzkiego: Jadwigę Swentosława Jahodyńskiego sędziego ziemskiego Bełzkiego: Zofią najprzód Hieronima Cieszanowskiego, potem Wierzbickiego sędziego ziemskiego Chełmskiego, małżonki, i dwóch synów: Jędrzeja podczaszego Bełzkiego, który pierwszym związkiem złączył się z Zofią Russianówną, z tą tylko jedną córkę zostawił Zofią, najprzód Sawicką, potem Jarzewską, nakoniec Bykowską kasztelanową Sieradzką. Drugim związkiem z Katarzyną Zulińską, ta mu powiła pięciu synów. Pierwszy Swentosław, w okazyi z Szwedami za Jana Kazimierza Króla na placu na Pradze poległ. Drugi Jan archidyakon Chełmski. Trzeci Adauctus, i ten w okazyi tejże na Pradze zginął, zostawiwszy z Teofili Brześciujańskiej dwóch synów, Jana, który pod Wiedniem zginął, i Adaucta, który z pierwszą żoną Alexandrą Woroniczówną był *sterilis*, z drugą Agnieszką Nartowską spłodził Jana, Józefa, i Samuela, tego z Głuchowskiej było trzech synów, Idzi, Michał, Tomasz. Czwarty Jarosław, i ten na Pradze bijąc się mężnie z Szwedami, życie położył. Piąty Hieronim chorąży Horodelski, bodaj nie miał pierwszej żony Jordziejowny, a z dru-

giej Zofji Rudnickiej miał dwie córki, Katarzynę Młocką, i Teresę Mikołaja Radeckiego chorążego Horodelskiego małżonkę: synów zaś czterech: Jana chorążego Buskiego, od którego syn Marcin, od tego zaś z Siemiaszkowskiej Antoni i Michał: Michała bezpotomnego: Antoniego w zakonie *Ordin. Minor. de Observ.* wielce zasłużonego: Kazimierza, który z Potempską żył *sterilis*, z Zofią Mateczyńską zrodził kilka córek. Samuel syn drugi Swentosława podkomorzego z Podhoreckiej, sędzia ziemski Belzki, marszałek trybunału koronnego, za Zygmunta III. założył miasteczko Lipsko, i wieś Lipie na gruntach Przeworskich w województwie Belzkim, tego z Łaszczowny dwaj synowie, to jest Jędrzej na Przeworsku dziedzic, temu Teofila Łychowska dwie córki, Krysztynę z Marcinem Boguskim, Teresę z Mikołajem Czarnoluskim, skolligowała; i Jan na Lipsku i Belzu dziedzic, tego z Heleny Boguskiej kasztelanki Sanockiej dwie córki były, Maryanna *1mo voto* Ubyszowa, *2do* Stempkowska, i Barbara Gorajska, synów zaś czterech. 1. Adam od Szwedów w okazyi na Pradze zabity. 2. Jędrzej, który z Marcyanny Chamcowny spłodził trzy córki, Zofią, ta najprzód w kontrakty małżeńskie weszła z Antonim Skarbkiem kasztelanem Halickim, potem z Konstantynem Jordanem Walawskim, Konstancją Obertyńską, Gryzellę Albinowską: tyleż synów; Antoniego skarbnika Belzkiego, deputata na trybunał koronny 1738. od którego z Zofji Czeskiej synowie Mikołaj i Florentyn: Stanisława, od którego z Konstancyi Mateczyńskiej syn Augustyn: Michała którego żona Stawska. 3. Samuel stolnik Rijowski, rotmistrz usarski, kilka razy posłował na sejm, i deputat na trybunał koronny, ten *1mo voto* złączył się z Anną Stadnicką kasztelanką Przemyślką, z której syn jeden Józef chorąży Buski, regent cancellaryi koronnej, posłem był na sejm 1712, 1722, 1730, deputatem na trybunał koronny 1727. temi czasy gdy to piszę, kasztelan Belzki, które krzesło wziął po śmierci Józefa Stadnickiego 1736. z Anny Łętkowskiej kasztelanki Konarskiej zostawuje synów, Benedykta, Tadeusza i Amanda, i córek kilka *). *2do voto* Samuel z Konstancją Szczawińską kasztelanką Kruświcką *sterilis*. *3tio voto* z Joanną Bobowską, z tej był syn Tomasz,

*) Ten Józef umarł będąc kasztelanem Łęczyckim. — Zostawił córek dwie, z tych jedna Randyda była za Antonim Czapskim podkomorzym Chelmińskim, druga N. za Zabą wojewodziecem Witebskim. — Z synów jego wyżej wspomnianych Tadeusz był kasztelanem Łęczyckim, z *Siemieńskiej* kasztelanki Lwowskiej zostawił potomstwo. — *Przypisek Krasieckiego.*

i córki dwie, Justyna, Konstantyna Szeptyckiego, Anna, Antoniego Howieckiego podsędka Belzkiego, małżonki. 4. Alexander, dwa razy ponawiał śluby małżeńskie, pierwszy raz z Anną Balowną podkomorzanką Sanocką, od której Józef, i Stefan *sterilis*, drugi raz z Justyną Fredrowną, z tej dwie córki zostały, Teresa Michała Ronarskiego kasztelana Wiślickiego, Róża Jana Dziedoszyckiego podczaszego Halickiego małżonki.

Maciej trzeci brat Jana i Swentosława, od którego był syn Stanisław (bodaj to nie ten Stanisław był stolnikiem Poznańskim 1632. jako się podpisał na elekcją Władysława IV.) *Imo voto* złączył się był z Zapolską, z której spłodził dwie córki, Barbarę Miaskowską, i Annę Poniatowską chorążynę Sieradzką, syna zaś Józefa proboszcza Jezowskiego, *2do voto* Stanisław z Gontkowską spłodził Razimierza *sterilem*, Adama, który z Zofią Zakrzewską, Stanisława, Jana, którego żona Naramowska, i Annę Ludwika Chłapowskiego podczaszego Poznańskiego małżonkę. *3tio voto* Stanisław miał za sobą Dorotę Cielecką (która po jego śmierci ponowiła związki małżeńskie, z Hieronimem Wężykiem Osińskim stolnikiem Sieradzkim, *Acta Castrens. Caliss. 1665.*) z tą żył *sterilis*. Byli od inszych linji, tegoż jednak herbu, pochodzący Lipscy, jako najprzód N. Lipski chorąży Belzki wojownik wielki za Jana Razimierza, Michała, i Jana III. Królów, który województwo Belzkie prowadząc przeciwko Szwedom, na Pradze potkał się z nimi mężnie, siedmiu tam w tenczas Lipskich, odważnie stawając, na placu poległo, on sam z niewielą wyszedł, siostra jego była za Brodeckim. Był także Jan Lipski, którego córki, Jadwiga Franciszkowi, Zofia Stanisławowi Żółkiewskim dostały się w małżeństwo, dóbr Oleszyc donacją Sierakowskiemu uczyniły.

Wacław, czwarty brat Jana, Swentosława, i Macieja (księgi grodzkie Ostrzeszowskie pod rokiem 1622. wspominają Wacława stolnika Kaliskiego), tego dwóch synów było, jeden Piotr stolnik Kaliski, tego z Čzosnowskiej synowie dwaj, Maciej i Piotr, był i trzeci Jan, dworzaniin Władysława IV. któremu młodo zmarłemu 1643. nadgrobek ojciec w Łowiczu postawił. *Starowol. in Monumen.* Drugi Wacława syn, Prokop, pisarz ziemski i surrogator Kaliski, posłował na sejm 1628. stamtąd deputat na trybunał Radomski, *Constit. fol. 4.* syn jego z Żychlińskiej Jan, najprzód pisarz ziemski Kaliski, *Constit. 1661. fol. 21.* *Acta Castrens. Caliss. 1667.* potem sędzia ziemski, temu Anna Bojanowska powiła dwie córki, Urszulę Linowską, i Waleryą zakonnicej S. Franciszka w Śrzemie: synów zaś czterech. 1. Wojciecha,

ten z Tokarską spłodził córkę Urszulę Bieńkowską, synów pięciu, Tomasza, Stanisława, od którego z Bartochowskiej dwaj synowie, i dwie córki zostały, Jędrzeja, Jana kanonika Gnieźnieńskiego, kustosa kollegiaty Warszawskiej, Prokopa miecznika Poznańskiego, posława na konwokacyą r. 1733. porucznika usarskiej chorągwi, teraz regimentarza partyi wojska koronnego łokaey Wielkopolskiej, i starostę Szremskiego *). 2. Stanisława najprzód archidyakona, a potem proboszcza Gnieźnieńskiego i Chockiego, godny to pralat, prezydując w trybunale koronnym osobliwie 1685. żądnym się do siebie korrupeyom nie dał przedrzeć, sprawiedliwości i całości praw koronnych świątobliwie przestrzegając; kollegiacie Chockiej siła ozdoby przyczynił, na ubogich szeszodey, na zakon nasz dobroczynnie łaskawy, godzien nie jednej infuły, gdyby się był z nich nie wypraszał, u nas w Kaliszu 1711. pogrzebiony. 3. Prokopa, najprzód pisarza grodzkiego, potem stolnika, i razem surrogatora Poznańskiego, nakoniec kasztelana Rogozińskiego, ten z młodszych lat swoich czerstwiejsze siły na przysługę ojczyzny, na zaszczyt domowi swemu, w różnych wojennych expedycyach poświęcił, gdzie się też był w niewolą Tatarską dostał, z tej wyszedłszy, posłował na sejmy, a z pierwszą żoną Rogowską nie mając potomstwa, wkroczył w drugie kontrakty małżeńskie, z Alexandrą Nieżychowską, z tej synowie młodo pomarli, córki zaś dwie, jedna Ludowika z Stanisławem Rościelskim kasztelanem Bydgoskim, druga Barbara z Łukaszem Kwileckim, starostą Mosińskim, kasztelanem Sądteckim, zmówione. 4. Wacława, którego z Barbary Miaszkowskiej dwie córki, Maryanna Włyńska, i Konstancya *Imo voto* Mielęcka, *2do voto* Nowomiejska. Synów także dwóch z których

1. Jan Alexander Lipski prawdziwy zbiór wszystkich łask i pańskich przymiotów, najprzód kanonik Gnieźnieński i Krakowski, dalej proboszcz katedralny Poznański, kantor Gnieźnieński, podkanclerzy koronny, opat Mogilski, proboszcz Miechowski, potem biskup Łucki, w krótkim zaś czasie biskup Krakowski, książę Siewierski, a teraz gdy to piszę Ś. Rzymskiego kościoła kardynał. Ten bystry z natury dowcip przepolerowawszy w szkołach naszych Kaliskich, potem w Rzymie in collegio Romano Soc. Jesu teologiczne nauki chwalebnie zakończywszy, i tam cnoty swojej zostawiwszy pamiątkę, i u wszystkich kardynałów, z pięknych

*) Ten Prokop starosta Śremski umarł obożnym koronnym, zostawił potomstwo: z tego, Marcin podstoli Buski. — *Krasicki*.

przymiotów, wielką zjednawszy sobie estymacją, dalsze zwiedziwszy kraje, powrócił do ojczyzny, i zdały się go sobie wydzierać najpryncypalniejsze w Polsce katedry, gdyż zaraz kanonikiem Gnieźnieńskim, i Krakowskim, a wkrótce proboszczem Poznańskim, i kantorem Gnieźnieńskim zawołany. Prezydentem będąc trybunału koronnego 1724. stał się ś. sprawiedliwości wzorem; podczas tej funkcyi, pańskie w nim przymioty, i cudzoziemskich języków biegłość, upatrzywszy August II. Król Polski, i te w nim estymując, konferował mu podkanclerstwo koronne, przydawszy do tego, opactwo Mogiłskie, i probostwo Miechowskie, a potem biskupstwo Łuckie, na której stolicy nie długo siedząc, od tegoż Króla nominowany biskupem Krakowskim i ksiąźciem Siewierskim, na które biskupstwo, i oraz księztwo, dopiero 1734. pod czas zjazdu coronationis Augusta III. Króla Polskiego w Krakowie, solennie wjeżdżał, oraz i koronatorem, tegoż Króla. Przez ten zaś wszystek czas, trzymając pieczęć mniejszą, gdy lat kilka wakowała pieczęć wielka koronna, za dwóch pieczętarzów koronnych, z chwałą imienia swego, i Polskiego narodu, obstawał: i dopiero tę funkcyą złożył podczas sejmu pacificationis w Warszawie, za Panowania Augusta III. Widząc zaś i wielce szacując wielkie zasługi jego tenże August III. wyniósł go przez interpozycyą swoją u Klemensa XII. Papieża, na kardynalską godność 1738. i podczas walnego sejmu w Warszawie, przy zwykłej ceremonji, przy frekwencyi senatu i rycerstwa Polskiego, i przy różnych od postronnych monarchów posłach, oddał kardynalski biret; a w tymże zaraz czasie, po śmierci ksiąźcia Teodora Potockiego, na prymasostwo korony Polskiej, i arcybiskupstwo Gnieźnieńskie nominował. Którą nominacją, lubo już był akceptował, tę jednak znowu w ręce królewskie oddawszy i rezygnowawszy dobrowolnie z głębokich racyi swoich, za Pańskiej łaski fawor publicznie podziękował. Przy tej godności przydował na trybunale Radomskim 1738. Do tej preeminencyi w kościele Bożym, i najwyższych honorów w ojczyźnie wyniosły go wielkie zasługi jego, to Pańskie przymioty i talenta, to na kościoły i na zakonne domy szczerobliwość z pobożnością pasterską złączona. Na zakon nasz, szczególnie łaskawy i dobroczynny; który jege affiekt długiemu w późne wieki laty, na świętym tronie niech Bóg ukoronuje *).

Drugi syn Wacława, a brat ksiąźcia kardynała, Ję-

*) Umarł r. 1745. wieku 52. z żalem powszechnym, w Kielcach, zwyczajnej biskupów Krakowskich rezydencyi. — *Krasicki*.

drzej miecznik Poznański, człowiek godny i różnemi w ojczyźnie funkcyjami wslawiony. Z Anną Pstrokońską żył bezpotomnie. *2do voto* z Potulickiej zostawił syna Jana Józefa. Franciszek młodo umarł. Po Bojanowskiej splodził Jan pisarz ziemski Poznański, z Chmielowny córkę, Annę Trzebieką.

Swentosław kanclerz Rujawski, proboszcz Chocki, synowiec Jędrzeja biskupa, *Acta Terrestr. Caliss.* 1660. umarł 1663. sześć tysięcy na muzykę do Chocza zapisawszy; siostra jego jedna była za Wielowiejskim, druga Teresa za Alexandrem Gomolińskim, takbym rozumiał że to są dzieci Prokopa pisarza z Zychlińskiej. N. Lipska była za Stanisławem Tomickim herbu Drya. Wojciech Lipski miał za sobą Annę Tomicką.

W roku 1778. Michał Lipski referendarz koronny, opat Lubiński. — Razimierz archidyakon Rujawski, koadjutor opactwa Lubińskiego. — Ignacy lowczy Wschowski. — Jan Lipski synowiec kardynała, starosta Parchowski z *Malachowską* kancelrzaną koronną w małżeńskie śluby wkroczył — wkrótce jednak i bezpotomnie umarł. Sukcesya po nim i po kardynale w dom Włyńskich i Mielęckich przeniosła się, dwie bowiem rodzone siostry kardynała były, jedna za Włyńskim, druga za Mielęckim. — Są także Lipscy (podobno tegoż herbu) w Belzkiem; z tych Maciej wojski i podstarości Belski, mąż godny, był marszałkiem trybunału — z *Głogowskiej* zostawił potomstwo córek dwie i synów czterech. — *Przypisy krasickiego.*

Lipski herbu Korcak, w Ruskim województwie. Ci są właśni Gorajscy, od trzeciego brata, syna Iwoniowego z Goraja idący, imienia tego, od dóbr Lipska nabyli, było ich wieku *Paprockiego*, dwóch braci rodzonych, Jan mąż godnie zasłużony Rzeczypospolitej, w każdą potrzebę, gdy nieprzyjaciel Ruskie kraje najeżdżał, znaczne poczty do obozu sprowadzał, zostawił z Słupecką potomstwo. Mikołaj brat jego, wziął dział na Wołyniu za Sokalem. Adam miał za sobą Aloizyą Chocimowską. Jan 1674. N. Lipska Stanisława Kobielskiego herbu Jelita małżonka.

Lipski herbu Ładu, w województwie Rawskim, pisali się z Lipia i Krzemienicy, zdawna w województwie Mazowieckiem gniazdo domu tego było, atoli pierwszy się do województwa Rawskiego przeniósł, Jakób syn Jarosława podskarbiego u książąt Mazowieckich, który Cymbarkę księżniczkę Mazowiecką Ernestowi arcysiężącemu Austrii odprowadzał; ten tedy Jakób, większej i mniejszej Krzemienicy nabywszy, i dworu z folwarkiem Lipia nazwanego, dziedzicem się Lipia, a sukcesorowie jego, Lipskimi się zwąc poczęli, o czem kładzie przywilej *Okolski Ziemowita* i Władysława książąt Mazowieckich, dany temu Jakóbowi w roku 1454. do którego odsyłam. Splodził Jakób czterech synów,

Mikołaja plebana Krzemienieckiego, któremu przerweczone książe, na przymnożenie czci Boskiej w jego kościele, wieś Szanogościa do tegoż kościoła wiecznemi ezasy darowali. Jana, Wojciecha, i Marcina, co znać z działu ich w roku 1469. *Acta Terrestr. Ravens.* Z tych Jan i Wojciech bezżennie pomarli: Marcin z Małgorzaty Wągrowskiej, siostry Jana sędziego ziemskiego; spłodził dwóch synów, Jędrzeja i Macieja. Jędrzej mąż rycerski całe życie swoje, aż do sędziwego wieku w obozie przy różnych expedycyach strawiwszy, zszedł bezpotomnie. Maciej zaś z Doroty Ruszkowskiej, miał synów czterech, Piotra, Jędrzeja, Hieronima, i Stanisława, ten młodo z światem się rozszedł. Jędrzej i Hieronim ludzie wojenni za Zygmunta I. koło roku 1518. pomarli. Piotr sam tylko w małżeństwie żyjąc, z pierwszego związku z Katarzyną Bujalską spłodził syna Jędrzeja, z drugiego, związku z Małgorzatą Czerwieńską Jakóba i Hieronima. Z tych Hieronim w młodej porze życie skończył. Jakób proboszczem był Krzemienieckim. Jędrzej z Emerencyanny Rębiclińskiej pięć córek zostawił, z których jedna młodo umarła, druga Dorota Sebastyanowi Łubie Głaczyńskiemu: trzecia Agnieszka Jakóbowi Gostkowskiemu: czwarta Jadwiga Pieścioreckiemu: piąta Anna Lipnickiemu, zaślubione. Synów z teje było dwóch Franciszek i Wawrzeniec. Franciszek obrawszy sobie stan duchowny, kanclerzem najprzód był u wuja swego Uchańskiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego, kanonią potem wziął Gnieźnieńską, i archidykonią Łęczycką: po śmierci Uchańskiego do dworu się królewskiego udał, gdzie między sekretarzów policzony, gdy mu i opactwo Witowskie poddawano, wspaniałym go umysłem przyjąć niecheiał, ani żadnych wyższych prelatur: ale blisko dwudziestu razy w trybunale koronnym, deputatem zasiadając, administrując *sede vacante* arcybiskupstwo Gnieźnieńskie, zasłużył sobie, że mu wszysey jednostajnie i szcudrego i sprawiedliwość koehającego, i rozsądnego męża pochwałę dawali. W Krzemieniu kościół drewniany i już nadbutwiały zwaliwszy, z fundamentu kościół nowy dość obszerny wymurował, i uposażył, sześciu mansyonarzów i proboszcza przy nim fundowawszy, wieżę go wspaniałą, między obitą przyozdobił, w aparat wszelaki przybrał: w tych go zabiegach koło kościoła, mającego lat więcej niż ośmdziesiąt śmierć zastała 1618. pochowany w teje swojej fabryce z marmurowym nadgrobkim. Wawrzeniec brat Franciszka rodzony, sędzia ziemski Rawski, *Constit.* 1601. fol. 778. a przedtem podsędek, ten za czasów Zygmunta Augusta, Henryka, i Stefana, w marsowych opalach chwaly rycerskiej

szukał, potem radą swoją tej ojczyźnie służył, już posłem na sejmy, już deputatem na trybunały; w sądach nie tylko sprawy świątobliwemi dekretemi określał, ale i rozróżnione braterskie serca koil, dobrocią i przymileniem wszystkich sobie ujmując: złączył się był dożywotnie z Anną Plichcianką, z tej były cztery córki: jedna z nich Panieńskie sobie za klauzurą życie obrała, druga Anna za Stanisława Krosnowskiego miecznika Rawskiego: trzecia Elżbieta za Samuela Kleniewskiego: czwarta Justyna za Samuela Kurnocha sędziego ziemskiego Rawskiego, wydane. Synów zaś dziewięciu. Z tych:

Franciszek Felix, kasztelan Rawski, najstarszy syn Wawrzeńca, tyle sobie był u braci w ziemi Sochaczewskiej, skromnością, ludzkością, i różnemi naturalnemi przymiotami zjednał affektów, że go choć nie obecnego i nie konkurującego, podkomorzym obrała, Król potem Władysław wyniósł na kasztelanią Sochaczewską, z którym tytułem zapisany deputatem do kwarty Rawskiej z sejmu 1631. *Constit. fol. 50. i 1635. fol. 57.* umarł kasztelanem Rawskim 1643. Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Jadwigą Brochowską siostrą rodzoną kasztelana i podkomorzego Zakroczymskich, ta mu powiła dwie córki, z których jedna w Norbertańskim klasztorze Płockim zawiała się na wieczną służbę Boską: druga z Mikołajewskim zmówiona, i synów dwóch. Drugi raz z Katarzyną Urszulą Dulską z Pretliczowny urodzoną, ta mu zrodziła dwie córki, Joannę i Giertrudę: niewiem czy nie z tych która była za Bykowskim Stanisławem, podobno wojewodą Inowrocławskim, druga za Abrahamem Jarzyną podkomorzym Rawskim *sterilis*.

Jan Albrycht wojewoda Rawski, syn pierwszy Franciszka kasztelana Rawskiego, najprzód chorąży Sochaczewski i starosta Inowłodzki, wkrótce podkomorzy Rawski, z tym honorem posłował na różne sejmy, jako 1660, 1661, 1663, zkad, to deputatem do kwarty Rawskiej, to na trybunał Radomski, to do żup Wielickich, komissarzem stawał, *Constit. fol. 10. et 40.* nakoniec wojewoda Rawski, *Constit. 1670. fol. 26. i 1674. fol. 12.* śmiertelne życie, zamienił w nieśmiertelne, w roku 1676. Przybrał był siebie w dożywotnią przyjaźń Maxymilianę Ossolińską, córkę Maxymiliana podskarbiego nadwornego koronnego, ta mu powiła córkę Annę, Stefana z Windych Grzybowskiego stolnika Nurskiego, małżonkę, i dwóch synów: jednego, który splodziwszy z Radoszewskiej córkę Konstancją, Mokronowskiego chorążego Rawskiego małżonkę, sam potem wstąpił do zakonu Ś. Pawła

pustelnika w Częstochowie, i tam w nowicyacie życia doskonał. Drugi

Alexander Felix wojewoda Kaliski, starosta Rawski, Inowłodzki i Rzeczycki, a przedtem kasztelan Sieradzki, marszałkował w trybunale koronnym dwa razy, pierwszy raz w roku 1694. drugi raz w roku 1698. już na ten czas wojewoda Kaliski, konstytucye koronne o nim zagęszczone, gdzie go posługującego na wiele sejmów Rzeczpospolita na różne funkcyje narażała, jako r. 1683. do granic od margrabstwa Brandeburskiego, *Constitut. fol. 11.* 1690. komissarzem do hiberny, i do boku królewskiego dla obrad wojennych. *Constitut. fol. 4. et 8.* już był destynowany i posłem wielkim do Króla Szwedzkiego, atoli zajątrzona na niego niecawiść, życie mu gwałtowną śmiercią wydarła, 1701. pochowany w Studzianny w srebrnej trumnie, żona jego Urszula Krasicka, kasztelanica Przemyska, ale *sterilis*, syn jego, ale znać z inszej żony, starosta Rawski, młodo umarł, *Lament Muzy Polskiej*, zostawiwszy z Zofji Olszowskiej wojewodzanki Rawskiej córkę Maryannę Granowską generalową.

Konstantyn arcybiskup Lwowski, drugi syn Franciszka kasztelana Rawskiego, opat Jędrzejowski, przedtem dziekan Gnieźnieński, wielkich zasług w tej ojezynie pralat, których też wziął zapłatę w roku 1698. Jan Franciszek kasztelan Małogoski, starosta Rawski, brat Konstantyna arcybiskupa, stryj Alexandra wojewody Kaliskiego, z sejmu 1690. deputowany do boku królewskiego dla obrad wojennych, *Constitut. fol. 8.* miał za sobą Izabellę Lanckorońską kasztelanikę Radomską, z której były dwie córki, Helena, dostała się w małżeństwo Stanisławowi Wężykowi staroście Sieradzkiemu, druga Konstancya zaślubiona najprzód Samuelowi Lanckorońskiemu, podstolemu Krakowskiemu, po nim Krasickiemu, potem Stefanowi Humieckiemu wojewodzie Podolskiemu, ze wszystkiemi jednak żyła bezpotomnie, była to Pani w noszeniu krzyżyków od Boga na siebie dopuszczonych męzkiego serea, do Ś. Xawiera, któremu oltarz w Krakowie u Ś. Piotra bogato wystawiła, szczególnie nabożna, dziesięć tysięcy do jego kaplicy tamże na msze zapisała, zesła 1704. w tymże kościele pochowana.

Maciej Jerzy wojski Rawski, drugi syn Wawrzeńca sędziego ziemskiego Rawskiego, ten bezżenne życie sobie obrawszy, wszystek wiek swój, albo w wojennych ekspedycyach, albo na różnych funkcyach w tej ojezynie strawił, a najprzód w Wołoszech, siła ranami zwątlony, ledwo życie salwował, przecież i potem pod Oryninem, Cecorą, Chocimem, odważnie piersi swoich nadstawiał: posłował dalej na różne

sejmy, jako r. 1629. z kąd był deputowany na trybunał Radomski, *Constit. fol. 12.* i w roku 1631. i 1632. marszałkował w trybunale koronnym.

Jan arcybiskup Gnieźnieński, prymas korony Polskiej, trzeci syn Wawrzeńca sędziego Rawskiego: ten powróciwszy z cudzych krajów, od kanclerza koronnego Kryskiego, do królewskiego dworu wezwany, i regentem kancelaryi koronnej zawołany, dla gładkości stylu, wyboru sensu, obrotu dowcipu, wszystkich na się oczy z podziwieniem obrócił; Zygmunt III. ukochwawszy w nim tak piękne dary Boskie, referendarzem go koronnym ogłosił, a Konstancya Królowa swoim kanclerzem uczyniła. Wziął wkrótce infułę Chelmińską, podówczas Władysław Król Polski, swoim go do Wiednia wysłał posłem, żeby mu tam był Cecylią Renatę przyszłą jego małżonkę zaślubił, w roku 1637. *Cluver fol. 817.* Z jaką tam powagą i ukontentowaniem obojga majestatów tę legacją zakończył, z tego poznać, że go Ferdynand III. Cesarz Rzymski, i cały dom jego, *Comites S. R. Imperii* kreował, o czem świadczy przywilej tegoż Ferdynanda Cesarza u *Okolskiego*, a Władysław IV. prędko potem na prymacyalną godność posunął w roku 1639. ledwo jednak dwie lecie ten honor piastował. W roku albowiem 1641. na wieczną się do nieba przeniósł stolicę. Był mąż rosłej statury, wesolej twarzy, wspaniałego serca, w jedzeniu skromny, wszakże, gdy czy postronnych Panów posłów, czy gości miał u siebie znacznych, nikomu w dostatku potraw i częstowaniu nie ustąpił. W ekonomji był industrii niepospolitej, wszakże bez uciężenia poddanych, i bez znacznej skrzętności. Dwór na publice u niego ludny i Pański, ale w karności i porządku dobrze wyćwiczony. Kości B. Rafała zakonu Ś. Franciszka *de Observantia* w konwencie Wareckim z ziemi podniósł, i w marmurowem mausoleum złożył. Pałac arcybiskupi w Warszawie od Wojciecha Baranowskiego zaczęty, wspanialszą formą restaurował. W Łyskowicach drewniany pałac murem podwiedziony wyprowadził, i obrazami arcybiskupów Gnieźnieńskich ozdobił. Wiele krom tego zamysłał, co do karności i jurysdykcyi duchowieństwa należy, na synodzie prowincyalnym, który już był nakazał, ugruntować, atoli śmierć do tego przeszkodziła: do której jak się gotował, z testamentu jego poznać, który znajdziesz u *Okolskiego*: tam dwadzieścia tysięcy ordynował, za któreby kaplica przy kolegiacie Łowickiej nowo erygowana być mogła, jakoż stanęła, pędzlem, apparatus bogatym, i modną strukturą wykształtowana, posagu do niej naznaczył Jan trzydzieści tysięcy, na ośmiu kapłanów, którym pewne na każdy

dzień w tygodniu opisał do nabożeństwa powinności. Na cimborium do tejże kaplicy odkazał sześć tysięcy. Na anniwersarz za duszę swoją, dwa tysiące. Do różnych kościołów, pięćdziesiąt tysięcy. Na seminarium przy Rawskim collegium Soc. Jesu na dziesięć osób, dwadzieścia i pięć tysięcy, ale to skutku nie wzięło. *Potocki Centur. Viror. fol. 390.* takie mu elogium napisał. *Cum virtuti, non generi, honorem suum deberet, ne quid ei tribuere videretur, neminem ex propinquis vel necessariis suis, aut fascibus ecclesiasticis, aut eminentiori dignitatum, admovit fastigio. Caeterum qui proximam caelitis egit vitam, haud diu in terris detineri potuit; vivit tamen in memoria posterorum admirabilis ejus eloquentia, cujus monumenta reliquit, orationes, quibus Sigismundum III. Constantiam Reginam, Joannem Albertum et Alexandrum Principes, disertissime laudavit: ac Pronuba Oratio. Hinc illum Claudius Memmius Orator Galliae disertissimus, Polonum Lipsium appellare non dubitavit fol. 390.* Krom tego pisali o nim *Damalew. in Archiepisc. Gnesn. Okol. tom. 2. fol. 30. Piasecki fol. 503.* luboć i ten przezaeny mąż, od jego się cenzury nie wybiegał. Życie swoje pobożne heroicznym aktem zapieczętował: bo gdy zawziętość heretycka figurę ukrzyżowanego Chrystusa zelżyła i skontemptowała, a tego kryminału autor, w dostatki i w najpierwsze z urodzenia kolligacye w Polsceze potężny, dufał sobie, że złamać miał wszystkie na siebie o ten excess impety: Prymas koronny Lipski, żwawie się na publicznym sejmie o honor Boski ujmując, gruntownemi raeyami i Króla i synów koronnych do windykowania ezi Boskiej zapalał; na końcu tem mowę swoją zamknął, według *Zaluski. tom. 1. f. 187.* — Stawa przed tobą Najjaśniejszy Panie, dnia dzisiejszego Król nad Królmi Bóg nasz, a jak ty jego sprawę osądzisz, tak on twoję kiedyżkolwiek sądzie będzie. — Wzruszyła wszystkich, to powaga prymasowska gorliwością taką atemperowana, to gładkość wymowy, to sama sprawy słuszność, że przy honorze Boskim stanęli. Widząc to złość heretycka, a niemając inszej drogi do wybrnienia z tej toni, i w jednej głowy Prymasowskiej chcąc umorzyć wszystkie na siebie natarczywości, excess do excessu przydając, areybiskupiego doktora przekupila, żeby go był trucizną zniósł ze świata: i stało się; umiera tedy z tej okazji Lipski; widząc go w tych aktach, które pobożnemu życiu własne były, schodzącego doktor domowy i zabójca, żalem zdjęty, upatrzwszy czas, gdy nikogo przy chorym nie było, do nóg Jana upada. Widzę prawi, że się o nic bardziej nie starasz, jako żebyś się temu Panu przymilił, który cię do siebie wzywa: proszę

cię przez tego Boga, od którego spodziewasz się dostąpić miłosierdzia, i odpuszczenia grzechów swoich, żebyś też i mnie darował ciężki kryminal, którym przeciwko tobie popełnił. Z mojej prawi ręki umierasz. Jam cię przedarowany otrul: żal mi tego serdecznie, radbym temu zabiegł, ale już po czasie. Zadumiały stanął na to areybiskup: a wkrótce westchnąwszy do Boga, rzecze. Bóg mój dla miłości mojej umierając, wszystkim nieprzyjaciołom swoim darował winy: a ja tobie dla miłości jego nie mam darować? Daruję z całego serca, a żebyś miał oczywisty tego dowód, że szczerze mówię, podskarbiego swego przywołać kazał, i głęboko milczeniem utaiwszy ów excess aż do śmierci, sto czerwonych złotych wyliczyć mu z skarbu swego kazał. Długo o tem nikt nie wiedział, aż dopiero doktor ów przy śmierci swojej, spowiednikowi całą rzecz opisał, i wyjawiał; i na pamiątkę heroicznego tego męża, rozgłosić kazał. Arnold czwarty syn Wawrzeńca sędziego ziemskiego Rawskiego, z bratem swoim Maciejem Jerzym, w Wołoszech nad rzeką Dziesią odważnem sercem na nieprzyjaciela nacierając, tamże życie swoje ze krwią oraz, dla miłości tej ojczyzny wylał.

Kasper Zygmunt kasztelan Rawski, piąty syn Wawrzeńca sędziego, a przedtem chorąży Sochaczewski, mężstwa jego doznała ojczyzna, kiedy pod Cecorą na dziedę wzięwszy Turczyna, tak go na niej wiszącego przed oczy hetmana Żółkiewskiego stawiał; w Prusiech potem i indziej tegoż rycerskiego serca dał dowody, mąż przy wierze katolickiej gorliwy, w sądach nieskorrumpowanej sprawiedliwości, osobliwie gdy marszałkował w trybunale koronnym, dowcipu bystrego, *Konstytucye* 1643. wspominają go *fol.* 25. gdzie go deputowano do kwarty Rawskiej. Miał za sobą Zofią Krysztoporską, z której trzy córki zostały, Anna z Janem Żaluskim cześnikowiczem Rawskim dożywotnie zmówiona, Katarzyna i Zofia: niewiem czy nie ta Zofia Lipska była za Zygmuntem Niszczyckim starostą Prasnymskim, *Geneal. Niszczyck.* tyleż synów, to jest Stanisław, Jan, i Wojciech. Stanisław był Krakowskim Płockim kanonikiem, i regentem większej cancellaryi koronnej, z którymi tytułami podpisał w roku 1670. elekcją Króla Michała. O Wojciechu pisze, *Lament Muzy Polskiej*, że gdy kopią już już godzi w Gustawa Króla Szwedzkiego, od stojącego przy nim księcia postrzelony zginął. Szósty Wawrzeniec, ten niedorosły lat młodzińskich umarł. Siódmy Samuel starosta Rawski i Zywiecki, mąż w językach cudzoziemskich biegły, w których poleru nabył, gdy nie raz cudze kraje objeżdżał, wiek swój na dworach Królewiczów Polskich Alexandra i Karola Ferdynanda

trawil, u wszystkich wielkich respektów dla swojej rozsądnej i dziwnie pomiarkowanej dyspozyeyi, doznając. Żona jego Anna Plicheianka podkomorzanka Rawska. Osmy Filip scholastyk Gnieźnieński, kanonik Sandomierski, opat Wąchocki. Dziewiąty Dadzibóg, ten długo w wojsku koronnem sławy szukając, z Chmieleckim gdy żwawiej na Tatarów naciera, tamże poległ w r. 1629. Temi jednak czasy już tego domu Lipskich nie stało, ostatnia tylko dziedziczka imienia Lipskich Ładów Maryanna Granowska generałowa.

Lipski herbu Lubicz, w Ciechanowskiej ziemi, Maciej Lipski ale w Nurskiej ziemi, r. 1632. Samuel z Lipia Lipski starosta Stanisławowski w tejże ziemi, we wsi Sulejowie wystawił plebanią i z kościołem, kupiwszy do niego dobra, i trzy włoki do tego przydawszy, co approbowała *Konstytucya 1667. fol. 22.*

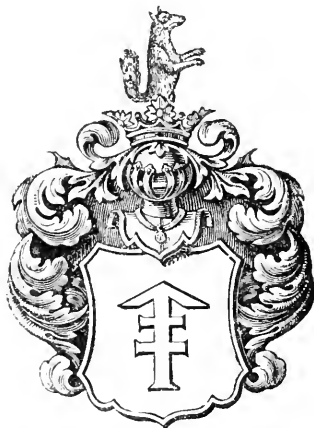
Lipski herbu Rogala, w Czerskiej ziemi. O jednym z nich pisze *Paprocki*, że był rotmistrzem na Podolu. Tu rozumiem należą Lipscy w Bielskiej ziemi. Swentosław *Constitut. 1588. fol. 504.* Paweł 1674. Barbara Adama Chrzowskiego małżonka. Jan kasztelan Wiski w roku 1478. w *Statut. Mazow. fol. 128. i 132.* N. miał za sobą Barbarę Gumowską miecznikównę Dobrzyńską. N. Chojnecką pozostałą wdowę po Romorowskim. Zofia z Lutogniewa Lipska, synowie jej, Stanisław, Mikołaj i Wacław.

Lipski herbu Sreniawa bez krzyża, w Krakowskiem województwie. Jednejże z Lubomierskimi dzielnicy, dom starożytny i możny. W klasztorze Czystańskim, jako z nadgrobką wypisał *Paprocki*, Piotr z Lipia wojewoda Sandomierski w roku 1376. Michał doktor w akademji Krakowskiej, opat Ś. Krzyża pod Sandomierzem, zakonu Ś. Benedykta, poseł Kazimierza III. Króla Polskiego do stolicy apostolskiej, drzewo Krzyża Ś. w złoto oprawiwszy, kościół tamże w sprzęt kościelny przystroiwszy, klasztor i dobra do niego należące restaurawwszy, poszedł po zapłatę swych zasług w r. 1476. *Alb. Ruffinus in Hist. S. Crucis.* Piotr z Lipia 1520. Jakób dziedzic na Szadku, w klasztorze Czystańskim profess. Jędrzej z Radziwilem kardynałem cudze kraje objechawszy, w ojczyźnie potem wojenną traktował, miał za sobą Radoszewską herbu Oksza, umarł 1624. jako świadczy jego nadgrobek w Krakowie u OO. Franciszkanów. *Starowol. in Monum.* Jan którego urodziła Trzebińska herbu Sulima, siostra rodzona Krzysztofa Trzebińskiego archipresbitera Krakowskiego, miał za sobą Miroszewską podwojewódzankę Krakowską. *Baranow.* Siostra Jana, Maryna, była za Jędrzejem Niewiarowskim. Anna ksieni Sądecka zakonu świę-

tej Klary, blisko dwudziestu lat ten klasztor świątobliwie rządziła, koło r. 1650. co poznać z dedykacyi książki, której tytuł *Ćwiczenie*. W tymże samym klasztorze żyły kiedyś profeski, Klara, Zofia i Krystyna; w Staniąteckim zaś, Konstancya Lipska 1672. Jan Lipski syn Hieronima, starosta Sądecki, Pereasławski i Czechowski, z sejmu 1678. komisarz do granic od Szląska, *Constit. fol. 11.* na Stradomiu pod Krakowem, oltarz marmurowy postawił, i grób dla domu swego, czego dowodem inskrypcya i herb jego tamże położone; złączył się był dożywotnie z Katarzyną Anną, Pawła Sapięhy wojewody Wileńskiego i hetmana W. Litewskiego córką, pozostała wdową po Lubomirskim staroście Sądeckim. *Histor. Sapięh.* z tej było dwóch synów, Antoni starosta Czechowski 1705. i Jan; była i córka Teresa za Antonim Dembińskim herbu Rawiecz stolnikiem Krakowskim, synowie jej Stanisław łowczy Krakowski, i Józef Dembińscy. Siostra Jana starosty Sądeckiego, a córka Hieronima, Elżbieta, była za Achacym Pisarskim starostą Wolborskim. Hieronim synowiec Jana starosty Sądeckiego, pod usarską chorągwią stryja swego, chorągiew nosząc, w okazyi poległ, w kościele naszym w Krakowie u Ś. Macieja pogrzebiony 1675. *Histor. Dom. Prob.* Jędrzej podezaszy Chelmski, umarł roku 1689. w Krakowie u Ś. Piotra ciało jego złożone; Achacy z Lipna 1674. Melchior Lipski de Berg 1621. w Żmudzi, ale nie wiem czy do tych należy.

Niewiadomo do których należy, Stanisław Lipski skarbnik Brzelski, w roku 1778. — *Krasicki.*

L I S

H E R B.

Ma być strzała biała w polu czerwonym, dwa jelca na niej, tak ułożone, że się zdadzą jakby dwa krzyże, nad hełmem lis z korony niby wyskakujący, tylnych u niego nóg

nie widać, ogon tylko zadarty, nogi przednie wzniesione, sam głową w lewą tarczy obrócony. Tak go opisali: *Paprocki w Gniazdzie fol. 90. i 1168. O herbach fol. 131. i 663. Bielski fol. 131. Okol. tom. 2. fol. 137. Kiejnoty fol. 64. Potocki w poczcie herbów. MS. Ks. Książowicza i Rutki.* Zowie się herb ten Lis, że się dawniejsi przodkowie samą lizką na tarczy herbowali, a gdy przyszli za znacznemi zasługami do strzały, lizkę na hełm wynieśli. Ta odmiana, powiadają, że się stała w roku 1058. za Razimierza I. Króla Polskiego: gdy albowiem pod Sochaczewem nad rzeką Bzura czy Mzura, przodek tego domu, z niewielką garsztką ludzi, Jadrzyngów i Litwę tamten kraj bezpiecznie pustoszących w koło opasał, hasło im albo znak dał przez strzałę bystro i wysoko ogniem siarczystym wysadzoną, którą postrzegłszy ci eo w tyle zasadzeni byli, wielkim impetem na nieprzyjaciela natarli, on też z drugiej strony na czele stanąwszy potrwożonym niespodzianą inkursją ciężkim się stawił, tak, że ich wkrótce złamał, i zwycięztwo otrzymał: za to heroiczne dzieło strzałę mu na tarczy nadano, a herb ten, Bzura czy Mzura, zwać od miejsca tej potyczki poczęto, i samegoż tego zwycięzkiego rycerza, które imię i na syna się jego zlało: o którym *Paprocki* pisze, z autora bezimiennego, że w Krakowskiej ziemi wieś założył od tego imienia Bzura, którą potem do Jędrzejowskiego klasztoru nadał. *Długosz* pod rokiem 1410. a z niego *Paproc. fol. 599.* piszą, że pod Grunwaldem między inszemi chorągiewami tam zabranemi, była dziesiąta w liczbie chorągiew biała, na niej lizka czerwona, język czarny wywieszała: była to komendorstwa i miasta Balga, i *fol. 603.* dwudziesta siódma chorągiew czerwona, na niej była lizka biała, pod tą byli Szwajcarowie. Tamże dwudziestą szóstą chorągiew znajdziesz, na której belt i strzala czerwone na krzyż złożone, pod tą była Niemiecka szlachta. Nasz *Ks. Petrasancta* jedną tylko na Szląsku liczy familią Artziorum, którzy w herbie swoim strzały zażywają *fol. 533.*

Przodkowie domu tego.

Fulko wojewoda Krakowski, o którym *Paprocki z Baszkona Kustosza Poznańskiego, i starego historyka Polskiego* pisze, że wkrótce po zabiciu Ś. Stanisława biskupa Krakowskiego, widział go przez sen, gdzie mu powiedział, iż każdy, któryby grób jego nawiedzał choćby też od najcięższej niemocy, miał być uwolniony, jakoż gdy Poznanus syn jego bardzo zachorował, a ojciec go do grobu świętego odsłał: zdrowym został, działo się to w roku 1082.

Piotr biskup Wrocławski na Szląsku, po Janie Jastrzęb-
czyku na tę katedrę obrany, będąc na ten czas scholasty-
kiem w tejże kapitule w r. 1072. za Bolesława Króla Śmia-
łego, śmierć jego według *Długosza* przypadła na rok 1091.
przecież ten historyk powiada o nim, że na tej katedrze lat
siedział trzydzieści i jeden, co być nie może, jeżeli się to
utrzyma, co pisał wyżej o jego wstąpieniu w roku 1072.
inaczej nie siedziałby tylko lat dziewiętnaście.

Fulko biskup Krakowski albo Pelka, z dziekana Kra-
kowskiego na tę katedrę wyniesiony, w roku 1187. od Ur-
bana III. Papieża w Weronie na tę infulę poświęcony, od
którego wiele łask i przywilejów dycieczni swojej uprosił, a
między inszemi tę, żeby Krakowscy biskupi pierwszą zawsze
prerogatywę mieli, przed inszemi w Polsce biskupami, za-
raz po Gnieźnieńskich arcybiskupach. Wawrzeńczyce od opata
Wrocławskiego kupił, czyli raczej zamienił. Fundował szpital
na chore i ulomne w Sławkowie miasteczku biskupiem, sław-
nym na ów czas kopaniem ołowiu, kościół tamże pod ty-
tułem Ś. Jana Chrzciciela i klasztor wystawił, przy którym
osadził kanoników S. Spiritus de Saxia, aby nad tym szpi-
talem dozór mieli, pół tegoż miasteczka puściwszy im na
fundacyą Pokrzywnickiemu klasztorowi, niektóre dziesięciny
przyłączył. OO. Franciszkanów do Polski pierwszy wprowadził.
Klasztorowi także Miechowskiemu, że szczerze dobra
jakieś nadał, świadczy *Nakiel. w Miechov. fol. 67.* tym spo-
sobem sobie niebo skarbił, do którego przeniósł się 1207.
Starowol. in Vitis Episcop. Cracov. Paprocki o herb. po
śmierci w Krakowie pochowany. *Kęcki* twierdzi, że dopiero
był wzięty na biskupstwo 1218. umarł 1229.

Mikołaj wojewoda Krakowski, brat rodzony Fulka bi-
skupa Krakowskiego, oraz i starosta Krakowski, wielkiej po-
wagi senator: bo z bratem swoim tamtych czasów prawie
sami tem Królestwem władnęli, pomogły, mu do tego częste
tryumfy, które odnosił, z wielu nieprzyjaciół, temi tam czasy
ojczyznę najeżdżających, jako gdy z Przemyskiej ziemi Ru-
skie księżęta wypędził, gdy Halicz Węgrom odebrał, i tam
Włodzimierza księżęcia osadził. Zamek Krakowski przy Ka-
zimierzu Sprawiedliwym utrzymał przeciwko Krakowianom,
gdy Mieczysława Starego do niego wprowadzić chcieli. Lesz-
kowi Białemu, jeszcze dla lat do rządów Państwa niespo-
sobnemu, Mikołaj z bratem za opiekunów przydani, i siłą
i radą wiele mu do utrzymania się na tronie pomogli, kiedy
Mikołaj Mieczysława Starego księżęcia, z wojskiem ciągną-
cego na Leszka, zbil pod Mozgawą. Ruśnaków pod Hali-
czem poraził, i Romana na Halickie księstwo wyniósł. Gdy

potem sztuką Mieczysław Stary wdarł się na państwo, Mikołaj niewzruszoną wiernością dostawał przy Leszku, i zmówiwszy się z innymi Panami, Mieczysława z Państwa wyzuł: atoli wkrótce nienawiści Heleny Królowy uchodząc, do tegoż Mieczysława się udał, od którego mile był przyjęty, prędko się tedy swoją dzielnością postarał, że Mieczysław Stary na państwo wstąpił, a po nim Władysław Laskonogi, w tym go śmierć zaszła 1205. według *Długosza*. Kazimierz Sprawiedliwy, dobra Kozięglowy, odjąwszy Kozięglowskiem za ich rozboje, zlał ich na tego Mikołaja, tam on zamek był wystawił, którego rozwaliny jeszcze podziśdzień widzieć. Z tego poznać, że ci którzy się przed nim z Kozięglów pisali, do herbu Lis nie należą.

Fulko hrabia z Kozięglów kasztelan Krakowski w roku 1194. czytał go *Paprocki* na przywileju świętego krzyża danym od Leszka monarchy; tak rozumiem, że albo od niego, albo od Mikołaja wojewody Krakowskiego dom Gebultowskich, którzy się zdawna z Kozięglów pisali, był rozpleniony, luboć potem Kozięglowy dobra, kupione od biskupów Krakowskich, już temi czasy do klucza Dobrowodzkiego przyłączone widzimy.

Fulko arcybiskup Gnieźnieński, syn Mikołaja wojewody Krakowskiego, synowiec Fulkona biskupa Krakowskiego, na tę godność wstąpił w roku 1230. *Janicki* wstęp jego składa na rok 1234. *Długosz* po śmierci Wincentego herbu Nałęcz, która według niego miała przypaść na rok 1232. pisze w historii swojej, że Piotr był obranym na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie, i o tym Piotrze częsta wzmiankę czyni aż do roku 1240. śmierci jednak tego Piotra czasu nie tknąwszy, Fulkona potem już arcybiskupem Gnieźnieńskim zowie, atoli *Damalewicz in Archiepisc. Gnesn. fol. 102.* list przywodzi Władysława księcia Wielkopolskiego, dany w roku 1232. w którym Fulkona arcybiskupa Gnieźnieńskiego wspominają: dla tego ten autor to wszystko, co *Długosz* w swojej historii o Piotrze mówi, on to Fulkonowi przypisuje. Był to wspaniałego serca prymas: bo najprzód gdy Konrad książę Mazowiecki, Jana Czaplę scholastyka Płockiego niesławną śmiercią zniósł z tego świata, całą Płocką dyecezyą interdyktem obłożył, i przymusił tą kościelną karą Konrada, że do Fulkona w Łęczycy, na ten czas na synodzie przyzwanego, zjechał, pod dekret się jego poddał, klucz Łowicki wiecznem prawem arcybiskupom Gnieźnieńskim darował, czyli raczej, jako inni chcą, zdawna należący do arcybiskupów, ale przez potencją uzurpowany niesłusznie od książąt Mazowieckich, przywrócił. Tegoż Konrada, gdy wojnę podniósł

na Bolesława Wstydliwego, a dobra biskupów Krakowskich z wojskiem swoim ciągnąc, zniszczył, jak tylko biskup Krakowski Prandota cenzurami go kościelnymi z społeczności kościoła wyłączył, Fulko złożywszy synod, też samę sentencją potwierdził, i po wszystkich dycieczach głosić kazał póty, pókiiby Konrad, zadosyć ukrzywdzonym nie uczynił. Bolesława także Łysego księcia Wrocławskiego, o to że biskupa swego Tomasza pojmał, i do więzienia wtrącił, na złożonym umyślnie w tym punkcie synodzie, w Łęczycy, wykłął. Łędzkiemu klasztorowi dziesięcin przyczynił, Sulejowski kościół poświęcił, i łaski te utwierdził, które mu niegdy Piotr II. arcybiskup Gnieźnieński nadał, przydawszy do tego wieś swoją dziedziczną Kempino. Bolesława księcia z bratem Przemysławem pogodził, gdy ich równym działem podzielił. Będąc przy podniesieniu ciała Ś. Stanisława biskupa i męczennika, otrzymał w świętym upominku, pierścień jego biskupi, z relikwiami tego świętego, które potem w swojej archikatedrze złożył. Od Światopelka księcia Pomorskiego, otrzymał niektóre dobra w Ramińskiej ziemi w roku 1237. to jest Kruszewo, Mochle i Orel, którą donacją utwierdził Mestwin książę Pomorski w roku 1284. a Władysław książę Polski, dał mu i darował wieś Byszowo i Grzegorzowo z innemi przyległościami w roku 1236. i z wielkimi przywilejami. Tak tą rządził dycieczą blisko lat dwadzieścia i siedm, aż też w roku 1258. przeniósł się po zapłatę pasterskich prac swoich. *Damalew. in Archiep. Gnesn. Paproc. o herb. Długosz w historyi.*

Mikołaj wojewoda Krakowski w roku 1250. jakom dowodził w pierwszym tomie, a bodaj nie brat rodzony Fulkona arcybiskupa Gnieźnieńskiego.

Mikołaj biskup Poznański, ten jeszcze scholastykiem Krakowskim będąc, między inszemi wysłany był do Witerbu, żeby się był o kanonizacją B. Jadwigi księżny Polskiej starał, tam gdy sobie powierzonej funkcji skrzętnie dochodzi, tym czasem kollizya między Phalantą i innemi kompetytorami, o biskupstwo Poznańskie do stolicy się apostolskiej wytoczyła, gdzie Papież Klemens IV. obiedwie strony z sobą koncertujące tej infuly odsądził, a Mikołaja tego o to nigdy nie konkurrującego na nią poświęcić kazał; na której prezydując lat dziewięć, życie to świątobliwie zakończył w r. 1273. w katedrze Poznańskiej pochowany. *Długosz in Vit. Episc. Posn.* Takbym rozumiał, że to był syn ten Mikołaj, Mikołaja także wojewody Krakowskiego.

Piotr wojewoda Sieradzki i o tym mówiłem w pierwszym tomie w r. 1288. Swasko Mzura książęcy kuchmistrz

Jana Ks. Mazowieckiego roku 1387. u *Paproc. na liscie fol. 324.*

Swantopelk wojewoda Łęczycki (a przedtem kasztelan tamże) z synami swemi Klemensem i Stefanem, położony w katalogu dobrodziejów osobliwszych klasztoru Jędrzejowskiego w roku 1310. jakom sam widział.

Petrosław z Mstyczowa kasztelan Krakowski, nadgrobek jego wypisał *Paprocki* z Jędrzejowskiego klasztoru, *Hic jacet Illustris ac Magnificus Dominus Petroslaus Castellanus Cracoviensis haeres de Mstyczów, qui obiit anno 1319. die 17. mensis 10br.* herb przy nim Lis wryty. W tymże kościele według *Paprockiego* był grób znaczny z herbem Lis, luboć przez starożytność podpisu nie podobna było przeczytać. Tamże tablic kilka, na których osoby wykonterfektowane w zbrojach z herbem Lis.

Swantopelk wojewoda Sieradzki r. 1372. patrz w pierwszym tomie. *Paprocki z Miechowity ksiąg czwartych* powiada, że w roku 1359. chorągiew, pod którą herbowni herbu Lis zgromadzeni byli, w Wołoszech za Razimierza Wielkiego porażono.

Jakób z Michowa biskup Kapheński, któremu zmarłemu w roku 1531. w Jędrzejowie nadgrobek wystawiony, jako też i Pawłowi z Gołuchowa. Niemierza z Krzelowa herbu Lis kustosz Ś. Floryana i kanonik Krakowski, w roku 1427. wieś Orłow do klasztoru Miechowskiego wieczną darowizną zapisał, *Nakiel. in Miechov. fol. 164. z Długosza Libr. Benefic.* Warcisław z Gatartowicz herbu Lis starosta Bobrownicki, o którym *Kromer* w roku 1409. *Biel. fol. 289.* Jaxa z Targowiska herbu Lis w potrzebie Grunwaldzkiej stawał, *Biel. fol. 295.* a Krystyn z Kozichłów kasztelan Sądecki, swoją tamże chorągiew wystawił *fol. 296.* Przy unji Litwy z Koroną na sejmie Hrodelskim, wziął na siebie i na successorów swoich herb Lis, Sunigailo kasztelan Trocki, od którego idą Sapielowie. *Biel. fol. 313. Łask. Statut.*

Herbowni.

Biskupski,
Bolestraszycki,
Borowski,
Bucela,
Buchczycki,
Chomętowski,
Cieszowski,
Czarnocki,

Czyż,
Doroszkiewicz,
Gatardowicz,
Giebuttowski,
Gliński,
Gołuchowski,
Grodowski,
Grzegorzewski,

Jerlicz,
Kanigowski,
Kęszort,
Komuński,
Kosmowski,
Konstantynowicz,
Kozłowski,
Kroiński,

<i>Kutyłowski,</i>	<i>Osendowski,</i>	<i>Szkudłski,</i>
<i>Kwileński,</i>	<i>Piaszczyński,</i>	<i>Tymiński,</i>
<i>Lipicki,</i>	<i>Pieczynga,</i>	<i>Uliński,</i>
<i>Lisowski,</i>	<i>Postrumiński,</i>	<i>Wankowicz,</i>
<i>Łącki,</i>	<i>Proszczowicz,</i>	<i>Wasiencowicz,</i>
<i>Makarowicz,</i>	<i>Radziwiński,</i>	<i>Werbski,</i>
<i>Małuszeński,</i>	<i>Roszczyce,</i>	<i>Wereszczaka,</i>
<i>Medeksza,</i>	<i>Rudnicki,</i>	<i>Wichorowski,</i>
<i>Michałowicz,</i>	<i>Ruszel,</i>	<i>Wilkanowski,</i>
<i>Michniewicz,</i>	<i>Rymwid,</i>	<i>Wolan,</i>
<i>Mieszkowski,</i>	<i>Samsonowicz,</i>	<i>Wolski,</i>
<i>Nikołajewski,</i>	<i>Sapieha,</i>	<i>Woronowicz,</i>
<i>Mnichowski,</i>	<i>Sikorski,</i>	<i>Wróblewski,</i>
<i>Naczowicz,</i>	<i>Sipowicz,</i>	<i>Zadambrowski,</i>
<i>Narbut,</i>	<i>Ślupski,</i>	<i>Zajęc,</i>
<i>Nieczycki,</i>	<i>Starzyński,</i>	<i>Zaleski,</i>
<i>Olszewski,</i>	<i>Światopelk,</i>	<i>Zawadzki,</i>
<i>Oltarzewski,</i>	<i>Świrski książę,</i>	<i>Zdan.</i>

Późniejsi Heraldycy następujące familie do herbu tego przyłączają:

<i>Bukcicki,</i>	<i>Fulko,</i>	<i>Metra.</i>
<i>Bzura,</i>	<i>Giełbutowski,</i>	
<i>Bzurski,</i>	<i>Jodko,</i>	

Nie wszyscy jednak tu położeni jednakowym kształtem tego herbu zażywają, a najprzód Jerliczowie, jelca przez strzałę nie równo kładą, ale na ukos, z prawego boku z góry na lewą tarczy. Inni prosto tylko jedne jelce na strzale kładą, to jest z jednym krzyżem, a w hełmie trzy pióra strusie, jako Rymwidowie, Mykiewiczowie, Sipowiczowie, Tymińscy, Bohułaowie, Doroszkiewiczowie. Drudzy trzy jelce albo trzy krzyże, do góry mniejsze, na dole większe formują, na hełmie także trzy pióra strusie, jako to Makarowie Makarowiczowie, którzy się też zowią Wasiencowiczami. Inni zwyczajną herbowi Lis strzałę, po lewej stronie tarczy mają, po prawej szablę, końcem do góry, ostrzem ku strzale obróconą, jako Sapiehowie, Samsonowiczowie. Inni jako Świrscy książęowie, tem się tylko od zwyczajnego herbu Lis różnią, że miasto hełmu książęcą mitrę kładą. Inni jako Kęszortowie krzyż tylko jeden kładą podparty z lewego boku, tak z tego jako i z tego boku gwiazda, na hełmie dwie trąby. Jam także na liście Franciszka Cyrus widział zwyczajny herb Lis, ale na hełmie były dwa skrzydła rozpięte, a między nimi dwie gwiazdy podle siebie. Nakoniec niektórzy tylko połowę krzyża na lewym boku strzały malują, jako Rosmowscy, o każdym na swoim miejscu mówić się będzie.

Lisicki. Stefan Lisicki o którym *Konstytucje* 1667. fol. 11. Jan miecznik Podlaski. Jerzy w Wolyńskim 1674. Piotr z Liszek Lisiecki w Krakowskim 1652. Mateusz dziekan Lwowecki proboszcz Kamiński, jest w druku, jego *Mystagogia intronisata* 1647. in 4to, i *Kazanie Łódź do portu płynąca: na pogrzeb Szoldrskiego cześnika Kalisk.* in 4to 1663. Posnan.

W r. 1788. Antoni Lisicki podstoli Chęciński. — *Krasicki.*

Lisiecki herbu Drya, w Kaliskim województwie. Jana Lisieckiego wspominają *Acta Castren. Coninen.* 1430. *ante fest. Purif. B.M.V.* miał za sobą Agnieszkę Laskowską, która mu powiła synów trzech: Macieja, Krzysztofa i Marcina. Córek zaś dwie, Annę Jaroszewską, i Elżbietę Gorską. Pierwszy z nich Maciej z Lipickiej spłodził Stanisława, Jana, i Marcina, i córkę Droszewską. *Acta Castren. Caliss. fer. 2. in Vigilia 3. Reg.* 1562. Jan i Marcin zesłi *steriles.* Stanisław z Anny Węgierskiej zostawił Macieja i Stanisława, Maciej z Rembieską żył bezpotomnie. Stanisław zostawił z Zapolskiej potomstwo, z których być musi Maciej Lisiecki opat na Łysej górze u S. Krzyża w roku 1589. był na synodzie prowincyałnym. *Acta Synod.* Wojciech w zakonie naszym służąc zapowietrzonym w Brześciu Litewskim, tymże jadem zarazony, padł ofiarą miłości w roku 1627. *Histor. Colleg. Bresten.* Drugi syn Jana z Laskowskiej Marcin, z Katarzyny Łubnickiej spłodził córek cztery, synów sześciu. *Acta Castren. Coninen.* 1585. *fer. 5. in Crast. SS. Innocent. 1.* Jana *sterilem*, 2. Stanisława, od którego Jędrzej instygator koronny surrogator grodzki Kaliski, umarł 1639. wydał *in folio* do druku *Opus o Trybunale Koronnym.* Znaczną bibliotekę swoją collegio Kalickiemu zapisał. Zostawił synów, Franciszka *sterilem*, Stefana, ten w zakonie naszym umarł, Ludwika, Jana i Jędrzeja, i córkę Dorotę Karwicką. Ludwik miecznik Lwowski 1669. miał za sobą *Imo voto* Zwanownę. 2do Teofilę Zamojską, z której synowie, Alexander i Jędrzej, córki dwie, Sielicka i Siostrzewitowska. Jędrzej żył z Malińską. 3. Jerzego, z Bulakowską bezdzietnego. 4. Adama, który trzy razy śluby małżeńskie ponawiał. Najprzód z Rożańską, z której żadnego nie zostawił potomstwa: potem z Magdaleną Madalińską z której syn Piotr, który z Pruszkowny spłodził Jana i córek dwie, Krzesińską i Świrczyńską: trzeci raz z Anną Jabkowską, od której zostali Swentosław i Jędrzej. Swentosław *Imo voto* żył z Jaskolską, która mu powiła córki dwie, Annę Orzelską i Barbarę, *sterilem*, synów trzech, Jana, Mikołaja, i Wojciecha. Ci służąc wojnę po usarsku z Bogusławem Słuszką kasztelanem Wileńskim

hetmanem polnym Litewskim, osiedli w województwie Brzeskim Litewskim i na Wołyniu. Jako Jan cześnik Wołyński, który młodzianem umarł 1713. Mikołaj zaś wszedłszy w kontrakty małżeńskie z Milińską, zostawił syna Antoniego Cześnika Gostyńskiego, ten z Podhorodyńską spłodził, Łukasz z Horajmowną, Franciszka z Michałowską 1mo, 2do z Grodzieką zaślubionych, i Swentosława. Wojciech zaś żył z Teofilą Kurczewską pisarzowną Brańską, która mu powiła córki trzy. Ludowikę Narajowską, Annę Gogolewską, i Barbarę zakonnice S. Franciszka w Brześciu Litewskim. Synów także trzech: Jakóba Soc. Jesu, Józefa i Ignacego. 2do voto Swentosław żył z Maryanną Zbiewską, z tej zostawił córkę Moszezeńską, i syna Jakóba, który z Godlewską spłodził Walentego, ten Bazylanem został w Zurowicach, Kaspra, Dominika, i Wojciecha, i córkę Maryannę. Jędrzej drugi syn Adama z Jabkowskiej złączył się był dożywotnie z Granowską, z niej jednego tylko miał syna Stanisława, ale ten stan sobie duchowny obrał. 5. Marcina, lecz ten młodo umarł. 6. Mikołaja, który z Barbarą Smuszewską spłodził córek trzy, Katarzynę Bielickiemu, Jadwigę Wolińskiemu, Zofią Radowickiemu, zaślubione. Synów dwóch: Marcina i Mateusza. Marcin wszedł w kontrakty małżeńskie z Maryanną Kobierzycką, ta mu urodziła córek kilka: Jadwigę, Mikołaja Dunina, Maryannę Stanisława Kowalskiego, Urszulę Węgorzewskiego, małżonki, Zofią, Barbarę, Dorotę. Synów czterech: 1. Jędrzeja *sterilem*. 2. Stanisława, który z Barskiej zostawił córek trzy, Maryannę Konarską, Annę Bogucką, potem Jagniętkowską, i Franciszkę Kosowską. Synów także trzech: Jakóba, Franciszka, i Jana. Jakób syn Stanisława z Rogalińskiej zostawił syna Stanisława, ten zaś z Franciszką Gzowską spłodził, Alexandra, Władysława, Eustachiego i Macieja, i córki, Maryannę Gzowską, i Konstancją. Jan zaś syn Stanisława z Barskiej zrodzony żył z Brudzewską, tego synowie, Ignacy i Antoni. 3. Syn Marcina z Kobierzyckiej, żył w dożywotniej przyjaźni z Zawadzka, z której miał syna Jędrzeja, ale *sterilem*. Mateusz drugi syn Mikołaja z Barbary Smuszewskiej, pojął Dokowską, jego synowie Wojciech, Kazimierz, i Marcin. Wojciech zrękował się z Eleonorą Ubyszowną. Marcin żył z Elżbietą Szoldrską rodzoną siostrą dzisiejszego wojewody Inowrocławskiego i generała Wielkopolskiego, która mu urodziła córki dwie, Teofilę Wysocką, i Konstancją Złotnicką, i syna jednego Antoniego, kanonika Poznańskiego. Mikołaj z Riszewy, w różnych okazyach wojennych tej ojczyźnie zasłużony żołnierz, jako jego nadgrobek świadczy w Kaliszu zmarłemu 1633. położony, który

wypisał *Starowol. in Monumen.* Dwaj wnukowie instygatora koronnego, bracia rodzeni w zakonie Cystereyeńskim 1685. z których jeden był przeorem Wągrowieckim. Franciszek 1632. Mikołaj 1697. Chryzostom Lisiecki brat Marcina i Mateusza wyżej wspomnianych, żył dożywotnie z Słuszkowską. Synowie jego, Mikołaj *sterilis*, drugi Wojciech który *Imo voto* miał za sobą Policką ale z nią nie miał potomstwa. *2do voto* miał za sobą Gliścieńską i z niej synów Jana i Jędrzeja, i córkę Zofią Zakrzewską, trzeci syn Chryzostoma, Maciej z Anny Fałęckiej zostawił synów: Walentego, Stanisława i Marcina; Walenty z Kosowską spłodził Samuela, tego zaś potomstwo, Jędrzej i Jan. Córki Jadwiga Wawrowska i Anna Rowińska. Jan dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, najprzód z Jedlecką, z której synowie, Józef, zginął od Moskwy w Tarnowie, drugi Wojciech kanonik Uniejowski, trzeci Paweł temi czasy w zakonie naszym, i córka Katarzyna Wolińska, potem z Golińską, z tej syn Mikołaj zaślubił się z Mikołajewską; i Franciszek umarł *sterilis*, córki zaś Zofia i Maryanna panny. N. Lisiecka Kazimierza Gumowskiego ezeźnika Zakrocimskiego małżonka. Piszą się zaś Lisieccy z Liszcza i Riszewy, jako świadczą różne ich tranzakeye, po różnych Grodach.

Lisiecki Jezuita w batalji pod Zborowem zginął, roku 1649. —
Rochowski, An. lib. I. Climact. I. fol. 247. —

Lisowiecki. Lewko Lisowiecki Podlaszanin, z Stanisławem Stadnickim w Węgrzech wojując, pod zamkiem Beryn, znacznego Turczyna z konia zwałił, pojmał, do Polski przyprowadził, i Królowi oddał. *Paproc. o herb. f. 146.*

Lisowski herbu Bończa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. *Nakiel. w Miechowie* wspomina Mikołaja Lisowskiego z Krzelecze herbu Bończa proboszcza Miechowskiego w roku 1459. *fol. 509.* Jan r. 1687. pod Krosnem. Maciej 1632. Alexander 1705. w Krakowskim. Lisowska była za Jędrzejem Brzeskim pisarzem Sanoekim. Krzysztof Lisowski administrator opactwa Tynieckiego, *Acta Castren. Cracov. 1606.* Maryanna była za Mierzyńskim. *Acta Sandec. 1678.*

Lisowski herbu Jeź. Z województwa Pomorskiego ezterej się bracia rodzeni przenieśli do Litwy za Króla Augusta I. Jerzy Lissowski dworzanin królewski starosta Sokolski, sławny żołnierz. Krzysztof na Ozierach dworzanin także królewski. Szczesny, wiek swój na dworze Radziwila kardynała strawił, Jan na Krokoszynie i Wolkach, z Janem Riszką starostą Zmudzkiem, zwiedził Francją, Hiszpanią i Włoskie kraje, miał za sobą Szurkownę z województwa No-

wogrodzkiego, z nią zostawił trzy córki, synów dziewięciu. Alexander Józef Janowicz sławny w Moskwie pułkownik, od którego długim czasem Lisowczyków imię słyneło. W Inflanciech był porucznikiem usarskim u Szesznego Niewiarowskiego. Podczas rokoshu, przy rokoshanach, z Rozacką chorągwią stawał. Do Dymitra potem zmyślonego Cara Moskiewskiego, ze dwiemasty jazdy Rozackiej przeniósł się, gdzie przez pół roka wsławiwszy się rycerskimi dziełami; hetmanem został Rozaków Duńskich, z tymi wiele zamków podbił pod władzą Dymitra, dwakroćsto tysięcy ludu przyprowadził mu do stolicy, Rzezan, Astrachanią, Białego Jeziora brzegi podbił, Suzdoła dobył. Pod Kalezynem Zerebcowa we trzynastu tysięcy stojącego, poraził, i pojmanemu głowę uciąć kazał; Psków opanował. Gdy potem przez listy regimentarza Litewskiego Talwosza, na stronę królewską był przeciągniony, lubo się nie został tylko w półtrzynastu stu ludzi, przecieź pod Wdowem, wojsko zbił Moskiewskie, Pskowskiego wojewodę przymusił, że mu rzeczy i ludzi tam zostawionych wydać musiał. Wracając się do Króla, wielką prędkością Woroneez, Zawolocie, Krasne, Ostrów zamki pobrał, a wojewodę z Krasnej Iwana Resniezyna pojmanego, do Króla przez Jana brata swego posłał. W roku 1615. za ordynansem hetmana Litewskiego Karola Chodkiewicza wtargnął w Moskwę, tylko czterysta i trzydzieści swoich z sobą mając, tam Brańska od półpościa aż do Świątek dobywał, Moskwę którzy przyszedli na odsiecz tak poraził, że ich z półczwarta tysiąca, ledwo siedmset żywo umknęło. Za przyjęciem posiłkowych ludzi ośmuset konnych do niego, wzięwszy wiadomość, iż przeciwko niemu ciągnie książ Szacharski, w siedmiu tysięcy wojska; zostawiwszy coś trochę swoich pod Brańskiem, sam cicho pod Karaczów przyciągnął, gdzie na obóz Moskiewski niespodzianie napadłszy, obóz, miasto, i hetmanów zabrał. Postrzegłszy umniejszenie ludzi Brańszezanie, wycieczką na nich uderzyli, ale mężnie im odpór dali Lisowczykowie, i owszem za uchodzącemi do miasta Brańszezanami, w bramę wpadli i miasto opanowali. Gdy mu potem z Ryszkiewiczem coś ludzi przybyło, już wszystkiego wojska jego liczono półtora tysiąca, z temi przeciwko Pozarskiemu, w dziesięciu tysięcy ku sobie ciągnącemu wyprowadził się, ale go w drodze minął. Co postrzegłszy Pozarski, na zmordowanych niespodzianie w noc z tyłu 30. Sierpnia uderzył. Przyszło Lisowskiemu, z swojemi po większej części, oklep i w koszulach tylko, z nieprzyjacielem dla nagłej irrupeyi, rozprawować się; jednak tak go po kilkakroć razy mężnie wsparli, że naostatek musiał do taboru uchodźć,

i tam się zamknąć: a gdy przez kilkanaście dni Pozarski nie chciał im dać pola, Lisowski na harcu w nogę jadowitą strzałą postrzelony, do Krom z swym ludem poszedł, a z Krom przez dwie nocy i dwa dni nazad sześćdziesiąt mil upadł, i Bilechów miasto ubiegł i spalił. Pod Liehwinem nie śmiejąc Pozarski dać pola, chciał go być ścisnąc okopami w Przemyśle: Lisowski się dowiedziawszy, iż większa potęga idzie z Szeremiszem, spaliwszy ostatek Przemyśla, do Rzowa poszedł, tam na Szeremisza niespodzianie napadłszy, wojsko jego zniósł. Minawszy potem stolicę, Torsk miasto spalił, Kazym i Halecz. Pod Haleczem Ryszkiewicz dla żony Moskiewki do nieprzyjaciela się sprzedał, zaezem Lisowski widząc, że wszystkie jego sekreta i rady, Moskwie przez niego były odkryte, lubo już blisko był lodowatego morza, ośmdziesiąt mil za stolicę, nazad się wrócił. W tej drodze około Romnowa włości popalił: przeszedłszy Wolgę Kromów dobywał, Kazanów, stary Rezan, Pereasław Rzezański, Serebrnie, Czelwiazów, Brudy wyciął i popalił. Uniejowa zamku dostać nie mógł. Dogonił go był młodszy książę Kurakin dziesiątego dnia Grudnia nad Pszczolną, w siedmiu tysięcy ludzi, ale nie śmiał na Lisowskiego natrzeć. Posłał tedy Car Pozarskiego w dziewiętnastu tysięcy, wszakże Moskale zrozumiawszy, że ich przeciwko Lisowskiemu prowadzą, tak pociekali, że ich ledwo trzy tysiące zostało, z temi tedy Łopatynowi Pozarskiego bratu, natrzeć na niego kazano, ale i ten serca nie miał na Polskiego junaka. Tak zdrowo do ojczyzny z zdobyczą powrócił, mile od Króla w Warszawie przyjęty; od którego znowu wyprawiony do Moskwy, z większym porządkiem, niespodzianie w polu pod Starodubem umarł, nie bez podejrzenia że otruty. Po śmierci jego cała Moskwa tryumfowała: póty *Kojut. in MS.* Pisał o nim *Starowol. in Bellator. Sarmat. fol. 222.* gdzie powiada o nim, że na Multańskich ekspedycjach wprzód rycerskie experymenta założył, że pod oblężenie Smoleńska w regimencie pieszym Jana Bobowskiego stawał, że dwa tysiące i więcej ludzi do Moskwy wprowadził, że gdy na koniu swoich objeżdża, apoplexyą ruszony umarł w roku 1614. że na jego miejsce obranym był Walentyń Rogowski, jest o nim *Konstytucya 1611. fol. 45.* Stanisław Janowicz Lisowski rotmistrz piechotny w Inflanciech, wojował potem w Węgrzech i Turzech, w Moskwie pod Trójcą postrzelony umarł. Jan Janowicz służył w Inflanciech z Józefem, w Węgrzech i Turzech z Stanisławem bracią, w Wołoszech przeciw Michałowi z książęciem Wiśniowieckim: Był posłem do Turzek od Konstantego Mohiły, i chorągiew mu na gospodarstwo zjednał: rotmistrem

potem był pierwszym na ekspedycyi wtórej Moskiewskiej. Stefan Janowicz zabity pod Smoleńskiem. Mikołaj Janowicz na stolicy wzięty, siedm lat w więzieniu był u Moskwy. N. sędzianka grodzka Upitska była za Krzysztofem Pakoszem.

Lisowski herbu Lis, w Sieradzkim województwie. Piotr Lisowski miał za sobą Zofią Chobrzyńską, pozostałą wdowę po Jędrzejcu Sędziakim.

Lisowski herbu Leliwa, w Mazowieckim województwie. Jan, Kasper, Arnolf, Felicyan 1632. podpisali elekeę Władysława IV.

Lissowski herbu Lubicz, w Płockiem województwie. N. Lissowski miał za sobą Cieszącką. N. była za Chrzyszczem Samuelem.

Lissowski herbu Mądrostki. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, w Mazowieckim województwie kwitną: z tych Stanisław Lissowski w zakonie naszym umarł w Krakowie 1726. Wojciech Stryjski i Grodecki starosta 1648. Tomko Lissowski ziemianin Wołyński 1528. *Metryka Wołyńska*. Anna Jana Kłóńskiego małżonka.

Lissowski herbu Nowina, z Rawskiego województwa przenieśli się do Przemyślskiej ziemi, Dominik i Kilian Lissowscy i ich stryjeczni Walentyn i Mikołaj 1692. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał.

Lissowski herbu Przegonia, w Chełmińskim województwie, do rogów jednak księżycy przydają gwiazdę.

Lissowski herbu Ślepowron. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, sam tylko *MS. Ks. Kojalów*. świadczy o nich że są w Litwie, Ślepowrona zaś w herbie z pierścieniem w pysku w prawą tarczę obróconego, kładą na dwóch strzałach, z których jedna nad drugą żeleźcami w prawą tarczę, na helmie trzy pióra strusie. Z tych Kasper Lissowski łowczy i leśniczy Berszański, synowie jego Jan i Szymon.

Litawor herbu Odrowąż, w księstwie Litewskim, jużem ja o nich mówił w trzecim tomie pod Chreptowiczami, tu tylko z *MS. Kojalowicza* przydają osnowę tego domu. Daniel Litawor miał syna Iwana, Iwan Jakóba, Jakób Bogdana Chreptowicza, którego było to potomstwo. Bazyli Bogdanowicz Chreptowicz, ten w roku 1491. odprawował poselstwo do Moskwy; od niego idą Chreptowiczowie Bohuryńscy na Wołyniu. Jan Litawor Chreptowicz marszałek Litewski, starosta Nowogrodzki, w roku 1499. z inszemi Pany, nad Wiedrussą wzięty w niewolę Moskiewską, z której nie prędzej wyszedł, aż w roku 1501. N. Litawor wojewoda

Nowogrodzki, tak go tytułuje *Kojarow*. miał za sobą księżną Holszańską, zostawił córkę, która szła za Rmityę, umarł w roku 1435. Jan syn marszałka był posłem do Moskwy, przywilej odnowienia unji między Koroną i W. Ks. Litewskiem nazywa go marszałkiem Nowogrodzkim. Fiedor Bogdanowicz Litawor Chreptowicz, to jest syn Bogdana wzywyż położonego, podskarbi Litewski, zszedł z tego świata w r. 1495. zostawiwszy syna Jurgiego Chreptowicza władkę Włodzimierskiego, archiepiscopa Połockiego, świat pożegnał w roku 1599. leży w Połocku, syn jego przed stanem duchownym Iwan Juryewicz 1555. pochowany w Nowogrodku, spłodził z Skuminowny, syna Adama podkomorzego Nowogrodzkiego, fundatora Bazylianów w Nowogrodku, ten miał za sobą Komajewską, z której zostawił synów Jerzego, Alexandra i Ostafieja, i córkę Helenę wydaną za Filona Kopcja marszałka. Jerzy Adamowicz leśniczy Merecki i Orszański, dalej kasztelan Smoleński, dalej wojewoda Mścisławski, nakoniec Nowogrodzki, syn jego Adam starosta Hainski, drugi Jerzy, trzeci Bogdan od Kozaków zabity. Jan Chreptowicz miał za sobą Ławską, z tej spłodził syna Franciszka i drugiego Ludwika. Ostafi Adamowicz podkomorzy Nowogrodzki, syn jego Stanisław podwojewodzy Nowogrodzki, służył pod usarską chorągwią Pawła Sapiehy hetmana Litewskiego, zabity w potrzebie z Szwedami pod Warszawą w r. 1666. Brat jego Samuel chorąży Starodubowski, miał za sobą Konstancją Dolską, z której synowie Jędrzej i Jan. Marcin Bogdanowicz czwarty syn Bogdana, umarł w roku 1498. miał za sobą Rniahynią Tołoczyńską, syn jego Bogdan podskarbi Litewski, wszedł do grobu w roku 1553. zostawił z Eudoxyi synów, Bogdana i Piotra, któremu Zubekowna syna powiła Bogdana. Bogdan Bogdanowicz Chreptowicz, miał za sobą córkę Onikiego Hornostaja, ale żadnego potomstwa nie zostawił. Bogdan Piotrowicz Chreptowicz referendarz Litewski, zostawił z Dłużniewską synów Olbrychta, Michala, i Jana, z tych Olbrychta z Mańkowskiej synowie, Krzysztof, Piotr, Marcin i Samuel. Piotr Chreptowicz najprzód podstarości, potem pisarz ziemski Grodzieński, na ostatek podsędek tegoż powiatu, synowie jego z Bohułaowny, Władysław podezaszy Grodzieński, Leopold skarbnik Mozyrski, Albrycht i Piotr, ci wszyscy młode lata w wojsku trawiając, w różnych expedykach mężnie stawiali, córki zaś, Alexandra poszła za Jeżowskiego, Eufemia za Krzysztofa Micutę miecznika Witebskiego, Zofia za Stanisława Masalskiego, czwarta za Jerzego Masalskiego starostę Augustowskiego, Krystyna, Joanna, Anna i Konstancya. N. Chreptowicz stolnik i podstarości Grodzień-

ski, miał za sobą Joannę Oziębłowską cześnikównę Kowieńską *).

Liter w herbach zażywają Abdank, Chalecki, Charytonowicz, Szaszko, Z litera, S albo Znin, Rołodyn, Holownia.

Litosławski herbu Jelita, w ziemi Przemyskiej. Ci się piszą z Bietrzychowa. Wojciech Litosławski długi czas zostawał przy Jerzym Jazłowieckim hetmanie koronnym, potem był miecznikiem Przemyskim, to *Paproc. Okolski* zaś pisze go chorążym Przemyskim. Marcin pisarz a potem sędzia grodzki Sądecki, *Constit.* 1590. fol. 361. zostawił tylko córki, jedna z nich Krystyna była za Prokopem Rokozem potem za Krzysztofem Wilkońskim, *Acta Castren. Cracov.* druga za Krzysztofem Jordanem, *Baranow.* inni ich piszą Lutosławski, *Okolski* Lutosławskich chce mieć herbu Drogomir, ale się zda mi się myli. N. miał za sobą Annę Ronnarską herbu Gryf.

Lityński herbu Grzymała, z tą jednak różnicą, że powinna być brama w murze o sześciu ceglach, na nim nie masz wiczy żadnej, ale tylko cztery blanki, krzyż we środku złoty między niemi, u bramy zaś srebrnej we środku pół dragą albo zapory złamanej, końcem jednym na dół spuszczonej widzieć: na hełmie trzy pióra strusie: tak go opisał *Ks. Rutka in MS.* Domyśla się tenże, że ten herb nadany od książąt Ruskich któremuś przodkowi ich, za odwagę przy dobywaniu fortecy, gdzie znać pierwszy skoczył, i bramę wysiekl, czy wyłamał. Dawny to dom na Wołyniu. *Metryka Wołyńska* 1528. wspomina Lityńskiego ziemianina Wołyńskiego. *Autor życia kmity wojewody Krakowskiego i marszałka* fol. 185. powiada, że im Lityna niesłusznie odebrana, o co jako za zasłużonemi w Rzeczypospolitej, wszystka Polska Zygmunтови Augustowi Królowi i Rnucie opponowała się, między innymi artykułami oppressyi, tę też położywszy. Bazyli Xenofon, miał za sobą Maryannę Manasterską dziedziczkę na Chłopcycach, z tej córka Alexandra była za Piotrem Hoszowskim. N. pojął Bolestraszycką, która po jego śmierci poszła za Stefana Ducymińskiego chorążego Parnawskiego. Alexego synowie, Ordyan i Rozmas bezpotomni, Iwan trzeci z Anastazyi Horajmowny, splodził Mikołaja, któremu Katarzyna Rostocka powiła córkę Annę Żółkiewską. Józef Soc. Jesu umarł 1718. w Kamieńcu Jacek, córka jego była za Janem Iwanickim.

*) Patrz w Tomie III. stron. 87. pod *Chreptowiczem*, gdzie ich dalszy rodowód umieszczony. —

Lityński herbu Sas, w Belzkiem i w Podgorzu. Gniazdo ich Litynia w ziemi Przemyskiej, dawno w ich dziedzictwie chodziło, ale w roku 1545. za tę Litynią i dobra Tyniów i Siedlisza, puścił im Król Zygmunt August dobra Hruszów i Krowica w województwie Belzkiem, o czem przywilej temu domowi dany, od tegoż Króla świadczy, *seria 2da post festum Trium Regum, i Acta Ziemskie 1570. i Dekret Sejmu Lubelskiego 1569. 10. August.* Z tych temi czasy kwitnie. N. Lityński pisarz grodzki Latyczowski, poseł na walny sejm, syn jego Ignacy.

W r. 1778. Antoni Lityński sędzia grodzki Belzki. — *Irasicki.*

Lniski herbu Ostoja, ale z tą odmianą, że są dwa księżyce nie pelne, barkami do siebie, rogim jednym do góry, obrócone, nad niemi gwiazda we środku, w modrem polu, na helmie nad koroną także dwa księżyce i gwiazda, z napisem *Utraque Duce. MS. o Familiach Pruskich:* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Ten dom wszedł do Polski z Saxonji. Pierwszemu który w Prusiech osiadał w zasługach wydzielili byli Krzyżacy wlok dwadzieścia i kilka, o mil trzy od Gdańska, na których wieś założona Lniskie, od tych imienia nabyli, luboć potem przedali successorowie te dobra, innych w Świeckim nabyli, tak że się potem z Laskowie pisali. N. Lniski miał za sobą Brantownę. Drugi Czarlińską, która potem żyła z Nahoreckim. Samuel sędzia ziemski Świecki umarł koło roku 1680. brat jego rodzony Jan sędzia Mirachowski, zszedł z tego świata r. 1698. w kościele naszym Gdańskim pochowany, synowiec tych obudwu Stanisław w zakonie naszym, umarł w Owruczu 1722. Magdalena była za Janem Franciszkiem Grąbcewskim.

W roku 1778. Antoni Lniński sędzia ziemski Mirachowski i Pucki. — Michał podwojewodzy Pomorski, mąż w prawie biegły, podczas konfederacyi za panowania Stanisława Augusta Króla, był marszałkiem z Prus i wiele na jego radzie przeczornej polegali konfederacyi: powróciwszy z zagranicy do ojezyny umarł w Gdańsku r. 1777. — Ignacy kanonik Rujawski. — *Irasicki.*

Lobeski herbu Korab, w Poznańskim województwie. Lobos Daniel w województwie Ruskiem 1648.

Loci. Augustyn Loci, z bracią swoją otrzymał indygenat 1673. który approbowała *Konstytucya 1676. fol. 63.*

Lode. Krzysztof Lode podkomorzy Derpski podpisał z Infant elekeyą Jana Kazimierza Króla w roku 1648.

Loka herbu Rogala w Prusiech. Zdawna piszą się z Cygel, czyli z Zygel. N. Loka miał za sobą Rabownę, z której córka była za Krzysztofem z Cygenbergu. N. opat Oliwski przed Jaskalem. Mikołaj podkomorzy Pomorski w r. 1509. Jan także podkomorzy Pomorski 1547. Katarzyna Lo-

kowna, Krzysztofa Konarskiego starosty Jurborskiego małżonka, Barbara Jerzego Balińskiego chorążego Malborskiego herbu Przosna. Jan sądowy Tczewski na liście Zygmunta III. świadectwo dawał o dobrach dziedzicznych Jerzego Krokowskiego. Jan starosta Borzechowski, miał za sobą Eufrozinę Knutową, ta z nim żyjąc *sterilis*, po jego śmierci powtórzyła małżeńskie związki z Janem Kossem kasztelanem na ten czas Elbląskim, a potem wojewodą Chełmińskim. Zofia Magdalena Lokowna, Jana starosty Borzechowskiego córka, była za Stanisławem Piwo podczaszym Płockim 1649. ta przy obrazie cudownym Sierpskim, znaczne ofiary zawiesiła Ł. *Paprocki*, *Łaski Cudow. fol. 26. et 63. Clemens Bursius Orat. Gratul. MS. Konopats. MS. de Famil. Pruss. Possellii historia. Stanisław, i Jerzy Adam 1684. Floryan w zakonie naszym wielkich talentów człowiek, w Poznaniu życie śmiertelne skończył. Paweł zaś i Jakób jeszcze w tym czasie w tymże zakonie kwitną. Hieronim w zakonie Cystersyjskim, jest jego Kazanie w druku, *Wielka nieba i całego świata ekspektacya, na kanonizacyi ŚŚ. Stanisława Kostki i Alojzego, w Krakowie in fol. 1727.**

Niedawnemi czasy żyło dwóch braci rodzonych z domu Loka, jeden był opatem Bledzewskim, zakonu Cystersów, drugi Jezuitą, rządził prowincją Wielko-Polską: obydwaj ludzie ze wszech miar znakomici. — *Krasieki.*

Luba herbu Lubicz, w województwie Rawskim, i w Podlaszu. Luba Glaczyński, żona jego Lipska herbu Łada, *Okol. tom. 2. fol. 27.* Melchior Luba Glaczyński podsekretarz Rawski 1624. *Constit.* Jakób w Podlaszu 1632. Jan Faustyn, *Constit. 1646. fol. 11.* Justynian Bonifacy podstarości i sędzia grodzki Łomżyński, Jan regent Łomżyński 1674. Wawrzeniec w zakonie naszym służąc zapowietrzonym w Lublinie w roku 1711. poszedł po zapłatę, swej heroicznej ku bliźnim przysługi.

Lubański herbu Róża, w czerwonym polu. Z tych Krzysztof Lubański, miał za sobą Barbarę Pampowską, z której syn Jan. *MS. de Famil. Pruss.*

W roku 1788. Wiktor Lubański oboźny Piński. — Wincenty regent ziemski. — *Krasieki.*

Lubawski herbu Radwan, w ziemi Sochaczewskiej.

Lubeckie księżęta herbu Druck. Są w Orszańskim i Pińskim powiatach i na Ukrainie. Według *Kojar. in MS.* idą od Włodzimierza Jedynowładzcy Ruskiego, przez księżęta Druckie, z których potem cztery książęce domy wyszły, Horskich, Sokolińskich, Oziereckich, i Lubeckich, przydaje *Genealogia domu Ogińskich*, jeszcze dwa, Podbereskich i Bakrynowskich. Bogdan książę Lubecki w r. 1528. *Metryka*

Wolyńska. Lubecka Drucka księżna była za Mikołajem Charłęskim, najprzód podkomorzym Łuckim, a potem kasztelanem Braclawskim, z której było czterech synów, to jest Jan kasztelan Braclawski, a przedtem podkomorzy Łucki, Siemion oboźny koronny, który w Moskwie siedział lat siedm będąc pułkownikiem, Szczesny sekretarz królewski, Krzysztof starosta Horodelski. Jan Lubecki w zakonie Soc. Jesu, brat jego człowiek wojenny. N. Lubecki starosta Włodzimierski, marszałek trybunału Litewskiego w roku 1693. N. Lubecki pułkownik królewski 1704. N. kasztelan Miński, które krzesło wziął po Stanisławie Rusieckim, alem ja go opuścił w pierwszym tomie, sprzął się dożywotnie z Franciszką Kopciowną, (która po jego śmierci ponowiła śluby małżeńskie z Karolem Żaluskim kuchmistrem Litewskim) z tej syn Józef pojął Dorotę Ossolińską starościankę Drohicką, z Ludowiki Żaluskiej wojewodzanki Rawskiej urodzoną.

W roku 1778. Franciszek książę Lubecki chorąży Piński — w roku 1788. marszałek. —

W Belzkiem jest miasteczko *Lubycza*, dziś pod rządem Ces. Austryackim zostające, obywatele jego zwali się kniaziami Lubeckimi i mają przywileje w tej mierze od dawnych Królów Polskich i książąt Belzkich. Obierali sobie zwykle wojewodę Belzkiego strażnikiem i protektorem swobód swoich. — *Krasicki.*

Lubiański herbu Godziemba. Lubiański Ilnatowicz Jerzy Łukasz stolnik Witebski, i Eustachi Władysław w Oszmiańskim powiecie podpisali elekcyą Jana III. Króla Polskiego 1674.

Lubiatowski herbu Grzymała. Wiktoryn Lubiatowski za Zygmunta Augusta, rotmistrz na Moskwę sławny, żona jego Anna Trzeciakowna, córka starosty Dyneburskiego. Ewa Lubiatowska żona Alexandra Przerębskiego. *Starowolski in Monum.* 603. Weronika Macieja Kucińskiego. N. Brzozogajskiego herbu Leliwa, *Kazanie, żalobny katafalk.* Jan r. 1632. w Sieradzkim, Jerzy 1628. N. miał za sobą Żaluską, z której temi czasy synowie Franciszek i Antoni.

LUBICZ HERB.

Ma być podkowa jak w Dąbrowie albo Pobogu ułożona, z dwiema krzyżami, z których jeden, na wierzchu podkowy, drugi we środku jej, pole powinno być błękitne, krzyże białe, na helmie trzy pióra strusie: tak go opisują, *Paprocki w Gniazdzie fol. 1101. O herb. fol. 334. Okolski tom. 2. fol. 185. Klejnoty fol. 65. Bielski fol. 134.* Okazyą tego herbu opisał *Baszko*, gdzie powiada, że w bitwie z Prusa-

LUBICZ

HERB.

kami nabyty w roku 1190. *Pacatis domi rebus, Casimirus Prussis iis, quos Polesianos vocant, bellum intulit; ut fratris Henrici mortem ulcisceretur, secuti sunt ad eam expeditionem Boleslaus Miecislai, Boleslaus Altus, et Miecislauus Vladislai fratrum filii etc. ibi in conflictu, cum ex insidiis hostes in nostros irrupsissent, miles quidam ex ea familia, quae babatum cum cruce defert, cum suis, quos in potestate sua gregales habuit, impetum ferit, omnes sine mora terga dederunt, et dux illorum, ab illo milite captus, ad Casimirum adductus, et illi donatus. Cui Casimirus in recompensam multas possessiones dedit, notas autem illius clara obsequia, auream crucem illi alteram, ad vetus insigne supra babatum, donavit.* Prawdać że Paprocki, dom Łętkowskich Lubiczów opisując, z przywilejów starych wspomina Pawła Łętkowskiego cześnika Płockiego i t. d. w roku 1081. ale musiał się drukarz pomylić, że ten rok podłożył, a podobno za rok 1281. Była ta okazja nad Drwęcą rzeką, która niegdy Lubicz zwano. Podobniejsza się zaś zda, że ta nowa aukeya któremuś Pobożaninowi uczyniona, zaczęła nie tak od Jastrzębea, jako raczej od Pobogu swój wziął początek herb Lubicz. Budzisława tego herbu ziemianina Łęczyckiego wspomina *Nakiel. w Miechow. fol. 70.* że w r. 1225. wieś Chotłą klasztorowi Miechowskiemu wieczną darowizną przyłączył, o czem przywodzi list Konrada księcia Łęczyckiego.

Herbowni.

*Arynek,
Bajkowski,
Bakanowski,
Bialobłocki,*

*Białtyński,
Bledzewski,
Bolanowski,
Borchowski,*

*Borowski,
Borzechowski,
Borzewski,
Borzymowski,*

<i>Brzeziński,</i>	<i>Krzycki,</i>	<i>Punikowski,</i>
<i>Brzozowski,</i>	<i>Krzywiecki,</i>	<i>Raczeński,</i>
<i>Brzumiński,</i>	<i>Krzywonowski,</i>	<i>Radziwiński,</i>
<i>Buderaski,</i>	<i>Kucharski,</i>	<i>Rakowski,</i>
<i>Chaborski,</i>	<i>Kubnow,</i>	<i>Rapacki,</i>
<i>Chelchowski,</i>	<i>Kurowski,</i>	<i>Rębieliński,</i>
<i>Chojecki,</i>	<i>Lipski,</i>	<i>Rejczyński,</i>
<i>Chojnowski,</i>	<i>Lisowski,</i>	<i>Rokicki,</i>
<i>Choromański,</i>	<i>Lutoborski,</i>	<i>Romanowicz,</i>
<i>Chotolski,</i>	<i>Łążyński,</i>	<i>Rudnicki,</i>
<i>Ciesielski,</i>	<i>Łękowski,</i>	<i>Sadowski,</i>
<i>Czaplicki,</i>	<i>Łopaciński,</i>	<i>Samek,</i>
<i>Czartoryski,</i>	<i>Łopacki,</i>	<i>Sawicki,</i>
<i>Czerwiński,</i>	<i>Łopieński,</i>	<i>Sędzicki,</i>
<i>Dernatowicz,</i>	<i>Łoziński,</i>	<i>Serek,</i>
<i>Dobrzyjałowski,</i>	<i>Łuba,</i>	<i>Sielski,</i>
<i>Domaniewski,</i>	<i>Ługowski,</i>	<i>Siemiński,</i>
<i>Duryewski,</i>	<i>Łuzecki,</i>	<i>Sierakowski,</i>
<i>Dzieżyc,</i>	<i>Łysakowski,</i>	<i>Sierkuczewski,</i>
<i>Gerkowski,</i>	<i>Makowiecki,</i>	<i>Skiewski,</i>
<i>Głębocki,</i>	<i>Mierzejowski,</i>	<i>Skolimowski,</i>
<i>Goreczkowski,</i>	<i>Misztolt,</i>	<i>Smuszewski,</i>
<i>Goślicki,</i>	<i>Młodyński,</i>	<i>Stabrowski,</i>
<i>Gradowski,</i>	<i>Mniszewski,</i>	<i>Stogniew,</i>
<i>Grochowski,</i>	<i>Mogilnicki,</i>	<i>Strzałkowski,</i>
<i>Gruszecki,</i>	<i>Monkiewicz,</i>	<i>Strzemeski,</i>
<i>Gruzewski,</i>	<i>Murzynowski,</i>	<i>Strzeszewski,</i>
<i>Hereyk,</i>	<i>Myślecki,</i>	<i>Sulimirski,</i>
<i>Hołowka,</i>	<i>Nencha,</i>	<i>Sulistrowski,</i>
<i>Hrehorowicz,</i>	<i>Nieborski,</i>	<i>Suski,</i>
<i>Jagniątkowski,</i>	<i>Nielawicki,</i>	<i>Świdorski,</i>
<i>Januszkiewicz,</i>	<i>Niezabitowski,</i>	<i>Szantyr,</i>
<i>Jaszowski,</i>	<i>Obrąpalski,</i>	<i>Szeliński,</i>
<i>Jaworowski,</i>	<i>Ojczyński,</i>	<i>Szerokowski,</i>
<i>Jurewicz,</i>	<i>Orłowski,</i>	<i>Szomowski,</i>
<i>Karwosiński,</i>	<i>Oszkowski,</i>	<i>Szumborski,</i>
<i>Kiewnarcki,</i>	<i>Pączkowski,</i>	<i>Szydłowski,</i>
<i>Kijowski,</i>	<i>Piądzewski,</i>	<i>Szyrna,</i>
<i>Kłosiński,</i>	<i>Piczkowski,</i>	<i>Targowski,</i>
<i>Kobyłański,</i>	<i>Piwnicki,</i>	<i>Tupik,</i>
<i>Kochański,</i>	<i>Płotowski,</i>	<i>Tylicki,</i>
<i>Kopcé,</i>	<i>Pokrzywnicki,</i>	<i>Uszyński,</i>
<i>Kosmiński,</i>	<i>Potocki,</i>	<i>Watlowski,</i>
<i>Koziński,</i>	<i>Prostek,</i>	<i>Wielicki,</i>
<i>Kroswicki,</i>	<i>Przyluski,</i>	<i>Wierzbicki,</i>

<i>Wierzbowski,</i>	<i>Wortkowski,</i>	<i>Zdzański,</i>
<i>Wiński,</i>	<i>Wygrażewski,</i>	<i>Zolciński,</i>
<i>Wisigierd,</i>	<i>Zabka,</i>	<i>Zolkiewski,</i>
<i>Wojtkowski,</i>	<i>Zakrzewski,</i>	<i>Zydowicz,</i>
<i>Woliński,</i>	<i>Zaleski,</i>	<i>Zylicz.</i>
<i>Wolski,</i>	<i>Zaorski,</i>	
<i>Wotkowicki,</i>	<i>Zbystaw,</i>	

Oprócz tu przez *Niesieckiego* umieszczonych familji, późniejsi heraldycy, jako *Duńczewski*, *Kuropatnicki*, *Malachowski* i inni, następujące jeszcze do herbu tego przyłączają :

<i>Burzymowski,</i>	<i>Pachowski,</i>	<i>Stawiecki,</i>
<i>Chabowski,</i>	<i>Piadlewski,</i>	<i>Stojanowski,</i>
<i>Gostyński,</i>	<i>Pieszkowski,</i>	<i>Swiński,</i>
<i>Jawornicki,</i>	<i>Plazowski,</i>	<i>Usiński,</i>
<i>Koziński,</i>	<i>Raczewski,</i>	<i>Zahorski,</i>
<i>Koźmiński,</i>	<i>Spędowski,</i>	<i>Zborzyński,</i>
<i>Krzeczowski,</i>	<i>Stawiecki,</i>	<i>Zolkowski.</i>
<i>Orzeski,</i>	<i>Stawicki,</i>	

Nie wszyscy jednak tu położeni, jednakowo herbu Lubiech zażywają, a najprzód jedni z nich podkowę kładą, ale tylko jeden krzyż jest w jej środku, na wierzchu zaś podkowy, nie masz drugiego; tak się pieczętują Hereykowie, Ropciowie, Mońkiewiczowie, Tupikowie, Stabrowscy, Wołkowiecy. Drudzy, jako Piadzewski, dwa krzyże, jeden pod drugim kładą w środku podkowy. Zabkowie wprawdzie w środku podkowy tylko jeden krzyż noszą, ale nad podkową kładą gwiazdę, i przy końcach podkowy, jedna z jednej strony, druga z drugiej strony gwiazda, nadto z lewego boku i końca jej między gwiazdą i podkową, jej strzała żeleźcem do góry, trochę skosisto, idąca. W kościele także farnym Malborskim jest podobny temu herb, tylko że krzyż na wierzchu podkowy, zda się być złączonym z tym, co jest w środku, herb to był Wawrzeńca Redera zmarłego 1582. są Rederowie szlachta na Szląsku. *Heindenszt. Hist. Moschov.*

Lubieniecki herbu *Rola*, w Brzeskiem Rujawskiem województwie, i w inszych. Stanisław Lubieniecki w Lubelskiem 1578. *Constit. fol.* 653. Paweł 1607. *Constit. f.* 841. Waleryan biskup Wołoski 1607. *Okol. Russia Flor. f.* 107. ten wiarę świętą w Wołoszech szepiąc, wiele, a nawet i niewolą Tatarską wycierpiał. Paweł sędzia grodzki Lubelski, Stefan z Lubieńca, Krzysztof, Stanisław, Jakób, i Jędrzej 1632. Mikołaj pisarz grodzki Lubelski. Tomasz i Alexander 1648. Katarzyna Jana Bielskiego: N. Jerzego Dedyńskiego podkomorzego Podolskiego: N. Cieszkowskiego Wojciecha cześnika Trembowolskiego, małżonki. Stanisław wydał do druku, *Theatrum Cometicum we dwóch tomach in folio*,

w którym wszystkie komety od stworzenia świata zebrał, i w Amsterdamie wydrukował 1665. Królowi Duńskiemu przypisawszy. Wydał także, *Historiam Reformationis Poloniae*, w roku 1685. wydrukowaną, jako świadczy *Braun de scriptoribus Poloniae*, wszystkie jadem heretykiem zarażone, dla których błędów swoich, gdy w Polsce miejsca nie mógł mieć, po cudzych tułał się krajach, nakoniec z dwiema córkami swemi w Hamburgu trucizną zniesiony z świata 1675. *Braun fol. 218.* Zbigniew stolnik Wendeński, sędzia grodzki Włodzimierski, Michał, Marek w Wołyńskim 1674. Jan Paweł chorąży Nowogrodzki 1698. N. chorąży Łomżyński, żona jego Czaplicowna. N. Lubieniecka kasztelanka Ronarska, była za Hieronimem Lubińskim herbu Doliwa. N. wojski Zydaczowski miał za sobą Elżbietę Grochowską. Antoniego z Barbary Kuberskiej potomstwo, Mikołaj, Wojciech, i Anna Peretyatkowiczowa. Józef cześnik Nowogrodzki deputat na trybunał koronny 1738. N. miał za sobą Annę Morsztynową. Teofila cześnikowna Czerniechowska r. 1734. N. starosta Śalnicki poseł na sejm 1738.

N. Lubieniecki kasztelan Połaniecki, zostawił potomstwo; z tego Paweł z kanonika Łuckiego misyonarz przetłumaczył na Polski język księgę, *Petri Belsensi*. — Antoni, chorąży Pilźnieński. — Józef wojski Przemyski. — Ludwik w roku 1778. komornik ziemski Włodzimierski. — *Krasicki*.

Lubiński herbu Doliwa z Lubienia. Jędrzej z Lubienia podkomorzy Dobrzyński, podskarbi koronny w roku 1433. u *Łaskiego w Stat. fol. 52.* i w roku 1436. *fol. 140.* Jan z Lubienia Sledź nazwany biskup Przemyski, umarł r. 1435. Mikołaj Parawa z Lubienia na liście Władysława Króla danym miastu Lwowskiemu w roku 1441. był w respektach u Władysława Jagiella Króla, który mu w zasługach wieczną darowizną znaczne dobra nadał i puścił. *Długosz* w r. 1431. *Bielski fol. 339.* w roku 1450. kiedy nasze wojska Alexandra na gospodarstwo Wołoskie od Bogdana wygnanego odprowadzały, w potrzebie z Wołochami Bogdanowemi u Krasnego Potoku, skrzydło lewe w szyku sprawował, będąc na ten czas starostą Halickim, prawe Buczacki, kędy wprawdzie nasi otrzymali zwycięstwo, ale poległ w tej potyczce chwalebnie mężny regimentarz, pogrzebiony w raz z kolegą swoim Buczackim we Lwowie. *Długosz, Bielski fol. 391.* Z tych jednak pierwszy opisując legacją Jędrzeja de Lubiń podskarbiego koronnego w roku 1431. do mistrza Krzyżackiego, powiada, że był herbu Powała. Marek z Lubienia wojewoda Brzeski Rujawski umarł 1441. synów jego było sześciu, córek dwie. Jakób podskarbi koronny w roku 1448. jako się

mówiło w pierwszym tomie. Stanisław z Lubienia kasztelan Lwowski 1461. Jędrzej z Lubienia najprzód kasztelan Brzeski Rujawski 1496. *Laskiego Statut. fol. 110.* potem także wojewoda. Hieronim czy jako inni chcą Jeremi, na dworze Zygmunta Augusta Króla zrosłszy, był mężnym i odważnym wojownikiem, z Lubienieckiej kasztelanki Konarskiej zostawił potomstwo; o jego córce jednej Zofji namienia, *Paprocki Lukasz Łaski Cudow. fol. 55.* że się w małżeństwo dostała Felixowi Kryskiemu kanclerzowi koronnemu. Atoli już ten dom zszedł na Rujawach według *Baranowskiego.*

Lubiewa herb, patrz **Trzaska.**

Lubiewski herbu Trzaska, w ziemi Nurskiej, piszą się z Zakrzewa, ile jednejże dzielnicy z Zakrzewskimi. Z tych Adama z Zakrzewa Lubiewskiego dworzanina Zygmunta III. i Władysława IV. nadgrobek z tym herbem widziałem. Są i w Pińskim powiecie.

Lubochowski herbu Ostoja, w Krakowskiem województwie.

LUBOCKI

HERB.

Na białem polu trzy listki zielone powinny być na trzech gałązkach, tym kształtem jako widzisz, a w hełmie pawi ogon, na nim trzy oszczepy na dół obrócone; tak go opisuje *MS. o Famil. Pruskich.* N. Lubocki sędzia Pucki miał za sobą Mandywłownę, dobra ich były pod Lemburgiem, atoli według tego *MS.* już ten dom zszedł.

Lubodziejski herbu Natęcz, na hełmie między jeleniami rogami mąż z zawinioną głową, trzymający się rogów obiema rękami. Jan Lubodziejski biskup Chełmiński, któremu takie elogium przypisano: *Vir eloquio praestans, moribus antiquis, antiquitatis maximus admirator et custos,*

abstinentia praeterea singulari, procul erat ab ambitione: umarł w Starogardzie 1562. pochowany z nadgrobkim w katedrze Chełmińskiej. Jakób z Lubodziesza dziedzic dóbr Bartoszewice nazwanych, pod Ryńskiem w Chełmińskim województwie, człowiek godny i uczony, z Plemiecką zostawił potomstwo. Brat jego rodzony Krzysztof miał za sobą Knutowną, i z niej dzieci. *MS. de Famil. Pruskich.* Waclaw roku 1648.

Lubomirski herbu Śreniawa bez Krzyża. *Paprocki o herb. fol. 146.* tak o nich pisze: Dom starodawny i możny, jedneje zdawna dzielnice z Stadnickimi; bywali na urzędach znacznych w województwie Krakowskim, kasztelanami, starostami, sędziami Krakowskimi. Ja o ich dawniejszych przodkach, mówić będą pod herbem Śreniawa, tu tylko tych położę, którzy od roku 1500. w tej ojczyźnie kwitnęli. N. Lubomirski miał za sobą Ossolińską, Prokopa chorążego Lubelskiego i Doroty Tęczyńskiej córkę, z której córka Komornicka, i synowie Balczer i Piotr. *MS. o Familji domu Mieleckich.* Tego to zda mi się Piotra dworzanina królewskiego, wspomina *Bielski fol. 583.* że w roku 1541. jeździł w legacyi od Zygmunta I. Króla Polskiego do Izabelli Królowy Węgierskiej na sejm Dobrociński. Jakób sędzia ziemski Krakowski, którego syn Joachim starosta Jasielski, rotmistrz królewski. *Cichoc. in Alloqu. Osecen. lib. 2. cap. 8.* powiada o nim, że Geneweńskich się nowinek chwyciwszy, zszedł bezpotomnie *); w tychże się błędach, według tegoż autora, uwikłał, Mikołaj starosta Tymbarski, brat stryjeczno rodzony Joachima, pojawiający w stan małżeński Chocimowską, atoli wszystkie dzieci jego wróciły się znowu do prawdziwej owczarni katolickiej, to jest córki trzy, jedna Mstowska, druga Samborzęcka, trzecia najprzód Palezewska, a 2do voto Niewiarowska, synowie także trzech, Mikołaj starosta Tym-

*) Mstowski kanonik Krakowski w liście do Kromera biskupa Warmińskiego r. 1570. z Krakowa pisany wyraża o śmierci Lubomirskiego syna sędziego Krakowskiego, i pisze że bezpotomnie zszedł z świata, pewnie ten o którym wyżej *Niesiecki* wyraża iż był starostą Jasielskim, słowa listu Mstowskiego te są: *Duci Lubomierski ille Judicis filius, idemque locupletissimus in Russia, vitam finivit postquam duas Parochiales Ecclesias in Szczyeczycio profanasset.* W drugim liście tenże Mstowski wyraża iż podział majątności po Lubomirskim był takowy: *Grabie et Tarnowa Lubomirsicis dicta Casca homini haeretico obtigit Sierakowa et Dziekanowice cum profanato templo Ducae Lubomirska viduae filio Catholico. Zorawnica autem in Russia Dno Stanislaoseni.* — *Przypisek Krasickiego.*

barski, Prokop, ten w Wilnie umarł, i Syxtus starosta Glinnicki, któremu Palezowska powiła trzy córki, Zofią zakonnicę Ś. Norberta na Zwierzyńcu przy Krakowie, w wielkiej opinii świątobliwości zmarłą: *Okol. pod herbem Śreniawa. Werbski kanonik Chełmski w swoim Zwierciadle* powiada, że cudami, i za żywota i po śmierci wslawiona: Katarzynę Piotrowi Jordanowi: Jadwigę Wojciechowi Niewiarowskiemu, zaślubione, i synów trzech, Mikołaja kanonika Krakowskiego, męża uczonego, i wiersz gładko piszącego, jest jego w druku *panegiryk* 1598. pod tytułem *Hymeneus na weselu księżny Ostrogskiej*, młodo jednak umarł: Joachima starostę Bukowskiego, ten pojął Katarzynę Domiechowską wdowę po Oleśnickim, ale z nią żył *sterilis*, i Syxta wojskiego Krakowskiego, posłował na sejm r. 1631. z kąd był naznaczony deputatem na trybunał Radomski, *Constit. fol. 9.* wystawił w Rętach kościół na cześć B. Jana Kantego, a przez lat trzynastcie z żoną swoją Zofią Staszowską z Borkowny urodzoną, żyjąc bezpotomnie, uprosił sobie u Najśw. Matki na Piasku przy Krakowie, syna Desideryusza Alexandra rotmistrza pancernej chorągwi 1658. sam zaś przeniósł się na wieczność w roku 1651. tamże na Piasku pochowany, któremu miejscu wiele łask za żywota swego świadczył. *Baranow. Kazanie pogrzeb. August. Białowic. Karmel. Bosego. Stanisława i Felixa Lubomirskich*, w roku 1527. czytałem na przywileju miasta Krakowskiego. O Teodoryku podstarościm Zatorskim, pisze *Okolski*, że śmierć jego przypadła na rok 1529. Tenże powiada, że Stanisław podstarości Sąddecki, mąż rycerski, splodził syna Sebastyana starostę Sąddeckiego, ten Krzysztofa młodo zmarłego (na Wiśniczu pogrzebiony) i córkę Rarowską. Zygmunta chorążego Rawskiego, w roku 1649. wspomina, *Starowol. in Monum. fol. 594.* Katarzyna Pawła Gajewskiego małżonka. Sebastyan syn zda mi się Jakóba sędziego ziemskiego Krakowskiego, stolnik Krakowski i starosta Sanocki, umarł 1558. *Starowol. in Monum. pag. 532.* Córka podobno jego jedna Anna była za Wincentym Wieruskim, druga za Mikołajem Wiesiołowskim marszałkiem Litewskim. *Baran. MS. Konopat.*

Sebastyan kasztelan Wojnicki, a przedtem Małogoscki, starosta Sandomierski, Spiski, Dobczycki, burgrabia i żupnik Krakowski, świat ten pożegnał w roku 1613. złączył się był dożywotnie, najprzód z Anną Pieniążkowną, sędziego Krakowskiego córką, ale z niej żadnego potomstwa nie było, po niej z Anną Branicką, Grzegorza łowczego Krakowskiego i starosty Niepołomnickiego córką, z tej córki, Katarzyna Janusza ksiąźęcia Ostrogskiego kasztelana Krakowskiego, Zofia

Mikołaja Oleśnickiego wojewody Lubelskiego, umarła 1612. Barbara Jana Zebrzydowskiego miecznika koronnego, starosty Lanckorońskiego, wojewodzica Krakowskiego, Krystyna, Konicpolskiego Stanisława kasztelana Krakowskiego i hetmana wielkiego koronnego, małżonki; z tych ostatnia do Panny Maryi Myślenickiej, dała łańcuch złoty i ważny i drogi, i w bogate kamienie krzyż ozdobiony przy nim. *Alb. Ogiarowicz in Diva Mislenie*. Anna, ta została zakonnicą w Staniątkach, przed professją jednak zakonną umarła. Eleonora, ta się usilnie za zakonną klauzurę wcisnąć chciała, czego gdy jej broniono, w wielkiej świętobliwości życia tego dokonała, pochowana u OO. Dominikanów w Krakowie: *Pruszcz w opisanii Miasta Krakowa*: gdzie nieskażone jej ciało leży; słyszałem, że w ostatniej chorobie, miał jej P. Jezus hostyą przynieść. Synowie zaś dwaj, Stanisław i Joachim starosta Dobezycki, Lipnicki, Tymbarski, umarł w obozie pod Smoleńskiem, wieku swego 22. w r. 1610. gorączką strawiony, *Okolski* nadgrobek jego wypisał. Był ten Sebastyan kasztelan, Pańskiego animuszu i hojności, tak na Boga, jako i na ojczyznę. Ś. Romualda zakonnikom blisko Krakowa, Bielany miejsce to, na którym ich podziśdzień widzimy, to jest skałę i z lasem puścił na kościół i celle, przydawszy wieś do tego, i kaplicę na cześć Ś. Sebastyana, tamże ozdobną wystawiwszy, czego świadkiem inskrypcya tamże, i *Starowol. in Monumen*, którą syn jego Stanisław ozdobniejszą uczynił 1642. Kaplicę także przy kościele Ś. Trójcy OO. Dominikanów, wielkim nakładem i piękną strukturą, całą marmurem opasaną wyniósł z fundamentów, kędy grób domowi swemu i sobie zakładał, *Cichoc. Alloqu. Osecen. l. 2. c. 8. i Pruszcz*, zapisawszy do niej wieś Wolica nazwaną. Piramidę znaczną przed tymże kościołem wystawił. Do kościoła Soc. Jesu w Monachium, dał dwa lichtarze srebrne wielkie. *Miernikowicz in Paneg*. Na uboższych studentów i inne sieroty dobroczynnie łaskawy. Teżże szczerobliwości jego doznała ojczyzna, kiedy na kongressie Mało-Polskiej prowincyi, po śmierci Stefana Króla, sto konnych, i sto pieszych uzbroił, na ubezpieczenie granic Polskich. *Constit. 1586. fol. 402*. Pod Byczyną przeciwko Maxymilianowi Austryakowi w pięćset żołnierzy stawał swoją szkatułą wystawionych: tyleż ludzi wysłał z synami swemi pod Smoleńsk Zygmunтови III. Stefanowi także Królowi na Moskiewską ekspedycją do Inflant, znaczne posiłki posyłał: *Georg. Lubom. in Manifesto f. 7*. Posługującemu na różne sejmy Rzeczpospolita różne funkcyę wkładała, już do lustracyi starostwa Spiskiego, *Const. 1590. fol. 589. już ad consilia bellica fol. 565. już do granic od*

Szląska. Spiż Polski wielkim złotą nakładem od Węgrów odkupił, i do Królestwa przyłączył. *Zaluski Mowy fol. 86.* Gdy szybę solną w dobrach swoich Lednickich otworzył blisko Wieliczki, żeby były przez to prowenta królewskie nie zdrobniały, ustąpił tych dóbr, wziąwszy w zamianę dobra Poręby i Niedzwiedzice. *Constit. 1607. fol. 850.* Rupiwszy sukcesorom swoim Wiśnicz z przyległościami, otrzymał od Cesarza na siebie i na potomków swoich, tytuł hrabi na Wiśniczu: *Joan. Latos in dedic. Srogiego Zaćmienia 1598.* *Okolski* tak o nim pisze z nadgrobk: *Antiqua pietate Senator, in clerum et religiosos ordines effuse propensus, bello et praeliis clarus.* Żył lat 76.

Stanisław hrabia na Wiśniczu i Jarosławiu, wojewoda Krakowski, a przedtem podczaszy koronny, dalej wojewoda Ruski, generał i starosta Krakowski, Spiski, Zatorski, Niepołomnicki, Dobczycki starosta, syn starszy Sebastyana kasztelana Wojnickiego. Z cudzych krajów powróciwszy, do obozu wyprawiony, na ekspedycyi pod Smoleńskiem przeciwko Moskwie wsławić się począł; wkrótce w rycerskich dziełach tyle postąpił, że gdy pod Cecorą w nieszczęśliwej potyczce hetmanów straciła ojczyzna, na Chocimską pierwszą Karolowi Chodkiewiczowi hetmanowi wielkiemu Litewskiemu rządu tak Litewskiego, jako i koronnego wojska oddano, a między komissarzami, których mu na sejmie Rzeczpospolita przydała *ad consilia bellica*, pierwszego tego Stanisława na ten czas podczaszego koronnego położyła; i nie omyliła się na swojej o nim opinji, kiedy albowiem Chodkiewicz, wojennemi trudami i laty zwątlony, syt tak wielu zwycięstw, nie dokończywszy tej wojny, na pokój się wieczny przeniósł, ten Stanisław jako najpierwszy z komissarzów i kollega, władzę nad wszystkim wojskiem, tak koronnem, jako i Litewskiem, odebrał, zażył jej bardzo chwalebnie: bo gdy się Osman Car Turecki o śmierci Chodkiewicza dowiedział, rozumiejąc że z tak wielkim wodzem, wszystko szczęście i serce Polakom upadło, tym żwawiej na obóz Polski nacierał; na nieustraszonego jednak tego hetmana trafił: bo nie tylko, że impet nieprzyjacielski mężnie wytrzymał, ale też kilką potyczkami, tyle ich sił przytarł, że się do pokoju nakłonili, i dosyć pożytecznemi Polszcze traktatami, ta wojna zakończona. Wprawdzieć po zejściu Chodkiewicza, wojsko Litewskie niechciało pójść pod buławę tego Stanisława, swojej się prowincyi domagając hetmana, według dawnych praw, albo też, żeby niemi sam Władysław Królewicz, na ten czas w obozie obecny rządził; wszakże gdy im remonstrowano, że Polska kawalerya najmniej sobie nie uciążała, choć za ordy-

nansiem Litewskiego hetmana Chodkiewicza chodziła; za cóżby Litewska, Polskiego hetmana władzy unikać miała; a do tego, gdy ten Stanisław przedziwną ludzkością, niewypowiedzianą na ludzi żołnierskich szeszodroblivością, (bo wielka ich część, pod jego namiotami otwarty stół mieli; co tem dziwniejsza, że w obozie naszym zewsząd prawie od Turków ściśnionym, trudno było o pożywienie) świadczyć się im począł, wszysey na potem spokojnie jego ordynansów słuchali. Po skończonej szczęśliwie Chocimskiej, przez dwie lecie potem wojsku Polskiemu hetmanił; to jest aż do powrotu z niewoli Tureckiej Stanisława Koniecpolskiego, któremu oddał go z zupełną jurysdykcyą. Pod ten czas związane o niedopłaćenie żołdu chorągwie, i nieznośnemi extorsyami niszczące ojczyznę własną, znacznym fortuny swojej azardem ledwo ukołysał: a że podczas tej expedycei tryumfalnej, ślubem się był obowiązał kościół wystawić na cześć Boską; dla tego na Wiśniezu *Servatori Christo* kościół i klasztor OO. Karmelitom Bosym wspaniałą fabryką wyniósł, i bogatym apparatusem ozdobił. Nie przestał i potem za ojczyznę wojnować, bo w r. 1629. Tatarów z Kantymirem wodzem w granice Polskie zaciekłych fortunnie zbil. *Piasec. Annal. fol. 409.* A że mu w dalszych latach, zdrowie stargane pod Chocimem, nie służyło: dla tego nie mogąc sam do obozu jechać, liczne pułki swoją szkatułą rekrutował, i Koniecpolskiemu przesyłał: dziesięć lat przed śmiercią (umarł zaś w roku 1649. wieku swego 66.) chorując, od senatu i obrad publicznych zatamowany, często się żalił, że ani ręką, ani radą ojczyzny ratować nie mógł: luboć póki mu jeszcze sił lepszych stawało, na różne go narażała funkeye Rzeczpospolita, już komissarzem wojennym do boku hetmanów, *Constit. 1634. fol. 3.* już do rozsądzania krzywd od pogranicza Węgierskiego, *Constitut. 1627. fol. 13.* już do zapłaty wojsku, *Constit. 1634. fol. 8.* W dobrach swoich Świercza nie daleko Wieliczki, otworzył był szybę solną, zkąd na sejmie 1635. traktowała z nim Rzeczpospolita, żeby te dobra, za inne tym równe zamienił. *Constitut. fol. 27.* Jakoś przed śmiercią nawiedzał ciało zmarłego Rs. Janusza Zbaraskiego kasztelana Krakowskiego, trafił na ten czas kiedy nad owym trupem z Psalterza śpiewano, *Vos autem sicut homines moriemini, et sicut unus de Principibus cadetis:* czem zalterowany, rozumiał, że to z czyjej naprawy było, ale gdy po różnych inkwizycyach, nie się takiego nie pokazało, szeszzerze się do śmierci gotować począł. *Młodzianow. Kazan. tom. 3.* Był to Pan o wiarę katolicką gorliwy, na chwałę Boską chojny, dwadzieścia kościołów jego sumptem stanęło, a między temi, Lubartowski na po-

graniczu Wołynia i Rujowa, klasztor OO. Dominikanów, do którego na fundacyą przydał wieś Kwiknice, na wyżywienie osób zakonnych piętnaście. *Okol. Russ. Flor. fol. 122.* Podolenieckie kollegium OO. Scholarum Piarum z kościołem równym Wiśnickiemu. Prepozytura Łancucka, zkaąd też dysydyentów rugował. Prepozytura Wiśnicka, do której wieś Stradomia nazwaną przyłączył. Kościół w Krakowie, kędy był zbór heretycki, Bróg nazwany, *Pruszcz fol. 32.* pod tytułem Niepokalanego poczęcia Matki Boskiej, co z inskrypcyi tegoż kościoła poznać, kędy też to czytać, że to już dziesiąty stawiał kościół, z tych które z cegieł, albo z ciosu wyniósł. Kaplica Ś. Karolowi Boromeuszowi w Niepołomnicach 1640. *Starowol. in Monumen.* Kościół w Łancucie od heretyków kiedys sprofanowany, restaurowany od niego, i OO. Dominikanom oddany, czego świadkiem inskrypcya na nim. OO. Karmelitom Bosym w Krakowie u Ś. Michała, dwadzieścia i cztery tysiącę na fabrykę kościoła wysypał, a na Grodku zakonnicom Ś. Dominika wieś przydał. Wszystkie zaś te przybytki Boskie, szczególnie od niego ozdobione i ubogacone. Zwykł zaś był mawiać: miałem się przedtem nie źle, przecież mi zawsze nie stawało, jakem się ja począł z Bogiem dzielić fortuną moją, kościoły i klasztory fundować, sam niewiem jako mi Bóg wszystkiego przymnaża. *Młodzian. Kázan. pogrzeb. fol. 597.* We wszystkich także starostwach, zamki restaurował nie małym nakładem, w których był starostą. Nadgrobek jego u *Starowol. in Monun.* z Wiśnicza wypisany, tak o nim mówi: *Semper honoribus major, Castellanus Cracoviensis fastigium, et Supremos in regno Praefecturae exercituum fasces recusavit. Principis Imperii titulum a duobus Augustis Ferdinandis ultro oblatum, missumque non induit, sed velut pignus Imperatorii de se iudicii, in modestiae scrinio deposuit. Pigłowski zaś in Elogiis: Pueritiam auspicavit a praeliis, patrem egit Patriae, priusquam filium exprimere posset, post adolescentiae praetextam, ut Senatoriam purpura mereretur, patriam sub Chotimo patriae restituit, non major regni propugnator, quam fidei; quot aras per Provinciam Deo, quot religiosis coenobia, tot aeternae sui memoriae mausolea fundavit.* Pisałi krom tego o nim *Kobierzycki in Histor. Vlad. Potoc. Centur Virorum fol. 237.* Wszedł był w kontrakty małżeńskie z Zofią Alexandra księcia Ostrogskiego wojewody Wołyńskiego córką, ta mu dwie córki powiła, Krystynę i Konstancyą, ta żyjąc z Franciszkiem Czarnkowskim kasztelanem Poznańskim, starostą Miedzyrzeckim, weszła w grób w Czarnkowie w r. 1646. Tamta, wydana za Wojciecha księcia

Radziwiła kanclerza Litewskiego, siła dobroczynnością swoją kollegium nasze w Pińsku ratowała. Synów zaś trzech: Alexandra, Jerzego, i Konstantego. Z tych

Alexander Michał, z koniuszego koronnego, wojewoda Krakowski, Sandomierski, Zatorski, Lubaczowski, Niepołomnicki starosta, umarł 1676. pogrzebiony na Wiśniezu. Pamiętka szczodrej jego na Boga chęci, została w Bydgoskim naszym kościele, gdzie do cudownego krucyfiksa dał pierścień złoty z szafirem bogatym i ze trzydziestą dyamentami; w Częstochowie, gdzie do Matki Boskiej obrazu dał tyle złota, ile syn jego Józef, co tylko się urodził, zaważył. *Nieszporokow. Odrob. stołu fol. 323.* w Sandomierzu, gdzie konwent OO. Reformatów pod tytułem Ś. Józefa fundowany w roku 1672. liczy go między swemi fundatorami. Na ojczyznę zaś, kiedy na potrzeby jej okryty pułk stawał, co mu przyznają *Konstytucye Koronne fol. 42.* Na ludzi żołnierskich hojny, co też o domu Lubomirskich z pochwałą wspomina *Potocki Centur. Viror. fol. 72. Domum Lubomirsciam hospitalissimam, humane, militari praesertim indigentiae, semper patuisse, eoque illi summarum fastigia dignitatum, prono popularium favore conscenderunt.* Janowi Kazimierzowi Królowi statecznie przychylny; dla tego, nie tylko że do wyniesienia jego na tron Polski siła się przyczynił, *Porządek Elekcji 1648. fol. 14. et 24.* ale też pod czas domowych rozruchów na tegoż Króla, nieprzerwaną wiarą przy nim dostawał, nie się nie oglądając na żadne perswazye braterskie: posłując na sejm r. 1643. komissarzem był do ustanowienia nowych cel, *Constit. fol. 17.* i w roku 1661. do pogranicznych od Szląska dyfferencyi, *Constit. fol. 26.* Konstytucya 1676. w królewskich dobrach, Przykop nazwanych, w województwie Sandomierskiem, pozwoliła mu placu na wystawienie szpiechlerza, *Constit. f. 49.* wszakże tegoż roku wyzuł się z śmiertelności; żona jego Tekla Helena, córka Jerzego Ossolińskiego kanclerza koronnego, z której syn ten co idzie:

Józef Karol, najprzód koniuszy koronny, dalej marszałek nadworny, aż też i marszałek wielki koronny, po bracie swoim stryjecznym Stanisławie; starosta Sandomierski, Zatorski, Lubaczowski, Niepołomnicki, Lubomski, Rycki, przeszedł na lepsze życie w roku 1703. Miał za sobą Teofilę księżniczkę Ostrogską i Zasławską, ostatnią dziedziczkę domu książąt Zasławskich na Wołyniu, siostrzenicę Jana III. Króla Polskiego, córkę Władysława księcia Zasławskiego, wojewody Krakowskiego, pozostałą wdowę po Dymitrze księciu Wiśniowieckim kasztelanie Krakowskim. *Zaluski Mowy fol. 88.* Z tej zrodził dwie córki: Teresę, ta wydana za Ka-

rola księżęcia Neuburskiego, którego rodzone siostry, z najprzedniejszych w Europie monarchami skolligowane widzieliśmy: bo jedna z nich z Cesarzem, druga z Królem Hiszpańskim, trzecia z Królem Łużytańskim, czwarta z Królewiczem Polskim Jakóbem, piąta z księciem Parmeńskim, weszły w kontrakty małżeńskie. *Duryew. Niezeszła Pamięć fol. 80.* Wniosła ta Teresa z sobą posagu w dom księżęcy, pięćkroć sto tysięcy talerów bitych, prócz bogatej i przepysznej wyprawy, umarła jednak bezpotomnie. Druga córka, Józefa Marya, ta poszła za Jana księżęcia Sanguszka marszałka nadwornego a teraz W. Litewsk. i w dom ten księżęcy wprowadziła prócz wielkiej sukcesyi ordynacją Ostrogską, ile że brat jej rodzony, a syn Józefa marszałka, Józef także, starosta Sandomierski młodo i bezżenny zszedł z tego świata w roku 1720. na Wiśniczu po śmierci złożony *). Był ten marszałek z sejmu 1685. komissarzem do dystrybucy hiberny, *Constit. fol. 6.* i do rewizyi skarbu koronnego. *Constitut. fol. 8.* a z sejmu 1690. deputat do boku królewskiego pod wojnę Turecką, dla obrad napadających, *Constitut. fol. 8.* Do Matki Boskiej Częstochowskiej, że dał serce złote i blachę złotą, i klejnot z samych dyamentów sadzony, pisze *Nieszporokow. fol. 323.*

Konstantyn Jacek podczaszy koronny, starosta Białocerkiewski, Sądecki, Golubski, Grzybowski, syn trzeci i najmłodszy Stanisława wojewody Krakowskiego, a przedtem krajezy zda mi się koronny, świat młodo i dalsze o sobie nadzieje pożegnał w roku 1663. pogrzebiony u Fary w Jarosławiu, z żoną swoją Barbarą Domicellą Szczawińską wojewodzanką Brzeską Kujawską, żadnego nie zostawiwszy potomstwa. *Zaluski Mowy fol. 87.* wspominają go *Konstytucye 1647.* komissarzem na rozsądzenie krzywd pogranicznych od Węgier. *Constit. fol. 6.*

*) Co się z ordynacją Ostrogką po Janie Sanguszkę marszałku nadwornym Litewskim stało patrz pod literą S. to się jednak dodaje, iż przez tranzakcye spisane w Kolbuszowie większa część i prawie trzy części ordynacyi w dom Lubomirskich najbliższych Jana ordynata weszło. — Stanisławowi Lubomirskiemu strażnikowi na ówczas potem marszałkowi wielkiemu koronnemu dostał się *Konstantynów* z przyległościami z dóbr zaś dziedzicznych, *Wiśnicz.* — Bratu jego Antoniemu wojewodzie Lubelskiemu *Pików* z ordynacyi, z dziedzicznych *Opatów.* — Chorążego koronnego Jerzego dzieciom *Cudnów.* — Wojewodzie Rijowskiemu na ówczas podstolemu koronnemu *Stepan* i *Dubno:* miecznikowi koronnemu *Miropol.* — Córce starosty Bolemwskiego Radziwiłowej *Koźmin.* — *Przypisek Krasickiego.*

Jerzy Sebastyan marszałek wielki koronny i hetman polny, starosta Krakowski, Chmielnieki, Pereaslawski, Niziński, Razimirski, Olsztyński, Dobezycki, Spiski, syn średni Stanisława wojewody Krakowskiego, ten według *Kochowskiego climac. 3. lib. 6.* gdy wszystkę fortunę swoją dzielił między trzech synów, trzy tylko rzeczy zostawił nad podział, to jest Namiot, który od Kozaków kupił wzięty Turkom pod Chocimem; Laskę marszałkowską, którą mu był darował Mikołaj Wolski marszałek wielki koronny, i Ramienieć w rynku Krakowskim, te trzy rzeczy, temu się z synów miały dostać z woli jego, któremu by to, z urzędu w ojczyźnie konferowanego, należało, które wszystkie temu się Jerzemu dostały; laska jako marszałkowi; namiot jako hetmanowi; kamienica, jako generalowi Krakowskiemu na przyjmowanie gości. Do cudzych krajów od ojca wyprawiony, w Hiszpanji od Króla Filipa, sygnetem z bogatym bardzo dyamentem był regalizowany. Powróciwszy do ojczyzny pod Stanisławem Koniecpolskim hetmanem pierwiastki dzieł rycerskich założył, potem nie tylko liczne pulki do boju prowadząc, ale też zdrową radą ojczyzny, od walących się tłumem na nie przygod, ratując, zasłużył sobie na wielką u wszystkich estymę. Władysławowi pewnie Królowi przypadł był do gustu, dla żywości i darżkości ducha, i lubo wolnie tak na sejmikach jako i na sejmach, przeciwko niektórym dworu królewskiego wybojom mówił: ba i marszałkiem będąc izby poselskiej w roku 1643. (którą funkcyą nad lata swoje rozsądnie piastował) gdy na pewną rekwizycyą od tronu zażyć go cheiano, żadną miarą zezwolić niechciał; lubo mu odgrażano niełaską Pańską, dawszy się z tem słyszeć, że wolę wszystko stracić, niżeli wiarę ojczyźnie: w roku także 1644. posługując na sejm, gdy promowował owę konstytucyą, żeby Król wojny na Turków nie podnosił: przecież go Władysław Król, i jego miłość ku ojczyźnie, tak kochał, że krom generalstwa Małopolskiego i inszych starostw, laskę mu nadworną koronną po śmierci Łazanowskiego konferował. Pod Zborowem, potem Beresteczkiem i Zwańcem życie swoje i fortunę dla dobrałożył pospolitego, kędy też jego radą stanęło, że się Tatarzy od Kozaków oderwali. Gdy się potem wojna Szwedzka otworzyła, a jedni z Panów Polskich do Szwedów szczęściem ich uwiedzeni wiązali się, drudzy przed nimi za granice umykali, on nierozzerwanie przy Janie Razimierzu Królowi dostawał, Spiż orężem i ludem uzbroiwszy; samego nawet Króla Jana Razimierza, za granicami bezpieczeństwa swego szukającego, nazad do Polski sprowadził, w Łancucie u siebie mile przyjął, sam zaś pod Kraków z wojskiem poszedł, kędy Szwed-

dów obległszy, przez długi czas jesienny, nie respektując na ciężkie nieba niepogody, ściśle ich trzymał, głodem ich chcąc wymorzyć: tym czasem Rakocy w Polskę wtargnął, którego gdy ani legacją, ani listami od imprezy odwieść niemógł, Kraków zostawiwszy, poszedł przeciwko niemu z ludźmi, przeszkadzając mu, żeby się był z Szwedem nie łączył. Pod ten czas z Królem w Częstochowie będąc, buławą pełną ucezesony, którą tamże zaraz przy obrazie Najśw. Matki zawiesił, a do Transylwanji z wojskiem wpadłszy, ogniem i mieczem pustoszył, ztamtąd powróciwszy, wojsko Rakocego, to różnemi wybojami, to podjazdami, tak znużył i przytarł, że go do traktatu o pokój przymusił. Koronę, przez Alexandra Wolfa potem opata Peplińskiego, szczęśliwie z Krakowa przed Szwedami uprowadził, których na kilku miejscach ten pamiętny hetman nie małą klęską, to pod Warką, to indziej, gdy razi, Król Szwedzki widząc, jak wieleby zyskał, gdyby tego serdecznego wodza na swoją stronę przeciągnął, bogatemi obietnicami nęcił go nie raz do siebie, listami zapraszał, pogroźkami chciał ustraszyć, ale nieprzełamany na to wszystko Jerzy, stał mocno przy Janie Kazimierzu. Torunia z Cesarskim wojskiem dobył pod Szwedami, Grudziądz z niemi spalił, a potem między innemi komissarzami do traktatów naznaczony, pokój pożądaný w Oliwie zawarł. Na Moskwę potem zwyciężką szablę obrócił; gdzie w wygranej pod Cudnowem, i hetmana rozsądnego i nieustraszonego kawalera urząd na sobie wypełnił, a po zwycięztwie, został się z wojskiem na Ukrainie, na ukrócenie buntów Rozańskich, a pod Słobodyszczany, Chmielnickiego w czterdziestu tysięcy na odsiecz idącego Moskwie, chwalebny męstwem i odwagą zniósł szczęśliwie, więźniów przedniejszych, i odebrane chorągwie, rzuciwszy pod nogi królewskie. Z tych tedy zasług swoich w ojczyźnie wsławiwszy się, nie tylko, że miał u wszystkich wielką stymę i powagę, ale też i affekt; bolała na to emulantów jego nienawiść, i chcąc go u tego w respekcie zrujnować, którego on na tronie Polskim, już z fortuny uszezerbkiem znacznym, już z zdrowia i życia azardem, gorliwie utrzymywał, Jana mówię Kazimierza, w suspieye uwikłała, *Invidiae succubuit, quasi majora (superstite Principe) cive agitaret*, mówi Potocki o nim *Centur. Viror. fol. 72*. Bronił ci się wprawdzie tak prywatnie, jako i publicznym skryptem z druku rozrzuconym, manifestując wszystkim niewinność swoją, oświadczał się, że jeżeli w jaką niełaskę u dworu przyszedł, ta nie z kądnąd pochodziła, tylko, że jako kochającemu ojczystą wolność synowi przystało, bronił kardynalnego jej prawa, żeby

stante vita Jana Kazimierza, na żadną elekcją nie pozwalać. Gdy jednak to wszystko, nietylko mu nie ugłaskało, ale jeszcze bardziej zajątrzyło serce Pańskie, wojsko zebrawszy, na królewskich ludzi pod Mątwami uderzywszy, częścią ich pobił, częścią rozsypał, po której wojnie lubo wygranej, przecież szablę zwyciężką do nóg Jana Kazimierza rzucił, Króla przeprosił, sam się na Śląsk umknął, gdzie w roku 1666. życie swoje zakończył: ciało jednak jego do Wiśnicza sprowadzone, przy wielkim konkursie zacnych ludzi pogrzebione, dnia ostatniego oczekiwane. Dekret który na niego ferowano w roku 1664. gdzie go honorów wszystkich odsądzono, na sejmie elekcji Króla Michała w roku 1669. skassowano; i z konstytucji koronnych wymazano; gdzie też wkrótce potem wydano na obronę jego niewinności *Vindicias intaminatae famae*. Był Pan wielkich z natury przymiotów, na ludzi rycerskich hojny, w raz danej sentencji statecznie stojący. W Rzeszowie fundował OO. Piarum scholarum, dawszy im ten kościół, przy którym niegdy żona jego dziedziczka na Rzeszowie Panny zakonne osadziła była, z fundamentu go wyprowadziwszy; była to Konstancya z Bobrku Ligęzianka, Mikołaja Ligęzy kasztelana Sandomierskiego córka, z niej się została córka jedna Krystyna, o której niżej, i synów trzech, Stanisław, Hieronim i Alexander. Po zmarłej Ligęziance pojął Barbarę Tarłownę, córkę Jana Karola Tarła, kasztelana Wiślickiego, pozostałą wdowę po Janie Daniłowiczu staroście Czerwonogrodzkim, ta w dom Lubomirskich wniosła dobra Janowiec nad Wisłą pod Kazimierzem, z nią miał dwóch synów, Franciszka i Jerzego, i córkę Annę, która *imo voto* żyła z Franciszkiem Sapiehą koniuszym Litewskim, a po jego śmierci z Dominikiem książęciem Radziwilem kanclerzem Litewskim, była to wielkiego i wspaniałego animuszu Pani: zesła z tego świata w roku 1701. w Krakowie u Ś. Piotra pogrzebiona, dziesięć tysięcy na rocznicę za duszę swoją zapisawszy.

Krystyna, córka Jerzego marszałka wielkiego i hetmana polnego koronnego z Ligęzianki, wydana za Felixa Potockiego kasztelana Krakowskiego i hetmana wielkiego koronnego, ta po śmierci matki swojej, od Krystyny Anny księżny Radziwiłowy kanclerzyny koronnej, ciotki swojej na wychowanie wzięta, nie tylko w pobożności chrześcijańskiej, ale też w ręcznej robocie, wielki poler wzięła; którego potem w dalszem życiu swoim na chwałę Boską sownie zażyła, gdy przybytki Boskie misterną ręk swoich pracą, po różnych miejscach ozdobiła i ubogaciła. Muzyczne także sztuki tak dobrze umiała, że jej nie łącno było dobrać równego na

skrzypcach, żeby zaś i tą samą umiejętnością Bogu się była przymiliła, sama różne o Bogu i świętych Pańskich partytury, i wiersze Polskie składała. Przecież tak z młodych lat wesola była, że wypadając z pokoju swego do panien, robotę im psowała, i do igraszek pociągała, co postrzegłszy księżna ciotka, na nitce ją do stołowej nogi przywiązać kazała, dawszy jej w rękę albo książkę jaką, albo robotę ręczną. Dorosłszy lat dziewięciu, z czytania ksiąg duchownych zapalona miłością ku Najśw. Pannie, zapisała się jej krwią własną, z palca umyślnie na to przekłótego wyciśnioną, za sługę i niewolnicę wieczną, którą kartę chowała zawsze skrycie, pokazała ją jednak spowiednikowi swemu, dwiema przed śmiercią niedzielami. W kilka czasów potem P. Bóg nawiedził tamten kraj morowem powietrzem, zasiągnęła ta plaga do samego dworu książęcego, albowiem ochmistrzyni tej Krystyny, będąc pełna miłosierdzia, i nabożeństwa, nawiedzając i ratując chorych, sama się wprzód zaraziła i umarła, poszły za nią na tamten świat, dwie panny służebne; w tem też i na Krystynie pokazały się bolączki, albo wrzody morowe przy ciężkiej malignie, jeden większy w pośrodku samego czoła, drugi mniejszy pod gardłem. Zdesperowana tedy od medyków, na śmierć się pewną gotując, spowiedź dożywną przed księdzem Starzyńskim Soc. Jesu uczyniła, w wigilią Ś. Ignacego fundatora tegoż zakonu, to jest 30. Lipca; oraz się ślubem obowiązała, że jeżeli ją P. Bóg z tak jawnego niebezpieczeństwa zdrowia, za przyczyną Ś. Ignacego wybawił, iż miała do śmierci wigilie z postem do jego święta obserwować, i w sam dzień jego uroczystości spowiadać się i komunikować. Wysłuchało njebo jej modlitwę: bo nazajutrz, to jest w sam dzień Ś. Ignacego, wrzody się przepukły i zginęły. Krystyna zaś z oczywistej zguby wybawiona, szczególnież podziękowawszy za tę łaskę P. Bogu, świątobliwie ślubowi swemu zadosyć czyniła. Z tej toni wyszedłszy, o niczem bardziej nie myślała, jako żeby się w klasztorze Ś. Teresy, Bogu na wieczną służbę oddała, i już była kryjomkiem nad wolą rodzica swego do Lubelskiego poszła konwentu, atoli potem, to za naleganiem ojca, to za perswazją samychże panien zakonnych, wróciła się do domu, i za mąż wydana, nie bez wielkiego żalu, że zamysły jej pobożne, skutku swego nie wzięły. W tym stanie położona, lubo krasnością jej urody uwiedzeni, do konwersacyi z nią lgnęli; przecież Krystyna bynamniej postrzegła w kim płochość jaką, zaraz od takiej kompanji uciekała; trafiło się że jeden z najpierwszych jej konkurentów, widząc się być upośledzonym w swych zamysłach, wydał się z tą przed nią

rezolucją, że gotów był męża jej zabić, byle był pewien przyszłego po śmierci jego z nią zaślubienia, o co należycie od niej był zgromiony, a gdy jeszcze i potem coś mniej przystojnego wymówił, wziął choćci chórą na ten czas ręką od niej policzek, ztąd konwersacya jej tę miała u wszystkich sławę, że była bez zakalu. Stroiła się według stanu swego przystojnie, ale do mniej foremnej, w Polsce na ten czas zagęszazonej mody, żadną miarą namówić się nie dała. A jak była rozumu wielkiego Pani, tak go umiała zażyć i na chwałę Boską, i na rozporządzenie domu swego, wszystkie tedy godziny każdego dnia, miały swoje zamierzenie pewne, jedne na modlitwę, drugie na książki duchownej czytanie, inne na gospodarskie interesa, inne na robotę ręczną. Sama też częstokroć pannom robotą zabawionym książkę duchowną czytała, wiary i katechizmu uczyła, sama sobie spisała niektóre miłosierne uczynki, w których się ćwiczyć miała, i lubo na ubogich hojne jałmużny sypała, onych w szpitalu nawiedzając karmiła, i dobroczynnie opatrywała: szczególnie jednak na niewolników, jej się łaskawość wydawała, których z pętów wykupowała; nawet niewolników pogańskich w domu swoim zostających, jako mogła wspomagała, i o ich do wiary nawrócenie zabiegała. Dusz także Czyscowych ratując, nietylko że różne akcy i umartwienia swoje za nich chętnie ofiarowała, ale też i drugim a osobliwie dworskim swoim, szczególną do tego pobudką była. W ćwiczeniu pokory świętej wytworną była: bo w Sokalu w klasztorze panien zakonnych Ś. Brygitty służyła im do stołu w refektarzu, i nogi wszystkim całowała; w nocy wstawając z łóżka, pannom swoim służebnym, trzewiki wycierała, całowała, i inne dość podle usługi świadczyła; na większe zawstydzenie swoje, niektóre ułomności swoje i defekta, jawnie drugim glosiła. Ciało swoje wykwinicie katowała, już paskami żelaznemi, już dyscyplinami, już różgami, już manelkami drutowemi, już włosiennicą, już postami. Nadto, ręce do góry podniesione bez podpory długo trzymała, pokrzywami się siekła, stoczki o ciało swoje gasiła, tak że po śmierci jej skancerowane wszystko od takich upałów znaleziono, kiedy jej zaś radzono, żeby wielkie, cierpienia niezwycajnego i szkodliwego zdrowiu pragnienie, wielką ku Bogu miłością nadgradzała, odpowiedziała. Jest to sobie pochlebować, mówić, że Boga kocham, a nie dla niego nie cierpieć. Jak ja mam co od kogo innego scierpieć, kiedy nie od samej siebie: dopieroż o wnętrzne usilniej się starała umartwienia; poznać to z listu jej w r. 1694. do swego Spowiednika pisanego, w którym są te słowa: Mam prawi tych czasów osobliwsze instynkta, a prawie

gwałtowne cierpieć, co ustawicznie jest we mnie, i kontentować się małemi rzeczami i drobnemi umartwieniami nie mogę. A że większych dla zakazu czynić nie mogę, trapię się, bo na mnie napada taka, eheciwość i pragnienie cierpienia, że nie czuję w sobie, żebym nie miała przy łasce Boskiej znieść by najprzykrzejszych i naturze przeciwnych rzeczy, które sobie na oczy stawiam, i cale się ich nie lękam. A że wiedziała do siebie, prędkość w mowie, z której trafileo się czasem kogo poturbować, lubo się prędko postrzegłszy, sama się wstydziła, i natychmiast przepraszała urażonych, niekontentą jednak z tego będąc, za każdą niecierpliwość, pewną jalmużnę ubogim dawała, język zaś wymyślnemi sposobami ukrócała, zkąd wprawiwszy się w większą ostrożność w mówieniu, gdy potem słuszną do niecierpliwości podawała się okazała, aż do potu sprzeciwiała się jej heroicznie. Dostał się jej pewnego czasu list domowego sługi, w którym ją nie pięknie okryślił, zmięszala się wprawdzie, ale spaliwszy kartę owę, nie tylko się nad nim nie mściła, luboby była mogła, ale też mocnem się postanowieniem ugruntowawszy, żeby mu tego nigdy nie wymawiać, ani skarżyć przed drugimi, gdzie się tylko podać okazyła, zawsze mu u męża dawała promocyą. Zakonniczy zaś pewnej, która jej honor źle traktowała, na korytarzu nogi ucałowała, i szczerzy aż do śmierci affekt świadczyła. Do spowiedzi i komunji z osobliwem przygotowaniem i uniżonością przystępowała, akty sobie niektóre do tego spisawszy, i niektóre sposoby do ucezenia Boga w sakramencie; nabożeństwa także adwentowe, postne, do Najśw. Matki i do świętych patronów długie sobie rozłożyła, i dla pamięci ponotowała, które w życiu jej *in MS.* szeroko są opisane, z tych poznać, jak się Krystyna w wielu cnotach przed Bogiem krzewiła, jaką pilność przykładała sama nad sobą w postępku duchownym, jak zawsze pragnęła, co raz doskonalej i goręcej służyć Bogu. Na cześć tego Boga, gdy drewniany kościół i klasztor panien Brygitek w Sokalu na przedmieściu pogorzał, ona na cześć Ś. Michała archaniola wraz i z mężem swoim, kościół i klasztor wymurowała, sztukateryą, ołtarzami i nowemi aparatami ozdobiła, posadzką marmurową usławszy go, który w roku 1693. jak zupełnie stanął, poświęcony od Stanisława Święcieckiego biskupa Chełmskiego. Przy tymże kościele ufundowała bractwo Ś. Józefa, pewną summę na to obmyśliwszy, z którejby wieczny czynsz corocznie mógł dochodzić. Drugi kościół drewniany wybudowała na honor Ś. Łukasza Ewangelisty pod Surowowem, mila od Krasnegostawu, na którym miejscu, za tego świętego przyczyną, wielkiej łaski Boskiej

była doznała, tej wdzięczną będąc, pieszą peregrynacją w dzień święta jego czyniła. Nadto Bazylikę Ś. Franciszkowi Xawierowi Indyjskiemu apostołowi w Krasnymstawie w r. 1695. zakładać przy kolegium naszym zaczęła, której lubo dokończyć nie mogła, dla przyspiącej w kilka lat potem śmierci, przecież na fabrykę koło niej, pewną sumę naznaczyła, z tej, i z szcudrośliwości potomstwa jej, do tej wspaniałości, w której ją teraz widzimy przyszła. Kolegji też tegoż miejsca, tak znacznych prowentów przyczyniła, że ją za swoje zna fundatorkę: tenże przybytek Boski, w srebro, aparaty bogate, puszki, kielichy, monstrancją i inne przystroiła. Modlitwy swoje pospolicie klęcząc na obadwa kolana odprawiać zwyczaj miała; mawiała zaś więc codziennie officium wielkie o Najśw. Pannie i o niepokalanem jej poczęciu, godzinki za dusze zmarłych, i o duchu świętym, o Ś. Franciszku Xawierze, o Ś. Stanisławie Kostce, Rożaniec, psalmy pokutne, psalmy o imieniu Marya, litanie o wszystkich Świętych, o imieniu Jezus, o Najś. Matce, o Ś. Ignacym i Ś. Michale, do innych zaś świętych rozłożone miała na różne dni nabożeństwa. Dawała krom tego codziennie godzinę jedną na modlitwę i rozmyślanie, co rok zaś ośm dni odprawiała rekolekcyi albo ćwiczenia duchowne Ś. Ignacego, z których jakie objaśnienia na rozumie, jakie pożytki czerpała, poznać z annotacyi jej ręką spisanych, a po śmierci jej znalezionych: rachunku sumienia swego w wieczór nigdy nie opuściła, z którego poznawszy w czym się tego dnia wykroczyło, ostrą sobie pokutę naznaczała. Na kilka lat przed śmiercią, to jest w roku 1694. długo się wprzód probując, ślubem się obowiązała, dobrowolnie żadnem kłamstwem P. Boga nie obrażać, co przy łasce Boskiej wykonała. Na rok także przed śmiercią ślub drugi uczyniła, wzbudzać w sobie pragnienie widzenia Boga, pragnienie śmierci jako najprędzej, a to jedynie dla miłości Chrystusa; także, ale krom ślubu, pragnienie cierpieć ustawicznie, i tracić zdrowie, i zniszczyć się, i tak umierać w akcie miłości i cierpienia, gdy nie może być w męczeństwie. Te śluby swoje i akty tak gorące w każdą mszę świętą przy elewacyi odnawiała. Tak się do śmierci gotowała ta przeznacna Pani, aż też w roku 1699. po kolekcyach trzydniowych, które do odnowienia ducha sobie była obrała, w gorączkę ciężką zapadła, którą postrzegłszy w sobie, zaraz do około stojących rzekła, że ta choroba ostatnia jej być miała, przetoż się na wyprawę wieczności gotując, najpierwej od spowiedzi dożywotniej zaczęła, tę ona co rok w dzień niepokalanego poczęcia Matki Boskiej zwykła była na pismie czynić, nie chowając karty

na drugi rok, ale ją zaraz po spowiedzi pałac, a to z tej racyi, żeby się co rok jak na nowe z wszelką usilnością gotowała do drugiej, powiadając, że gdyby takowej spowiedzi jeden exemplarz chowała skrycie, podobno by się spuszczala już na gotowaną i spisaną takrocznią spowiedź, bez nowego starania i przygotowania, i byłaby spowiedź mniej uważna i nabożna, że zwyczają tylko, a nie z gorącości ducha. Po spowiedzi, klęcząc ciało Pańskie z niewymownem nabożeństwem przyjęła, także i olej święty, a pożegnawszy dom cały nie bez żalu wielkiego wszystkich, akty różne do Boga gorące co raz ponawiając, w ręce stwórcy swego ducha oddała, 6. Maja, pogrzebiona w kościele naszym i swoim w Krasnymstawie, przy wielkim konkursie ludzi. Życie od jednego z naszych własnego spowiednika jej napisane obszerniej, z którego krócej to zebrałem.

Stanisław Herakliusz marszałek wielki koronny, starosta Spiski, syn Jerzego marszałka wielkiego i hetmana polnego koronnego z Ligęziańskiej, i w ojczyźnie i w cudzych krajach młodsze lata naukami wyzwolonemi polerując, tyle w nich postąpił, że sobie, w dalszym życia swego wieku, na mądrego marszałka imię zasłużył. Jakoż są w druku, jego dowcipu i umiejętności ślady niektóre, wydał albowiem. 1mo. *De Vanitate consiliorum Varsav. 1702.* 2do. *Reperitorum Opuscula latina, sacra et moralia Varsav. 1701.* Polskim zaś językiem: 3tio. *Rozmowy Artaxerxa i Ewandra polityczne, 2da edit. Częstochow. 1718.* 4to. *Tobiasz wyzwolony wierszem Varsav. 1706.* 5to. *Ecclesiastes, po Hebrajsku Coheleth wierszem Varsav. 1706.* 6to. *Jezus Nazareńsk. to jest Epigrammata o Męce Pańskiej Torun. 1723.* 7mo. *Melodya duchowna wierszem 1703.* 8vo. *Próżność i prawda rady z łacińsk. przetłóm. Torun. 1705.* 9no. *Momentu ostatnie życia jego, to jest Repertorium opuscula, od kogoś z łacińskiego przetłómaczone Vars. 1707.* 10mo. *Rady.* Tąż umiejętnością, i wymowy gładkością, gdy mu na ten czas podstolemu koronnemu, posłowi na walny sejm w roku 1670. łaskę izby poselskiej braterskie affekta konferowały, tak ją piastował; że lubo przed nim, dwa sejmy, albo się rozeszły bez żadnego skutku, albo nieszczęśliwym losem porwały się, on jednak swym przczorem tego dokazał, że publiczne obrady do pożądanego końca doprowadził. Król Jan szacując sobie w nim mądrą radę, najprzód mu łaskę nadworną, a potem wielką oddał, Rzeczpospolita zaś dla zasług jego grunta wsi królewskiej Ujazdów na sejmie 1683. puściła, tak, żeby mu napotem cała ta wieś dziedzicznym prawem hołdowała: *Constit. fol. 16.* tam on pałac

modną strukturą, i wielkim nakładem wystawił; blisko zaś Ujazdowa, to jest w Czerniakowie kościół na cześć Ś. Bonifacego i klasztor wymurował; przy którym OO. Bernardynów osadził, sam tamże po śmierci, która przypadła narok 1702. solennie złożony, z tą od siebie inskrypcją nakazaną: *Hic jacet peccator, hujus loci fundator*. Podolenieckie także kollegium OO. Scholarum Piarum, corocznie kilką tysiącami przewidował. Na Spiżu kościoły heretykom odebrawszy, kapłanów katolickich przy nich osadził. Miał za sobą *Imo voto* Zofią z Buina, córkę Łukasza Opalińskiego marszałka nadwornego koronnego z Tęczyńskiej Izabelli wojewodzanki Krakowskiej splotzoną, ta mu tylko jedną córkę powiła Elżbietę, która w małżeństwie żyła z Adamem Sieniawskim kasztelanem Krakowskim i hetmanem wielkim koronnym, fundatorka OO. Rapucynów we Lwowie; nasz także kościół Panny Maryi w Jarosławiu w polu, siła swojej ozdoby, jej szczodrobliwości powinien. Po Opalińskiej zmarłej, pojął *2do voto* Elżbietę córkę Teodora Douhoffa podkomorzego koronnego, z tej zostało się synów trzech: Teodor, Franciszek i Józef. W drodze raz będąc ten Stanisław marszałek za granicą Polską, obaczył dwóch trupów nie pochowanych przy kościele leżących, pyta się czemu by ich nie grzebiono w ziemi, gdy mu doniesiono, że prawie nie masz za co pogrzebu im sprawić, on jak był pobożnie miłosierny, rozkazał swemu podskarbiemu, aby nie odwłócznie, ile trzeba było, wyliczył, na przystojne podług katolickich obrządków ciał onych do grobu złożenie. W kilka czasów do domu swego powróciwszy, gdy się po swoim Eremitorium sam jeden przechodzi (tam się więc zwyczajnie od zgielku interesów, dla większego pokoju, z Bogiem złączenia, i ksiąg czytania, zwykł był uchraniać) obaczył dwoje ludzi, męża i niewiastę w bieli ku sobie idących. Gniewał się zrazu na ludzi swoich; że mu importunów do niego wpuszczono, potem jednak zbliżywszy się ku nim, pyta się coby zacz ludzie byli, i czego by od niego chcieli; myśmy są prawi ci, którymś ty na tem a na tem miejscu łaskę wyświadczył, gdyś na pochowanie ciał naszych szkatuły swojej nie żałował, przyszliśmy tu po to, abyśmy ci za tę uczynność podziękowali, a oraz upewnili cię o nieśmiertelności dusz ludzkich; co wymówiwszy zniknęli. *Bielicki Kazanie na Dzień Zaduszny. Żaluski* zaś o nim tom. 3. fol. 169. tak mówi *Eo perduxit animum Stanislaus, ut non tantum malus esse civis noluerit, sed nec potuerit.*

Teodor wojewoda Krakowski, starosta Spiski, syn najstarszy Stanisława marszałka wielkiego koronnego, wziął to

krzesło po Franciszku Wielkopolskim zmarłym w r. 1732. Pańskiego serca i ludzkości wielkiej senator. Franciszek brat jego średni, żyć przestał w r. 1721. bezżenny. Są w druku wojewody, *Nowy miane na sejmie Grodzieńskim*, ale po łacinie przełożone w Krakowie *in fol.* 1731.

Józef wojewoda Czarniechowski umarł 1732. syn trzeci i najmłodszy Stanisława marszałka wielkiego koronnego. Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał; pierwszy raz z Belzecką córką Adama kasztelana Belzkiego, ta *improlis* zesła, drugi raz z Teresą córką Józefa Mniszela marszałka wielkiego koronnego pozostała wdową po Stadnickim wojewodzie Wołyńskim, z tej się zostaje potomstwo, to jest, córka Anna, z Wacławem Rzewuskim pisarzem polnym koronnym a teraz wojewodą Podolskim dożywotnie żmówiona.

Tenże Józef wojew. Czarniechowski, miał także dwóch synów.

1. Antoni starszy, najprzód strażnik koronny dalej wojewoda Lubelski, Krakowski, nakoniec w roku 1779. kasztelan Krakowski, pojął *Irasińską* Zofię kasztelanę Wiślicką, wdowę po Janie Tarle wojewodzie Sandomierskim, z tą nie zostawiwszy potomstwa, umarł r. 1782. — 2. Stanisław marszałek w. koronny, Wiślicki, Goszczyński, Latowicki, Lubaczowski starosta, mąż w radzie znakomity, urząd swój chwalebnie sprawujący, bezpieczeństwo i ozdobę stołeczne miasto jego winne zabiegom. Wdzięczeń prac chwalebnych Stanisław August król medal z wyobrażeniem jego wybić kazał, dodawszy napis pelen pochwał. Złączył się dożywotnie z Elżbietą księżniczką *Czartoryską* wojewodzanką Ruską, z tej cztery córki: Elżbieta Potocka, pisarzowa koronna — Alexandra także za Potockim podstolim bratem powyż wymienionego — Konstancya Rzewuska hetmanowa koronna — i Józefa za Janem Potockim krajczym. Umarł roku 1783. — *Irasiński*.

Hieronim Augustyn kasztelan Krakowski hetman wielki koronny, starosta Ryczywolski, syn drugi Jerzego marszałka wielkiego koronnego i hetmana polnego z Ligęziankiej, fundator OO. Reformatorów w Rzeszowie pod tytułem wniebowzięcia Matki Boskiej, tamże do wzrostu kolegji OO. Piarum Scholarum siła dopomógł, przeniósł się na życie nieśmiertelne w roku 1706. sył honorów w tej ojczyźnie, luboć umierając pragnął więcej, dla dobra jej zapracować. Był zaś najprzód chorążym koronnym 1676. od Jana III. na koronacyi ogłoszony, *Constit. fol. 9.* z którym tytułem marszałkował izbie poselskiej w Warszawie 1681. luboć ten sejm do skutku nie przyszedł, przedtem zaś komissarzem go Rzeczpospolita zapisała, do boku królewskiego dla obrad wojennych. W roku 1683. oddawał mu od tronu łaskę nadworną koronną brat jego rodzony Stanisław, z tej w roku 1692. posunięty na podskarbstwo wielkie koronne, *Constit. 1703.*

fol. 6. W roku 1702. dano mu województwo Krakowskie z buławą polną, a w kilka miesięcy, wziął kasztelanią Krakowską i buławę wielką. Mąż w rycerskich dziełach wyćwiczony, czego dał jawne dowody, pod Wiedniem, Prezburgiem, Brudą, Nowymi Zamkami, Jaurynem i indziej, kędy Niemieckim wojskom drogę do zwycięztwa torował: w Wołoszech także pod Rilią wszędzie tryumfalne z Turków żniwo zbierając; tej zaś experyencyi wojennej w Malcie nabył, gdzie popisawszy się z nieustraszonem sereem, między kawalerów Maltańskich był policzony, dla czego potem, dyspensa papieżka zachodzić w ślubie czystości musiała, gdy brał w małżeństwo Bokunownę stolnikownę Litewską, ta mu powiła trzy córki: Annę, która żyła z Franciszkiem Wielopolskim wojewodą Krakowskim, panią mądrą i bogobojną: N. ta z Jakóhem Rybińskim wojewodą Chelmińskim: N. ta z Towiańskim podkomorzym koronnym. Synów także trzech: Jerzego, Jana i Alexandra. Z tych

Jerzy pisarz polny koronny, starosta Bogusławski, żona jego Maryanna, Kazimierza Ludwika Bielińskiego marszałka wielkiego koronnego córka, z tej ma potomstwo synów i córki. Kazimierz starosta Bołemowski. Jan brat jego rodzony, pojął Branicką wojewodzankę Podlaską, z której niedorosłe dzieci; poseł z Sandomierskiego na konwokacyą 1733.

Ten Jerzy pierwszy syn Hieronima, dziedzic na Rzeszowie był później chorążym w. koronnym, z potomstwa mianego z *Bielińskiej*, córkę wydał za Jordana kasztelana Wojnickiego, a syn cześnik koronny, starosta Bokusławski z *Malachowską* kancelrzanką koronną żył bezdzietny. Powtórnem małżeństwem złączył się Jerzy chorąży koronny z *Sztejnową* z tej starsza córka za Adamem Ponińskim podskarbisem w. koronnym, druga Barbara *Imo voto* za Kaspsem Lubomirskim wojewodziecem Krakowskim, *Zdo voto* za Kalixtem księciem Ponińskim bratem podskarbiego. — Brat młodszy Jerzego Jan starosta Bołemowski, dziedzic na Głogowie i Rybotyczach z *Branickiej* zostawił córkę Jedynaczkę Maryą księżną Radziwilowę wojewodzinię Wileńską, wielkich przymiotów Damę. — *Kwasicki*.

Alexander najprzód kuchmistrz, a temi czasy, gdy to pisze, miecznik koronny, syn trzeci Hieronima Augusta kasztelana Krakowskiego i hetmana wielkiego koronnego, brat dopiero wspomnianych, złączył się dożywotnie z Fitzdonowną koniuszanką Saską, z której zostawuje potomstwo:

To jest córek cztery: Maryannę, ta w panińskim stanie umarła, druga za Rutowskim feldmarszałkiem Saskim, trzecia za Desallem posłem francuzkiem w Stambule, czwarta za Flemingiem ministrem gabinetu Saskiego. — *Kwasicki*.

Alexander starosta Sądecki i Pereasławski, syn trzeci Jerzego marszałka wielkiego koronnego i hetmana polnego

z Ligęzianki, żywość lat swoich poświęcił dobru pospolicemu w różnych expedyceyach wojennych osobliwie pod Chocimem z Janem III. w roku 1674. był posłem na konwokacyą generalną Warszawską, i z niejznaczony do rewizyi skarbu koronnego, *Constit. fol. 13.* atoli w następującym roku mlodo go śmierć wydarła, i wielkie o nim nadzieje, w grobie zasypała: umierając kollegio naszemu Krakowskiemu u Ś. Piotra, pańskiej swojej na nas łaski pamiątkę zostawił. Przybrał był sobie w dożywotnią ligę Katarzynę córkę Pawła Sapichy wojewody Wileńskiego i hetmana wielkiego Litewskiego, z tej spłodził córkę Annę, która *1mo voto* zaślubiona Janowi Wielopolskiemu staroście Krakowskiemu, *2do voto* Stanisławowi Małachowskiemu wojewodzie Poznańskiemu; i synów trzech Jerzego, Józefa i Michała. Z tych Józef opatem umarł Tynieckim, święcony na kapłaństwo r. 1696. większym honorom śmierć prędką przeszkodziła.

Jerzy wojewoda Sandomierski, starosta Sądecki, to krzesło wziął po Jakóbie Morsztynie zmarłym w r. 1728. przedtem zaś był obożnym koronnym, syn Alexandra starosty Sądeckiego, mąż rycerski, pojął *1mo voto* Straubhausenownę domu rodowitego w Niemczech, z tej córka Anna Karolina, weszła w związki małżeńskie, z Antoninem Dąbskim wojewodą Brzeskim Kujawskim, starostą Inowrocławskim, i dwaj synowie Stanisław starosta Sądecki, i Józef starosta Jahorlicki, z których pierwszy marszałkował w trybunale Radomskim 1739. posłował na sejm 1738. *2do voto* Angelę Michowską wdowę po Suchodolskim, z tą potomstwa żadnego nie zostawił.

Michał podstoli koronny starosta Pereasławski syn ostatni Alexandra starosty Sądeckiego, żył bezzennie, wielkich cnót Pan, nikomu nienaprzykrzony, starożytności szacownik.

Z synów tego Jerzego wojewody Sandomierskiego, młodszy Józef później podstoli Litewski, starosta Sądecki, dwa razy wkraczał w śluby małżeńskie, *1mo* z Maryanną *Jablonowską* wojewodzanką Rawską, *2do* z Magdaleną *Lubomirską* miecznikówną, z obiema bezdzietny. — Starszy brat jego Stanisław a pierwszy syn Jerzego wojew. Sandomierskiego niezmiernej substancyi dziedzic był najprzód podstolim koronnym dalej wojewodą Braclawskim nakoniec wojewodą Kijowskim, z *Pociejowny* strażnikowny koron. zostawił potomstwo: córkę za Józefem Potockim starostą Halickim i synów, Xawerego i Michała. — Z tych Xawery pojął Antoninę *Potocką* wojewodzankę Kijowską, drugi Michał pojął *Rzewuską* chorążankę koronną. — *Krasicki.*

Franciszek Sebastyan starosta Olsztyński, czwarty syn Jerzego marszałka w. koron. i hetmana polnego z Tarłowny,

jak wielkimi od natury darami ozdobiony, tak wszystkich prawie serea do siebie nęcił; gdy tedy w najlepszą krzesła w senacie i inne honory czekają go, w śmiertelne tym czasem zapadł umhry w roku 1699. bezżenny.

Jerzy Dominik wojewoda Krakowski, starosta Ruzimirski, piąty i ostatni syn Jerzego marszałka wielkiego koronnego i hetmana polnego z Tarłowny, był wprzód podstolim koronnym, a potem podkomorzym. Z młodych zaraz lat swoich rękę na nieprzyjaciół tej ojezyny zaprawiał, Tatarów w roku 1686. Kozaków na różnych miejscach, Turków pod Wiedniem i codzień zwycięzko znosząc. Pańskiego animuszu senator, którego dowody dał światu całemu w sprawie Toruńskiej, w której najpierwszym z komissarzów z sejmu deputowany, nie niedbając na paszkwilne, któremi honor jego lżyła herezya, skrypta, nie oglądając się, na bogate obietnice, respekta wielkich ludzi, samego Boga i Matki jego honor, za punkt swego honoru wzięwszy, sprawiedliwie tych, którzy świętokradzko zelżyli obrazy świętych pańskich, pod miecz katowski osądził, a między niemi prezydenta Toruńskiego: obszerniej tę tranzakcyę opisał i dekret: *Naramow. in Facie Rerum Sarmat. p. 1. fol. 325.* Do Częstochowskiego Matki Boskiej obrazu, więcej niż stotysięcy wysypał. Naszym, w Polonnym, dziedzicznych swoich dobrach, missyą fundował, rezydencyą i kościół pod tytułem Ś. Antoniego wymurowawszy: poszedł po zapłatę swoich zasług w roku 1727. w Częstochowie pogrzebiony. Pierwsza jego żona była Bokunowna stolnikowna Litewska, ale się to małżeństwo rozeszło. Druga Magdalena, córka Stanisława Tarła wojewody Lubelskiego; wdowa po Szembeku stolniku koronnym, ta mu powiła dwóch synów, z których Antoni starosta Ruzimirski; pojął temi czasy Ożarowską obożniankę koronną.

Ten Antoni starszy syn Jerzego wojewody Krakowskiego, starosta Ruzimirski, później miecznik koronny z *Ożarowskiej* starszej córki Jerzego obożnego koronnego, zostawił córkę Magdalenę złączoną 1o z Józefem Lubomirskim podstolim Litewskim, (jak wyżej) 2o. z Michałem Sapichą wojewodą Połockim, hetmanem polnym, i kanclerzem w. Litewskim, — i syna Marcina któren pojął 1o. córkę *Haddyka* sławnego generała w wojsku cesarskiem. 2o. *Stepkowską* kasztelanę Rujowską. — Franciszek drugi syn Jerzego wojewody Krakowskiego a brat Antoniego, chorąży w. koronny, Biecki, Ruzimirski i Olsztyński starosta umarł bezżenny 1774. roku. — *Krasicki.*

Luboński herbu *Leszczye*, w Kaliskim województwie. Jan Luboński pisarz grodzki Oświecimski. Jan drugi kanonik Kaliski. Jan trzeci i poeta i orator, i żołnierz dobry. Stanisław 1696.

Luboszczyński. Michał Luboszczyński w województwie Witebskiem, w powiecie Orszańskim podpisał elekcją Jana III.

W r. 1778. N. Luboszczyński sędzia grodzki Witebski. — *Krasicki*.

Lubowiecki herbu Kuszaba, w Dobrzyńskiej ziemi. Jan z Lubowic Lubowiecki sędzia ziemski Rąwski 1452. *Statut. Mazow. fol. 94.* Maciej Lubowiecki, *clarus fortuna sed varia*, mówi o nim nadgrobek, w Wrocławiu zmarłemu w roku 1552. położony. Z tegoż domu, niektórzy w Krakowskiem województwie osiedli, z tych był Bartłomiej, który z Borzykowską zostawił dwie córki Katarzynę Maciejowską, i Elżbietę Puckową, synów zaś pięciu, Adryana, Bartłomieja, Szeszesnego, Stanisława i Jana. Z tych Szeszesnego syn Abraham, miał za sobą według *Baranow.* Elżbietę Niewiarowską, która pierwiej była za Jędrzejem Kmitą pisarzem ziemskim Krakowskim, zostawiwszy potomstwo, umarł 1616. w kościele Niegowickim pochowany, siostra jego była za Sewerynem Niewiarowskim, od której córka, żyła z Janem Stanisławskim podstarościm Dobezyckim, to *Baranow.* Genealogia tego domu powiada, że Adama Lubowieckiego dwóch było synów, Felicyan, od którego tylko córka została Jadwiga Niewiarowska, i Jan który spłodził Władysława sędziego ziemskiego Krakowskiego, był to człowiek tej ojezynie, dobrze, czy w pokoju, czy w boju zasłużony, jako mu to przyzna *Konstytucya 1661. fol. 24.* posłował na różne sejmy, marszałkował w izbie poselskiej 1668. komissarz od skonfederowanych, pokój z Królem zawarł nad Pileą. *Kochow. climact. lib. 5.* Wieruska, jednego mu syna powiła, Józefa Adama starostę Oświecimskiego, ten pierwszym związkiem złączył się był z Urszulą Krasicką z Izabelli Malińskiej urodzoną, miecznikówną Przemyską^{*)}, z tej była córka Anna, najprzód za Janem Tarłem wojewodą Lubelskim, a potem gdy się to małżeństwo rozeszło, za Franciszkiem Rzewuskim starostą Czulezyckim; z obiema *sterilis.* Zdo voto tenże Józef pojął był Konstancyą Donhoffównę, atoli potomstwa nie było. Stefan chorąży Krakowski. *Constit. 1659. fol. 38.* *Paprocki* i *Okolski* pisze ich Lubowiecki.

W r. 1778. Jacek Lubowiecki miecznik Radziejowski. — W r. 1788. Maciej Lubowiecki miecznik Radziejowski. — *Krasicki*.

*) Po tej Urszuli Lubowieckiej staroście Oświecimskiej, córce Adama Krasickiego chorążego Wolyńskiego dostały się w dom Krasickich dobra w województwie Lubelskiem, *Rudno* z przyległościami między Markuszewem i Rokiem, zaś w województwie Krakowskiem *Niewiarów* z majątnościami do niego należąciami. — *Przypisek Krasickiego.*

Lubowiecki herbu *Śreniawa*, w Wołyńskim województwie i indziej i w Wielkiej-Polszcze. Jan pod Chocimem odważny żołnierz. Piotr pod Smoleńskiem porucznikując, na wieczny się pokój przeniósł. Wacław brat jego, wzięwszy po śmierci braterskiej porucznikostwo siła w Moskwie dokazował. Paweł długo w wojsku koronnem żołąd prowadząc, w niewolę się Tatarską dostał: Jakób kanonik Chełmski 1607. z synodu prowincyalnego Piotrkowskiego, deputowany do kompozycyi między stanem duchownym i rycerskim. *Constit. Synod.* Katarzyna Jana Bielskiego małżonka. Maryanna zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie. Stanisław w Lubelskiem. Adam w Podlaskiem 1632. Jan Franciszek najprzód stolnik Ciechanowski, sekretarz królewski, potem kasztelan Chełmski 1661. *Constitut. fol. 59.* dalej kasztelan Wołyński, żona jego Konstancya Charłęska, *Constit. 1667. fol. 19.* Gabryel sekretarz królewski, Franciszek i Wacław 1648. Ludwik w ziemi Warszawskiej 1674. Antoni podczaszcy Rijowski sędzia kapturowy Lwowski 1733.

W r. 1788. Piotr Lubowiecki podstoli Horodelski. — *Krasicki.*

Lubrański herbu *Godziemba*. Zdawna w Brzeskiem Rujawkiem województwie dziedziczyli. Z tych Jędrzeja z Lubrańca sędzię Brzeskiego Rujawskiego znajdziesz, u *Łaskiego w Statucie w roku 1413. fol. 127. i w roku 1436. fol. 110.* Wincentego z Lubrańca wojewodę Poznańskiego, położył *Paprocki* w roku 1380. ale się pomylił: bo się ten Wincenty, z Rępy pisał, z domu Łodzian, nie Godziemby jako wszyscy historycy o nim świadczą. Dopieroż się ci mylą, którzy Lubrańskiego chcą mieć: za Ludwika Króla biskupem Rujawskim: bo ani *Długosz* w historii swojej, ani *Damałowicz*, który z starych przywilejów, monimentów, i *Actis Capituli*, wypisał wszystkich biskupów Rujawskich, żadnego między niemi nie liczą Lubrańskiego. Poznańskiemu infułatami dwóch było Lubrańskich, jeden Jędrzej nazwany Łaskary, pisał się z Gosławic; z dziekanji Krakowskiej i probostwa Włodawskiego, do tej katedry zgodnie od wszystkich obrany, lubo na ten czas nie obecny w Węgrzech albowiem w Budzie interesów tej ojczyzny, z innemi komissarzami przeciwko Krzyżakom doglądał, urodzony był z ojca Łaskarego, z matki Doroty, mąż życia pobożnego, i bez zakału, miłosierdzia na ubogich, miłości ku ojczyźnie. Na Konstancyeńskie concilium od Jagiella Króla z innemi wysłany, trzy razy kazał Niemieckim językiem, gdzie wielką o sobie sławę wzniecił, mądrością i przykładnymi obyczajami. *Bzov. in Annal. tom. 15.* Już był u siebie postanowił, spuściwszy Biskupią godność, w klasztorze Austryackim Melliku, zakonne

życie zacząć, i dlatego suksessora sobie na pasterskiej funkcji, zamierzał jednego z tych, to jest albo Kozłowskiego herbu Lis, teologii na ten czas profesora, albo Mirosławia proboszcza Gnieźnieńskiego, ale gdy mu tego zabronił Marcin V. Papież, widząc go kościołowi Bożemu potrzebnego, w roku 1426. w dziedzicznych swoich dobrach Gosławicach, gdzie zamek był wymurował, zasnął w Panu, w katedrze Poznańskiej pochowany. *Długosz Vitae Episc. Posn.* Drugi Jan *juris utriusque* doktor, najprzód biskup Płocki, do której infuły według *Lubińskiego in Vitae Episcop. Plocens.* takim sposobem wstąpił. Był na dworze królewskim w wielkich respektach stryj jego rodzony, Grzegorz Deitarus archidyakon Krakowski (ja go czytam proboszczem Szkalmirskim na liście Króla Albrychta danym miastu Lubelskiemu w roku 1495. u *Paproc. fol. 200.* oraz i podkanclerzym koronnym, i żup tak wielkich, jako i Bocheńskich administratorem w roku 1488. i w *MS. Piotrkowskich.* Jeździł w legacyi, od Króla Kazimierza do Króla Czeskiego w roku 1469. *Cromer lib. 27. Biel. fol. 449.* Nadgrobek jego w Krakowie na zamku powiada o nim, że był, *in pauperes oppressosque clementia singulari* umarł roku 1500. Tenże, według pewnego pancyryku kościół w Kruszyńcu wystawił) człowiek jak w politycznych interesach wielkiej experyencyi i dzielności, tak w duchownych, bardzo szczupłej umiejętności, co widząc do siebie, nie tylko się na kapłańską funkcją święcić nie chciał, ale też gdy mu łaska królewska, biskupstwo Płockie, podtykała, sumienia swego zawodzić nie chcąc, prosił Jana Albrychta, aby tę godność raczej znalazł na synowca swego Jana proboszcza Poznańskiego, (jako ma *Łaski w Statucie fol. 110.* w roku 1493. z którym tytułem wspomina go *Cureus in Annal. fol. 361.* komissarzem do Głogowa na słuchanie i rozsądzenie spraw) pobożnością i mądrością znakomitego podobała się tak skromna i świątobliwa rezolucya Królowi, przetoż tym chętniej na Jana serce swe nakłonił, że jednak wiedział iż i lat młodość; i w Płockiej kapitule nieznamość osoby jego, mogły mu wstęp tamować do tej prerogatywy, dla tego Fryderykowi kardynałowi i arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu zlecono, żeby on powagą swoją, Janowi do tej infuły dopomógł. Zjechał Fryderyk na kapitułę, gdzie pozór uczyniwszy jakby sobie życzył biskupstwa Płockiego, wszystkich kanoników suffragią, na swoją ciągnął stronę: ci jednak większą częścią na Mikołaja Bartnickiego kustosza i kanonika Płockiego, zgodzili się: wszakże Mikołaj na prośbę Fryderyka, znalazł wszystko swoje prawo do tej infuły na niego. Tak Fryderyk mając już w ręku tak tych kanoników vota,

którzy o jego zamysłach wiedzieli, jako i te, które na niego spuścił, Mikołaj, Jana Lubrańskiego biskupem ogłosił, potwierdził Alexander VI. poświęcił tenże Fryderyk, nie bez szemrania kapituły. Atoli Jan ledwo rok tą dycecyą rządząc, fundowawszy w Skąpym zakonników Ś. Franciszka Bernardynów; przeniósł się na Poznańskie, w roku 1499. z tym tytułem, w roku 1501. jeździł do Brzeście Litewskiego, do Alexandra księcia, Królestwo mu Polskie ofiarując. W r. 1513. Zygmunta I. Króla Polskiego w Poznaniu wielkim splendorem przyjmował i częstował: a gdy tam Barbara Królowa, córkę Jadwigę, potem Joachimowi margrabi Brandeburskiemu w małżeństwo zmówioną, powiła, bogate jej upominki darował *). Na Wiedeński zjazd w roku 1515. w pięknej się stawił komitywie, senator mądry i wspaniałego serca, lubo do cholery skwapliwszy, ojezyznę kochający, wszystkim przystępny, katedralny kościół Poznański, i wszystkie kanoników i wikaryów rezydeneyę, murem w koło opasał, kościół tenże miedzianą blachą pokrył, w bogaty aparat przystroił. Szkoły tamże wymurował i uposażył: kanoników regularnych w Lubrańcu fundował na 12 osób, i klasztor wymurował. *Damal. in Vit. Episc. Cujav.* Kościół w Warszawie OO. Bernardynów niegdy od Anny księżny Mazowieckiej fundowany, ale ogniem nadwężony reparował. *Haroldus* pod rokiem 1454. *num. 27. z Vadinga.* Kościół Ś. Stanisławowi biskupowi, i szpital przy nim Ś. Gertrudy gdzie teraz collegium Soc. Jesu, wystawił; w Razimierzu na cześć Ś. Jana, jednego z pięciu braci męczenników Polaków, i klasztor OO. Bernardynom wystawił. Wiele innych przybytków Boskich w swojej dycecyi, albo upadające dzwignął, albo starością nadwężone naprawił, ozdobił, i w porządek należyty opatrzył, aż też po zapłatę prac swoich pasterskich przeniósł się do nieba w roku 1520. w katedrze Poznańskiej złożony, gdzie mu z kamienia nadgrobek wystawił Piotr Tomicki biskup Poznański, z tą pochwałą: *Divinis et humanis literis, juribusque ac singulari prudentia et magnitudine animi praeditus, de Republica, de Ecclesia sua deque pauperibus et studiosis optime meritus.* Pisali o nim *Lubieński in Episcop. Plocen. Vitae Episcop. Posnan.* Siostra jego była za Gajewnickim, z której córka Barbara dostała się Zbigniewowi

*) Ten Jan biskup Poznański, w roku 1512. w raz z Lubarzem Górką kasztelanem Poznańskim i Krzysztofem Szydłowieckim podkancelerzem koronnym, był wyznaczony posłem na wesele tejeż Barbary *Zapolji* z Zygmuntem I. Królem. — *Cod. Dipl. Vol. I. fol. 118. — Krasicki.*

Pstrokońskiemu. *Lubieñsc. in Vit. Pstrokonji.* Jadwiga z Lubrańca, Macieja z Bnina Opalińskiego kasztelana Łędzkiego małżonka, matka Jędrzeja marszałka wielkiego koronnego. Mikołaj Gardzina z Lubrańca, najprzód kasztelan Łędzki r. 1496. *Statut Łaskiego fol. 110.* potem wojewoda Kaliski i starosta Łęczycki, na liście Zygmunta I. u *Łask. w Statucie* na początku, na koniec wojewoda Poznański, ten z Janem biskupem Poznańskim bratem swoim, taką był ordynacją dóbr swoich uczynił: to jest aby Lubraniec wielki i mały, Kalny, Redecz (podobno Radech od którego Radeccy, Godziembowie), Kunkowa wola, Razony, Wielkiego Redecza połowicą, Krowice, Gwiliw, Siemieniowo, Jamszewo, połowica Żydowa, Wroszowa połowica, Biernacie połowica, młyńca i lasa połowica w Brzeskiem województwie. Bącz, Biskupice, w powiecie Radziejowskim: Wiewiecze i część w Chądowie w Łęczykiem, część w Psarach i w Grzeczynie, w Przedeckim powiecie, gdyby nie stało potomstwa tego wojewody, żeby na te spadły: na Tomasza Lubrańskiego dzierżawcę Piotrkowskiego, albo na Bernata z Biernacie (ja czytam Bernarda z Lubrańca kanonika Krakowskiego, sekretarza królewskiego w roku 1493. u *Łask. w Stat. fol. 110.*) albo na Skalnego Radecza Lubrańskiego, albo na Laskarego, którzy szli od dziada ich, albo na Adama Święcickiego, albo na Jana Puniewskiego, którzy też szli z Lubrańca: córką tego wojewody gdyby za męża poszły, pięćset złotych Węgierskich, gdyby do klasztoru dwieście tylko złotych naznaczono. Ale za Zygmunta Augusta wszystko się to odmieniło, gdy Jakób Chlewicki, pojął córkę Tomasza Lubrańskiego kasztelana Brzeskiego Kujawskiego, z tej familji ostatnią dziedziczkę. N. Lubrańska synowica biskupa Poznańskiego była za Wojciechem Brudzińskim. Anna z Lubrańca Mikołajowi Rusockiemu kasztelanowi Biechowskiemu zmarłemu 1547. nadgrobek marmurowy w Kazimierzu w Wielkiej-Polszcze wystawiła.

Lubsiński herbu *Łabędź*, w Brzeskiem Kujawkiem województwie, jednejże dzielnicy z Wąsowiczami. Felix Lubsiński kanonik Łęczycki roku 1589. *Synod Provin. Petricov.* N. podwojewodzy Poznański 1576. Lubczyński z Lubczyzna 1488. *Acta Castren. Ostrzeszov.*

Lubstowski herbu *Leszczyc*, w Brzeskiem Kujawkiem, Łęczykiem województwach. Mikołaj z Lubstowa kasztelan Kruświcki 1436. u *Łask. w Stat. fol. 140.* Bartłomiej podkomorzy Inowrocławski na przywileju kolegiaty Łowickiej. N. podkomorzy, drugi chorąży Łęczyccy. Jan i Bartłomiej bracia rodzeni pode Gdańskiem za Króla Stefana ludzie

mężni i odważni. Konstantyn starosta Kruświcki 1648. Mikołaj sędzia kapturowy Brzeski Kujawski. N. miał za sobą Annę Zakrzewską, z której córka zakonnica Benedyktynka, ta potem Anna poszła za Jędrzeja Batorego. Adam stolnik Inowrocławski 1676. N. kasztelan Bydgoski. N. kasztelan Nakielski, córka jego była za Szygowskim, starostą Kruświckim.

Luczeliński herbu Jelita, według *Paproc.* i *Okol.*

Ludomski herbu Łodzia. Piotra Ludomskiego tego herbu wspomina *Długosz* w swojej historii w roku 1474. że z wielą innymi służył w wojsku Matyasza Króla Węgierskiego i *Cromer lib. 28. Biel. fol. 464.*

Ludwikowski w księstwie Pruskiem. O tych świadczy *MS. Pruski*, lubo herbu ich nie kładzie.

Ludwiski. Paszko Ludwiski ziemianin Wołyński r. 1528. *Metryka Wołyńska.*

Ludzisławski herbu Wczele, w Wielkiej-Polszcze: albo **Ludslawscy**.

Lusdorski, w Rawskim województwie. Mikołaj Lusdorski podpisał elekcyą Jana III.

Luskina herbu Odrowąz, z tym jednak przydatkiem, że przez strzałę krzyż przydają w czerwonym polu, a w hełmie trzy pióra strusie: ale *Ks. Książów. in MS.* powiada, że są w Witebskiem. Z tych Stefan Luskina Zaranowski rotmistrz królewski, Jędrzej mostowniczy Witebski.

W zakonie Jezuitów żył niedawnemi czasy Luskina, niegdys Stanisława Leszczyńskiego bywszego Króla Polskiego spowiednik, w teologii i matematyce wielce biegły. — W r. 1778. Antoni Luskina chorąży Witebski. — Kazimierz wojski Witebski: tenże lub inny tegoż imienia, stolnik o potem podwojewodzi Witebski. — Onufry podczaszy Witebski. — *Krasicki.*

Luszkowski herbu Korczak, w powiecie Hrodleńskim. N. miał za sobą Podorecką, z której syn Jan Luszkowski *sterilis*. Marcin, ten z Czapską zostawił syna, i córkę Miączyńską wojewodzinę Wołyńską, umarła 1730. r. *Okolski* jednak napisał, że jeszcze za jego czasów, już był ten dom ustał w Chełmskiej ziemi. Jest o nich wzmianka, w *Konstytucjach* 1601. *fol. 747.*

Luszkowski herbu Trestka w Prusiech: o tych pod literą T.

Luteński herbu Korab, w Sieradzkiem i w Wielkiej-Polszcze: Jadwiga Luteńska, żona Wolskiego herbu Łabędź kasztelana Sochaczewskiego. *Paproc. o herb. fol. 451.* Dóbr Lutynia, jest wzmianka w księgach grodzkich Ostrzeszowskich 1593.

W roku 1422. Jan de Luthyn kasztelan Śrzemski podpisał przy-

mierze między Władysławem Królem a Krzyżakami. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol. 114.* — *Krasicki.*

Luteński herbu *Wczele*, w Wielkiej-Polszcze.

Lutko herbu *Doliwa*. N. Lutko miał za sobą Annę córkę Aarona Strońskiego herbu *Doliwa*. *Paproc. fol. 181.* Drugi Jamiolkowską. *Idem fol. 181.* Są i Lutocki, jako świadczy *Łuk. Paproc. Łaski fol. 61.*

Lutoborski herbu *Lubiez*, z Lutobor koło Rylska w województwie Rawskim. Mikołaj Lutoborski 1674. podpisał elekcją Jana III. Króla. Łukasz 1692.

Lutomirski herbu *Jastrzębiec*, w województwie Sieradzkim, piszą się z Chelmic w ziemi Dobrzyńskiej. Scibor z Lutomierza starosta Dobrzyński i Malborski. Przedbor, temu Jagiello Król, przeto że przeciw Krzyżakom obronił ziemi Dobrzyńskiej, darował pół Lutomierska, o czem świadczy przywilej dany 1406. u *Paproc. o herb.* Mikołaj syn Jana, którego Śmielech zwano, był podsędkiem ziemi Dobrzyńskiej, człowiek uczony i pobożny; zostawił syna Jana, sędziego ziemskiego Sieradzkiego, który miał swój dział w Sieradzkim, Łęczyckim, i na Dobrzyńskiej: synów jego trzech było. Pierwszy Balcer kasztelan Czechowski (ja go czytam u *Nakiel. fol. 654.* Mikołajem i ceł wszystkich Wielkopolskich administratorem w roku 1550.) ten z Dorotą Lasocką kasztelanką Czechowską herbu *Dołęga*, zostawił potomstwo, to jest córkę Jadwigę Komorowską, kasztelanową Oświęcimską, i synów trzech, Balcera, Mikołaja, ten młodo umarł, i Piotra. Z tych Balcer starosta Sieradzki i Łęczycki, którego od Beaty hrabianki Tarnowskiej wojewodzanki Sendomierskiej, syn Stanisław, i córka Zofia 1582. Piotra dziedzica na Radogoszczy, córka Zofia, była za Stanisławem z Stoku Stokowskim 1586. *Acta Castren. Opocznen.* Drugi Michał miał dwóch synów, Jana kasztelana Sieradzkiego podskarbiego nadwornego koronnego, starostę Łęczyckiego i Radomskiego, był wprzód Brzezińskim kasztelanem roku 1550. *Statut Przybysk.* potem Rawskim 1563. *Constit. fol. 66.* na koniec zabity Sieradzkim *), *Constit. fol. 40.* 1564. zszedł bezpotomnie, *Biel. fol. 634.* jako i jego brat Michał podkomorzy Dobrzyński. Trzeci Piotr podkomorzy Sieradzki,

*) O śmierci Lutomirskiego kasztelana Sieradzkiego, Karnkowski naówczas biskup Kujawski tak pisze do kardynała Hozjusza d. 6. Września 1567. roku. — „*Castellanus Sieradzensis D. Lutomirski d. 1. Sept. inmaniter a nonnullis in via libera ex insidiis occisus est, ita innumeris vulneribus confossus, ut vix appareret species hominis.*“ — *Przypisek Krasickiego.*

dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Szczawińską, z tej był Jerzy chorąży Kamieniecki, który z Potockiej herbu Piława, spłodził dwóch synów, Mikołaja i Stanisława: Mikołaj z Lasocką Zofią, Jerzego i Jana. Stanisław z Łaską nie zostawił potomstwa. O Stanisławie plebanie Konińskim i Tuszyńskim pisze *Biel. fol. 600*. N. miecznik Czerniechowski z sejmu 1638. komissarz do granic. *Constitut. fol. 31*. Piotr i Jan starosta Kruświcki 1648. w Płockiem. Mikołaj starosta Sieradzki żona jego Ossolińska podskarbianka nadworna koronna. N. była za Wojciechem Marszewskim. Zofia za Janem Myszkowskim wojskim Oświecimskim.

Lutomski herbu Prawdzic w Prusiech: Paweł i Jakób Lutomscy 1632. podpisali elekcyą Władysława IV. N. Lutomska, Macieja Boboleckiego herbu Łódzia małżonka.

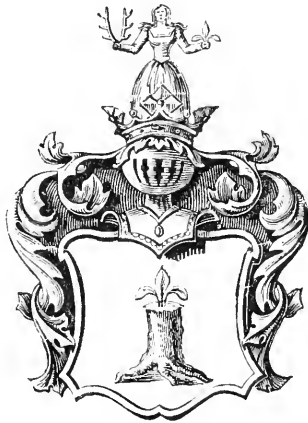
Lutomski herb ich taki: księżyc obicma rogami do góry, prosto postawiony, miecz nad nim rękojeścią do góry, końcem do księżycyca zmierzający. Z tych temi czasy kwitnęli dwaj bracia rodzeni, obadwa posłami byli na sejm Grodzieński z Prus w roku 1730. to jest Marcin sądowy Tucholski, ten złączył się dożywotnie z Tucholczanką siostrą rodzoną Piotra, Józefa, i Sebastyana, z tej spłodził córkę Barbarę, i synów, Razimierza i Franciszka. Brat jego rodzony Franciszek posłował na konwokacyą, w roku 1733. i od tego zostało potomstwo. Bracia ich stryjeczno rodzeni dwaj byli, Jan sądowy Tucholski, ma za sobą Elżbietę Węsierską, z tej córki, Anna i Konstancya, synowie zaś, Marcin, Antoni Jezuita, Józef, Stanisław, i Franciszek. Mikołaj brat rodzony Jana sądowego Tucholskiego, pojął Gockowską herbu Prawdzic, siostrę Antoniego i Józefa, z niej potomstwo jego, Jan, Jakób, Władysław i córka Maryanna.

Teodor Lutomski z *Czarlińskiej* urodzony, kanonik Warmiński, siostry jego, jedna za Płaskowskim druga za Czarlińskim. — *Irasicki*.

Luzeczki herbu Lubicz, w Podlaskiem województwie. Wojciech Luzeczki sędzia ziemski Drohicki, deputat na trybunał koronny 1643. *Jansonii elogiu* miał za sobą Maryannę Oborską podkomorzankę Liwską, z tej była córka Zofia, *1mo voto* Kuczevska, *2do* Budkiewiczowa, *3tio* Jesmanowa, ze wszystkiemi *sterilis*: i synów dwóch, to jest, Stanisław Karol podkomorzy Drohicki, poseł na sejm 1667. ztamtąd komissarz do lustracyi Ramięca Podolskiego. *Constitut. f. 16*. W roku 1676. już kasztelan Podlaski, *Constitut. fol. 23*. i 1679. *fol. 13*. starosta Szmelsztyński, i pułkownik królewski, nakoniec wojewoda Podolski, odwaga w nim heroiczna, do tego go krzesła wyniosła, z którą piersi swych za ojczyznę

nadstawiając, na placu poległ od Tatarów r. 1686. miał za sobą Katarzynę córkę Humieckiego kasztelanica Ramienieckiego, pozostała wdową po Szembeku kasztelanie Ramienieckim, ale z nią żył *sterilis*: miał i drugą Annę Kopciownę kasztelanekę Trocką, syn jego Antoni Abdon r. 1674. drugi Jan *sterilis*. Tomasz brat rodzony Stanisława Karola, najprzód podczaszy Bielski, a potem podkomorzy Inflantski, umarł 1687. syn jego Dominik. *Genealogia* tego domu Tomaszowi z Rzewuskiej syna przypisuje Stanisława. N. była za Stanisławem Karnkowskim kasztelanem Wyszogrodzkim.

LUZIŃSKI

HERB.

MS. o Famil. Pruskich, tak ich herb opisuje. Powinien być pieniek o trzech korzeniach, w modrem polu stojący, złoty; na nim trzy zielone listki wszczepione: na helmie Panna, z rozczesanemi włosami, w czerwonej szacie, opasana, modre u niej rękawy, w prawej ręce dwa jelenie rogi trzyma, w lewej trzy listki zielone. Zażywają tego herbu Luzińscy von Valdenn, z których jedna była za Kryszpinem Doręgowskim. Są zda mi się Luzeńscy herbu Gryf w Pomorskiem. Stanisława Luzyńskiego jest w druku *Porta Ogińskae gloriae*.

LUZYAŃSKI HERB.

Powinny być dwie szczęki białe od szczuki, zębami do siebie obrócone, w polu czerwonym, na helmie dwa sępie skrzydła pospołu złożone, na nich także dwie szczęki jako i na tarczy, tak go opisują *Paproc. o herb. fol. 573. Okol. tom. 2. fol. 210. Treterus in Episcop. Varmiens. fol. 72. MS. o Familiach Pruskich. Okolski* jednak do góry końcami

LUZYAŃSKI

HERB.

szezęki kładzie, *Treterus* grubszemi od dziąseł końcami. Ten herb że z Misnji do Polski przyniesiony, świadczy *Okolski*. Z tego domu Luzyańskich, było dwóch braci rodzonych, jeden Fabian biskup Warmiński siedemnasty, mąż w naukach biegły *juris utriusque* doktor, z kanonika Warmińskiego na tę katedrę obrany, Królowi Zygmuntovi I. homagium oddał. A że tylko był subdyakonem, dlatego najprzód na kapłaństwo, potem na biskupstwo poświęcony, mszą pierwszą i ostatnią celebrował: bo go nigdy potem ołtarzową ofiarę czyniącego nie widziano, świat pożegnał w roku 1523. *MS. o Familiach Pruskich* powiada, że mu kapelusze kardynalski przysłano, ale go chorego zastał, z której niemocy nie wyszedł. Drugi brat, Jan wojewoda Chełmiński 1515. miał za sobą Otty Machwicza wojewody Pomorskiego córkę, z tą dwie tylko córki splodził, jedną wydał za Fabiana Cemę wojewodę Pomorskiego, drugą za Dąbrowskiego wojewodę Chełmińskiego. Siostry także biskupa Warmińskiego i wojewody Chełmińskiego były dwie, z których jedną zmówiono z Achacym Cemą wojewodą Malborskim, ale z nim potomstwa nie było: drugą za grafa z Eilembergu, dziedzica trzech Janiów w powiecie Nowskim. Luzyańska była za Michałem Brantem. *MS. o Famil. Pruskich*. Wojciech Luzyański, którego dwie siostry rodzone, były za dwiema bracią Truchsessami, trzecia za Kamińskim. *Hofius Oper. tom. 2. fol. 132.*

W biskupstwie Warmińskim niedaleko Reszła, jest majątność Lezajnem zwana, to było gniazdo domu sławnego w Prusiech Luzyańskich, po niemiecku *von Lesseinem*, a jako pisarz żywotów biskupów Warmińskich *Treter* kanonik Warmiński oznacza *de Lusianis. — Krasicki.*

Lwowicz herbu *Kostrowiec*, *Kojal. in MS.* Fiedor i Juszeko Lwowicz r. 1401. podpisali unią Litwy z Koroną.

Jan Lwowiec zabity od Kozaków w potrzebie pod Wilnem. Michał za odejściem Smoleńska do Moskwy 1514. wyniósł się z Smoleńszczyzny, i wziął od Króla Zygmunta I. w nagrodę Polowiany, miał za sobą Annę księżniczkę Wiśniowiecką, która mu porodziła syna Michała. Michał Michałowicz Lwowiec spłodził synów, Daniela i Krzysztofa. Daniel był stolnikiem Wilkomierskim, synowie jego, Rafał chorąży Wilkomierski, i Jozue, od którego został się syn Alexander. Krzysztof był wojskim Wilkomierskim, żona jego Rudomianka, syn Chwalibóg wojski Wilkomierski, tego zaś synowie, N. w zakonie S. Dominika przeor Grodzieński, i indziej, i Chryzostom stolnik Mozyrski 1674.

Lwowski herbu Nałęcz. Ci że od Ostrorogów linią swoją prowadzą, dowodem są dawne ich podpisy, gdzie się z Ostroroga pisali, lubo potem dla dystynkei, od Lwowka, Lwowskiemi nazwani. Z tych Dobrogost de Lwow kasztelan Poznański 1504. podpisał list Alexandra Króla dany Rusi; *in MS. Colleg. Leopold.* Jerzy Lwowski starosta Ostrzeszowski, do którego list od Zygmunta I. Króla czytałem *in MS. Petricov. fol. 4.* 1526. Marcin Lwowski z Ostroroga imieniem województwa Kaliskiego, podpisał list o elekei królewskiej 1575. *Constitut. fol. 234.* posłował z drugimi do Króla Stefana, Królestwo mu Polskie ofiarując 1576. *Constitut. fol. 250.* był potem kasztelanem Kowalskim, miał za sobą Urszulę Sierpską herbu Prawdzie, córkę Prokopa Sierpskiego starosty Płockiego, z tą dwie córki spłodził, jedna z nich Anna, dostała się w małżeństwo Prokopowi Sieniawskiemu stolnikowi Ruskiemu, druga Urszula Piotrowi Potulickiemu wojewodzie najprzód Płockiemu, a potem Kaliskiemu. *Paproc. o herb. fol. 403.* Był i syn dworzanin Króla Augusta, ale ten umarł bezżenny. *Orichov. in Paneg. Nuptiali,* Stanisławem go zowie. *Okol. tom. 2. fol. 74.* pomylił się, gdy pisze, że Kowalska kasztelanka Lwowska, była za Prokopem Sieniawskim, raczej miał mówić, Lwowska z Ostroroga kasztelanka Kowalska. Tegoż czy innego Marcina czytam kasztelanem Kamińskim, umarł koło roku 1590. Stanisław Lwowski starosta Miedzyrzecki, wielkiej siły, mężstwa i dorodnej twarzy Pan roku 1592. *Rey w Zwierzyńcu fol. 69.* N. dziedzic na Lwowku kasztelan Santocki, miał za sobą Zofią Zborowską kasztelanekę Krakowską, z tej córka Barbara, Jana Opalińskiego kasztelana Rogozińskiego małżonka, koło roku 1580.

Ł.

Łabęcki herbu Korab. Okolski o nich pisze, że mają być na Podolu, z których wspomina Piotra rotmistrza, atoli tenże autor, Łabęckich także herbu Łódzia położył, do których podobno tegoż Piotra referuje; gdzie o nim powiada, że był człowiek rycerski, w Węgrzech, Wołoszech, Prusiech i Moskwie, doświadczonego męztwa: zakończył prace wojenne na Podolu, w Barze pogrzebiony. Kazimierz z Łabęcina Łabęcki starosta Kiszyński mąż dla walecznego w rycerskich dziełach serea i odwagi, Wojakiem pospolicie rzezony. Jako o tem wyraźnie Jana Kazimierza Króla Polskiego dany jemuż na starostwo Kiszyńskie, i na Markusze królew-szczyznę w Ukrainie leżącą, dwadzieścia i kilka wsi w sobie zawierającą, świadczy przywilej. Ten z Barbarą Rybińską spłodził córek trzy, i synów dwóch. Najstarsza między tem rodzeństwem Teresa, była za Ostrorogiem starostą Drohowskim, powtórzyła potem małżeństwo z Rojowskim. Druga córka Helena, była za Sobieskim starostą Mierzwickim, potem powtórnie była za Brzechowskim strażnikiem polnym. Trzecia córka Konstancya, została zakonnica Ś. Benedykta we Lwowie u wszystkich ŚŚ. Syn starszy Michał był kanonikiem Krakowskim i Lwowskim, deputat na trybunał koronny 1714. Drugi syn Antoni, Kiszyński i Rohatyński starosta, dziedzic dóbr Stankowa, w województwie Ruskiem pod Stryjem leżących. Ten młodość swoją (z Maryą Sobieską Jana trzeciego Króla Polskiego, pozostałą małżonką) w cudzych przepolerowawszy krajach, ostrość dowcipu swego i wszelką do publicznych funkcyi sposobność, przez delikatność sumienia obrał w prywatnem ukrywać życiu. Wzór i przykład wszelakiej pobożności, jałmużnik na różne zakony i sieroty skrycie hojny. Ojców Franciszkanów konwentu Lwowskiego, oraz ichże kościoła, (gdzie rodziców i dwóch braci jego w młodzieńskim stanie zmarłych, spoezywają ciała) wielki i osobliwy w znacznych legowanych summach, dobrodziej. Niemniej i konwentu Stryjskiego. Miał za sobą Magdalenę Rosakowską kasztelanę Kijowską, z Potockiej podskarbianki nadwornej koronnej zrodzoną; z tej, zostawiwszy syna Szymona, starostę Rohatyńskiego, lat jedenaście mającego; który gdy to piszę, w szkołach naszych Lwowskich dowcip zaczął polerować; sam nakoniec, po wytrzymanych z wielką cierpliwością przez długi czas nieznośnych kamienia bole-

ściach, i różnych chorobach, szczęśliwie na rękach jednego Soc. Jesu kapłana, życia tego dokonał we Lwowie, roku 1738. dnia 27. Października; w kościele ojców Franciszkanów konwentu Lwowskiego, pogrzebiony. Walenty i Jakób żołd wojenny w Ruskich krajach długo prowadząc, tamże osiedli. Walentyna starosta Barskiego syn, Remigian, Moskwę, Szwedów, Tatarów i Kozaków wojował. Jakób zostawił syna Piotra, rotmistrza. Stryjeczni ich bracia, Jakób, Hieronim i Stanisław. Są zda mi się Łabęccy herbu Tareza, albo Janina. Władysław Łabęcki regent Przemysłki, i syn jego Jerzy, takim się herbem pieczętowali, miecz końcem w lewą tarczy, rękojeścią w prawą, nad nim księżyc niepełny, rogami do niego, barkiem do góry, obrócony. Jakób miecznik Kijowski 1638. *Constit. fol. 22.*

Łabęcki herbu Łabędź. Czy to od herbu swego tak nazwani, jako mówię niżej o Łabęciu stolniku koronnym, czy też od dóbr Łabędzia w województwie Podlaskiem leżących: bo ci którzy się Korabiem Łabęccy pieczętują, piszą się z Łabędzia pod Sieradzem. Z tych temi czasy kwitnie, Stefan Józef, z Łabędzi, Dunin Łabęcki kanonik Kujawski, proboszcz Kolski, deputat na trybunał koronny 1732. rodzony jego Wawrzeniec Władysław. Stryjeczny tych brat Jan miecznik i sędzia grodzki Zydaczewski, sędzia kapturowy Lwowski 1733. Są i Łabętowie, z których Jakób Łabęta w zakonie naszym mąż apostolski na missyi Wołoskiej, w roku potem 1662. missyą podjął aż na granice Tatarskie, kędy pracami i niedostatkiem z sił zrzucony, do Jass się tylko co powrócił, żyć przestał, i zaraz się plebanowi w Rutnie widomie pokazał, którego on tam swoją industrią przedtem był fundował, w chwale świętych Pańskich wstępującym do nieba, *Histor. Provin. Pol.*

W roku 1778. Stanisław Dunin Łabęcki wojski Zydaczewski.

— Andrzej w roku 1788. miecznik Łatyczewski. — *Krasicki.*

Ł A B Ę D Ź H E R B.

Ma być Łabędź biały, czy srebrny, w polu czerwonym, na hełmie takiż Łabędź. *Paproc. o herb. fol. 449. i 666. w Gniazdzie fol. 806. i 1167. Okol. tom. 2. fol. 1. Biel. fol. 107.* Atoli nie wszyscy, jednymże kształtem tego herbu zażywają. A najprzód Piotr Dunin, który pierwszy familią Łabędziów w Polsce naszej szczepił, tą go formą nosił. Na tarczy litera E, ale na drugi bok obrócona, takim sposobem E, a z nią obok, i niby sklejona litera K, wyrażały ten charakter EK, nad hełmem zaś był Łabędź niby siedzący.

ŁABĘDŹ

HERB.

Drudzy Łabędzia tak na tarczy, jako i na hełmie siedzącego noszą, z pyskiem i nogami czarnymi, na hełmie jednak, nóg jego nie widać. Inni tak na tarczy, jako i na hełmie stojącego Łabędzia, z pyskiem i nogami żółtymi stawiają, i to zwyczajniejszy wizerunek tego herbu: przecież i między temi samemi, ta zachodzi różnica, że jedni z nich w prawą tarczę, i głowę, i jego samego, drudzy w lewą, kierują. W księztwie Litewskim, między familiami, które się Łabędziem pieczętują, więcej się odmiany znajduje: bo najprzód dom Girskich, w błękitnem polu Łabędzia jedną nogą na Abdanku wspartego kładzie, w hełmie także. Dom Rudrewiczów Łabędzia na tarczy nosi zwyczajnego, ale na hełmie trzy pióra strusie. Dom Szemiotów, w polu błękitnem Łabędzia osadza, a w hełmie pół lwa białego. Dom Widejków, pływającego Łabędzia na tarczy, na hełmie trzy pióra strusie. Dom Wojszyków, Łabędzia zwyczajnego na tarczy, a na hełmie miesiąc z gwiazdą. Przydaje *MS. Ks. Kojalowicza*, że jeszcze przed unią Litwy z Koroną, już był wielom familiom Litewskim zwyczajny herb Łabędź.

Co w Polsce naszej, że dopiero od Piotra Dunina czyli Duńczyka, krzewić się począł, wszyscy się na to pisarze nasi zgadzają, przyniesiony, od niego z Danji, koło roku 1124. za Bolesława Krzywoustą monarchy; jeden tylko *Sarnicki lib. 6. fol. 246.* jeszcze ich początki do czasów Bolesława Chrobrego referuje, w czym się myli, jako poznasz z tego, co się mówiło pod Duninami. W cudzych jednak krajach, że się tym herbem różne zaszczycały familie, świadczy wielu historyków. A najprzód we Włoszech Cupavo *Dux Ligurum*, którego ojciec zwał się *Cygnus*. Zkąd *Virgil. Aeneid. 10.* mówi: *Non ego, te Ligurum ductor fortissime bello, transierim Cygne, et paucis comitate Cupavo, cujus*

olorinas surgunt de vertice pennae: bo pod piórami łabędziemi zwykł był chodzić. Annibal także *Paenorum Dux* sławny wojownik i Rzymu postrach; o którym *Silius Italicus* pisze, że się Łabędziem pieczętował. *Cilnius Aretinorum Dux* prawdziwy Łabędź i z herbu i z tarczy rycerskiej, o nim *Angelius Bargaeus lib. 17. belli Syriaci. Fert niveum clypeo cygnum, leve corpus ad aethra tollentem, et cantu caeli convexa replentem, Stemma Domus notum, et Majorum insigne suorum*. Hercules nawet ów *Monstrorum domitor*, kilku Łabędziów po powietrzu latających, na swojej tarczy nosił według *Heliodora*. We Włoszech trzy familie kiedyś znaczne, Łabędziem się klejnotowały. Pierwsza, *Familia Populorum* tak nazwana, której przodek miał wynijść z Królów Brytannji, o czem *Varro i Ulysses Aldrovan. tom. 3. Ornithol. lib. 19*. Druga, *Familia Cicinellorum*, która tegoż Łabędzia w czerwonym polu za herb używała: świadek *Scipio Mazela de Famil. Neapol. Trzecia Familia Bocchiorum*, która herb miała taki, po niebie Łabędź popołu z Gryfem ciągnie karocę, na której słońce świat objeżdża: jako mówi *Politan. in Ambros. Bistonis Mars instat equis, tu jungis olores, Phoebe Theraphnoeos*. We Francyi zaś *Familia Cygniorum*, srebrnego Łabędzia w herbie nosi; tymże się szczyeci i miasto, Bologna nazwane. *Petra sancta cap. 58*. Valencena miasto w Hannonji, w polu zielonem Łabędzia nosi, które niegdy miasto zwano *Vallis Cignorum*; od Łabędziów, którzy tam na poblížszem jeziorze stadami pływali. *Braun lib. 3. Civit. f. 25. Riccardus Vassemburgensis, in antiquitatibus Belgicis*, wspomina bardzo dawny *Ordinem Militiae Cygnorum*, tego pierwszym był fundatorem Salucius Brabo, od którego imienia (piszą niektórzy) Brabancya, nazwana. Ten, żeby był główne zawziętości Pannów niektórych w tem tam miejscu uśmierzył, tak zajätzonych na siebie, że z tej okazji wielu zacnym domom do ostatniej ruiny zanosilo się, rycerzów ustanowił; professya ich na tem była zawisła; żeby zawaśnione na siebie serca, do jedności, i zobopólnej miłości pociągali; co w prędcę za ich pracą do požadanego skutku przyszło, i pokój się ojczyźnie wrócił; powinna zaś była ta kawalerya, na czarnej sukni, na złotym lancuchu, Łabędzia nosić. *P. Bonani in Equit. f. 32*.

I lubo żaden z naszych historyków początków tego herbu nie zasiągnął; jakbym jednak rozumiał, że od Królów Duńskich swoje początki zabrał, a Piotr Dunin pierwszy w Polsce tego klejnotu szczep, tak krew swoją, jako i procedeneyą od monarchów tego Królestwa. Fundament mam ten, że jeszcze i podziśdzień, między innemi herbami na cztery

części rozłożonemi Królów Duńskich, na trzeciej części widzieć u nich w herbie Łabędzia srebrnego w polu czerwonym, na którego szyi korona złota, właśnie takim kształtem, jakim ja tu opisałem, jedną tylko koronę jeżeli wyjmiesz. Nawet okręty Duńskie pode Gdańskiem, z tym herbem nie raz mi się widzieć dostało. To też pewna, że ta familia w Danji jeszcze, najcelniejsza na sobie nosiła honory, o czem historycy. I owszem w kościele Peplińskim, między innymi herbami widzieć taki: Łabędź w koronie na głowie, w prawą tarczy bieży, w pysku trzyma pierścień, w nim dyament, nad hełmem kopia ostrzem do góry prosto wyręchtowana, między dwiema księżycami jak na nowiu nie pełnemi, barkami do siebie obróconemi. Tym się herbem zaszczycał dom Duninów Szpotów, jako widzieć *in MS. o Familiach Pruskich. Paprocki jednak w Gniazdzie enoty*, tych którzy Łabędzia, z żółtym pyskiem i nogami w herbie zażywają, ztąd początki zasiąga. Tatarzyn prawi zacnego rodu, ale i serca wielkiego, długo w Polskiem wojsku żold prowadząc, mężstwem swoim zasłużywszy sobie imię godnego kawalera, o dziedziczkę obszernej fortuny w domu Duninów konkurrował, rodzice widząc i obyczaj piękny, i respekt u Króla, który sobie enotą i dzielnością wysłużył, nietylko Pannę mu za żonę dali, ale go też za konsensem królewskim do herbu swego przyjęli; przecieź żeby była niejaka różnica, potomków od niego idących, i prawdziwych Duninów, żółty kolor na pysku i nogach Łabędziowi przywłaszczyli. Inszych domów, które łabędziem się pieczętują, oryginem pod każdego imieniem znajdziesz. Nie kładę tu przodków dawniejszych tego herbu bom o nich obszernie mówił w tomie trzecim pod Duninami. Tylko namieniam, że się niektórzy z nich od herbu swego, Łabędziami zwali. Tak czytam Jana Łabędzia stolnika koronnego u Zygmunta I. koło roku 1526. *in MS. Petricov.*

Herbowni.

Balaszko,
Bartodziejcki,
Berżański,
Blinstrub,
Błaszowski,
Borkowski,
Brzeziński,
Dowgird,
Dunin,
Girski,

Głuszyński,
Golimunt,
Golawiński,
Gościkowski,
Grodziński,
Holowczyński *Ks.*
Horodyjski,
Jagiellowicz,
Jastrzębski,
Jawgiel,

Jundził,
Karkowski,
Kamionomojski,
Karwicki,
Kłopotcki,
Komorowski,
Koniński,
Kostrzejowski,
Kozic,
Krajewski,

<i>Kudrewicz,</i>	<i>Polib,</i>	<i>Szpotañski,</i>
<i>Kunczewicz,</i>	<i>Primus,</i>	<i>Talwosz,</i>
<i>Kunicki,</i>	<i>Prokulbicki,</i>	<i>Tanajewski,</i>
<i>Lubsiński,</i>	<i>Przystalowski,</i>	<i>Telefus,</i>
<i>Łabędzki,</i>	<i>Przyszowski,</i>	<i>Trzebicki,</i>
<i>Maciejowicz,</i>	<i>Radostowski,</i>	<i>Urbanowicz,</i>
<i>Marcinkiewicz,</i>	<i>Rajecki,</i>	<i>Wąsowicz,</i>
<i>Matuszewicz,</i>	<i>Rostocki,</i>	<i>Widejko,</i>
<i>Mieczyski,</i>	<i>Rzuchowski,</i>	<i>Wolski,</i>
<i>Mingajto,</i>	<i>Siemaszko,</i>	<i>Wołodkiewicz,</i>
<i>Misopad,</i>	<i>Skrzyński,</i>	<i>Woyszko,</i>
<i>Modliszewski,</i>	<i>Smoszewski,</i>	<i>Woyszuk,</i>
<i>Monstolt,</i>	<i>Suligostowski,</i>	<i>Zawisza,</i>
<i>Mozejko,</i>	<i>Szemet,</i>	<i>Zborzyński,</i>
<i>Niemieksza,</i>	<i>Szemioth,</i>	<i>Zuchowski.</i>
<i>Owadowski,</i>	<i>Szostakowski,</i>	
<i>Pilecki,</i>	<i>Szpot,</i>	

Późniejsi Heraldycy jako to *Kuropatnicki, Malachowski, Wielędek* i inni następujące familie do herbu tego przydają:

<i>Balbas,</i>	<i>Kąsinowski,</i>	<i>Radoński,</i>
<i>Brzeziński,</i>	<i>Markiewicz,</i>	<i>Słepś Dumin,</i>
<i>Dejdygolt,</i>	<i>Matusiewicz,</i>	<i>Zbarzyński.</i>
<i>Ginejd,</i>	<i>Matyszewicz,</i>	
<i>Karnikowski,</i>	<i>Miciński,</i>	

Łabuński herbu Zagłoba. Mikołaj Łabuński biskup Kamieniecki, umarł 1467. jakom dowodził z autorów w pierwszym tomie.

Michał Łabuński 1700. roku z powiatu Wilkomierskiego, podpisał się na zjeździe obywateli W. Ks. Lit. pod *Ołkinikami*. Rajmund Łabuński stolnik Inflantski 1792. roku. — *Wielędek*.

Łącki herbu Brodziec, tylko sam Paprocki pisze, że Franciszek Łącki urodzony z Młodziejowskiej, siostry podskarbiego koron. był tego herbu.

Łącki herbu Jelita, piszą się z Nadola. Franciszek najprzód archidyakon Pomorski 1589. a potem biskup Margarityński, suffragan Rujawski 1614. dowcip jego i wymowę sławi, *Cichocki in Alloqu. Osecen. lib. 3. cap. 14.* w Rzymie *juris prudencii* słuchał, z kąd Rozrażewskiemu biskupowi przypadł był do serca. Brat jego Krzysztof kanonik Sandomierski. Konstantyn z Nadola, dziedzic na Łopatówce Łącki, Wojciech, Hieronim, Remigian, 1648. w Sandomierskiem. Remigian sędzia ziemski Tczewski, miał za sobą Gertrudę córkę Marcina Powalskiego Lewalta sędziego Mirachowskiego, *P. Konradzki, Arae Olivenses,* była to wdowa po Wojciechu Gissie starościecu Borzechowskim, z którą spłodził, Felixa przeora Oliwskiego, Jędrzeja kanclerza Gnic-

znieńskiego i prezydenta trybunału koronnego, Piotra pułkownika, ten z Czaplicówną *sterilis*, Floryana, tego syn z Rudnickiej Józef, miał za sobą Malachowską. Mikołaj z Nadola Łącki podstarości grodzki Chęciński, żonie swojej Alexandrze z Kotulina Grodzickiej herbu Gryf, córce Jędrzeja Grodzickiego, nadgrobek marmurowy wystawił w Radomsku, 1637. r. kędy syna wspominają z niej Alexandra. N. Łącka Adryana Ritnowskiego sędziego Malborskiego małżonka. Krzysztof z Nadola miał za sobą Katarzynę Rozierowską. Maryanna Łącka Piotra Łączyńskiego herbu Nałęcz małżonka.

Łącki herbu Rorzbog. Są w Wielkiej-Polszcze. Z tych Stefan Łącki chorąży Poznański, żona jego Zofia z Wierzbna. *Acta Castren. Vielun.* 1671. Jan starosta Nakielski tym się herbem zaszczycał, jakom widział na jego pieczęci; kwitnął 1630. i 1650. syn jego także Jan najprzód podkomorzy Wschowski, umarł kasztelanem Kaliskim, wyraźnie się podpisał na elekeyą Jana III. Jan Rorzbog Łącki, fundował OO. Reformatów w Szamotułach pod tytułem Ś. Krzyża w roku 1676. złączył się był dożywotnie z Ludowiką córką Stanisława z Sztembergu Rostki, starosty Lipieńskiego; która ostatnia z domu Rostków, życie to śmiertelne zakończyła w roku 1681. wniosła w ten dom obszerne dobra Szamotule i Wronki, z tej spłodził dwie córki, z których jedna dostała się w małżeństwo Jakóbowi Szczawińskiemu wojewodzicowi Inowrocławskiemu, a po nim, Działyńskiemu Janowi wojewodzie Pomorskiemu; druga Panieńskie sobie życie obrała pod regułą Ś. Dominika: i synów trzech, Jana, Alexandra, i Władysława. Z tych Jan dziedzic na Szamotułach, miał za sobą Teresę Antoninę Dąbską wojewodzanę Brzeską Rujawską, którą utracił 1700. miał i drugą Katarzynę Mycielską stolnikównę Poznańską. Alexander, łowczym był Kaliskim, umarł 1723. r. *Duryew. Niezeszła pamięć fol. 91. Szczanięcki, Kazanie Godziemba.* N. miał za sobą Zofią Szoldrską cześnikównę Kaliską. Drugi Elżbietę Grudzińską. Jan z Poradowskiej urodzony, temu Katarzyna z Dobięcina Dobiecka, powiła córkę, z Cypryanem Kręskim starostą Stawiszynskim zmówioną. Barbara Macieja Rierskiego żona. N. Łącka siostra rodzona kasztelana Kaliskiego, była za Pawłem Morawskim starostą Gniewkowskim i chorążym Inowrocławskim.

Łącki herbu Lis, w Sieradzkim województwie. Maciej Łącki archidyakon Gnieźnieński, scholastyk Rujawski, dziekan Łowicki, kanonik Krakowski, u kilku arcybiskupów Gnieźnieńskich kanclerz, dla biegłości w prawie u wszystkich wielkiej estymacyi; żyć przestał 1557. nadgrobek jego wy-

piisał z Krakowskiego kościoła, *Starowol. in Monum.* ale mu tam herb Prus *Imo* przydano. Sebastyan Łącki kanonik Poznański, oraz i Kaliski, w tejże kollegiacie nowe stalum, albo ławki dla kanoników wystawił, z herbami, ojcowskim Lis, macierzyńskim Ostoja: wspomina go *Starowolski in Monum. fol. 548.* żył 1601. w Poznańskiej zaś katedrze kaplicę pewną restaurował, ołtarzem ozdobił, w prowenta roczne opatrzył. Eliaz Łącki oberszterleittnant pod gwardyą Jana Kazimierza, pod Chocimem mężnie stawał. Joachim porucznik Władysława Myszkowskiego wojewody Krakowskiego w potyczce z Węgrami pod Potyliczami, i kilku ich braci, w różnych bataliach krew z życiem oraz dla ojczyzny wylali, jako wspomina *Konstytut. An. 1662. fol. 29.* która, bratu ich Piotrowi, mężowi także rycerskiemu, dobra Plaskowice, Turowice, i Rudziska w ziemi Opoczyńskiej, w nadgrode tak jego, jako i braci jego zasług, na piętnaście lat puściła. Łącka Remigiana Borowskiego herbu Abdank, Maryanna Tomasza Bogusławskiego herbu Prus, małżonki. Wojciech w województwie Wołyńskim 1632. Jan z Roszyc Łącki. Adam w Łękach Łącki, miał za sobą Rozierowską.

Adam Łącki (ale wiadomo jakiego herbu) w r. 1781. kasztelan Sandomierski. — *Krasicki.*

Łącki herbu Pierzchała. Do tych referują nasi pisarze Mikołaja Łąckiego kasztelana Kamieńskiego 1563. *Constitut. fol. 66.* z synów jego Kasper posłem wysłany do mistrza Krzyżackiego w Inflanciech, w sprawie Wilhelma arcybiskupa Ryskiego, przeciwko prawu narodów, tamże od Krzyżaków zabity. *Biel. fol. 606. Gornicki, Paproc.* Drugi syn N. mąż uczony. Trzeci z Sempelborskiej urodzony. Mikołaj z Chraplewa chorąży Poznański, człowiek godny, posłował na sejm 1587. *Constit. fol. 440.* kwitnął jeszcze 1617. córka jego Elżbieta dostała się w małżeństwo Marcyanowi Chelmskiemu chorążemu Krakowskiemu, luboć z nim potomstwa nie zostawiła. Franciszek i Paweł w Łęczycy roku 1674. Alexander 1697.

Łącki herbu Prus Imo, tak piszą o nich nasi pisarze.

Łączkowski. N. Łączkowski miał za sobą Annę Robielską, Kasper, ale Łaskowski go napisano, Annę Kowalską 1550. Są i temi czasy Łączkowscy w Poznańskim.

W roku 1788. Antoni Łączkowski podstoli Halicki. — *Krasicki.*

Łączyński herbu Nałęcz. Dom pod tem imieniem w Polsce starodawny i zasłużony, osobliwie z rycerskich dzieł wslawiony. Paprocki i Okolski o nich zamilezeli. Zaś *Baranowski in MS.* herb im Grabie, lecz omylnie przypisuje. Ja zaś widziałem w Krakowie, herb 1. Kościeszka,

2. Nałęcz, a dopiero 4. Grabie (trzeciego dla dawności rozznać niemożem) na kamienicy w zamku, reparowanej od Jana Łączyńskiego, natenczas burgrabiego Krakowskiego. To prawda że w księztwie Mazowieckim, ich gniazdo, i z dawna Kościeszą się klejnotowali; że zaś teraz Nałęczem związanym na tarczy w polu czerwonym, w helmie zaś z korony wychodzącym Pawim ogonem, między jeleniami rogami, zaszczycają się, rozumiem że nie insza przyczyna, tylko ta, którą daje Jan Tański instygator koronny, z tym domem skolligowany, *in MS.* Samuel Łączyński kawaler młody, będąc dworzaniem Zygmunta I. Króla Polskiego, i w osobliwszych u niego respektach; podczas wesela tegoż monarchy, z jednym kawalerem Szwedzkim, szyszającym z Polskiego tańcu, zwaśniwszy się, nagle wyzwiał go na pojedynek, w którym wprawdzie raniony był od Szweda w głowę, acz nie szkodliwie, ale tym razem zajązszony Samuel, tak żwawie natarł na Szweda, iż jednym cięciem, głowę mu od szyi odciął. Z czego, gdy między kawalerami, na pokojach królewskich, wszczynał się jakiś sekretny rozruch, a Król to postrzegł, chcąc się dowiedzieć, coby się takiego stało, co prędzej kazał sobie przywołać Łączyńskiego, aby był przez niego doszedł wszystkiego; ten w tej okoliczności, zmieszany, zapomniawszy o ranie, z której znacznie krew na twarz spływała, co prędzej pobiegł do Pana, co z zadziwieniem postrzegłszy Król, i domyśliwszy się przyczyny rozruchu między kawalerami, o nic go dalej na ten czas nie pytając, prędko dał mu chustkę białą, którą się na ten czas z potu ocierał, aby nią krew z rany płynącą otarł, czyli ranę zawiązał. Ten tedy Samuel Łączyński, na znak wieczny, tej ku sobie Pańskiej łaski, miasto Kościesz, Nałęczu białego, za herb, zażywać począł. I przydaje tenże *MS. Tańskiego*, że descendentem od tego Samuela, i inni Nałęczem pieczętować się zwykli. Przecież niektórzy z nich, przodków swoich klejnotu Kościesz, pryncypalnie zażywali, tak jakom ja widział w Krakowie. Zkąd poznać, że tak dawni Kościeszowie, jako i potem Nałęczowie Łączyńscy, jednego są domu; dodaje tenże *Tański in MS.* iż onże sam, miał za sobą Joannę Łączyńską, której ojciec Maxymilian, na jednejże tarczy, Kościeszą i Nałęcz za herb nosił. Piszą się zaś z dawna i pisali, z Nowego Łączyna, w ziemi Ciechanowskiej, jako świadczą dawne ich tranzakcy w różnych województwach, po różnych grodach, a szczególnież pokazuje *Geneologica Deductio Generosi Joannis Francisci Łączyński, de armis Nałęcz, a nova Łączyno, in Terra Ciechanoviensi*, o którym z osobna niżej mówić będę. Ja tu pierwszego kładę, już wspomnio-

nego Jana Łączyńskiego, burgrabiego a potem pisarza grodzkiego Krakowskiego i ziemskiego Przemyskiego. Ten będąc wysokiej nauki, do rady w najtrudniejszych rzeczach, gruntowny, i w prawie ojczystem doskonale biegły, nie tylko u Królów, ale i u całej ojczyzny osobliwe miał poważenie. Zażywała go ojczyzna na różne publiczne funkcyje, osobliwie posłem na sejmy walne, a monarchowie Polscy, do swoich sądów; wspominają go Konstytucye najprzód 1587. *fol.* 409. pod tytułem: *Konfederacya województwa Krakowskiego*, którą on podpisał z tytułem pisarza grodzkiego Krakowskiego, i znowu 1589. *Constit. fol.* 816. gdzie go ojczyzna deputowała do korektury praw koronnych. Napisał tenże Jan: *Compendium Judiciorum Regionum, seu Curiae* 1594. ale do druku niepodał. Zostawił według *Baranow.* z Anny Łyczkowny, jedynaka syna Kaspra, ale ten młodo umarł, i córkę Zuzannę, Jerzego Obalkowskiego małżonkę. Brat jego rodzony zostawił syna Stanisława, jako pisze tenże *Baranow.* Prócz którego, sływał Stanisław Łączyński z Wołyniec 1632. Jan Franciszek łowczy Rożański 1674. Kwitnął tegoż wieku, Franciszek podstoli Łatyczewski, z sejmu 1683. komisarz do granic między księstwem Pruskiem a województwem Mazowiekiem i Podlaskiem. *Constit. f.* 12. Takbym rozumiał iż ci, bracia sobie byli rodzeni; jeżeli zaś jakie potomstwo zostawili, doczytać się niemogłem.

Jan Franciszek Łączyński z Nowego Łączyna, stolnik Gostyński, o którego genealogicznej dedukcyi namieniłem wyżej, brat stryjeczny Jana pisarza ziemskiego Przemyskiego a grodzkiego Krakowskiego, mąż umysłu i serca wspaniałego, rotmistrzem całe życie swoje na usługach ojczyzny, w wojsku Polskiem trawił; ten złączył się był dożywotnie z Cecylią Tańską, Jana Tańskiego instygatora koronnego córką herbu Nałęcz, z której dwóch mu przyznaje synów, *MS. tegoż Jana Tańskiego.* Wincentego dziedzica Nowego Łączyna, którego syn Wojciech z Jadwigi Pokrzywnickiej, dwie tylko zostawił córki, Jadwigę Waleryanowi Bukowskiemu, i Konstancją Wojciechowi Rudzińskiemu, zaślubione, które się potem dzieliły dobrami dziedzicznymi po ojcu r. 1569. *Acta Castren. Ciecchan.* Bogusława wojskiego Warszawskiego, tego zaś syn Ludwik, z Anny Obrembskiej, odumarł syna swego w dzieciństwie zostawionego, Piotra, potem podczasego Rożańskiego; który na Rusi i Ukrainie, wielkie sobie imię zasłużył przez rycerskie dzieła, gdzie się ożeniwszy, i dóbr dziedzicznych w województwie Ruskiem i Rijowskiem nabywszy osiadł. Temu *Geneal. Deduc.* przyznaje syna Hieronima Stanisława albo Mikołaja Hieronima Stanisława (bo

mu własne jegoż tranzakcyje raz dają pierwsze imię Hieronima Stanisława, drugi raz Mikołaja Hieronima Stanisława, *Acta Castren. Kijovien. 1550. et 1556.*) był ten Mikołaj Hieronim, czyli Hieronim Mikołaj, chorążym Kijowskim i generalnym protektorem i komissarzem skarbu koronnego w prowincyi Ruskiej; wstąpił się był, i w wielką wbił akceptacyą w ojczyznę, z osobliwszego męstwa i odwagi, w różnych okazyach, przeciwko nieprzyjaciolom ojczyzny, a osobliwie przeciwko Szwedom pod Kircholmem z hetmanem Chodkiewiczem, gdzie gdy konia pod nim zabito, pieszo nieprzyjacielski impet wytrzymywał, aż posilki hetmanowi przybyły; z którymi, gdy i jemu poddano konia, tak żwawo, z ranami i postrzałami, których w sobie na ten czas nie postrzegł, na nieprzyjaciela nacierał, póki, z uciekającego na jedną i drugą milę, zwyciężcą nie stanął. Żył zaś w dożywotnim związku z Maryanną Gadomską herbu Rola, której czyniąc reformacyą; zapisał sześćset kóp Litewskich pieniędzy, w każdą kopę po 60 groszy Litewskich, a w grosz, po 6 bielie pieniędzy, rachując, względem wiana, a drugą takąż summę, sześćset kóp Litewskich, i liczby wzwyz mianowanej, względem przywianku. *Acta Castren. Kijovien. 1611.* Mąż ten był wieku doskonałego i lat pełen, bo żył coś nad lat 90. Zostawił zaś synów czterech. *Genealogica Deductio Joannis Franc. Łączyński.*

Pierwszy z nich, Zygmunt Łączyński skarbnik Sendomierski, a potem stolnik Krakowski. Jego zaś syn, Kasper cześnik Krakowski (jakom go czytał z tym tytułem w liście siostry ojca jego, zakonnicy Ś. Franciszka w Krakowie u Ś. Jędrzeja, danym do Macieja Łączyńskiego pułkownika w wojsku Polskiem). Ten Kasper, całe życie swoje trawiąc w służbie wojennej, zasłużył sobie, na imię głównego kawalera w dziełach rycerskich, zastawiając zawsze własnymi piersiami, w jawnych i gwałtownych niebezpieczeństwach, całość ojczyzny, osobliwie pod Muntwami, gdzie zsiadłszy z konia, na pierwszy ogień, pieszo przywoził ludzi przeciwko nieprzyjacielowi, którego w natarczywości, tem najbardziej zmięszał, że ręką własną, kilku przywódców jego, trupem położył. Zaślubił sobie w dożywotnią przyjaźń Barbarę Werecką, Macieja Wereckiego podwojewodzkiego Krakowskiego córkę, która mu powiła córki dwie, Zofią i Reginę: synów zaś siedmiu, z których: 1. Marcin, młodzianem życie i krew za ojczyznę wylał. 2. Stanisław. 3. Maciej. 4. z Felicyanną Kielanowską *sterilis*. 5. Szczesny albo Felix, którego córki: Dorota Malinowskiemu, Anna zaś Turkowskiemu, dostały się w małżeństwo. 6. Wojciech, jego zaś

synowie dwaj, Adam i Wojciech. 7. Piotr wojski Sandomierski, mąż także rycerski, Turkom, Tatarom, i rebellizującym Kozakom na Ukrainie straszny z męstwa i nieporównanej odwagi. Z Maryanny Łąckiej herbu Jelita, zostawił trzech synów, Jana podobno bezdzietnego; Kazimierza, który z Magdaleny Radwanowny spłodził córkę Annę, a synów dwóch, Jana *sterilem* i Jędrzeja, jeszcze temi czasy żyjącego. Trzeci syn Piotra z Łąckiej, Wojciech, mąż w żadnych okazyach nieustraszonego serca, wszedł w kontrakty małżeńskie z Justyną Roszkowską. Ta mu urodziła, córkę Annę, która w panieństwie umarła, synów zaś trzech, Jakóba i Walentego *steriles*: Antoniego, skarbnika Radomskiego, który najprzód w szkołach, a potem przy Pańskich dworach przepolerowawszy dowcip, wstępując w ślady antenatów swoich, służył temi czasy w wojsku pod pancerną chorągwią, z księżciem Kazimierzem Czartoryskim kasztelanem Wileńskim. Po śmierci Augusta II. podczas interregnum, tyle, lubo w młodych latach doskonałego rozsądku, i w radach roztropności, w nim upatrzyszy województwo Sandomierskie, najprzód destynowało go sędzią kapturowym 1733. a potem tegoż roku pod Warszawą *in Campo Electorali* zgromadzone, posłem od siebie deputowało; a dalej podczas seysyji i zamieszania w ojczyźnie, marszałkowi swemu konsyliarzem przydało; ten jeszcze dotąd młodzianem żyje.

Drugi syn Hieronima chorążego Kijowskiego, zda mi się Piotr, podczaszy ziemi Lwowskiej, krótko żyjąc, zostawił w dzieciństwie syna Mikołaja z Skniłowskiej spłodzonego, w opiece Mikołaja Skniłowskiego dziedzica Skniłowa, jako naturalnego opiekuna; tranzakcyę bowiem ratione dóbr dziedzicznych Rutkorza w ziemi Lwowskiej, tego Skniłowskiego *naturalem tutorem et avunculum* temu Mikołajowi Łączyńskiemu przypisują około roku 1585. Był ten Mikołaj Łączyński pisarzem skarbu koronnego; którego syn, Andrzej, wojownik i kawaler zawołany, w różnych, osobliwie przeciwko Moskwie i Szwedom, okazyach zalecony; złączył się był dożywotnie z Narajowską, z której jeden za wielu, syn

Józef, najprzód w naukach przepolerowany, zaraz z młodu, do służby wojennej w cudzoziemskim autoramencie, w regimencie królewskim infanteryi, aplikował się; gdzie dla pięknych enót kawalerskich, wkrótce został pułkownikiem w tymże regimencie. Doznawszy zaś wierności jego i męstwa, Władysław IV. Król Polski, oddał mu do obrony fortecę albo zamek Kudakowski, której fortecy, prawie cudownie, bo z podziwieniem wojska całego, obronił, które za rzecz niepodobną miało, aby nieprzyjaciela gwałtowne szturmę wy-

trzymać mogła; którego on przez częste, z oczywistym azardem życia własnego, wycieczki, szczęśliwie gromiąc, nie tylko do odstąpienia od tej fortecy, ale i do sromotnej przymusił ucieczki; a potem go w otwartem polu, zawsze zwycięzca ścigał, i zamkniętego w różnych fortelach, lub okopanego, i w miejscach, według opinji ludzkiej, nie dobytých, odważnie nachodził, dobywał mężnie, zwyciężał skutecznie, i do powinnego poddaństwa i wierności Królowi i ojczyźnie zawsze przymuszał. W pewnej jednak krwawej okazyi przeciwko tym rebellizującym Kozakom, a na to szczególnie czuwającym, aby go żywcem pojмали, nie pierwiej wpadł w ręce, aż mu ręce prawie przez śmiertelną ranę zadaną, do bronienia się, odjęli, którą wprzód kilkudziesiąt trupem na placu położył, którego w ten czas pojmwawszy, jakby największem ucieszeni zwycięstwem, bić się przestali. Mając go zaś w rękę swoich, nie którzy z nich, na najmniejsze żyłki pruć, i ciało jego na cząstki rozsiekać chcieli; przecież gruby i okrutny naród, tyle miał względu na tak wielkiego kawalera, że mu taką śmiercią, już bezbronnemu, życia odbierać nie dopuścił, ale owszem, opatrzywszy prawie śmiertelną w ręce ranę, niby z ludzkości, przy życiu utrzymał, z zawziętości jednak w niedyskretnej i grubiańskiej, z instynktu nieprzyjaznej Moskwy, trzymał niewoli, ani go na rekwizycye hetmańskie i królewskie, i za znaczne summy, lub w zamian za swoich, w niewoli u naszych będących oddać niechciał. Z tej jednak niewoli za opatrnością Boską uszedłszy szczęśliwie, nie do dóbr własnych, od nieprzyjaciela do szczeru zrujnowanych, ale do obozu, z wielką radością całego wojska, powrócił. Wkrótce potem nowe zaczął utarczki z Tatarami, wszędzie ich gromiąc, i plon zabrany odbierając, z czego takim był straszny, że pewną tam sobie ominowali zgubę, gdzie się z nim, przymuszeni od niego, potykać musieli, mniemając o nim (wyuczzeni od swoich na ten czas pobratymów Kozaków) że ten niezwyciężony przeciwko nim wojownik, nad kondycją ludzką, żadnej śmiertelności nie podlega; dla czego o to się tylko pilnie starali, aby tego nieśmiertelnego kawalera, w ręce swoje dostać mogli, a potem (jak grubo pogańska dytkowała perswazyja) kroplami krwi, i cząstkami ciała jego dzielić się, rozumiejąc, że przez to, jego serca, męztwa, i jego w wojowaniu szczęścia, nabyć mieli. Tych z chwałą narodu Polskiego poskromiwszy, znowu na nowo z Moskwą, i z innemi na zgubę ojczyzny sprzysiężonemi nieprzyjacielami wojować musiał; którym ztąd najwięcej serce upadało, jak się dowiedzieli, że z tym potykać się będą musieli, który przedtem zawsze zwycięzcą nad niemi

górował, a nie dawno od ich Kozaków nie dyskretnie traktowany niewolnik. Jakoż, i na ten czas szczęśliwie ich pisał i zwyciężał z chwałą Polskiego narodu. W jednej przecież z niemi okazyi, wielkością i liczbą nieporównaną sił nieprzyjacielskich zaskoczony, powtórnie w grubą dostał się niewolą (i tu już Król i całe wojsko o życiu jego zdesperowało) z tej jednak znowu w kilka lat szczęśliwie wyszedłszy, do dóbr swoich dziedzicznych Rutkorza, wprawdzie nie uznany przyszedł, w których, nie dyskretnie z poddaństwem jego, postępując dwie czyli trzy chorągwie Polskie zastawszy, litując się nad oppressyą poddaństwa swego, oznajmiwszy się im, jednym kijem, przy którym z niewoli uchodził, a więcej sławą i powagą imienia swego w wojsku i ojczyźnie głośnego, wygnał i wypędził oppressorów. Te jego dla ojczyzny przysługi i heroiczne odwagi, z oczywistym azardem życia i fortuny, tak długo i statecznie podejmowane, rekompensując Jan Kazimierz Król Polski, pominawszy wszystkich innych godnych konkurentów, uczynił go najprzód generałem majorem infanteryi 1665. jako świadczy list albo przywilej od tego Króla jemu dany, z pochwałą zasług jego, w te słowa: *Probatu nobis tot in occasionibus bellicis Generosi Josephi Łączyński, Peditatus Nostri Germanici, Colonelli, virtus et fortitudo, gratiam favoremque Nostrum Regium suo sibi jure deposcit. Is enim ubi primum in fortalio Kudakoviensi, sub auspiciis et signis Serenissimi olim D. M. Vladislai IV. Fratris et Praedecessoris Nostri, artis et virtutis suae militaris jecit fundamenta, ibi plane ostendit, nihil esse in orbe adeo inaccessum, quod fortibus Viris invisa etiam fortuna, non aperuisset natura. Ex eo namque tempore, hostem non aggredi tantum et circumvenire, sed ferire, et vincere edoctus, adeo fortiter et strenue contra rebelles semper egit Cosacos, ut obstinatas illorum cervices vincere jam secta manu, et ad debitum Nobis obsequium flectere non desiisset. Quodsi vero feris natura Tartaris per suam barbariem, virtutem etiam in hoste laudare liceret, certe invictum animi ipsius robur experti, totiesque strenue dimicantem conspicati, mortalitatis lege exemptum crederent. Cum saedifrago iterum Moscho, aliisque in Patriam Nostram conjuratis hostibus, nullam experiendi intermisit occasionem, qua cum summa vitae suae per diram alius captivitatem, alioque bellorum incommoda attritae, nec non maximo fortunarum suarum dispendio, de Nobis, totaque Republica optime mereri non contenderet. Cupientes itaque ne hoc promptum, et hucusque indefesso animo continuatum studium, atque in re Militari singularis virtus, de-*

bito privetur honore etc. Ipsi Generalem Militiae Nostrae pedestris Praefecturam etc. damus et conferimus hisce Literis Nostris etc. Potem zaś, w tymże roku, w rekompensę krwawych zasług, i wielkich szkód w dobrach jego dziedzicznych od nieprzyjaciela poczynionych, tenże Król, nadał mu pewne królewszczyzny, nawet i od starostwa Buskiego oderwane przez osobliwy przywilej, a wkrótce i starostwo Buskie konferował, w obozie pod Łęczycą 15. Października tegoż samego roku, nie bez nowych pochwał w liście swoim królewskim na toż starostwo, temi słowy: *Cum vero Generosi Josephi Łęczyński, Generalis Infantariae Nostrae Majoris, ex semper quibusvis expeditionibus bellicis, fides in Nos, et Rempublicam enituit, ut nullis eam contaminaret confoederationibus, et in aggrediendis periculis magnanimitas, ut caeteris omnibus Commilitonibus suis, incitamento, et exemplo, ad praecclare agendum esset, ea denique in perferendis belli laboribus, et Castrorum incommodis, patientia, ut indefessum ipsius benemerendi studium ubique eluceret: huic igitur ipsi Generoso Josepho Łęczyński etc. Vacantem Capitaneatum Buscensem in Palatinatu Belzensi situm, dandum et conferendum esse duximus, uti quidem damus, et conferimus praesentibus Literis nostris etc.* Nie tylko zaś piersiami własnymi zaslaniał ojczyznę, ale i radą wspierał, to na walnych radach, to na sejmach, na które nieraz od wojska całego, to od województw Ruskich, posłował. Po śmierci zaś Michała I. na sejmie *Electionis*, z województwem Ruskiem, podpisał elekcyą Jana III. Króla Polskiego, z tym tytułem: Józef Łęczyński starosta Buski, generał major, jako wspominają *Konstytucye* 1674. Prócz już wspomnionych dzieł jego kawalerskich, doznała jeszcze ojczyzna męstwa jego przeciwko Turkom, tak za Michała I. Króla, jako i za Jana III. osobliwie pod Chocimem, gdzie z niemi częste, a zawsze z awantazem, potyczki miewał. Gdy zaś Turecki obóz, nasi luzując się często, napadali, a z ordynansu królewskiego, jemu atakować go przyszło, tak szczęśliwie na obóz Turecki nacierał, że pierwszy, wały i okopy przed nim rzucone, spędziwszy Turków, opanował, i z nich potężnie ich gromił. Niemogąc jednak długo wytrzymywać całego wojska Tureckiego, posłał eo prędzej prosić o sukkurs Króla, i hetmana. O czem gdy Królowi słuchającemu mszy Ś. pod namiotem, dano znać, że generał Łęczyński wały Turkom odebrawszy, w strasznym zostaje ogniu, i o sukkurs prosi, Król, dufając męstwu i dzielności jego, położywszy wszelką swoją nadzieję w Bogu, nie pierwój mu posłał posiłki, aż dosłuchał mszy świętej po której

przesławszy, mu przed sobą sukkurs, sam się za nim z całym wojskiem ruszył, gdzie na ten czas znaczną klęską porażony nieprzyjaciół, z resztą sromotnie uchodzić musiał, i tak ten nieporównanego męstwa kawaler, pierwszy znacznie dopomógł i otworzył pole do sławnego zwycięstwa Janowi III. *Kwiatkiewicz S. J. w Paneg. Janowi III. po tej Wiktorji przypisanym.* Ztąd w wielkim był położony respekie u tego monarchy, który nieraz go udarował bytnością swoją królewską, w dobrach jego dziedzicznych Kutkorzu. Ofiarowanej sobie od niego, najprzód kasztelanji Lwowskiej, a potem województwa Bełzkiego, akceptować niechciał, woląc raczej resztę życia starganego, na usługach ojczyzny, w wojsku trawić. Zył ten przeznaczony kawaler w dożywotnim związku z Laskownicą, Abrahama Laskownickiego, z Katarzyny Szłomskiej spółdzoną córką jedynaczką. Pełny zaś lat, sławy, i zasług, dokończył życia w Bieńkowej wiszni dobrach swoich dziedzicznych, pochowany w Rudkach. Jego syn tylko jeden

Andrzej Łączyński podkomorzy Nowogrodzki, pierwiej w regimencie ojcowskim pułkownik, i znacznych jego zwyciężkich akcyi, nierozdzielny uczestnik, w okazyach przeciwko Turkom. Po śmierci zaś ojca swego, z pod autoramentu cudzoziemskiego, przeszedł usarzem pod chorągiew królewską Jana III. Człowiek wszystkim miły, dla pięknych obyczajów, i wspaniałych przymiotów, które w nim upatrzywszy, wielki statysta, mowca, i senator, Andrzej Maxymilian z Pleszowie Fredro, wojewoda i generał Podolski, tego był o nim zawsze zdania, że najpierwsze krzesła w senacie, ubiegać by się o niego powinny. Łagodnością zaś wymowy, i osobliwszą ludzkością swoją, u wszystkich sobie wielką zjednal estymacyą, z sprawiedliwości w trybunałach koronnych, powagę na sejmach, z zdrowej rady, imię wielkiego statysty. Złączył się był dożywotnią przyjaźnią z Teresą Antoniną Fredrowną wojewodzanką Podolską, córką Andrzeja Maxymiliana wojewody Podolskiego, z Katarzyny Giedzińskiej herbu Prawdzie, zrodzoną. Z której miał córki dwie, Katarzynę, Michałowi Chłopickiemu, kasztelanowi Czerniechowskiemu zaślubioną, która mu tylko jedną urodziła córkę, i Ludwikę, która najprzód z Makowieckiem, starostą Byszewskim, a potem z Cetnerem, starostą Tymbarskim żyła bezpotomnie. Synów zaś czterech, w młodych latach na opiece wuja ich rodzzonego, Jerzego Bogusława Fredra kasztelana Lwowskiego, zostawił. Z których Józef, i Tomasz młodo poumierali, Michał zaś młodzianem żyć przestał, pochowany w Rudkach.

Czwarty syn podkomorzego Nowogrodzkiego z Fredrowną, Jerzy Antoni Łączyński, najprzód skarbnik Przemysłki,

a potem chorąży Żydaczewski za czasów Augusta II. Za panowania zaś Augusta III. podstarości i sędzieja grodzki Lwowski, i wkrótce chorąży ziemi Lwowskiej, który honor, z podpisaniem ręką królewską przywilejem w Wschowie, podczas *Senatus Consilium*, z łaskawości Pańskiej; *propter perspecta merita, eximiasque animi dotes et qualitates* (jako brzmi list królewski) w dom mu jego był posłany 1737. Zaś r. 1738. Podkomorzy Lwowski, na którą godność, w Warszawie pod czas sejmu walnego, z ręką swoich Pańskich, *cum distinctione* oddał mu do rąk tenże August III. przywilej, z tem zaleceniem enót jego: *Nos Generosi Georgii Łączyński, Vexilliferi Terrae Leopoliensis. optime de Nobis et Republica meriti tam in negotiis Reipublicae tractandis spectatam fidem, ac in rebus gerendis, dexteritatem, industriamque singularem, tum vero, quod maxime ad rectam hujus muneris administrationem requiritur, juris Patrii, Legumque publicarum apprime, commendatam habentes; munus praefatum Succamerariatus Terrae Leopoliensis etc. illi et non alteri conferendum esse duximus, prout quidem conferimus praesentibus Literis nostris etc.* Ten do tego honoru temi szedł stopniami: najprzód w szkołach naszych, sposobny do wszystkich nauk, przepolerowawszy dowcip, młode lata w doskonałego męża hartował siły, w wojsku koronnem, przez znoszenie cierpliwe, z miłości ku ojezynie, w różnych okazjach i przygodach, niewczasów i trudów, gdzie zawsze piękne pokazując seree, krwi własnej za ojezynie lać nie wzdrygał się. Potem za generalnej konfederacyi Leduchowskiego, przy prawach ojezystych i wolności, i przy dostojństwie Augusta II. stojącej, nie tylko był generalnemu marszałkowi konsyliarzem przydany, ale też całego generału województwa Ruskiego skonfederowanego, przez lat półtrzecia marszałkiem; przez który czas, za jego dyrekeyi i laski, czternaście sejmików, w temże województwie *pro bono publico* konsultując, koniec swój i pożądaný skutek wzięły. Na tej będąc funkeyi, znacznego dla ojezyny kosztu, z własnej nie żałował szkatuły. Za które przysługi, i wierność w niczem nieposzlakowaną ku ojezynie, prócz pewnej summy, zapisało mu nieśmiertelną wdzięczność i dzięki toż województwo, przez *Laudum* swoje. Posłował od tegoż województwa to na sejmy walne, to do Królów, Polskiego Augusta II. Szwedzkiego Karola XII. w Polsce na ten czas będącego, to do prymasów i hetmanów. Deputowała go ojezyna po kilkakroć komissarzem na trybunał Radomski, i teraz świeżo 1737. i 1738. Zaś na komissyą Warszawską, z sejmu pacificationis za Augusta III. naznaczoną, in ordine do aukeyi

wojska i ułożenia placu regularnej wojsku, komissarzem był od województwa Ruskiego 1738. którą pracowicie w Warszawie zakończywszy, od tejże komissyi, i prymsa Potockiego tej komissyi prezydującego, posłem z Małopolskiej prowincyi uproszony, *cum resultato*, do izby poselskiej. Lubo zaś dla dobra pospolitego, choć *cum dispendio* fortun swoich i zdrowia z tak różnych publicznych funkcyi, nigdy się nie wymawiał, deputacyi jednak na trybunał koronny, dotąd akceptować nie chciał; był jednak podczas *interregnum*, po śmierci Augusta II. sędzią kapturowym Lwowskim 1733. na których nieraz przy nim marszałkowska laska. Gdy zaś po kilkuletnich exkuzach, na usilną ks. prymsa Potockiego, i książećcia Wiśniowieckiego Janusza kasztelana Krakowskiego powtórzoną nie raz rekwizycyą i obligacyą, przyjął na się funkcyą podstarościego i sędziego Lwowskiego, nie folgując zdrowiu swemu, i w głęboką noc, interesom pacyentów dogadzając, na sądach dosiadał, i samej w sentencyach upatrując słuszności i sprawiedliwości, żadnym nie dał się uwodzić respektom, choć dla najprzyjaźniejszych sobie, z kąd mu zawsze dawali imię sędziego sprawiedliwego. Przy dobrach swoich dziedzicznych Rutkorzu, założył i wystawił miasteczko, które od imienia Maryi Matki Bożej, nazwał Maryanów, gdzie tymczasem kościół drewniany wystawiwszy pięknym dość kształtem, i ołtarzami ozdobiwszy, obraz *Mariae majoris* w Lublinie uproszony, przed którym osobliwsze miewali nabożeństwo różni ludzie, lokował w wielkim ołtarzu, gdzie różni znacznych łask doznali. Księżda przy tym kościele, swoim trzymał nakładem. Podał także do druku *posthumum Opus* od dziada swego Andrzeja Maxymiliana Fredra wojewody Podolskiego napisane, przydawszy niektóre *curiosa*, pod tytułem: *Vir Consilii*. Żył zaś ten Jerzy w dożywotniej przyjaźni, najprzód z Anną z Tęczyna Ossolińską cześnikówną Żydaczewską, córką Alexandra, z Teresy Gorszeskiej herbu Brochwicz, splodzoną, syna Jerzego Ossolińskiego starosty Piotrkowskiego, z Anny Bełzeckiej wojewodzanki Podolskiej zrodzonego. Ta mu jedną tylko powiła córkę Teresę, znacznych dóbr sukcesorkę i dziedziczkę, Stanisława Ustrzyckiego stolnika Żydaczewskiego a potem Lwowskiego małżonkę. Z którym krótko żyjąc, żadnego nie zostawiwszy potomstwa, umarła. Ponowił potem małżeńskie śluby z Maryanną Zielonczanką córką Alexandra cześnika Rijowskiego, z Konstancyi Gumowskiej urodzoną, ale z tą krótko żył, i bezpotomnie. Trzeciraz, w dożywotniej przyjaźni związek wszedł z Teresą Gałęcką miecznikową Podlaską, pozostałą wdową po Gałęckim mieczniku Podlaskim, z domu Karśni-

cką podkomorzanką Halicką, herbu Leliwa. Ta mu powiła syna jedynaka Józefa, ale ten niedługo ciesząc ojca, w dzieciństwie umarł, dotąd zaś żadnego więcej potomstwa nie ma. Ten podkomorzy z tą Teresą dotąd żyje, gdy to piszę.

Trzeci syn Hieronima chorążego Rijowskiego. Zygmunt Bogusław podstoli Warszawski, posługując z województwa Mazowieckiego na sejm *convocationis* 1648. po śmierci Władysława IV. w Warszawie na tej funkcji i usłudze dla ojczyzny, życie zakończył, pochowany w kolegiacie Warszawskiej u Ś. Jana. Jego syn Piotr z Justyny, Jana Obrembskiego komornika Warszawskiego córki, spłodził Ludwika chorążego Warszawskiego, męża przeciwko Tatarom i Szwedom walecznego, który żyjąc w dożywotniej przyjaźni, z Wiktoryą Chłopicką, z niej miał córkę Joannę zakonnice Ś. Benedykta, w Chelmie; synów zaś dwóch: Jana, który od Tatarów, młodzianem poległ; i Macieja pułkownika w Polskiem wojsku, który, jako wspomina *Tański in MS.* wysłany był posłem do Moskwy, od Jana Rzymierza Króla Polskiego, ale dla zaszyłych między nimi differencyi, od tegoż Króla, z drogi był rewokowany. Miał za sobą Maryannę Łączyńską, córkę N. Łączyńskiego, dziedzica Nowego Łączyna, z którą wziął połowę tych dóbr, w dziedzictwo; ta powiła mu córkę Barbarę, Franciszka Zawadzkiego cześnika Warszawskiego małżonkę, i synów trzech: Michała, który w wojsku koronnem, niewczasami pod Chocimem stargawszy zdrowie, wkrótce młodzianem umarł w obozie na Ukrainie. Drugiego Jana Stanisława usarza pod hetmańską chorągwią Jana Sobieskiego, potem Króla Polskiego. Ten w województwie Poznańskiem zaręczywszy sobie Annę Tomicką starosty Obornickiego synowicę w Obiezierzu, tamże śmiertelnie zachorowawszy, przed czasem aktu weselnego, umarł młodzianem, pochowany tamże w Obiezierzu, w kościele Ś. Klementa. Trzeciego, Floryana, który więcej mając ochoty i sereca do szabli, niżeli do pióra szkolnego, zaraz młode lata swoje w wojsku Polskiem trawił, poszedłszy pod Wiedeń przeciwko Turkom z Janem III. Z której ekspedycyi powróciwszy, w województwie Poznańskiem, złączył się dożywotnie z Katarzyną Kamienieńską herbu Junosza, z której spłodził córki dwie, Teresę i Annę, ale te młodo pomarły. Synów trzech, Józefa Marcina, Andrzeja Soc. Jesu, temi czasy profesora Ś. teologii w kolegium Lwowskiem, i Władysława Wojciecha: o których *Histor. Colleg. Posnan. S. J.* Ci razem będąc do szkół naszych Poznańskich oddani, obrali sobie za ojca duchownego W. Rs. Franciszka Ponińskiego S. J. człowieka, nie tylko nauki ale i świątobliwości wysoce

doskonalej; temu po jakimś czasie, dwaj z nich starsi bracia, nie wiedząc jeden o drugiego intencji, otworzyli się z tym, że w zakonie naszym, chcą się Bogu, wedle powołania swego, na wieczną zamknąć służbę; i już sobie byli wyjednali admisyą in Soc. Jesu. Lecz że do tego potrzeba było pozwolenia Rodzicielskiego, o toż samo upraszając, otworzyli intencye swoje rodzicom, w czem gdy się spodziewali wszelkiej łatwości, doznali wielkiej trudności, i gniewów ojcowskich, który za wzięciem wiadomości o tem, natychmiast młodszego nagle o północy wziął ze szkół, i wysłał z Poznania; starszego zaś na niejaki czas zostawił w szkołach, lubo o to surowie zgromionego; ale i tego wkrótce potem odebrał; chcąc obudwóch, to łagodnością, to surowością, od przedsięwziętych intencji, odprowadzić; ten tedy najstarszy brat z nich, żegnając na ten czas ojca swego duchownego, przy różnych, tak dla młodszych braci, jako i dla siebie przestroгах danych, to prawdziwie z ducha Bożego proroctwo, lubo z nieutulonemi łzami, odebrał. Dając mu albowiem pomieniony ojciec duchowny obrazek Ś. Franciszka Assyjskiego, tak z nim w osobności (gdzie ich wysłuchano) mówił: iż na nim osobliwe są trzy rzeczy odmalowane, z których każda z osobna, trzech was braci proceder życia wyraża. I zaczawszy od najmłodszego, powiada mu, iż przy nogach Ś. Franciszka, jest odmalowany świat, i ten znaczy najmłodszego braciszka twego, ten albowiem świeckim będzie i umrze. W ręce zaś prawej u tegoż Ś. Franciszka, jest odmalowana chorągiew Jezusowa, ta znaczy młodszego brata, ten się bowiem pod tę chorągiew zaciągnie, i w zakonie Soc. Jesu służyć będzie Bogu. Gdy zaś przyszło temu ojcu duchownemu powiedzieć ostatni znak, przypadający na tego najstarszego z nich brata, a on z usilnością i ciekawością, o wyjawienie prosił; rzekł do niego ojciec duchowny: Miły Józiu, więz że cię serdecznie kocham, żal mi cię tedy zasmucić; gdy on zaś tem więcej nalegał, powiedział mu; że w drugiej ręce u tegoż Ś. Franciszka, na tymże obrazku, jest Kalwarya, albo trupia głowa, która tobie na znak od Boga dostała się; i tu wzniósłszy w niebo oczy, tak rzecze do niego: moje dziecię, ponieważ z woli ojcowskiej wyjeżdżasz do domu, więc z dobrego affektu, przestrzegam cię; strzeżże mi się tych trzech rzeczy. 1. Wody, abyś się z płochej młodości, nie kąpał. 2. Konia płochego. 3. Strzelby, (i tu serdecznie westchnąwszy, rzekł dalej) bo od jednej z tych trzech rzeczy, w prędko a nagle zginiesz; co powiedziawszy, oddał mu dla żywej pamięci wspomniony obrazek, i krzyżyk ojcowski dał na drogę; ten mu zaś do nóg z nie-

utulonym płaczem upadłszy, ledwo się od nich dał oderwać, i z tym żalem do stanej odprować, z którym i wyjechał, przed nikim przyczyny żalu nie wydając. I spełniło się we wszystkim, to ojea duchownego przepowiedzenie. Bo najprzód, zaraz w półtorej niedzieli, tenże najstarszy brat z nich Józef Marcin, przypadkiem biorąc nabitą strzelbę, chcąc ją podać najmłodszemu bratu swemu, dla rekreacyi i rozrywki, która niewiedzieć jakim sposobem wystrzeliwszy, w same mu piersi ugodziła, i tak, i słowa jednego niewymówiwszy, padł trupem w oczach rodziców swoich, z wielkim ich żalem; którzy widząc to, że im taką śmiercią Bóg odebrał jednego syna, którego od niego mając, żalowali mu go na służbę jego darować, obawiając się podobnego przypadku i kary na drugim, w rok pozwolili do zakonu, młodszemu synowi, Andrzejowi, który dotąd w zakonie naszym służy Bogu. Najmłodszy zaś brat, Władysław Wojciech wyszedłszy potem ze szkół, pięknie w województwach Wielkopolskich zasługować się począł. Który po sejmie electionis 1733. z pod Warszawy *ex Campo Electorali* powróciwszy, w zamieszaniu ojczyzny, rozerwane sentymta do zgody i jedności na sejmikach pociągał. W roku 1734. komissarz do skarbu na komissyą Poznańską województw Wielkopolskich. *Laudum Sredense* 1734. Z deputacyi na trybunał koronny pierwszy za Augusta III. wszelkimi się wyłamał sposobami; będąc zaś w ojczystem prawie biegłym, po wykonanym juramencie przed generałem Wielkopolskim, uproszony od niego, sądził subdelegatem surrogatem w grodzie Poznańskim sprawę między tymże generałem Wielkopolskim wojewodą Inowrocławskim, i między kasztelanem Łędzkim, i innych sprawy, nie tylko według sprawiedliwości, ale do ukontentowania stron obu dwóch i wszystkich. Dalsze honoru nadzieje śmierć przerwała; gdy bowiem inni surrogatem Poznańskim, inni pisarzem grodzkim widzieć się go spodziewali, śmierć go z oczu wszystkich, młodzianem zabrała, roku 1736. życia jego roku 33. Pochowany w kościele naszym Poznańskim, gdzie on najprzód ojea swego, roku 1725. którego collegium nasze Kaliskie między dobrodziejów swoich liczy, potem matki swojej, na półroku przed śmiercią swoją, ciała, złożył i pochował.

Czwarty syn Hieronima chorążego Rijowskiego. Felicyan Łączyński stolnik Łęczycki, człowiek godny i wymowy gładkiej, przyjemnością i ludzkością, wielką sobie uczynił *popularitatem*, w tem województwie, zaślubił się był w dożywotnią przyjaźń z Lasocką, herbu Dołęga, podkomorzanką Zakrocimską, córką Wacława Lasockiego, najprzód chorą-

żego Wyszogrodzkiego, a potem podkomorzego Zakrocimskiego. Z tej córki jego dwie, Helena, która się na służbę Bogu zawila w Sierpeu, gdzie potem księżnią umarła. Druga, Ewa wprzód N. stolnikowi Zakrocimskiemu, a powtórnem małżeństwem N. Rąckiemu zaślubiona. Synów zaś pięciu, 1. Józef Jan, najpród cześnik Łatyczewski, a potem Gostyński, człowiek nauki doskonałej, i rozsądku wielkiego, złączywszy się dożywotnie z Niemojewską, zostawił córkę jedną Antoninę zakonnice Ś. Benedykta w konwencie Toruńskim temi czasy. Synów zaś kilku, których imion niewiem, jeden z nich w zakonie Ś. Pawła w Częstochowie służy Bogu. 2. Syn z Lasockiej, Franciszek wojski Warszawski, ten z młodu piersi za ojczyznę zastawiał, a potem zdrową radą na sejmach wspierał, żył z Mokronowską chorążanką Warszawską, ale z niej żadnego podobno nie zostawił potomstwa. 3. Jan cześnik Rożański, człowiek także rycerski, jego małżonka Zubczewska podczaszanka Podolska. 4. Michał, który krótko żyjąc z Zawadzka wojskiego Warszawskiego córką bezdzietny umarł. 5. Syn z Lasockiej, Ludwik Łączyński, zostawiwszy braci swoim dostatnią fortunę w Gostyńskim; Piotrowi I. Wielkiemu, Carowi Moskiewskiemu przypadłszy do serca; poszedł z nim do Moskwy, tam najpród był jego sekretarzem i podkomorzym nadwornym, którego roztropności wielkiej i rozsądkowi przypatrzwszy się, na dalsze wyniósł go godności, a potem posłem pełnomocnym denominował, i wysłał do Cesarza Chrześcijańskiego Karola VI. *in ordine* do traktatu i uczynienia wiecznej alianeyi między tymi dwiema potencjami. Co wszystko sprawiwszy i zakonkludowawszy, podpisał imieniem pryncypała swego; i dotąd ministrem i posłem Rossyjskim, przez potwierdzenie od suksessorów na tron Rossyjski, u dworu Wiedeńskiego, bawi; jeżeli się ożenił tamże, weale niewiem. Stanisław Łączyński dziedzic na Kiernozi, wzgardziwszy światem i fortuną, został Reformatem Ś. Franciszka, ale już nie żyje. Braci swoim rodzonym zostawiwszy dobra dziedziczne, bez wszelkich zapisów, i dyspozycyi, bo nad wszystkimi spodziewanie, świat porzucił. Kwiłną jeszcze Łączyńscy w Kujawach. N. Łączyńska była za Dzierżanowskim.

Są Łączyńscy którzy się takim herbem pieczętują: podkowa stojąca w tarczy, na niej nas krzyż kawalerski, a we środku Strzala żelazcem na dół obrócona. Z tych Wojciech Łączyński, w Poznańskim, umarł około roku 1720. pochowany w Bninie, gdzie i córka jego Katarzyna złożona. Syn jego Jan czyli Antoni, temi czasy, tamże żyje. Z tych są i w Warmji.

W roku 1778. Antoni Łączyński chorąży Gąbiński, — Piotr pisarz grodzki Gostyński. — Konstanty podcasyz Gąbiński. — W roku 1788. Stanisław starosta Gąbiński. — Maciej starosta Gostyński. — Piotr stolnik. — W ziemi Lwowskiej Łączyński starosta Bachtyński pojął *Wiszniewską*. — *Przypisy Krasickiego*.

Ł A D A

HERB.

Herb Łada, w czerwonym polu, albo według *Długosza* w błękitnym, nad białą podkrową, krzyż złoty wyniesiony stawia, z prawej strony podkrowy, jest strzala szara, z lewej, myśliwy, widlaty, u góry rosochacz; na helmie przedtem było para orlich skrzydeł, potem strusie pióra, teraz lew w górę łapani podniesionemi, miecz zaniesiony trzyma. *Paproc. o herb. fol. 322. Biel. fol. 173. Okol. t. 2. f. 20.* *) Herb ten znać jeszcze od przodka, któremu się pierwszemu dostał, imię sobie przywłaszczył Łada: bo jako pisze *Bielski* i *Anonymus* autor, za Bolesława Wstydlwego, w r. 1248. dziedzie dóbr Łada nazwanych, gdy poddanych swoich, w polu pańieczynę robiących, objeżdża, znagła od Jadźwingów, (którzy w ten czas po śmierci Konrada ksiąźęcia Mazowieckiego, wraz z Litwą, kraj Sandomierski pustoszyli) obskoczony, wielu bardzo nastrzelał; potem do bliskiego umknąwszy lasu, nalezione myśliwe widły ksiąźęciu Mazowieckiemu pokazał, i z nim nieprzyjaciół pogromił, do ucieczki ich przymusiwszy: luboć *Paprocki* twierdzi w *Gniazdzie Polskim*: że dopiero za Łokietka Króla koło roku 1306. Jastrzębczykowi,

*) Inni, i pospolicie, tak jak tu wyobrażony, używają herbu tego, to jest: po obu stronach podkrowy strzały kładą, a pod strzałami koncami do siebie cieńszemi dwa różki myśliwskie nieoprawne. — *P. W.*

znacznie w czymśiś zasłużonemu, tego klejnotu pozwolono. *Parisius* zaś *in MS.* jeszcze dawniejszy początek tego herbu zakłada, powiada on z *Vopisca Volaterrana panegyryku in Probo*, że kiedy Quady Svevi, i Marcomani, czterekroć sto tysięcy łada mając do boju, pod Medyolanem Aureliusza Cesarza Rzymskiego na głowę znieśli, po takiej klęsce, gdy znowu wojsko zebrał Aurelianus, pod Placencją z niemi się potkał; ale Quady, sztuką w lasy się cofnawszy ztamtąd rannym świtem na Rzymianów natarli, i drugą porażkę ponowili; po którym zwycięztwie w Gallji sześćdziesiąt miast dobywszy pożarem wszystkie spalili. Ładzie tedy tem przewiśkiem pułkownikowi, którego dzielność nad inszych się bardziej w tedy batalji wydała, na pamiątkę jego heroiczej odwagi, ten herb nadano. To *Parisius*.

Herbowni.

<i>Bieńkowski,</i>	<i>Kłodnicki,</i>	<i>Rędzina,</i>
<i>Bogdanowicz,</i>	<i>Koronowski,</i>	<i>Skrzyński,</i>
<i>Borzymowski,</i>	<i>Kowalewski,</i>	<i>Stużowiecki,</i>
<i>Brodowski,</i>	<i>Lipski,</i>	<i>Sobolewski,</i>
<i>Czarnowski,</i>	<i>Łada,</i>	<i>Szmerzyński,</i>
<i>Czerniakowski,</i>	<i>Łazowski,</i>	<i>Wąsowski,</i>
<i>Dobrzyszewski,</i>	<i>Moczarski,</i>	<i>Zabłocki,</i>
<i>Gnatowski,</i>	<i>Noskowski,</i>	<i>Zaleski,</i>
<i>Grądzi,</i>	<i>Proszkowski,</i>	<i>Zawistowski.</i>
<i>Grodzicki,</i>	<i>Radoński,</i>	

Późniejsi heraldycy następujące familie dodają, jako do herbu tego należące :

<i>Glatowski,</i>	<i>Rendziński,</i>	<i>Walicki,</i>
<i>Ładzie,</i>	<i>Radostowski,</i>	<i>Zarciszewski.</i>

Łada herbu Łada. Jakusz czy Janusz Łada syn Piotra Pileh kasztelana Czerwieńskiego, którego Bolesław książę starostą Łędzkim uczynił; a bodaj nie pierwszy przodek tego herbu. *Bielski fol. 173.* i *Paproc. o herb. fol. 322.* wspominają wyraźnie Predysława Ładę, za Konrada książęcia Mazowieckiego czasów, hetmanem nad wojskiem jego. Janusza Łady z Borkowny syn Bogusław, ten z Ciolkowny spłodził syna Bogusława, i Waleryana, ludzi rycerskich. Od Waleryana poszli Noskowsy, Kłodniccy, i inni. Bogusław zaś z Zuzanny Petrykowskiej, tylko miał jednego syna Krystyna Ładę, ten posłował do Cara Tureckiego 1017. to *Okolski*; niewiem jednak czy się ten autor pomylił, czy prasa drukarska w roku: bo i Ładów familji jeszcze o tym czasie nie

było, jako sam przyznaje Okolski, i Turcy ani Carów o tym czasie nie mieli, ani tak blisko Polski byli, żeby przez posły w tranzakcyę mogła z niemi wchodzić Polska. Krystyn z Magierowny herbu Rawiez, córki jedynaczki Jaroslawa, dwóch synów zostawił, Jędrzeja i Marcina. Jędrzej pojął Barbarę Skrzyńską dziedziczkę Skrzynna, i od niej pisac się począł Łada Skrzyński, o którego potomstwie na swem miejscu. Marcin został się przy ojczyźnie i dobrach Łada, od którego i podziśdzień Ładowie kwitną. Stefana Ładę wspomina *Konstytucya* 1653. fol. 31. Franciszek i Razimierz w Wolyńskim 1674. Jędrzej towarzysz pod pancerną chorągwią, brat jego rodzony Paweł, w zakonie naszym.

Łaganowski herbu Nowina, w Krakowskim województwie. Stanisław dziedzic na Łaganowie, nie daleko Proszowie, zostawił synów i córki. *Baranow*. Alexander miał za sobą Kaszewską Krystynę, z której trzech synów: Stanisław, Jan i Mikołaj. Stanisław 1656. *Acta Terrestr. Cracov.*

W roku 1778. Maciej Łaganowski cześnik Krzemieniecki. — Był jeden tego nazwiska w zakonie Jezuitów. — *Krasicki*.

Łagiewnicki herbu Grzymała, w Wielkiej-Polszcze. Wincenty Łagiewnicki archidyakon Gnieźnieński, mąż o dobro kościelne gorliwy 1519. *Damalew. in Archiep. Gnesn. fol. 282*. Jędrzej surrogator Poznański, z bratem swoim Marcinem, w Krakowskim województwie osiedli. Maciej pleban kościoła Janowickiego za Zygmunta I. *in MS. Petricov*. Hieronim deputat na trybunał koronny 1620. Katarzyna Łochyńskiego herbu Jelita małżonka.

Łagiewnicki herbu Poraj, w Sieradzkim województwie. *Baranowski in MS*. świadczy o nich, że się Łagiewnik z pod Radomska, piszą, własni zaś są Robielsey, ale od dóbr tak nazwani. Jan i Piotr bracia rodzeni, dwie rodzone siostry mieli za sobą, to jest Jan, Barbarę Baranowską herbu Rawiez, z którą miał dwóch synów, Stanisława i Mikołaja. Stanisław zginął pod Ceorą Mikołaj w młodym wieku umarł, oba bezpotomni; siostry ich Helena Mikułowska, Barbara Rozwadowska, Katarzyna Wojakowska, Krystyna Jurkowska. Piotr brat Jana, miał za sobą Katarzynę Baranowską pozostałą wdowę po Dębowskim, od tej była córka Elżbieta Białobrzeska. *Baranow. MS. o Famil. Prusk.* powiada, że Łagiewniccy w Prusiech, pięć róż na pasie na ukos na tarczy idącym, w herbie noszą, a nad hełmem róża powinna być z korzonkiem o czterech listkach, tymże się herbem pieczętują Sicińscy i Wiśniewscy, według niego.

Łagoda herb, patrz **Wierzytkowa**.

Łahodowski herbu Karczak, w Ruskiem województwie. Waniko z Stanimierza Łahodowski, wojski Buski 1537. *in MS. Coll. Leopold. Okolski* Wańka Strumiela Łahodowskiego wspomina, że Winniki dobra, Zamojskiemu kasztelanowi Lwowskiemu, sprzedał. Alexander poborea w ziemi Lwowskiej 1564. *Constitut. fol. 71.* Jan posłował na sejm 1607. z kąd komissarzem naznaczony do lustracyi dóbr królewskich, i do uspokojenia Rokoszanów. *Constitut. fol. 841. et 866.* Hieronim kasztelan Wołyński 1617. zostawił córkę Annę Stanisława Brzuski starosty Nurskiego małżonkę, i synów czterech, Stanisława zanego rotmistrza, Marka, jest o nim *Konstytucya 1633. fol. 54.* z Okolskiego dojdiesz, w jakiej materyi: Mikołaja, i Jędrzeja. Alexander Łahodowski wydał w *Antwerpji Panegiryk Zygmuntowi III. Królowi Polskiemu* przypisany 1620. Jan (podobno ten o którym wyżej) kasztelan Lubaczowski roku 1619. *Okolski Russia Flor. fol. 92.* N. miał za sobą Siemaszkównę.

Łakawski. Jędrzej Łakawski pisarz ziemski Halicki 1632. podpisał elekcyą Władysława IV.

Łakiński herbu Pelikan, na Krainie. N. Łakińska, Macieja Piecznowskiego małżonka. N. miał za sobą Rierską. Zygmunt i Jakób bracia stryjeczni, i rodzicy ich w Wielkiej-Polszcze 1720.

Łakocki, w województwie Inowrocławskiem. Adam Łakocki 1648. podpisał elekcyą Jana Razimierza Króla.

Łaneucki herbu Szeliga.

Łaniecki herbu Pobog w Mazowszu. Tomasz i Marcin Łanieccy w ziemi Ciechanowskiej 1648.

Łaniecki herbu Słepowron w Mazowszu, jednejże dzielnicy z Pienieckimi.

Łaniewski herbu Karczak, w Nowogrodzkim województwie. *Rs. Kojalow. in MS.* wyraźnie o nich świadczy. Hrehory Łaniewski miał za sobą Elżbietę Oziębłowską. N. strażnik Słonimski, poseł na sejm 1738.

Ignacy Łaniewski łowczy Lubelski za Augusta III. Króla. — Tomasz pisarz grodzki Horodelski 1776. roku. — Fabian skarbnik Witebski 1792. roku. — *Wielqdek.*

Łapa, w Oszmiańskim powiecie. Krzysztof Łapa miecznik Trocki 1674. Łukasz Łapa, syn Stanisława.

W roku 1778. Antoni Łapa sędzia ziemski Starodubowski. — Tomasz pisarz grodzki Starodubowski. — *Krasicki.*

Łapanowski herbu Rogala, w Płockiem województwie, i w ziemi Przemyskiej, dokąd się z Płockiego przemieśli, zwali się tam Mirosławskimi.

Łapczyński herbu Jelita, z tą jednak różnicą, że nad hełmem otwartym powinna być ręka zbrojna z szablą jak do cięcia zaniesiona w prawą: taki im herb nadany od Stefana Króla za instancją Zamojskiego hetmana. Walentyń Łapczyński 1581. pole tarczy powinno być błękitne. Przywilej o tej nobilitacji Łapczyńskiego przytacza, *Paprocki o herbach fol. 216.* do którego odsyłam, tam jego wyliczają ku tej ojczyźnie zasługi, jako pod Gdańskiem, Wielkolukami, Wielicą, Pleszkowem i indziej. Seweryn Łapczyński 1648. w Belzkiem, miał za sobą Zuzannę Mukańską, z której córka Zofia Kazimierza Skorupki Padlewskiego żona. Maryanna z Lapsowa Łapczyńska Jędrzeja Boboli małżonka. Antoniego Chryzanta Łapczyńskiego, jest w druku *Solium Poloniae, id est Hexasticha in Reges Poloniae* 1710. Torun.

Łapiński. Jana Łapińskiego męża wojennego, wspomina *Konstytucya* 1631. *fol. 49.*

Jan Łapiński (herbu *Lubicz*) dziedzic wsi *Łowczówek* w Gallicyi c. austr. cyrkule Bocheńskim, syn Pawła z *Staniszeuskiej* a wnuk Kaspra Łapińskiego, złączony z Barbarą *Witowską* miał potomstwo, z tego: Franciszek z Anną *Warzyńską*, miał synów Józefa, Antoniego, Michała i Tadeusza: z tych Antoni Łapiński dziedzic dóbr *Łazan, Jawczyce* i *Woli* w Gallicyi w cyrkule Bocheńskim miał za sobą Józefę *Zulińską* z Russockich pochodzącą. Synowie Antoniego: Ignacy, członek stanów Gallicyjskich dziedzic na *Dalastowicach* w cyrkule Tarnowskim, ożeniony z Józefą z hrabiów *Ankwiczów*, córką Tadeusza i Katarzyny z *Malachowskich*: drugi syn Antoniego, Karol, dziedzic na *Dzwonkowicach* w cyrk. Przemyśkim, członek stanów Gallicyjskich ożeniony z Hijancyntą z hrabiów *Drohojewskich* zrodzoną z Wiktora i Magdaleny z *Łosiów*, z córką byłego kasztelana Przemyśkiego i gener. wojsk Polskich, z tą ma syna Henryka i córek dwie z których jedna poślubiona Gutowskiemu, druga panna. — *Z dokumentów przysyłanych Wydawcy.* —

Łapka herbu Drużyna, w Krakowskiem województwie. Alexander Łapka umarł 1582. u Ś. Katarzyny na Kazimierzu przy Krakowie pogrzebiony. Piotr aż do zgrzybiałej starości w obozie lata swoje przepędził, w nadgrodcę krwawych prac, wziął wysługę dobra nad Barem.

Łasiszewski herbu Słepowron, w Rawskiem województwie. Szczesny Łasiszewski podsędek Sochaczewski posłował na sejm 1653. *Constit. fol. 9.* Maciej kasztelan Sochaczewski, żona jego Eleonora Brodecka chorążanka Belzka, ale *sterilis*. Dorota kasztelanka Sochaczewska, Jana Łopackiego chorążego Zakroczymskiego małżonka.

Łasicki w Sandomierskiem. Wojciech 1632. Jan w Rawskiem 1648. Franciszek Łasicki w Sochaczewskiej ziemi

r. 1674. Dawniej zaś Jan Łasicki mąż uczony, ale Kalwińskimi błędami uwikłany: Są jego niektóre pisma w druku: 1mo. *De Diis Samogitarum* 1627. in 18. *Lugd. Batav.* 2do. *Historia de ingressu Polonorum in Valachiam, cum Bogdano Vaivoda. Francofurti* in 8vo 1578. et 1582. in fol. *Basileae* tom. 3. *Corporis Histor. Polon. et* 1584. *Francofur.* in 8vo. 3tio. *Clades Dantiscanorum* 1577. in 4to *Posnan. et Francof.* in 8vo 1578. et in *Corpore Hist. Pol.* tom. 3. fol. 104. et apud *Gvagninum* tom. 1. fol. 186. et *Germanice* 1578. in 4to. 4to. *Ejus Epistolam ad Volanum, in qua de iudice Controversiarum fidei, an sit scriptura, disserit, citat Rescius in Atheismis, mihi* fol. 4. 5to. *Commentatio de Theologia Moschovitica, seu Apologia pro sua secta, in libro de Russorum Moschorum religione. Spirae* 1582. *impressa.* 6to. *Historia de Ecclesiastica disciplina, moribus, et institutis Fratrum Bohemorum* in 8vo 1649. cura *Joan. Amos Comenii, tum Amstelod.* 1660. *prodiit.* O nim tak pisze *Braun de Scriptor. Polon.* 216. *Vir Helveticæ confessionis, a Rege Stephano, legationibus obeundis admotus, scripserat de Origine, progressu et rebus prosperis vel adversis Fratrum, libros octo, quorum hic de disciplina octavus est sed isti libri septem, nimia præcautione Comenii dilati, tandem plane deperditi sunt:* bodajby była i ósma zginęła! bo samą herezyą trąci.

Łasiński herbu *Abdank*, w Krakowskiem województwie. Stanisław Łasiński z Katarzyną Niegoszewską herbu *Jastrzębiec*, synów trzech. Jana, Daniela, i Samuela, i córkę Zuzannę, Łukasza Gniewka małżonkę ale *sterilem*: Samuel z trzech braci najmłodszy, w Moskwie umarł. Jan najstarszy miał za sobą Izabellę Gniewoszównę, Pawła Gniewosza sędziego grodzkiego Sandomierskiego córkę z Tomaszowskiej urodzoną, miał z nią potomstwo: pojął po niej drugą, *Palczowską*, Jana *Palczowskiego* i *Młozowskiej* córkę, i z tej były dzieci. Daniel średni brat złączył się dożwotnie z Zofią *Kmicianką* córką Jana, zostawił trzy córki: póty *Baranow.* in *MS.* i przydaje że się Łasińscy piszą z *Grochowa.*

Łaskawski herbu *Nieczuja*, piszą się z Łaskawy. Jan Łaskawski 1648. w Mazowieckiem województwie. Jędrzej w województwie Brześciańskiem 1674. Tomasz 1697. w Wielkiej-Polszcze.

Łaski herbu *Korab*, w Sieradzkim województwie. *Paprocki o herbach* z Długosza wspomina Wojciecha Łaskiego, kasztelana Łęczyckiego czyli Łędzkiego, tak opisał w r. 1417. *Mortuus est Albertus Castellanus Łądensis in Lasco*

vel Krowica sepultus, mortuus in Smarzewo Villa sua, in stuba alba fortaliti, et per filium suum Stanislaum haeredem in Łasko Vexilliferum Siradiensem sepultus. Z tegoż historyka tenże powiada, że tego Stanisława ciało pogrzebione u OO. Bernardynów w Kaliszu, alem ja tego w *Długoszu* pod tym rokiem nie czytał. Ale ten historyk w roku 1410. wspomina Mroczkona z Jopuchowa, z domu Łaskiego, że mu Król Jagiello Prusmorg fortecę od Krzyżaków odebrana, puścił był w tenutę: o czem on tam szerzej. Jędrzej Łaski kustosz Gnieźnieński, Krakowski, Rujawski, Poznański kanonik, brat rodzony Jana areybiskupa Gnieźnieńskiego, młodo nadzieje dalsze o sobie z światem pożegnał 1512. pochowany od brata w Gnieźnieńskiej katedrze, z nadgrobkkiem.

Jan Łaski, areybiskup Gnieźnieński. Proboszcza na ten czas Poznańskiego, kanclerza koronnego i katedry Poznańskiej, Jędrzej Róża z Boryszewic areybiskup Gnieźnieński, koadjutorem sobie uczynił, po którego śmierci w r. 1510. Jan ten na prymacyalną godność wstąpił; siła mu do tego różnych języków biegłość, której daleką do ziemi świętej peregrynacją nabył: poler przez długą experyencyą na dworach królewskich, Kazimierza III. Olbrychta i Alexandra, i nie pospolita nauka, pomogły. Nauki swojej zostawił dowody w księgach od siebie do druku podanych; a najprzód, ponieważ rzadki kto był w Polsce, któryby świadom był prawa Polskiego, pierwszy między wszystkimi wydał do druku *Statut Polski w roku 1506.* w Krakowie, jeszcze na ten czas kanclerzem będąc koronnym, pod tytułem: *Commune Poloniae Regni privilegium Constitutionum et Indultuum:* gdzie, z autentyków dawniejszych Królów Polskich, statuta, prawa i przywileje w jedną księgę zebrał wielką pracą, uczynił to, jako sam mówi na początku tej księgi, z rozkazu Alexandra Króla, ten zaś od wszystkich stanów koronnych, na zjeździe Radomskim, był o to usilnie proszony. Przydał do tego, *Libros duos Juris Civilis Magdeburgensis; et provincialis Saxoniei, cum tertio libro Juris feudalis.* Tamże położył: *Summam Legum Rajmundi Parthenopaci Juris Utriusque Doctoris,* do każdej z tych, *tabulam ordine alphabetico digestam,* dla snadniejszego znalezienia. Zdo. Wydał do druku *Sanctiones Ecclesiasticas, tam ex Pontificum Decretis quam ex Constitutionibus Synodorum Provinciae imprimis autem, Statuta in diversis provincialibus synodis, a se sancita, in 4to, Cracoviae typ. Matth. Scharfenbergen.* 1525. do czego zażył pomocy Jana Chojeńskiego archidya-kona Krakowskiego, i Jerzego z Przetyczowa Myszkowskiego, kanonika Gnieźnieńskiego, kanclerza swego. Są *Statuta*

Provincialia za jego prezydencji 1512. ustanowione, wydrukowane razem z innymi *Konstytucjami Dycezyi Wrocławskiej na Śląsku, w Norymberdze in 4to. 3tio.* Wydał *Manuale Sacerdotum, o sposobie i porządku odprawowania Mszy Świętej, in Svo mała Książeczka. 4to. Oracya jego, którą miał do Leona X. Papieża, i do Ojców na Concilium Lateraneńskie zgromadzonych 1513.* że jest w druku, świadczy *Decius de Sigismundi I. tempor.* Na to Concilium wysłany był od Zygmunta I. w legacji, wraz z Stanisławem Ostrogiem kasztelanem Kaliskim, kędy z piękną imienia Polskiego, i swojej roztropności, stawał pochwałą: bo gdy Maxymiliana Cesarza posłowie domagali się, żeby Zygmunt Król Polski Krzyżakom Pruską ziemię przywrócił, i do tego, żeby go Concilium swoją powagą przycisnęło: Łaski prawa korony Polskiej do Prus, tranzakcyę dawne z Krzyżakami przywiódłszy po sobie, tak zbił te pretensye, że za zgodnym wszystkich OO. konsensem, Papież wieczne milczenie przeciwnej stronie, nie bez indygnacyi Niemieckiej rzeszy, nakazał. *Vapovius.* Na tym synodzie tytuł *Legati nati* dla siebie, i napotem dla sukcesorów swoich areybiskupów Gnieźnieńskich, wyjednał, że wszystkiemi temi prerogatywami, których areybiskupi Rantuaryeńscy w Anglii zażywali: o czym jest bulla papieżka *in Constit. Synod. Łaskiego, i Karnkowskiego fol. 22. i Wężyka num. 82. i u Bzowiusza in Annal. 1515. num. 23. i u Olszowskiego w Żaluskim.* Nadto wiele innych przywilejów łask u stolicy apostolskiej na kościoły Polskie uprosił: o których list tegoż Papieża 1515. dany, znajdziesz w tychże Łaskiego konstytucyach synodałnych. Wspominają go *Acta Concilii* na różnych miejscach, a osobliwie *fol. 80. Sessione 6ta* gdzie, między innymi deputowanemi ojcami do zgody uniwersalnej między panami Chrześcijańskimi, i jego też lieżą. Leo w bulli swojej: *Etsi ex debito: u Karnkowsk. in Constit. Synodal. fol. 11.* zowie go, *Vir praeclarus. 5to. Relationem de Erroribus Moschorum, factam in Concilio Lateranensi, a Joanne Łasko Archiepiscopo, exstare in MS. twierdzi Rajnald. 1514. num. 63. a Starowol. in Hecat.* powiada, że wiele pracy jego manuskryptów w kościele Gnieźnieńskim zaległo. Popisała się jego przezorna rada, i wielki rozsądek i w innych różnych poselstwach do obcych monarchów, osobliwie gdy do Węgier jeździł: dla tegoć *Padniewski in Elogiis* przyznaje mu, że swego czasu nie miał sobie równego, czy w powadze u wszystkich, czy w radzie na dobro pospolite. Powróciwszy z Rzymu do Polski, kościelowi swojemu katedralnemu siedmioletni przywiózł jubileusz, i sto czterdzieści

grzywien srebra darował mu. Zamku Łowickiego wielką część wymurował, kollegiatę w Łasku w ojczystych swoich dobrach wystawił, w Gnieźnie w polu, kościółek świętemu Stanisławowi biskupowi fundował. W uniejowie szpital, dla starością i laty zgrzybiałych kapłanów. W Skwerniewicach kościół na cześć Ś. Wojciecha biskupa, drugi na cześć Ś. Rochowi, oraz i z szpitalem, pierwszy dźwignął z fundamentu, i w dochody opatrzył. Dobra arcybiskupie w lepszy porządek wprawił, ekonoma w nich ustanowiwszy, młyny Zniński i Łowicki, od zastawników, wielkim nakładem wykupiwszy, w stawy, młyny, prowenta rozprzestrzeniwszy. Dwa dwory i z placami w Krakowie dla arcybiskupów Gnieźnieńskich zakupił. Na mądrych szczodrze łaskaw, których żeby była miała więcej ojczyzna, wielom na nauki, do Włoch, Niemiec i inszych akademji, swoją szkatułą nakładał. Praw i swobód kościelnych gorliwy obrońca, ubogich i sierot protektor, hojnie im zawsze prowidując. Święto, niepokalanego poczęcia Matki Boskiej, w dyecezyi swojej obchodzić nakazał: Żydów z Łowicza wypędził, miastu temu siła nowych łask nadał, a między innemi ustanowił, żeby Burmistrze co miesiąc insi bywali. W Bydgoszczy plac kupił na szpiklerz dla arcybiskupów. Synód w Gnieźnie złożył, archidyakonaty, Kamiński i Łowicki ufundował, oraz z kaznodzieją w tenże mieście. Biskupa Wileńskiego powagą prymacyalną wizytował. Janowi z Radlicy biskupowi Krakowskiemu, herbu Korab, Pradziadowi swojemu, w roku 1396. zmarłemu, nadgrobek wystawił z tym napisem, *Joanni de Radlica, Doctori, Episcopo Cracoviensi, Proavo suo.* (Z tego poznać, że dom Łaskich od tych przodków wyszedł, i że Radliccy Korabito wie jednejże byli dzielnicy z Łaskiem; jakoż i *Okol. tom. 2. fol. 181.* powiada, że gdy już zszedł dom Łaskich, przy Radlickich jako przy naturalnych sukcesorach, zostało się *Jus Patronatus* na probostwo infulackie Łaskie, na plebanią Sadkowską, na kantoryą Gnieźnieńską, na dziekanią Kaliską.) Jędrzejowi także Róży Boryszowskiemu arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu, Krzesławowi z Kurozwęk biskupowi Kujawskiemu, którzy go szczególniej kochali i poważali: (bo drugi pieczęć wielką koronną zlał na niego, iuszy do Prymacyalnej katedry drogę mu utorował) pamiątki z marmuru nad grobem wyniósł. W Zninie fundacyi OO. Dominikanom przyczynił. Zygmunta Augusta, jeszcze za żywota ojca jego na tron Polski koronował. Wszczynający się na wielu miejscach, osobliwie jednak w Gdańsku, Luteranizm, powagą Zygmunta Króla przytłumił. Chciał wymódcz, żeby wszystkich suffraganów swoich w Polsce, biskupów, arcybiskupi Gnie-

znieńscy święcili. W tych pracach, wieku swego dopędziwszy lat siedmdziesiąt i pięć, przeniósł się na wieczny odpoczynek w r. 1531. w Gnieźnie u Ś. Stanisława *in Campo Sancto* pogrzebiony, gdzie kościółek okrągły wystawił, siedmiu kapłanami, którzyby officium o Najśw. Matce śpiewali, opatrzył; pawiment jego, przywiezioną z Jeruzolimy, ziemią świętą posypał. Był rosłej statury, poważny na twarzy i w obyczajach. Przymawia mu *Damalewicz in Archiepisc.* Pierwsza, że za jego powodem, prawo w Polsce uknowane stanęło, które nie szlacheckiej kondycyi ludziom drogę do prelatur i godności wszystkich zamknęło. Druga, że krewnych i synowców swoich bogacił, luboć te zbiory, ci wkrótce marnie potracili, i dom cały zginął: co dawniej przed Damalewiczem o nim napisał, *Padniewski in Elogiis*, kędy i to o nim przydaje. Że był *animo inquieto*: broni go *Bzovius 1531. num. 15. in Annal. Eccles. Hosius. tom. 2. epis. 118. fol. 268.* mówi tak o nim, *Non vulgari quadam Vitae Sanctitate, et in tuenda fide Catholica, singulari constantia praeditus fuit.* Dopieroż *Erasm. Roterodam. dedykując mu Opera S. Ambrosii, a se emendata, 1527.* sławi go, i zowie *Pietatis Antistitem, eruditionis eximium patronum, omnis pudicitiae exemplar incomparabile, Episcopum pacis; et tranquillitatis publicae studiosissimum,* i tam dalej, *epistol. 28. fol. 1128.* Siła pracował koło kanonizacyi Ś. Razimierza, gdy z Rzymu komissarzem pierwszym był naznaczony, na życie i cuda tego świętego, jako świadczy list Zygmunta I. do Leona X. u *Seweryna in Vita S. Hyacinthi lib. 3. cap. 4. Rajnaldus in Annal. Eccles. 1526. num. 127.* chwali go z zabiegów jego, któremi apostatów od wiary, chciał znowu pozyskać.

Jarosław z Łaska wojewoda Sieradzki, brat trzeci Jana arcybiskupa Gnieźnieńskiego. Czytałem list Zygmunta I. *in MS. Petricov.* w którym ten Król nadgradzając uczynność ku sobie pomienionego arcybiskupa w wielu okazyach, i w tem że mu ustąpił placu pewnego pustego, przed zamkiem Krakowskim leżącego, złał prawo, albo *jus patronatus* do jednej kanonji (podobno kantoryi, jako się wyżej mówiło) i prebendy Gnieźnieńskiej, nazwanej Klecka, żeby ją któremukolwiek z domu Korabitów mogli konferować, złał mówię prawo, na synowców tego arcybiskupa, a synów Jarosława wojewody Sieradzkiego, to jest, na Jarosława wojewodę Inowrocławskiego, Jana, dziekana Gnieźnieńskiego, kanonika Krakowskiego, sekretarza królewskiego, i Stanisława, braci rodzonych, i na ich successorów; z tego dochodzę, że ten Jarosław był rodzonym bratem Jana prymsa; czytam go naj-

przód wojskim Sieradzkim w roku 1496. u Łaskiego w *Stat. fol. 110.* potem wojewodą Łęczyckim r. 1507. u tegoż Łaskiego na liście królewskim położonym na początku statutu, z tego zaś znać posunięty był na Sieradzkie. *Paprocki o herbach* powiada, że synowie jego byli spłodzeni z Lanckorońskiej, która w ten dom wniosła Lanckoronę, o czem niżej. Były i córki, to jest Katarzyna Jana Tęczyńskiego wojewody Sandomierskiego małżonka, Pani na ubogich szczerobliwa, łaskawa na poddanych, zesza z tego świata 1568. jako jej nadgrobek w Książu świadczy. *Starowol. in Monum.* Druga Wolska kasztelanowa Sandomierska. Trzecia Zuzanna Myszkowska kasztelanowa Wieluńska. Z synów tego Jarosława jeden, Jan najprzód dziekan, potem proboszcz Gnieźnieński i Łęczycki, kustosz Płocki, już był *Electus* na biskupstwo Wesprynieńskie w Węgrzech, o czem niżej, atoli po śmierci stryja swego, świętobliwego arcybiskupa, żonę pojął, o co od Gamrata arcybiskupa Gnieźnieńskiego dekretnie osądzony, i ze wszystkich beneficja wzyuty. *Orichovius dialogo 6 de execut.* Nie mogąc w Polsce dla gorliwości o wiarę Zygmunta I. Króla Polskiego, do Anglii się wyniósłszy, sektę Kalwińską żwawie rozkrzewiał 1540. *Bielski fol. 590.* póki tedy Edward VI. Król Angielski żył, i on z tytułem *Superintendentis Ecclesiae peregrinorum* w tem Królestwie gniezdził się: po śmierci Edwarda, Marya Królowa Angielska wstąpiwszy na tron, Jana Łaskiego, ze wszystkimi tejsze sekty kompanami (było ich sto siedmdziesiąt i pięć) z Anglii rugowała, dwóch jednak synów jego z tego nierządneho małżeństwa spłodzonych, to jest Hieronima i Jana Łaskich, i z swoim nauczycielem przytrzymać kazala. *Rescius de Atheismo fol. 210. i Cyprianus Basilicus Heraclides heretyk, in dedicat. suae histor.* Ztamtąd wypędzony tułał się po różnych prowincyach, był w Francyi, Danji i indziej według *Joannem Leonis in Histor. Prussiae fol. 459.* już Kalwin, już Luter, już Zwinglianin (tak błąd heretycki statkować nie umie) wszędzie wyrzucony, aż też nakoniec, gdy się wrota wszystkim sektarzom do Polski otworzyły, i on też wcisnąwszy się, do sakramentarskiej się trzody przywiązał, luboć i z niemi nie mógł się we wszystkim zgodzić, osobliwie jednak Luteranów ostre pióra przeciwko sobie zaostrzył, pisali albowiem przeciwko niemu *Timanus, Joachimus Vestfalus, Erasmus Alberus.* Pisał ten Łaski książkę i wydał *de Oppresso Verbo Dei* przeciwko Hozyuszowi kardynałowi, na którą odpisał mu Hozyusz, gdzie jego błędy gruntownie zbija, między niemi i te były, że Chrzest nie jest środkiem do zbawienia potrzebnym, że Chrzest w bał-

wochwalstwo zamieniony; wspomina tenże Hozyusz, że list pisał i wydrukował do Zygmunta Augusta Króla *tom. 2. operum Hosii, fol. 1. et 3.* Życie to mizerne skończył 1560. *Bielski fol. 609. Rescius de Atheis. f. 202.* wspomina jego *Responsionem ad virulentam Joachimi Vestphali Epistolam, 1560. in Sro Basileae, a Nowiny z Rakuz* cytują jego *Tractatum de Ecclesiae Sacramentis.* Krom dwóch synów jego wzwyż wspomnianych, był i trzeci Samuel rotmistrz królewski, o którym wyraźnie *Paprocki*, posłował do Szwecyi r. 1598. od Zygmunta III. do Karola księcia Finlandyi, upominając go, aby sobie nad powinność urzędu swego, nie pozwał. *Cluver epit. fol. 705.* Między komissarzami królewskimi do Królewca, i on też był deputowany do ułacnienia interesów księstwa Pruskiego. *Acta Commissionis impressa. MS. o Familiach Pruskich* powiada, że Samuel Łaski, miał za sobą Zofią Kensingownę. Była i córka tegoż Jana, Morsztynowa rachmistrzowa żup Krakowskich *). *Erasmus Roterodamus* poznawszy się z tym Janem, gdy cudze kraje roku 1525. objeżdżał, tak się w nim zakochał, że listy swoje serdecznościami i pochwałami jego zagęścił, *lib. 18. fol. 525. i lib. 19. fol. 654. i fol. 608. i lib. 18. fol. 585. i in Dedicat. Operum S. Ambros.* gdy jeszcze proboszczem był Gnieźnieńskim, pisze o nim *Thuanus 1555.*

Hieronim z Łaska wojewoda Sieradzki, tak go pospolicie autorowie nasi zowią, atoli w liście wzwyż przytoczonym Zygmunta I. i w drugim, także *in MS. Petricov.* Jarosławem go tytułują, gdzie z stryjcem swoim Janem arcybiskupem, Jakóba, Jana, i Wincentego *prothonotarium apostolicum*, i kanonika Padewskiego, szlachtę Włoską, do herbu Korab przyjmował; gdzie opisuje Król herb ten tak, że powinna być łódź z masztem złota w polu czerwonym, na przedzie i w tyle, głowy lwie złote. Wszakże w innym liście tegoż Króla, gdzie jemu i bratu jego Janowi *Electo Episcopo Vespriniensi*, daje *litteras salvi conductus*, aby mogli w Poznaniu między Ferdynandem Rzymskim Królem i Czeskim, a między Janem Królem Węgierskim, o pokój traktować, dają imię Hieronima i tytuł wojewody Siedmiogrodzkiego i Sieradzkiego. *MS. Petricov. Erasmus Roterodamus* w listach swoich już go Hierosławem, już Jarosławem pisze: *epist. lib. 18. fol. 577. i 576. i lib. 19. f. 655.* Z młodych lat swoich nie tylko w naukach, ale też w ró-

*) *W Manuskryptach Helsberg.* są listy pisane do Hozyusza kardynała, r. 1564. z których się pokazuje że ta sama lub druga córka była za Lutomińskim bratem kasztelana Sieradzkiego. — *Przypisek Krasickiego.* —

żnych językach znacznego poleru nabył, to jest w Łacińskim, Włoskim, Francuzkim i Niemieckim, czem tak sobie serce ujął Zygmunta Króla, że go w różnych legacyach zażywał, już do Rzeszy Niemieckiej, już do książąt Mazowieckich Stanisława i Janusza, i w młodych latach do senatu wprowadził, najprzód wojewodą Inowrocławskim, jako się wyżej mówiło, lubom ja go z tym tytułem, w pierwszym tomie opuścił: hom roku zgadnąć nie mógł, dalej wojewodą Sieradzkim, czem zawisnych oczu siła na siebie zajątrzył. Których tem bardziej rozdrażnił, gdy nienawiść nienawiścią płacił; gdy mu tedy, tak drogę emulantów nienawiść, do dalszego wzrostu tamuje, ostatnia prawie nędza Jana Króla Węgierskiego, jego szczęścia, ale wkrótce i nieszczęścia była okazyą. Zbity ten Jan, i nie jedną klęską od wojska Ferdynanda Króla Czeskiego, a swego o Królestwo Węgierskie antagonisty, do tego przyciśniony, że z Królestwa Węgierskiego ustąpiwszy, życie salwując, w Polszcze u Jana Tarnowskiego wojewody na ten czas Ruskiego i hetmana w. koronnego, dłużej niż przez rok, wygnanie swoje ludzkością gospodarza nieporównaną, i częstym Panów Polskich do siebie z wizytami naciskiem, cieszyć musiał. Między niemi był też Hieronim Łaski, w tym niepospolite z natury przymioty, z sobą roztrząsając Król Jan, to jest osoby powagę, obrót dowcipu wielki, roztropną radę, w dziełach rycerskich biegłość, poufalej z nim o swojej niedoli naradzał się, stanęło na tem, aby Jan Król Węgierski u Solimana Cara Turckiego pomocy na Ferdynanda szukał: Łaski w tym punkcie sam do porty chybkim biegiem przypadłszy, tak wszystko na stronę Jana nakierował, jak on sam sobie mógł życzyć: powróciwszy z Konstantynopola, w nadgrode swojej sadygi, wziął od Jana Króla Kieżmark miasto, i Dunawiec zamek na Spiżu. *Istvansius lib. 10. Cureus fol. 256. Rajnald. Annal. Eccles. 1527. num. 107.* Wkrótce potem, to Solimana wojskiem i potęgą, to przemyślem i dzielnością Łaskiego, to samychże Węgrów od Ferdynanda odstręchnieniem, Jan za powodującym się szczęściem na tronie Węgierskim osiadł: odwdzięczając tedy zasługi ku sobie Łaskiego, księztwo mu Siedmiogrodzkie w administracyą puścił, czego krom listu Zygmunta I. wzwyż położonego, popiera *Istvansius lib. 12. Starowol. in Monum. Biel. fol. 562.* (cóżkolwiek bądź co pisze *Neugebauer*, że mu to księztwo obiecał był tylko puścić Jan, ale potem widząc obcego człowieka, języka Węgierskiego mniej świadomego, Emerykowi go Cibakowi w rządy oddał.) Ufundowany tedy tak na swojej uczynności ku Janowi Królowi, jako i na lasce jego Łaski, prawie wszy-

stkim na dworze jego rządził. Bolało to Węgrów, przetoż pod niebytność Hieronima; docierając albowiem interesów królewskich, powtóre do Konstantynopola jeździł, gdzie mu się Imbraim Basza dość surowo stawił, dawszy się z tem słyszeć: Jeden Bóg na niebie, jeden Sultan Turecki Pan powinien być na ziemi, *Warszawie. orat. 14.* wymusili to na Janie Królu, że mu księstwo Siedmiogrodzkie, zapomniawszy prędko dobrodziejstw jego ku sobie, odjął; na jego miejsce wysadziwszy Emeryka Cibaka biskupa Waradyńskiego, czy to przez bojaźń uczynił, obawiając się żeby Węgrowie, gdyby się obcym więcej świadczył, od niego się nie odrazili, czyli przez pospolitą wszystkim ułomność, która póty ludzi szanuje, póki ich potrzebuje. Sarknął na to Łaski, i przed Solimanem żalił się na Króla Węgierskiego, który przez list i posła swego wstawiał się za nim do Jana, żeby mu krwawe jego zasługi nadgrodził, wymawiał się Jan zubożalym skarbem swoim, przecież mu po części coś zapłacił. Tym czasem Ludwik Gritti syn księcia Weneckiego, z którym żył poufalej Hieronim, w Siedmiogrodzką ziemię z wojskiem Tureckim i Wołoskiem imieniem Solimana wtargnął, gdzie gdy Emeryka Cibaka nie się takiego nie obawiającego zabił, zajątrzeni o to Węgrowie, hurmem się do broni rwać poczeli, wkrótce dobywszy go w Megeszu i z dziećmi z życia wyzuli. Jan Król Węgierski czy chcąc od tumultu zawziętych ludzi uchronić Łaskiego, czy też że suspicią miał, jakby z jego namowy Cibak zginął; pod pretextem konferencyi z nim o interesach tego Królestwa, z pod Waradynu przyzwał go do Budy. Przyszedł w trzysta koni, mile przyjęty, po długiej rozmowie, gdy się wraca nazad, znowu przez Jarockiego herbu Rawicz dworzanina swego wywołany, zostawiwszy ludzi swoich, w szczupłej komitywie, (bo o to nalegano) do Króla powrócił, od którego do więzienia wtrącony, tak ściśle, że mu do posługi dwóch tylko jego ludzi pozwolono: to *Wapowski*. Dowiedziawszy się o tem nieszczęściu kolligacji Hieronima, wysłali Mikołaja Russockiego kasztelana Biechowskiego, pisał za nim i Zygmunt Król Polski, atoli nie to nie wzruszyło Jana Króla Węgierskiego. Nadjechał w tem Jędrzej Tęczyński kasztelan Krakowski z Jerozolimitańskiej peregrynacyi powracający. Z Polski umyślnie w tym punkcie przybiegł Jan Tarnowski wojewda Ruski i hetman, z Mateuszem Tarłem, na których instancją Hieronim wolno puszczony, wzięwszy od Króla w rekompensę kilka tysięcy czerwonych złotych, i Dobrocin miasteczko w possessyą, póki by mu 15 tysięcy nie wyliczono, jako pisze Tomicki Piotr do Erazma Roterodama, *Epistol. lib. 27. fol. 1092.* do Pol-

ski odwrócił 1534. W Dobrocinie gdy mu umowionej summy wydać obywatele tameczni niechcieli, siedmiu z nich przedniejszych pojmał, i do Riezmarka przed sobą z Tęczyńskim wysłał, sam zbuntowanemu o to na siebie pospólstwu w pięciuset jazdy mężnie odpór dając. *Wapowski*. Przydaje *Istvansius lib. 12.* że Król Jan Tarnowskiego i Tarła za uczynność, którą mu w Polsce na wygnaniu tułającemu się świadczyli, Państwo regalizował. Chcąc się potem Łaski swej krzywdy nad Janem Królem Węgierskim zemścić, do Ferdynanda Króla przeniósł się; od którego znowu w legacyi do Solimana Cara Tureckiego wysłany, od Turków do więzienia dany, z którego lubo potem wypuszczony, przecieź wolną trucizną napojony, czy to, że się go Turcy obawiali, wiedząc jego obrót i dowcip, czy też z naprawy Jana Króla Węgierskiego, powróciwszy do ojczyzny, i Królowi Zygmunto wi niektóre rzeczy sekretne wyjawivszy, w Krakowie piętego potem miesiąca życie zakończył 1542. w Rytwiańskiej kaplicy pochowany. *Biel. fol. 584. Padniewski in Elogiis* o jego rozrzutności świadczy, tak hojnie prawi sypał łaski, że jemu samemu częstokroć nie wystarczało *). Pisał o nim *Starowol. in Bellator. Baksch. in Chronol. de reb. Hungar.* Córki dwie zostawił, z których jedna Jadwiga była za Ciołkiem z Zelechowa, druga Hornostajowa wojewodzina Brześciańska, i syn ten co idzie: bo drugi Hierosław młodo umarł 1532. *Nadgrobek w Łasku.*

Albracht wojewoda Sieradzki a przedtem Płocki wojewoda, starosta Zakrociński i Mławski, Pan wielkiego animuszu i bojności niezmiernej, tak, iż to oszacować trudno według *Paprockiego*, co on przez dobroć swoją utracił, zostawszy przy wielkiej majątności po śmierci ojcowskiej, i po dwóch żonach wielkie skarby pobrawszy, które częścią na posługach Rzeczypospolitej, częścią na przyjacielskich, częścią też między ludzie godne, tak rycerskie, jako i uczone, rozdał. *Spanorch. in Divinat. de Interr. Polon.* powiada, że na dziesięć kroć sto tysięcy czerwonych złotych wysypał, peregrynując do cudzych krajów, i jeszcze dobra zahartował. Z młodszych lat swoich w dyssydenckich upłatał się był nowinkach, ale w roku 1569. publicznie wyrzekł się ich, i na

*) W Manusc. Helsbergskich znajdują się oryginalne listy Hieronima Łaskiego wojew. Sieradzkiego pisane do Jana Dantyszka biskupa Chełmińskiego na ówczas posła u Cesarza Karola V. pisze o sobie w jednym liście Hieronim iż był uczyniony od Króla francuzkiego kawalerem orderu Ś. Michała. — *Przypisek Hrasickiego.*

potem statecznie i gorliwie stawał przy wierze katolickiej, znać to z jego listu u *Hozjusza epistol. tom. 2. fol. 278.* w którym, heretykom, znowu żeby się do nich wrócił, proszącym, pięknym stylem odpisuje. Znać i z tego, kiedy na sejmie 1569. na tem stawał, żeby było kalwińskiej sekty fautorów z Królestwa wypędzić. *Hosius ibidem fol. 282.* Znać i z tego, kiedy między innemi wysłany do Francyi po Henryka Króla, całym sobą na tym pracował, żeby był Król konfederacyi *de pace religionis* nie podpisał. *Hosius fol. 364.* i lubo siła sobie przez to inszej wiary panów affektu nadwężył, nie jednak na to niedbał prawowierny syn kościoła katolickiego. *Vir magnanimus, fortunaque altior ipsa, consilio promptus atque manu,* mówi o nim *Kochanow.* Ledwie trzydzieści lat mając, poraziwszy dość w niewielkiej liczbie swoich, Alexandra wojewodę Wołoskiego, tyrana na swoich poddanych, Jakóba Heraklidesa despotę, na państwie Wołoskiem osadził. *Miraeus Chron. 1563. Bucholcer 1561. Pappoc. Starowol. in Bellat. Sarm. Trices. lib. 1. epigram.* W roku 1568. za Tatarami którzy byli Podole spustoszyli, z Secygniowskim zapędziwszy się, i onych poraziwszy, plon odbił, i ich pod Oczakowem tak dobrze przetrząsnął, że barana po groszu, wołu po złotemu sprzedawano, *Ponętowski in Comment.* lubo nie więcej miał z sobą nad tysiąc ludzi mężów znacznych. Sprzyjał potem Maxymilianowi przeciwko Stefanowi Królowi, i w poselstwie do niego jeździł; dla tego gdy Stefan już rządy Królestwa objął, Łaski tym czasem na dworze się Cesarskim bawił, Lanckoronę mu tedy Stefan odjął, którą mu przywrócił, gdy go po odebraniu Połocka przywitał i przeprosił 1579. *Biel. fol. 735. i 767.* Na koronacyą Henryka Króla czterysta wybornych ludzi wystawił, *Gvagnin in Compen.* Sabinę de Schewe Francuzkę małżonkę Łaskiego wojewody Sieradzkiego, 1611. jeszcze żyjącą wspomina pewny nadgrobek w Łasku u *Starowol. in Monum.* takbym rozumiał, że tego Albrachta; Hieronim i Olbrycht wojewodzicowie Sieradzczy 1607. podpisali protestacyą przeciwko Rokoszom *in MS. Cracov.* i na nich ten dom ustał. Brata tego Wojciecha, *Hosius epistol. 155. fol. 314.* zowie wojewodą Kaliskim roku 1572. Pisali o tym Albrychcie, *Paulus Jovius lib. 32. Joannes Sleidanus lib. 13. Andreas Tricius de Republ.*

Stanisław wojewoda Sieradzki, brat Hieronima wojewody, syn Jarosława z Lanckorońskiej, z młodszych lat Palestynę i inne miejsca święte nawiedził nie bez oczywistego niebezpieczeństwa na morzu, tam kawalerem Bożogrobskim zostawszy, powrócił do ojczyzny z wielką umiejętnością

oryentalnych języków: wybrał się potem do Francyi, gdzie pod czas wszystkiej tej wojny, która między Karolem piątym Cesarzem, i Franciszkiem Królem Francuzkim gorzała, rycersko w okazyach stawał, aż też razem z Królem pod Tyczynem w niewolą wzięty, z której wyszedłszy, w różnych legacyach do postronnych monarchów ojczyźnie służył, osobliwie jednak na sejm Rzeszy Niemieckiej do Augsburga, gdzie wszystko sprawiwszy należycie, Król Zygmunt August nadgradzając mu koszta na tej publice podjęte, puścił mu starostwo Łęczyckie, któreby póty trzymał, póki by mu summy dziesięciu tysięcy złotych nie wyliczono, czytałem list o tym *in MS. Petricov*. Pisali o nim *Starowol. in Bellator. fol. 184. Tricesius lib. 1. epigramm. Nieszpork. fol. 113*. Był najprzód kasztelanem Przemęckim 1540. jako się podpisał na liście Zygmunta I. u *Nakiel. w Miechov. fol. 629*. umarł wojewodą Sieradzkim. Miał za sobą Beatę z Sprowy Odrowążównę wojewodzanekę Ruską, Jana córkę. *Starowol. in Monum. Paproc. pod herbem Odrowąż.* Córki z niej były te, Jadwiga pierwszym ślubem Rzeszowska, drugim za Biejkowskim Janem stolnikiem Przemyskim, czyli za Piotrem chorążym Czerskim. N. Włodkowa starościna Kamieniecka, potem poszła za Kunata rotmistrza sławnego. Anna, najprzód Odrowążowa starościna Opoczyńska, po nim Rościelecka Jędrzejowa wojewodzina Poznańska. Zofia Starzechowska podkomorzyna Lwowska, starościna Wyszogrodzka: synów także jego dwóch liczy *Paprocki*, Stanisława, któremu w *Gniazdzie* przypisał kasztelanią Inowrocławską, atoli w *Księdze o herbach* opuścił ją: i Mikołaja krajczego koronnego, starostę Krasnostawskiego i Malborskiego, wspominają go *Konstytucye* 1569. f. 154. obadwa zeszedli *steriles*, Mikołaj 1576. *Rojzius in Chiliast.* o nim pisze, *Rej w Zwierzyńcu* f. 69. Krom tych czytałem na przywileju kollegiaty Łowickiej Jarosława Łaskiego dziekana Łowickiego 1569. *Paprocki* pisze, że Katarzyna Łaska była za Janem Bużńskim herbu Poraj. N. siostra zda mi się Hieronima, za Ostrorogiem kasztelanem Miedzyrzeckim.

W Manuskryptach Helsbergskich znajduje się oryginalna korespondencya Samuela Łaskiego z Szymonem Rudnickim biskupem Warmińskim. Z pieczętek pokazuje się iż był herbu *Korab*, miał urząd sekretarza królewskiego, i wyznaczonym był do komisyyi Królewskiej w roku 1609. Miał także nadaną sobie od Zygmunta III. króla, dzierżawę Szynwaldzką w Ekonomji Malborskiej. — Temi czasy kwitną Łascy w województwie Ruskiem, ale wiadomo czyli do Korabitów należą. — W roku 1788. Felicyan Łaski stolnik Sanocki. — Antoni chorąży Łukowski. — Wojciech i Michał v. g. Lubelscy. — *Krasicki*.

Łasko herbu Leliwa, w Wołyńskim województwie. Olechno Łasko ziemianin Wołyński 1528. *Metryka Wołyńska*. N. miał za sobą Sicińską: Adam Czerczycki Łasko, o którym *Pastor. lib. 2. histor. Polon.* Krzysztof r. 1674. Jan miał za sobą Dorotę Rolankę, z której synowie Wojciech i Jakób.

Łastowiecki. Józef Łastowiecki miał za sobą Barbarę Rłopocką miecznikównę Łatyczowską, z tej był syn Jan.

Łaszcz herbu Prawdzie, w Bełkiem województwie. Z których kwitnął Jan Łaszcz podkomorzy Podolski 1453. starosta Zynkowski, ten za Tatarami, którzy powiat Trembowolski opustoszyli, w pogonią się z innemi udał, w wielkiej garstce swoich, dopadłszy ich w nocy rozespanych, wielkim pędem na nich uderzywszy, poraził i wszystkich im płon odbił: umknęło było w prawdzie trzysta Tatarów z tego nocnego pogromu, i widząc szczupłą naszych liczbę, śmieli się otrzeć z Łaszczem, atoli on serca swym dodawszy, i tych pogromił. *Cromer lib. 22. Miechov. l. 4. Biel. f. 278.* luboć go niektórzy do herbu Pomian naciągają, ale niewinnie. Tenże potem z Bartłomiejem Buczackim, starostą Podolskim w roku 1457. z nieuzbrojonym ludem na tychże Tatarów napadłszy, jeden pułk ich zniósł: radził zatem, żeby tymże postrachem potrwożony drugi pułk, za faworem nocy, która ich szczupłość pokrywała, gromić; gdy jednak rady jego słuchać niechcieli, nazajutrz nieprzyjaciel małą liczbę naszych zoczywszy, tym pewniejszą sobie zwycięstwa wrózkę uknował, i nieomyliła go nadzieja, obskoczeni albowiem ze-wsząd nasi, wszyscy pobici, a między niemi Łaszcz życie swoje ze krwią dla ojczyzny wylał. *Cromer lib. 24. Bielski fol. 412.* Tego najdawniejszego z domu tego piszą nasi Genealogistowie: jam w *Statucie Mazov. f. 67.* czytał Łaszczą z Wrońska, podkomorzego, nie przydano jednak jakiego, w roku 1377. zkaąd wnoszę, że się ci Łaszczowie z Mazowsza przenieśli w Bełkie, gdy książęta Mazowieckie Bełką ziemią władnęli. Syn Jana podkomorzego Podolskiego, Łazarz Łaszcz z Tuczamp łowczy Bełki, starosta Tyszowiecki, w ślady ojca swego wkraczając, gdy Tatarowie Bełką ziemię najechali, na zamku się swym zamknawszy, mężnie im nacierającym dał odpór. Obawiając się o żonę i niedorośle dzieci, wyprawił ich był do Grabowca potężniejszego zamku, dawszy im konwój ludzi swoich służebnych, którym kopije z proporcami w ręce wzięść kazał, Tatarzy ścigając za niemi, kopije obaczywszy, a rozumiejąc, że tam wojsko nasze większe było, dalej niechcieli ich gonić, tym fortem bezpiecznie wszyscy do Grabowca uszli; zostawił ten Łazarz córkę

Agnieszkę Dębowską wojewodzinę Belzką, i synów kilku, między któremi był Alexander, najprzód podkomorzy Belzki 1567. *Constit. fol. 147.* potem kasztelan Czerski 1580. deputowany do kwarty Rawskiej; *Constit. fol. 370.* był oraz i starostą Rowelskim i Chełmskim, długi czas na dworze Królowy Bony bawił się, po jej odjechaniu, ojezynie zdrową radą wszędzie służył, założył miasteczko i zamek w miejscu obronnem, który nazwał Łaszczowem, zkąd potomstwo z niego nie z Tuczamp, pisać się począł: splodził synów czterech, z których Stanisław młodo umarł: Marcin mąż uczony archidyakon Gnieźnieński, Krakowski, Łowicki kanonik, sekretarz Króla Stefana, skromny i bogobojny, w pisaniu spraw dworskich ustawiczny, umarł młodo, w Łaszczowie pogrzebiony. Alexander syn trzeci Alexandra, rycerski człowiek, pod Tuczowem, kilku rajtarów trupem położył, konia tam pod nim zabito, i jego przez zbroję postrzelono, wszakże nie szkodliwie. Jan czwarty syn, podkomorzy Belzki, starosta Chełmski i Tyszowiecki, posławał na sejm 1576. zkąd był deputowany do kwarty Rawskiej, *Constit. f. 260.* jakoż żadnego czasu nie uchybił, któregooby ojezynie radą swoją nie pomagał: osobliwie jednak pod czas interregna po śmierci Augusta I. i ujechaniu z Polski Henryka; wysłany od rycerstwa do Królowny Anny, szczęśliwie wyperswadował jej, że i na swoją na tron Polski elekeyą, i na przyszłego męża swego Stefana Batorego, chętnie przyzwoliła, dla tego też potem na dworze jej krajczym został: z Anny Wielopolskiej z Gdowa, starościny Tyszowieckiej, pozostałej wdowy po Strzale, został się był syn jego Jan według *Paproc.* Inni Łaszczowic od dóbr Tuczamp Tuczampskimi zawołani, o których na swem miejscu. Inni Nieledewscy, z tych był Stanisław Łaszcz Nieledewski, wojski Horodelski, zostawił synów czterech, Jerzego, podezaszym był u arcybiskupa Gnieźnieńskiego Uchańskiego, Stanisława, Floryana, i Mikołaja. Inni Łaszczowic Obrociworowie, o których na swem miejscu. Jędrzej z Obrowca Łaszcz wojski Lubaczowski, z Rudgierzówną zostawił syna Pawła. Bartłomiej Kobelski Łaszcz, brat Jędrzejów, i ten potomstwem ubłogosławiony. Stanisław Łaszcz z Strzemielca, rotmistrz i mąż sławny, wspominają go *Konstytucye 1576. fol. 250.* że z innemi posłami, Stefana Batorego na tron Polski zapraszał: był i drugi Stanisław brat pierwszego stryjeczny, rotmistrz fortunny. Piotr z Strzemielca starosta Lityński z sejmu 1611. komissarz do książąt Pomorskich, *Constit. fol. 32.* pod Inllantską expedyceją wielkie dał dowody rycerskiego serca, miał za sobą Czerną czy Czerską sędziankę Krakowską. *Baramow.* Samuel kanonik Łucki 1639.

Przyłuski Felix Luceor. Zofia Łaszcówna najprzód żyła z Samuelem Lipskim sędzią ziemskim Bełzkim, potem z Zółkiewskim: druga Tomickiego Krzysztofa małżonka. *Okol. tom. 2. fol. 171.* Wacław z Strzemielca łowczy Bełzki, i Mikolaj 1632. Samuel strażnik koronny, chorąży Podolski, starosta Owrucki, sławny i podziśdzień kawaler, o jego męztwie napisał *Potoc. Centur. fol. 206. Amplissimo, et virorum clarissimorum feracissimo genere natus, prius absolvit bella, quam alius incaepisset; struendis et occultandis insidiis adeo promptus, ut execrati nomen illius hostes, dum timidissime ejus vitant stratagemata, commoditatem rei bene agenda saepius amiserint, ereptamque sibi doluerint victoriam. Illi vincere ludus erat, post elusas toties stipendiariis suis cohortibus (quas non opulenta illi fortuna, sed indivisa quasi cum egenitore milite, reddituum suorum largitio inductorabat) Scytharum eruptiones, Cosaticam rebellionem ad Kumejki, Boroviciam, Zolninum, Holteviem, Starecum, ita retundebat, ut callidiorum rei militaris, suo malo experta sit nullum, ea colluvies.* Prawdać według tego autora, że rozwięzłej trochę wojsko swoje trzymał, atoli tak wielą dowodami męstwa swego, dość obficie zatarł tę zmazę. Pierwszy strzyżenia wysoko czupryny wynalazca. Pobożność jego sławi *Okolski Russia Florida f. 123.* że OO. Dominikanom w Owrucczu pole pewne darował. Niektórzy zaś to o nim przydają; że lubo weselsza inszych czasów i nad miarę podobno, wydawała się w nim mina, jednak ostatnie trzy dni zapustne na osobliwszym zwykł był trawić w kościołach naszych nabożeństwie, o co spytany odpowiadał, bo najlepiej prawi w ten czas cisnąć się do Boga, kiedy wszyscy mało co o nim myślą: i owszem w dzień popielcowy na gołe ciało zanitowany pancierz, przez cały post na sobie nosząc, nie prędeż z siebie zdejmował, aż w wielki piątek, zszedł z tego świata 1649. w Krakowie w kościele S. Szczepana pogrzebiony, tego przy śmierci żalując bardzo, że na łóżku nie w okazji umierał. *Niewiarowski Kazanie Pozew. Histor. Domus Probat. Cracov.* Miał za sobą Katarzynę Kaszewską, z tej była córka Zofia, Janowi Druźbicowi podkomorzemu Bełzkiemu zaślubiona; druga Walentemu Fredrowi podczaszemu Bełzkiemu, *Academus Unicornis*, i dwóch synów, jeden Michał, drugi Piotr czyli Jan, ale obadwa zeszli bezpotomnie. *Geneal. Bełzec.* N. Łaszc miał za sobą Annę Skotnicką kasztelanę Halicką, z której córka Marcella, dostała się w małżeństwo Michałowi Kuropatnickiemu kasztelanowi Bieckiemu: *ibidem.* Anna Łaszcówna Adama Zulińskiego małżonka. Zygmunt kasztelan Łędzki, z sejmu 1670.

komissarz do pogranicznych dyfferency, *Constitut. fol. 26.* z Anną Tuczyńską podkomorzanką Inowrocławską żył bezpotomnie. Samuel na Tuczampach na sejmie 1676. pierwszy stolnikostwo Buskie otrzymał. *Constitut. fol. 39.* Franciszka Łaszczowna zakonnica Ś. Benedykta u wszystkich ŚŚ. we Lwowie. Waleryan miał za sobą Helenę Makarowiczównę.

Alexander Łaszcz, wielkich włości dziedzic, którego powaga pańska w akeyach, w mowie gładkość, w radach roztropność, u Augusta II. Króla Polskiego, tyle mu zjednała estymacyi, że go najprzód wyniósł na kasztelanią Bełzką, a wkrótce wojewodą Bełzkiem wyżej w senacie Polskim lokował 1720. Był oraz starostą Grabowieckim i Jasielskim. Siostry tego wojewody dwie. Jedna Eufrozyna Mikołajowi Romorowskiemu herbu Ostoja, druga Cyrykowi Radeckiemu, zaślubione. Pańskiej fortuny i dostatków, nie tylko na dobro pospolite dla ojczyzny nie żałował, ale i na kościoły i ubogich szczerze spendował. Do fundacyi konwentu Rzeszowskiego OO. Reformatów znacznie się przyczynił 1708. Żył ten wojewoda w dożywotniej przyjaźni, z Elżbietą Modrzejowską podskarbianką nadworną koronną, z której córka Maryanna, dostała się w małżeństwo Stanisławowi Potockiemu herbu Pilawa, wojewodzie Smoleńskiemu, staroście Halickiemu, jedynakowi synowi Józefa Potockiego, wojewody Riejowskiego, hetmana wielkiego koronnego, z którym nie długo żyjąc, umarła, zostawiwszy mu potomstwo. Z teje podskarbianki, syn jedynak

Józef Łaszcz, jak wielkiej fortuny i dostatków ojcowskich dziedzic, tak wszystkich nadziei do najwyższych honorów szczególny successor. W młodych latach wrodzony dowcip polerując w szkołach naszych Lwowskich, z ślicznych przymiotów zbioru, z rozsądku w akeyach, z roztropności w konwersacyach, z wdzięcznej kompozyeyi i niewinności przy cudnej urodzie, na dalsze progressa życia, wielkie o sobie u wszystkich wzniecił i ufundował nadzieje. I gdy nie tylko dla świata Polskiego, i do najwyższych w nim godności i honorów, ale na zazdrość postronnym państwom zdał się szczególnie urodzić, nad spodziewanie wszystkich Pańskich domów, z zadziwieniem prawie całej Polski, wzgardziwszy światem, w młodych latach stan sobie duchowny obrał, i natychmiast, najprzód kanonikiem a wkrótce i kanclerzem w archikatedrze Gnieźnieńskiej, zasiadł; z tej zaś po dwakroć był prezydentem trybunału koronnego, 1730. i 1737. tam się wydawała, nie tylko powaga Pańska, i rozsądek jego wielki, ale i delikatnego sumienia całość stawająca przy świętej sprawiedliwości. Na tej będąc funkcyi jeszcze 1738. za

konferowaną sobie od księcia prymasa Teodora Potockiego suffraganią Gnieźnieńską, wymówiwszy się z niej, podziękował, lubo w tymże zaraz czasie, dla świątobliwych intencji, niechcąc wyższych infuł, akceptował suffraganią Chelmską, przy której, od Klemensa XII. Papieża, wyniesiony jest na biskupstwo Antypatryjskie, na które, w tymże roku, konsekrowany jest w archikatedrze Lwowskiej, od Mikołaja Wyżycznego arcybiskupa Lwowskiego, przy licznej Państwa frekwencji, i nieprzerachowanym gminie ludu niemogącego się napatrzeć wdzięczności, i przyjemności tego Pana. Ludzkość jego i szcudrobliwosć nieporównana; zkład u wszystkich wielką ma miłość, i poważenie. Na domy Boże i klasztory szcudrobliwie rozrzutny, na ubogich wielki jałmużnik, szczególnie zaś przez post wielki, bo codziennie na ten czas, dla pięćdziesiąt, i owszem co tylko zebrać można ubogich, stół obfity, prócz hojnej jałmużny. Na zakon nasz szczególnie łaskawy i szcudrobliwie hojny fundator, w dobrach swoich dziedzicznych Łaszczo wie, kollegium Łaszczo wie Soc. Jesu z wspaniałym kościołem, którego mury szcudrobliwoscią swoją temi czasy z fundamentów wynosi, Bogu na cześć nieustająca, a sławie swojej nieśmiertelne monumentum. Biskupie najwyższe infuły, głowy jego Pańskiej, i senat Polski, oczekiwają.

Ten Józef Łaszcz suffragan Chelmski, uczyniony potem od Samuela Ozgi koadjutorem biskupstwa Rijowskiego, niewstąpił jednak na tę katedrę, dokonawszy życia przed swoim koadjutem. — Po śmierci jego obszerne substancya domu Łaszczo wie zala się na rodzoną siostrzenicę Annę Potocką wojewodzinę Rijowską: mianowicie dobra w województwie Belzkiem Łaszczo wie, *Wareż*, *Wielkie oczy* itd. — W młodości swojej zaręczony już był z Franciszką *Cetnerową* wojewodzanką Smoleńską, przed samem jednak weselem odmienił zdanie i stan sobie duchowny obrał. Oblubienica jego poszła potem za Michała Rzewuskiego wojewodę Podolskiego. — I teraz znajdują się jeszcze niektórzy zgo nazwiska, niewiadomo jednak czyli teje samej procedencji. — *Krasicki*.

Łaszczyński herbu *Wierzbna*, w Wielkiej-Polszcze. Michał Łaszczyński miał za sobą Konstancją Koszutską pisarzównę ziemską Poznańską: Kowalska Katarzyna, wdowa po Szczurskim Antonim, matka jego. N. była za Franciszkiem Czyżowskim.

Łaszewski herbu *Grzymała*, że się ci Łaszewscy którzy w Prusiech kwitną, tym herbem pieczętują, świadczy *MS. Konopats*. Katarzyna Łaszewska Jana Rlińskiego herbu Junosza. N. Czapskiego Alexandra. N. Kozłowskiego z Kozłowa w Prusiech, małżonki. *MS. de Famil. Pruss*. Jakób

stolnik Braclawski poseł na sejm z Prus 1730. Michał Re-
migan suffragan Warmiński temi czasy.

Łaszewski herbu Szeliga, w województwie Kali-
skiem i Sieradzkim kwitną. Z tych dwóch braci Łaszew-
skich w Cieciszewie pod Krzepicami dziedziczą. Alexander
tego herbu pojął Jordanównę wojewodzanę Braclawską.
W ziemi zaś Sanockiej, Antoni Łaszewski miał za sobą Bu-
kowską łowczankę Sanocką, siostry jego, jedna Wybranow-
ska, druga Odrzywolska, z której syn Ignacy Odrzywolski
w zakonie naszym.

Ten Antoni Łaszewski temi czasy podsedek Sanocki, z *Bukow-
skiej* liczne zostawił potomstwo, z tych: Franciszek kanonik
Przemyski. — Ignacy miecznik Przemyski, pojął *Poniuską* sta-
rościankę Pilzniczą z której syn. — Trzeci syn Jan, duchownym.
Józef łowczy Sanocki. — Wacław pojął *Krańską*. — Teo-
dor Xawery, umarł bezżenny. — Norbert duchowny. —
Andrzej i Franciszek. — Córka jedna za Tarnowieckim
młodo umarła. — *Krasicki*.

Łatkiewicz herbu Prus 1mo, pod Krosnem w Pod-
gorzu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Łatkowski herbu Poraj, w Sieradzkim wojewódz-
twie. Mateusz Łatkowski pisarz grodzki Lubelski. Maciej miał
synów pięci, z których Szymon przez długi czas w cudzych
krajach na chlebie rycerskim się bawiąc, kawalerem został
Maltańskim, na Podolu potem dał dowody męstwa swego,
a gdy się do obozu Maxymiliana Cesarza udał, u niego był
kapitanem, tam wszędzie z znaczną imienia Polskiego i swego
sławą stawając, wziął w nadgodę komendorstwo Opawskie,
jest o tem list tak Augusta I. jako i Stefana Króla u *Pa-
prockiego o herb. fol. 368.* dany Stanisławowi bratu jego w
nadgodę rycerskich zasług, który w Krakowskim wojewódz-
twie dóbr nabywszy, tamże osiadł.

Ławski herbu Pobog w Mazowszu. N. Ławski archi-
dyakon Gnieźnieński 1504. *Treterus in Mirac. Eucharist.*
Posnan. Wielisław pisarz ziemski Wiski, poseł z Mazowie-
ckiego województwa, podpisał unią Litwy z Koroną. *Constit.*
1569. *f. 122.* Stanisław z Strzegocina wojewoda Mazowiecki
i vicesgerens 1557. u *Paproc. fol. 473.* i 1553. podpisał
protestacją katolików przeciwko dyssydentom, i przeciwko
Confoederationem de pace cum haereticis: urodzony był z
Przerębskiej kasztelanki Sieradzkiej, był wprzód chorążym
Warszawskim, deputowany do korektury statutu Mazowie-
ckiego, umarł 1576. syn jego Hieronim dziedzic Ławska i
Ciemianka, za nim była Zuzanna Węgierska herbu Belina
z Ratarzyny Niszczyckiej wojewodzanki Bełzkiej herbu Praw-

dzie urodzona, ta mu dwóch synów powiła, Stanisława i Jana, obadwa w ziemi Wiskiej elekcją Władysława IV. podpisali. Jan był podstolim Wiskim, miał za sobą *1mo voto* Hłowską herbu Prawdzie z Zielskiej splodzoną, z tej zostawił córkę Teodorę, Wacława Rogali Niwieckiego kapitana królewskiego, stanowniczego koronnego, małżonkę, *2do voto* miał za sobą Zofią Kamińską herbu Dołęga, z niej córkę Zofią, Janowi Litaworowi Chreptowiczowi wojewodzie Nowogrodzkiemu, staroście Hoskiemu, zaślubioną, z której dwaj synowie, Franciszek i Ludwik Chreptowiczowie. Syn z tejże Kamińskiej Sebastian podstoli Wiski, pojął Annę Bababanowną, i do Inflant się wyniósł: potomstwo jego, Józef młodo zmarły, Maryanna za Waldyem rotmistrzem Inflant-
skim, Barbara za Michałem Szadurskim stolnikiem Inflant-
skim, Stanisław w zakonie Soc. Jesu, Sebastian miecznik Inflantski i Teodora Spytecka. N. Ławski miał za sobą Elżbietę Łosiownę. Augustyna Ławskiego jest w druku *Pociecha duchowna, to jest Kazanie na pogrzebie Barbary z Radziwillów Kiszczyny 1614. in 4to Cracov.*

W r. 1788. Jakób Ławski v. g. grodzki Podolski. — *Krasicki.*

Ławski herbu Pomian, tak o pierwszych jako i o tych nasi genealogistowie, niewiem czy nie omyłką, piszą.

Łayszczewski herbu Prawdzie, tych jedni Łaszciszewskimi, drudzy Łaszewskimi piszą. Niewiem czy tu należy Jakób z Łaszewa podkomorzy Płocki, w r. 1496. podpisał list Jana Albrychta Króla u *Łaskiego w Statut. f. 110.* Także N. Łaszewski, który kościołowi Ostrzeszowskiemu czynsz na dobrach Ptaszkowice nazwanych zapisał r. 1600. *Acta Castren. Ostrzeszov.* Rs. Sebastian Łayszczewski w zakonie naszym kaznodzieja królewski Władysława IV. życie apostołskie i wybournemi cnotami ozdobione zakończył w r. 1635. *Histor. Dom. Profess. Cracov.* Mikołaj Łayszczewski dziedzie na obojgu Łayszczowach, najprzód podstarości Sochaczewski, poseł na sejm 1627. *Constitut. fol. 8.* potem pisarz ziemski Rawski 1631. *Constitut. fol. 28.* sędzia kapturowy generalny Warszawski 1632. *Constitut. fol. 7.* dalej podsędek Rawski, więc i sędzia ziemski roku 1641. *Constitut. fol. 20.* nakoniec kasztelan Sochaczewski, *Constitut. 1647. fol. 6.* u Wężyka i Łubieńskiego prymasów Polskich marszałek, w trybunale koronnym kilka razy deputat, ludzkością i przezornością wszystkim miły, dzień ostatni życia skończył w roku 1655. w kollegiacie Łowickiej z nadgrobkim marmurowym pochowany, tamże z nim spoczywa Barbara z Skrzynna Duninowna kasztelanka Żarnowska, pierwsza żona jego, zmarła 1645. jako jej nadgrobek świadczy, z tej miał

kilka córek, z których jedną P. Bogu w klasztorze poświęcił, drugie wprzągnął w jarzmo małżeńskie. Druga zaś żona jego Małgorzata z Masłowie Masłowska, zmarła 1651. leży w Kaliszu w kościele naszym. *Kazanie Ks. Adryana Piłkarsk.* Szczesny Zbożny Łayszczewski podsedek ziemski Sochaczewski 1648. i Sebastyan sekretarz królewski. Marcin na Staropolu 1674.

Łazicki herbu Jastrzębiec, w Sandomierskiem województwie.

Łaziński herbu Jastrzębiec, czyli Łaziewski w Drohickej ziemi, podobno jedni z Łazańskimi. Łazińska Elżbieta była za Palczewskim.

Łaźniewski herbu Prawdziec, w Belzkim województwie. N. Łaźniewski miał za sobą Helenę córkę Mikołaja Łysakowskiego kasztelana Chełmskiego herbu Lubiecz, która po jego śmierci poszła za Wasicyńskiego. *Paproc.* Paweł w Belzkim 1632. Marcin kanonik Kamieniecki, deputat na trybunał koronny 1694.

W r. 1778. Adam Łaźniewski łowczy Prasnyski. — *Krasicki.*

Łaźniewski herbu Prus 2do, w Sochaczewskiej ziemi, jako namienia *Ks. Jachimowski in Triumpho.* Waleryan pisarz grodzki a potem ziemski Sochaczewski 1674. Kasper poseł i sędzia kapturowy Sochaczewski 1697.

Łaźniński herbu Jelita, w Łęczyckim województwie, piszą się z Łaźnina. Od tych Zamojsey swój początek wzięli: Tomasz albowiem z Łaźnina, wyniósłszy się z województwa Łęczyckiego na Ruś, tam od Jędrzeja Piwo, kupiwszy Stary Zamość, potomkom swoim był okazyą nowego imienia Zamojskich. Jędrzej z Łaźnina kasztelan Łęczycki 1501. jakom dowodził w pierwszym tomie. Stanisław Łaźniński skarbnik Halicki, 1695. świat pożegnał, żona jego Apollonia oltarz Ś. Krzyża w kościele naszym Łuckim ubogaciła, i wielą innych dobrodziejstw to miejsce obsypała. *Histor. Colleg. Luceor.* N. miał za sobą Maryannę Koźmianownę pisarszownę Krasnostawską.

W r. 1788. Walenty Łaźniński łowczy wielki koronny. — *Krasicki.*

Łazowski herbu Krzywda. Z tych niektórzy z Podlasza wynieśli się do Litwy. Jędrzej Łazowski podstarości Wołkowyski. Samuel i Stanisław 1632. N. Łazowski do Moskwy się przeniósł. Jędrzej 1674.

Łazowski herbu Łada. Marcin brat rodzony Jędrzeja Skrzyńskim nazwanego, o którym mówić się będzie pod Skrzyńskimi, dziedzic na Łazach, od nich Łazowskim nazwany, z Kosobudzkiej spłodził Jakóba i Józefa, z tych Jakób żył bezżenny, Józef zaś z Wolskiej zostawił syna Marcina,

którego z Gomolińskiej syn Jan Łada Łazowski, temu Dąbrowska powiła syna Marcina, którego z Elżbiety Predysława Ronieckiego córki potomstwo, Zofia Dedyńska, i Elżbieta Saporowska, i syn Jan, temu Złocka zrodziła syna Marcina, który wszedł w kontrakty małżeńskie z córką Alexandra Saporowskiego. N. miał za sobą Drohojowską.

W roku 1788. Stanisław Łazowski komornik graniczny Nurski.
— *Krasicki*.

Łazowy. Samuel Łazowy kasztelan Mściślawski 1734. są w Grodzieńskim powiecie.

Łążyński herbu Lubicz. *MS. o Famil. Pruskich* o nim świadczy, że dziedziczyli na Szewie w Prusiech; z tych Łukasz Łążyński 1632. N. chorąży Chełmiński, żona jego Maryanna Rudnieka. *Razanie Ks. Mlecza*.

Łążyński herbu Nałęcz. *Kojałowicz in MS.* świadczy, że z Dobrzyńskiej ziemi, niektórzy z nich wynieśli się do Litwy, to jest Balcer Łążyński, synowie jego Stanisław mąż żołnierski, Grzegorz mierniczy Oszmiański, ten spłodził Jerzego i Hieronima, i Maciej od którego syn był Kazimierz. Paweł wojski Dobrzyński, z sejmu 1628. deputat na trybunał Radomski. *Constit. fol. 4.*

Łęcki herbu Nałęcz. Patrz wyżej pod **Łędzki**. —

W r. 1788. Kazimierz Łęcki regent Goniądzki. — *Krasicki*.

Łęczycki herbu Niesobia. Widziałem w Krakowie u Ś. Trójcy Janowi Łęczyckiemu 1598. zmarłemu, wystawiony nadgrobek z tym herbem. N. Łęczycki towarzysz Pieniążka kawalera 1582. pieszo szedł do szturm pod Pleszkowem. *Paproc. fol. 405.* Książd Mikołaj Łęczycki albo Lancicius, urodził się w księstwie Litewskim w roku 1574. dnia 10. Grudnia; lubo ojciec jego był szlachcie Polski, ale od księcia Mikołaja Radziwiła z Polski wielkimi obietnicami zwabiony, i Pańskimi dobrami nadany, w Litwie był osiadł, gdzie się i kalwińską sektą zaraził: przecież z osobliwej łaski Bożej, gdy predykanta nie było, Mikołaj z rąk katolickiego kapłana chrzest Ś. odebrał. Mamka mu się także katoliczka dostała, która gdy go w piątym roku do kościoła Ś. Jana w Wilnie przyprowadziła, pod czas podniesienia świętej hostyi, dziecię z nieba oświecone, samo się domyśliwszy, najprzód rączki złożyło, i na kolankach przyklęknęło, a potem się mostem ścieląc, czołem nabożnie w ziemię uderzywszy, Panu Bogu pokłon oddało. To samże na potem, z dziękczynieniem Bogu, często powiadał, że skoro tylko do rozumu używania przyszedł, ta jego najpierwsza sprawa była, którą pamiętał. Jak to bolało czarta, z tego się wkrótce pokazało, kiedy w postaci straszego olbrzyma, z wielką furją wpadł-

szy, jakby go chciał porwać, odgrażał; wszakże Mikołaj, na to przeraźliwe widowisko, krzyżem Ś. uzbrojony, nie się nie przelał. Zniknął ei wprawdzie djabeł, wkrótce jednak od niego Mikołaj w większe niebezpieczeństwo wprawiony, bo gdy po wschodach idącemu, noga się powinęła, w tak głęboki sklep zapadł, że rozumiano, iż jeżeli nie szyję, tedy albo nóżkę albo rączkę złamał; lecz za strażą bez wątpienia anielską, i tu w niczem nie obrażony sam powstał. W piątym także albo szóstym roku, dwa pełne siana wozy golenie mu przejechały, a przecię nie tylko ich nie naruszyły, ale i najmniejszego bólu nie zadały. Gdy podrósł, heretykiem się mistrzom na ćwiczenie dostał: na on czas w Wilnie ustawienie z heretykami utarezki koło wiary bywały, na które i Mikołaj ugęszczał; więc gdy przy obecności Jerzego Radziwiła kardynała, przekonani o fałsz od ojeów naszych dysydenci z pola zeszli, Mikołaj wszystkie tę wygraną hebrajskiemu i greckiemu językowi przypisował, którym nasi pismo Ś. przywozili, więc aby Jezuitom odpór swego czasu mógł dawać, wprzód się żydowskiej, a potem greckiej grammatyki uczyć postanowił, jakoż wkrótce między swemi najuczestniejszym w tej mierze został: częstym tedy ksiąg kaeerskich czytaniem, i prózną, którą go dla nauki poddymano, chwałą, tak był w swym uporze zatwardział, że nie raz przed swemi przysięgał, że kalwińskiej nauki, aż do krwi wylania bronić miał. Zkąd gdy między pospolstwem płonne wieści latać poczęły, jakoby Radziwił kardynał na mordowanie i uciskanie heretyków od Króla dozwoleń otrzymał, Mikołaj kolnierz odwinawszy, z gołą szyją przez kilkanaście godzin po jawnych miejscach chodził, tego jedynie szukając i pragnąc, żeby najpierwszy mógł za zbór kalwiński głowę położyć. A lubo się tak gorliwie zastawiał o swe błędy, żadnym przecię sposobem, do kalwińskiej wieczyrzy używania, namówić się ani przymusić nie dał. Czasu potem jednego, gdy i katolickiej wiary i swojej sekty u siebie fundamenta rozważa, taka mu wątpliwość przyszła, że się sam z niej wyplątać nie mógł, więc na kazania Rs. Piotra Skargi ugęszczać, jemu swoje wątpliwości przekładać, do akademji nawet naszej Wileńskiej chodzić na poetykę począł: gdzie nie zadługo dobroć Boska tak go oświeciła, że kalwińskie błędy potępił, komuniją pierwszy raz w dzień Ś. Mikołaja uczynił, ślubem się dwojakim obowiązawszy Bogu, pierwszym, wiecznej a od siebie nigdy nie zmazanej czystości; drugim, wstąpienia do zakonu Soc. Jesu. Prosił się tedy Rs. Ludwikowi Marselowi prowincyałowi o przyjęcie, ale mu odpowiedziano, iż mu nie inaczej zakonną furtę otworzą, aż wprzód sześćdzie-

siątoletniego, a w błędach kalwińskich zastarzałego ojca do wiary katolickiej pociągnie. Sprawa zaiste trudna, jednak się jej Mikołaj podjął: więc gdy rozważa z sobą, na jak się ciężkie rzeczy odważył, znać z frasunku samego w chorobę zapadł. W dzień uroczystości Ś. Mikołaja, ojciec nawiedzając go mówi: O gdybyś był zdrow synu, doznałbyś jak cię miłując, i jakbym się serdecznie z twego narodzenia cieszył: na co Mikołaj: W rękę twoich ojeze i zdrowie i życie moje zawisło; tu ojciec gdy się oświadczać począł, że wszystko gotów uczynić, byle go zdrowym obaczył, Mikołaj gorąco go o to upraszać począł, żeby o własnej duszy zbawieniu radząc, do owezarni się katolickiej garnął. Na to ojciec łzami się zalawszy, nie chcąc chorego zasmucić, o trzy dni na uwagę prosił: po trzech dniach znowu Mikołaj i prośbą i ustawicznym płaczem, tak długo mu dokuczał, że się zmięczywszy, kalwińskie błędy przed naszymi ojcami odrzucił: o czym dowiedziawszy się Mikołaj, z łóżka się porwał, i od wielkiej radości całe ozdrowiał: założoną tedy sobie kondycją wypełniwszy, znowu prośby swoje o przyjęcie do zakonu naszego ponawia Mikołaj, ale mu odpowiedziano, iż to póty być niemoże, póki ojciec na to nie pozwoli. Już mu się też to prawie niepodobna rzecz zdała, wiedząc, że tylko jednakiem był u ojca, na którego wszystka fortuna spadała, przecież i tego się podjął: długo się jednak z ojeowskim ku sobie affektem passował, niżeli go do tego skłonił: nakoniec jednak sprawił to, że go sam ojciec do ks. prowinecyala przyprowadził, i oddając go ze łzami rzekł: Oto ojeze, ja takim sercem Mikołaja mego, jakim niegdy Abraham Izaaka, Bogu przez ręce twoje ofiaruję. Gdy czas przyszedł do nowicyatu odjeżdżać, Mikołaj nie tylko nie od ojca nie wziął, ale ani się z nim pożegnał, dogoniwszy go ojciec, narzekał, że powinności synowskiej zapomniał, na co on, nicem prawi nie wykroczył, ponieważ z ręki ojeowskich już Panu Bogu oddany jestem. W Krakowie zakonne szaty wzięwszy, do Rzymu na dokończenie nowicyatu był wysłany; przykłady B. Aloizego nie dawno zmarłego za wzór swoich postępków sobie obrał; tam wysokiej świątobliwości fundamenta założył; osobliwie jednak w zachowaniu najmniejszych reguł: z uczciwości ku Najśw. Sakramentowi, tak i łóżko, i stołek i wszystkie w komoreczce rzeczy układał, żeby się nigdy, ile można było, tyłem na tę stronę, gdzie niebieski ten chleb chowano, nie obracał. O toż się i po domowych kurytarzach chodząc, starał; nabożny ten zwyczaj przez całe czterdzieści lat nieprzerwanie zachował. Rzecz ta lubo tak mała, do ustawicznej na Boską przytomność pamięci, wiele mu pomagała.

I na potem, ze snu rano wstawszy, zaraz na kolana upadał, Najśw. Sakramentowi, w całego świata kościołach będącemu pokłon oddając. Nim kapłanem został, oprócz Niedzieli, co Czwartek do stołu Pańskiego przystępował. Mszy świętej słuchając, o takie się miejsce zawsze starał, z któregooby mógł Najśw. hostyą widzieć, powiadając iż nad ten widok nie mógł mieć nic w życiu miłszego. Lubo się na spowiedź pilno gotował, nie jednak w sobie takiego znaleźć nie mógł, czemby dobrowolnie wykroczył; co gdy go trafiło, za nauką mistrza nowicyuszów prędko się uspokoił. Prosił raz starszych, żeby wszystkie całego życia ułomności, i cokolwiekby go zawstydzicie mogło, mógł spisać, i jawnie w refektarzu przed wszystkimi czytać; dla większej zasługi jego, nie odmówiono mu tego, ale gdy ich zaczynał wyjawiać, zamilknąć mu kazano. Od tego czasu na duszy jego dziwny pokój, i wielkie w pogardach swych wesele w nim urosły. W Rzymie filozofji i teologii słuchając, Najśw. Matkę za Matkę sobie obrał, ślubem się obowiązawszy niepokalanego jej poczęcia aż do śmierci bronić, na uczenie jej rozmaite sposoby, *Opusculo de praesentia Dei*, podał, i na każdą przez rok Sobotę, o zacnościach jej rozmyślenia napisał; tak zaś choć przy szkolnej pracy w bogomyślności bywał zatopiony, że lubo go tręciano, ciągniono, do siebie jednak przyjść nie mógł. Ale się te niebieskie rozkoszy gorzkością przepłotły: bo oprócz tego, że go jeden z starszych ostro ćwiczył; jeszcze Pan Bóg ciężkie skrupuły na niego przepuścił; z którymi długo się biedzil; atoli gdy się modlił w kościele domu professów, przed kaplicą wszystkich ŚŚ., pokazał mu się z wielkim krzyżem Chrystus, i rzekł do niego. To krzyż twój te skrupuły, którymi słowy w momencie wszystko się zamięszanie na duszy jego zupełnie uspokoiło. Kapłanem zostawszy, w to się był z lekka wprawił, że przez cały dzień wszystkie myśli, słówka i litery, wyraźną aktualną intencją Bogu ofiarował, co raz mówiąc: *Dla ciebie to Boże, dla twojej to miłości*, do tegoż dziatki i studencką młodź wprawiał. W r. 1604. pięć razy dni rozmaitych po przyjęciu ciała Chrystusowego widział Trójcę świętą, gdzie Chrystus trzymając księgę żywota w ręku swoich otwartą, kazał mu ją czytać, tam się w niej napisanego przeczytał w te słowa, *Święty Mikołaj Łancyey Societatis Jesu*: zkąd do uniżenia siebie, do ohydy niedoskonałości, do osiągnięcia najwyższej doskonałości, uczul się na sereu być zapalonym. Mszą Ś. odprawując, na twarzy prawie gorzał; ba i na ciele większego się zdał być wzrostu. Po poświęceniu hostyi z radości prawie wyskakiwał. Przygrubszych hostyi zażywał, i wina hojniej w kielich nalewał, aby się dłużej był

mógł cieszyć z Chrystusem pod przypadkami trwającym. W większe przez rok uroczystości z osobliwszem przygotowaniem do tajemnic Boskich przystąpiwszy, w żadnych potrawach smaku nie czuł. W Rzymie w podziemnej kaplicy świętej Cecylii, gdy mszą sprawował, na powietrze był podniesiony; w Chelmińskim zaś kościele gdy też miał ofiarę, światłość go dziwna okryła. A gdy się w piersi bijąc mówił: Baranku Boży itd. Anna Konarska wielce pobożna wdowa, w pieluszkach powitego, na patynie przed nim leżącego Jezusa widziała, Teodora zaś Celsa w Rzymie zakonnica *Turris Speculorum*, złotemi go łańcuchami, i rozlicznemi szatami kosztownie przybranego widziała, i głos Boży, który ogrodem rozkoszy swych Mikołaja nazywał, usłyszała. Wielcy biskupi, prałaci, opaci o jego świątobliwości dowiedziawszy się, na duchowne ćwiczenia, i zbawienne porady do niego się cisnęli: ksiądz zaś Aquaviva generał Societatis, piątego po kapłaństwie roku, duchownym go mistrzem w kolegium Rzymskiem uczynił; przedtem zaś lat kilka, na zbieraniu dziejów zakonnych od początków Societatis, strawił. Czternaście lat w Rzymie przemieszkawszy, gdy mu się do Polski wracać kazano, nie mało ciał ŚŚ. Męczenników, dla większego ich w północnych krajach poszanowania u Papieża otrzymał. Podczas przeprawy przez morze Weneckie, straszliwe szumy fala wzruszyła, Mikołaj paciorek Ś. Joanny zakonu trzeciego Ś. Franciszka, jeden z owych które Chrystus wielkimi łaskami nadał, w morze wpuścił, a fala natychmiast ustała. Paciorek ten tym się sposobem Mikołajowi dostał: generał Franciszkański Aprato, z natchnienia Boskiego wziął go z sobą do fórty, chcąc go temu dać, kogoby u fórty zastał, zastał Mikołaja, który o niego umyślnie przyszedł prosić: więc mówi do niego: oto masz to, o coś przyszedł prosić, ten zadumiały wziął go z dziękczynieniem. W granice Polskie wjechawszy, lubo rodzonej siostry jego dom nie daleko był z drogi, z którą się tak wiele lat nie widział, przecież go minął: w Wilnie stanąwszy, teologii uczył; tam schizmatyków Wileńskich, z akademią sprawa się w trybunale toczyła, więc że większa część dyssydentów między deputatami się znajdowała, nie mogli dobrze tuszyć nasi tej sprawie, Mikołajowi kazano, żeby ją Panu Bogu zalecił, tejsze nocy Edmundus Campianus sławny zakonu naszego dla Chrystusa w Anglii męczennik, przez sen mu się pokazawszy, zwycięstwo obiecał mu, i wkrótce obietnicę ziścił. Tym czasem święte kości z Rzymu za nim wieziono, a że natenczas wojna się między Papieżem i Wenetami zaczęła, obawiając się Mikołaj, żeby ich nie rozbito, umyślił je zalecić prze-

czystej Pannie, list przez ks. Adama Oloryusza, i Mikołaja Kołozemskiego Soc. Jesu do cudotwornej w Trokach Matki Boskiej napisał, w którym ją i o te trzy jeszcze rzeczy upraszał: najprzód o jako największą świątobliwość, potem o jak największy w duszach pożytek, nakoniec bez czyscowych ogniów do nieba przejście: Oloryusz mszą Ś. poczynając, pismo to przed obrazem położył, wtem zniknęło, ale zaraz tegoż momentu, przed oczy Mikołaja, w Wilnie natenczas w komorce swej siedzącego przeniesione, i na stole otworzone z takim odpisem, Mikołaju o cokolwiek prosileś, uprosileś. Karakter zaś odpisu tego, coś miał w sobie nad rękę ludzką osobliwszego. Co wszystko gdy Oloryusz i inni po całym kollegium rozgłosili: aby jakiej zdrady nie było, pilno rzecz rozstrząsać poczęto. Rektor tedy chcąc ducha sługi Bożego doznać, surowie go gromił, mówiąc, iż to jest szatańskie omamienie, na co Mikołaj: Ponieważ to starszy za djabelskie sądzi oszukanie, toć i ja swój rozum pod jego poddaję: dopiero rektor mile go cieszyć począł, tę jego pokorę, za najpewniejszy dokument cudu tego uznając. Jakoż wielka się w nim pokora wydawała. Przez lat czterdzieści i więcej, nigdy próżną chwałą kuszony nie był. Uczynił był ślub, iż nie takiego, coby z chwałą jego być mogło, powiadać nie miał: ale go od tego ślubu dla pewnych przyczyn starsi uwolnili. Mawiał: Gdy z miłosierdzia Boskiego do nieba przypuszczony będę, na pierwszym wstępie pokłon oddawszy Bogu, pokorną wniosę prośbę aby żadnej o mnie pamiątki na ziemi nie było, ale żebym jako na świecie żyjąc wiele ucierpiał, tak i w chwale wiekuistej zostając, był od świata wzgardzonym: i na to ślubem się obowiązał, krwią go własną podpisawszy. Z tejsze pokory pod nogi się wszystkich słał potępieńców; a gdy szedł przez korytarz, do Boga wzdychał: Panie nie jestem godzien tę ziemię, po której lepsi sładzy twój chodzą, nogami memi deptać. Godfryd Schubert wysłuchał go, gdy się długo i srogo policzkował, wszedłszy do niego, pytał go, nad kimby się tak pastwił, odpowiedział nad djablem, a ten gdzie? mówi Godfryd. Mikołajem go Łancycym zowią, rzecze Mikołaj. Obraz miasta Wileńskiego na ścianie u siebie zwykł był przybijać, a pokazując na kalwińskie szkoły, w których się kiedyś uczył, mówił: Oto mnie grzesznego człowieka z tych szkół dobroć Boska wydzwignęła, byłem zjadłym psem, teraz już przez tak wiele lat, między synami Boskimi żyję: w tem łzami się oblał, że dalej mówić nie mógł. Nikogo ani posadzał, ani ganil, a co mu na przeciw uczyniono, to na dobre tłómaczył. O enocie pokorze mając mowę do naszych w Nieświeżu, gdy klepsydrę scią-

gnął ze stołu, tak długo cudownie na powietrzu wisiała, aż ją uchwycono. Pogardy siebie samego szukając, gdy co dobrego na chwałę Boską uczynił, zaraz to albo śmiechem, albo gestem, albo słowem, jakby mniej do rzeczy służącym zacierał. Raz do Czeskiej prowincyi przyjechawszy, gdy go jako gościa częstowano, a on wszystkiego z ochotą pożywał, kapłan jeden wielkiej wstrzemięźliwości i świątobliwości upomniał go, aby nie tak siłą jadł, na co Mikołaj: Czy niewiesz ojcze, że wiele jest dróg i bram do nieba, a między niemi jedna jest *popularis*; ulica pospólstwa nazwana. W konwersacyi iż był wdzięcznie żartowny, tedy którzy wszystkę świątobliwość na powierzchwnym postaci zamięszeniu zakładali, mało co o jego enocie trzymali, i częstokroć ciężkie potwarzy, które on *bolum pinguem sine osse* nazywał, kładli. W Nieświeżu gdy ofiarę Pańską sprawował, cały ołtarz krzyżami okryty; a drugi raz izbę pospolitą tychże krzyżów pełną Bóg mu pokazał: i pospolicie podczas mszy albo pacierzy kapłańskich Bóg mu oznajmował, gdy miał co cierpieć; nigdy się jednak w swoich utrapieniach nie uskarżał, i owszem coby mu mogło pociechę przynieść, tego się chronił, nawet nie tylko o wybawienie od nich Pana Boga nie prosił, ale też świętych Pańskich wzywał o przyczynienie nowych ucisków, i w nich cierpliwość. Listów w których go tykano dostawszy, z radością ich całował, kładł na głowę, adwersarzom swoim wszelką uczynność pokazywał, i co miesiąc mszą świętą, a co dzień dyscyplinę za nich Bogu ofiarował: i owszem ślubem się obowiązał, że ich jako największych przyjaciół miał z serca miłować. Zabójcę jednego, który go był rozbił, w turmie siedzącego ratując, przez dwie lecie nań żebrał, i co Sobota hojną go jałmużną opatrował, płacząc nad jego tak długą nędzą. Na rządach rektorskich i dwakroć prowincyałskich, najznaczniej się w nim miłość ku poddanym, i karności zakonnej gorliwość, wydawały; pilno tego przestrzegał, żeby na żadnej potrzebie nikomu nie schodziło, którą przeciwko sługom Bożym hojność, Bóg cudowną pomocą wspierał. W Kaliskiem kollegium, wina już tylko na pół piędzi w beczce nie było, kupić więcej nie miał za co; przecież oszczędzać go nie kazał: rzecz dziwna, trochę owego wina, przez większą część roku, dla tak wielu osób, stawało, dla jak wielu i całaby kufa przyrodzonym sposobem nigdy nie wystarczyła, a nadto i smaku i zapachu osobliwszego było: dla czego Boskiem go nazwano winem. Rektorstwo pomienione objawszy, wielkie pustki i długi zaciągnięte zastał, więc się z wielką ufnością w Bogu na modlitwę udał, po której, gdy skrzynkę, w której przedtem i szcląga nie było,

otworzył; kilkaset złotych, nie pewniejszego, że od opatrności Boskiej złożone znalazł. Prowincyałstwo też w Litwie kończąc, gdy na potrzeby różnych kollegia, siedmtysięcy złotych zaciągnął, a nie miał z kąd oddać, skoro się pomodlił, w archiwum listy przeglądając, pięć tysięcy w zlocie znalazł: pieniądze tę, tak świeże, tak glancowne były, jakby dopiero z mennicy wyjęte. Dwa tysiące których jeszcze niedostawało, tejsze godziny człowiek jakiś nadszedłszy, nie proszony ofiarował. Śliwie w Kaliszu bardzo bujnej, żeby młodzi nie była okazyą do przestąpienia reguły, imieniem Boskiem rozkazał, żeby więcej nie rodziła, i nazajutrz uschła, tak że więcej nie rozkwitła. Królowi Polskiemu Władysławowi IV. który go wezwał, chcąc go do stolicy apostolskiej zażyć, żeby tam konsens od niej otrzymał, na małżeństwo jego z heretyczką, konstytueye z sobą zakonne przyniósł, które nam w takie i podobne sprawy bronią się wdawać, i niemi się składał; czem Król nie tylko się nie uraził, ale go też osobliwiej czeił, i od złośliwych potwarzy bronił, dla tego gdy mu od generała Mucyusza listy na pałac przyniósł, królewską osobą przeciw niemu wyszedł, i za rękę go, którą wprzód pocałował, wzięwszy, do okna na rozmowę zaprowadził. Za Królem idąc i inni Panowie, wielce Mikołaja szanowali, pospolstwo przed idącym na miasto klękali, prosząc o rękę do pocałowania, wołali: Ojciec Ś. módl się za nami; której czei uchodząc, w lektyce potem ukrywszy się jeździć musiał po mieście. Aby go więcej na żadne starszeństwo nie zażywano, uprosiwszy u generała, większą część wieku swego, na urzędzie ojca duchownego w rozmaitych prowincyach strawił: był bowiem osobliwą łaską Bożą, na rządzenie sumienia obdarczony: przetoż nie tylko domowi, ale i obcy do niego się na spowiedź garnęli. Zbawienia ludzkiego pragnąc, dni rekreacyi już w szpitalach, już na uczeniu prostaków przepędzał. Rektorem zaś będąc, gdy o północy kapłana do chorych potrzebowano, sam tę świętą usługę odprawował: dziećki młodych, i wśródziwym wieku rad uczył. Wiele bardzo tysięcy, pleci obojej, ze wszystkiej kondycyi ludzi, w różnych krajach świata, za jego nauką do wielkiej doskonałości w drodze Bożej przyszło, a zwłaszcza Marya Bonawentura w klasztorze Rzymskim *Turris speculorum* nazwanym, gdy jej exercitia Ś. Ignacego podał. Też gdy Anielinie Pauli de Leonibus zakonnicy Ś. Augustyna dawał, szatan po trzykroć policzek jej wyciął, mówiąc: *Otoż masz za twoją miłość ku twemu świętemu ojcu*; (tak ona Mikołaja zwała.) Drugi raz gdy się gotowała na spowiedź przed ks. Mikołajem, czart ją straszliwemi trwożył poczwarami, i atramentem polał: lecz

gdy święconej od Mikołaja wody zażyła, czart od niej uciekł: nie dziw, że go tak czarci nienawidzieli: bo ich ze dwóch opętanych wypędził, wielu zaś z szkaradnych grzechów i namiętności wyprowadził. Wdowie jednej, którą czart w postaci człowieka przez długi czas, niemal co dzień, do wszeteczności przywodził, poradził, żeby djabła gdy do niej przyjdzie, co najzłejwsiemi słowy witała, co gdy uczyniła, więcej się nigdy gość ten piekielny do niej nie pokazał. Drugą w takimże grzechu przez dwadzieścia lat żyjącą, szatan do tego namówił, żeby była Mikołaja imienia nigdy nie wspomniała, bo prawi główny mój nieprzyjaciel, atoli i tę, lubo się zrazu długo opierała, obawiając się czarta, Bogu przez spowiedź pozyskał. Z tej zbawienia dusz żarliwości, wiele ksiąg (których na siedm tomów rachują) ducha świętego pełnych napisał, które gdy pisał, miał ten dar Boski przez anioła stróża, że lubo nigdy doktora świętego nie czytał księgi, przecież byle ją otworzył napadał na to, co do jego materyi służyło, na stwierdzenie tego, o czem pisał. Emilia Muta Benedyktyńska, gdy książeczkę od niego wydaną o nabożnem mszy S. słuchaniu, do czytania wzięła, zapach liliowy uczuła. Gabryel Roscius Soc. Jesu w kolegium Rzymskiem, książeczki od niego pożyczył, w której Mikołaj wydał był rejestr grzechów ludzkich, dla łączniejszej spowiedzi z grzechów całego żywota, tę mn czart z ręku, lubo ją, przestrzeżony od Ks. Mikołaja, dość ostrożnie niósł, wykradł; ale skoro Ks. Mikołaj rzecz tę Bogu zalecił, czart ją wrócił. Boską miłością tak częstokroć rozgoryczał, że i na twarzy ogniem się zdał tebnąć, i krew wszystka w nim wręć, i rozpiąwszy się, okna i drzwi w najcieńszą zimę otwierać, albo piersi mokrem czem chłodzić musiał. Wyrażny ślub uczynił, iż i najmniejszym grzechem dobrowolnie Boga nie miał obrażać, który aż do śmierci zachował. W świętych którzy albo Boga nigdy nie obrazili, albo odważnie sobie w czem dla niego postąpili, wielce się kochał, i dzieje ich rozpamiętywał. We wszystkich stworzonych rzeczach Boga szukał, zkąd nawet gdy i pioruny straszliwe huczały on przez radość wielką, z komorki wybiegał wołając: Patrzenie jak wielkiego i możnego Pana mamy, na którego głos cała drży ziemia. Owieczki mile obłapiał, że w nich obraz Baranka który gładzi grzechy świata, uważał; gdy słońce wschodziło, ręce do nieba podnosił. Każda obraza Boska bardzo go bolała, tak że życzył sobie być głuchym i ślepy, żeby o niej ani słyszał ani widział: bywało albowiem że i przez trzy dni z komorki swej nie wychodził z żalu i smutku nad grzechami ludzkiemi. Panu pewnemu choremu przyobiegał, modlić się za jego do pierwszego zdrowia przy-

wrócenie; ale gdy się dowiedział z jakim pogorszeniem ten Pan żył, i mało było nadziei poprawy, przestał się za niego modlić: umarł ów Pan, luboć świątobliwie do śmierci przyprowadzony. Ubóstwo zakonne szczególniejsze kochał, w komorce u niego, tylko krucyfiks malowany, dwójki obrazek papierowy, jeden Ś. Ignacego, drugi Ś. Filippa Neryusza, brewiarz stary, łóżko bez wezglowku, bo na samej desce głowę składał, karteczki od listów oderzniete na których pisywał, we wszystkim jednak ochędoztwa przestrzegał. Przez całe życie, w ciele swoim żadnego wzburzenia nie czuł; ale też anielskiej czystości przestrzegając, pilno zmysłów swoich doglądał. W Rzymie Vincentius Cassus młodzian ciężkie ciała pokusy cierpiąc, skoro się łóżka jego dotknął, od sproszonego nagabania był uwolniony. Po roku 1620. na najwyższą się zdobył w posłuszeństwie zakonnem doskonałość, starszych czcząc, a mijając ich komórkę choć zamkniętą, czapkę zdejmował, i głową pokłon czynił. Rektorskie i prowincyałskie listy, albo w kościele albo w komorce przed oraterzem klęcząc, czytywał. Gdy nieprzyjaciel Czeską ziemię burzył, w r. 1639. i Mikołajowi z towarzyszami z Gutembergu do Nowodomu uchodzić dla bezpieczeństwa trzeba było; miał on być od Boga objawienie, że jeżeliby się tą drogą, którą ich wyprawowano, puścili, trzech jego towarzyszy zabić miano, i oznajmił to był niebezpieczeństwo rektorowi, atoli ten niedbając na to, ujeżdżać mu bez odwłoki kazał. Gdy tedy owi trzej słudzy Bozi na wozie siedząc litanie odprawowali, od rozbojników obkoczeni i okrutnie zabici, Mikołaj za nimi wierzchem jadąc, śmierci uszedł, wiele jednak znacznych relikwji, i wszystkie pisma swoje tamże utracił: o której szkodzie swojej, tego dnia, którego wyjeżdżał w tę drogę, był od Boga przestrzeżony, gdy głos na mszy świętej po trzykroć do siebie słyszał: *A jakbyś ty to zniósł, gdybyś wszystkich pism twoich postradał: na co on, *Panie i żywot mój przy nich składam.** Wyznawał potem samże, iż przez całe życie, nie cięższego nad tę utratę, Bóg na niego nie przepuścił: jednak wiedząc, że się tak Bogu podobało, serdeczny żal tłumiąc, z tego się nieszczęścia cieszył, i na każdy rok za nie, jako za największe dobrodziejstwo dziękował. Ciało swoje rozlicznem umartwieniem trapił; przez pięć lat, miasto łóżka, na gołej ledwie na trzy piędzi szerokiej desce sypiał, w ostrej włosiennicy, luboć mu tego potem zakazano. Pięć razy się na dzień biczował, raz, za dusze w czyscu zostające; drugi raz, za w grzechu śmiertelnym leżących; trzeci raz za utrapionych; czwarty raz za pomnożenie kościoła Chrystusowego; piąty za dobrodziejów tak swoich jako i całego zakonu. Za

dozwoleniem starszych, z porcyi swojej zakonnej ubóstwo karmił. Świeżych owoców nie jadał. Na widowiska igrzyska i pompy światowe nie chciał patrzeć. Lubo z natury był do cholery skłonny, do takiej jednak cichości przyszedł, że się gniewać nie mógł, ztąd gdy go w drodze i nie raz i ciężko wywrócono, najmniejszej niecierpliwości nie pokazał: ztąd gdy starszym był, a zganić chciał co, długo się na gniew zbierać, i na twarzy surowość zmyślać musiał. Skryte myśli ludzkie i grzechy Bóg mu często odkrywał. W Brunsbergu mieszczanin jeden, tajemnie młodź studentską, do nieprzystojności przywodził: Mikołaj na exhorcie do obywatelów w kongregacyi, nieodwłoczną mu pomstą Boską, jeżeliby się nie ukajał, groził; jakoż trzeciego dnia nagle padł i skonał. W Ołomuńcu młodzian jeden po spowiedzi uczynionej po kolegium się uwijał, którego napadłszy Ks. Mikołaj, tak zgromił: I toż to jest dobra spowiedź, to, czego się wstyd, zataić; a czemużes owych zbrodni, którychś się przed trzema dniami dopuścił, nie wyznał, tu mu grzechy jego począł na oczy wymiatać, czem on skruszony, do zakonu wstąpiwszy, świątobliwie żył i dokonał. W Brunie gdy mu student do mszy służył, zawołał na niego Mikołaj, *Porzuć te myśli*, czem przerażony młodzian, myśli nieczyste, któremi był gabany, odrzucił. W Glacu zakonnik jeden, chcąc dożywotnią spowiedź przed Ks. Mikołajem uczynić, do jego komorki przyszedł, którego mile przyjąwszy, począł mu wszystkie jego grzechy jak z rejestru wyliczać: czem zadumiały zakonnik, na kolana upadł, i rozgrzeszenie otrzymał. Niewiasta jedna w Mazowszu, Biedowna nazwiskiem, tak sztucznie świątobliwość swoją udawała, i cuda zmyślała, że ją wszyscy za świętą mieli: Mikołaj jednak zawsze przestrzegał, że to świątobliwości maskara, co się wkrótce pokazało: bo się jej zdrady odkryły, których głową przypłaciła: duchem Prorockim wiele bardzo przepowiedział. W Rzymie mieszkając, o roku, którego Klemens VIII. Papież miał umrzeć, dawno przedtem dał znać: a gdy po nim, Leo XI. nastąpił, i o tym, iż i miesiąca nie przeżyje, powiedział, co się sprawdziło. Spytany od Ks. Schuberta, ktoby po Ks. Mucyuszu Witelleskim generale miał zakon nasz rządzić, odpowiedział: Jest we Włoszech dwóch wielkich ludzi, jeden w Neapolu, Vincentius Karaffa, drugi w Rzymie, Franciszek Piccolomini, obadwa ci generalami będą, wprzód jednak Karaffa, ty obudwu przeżyjesz, ja po pierwszym dni moje skończę, co się wszystko stało. Do jednego w Ołomuńcu senatora napisał: Ponieważ zbyt nie się w córeczce swej kochasz, tak się Bogu podobało; abyś ją przez śmierć za kilka dni utracił. Co tylko ten list senator

odebrał, córkę jego tak gorączka rozpałała, że się we trzy dni z ojcem rozstała. Ks. Szubertowi krucyfiks do piersi przyciśnięwszy tak mocno, że bliznę na jego ciele wybił, rokował, że miał siła ucierpieć, czego doznał potem na sobie ks. Szubert. W Ołomuńcu 1637. dom jeden do budowania kolegium przeszkadzał: proszono dziedzica żeby go zbył, ale ten mniej nam przychylny, niecheiał tego żadną miarą uczynić: o czem Ks. Mikołaj usłyszawszy rzekł, chowajmy tylko reguły, a tego roku dom ten w nasze się ręce dostanie, jakoż rok się nie skończył, a Pan domu umierając, dobrowolnie nam go darował. Na modlitwie przez lat pięćdziesiąt i więcej niebieskimi pociechami opływając, żadnego roztargnienia ani teskniczy nie doznał. Widziany był często na powietrze wyniesiony, a komorka jego niebieską światłością otoczona. Nabożna muzyka, gorace w nim ku Bogu affekty wzniecała; przetoż gdy ją usłyszał, ręce z koronką na piersiach złożywszy, blisko choru chodząc, słuchał; tak się zaś na sercu w ten czas rozpałał; że w największe mrozy, gdy z piersi koszuli dobył, wszystkie potem zlaną znajdował. Dał mu był Bóg dar łez na modlitwie, na których ocieranie chustki drugdy nie stawało, a oczy od częstego płaczu nabrzmiały. Gdy o męczennikach świętych pacierze mówił, gniewał się na siebie, że nie podobnego dla Boga nie uczynił. W leciech dalszych cztery tylko godziny spaniu dawał, resztę na modlitwie trawił. Gdy się raz w Rzymie w kolegium Angielskim modlił w kościele, czart pokazawszy mu się, straszny i częsty kichaniem, chciał mu modlitwę przerwać, ale Mikołaj oczy na to zamknawszy nic niedbał. Drugi raz wpadłszy do komorki jego, wszystko mu na stole powywracał, i nożyczki o ziemię rzuciwszy zgruchotał; ale Mikołaja modlitwy nie poturbował. W Pradze jeden z naszych pytał się go, coby mu około przeżegnania stołu, i dziękczynienia zalecał, na co on, w tym Ś. Ignacego fundatora naśladować mu kazał, który tak błogosławiąc do stołu, jako i po nim dziękując, od gorącości ducha na twarzy się zapalał, co wyrzekłszy i żywot Ś. Ignacego wzięwszy, rozdział o modlitwie jego czytać począł, i zaraz od siebie odszedłszy, a żywot otwarty do piersi przyłożywszy, z rozżarzoną a ku niebu obróconą twarzą po cztery razy na półtora łokcia od ziemi cudownie się podniósł, po trzykroć zawołałszy: *Wielki Święty Ignacy*. Jak zaś skuteczna modlitwa jego była, ztąd poznać. Trzeba mu było kauteryum uczynić, ale niewiedzieć z jakiej racyi miejsca dla niej balwierże znaleźć nie mogli, skoro się Mikołaj na modlitwę udał, sama się apertura na miejscu bardzo sposobnem otworzyła. W Krakowie rektorem będąc, gdy pomocy w spra-

wie trudnej u Boga zebrał ze łzami, niebieskie go światło otoczyło, a krucyfix prawą rękę od krzyża odciągając, i jakby pewny ratunek obiecując, aż do kolana ją ku niemu, drzewa nie nienaruszając, eudownie spuścił, a co dziwniejsza, ręka przez gwóźdź którym przybita była, daleko większą główkę mający, niż w niej jest rana, bez rozszczepienia przeszła: ma być ten krucyfix w Krakowie. W Rzymie gdy się modlił za szczęśliwe powodzenie kanonizacyi Ś. Ignacego, w oczach jego stanęła po królewsku ubrana Najśw. Panna, która mu oznajmiła, iż tego momentu cześć Ś. Ignacemu przysadzają. Co i było: za którą nowinę ks. generał Mucyusz ząb mu tego świętego darował, z którym on, z affektu ku temu świętemu, processyą po swojej komorce obchodził. Tamże gdy się modlił za przyczynienie publicznego honoru B. Kostce, Chrystus się mu pokazał, białą kartę prawą ręką spuszczać, na której było napisano: niech ci się stanie, czego chcesz: i stało się. Na dwóch miejscach razem widziany bywał. Raz Prokopowi Samborzęckiemu w Rzymie będącemu, w Polsce zostając, surową go twarzą gromiąc, i grożąc, jeżeliby się niepoprawił; jakoż kiedy życia swego rozwiozłego nie poprawił, z zakonu był wyrzucony. Drugi raz Floryanowi Tymińskiemu w Lublinie się pokazał, lubo sam w Krakowie na ten czas mieszkał, utwierdzając go w powołaniu do zakonu Societatis. Trzeci raz Elżbiecie Sieniawski marszałkowni koronnej o mil kilkadziesiąt zostającej w Chełmnie, pokusy cielesne od niej oddalając. Umarli także pomocy jego zebrałi. Maciej Sarbiewski sławny poeta w zakonie naszym, w Warszawie zmarłszy, w Glacu ks. Mikołaja prosił o modlitwę za sobą, a zakonnica w Rzymie zesłała, w Ołumuńcu u niego ratunku szukała. W Kaliszu rektorem będąc, głos z grobu płaczliwy słyszał ze mszą wychodząc, ale gdy się za tę duszę, pomodlił, wszystko ucichło. Stanisław Kuczborski kasztelan Sierpski, na nogi zapadł, z tym rozmawiając Mikołaj, kule na których się wspierał zniemacka wyrwał, stanął na nogach o swojej mocy kasztelan, przecież znać i potem było w nim, że nachramywał, a to dla tego, że nie miał mocnej wiary, dla tego mówił mu Mikołaj, Stanisławie nie zupełnie uwierzył, nie zupełnie jest uzdrowion. Maryannie córce jego na oczy niewidzącej, dotknąwszy się jej powiek święconą wodą, wzrok wrócił. Ks. Razimierz Kojalowiec Soc. Jesu skoro oczy w których ból i płynienie od trzech miesięcy cierpiał, piśmem Lancycego, które mu był dał do przepisania, przetarł; zaraz ciec i boleć przestały. Jadąc do Bobrojska Ks. Mikołaj, człowiekowi od bólu oczu krzyżącemu, chustkę swoją podał, mówiąc, zbyteczny blask słońca szkodzi, ale tylko tą chustką

oczy sobie zasłoń, ból ten minie, i tak się stało. Gorączce gwałtownej, na którą zapadł Goważewski, przez Melchiora Zbierawskiego rozkazał ustąpić, i ustąpiła. Febrę w Kazimierzu Tyszkiewiczzu marszałkowiezu Litewskim, policzek mu lekki wyciąwszy, uśmierzył. Podkancelerzyną Litewską Sapieżynę, w głowę trochę uderzywszy, ból głowy w niej nieznośny uspokoił. W Krakowie profesora jednego, już od doktorów zwątpionego, pantoflą uderzył, i kazał mu wstać nieodwłocznie, wstał chory, i zdrów został. Naostatek życząc sobie Chrystusa w boleściach umierającego naśladować, i bez czysca do nieba przejść prosto, uprosił sobie ciężką niemoc, tak iż przez całe pulcroce, nietylko się na bok drugi obrócić, ale i głowy podnieść niemógł: całe zatem na nim ciało zgniło, a z nóg podziurawionych robaćtwo się na palec miąższe toczyło: ztemwszystkiem on nie tylko ich nie rozganiał, ale owszem, gdy się rozlażyły, zbierał, zaganiał, i członki swe im na żer umyślnie nadstawiał, zawsze z wesołą twarzą: na co się wszyscy zdumiewali patrząc, osobliwie jednak medyk lubo dyssydent, zawołał; wielkiom Jezuitę i wielkiego świętego widział. W tej chorobie nawiedzał go Mikołaj Słupski, potem suffragan Wileński, z tą intencją, żeby był mógł z rzeczy jego mieć, na pamiątkę tak pobożnego męża, osobliwie zaś życzył sobie czapeczki chorego, z czem u fôrty wydał się przed ks. starszym. Tylko co tedy do komorki wszedł Mikołaja, ten niodkogo nie przestrzeżony, sam mu czapeczkę ofiarował. Ustawicznie w tej chorobie swojej wołał: Dla ciebie Jezu, dla ciebie Marya to cierpię, i więcej cierpieć pragnę. Prosił ks. starszego przed śmiercią, żeby zwyczajne modlitwy w zakonie naszym za umarłych, nie za umarłych, ale za tych, którzy w grzechu śmiertelnym zostają, i za heretyków nawrócenie, nie za jego duszę ofiarowano: gdyż ja prawi, mam nadzieję w miłosierdziu Boskiem, że bez czysca do nieba prosto pójdę. Prosił i o to, żeby przed skonaniem, pod głowami jego, biblią, reguły Societatis, Concilium Trydentskie, i książeczkę ręką jego i krwią napisaną, w której modlitwy i śluby różne były, złożono. Gdy ciało Pańskie do komorki jego wniesiono, ten którego w prześcieradłach noszono, o swej się mocy do Najśw. Sakramentu obrócił, i przez trzy dni oczu z niego nie spuścił: na prośbę jego śpiewali mu bracia zakonni pieśni różne nabożne, a gdy ci ustali, niebieska go muzyka przez ostatnie trzy nocy cieszyła, na trzy się chory rozdzieliwszy. Umierać mając, najprzód się Najśw. Sakramentowi pokłonił, oczy sobie sam zamknął, a na piersiach na krzyż ręce położywszy, ducha Bogu oddał, w Kownie 1652. w Niedzielę piątą w post, trzydziestego dnia Marca, lat ma-

jąc 78. Wielki był nacisk ludzi do uszanowania ciała jego. Tyszkiewicz biskup Wileński chciał go do Wilna przenieść, atoli Albrycht Stanisław Radziwił kanclerz Litewski i starosta Kowieński i inni tego nie dopuścili. Po śmierci go nawet P. Bóg cudami wsławił, o których dał świadectwo Wojciech Tolibowski biskup Poznański roku 1660. a najprzód w Płockiem Norbertańskim kościele piętnastoletnia Panienska od ciężkiego bolu i wzrok i słuch całe straciła, i jak umarła leżała: bo lubo ją bito, kłoto, trzęsiono, nie zgoła nie czuła, skoro na niej ten biskup kartę położył Łancycego ręką pisaną, którą się błędów heretyckich wyrzekał, zaraz zdrową wstała. Chłopca na kamień chorującego, tejsze karty położeniem uzdrowił: bia-łagłową także z nieżywym płodem długo się pasująca, tak że i dziecię ożyło, i ona szczęśliwie rozwiązana, zdrową została. Gdy powietrze w r. 1653. w Litwie panowało, i nasi się w Wilnie zarazili, skoro ślub do ks. Mikołaja uczynili, głowa nikogo nie zaboląła. Władysław Gedrojc akademik Wileński na gorączkę był zapadł, ofiarowawszy się do ks. Mikołaja, gdy msza, do której choćci słaby służył, skończyła się, i on zdrów został. Marek Grabeniusz Soc. Jesu kapłan w Tornaku zachorowawszy, i od medyków opuszczony, skoro ślubem się obowiązał, że miał na dziękczynienie za łaski ks. Mikołajowi dane, coś uczynić, prędko zasnął, a we trzy godziny zdrowym się ocknął. Tamże w obozie Niemieckim Karwatowi gdy z niego wnętrzości wypadły, tenże Rs. Marek palec ks. Mikołaja tylko co przyłożył, chory cudownie ozdrowiał. Pisali o nim, *Tanner in Societ. Apost. imitatrice. Boguslaus Balbinus, Kazimierz Kojatowicz, Zacharyasz Modzelewski Soc. Jesu.* Są w druku, jego 1mo. *Opuscula Spiritualia duobus tomis comprehensa, impressa Ingolstadii 1724. in fol. et Antverpiae in fol. 1650.* 2do. *Florilegium piarum Meditationum, seu facilis modus meditandi 1713. Vilnae in 12.* 3tio. *Medytacje nowym i doskonałym sposobem na każdy dzień roku rozłożone, i na Święta znamienitsze, 1ma editio posthuma 1723. Vilnae.*

Łękawski herbu Nowina, w Krakowskiem województwie Michał Łękawski 1705.

Łękawski herbu Pobog, w Krakowskiem województwie, tak piszą *Paprocki* i *Okol.* atoli *Baranowski* powiada, że tylko jeden jest dom Łękawskich w Krakowskiem.

Łękiński herbu Nałęcz, w Kaliskiem województwie, piszą się z Łękna. Trojan z Łękna sędzia Kaliski r. 1436. u *Łask. w Statut. fol. 140.* Nikodem Łękiński kasztelan Nakielski 1569. *Constit. fol. 187.* miał za sobą Zebrzydowską

siostrę biskupa Krakowskiego, pięciu synów zostawił. Zda mi się jedniż to są z Łakińskimi.

Łękowski herbu Lubicz, w Płockiem województwie, piszą się z Łęków, kędy kościół od kilkuset lat, mało nierówny z zaczęciem wiary Chrześcijańskiej w Polszcze, tam wspomina w roku 1081. (ale musiał się *Paprocki* w roku omylić, ponieważ na ten czas jeszcze i herbu Lubicz nie było, jako tenże autor świadczy) Pawła cześnika Płockiego, Swatosława kustosza Płockiego: Paweł miał synów Pawła i Mateusza, ten był kasztelanem Wyszogrodzkim 1388. tamten podstolim Płockim. Mateusza kasztelana Wyszogrodzkiego było trzech synów. Mikołaj, Jędrzej pleban w Łękowie, który do Rzymu w pilnych potrzebach zajechawszy, tamże życie skończył, i Maciej, ten 1451. zostawił z Rucharską kasztelanką Zakrocimską pięciu synów: Mikołaja kanonika Płockiego, plebana Łękowskiego: Szczesnego dworzanina u Króla Albrychta: Stanisława marszałka u Boryszewskiego areybiskupa, tego z Bogackiej wojewodzanki Mazowieckiej, była córka Jadwiga Romocka stolnikowa Płocka, i synowie dwaj, Mikołaj i Stanisław. Z tych Mikołajowi Katarzyna Gołyńska kasztelanka Czerska, powiła córek dwie, Dorotę i Annę, i syna Stanisława. Stanisław podstolim był Ciechanowskim, miał najprzód za sobą Annę Leśniowolską Stanisława kasztelana Czerskiego i hetmana córkę, z której był syn Wojciech, pojął drugą Annę Wichorowską pisarzównę Ciechanowską herbu Lis, siostrzenicę biskupa Płockiego Noskowskiego, z tą spłodził Jędrzeja, Mikołaja, Jakóba, Zofią i Małgorzatę. Jędrzej czwarty syn Macieja. Jan piąty, złączył się dożywotnie z Gołyńską, z której córka dostała się w małżeństwo Borukowskiemu, matką była biskupa Przemyślkiego: i syn Franciszek, ten z Wilkanowską siostrą kasztelana Płockiego, spłodził Adama podczaszego Płockiego, wspominają go *Konstytucye* 1581. fol. 395. i córek dwie, Annę i Zofią, po Wilkanowskiej pojął Nieborską, z tej potomstwo, Szymon, Jan, i córka Bogumiła. Adam podczaszy Płocki miał za sobą Annę Gumowską, ale z nią żył bezpotomnie. *Bielski f.* 262. w roku 1388. kładzie Łękowskiego podstarościego Kaliskiego. N. Łochockiego Wojciecha cześnika Dobrzyńskiego żona.

Łększycki herbu Warnia, w województwie Sandomierskiem, jednejże dzielnicy z Gnoińskimi, czytałem list *in MS. Petricov.* Zygmunta I. w którym ten Król Janowi Łększyckiemu wieś Broniszów odebrał, za to, że cło w tych dobrach nie należące wybierał, i dał ją Janowi Tarnowskiemu wojewodzie Ruskiemu i hetmanowi.

Łempicki herbu Junosza. Jakób Łempicki sekretarz koronny, Gnieźnieński i Krakowski kanonik, opat Lubiński, kanclerz u Karnkowskiego arcybiskupa, w expedycyi królewskich listów do postronnych monarchów biegły, umarł 1608. wieku swego 55. *Starowol. in Monum.* Jędrzej, o którym *Konstytucye* 1611. w Wiskiej ziemi; Wojciech podsędek Łomżyński r. 1641. a potem sędzia, komissarz do pogranicznych od Prus kłótni, *Constit. fol. 20.* Adam proboszcz i kanonik Smoleński, przed rokiem 1641. zmarłszy, fundacyą uczynił na Bursę pauperum uboższych szlacheckich dzieci, któreby się w szkołach Societatis uczyły, co approbuje z pochwałą *Konstitut.* w tymże roku *fol. 21.* Kasper w Sieradzkim, Piotr w Rawskim, Jakób w ziemi Sochaczewskiej, Stanisław, Jędrzej, Jan, Szymon w ziemi Wiskiej 1648. Mateusz podstarośći grodzki Płocki 1674. N. miał za sobą Konstancyą Iwańską, z której córka Wiktorya Morawska.

N. na *Łempicach* Łempicki zostawił potomstwo synów czterech: 1. Jana, 2. Pawła sędziego grodzkiego Zakroczymskiego, 3. Jakóba, 4. Franciszka w stanie duchownym dziekanów Zakroczymskich. — Jan Łempicki na *Łempicach* dużych i małych w ziemi Zakroczymskiej dziedzic, ten z Maryanną *Gościmińską*, spłodził córek cztery, i synów czterech: 1. Kazimierz cześnik Zakroczymski, 2. Wawrzeniec skarbnik Ciechanowski, 3. Jan starosta Rożański, bezdzietny, 4. Ignacy cześnik Zakroczymski. — Pierwszy syn Jana z *Gościmińskiej* spłodzony Kazimierz Łempicki cześnik Zakroczymski, z *Urbanowską* spłodził syna Tadeusza i córki. Drugi Wawrzeniec skarbnik Ciechanowski, z *Zbierzchowską* zostawił synów trzech: Jana, Wiktora i Franciszka, i córek cztery. Trzeci Jan z *Łempic* Łempicki starosta Rożański, orderu S. Stanisława kawaler, ten kilkakrotnie był na funkcyi poselskiej na sejmy, bezdzietny. Czwarty Ignacy cześnik Zakroczymski, z Maryanną *Hiżowną*, pozostała wdową, po Ignacym Łempickim generale adjutancie J. R. Mei, spłodził dwóch synów Jana i Rafała. — Paweł z *Łempic* Łempicki sędzia ziemski Zakroczymski, dziedzic dóbr *Noskowa, Januszewa, Pieścidel, Łobowa, Polowina*, w ziemi Zakroczymskiej leżących, tenże wszedł w śluby małżeńskie, z Dorotą *Łempicką*, Wojciecha Łempickiego łowczego Rożańskiego, z Maryanną z *Lasockich* spłodzoną córką, z którą zostawił potomstwo córek trzy. Pierwsza Kunegunda za Wojciechem Nakwaskim pisarzem ziemskim i grodzkim Wyszogrodzkim. Druga Maryanna, za Andrzejem Zaborowskim cześnikiem Zakroczymskim. Trzecia Katarzyna, za Janem Karczewskim szambelanem J. R. Mei i synów pięciu: 1. Kazimierza stolnika i podstarostę Zakroczym. 2. Wiktoryna podstolego Zakroczymskiego, dziedzica dóbr *Pieścidel i Łobowa* w ziemi Zakroczymskiej, mającego za sobą Józefę *Rumocką* z którą *sterilis*. 3. Józefa chorążego Wyszogrodzkiego. 4. Floryana bezzennego. 5. Konstantego szambelana J. R. Mei. Pierwszy Kazimierz Łempicki stolnik i podstarosta Zakroczymski, dziedzic *Polowina* w ziemi Zakroczymskiej, dobry

obywatel, wierny swej ojezynie, który w roku 1788. na walmym sejmie Warszawskim był posłem z ziemi Zakroczymskiej. Ten ożenił się z Maryanną *filicką* łowczanką Rożańską: z której ma dwóch synów, Hieronima i Szymona, i córek trzy: Demetriya, Brygida i Konstancya. — Józef z *Lempie Jmosza* Lempicki syn trzeci Pawła sędziego ziemskiego Zakroczymskiego, z Doroty *Lempickiej* spłodzony, dziedzic dóbr *Noskowa* i *Januszewa* w ziemi Zakroczymskiej. Mąż ten w wieku młodym był najpierwej dworzaniem i szambelanem Króla Stanisława Augusta, przytem jako dobry obywatel, na różnych funkcyach publicznych dopełniał swego obowiązku będąc posłem na sejm w roku 1776. w Warszawie, i w roku 1784. w Grodnie, komissarzem w ziemi swojej, a przez stopnie zasług postępując zaszczycony od Króla panującego urzędem chorążego Wyszogrodzkiego i orderem Ś. Stanisława. Ten z małżonką swoją, Urszulą *Mikorską*, Józefa Mikorskiego kasztelana Rawskiego, i Krystyny *Miaskowskiej* córką, zostawia potomstwo syna jednego Ludwika, i córkę Alojzę. — Konstanty Lempicki piąty syn sędziego ziemskiego Zakroczymskiego, mający za sobą *Nieborską*, z którą spłodził córkę Maryannę i syna jednego. — Ignacy Lempicki synowiec Wojciecha łowczego Rożańskiego generał adjutant J. K. Mei, ożenił się z Maryanną *Hiszową*, z tą spłodził, córkę Eufemią, i syna Ignacego, który był sekretarzem legacyi do dworu Wiedeńskiego przy *Wojnie* staroście Stanisławowskim dokąd był posłem extraordinarynym w roku 1790. z sejmu wysłanym. — Razimierz Lempicki kanonik Płocki, deputat na trybunał koronny w roku 1746. Józef dziekan Chelmski deputat 1771. roku. Jan kanonik Płocki w roku 1787. deputat na trybunał koronny z kapituły Płockiej. — *Heraldyka Wielądka*.

Łepkowski herbu Dąbrowa, w Lubelskiem i Mazowieckiem województwach. Wojciech Łepkowski podstarości Ciechanowski 1602. *Constit. fol.* 822. Jan 1632. w Lubelskiem. Antoni sędzia kapturowy Chelmski 1733. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Maciej 1635.

W roku 1778. Józef Łepkowski arcybiskup Smoleński *ritus graeci*. — Ignacy regent Zawskrzyński. — *Krasicki*.

Łętkowski herbu Jastrzębiec, w Kaliskiem województwie. O tych ani *Paprocki*, ani *Okolski* nie pisał. Adam Łętkowski 1632. Tomasz miał za sobą Bartochowską, tenże czy inszy Tomasz z Jadwigi Trzebieckiej spłodził trzech synów, Jana, ten sobie stan duchowny obrał, ten to podobno dziś kanonik Gnieźnieński i Krakowski, Sebastyana, i Norberta r. 1700. Są i w Krakowskiem. Łętkowski z Lenczów Alexander 1705. Sebastyan wojski Kaliski umarł 1664. Dominik kasztelan Konarski, żona jego Maryanna Gębiecka kasztelanka Płocka, z tej córka Anna, Józefa Lipskiego regenta koronnego małżonka, Maryanna Stanisława Poniatowskiego małżonka. Stefan Łętkowski chorąży Inowłodzki, poseł na konwokacyą 1733. Jedna z nich, Hieronima, druga, Remigiana Kwiatkowskich, małżonki.

Łętowski herbu Niezgoda w Prusiech. Marek Łętowski opat Paradyjski 1621. *Acta Synodi Petricov. Provinc. Chwali go Argent. de Reb. Societ. cap. 3. fol. 35.* że był w promowowaniu i obronie wiary katolickiej niespracowany. Jana Łętowskiego opata także Paradyjskiego wspomina *MS. Konopatse.* gdzie o nim przydaje, że z Adamem Zalińskim zwiedził cudze kraje.

Łętowski herbu Ogończyk. *Okolski* Łętowskich Ogończyków kładzie w Lubelskiem województwie, Łętkowskich tegoż herbu w Łęczykiem: piszą się z Łętowa. Łętowski Stanisław chorąży Krakowski, sędzia grodzki Biecki, deputat na trybunał koronny 1714. poseł na sejm 1724. synowie jego z Heleny ostatniej z Rytwian Zborowskiej, Michał a potem Damian Reformat, Antoni podstoli Wieluński, chorąży pod pancerną chorągwią, Alexander starosta Owrucki, żona jego Kosakowska, Stanisław, Jan podstarości Owrucki, i Józef: córka zaś Konstancya z Józefem Jordanem sędzią grodzkim Sandeckim dożywotnie zmówiona. N. Łętowska była za Andrzejem Ankwiczem chorążym Nowogrodzkim. Za Łętowskim sędzią grodzkim Bieckim (syn to chorążego Krakowskiego) jest teraz Jordanowna wojewodzanka Braclawska.

Dom Łętowskich herbu *Ogończyk*, w Mazowszu bierze swój początek. Piszą się z *Łętowa*, wsi w ziemi Czerskiej. Jan z *Łętowa* Łętowski sprzedaje część *Łętowa*, Felixowi Zygmuntowi Parysowi kasztelanowi Lubelskiemu. *Acta terrae Cernis. feria 2. ante festum S. Margarithae, anno 1688.* — Od tego Jana urodzonego z *Łęczyńskiej*, siostry Jana pisarza ziemskiego Krakowskiego, herbu *Kościusza*, idzie linia na Podlasiu, a świeżo na Litwie przeniesiona, przez Szymona sędziego Mińskiego, gdzie majątność *Wiśniowce* nabył, i w Heroldyi rodowitość swoją wywiódł; syn Stanisława, wnuk Wawrzeńca, prawnuk Jana, a Jan syn Melchiora, którego ojcem Adam, jak to pokazuje akt grodu Bieckiego, *feria 6. in Crastino festi S. Agnetis Virginis, anno 1627.* którym Jan syn Abrahama, kwituje w grodzie Sandomierskim Melchiora syna Adama, stryjeczni bracia się piszą: *feria 3. intra Octavas festi Sanctissimi Corporis Christi, anno 1624.*

Druga linia tego domu, w województwie Krakowskim i Sandomierskim, rozruciła po sobie od XVI. wieku w aktach ziemskich mnogie świadectwa. Abraham Stanisław *binominis*, z *Łętowa* Łętowski, z Agnieszką *Lipnicką*, siostrą Stanisława marszałka Mozyrskiego, i Jana suffragana Krakowskiego, zostawił syna Jana: pokazuje to zapis na szpital w Bączali, od tegoż Jana w grodzie Bieckim, *feria 5. post festa Solemnia Sacri Pantecostes proxima, anno 1646.*

Jan z *Łętowa* Łętowski syn Abrahama, urodzony z *Lipnickiej*, podwojewodzy Biecki, z Anną *Dąbrowską sterilis*; z Konstancyą *Baranowską*, córką Jana i Magdaleny z *Pakosów*, a synowicą Baranowskiego biskupa Laodockiego, i suffragana Krakowskiego,

spłodził Stanisława, i córkę Katarzynę; jak na to jest oryginalny testament jego 1677. roku oblatowany w grodzie Bieckim, przez wdowę która była poszła za Stanisława z *Koszczye Koszczyca*, *Sabatho post Cineres proximo, anno 1679*. Jan tym testamentem, nazywa Jana Romera synowcem, a Piotra Wielowiejskiego szwagrem.

Stanisław z *Łętowa* Łętowski, chorąży Krakowski, sędzia grodzki Biecki, położył *suffragium* swoje z województwa Krakowskiego na elekcyi Augusta II. 1697. roku, i pisał się do konfederacyi Sandomierskiej, deputat na trybunał koronny 1713. i 1715. roku, i poseł na sejm do Grodna 1727. roku. Konstytucya z roku 1726. wspomina go, w liczbie mężów, do uczynienia narodowych ustaw wyznaczonego, i królowi do boku przydanego, do konferencyi z ministrami postronnych potencyi, młodym stawał pod znakiem pancernym, i chodził na wyprawę pod Wiedeń. Znaczne summy wyłożył, na fundacyą ks.ks. Karmelitów w Jasle. *Primo voto* z Heleną z *Rytwian Zborowską*, córką Jana urodzoną z Teresy *Kochanowskiej*, spłodził sześciu synów, i jedną córkę; *secundo voto* z Maryanną z *Wierzbna Romerownej*, wdowy po Kurdwanowskim, spłodził dwóch synów. Ta Helena Łętowska pisała się ostatnia z *Rytwian Zborowską*, idąc od Mikołaja starosty Szydłowskiego, piątego syna Marcina kasztelana Krakowskiego, porodzonych z *Konarskiej*, jak na to jest w grodzie Bieckim, *feria 4. post festum S. Francisci Confessoris proxima, anno 1685*. dział po Krystynie Zborowskiej, żonie Tarły wojewody Sandomierskiego, córce Andrzeja kasztelana Oświęcimskiego, idącego od Marcina kasztelana Krzywińskiego, z najstarszego syna Marcina kasztelana Krakowskiego, urodzonej z *Trachownej Szlązaczki*; po której szli do spadku, taż Helena ostatnia imieniem Zborowskich, wnuczka prostej linii przez Piotra, i Hieronima starostę Horodelskiego, wyżej wspomnianego Mikołaja starosty Szydłowskiego, wraz z Michałem i Andrzejem Ankwiczami chorążycami Nowogrodzkiemi, synami Wojciecha i Anny z *Irzędza*, córki Stefana Światopelka Bolestraszyckiego, urodzonej z Marcyanny z *Rytwian Zborowskiej*, córki Piotra, od tegoż Mikołaja starosty Szydłowskiego; wraz z Rybińską i Grohowską, córkami Rafała kasztelana Łwowskiego, porodzonemi z Konstancyi córki Alexandra Zborowskiego, którego ojcem był pamiętny Samuel, szósty syn Marcina kasztelana Krakowskiego; na którego synach i wnukach Zborowscy Rytwiańscy wygaśli; a czego *Niesiecki* nie rozwiązał, a napotykał na nich przy innych domach, ze Zborowskiemi ze *Zborowa* pomięszal, acz tegoż herbu.

Pierwszy syn Stanisława urodzony ze *Zborowskiej*, Alexander starosta Owrucki, z Maryanną *Rossakowską* wdową po Sewerynie Potockim łowczym Owruckim *sterilis*, która *tertio voto* po śmierci jego, za Alexandrem Leśnickim starostą Zytomierskim: jest na to pomiędzy innemi aktami pozew w grodzie Belzkim położony, od braci Alexandra Leśnickiego, *feria 4. post festum Assumptionis in coelum gloriosissimae V. Mariae proxima, anno 1739*. — Drugi syn Stanisława Antoni podstoli Wieluński, chorąży chorągwi pancernej marszałka wielkiego koronnego, z Agnieszką z *Janowic Chwalibóżanką*, córką Stanisława Waleryana kasztelana Sandeckiego, co pokazuje akt w grodzie Krakowskim działu

majątkiem pomiędzy szwagrami, Antonim a Stanisławem z Brzezia Russockim gwardyi koronnej majorem, *feria 3. post festum Nativitatis S. Joannis, anno 1726.* spłodził syna Ignacego wicestarostę Bieckiego, bezżennego, i trzy córki: Zofię Rylską łowczynę Buską, Helenę i Annę pannami; wdowa po nim idzie za Józefa Zdziańskiego łowczego Mielnickiego. — Trzeci syn Stanisława Michał, a w zakonie Damian, Reformat, prowincyał Mało-Polski, i gwardyan w Zakliczynie, świątobliwością żywota zalecony. — Czwarty syn Stanisława Stanisław, o którym będzie niżej. — Piąty syn Stanisława Józef, ten z Anną z *Chyżowa Romerowną*, córką Jana podstolego Pilznieńskiego, urodzoną z Joannę *Ankwiczownej* chorążanki Pilznieńskiej, spłodził Joannę poślubioną Tadeuszowi Grzymala Siedleckiemu łowczemu Pilznieńskiemu, jak jest na to manifest jej przeciwko stryjom, w aktach grodzkich Bieckich, o dział majątku *Iwnicy* w województwie Rujowskim, po Alexandrze staroście Owruckim, *feria 2. post Dominicam Judica Quadragesimalem, anno 1766.* Ta Anna, gdy małżeństwo pierwsze się zerwało, idzie za Michała Jordana Śtojowskiego. — Szósty syn Stanisława Jan sędzia Owrucki, bezżenny. — Córka zaś Konstancya, *primo voto* za Józefem Jordanem sędzią grodzkim Sandeckim, synem Władysława podczaszego Krakowskiego, urodzonego z *Męczińskiej*; a *secundo voto* za Bogusławem Rotkowskim podczaszym Nowogrodzkiem. Z Jordanem sędzią grodzkim Sandeckim ma syna Jana pułkownika, który ze *Strusiowną* chorążanką Wieluńską w śluby wchodzi, i trzy córki: Helenę za Andrzejem Sendzimirem sędzią grodzkim Sandeckim, Teofilę za Józefem Janoto Bzowskim sędzią Owruckim; i deputatem na trybunał koronny, Eufrozynę za Stanisławem Rotkowskim podczaszym Nowogrodzkiem, jak dowód tranzakcy oryginalna pomiędzy Konstancyą a braćmi Łętowskimi, z tytułu summy posagowej, roborowana w grodzie Bieckim dnia 26. Stycznia 1751. roku.

Stanisław Łętowski chorąży Krakowski, *2do voto* z Maryanną z Wierzbna *Romerowną*, wdową po Kurdwanowskim, spłodził Tomasza burgrabiego Krakowskiego, starostę Staszковского, bezżennego, i Alexandra. Ten najprzód podczaszym, a potem stolnikiem Krakowskim, kawalerem orderu Ś. Stanisława, starostą Jadownickim i Boronieckim, marszałkiem koła rycerskiego z województwa Krakowskiego na sejm *Electionis* 1764. roku. Na obronę Krakowa do konfederacyi Barskiej w 800 szlachty przybył, i w bramie Sławkowskiej sam swemi piersiami stawał. Ostatniemu Królowi kasztelanji odmówił, i gdy mu Król rzecze: „to sprzedaż Panie stolniku:“ odrzekł: „Miłościwy Królu, nie frymarczyli moi urzędami;“ acz na sejmie *Electionis* prowadząc pierwsze województwo, prymasa się trzymając, którego miał synowiec, dopomagał mu był jako Piastowi. Miał *primo voto* Annę *Lubińską* starościankę Lelowską; *secundo voto* Maryannę Dunin *Wąsowicz* starościanką Budziszewską, urodzoną z *Szaniawskiej*. — Z *Lubińskiej* była córka Józefa, której dziś wnuk Kazimierz Lubiński, syn Franciszka, wnuk Felixa ministra sprawiedliwości za świętwa Warszawskiego, poślubił Maryannę *Kraśnińską*, córkę Józefa, urodzoną z *Ossolińskiej*. — Z *Wąsowiczowny*, pierwszy syn Jan, ten 1794. roku, w artylleryi kapitanem, z *Zielińską sterilis*. — Drugi Alexander, zszedł młodo. — Trzeci

Teofil major wojsk Polskich, z *Zakliczanką* urodzoną ze *Skrzyńskiej*, spłodził syna Marcellego, i Lucyą za Rupniewskim, a Felixę za Adamem Stojowskim. — Czwarty syn Felix bezżenny, był przy obronie Sandomierza 1809. roku, stawał na wojnę 1812. roku, i daleką niewolą odbył ku Kaukazkim stronom. — Córka Katarzyna, za Jordanem Stojowskim w *Chlebu*, ojcem Adama.

Stanisław z *Lętowa* Lętowski, czwarty syn Stanisława urodzony ze *Zborowskiej*, podkomorzy i wielkorządca Krakowski, kawaler orderu S. Stanisława, starosta Bocheński i Wielicki, regimentarz partyi Małopolskiej, rotmistrz znaku husarskiego, deputat na trybunał koronny 1739. 1740. 1754. 1756. 1757. r., bodaj nie więcej, i tyło kroć poseł, to do Warszawy, to do Grodna. Komissarz ordynacyi Ostrogskiej i na trybunał skarbowy Radomski. Na sejmie 1764. roku, dla stojącego cudzoziemskiego wojska pod stolicą, odpisał się od elekcji, a na nieszczęśliwym sejmie konfederacyi delegacyijnej 1775. roku, podniósł starą laskę, a dwadzieścia cztery godzin nieopuściwszy miejsca, gdy wiek i niemoc przemożły, urońwszy najpiękniejszą chwilę życia swego, wrócił starzec do domu, i wkrótce z żalu żyć przestał. Wzięty po kraju, zalecony wielu posługami, dwom hetmanom drogi, Józefowi Potockiemu i Janowi Klemensovowi na Ruszcy Branickiemu; na zjeździe w Proszowicach od całego województwa instruceyą dla posłów, nowemu mającemu obranym być regnantowi, do kancelerskiej pieczęci podany, *in Castro Crs. feria 3. ipso die S. Valentis Martyris, anno 1764.* Fundator kościoła i parafji obrządku Łacińskiego w dobrach swoich *Iwnicy* w województwie Rujowskiem, restaurator kolegiaty w *Bobowy*, miasteczku dziedzicznem, w kościołach w *Modlnicy*, w *Szczaworyżu*, w *Zbytkowskiej* górze pomnożyciel chwaly Bożej. *Primo voto* z Konstancyą *Jordanową*, córką Michała wojewody Braclawskiego, urodzoną z *Anny Morsztynownej*, córki Władysława starosty Kowalskiego, spłodził czterech synów, i dwie córki; a *secundo voto* z Krystyną *Debińską* herbu *Rawicz*, wdową po Alexandrze Romerze pułkowniku chorągwi pancerniej Królewicza Fryderyka, miał syna Andrzeja, ten młodo umarł, i córkę Konstancyą za Rupniewskim kasztelanem Malagoszekim, starostą Zabnieńskim, sędzią grodzkim Nowomiejskim.

Synowie Stanisława z *Jordanownej*, pierwszy Michał sędzia kaptura Krakowskiego, pisarz ziemski Krakowski, z *Lubieniecką* kasztelaną Czechowską *sterilis*; ten sprzedaje 1766. roku, *Wawrzencowi* pułkownikowi *fratri patrueli* w akcie stoi, *Kropiewnicę* i *Racibory* w ziemi Bielskiej. — Drugi syn Stanisław generał adjutant, i major regimentu konnego bulawy wielkiej, podwojewodzy Krakowski, komissarz na trybunał skarbowy do Radomia, poseł na sejm. Młodość poświęcił naukom zagranicą i służył w randze officera w regimencie Francuzkim, *Allemend Royal*: bezżenny. — Trzeci syn Adam kanonik Krakowski, proboszcz w *Niegowicy*, rektor domu S. Stanisława w Rzymie, gdzie nauki duchowne słuchał, *procancellarius* od Rajetana Sołtyka, księcia biskupa Krakowskiego do akademji Krakowskiej; który gdy młodo umarł, rzekł ten biskup: iż zgasła mu świeca w kaptule. — Czwarty syn Franciszek, o którym niżej. — Dwie zaś córki Stanisława z *Jordanownej*, 1. Katarzyna, poślubiona Ewarystowi hrabi Kuropatnickiemu kasztelanowi Belzkiemu, ka-

walerowi orderu Białego Orła i Ś. Stanisława, na którego synie Józefie, kawalerze orderu Ś. Leopolda, szambelanie i komissarzu Cesarskim na sejmie Lwowskim, oraz córce Konstancyi, dom ten wygasł. — Druga córka Helena za Miroszewskim generałem wojsk koronnych, ordynatem Mysłowskim, matka Stanisława posła sejmu czteroletniego, Kantego, Felicjana, Karola, i dwóch córek, od których wnuki i wnuczki dziś żyjące. —

Franciszek Łętowski czwarty syn podkomorzego, obce kraje lustrował, z Trembeckim poetą do Francyi jeździł, superintendent prowincyi Małopolskiej, poseł na sejm, kawaler orderu Ś. Stanisława; z Teresą *Baličką* córką Ignacego podwojewodzkiego Belzkiego, urodzoną z Maryanny *Wolskiej* córki sekretarza wielkiej pieczęci kanclerskiej, spłodził czterech synów, i dwie córki. — 1. Józef podprefekt Olkuski, i rotmistrz konfederacyi Krakowskiej 1813. roku, bezżenny. — 2. Franciszek sędzia pokoju powiatu Olkuskiego, a teraz sędzia trybunału w Kielcach; z *Kmitową* ojciec Stanisława, i Floryana. — 3. Ludwik, początkowo w randze oflicera w gwardyi w Wiedniu, stawiał na wojnę 1812. roku, poniósł niewolą, ozdobiony krzyżem złotym, zamienił zabawy Marsowe na stan duchowny. Proboszcz w Stobnicy, poseł na sejm do Warszawy 1820. roku, marszałek sejmiku powiatu Stobnickiego i Szydłowskiego 1824. roku, kanonik Krakowski i kustosz tejże katedry, kawaler orderu Ś. Stanisława, i senator Rzeczypospolitej Krakowskiej po dwakroć. — 4. Ignacy, służywał wojskowo w randze kapitana, ranny pod Smoleńskiem, ozdobiony krzyżem złotym, zaślubiony z *Bzowską*, córką Alexandra, urodzoną z *Ruckiej*. — Córki 1. Antonina za Stanisławem Puszcątem, synem Xawerego starosty Zawichoskiego, kawalera orderu Ś. Stanisława, posła sejmu czteroletniego, urodzonym z Wiktoryi *Zaluskiej* starościanki Ojcowskiej, damy krzyża gwiazdowego. — 2. Justyna Panna.

Należy do wiadomości tego domu; Marek Łętowski, którego mylnie *Niesiecki* pod innym herbem kładzie, gdy dwóch tego imienia opatami Paradyjskimi było, nominat biskup Chełmski, od Zygmunta III. świeckim jeszcze na dworze jego będąc, Władysławowi synowi za moderatora przydany, gdy młodego po koronę Moskiewską wyprawil. Chwali go *Argentis* w księdze swej, *de rebus S. J. in Regno Poloniae*, z gorliwością ku wierze świętej, a *Piasecki* pisze, o zabranych mu pieniądzech, przez Baudyziusza Duńczyka, gdy w przechodzie ze Szląska Polskę był najechał, *sub anno 1627.* a w niczem jego stateczności nie naruszywszy; czytaj Olszowskiego, kanonika Rujowskiego i deputata na trybunał koronny, pożegnanie ostatniej z domu Zborowskich: *vox doloris in funere* Heleny Łętowskiej, w Krakowie 1728. roku drukowane. Tuż należy jeden z tego domu, kanonik Krakowski z czasów Zbigniewa Oleśnickiego biskupa Krakowskiego, i Karmelita z czasów Jana Kazimierza, od Królowej w różnych imprezach używany, na którego Jerzy Lubomirski marszałek wielki koronny, użala się w manifestie swoim, 1748. roku, *fol. 63.* — *Niesiecki* pisze o Łętowskiej, za Andrzejem Ankwiczem chorążym Nowogrodzkim, ten był dziedzic na *Mekiżu*, owdowiał po Judycie Kuropatnickiej, Hieronima kasztelana Rujowskiego córce; nie mogła ona być, tylko Jana Łętowskiego córka, urodzona z Konstancyi Baranowskiej; lecz acz testament tegoż Jana o niej

dzieckiem mówi, a matce i opiekunom oddaje, nie wszelako dalej papiery familijne o niej nie przechowały; a co się tu położyło, wszystko z archiwum rodzinnego pozostałego, acz znacznie uszkodzonego, aktykowane być może, dla oszczędzenia tylko czasu i miejscea wypuszczone. Z linii Podlaskiej, są jeszcze Marcin kapitan 1794. roku, bronił Pragi, teraz pleban w Harcie, w ziemi Przemyskiej: Józef Mecenaz w Sielcach: Antoni zostawił córkę, a Szymon brat Józefa i Antoniego zmarłego, sędzia Miński ma dwóch synów, których imiona niewiadome. — *Z dokumentów nadesłanych wydawcy.* —

Łętowski herbu Ostrzew w Prusiech.

Łobczyński, w Braclawskim województwie. Jan Łobczyński podpisał elekcją Jana Kazimierza Króla.

Łobodzki. Maciej Łobodzki kanclerz Gnieźnieński na przywileju kollegiaty Łowickiej.

W roku 1788. Maciej Łobodzki pisarz grodzki Łęczycy. — *Krasicki.*

Łochocki herbu Junosza, w Dobrzyńskiej ziemi. Erazm najprzód sędzia ziemski Dobrzyński, potem kasztelan Słoński, z młodych lat swoich, roty znaczne wodził, i w potrzebach mężnie z niemi stawał, z Czerską herbu Ogończyk, zostawił syna Alexego, i córek kilka. Piotr brat jego rodzony stolnik Dobrzyński. Wojciech trzeci ich brat z Zelską żył nieplodnie. Wojciech rzeczony Szala, brat ich stryjeczny, był cześnikiem Dobrzyńskim, mąż takiej siły i chybkości, że w zbroi tak jak do potrzeby, konia przeskakiwał. Dwoma chłopom kazał sobie ręcznik trzymać jako mogli najwięcej go wynieść, przez który on w ostrogach, tak jako na koniu siedział, i w pancerzu, bez którego rzadko chodził, przeskoczył. Przez wóz, po oszczepie, kazawszy zaprządz konie, a mimo się prędko jechać, przeskoczył. Brat jego rodzony Stanisław, mąż wielki, z Łękowską herbu Lubicz zostawił potomstwo. Stanisław drugi 1648. N. miał za sobą Czerną Małgorzatę. N. w zakonie naszym życie skończył. N. kasztelan Dobrzyński: synowie jego, Józef starosta Osiecki, i Wojciech. Jan Łochocki starosta Krzczowski, miał za sobą Krystynę Czerniankę kasztelanekę Sądecką, pozostałą wdowę po Brzechwie staroście Krzczowskim, z tej się tylko córka urodziła Regina Apollinara. Katarzyna, Samuela Kaliszковского małżonka.

Ta Regina Apollinara Łochockaz *Czermianki* urodzona, córka starosty Krzczowskiego, dziedziczka znacznej fortuny, poszła za Piotra Małachowskiego starostę Oświęcimskiego, w roku 1784. wojewodę Krakowskiego. — *Krasicki.*

Łochowski herbu Belina, w województwie Rawskiem. Jędrzej Łochowski r. 1648. Stanisław pisarz grodzki Opoczyński 1646. jest w druku jego książka: *Regula juris*

et loci Communes forenses 2. edit. Crac. 1701. *) Syn jego Łukasz: Filip w zakonie naszym, pracowity missonarz przez lat dwadzieścia, to w Prusiech, to w Podgórzu, pokory przedziwnej, z której nie mógł cierpieć, gdy co o nim z pochwałą powiadano, gdy się powietrze w Krakowie zakurzyło, uprosił się u starszych, żeby mu pozwolili służyć zapowietrzonym, z wielką tedy ochotą tę funkcją odprawował, nie tylko dusze umierających ratując, ale też ciała opatrując: aż też i sam temże powietrzem zarażony, życie dla miłości bliźnich położył w roku 1677. Są i w Brzeskiem Litewkiem tegoż herbu Łochowscy. Franciszek skarbnik Rzeczyckiej sędzia kapturowy Lwowski r. 1733. córka jego za Tomaszem Gruszeckim cześnikiem Podolskim.

Łochowski herbu Kuszaba, w województwie Mazowieckiem. Jan Łochowski w ziemi Nurskiej 1616. poborca. Remigian, Wincenty, Piotr 1648. Szymon 1632. Jędrzej w zakonie naszym temi czasy.

Łochyński herbu Jelita, w Sieradzkiem i Kaliskiem województwach. Piszą się z Łochyńska w Piotrkowskim powiecie. Z tych jeden Jan kanonik Płocki, drugi Piotr podstarości Wieluński, obadwa bliźniacy i tak sobie podobni, że ich trudno było rozeznąć i samym rodzicom. Siostry ich jedna Anna była za Maciejem, druga za Mikołajem, Glińskiem, trzecia za Świerczyńskim. *Baranow*. Marcejan podwojewodzy Kaliski 1646. nadgrobek marmurowy postawił w kościele Krakowskim Ś. Franciszka, żonie swojej Jadwidze Głoskowskiej herbu Korab. Alexander miał za sobą Annę Chrzastowską herbu Łodzian, z tą splodził trzech synów, Jędrzeja, który miał za sobą *1mo voto* Dąbską, *2do* Strzałkowską. Drugi pojął Biernacką. Trzeci N. z Katarzyny Łągiewnickiej zostawił trzech synów, Jędrzeja, Mikołaja i Jana w zakonie naszym. Wojciecha w Podolskiem województwie r. 1570. wspomina *Paprocki w Panoszy*. N. miał za sobą Annę Obieziorską.

Ł O D Z I A H E R B.

Łodzian żółta czy złota (o czterech deskach u *Paprockiego*) w polu czerwonym, jakby po krwi nieprzyjacielskiej pły-

*) Oprócz tego wydał jeszcze następujące dzieła: *Processus juris limitanei Regni Poloniae, Crac. 1641.* — *De Correctura jurium et processus judiciarii brevis discursus.* — *Comitiorum generalium Reg. Pol. forma, vis, et effectus 1644.* — *Quaestio, quis inter militem, juris consultum et medicum sit regno utilissimus.* — *Rerum ad Alexandro magno gestarum exempla precipua.* — *Krasicki w Zbiorze potrzebniejszych wiadomości.*

ŁODZIA

HERB.

nąca, bez żagłów i masztu, coś na kształt barki, na głębokich jednak rzek przebycie zdolna: w hełmie pawie pióra, a na nich łódź takiegoż kształtu, tak go opisują: *Paprocki w Gniazdzie. O herb. fol. 438. Bielski fol. 140. Okol. t. 2. fol. 154.* W cudzoziemskich herbach różne nawy mniejsze i większe, pod żaglami i bez nich, wolno widzieć u naszego *Ks. Petrasanctu cap. 63. de tesser. gentilit.* takiej tam jednak żadnej nie obaczysz.

Dawniejszy genealogista *Paprocki*, rozumie że ten herb z Czech do Polski przyniesiony, czas przenosin w Gniazdzie swoim naznacza pod Kazimierzem Sprawiedliwym, zły jednak rok położył 1120. bo ten Kazimierz nie rządził na ten czas Polską, chybaby 1179. *Okolski* dawniejszą jego procedencją wywodzi, gdy powiada, że jeszcze Greckim i Rzymskim monarchom był kiedyś w zwyczaj, zkład na monecie *Jani Augusti Adriani* łódź widziano; i w Atenach na uroczyste święta, w które pamiątkę Teseusza obchodzono, rozdawać go zasłużonym, w zwyczaj poszło. Nadto wielu innych, że się nim szczyliło świadczy *Valerius l. 45.* Ztamtąd na dwór Cesarzów Rzymskich przeszedł, od nich do Czech, z Czech do Polski w roku Pańskim 969. ale niżej tenże *Okolski* przeciwko sobie mówi, kiedy powiada, że Łódzicowie nie są przychodniowie, ale własni Sarmaci, że kwitnęli jeszcze przed wiarą Chrześcijańską w Polsce rozkrzewioną, i kiedy za Mieczysława pierwszego z monarchów Polskich Chrześcijanina, Bazyliki, Gnicznieńską i Krakowską stawiano, między inszemi herbami w murach kościelnych, z kamienia wyciosanemi, i w ścianę wprawionemi, znajdowała się Łódź, mianowicie, kiedy Kazimierz Król w roku 1052. Wrocławską katedralną Bazylikę zakładał i fundował, na liscie tej funda-

cyi, kładzie, między przytomnemi, Łodzie: a ztąd wnosi, że w ten czas już sławniemi byli patryotami w Polsce. Toż samo potwierdzają, *MS. Ks. Rutki, Navis aurea, Marianus Costenus*, że jeszcze za Pogańskich monarchów dom Łodziów dobrze zasłużony, w tej ojczyźnie kwitnął: i że przy erekcyi kościołów Gnieźnieńskiego, Krakowskiego i Trzemeszyńskiego, jak insze herby Topory, Jastrzębce, tak i Łodzia znaczna była, na znak, że już tam tego wieku, z tych familji ludzie znaczni byli: i wojewoda Poznański Łodzia, który się znajduje w przywileju *inter praesentes*, pewnie musiał być nie z dopiero osiadłego domu. Ze też ten był zwyczaj, herby wielkich ludzi, w ściany kościelne wprawiać, oczywisty dokument tego, kościół Ś. Trójcy w Krakowie starożytny, i od początku znać wiary, a potem OO. Dominikanom od Iwona Odrowąża biskupa Krakowskiego dany. Także kaplica Elżbiety, zda mi się Kazimierza III. żony, w Krakowie na zamku, gdzie na ścianie jednej *ab extra*, są murowane herby Polskie.

Początek herbu tego *Navis aurea* wywodzi od owej kawaleryi Greckiej, która z Jazonem do Kolchów po złotę runo żeglowała, ponieważ Słowacy albo Sarmatowie sąsiadami Grekom wieków onych byli, jako przyznają geografowie, owszem Słowiański język od Greckiego chce być *Orichovius, MS. Ks. Rutki*, ztąd okazują jego zakłada, że Słowacy za Galliena Cesarza do Hiszpanji zapłynęli, przywodzi na to *Oros. lib. 7. fol. 122.* ale tam nie o Łodziach, tylko to jest, *Germani ulteriores, abrasa potiuntur Hispania.* Raczejby mówić, że w owe Sarmackich narodów nawigacye, i ekursye nawami w Państwa Grecko-Rzymskie, herb ten nabyty. O czym *Zozimus lib. 1. histor. ad finem. Probo apud Romanos imperante, cum Franci ei accessissent, et ab eo sedes obtinissent, pars eorum quaedam defectionem molita, magnamque copiam navium nacta, totam Graeciam conturbavit, in Siciliam quoque delata, et urbem Syracusanam adorta, magnam in ea caedem edidit. Tandem cum et in Africam appulisset, ac rejecta fuisset, adductis Carthagine copiis, nihilominus domum redire, nullum passa detrimentum, potuit. Vopiscus* toż samo świadczy, tylko, że miasto Franków kładzie Sarmackich ludzi, *Centum millia Bastarnorum in solo Romano constituit (Probus Imperator) sed cum et ex aliis gentibus, plerosque pariter transtulisset, idest ex Gepidis, Gaultimnis et Vandalis, illi omnes fidem fręgerunt, et occupato bellis Tyrannicis Probo, per totum pene orbem pedibus et navigando vagati sunt, nec parum molestiae Romanae gloriae intulerunt.* Może się toż samo potwierdzić z *Helmolda*

i *Luitpranda*, z których pierwszy *lib. 1. Chronol. Slav. cap. 8.* powiada, że Duńczykowie Słowaków na pomoc wezwawszy, wprzód Nordalbingów, potem Saxonów, Transalpinów, pustoszyli, i znowu Słowacy z Duńczykami, morzem najężdżali nieprzyjacielskie kraje. Ztąd wnosi *Parisius in MS.* że tej wojennej floty, najprzedniejszym rycerzom, dana była za herb Łódź, jakoż znać to i po krwawym polu tego klejnotu, że przodkowie tego domu i własną i nieprzyjacielską krwią wspieniali morza i rzeki.

Paprocki z Długosza o tym domu napisał, że *in ambitionem proni, et rerum privatarum studiosi*, windykował ich sławę *Jędrzej Potocki kasztelan Kamieniecki in Centur. Viror. fol. 417. Vetustiores Łodziarum in Polonia stirpes, evelli se potius, quam pristinos extirpari patiuntur mores.* A *Wacław Potocki* podczaszy Krakowski tak o nich mówi w poczcie herbów. „Już Łódź Teseuszowa, już Atheny z Greci przepadły, ale wasza trwać będzie na wieki, przy niestarym wiary Chrystusowej sznurze, żadnej szargi, i żadnej nie boi się burze, ta tej spokojnym portem, ta żagle, ta styrem, zawsze wprost, nigdy pływać nie zwykła lawirem.“ Jaśniej jeszcze o nich *Navis Aurea. Familiam Łodziarum magnarum opum haud aware cupidam, sed fortuna sua contentam, nec subditis fuisse gravem, sed in egentes miserisque benignam; non ambitiosam, constanti in Reges fide, et a seditionibus semper alienam.* Pobożność ich poznać z tyłu kościołów, na chwałę Boską z gruntu wielkim nakładem wystawionych, to jest w Poznaniu, Dolsku, Śmiglu, Bninie, Krobi, Borku, Zbikowie, Kozłowie, Leżajsku, Sierakowie, Łachowcach, Grodzisku, Rawiczu, Łosakowicach, Końskowoli, Radlinie, Rokitnicy, Miejskiej Górze, Opocznie. *Samuel Bażkowski kazanie, Antoni z Kobylina kazanie chorągiew. Młodzianow. tom. 4. kaz. a fol. 597.* Tu przydaje co pisze *Spondan. in Annal. Ecclesiast. w r. 1382. num. 3.* *Karol III. Król Sycyliski* w tym roku: postanowił nową kawaleryą *Equitum Navalium albo de Nave*, od nawy to jest Łodzi wymalowanej, wśród wzburzonych fluktów i wałów morskich płynącej, nazwanych; której znak powinni byli nosić na żołnierskiej szacie, sam Król tej kawaleryi był generałem, patronem *S. Mikołaj Mirrheński biskup.*

Przodkowie domu tego.

Dawniejszych wieków od imienia herbu swego tylko się zwali Łódziami. *Okolski* przywodzi *Ryciusza* historyka Węgierskiego, z którego powiada, że w roku 1061. gdy Bo-

lesław (nie przydaje który, rozumiem że Śmiały) odprowadzał na Królestwo Węgierskie Belę zięcia swego, Jędrzeja brata jego Królestwo to sobie przywłaszczającego poraziwszy, zostawił przy nim pułk Łodzieców w Białogrodzie, to jest *in Alba regali na praesidium*, toż pisze przed Okolskim *Marianus Costenus*. Za Bolesława także Krzywoustą, kiedy Henryk V. Cesarz Rzymski, wielkiem wojskiem i siłami Głogowa dobywał, miasta tego starosta i komendant Piotr Łodzia od Bolesława zostawiony, dzielnie go i szczęśliwie obronił, w r. 1109. *Navis Aurea i Marianus Costenus, Okolski*, który na świadectwo tego przytacza *Cureusza*, ale ten cale nie o tem nie ma. O Bogufale Łodzia kasztelanie Kaliskim w roku 1146. pisałem w pierwszym tomie. Piotra Łodzie *Paprocki* chce mieć biskupem Poznańskim, wziętym z dziekanji po Bogufale herbu Poraj, w roku 1184. ale ten autor myli się w roku: bo *Długosz* tak w historyi swojej, jako *in Vitis Episcop. Posnan.* śmierć Bogufała dopiero składa na rok 1253. a Piotra po nim obranego w tymże roku pisze, i to nie herb Łodzia, ale Prawdzie mu przywłaszcza, gdzie i ja o nim mówić będę. Jan Wyskowiec nazwany, Łodzia biskup Poznański w roku 1273. obrany, z kanonika Poznańskiego wstąpił na tę katedrę, do której miał promocyą z wysokiej swojej cnoty i zasług, umarł 1286. *Długosz in Vitis Episc. Posnan.* długo jednak swojej konsekracji czekał, dla czego tylko mu lat jedenaście tego biskupstwa rachują. Jasko Łodzia kasztelan Kaliski kwitnął w roku 1361. Jarosz wojewoda Kaliski 1145. Paweł Łodzia sekretarz królewski na liscie Kazimierza Wielkiego w roku 1370. *in Monim. Lanckor.*

A że zwyczajnie u nas w Polsce, starodawnych familji ludzie, rozrodziwszy się, różne brali nazwiska od zamków swych przedniejszych, albo dóbr dziedzicznych, które się im po ojcu działem dostawały, tak, że jednegoż ojca synowie, każdy od działu swego, różnym się nazwiskiem szczycił, dla tego i Łodziowie jedni się pisali z Kurnika. Z tych był Wissota z Kurnika, który w roku 1373. od Wielkopolanów niespokojne rady przed się biorących, posłem był wyprawiony do Władysława Białego, przedtem księcia Gniewkowskiego, a potem Mnicha Benedyktyna, perswadując mu, aby kaptur złożywszy, przybył do Polski na Królestwo. *Długosz*. Wspomina go *Januszowski w Statut. fol. 73.* i *Kromer pod Ludwikiem Królem. Biel. fol. 268.* w roku 1383. że przymierza z Domaratem uczynionego, przyjąć niechciał, jego dobra Domarat pustoszył, mianowicie Kazimierz miasteczko. Mikołaj z Kurnika od niektórych z kapituły faworyzujących sobie na biskupstwo Poznańskie obrany, konfirmacyą

swoję i konsekracją w Awenionie u Papieża otrzymał, na którym pasterskim urzędzie prezydował lat ośm, to jest według Długosza od roku 1374. do roku 1382. w katedrze Poznańskiej pochowany. Był przedtem proboszczem u Panny Maryi w Krakowie. *Vitae Episcop. Posnan. Biel. fol. 247. Paprocki*, wstęp jego na tę godność zrzucą na rok 1338. śmierć na rok 1346. ja jednak za Długoszem i Bielskim idę. Zbislawa z Kurnika w r. 1370. czytam na liście Kazimierza Wielkiego *in Monim. Lanckoron.*

Z Kempy się drudzy Łódzicowie pisali. Z tych był Jan z Kempy biskup Poznański, którą dyecezyą rządził lat jedenaście, to jest obrany w r. 1335. życie to śmiertelne skończył w roku 1346. Prałat uczony i do Najśw. Matki szerególniej nabożny; niektóre kościelne hymny napisał ku czei tej Ś. Panny, także ŚŚ. apostołów Piotra i Pawła, i Ś. Wojciecha, których przedtem zażywał kościół Polski. *Długosz in Vitae Episcop. Posnan. Bembus.* Wincenty z Kempy wojewoda Poznański, za którego powodem, rycerstwo Wielkopolskie, na Domarata Grzymalię kasztelana Poznańskiego, i generała Wielkopolskiego wojnę podnieśli. *Cromer lib. 14. Długosz pod rokiem 1383.* Poznań mu się i Kalisz w tem zamieszaniu poddał, zamek Kaliski jednak, gdy mu się opierał, ściśle obległ, luboć potem na instancją Małopolskich senatorów odstąpił od niego, gdy przymierze stanęło. Wkrótce jednak znowu Znin obległ, i Mikołaja Łodzię w Bninie, *Bielski fol. 267.* wszakże potem do zupełnego pokoju przyprowadził te tam kraje Władysław Jagiełło 1386.

Najznaczej jednak kwitnęli ci, eo się pisali z Bnina. To pewna, że to miasteczko było kiedyś królewskie, i miało swoich kasztelanów, i w r. 1379. Sędziwój Wir jako pisze *Długosz*, herbu Nałęcz (był to Czarnkowski) kasztelanem Bnińskim będąc, Szczecińskiego księcia Swatoborza włości pustoszył: dla tego *Marianus Costenus in dedicat. Aequilibrii justitiae*, pisze, że się Bnin dopiero dostał Wincentemu herbu Łódzia wojewodzie Poznańskiemu, o którym wyżej, atoli tak ten autor, jako i inni, siła przedtem Panów z Bnina wspominają; podobno dla tego, że starostwo Bnińskie nieprzerwanie przez długi czas w tym domu chodziło, aż też i Bnin w dziedzictwo się dostał. A najprzód Jakóba z Bnina wojewodę Poznańskiego pisze *Paprocki* w roku 1120. luboć go w *Gniazdzie* położył w roku 1160. za którym poszedł i *Okolski*. Temu Jakóbowi dla wielkich jego zasług, Ujście i Piła miasteczka z przyległemi włościami od monarchy Polskiego nadane. Przydaje *Costenus*, że nieraz Pomorczyków poraził, aż też i sam pod Nakłem w potrzebie z nimi w nie-

równych siłach mężnie czyniąc, poległ. Piotr z Bnina Henryka Brodatego w r. 1202. kanclerz, którego imię na Śląskich przywilejach starych widział *Marianus Costenus*. Mikołaj syn jego, z Tatarami się potykając, w r. 1241. oraz z Henrykiem II. księżęciem Śląskim w potrzebie zginął, w Zeganie pochowany, pobitych w tej potyczce *Długosz* nie wątpił, żeby ich Męczennikami nazwać trzeba. Jakób z Bnina syn Piotra (rozumiem że kanclerza Śląskiego) wojewoda Poznański, za czasów Bolesława Łysego, wielkiej powagi mąż, który księżęta Śląskie między sobą niezgodne pogodził, koło roku 1281. Piotr z Bnina syn Mikołaja podczaszego Sieradzkiego koło roku 1290. z Jakóbem Świnką arcybiskupem Gnieźnieńskim, uczynił zamianę dóbr niektórych. *Paproc. fol. 306.* Jędrzej z Bnina kasztelan Poznański 1306. który po abdykowanym Władysławie Łokietku, jeździł posłem do Czech, aby sprowadził Króla Wacława, na osiągnięcie Królestwa Polskiego. Gerarda biskupa Kujawskiego, który umarł 1323. do tychże Panów z Bnina i *Paprocki* i *Okolski* pościągą, ten drugi świadczy się *Kromera Księgą 11.* pisze wprawdzie o nim *Cromer* na tem miejscu, ale nie mówi nic o jego herbie: *Długosz* zaś w swojej historii w tym roku i *Damalewicz* wyraźnie świadczą, że był herbu Leszczyce, pod którym i jam go położył. Jędrzej z Bnina kasztelan Kaliski, będąc z Przemysławem Królem w Rogoźnie na zjeździe, tam jako Przemysława zdradziecko margrabiowie Brandebursey najechawszy zabili, tak i on ciężko rannym został, z którego razu umarł w r. 1294. leży w Wrocławiu gdzie grób jego w kościele Ś. Wojciecha z tym napisem: *Hic situs vir nobilis Andreas de Bnino Castellanus Calissiensis.* Piotr z Bnina generał Wielkopolski w r. 1369. *Paproc.* po zejściu Kazimierza Wielkiego, jeździł do Węgier, osiarując Królestwo Polskie Ludwikowi Królowi Węgierskiemu, według umówionych kompaktów, od którego wielkie przywileje otrzymał. Macieja z Bnina dworzanina u Witolda księcia Litewskiego, potem podkomorzego Poznańskiego, nakoniec wojewodę Kaliskiego, kładzie *Okolski* w roku 1413. którego roku na sejmie Hrodelskim przypuścił Miczucha do herbu Łódzia, jednego z Panów Litewskich. Prawdać, że w ten czas na tem krześle siedział Maciej, ale się ten pisał z Wąsosza, jakom dowodził w pierwszym tomie, nie z Bnina, a zatem do herbu Topor należał. Piotr kasztelan Gnieźnieński, z tym go tytułem czytam w roku 1433. u *Łaskiego w Statuc. fol. 52.* i w roku 1438. *fol. 140.* wspomina go także *Długosz in Vitis Episcop. Posnan.* gdzie go stryjem zowie Jędrzeja z Bnina biskupa Poznańskiego, *Okolski* go potem kasztelanem

Poznańskim zowie, i powiada, że był posłem do Cesarza Zygmunta w sprawie Krzyżackiej; braci jego dwóch liczy, Mikołaja biskupa Poznańskiego w roku 1439. ale się myli, żaden Mikołaj po te czasy ani poblizsze, na tej katedrze nie prezydował, i owszem właśnie w tym czasie Jędrzej z Bnina biskupem był Poznańskim, i Jana wojewodę Poznańskiego, który Władysława Króla do Węgier odprowadzając, w drodze na wieczność przeszedł w roku 1440. Kwitnął także w roku 1432. Piotr z Bnina, który znać z młodu cudze kraje zwiedzając, osiadł w Cypryjskiem Królestwie, a dla swojej wielkiej dzielności, i naturalnego obrotu, był w niemniejszym respeckie u Janusza Króla Cypryjskiego, a oraz i Jerozolimskiego, choć ci tylko tytularnego, ten marszałka swego Balduina de Noris, wraz z tymże Piotrem posłał w legacyi do Władysława Jagiella Króla Polskiego, prosząc go o córkę Jadwigę Królownę w małżeństwo synowi swemu; ale już ta Królowna umarła była. *Długosz pod tym rokiem, Strykowski. fol. 574. Spondan. in Annal. num. 20.* Jan z Bnina kasztelan Miedzyrzecki r. 1451. tak się podpisał na liście Kazimierza Króla, u *Łaskiego w Stat. fol. 82. i 83.* według *Okolskiego* miał to być syn Jana wojewody Poznańskiego, zmarłego roku 1440.

Jędrzej z Bnina biskup Poznański, z ojca Mikołaja, matki Małgorzaty urodzony, synowiec Piotra kasztelana Gnieźnieńskiego, według *Długosza*: brat stryjeczny Macieja wojewody Poznańskiego, o którym niżej, według *Okolsk.* był przedtem kanonikiem Poznańskim, kantorem Łęczyckim, sekretarzem królewskim, obrany na tę katedrę w roku 1438. w obyczajach skromny i łaskawy, w życiu wstydlivy, o prawowierną wiarę gorliwy; dla tego na początku zaraz pasterskiego swego urzędu, dowiedziawszy się, że Abraham Zbąski sędzia Poznański, w dobrach swoich dziedzicznych Zbąszynie, nietylko że protekcyą Hussytańskiej herezyi faworyzował, ale też siedmiu tejże sekty mistrzów z Czech sprowadził, którzy w swoje błędy niedouczonej i prostych ludzi wikkłali: z stryjem swoim Piotrem kasztelanem Gnieźnieńskim, i synowcami Piotrem i Wojciechem, w dziewięciuset koni Zbąszyn najechał, tam ścisło miasteczko obległ, i nie wprzód od niego odstąpił, aż póki mu pięciu hersztów tej herezyi, bo dwaj z nich pod ciemnej nocy pokrywką, życie ucieczką salwowali, nie wydano; tych biskup gorliwy do Poznania sprowadziwszy, gdy ich o fałsz heretycki, i rozsiewanie onego, przeświadczone, publicznie wśród rynku spalić kazał. *Długosz pod rokiem 1439. Bielski fol. 358. Spondanus in Annal. Ecclesiast. num. 51. Danalewicz* powiada, że po

jego śmierci, owe wyszły wierszyki. *Gaudete angvillae, quia mortuus hic jacet ille, Presbyter Andreas, qui capiebat eas*, alludując na pojmanyh i ukaranyh heretyków od niego, których tu węgorzami zowie. Za jego radą i staraniem, między koroną i w. księstwem Litewskiem odnowiona unia, którą ręką swoją podpisał, u *Przyłusk. w Statut. lib. 5. cap. 1. fol. 691.* a w roku 1454. wraz z kanclerzem koronnym zesłany do Prus, od tamecznej szlachty i miast odbierał przysięgę wierności na Kazimierza Króla. *Długosz, Cromer lib. 22.* W ten czas to było, gdy wytrzymać dłużej Prusacy niemogąc oppressyi Krzyżackiej, poddali się, czyli raczej powrócili do poddaństwa Królów Polskich. We dwie lecie potem szlachtę Wieluńską posiłkował, zesławszy swych ludzi chorągiew, kiedy łotrzykowie Szlązacy, Wieluńską ziemię najechali, i wymyślnemi wycieczkami uciążali, w zamku Kempnińskim zamknawszy się, że ich oblężeniem musieli do poddania się Wielunianie przymuszać. *Cromer lib. 23.* luboć *Długosz* o Włocławskim to biskupie Piotrze pisze. Po śmierci książąt Mazowieckich Ziemowita i Władysława bezpotomnie zesłych, jeździł w legacyi do szlachty województwa Płockiego w roku 1462. od Kazimierza Króla, strony sukcesyi na to księstwo, Królowi należytej, ale na ten czas nie dali sobie nie wyperswadować. *Cromer lib. 24. Długosz, Bielski fol. 423.* W Brześciu potem Kujawskim na drugi rok o pokoju z Krzyżakami traktował, wszakże zabiegi jego, Kreteńskiego arcybiskupa Medyatora od stolicy apostolskiej do tych traktatów, nieprzychylność Polsce, pomięszała. *Długosz, Cromer l. 25.* Chorągwie Polskie dla niezapłaconego żołdu, wysłużonego w Prusiech, gdy go sobie same z dóbr Zemiańskich i duchownych, gwałtownymi extorsyami wypłacać chcieli; ten przeczacny biskup, łagodną namową i upominkami tak ich ukołysał, że od swojej imprezy odstąpili. Zszedł po tych pracach w r. 1479. biskupi urząd sprawując lat 41. i miesięcy 6. cóżkolwiek bądź, że omyłką w *Długoszu* tylko lat 38. jego pasterskiej funkcyi rachują, nie tak chorobą, jako pracami wielkimi dla kościoła i ojezyny podjętymi, i starością zwątlony, pochowany na tumie Poznańskim, gdzie sobie grób z marmuru i mosiądzu wystawił w kaplicy Ś. Jędrzeja, którą bogato przyozdobił i nadał, o czem *Długosz*. Prawdać, że mu ten autor, *in Vitis Episcop. Posnan.* zadaje, jakby z dóbr kościelnych, dom swój miał w dostatki wielkie rozprzestrzeniać, jednakże, że kościelne dochody obracał na chwałę Boską i biskupstwa swego potrzeby, poznać z wspaniałych budynków, które jego nakładem powstały. Wymurował albowiem kollegiatę Panny Maryi w Poznaniu,

i pałac biskupi; kościoły także, w Dolsku, Krobi, Rozłowie, Bninie miasteczku, w Zbikowie w Mazowszu leżącym, w Śmiglu dziedzicznym śwem miasteczku, (z kąd dochodzę, że z Opalińskich, dom Śmigielskich wyszedł, od tychże dóbr nazwisko swoje wzięwszy) w Borku dobrach na ten czas tego domu, jako przydaje *Okolski*: Pałac drugi dla biskupów Poznańskich w Krobi; nadto fundował w katedrze swojej mszą o Ś. Trójcy, aby pewnych czasów śpiewano. *Paproc*. Na ubogich też hojną ręką sypał jałmużny; posagi ubogim panniekom opatrywał, wdowom sierotom, tajemne dawał pieczęźne ratunki: dla czego mu też piękną owę pochwałę nadgrobek daje, *Compatiens atque benignus semper extitit*. Kościołowi swemu Poznańskiemu sprawił dwa szczerozłote kielichy, pięć ornatów bogatych złotem tkanych, perłami i kamieniami drogicmi sadzonych, i inne kościelne aparaty. Na inne zaś swojej dyecezyi domy Boskie szczególnież szcudroblivy: miał ten zwyczaj pobożny, że co rok sprawiał kielich srebrny, który uboższemu jakiemu kościołowi dawał; tak dalece, że przez czterdzieści i jeden lat biskupstwa swego, czterdzieści i jeden kielichów na różne miejsca rozdał. Był według *Długosza* statury małej, włosy czarnego. Pisali o nim *Długosz* w historyi i *in Vitis Episcop. Posnan. Cromer* i inni.

Piotr z Bnina Moszyński, najprzód biskup Przemysłki, potem Rujawski, na które wstąpił w roku 1484. luboć *Paprocki* omylnie inny rok podłożył, tak w *Gniazdzie cnoty, jako i o herbach*. *Okolski* też kanclerzem go zowie, ale o tem drudzy milczą. *Callimachus* zaś lib. 1. *de rebus a Vladislao Rege Poloniae gestis*, że Władysław Warneński Król Polski i Węgierski odjeżdżając do Węgier, zostawił niby vicerejów, to jest w Małejpolszcze Jana Czyżowskiego, a w Wielkiej-Polszcze Piotra z Bnina. *Designati subinde, qui absente Rege velut vicarii in locis opportunis praessent ac jus dicerent. In Praetura Cracoviana, Joannes Cisoviensis, in Posnaniensi Petrus de Bnino*. Czy o tym, czy o innym Piotrze mówi, czy też podchlebując te rzeczy pisze, trudno zgadnąć. To pewna, że sam jedyny to pisze *Callimachus*, wielki przyjaciel i chwaleca tego biskupa Piotra: bo *Długosz* Wojciecha Malskiego na tej funkeyi osadzonego w Wielkiej-Polszcze od Władysława Króla być mieni. Jeżeli też to prawda, że ten Piotr biskup, jako niektórzy chcą, w lat życia swego 52 umarł, toczy w lat 20 musiał tę administracyę trzymać na siebie włożoną. *Okolski* tego Piotra chce mieć synem Jana, ale że po Janie z Bnina wojewodzie Poznańskim, zaraz kładzie Jana drugiego kasztelana Miedzyrzeckie-

go, tegoż wojewody syna, trudno poznać (bo nie wyraża) czy synem był wojewody, czy kasztelana, pomienionych. Moszyńskim go niektórzy zowią, znać że Moszyna była między jego ojczystemi dobrami, od której potem Moszyńscy nazwisko swoje wzięli, jako się niżej o nich mówić będzie. Był to biskup ten Piotr, jako nauki wielkiej, tak i pobożności, i religji ku Bogu, cichy, skromny i nikomu nie naprzykrzony; na nogi chorując umarł w r. 1493. odpoczywa w Włocławskim kościele, który rządził lat dziewięć, tam ma *Philip. Callimachus* z marmuru nadgrobek wystawił, z napisem i konterfektem osoby jego. Tenże *in Oratione ad Innocentium VIII. de bello Turcis inferendo*, tak o tym Piotrze mówi. *Ejus ingenii acummem, gravitas, constantia, magnitudo, praeterea vitae ac morum sanctimonia, humanum modum supergressa, jam pridem meruere, ut transferretur in religionis nostrae sacrosanctam arcem. Zaś in Praefat. ad libros tres de rebus gestis a Vladislao Polonice atque Hungariae Rege* tak pisze. *Petrum de Buino Episcopum Vladislaviensem Deus nasci Rex invictissime in regno tuo voluit, non solum ut esset in his, quae ad rem divinam attinent, quoddam praeae sanctitatis specimen, verique religiosorum Pontificium imago, sed etiam ut haberes in humanis consiliarium prudentia, fide, constantia, gravitate antiqua praeditum*, i przydaje, że za jego perswazyą, tę historią pisał. Maciej Drzewiecki arcybiskup Gnieźnieński *in Epist. ad M. Anton. Maurocenum*, takie o nim daje świadectwo: *Fuit vir non solum iogenio praestanti, ac doctrina singulari, sed omnium quoque divinarum, humanarumque rerum cognitione, ac prope experimento prudentissimus. Ze zaś był dziwnie hojny, dla tego krom pastoralu swego, i pontyfikalu, więcej nic nie zostawił pamiątki po sobie w kościele Włocławskim. Damalew. in Vitis Episcop. Cujav. Nakiel. in Miechov. fol. 538. Miechovita o nim świadczy, że był na kanonizacyi Jana Albrychta Króla.*

Maciej najprzód wojewoda Kaliski, a potem Poznański, a oraz generał Wielko-Polski, że się pisał z Buina, jawnym dowodem jest *Statut Łaskiego fol. 80.* kędy podpisał list Kazimierza Króla: *Cromer lib. 28.* Moszyńskim go zowie na dwóch miejscach, i inni, luboć w Długoszu błędliwie go napisano de Dmoszyn. Miał żonę Nawojkę z Konicypola, między którą, i stryjecznym jej Jakóbem z Konicypola kasztelanem Przemyskim w roku 1480. taki dział dóbr stanął, że Nawojce dostał się zamek i miasto Przemyskie, z szesnastą wsi, zamek także i miasteczko Lelów w Krakowskiem województwie, Kościelec, Przekop ze wsiami należącemi, krom

tego pewny czynsz należący z Ruskich żup do zamku Przemyskiego, nazwany Toecz. Te dobra królewskie, znać, że summami były obciążone, w których je Roniecpolsey trzymali, a potem z Nawojką w dom Opalińskich weszły; on zaś dobra królewskie, domowi swemu zdawna nadane, to jest Uście, Piłę, i Moszynę darował Królowi, czyli raezej wrócił, jako świadczyć; a że *Długosz* w roku 1428. i *Cromer lib.* 19. piszą, że w owej Witolda expedyceyi pod Nowogrodem znajdowali się między innymi, *Fuerunt autem in ea expeditione de Polonis insignes, imprimis Cusimirus Dux Masoviae, Vincentius Samotulius Castellanus Medereccensis Dux copiarum, Nicolaus Brezius, Mathius Uscius etc.* ztąd rozumiałbym że o tym tu Macieju mowa, który był Panem na Uściu, a na ten czas młodo w lat znać dwadzieścia, na tę się okazał z hetmanem Szamotulskim wybrał. W roku 1476. już był wojewodą Kaliskim przy generalstwie Wielkopolskiem, na co Wielkopolskie województwa sarkwały, *ob incompatibilitatem* starostwa Wielkopolskiego z temże województwem, i dla tego na Kolskim sejmiku niechciały pozwolić Kazimierzowi Królowi podatku pewnego. *Długosz.* Przecież i w roku 1479. postąpiwszy na krzesło województwa Poznańskiego, oraz był generałem Wielkopolskim, pod który czas odprowadzał z wielkim splendorem w sześćset koni Królowę Polską Zofią, zaślubioną Fryderykowi synowi margrabi Brandeburskiego, do Frankwortu nad Odrą, a ztamtąd powróciwszy, przybył na zjazd rad koronnych do Piotrkowa; kiedy Stefan wojewoda Multański, pod Kołomyją miasteczkiem, oddawał hołd Kazimierzowi Królowi, w roku 1485. ten Maciej miał spór z Janem Tarnowskim wojewodą Krakowskim, kto z nich miał berło królewskie, na tym akcie, nieść przed Królem; dla czego na ich pogodzenie, senat nie czyniąc żadnemu z nich *praejudicium*, tak postanowił, aby tym czasem Spytek z Jarosławia Tarnowski wojewoda Sandomierski niósł to berło, o czem świadczy *Statut Przyłuskiego tract. de Provinc. Polon. cap. 10.* Atoli że dobra jego, inne blizkie wypustoszywszy, Jan Zegański książę, wcale zachował, w suspicyi zostawał, jakby z tym nieprzyjacielem miał jakieś porozumienie, zwłaszcza, że mając ludzi na dwanaście tysięcy z Wielkopolskiej szlachty przy sobie w obozie, żadnej lichemu nieprzyjacielowi rezystencyi nie uczynił. *Cromer lib.* 28. *Biel. fol.* 462. O synu jego Hieronimie pisze *Opatovius w życiu B. Jana Kantego inter miracula. f.* 106. Tego Macieja rodzonym bratem zowie Piotra biskupa Rujawskiego. *Okol.* synów zaś jego liczy dwóch, Mikołaja kasztelana Miedzyrzeckiego, i Piotra kasztelana Łę-

dzkiego, którzy się pierwsi według tego autora, Opalińskimi zwać zaczęli.

Royalow. in MS. powiada, że Jędrzej biskup Wileński siódmy, raezej miał mówić ósmy, herbem się Łodzia pieczętował, to jest we środku Łodzi krzyż powinien być, atoli *Okolski* do herbu Szeliga naciąga go. Był to biskup uczony, rodem Litwin, siedział na biskupstwie lat dziesięć.

Herbowni.

<i>Baranowski,</i>	<i>Ĳunowski,</i>	<i>Rogaliński,</i>
<i>Bieczyński,</i>	<i>Krzęcki,</i>	<i>Roszkowski,</i>
<i>Bniński,</i>	<i>Krzeczyński,</i>	<i>z Rzeczycy,</i>
<i>Bobolecki,</i>	<i>Księski,</i>	<i>Skalawski,</i>
<i>Borzykowski,</i>	<i>Kurnatowski,</i>	<i>Słabkowski,</i>
<i>Brocki,</i>	<i>Lachowicki,</i>	<i>Służowski,</i>
<i>Brodnicki,</i>	<i>Ludomski,</i>	<i>Śmigielski,</i>
<i>Byliński,</i>	<i>Łabęcki,</i>	<i>Smogorzewski,</i>
<i>Chrzęstowski,</i>	<i>Maniecki,</i>	<i>Starkowiecki,</i>
<i>Czarniecki,</i>	<i>Miczucha,</i>	<i>Starowski,</i>
<i>Dachowski,</i>	<i>Mienych,</i>	<i>Sulkowski,</i>
<i>Dobratycki,</i>	<i>Moszyński,</i>	<i>Świerczewski,</i>
<i>Gorka,</i>	<i>Naramowski,</i>	<i>Szoldrski,</i>
<i>Gorski,</i>	<i>Opaliński,</i>	<i>Taczalski,</i>
<i>Ilowiecki,</i>	<i>Ordęga,</i>	<i>Tłochi,</i>
<i>Iwanowski,</i>	<i>Osykowski,</i>	<i>Tomicki,</i>
<i>Iwiński,</i>	<i>Pokorzyński,</i>	<i>Wyganowski,</i>
<i>Kobyliński,</i>	<i>Poniński,</i>	<i>Żabiński,</i>
<i>Kokorzyński,</i>	<i>Powodowski,</i>	<i>Zakrzewski,</i>
<i>Komornicki,</i>	<i>Rębiński,</i>	<i>Zdychowski,</i>
<i>Kossowski,</i>	<i>Radzewski,</i>	<i>Żytowiecki.</i>

Późniejsi heraldyce następujące familie do herbu tego przyłączają:

<i>Mościński,</i>	<i>Sapkowski,</i>	<i>Zgorski,</i>
<i>Moszczeński,</i>	<i>Szczypiński,</i>	<i>Zyrowiecki.</i>
<i>Radziewski,</i>	<i>Szkalowski,</i>	
<i>Sabkowski,</i>	<i>Zdziechowski,</i>	

Łodziata herbu *Wadwicz*. Mikołaj Łodziata podpisał elekcyą Jana Kazimierza w Nowogrodzkiem. Alexander Augustyn, najprzód archimandryta Zydyczyński, a potem władyka Chelmski r. 1691. kwitną w Słonimskim powiecie, w herbie jednak ich powinny być dwa karpie, brzuchami do siebie obrócone, z tych ten co po prawej stronie tarczy, głową na dół, ogonem do góry; ten co po lewej, głową do góry, ogonem na dół obróconi, tak go u siebie położył w dedykacyi książki swojej, której dał tytuł *Goliat, Ks. Rutka*.

Łodziński herbu Radwan, w Krakowskiem województwie. Gabryel, Samuel, i Jan, który na dworze Zygmunta III. czas niejaki zabawiwszy, stan sobie duchowny obrał. Jędrzej miał za sobą Krupezanekę, córkę Jana Krupki, Zygmunt Maciejowską z Potoka niedaleko Jędrzejowa herbu Jastrzębiec. Sebastyan Łodziński, Jadwigę Baranowską herbu Rawicz, byli to wszysecy bracia rodzeni. Rasper stryj ich z Potocką Eufrozyną, córką Jędrzeja, którą Czermińska urodziła, zostawił potomstwo: póty *Baranow*. Krzysztof przeniósł się był do Prus, tam spłodził syna Jana rotmistrza, wojennemi i poselskiemi usługami znamienitego, miał za sobą Zalińską wojewodzanekę Pomorską. *MS. de Famil. Pruss.* Mikołaj z Radwanowie (bo się ztąd wszysecy piszą) Łodziński burgrabia Krakowski 1705. Fryderyk w województwie Ruskim roku 1632. Krzysztofa nadgrobek ze Lwowa wypisał *Okolski*. N. miał za sobą Knutownę, i z niej potomstwo. Szczepan proboszcz Szczekociński, jest w druku jego *panegiryk na koronacyą Króla Michała* 1669. *in fol. Cracov.* N. miał za sobą Oską.

Łojecki herbu Samson, w ziemi Przemyskiej. Z tych N. Łojecki kantorem był Przemyskim, mąż uczony.

Łojewski. W Sandomierskiem województwie, i w ziemi Wiskiej, w tej Jędrzej Łojewski podpisał elekeją Jana Kazimierza. Jan na Łojowcach Łojowski, którego z Maryanny Oborskiej synowie, Stanisław Franciszkan, Samuel i Paweł bezpotomni, Zofia, Piotra Kobielskiego małżonka. Łojewskiego wójta Ceremiskiego chwali, *Paprocki w Panoszy z męztwa na Podolu* 1575.

Łokański. Jan Łokański w zakonie naszym.

Łokicki. Jerzy Łokicki komornik królewski, i Jan w Kaliskiem województwie podpisali elekeją Jana Kazimierza Króla.

Łoknicki herbu Nieczuja, w Podlaskiem i Brzeskiem Litewskiem województwach. Stanisław Łoknicki sekretarz Wielki Litewski. Stanisław rewizor do Inllant. Jan wojski Bielski, którego z Jasińskiej synów dwóch liczy *Okolski* sekretarzów królewskich, Jana i Maryana, tym Stefan Batory Król, zlecił był prowiantów dozór. Maryan był kasztelanem Podlaskim 1630. córka jego Zofia Magdalena, z Anny Hamszejowny urodzona, umarła 1651. osobliwsza dobrodziejka OO. Dominikanów w Brześciu Litewskim, jako z jej nadgrobku tamże wypisał *Starowol. in Monum.* tegoż córka Maryanna była za Benedyktem Buchowieckim wojskim Brzeskim Litewskim. Stanisław Alexander sekretarz królewski, wojski Brzeski Litewski, synowie jego Krzysztof opat Oliwski, pralat

wielec godny 1676. i Jerzy w zakonie Soc. Jesu, rządził kolegium Nowogrodzkie. Mikołaj brat starszy Stanisława wojskiego Brzeskiego, chorążym był Bielskim, rotmistrzem królewskim 1639. *Przyłuski Felix Luceor*. Bartłomiej podczaszy Grodzieński. *Kojar. in MS*. N. była za Marcinem Niemirą chorążym Mielnickim. Antoni podstoli Grodzieński r. 1689. Piotr opat Oliwski 1691. N. Łokuicka była za Jerzym Jezierskim. Joanna była za Janem Naruszewiczem.

Łomiński herbu Suchekomnaty. Teodor Łomiński dla zasług wojennych na sejmie r. 1685. nobilitowany, o czem konstytucya: niewiem czy tego herbu: ale inni w Oszmiańskiem kwitną. *Ms. Ks. Kojarow.*

Łomski. Maciej z Starej Łomży, najprzód Kamieniecki, a potem Chełmski biskup r. 1484. katedrę swoją z Chelmu do Krasnegostawu przeniósł, niektóre przywileje miasteczkom do biskupstwa Chełmskiego należącym u Jana Albrechta Króla uprosił 1504. Niewiem czy tu należy Łomski skarbnik Orszański, który miał za sobą Zofią córkę kniazia Sokolińskiego Druckiego podwojewodzkiego Połockiego, koło roku 1640. *Ostrożański S. J. Kazanie.*

Łoniecki herbu Nałęcz. Jedną ich dzielnicą z Ninieńskiem, dla tego z Ninina Łonieckimi pisać się zwykli. Anna Łoniecka, matka Wawrzeńca Gębickiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego. *Damalewicz in Archiep. Guesn. fol. 352.* Podobno tu należą Łoniewscy, z tych Jędrzej kustosz katedralny Łucki r. 1585. Magdalena zakonnica w Sączu. Krzysztof Łoniewski *Canonicus Regularis S. Augustini* wydał do druku, *Zywot, sprawy, i cudowne Boskie wstawienie B. Stanisława Kazimierczyka, w Krakowie in 4to w roku 1617.* tamże przydał życie *B. Mejnarda biskupa Inflantskiego, i Justy wdowy w Prusiech cudami wstawionej.*

Łopaciński herbu Lubicz, w Litwie i w Polsce, przedtem się pisali Łopatyńscy, jako mam z informacyi przysłanej mi z tego domu, luboć *Okolski* Łopatyński pod herbem Łopot położył, ba i *Kojarow. in MS.* tak jako i ja tu niżej kładę. Teodor Łopatyński podsędek województwa Mściwskiego żył w roku 1598. i brat jego Hrehory Wasilewicz Łopaciński, który miał za sobą Szczańską Rniałinię Borowską, ten sprzedał część swoją w księztwie Birzańskiem, jako świadczą stare *documenta et Acta Districtus Upitensis,* tenże fundował kaplicę w Szadowie, i grób domu swego. Synowiec tego Łopacińskiego (bo sam tylko córkę zostawił) Mikołaj z Łopacina Łopaciński pisarz ziemski powiatu Upickiego, żył około roku 1610. jest przywilej na pisarstwo w metrykach i akta jego. Drugi synowiec tegoż Hrehorego Piotr

Łopaciński, za Króla Jana Kazimierza wzięty do Moskwy jako człek wojenny w niewolę, już się ztamtąd nie wrócił, ale się tam ożeniwszy potomstwo zostawił, z których jeden successor Izydor Łopatyński, biskupem był w Moskwie, w respektach u panującej Carowy Rossyjskiej, niedawno umarł. Stanisław z Łopacina Łopaciński sędzia grodzki powiatu Upitskiego, razy kilka był posłem, i w różnych innych funkcyjach, niedawno umarł. Między podpisami na elekejach różnych Królów znajdują się ci, Łukasz i Piotr Łopacińscy 1676. na elekeji Augusta II. Leon i Prokop Łopacińscy, z Mściślawskiego, na elekeji Króla Stanisława. Franciszek, Mikołaj, Antoni. Jan Łopaciński kanonik katedralny Wileński, brat jego Mikołaj, drugi N. jeszcze w szkołach akademji Wileńskiej temi czasy.

N. Łopaciński z *Święcickiej* spłodził synów trzech, z tych najstarszy Jan biskup Zmudzki wprzód sekretarz Litewski, wstąpił na katedrę Zmudzką po Tyszkiewicz. Umarł r. 1778. — Mikołaj pisarz W. Litewski, dalej wojewoda Brzeski, brat młodszy Jana biskupa Zmudzkiego, z *Kopciowny* pisarzowny Litewskiej spłodził Jana starostę Mściślawskiego, Józefa kanonika Zmudzkiego i córki, jedną wydaną za Szczyła, drugą pannę. — N. pisarz drugi brat Jana biskupa Zmudzkiego z *Prozorowny* zostawuje potomstwo. — W roku 1778. Antoni Łopaciński sędzia ziemski Upitski. — Mateusz miecznik Mściślawski. — *Krasicki*.

Łopacki herbu Lubicz, w ziemi Ciecchanowskiej. O Wilhelmie z Łopacina dworzaninie królewskim, że zginął od Krzyżaków, broniąc Władysława Jagiella Króla Polskiego, między Grunwaldem i Tanebergiem, pochowanym w Knyszdorfie 1411. mam prywatną informacją, i że jego nadgrobek ma być tamże. Marcin roku 1474. o którym *Bielski fol. 464.* Jędrzej Łopacki z Anną Lelowską, chce *Geneal. tego domu*, spłodził syna Mikołaja, najprzód podkomorzego Zakroczymskiego, z tym tytułem posłował na sejm r. 1627. ztamtąd deputowany na trybunał Radomski, *Constit. fol. 5.* w roku 1635. marszałkował izbie poselskiej, co poznać z konstytucyi tego sejmu, które podpisał; w roku 1638. posłem będącego, komissarzem do zapłaty wojsku obrano, *Constitut. fol. 3.* potem już kasztelan Zakroczymski 1648. zginął pod Płomkiem w okazyi ze Szwedami, złączył się był dożywotnie z Anną Opacką podkomorzanką Warszawską, z tą spłodził córek sześć: Zofią, Potencyannę, która pierwszym związkiem żyła z Marcinem Cieciszewskim, drugim, z Janem Oborskim podstolim Bielskim, *Acta Castren. Ciecchanov. 1650.* Dorotę, ta z Rafałem Kobylnickim podstolim Wyszogrodzkim, Agnieszkę, ta z Adamem Nieborskim; *Acta Castren. Zakrocim. 1675.* Cceylią, ta z Alexandrem Kobylni-

ckim pułkownikiem królewskim: dwie zaś, zakonne sobie życie obrały, w Grodnie, pod regułą Ś. Brygitty; synów zaś trzech, Jana, Celestyna, i Marcina. Z tych Celestyn Piotr opat Orłowski, Trocki, umarł 1657. Marcin z Kołozębskiej Doroty tylko miał jedną córkę Ewę, *Imo voto* Pudłowską, sędzinę ziemską Zakroczymską, *2do* Żabicką podkomorzynę Zakroczymską. Jan zaś był chorążym Zakroczymskim, pułkownikiem królewskim, zginął pod Grodnem ze Szwedami, miał za sobą Dorotę Łaściszewską kasztelanekę Sochaczewską, *Acta Castren. Zakrocim.* 1655. ta mu powiła córkę Dorotę Pęczkowską, i synów dwóch, Adama i Felicjana. Z tych Adam chorąży Zakroczymski, żona jego Elżbieta Mdzewska, *Acta Castren. Ciechanov.* 1670. tego było synów trzech, krom córki Magdaleny zakonnicy w Prasnyżu. Jan który zginął pod Rijami w okazji ze Szwedami. Stanisław, którego z Ostaszewskiej potomstwo. Wojciech młodzian, Maryanna panną, i Zofia Modzelewska. Wojciech trzeci syn Adama z Mdzewskiej, podstoli Ciechanowski, ten z Zofji Grabionczanki spłodził córkę Barbarę Michała Komorowskiego łowczego Buskiego małżonkę, i synów Antoniego kanonika Płockiego, Ignacego S. Jesu, i Franciszka Jędrzeja podstolego Ciechanowskiego, a teraz kasztelana Zakroczymskiego, pułkownika królewskiego, ten w cudzych krajach w różnych kampaniach młodsze lata polerował, w ojczyźnie potem na sławę robił, posługując na sejmy, na komisyję Radomską, i do Króla; na komisyji Toruńskiej gorliwie stawał przy obronie wiary świętej, ma za sobą Annę Krosnowską stolnikównę Gostyńską. Felicjan drugi syn Jana chorążego z Łaściszewskiej, którego syn Antoni, dziedzic na Modzelach i Rakach. *Genealogia Zulińskich* powiada, że któryś z Łopackich miał za sobą Maryannę Zulińską.

Łopata herbu Łopot. Trojan Łopata w Podlaskiem województwie podpisał elekcją Jana Kazimierza. Są i Łopatkowie. Z tych Łopatko ziemianin Wolyński 1528. *Metryka Wolyńska.* Arseni Łopatka władca Lwowski.

Łopatecki herbu Korab, w Sieradzkim województwie. Ci jednęję dzielnicę z Łaskiem. Marcin Łopatecki kanonik Gnieźnieński. Jadwiga matka Mikołaja Szyszkowskiego podkomorzego Wieluńskiego, blisko stu lat dożywszy, w r. 1645. zesła z tego świata, pochowana w kościele naszym Kaliskim. Wojciech 1623. Kazimierz 1690. mąż rycerskimi dzielami wsławiony przeciwko Turkom wojując, posłem bywał na sejmy, deputatem na trybunały, sędzią wojskowym w obozie. *Powódź Ojczystej Łodzi.* N. porucznik usarskiej

chorągwi, o którym *Konstytucya* 1662. *fol.* 33. N. miał za sobą Kozierowską. Kazimierz 1674.

Łopatyński herbu Łopot. Jerzy z Brzostowa Łopatyński suffragan i archidyakon Żmudzki 1648. a w r. 1643. był na synodzie prowincyalnym Warszawskim. Bazyli Łopatyński od Stefana Króla do Moskwy gońcem wysłany 1579. tamże przytrzymany. *Biel.* *fol.* 768.

W r. 1788. Jan Łopatyński regent Włodzimierski. — *Krasicki.*

Łopieński herbu Lubicz. N. opat Mogilski w roku 1550. wielki miłośnik tego klasztoru. *Paproc.* Jan burgrabia Kaliski 1447. *Acta Terrestr. Calissien.* Gabryel w województwie Rijowskiem 1632. Jakób Łopiecki opat Lubiński, sekretarz królewski. *Auctor* 50 *singul.*

Ł O P O T

H E R B.

Mają być jelce od szabli płaskie, w polu czerwonym, na krzyż ułożone, w helmie trzy pióra strusie, tak go opisują, *Okolski tom.* 2. *fol.* 182. *Paproc. w Gniazdzie fol.* 1199. *o herbach fol.* 679. *Kojatow. in MS. fol.* 303. który też ten herb inaczej zowie Abszlang, i powiada, że się nim pieczętują, Bykowscy, których *Okolski*, i ja za nim idąc, Bekowskiemi podłożyłem: Z tych, tenże *MS.* liczy Jerzego Bykowskiego Gońca do Moskwy od senatu w roku 1562. Jan zaś w roku 1567. od Króla, ze wszystkiego obrany. Janusz chorąży Starodubowski, Michał 1632. w Nowogrodzkim. Paweł z Zalesia w Mścisławskiem. Jan w Smoleńskiem roku 1648. Konstantyn w Mińskiem. N. Bykowska Stanisława Nicisiołowskiego starosty Celskiego małżonka. Tymże się herbem pieczętują Łopata, Łopot i Łopatyńscy. Paweł Łopot poborca w ziemi Wolkowiskiej z sejmu naznaczony 1578. *Constitut. fol.* 353. Łopacianka, Papińskiego herbu Gryf małżonka. O herbie tym *Okolski* namienia, że albo od książąt Ruskich,

albo od Litewskich, dobrze zasłużonemu na wojnie, nadany. N. miał za sobą Dorotę Oziębłowską.

N. Lopot starosta Bobrujski, strażnik polny Litewski. — W roku 1778. Samuel Lopot podstoli Wolkowyski. — *Iwasicki*.

Łoś herbu Dąbrowa w Ruskiem, Mazowieckiem, i Pruskich województwach. N. Łoś miał za sobą Małgorzatę Kryską Ninogniewa Kryskiego wojewody Płockiego siostrę, z tej była córka Ławska Elżbieta. Stanisław kasztelan Rypiński za czasów Paprockiego, a dawniej przedtem, Jan de Łoss podkomorzy Zakroczymski roku 1453. którego wspomina *Statut Mazowiecki fol. 98*. N. miał za sobą Biejkowską, *Paproc. o herb. fol. 125*. drugi Maryannę Niszczycką, od której został się syn Jędrzej, ale bezpotomny. *Geneal. Niszczyce*. N. Łoś kasztelan Wyszogrodzki, córka jego Katarzyna dostała się w małżeństwo Prokopowi Oborskiemu podczasem Czernieckiego, z której syn Tomasz suffragan Krakowski i świętobliwości życia, i cudami wstawiony. Wojciech chorąży Chelmiński 1648. żona jego Jadwiga Galembska, z tej córka Teodora z Stefanem Mdzewskim dożywotnie złączona. *Acta Castren. Ciechanov. 1640*. druga Jadwiga 1mo voto Nakwaska, 2do Hłowska. Synowie zaś jego dwaj. Ludwik Alexander opat Pepliński, szeszdobliwosci jego pamiętny tameczny tak kościół, jako i klasztor, który ledwo nie wszystkie swoje ozdoby, jego nakładowi przypisuje, osobliwie jednak sklepienie kościoła, i posadzkę, ołtarz tamże B. Stanisławowi Rostee wystawił, co znać z herbu jego przy nim, i z liter L Ł. Ojczyzna także przysługi jego doznała w różnych legacyach i komisyjach. Brat jego Władysław z Krzywonogi (bo się ztąd Prusacy Łosiowie pisali) najprzód stolnik Płocki, deputat kilka razy na trybunał koronny, i poseł na sejmy, osobliwie na konwokacyą 1674. zktąd deputowany do rewizyi skarbu koronnego. *Constit. fol. 13*. W ryckich też dziełach wstawiony, wziął potem w zasługach kasztelanią Chelmińską, z tym tytułem 1683. był komissarzem z sejmku naznaczonym, względem uspokojenia Elbląga od pretensyi Brandeburskiej. *Constit. fol. 11*. Postąpił dalej na województwo Pomorskie, jako świadeżą Konstyt. 1685. *fol. 15*. umarł wojewodą Malborskim, podskarbinem ziem Pruskich, Pokrzywnickim, Latowiekim starostą, na nasze kollegium Grudziądzkie dobroczynny. Przybrał był sobie w małżeństwo Barbarę Guldensternownę kasztelankę Gdańską, z Cemowny starościarki Sztumskiej spłodzoną, ta mu powiła dwie córki, jedną Eleonorę, Jerzego Warszyckiego wojewody Łęczyckiego małżonkę, i drugą która najpierwej żyła z Działyńskim wojewodziecem Kaliskim, po nim z Antonim

książęciem Czartoryskim starostą Lanckorońskim, naostatek z książęciem Holsztyńskim, obiedwie *steriles*. Po Guldensternownie, pojął Władysław Elżbietę Kryszpinównę podskarbiankę wielką Litewską, pozostałą wdowę po Wojciechu Opackim podkomorzym Warszawskim, z tej zostawił syna Jana starostę Pokrzywnickiego i Latowickiego, posłował na konwokacyą z Malborskiego, atoli Szwankowawszy z konia w Paryżu, tamże młodo dni swoje skończył: i córkę Konstancyą Różą, Szczesnego Potockiego herbu Pilawa kasztelan Krakowskiego i hetmana w. koronnego małżonkę, Panią wielkiego rozsądku, ale i ta bezpotomna. Jędrzej kasztelan Chełmiński, którego córka Dorota Rudnicka. *Kazanie Światłość wieczna, ks. Mleczka*. Maryanna Łosiowna była za Bajerskim 1624. *Luc. Paproc. Łaski cudow. fol. 57*. Paweł i Adam 1648. w ziemi Ciechanowskiej. N. Łoś po usarsku służąc w okazyi pod Starczem z Kozakami, raniony. *Okol. Diarium*. Stanisław dworzanin królewski roku 1648. w Prusiech. Wojciech chorąży Sanoeki, sędzia grodzki Lwowski, deputat na trybunał koronny 1714. syn jego Franciszek w zakonie naszym, córka jedna za Złoczowskim ostatnim z tego domu, druga za Stawskim pułkownikiem. Anna za Stanisławem Gumowskim cześnikiem Zakroczymskim. Maryanna za Anzelmem Kobylnickim, Katarzyna za Janem. Łosiowna Władysława Ciemnieńskiego małżonka. Władysław w Prusiech 1699. Jacek z Grodzkowa stolnik Brzeski, podstarości i sędzia grodzki Bełzki 1704. *Confoeder. Sandom*. Stanisław podstoli Liwski, sędzia kapturowy Lwowski 1733. Katarzyna łowczanka Lwowska Mikołaja Świrskiego stolnika Lwowskiego małżonka. N. Łoś chorąży Łomżyński, człowiek godny i zasłużony w tej ojczyźnie. Złączył się był dożywotnie z Cetnerówną, która po jego śmierci powtórzyła śluby małżeńskie z Radeckim. Zostawił ten chorąży Łomżyński syna jednego Józefa, który temi czasy jeszcze w szkołach naszych Lwowskich. N. Łoś regent grodzki Lwowski temi czasy.

Duńczewski w herbarzu Tom I. stron. 38. oprócz tu umieszczonego opisu, następujący jeszcze przydaje: Paweł Łoś chorąży Ciechanowski potem kasztelan Płocki, tego z successorami wspominają tranzakcyę i akta ziemskie i grodzkie Ciechanowskie. Pierwsza roku 1593. *feria 2do post Fest. Vist. B. V. M.* między Stanisławem Młodzianowskim, i Stanisławem Łosiem synem Pawła chorążego Ciechanowskiego, z *Wronowego* dziedzicem, gdzie i bracia tegoż Stanisława Jakób i Jan są wyrażeni. Wspomina go także z synami pomienionemi tranzakcyą drugą r. 1598. *feria 6ta ante Domin. Sexages.* z Stanisławem Wronowskim, i z Stanisławem Łosiem synem jego. Trzecia tranzakcyą tegoż roku *feria 2do post. Domin. Conduc.* tak jego, jako i synów wyraża w sprawie z Mikołajem Młodzianowskim.

Pawła Łośia na *Wronowym*, kasztelana Płockiego, syna pierwszego, wspominają tranzakcyje różne w aktach Ciechanowskich; to jest roku 1581. *feria 5ta post SS. Simon et Judae*. Kwitacya z pretensyi wszelkich, między Eustachim, Pawłem i Mikołajem Młodzianowskiemi, synami Pawła Młodzianowskiego, a Jakó-bem Łosiem, stolnikiem Ciechanowskim. Tegoż wyrażają tranzakcyje insze 1591. poczynione; który mając Jadwigę córkę, wydał ją za mąż Wincentemu Zelskiemu, synowi Felixa Zelskiego, kasztelana Dobrzyńskiego, jak świadczy tranzakcyja 1589. *feria 5ta in Octava Fest. Sacr. Corp. Christ.* zapisując jej 60000 złotych Polskich, i taż pomienionemu wzajemną summę; także roku 1598. *feria 5ta post Fest. S. Stanisłai*, i roku tegoż insza tranzakcyja *sub eodem actu*. Drugi syn Pawła chorążego Ciechanowskiego, potem kasztelana Płockiego, Stanisław Łoś niemający wzroku, wyrażony jest w tychże aktach roku 1598. *feria 6ta ante Domini. Sezag.* między Stanisławem Wronowskim w tranzakcyi zachodzącej, *et sub eodem actu* z Mikołajem Młodzianowskim, Marcina synem. Trzeci syn tegoż Pawła Łośia, Jan kasztelan Wyszogrodzki ma swoje sprawy ziemskie i grodzkie w aktach Ciechanowskich, i jest wspomniany synem Macieja roku 1591. *feria 5ta post Pente.* i 1592. *feria 2do ante Fest. S. Agne. V. et M.* respektem dóbr dziedzicznych *Raki* i *Krzynowłoga* zwanych, z synami jego Wojciechem i Matyaszem, o czem też tranzakcyja roku tegoż, *feria 2do post Festum S. Andre.* Jan pomieniony kasztelan Wyszogrodzki, miał synów dwóch, Wojciecha i Matyasza, jak świadczą akta Ciechanowskie roku 1586. 1590. 1591. 1592. i 1598. Pierwszy Wojciech Łoś, miał w dożywotniej przyjaźni *Dzierżgowską*, herbu *Jastrzębiec*, o których *Okolski tom. 1. fol. 323.* pisze. Od tego Wojciecha Łośia z *Dzierżgowską*, dalsza idzie procedencya niżej wyrażona, wprzód brata jego rodzzonego Matyasza Łośia, z Ratarzyną *Gurską* namieniwszy linią.

Matyasz Łoś, miał swoje tranzakcyje różne, pierwszą r. 1586. przed aktami ziemskimi Prażneńskimi *feria 5ta ante Festum SS. Simon. et Judae*, czyniąc ugodę z Adryanem Dobrzyńieckim, respektem dóbr *Krzynowłoga* mniejszego, i posagu po Barbarze Łosiownie, przez Krzypina Łośia, kasztelana Wyszogrodzkiego, zapisanego. Druga tranzakcyja względem posagu należącego żonie swojej, Ratarzynie *Gurskiej*, córce Jana Gurskiego, sędziego ziemskiego Nareńskiego, roku 1592. *feria 2do post Domini. Quinquag.* uczyniona. Z tych w dalszym czasie w Prusy wyniósł się Jędrzej Łoś, kasztelan Chelmiński, jak go wspomina *Konopacki 1675.* Władysław syn jego, kasztelan także Chelmiński, potem wojewoda Pomorski, z którego krzesła postąpił na Malborskie 1694. jak pisze *Zaluski tom. 1. fol. 1013. et 1380.* Insi go piszą Stanisławem, jak wyraża *Promulg. Clas. Soc. Jesu Lublin. 1740. in Praefat.* Ten Władysław Łoś wojewoda Malborski, z *Guldensternowną* spłodził Jana kasztelana Rypińskiego, którego syn Antoni. Tenże miał córek trzy, Annę wydaną za Warszkiego, wojewodę Łęczyckiego, Maryannę za księcia Olsztyńskiego, i Konstancyą za Potockiego, kasztelana Irakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, która umarła w Witkowie roku 1753.

Wojciech Łoś wzywż pomieniony, syn Jana kasztelana Wyszo-

grodzkiego, spłodził z *Dzierżgowską* synów dwóch, Jakóba zakonu S. Franciszka *Conventualium* kapłana, i Wojciecha podstolego, a potem podstarościego i sędziego grodzkiego Lwowskiego; także córeczki dwie, Maryannę wydaną za Ciemnińskiego, z którego jest potomstwo, i Annę za Ciszewskiego, powtórnem małżeństwem Hojnackiego żonę. Tenże Wojciech Łoś sędzia grodzki Lwowski, wszedł w dożywotną przyjaźń z Joanną *Karczewską*, herbu *Jasieńczyk*, stolnika Halickiego córką, a Tomasza Karczewskiego, kasztelana Halickiego synowicą, spłodził synów pięciu, Antoniego, Alexandra, Józefa, Franciszka i Michała niżej wyrażonych; tenże miał dwie córki, Teofilę, którą wydał za Złoczewskiego, podczas jego Lwowskiego, z tej urodzona Helena za Dzierżkiem, chorążym Buskim, i Joanna dana w małżeństwo Charczewskiemu, najprzód podkomorzemu, potem kasztelanowi Przemyskiemu. Druga córka Wojciecha Łosia sędziego grodzkiego Lwowskiego Magdalena, dana jest w dożywotnią przyjaźń Stawskiemu podstolemu Sanockiemu pułkownikowi J. R. Mei i Rzeczypospolitej, z którą został się Eliasz generał wojska cudzoziemskiego, mniejszej bulawy koronnej, ożeniony z Maryanną *Zelską*, Jana Chryzostoma *Zelskiego* podkomorzego Wendeńskiego, generała wojsk koronnych, i Barbary z *Ossolińskich* córką. Drugi Piotr podstole Sanocki, i Magdalena wydana za Karczewskiego sędziego grodzkiego Lwowskiego. Tegoż Wojciecha Łosia sędziego Lwowskiego, z pomienionej Joanny *Karczewskiej*, stolnikówny Halickiej syn pierwszy Antoni, podstoli Żydaczowski, generał major J. R. Mei i Rzeczypospolitej, ożeniony z *Sierakowską*, kasztelanką Bełzką. Drugi syn Wojciecha sędziego Lwowskiego Alexander, chorąży Łomżyński, ożeniony z Heleną *Cetnerówną*, starościanką Trębowolską, zostawili Jana Łosia, skarbnika Lwowskiego, który był deputatem na trybunał koronny z ziemi Lwowskiej 1752. r. osobliwy dobrodziej konwentu Wiszeńskiego OO. Reformatów, ożeniony z *Woronieczówną*, stolnikówną Owrucką, synowicą Nikodema Kazimierza *Woronicza*, wprzód chorążego Owruckiego, starosty Ostrzeszowskiego, sędziego Rujowskiego i Ramienieckiego, porucznika pancерnej chorągwi księcia Czartoryskiego, kasztelana Wileńskiego, a po wielu funkcyjach, jako to komissarstwie na trybunał Radomski w r. 1728. 1729. Poselstwie na sejmy walne koronne w roku 1719. i 1724. Marszałkostwie konfederacji województwa Rujowskiego w roku 1734. później 1756. kasztelana Rujowskiego. — Józef Łoś stolnik Dobrzyński roku 1754. syn trzeci Wojciecha Łosia, podstarościego i sędziego Lwowskiego grodzkiego. — Czwarty syn tegoż Wojciecha Franciszek Soc. Jesu presbyter, już nie żyje. — Piąty syn Michał Łoś, z Joanny *Karczewskiej*, stolnikówny Halickiej urodzony, był najprzód chorążym Czerwonogrodzkim, kasztelanem Ramienieckim, a potem Lwowskim, senator poważny, mądry, przeczorny i roztropny, u majestatu J. R. Mei i Rzeczypospolitej na wielu funkcyjach zasłużony, jako objaśnia dzieła jego wspomniona promulgacya, wszedł w kontrakty małżeńskie z Heleną *Skarbkówną*, kasztelanką Halicką. Tegoż Michała Łosia kasztelana Lwowskiego, z pomienioną Heleną *Skarbkówną*, kasztelanką Halicką, jest dwóch synów, Antoni i Joachim kawalerowie. — To *Duńczewski*. —

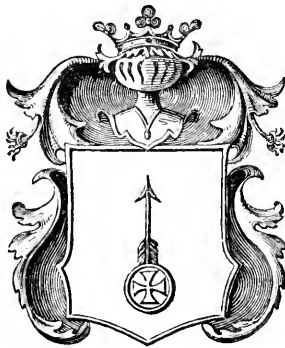
Ten Antoni wyżej wymieniony, syn starszy Michała kasztelana Lwowskiego, starosta Wyszynski a w r. 1781. wojewoda Pomorski pojął *Moszczeńską* wojewodzaną Inowrocławską, brat jego młodszy (Joachim) z *Kurdwanowskiej* starościanki Baranowskiej miał potomstwo. — W roku 1788. Jan cześnik Żydaczewski. — Ignacy skarbnik. — *Przypisy Krasickiego.*

Oprócz wyżej wymienionych, Mikołaj *de Grodków Łoś* Thesaurarius Leopold. z Alexandrą *Krzywkowską*, miał czterech synów i dwie córki. 1. Stanisława, ten zostawił Michała, Ignacego, Piotra i Adalberta. — 2. Józef bezpotomny. — 3. Marcin podsędek ziemi Lwowskiej i powiatu Żydaczewskiego, deputat na trybunał koronny, pojął w dożywocie Annę, córkę Jerzego, hrabi Dunina Borkowskiego kasztelana Gostyńskiego, i z tej potomstwo jak niżej. — 4. Benedykt, syn Mikołaja ten z Anielą *Łosiową*, miał córkę Ludwikę za Antonim Jastrzębskim. — 5. Konstancya za Borzysławskim. — 6. Anna. —

Synowie i córki Marcina z *Duninowny Borkowskiej*. 1. Michał. 2. Józef. 3. Franciszek. 4. Felicya. 5. Helena. 6. Barbara. — Józef syn Marcina i *Duninowny Borkowskiej* członek stanów Galicyjskich, miał za żonę Maryą *Drzewiecką*, córkę Stanisława Drzewieckiego łowczego Włodzimierskiego i Anny *Łaskiej*, zostawił syna Tadeusza Konstantego dwojga imion, ten z Anielą córką Antoniego Kownackiego (herbu *Suchekomnaty*) skarbnika kor. kr. Gal. i Łod. i *Łosiówny*, zostawił trzech synów: Włodzimierza, Jarosława i Adolfa. — *Z dokumentów nadesłanych wydawcy.* —

Łościstowski, w Kaliskiem województwie. Jędrzej Łościstowski podpisał elekcyą Jana Kazimierza.

ŁOSIATYŃSKI

HERB.

W polu czerwonym powinien być cyrkuł, we środku którego krzyż, nad cyrkulem strzała, żelźcem prosto w górę wyręchtowana, o hełmie, nic nie piszą. *Paproc. w Gniazdzie fol. 1130. O herb. fol. 678. Okol. tom. 2. fol. 183. MS. P. Rutka.* Okazyją tego herbu tę przywodzą. Przodek familji Łosiatyńskich, za wiarę Chrześcijańską żołąd wojenny prowadząc, Pogonia w siłę i w orężę zmocnionego na harc

zabił, zabitego towarzysz chcąc się zemścić śmierci jego, strzałę na niego wyrzucił, którą ten w siebie godzącą chybką, ręką uchwycił; za to męztwo, tym kształtem klejnot mu nadany. *Okolski* przydaje, że się to działo za Ludwika Króla Polskiego. Michna Łosiatyńskiego ziemianina Wołyńskiego, wspomina *Metrykę Wołyńską w roku 1528*. Niektóre z tego domu zakonnice Ś. Brygitty wspomina *Paproc. Mikołaj w roku 1648*. fundacją na Bursę uczynił przy kollegium naszym Lwowskiem, łożywszy na to dwanaście tysięcy, córka jego była za Bieleckim. *Histor. Colleg. Leopol.*

Łosicki. Piotr Łosicki towarzysz Strusia starosty Bracławskiego, pod Pleszkowem pieszo szedł do szturm. *Paproc. o herb. fol. 405*. Łosiecka żona Śliwnickiego. *Okol. tom. 1. fol. 420*.

Łoska. Stefan Łoska najprzód wojski Rawski 1578. *Constit. fol. 354*. potem cześnik Rijowski 1589. *Constitut. fol. 558*. dalej marszałek Mozyrski, z sejmu 1598. komisarz do granic, *Constit. fol. 697*. i 1609. *fol. 910*. miał za sobą Annę Bohowitynowną Rozieradzką, z której córka Regina była za Filippem Jelcem podstolim Rijowskim. Wawrzyniec cześnik Rijowski 1601. *Constit. fol. 745*. Jan chorąży Mozyrski 1587. *Constit. fol. 418*. Jan pisarz ziemski Rijowski umarł 1607. księgi ziemskie Rijowskie, że jego pracą skonnotowane, wspomina *Konstytucya 1631. fol. 30*. Ja się domyślam że jedniż są z Łoskiami o których niżej.

Łoski herbu Rogala, w Mazowieckiem województwie. Z tych *Paprocki w Gniazdzie* wspomina Adryana Łoskiego rotmistrza i męża sławnego, do tychże pociąga Stanisława wojewodę Mazowieckiego w roku 1574. ale ten był Ławski z Śtrzegočina: Łoscy zaś piszą się z Woli Chynowskiej, i jedneje z Chynowskimi dzielnicy, z których Jan kasztelan Wiski podpisał dekret przeciwko heretykom r. 1528. u *Lubieńsk. Alexander 1648*. Alexander kustosz katedralny i officyał generalny Łucki, proboszcz Rzepliński 1690. synowie jego, Paweł, Antoni i Stefan. Franciszek podczaszy Zakroczymski, podstarości i sędzia grodzki Warszawski 1704. a potem podkomorzy Warszawski, poseł na sejm 1724. jest w druku, jego *Dźwięk na wdzięk wiersze*, także *Mowy Sejmowe i Sejmikowe*, 1727. w *Warszawie in 4to*. Antoni deputat na trybunał koronny 1725. Alojzy podczaszy Zakroczymski 1703. *Constit. fol. 15*.

W r. 1778. Józef Łoski wojski Warszawski. — *Krasicki*.

Łośniński herbu Ramułt, w Połockiem województwie. Stefan Łośniński, którego córka była za Jerzym Me-

szczarynem. *MS. Kojatow.* N. była za Janem Jacyną Onoszkowiczem.

Łośniewski herbu *Równia*, w Ruskiem województwie.

Łososiński herbu *Prus 1mo*, w Krakowskiem województwie.

Łosowicz herbu *Rozmiar*, tak *Okolski*, pisze, tom. 2. fol. 648. atoli *Kojatow. in MS.* Janowi Łosowiczowi biskupowi Wileńskiemu, za herb przyznaje Syromlą złamaną, to jest krzyż stoi jak w Syromli na Abdanku, ale połowa jego od prawego boku tarczy jest zwyczajna, a połowa jest przewrócona, i końcem na dół wisząca, umarł ten biskup 1480. na które wstąpił był z Łuckiego posuniony w roku 1468.

Łosowski herbu *Jeź*, w Przemyskiej ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, alem miał od jednego z tego domu informacją.

Łosowski herbu *Prus 3tio*, w Połockiem województwie. Z tych Krzysztof pisarz grodzki Wileński. Jan 1648. Mikołaj łowczy Słonimski 1674. Krzysztof podczaszy, żona Pakoszowna. Stanisław Łosowski, człowiek rycerski, osiadł na Ukrainie, gdzie podczas buntów Chmielnickiego, zginął od Kozaków. Żył *1mo voto* z Rakowską, *2do* z Piekarską herbu *Półkozic*, z tą spłodził syna Wojciecha, męża wojennego, ten żył w dożywotniej przyjaźni z Franciszką Brzeską herbu *Słepowron*, z niej zostawił córkę Konstancją Paszkowską, ale bezpotomną, i synów trzech: pierwszego Stanisława, którego z *Pociszewskiej*, córki dwie, Franciszka i Marcellina, synów dwóch, Ignacy i Franciszek: drugiego Marcina, ten najprzód w wojsku koronnem zapracowawszy na sławę, potem sobie stan duchowny obrał, wkrótce został kanonikiem, potem kantorem, dalej scholastykiem, nakoniec proboszczem katedralnym Kamienieckim, i *sede vacante*, tegoż biskupstwa administratorem i generalnym officyałem, które z wielką chwałą i zaleceniem swoim sprawował, wziął do tego kanonią i dziekanią archikatedralną Lwowską 1734. prałat obyczajów przykładowych, i świątobliwości niepospolitej, był deputatem na trybunał koronny r. 1725. trzeciego Macieja, ten także sławy szukał, służąc pod pancerną chorągwią z Chomentowskim, wojewodą Mazowieckim.

Łosowski herbu *Szeliga*. Są w Mazowieckiem województwie, a *Geneal. Krasińskich* ten im herb przyznaje. Stanisław Łosowski stolnik Dobrzyński umarł 1665. *Histor. Domus Probat. Crac.* Paweł z Gutowa w Rawskiem 1648. Stanisław, żona jego Eufemia Krasińska.

Łowczowski herbu *Gryf*, w Pilźnieńskim powiecie. Że jedenże dom Łowczowskich z Dobkami, ztąd dochodzę,

że się dawniejszych czasów zawsze Łowczowscy Dobkami pisali. Łowczowski Jan opat Tyniecki pięćdziesiąty piąty, z młodych lat do jarzma Chrystusowego w zakonie Ś. Benedykta przyuczył się, wielką naukę z niemniejszą życia pobożnością wraz połączywszy, ztąd w najtrudniejszych rewolucjach klasztornych zażywany, wszędzie zalecił się dziwną roztropnością, i w rzeczach biegłością; każdą włożoną na siebie funkeją, z pilną ostrożnością, statkiem umysłu, braterską miłością, odprawował: czem wzbudzeni bracia zakonni, opatem go swoim, po śmierci Wincentego Baranowskiego, ogłosili; na tym urzędzie, jak się w mądrych kochał, pokazał; kiedy bibliotekę tego miejsca, w najprzedniejsze księgi bogatą zebrał. Akademii Krakowskiej, kaunią u Ś. Jerzego na zamku Krakowskim, z prebendą Bronowicką, i z częścią wsi Rzaska, do tejsze kanonji należącą, lubo do Tynieckiego konwentu, zaraz od pierwszy jego erekeyi przywiązana była, wiecznem prawem zapisał i darował, szkołę kosztem swoim na Tyńcu trzymał, kędy ubogie szlacheckie dzieci, przez sprowadzonych na to professorów, polow na naukach brały, i do wielkich w ojczyźnie funkeyi sposobily się; konwent mądrymi i godnemi ludźmi napelnił i w karności zakonnej utrzymywał; na wszystkich hojny, osobliwie gości i przychodniów, którą jego uczynność, zdało się niebo koronować, kiedy przy takiej rozrzutności, nie tylko żadne długi do konwentu nie weszły, ale wszystkiego podostatku było. Tą swoją ludzkością, tak sobie, i swoich, i obcych choć nieprzyjaznych temu miejscu obowiązał, że za jego rządów, kłótnie przeszłych wieków, prawa, najazdy, pokój z nim zawarły. Rządził na Tyńcu lat dziesięć, i w tymże pokoju odпочął, w roku 1568. *Histor. Monaster. Tinec. fol. 101. Orzechow. dial. 4. Gorski in dedicat. libr. de Figuris.* Łowczowski Dobek Stanisław sędzia ziemski Kamieniecki, i poseł z województwa Podolskiego na sejm Lubelski 1569. *Constit. fol. 171.* Mikołaj Łowczowski w roku 1546. z Janem Mieleckim kasztelanem Wiślickim, Stanisława Krzyszewskiego do herbu Gryf przyjął: o czem przywilej u *Paproc. fol. 84.* Jędrzej towarzysz hrabi Tarnowskiego pod Pleszkowem szedł pieszo do szturm, *Paproc. o herb. fol. 405.* Dobkowi konstytucya 1593. każe płacić zasługi. *Constit. fol. 650.* Jan Dobek gonil z kopią na weselu Zamojskiego r. 1583. *Biel. fol. 793.* Jan Dobek Łowczowski podstoli Krakowski, jest o nim częsta wzmianka w *Konstytucyach 1606. fol. 897.* i 1613. brat jego Tobiasz żołnierz sławny. *Baran.* Rozumiem że tu należą Łowczowscy Molendowie, z których Jana Molendę Łowczowskiego czytałem w księgach grodzkich Ostrze-

szowskich. Kasper Dobek Miechowita umarł 1644. Wojciech Dobek w Kaliskiem województwie, miał za sobą Barbarę Rowalską, i z niej temi czasy synów czterech, Jędrzeja, Michała Soc. Jesu, Antoniego i Jakóba.

Łowecki herbu Nałęcz, czy Łowiecki albo Łowicki w Wielkiej-Polszcze, jedenże dom z Nizieńskimi. Jan Łowicki, najprzód sekretarz królewski, z tym tytułem posługując na sejm r. 1618. z Kaliskiego, deputowany był na trybunał Radomski. *Constit. fol. 4.* Potem podkomorzy Brzeski Rujawski; *Constit. 1620. fol. 24.* i inuszych lat. W roku 1624. już tylko starosta Brzeski Rujawski, marszałkował w izbie poselskiej. *Constit. fol. 15.* W roku 1629. kasztelan Łędzki, *Constit. fol. 2.* czterech tysięcy tej ojezynie w gwałtownej potrzebie pożyczyl. W roku 1633. kasztelan Inowrocławski, *Constit. fol. 7.* miał za sobą Zadzikownę siostrę biskupa Krakowskiego. *Okol. tom. 1. fol. 422.* Jerzy i Jędrzej r. 1632. w Rujawskim. Wojciech na Łowieku Łowicki 1648. w województwie Brzeskiem. Alexander Łowecki horodniczy Rujawski, żona Maryanna Tatymirowna. *Constit. 1679. fol. 28.* N. miał za sobą Leszczyńską sędziankę ziemską Sanocką. Łowecki miał za sobą Katarzynę Rudnicką. Są i Łowieccy z Łówek koło Jarosławia. N. umarł r. 1593. darował część swoją kollegio naszemu Jarosławskiemu, siostra jego Cebrowska, wnuk Jan 1681. N. Łowicka Stefana Mieszka małżonka.

Łowieniecki herbu Topor. Paprocki z dawnych przywilejów wspomina Mikołaja z Łowienicy starostą Sandomierskim, którego potomkiem był Maciej za jego czasów, córka jego dostała się w małżeństwo Stanisławowi Zaklicze. Alexander z Łowniec Łowieniecki, cześnik i podstarości Mozyrski w Mińskiem województwie r. 1648. Wacław chorąży Mozyrski. Mikołaj 1576. *Constit. fol. 246.* Jan z Łowienicy sławny rotmistrz, o którym *Bielski* w roku 1376.

Łowiecko herbu Kotwica. Powinna zaś być Rotwica z uchem, w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra strusie, tak go opisał *Kojałow. in MS.* Inni ich zowią Łowikami w Mozyrskim powiecie. Michał Łowiecko 1569. Wawrzeniec Łowika stolnik Mozyrski, syn jego Jan chorąży Mozyrski. Stefan Łoweyko wojski Mozyrski 1589. *Constit. fol. 559.*

Łowkianński herbu Ślepowron, w Wileńskiem województwie. *MS. P. Kojałow.*

Łoyko herbu Wąż stojący do góry w Koronie. Z Polski do księstwa Litewskiego przenieśli się. Przydomek mają Rędziejowscy, albo jak inni chcą Rydzewscy. Z tych dwóch braci rodzonych Paweł i Dominik, pod Rowalowem w okazyi zginęli. Karol Łoyko łowczy Orszański, w Wielkiej-Polszcze

osiadł, prócz córek, synów jego kilku, Felix, Paweł, i Jan w zakonie naszym temi czasy. Antoni Łoyko krajezy Orszański, starosta Bocieśnicki, chorąży Petehorski, deputatem był na trybunał Litewski r. 1724. Żyje w dożywotniej przyjaźni z **Wojnianką**.

N. Łoyko kawaler orderu Ś. Stanisława mąż nauki wielkiej, ojczyźnie zasłużony: są w druku odpowiedzi jego na deklaracye dworów w roku 1773. Napisał dzieło wyborne o monetach. Dwaj bracia jego jeden Józef drugi N. w zakonie Jezuitów. — *Krasicki*.

Łoza herbu Korab, w Rijowskiem województwie. Jerzy Łoza Burkułab Wołoski, otrzymał indygenat w Polsce na sejmie 1607. *Constit. fol. 857*. Jakób w Rijowskiem 1632. Stanisław biskup Argiweński, suffragan Łucki, i oflcyał generalny, proboszcz Olycki, Tykociński, zszedł z tego świata 1639. którego nadgrobek w katedrze Łuckiej. Był na synodzie prowineyalnym Warszawskim 1634.

Łoziński herbu Leliwa. Jacek Łoziński pod Żółkiewskim hetmanem, i Kazanowskim, przez lat ośmnaście doświadczony żołnierz, i innych wielu rycerskim chlebem żyjąc, na sławę robili.

Łoziński herbu Lubicz, z Łozin na Rusi. Michał Łoziński marszałek Litewski do unji Litwy z Koroną wysłany 1564. *Constit. fol. 52*. Tomasz, Prokop, Jan, Szymon, i Hieronim, ludzie żołnierscy. Kazimierz w zakonie naszym temi czasy.

Łuba herbu Lubicz. Patrz wyżej str. 140. gdzie **Luba** (przez omyłkę).

Lubowie są w Wielkiej-Polszcze. Rodzona siostra Alexandra Sułkowskiego pierwszego ministra Augusta III. Króla, elektora Saskiego była za Łubą z której syn N. starosta Stawiszynski. — Antoni kanonik katedralny Poznański. — *Krasicki*.

Łubieński z Lubny herbu Pomian, w Sieradzkim województwie. Jest *in Actis Castrens. Siradiens.* w r. 1525. *resignatio* Lubny, z kąd się ten dom zowie, takby mi się zdało, że w ten czas dopiero, tego imienia nabyli, luboć *Trzebički w życiu Stanisława Łubieńskiego biskupa Płockiego*, wyraźnie pisze, że już dziad Swentosława Łubieńskiego, w owej nieszczęśliwej pod Chojnicami z Krzyżacką kawaleryą batalji, w wielkie wpadł był niebezpieczeństwo życia, z którego jednak szczęśliwie wyszedł, skoro się ślubem obowiązał, dni Sobotne surowym postem obchodzić. Swentosław wnuk jego, mąż Staropolskiej cnoty i pobożności, z Barbary Zapolskiej, Macieja Pstrokońskiego biskupa Rujawskiego siostry ciotecznej, zostawił córek dwie, z tych jedna ksienią rządziła klasztor Ołobocki, druga Małgorzata żyła z Starczewskim. *Kazanie pogrzebow. Ks. Kaczyńsk.* Synów

zaś pięciu: Wojciecha, Stanisława, Marcina, Macieja i Jana. Z tych Wojciech proboszcz Pultuski, kanonik Gnieźnieński i Krakowski, pogardziwszy wyższemi honorami, wszystek się na to udał, żeby był w pokoju służył Bogu, więc uboższym studentom na nauki nakładając, osierociałe panienki do klasztorów wyposażając, jałmużny hojne syjąc, niebo sobie skarbil. Marcin w zakonie Soc. Jesu, filozofji i teologii godnie uczył, najbardziej się jednak enotą Bogu przymilił, kiedy ciało jego po śmierci przez długi czas nieskazane widziano: zszedł z tego świata 1651.

Stanisław biskup Płocki, najprzód proboszcz Gnieźnieński, archidyakon Krakowski, opat Tyniecki, Zygmunt trzeci widząc w nim i niepospolitą naukę, i pióra jego gładkość, biskupem go Łuckim ogłosił, przydał do tego i pieczęć mniejszą koronną, którą jednak nad trzy lata nie trzymał, bo wziąwszy Płocką infułę w roku 1627. spuścił ją, sam się zaś wszystek do rozporządzenia swojej dyecezyi obrócił, dla czego synod złożył, kościoły wizytował, przykładnem życiem do dobrego pobudzał, katedrę Płocką już starością do ruiny nachyloną dźwignął, pędzlem ozdobił, dziewiętnastu księży, którzyby dzień i noc w niej Boga chwalili, fundował; kontrowersyą o grunta Gorznieńskie od antecessorów swoich zaniedbaną szczęśliwie wznieciwszy zakończył, collegio naszemu Pultuskiemu fundacyi przyczynił, gymnasium Noskowskiego przy akademji Krakowskiej, znaczną summą zapomógł: bibliotekę swoją znaczną do katedry Płockiej ostatnią wolą odkazał, kościół na Tyńcu i część nie małą klasztoru wymurował: nakoniec 67 lat przepędziwszy, w roku 1640. na szczęśliwą się wieczność przeniósł, w Płocku z nadgrobkim pochowany. Nauki jego i wytwornego stylu wyszły z drukarskiej prasy dokumenta, w Antwerpji *in fol.* 1643. to jest w pierwszej części, *Brevis narratio profectionis in Sveciam Sigismundi III. Regis Poloniae.* 2do. *De motu civili in Polonia, libri quatuor.* 3tio. *Causae cur Sigismundus Rex bellum Moschis intulerit.* 4to. *De rebus Silesiacis discursus.* 5to. *Responsio ad septuaginta rationes, quibus persuadere quidam nitebatur Polonis, ne se motibus Hungaricis immisceant.* 6to. *Dissertatio de jure Poloniae ad Russicas et Moschoviticis ditones.* 7mo. *Epistola Zolkievii de bello Turcico.* 8vo. *Epistolae de bello Chocimensi ad Pontificem et Imperatorem.* 9no. *De militari confederatione anno 1622.* 10mo. *Responsum ad Protestationem.* 11mo. *Amica Paraenesis od Zamoscium Procancellarium.* 12mo. *Errata Julii Belli Laureae Austriacae Scriptoris.* W drugiej części, 1mo. *Monita de recte gerendo Episcopatu.* 2do. *Vitae*

Episcoporum Plocensium. 3tio. Vita Pstrokonji. 4to. Epistolarum decades tres. 5to. Orationes ejusdem, gratulatoria, et funebres. Annibal Bentivolus kardynał, takie mu przyznał *elogium: Illum Religio Catholica propugnatores acerrimum, eloquentia lumen eximium, Polonicus Senatus prudentiae normam suscepit semper et mirabatur.* Dał był pewną pieniężną summę Rzeczypospolitej, co z wdzięcznością wspomina o nim *Konstytucya 1631. fol. 8.* a do przepisowania ziemskich ksiąg Sieradzkich i Szadzkowskich już starością nadweryżonych, hojne nakłady czynił z bratem swym Maciejem. *Constit. 1633. fol. 50.*

Maciej areybiskup Gnieźnieński i prymas, do której godności w tem Królestwie najwyższej z lekka postępował, kanonikiem albowiem najpierwej był Poznańskim, dalej Gnieźnieńskim i proboszczem Łęczyckim, dalej Krakowskim, i kustoszem Sandomierskim, a na dworze Zygmunta III. Króla Polskiego sekretarzem, i regentem kancelaryi koronnej, tam jak się godnie zasłużył, świadectwo mu daje list tegoż Króla, gdy go na probostwo Miechowskie wynosił, u *Nakiel. w Miechov. fol. 861. Merentur id eximiae virtutes illius, non vulgaris eruditio, ac singulare pietatis studium; Versatus est in nostris et Reipubl. negotiis summa cum laude, talemque se praestitit, et quidvis illi recte committi judicaremus. Est in illo animus viro nobilissimo loco nato, dignus; et quaesita diuturno usu prudentia, sunt aliae praeclarae doctes, ac praecipue in sancta functione obeunda, divinoque cultu propagando, singulare studium.* W tym klasztorze, nie tylko starością chwycając się budynki restaurował, ale i karność zakonną na kapitule generalnej, nowemi ordynaeyami obostrzył, do której żeby był łacniej wszystkich pociągnął, sam wstąpiwszy do tegoż zakonu, podług zwyczaju innych nowicyuszów, najłiehsze usługi, do stołu służąc, w kuchni pomagając, odprawował. Kościół Ś. Barbary przy szpitalu Miechowskim wymurował i uposażył. *Nakiel. f. 908.* z bratem swoim Stanisławem, uprosiwszy u Króla kościół farny Wągezowski w Sieradzkiem województwie *patronatus regii*, kędy przodków jego ciała odpoczywały, a od ojca jego Swentosława, już upadający dzwigniony i ozdobiony, z muru, od fundamentów wyprowadziwszy ten Maciej, przy nim Miechowitów osadził, więc dla nich Prochnę kupiwszy, i czynsz roczny od dziesięciu tysięcy naznaczywszy, na proboszcza i czterech kapłanów tegoż zakonu, którym rezydencyą murowaną wystawił. *Nakiel. fol. 895.* Dla tego, lubo go potem do infuły Kamienieckiej, a potem Chelmskiej posunęła łaska królewska w roku 1620. przecięż go przy pro-

bostwie Miechowskiem utrzymała. I tu się wszystek na przymnożenie czci Boskiej udał; bo najprzód kościół katedralny Krasnostawski, przez różne wojny zdezelowany, prawie z fundamentów wyniósł, kaplicami pobocznymi, i wieżą na facyacie ozdobił, sklepieniem zawarł, filarami utwierdził. Dyecezyą całą wizytował, synod złożywszy, i wiele pożytecznych rzeczy ustanowiwszy, w Zamościu do druku podał. Grabowiecką plebanią do kapituły Chełmskiej za konsensem królewskim inkorporował ze wszystkimi do niej prowentami, żeby z tego rezydujący przy katedrze kanonicy pensyą brali, ordynował. Z Chełmskiego biskupstwa postąpił na Poznańskie, gdzie wymógł u Króla przywilej Poznańskiemu miastu, aby żaden z dyssydentów nie mógł mieć miejsca w magistracie napotem, kościół katedralny po świeżem pogorzeniu reparaował, i dzwon wielki do niego sprawił. Z takim zaś ukontentowaniem wszystkich, tą dyecezyą rządził; że gdy na Rujawską katedrę przesiadać się miał, z sejmiku Śrzedzkiego zgromadzone rycerstwo Wielkopolskie upraszało majestatu, aby go im nie odbierał. Siedząc na Rujawskiej lat dwanaście, Lemburski i Bytowski dekanaty w roku 1638. przyłączył do swojej dyecezyi, OO. Franciszkanów w Smarżewicach u Ś. Anny osadził, tamże pałac biskupi rozprzestrzenił, i manierą lepszą wykształtował, nowy tamże pałac wielkim nakładem wystawił. Kościół katedralny pokrył, i wieżami okazalszy uczynił; ołtarz wielki marmurowy, na którego wystawienie, ostatnią wolą Lipski antecessor jego, wielką sumnę odłożył, że w tej doskonałości stanął, jego znacznemu nakładowi to powinien przypisać, organy tamże restaurował; psalterystów ośmiu, którzyby w dzień i w nocy w tymże kościele śpiewając chwalili Boga, ufundował. Monstrancją szczerozłotą szafirami i dyamentami upstrzoną, statwę także Ś. Macieja apostoła srebrną odlewaną, większą nad łokieć, temuż kościołowi oddał, kształtną kratę do kaplicy Tarnowskiej, dzwon i okna jasne z jego szcudroblowości stały; biskupom Kruświckim marmurowy nadgrobek wystawił. Żeby Ciechociński powiat do dyecezyi Rujawskiej należał, wyrobił to u brata swego Stanisława biskupa Płockiego, co approbował Urban Papież VIII. synod w dyecezyi swojej złożywszy w roku 1641. podał go do druku, kędy świątobliwemi prawami duchowieństwo swoje określił. *Damalew. in Vit. Episc. Cujav. in variis locis.* Siedmdziesiąt lat i jeden w żywej starości przepędziwszy, od Władysława IV. Króla Polskiego prymacyalną godnością uczczony, i tu dobrego pasterza powinność wypełnił, sam albowiem przez się wielką część obszernej dyecezyi swojej zlustrowawszy, drugą przez

archidyakonów, synod dyecezański złożył, w rok potem prowinenyalny, na którym 300 kapłanów zasiadało na sali w Uniejowie, to dziwna, że dopiero gdy się synod skończył, a architekt, który ją stawiał, podskakiwał na niej, ciesząc się, że taki gmin ludzi tam naciśnionych utrzymała, wszystko się powaliła, i obiedwie mu nogi zdruzgotała. B. Bogumiła relikwie w cynową trumienkę zebrał, i do publicznej weneracyi wystawił; kościół Kamiński w kollegiatę przerobił. Bartłomieja Nigrina sławnego kalwinistę, kościołowi Bożemu pozyskał. Przy katedrze Gnieźnieńskiej dwie wieże postawił, kaplice odnowił i miedzianą blachą pokrył: fundował przy kaplicy swojej, aby msza święta o Matce Boskiej codzień przez dwunastu kapłanów śpiewana była, kupiwszy wieś Bliżyce dla nich; monstrancją tamże sprawił szczerozłotą. Fabrykę kościoła Warszawskiego OO. Karmelitów bosych znaczną summą zapomógł. Kaplicę Najśw. Matki w Częstochowie wielkim nakładem rozprzestrzenił, i pozorniejszą z wszelką wygodą wystawił, do której od siebie dedykowanej, obraz Maryi Panny wprowadził 1644. znać i po herbie jego na odrzwiach marmurowych. Uniejowski kościół rozprzestrzenił. Kollegiatę Łowicką z fundamentu zaczęłą, starą zwaliwszy, wspaniałą, w tę formę, w której ją teraz widzimy, wymurował; a że mu śmierć do dokończenia jej przeszkodziła, dla tego wszystek koszt na to, przy exekutorach testamentu swego zostawił. Nadto, kościół w Bełchowie na cześć Ś. Macieja, kaplicę w Łyskowicach, dwór w Rampinie i w Chroślinie wystawił, Uniejowski zamek restaurował, Gnieźnieńskiego przyczynił. Na erekcyą szkół naszych Kaliskich dziesięć tysięcy wysypał, a że za żywota jego nie stanęły skończone, więc z woli jego ostatniej, jedenaście tysięcy odliczono, dwa tysiące zaś tamże na kościół, a na fabrykę kollegji pięć tysięcy. Relikwiom Ś. Wiktorji Panny i Męczenniczki w kaplicy Uchańskich, marmurowy ołtarz postawił. Bramę w Łowiczu ku OO. Bernardynom wymurował, co jego herb tamże pokazuje. Maryą Ludowikę, żonę Władysława IV. koronował. Podczas zakłóconej w interregnum ojczyzny, pięknie, zgodnie, i rozsądnie ją vice-rex piastował, i Jana Razimierza na tron Polski obrawszy, koronę mu na głowę włożył, a za jego szczęśliwe na Państwie powodzenie, w Częstochowie bogatą wotywę złożył. Siostrze swojej księżni Ołobockiej, marmurowy nadgrobek wystawił. Matkę swoją już biskupem będąc, braci rodzonych, na ramionach swoich wniósł do grobu: aż też i sam w dobrej starości, to jest, wieku swego 81, nie mniejszych, tak w kościele Bożym, jako i w ojczyźnie, zasług, dług śmiertelności wypłacił,

w roku 1652. biskup i świętobliwy i wielkiego rozsądku. O nim powiedział Urban VIII. Papież, *In Polonia multi sunt Praelati, solus Mathias est Episcopus*. Niespracowany, tak w święceniu księży, kościołów i inszych obrządków odprawowaniu, choć już w zgrzybiałej starości. Na domowych swoich ludzki, gdy którego słówkiem jakim uraził, nie wstydział się przeproszać go. Nigdy do stołu nie siadł, żeby był uboższego jakiego nie nakarmił; krewnych swoich nie bogacił, ale na uboższą szlachtę siłą spendował, nakładając im na nauki w Rzymie, których wielką liczbę, i tam, i gdzie indziej, sustentował. Na Pseudopolityków główny nieprzyjaciel. Zadnego dnia nie opuścił, żeby był książki duchownej nie czytał; miał na jego pogrzebie kazanie książę Czartoryski, natenczas biskup Poznański, drugie Kaczyński Soc. Jesu, z którego tu niektóre rzeczy przytaczam. Nad to pisali o nim, *Damalew. in Vit. Episc. Cujav. et Archiep. Gnesn. Janczyński in MS*. Słyszałem, że podczas burzy Szwedzkiej, pierwszej w Polsce, łupieżce kościelni chcieli mu pierścień biskupi z palca zdejmować, ale tak ścisnął trup ów rękę, że mu go żadną siłą odjąć nie można.

Jan, syn piąty i najmłodszy Swentosława, a brat rodzony wżwyz wspomnianych, mąż dowcipu bystrego, i umiejętnością praw ojczystych zalecony, z Zofji Wyleżyńskiej, syn jego Wojciech, w roku 1643. stolnik Sieradzki i deputat na trybunał koronny. *Jansonii Elogia*. W roku 1648. już chorąży Sieradzki, a w następującym roku kasztelan Sieradzki, i starosta Przedecki, brat jego Hieronim umarł w r. 1644. on zaś z Gorskiej wojewodzanki Mazowieckiej spłodził pięć córek, Olszowską podstolinę Kaliską, Donhoffową miecznikową Łęczycką, Siemianowską sędzinę Wieluńską, Zofią Mączyńską starościncę Klonowską, umarła 1692. i piątą zakonnicę Ś. Franciszka, synów zaś dwóch, Stanisława kanonika Krakowskiego, i Macieja, kwitnął jeszcze w r. 1690. Zygmunt najprzód stolnik Sieradzki 1649. pod który czas żonie swojej Maryannie Trojanowskiej herbu Szeliga, nadgrobek marmurowy wystawił w Piotrkowie w kościele OO. Franciszkanów; druga żona jego Opacka Hieronima Opackiego wojewody Derpskiego, z której ten Zygmunt już chorąży Sieradzki zostawił córkę jedną, i syna Kazimierza, ten z kanonika, suffragana, i administratora, *sede vacante*, Krakowskiego, najprzód biskupem Chełmskim urosł, i opatem Czerwińskim, zastał kościół swój katedralny Krasnostawski, przez inkursyę Moskiewskie i Kalmuckie złupiony, przetoż do niego dwanaście kielichów, na cześć dwunastu apostołów, pod których honorem ta katedra założona, do niego oddał, i inny

apparat kościelny sporządził, Organami, posadzką ozdobiwszy go. Za konsensem Króla Augusta II. Rubieszowską plebanią, do kapituły inkorporował: wkrótce potem na Krakowskie biskupstwo postąpił, gdzie wieżę przez wichry obaloną, wielkim nakładem przy katedrze swojej postawił. Na nędznych miłosierny pasterz, których pod czas Jubileuszu wielkiego w Krakowie, a potem podczas powietrza, hojnie podejmował, zszedł z tego świata w roku 1720. Bogusław najprzód podstoli koronny, a temi czasy gdy to piszę, kasztelan Sandomierski, żona jego Teresa Bielińska marszałkowna wielka koronna, z tej syn jeden kanonik Krakowski, drugi starosta Ojcowski, trzeci N. i córki, Maryanna była za Tomaszem Zamojskim ordynatem umarła 1736. i Izabella. Ignacy synowiec rodzony biskupa Krakowskiego zda mi się z Maryanny Leszczyńskiej sędzianki ziemskiej Sanockiej urodzony, miał za sobą Salomeą Bogucką, wdowę po Kozierowskim, był i brat jego młodszy. Władysław scholastyk Krakowski, deputat na trybunał koronny 1738. N. była za Radolińskim kasztelanicem Krzywińskim. N. Jana Chwaliboga łowczego Wołyńskiego małżonka. Prócz tych, wielu temi czasy godnych ludzi z tego domu w Wielkiej-Polszeze, że nie mam informacyi, tu nie kładę.

Linia familji Lubińskich posiadająca dziś tytuł hrabiów pochodzi od wzmiankowanego już w *Niesteckim*, Macieja starosty Wągezowskiego, syna Wojciecha kasztelana Sieradzkiego. Maciej był ożeniony z *Radolińską* kasztelanką Krzywińską i spłodził dwa dzieci; zjadł liczne rozgałazienie imienia. Syn jego także Maciej łowczy Sieradzki kilkakrotnie był deputatem na trybunał koronny i posłem z wojew. Sieradzkiego. Miał za sobą Maryannę *Stokowską*. Umarł na grassującą wtedy zarazę mając lat 36; zostawił małoletnich synów, Władysława i Floryana. Wychował tych młodzieńców stryj ich Alexander kasztelan Gnieźnieński. Władysław arcybiskup Gnieźnieński prymas wstąpił na tę godność z arcybiskupstwa Lwowskiego, po Komorowskim, pierwszej będąc przez wiele lat pisarzem koronnym pod czas bezkrólewia po śmierci Augusta III. w nader krytycznych ojezyny okolicznościach dał dowody nieskażonego serca i wypełnił chwalebnie obowiązki urzędu swojego. Stanisława Augusta Króla nominował i potem z zwykłemi obrządkami koronował w Warszawie. W dycezyi ile słabość zdrowia dozwolić mogła pasterskie obowiązki wykonywał wielokrotnie sam do ludzi każąc, w kollegiacie Łowickiej. — Pałac w Skierniewicach wielkim kosztem odnowił i uczynił okazałym. — Kościół katedralny w Gnieźnie za czasów jego pogorzwały, jego kosztem po większej części z renowany. Umarł w Warszawie roku 1764. — Jest w druku przez niego wydana gdy był jeszcze pisarzem koronnym geografia, pod tytułem: *Świat we czterech częściach, in folio*. Są także w druku jego mowy niektóre i kazania. — Floryan wojewoda Poznański młodszy brat Władysława prymasa, przez wiele lat urząd pracowity przy try-

bunale Piotrkowskim pisarza ziemskiego Sieradzkiego sprawując został nareszcie wojewodą Poznańskim po Stanisławie Potockim; mianował go August III. kawalerem orderu Orła białego. Była za nim Bogumila *Walcwska* kasztelanka Rozpirska. Umarł Floryan w roku 1761. przeżywszy syna Celestyna i zostawując tylko małoletniego wnuka Felixa Władysława pod opieką brata pry-masa.

Zmarły w kwiecie wieku Celestyn szambelan Augusta III. miał za sobą Paulę *Szembekówną* córkę generała Marka Szembeka. Ta po zejściu Celestyna Łubieńskiego była za Potockim, a potem za Ogińskim wojewodą Trockim, i miała prócz syna Felixa Łubieńskiego z drugiego małżeństwa Prota Potockiego, a z trzeciego Michała Ogińskiego wielkiego podskarbiego Litewskiego.

Felix Łubieński urodzony w roku 1758. dziś ma lat 83. i licznych ogląda prawnucząt. W roku 1778. był posłem pod łaską Tyszkiewiczza i dostał w tymże roku order S. Stanisława. Potem starosta Nakielski i poseł na sejm czteroletni, wybrany przez sejm do komissy dyplomatycznej, był naznaczony komissarzem narodu przy wojsku, przy generale Rościszce. W roku 1791. został kawalerem orderu Orła białego. Po podziale kraju wybrany od województw Wielkopolskich na poselstwo do Króla Pruskiego, wyjednał uwolnienie więźniów politycznych, dawszy się naówczas poznać Królowi udarowany został wstęgą Orła czerwonego, a potem w roku 1798. przy koronacyi nowego Króla tytułem hrabiowskim. Przy nadaniu hrabstwa, przydano mu do herbu rodzinnego Pomian, herby familiów skojarzonych, to jest ks. Sanguszków, Bielińskich i Szembeków. — Wr. 1806. Felix Łubieński był wysyłany od kraju do Napoleona i został prezesem dyrektoryatu za komissy rządzącej; na tym urzędzie będąc kierował wydziałem wyznań i sprawiedliwości. Przez czas księztwa Warszawskiego był ministrem sprawiedliwości. Wprowadził do księztwa kodex Napoleona, założył szkołę prawa, darował krajowi bibliotekę która była zawiązkim biblioteki publicznej. Od roku 1814. usunął się od interessów publicznych. Zoną jego Tekla *Bielińska*, dama krzyża gwiazdzistego (dame de la croix étoilée) córka pisarza wielkiego koronnego i Krystyny księżniczki *Sanguszkówny*, wnuczka w. marszałka Bielińskiego, dała mu dziesięcioro dzieci. Córka trzy: Maryą za Maxymem Skarzyńskim, Paulę za Morawskim, Różę za Sobańskim, i synów siedmiu:

1. Franciszek, ten najprzód z *Milkowską* miał syna Razimierza ożenionego z Maryą hr. *Kraśińską*, powtórnie małżeństwem z Pauliną *Potocką* córką Seweryna Potockiego, miał syna Seweryna ożenionego z hr. *Jezierską*.
2. Tomasz, generał wojsk Polskich i kasztelan Królest. Polskiego, ten pojął w małżeństwo Konstancją hr. *Ossolińską* i ma potomstwo córkę Adelę i syna Leona.
3. Piotr prezes towarzystwa kredytowego ten z Barbarą *Szymanowską* starosty Wyszogrodzkiego córką ma potomstwo, córki: Anielę Swidzińską, Maryą i Klementynę, i synów trzech: Felixa ożenionego z *Dzierżbicką*, Eustachego i Pawła.
4. Jan, ten z Anną *Klicką* ma potomstwo, synów dwóch: Stanisława i Władysława, córki: Ewelinę Popielową i Amelią.

5. Henryk, rada stanu i wiceprezes Banku Polskiego, ten z Ireną hr. *Potocką* Jana hr. *Potockiego* córką ma potomstwo synów czterech, Edwarda, Tomasza, Konstantego, Juliusza i córkę Maryą.
6. Tadeusz, prałat stolicy apostolskiej, pierwiej zaś służył w wojsku Polskiem odbył kampanią 1812. r. jako officer i został zaszczycony krzyżem wojskowym.
7. Józef, osiadły w księztwie Poznańskim, z Józefą *Pruską* ma liczne potomstwo. —

Wyżej przez *Niesieckiego* wspomniany Bogusław kasztelan Sandomierski, miał prócz trzech synów wymienionych, dwie córki, jedną za Salmourem druga Maryanna za Lubomirskim. Trzeci zaś syn Bogusława N. starosta Lelowski miał cztery córki Annę za Łętowskim; Teresa i Urszula pannami umarły i Konstancją za Rossowskim podskarbin koronnym. —

W niezaprzeczonem, acz odległym pokrewieństwie zostają z familią hr. Łubieńskich, Łubieńscy po województwie kaliskiem i Poznańskim rozproszeni i wszyscy pochodzą od Macieja starosty Węgrzowskiego, syna kasztelana Sieradzkiego. Od tego zaś czasu rozdzielają się od głównego szczepu. Do tych należy Jan Łubieński, rada stanu, wdowiec po Zajączkowej: Adam sędzia appellacyjny: Józef Łubieński właściciel Budziszewa w księztwie Poznańskim, ożeniony z *Bojanowską*, i wielu innych.

Są jeszcze Łubieńscy na Litwie, w Gallicyi, a nawet i w Królestwie, i jakkolwiek są szlachtą i herbu Pomian używają, niewiadomo nawet im samym w jakimby związku zostawali z hrabiami Łubieńskimi. — *Z dokumentów nadesłanych wydawcy.* —

Łubnicki herbu Rola. Maciej Łubnicki kupił u Jędrzeja Szafranca starosty Lelowskiego Pieskową Skagę z przyległościami, miał i w Łęczycykiem województwie swoje dobra, umarł bezżenny w roku 1626. po nim brali sukcesyją siostrzeńcy jego Pukarzewsey, Brzesey, Sońnicy: póty *Baran*. Z tego domu jedna, że była za Dobrogostem bratem rodzonym S. Wojciecha biskupa i męczennika, piszą nasi genealogistowie.

Łucki herbu Sas, w województwie Ruskiem, Mateusz Łucki 1632. N. Łucka była za Szymonem Choryńskim herbu Abdank, koło roku 1560. *Paprocki pod herbem Abdank.* Jan i Józef w zakonie naszym temi czasy.

Łuczycki herbu Nowina, w Krakowskiem województwie. Jan Łuczycki w Rawskiem 1632. Piotr 1705. w Krakowskiem. Anna była za Hieronimem Czernieckim. *Krzykowski Kazanie Łódź do portu,* i *Baranow.* twierdzi, że są tego herbu, luboć *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Krzysztof szcudroblivy na kollegium nasze Krakowskie Świętego Piotra roku 1645. *Histor. Colleg.* Zygmunt roku 1663. *Acta Castren. Cracov.*

Łudzicki herbu Grzymała, w Ruskiem województwie. Wojciechowi Łudzickiemu dla zasług jego w ojczyźnie znacznych, na wykupno z niewoli żony jego i dzieci pewną summę wyliczyć kazała Rzeczpospolita z skarbu swego, przez *Konstytucyą* 1616. *fol.* 18. był potem wojskim Trembowolskim. Prokop i Marcin w województwie Ruskiem 1632.

Ługowski herbu Drzewica. Krystyna Ługowska Stefana Podlodowskiego małżonka. Jan archidyakon Łowicki, Łęczycki Wieluński kanonik, umarł 1641. którego nadgrobek w Łowiezu z tym herbem, był w prawie duchownem znacznie biegły.

W r. 1778. Franciszek Ługowski cześnik Sierpski. — *Krasicki*.

Ługowski herbu Lubicz, w Łukowskim powiecie. Stanisław Ługowski mąż rycerski umarł 1612. z Gołuchowską podkomorzanką Sandomierską, Jędrzeja córką, spłodził te córki, Niemścinę Kulinę, Mikołaja Niemsty Ruli żonę: Laskowską instygatorową koronną i wojską Oświęcimską: Sułowską, Jana Sułowskiego małżonkę, i syna Alexandra, ten pojął Elżbietę Stadnicką z Zmigroda Jana córkę, z którą miał syna Jana i dwie córki, jedna z nich była za Mikołajem Jordanem podkomorzym Krakowskim; po Stadnickiej ponowił śluby z Zofią Jordanówną Stanisława Jordana podkomorzego Krakowskiego córką, którą Borkowna urodziła. *Baranow*. Alexandra starosty Lelowskiego, męża wojennego córka Barbara, Jana Męcińskiego z Kurozwęk małżonka, umarła 1662. uczyniwszy pewną fundacyą na kościół. *Stawicki*. Elżbietę de Lugo wspomina *Starowol. in Monumen. fol.* 677. Felicyan miał za sobą Cikowską. Stanisław w Lubelskiem 1648. O Ługowskich herbu Junosza, piszą nasi genealogistowie, ale tego herbu tylko jeden zażywał, Szymon Ługowski proboszcz Miechowski, nominat Przemyślski 1583. wszakże ten z ojca Szaniawskiego urodzony, dla tego herb Ojcowski Junosza nosił. Ługowskim się zaś nazwał, przez respekt, że mu ci nakładali na nauki w młodszym wieku. *Nakiel. u Miechow. fol.* 685. niżej zaś *fol.* 719. powiada, że ten Szymon, Stanisławowi i Janowi Ługowskim, pokupił te dobra, Korzkiew pod Krakowem, i do niego wsi te: Grembenice, Maszyce, Januszowice, Biały kościół, Chochoł, Brzozówkę, Szcymiki, Ronary, i inne dobra w innych województwach; tego zaś zdania był ten autor, że Ługowscy, idą od przodka Wiskiem nazwanego, który koło roku 1281. mężnie wojując z Leszkiem Czarnym ksiąźciem Polskim Litwę i Jadźwingów, od niego, w nadgrodeń wziął dobra Ługi, od których Ługowskiemi sukcesorowie jego są przezwani, i z herbem Lubicz. Szymon w zakonie naszym

rządził kollegia Grudziądzkie, Luckie i Kaliskie, umarł 1733. we Lwowie. Są jego książki w druku, 1mo. *Devotum animae otium per Quadragesimam et Paschale tempus Sandomir* 1723. in 8vo. 2do. *Via ad salutem, aeternam ad instructionem juventutis* 1724. Lublini in 8vo. 3tio. *Monita spiritualia selecta ex Ludovico de Ponte Soc. Jesu, ascetice cancionatorie explanata* Varsaviae 1723. in 4to.

Ł U K

H E R B.

Ma być w czerwonym polu łuk napięty, z strzałą do góry prosto wyręchtowaną, w helmie trzy pióra strusie. Tak go opisują *Paproc. o herbach* f. 582. *Okol. tom. 2. f. 207. MS. Ks. Kojatow.* Tym się herbem pieczętują:

<i>Ejdziatowicz,</i>	<i>Koszarzewski,</i>	<i>Rodziewicz,</i>
<i>Kamiński,</i>	<i>Narkiewicz,</i>	<i>Tur.</i>
<i>Kierszański,</i>	<i>Piskarzewski,</i>	

Przecież Kamińscy nie do góry, ale nad dół tak strzałę jako i łuk obracają, a Koszarzewscy nad łukiem i strzałą do góry wyciągnionemi, kładą podkowę z krzyżem jednym, na barku podkowy, która zda się opasywać łuk i strzałę.

Łukański patrz **Pawłowicz.**

Łukaszewicz, w Nowogrodzkim województwie. Paweł Łukaszewicz 1648. Są i Łukaszewscy z których Eliasz kwitnął 1662. N. była za Stefanem Zahorowskim kasztelanem Wołyńskim.

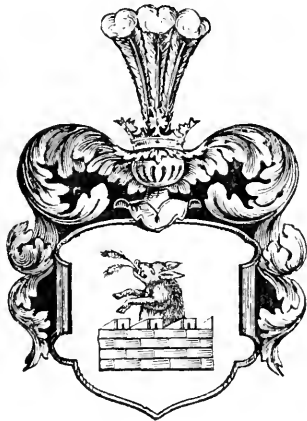
W roku 1778. Ignacy Łukaszewicz miecznik Starodubowski. — *Krasicki.*

Łukawski herbu Nieczuja, w Sandomierskim województwie.

Łukawski herbu Radwan, w ziemi Sochaczewskiej. Stanisław i Jakób Łukawski w Podlaskim województwie podpisali elekcyą Władysława IV.

Łukawski. Jan Stanisław Leszczyk Łukawski, dla męztwa swego zasłużył sobie być policzonym między rycerstwo Polskie. *Constit.* 1662. *fol.* 40.

ŁUKOCZ

HERB.

Powinno być pół wieprza dzikiego, w prawą tarczy pyskiem obróconego, z muru niby wypadającego, w pysku trzyma dwa kłosy pszenne, na helmie trzy pióra strusie. Pole tarczy powinno być błękitne, luboć według *MS. o Famil. Pruskich*, jest w kaplicy na zamku Świeckim na podniebieniu kopersztych jego w czerwonym polu. *Paproc. o herb. fol.* 507. *Okol. tom.* 2. *fol.* 208. *Kojałow. in MS.* Herb ten nabyty w okazji pod Gniewem w Prusiech, gdy albowiem to miasto oblężeniem ściśnięto: przyjaciel jednemu z oblężonych konfidentowi swemu, przez mur wieprza podał, włożywszy w pysk jego kłosy i list pytający się go, czyby im to oblężenie ciężkie było, i czy im na żywności nie zbywa, odpowiedział, że mamy co jeść, ale jeżeliby miasta chcieli dostać, tedy radził im i pokazał, z której strony szturm do niego przypuściwszy, snadno go opanować mieli. Czem ostrzeżeni, skoro tak uczynili, a sztuka się nadała, ten który wytknął miejsce i sposób takowy, tym herbem nadany. Zażywają go zaś Łukoscy, z których Jan Łukoski w księstwie Litewskim osiadł. Reinhold poseł Upitski w województwie Trockiem 1648. N. Łukocki miał za sobą Rembowską.

Łukomski herbu Doliwa. Tego był herbu Jędrzej Łukomski archidyakon Krakowski, Kujawski, i Sendomierski kanonik, osobliwszej szczodroblowości na kościół Krakowski Ś. Piotra, kędy po śmierci złożony, temuż miejscu bibliotekę swoją, ostatnią wolą odkazał, na ubogich hojny. *Nakiel. in Miechov. f.* 118. *Pigłowski elogia, Cichoc. Alloq.*

Oscen. lib. 3. cap. 15. umarł 1637. dwa lichtarze srebrne wielkie katedrze Krakowskiej darował, są w druku jego pisma: Imo. *Obrona używania pod jedną osobą Sakramentu. Cracov. in 4to 1619.* 2do. *Nauka dobrego i szczęśliwego umierania, z Bellarmina na Polski język przetłomaczona 1621. in 4to Cracov.*

Łukomski herbu Drya, w Wielkiej-Polszcze. Stanisław Łukomski kanonik Poznański zrodzony z matki Wołińskiej, mąż na nędzne sieroty miłosierny. Jan sędzia kapturowy Poznański, poseł na sejm, i deputat 1697. podpisał *pacta conventa*. Katarzyna Walentego Kierskiego małżonka. N. Zygmunta Koszutkiego. Barbara Stanisława Czyżewskiego. Prócz wielu teraz żyjących: żyje Łukomski wielki i świątobliwy opat Łędzki, i synowiec jego, opat Koprzywnicki.

Łukomski herbu Prawdzie. Wojciech Łukomski Prawdzie w ziemi Sochaczewskiej tak podpisał elekcyą Jana III.

Łukomski kniaź herbu Roch, z tą tylko różnicą, że we środku lilji kładą krzyż na wierzchu, ten im herb przypisuje *MS. Ks. Kojatow.* i przydaje: niewiem, prawi, czemu ich *Okolski* położył pod Jastrzębcem, osobliwie *t. 2. f. 206.* gdzie na piersiach Orła, herb Jastrzębiec wyrażony. Używają według *Kojatow.* i Pogoni Litewskiej, że idą z siostry Jagiellowej. Dom dawny i zacny. Kiedyś Połockie i Łukomskie księztwa trzymali, ale Jędrzej Wigunt brat Jagiella, gdy ten na tron Polski brał inauguracyą, zniósłszy się z Konradem Kolnerem mistrzem Krzyżackim, gwałtem w Łukomli zamku dobywszy, wyzwał ich z tego dziedzictwa, luboć Jagiello wkrótce to odebrał. *Stryjkow. lib. 13. fol. 476.* Jędrzej kniaź Łukomski i Starodubowski, którego córkę Maryą, pojął za żonę Witold wielki ksiązę Litewski. *Stryjkow. fol. 547.* Jędrzej chorąży Połocki 1564. poseł na sejm Warszawski do dokończenia unji Litwy z Koroną. *Constit. fol. 52.* *Okolski* go pisze wojewodą Nowogrodzkim. Konstantyn kniaź Łukomski rotmistrz sławny pod Ulą r. 1568. Turowla swym pułkiem Kozackim pod Moskwą dobył 1579. Łukomska księżna Jana Radziwiła kasztelana Trockiego, marszałka i hetmana małżonka, koło roku 1530. *Geneal. Radziwił. N.* była za Teodorem Sapięgą. *Histor. Sapiieh. par. 2. fol. 9.* N. kniaź Łukomski, miał za sobą Teodorę Drucką Sokolińską. *Ibidem par. 3. fol. 22.* Borys sędzia ziemski Orszański, spłodził dwóch synów, Iwana fundatora w Łukomlu OO. Franciszkanów, i Wasila. Iwan, którego syn Roman

dziedzie na Szczydacie. *Constit.* 1609. *fol.* 928. Fiedor podkomorzy Orszański. *Constit.* 1609. *fol.* 911. Fryderyk z dysydenckich rodziców urodzony, błędy ich odrzucił. *Solicov. Com.* *fol.* 113. *Annuae Poloc.* 1578. Samuel Eustaehi skarbnik Orszański, mąż wielec odważny, rotmistrz i pułkownik szczęśliwy, przeciw Moskwie i Kozakom, zostawił potomstwo: fundował w Połockiem pod Ułą 00. Dominikanów, co approbowała *Konstytucya* 1678. *fol.* 15. Teodat z sejmu 1670. komissarz do podziału Łojowa i Lubecza na zasłużonych żołnierzy: *Constit.* *fol.* 11. był podczaszym Mińskim 1674. żona jego Izabella Bychowiczowna, córka Klara. Helena Drucka Horska Łukomska. Teodora sędziego ziemskiego Witebskiego wspominają *Konstytucye* 1678. *fol.* 20. i 1690. *fol.* 17. Alexander 1674.

Łukowski herbu Dołęga w Kujawach. Michał Łukowski 1696. N. miał za sobą Annę Koczorowską.

Łukowski herbu Jelita, w Krakowskiem województwie. Z tych Jan Łukowski pisarz ziemski Krakowski, miał za sobą Zofią Palczowską herbu Szaszor, syn jego z niej, Alexander pisarz ziemski Krakowski, posłował na sejm 1627. *Constitut.* *fol.* 13. i 1629. *fol.* 16. z Katarzyną Witowską, córką Stanisława Witowskiego chorążego Łęczyckiego i Wielkorządcy Krakowskiego, a potem kasztelana Brzezińskiego, żył bezpotomnie. Brat jego Remigian opat Czynycki: trzeci ich brat w potrzebie w Wołoszech zginął. Siostry zaś ich rodzone, te były, jedna za Janem Łachowskim, druga Barbara za Wacławem Chwalibogiem, trzecia Konstancya. Póty *Baranow.* Nie wiem czy tu należą, Mikołaj z Łukowc chorąży Ciechanowski 1496. *Statut. Mazowiec.* *fol.* 110. Jan kanonik Poznański 1485. *Acta Synodi.* Jan podczaszy Wyszogrodzki w ziemi Dobrzyńskiej 1674. N. Łukowska Jędrzeja Dziewanowskiego małżonka. Władysław 1651. *Acta Castren. Cracov.*

Łuniewski, w Podlaskiem województwie. Gregorz Plewa Łuniewski 1648. i Walentyń 1674. Jadwiga była za Mateuszem Peplowskim.

Antoni Łuniewski pisarz grodzki Drohicki i Tomasz z ziemi Mielnickiej, Michał, Wiktoryń, Jan, Andrzej z ziemi Bielskiej, podpisali elekeyą Stanisława Augusta Króla. Wincenty archiwista ziemstwa Żytomiersk. Karol Łuniewski mierniczy Drohicki 1792. roku. — *Heraldyka Wielądka.*

W r. 1788. Paweł Łuniewski mierniczy Podlaski. — *Krasicki.*

Łupiński herbu Ślepowron. Łupiński w roku 1638. pod Starczem w okazyi z Kozakami poległ, a syn jego także

ciężko raniony. *Okolski Diarium*. Floryan miał za sobą Teresę Brzezińską herbu Trąby. N. Łupińska była za Kazimierzem Rutkowskim.

Łuszczewski herbu Grabie, w województwie Mazowieckiem. Stanisław Łuszczewski w ziemi Sochaczewskiej, Marcin w ziemi Zakroczymskiej. Wojciech w Wyszogrodzkiej, podpisali elekcyą Jana III. N. stolnik Zakroczymski 1704. *Confoeder. Sandom.* Katarzyna Łuszczewska Jana Kobylnickiego cześnika Wyszogrodzkiego małżonka. N. sędzia Ciechanowski 1731. N. miał za sobą Jarzyniankę, wdowę po Łagonie chorążym Zakroczymskim, i z niej córkę. Waleryan najprzód stolnik a potem kasztelan Sochaczewski, umarł 1739.

Łuszczewski herbu Nałęcz. Paprocki o herbach fol. 543. Łuszczewskich Nałęczów familią, już w męskiej płci zeszlą, być twierdzi. Dwie tylko siostry rodzone, za jego czasów żyły, jedna Maryna Jerzego Strusia kasztelana Halickiego, starosty Braclawskiego, druga Katarzyna, Trzeińskiego, małżonki: atoli jeszcze i temi czasy kwitną w województwie Bełzkim, w powiecie Horodelskim. Stanisław dziedzic na Łuszczowie koło roku 1474. z Barbary Chyżowskiej, spłodził trzech synów, Pawła, Jerzego, i Floryana, temu Zamojska powiła syna Prokopa, ten z Radomskiej, miał syna Waclawa, który z Konicpolskim hetmanem służąc, zginął w okazyi: dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Kocięką, z której był syn Stanisław, drugi raz z Czarnęką 1609. z tej synów dwóch, Marek *sterilis*, zabity w pierwszą Szwedzką pod Warszawą na Pradze, pułkownikiem będąc w rejmentcie; i Alexander także bezpotomny, zginął między Pawołoczą i Trylisami w okazyi z Chmielnickim. Stanisław zaś z Leszczyńskiej podczaszanki Liwskiej, zostawił syna Bazylego Władysława, jest o nim *Konstytucya* 1685. *fol. 14.* gdzie w rekompensę zniszczonych dóbr jego na Podolu; przez przechody żołnierskie, kazała mu Rzeczpospolita pewną summę wyliczyć, był viceinstygatorem koronnym, pierwsza żona jego Wyżdżanka, druga Truskolaska podkomorzanka Halicka: z tej synów dwóch: Józef cześnik Bielski, którego z Chłopickiej syn Dominik, drugi Franciszek chorąży Trembowolski poseł na sejm 1738. teraz kasztelan Sochaczewski, którego z Jelowickiej chorążanki Buskiej, córka Salomea, i syn Władysław cześnik Kołomyjski.

N. Łuszczewski starosta Żydaczewski miał za sobą *Rozwadowską* kasztelankę Halicką, ta po jego śmierci poszła za Ignacego Woroniecha starostę Ostroskiego. Siostra jego wydana za Mikołaja Stadnickiego kasztelana Kamienieckiego. — Jan w roku 1788.

podstoli Mszczonowski. — Franciszek wojski. — *Przypisy Krasickiego.*

Pomimo tych familij Łuszczewskich, znajdują się jeszcze jedna, Łuszczewskich *Korczaków*, dziś znacznie rozrodzona, i licząca od dawna, nie mało ludzi znakomych i wysokie urzęda w kraju posiadających. Niewiadomo z jakiej przyczyny *Niesiecki* bynajmniej o niej niewspomniał, a raczej, niektórych z niej z innemi pomięszal. Otrzymaawszy dowodną wiadomość o tej familji, zamieszczam ją, jak następuje:

Łuszczewski herbu Korczak. Od początku 16. wieku, kiedy rodziny w Polsce zaczęły od posiadanych dóbr stale przybierać nazwiska, znajduje się wiadomy ciągły szereg przodków w familji Łuszczewskich.

Genealogia rodziny Łuszczewskich w linii Jana Pawła Hrabi Łuszczewskiego, ministra spraw wewnętrznych itd. jako niżej.

- I. Stanisław *Korczak* na Łuszczewie w ziemi Sochaczewskiej osiadł Łuszczewski, na *Krocze* w ziemi Zakroczymskiej, na Umiałowie w ziemi Warszawskiej dziedzic, około roku 1531. żyjący, Królów Zygmunta I. i Zygmunta Augusta sekretarz i mąż rycerski, zostawił dwóch synów Erazma i Mikołaja. — Co zaświadczać działy dóbr ojczystych pomiędzy temiż braćmi zdziałane *in Curia Regia Varsaviensi Sabbatho post festum S. Floriani marth. A. D. 1589.*
- II. Erazm z Heleną *Wolińską* spłodził synów pięciu: Tomasza, Andrzeja, Stanisława, Jakóba i Stefana. — Co potwierdzają działy między temiż uskutecznione w grodzie Warszawskim, *Sabbatho post festum Omnium Sanctorum A. D. 1612.*
- III. Tomasz najstarszy z braci, miał syna Stanisława.
- IV. Stanisław z Jadwigą *Gluchowską* spłodził Alexandra Piotra dwóch imion. Co dowodzi dokument *in Curia Regia Varsaviensi feria sexta post Dominicam Jubil. proxima A. D. 1681.*
- V. Alexander Piotr cześnik ziemi Sochaczewskiej ożeniony z Alexandrą *Jarzynianką* herbu *Trzaska*: co zaświadcza tranzakcyja w tymże grodzie Warszawskim, *feria sexta pridie festi Transfigurationis Chr. Dmni anno 1701.* — z nią miał syna Piotra.
- VI. Piotr stolnik i sędzia grodzki Zakroczymski, pojął za żonę Ewę *Łączynską* herbu *Nalęcz*, Jana Franciszka Łączynskiego podstolego Łatyczewskiego i Zofji Anny *Lasockiej* herbu *Dolega* podkomorzanki Dobrzyńskiej małżonków córkę. Co potwierdza dokument *in Curia Regia Varsaviensi A. D. 1729.* zapisany. — Zostawił syna Michała.
- VII. Michał *Korczak* na *Łuszczewie* Łuszczewski stolnik ziemi Sochaczewskiej (patrz dokument *in Castro Sochaczoviensi feria secunda post festum SS. Fabiani et Sebastiani Mart. proxima A. D. 1720.*) zaślubiony z Cecylią *Zembrzuską* herbu *Topor*, Jakóba Karola *Zembrzuskiego* sędziego grodzkiego Sochaczewskiego córką, a Marcina *Zembrzuskiego* i Maryanny *Krajewskiej* herbu *Leliwa*, małżonków wnuczką (co stwierdza tranzakcyja *Curia Regia Varsaviensi feria quarta post festum Exultationis S. Crucis proxima A. D. 1745.*), miał dwóch synów Waleryana

Stanisława dwóch imion, i Macieja kasztelana Rawskiego, tudzież kilka córek. (Jako dokument *in Castro Sochaczowiensi feria tertia post festum S. Bartholomaei Apost. proxima A. D. 1749.*)

VIII. Waleryan Stanisław *Korcza*k Łuszczewski, starosta Sochaczewski pułkownik wojsk Polskich, pojął za żonę Józefę *Szymanowską* herbu *Stępowron*, córkę Michała *Korwina* Szymanowskiego starosty Wyszogrodzkiego i Krystyny *Wolezyńskiej* herbu *Ciołek* (zrodzonej z Jana Wolezyńskiego stolnika Mielnickiego, syna Macieja Wolezyńskiego i Anny *Tarnowskiej* herbu *Bogoryja*, tudzież z *Niemierzanki* herbu *Jastrzębiec*, córki Karola Niemierzy stolnika Drobieckiego i Maryanny *Kręskiej* herbu *Ostoja*): wnuczkę Jana Kazimierza Szymanowskiego podstolego Warszawskiego i Ewy *Mlochowskiej* herbu *Belina* podstolanki Czerskiej, córki Walentego Mlochowskiego i Franciszki *Jaworskiej* herbu *Sas*; prawnuczkę Jacka Stanisława Szymanowskiego stolnika Warszawskiego i Anny *Dobrzyńskiej* herbu *Jelita* podczaszanki Zakroczymskiej. Z tąż Józefą *Szymanowską*, Waleryan Łuszczewski spłodził jednego syna Jana Pawła dwóch imion.

IX. Jan Paweł *Korcza*k Łuszczewski starosta Sochaczewski, sekretarz sejmu czteroletniego, potem członek deputacyi która wysłaną była, a do Dreżna do Napoleona Cesarza, odbierać kodex dla księstwa Warszawskiego, nakoniec minister spraw wewnętrznych i religijnych księstwa Warszawskiego, tytułowany hrabią przez Fryderyka Augusta Króla Saskiego księcia Warszawskiego. — Ożenił się z Alexandrą *Cieciszowską* herbu *Kolumna* pisarzówną w. koronną; córką Adama Cieciszowskiego i Teresy *Lelewel* herbu *Lelewel*, zrodzonej z Henryka Loelhöffel de Lövelsprung Lelewel i Konstancyi *Jauch*, córki Joachima Daniela Jauch generała artylleryi w służbiej Saskiej i Maryanny *Münich*; wnuczką Dominika Cieciszowskiego i Maryanny *Suffczyńskiej*, prawnuczką Adama Cieciszowskiego i *Rudzińskiej* wojewodzanki Mazowieckiej. Z tąż Alexandrą *Cieciszowską*, Jan Paweł hrabia Łuszczewski miał synów trzech, Adama, Michała, Wacława i córkę jedną Konstancyą. Powtórnie ożeniony z Ewą *Orsetti* wdową po Janie Cieciszowskim swoim szwagrze; miał z nią córkę Paulinę zmarłą w młodym wieku.

X. Dzieci Jana Pawła hrabi Łuszczewskiego (dotąd nieużywają tytułu hrabiów):

1. Adam *Korcza*k Łuszczewski ożeniony z Bogumiłą (Teofilą) *Skarżyńską* herbu *Bończa*: córką Maxyma Skarżyńskiego i Maryanny hrabianki *Lubińskiej*, herbu *Pomian*: wnuczką Jerzego Skarżyńskiego kasztelana Królestwa Polskiego i Bibianny *Lankorońskiej* herbu *Zadora*: prawnuczką Alexandra Skarżyńskiego i Zofji *Podczaskiej* herbu *Rawicz*. Ma dzieci czworo: Maryannę, Jana Pawła, Irenę i Alexandrę.
2. Konstancya małżonka Macieja Wodzińskiego herbu *Jastrzębiec* b. senatora kasztelana, Królestwa Polskiego.
3. Michał *Korcza*k Łuszczewski.
4. Wacław Józef *Korcza*k Łuszczewski, ożeniony z Niną (Magdaleną) *Żółtowską* herbu *Ogończyk*; córką Edwarda Żółtowskie-

go generała dywizyi b. wojsk Polskich i Kazimiry *Skoraszewskiej* herbu *Abdank* zrodzonej z Macieja Skoraszewskiego i Róży *Ołowicz*, córki Jana Otowicza i Maryanny *Zurawskiej*; wnuczką Teofila Żółtowskiego podstolego Zawskrzyńskiego i Brygidy *Ostaszewskiej* herbu *Ostoj*a, zrodzonej z Floryana Ostaszewskiego wojskiego Ciecchanowskiego i Maryanny *de Bartold* herbu *Grzymala*; prawnuczką Wojciecha Żółtowskiego podsędką Płockiego i Katarzyny *Lasockiej* herbu *Dołęga*, zrodzonej z Jana Lasockiego sędziego Wyszogrodzkiego i Maryanny *Jawornickiej* herbu *Lubicz*. Ma córki dwie, Kazimirę i Jadwigę. — Z dokumentów nadesłanych wydawcy. —

Łuszczyk. Mikołaj Łuszczyk podczaszy Mściślawski w Połockiem województwie r. 1674. Zofia Łuszczanka marszałkowna Mozyrska, Stefana Axaka sędziego ziemskiego Rujowskiego, starosty Ostrzewskiego małżonka. *Okol. t. 1. f. 554*. Anna najprzód Lwa Pocieja podskarbiego ziemskiego Litewskiego, po nim Dominika Paca kasztelana Smoleńskiego.

Łuwezycki herbu *Topacz*, w ziemi Przemyskiej: piszą się z Łuwezyce. Stanisław Łuwezycki dworzanin Króla Stefana, zostawił syna Stanisława męża uczonego, i odważnego, zginął pod Połonnym od Tatarów, spłodziwszy synów sześciu; Wacława, poległ w okazyi w Prusiech; Ludwika, zginął pod Grudziądzem w batalji; Dominika; w niewolę wzięty od Tatarów; Wojciecha, w Moskiewskiej kampanji na placu życie położył. Jerzego wojownika w Węgrzech, rotmistrza i strażnika polnego.

Łychowski herbu *Jasieńczyk*, w ziemi Halickiej. Adam Łychowski sędzia ziemski Lwowski, Jakób łowczy Halicki. *Monimen. Coll. Leopold.* Obadwaj dobrze tej ojczyźnie zasłużeni, to posługując na różne sejmy, o czem świadczą *Konstytucye* 1611. *fol. 36.* i 1613. *fol. 8.* 1633. *f. 21.* to w trybunałach tak Radomskim jako i Lubelskim zasiadając. Jadwiga Czolhańskiego małżonka. Jan w Bełzkim województwie 1632. Jędrzej w Wołyńskim 1674. N. w okazyi pod Starczem z Kozakami raniony r. 1638. *Okol. Diarium.* Teofila Jędrzeja Lipskiego małżonka. N. Łychowska podkomorzanka Bełzka, Jerzego Bobowskiego.

Łyczko herbu *Sulima*, w Krakowskiem województwie, piszą się z Ryglie. Marcin Łyczko proboszcz Tarnowski, którego synowiec Piotr. *Okolski z nadgrodku jego w Tarnowie.* Chwali tego Marcina, *Cichocki in Alloc. lib. 2. cap. 13.* z jego szczerobliwości, ludzkości, pobożnego życia, i że przy akademji Krakowskiej pewny fundusz uczynił dla uboższych studentów: tam synowców jego dwóch wspomina, Marcina i Rafała. Rafał dóbr Głobikowka mała, Janina, Lipiec i Liciąż dziedzic, z Głowianki spłodził trzech

synów, Jana *sterilem*, Alexandra chorążego Sanockiego, którego z Stanowny dwóch synów, Jędrzej i Michał *steriles*, miał ten Michał za sobą Katarzynę księżniczkę Czartoryską. Abrahama, któremu Palczowska powiła syna Alexandra, tego z Biezdzieckiej czterech synów: Jędrzej, Jan, Franciszek, i Sebastyan, tyleż córek: Alexandra Włodkowska, Anna Słupnicka, Elżbieta Wrzeszczowa, i Eleonora Zawadyńska. Jan i Stanisław Łyczkowie bracia rodzeni. Magdalena była za Latoszyńskim Józefem, siostra jej Anna za Janem Łęczyńskim pisarzem grodzkim Krakowskim, a ziemskim Przemyskim. Alexander starosta Pilźnieński, żona jego Zofia Bobrownicka. Są i w Podlaskiem Łyczkowie. Pantaleon komornik Bielski, i Piotr 1632. Erazm skarbnik Brański, Mikołaj podczaszy Podlaski 1648. Józef z Ryglie cześnik Podlaski 1703. *Constitut. fol. 23.* Stanisława nadgrobek w Pleszowie pod Krakowem. N. miał za sobą Barbarę z Zimnej Wody. *Acta Castren. Cracov. 1631.* N. Agnieszkę Nadołską. N. Jędrzeja Konarskiego małżonka.

Łyko. Jan Łyko skarbnik Orszański w powiecie Orszańskim 1674. podpisał elekeyą Jana III. Króla, są i Łykowsey, z tych Adam z Sieradzkiego r. 1648. Jan cześnik, Konstantyn Łyko skarbnik, Orszańsey.

Wielądek w heraldyce naznacza tej familji herb *Cielątkowa* i tak obszerniej o niej pisze: Łyko herbu *Cielątkowa* w księctwie Litewskim, z tych Michał kniaź Łyko był hetmanem nad wojskiem Moskiewskim, pod Sokolowem, w dobywaniu Połocka, który za czasów Stefana Batorego Króla Polskiego w roku 1579. na wojnie poległ, a Teodor kniaź Łyko wojewoda zamkowy wielkich Łuk w niewolę wzięty, oddany był do szanieów kancelerza koronnego Jana Zamojskiego, o czem kronika *Strykowskiego* w Tomie 2. na kartach 775. i 779. poświadcza.

Wasil Romanowski Łyko mający za sobą Katarzynę *Jankownę*, miał nadanie od Króla Zygmuuta I. dobra w Wileńskim: parafji Soleczmiańskiej, *Naberżyszcze*, z trzema wioskami, *Somatojewicze*, *Bizdziki* i *Dojnowo*, miał i w Trockiem województwie gdy się szaszczycał ziemianinem J. R. Mei powiatu Trockiego.

Alexander Wasilewicz był wzięty w niewolę do Moskwy, i przez lat ośm zostawał, jako list Króla Zygmuuta Augusta pod datą w Wilnie roku 1561. Listopada 26. dnia pisany do starosty Mohilowskiego, Horodniczoho Horodeńskoho, dzierżawcy Ejszyskoho, Pana Hryhora Wołowicza Chodkiewicza, aby ziemiańska powiatu Trockiego Alexandrowaju Wasilewiczowaju Łyczynu kotorya z detmi małymi została, a muza jej Alexandra Łyku pojmała Moskwa, i ziemi swojej poweła, buduczoko w Inflantach na służbie hospodarskiej, w obronu swoju wziął i majętność Nadberżyszcze, na kotorym muż jeje zostawił, od susiedów okolicznych horonił, jakoby skrywżona niebyła.

Drugi list tegoż Króla pod datą w Wilnie r. 1569. Marca 2. dnia pisany do Pana Wileńskoho hetmana najwyższoho Hryhorya Ale-

xandrowicza Wołowicza Chotkiewicza aby Alexandra Łyka który buduczy na służbie hospodarskiej, był pojmany od Moskwy i czerez lit ośm, w wężeniu sedel, do służby ziemskoj wojennoj, czerez try lita, pokul się zapomóżil, i majetnostku dwuju spustoszonaju poratuit nieprymuszał poświadczają. Tarwła abjuratowa w metrykach Litewskich poświadcza, iż kniaź Łyko dawał dwa konie na Rzpltą z dóbr swoich w powiecie Wileńskim, parafji Ejszyskiej leżących.

Iwan Wasilewicz Romanowski Łyko ziemianin powiatu Trockoho, zapisał i zostawił dobra na część jego przypadłe imieni-cze, *Nadberżyszcze*, Iwanowi sirotę i żonie jeho Katarynie *Jankownie* w roku 1555. Marca 24. dnia.

Iwan Iwanowicz, Siemion Iwanowicz kniaziewie Łykwowie znaczne mieli dobra i w województwie Mścisławskiem *Woroczków*, *Łyknikę*, tenże Siemion kniaź Łyko mający dwie żony, jedną Pannę Krystynę *Holenicką*, po śmierci której Pannę Łucyą *Mitkiewiczównę*, za swą dzielność i odwagę rycerską, oraz wojenne usługi, za wzięcie miasta Belstroda i Rylska, a Putywła długiego czasu bronienia od Moskalów: otrzymał od Najjaśniejszego Króla Polskiego Zygmunta trzeciego na dobra *Julcze*, *Bereżki* i *Białowicze*, w województwie Rijowskiem starostwie Lubelskim za Dnieprem leżące, dwa przywileje, jeden w roku 1614. i drugi na też same dobra dla powtórnej swej żony w roku 1619. Listopada 20. dnia, które poświadczają. —

Roku 1616. w księdze 189. *fol.* 124. metryk Litewskich relaxacye księciu Janowi Janowiczowi Łykowi, przeciwko bannicyi urodzonego Judy Marcinowicza Kuczuka, ziemianina powiatu Mścisławskiego. —

Jarosz Hryhorowicz Łyko, ożenił się z Jadwigą *Łysakowską*, z małych lat zostawał w opiece Alexandra Chodkiewicza wojewody Trockiego i z tymże wojenną służbę odbywał; rekompensując tedy JW. wojewoda ożenił go z Jadwigą *Łysakowską* mającą u siebie w opiece, nadał dobra w Orszańskim powiecie od hrabstwa Szklowskiego, *Wierzchowiec*, *Ulanów*, *Kościuszowo*, z wniesieniem summy posagowej i pożyczonej, które przez nie-mały czas possydowali, i już w piątym pokoleniu successorów Jarosza Łyki pozostałych, przy tychże dobrach *Wierzchowcu* i *Kościuszowcu* małoletność Andrzeja, Konstantego i Karola braci, Alexandrowiczów Łyków, matka Katarzyna z *Orzeszków Ostrejków* podstolanka Mścisławska, poszedłszy w zamę-żcie za powtórnego męża Józefa Stępkowskiego skarbnika ziemi Bielskiej, mimo opiekunów w procederze z JO. ksiąźciem Czartoryskim wojewodą Ruskim ukombinowali się, odstąpili possessyi wzmiankowanych dóbr, approbowanych i zawarowanych dekretem trybunału głównego W. Ks. Lit. któren poświadcza w r. 1755. Marca 15. dnia ferowanym.

Temuż Jaroszowi Łykowi za wierne usługi dla Rzpltej, któren z małych lat bawiac się służbą wojenną, wiele okazywał, będąc przy JW. Janie Chodkiewiczu hetmanie, i pośledniej od tegoż z rotą Kozaków w Multańskiej, Inflantskiej i Moskiewskiej expedycyi będąc poslanym pod Starodub na on czas miejscowi tamtemu obległszy zamek, ciężkim był, i co się dobremu synowi ojczyzny godziło odważnie i mężnie czynił; a mając już nadwątlone razami wojennemi i starością podeszłą, wiek i siły swoje, nie-

ustawając jednak w zawziętej swej ku służbom Rzpltej ochocie, syna swego przy dostojęństwie pod chorągwią W. Jana Stetkiewicza chorążego ziemi Orszańskiej z poczem w dawaniu odsieczy Smoleńskowi expedycją Moskiewską zagrożonemu wyprawił, któren na tej służbie dzielność swoją rycerską w bitwach i utarczkach, jako się dobremu żołnierzowi godziło, stawając pokazywał i zdrowiem swoim na ostatek zapieczętował; takowe to enoty onego Jarosza Łyki nadgradzając Najjaśniejszy Król Władysław czwarty swą łaską, dobrami w województwie Smoleńkiem we włości *Maximowskiej Olspicze*, *Kniehinino* i *Moczulo* włok 30. gruntu jemu samemu ziemi jako dziedzicom i potomkom męzkiej płci, póki by ich z linii jego stawało, *ex lumbis ipsius descendantibus*, prawem lennem wieczystem dał i konferował, z obowiązkiem czasu jawnej tylko wojny, aby sam albo tak dobrego szlacheica, jeżeli by sam być niemógł zastawił, który by równo z drugimi do obrony stawał. Poświadcza przywilej w roku 1634. Czerwca 4. dnia datowany w Bobrze.

Konstanty Jaroszewicz Łyko skarbnik powiatu Orszańskiego miał za sobą *Wychowską Rejszterownę*. —

Jan Jaroszewicz Łyko cześnik powiatu Orszańskiego miał żonę *Ratomską*, z którą spłodził kilka córek, z tych jedna była za Janem Piotrowskim dworzaniem J. R. Mei, rodzący się z *Szymiółowny* kasztelanki Połockiej. —

Samuel Jaroszewicz Łyko miał żonę Krystynę *Kozubowską* służbą wojenną bawił się, i był rotmistrzem, possydowną dobra w Smoleńkiem, i miał syna Leona, któren gdy odstąpił dóbr, miał wydzieloną częśćkę *Porużmiwa*, w Zapuszczańskim między innemi exulantami. —

Alexander Konstantynowicz Łyko skarnik powiatu Orszańskiego, miał za sobą *Zofią Makowiecką* dziedziczkę majątności *Rakowicy*, w powiecie Słonimskim sytuowanej, spłodził synów czterech: Karola, któren miał za sobą Benedyktę *Borodziczownę*, z tych urodzeni, Tadeusz mający *Mickiewiczownę*, Józef ksiądz Karmelita, Antoni ksiądz Trynitarz, Mikołaj tegoż zakonu, Ignacy i Jan.

Emanuel któren miał dwie żony, jedną *Herbatowską*, z którą trzech synów, Razimierza mającego za sobą, *Krukowiczownę*, Michała *sterilis*, i Jana, z drugą de domo *Puzyrewską* bywszą za Puczyńskim, synów takż trzech, Bartłomieja mającego za sobą *Czajkowską*, Cypryana i Franciszka. —

Antoniego któren miał za sobą *Korzeniewską* krajeżankę powiatu Orszańskiego, i z tą syna jednego Tadeusza zostawili.

Franciszka któren był kapitanem w wojsku Polskiem, miał za sobą *Zebrowską*, urodzoną z Dłuskich aktorkę majątności *Chomiuszczyzny* w powiecie Orszańskim leżącej, i tenże z prawa exultańskiego po Leonie Łyku, doszedł *Porużmiwa*, i z siebie część jeszcze dokupiwszy, żyjąc spłodził synów pięciu, 1. Michała księdza Ramedulę, 2. Stanisława Floryana w Prusiech, 3. Alexandra *steriliter*, 4. Andrzeja Antoniego, któren przypadkowo zabity, i 5. Jana mającego za sobą *Pacewiczownę*, z tą spłodził syna Macieja, tenże kapitan miał dwie córki, jedna była za Piaseckim pośledniej za Puzyną. Druga za Maliszewskim rotmistrzem powiatu Kowieńskiego.

Jerzy Konstantynowicz Łyko, mający za sobą Katarzynę *Wilpiszewską* piwniczankę W. Rs. Lit. spłodził dwóch synów, Rafała *sterilis*, i Alexandra, ten mający za sobą Katarzynę urodzoną z Benedykta i Appollonji z Ciecchanowskich *Orzeszków Ostrejków*, podstolich województwa Mściławskiego, spłodził synów trzech żyjących, Andrzeja, Konstantego i Karola, córek dwie, Teresę za Chociatowskim i Maryannę za Smiarowskim.

Andrzej Alexandrowicz Łyko, mający za sobą Maryannę *Kuszelewską*, z ojca Antoniego urodzonego de domo Łuskimiański autorki dóbr *Psowa* i innych dziedzicki na białej Rusi, a bywszy pierwiej za Bajkowskim w województwie Trockiem, possessyą mającym, spłodził synów dwóch Alexego i Marcellego Stanisława, córek trzy, Petronellę Barbarę, Katarzynę i Joannę Teodozją. — *Wielądek*.

Łysakowski herbu Jastrzębiec, w Mazowieckiem województwie, ale ci podobno jedniż są z temi co się herbem Lubicz pieczętują. Konstantyn Łysakowski człowiek dzielny i wojenny, który pod czas ekspedycyi, był strażnikiem w województwie Krakowskiem, dziedzic Poręby, Dzieznej, pod Olbramem, urodzony z Kisielowny zda mi się starościanki Czerkaskiej koło roku 1679. syn jego Krzysztof długo wojnę służył, spłodził syna Jakóba i córkę Olszewską. Hieronim miał za sobą Katarzynę Niewiarowską.

Łysakowski herbu Leliwa, w ziemi Przemyskiej. Z tego domu była Barbara Boratyńska chorążyna Przemyska, święta białogłowa, i Jan brat jej stryjeczny. Jakób Łysakowski poseł na sejm z województwa Wołyńskiego r. 1589. *Constit. fol. 560. i 1603. fol. 823.* Wojciech starosta Hrodelski 1612. syn jego Mikołaj. N. Łysakowski pisarz grodzki Sanocki 1692. Alexander na Uściługu, z sejmu 1638. komissarz do granic. *Constit. fol. 19.*

Łysakowski herbu Lubicz, z Łysakowa w województwie Mazowieckiem. Lubo list Jastrzębców wspomina Łysakowskich za ksiąźęcia Konrada Mazowieckiego, którym wielkie wolności ten ksiąźę z innemi herbownemi nadawał, gdzie wymieniają Stanisława i Mikołaja z Łysakowa, wszakże jeżeli to przodkowie Lubiczów Łysakowskich, albo nie? jeżeli tam dwoje Łysakowa jest? tego wiedzieć nie mogę; przecież że Łysakowscy herbu Lubicz zażywają, to u mnie pewna. Tych przodek był Jakób Łysakowski podkomorzy Łomżyński za ksiąźąt Mazowieckich, ten Krzyżaków często i mężnie poraził, na Strzelni wsi swojej ojezystej, która do Łysakowa należała, synów jego było dwóch, Paweł i Mikołaj. Paweł z Jezewską herbu Jastrzębiec, spłodził Jakóba i Piotra, z tych Jakób pojął Rucharską herbu Lubicz, z której synowie Stanisław i Jan. Stanisław z Karniewskiej Rogalanki miał

pięciu synów: Mikołaja, Jakóba, Waleryana, Jędrzeja i Wawrzeńca. Piotr drugi syn Pawła był sędzią Nurskim, z synów jego czterech, tylko się jeden został Jakób, i córka. Mikołaj drugi syn Jakóba podkomorzego Łomżyńskiego zostawił synów czterech: Jakóba, Jędrzeja, Łazarza i Jana. 1. Jakób miał także czterech synów, Jana podkomorzego, Nurskiego, posłował na sejm 1569. tego z Lasocianki herbu Rawicz Heleny chorążanki Lubelskiej było trzech synów, Mikołaj zakonu Ordinis Minorum, Jan i Stanisław. Mikołaj kasztelan Chelmski r. 1576. *Constit. fol. 271.* był wprzód kasztelanem Lubaczowskim, i oraz posłem z województwa Bełzkiego na sejm Lubelski 1569. podpisał unią Litwy z Koroną, *Constit. fol. 187.* tego z Cieciszewskiej synów czterech. Jakób dworzaniin Króla Stefana, z młodości jeszcze w Węgrzech z nim się bawił, i od niego miał opatrzenie, nie wiem czy nie ten Jakób był potem stolnikiem Nurskim 1569. starostą Raciązkim. *Constit. fol. 172.* Jarosław, Olbrycht i Stanisław przy wielkich dworach życie swoje strawili. Były tegoż kasztelana dwie córki, jedna Helena za Łażniewskim, potem za Kasprem Wasiczeńskim, druga Małgorzata za kniazem Sołomereckim; nie wiem jednak czy te wszystkie dzieci z Cieciszewskiej splodzone; ile że genealogia Myszkowskich świadczy, że ten kasztelan Chelmski miał za sobą Jadwigę Sierżchowską. Stanisława męża uczonego, i Jana pisarza Zawskrzeńskiego, po którym zostało się dwóch synów, Adam i Abraham, i córka Anna. 2. Jędrzej, ktorego synowie, Stanisław i Maciej. 3. Łazarz, którego także dwóch synów, Krzysztof i Franciszek, ale ci bezpotomnie zesli. 4. Jan pleban w ojczyźnie. Jędrzej kanonik Krakowski i Warmiński, mąż uczony i pobożny, umarł 1635. *Starowol. in Monum.* kościoły fortuny swojej dziedzicami poczynił. Stanisław 1632. Jakób 1648. w ziemi Nurskiej, Tomasz w Płockiem 1674. Elżbieta była za Zawadzkim Wacławem Światopełkiem. *Geneal. Bełzec. N.* miał za sobą Jadwigę Niszczycą, Katarzyna była za Krzysztofem Niszczycem. Jadwiga podkomorzanka Łomżyńska, za Chylińskim Stanisławem. Franciszek miał za sobą Franciszkę Krasińską.

Łysowiecki herbu Strzebieg, czyli Lisowiecki w Brzeskiem.

Łyszczyński herbu Korczak, w Brzeskiem Litewskiem. Hieronim, Stanisław, Wawrzeniec, Marcin i Łukasz 1632. Razimierz podsędek ziemski Brześciański roku 1689. Piotr podczaszy Mielnicki, żona Zuzanna Machwiczowna, umarła 1670.

Łyszkiewicz herbu *Isiężyc* z mieczem. *Royalow. in MS.* świadczy o nich, w Nowogrodzkim województwie. Z tych Michał stolnik Orszański, zostawił dwóch synów z Radkiewiczówny, Józefa i Karola. Kazimierz brat Michała, rycerskimi dziełami wslawiony, dla których na sejmie Warszawskim w komput rycerstwa Polskiego policzony, i z bracią swoją: umarł ten Kazimierz bezpotomnie. Paweł brat ich trzeci. N. Łyszkiewiczówna Adama Branickiego herbu Korczak małżonka, ale *sterilis*.

Łyszkowski. Wiktorya Łyszkowska dziedziczka na Jamiolkach, Aarona Strońskiego małżonka. *Paproc. o herb. fol. 181.* Jan Łyszkowski w Krakowskim województwie r. 1705. *Confoeder. Cracov.* Łyskowscy zaś w Połockiem pieczętują się trzema różami, z tych Maryanna ab Adlersfeld Bekierowa fundowała missyą Sługą Soc. Jesu 1697.

ŁZAWA

HERB.

Powinien być miecz, końcem na dół prosto obrócony, między dwiema podkowami, barkami do siebie skierowanymi, miecz i podkowy białe, nad hełmem trzy pióra strusie^{*)}. Tak go opisują *Paprocki w Gniazdzie fol. 1039. O herbach fol. 342. Okol. tom. 2. fol. 47. Biel. f. 94. Klejnoty f. 65.* Przecież *Paprocki in Stromat.* powiada, że niektórzy w Czechach, tak tego herbu zażywają, że nie kładą miecza między podkowami, ale tylko linią; która obiedwie dzieli: a na hełmie jelenia, z korony w prawą tarczy wyskakującego; tak się nim pieczętują Pruszkowscy; tym zaś kształtem jak się wyżej opisało, szczycą się nim w Polsce, Boturzyńscy, i Konarsey, Zerowscy zaś na Szląsku. A że ten herb ma wiel-

^{*)} *Mołachowski w Zbiorze nazwisk szlachty*, i inni, niebieski kolor pola naznaczają. —

kie podobieństwo do herbu Ostoja, dlatego niektórzy miasto podków, księżycę na tarczy kładą, i do Ostojczyków przenieśli się. Początki i okazyją tego herbu, zwala *Paprocki w Gniazdie*, na Leszka Białego czasy, gdy bowiem jeden herbu Belina rycerz, w obozie straż trzymał snem zmorzony, że mu się śniło, jakby nieprzyjaciel obóz nachodził, wołać na trwogę począł, wszystek obóz na ten głos poruszony, do broni tumultem się rwać począł, wtem dają znać, że nieprzyjaciela żadnego nie masz, ktoby ich tedy tak potrwożył, gdy się dowiedziano, i on co było w samej rzeczy szczerze na siebie wyznał, życiem wprawdzie darowany, atoli na pamiątkę tego, z herbu jego, jedną mu podkwę odjęto, a herb Łzawa, niby od kłamstwa nazwano. Atoli *in Stromat.* tenże autor powiada, że w Bawarskiej ziemi jest miasto Łzawa, gdzie Świchowski z Świchowa tym się herbem pieczętują, i że idą od Przemysława księcia Czeskiego i Libussy, o których się mówiło pod herbem Belina, zaczętem raczejby mówić, że nie w Polsce swoje początki zabrał ten herb, ale w Czechach.

M.

Macedoński. Dymitr Macedoński między rycerstwo Polskie policzony na sejmie 1613. *Const. fol. 30.* Augustyn proboszcz Łaszczow. *Razanie jego w druku na koronacyą Matki Boskiej w Sokalu 1727.*

Macheiński. Macheiński Teodor kustosz i officyał Płocki, deputat na trybunał koronny 1723.

Michał Macheiński 1700. roku pisał się na walnym zjeździe obywateli w. ks. Litew. z województwa Połockiego. Marcin Macheiński regent grodzki Inowrocławski 1760. roku, Kazimierz Macheiński skarbnik Dobrzyński deputat na trybunał koronny 1757. z ziemi Dobrzyńskiej, potem podczaszy Zawskrzyński. — Franciszek wojski Dobrzyński 1792. r. — *Heraldyka Wielądka.*

Machnacki herbu Rogala, w Płockiem województwie. Stanisław Machnacki poborca w Mazowieckiem 1576. *Constit. fol. 261. i 1581. fol. 395.* Marcyan 1632.

Machowski herbu Abdank, z tą jednak różnicą, że na helmie pół lwa kładą, w lewą tarczy ocróconego, który w łapach tenże Abdank trzyma. Mikołaj Machowski z Dąbrowskiej miał syna Balcera: ten po rycerskich experymentach, przybrał sobie w małżeństwo Jezowską, z której była córka jedna, i trzech synów: Jan, Piotr i Marcin. Bracia

jego byli, Stanisław opat Mogilski, Mikołaj mąż wojenny, i Achacy. Sebastyan roku 1648. w województwie Czerniechowskiem.

MACHWICZ

HERB.

Maur być powinien z rozciągnionemi nogami w polu cielistem, w jednej prawej ręce łuk, w drugiej lewej sajdak z strzałami trzyma; na helmie bez korony, pół Maura bez rękę, kołpak na głowie u niego, u którego kutas wisi. Tak tén herb opisał, *MS. o Famil. Pruskich*. Tym się zdawna pieczętowali Machwiczowie w Prusiech. Dom starożytny: bo jeszcze w r. 1438. Mikołaj Machwicz za czasu Krzyżaków, był mężem i rycerzem znacznym. Potem gdy się Prusy do korony Polskiej przyłączały, Otto Machwicz był między innymi deputatem, i komissarzem, a potem wojewodą Pomorskim w roku 1467. córka jego była za Janem Luzyańskim wojewodą Chełmińskim, druga za Ludwikiem Kierło. Hektor starostą Mirachowskim^{*)}. Jeden także z tego domu był gubernatorem ziemi Pruskiej. To osobliwsza, że Machwicz służąc we Szwecyi, chrzczył królowi Szwedzkiemu Janowi syna, w więzieniu urodzonego z Katarzyny Królowny Polskiej, który potem był Królem Polskim, to jest Zygmunt III. Machwiczowna Jerzego Branta małżonka: atoli już ten dom w Prusiech ustał; przecież w Litwie w Brześciańskim województwie, dokąd się niektórzy z nich, przenieśli, jeszcze i podziśdzień kwitnie: wszakże jako mi się dostało widzieć ich herb; Maura kładą tak na tarczy, że nóg jego nie widać,

^{*)} W roku 1454. ten czy inny Hektor Machwicz sędzia Elbląski, pisał się na holdzie Pruskim oddanym Kazimierzowi Królowi. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol. 153.* — *Przypisy Krasickiego.*

w lewą się tarczy głową obraca, łuk czarny i strzałę w lewą ciągnie, sam w sukni papużej, pole tarczy czerwone. Z tych Zuzanna Machwiczowna Piotra Łyszczyńskiego podczaszego Mielnickiego małżonka, umarła 1670. Józef Machwicz i Jerzy, luboć drudzy z nich, herbu Grzymała z mężem zbrojnym w herbie zażywają, niewiem z jakiej racyi. Z tych Mikołaj Machwicz podczaszy Brzeski, syn jego Jan, z Barbary Jana Zwierza podczaszego Bielskiego córki, urodzony w roku 1691. brat Jana stryjeczny Józef. Kazimierz stolnik Brześciański w roku 1700.

Maciejowicz herbu Bogoria w księztwie Litewskim. Jędrzej Maciejowicz pisarz ziemski Wileński, z sejmu 1569. naznaczony do korektury statutu Litewskiego. *Const. f.* 194.

Maciejowicz herbu Łabędź. Są podobno i tego herbu. Z których Hrehory Maciejowicz w Lidzkim powiecie, syn jego Mateusz mąż rycerski przeciwko Szwedom i Moskwie. Franciszek 1700.

Maciejowski herbu Ciołek z Maciejowic w Sandomierskiem województwie. Bernard Maciejowski najprzód sędzia ziemski Lubelski i referendarz, z tym tytułem był komissarzem od Króla Zygmunta I. do dóbr Solca. *List tego Króla in MS. Petricov.* Potem kasztelan Czechowski, tak się podpisał na liście, w którym Macieja z Jezowa, przyjmował z innemi do herbu Ciołek, *in MS. Petricov.* na koniec kasztelan Lubelski 1542. jako się mówiło w pierwszym tomie, córka jego była za Janem Rokickim nazwanym Leniek, starostą Rawskim, łowczym Wislickim, synów zaś kilku.

Samuel biskup Krakowski, kanclerz koronny, z dziekana Gnieźnieńskiego, kanonika Krakowskiego i sekretarza koronnego, najprzód biskupem Chełmskim wyniesiony 1538. pamiątkę tam po sobie zostawił, infulę biskupią w bogate kamienie i perły przystrojoną, w roku 1542. przeniósł się na Płocką katedrę, z tej na Krakowską 1545. na której siedząc lat pięć, w roku 1550. wieku swego 52. życie to śmiertelne zakończył. *Padniewski in suis Elog.* którego znajdziesz u Paprockiego, wprawdzieć mu niektóre przysady przypisał: atoli wszyscy prawie inni, wielkimi go pochwałami wynoszą. Zygmunta I. na Krakowską go infulę przesadzając, tak o nim pisze do kardynała protektora. *Quaecunque sunt Episcopo dignae dotes, iis esse visus est a Deo affatim instructus, nam non modo crimine, verum etiam suspitione criminis vacavit semper: ab omni vero levitate, ab omni morum ineptia, nemo hoc uno alienior, in quo temperatos moderatosque mores videre licet, nihil ut de gravitate decerpit comitat. Prius hic ex Episcopis regni nostri, nostra memoria, non eru-*

buit, ex superiore loco, magna cum omnium admiratione Evangelicae doctrinae semen in animis hominum spargere. I Hosius Tom. 2. Operum fol. 150. między innymi tak o nim mówi. *Procul erat ab omni fastu et contentione, ita ut non modo viderit nemo saevientem, sed ne iratum quidem. Lazarus Bonamicus in epistola ad Hosium,* zowie go *Gratissimum et Sanctissimum virum. Gornicki w Dworzaninie Polskim* wysoce go wynosi, przydając i to o nim, że na dworze swoim, wielkich familji Panięta chował, których tak do różnych funkey i dobrych uczynków sposobił obyczaję, że potem wielu z nich najpierwsze w tej ojczyźnie krzesła zasiadali, według tegoż *Gornickiego, Kromer* zwał go duszą świata. *Orichovius in Annal. et de Ecclesia* szczególnie go sławi. *Łubieński in Vitis Episcop. Płocen.* do drugich jego pochwał, tę przydaje, że był w dochowaniu sekretu osobliwszy, ztąd ktoś o nim powiedział, dwóch prawi jest w Polsce, którzy prawdy nigdy nie powiadają, Piotr Gamrat, i Samuel Maciejowski, ten dla tego, bo lubo wiele rzeczy sekretnych wiedział, przecież tak się miał, jakby o niczem nie wiedział; Gamrat zaś choć nic nie wiedział, tak się udawał, jakby o wszystkim najlepiej wiedział. Posłem wysłany po Elżbietę Austryaczkę, Zygmunta Augusta żonę, tę legacją z wielką pompą odprawił. *Biel. fol. 584. Neugebau.* Z kanclerstwa dobrowolnie się wyzuł, żeby zawistna partya ojczyzny nie mięszala, w roku 1550. do którego czasu trzymał pieczęć wielką, i przy biskupstwie Krakowskiem. Nadgrobek jego jest u *Paproc. Starowol. in Vitis Episc. Cracov.* Jest w druku jego, *Sermo in funere Sigismundi I. Regis Poloniae in Svo C. D.*

Stanisław brat Samuela biskupa, najprzód kasztelan Lubelski, marszałek dworu Królowy Barbary, starosta Zawichojski i Lubomski 1548. u *Nakiel. w Miechow. fol. 651. Gornicki Dworzanin f. 318.* potem kasztelan Wojnicki i starosta Chełmski 1550. u *Nakiel. fol. 653.* nakoniec Sandomierski 1563. i marszałek nadworny koronny. Ten przed czasem, czterema niedzielami prędzej urodzony, żeby się był uchował, w sadle wieprzowem codziem inszem, przez miesiąc cały był uwijany, dowcipem i nauką, między innymi tamtego wieku, był nie pośledni, w wierszu gładki, gruntowny w radzie, nikomu nie naprzykrzony od ambicyi daleki; miał za sobą Annę Czuryłównę kasztelanekę Przemyślską, córka jego była za Janem Boguszem kasztelanem Czechowskim, synów zaś dwóch: Stanisław starosta Zawichojski, którego z Dzierżgowskiej Barbary kasztelanekę Sochaczewskiej, według *Paprockiego* miało zostać potomstwo, ta w dom Maciejowskich

wielkie była dobra wniosła; i Kasper, koniuszy koronny, starosta Spiski, ludzkość jego, szczodroblliwość, mężtwo we wszystkich okazjach za Króla Stefana, przy katolickiej wierze, nieprzelamany statek, zachwała *Paprocki*; pod czas interregnum w roku 1587. Spiż ludem swoim umocnił, wszakże od Maxymiliana na Królestwo Polskie kandydata, gwałtem był wzięty, co namieniają *Konstytucye* 1587. f. 453. i 1590. f. 590. Bodaj to nie on miał za sobą Herburtownę, córkę Wojciecha. *Geneal. Belzeck.* Siostra tych dwóch braci, Katarzyna, matrona cnót wielkich, które tu krócej zebrane, położę, z życia jej, pod tytułem *Kształt pobożności od Ks. Szymona Wysockiego Soc. Jesu wydanego* 1606. in *Svo w Kaliszu*. Matka jej zaraz z lat młodych dobre wychowanie dała, nie dopuszczając śniadać, ani dłużej sypiać, i owszem tego pilno dozierając, żeby zaraz, skoroby się obudziła i ubrała, na modlitwę pokłekała, po której zakończonej, obmyślała jej zawsze, czemby się przystojnie bawiła; przytem ćwiczyła ją w uczynkach miłosiernych, każąc jej, żeby ubóstwu w garnuszki, ręką swoją potrawy nakładała. Dorosłszy lat siedmnastu, wydana za Jędrzeja Wapowskiego, na ten czas podkomorzego Sanockiego, a potem kasztelana Przemyskiego; luboć ona w panieńskim życiu do śmierci, wiek swój przeciągnąć sobie życzyła. W tym stanie, nie z pobożnych swoich zwyczajów nie spuściła, męża w wielkiej uczciwości miała, i dziwną roztropnością, wielką pokorą, a czasem i znaczną cierpliwością, jego obyczaje przysurowsze, skromnie znosiła, i od wielu go rzeczy niedobrych, nie słowy, ale samą twarzy postawą strofowała i hamowała, i codziem w lepsze i skromniejsze odmieniała, tak iż on gdy do siebie przyszedł, dziwował się i mawiał, że nie żonę, ale aniola mam w domu. Stratę dzieci, a nakoniec i męża swego zabicie, osobliwą cierpliwością od Boga przyjęła, często owe słowa powtarzając: Pan dał, Pan wziął, jako mu się podobało, niech imię jego będzie błogosławione. W wdowim stanie widząc się, a chcąc Panu Bogu tem gorącej i sposobniej służyć, lubo nie miała tylko lat dwadzieścia i sześć, po pogrzebie męża swego, w dzień świąteczny wiecznym się ślubem czystości w kościele Dynowskim obowiązała, szaty świetne na ozdobę kościołów rozdała. Miałać wprawdzie wielu do siebie cisnących się konkurentów, ale wszystkich statecznie nie mieszkając odprawowała. Z lekka tedy w zabawach duchownych postępując, krom inszych modlitw, medytacją codziem czyniła, i rekollekeye corocznie, z których jak wielkie pożytki duchowne czerpała, świadkiem zostały, własną jej ręką spisane, wzięte z nich objaśnienia, które czytających

serca przerażały. Do kościoła póki tylko zdrowa była, pieszo chodziła, a z niego czasem aż w wieczór wychodziła, w kazaniach pełnych ducha, osobliwiej sobie smakowała; mszy zaś świętej gdy słuchała, twarz jej częstokroć jak od ognia rozpaloną widziano, co też bywało, i w ten czas, gdy albo sobie pod niebytność kapłana, na stole potrawy żegnała, albo po stole dziękczynienie czyniła. Do Dynowskiego kościoła Różańcowe nabożeństwo wprowadziwszy, ztąd większej chęci nabyła, do częstego używania Najświętszego Sakramentu, co niedziela i święto, pod czas też we czwartek do tych świętych tajemnic przystępując z wielką gorącością ducha, z powinnem przez spowiedź świętą przygotowaniem. Kapłanów wszystkich tak szanowała, że nie tylko przed nimi przychodzącymi powstawała, ale też im pierwsze u stołu swego przed drugimi miejsce dawała, choć byli goście wedle świata zacniejsi, z niemałym innych podziwieniem, a czasem i szermranieniem. Na każdy dzień pilny rachunek sumienia swego w wieczór czyniła, strzegąc się sumienia swego i najmniejszym grzechem obciążyć. W czytaniu ksiąg, najbardziej, i największe upodobanie miała w tych, które są o naśladowaniu Chrystusa Pana ks. Tomasza z Kempis. Stół jej był skromny, jednak przystojny, dogadzając gościom i domowym swoim, niżeli sobie samej, nigdy nie był bez ubogiego, albo bez kapłana: dla tego umyślnie schorzał kapłany dla poratowania zdrowia ich, bardzo rada w domu swoim miała, także stare i w lecjach podeszłe poddane swoje, we dworze swym chowała; bywało i to, że w szpitalu samemi ubogimi stół zasadziwszy, z nimi przestawała. Działki sieroty jako swe własne chowała, chędożyła, leczyła, i do służby Boskiej, kierowała, chorych rada nawiedzała, i żadną się chorobą nie brzydząc, onych cieszyła, karmiła, ratowała, i do Sakramentów Świętych osobliwie do spowiedzi namawiała; Bóg jej to miłosierdzie nad drugimi tak nagradzał, że gdy jednych domowemi lekarstwami do zdrowia przyprowadzała, drudzy za jej modlitwą albo pokropieniem wodą święconą zdrowie odbierali, ztąd się co żywo, zewsząd cisnęło, wiedząc, że w tych usługach ku bliźnim niespracowana była. Do domu ubogich studentów w Jarosławiu, często zboża i inne potrzeby posyłała. Zostało się było po mężu, coś zatrzymanej dziesięciny plebanowi, ten umierając, prosił i zlecił, żeby za to kościół nowy we wsi, którą zowią Chyżno, był zbudowany; ona dowiedziawszy się tego, kościół piękny, na miejscu wysokim wystawiła, który ołtarzami i apparatusem ozdobiła pod tytułem narodzenia Panny Maryi. Do fundacyi kolegji naszego Lubelskiego siła się przyczyniła, zkąd ją to

miejsce zna za konfundatorkę swoją. Zakonnikom, jednemu Ś. Dominika, drugiemu Ś. Franciszka w Dynowie pogrzeb uczciwy sprawiła. Daleko z większą usilnością dusz ludzkich dobra, niżeli doczesnego zdrowia, że przestrzegała, dała dowód, kiedy od Grzegorza XIII. Papieża otrzymawszy konsens, cerkwie Ruskie schizmatyckie, na kościoły katolickie we wszystkich dobrach swoich przerobiła, ołtarze wystawiła, kielichy i inne ochędóztwo sporządziła, popów niedouczonych i w błędach zatwardziałych rugowała, a na miejsce ich plebanów katolickich poosadzała. Dziwnie gorącym sercem, sama z różnemi kapłanami do tych kościołów jeżdząc pracowała, aby te tam ludzie do jedności świętej przywieść mogła, lecz ten naród gruby i uporny, do swych się popów przywiązawszy, nie bardzo, był tej łaski Bożej i Pani wdzięczny, ledwo się albowiem narachowało, że sto dusz, które do katolickiej wiary przystąpiwszy, dobrze życia swego dokończyły. Przez lat jedenaście koło tego pracowała, nie oglądając się na to, że ją ci do których to zwierzchności należało odstąpili; aż Wawrzeniec Goślicki biskup Przemyski w świętą rzecz wejrzawszy, wszystko według pobożnego żądania jej postanowił, fundusze pożądane spisał, nowych plebanów erekcyę poczynił, dobrom kościelnym jej nadanie przyłączył, publikował i utwierdził, z czego jaką radość miała, trudno wypowiedzieć, dała się nawet z tem słyszeć: Gdybym większego pożytku z starania o mojej Rusi nie miała, jeno tę trochę dusz, które nawróciwszy się w wierze powszechnej pomarli, dosyćby mi się nagrodziło, za koszta i trudności w tym punkcie podjęte. I z tąd jeszcze jej zabiegi koło dusz poznać się mogą. Umierał w domu jej dziad stary, który na żadne prośby i perswazyę, gniewu, który miał do synowy swojej odpuścić nie chciał; ona pragnąc zbawienia jego, ubrała się w podłe szaty, w jakich synowa jego chadzać zwykła, i usiadłszy tam, gdzie już prawie konał, cudzą winę na siebie wzięwszy, do nóg mu, odpuszczenia prosząc upadła, co widząc on starzec, a mniemając, że synowa jego, nawiedzić go przyjechała, zmiękczony tą pokorą, gniew on złożył, i w kilka godzin żyć przestał. Wielom innym do spowiedzi, innym do wzgardy świata, innym do wykorzenia passy albo affektów niepomiarkowanych, Apostolką się stała, za inszych nawrócenie do Boga, i wiary, gorąco się modliła. Za dusze w czyśćcu zostające już rodziców, już małżonka, już braci i powinnych swoich, już inszych częste exekwie i naciśnione od kapłanów zewsząd się zjeżdżających ofiary ołtarzowe zakupowała. Herezyą zarażonych dziwnie nienawidziła, chyba że była nadzieja jakiej duszy pozyskania, żadnego w do-

mu swoim nie cierpiała: Żydów także, których dla tego z miasteczka swego wygnać kazała. Żadna ją rzecz bardziej nie bolała, jako krzywda Boska: przetoż nietylko żeby w święta nie robiono, pilno zakazała; ale też kart, gorzałek, schadzek mniej przystojnych, a gdy jej mówiono, że to będzie z ubliżeniem prowentów, odpowiadała. Byle tylko Bóg nie był obrażon, ja o to nie niedbam. Rusin jeden ochrzciwszy dziecię swoją potajemnie u Popa, chcąc się jej tym przypodobać, znowu je chrzcił przez kapłana katolickiego, czego gdy się dowiedziała, kazała pięczę żelazną zrobić, którą rozpaloną miano go na czele, plecach i piersiach, gdzie Olej Ś. kładą piątnować, i zaledwie się od tego odwieść dała. Białegłowy ucziwe i bogobojne między którymi Żydówki, Moskiewki, Tatarski pochrzczone, tak chowała, że dwór jej raczej klasztorowi, niż świeckiemu domowi był podobniejszy, miały czas do roboty, ale i do modlitwy: Dom wielki na to przy kościele zbudowała, dla ich mieszkania. Ciało swoje tak ukracała, wina nie piła, nigdy nie wieczerała, dwie jarzyny tylko jadła, do których w niedziele, i święta uroczyste, trochę mięsa przydawała, w posty, ledwo w wieczór pokarm brała, drugdy na samym tylko chlebie przestając, dziwnymi zaś sztukami tę swoją wstrzemięźliwość przed okiem ludzkim taić chciała, w środy nigdy u niej na stole mięso nie pozostało, zachowując w tem starodawny zwyczaj Polski; póki zdrowie jej służyło, włosienicę na sobie nosiła, i dyscypliną się siekla, na deskach nierównych, albo na kształt drabiny z szczeblami rzadkiem ułożonem łożu sypiała, w chorobie nawet na worze słomianym legała, miała jedną sługę, która ją z rozkazu jej biczowała, drugą która policzkowała; a wiedząc, że daleko więcej na umartwieniu wewnętrznem zależy, wyzuła się z zdania i rozumienia wielkiego o sobie, obmierziła sobie stroje, ukłony, honory, nazwiska powabniejsze, sama z jedną panną do kościoła chodząc unikała tego, żeby ją pod rękę do niego nie prowadzono, w czarnym ubiorze pospolicie chodziła, i lubo przystojnym, przecież nie kosztownym, bo i czapka nawet sukienna była: Spowiednikowi swemu we wszystkim powolną była, i owszem obligowała go, żeby winy jej i defekty, bez żadnej ochrony na oczy jej wymiatał, i o nie strofował, chciała nawet resztę życia swego pod posłuszeństwem w zakonie poświęcić Bogu, tylko że jej złe zdrowie do tego na przeszkodzie było. Z tej wewnętrznej pokory pochodziło to, że ją nigdy próżna chwala, i podobanie się samej sobie nie kusilo, choć w tak wielu świętych sprawach, i dobrych uczynkach obfitowała. Ile jej czasu od modlitwy, czytania zbywało, ręczną robotę przed się brała,

osobliwie koszule dla ubogich szyjąc, którym gdy jałmużnę dawała, przyjaciółki ich swemi nazywała. Trafiło się iż jeden z jej sług, brał się na stan kapłański, temu ona na miejscu osobnem do nóg upadłszy przepraszała go, jeżeli mu kiedy co rozkazując, uprzykrzenie jakie uczyniła, i na tem nie mając dosyć, powtóre w kościele, gdy po odprawieniu najświętszej ofiary od ołtarza odechodził, toż uczyniła. Kiedy kogo z swych dla słusznego przewinienia strofować miała, słów się popędliwych, złych i uszczypliwych wystrzegala, ale tylko poważnemi słowy występki jego strofowała. Zeby była w pokorze świętej wysoko postąpiła, taki sobie sposób wynalazła, kartek, nie mało naczyniwszy statecznym je białogłowom na każdy miesiąc, rozdawać była zwykła, z tych której się skrycie kartka, znak zwierzchności mająca na sobie trafile; tej jako swej starszej i przełożonej przez cały miesiąc posłuszna we wszystkim była: co w niej tem podziwienia rzecz godniejsza, że była od Boga obdarzona wytwornym dowcipem i rozumem, którym przez dwadzieścia i kilka lat wdową będąc, dom swój i poddane, mądrze i do podziwienia wielu pięknie rządziła. Stefan Król mając o jej darach przyrodzonych wielkie rozumienie, na sejmie szczególnie ją uczył i uszanował: Jan Zamojski kanclerz i hetman, wiele ją sobie szacował jej listy czytając. Synowi swemu dawszy należyte według Boga wychowanie, w stanie kapłańskim, radaby była go bardzo widziała. Próbował jej cierpliwości P. Bóg już różnemi przygodami, już sąsiedzkiemi zatargami i despektami, już wyuzdanemi domowych swoich językami, już wymyślnemi i klamliwemi od różnych potwarzami, które i z duku wychodziły, zawsze jednak wesołą twarzą to wszystko znosząc mówiła: *My to czytamy, cośmy Panu Bogu powinni, oni nagadawszy się mówić przestaną*: a pragnąc codziennie większej doskonałości, gdy ją co dolegliwego potkało, często te słowa powtarzała. *Na wytrwaną ja z tym światem pójdę*. Znaczny to był w niej dar Boski, iż się w rzeczach przeciwnych zafrasować nie umiała; albowiem skoro książkę duchownych, albo modlitwy dopadła, prędko wszystkiego zapomniła. Potem niemal przez dziesięć lat ostatnich, nawiedzał ją P. Bóg częstemi, długimi i rozmaitemi chorobami, tak iż mało kiedy zdrową była, w takim jednak nawiedzaniu Pańskiem, nigdy żadnych lamentów, albo narzekania, ale ani słowa, albo znaku niecierpliwości od niej żaden słyszeć nie mógł; i owszem zdrowia swego przykrości, samą sobie Męką Chrystusową słodziła: postrzegłszy że się ostatnia śmiertelna choroba wzmagała, zawczasu Sakramenta Święte przyjęła z osobliwszem nabożeństwem: testament potem napisała własną

ręką, kędy syna swego obligowała, aby kościół jako najpiękniejszy w Dynowie wymurował, na który mu ona dostatkami materji nagotowała, klejnoty wszystkie swoje na monstancją odkazała, dalej na dziękczynienie Bogu za łaski od niego odebrane; słuszną część czasu strawiła, na rozmowach także duchownych, na czytaniu książki o żywocie i śmierci księżny Parmeńskiej, przepraszała wszystkich domowych jeżeli by kogo uraziła, i o to upraszała, aby imieniem jej po kazaniu ksiądz upraszał, żeby jej darowano dla miłości Boskiej, co komu przewiniła. W tem trzy szturmy na nią nieprzyjaciel duszny przepuścił, w pierwszym chciał ją w prezumpcją, albo zbytnią ufność wprowadzić, w drugim w desperacją albo rozpacz, w trzecim straszyć ją chciał, z kąd z łóżka się porywała, aż ją ledwie na niem utrzymano: przecież te wszystkie najazdy za pomocą Boską szczęśliwie wytrzymała, po których mile sobie *Te Deum Laudamus* mówiła; pokazała się też jej Najś. Matka i S. Marya Magdalena i inni Święci Boży, z któremi ucieszenie, a bardzo nabożnie mówić poczęła, aż też spokojnie ducha swego Stworzycielowi swemn w ręcę oddała, siedmnastego Maja, w dzień piątkowy około wtórej godziny, w roku 1596. Ciało jej w kościele Dynowskim syn jej Stanisław Wapowski, z przystojną czecią pochował, rzeczy zaś jej z opinji, którą miała o świątobliwości swojej, od ludzi godnych rozebrane za relikwie. *Paprocki* ją w książce swojej o herbach, zowie *Matronam lectissimam. Franciscus Bencius Soc. Jesu in Annuis Societ.* 1587. fol. 200. tak o niej jeszcze żyjącej napisał: *Virilis omnino animi faemina, quae quotidie addere quaerit aliquid Catholicae Reipub. Sacchinus part. 5. lib. 4. num. 74.* jej zabiegi koło dusz ludzkich wysławia. *Pigłowski* takie jej napisał elogium. *Heroina plusquam felix; felicitatem nihil duxit, nisi cumulet sanctimonia, plurima cum haberet in terra, soli adhaesit Deo, ab hoc aeternitatem acceptura, contempsit caduca. Tota jam Dei caelique cum vivere mundo non posset, immortalitatem cui viveus laboravit, acquisivit morte.*

Bernard kasztelan Lubelski, starosta Trembowelski drugi brat Samuela biskupa Krakowskiego podpisał list z temi tytułami Zygmunta Augusta Króla, u *Nakiel. w Miech. f. 654.* przedtem zaś kasztelan Radomski, 1546. u *Paprac. o herb. na liscie fol. 86.* z Elżbiety Kamienieckiej herbu Pilawa kasztelanki Sanockiej, spłodził dwóch synów, z tych jeden:

Bernard arcybiskup Gnieźnieński i oraz biskup Krakowski, kardynał pod tytułem *S. Joannis ante portam Latinam*, ten z młodszych lat swoich już na dworze Cesarzów Rzym-

skich Ferdynanda i Maksymiliana, już w obozie wielkie był o sobie wzniecił nadzieje. Zygmunt August Król chorążym go koronnym wyniósł. Henrykowi do serea Pańskiego był przypadł, Stefan doznawszy jego męztwa w Moskiewskich ekspedycjach, starostwo Bolesławskie konferował mu; atoli on duchowny sobie stan obrawszy do Rzymu się pokwapił, tam w naszym Rzymskiem kollegium, szkoły wyższe skończywszy, na kapłaństwo poświęcony, gdy do Polski powrócił, kanonią wziął Hirakowską i dziekanią Warszawską, o czem świadczy nadgrobek, który matce swojej w Warszawie postawił, z temiż tytułami, był deputatem na trybunale koronnym w roku 1586. *Nakiel. w Miechow. fol. 750.* Za promocyą potem Karnkowskiego Gnieźnińskiego, i Solikowskiego Lwowskiego arcybiskupów, Zygmunt III. po zejściu Wiktoryna Wierzbickiego, biskupem go Łuckim ogłosił. Tę pasterską funkcyą zaczął od swojej katedry, którą zastawszy prawie spustoszałą, w aparat kościelny przystroił, w okna i dach rozporządził: wikaryami, kantorami, opatrzył. Gdy się w Łucku choroby między ludźmi zagęściły, on pewnych na to dozorców naznaczył, którzy ubóstwu tak pożywienia, jako i lekarstwa szczodrobliwie przewidowali: i owszem gdy czasu jednego pieniędzy w szkatule nie stało, łańcuszka złotego, który na szyi u niego wisiał, część oderwawszy, ubożuchną jakąś białogłową za to pogrześe kazał. Sam nie raz usłyszawszy, że ksiądz z Najś. Sakramentem szedł do chorego, za nim pokwapił; i tam ciesząc choreych akty z nimi nabożne mówił. Trafilo się, że kapellana jego przy nim nie było, ale ani innego księdza, tak prędko dostać było niepodobna, gdy ze wsi Zamnec, wieśniak jakiś ksiądz pilno do chorego szukając, na samego biskupa napadłszy, do umierającego w domu swoim człowieka zapraszał: z chęcią się ofiarował i pobiegł: wracającego się z tej świętej przysługi, pytają się jego domowi, gdzieby był? odpowiedział, że na bardzo dobrym jarmarku, gdzie prawy siła zyskał. Po koronacyi swojej, Zygmunt III. Posłem go swoim wysłał do Rzymu aby był imieniem jego Stolicy Apostolskiej posłuszeństwo oddał. *Histor. Colleg. Luceor. S. J.* sam wdzięcznością obyczajów i wrodzonym przymileniem, serea wszystkich i oczy na siebie obrócił, luboć o nim dawniej jeszcze natenczas chorążym koronnym, w Rzymie się uczącym, to napisał kardynał Hosius: *sua singulari pietate morumque, suavitate, avitos Majorum suorum manes sic expressit, ut non possim illum non vehementer amare.* *Hosius Epist. 246. tom. 2. fol. 411.* Powróciwszy do ojezyny, wizytował swoją dycecezyą, uprosiwszy sobie do tej pracy Ks. Benedykta Herbesta Soc. Jesu, *Sacchi-*

nus p. 5. *histor. Soc. l. 8. n. 39.* a w roku 1594. na synodzie Brześciańskim władków Ruskich, imieniem Papieżkiem przyzydował. *Spondanus an. 1595. num. 14.* Siła tam pracował, żeby był świętą jedność we wszystkich odszczepieńców wmówił, wzięła skutek w niektórych, jego pasterska żarliwość, że posłuszeństwo, Ojcu Świętemu oddali. Klerikom w seminarium Pultuskim na nauki nakładał 1595. Widząc takie przykładne życie jego Zygmunt III. na biskupstwo go Wileńskie podnieść chciał, gdyby się byli Panowie Litewscy tej królewskiej nominacyi nie oparli, przestrzegając praw swoich, aby w Litwie, tylko Litewscy rodacy krzesła zasiadali. W prawdzie Polacy przykład im świeży przed oczy stawiali książęcia Jerzego Radziwiłła, z biskupstwa Wileńskiego na Krakowskie posunionego, której promocyi jego Polacy najmniej się nie sprzeciwiali, za cóż oni? ale odpowiadali Litewscy, że nie za przykładem, ale za prawami naszymi iść chcemy i przy nich obstawać. Pięć lat minęło, gdzie ani Zygmunta Króla, ani przyjacielska perswazyja, Litewskich Panów serce nakłonić nie mogła do Maciejowskiego, dopiero w roku 1600. po śmierci Radziwiłła, za zaleceniem Klemensa VIII. Papieża otrzymał biskupstwo Krakowskie, o którym dobrze przedtem, tak Hozyusz jako i Radziwiłł kardynali, już mu byli wróżyli. W roku potem 1604. tenże Papież biret kardynalski 21. Czerwca przysłał mu, a kapelusze w następującym r. 27. Listopada z solenną ceremonią odebrał, przysłany sobie przez Ks. Sebastjana Konopackiego, który mu na głowę włożył nuncyusz apostolski Klaudiusz Rangoniusz. Umiera wkrótce Jan Tarnowski, po którym łaska królewska na arcybiskupstwo go Gnieźnieńskie wyniosła, którą większą jeszcze uczynił Paweł V. Papież, gdy wiedząc o jego hojności na ubogich, wraz z arcybiskupstwem Gnieźnieńskim, biskupstwo Krakowskie trzymać pozwolił: a na wesele Zygmunta III. z Konstancją Austryaczką, *Legatum a latere* naznaczył: których on solennie w Krakowie związał; ale gdy mu umbellę, ostatniego dnia jego legacyi, dwiema niedzielami określonej, z perswazyi drugiego kardynała Rangoniusza, z kościoła zdjąć kazał Zygmunt III. Król, postrzegłszy to Maciejowski, już w kościół wchodząc tak się tam zmieształ, że mszy wysłuchawszy, z Krakowa do Promnickiego na przedmieściu pałacu wyjechał, gdzie od Ks. Piotra Skargi Soc. Jesu, Królowi przejednany, lubo mógł się swojej konfuzyi łącno zemścić, przecież z natury swojej Pan, łaskawy, wszystko z chęcią darował! Wprawdzie go niektórzy fałszywie udawali, jakby z okazji tej urazy, z rokoszanami na Zygmunta się zmówił; atoli jawnie się to pokazało; że nie

tylko z niemi nie trzymał; ale też gdy na ukojenie zajątrzonych serc w Rokoszanach, wszystkie mu sposoby i środki nie udały się, słydzivszy sobie ich procedery, że na zgubę tylko ojczyzny galily, jawnie przed wszystkimi ogłosił. *Starowolski in Vitis Episcop. Cracov.* powiada, że gdy urażony ten kardynał z Krakowa na Promnik wyjechał; Piotr Tylicki biskup Kujawski Królową Konstancją koronował. Myli się jednak, bo zacóżby przez dwie niedzieli ciągnącemu się temu aktowi, dopiero ostatni dzień miał być naznaczony? dla tegoć *Damalewicz* lepiej się zda mówić, gdy twierdzi, że Maciejowski, ponieważ jeszcze ekspedycyi nie miał z Rzymu na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie, tej prerogatywy ustąpił Tylickiemu, ile że już biskupi Kujawscy z Karnkowskiego przykładu, który Stefana Króla koronował, niejakię prawo mają do koronacyi, pod niebytność arcybiskupów Gnieźnieńskich. Według tegoż *Damalewicza in Archiep. Gnesn.* zdawszy Maciejowski Tylickiemu biskupstwo Krakowskie w r. 1607. wjechał na arcybiskupstwo, gdzie na fabrykę swojej katedry, wszystkie prowenta wakującego arcybiskupstwa darował, i wiele inszych już w srebrze, już w bogatych materyach, już w pieniądzech, temuż miejscu łask uczynił. Synod prowincyalny w Piotrkowie złożył, na którym wiele świątobliwych praw ustanowił, według kanonów koncilium Trydentskiego, które i do druku wydał *in 4to* 1609. *Cracov.* jest także w druku, jego *Epistola Pastoralis nunquam satis laudata*, mówi *Starowol.* atoli rok tylko i trzy miesiące na przymacjonalnej godności siedząc, przeniósł się na wieczną w roku 1608. wieku swego 69. lat piętnaście Łucką, szczę Krakowską rządząc, w Krakowie na zamku, w kaplicy Maciejowskich pod tytułem *Mariae Majoris* przy prezencyi Zygmunta Króla i Królowy Konstancyi pogrzebiony, w raz z stryjem swoim Samuelem. *Seminarium Clericorum* tamże fundował, czyli raczej od Radziwiłła fundowane dostatniej uposażył. Statuę srebrną Ś. Bernarda, temuż kościołowi darował. *Okol.* Zakonowi zaś naszemu który szczególnież aż do zgonu swego kochał, w Lublinie kollegium fundował, dziedziczne mu swoje dobra zapisawszy, kościół tenże poświęcił, krzyż dał do niego srebrny wielki, i ząb Ś. Jana Chrzciciela, który mu się dostał, gdy nawiedzał grób Ś. Bernarda, od Kłarewalleńskiego opata, i ciało dziecięcia na imię Wojciecha od żydów zamordowanego, sam na swoich rękach wniósł do tegoż kościoła. Nie mniej jego szcudroblivości doznali i insze kollegia nasze, i owszem i drugie zakony. Z Krakowa pieszo uczęszczał do mogiły na cześć Ś. Patrona swego Bernarda, w samem zaś mieście do grobu Ś. Jakóba, gdzie z temiż

zakonnikami do stołu zasiadłszy, pospolitą wszystkim kontentował się porcją, a gdy mu co osobliwego przydano, to nowicyuszom, albo innym rozdawał. Będąc w Rzymie posłem od Zygmunta III. Grzegorzowi XIV. Papieżowi, obraz Ś. Jacka kształtnym pędzlem odmalowany, i w złoto bogaty, ofiarował, który odebrawszy Grzegorz, głowę odkrywszy, klęknął przed nim mówiąc. *Vere sancti hominis facies est, Deus mihi hanc concedat gratiam, ut hujus Beati Viri honoribus serviamus. Frydrych in Hyacin.* Ś. Stanisławowi Kostce niegdy w Wiedniu razem z sobą uczącemu się, w Rzymie nad grobem srebrną dość bogatą lampę zawiesił. *Vita Ital. S. Stanisł.* Wszystkim zaś dla nieporównanej swojej ludzkości był miłym; każdemu choć podlejszej kondycyi zawsze wolny do niego przystęp, gdzie nikogo od siebie wpród nie puścił, aż ukontentował. W Krakowie doznali jego nieskurezonej ręki szpitale, ubóstwo, osobliwie podczas zarazy powietrznej, zkąd go ojcem ubogich zwali. Z prostego gminu zgrzybiała baba, nikomu się spowiadać nie chciała, tylko Maciejowskiemu już natenczas arcybiskupowi, poszedł z ochotą, gdy po spowiedzi bochenek chleba razowego, według zwyczaju prostych ludzi ofiarowała mu, przyjął go wdzięcznie, do stołu sobie dawać kazał, mówiąc, że pasterskiej pracy swojej chlebem żyję. Marynę Mniszechównę wojewodżankę Sandomierską, Dymitrowi kniaziowi Moskiewskiemu zaślubił. Pisali o nim *Sebastian. Petricius in dedicat. lib. 1. Polityki Arystotelesowej. Dumalew. in Archiep. Gnesn. Starowol. in Cracov.*

Kasper kasztelan Lubelski, Radomski, Parczowski, Zawichojski starosta, brat rodzony Bernarda kardynała, *Petricius in Horat. pol. lib. 1. od 18.* w roku 1611. przypisał mu *Cudowne wiersze Stanisław Grochowski* z temi tytułami. Nad to kwitnął Jan Ciołek Maciejowski, który na służbie rycerskiej w Węgrzech umarł. Kasper stolnik Sandomierski trzeci brat Samuela biskupa, kwitnął w roku 1532. którego syn z Leżeńskiej

Mikołaj wojewoda Lubelski, starosta Spiski, ten to podobno Mikołaj był wpród podkomorzym Sandomierskim, jakom czytał na przywileju miasta Krakowskiego, w roku 1553. natenczas dworzanin Króla Zygmunta Augusta, na jegoż weselu gonił z kopią tak dobrze, że mu prym między wielą inszemi dano. *Orichov. in paneg.* Na konwokacyą Henryka Króla dwieście konnych ludzi wystawił. *Bielski fol. 706.* Od Węgier, granic Polskich świątobliwie dozierał, zszedł z tego świata 1574. w Krakowie na zamku z nadgrobkim pochowany, kędy cztery herby jego widzieć, Ciołek, Nałęcz,

Rawicz, Odrowąż. Zostały się po nim te córki: Jadwiga Wilkanowska podkomorzanka Płocka, Sieniawska kasztelanowa Kamieniecka, a dalej wojewodzina Ruska, Radziejowska, i Ciolkowa Dobrzyńska, syn zaś

Jan Sandomierski kasztelan, według *Geneal. Myszkowskich*, miał za sobą Zofię Myszkowską kasztelanę Wojnicką, atoli potomstwa po nim nie zostało: był i Czechowskim kasztelanem 1581. w którym roku był deputowany do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 398.* potem Zawiehojski, starosta Łęczycki i Spiski. *Constit. 1587. fol. 416.* Dawno jednak ten dom ustal.

Maciejowski herbu Janina. Alexandrowi z Maciejowie Maciejowskiemu nadgrobek w Radłowie pozostała małżonka wystawiła. *Okol.* Mateusz nazwany Brodawka w Krakowskim województwie, z Katarzyną Lubowiecką zostawił synów trzech: Jana, Stanisława i Abrahama, i córkę Zofię Jana Czerskiego herbu Jastrzębiec małżonkę. *Baranow. Acta Castr. Crac. 1584. i 1633.* Samuela z Zofji Boratyńskiej, córka Katarzyna, w zakonie Teresa r. 1650. *Acta Castren. Cracov.*

Maciejowski herbu Jastrzębiec, w Krakowskim województwie. Mikołaj w Sandomierskim r. 1632. Pudencyanna Maciejowska rządziła klasztor Ś. Agnieszki w Krakowie 1661. *Ogród liliowy,* a za czasów *Paprockiego* Jagnieszka księżni klasztoru Staniąteckiego. Maciejowska z Potoka nie daleko Jędrzejowa, herbu Jastrzębiec, Zygmunta Łódzkiego małżonka.

W roku 1778. Adam Maciejowski susseptant Sandomierski. — *Krasicki.*

Mackiewicz albo **Maczekiewicz.** Na Żmudzi, Jędrzej Mackiewicz pisarz Litewski, poseł do Moskwy 1528. i komissarz do granic. Bazyli goniec do Moskwy 1562. do uznania więźniów. Tomasz na wojnie z Moskwą pojmany, którego Moskwa oddać chciała za obraz Matki Boskiej, pozostały w Litwie po śmierci Heleny Królowy, i do tych czas jeszcze w wielkim jest poszanowaniu w Wilnie w Cerkwi Ś. Trójcy u Rusi. Jędrzej pisarz ziemski Wileński 1569. deputowany do korektury statutu. Jerzy kwitnął w Żmudzi 1621. Samuel pisarz grodzki Nowogrodzki 1632. Jan Teodor 1674. *Kojal. in MS.* Józef Mackiewicz Wojtkuński i Stanisław w roku 1700. Paweł Gabryelowicz, Krzysztof, Alexander Albrycht, Stefan kanonik Oszmiański.

W roku 1778. Jacek Mackiewicz sędzia ziemski Orszański. — *Krasicki.*

Mączkowski, w ziemi Wiskiej. Leonard i Franciszek Mączkowsy podpisali elekcyą Jana III.

Mączowski, w ziemi Nurskiej. Mikołaj Mączowski 1632. Jan Razimierz burgrabia grodzki Bobrownicki, poborca z sejmu 1643. w ziemi Dobrzyńskiej. *Constit. fol. 23.*

Mączyński herbu Jastrzębiec. *MS. o Familiach Pruskich i Baran.* świadczy o nich, że kwitnęli w Zawkrzyńskim powiecie, z których Jan w Krakowskim umarł. Kasper w ziemi Liwskiej 1674. Jan w Zatorskim 1705. Alexander w Mińskim 1648. Stanisław i Jędrzej w zakonie naszymi temi czasy.

Mączyński herbu Świnka, w Sieradzkim województwie piszą się z Mącznik. Jana Mączyńskiego wspomina *Paprocki*, że pisał *Lexicon Polono Latinum* 1564. o którym *Starowol. in Centuria scriptor. Polon. fol. 87.* tak mówi: *Equestris ordinis majoribus in Palatinatu Siradiensi natus, exoticarum linguarum peritia, vel exterorum hominum iudicio clarus, quibus tum ob ingenii praestantiam innotuerat, maxime Josepho Scaligero Graecarum literarum Coryphaeo, erat quoque familiaris Carolo Sigonio, colebatur, et a Turnebio atque Ursino. Sed inter omnes Joannes Kochanovius Sarmaticus Vates, qui pro ea, qua inter se devincti erant amicitia, in ejus Lexicon Latino Polonicum lusit Epigramma, et e converso interum Polonico Latinum Dictionarium fecit, 1564. primusque ex Sarmatis Calepinum imitari cepit. Clarus fuit et carminibus pangendis, siquidem a cunabulis paene in literis eruditus, deinde inter Philosophos enutritus, exactam Hebraicae, Graecae, Latinae, aliarumque linguarum scientiam consecutus est; aetate vero adultior, ad exquisitiorem ingenii cultum, Italiam, Hispaniam, Galliam, Britanniam, aliasque Provincias emensus est. Post in Patriam redux, magno illi Regi, Stephano Batoreo perpetuo adhuesit, et ob praedictas animi dotes, insigni annuo reditu, ab illo donatus fuit.* Łukasz w grodzie Ostrzeszowskim pewną fundacyą uczynił, na altarystę Ostrzeszowskiego w roku 1614. a w roku 1616. córkom swoim tamże posag zapisał. N. Hieronima Kwiatkowskiego małżonka. Jan konwentowi Grabowskiemu, w roku 1630. tamże aukeyą fundacyi naznaczył, posłował potem na sejm 1637. z kąd deputatem został na trybunał skarbowy. *Constit. fol. 3.* W roku 1641. komissarz do granic od Szląska naznaczony, *Constit. fol. 19.* podkomorzym potem Wileńskim obrany, gdy pod Beresteczkiem, mężnie na rebellizujące chłopstwo naciera, tamże poległ: (siostra jego Anna była za Samuelem Mycielskim) z Zarębianki zaś splodził trzy córki, Maryannę Ry-

dzyńską cześnikową Kaliską, Zofią Stefana Siemińską herbu Brog sędzinę ziemską Sieradzką, i N. Grabską. Synów zaś dwóch, Marcina chorążego Poznańskiego, którego syn Jan łowczy Sieradzki, temu Kraszewska trzy córki powiła, Teresę Rossową podkomorzynę Chelmińską, Teodorę Wysocką podczaszynę Sieradzką, i Katarzynę Niemierzynę chorążynę. Stanisław starosta Klonowski, drugi syn podkomorzego Wieluńskiego, z Zarębianki, komissarz do granic od Szląska z sejmu 1661. *Constit. fol. 25.* pojął był w dożywotnią przyjaźń Zofią Wojciecha Łubieńskiego kasztelana Sieradzkiego córkę, z tą córek sześć było: Zofia Walewska, Katarzyna Walewska, Biernacka cześnikowa Kaliska, dwie w Krakowie u Norbertanek, jedna w Wieluniu u Ś. Klary na służbę się Bogu poświęciły. Synów trzech: Stanisław chorąży, a potem podkomorzy Sieradzki, od którego z Korycińskiej, cztery córki, Joanna Trzeińska, Felicyana Nieborowska, Maryanna Iwańska; i N. synowie zaś dwaj, N. i Stanisław. Drugi syn starosty Klonowskiego, Kazimierz starosta także Klonowski, a potem kasztelan Konarski Sieradzki, od którego z Radlickiej zostało potomstwo. Trzeci Wojciech łowczy Sieradzki poseł na konwokacyą 1733. i ten z Jarzynianki ma potomstwo, Jana Antoniego, i Alexandra. *Szczaniecki w Kazaniu Troj kapitolium* pisze o synu starosty Klonowskiego Stanisława, Franciszku, że pod Wiedniem poległ, a o synowcu Jana podkomorzego Wieluńskiego, że w Belgium wojenno służąc, pod Mastrychem w potrzebie z Holendrami zginął. N. kasztelan Spicimirski temi czasy.

W r. 1778. Alexander Mączyński (zapewne syn Wojciecha) kasztelan Sieradzki. — Tomasz podstoli Sieradzki. — W roku 1788. Franciszek cześnik Łęczycki. — *Krasicki*.

Madaliński herbu Larissa, w Sieradzkim województwie, piszą się z Niedzielska. Piotra Madaleńskiego wspomina *Bielski fol. 297.* że między inszemi był naznaczony, aby w owej sławnej pod Grunwaldem z Krzyżakami potrzebie, Króla Jagiella zdrowia i życia przestrzegał. Dorota Mikołaja Kowalskiego małżonka. *Acta Castr. Ostrzesz. 1557.* Krystyna Seweryna Kowalskiego. *Acta Castren. Sivad. 1623.* Jan rotmistrz sławny za czasów Paprockiego, niewiem czy to nie ten Jan, był chorążym Wieluńskim, a z Zofji Siemichowskiej, spłodził syna Jerzego, mężnego za Stefana Króla wojownika, zmarłego w roku 1614. jako o tem świadczy nadgrobek w kościele Lwowskim katedralnym postawiony. *Starowol. in Monum.* Stanisława także nadgrobek wypisał z kościoła Przemyskiego, który umarł 1647. Sebastian miał za sobą Jadwigę Kobierzycką herbu Korab, z tej córka Bar-

bara w zakonie Cystersyceńskim życie swoje skończyła w roku 1630. czego dowodem jest jej nadgrobek w Lendzie, podobno tegoż Sebastjana córka Anna, była za Janem Kowalskim podkomorzym Wieluńskim. *Acta Castren. Sandomir.* 1596. synów zaś dwóch. Jan biskup Theodozyeński, suffragan Gnieźnieński, opat Lendzki zakonu Cystersyceńskiego, w roku 1643. był na synodzie prowincyalnym Warszawskim *Constit. Synod.* u dwóch arcybiskupów Gnieźnieńskich Gębickiego i Wężyka, kanclerski urząd długo sprawował. *Swentosław Potocki* w roku 1629. przypisał mu: *Vomer. infulatus pod tytułem panegiryk.* Drugi Wojciech wojski Wieluński, tego żona Chartłupska, wydał, *Inwentarz Konstytucyi Koronnych od roku Pańskiego 1550. aż do roku 1630.* synów jego dwóch było, według *Tylkowski in dedic.* Zygmunt pisarz ziemskich Wieluński, z sejmu komissarz do granic od Szląska 1661. *Const. fol. 21.* i Sebastian najprzód surrogator Ostrzeszowski 1667. *Constit. fol. 20.* a potem chorąży Wieluński. *Constit. 1670. fol. 26.* Bonawentura biskup Rujawski, a przedtem Płocki, Ferdynand Karol biskup Płocki i Wrocławski. Królewicz Polski, na dworze u siebie zostającego Bonawenturę, z wielkich natury i cnoty przymiotów ukochał. Jan Kazimierz Król do sekretnych listów swoich zażywał: Jan Leszczyński biskup Płocki, koadjutorem go sobie na to biskupstwo naznaczył: Opaliński wojewoda Poznański, gdy po Ludwikę Gonzagę do Francyi jeździł, jego za towarzysza sobie tej podróży przybrał. Wacław Leszczyński arcybiskup kanclerzem swoim uprosił, aż też w r. 1674. już natenczas biskup Metoneński, proboszcz Rujawski, i Piotrkowski, Gnieźnieński, Płocki i Warszawski kanonik, pisarz wielki skarbu koronnego, po Leszczyńskim wstąpił na katedrę Płocką, z sejmu 1676. był przydany do exekucyi testamentu Jana Kazimierza Króla, *Constit. fol. 26.* z tego posunięty na Rujawskie 1681. na którym w roku 1691. dni swoje skończył, mąż nauką, ludzkością i pobożnością zalecony. Alexander brat rodzony Sebastjana pierwszego, którego synów dwóch było. Jakób Karol wojski Mściślawski, pułkownik królewski za Zygmunta i Władysława IV. jeden z przednich i odważnych pułkowników na wojnach Moskiewskich i Szwedzkich, za Karola Chodkiewicza, i Lwa Sapiehy hetmanów Litewskich; Smoleńska od nieprzyjaciela oblężonego, gdy już dla głodu poddać się chciał, to prowiantem, to industryą swoją dotrzymał, posłował na sejm 1629. z kąd deputowany na trybunał fiskalny Wileński. *Const. fol. 15.* i 1631. Karmelitom Mściślawskim 100. włók na wsi Przylepowy darował, co wspomina Konstytucya 1638. *fol. 50.*

kiedy już nie żył. *Royal. in MS.* i inni przydają, że mu był posłał Władysław IV. województwo Smoleńskie, ale go łaska królewska żywego nie zastała. Jan Alexander, drugi syn Alexandra, podsędek a potem sędzia ziemski Wieluński, częsta o nim wzmianka w konstytucyach koronnych, gdzie go ojczyzna na różne funkcyje narażała, osobliwie w roku 1629. posłującego na sejm, deputowała na trybunał Radomski, *Constit. fol. 7.* i 1641. do rozgraniczenia od Szląska. *Const. fol. 19.* Z Niechmirowskiej synów jego sześciu: Alexander podkomorzy Wieluński, Jakób rotmistrz królewski kulą z działa w nogę postrzelony w okazyi, od Władysława Króla w nadgrodeń zasług, wziął niektóre dobra w Siewierszezyźnie, żona jego Helena Robierzycka, dwie córki mu powiła, Mniszewska i Widawska. Mikołaj cześnik Wieluński zginął w okazyi pod Zborowem; ten to podobno Mikołaj miał za sobą Maryannę Czerwińską. Stanisław podstoli Wieluński komisarz do granic od Szląska 1661. *Constit. fol. 25.* Szósty Marcin starosta Przemyśki, żona jego Bierecka, miał swoją chorągiew pancerną 1654. Ci sześć bracia rodzeni, stryjeczniemi byli biskupowi Kujawskiemu Bonawenturze. Krom tych kwitnęli ci Madalińscy: Krzysztof podsędek Wieluński, r. 1607. posłem bywał na sejmy i deputatem na trybunały. Franciszek prowincyał Franciszkański 1629. o którym *Biernacki in Speculo Min. f. 282.* Wojciech podsędek Wschowski, z sejmu 1670. komissarz, do granic od Szląska. *Const. fol. 26.* a Kazimierz chorąży Wyszogrodzki z sejmu 1683. *Constit. fol. 13.* żył jeszcze 1696. Alexander kantor Kujawski, kustosz Płocki, kanonik Gnieźnieński 1689. Alexander miecznik Wieluński 1696. i Jędrzej. N. synowiec podobno biskupa Kujawskiego, był kasztelanem Konarskim, miał za sobą Magdalenę Romiszewską, z niej córki Swidzińską sędzińcą grodzką Piotrkowską, i drugą zda mi się Stamirowską.

W roku 1778. Franciszek Madaliński cześnik Nurski. — Ludwik łowczy Kowalski. — *Krasicki.*

M A D R O S T K I H E R B.

Powinno być ucho od kotła, w którego środku strzała biała, końcem do góry prosto wyrzeczowana, na niej Krzyż, pole tarczy czerwone, nad hełmem i koroną trzy pióra strusie. *Paproc. w Gniazdzie fol. 1103.* *O herbach fol. 244.* *Okol. tom. 2. fol. 214.* *Klejnoty fol. 66.* *Bielski fol. 111.* Wszysey się na to zgadzają, że ten herb początki swe zabrał od herbu Nowina, ale odmiana z tej się stała okazyi według *Paproc.* Brat brata herbu Nowina kuszą zabił, i lubo wielką

MĄDROSTKI

HERB.

pilnością o zabójcę się pytano, przecież żadną ciekawością dosyć go nie można. Brat który bardziej z impetu, niżeli z zawziętości, na ten się excess odważył, sam się wydał, i urzędownie o zasłużoną karę prosił. Ta sama dobrowolna konfessata, ile niedościgłego grzechu, wzruszyła wszystkich, karę mu albowiem na życiu darowano; na pamiątkę jednak tego kryminału, herb mu Nowinę, w ten kształt przemieniono; miecz albowiem wyjęto z ucha, a strzałę którą excess popełnił, na tem miejscu osadzono, krzyż do tego, znak pokuty przydano: luboć *Okolski* powiada, że krzyż potem nierzehlej do tego herbu przybył, za jakieś heroiczne dzieło. Widziałem ja ten herb na murze Ogrodzca, przed klasztorem Miedzyrzyckim Franciszkańskim, i z podpisem liter J. B. S. K., który ten ogród wystawił. *Paprocki* tu uważa, że wiele domów przez niewiadomość, albo też z innej racyi, już się do herbu Nowina znowu wróciły, przecież, ci się jeszcze nim zaszczycają.

*Golecki,**Lisowski,**Wilczek.*

Mager herbu Szeliga, w Sandomierskim województwie i na Rusi, pisali się z Przewodowa, z tych był N. którego córki cztery zostały, z różnemi domami spowinowaczone, Zofia z Herburtem kasztelanem Belzkim, Anna z Niszczeykim wojewodziecem Płockim, Barbara z Mikołajem Bełzeckim, Jastrzębzykiem, Katarzyna z Karapczewskim herbu Ostoja. Mikołaj Magier, jedynaczkę córkę swoją wydał za Secygniewskiego. Krystyn był podczaszym Sandomierskim w roku 1444. Niektórzy z nich osiedli byli na Rusi, i tam miasteczko Magierów założyli, ale i dom ten ustał, i dobra te w insze się ręce dostały. O Jarosławiu Magierze herbu

Rawicz, że córka jego jedynaczka, była za Krystynem Ładą, świadczy *Paprocki i Okolski*.

Wielądek w *heraldyce* pisze że o tym domie starożytnym zaświadcza także akta metryki koronnej, i z tych niektóre następujące umieszcza: 1418. *Anno Feria 2da Cinerum in Gieldno Vladislaus rex Christino Magiero de Boguszów ducentas marcas super Villa Mojków in ductu Petricoviensi inseribit.* — 1485. *Anno Cracoviae Casimirus rex Felici Magiero de Puicwo dapifero Sandomiriensi centum marcas in oppido Czorsztyn inscribit.*

W terażniejszych czasach żył Paweł *Szeliga* Magier, zostawił dwóch synów, Karola, który w bezzennym stanie umarł, i Franciszka Antoniego dwojga imion, który miał dwóch synów, Rajmunda i Kazimierza, i córkę Annę. Rajmund żyjący, z Maryanny *Matcińskiej* spłodził trzech synów: Benedykta kapitana w korpusie artylleryi kor. który podczas insurekcyi Warszaw. dnia 17. Kwietnia, 1794. roku przy armacie zginął; Antoniego, w roku 1793. komissarza cywilno-wojskowego ziemi Czerskiej, powiatu Garwolińskiego, i Tomasza i córkę jedną Maryannę w stanie panieńskim. Kazimierz zmarły w roku 1783. zostawił z *Petronelli Grabowskiej* syna Wincen-tego bywszego komissarza porządkowego powiatu Garwolińskiego żyjącego, i córek pięć: 1. Maryannę Bernardyna Czarnowskiego w roku 1792. zmarłą, 2. Annę terażniejszą *secundo voto* tegoż Bernardyna Czarnowskiego, 3. Helenę Tomasza Stachorskiego, regenta ziemskiego powiatu Iobryńskiego małżonki, także Ratarzynę, i Teklę w panieńskim stanie żyjące. — *Wielądek*.

Magnifik. Ci nobilitowani na sejmie 1662. o czem Konstytucya *fol. 42.* Jakób Magnifik kapitan pieszy, dla męztwa pierwszy tę prerogatywę otrzymał.

Magnuski herbu Abdank, w województwie Sieradzkim. Stefan 1632. Jan 1648. Alexander Magnuski kanonik Gnieźnieński, Krakowski, Rujawski, Łowicki 1671. Maryanna Jana Tarnowskiego Rolicza małżonka. Kazimierz wojski Gostyński, poseł na konwokacyą 1696. Alexander 1704. w Rawskim. *Paprocki* przydaje, że Abdankowie Magnusey z Kozubskimi, jednejże są dzielnicy.

Magnuski herbu Bogoria, tak o nich pisze *Jachim. Orat. in Renov. stud.* z których jeden był deputatem na trybunał koron. 1687.

Magnuszewski herbu Ogończyk, w Mazowieckiem województwie, piszą się z Magnuszewa. Jan z Magnuszewa cześnik Ciecchanowski w roku 1496. *Statut. Mazov. fol. 110.* Sebastyan archidyakon Łowicki 1578. *in Actis Synod. Petricov.* Alexander podwojewodzy Czerski i Jan 1632. Wojciech i Jędrzej 1648. N. Magnuszewski, miał za sobą Karnicką herbu Kościec, siostrę Ks. naszego Karnickiego, z tej było dwóch synów Jędrzej i Konstantyn 1693.

W roku 1778. Jan Magnuszewski pisarz grodzki Rawski. — Jan podstoli Mszczonowski. — *Krasicki*.

Magnuszewski herbu Radwan, w Mazowszu, jedneje dzielnicy z Uchańskimi. Wojciech Magnuszewski, Makowski i Rożański pisarz. Franciszek, Tomasz, Stanisław bracia rodzeni z Rusiec pochodzący, przywilej od Konrada księcia Mazowieckiego dany 1241. Zygmunтови Augustowi królowi dla konfirmacyi podali. Są i koło Ostroga Magnuszewscy.

Majer herbu Jastrzębiec. Tych Okolski w indexie tomu 2. położyl.

Może tu należą: Jan Mejer wojski Róweński w r. 1778. — Adam koniuszy Róweński i Karol w r. 1788. sędzia ziemski. — *Krasicki*.

Makarowicz herbu Lis, tylko że przez strzałę trzy krzyże isć powinny; ten przydatek, jednemu z tego domu jest nadany od książąt Litewskich za znaczną odwagę przeciwko Tatarom: przedtem w Mińskim województwie gniezdził się, potem na Wołyniu i w Rijowskim. Zwali się Wasieńcowiczowie, ale od dóbr Makarowiczami nazwani. Z tych był Grzegorz sędzia ziemski Miński, wspominają go Konstytucye 1590. *fol.* 604. i 1613. był posłem do Zygmunta III. imieniem wszystkich stanów Litewskich 1588. Jan podsędek Miński. Mikołaj podwojewodzy Rijowski, z Anny Charłeskiej podkomorzanki Rijowskiej, splodził trzech synów: Krzysztofa, był posłem na sejm 1629. z kąd deputatem stanął na trybunał Radomski, *Constit. fol.* 7. tego żona Malińska Anna; Alexandra, ten w Węgrzech na wojnie z Turkami zginął: i Jędrzeja męża rycerskiego. Z drugą żoną Katarzyną Grabionczanką, tenże Mikołaj, miał dwie córki: Helenę, była za Waleryanem Łaszczem i Sofronią zakonnicę Ś. Dominika, tyleż synów, Jana i Jerzego. *Paproc. o herb.* powiada, że jeden z nich był starostą Rijowskim: Michał i Stanisław w Grodzieńskim 1674. N. była za Marcinem Bieniekiem pisarzem ziemskim Pińskim.

Makomeski herbu Jastrzębiec, w Płockiem województwie. N. Makomeski podsędek ziemski Płocki, z sejmu 1631. naznaczony do rewizyi ksiąg ziemskich Płockich. *Constit. fol.* 29. Jan i Jakób 1648. Jan miał za sobą Jadwigę Jeżowską. Stefan 1639.

Makosiej herbu Prawdzic, w Bełzkim województwie. *Okolski* tego zdania, że już zszedł ten dom. Maciej Makosiej poborca w Bełzkim z sejmu 1564. *Const. f.* 76.

Makowiecki herbu Dołęga, na Dobrzyńskiej: drugich herbu Lubicz nasi autorowie kładą, atoli tak dla podobieństwa herbów obojga, jako i dla tego, że tak pod herbem Dołęga, jako i pod Lubiczem jednychże kładą, tak mi się zda, że to jedenże dom. *Okolski* Walentego wspomina,

który z bracią swoją zostawił potomstwo, był komornikiem Króla Stefana. Franciszek, Jędrzej i Michał bracia rodzeni 1697. Lubiczowie.

Makowiecki herbu Pomian, w Prusiech, na Pokuciu i w Litwie. Z tych Makowiecki kanonik Wileński 1552. o którym *Rozzius in Chiliasticho, Makovicus unus, pectore qui toto fontes Aganippidos hausit, doctus, et hic rebus doctus succurrere fessis*. Krzysztof pisarz grodzki Nowogrodzki i Wojciech 1632. Piotr miecznik Nowogrodzki, starosta Dzieniewski. Hieronim podstoli Slonimski. *Royal. in MS.* 1648. Wojciech pisarz grodzki Slonimski 1632. którzy z nich miał za sobą Frąckiewiczównę podkomorzankę Połocką, atoli jakom widział, ci co są w Litwie, kładą na hełmie trzy pióra strusie; ci co na Pokuciu osiedli, dobra swoje dziedziczne Zawala i Rożanka przeciwko Tatarskim inkursyom ufortyfikowali. N. Makowiecki poseł na sejm 1613. z tamtąd delegowany, do ukojenia związkowych. *Const. f. 6.* Wojciech poborca w Halickiej ziemi w tymże roku. *Uniwer. Pobor.* Mikołaj stolnik Halicki, poseł na sejm koronacyi r. 1633. *Constit. fol. 15.* miał za sobą Gołuchowską herbu Leliwa, z którą zostawił synów i córkę Zofią Stanisławowi Potockiemu herbu Pilawa pułkownikowi zaślubioną. Jan za Zygmunta Augusta rotmistrz w Węgrzech, więcej niż ośmdziesiąt lat mając, na weselu syna swego z kopią do pierścienia biegł, ale gdy go koń z siebie zrzucił, życie stracił: syn jego Wojciech podkomorzy Halicki pod Cecorą zginął. Brat jego rodzony był kasztelanem Halickim, którego syn Rafał Kazimierz z Borzymia Makowiecki, najprzód kasztelan Sanocki, starosta Trembowolski, *Constit. 1676. fol. 40.* potem kasztelan Kamieniecki, w Rożackich, Tatarskich, Moskiewskich, Tureckich ekspedycyach rotmistrz doświadczonego mężstwa, przy Janie Kazimierzu Królu nieprzelamaną wiarą dostawał, na podupadłych i ubóstwo szczydliwy. Rodziców swoich i przodków prochy, z Podola ile natenczas od Turków po części opanowanego, do Krakowskiego kościoła S. Piotra przeniósł i uczciwie pogrzebł: sam z tym się światem pożegnał w roku 1689. pochowany w tymże kościele. Przybrał był sobie w małżeństwo Teresę Dembińską podkomorzankę Krakowską herbu Rawicz, z Czarnkowskiej urodzoną, z tej była córka jedna Michała Soltyka stolnika Sendomierskiego małżonka. Maryanna, za Rafałem Sarbiewskim kasztelanem Braclawskim starostą Korytnickim, na kościół S. Piotra Krakowski dobroczynna, collegium tamże tak ojciec jako i syn znaczną szczydliwością, pamiętne przed Bogiem uczynił, był to Franciszek Łukasz starosta Trembowolski, Mogil-

nicki, rotmistrz królewski, *Constit.* 1678. *fol.* 4. i 1685. *fol.* 14. miał za sobą Boratyniankę, z tej zostało potomstwo. Barbara starościanka Trembowolska i druga jej siostra zakonnica Ś. Benedykta we Lwowie, i N. Stadnickiego kasztelaniana Bełzkiego małżonka *). N. starosta Byszewski miał za sobą Ludwikę Łączyńską podkomorzankę Nowogrodzką, która po jego śmierci żyła z Janem Cetnerem starostą Tymbarskim. Stanisław najprzód kanonik Warmiński, a potem opat Koronowski, z sejmu 1601. komissarz do lustracyi dóbr królewskich w Prusiech, *Constit.* *fol.* 728. na nasze kollegium Brunsberskie dobroczynny. *Ara Gratitud.* Stefan 1648. Stanisław stolnik Łatyczowski 1674. Marcin kasztelaniec Parnawski, *Constit.* *Lith.* 1690. *fol.* 16. już o zmarłym. Franciszek podczaszy Podolski 1704. N. była za Krzysztofem Kiełpińskim. N. miał za sobą Komorowską herbu Korczak. N. Karola kasztelanica Radomskiego Morsztyna małżonka.

W roku 1778. Jan Makowiecki podkomorzy Słonimski. — W roku 1788. Mikołaj skarbnik Czerwonogrodzki. — *Irasicki.*

Makowski herbu Jelita, z Witowie w Krakowskiem województwie: te Witowie przedał Jan Makowski Pawłowi Czernemu, miał synów czterech: Jana, Kaspra, ten w Orszańską bitwę zabity, Mikołaja zabił Zebrzydowski, którego Szczesny mszcząc się śmierci braterskiej zabił, sam potem zginął w Sokalskiej okazji od Tatarów. Marcin Makowski pod Obertynem pamiętny żołnierz: to *Baran.* bo ani Paprocki, ani Okolski o nich nie pisał. Kazimierz w ziemi Wiskiej 1648. Szymon w Podlaszu. Dyonizy w Lubelskiem 1632. Stanisław kanonik Chełmski, deputat na trybunał koronny 1728. i 1732. Makowski miał za sobą Grocholską. Adam w zakonie naszym wydał do druku, 1mo. *Wesele Święte i wieczne, Kazanie przy ślubie czystości, in 4to, Cracov.* 1621. 2do. *Itinerarium albo wyjazd na wojnę Moskiewską Władysława IV. Kazanie, in fol. Cracov.* 1633. 3tio. *Podziękowanie za powodzenie temuż Królowi w Moskwie Kazanie, in fol.* 1635. w Krakowie. 4to. *Kwiat świętobliwego życia Barbary Langi, to jest życie jej, in fol. Cracov.* 1650. Michał Dominik cześnik Trocki i Jędrzej 1700.

*) Z córek Łukasza starosty Trembowolskiego z *Boratymianki* oprócz jednej zakonnicy druga córka była za Stadnickim kasztelanem Bełzkim, a trzecia dostała się Soltykowi kasztelanowi Wiślickiemu, potem Sandomierskiemu. Były to wielkiej fortuny dziedziczki, każdej posag przeszło miljon wynosił. Stadnickiej dostał się działem miasto, *Niemirów* i *Zabno*, w wojew. Sandomierskiem: Soltykowej, *Zelechów*, *Wiszniewczyk* i inne majątności znaczne. — *Przypisek Krasickiego.*

Makowski. Tomasz Makowski rotmistrz rajtarski dla meztwa nobilitowany na sejmie 1662. *Constit. fol. 40.* Szymon Stanisław kanonik S. Floryana w Krakowie, są w druku jego, *1mo Pars: hyemalis Concionum a Dominica Adventus ad Pentecosten* 1658. *in fol. Cracov.* *2do Pars: aestiva a Pentecoste ad Adventum* 1675. *in fol. Crac.* *3tio Panegyryk na pogrzeb. Zygmunta Królewicza syna Władysława IV.* 1647. *in fol. Cracov.*

Makowski herbu Ogończyk. Na nagrobku Adama z Mąkoszyna Mąkowskiego opata Jędrzejowskiego, ten herb pierwszy w Jędrzejowie widziałem, drugi Nałęcz, trzeci Jelita, czwarty Rola. Z młodych lat na dworze królewskim, z pięknemi natury przymiotami popisawszy się, kanonią Rujawską opatrzony, od Zygmunta III. wysłany był do Królestwa Neapolitańskiego, aby tam był prowentów królewskich pilnował; wielką tedy sobie, tak u vicereja Neapolitańskiego, jako i u obywatelów tamecznych, mądrymi postępkami swemi stymę, przez kilka lat tam będąc, wyrobił; tak że go też Zygmunt Król, Jędrzejowskim uczyniwszy opatem, w legacyi do Króla Hiszpańskiego wysłał, tam otrzymał przywilej, na oswobodzenie w niewoli zostających w Sycylji Polaków. Ztamtąd gdy się do Polski przez Francją wraca, do wiecznej ojczyzny przeniósł się w roku 1623. u OO. Karmelitów pochowany, wszakże Stanisław Miaskowski opat Lubiński, do Króla Francuzkiego posłując, ciało jego z Francyi do Jędrzejowa przeniósł, i z nagrobkiem pochował. *Starowol. in Monum.* Jakób i Sebastyan Mąkowscy w Brzeskiem Rujawskiem 1632. Konstancya była za Kazimierzem Chłapowskim. Józef r. 1696. N. Jana Koszutkiego surrogatora Wschowskiego temi czasy małżonka. N. Maxymiliana Miaskowskiego.

W r. 1788. Antoni Mąkowski komornik Wschowski. — *krasicki.*

Malanowski herbu Ogończyk. Anna Malanowska Wojciecha z Bliźniewa Ordęgi małżonka. Krzysztof wojski Piński w Pińskiem. Piotr z Malanowa w Łęczyckiem 1674.

Malawski herbu Pomian, w Płockiem województwie. Stanisław horodniczy Mścisławski w Nowogrodzkim 1674. Konstancya Malawska była za Janem Dąbskim.

Malczewski herbu Abdank, w Wielkiej-Polszcze. N. Malczewski miał za sobą Rydzyńską, cześniłkownę Kaliską, z której syn jeden Adam w zakonie naszym, rządził kolegią Sandomierskie i Ostrogskie, drugi Franciszek zakonu S. Franciszka *Strictior. Observ.* jest jego kazanie w druku: *Dług wieczysty* 1717. *in fol.* Drugi pod tytułem: *Życie Anny z Działyńskich Zamojskiej Łowczyzny koronnej* 1720. *in fol. w Toruniu.* Trzecie: *Dyfferencya między pospolitą*

i niepospolitą śmiercią, na pogrzebie Chryzostoma Niemiry Gniazdowskiego Starost. Nowomiejsk. rządził w zakonie swoim konwenty, Poznański, Warszawski i Wieluński. Trzeci Michał kanonik regularny Ś. Aug. Antoni tych wspomnianych brat stryjeczny, umarł w zakonie naszym 1718 na kaznodziejskiej ambonie życie stargawszy. N. sędzia ziemski Poznański, syn jego Adam, drugi Melchior. Joanna księżni Owińska r. 1718. Jadwiga Wojciecha Głębockiego sędziego ziemskiego Brzeskiego Kujawskiego małżonka. N. Razimierza Bolesza. N. Jędrzeja Ponińskiego surrogata Poznańskiego, N. Stanisława Psarskiego. Jędrzej w zakonie naszym temi czasy.

W roku 1778. Jan Malczewski podstoli Gnieźnieński. — Melchior cześnik Brzesko-Kujawski. W roku 1788. Adam kasztelan Rogoziński. — *Krasicki.*

Malczewski herbu Tarnawa, w ziemi Sanockiej. Samuel 1687. Katarzyna zakonnica Ś. Klary w Sączu 1701. N. miał za sobą Katarzynę Ruczkowską wdowę po Franciszku Czyżowskim. N. Malczewski Gorzycką herbu Doliwa, z tej córka Teresa dostała się w małżeństwo Stradomskiemu stolnikowi Owruckiemu, babka jej była Morawska herbu Dąbrowa, jest w druku tej Teresy, *Księżeczka o Ś. Kazimierzu Królewiczu Polskim pod tytułem Fenix*, i druga, *Godzinki o Ś. Franciszku Regis Soc. Jesu*, na nasze kollegium Sandomierskie szczególnie dobroczynna, i na kościół tameczny, przy którym dwie kaplice, jedną Matce Boskiej, drugą Ś. Stanisławowi Rostec modnie wystawiła wieżę i ołtarzami ozdobiła, tamże pogrzebiona.

W roku 1778. Szymon Malczewski podczaszy Chęciński. — Ignacy komornik graniczny Chęciński. — Paweł regent. — Ludwik wiceregent Chęciński. — W r. 1788. Julian pisarz grodzki Chęciński. — *Krasicki.*

Malczycki herbu Korczak, na Rusi. Jerzy Boratyński wzięwszy działem Malczyce, od nich Malczyckim był nazwany. Regina ostatnia dziedziczka na Malczycach, była za Tarłem chorążym Lwowskim 1548.

Malechowski herbu Abdank, w Poznańskim województwie, piszą się z Konar. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. N. Malechowski stolnik Poznański 1616. Jan sędzia ziemski Poznański 1697. z sejmu Lubelskiego deputat do boku królewskiego 1703. *Constit. fol. 15.* potem kasztelan Kaliski, jam go opuścił w pierwszym tomie, miał za sobą Koszutską, która po jego śmierci poszła za Koszutskiego Macieja, tego kasztelana córka Urszula, żyła za Józefem Rierskim. N. Malechowski w zakonie naszym missyonnarz wojskowy zaeny.

Maleczkowski herbu Ostoja, w Krakowskiem województwie. Jan Maleczkowski w Węgrzech na dworze Jana księcia zasłużony. Michał zaś na dworze Stefana, potem Króla Polskiego, dalej był Wielkorządzcą Krakowskim: siostra jego Zybula Ajchingera małżonka. *Paproc. fol. 582.*

Maleszowski herbu Gryf. Stanisława Maleszowskiego herbu Gryf zmarłego 1555. kładzie nagrobek *Paprocki* z Krakowa, z kościoła Ś. Trójcy wypisany, kędy jego męstwo na Turków, Tatarów, Wołochów wspomina.

Malewicz. Gabryel i Jan Malewiczowie w powiecie Oszmiańskim podpisali elekeyą Jana III. Króla.

Malewski herbu Jastrzębiec, w Płockiem województwie, inni ich piszą Maleński. Jędrzej Malewski z sejmu 1589.znaczony do dystrybuty pieniężnej; na potrzeby wojenne. *Constit. fol. 560.* Jan sekretarz królewski 1648. Jędrzej w województwie Wileńskim 1632. N. miał za sobą Teresę Leską wdowę po Szudrskim. Jakób 1628.

W roku 1788. Seweryn Malewski wojski Wyszogrodzki. — *Krasicki.*

Malicki herbu Junosza, w Bełzkim województwie i indziej. Jakób z Malic wojski Lwowski, 1436. podpisał pokój Brzeski u Łaskiego w *Statut. fol. 141.* N. była za Maciejem Gruszeckim chorążym koronnym. Malicki miał za sobą Barbarę Lasociankę chorążankę Lubelską. Wojciecha męża rycerskiego wspomina *Paprocki*. Jędrzej 1587. sędzią kapturowy Sandomierski. *Const. f. 425.* N. w okazji pod Żółtymi wodami 1648. w niewolę zabrany. *Kochow. climac. 1. lib. 1.* Marek, Krzysztof i Jan w Sandomierskiem 1632. Krzysztof w powiecie Rowieńskim, Mikołaj na Malicach w Sandomierskiem 1674. Elżbieta była za Janem Chełmskim łowczym Krakowskim. I w tym domu zaplątała się była herezya, katolickiego kapłana z Malic rugowano. *Cichoc. alloq. Osceen. l. 2. c. 8.* Bartłomieja Kazimierza jest w druku: *Klucz do języka Francuzkiego w Krakowie 1700.* 2do. *Oratio de S. Thoma Aquinate Arbor scientiae 1692. Cracov.*

Andrzej Malicki poseł z województwa Sandomierskiego, podpisał ratyfikacją tranzakcyi Będzińskiej roku 1589. — Józef Malicki kasztelan Sanocki, dobry senator, prawy obywatel, z *Pelczanki* splotzoną jedynaczkę córkę wydał za Przeczkowskiego. — *Przypisy Krasickiego.*

Malinowski herbu Pobóg, w Podlaskiem województwie, i Sandomierskiem piszą się z Kalnicy. Alexander namiestnik podstarostwa Łuckiego 1625. Jan, Michał, Seweryn, Adam 1632. w Podlaskiem. Stanisław na Kalnicy i Kazimierz w Sandomierskiem 1674. N. Malinowski deputat z Sandomierskiego na trybunał koronny, umarł w Piotrkowie

roku 1684. *Dunin Kazania fol. 180.* Józef w Krakowskiem roku 1706.

W roku 1778. Michał Malinowski sędzia ziemski powiatu Rzeszyckiego. — Antoni koniuszy Rzeszycki. — W roku 1788. Łukasz cześnik Owrucki. — Jan skarbnik — Tadeusz podkomorzy Rzeszycki. — *Krasicki.*

Malinowski herbu Ślepowron, w Lubelskiem województwie. Jan Malinowski miał za sobą Jadwigę Bielecką pozostałą wdowę po Stanisławie Wilczyńskim. N. była za Marcinem Moszyńskim herbu Nałęcz.

W roku 1788. Julian Malinowski podczaszy Urzędowski. — *Krasicki.*

Maliński herbu Pietyroch, na Wołyniu, przydomek swój zdawna mają Jelo. Z tych Daniel Jelo Maliński z Wierzbny pod Krzemieńcem, pułkownik na Wołyniu, i zwycięzctwy nad Tatarami i swemi zasługami zawołany, syn jego Michał marszałek Wołyński, póki jeszcze Wołyń nie miał swoich wojewodów, rządził go z wielką pochwałą. Eustachi władyka Łucki z Hipacym Pocijem gorliwy o unię pasterz, od roku 1608. żył jeszcze 1615. N. Jelo Maliński, poseł na sejm Warszawski 1564. do dotarcia unji Litwy z koroną. *Constit. fol. 52.* Mateusz w Inflanciech i Moskwie za ojczyzną zastawiając się, siła ran z potyczek wyniósł, co mu nadgradzając Król Stefan, krom innych regalizacyi dabrami go opatrzył. Janusz trucezaszy królewski, brat Mateusza, najprzód pod Dubnem w niewolę się był dostał; z której wyszedłszy, gdy pod Gdańskiem mężnie naciera, kulą postrzelony poległ; Król Stefan chorującego nawiedził, i testament od niego formowany podpisał. *Biel. fol. 746. et 742.* Jan Jelo Maliński chorąży Królewicza natenczas Władysława, w obozie w Moskwie życie skończył. Alexander rotmistrz w Węgrzech, a potem i w ojczyźnie pamiętny wojownik. Mikołaj fundował konwent Janowiecki OO. Bernardynów, pod tytułem Wniebowzięcia Matki Boskiej 1628. N. Maliński miał sa sobą Krystynę księżniczkę Wiśniowiecką, Adama córkę, z której syn Dominik i córka Katarzyna czy Izabella, Adama Krasickiego kasztelana Przemyńskiego małżonka. *Geneal. Wiśniow.* *) Anastazyja Malińska złączona dożywotnie z Mikołajem Siemaszkim kasztelanem Braclawskim. Daniel chorąży Wołyński poseł na sejm 1633. z kąd deputowany do upro-

*) Po tej Izabelli Krasickiej (z ojca pra-pra-babce Ignacego Krasickiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego) dostały się w dom Krasickich dobra, *Malin, Berbin, Miejsce, Wielick, Janówka, Kuchary, Litokoszcz, Uchty, Arszynowice* itd. brat jej albowiem Damian bezpotomny z tego zszedł świata. — *Przypisek Krasickiego.*

wiantowania wojska naszego na Ukrainie, *Constit. fol. 15.* na każdą ojczyzny potrzebę, znaczny komput ludzi rycerskich swoim kosztem wystawiwszy, z niemi sam, mężnie przeciw nieprzyjaciolom stawał, a osobliwie pod Chocimem przeciwko Osmanowi, w Prusiech przeciwko Szwedom, na pograniczu przeciwko Tatarom. Syn jego Razimierz także chorąży Wołyński, był deputatem na trybunał koronny, synów jego zostało się czterech: 1. Daniel, od którego z Zofji Synnianki miecznikowny Bełzkiej był syn Łukasz cześnik Wiski, dziedzic na Bołoszowce i Stepanowce. 2. Jan bezpotomny. 3. Stanisław podczaszy Halicki, dziedzic na Szumsku i Waskowcach, *sterilis*. 4. Alexander cześnik Wołyński (podobno miał za sobą Teresę Ledochowską, z której córka Anna była za Ludwikiem Tarnowskim kasztelanem Rypińskim) zostawił trzech synów, Antoniego cześnika Wołyńskiego, dziedzica na Szumsku i Waskowcach, deputatem był na trybunał koronny 1712. umarł 1724. z Zuzanny Skarszewskiej, potomstwo jego, Alexander, Maciej, Stanisław, Maryanna, Teresa. Stefana starostę Nowogrodzkiego dziedzica dóbr Radoszowka i Jełowice. Jana chorążego Gostyńskiego, posłował na konwokacyą 1733. Wacław na Ochłopowie Małyński 1674. Helena zakonnica Ś. Benedykta we Lwowie. N. była za Stanisławem Ciesielskim. N. chorąży Gostyński, miał za sobą Ludwikę Leszczyńską wojewodzankę Łęczycką, wdowę po Garczyńskim Damianie chorążym Poznańskim. Anna Rzyzstofa Makarowicza małżonka.

Maliszewski herbu Godziemba, na Dobrzyńskiej i na Zmudzi. Stanisław Maliszewski sędzia ziemski Dobrzyński, wielkiej sławy i zachowania mąż, syn jego Michał opat Ś. Rzyża zakonu Ś. Benedykta, żyć przestał na ziemi w r. 1608. jako jego nagrobek tamże opowiada. Na różnych dworach lat siła przepędziwszy, ile przy wielkiej umiejętności w wdzięcznych obyczajach, wszystkim był miły, atoli potem porzucawszy dworskie życie, opatem został, na której funkcyi lat czternaście żyjąc, wiele dobrego i pożytecznego tamtemu micjseu uczynił, w Słupiu kościół postawił, proboszcza przy nim fundował, szpital na wychowanie porzuconych albo osierociałych założył. Nową kaplicę drzewu krzyża świętego wymurował, kościół tamże i klasztor już od starości nadwątlony reparaował, bractwo *Compassionis Christi* do tegoż kościoła wprowadził, sam i w leciech podeszłych będąc, kazania do ludzi miewał, gości i podróżnych mile przyjmował. Wniósł nadto do tego klasztoru, aby wszyscy bracia, wzajemnie sobie, co Sobota, nogi umywali, do czego sam był innym przykładem. *Ruffinus in histor. S. Crucis.* Maliszewska była

za Pawłowskim. *MS. de Famil. Prus.* Jerzy miał za sobą Brodowską Teresę herbu Łada, Anna była za Blochem Janem miecznikiem Dobrzyńskim. Stanisław w Rawskim 1674. Michał 1693. Jan stolnik Dobrzyński, Razimierz podstoli Smoleński, Alexander i Michał w Żmudzi 1674.

W roku 1778. Ignacy Maliszewski podczaszy Brzesko-Litewski.
— W roku 1788. Leon łowczy. — *krasicki.*

Malonowski herbu Cholewa, w Dobrzyńskiej ziemi.

Malski herbu Nałęcz, w Łęczyckiem województwie. Wojciech de Male Malski, na dworze Zygmunta Króla Węgierskiego, w nagrodę wielkich swych zasług, wziął dostatecznie włości i dobra w Węgrzech. *Starowol. in Bellat. f.* 80. Powróciwszy do ojczyzny, był najprzód kasztelanem Łęczyckim i marszałkiem dworu Królowy, pod który czas w niesłuszną potwarz odzianą Królową, przeciwko złej gębie bronił. *Długosz* 1431. a w roku 1433. podpisał przywilej Jedliński, u *Łask. w Statut. fol.* 52. W roku 1438. już wojewoda Łęczycki, na liście Władysława Króla, u *Łask. w Statut. fol.* 129. i generał Wielkopolski 1439. *Crom.* Gdy pod Warnę przeciwko Turkom wybrał się Władysław Król, jemu gubernium Polski zlecił, według *Bielsk. fol.* 360. *Cromer lib.* 21. Żył jeszcze 1446. *Acta Castrens. Posnan.* 1451. jako się podpisał na liście Razimierza Króla *). Jan na Małym Malski rotmistrz pancerny 1658. *Komput Wojska*, w roku 1674. cześnik Czerniechowski. Stanisław w Łęczyckiem. Maryanna Malska, Czeluścińskiego małżonka, Jadwiga Adama Rwiatkowskiego. Jana jest w druku *Epos Stanislaw Korytko* 1613. *in 4to Cracov.*

Maluszycki, w województwie Nowogrodzkim, Mikołaj Maluszycki podpisał elekcją Władysława IV. Konstantyn z młodszych lat, wojenną służąc pod usarską chorągwią, świat sobie zmierzwszy, wstąpił do zakonu Soc. Jesu, gdzie procowitego operaryusza skończył funkcją w roku 1668. Są i koło Ostroga. Jędrzej Małyszczyński w Wołyńskiem województwie r. 1674. i Stanisław regent grodzki Grodzieński r. 1700.

Małachowski herbu Gryf, w Krakowskiem województwie. Piotr Małachowski którego syn Wojciech 1671.

*) Tenże Wojciech Malski w roku 1424. będąc podkomorzym i starostą Łęczyckim, pisał się także na deklaracji przymierza zaszłego między Władysławem Królem a Krzyżakami. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol.* 117. —

N. miał za sobą Rejczyńską z Prostkowa herbu Lubicz. Są i w Kujawach tegoż herbu.

Familia ta dziś powiększej części w Prusach osiadła. Paweł Józef Małachowski w roku 1742. wstąpił jako rotmistrz do pułku huzarów Pruskich v. *Netzmar*, odbył wszystkie kampanie owoczesne i w roku 1753. jako pułkownik otrzymał dowództwo pułku huzarów N. 7. Roku 1758. generałmajor a 1771. generalporučnik. Umarł d. 15. Grudnia 1775. Z *Zolji Jungin* zostawił potomstwo. — Hijacynt Małachowski starszy brat Pawła Józefa umarł jako pułkownik huzarów w Szlązku z rany, w potyczce pod *Wielkim Strzelcem* zadanej przez nieostrożność od jednego ze swoich huzarów. N. syn generała był w roku 1806. majorem w pułku dawniej do ojca należącym, umarł r. 1818. Wnuk generała jest terażniejszy dowódca 8. brygady kawaleryi, pierwiej adjutant Jego Król. Mości, generałmajor Małachowski kawaler wielu orderów i krzyża żelaznego. — *Neues Preussisches Adels-Lexicon.*

Małachowski herbu Grzymala, w Płockiem województwie. Dominik Małachowski zakonu Ś. Dominika S. T. D. z przeora Krakowskiego, biskup Laodyceński, suffragan Krakowski pelen dni i zasług, żyć przestał na ziemi, czy 1539. jako z jego nagrobku w Krakowie u Ś. Trójcy wypisał, *Starowol. in Monum.* czy 1544. jako chce *Bzovius in Propag. c. 6.* Tobiasz scholastyk Płocki, opat Paradyjski, w roku 1631. delegowany do kompozycyi między stanami duchownym i rycerskim. O Łukaszu pisze *Paprocki*, że w Litwie miał swoje opatrzenie od księżęcia Pruńskiego. Nie wiem czy nie od niego idą co w Litwie kwitnęli. Jerzy podczaszy Nowogrodzki, Gabryel i Wojciech w Nowogrodzkim 1674. Ci znać idą od Piotrasza z Małachowa Małochy herbu Grzymala, który był najprzód kasztelanem, a potem wojewodą Brzeskim Kujawskim 1384.

W roku 1778. Stanisław Małachowski stolnik Krzemieniecki. — *Krasicki.*

Małachowski herbu Nałęcz, w Sieradzkiem województwie. Mikołaj Małachowski sekretarz Króla Zygmunta Augusta 1569. z sejmu naznaczony do lustracyi dóbr królewskich, *Constitut. fol. 187.* potem kasztelan Spieimirski, żona jego Zofia Jana Herburtka kasztelana Bełzkiego córka, posłował na konwokacyą 1572. *Biel. fol. 662.* którego córka była za Beliną Leszczyńskim, matka Jędrzeja podstolego Krakowskiego, syn zaś Marcin podczaszy Sieradzki, spłodził Alexandra Teodora chorążego Sieradzkiego, który z Maryanny Jaktorowskiej miał dwóch synów. Jana biskupa Krakowskiego, ten najprzód na dworze Cesarza Ferdynanda młodsze lata polerował, dalej pod Rewerą Potockim hetmanem rycersko w okazjach różnych stawał, aż też po śmierci żony swojej Szembekowny, stan sobie duchowny obrawszy, od

Jana Tarnowskiego arcybiskupa Lwowskiego, na kapłaństwo poświęcony, pierwszą bezkrewną ofiarę w Częstochowie Bogu oddał, scholastykiem wkrótce Lwowskim, kanonikiem Poznańskim i Warszawskim urosł, a gdy się na dworze królewskim pokazał, Janowi Kazimierzowi Królowi przypadł do serca, więc go najprzód opatem Mogilskim a potem referendarzem koronnym ogłosił, na sejmiki do województw, do Francyi dwa razy, do elektora Brandeburskiego posłem, komissarzem do rozgraniczenia dóbr królewskich w Grodzieńskim powiecie, zażywał; popisała się wszędzie dzielność jego w tych funkcyjach, ale i wierność nieprzełamana ku Panu, kiedy Jana Kazimierza Króla uchodzącego za granicę, lubo inni Szwedzkim szczęściem uwiedzeni odstąpili, on jednak i na wygnaniu statecznie przy nim dostawał: przetoż Ludowika Królowa, gdy umierać miała, swego testamentu, chciała go mieć exekutorem. Imieniem potem Króla Michała i Jana III. homagium odbierał od miast Pruskich, z których drugi, zaraz po swojej koronacyi w r. 1676. biskupem go Chełmińskim i podkanclerzym koronnym wywyższył, komissyą pod ten czas w Gdańsku i w Toruniu z pamiętną zelozyą odprawił; na sustentacyą nawróconych od wiary kalwińskiej i luterskiej, pewną fundacyą uczynił; żeby przykładowo ci byli karani, którzy na sejmiku w kościele, krwią dom Boży oblali, gorliwie stawał; aż też z Chełmińskiej na Krakowską się infuleę przeniósł r. 1681. tu się jego tak ku Bogu jako i ojczyźnie szczodroblivość pokazała: bo najprzód Panny zakonne a *Visitatione* Najśw. Matki z Francyi sprowadził, przy Krakowie osadził, klasztor piękną strukturą, kościół także wspinały wymurował, którą to jego fundacyą, approbowała na sejmie Rzeczpospolita 1685. *Constit. fol. 16.* Missyonarzów także na Stradomiu przy Krakowie, co i w Chełmnie przedtem uczynił, którzyby *Seminarium Clericorum* w swym dozorze mieli; Warszawskim także od Ludowiki Królowy fundowanym, siłą swoją szkatułą dopomógł, kapitule Krakowskiej ostatnią wolą sto tysięcy wyliczyć kazał, na anniwersarz za duszę swoją: w Bielsku kościół wielkim sumptem wystawił, kollegio Krakowskiemu Soc. Jesu dziesięć tysięcy oddał. Ubogich poddanych żeby był założył, nie mających czem płacić hiberny, ośmdziesiąt tysięcy wysypał. Ojczyźnie zaś, kiedy podczas ekspedycyi Wiedeńskiej, nie tylko że usarską chorągiew z Janem Królem posłał, i regiment dragonji, ale też swoim sumptem zaciągnawszy ludzi, w Krakowie ich na prezydium lokował. Pod interregnum także w roku 1696. pięćset mężów uzbroił na obronę tegoż miasta: przeniósł się na nieśmiertelne życie w roku 1697. 21. Sierpnia, w katedrze

Krakowskiej pochowany. Ks. Tomasz Młodzianowski Soc. Jesu, uprosił był sobie za spowiednika, który przy dworze jego życia swego świątobliwego dni zakończył.

Franciszek najprzód wojski, potem chorąży, nakoniec kasztelan Sieradzki, brat Jana biskupa Krakowskiego, pierwsza żona jego Anna Zdrowska, druga Grabska, córki dwie, jedna Siemińska herbu Leszczye sędzina ziemska Sieradzka, Stefana żona, druga *Imo voto* Stradomska, *2do* Rucharska, synów zaś trzech, Józef kasztelan Inowłodzki starosta Opoczyński, złączył się dożywotnie z Złotnicką Mikołaja cześnika koronnego córką wdową po Dębińskim, z tej syn Adam starosta Oświęcimski mowca wielki, czego jest dowodem izba poselska, w której posłem nie raz stawał: i córki, Anna Michałowska sędzina grodzka Krakowska, Teresa Złotnicka miecznikowa Kaliska i Antonina Przerębska. Jan drugi syn Franciszka kasztelana Sieradzkiego w zakonie Societ. Jesu; Bogu się na służbę oddał, po apostolsku w Sandomierzu i w Krakowie każąc, tamże koniec prac swoich odebrał, w r. 1695. wieku swego 40. Bóg go drogą krzyża i cierpliwości, do ehwały w niebie sposobił. *Histor. Colleg. Cracov.* Umierając, rektorowi swojemu dzień śmierci wkrótce po sobie przepowiedział, choćci na ten czas dobrze zdrowemu, i tak się stało.

Stanisław wojewoda Poznański, Łukowski, Rrzeczowski starosta, trzeci syn Franciszka kasztelana Sieradzkiego. Powróciwszy z cudzych krajów, na dworze Jana III. Króla łaskę Pańską sobie zasłużył, podczaszym Sieradzkim, a dalej starostą Opoczyńskim zawołany: pod który czas pojął Alexandrę Zielecką łowczankę koronną z Wodyńskiej urodzoną. Po śmierci ojca swego, wziął kasztelanią Sieradzką, z tej się przesiadł na województwo Kaliskie, a nakoniec na Poznańskie, na którym kresu życia swego dopędził w r. 1699. Był to Pan, jak w ręce, tak w głowie silny: mężstwa swego dał dowody, kiedy pod Parkanami w Węgrzech, trzech Turków swoją ręką zabił, luboć i on sam kulą w bok postrzelony, przecieź wyszedł z niebezpieczeństwa. Ztamtąd do Wołoch z temże sercem poszedł, kędy Tatarską strzałą w nogę postrzelony. Radzie jego dufała ojczyzna, kiedy go do Francyi posłem, to komissarzem do traktatów uniwersalnego pokoju z Turkami, do Węgier pod Karłowicami, gdzie go on z wielką imienia swego sławą, ojczyzny pożytkiem, wszystkich ukontentowaniem zawarł. Złączył się był po Zieleckiej bezpotomnej z Anną Lubomirską starościanką Sądecką, pozostała wdową po Wielopolskim Janie, z której córka My-

cielska stolnikowa koronna, i syn Józef *) starosta Opoczyński, posłem bywał na różne sejmy i konwokacyą r. 1733. ma za sobą Humiecką wojewodzanę Podolską, z nią potomstwo: teraz zaś gdy to piszę podkanclerzy koronny, Pan z wielkich z natury i cnoty przymiotów złożony.

Rafał wojski Sieradzki, a bodaj nie syn Marcina podczaszego Sieradzkiego, synów jego dwóch było, jako się podpisali z ojcem na elekcyą Jana Kazimierza. Rafał sędzia grodzki Piotrkowski, i Teodor, ten z Zofji Drohojewskiej spłodził Jana Małachowskiego cześnika Wieluńskiego, który dwa razy, śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Katarzyną Grabkowską, drugi raz z Barbarą Mokronowską chorążanką Rawską, z tej córka pierwszym związkiem Nielepcowa, drugim Czerna kasztelanica Sąddecka, synów zaś dwóch, Jędrzej starosta Smotrycki, któremu Konstancya Daniłowiczówna starościanka Parczewska, powiła córkę Annę; i Stanisław w zakonie *Scholarum Piarum* Cypryan. Krom tych, Barbara z Małachowie Samuela Gomolińskiego małżonka, któremu zmarłemu nadgrobek marmurowy w Radomsku wystawiła 1643. Jan kanonik Krakowski, deputat na trybunał koronny 1690. Alexandra podstolanka Czerniechowska była za Bratkowskim Janem.

Adam Małachowski (syn Józefa kasztelana Inowłodzkiego jak wyżej) krajeży koronny, Oświęcimski, Wąwolnicki starosta, mąż wielkiej popularności, łaskę sejmową, trybunalską i w Radomiu skarbową dwa razy piastował. Z *Rosnowskiej* zostawił synów dwóch, z tych: N. starosta Wąwolnicki z Potockiej córki Józefa kasztelana Łwowskiego ma syna. Drugi syn Adama krajeżego, Piotr starosta Oświęcimski w roku 1781. kasztelan Wojnicki, a w roku 1784. wojewoda Krakowski, z *Łochockiej*, nie zostawił potomstwa. — Jan Małachowski kanclerz wielki koronny syn Stanisława wojewody Poznańskiego, (*Niesiecki* wyżej mylnie go nazwał Józefem) Opoczyński, Ostrołęcki, Grodecki i Buczniowski starosta, godny minister. Z *Humieckiej* zostawił córki: Potocką kasztelanową Lubaczowską, Grabińską starościenę Stężycką, Czacką podczaszynę koronną, Stecką starościenę Owrucką, Podoską wojewodzinę Płocką. Synów zaś miał Jan kanclerz czterech, z tych Mikołaj starosta Opoczyński w r. 1780. wojewoda Sieradzki, z *Męcińskiej* zostawuje potomstwo. N. starosta Ostrołęcki, najmłodszy syn Jana, w r. 1780. sekretarz wielki koronny pojął *Działyńską* wojewodzanę Malborską. — Jacek referendarz koronny, podkanclerz, nakoniec w roku 1787. kanclerz w. koronny, Piotrkowski, Grodecki starosta średni syn Jana kanclerza, z Antoniny *Rzewuskiej* córki Michała wojewody Podolskiego ma syna Jana i córkę. — *Krasiecki*.

*) Był to Jan nie Józef, jak tu mylnie *Niesiecki* wyraża. *Patrz niżej.*

Stanisław Małachowski drugi syn Jana kanclerza w. koronnego, urodził się r. 1736. już w latach młodzieńczych poświęcił się na usługi krajowe, i sprawował urzęda deputackie, referendarza koronnego, na których sobie na powszechną miłość u współziomków zasłużył. W roku 1788. Izba poselska okrzyknęła go marszałkiem sejmu, któremu, przez cztery lata przewodnicząc, wśród tylu sprzecznosci i burzących się passyi, — niezawiodł i jednej chwili ufnosci publicznej. Czynności sejmu tego najlepszym są dowodem usilowań jego. Po różnych zmianach w kraju zaszyłych, w czasie których i Małachowski rozmaitego losu doznawał, przy ustanowieniu księstwa Warszawskiego mianowany został prezesem senatu, na którym to urzędzie dni swoje zakończył 29. Grudnia 1809. roku, powszechny żal miłujących go ziomków towarzyszył mu do grobu. Zyl w małżeństwie z Urszulą *Czapską* córką Tomasza Czapskiego starosty Rynszynskiego — lecz z nią nie zostawił potomstwa. —

Małachowski herbu Prus 2do. Tym się herbem pieczętował Jan Małachowski najprzód władyka Przemyślki, a potem Chelmski, archimandryta Zydzaczewski r. 1686. Piotr starosta Stanisławowski i Czerniewski, pisał się z Wilanowa 1632. jako i Jan w Rawskim województwie. Jan i Władysław w Gostyńskiej ziemi roku 1674. *Lucas Paprocki. Łaski fol. 59.* Jakób miał za sobą Annę Głębocką pozostałą po Ludwiku Wysockim wdowę.

Małaczewski herbu Korwin, w Sandomierskim województwie czyli Małaczyński. Marcina, Jana, Krzysztofa, Wojciecha ludzi rycerskich wspomina *Okolski*, Przemysław Małaczewski 1648.

Małdrzyk herbu Poraj, patrz **Kobielski.**

Małdrzyk herbu Wąż w Mazowszu, luboć już według *Paprockiego* zeszl: Z tej zaś okazji tego imienia nabyli. Książę Władysław Mazowiecki, wyjechawszy z przodkiem domu tego na łowy, gdy w głębokiej puszczy zbłądziwszy, na noc nigdzie się z niej wybić nie mogli, zgłodniały żalili się przed Wężem: ten, *Mam ja prawi Chleb i Małdrzyk i flaszkę piwa,* rad tej ohoćie Władysław, Wężowi nadgradzając ją, część wielką onej puszczy, na wieczność mu darował, aby sobie wsi osadzał, od tego czasu potomstwo jego Małdrzykami zwano. Z tych był Mikołaj Małdrzyk z Starogrodu kasztelan Bełzki w roku 1436. jako podpisał pokój Brzeski, u *Łaskiego w Stat. fol. 140.* Jan Małdrzyk de Mnieh Wąż, podskarbi księstwa Mazowieckiego, czego dowodem kładzie *Paprocki* uciniek listu księcia Władysława Mazowieckiego i Ruskiego, gdzie w roku 1466. reformacją zapisuje żonie swojej Małgorzacie, córce Lwa Kryskiego na dobrach swoich Trojanowie, który darował był książę Władysław, temu Janowi; był potem wojewodą Bełzkim, w mo-

nimentach kolegi Lwowskiego, czytałem Stanisława Małdrzyka wojskiego Lwowskiego. Stanisław ekonom Drohobycki za Zygmunta I. *MS. Petricov*. Fortuna po zejściu tych Małdrzyków, poszła w dom Toporów.

Małecki herbu Jelita, czyli raczej Małecki z Malca; który nigdy był w domu Korycińskich, ale go do nich była białogłowa wniosła z domu Koźlarogów: ci właśnie idą od Floryana Szaryusza, czego potwierdza list kościoła fundacyi jego, iż ten Małec, własne jego dziedzictwo było: *Baran*. Małecka albowiem starościanka Rawska, była za Janem Korycińskim kasztelanem Zawichojskim. Mikołaj r. 1539. Jan Małecki podczaszy Latyczowski miał za sobą Umińską, z tej córka Franciszka, była za Franciszkiem Achacym Pisarskim.

Małgiewski herbu Rawicz, to Paprocki i Okolski: niewiem czy nie omyłka, bo i Melgiewskich Lewartów piszą, i jednychże, tak tu, jako i tam kładą.

Małokłęcki herbu Jastrzębiec. Piotrowi Małokłęckiemu kanonikowi Gnieźnieńskiemu i Łowickiemu, zmarłemu w roku 1644. nagrobek z tym herbem postawiony, kanoniczą kamienicę w Łowiczu wymurował.

Małopolski herbu Kleinpolt. Ci w roku 1676. do prerogatywy szlachectwa przypuszczeni, z których był podstolim Braclawskim roku 1697. Stanisław Małopolski, jest w druku jego książka, *Leges mensae Małopolscianaee in 4to Varsav. 1707*.

Małowieski herbu Gozdawa, w Płockiem województwie. Krzysztofa Małowieskiego, znajdziesz w konstytucyach koronnych 1613. *fol. 28*. Jan w ziemi Wyszogrodzkiej roku 1648. Floryan, Stefan, Jędrzej, Kazimierz i Jan r. 1674. Teraz gdy to piszę, żyją: Adam łowczy, Walenty podwojewodzy, i Roch Euzebi sędzia Wyszogrodzcy. —

W roku 1778. Franciszek Małowiecki archidyakon Płocki. — Floryan sędzia ziemski Wyszogrodzki. — *Krasicki*.

Małuski herbu Jastrzębiec, w Krakowskiem województwie, piszą się z Małuszyna, ale według *Okolskiego* wszedł potem w dom Żółtowskich Ogończyków: Stanisław albowiem Żółtowski wzięwszy Małuską, i z nią te dobra, i on i potomkowie jego pisać się poczęli z Małuszyna. Marcin Małuski Jastrzębczyk burgrabia Malborski, umarł 1586. jako świadczy nagrobek w Malborku zmarłemu postawiony, od osierociałej żony Zofji Zorawickiej herbu Godziemba. Jeden z tego domu był proboszczem Mstowskim. Adam z Katarzyną Wolską zostawił dwóch synów, i córek kilka, z których jedna była za Jędrzejem Baranowskim herbu Rawicz, imię jej Anna. Samuel synowiec jego umarł *caelebs*. Miko-

łaj brat jego, był podstarościm w Lanekoronie. Adam syn Adama wspomnianego wyżej, miałci żonę, ale z nią *sterilis*. Stanisław zaś brat jego z Anną Pokrzenieką, zostawił syna jednego Jana, który miał za sobą Robielską, zostawił z nią synów, i córkę Elżbietę Jana Przerębskiego małżonkę, to *Baranow*. Michał 1705. w Krakowskiem.

Duńczewski w herbarzu Tom I. utrzymuje iż dwie są linie Jastrzęb-
czyków z Maluszyna Maluskich. O jednej z tych (jak wyżej) pi-
sze *Niesiecki*, druga zaś linia *proprie* zowie się Żółtowskich,
z Płockiego województwa, herbu *Pogończyk*, którzy lubo familią
swoję pisali z *Maluszyna* i *Żółtowa*, jak pisze *Okolski tom. 2.*
fol. 330. nie są jednak Maluskimi z swojej rodowitości, tak bo-
wiem pisze: *Ex cognominatis Wojslavus Zoltowscis, Stanis-*
laus Zoltowski Vojslavius, qui dum plurimis expeditionibus
praemia a Ducibus et Regno multa reportavit meritis condigna,
pacatiorem statum eligendo, cum Maluska suscepit matrimo-
nium, et transportavit mansionem suam in haereditatem ipsius
Maluszyno, unde quoque et familiam suam sui posteri adnotare
ceperant. Dalej pisze *Duńczewski* że jest tradycya o tem imieniu
starożytnem Maluskich, iż za króla Łokietka, niektórzy z *Ja-*
strzębczyków będąc ustawicznym w każdych wojennych okazjach,
małego wzrostu rycerz, ale wielkiego serca, assystując królowi,
po zamku Olsztyńskim, mil dwie pod Częstochową, przechodzą-
cemu się, rzekł do niego: „I ja maluski, i tyś maluski, bądźże
maluskim:“ bo obadwa byli małego wzrostu; gdzie nadał mu uro-
czyszcza, milka Polska od zamku Olsztyńskiego, które nazwał
od swego imienia wieś *Malusze*, z których pisząc się potem an-
tenaci, dalszemi czasy Maluskimi nazywali się, których dziedzi-
cami zostając około półtorasta lat, trzech braci podzieliłi się na
troje niemi; jedne nazwali *Malusze* stare, które do tych czas są
w Maluskich possessyi, drugie nazwali górne i błotne, od tam-
tych staj dsiesięcioro Polskich, a te trzymają kanonicy regularni,
w powiecie Lelowskim, województwa Krakowskiego. Poźniejszego
czasu te są, z niektórych wielu, znajdujące się w domu Ma-
luskich tranzakcyę, jako *Ewa Romana* Przerębskiego, i *Agnie-*
ska za *Stanisława* Maluskiego, *Pokrzywnickie* dziedziczki,
wydane podzieliły się *Rędzinami* i częściami *Wyczerp*, po polo-
wie. *Actum in Castro Petricoviensi, anno 1608. ser. 6. post*
Festum Paschae. Jest także intercyza *Jana* Maluskiego, dziedzica
Lubojny, pomienionego *Stanisława* syna z *Pokrzywnickiej* uro-
dzonego, z *Krucinską* 1643. r. z *Łodzińskich* urodzoną; której
oblata feria 3. post Dominicam Oculi 1671. Jest także tranzak-
cyę w Łucku 1669. *die 7. Novembris*, *Sebastjana* Maluskiego,
czesnika Nowogrodzkiego, względem dóbr *Lubcze*, *Nemira*,
Rutki, *Tycholyna*, i *Wolki Brodzkiej*, części *Ławrowa*, *Pe-*
respy, *Solowina*, i wsi *Leniowki*, który miał za sobą tychże dóbr
dziedziczkę z *Dąbrowskich* *Pocieją* wdowę, sam będąc dzie-
dziecem w Wielkiej-Polszcze, miał *Mącznik cum attinentiis*, a
ten był dworzaninem *J. K. Mei* i rotmistrzem wojsk koronnych,
którego żona wspomniona, była córką z *Roksie* *Marcina* *Dąbrow-*
skiego, *primo voto* za *Stanisławem* *Pociejem*. Tenże *Sebastian*
czesnik Nowogrodzki, powtórnny mąż z *Dąbrowskich* *Pocieją*,

nabył zapisu *cessionis* przed aktami grodzkimi Krakowskimi, *feria 5. ante Festum Simonis et Judae Apostolorum* 1669. i possessyą tegoż roku *die 2. Novembris* w Łucku tych wszystkich dóbr wyrażonych jako w tamtejszym powiecie znajdujących się. Pomieniony Jan miał z Anną *Kobielską* Stanisława, Stanisława z *Dębnicką* miał synów trzech, Jana, Wincentego, i Józefa. Jan Małuski *procreavit* Franciszka i Erazma, kanoników regularnych we Mstowie, Konstancją i Ludwikę, które za Żarskich powydawał. Józef Małuski z *Trepczańką* miał synów dwóch, Raspra, który wziął Maryannę *Suchonką* łowczankę Bilską; i Hieronima, który ożenił się z Anną *Myszkowską*. Wincenty z Teresy *Niezabitowskiej* zostawił syna Antoniego Małuskiego, cześnika Nowogrodzkiego, namiestnika huzarskiej chorągwi, księcia Michała Radziwiła, wojewody Wileńskiego, hetmana wielkiego w. ks. Litewskiego. Ten Antoni Małuski ożenił się na Wołyniu pod Krzemieniem, z Maryanną Michała Sadowskiego podczaszego Bilskiego, i Franciszki *Sieniucianki*, pisarzowny grodzkiej Krzemienieckiej małżonków, spłodzoną córką. Oprócz wyrażonego Antoniego, Wincenty Małuski z *Niezabitowskiej*, zostawił Dominika towarzysza tejże chorągwi, Wojciecha ks. Alexego proboszcza Rokitnickiego, *Notarium Apostolicum et Officii Pilcensis*; ks. Wawrzęca proboszcza Zarawskiego, i Ignacego, Małuskich. Pisze *Niesiecki* wyżej, że Małuski był proboszczem we Mstowie *Canonie. Regular.* lecz tamże dwóch ich było proboszczami, Malcher i Gaspar bracia, który jeden drugiemu probostwa ustąpił. Był i kanonikiem Sieradzkim Małuski, brał stryjeczny Wincentego Małuskiego. — *Duńczewski.*

Małuszeński herbu Lis, w Płockiem województwie. Wojciech Małuszeński podpisał elekeyą Władysława IV.

Mamiński, w ziemi Rożańskiej. Stanisław i Jakób Mamińscy podpisali elekeyą Władysława IV.

Manasterski herbu Pilawa na Podolu. Manasterski Mikołaj z Buczaeza w roku 1532. podpisał się na pewnym ekstrakcie z ksiąg Halickich, z tegobym wnosił, że od Buczaeckich Pilawitów swój początek mają, wszakże potem już się z Mielna, już z Manasterza pisali. Maryanna dziedziczka na Chłopczycach i innych dobrach, Xenofonta Lityńskiego, N. Iwana Wołkowieckiego, małżonki. Zofia Wojciecha Grochowskiego. N. Marcina Krasieckiego, pisała się z Mielnowa.

Manasterski herbu Sas. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Marcin Manasterski sędzia kapturowy Lwowski 1733.

Kuropatnicki w ekstrakcie *apud tabulas regni Galliciae et Lodomeriae* pod d. 8. Października 1782. umieszcza Samuela, Jana, i Tomasza Manasterskich. —

Mańczak herbu Sas, ale odmienny, w Brzeskiem Litewskiem. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Jan Mańczak mostowniczy Miński, pisarz grodzki Brześciański 1674.

Mandywel herbu Rogala, albo **Manteufel**, w Prusiech, z tą jednak różnicą, że na hełmie jedni z nich Gryfa noszą w bok prawy obróconego, z łapami przednimi do góry i skrzydłami, inni dwa skrzydła rozciągnięone w górę. To *MS. o Famil. Pruskich* Erazm Mantefelt *Licentiatu*s biskup Kamiński, świat, ten poźegnał w roku 1544. Mandywłowna była za Krzysztofem Czapskim wdowa po Lubockim sędzim Puckim. Riełpińscy Mandywłami się piszą i podziśdzień, z których Jędrzej w zakonie naszym temi czasy.

Maniecki herbu Łodzia. Okolski wspomina Stanisława Manieckiego, proboszcza kanoników Regularnych, przy Bożem Ciele, na Kazimierzu przy Krakowie, oraz ofliefyła Krakowskiego, roku jednak nie położył. N. miał za sobą Katarzynę Jordanownę, córkę Jordana Raspra z Zakliczyna, którą Pieniążkowna urodziła, z tą miał potomstwo. *Baran*. Jędrzej w Krakowskim 1705. N. Maniecka była za Skalawskim. N. miał za sobą Jadwigę Mielżyńską kasztelanek Szremską. Jadwiga Maniecka Wojciechowi Rydzyńskiemu kasztelanowi Łędzkiemu zaślubiona.

Maniecki herbu Sokola. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, i owszem *Okol.* tych, pod herbem Łodzia położył, którzy podpisali elekcyą Władysława IV. lubo to u mnie pewna, że do herbu Sokola należeli, i dla tego, że im widział z tym herbem, i dla tego, że się pisali z Pigłowie, a zatem jak Pigłowscy, tak i oni do herbu Sokola należą. W Poznańskim województwie zdawna kwitnęli. Mikołaja z Pigłowie Manieckiego, sławi wielką umiejętność, na mądrych ludzi ludzkość, *Ambrosius Jascius in dedicat. suae disputat. de testamentis ordinandis* 1613. *Herbipoli*. Maciej komornik graniczny Kaliski 1611. *Actu Castren. Caliss.* dalej podsędek Kaliski, poseł na sejm 1623. *Constit. fol. 9.* W roku 1627. już podkomorzy Poznański, komissarz do pogranicznych kłótni od Szląska. *Constitut. fol. 13.* W roku 1629. marszałkował wizbie poselskiej, *in MS. Prus.-Rutka* czytałem mowę jego, którą witał Zygmunta Króla imieniem całej izby, i w dalszych latach, na sejmy różne posługującego częsta wzmianka w konstytucyach, aż do roku 1637. *Constit. fol. penult.* Hieronim najprzód pisarz ziemski Poznański, z sejmu 1627. posługując, deputatem stanął na trybunał Radomski, *Constit. fol. 4.* W roku 1641. już podsędek Poznański, *Constit. fol. 19.* Jan stolnik Poznański, i Jakób roku 1632. N. Maniecka była za Stanisławem Szoldrskim. Władysław Maniecki córkę swoją Urszulę, wydał za Jana Dobrzyckiego. Jadwiga z Pigłowie herbu Sokola, była za Janem Grylewskim. Jerzy Maniecki, najprzód stolnik Kijowski, z tym ty-

tulem posłował na konwokacyą 1674. *Constit. fol. 19.* a z sejmu 1676. komissarz do uznania krzywd na Wołyniu, od wojska Litewskiego poczynionych: *Constit. fol. 12.* potem chorąży Rijowski, miał za sobą Isajkowską sędziankę ziemską Wołyńską, pozostałą wdowę po Janie Hulewiczu podkomorzym Rijowskim, z tej było kilku synów, a między niemi Ludwik najprzód chorąży, a potem podkomorzy Czerniechowski, żona jego Teresa Myszkowska kasztelanica Bełzka, wdowa po hrabi Tarnowskim, z której było potomstwo. Drugi Franciszek w zakonie naszym: są w druku, jego, 1mo. *Apollo do żalonych trenów przyuczony, to jest Epigrammata o Męce Pańskiej.* 2do. *Punkt honoru Królowy Nieba i Ziemi Maryi, Elegie wierszem łacińskim od Ks. Deslions Soc. Jesu napisane, a od niego wierszem Polskim wyłożone, Sandomir. 1729. in 8vo. 3tio. Poema de V. Patre Gasparo Drużbicki Soc. Jesu titulus, Malatia mentis.* 4to. *Poema de S. Francisco Regis Societ. Jesu titulus, Emeriti honores.* 5to. *Wschód słońca sprawiedliwości bez zachodu, Kazanie na Wotywie Trybunalskiej.* 6to. *Strażnik Państw, sprawiedliwość Święta, Kazanie na Wotywie Trybunalskiej 1719. Caliss. in fol. 7mo. Caput omnibus titulis initiatum in 1ma infula, Paneg. Casim. Łubieński Episcop. Cracov.* Tenże Ludwik chorąży Czerniechowski, miał za sobą Annę Siemiaszkównę, wdowę po Władysławie Ochotnickim podstolim Żytomierskim.

Mańkoboeki, w ziemi Liwskiej. Jan Mańkoboeki kasztelan Liwski w roku 1452. *Statut. Masoviae fol. 94.*

Mańkowicz. Teodor Mańkowicz podczaszy Piński, i Stefan z Wilkomierskiego powiatu, podpisał elekcyą Jana III. Adam Mańkiewicz w Zmudzi 1621.

Mańkowski herbu Jastrzębiec, w Krakowskim i innych województwach. Jan Mańkowski na Mańkowie, w roku 1498. na Rogaszycach czynsz zapisał do kościoła Ostrzeszowskiego, *Actu Castren. Ostrzeszov.* tamże znajdziesz ich transakcyę w roku 1579. N. dzierżawę trzymał od ekonomji Grodzieńskiej Kalno, syn jego Władysław za Króla Jana, przeciw Turkom w różnych expedyacyach Moskiewskich, Kozackich, kapitanem bywszy, odważnie stawał, miał za sobą Zofią z Owadowa Głębocką, rodzona jego Marcybella była wprzód za Czarnieckim bratem wojewody Ruskiego, potem za Janem Tetlinem podkomorzym Derpskim, starostą Nowogrodzkim, druga siostra Teresa za Michałem Ciechanowieckim wojewodziec Mściławskim. *MS. P. Kojal.* Jan kanonik Poznański 1678.

Do tegoż herbu należy Adam Mańkowski, ten lubo w domu szlachtetnym urodzony, atoli w szczupłej bardzo fortunie będąc, w Zabnie dziesięć mil od Krakowa osiadłszy, z pola które mu było z łaski puszczone, i siebie i żonę swoją żywił: szczęścił Pan Bóg jego usilnej pracy: bo krwawo wyrobionym kawalkiem chleba, z ubogimi się według swojej możności, chętnie dzielił: przyszło do tego, że cokolwiek ubóstwa w Zabnie było, do niego się jak po pewną jałmużnę cisnęło, tak dalece, że się z niego jedni urągali, drudzy dziwowali, że sam dość nic wiele mając, i tego dla Chrystusa w ubogich nie żałował. Ciało swoje tak niemilosciwie chłostał, że żona jego naśmiewając się z niego, powiadała, że grzbiet jego i koszula skorupiane, to jest krwią dyscyplinami wyciśnioną zawrzałe. W pewnych dni świętych uroczystości, do Tarnowa ugęszczał, do OO. Bernardynów, gdzie cały czas na ostrych postach, modlitwach, i biczowaniu trawił. Do Najśw. Panny szczególnie nabożny, co rok peregrynacją odprawował do Częstochowy, do jej obrazu cudami wslawionego; aż też nakoniec do Rzymu się dla nawiedzenia progów ŚŚ. Apostołów, i domku Loretańskiego wybrał: przybrał był sobie tej świętej podróży towarzysza, niejakiego Laskiego, czyli raczej Laskowskiego, z nim tedy uczciwszy miejsca święte, Bogu śluby swoje oddawszy, gdy się nazad szczęśliwie do ojczyzny wracają, do Glacu w Morawie w roku 1604. 31. Października przyszli, niedziela była na ten dzień przypadła. Więc według zwyczaju katolickiego, umyślili tam w kościele mszy świętej wysłuchać, i nabożeństwa w kościele zażyć, idąc tedy prosto, ile niewiadomi tamtego miejsca, który pierwszy napadli kościół, do niego wstąpili: była to niegdy fara katolicka, ale potem od heretyków zajęta, obaczywszy gmin wielki ludzi na kazaniu, które na ten czas było, a rozumiejąc że to katolicki kościół, niedaleko odedrzwi klękawszy, przed najbliższym tam ołtarzem modlić się poczęli. Przeraził oczy zebranego ludu, strój na nich pielgrzymiski, dla tego zrazu wszyscy zadumieni stali, aż gdy płonna bojaźń niektórym urosła, jakby katolicy dla tego do nich przyszli, żeby im kościół odebrali, gwałtownie ich ztamtąd na ementarz, a potem i na ulicę wyciągnęli, tu dopiero tumultem nienawisne pospólstwo, dzieci i czeladka mieszczan tamecznych, kamieniami rzucano, szydziło, urągając wołało, zabić, zabić Papistów: odważniejsze jeszcze były niewiasty: bo jedna z nich drągiem, na którym wodę niosła, ciężko Adama uderzyła, poprawiła druga lepiej, po którym razie gdy upadł na ziemię, już leżącego tłukła. Przeszedłszy do siebie trochę, tak skołatany Adam, a widząc nie-

bezpieczeństwo tak swoje, jako i swego kompana; chciał się do poblizszego schronić domu, ale ztamtąd wyrzucony z trzaskiem i wołaniem, Zabij. Grad tedy wielki kamieni rzuciła na nich zajadła rzesza, Adam klękawszy potrzykroć na ziemię, ręce do góry wzniośszy, prosił ich, żeby go życiem darowali, chrześcijanin prawi jestem, nicem wam złego nie zrobił, na cóż mię wzdy zabijać chcecie: ale to nie nie zmięczyło rozjuszonego gminu, kamieniem go jeden wielkim tak ugodził, że aż na ziemię upadł. Tu już Adam straciwszy nadzieję o życiu, Bogu się polecał; Jezusie synu Dawidów, zmiłuj się nademną. Tak modlącego się, grubym postronkiem sieć począł jeden z nich, wołając: a nie dobrego papieżniku, teraz wzywasz Jezusa, kiedyś przedtem tylko się Maryi kłaniał, gdzieś jest teraz ta twoja Marya i święci, którychś tak czcił: niech przyjdą, i z rąk cię moich, jeżeli mogą, wybawią. Po małej chwili, dźwignął się z ziemi Adam, i chcąc z impetu zejść szalonych, do bramy się jak mógł, zawlokł; nieodstąpiła ich zawzięta złość, bramę przed nimi zamknawszy, znowu to kamieniami to postronkami ich siekli. Przecież nakoniec wypuścili ich z miasta, ale żeby okrucieństwa swego tym sposobniej dokonali, szli z wielkiem wrzaskiem za nimi, a gdy do cegielni już zaszli, hurmem na Adama natarli, kij mu pielgrzymi wydarłszy, oko prawe wybili, i na śmierć bezbożnie stłukli, targając, włócząc, siekąc. Różnec obiemą odjęli, rozszarpali i wyśmiali: tak się do sytości napastwiwszy nad nim, gdy już ledwo teńącego widzieli, jak z tryumfem do miasta odeszli. Towarzysz Adama, luboć i on siła wycierpiał, przecież że młodszy, łacniej impetom ich unikał, Adam zaś w lecicach podeszły, większą burzą na sobie wytrzymał. Od dziesiątej do drugiej z południa leżał tak Adam; dopiero gdy się ta rzecz do katolików niektórych doniosła, (bo magistrat heretycki, lubo o tem wiedział, przez szpary na to patrzył) zbiegli się na ratunek mizernych; wszakże Adama wpół umarłego, krwią zbroczonego znaleźli, do bliskiej tedy chaty wniósłszy go; olej świętej mu dano, gdzie aż do dziesiątej w noc, bez zmysłów i mowy leżąc, ducha Bogu oddał. Ciało jego kilka niedziel pogrzebu czekało, wszystko stłuczone i zmęczone. Nakazany z Pragi jurydyczny proces wywieziony, obwinieni sprawiedliwie skarani: dopiero z solenną processyą, w której nie tylko katolicy ale i heretycy i magistrat asystował, wniesione do kościoła Soc. Jesu 23. Października ciało jego, przy którym kazanie było panegiryczne, a na końcu *Te Deum Laudamus* gdy odśpiewano, do grobu złożone: kościół wszystek pod ten czas, jak na święta męczen-

ników ustrojony. *Annuae Societatis impressae fol. 539. MS. in fol. in Archivo Cracov. ad S. Barbaram.* Józefa jest Kazanie w druku na *S. Jana Ewangelistę in fol. 1724. w Warszawie.* Józef, Stanisław, i drugi Józef, temi czasy w zakonie naszym. Anna była za Mikołajem Ostaszewskim.

Mańkowski herbu Prawdziec. Władysław Mańkowski miał za sobą Ratarzynę Dobrzycką, ale z nią *sterilis*. Jakób z sejmu 1703. komissarz do granic od Szląska. *Constit. fol. 21.* N. miał za sobą Magdalenę Skalawską. Teresa, Franciszka Marszewskiego małżonka.

Manowski, w Mazowszu i Sandomierskiem. Stanisław i Jan 1648. N. Manowski miał za sobą Kochanowską kasztelanekę Małogoską, z tej córka Zofia Swentosławowi Duninowi wojskiemu Parnawskiemu zaślubiona. *Poniatow.*

Marchocki herbu Ostoja, w Krakowskiem, Sandomierskiem, Kaliskiem i Sieradzkim. Jan Marchocki o którym *G. Cichocki. Allog. Osecen. lib. 2. c. 8.* pisze, że Krowickiego ministra heretyckiego z więzienia, do którego wtrącił go był biskup Krakowski, uprowadził; atoli synowie jego Paweł i Mikołaj, znowu się do kościoła katolickiego wrócili, odrzuciwszy herezyą. Był ten Paweł starostą Czechowskim, a jako o nim nadgrobek, w Krakowie u Ś. Marcina, zmarłemu w roku 1631. postawiony mówi, dwadzieścia i sześć razy na różne sejmy z Krakowskiego posłował, na komissyach Lwowskiej, Bydgoskiej i Toruńskiej komissarzem, wolności osobliwszym obrońcą: z Zamojskim hetmanem, był pamiętnym rotmistrzem. Mikołaj brat jego, starosta Czechowski i rotmistrz, któremu dla zasług jego i mężstwa, w różnych okazjach doświadczonego, dobra jego, Mnichowice wielkie, nazwane, od Sepu, który zdawna do zamku Nowomiejskiego płacić były powinny, uwolniono. *Constit. 1620. fol. 73.* W roku 1638. poseł na sejm, komissarzem naznaczony do ułożenia prowincyi Smoleńskiej. *Constit. fol. 35.* Miał za sobą Rożnownę, córkę Stanisława Rożna. *Baran.* Helena Marchocka księżną rządziła klasztor Sądecki, kędy i drugie dwie: Runegunda i Anna, życie swoje świątobliwie zakonczyły. Maryanna w Sandomierzu zakonnica Ś. Benedykta 1672. Barbara i Anna u Wszystkich ŚŚ. we Lwowie. Stanisław człowiek poważny, deputatem bywał na trybunale koronnym, miał za sobą Zborowską urodzoną z Bobolanki, Maryanna najprzód Żółkiewskiego herbu Bończa, po nim Kazimierza Domaszewskiego miecznika Łukowskiego, małżonka, braci jej rodzonych, trzech było, Stefan starosta Chęciński; drugi Jan Karol, podsędek Kaliski, żył w dożywotniej przyjaźni z Do-

rotą Grodzieką herbu Drya 1701. z nią synowie, Stanisław i Alexander: był ten Jan Karol z sejmu 1676. komissarzem do granic od Szląska, *Constit. fol. 51.* posłował i na konwokacyą 1674. *Constit. fol. 19.* tenże czy inszy podsędek Kaliski, miał za sobą Zofią Psarską. Mikołaj Scibor trzeci brat (tak się piszą, że od przodków Sciborów idą) kasztelan Żarnowski 1697. synowie jego, Karol, i Alexander, kasztelan Żarnowski, pułkownik, żona jego Anna Hadziewiczówna, z której córka Rietlińska, i synów dwóch: Mikołaj i Józef. Z tych, Mikołaj starosta Lelowski, miał za sobą Wyżycę siostrę arcybiskupa Lwowskiego, wdowę po Moszyńskim. N. łowczy Sandomierski deputat na trybunał koronny r. 1701. Jerzy 1705. Konstancya Stanisława Drohojewskiego małżonka. N. miał za sobą Leszczyńską sędziankę ziemską Sanocką. N. była za Tułkowskim, a *2do voto* za Waleryanem Radeckim starostą Romanowskim.

W r. 1778. Wojciech Marehoeki podczaszy Trembowelski. — Walenty wiceregent ziemski Krzemieniecki. — *Krasicki.*

Marcinkiewicz herbu Łabędź, w Żmudzkiem i Upitskim powiecie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Szymon Marcinkiewicz poborca w Upitskim r. 1578. Daniel cywun Dyrwiański. Jan stolnik Upitski i sekretarz królewski, 1626. posłował na sejm, ztamtąd zaś był deputowany na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol. 6.* Paweł sędzia ziemski Upitski, posłem był na sejm 1647. z kąd stanął komissarzem do zapłaty piechocie Dyneburskiej. *Constit. fol. 24.* Był potem podwojewodzym Wileńskim, i podczas wojny Moskiewskiej komendantem tego miasta od roku 1654. mąż w rycerskich, sztukach biegły: syn jego Stanisław wojenno najprzód traktował, był potem wojskim, podsędkiem, aż i sędzią ziemskim Upitskim. *Kojal. in MS.* Paweł Franciszek sędzia ziemski Upitski poseł na konwokacyą 1733. Eliasz wojski Upitski, Władysław strażnik, Mateusz sędzia Upitski, Jerzy sędzie.

Duńczewski umieszcza następujący wypis o tej familji, tak jak się znajduje w księgach grodzkich zamku Łuckiego 1754. dnia 10. Czerwea aktykowana. — Na urządzie grodzkim w zamku J. R. Mei Łuckim, przedemną Michałem recesssem Hurkiem, subdelegatem grodzkim Łuckim przysięgłym, namiestnikiem na ten czas burgrabstwa Łuckiego, i księgami niniejszemi grodzkiemi Łuckiem, *Comparens personaliter Generosus Michael Gaszyński, Subdelegatus juratus Castrensis Luceoriensis, ex speciali praeomisso Admodum Reverendi in Christo Patris, in saeculo Joannis, et in Religione Hilarionis Zukowski, Praedicatoris generalis Ordinis Sancti Dominici Provinciae Poloniae, coram actis praesentibus similiter comparentis avunculi Admodum Reverendi Patris, in saeculo Antonii, in Religione vero Athanasii Marcinkiewicz,*

Ordinis Divi Basilii Magni, Sacrae Theologiae Doctoris, Ordinariique Concinatoris ad praesens et Promotoris S. Rosarii in Conventu Chelmensi, circa manifestationem; Genealogiam tam Paternae, quam Maternae Domus, ejusdem Admodum Reverendi in Christo Patris Athanasii Marcinkiewicz, de tenore infra posito sequenti, ad Acta praesentia Castrensia Luceoriensia porrexit Genealogiam Generosorum Marcinkiewicz. Ex patre Alexandro minorennis Marcinkiewicz, in avulsam Regionem ex Polonia in Moschoviam, quondam a primis Moschis interceptum, ibi cum Generosa Marianu de Borki procreavit Petrum sterilem, Joannem, Demetrium, Annam. Demetrius cum Generosa Tatianna de Larskie, procreavit Thomam, Jacobum, Marcum. Anna cum Generoso Stephano Karski procreavit Fennam, Pelagium, Gabrielem. Jacobus Demetrii filius, cum Generosa Anna Muchowiecka, procreavit Sulomeam, Theodorum binubum, primo thoro cum Generosa Sophia de Markiewicz procreavit Nicolaum et Catharinam; secundo voto cum Generosa Anastasia de Szemety, procreavit Helenam sterilem, Basilium, Annam. Generosus Basilius, cum Generosa Agnete ex Wyhowski de Zukowskie Kaluska, procreavit Admodum Reverendum Patrem in saeculo Antonium, et in Religione ad praesens Divi Basilii Magni Athanasium, et Magdalenam, Generosi Francisci Zawadzki conjugem.

Secunda Genealogia, in eam verborum seriem est conscripta. Genealogia Generosorum Marcinkiewicz, ex matre Generosa Magdalena de Ostaszewice, cum Generoso Paulo Zębrzycki, Vice-colonello Czerniechoviae, procreavit Joannem, Georgium, Caeciliam, Nicolaum. Caecilia cum Generoso Alexandro Zukowski, procreavit Evam, Catharinam. Nicolaus cum Generosa Barbara de Krasnodębskie procreavit Josephum, Joachimum, Lucam, quorum proles extat in vivis. Catharina cum Generoso Petro Kaluski ex Zukowskie, procreavit Agnetem trinubam, quae primo cum Generoso Joanne Maliński, procreavit Constantinum Capucinum: secundo cum Generoso Basilio Marcinkiewicz procreavit Antonium Joannem binominis, et in Religione ad praesens nominatum Athanasium, atque Magdalenam nuptam Generoso Francisko Zawadzki: tertio voto cum Generoso Antonio Gorczyński sterilis. Stemma Generosorum Marcinkiewiczów est Cygnus in campo et super clypeum, vulgo Łabędź w polu i na hełmie. Circa quas Genealogias ad Acta praesentia porrectas, nihil refragando juri, nihilque in iis mutando, ita prout scriptae, iidem qui supra comparentes manifestantur, eandem Manifestationem Actis connotari petierunt et obtinuerunt. Michael Gaszyński S. C. L. P. F. R. Hilarion Zukowski Praedicator Generalis Ordinis S. Dominici. Z których ksiąg i ten wypis, pod pieczęcią grodzką Łucką jest wydany, pisany w zamku Łuckim. Correcit Leśniewicz. Legit Falkowski. mpp. — To Duńczewski.

W roku 1778. Tomasz Marcinkiewicz podczaszy Wileński. — Stanisław sędzia ziemski Lidzki. — *Krasiecki.*

Marcinkowski herbu *Gryf*, w Krakowskiem województwie, świadczą o nich *Baran. i Nakiel. in Miechov.* Przeclaw Marcinkowski podstoli Krakowski *Constit.* 1631. *fol.* 26. miał żon dwie: pierwszą Annę Niewiarowską, drugą

Czerną. *Baran*. Syn jego Grzegorz roku 1638. Stanisław roku 1674. Antoni Jaxa wojski Sądecki roku 1705. Franciszek w zakonie Franciszkańskim prowincją Polską rządził w roku 1642. kapłan i karności zakonnej przestrzegający, i o wiarę gorliwy, komissarzem albowiem od Ferdynanda III. Cesarza naznaczony w Bytomskiej okolicy, wiele kościołów, od heretyków opanowanych katolikom przywrócił; błogosławionej Salomei cześć szczególniej promowował, i pacierze o niej kapłańskie uprosił, umarł jak żył pobożnie w Krakowie 1675. *Biernacki specul. Min. fol. 285*. N. była za Błażem Jaskolskim 1368.

Marcinkowski herbu Nałęcz. Wincenty z Marcinkowa dziekan Gnieźnieński, w roku 1423. od niektórych prałatów Gnieźnieńskich, miał suffragia na arcybiskupstwo Gnieźnieńskie, ale drugich większa część, innego obrała. *Długosz w tym roku*. Znajdziesz u tego autora i Marcinkowskich herbu Jelita.

Marcinowski herbu Rola. Widzieć jednego z nich nadgrobek, z tym herbem w Sandomierskiej kollegiacie.

Marcinowski herbu Topor, w Krakowskiem województwie dom starodawny i znaczny, którzy od domu Tęczyńskich dzielnicą są oderwani. Z tych trzech braci wspomina *Bielski fol. 464*. Macieja, Stanisława i Jana w roku 1474. na wojnie przeciwko Maciejowi Królowi pod Wrocławiem. Adryan podpisał kaptur Krakowski 1586. *Constit. fol. 405*.

Margoński. Zygmunt z Margonina stolnik Kaliski 1436. podpisał pokój Brzeski, u *Łaskiego w Statuc. fol. 140*.

Markiewicz, w Litwie. Jan i Stanisław w Żmudzi 1648. Alexander i Jerzy Władysław w powiecie Rowieńskim. Stefan w Żmudzi, Stanisław, Markiewiczowie, w Słonimskim 1674. Jan Hieronim wojski Mścislawski, Józef i Kazimierz w roku 1700.

Późniejsi pisarze przyznają familji tej herb Łabędź. —

Markowski herbu Bończa, w Podlaskiem województwie, piszą się z Wielkiego Markowa: z tych Mikołaj Markowski miał dwóch synów, jeden z tych na Wołyniu osiadł. Drugi Józef podsędek ziemi Bielskiej. *Acta Terrestr. Bilscens. 1544*. Zostało się po nim synów czterech, Mikołaj i Maciej *steriles*. Leonard trzeci (świadczą o nich *Acta Terrestr. Branscens. 1585*.) jego synowie, Maciej, Piotr i Leonard, bezpotomny. Czwarty Jan, któremu Agnieszka Dzwonkowska powiła synów czterech. Felixa *sterilem*. Józefa, od którego dzieci, Stanisław, ten spłodził Tomasza; ten Tomasz i Piotra, Mikołaj, ten Szymona, ten zaś Piotra i Seba-

styana, Franciszek ten *sterilis*. Krzysztof trzeci syn Jana z Dzwonkowskiej, ten splodził Jędrzeja. Jan czwarty: świadcza o nich *Acta Castren. Branscen. 1626*. Tego synów trzech, pierwszy Razimierz umarł 1688. z Katarzyny Kalezycyckiej dziedziczki na Kalezycach splodziwszy Jana skarbnika Bielskiego, od którego z Anny Hryniewickiej synowie trzech, Michał pisarz ziemski Podolski, starosta Świnogrodzki, żona jego Konstancya Szepizanka herbu Abdank, z tej synów czterech, Józef, Floryan w zakonie naszym temi czasy, Ignacy i Franciszek, i córka Urszula, druga Elżbieta Głogowska starościanka Grabowiecka, z tej potomstwo Józef. Brat Michała pisarza Józef rycersko traktując umarł. Alexander drugi brat, Wojski Latyczewski, miał za sobą Wilczkównę, siostra ich była za Rucińskim. Stefan brat Jana skarbnika Bielskiego, którego z Wiktoryi Sobolewskiej synowie, Leo i Stanisław. Franciszek trzeci brat Jana skarbnika, z Anny Zochowskiej zrodził Jana i Antoniego. Walentyn rodzony brat Razimierza, pojął drugą Kalezyczką bratowy swojej rodzoną siostrę, z tej miał synów: Apollona *sterilem*, Władysława cześnika Wyszogrodzkiego, od którego z Orzeszkowny synowie trzech, Józef łowczy Drohicki, Antoni i Michał. Krzysztofa i Jana podezaszego Wołyńskiego, Chryzostom brat Razimierza i Walentego, jako świadczą *Acta Castr. Branscen. 1628*. którego z Anny Olszyńskiej syn Władysław w Litwie osiadł.

W roku 1778. Ignacy Markowski skarbnik Łucki. — Franciszek chorąży Latyczewski w roku 1781. kasztelan Sanocki. — Brat jego rodzony Ignacy był w zakonie Jezuitów. — Wawrzeniec wojski Drohicki. — Józef chorąży Mielnicki. — *Krasicki*.

Markowski herbu Szeliga, w Wielkiej-Polszcze. Markowski Marcin sędzia kapturowy Inowłodzki, Jerzy i Stefan 1648. w Inowrocławskim. Stefan i Marcin w Brzeskiem Rujawskim. Jan, Mikołaj Stanisław, Razimierz, Walentyn, Jan Krzysztof w Podlaskiem. Helena z Markowie była za Jędrzejem Bardzkim. Stanisław w zakonie naszym rektorem przez lat dziesięć rządził nowicyat Krakowski. N. Markowska była za Zychlińskim, siostra jej rodzona fundowała Karmelitów obserwantów w Markowicach w województwie Inowrocławskim, miła od Gopła jeziora, te obiedwie siostry porodziła Wileczyńska. Jędrzej miał za sobą Dorotę Czaślawską, potomstwo z niej, córka Barbara; i synowie, Franciszek i Jakób: siostra tego Jędrzeja Anna Sokołowska podstolina Ciechanowska, ojciec Marcin wojski Rujawski. Maciejowi i Stanisławowi z Markowie Markowskim, to jest ojcu i stryjowi swemu postawił nadgrobek, syn Ludwik w Pako-

ści u OO. Reformatorów 1700. do którego miejsca siła się swoją szcudroblivością obadwa przyłożyli, miał ten Maciej za sobą Katarzynę Ponętowską podkomorzanekę Inowrocławską. Jan burgrabia Bielski w Podlasiu. Rs. Konstantyn Markowski S. J. benefaktor kolleg. Torun. Joanna za Maciejem Grąbczewskim regentem ziemskim Pomorskim. Stanisław chorągwy powiatu Oszmiańskiego w roku 1700.

W r. 1778. Bonawentura Markowski komornik graniczny Kujawski. — Teodor wojski Radziejowski. — Bonawentura regent Kruświcki. — *Krasicki.*

Markuszewski herbu Lewart. Ci od dóbr Markuszewa, imienia tego nabyli, ale już za czasów jeszcze *Paprockiego*, tego domu nie stało, ostatnim potomkiem z tej familji była Kazanowska sędzina Łukowska.

Marson. Karol Marson obersztleitnant, na wojnach Kozackich i Moskiewskich w wojsku Litewskim dobrze zasłużony, na sejmie 1662. indigenat otrzymał. *Const. f. 22.* Jerzego Marsona czytam 1648. w Brześciańskim.

Marszewski herbu Cholewa, w Krakowskiem województwie. Felix Marszowski, żona jego pierwsza Anna z Potoka Potocka 1634. *Acta Castr. Cracov.* Stanisław 1536. *Acta Terrestr. Cracov.*

Marszewski herbu Jastrzębiec. Z tych Stanisław Marszewski o którym świadczy przywilej Zygmunta I. u *Paproc. in Strom.* dany Goszyckim.

Marszewski herbu Rogala 1mo, w Wielkiej-Polszcze. Wojciech Marszewski, *1mo voto* miał za sobą Bukowiecką córkę Joachima, dziedziczkę Brodów, Turowa i pół Pakosławia; *2do voto* Lutomirską. Bukowiecka urodziła mu syna Krystyana, i córek trzy, Łucyą wydaną za Jana Sławoszewskiego, Katarzynę zaślubioną Janowi Jarochoowskiemu, Jadwigę Piotrowi Krzyckiemu, z której się urodził Stanisław Krzycki kasztelan Poznański. Lutomirska urodziła mu dwóch synów, Jana i Balcera, i córkę Zofią; ta *1mo voto* żyła z Daleszyńskim, *2do voto* z Samuelem Mielęckim, *Acta Castr. Ostrzeszow.* 1621. gdzie ta Zofia z Bużenina (bo się ztąd ten dom pisze) kwituje Miaskowskich: z obiema jednak żyła *sterilis*. Jan brat Zofji, tylko córkę zostawił Zofią Sobocką. Balcer zaś, syna Mikołaja, od którego był syn także Balcer. Krystyan syn Wojciecha z Bukowieckiej miał za sobą pierwszym związkiem Szoldrską, drugim Konarzewską; z Szoldrskiej spłodził córkę Katarzynę Rierską, i syna Wojciecha (z sejmu 1670. był naznaczony komissarzem do uspokojenia krzywd od Szląska, *Constit. fol. 26.*) *1mo voto* miał za sobą Konarzewską, z której tylko córka została Teresa,

wydana za Jarosza Skalawskiego, ta urodziła Franciszka Skalawskiego, chorążego Poznańskiego: dalej kasztelana Gnieźnieńskiego; *2do voto* tenże Wojciech, pojął Teresę Skalawską z Manieckiej urodzoną, ta mu powiła dwie córki: Katarzynę Przeclawą, i Zofią Jerzego Howieckich, małżonki, i syna Konstantego niedawno kasztelana Przemęckiego, który z Maryanny Naramowskiej, pięć córek na świat wydał, to jest Teresę, najprzód Kazimierzowi Rogalińskiemu, potem Alexandrowi Kierskiemu, Joannę Tomaszowi Grodzickiemu, Helenę Michałowi Ponikierskiemu, Eleonorę Łukaszowi Kwileckiemu staroście Mosińskiemu, Krystynę Władysławowi Zakrzewskiemu, zaślubione. Z Konarzewskiej tenże Krystyan, miał córkę Annę Niezychowską, i synów czterech: Chryzostoma, Stanisława, Jana i Krzysztofa. Z tych Chryzostom, z Rokosowskiej spłodził Jędrzeja, Jana, Annę i Małgorzatę. Stanisław, z Pigłowskiej, Franciszka, Macieja, Katarzynę Witowską, Teresę Pawłowską. Jan z Twardowskiej, Franciszka żołnierza, Maxymiliana Franciszkana, Katarzynę Choińską (tej córka była za Jędrzejem Skorzewskim generałem w wojsku, i marszałkiem konfederacyi Wielo-Polskiej) Annę najprzód Tomicką, potem Sobocką. Krzysztof z Mielżyńskiej, Kazimierza i Franciszka; z tych Kazimierz z Teresy Mańkowskiej; zostawił Krzysztofa, Józefa i Ignacego. Franciszek z Płonczyńskiej, Wojciecha, Marcina Jezuitę Konstantego i Ignacego, Apollonią, Rozalią, Barbarę, Marcyannę, Alexandrę.

Marszyński herbu Strzeмиę, w Krakowskiem województwie i w Lubelskiem. Konstantyn Marszyński 1700.

Maryan. Jan Maryan z ojca Jana Maryana rodem Francuza, (który za Zygmunta III. na wojnie Pruskiej i Kozackiej pod Pereasławiem i za Władysława IV. na Moskiewskiej expedycyi, mężnie wszędzie obstawiał, aż też przy obronie Rodackiej fortecy, której wielkiem sereem bronił, poległ) urodzony; gdy i sam odważnego w wielu okazyach serca dał dowody, ba i Tatarską niewolą cierpiał, indignat na sejmie otrzymał, ze wszystkimi prerogatywami, 1662. *Const.* 37.

M A S A L S K I H E R B .

Ma być M litera wielka, na której krzyż stoi: w kolorach jednak nasi pisarze się niezgadają, *Paproc. w Gniazdzie fol.* 1190. twierdzi, że tak litera M, jako i krzyż, powinny być złote, pole zaś czerwone, *Okolski* zaś powiada,

MASALSKI

HERB.

że powinno być pole błękitne, litera M biała; krzyż zaś złoty, na helmie *Paprocki* zklada pięć piór strusich, inni tylko mitrę książęcą kładą, takiż herb Masalskich i *Kojulowicz* położył w manuskrypcie, atoli w kazaniu na pogrzebie Masalskiego wojewody Mińskiego, wyraźnie autor pisze, że powinien być krzyż na strzale, a księżyc pod nią. *Okolski* tej książęcej familji początków z Moskwy zasiąga, lepiej jednak *Paprocki* mówi, z Smoleńszczyzny i Siewierczyzny, tam albowiem gniazdo domu tego było zdawna, a dopiero gdy Siewierskie księztwo do Moskwy odpadło, jedni się z nich w Moskwie zostali, drudzy do Litwy wynieśli się, i w Kijowskie: co i ztąd się potwierdza, że księżęta Litewscy przez posłów swoich dopominali się tego, aby ci Masalscy wróceniu im byli, którzy w Moskwie osiedli. Ze jednak pokrewieństwo im zachodziło z Carami Moskiewskimi, dla tego ich Moskwa zwała Plemiennicy Carscy.

Herbowni.

*Baka,**Masalski,**Wysocki.**Chmielnicki,**Puciata,*

Puciatowie tym się różnią, od tych wspomnionych, w herbie, że miasto krzyża na samym wierzchu kładą księżyc, do góry obiema rogami obrócony. Wysocky zaś miasto krzyża, kładą całą strzałę, nad literą M, prosto żelezcem do góry obróconą. O których na swem miejscu mówić się będzie.

Włodzimierza księcia Masalskiego, posła od Kazimierza III. Króla Polskiego, do Iwana Wasilewicza kniazia Moskiewskiego, wspomina *Kojał. w swojej historyi part. 2.* tam

wymógł to Włodzimierz, aby z obojga stron wystawieni byli komissarze, którzyby uznali i rozsądziłi krzywdy poczynione w Litwie o Moskwy koło Wiazmy. Bohusz syn Alexandra, za dobra opuszczone w Moskwie, gdy się do Litwy udał, wziął opatrzenie od Króla Zygmunta, syn jego Piotr na wojnie w niewolą wzięty od Moskwy, którego chcieli oddać na zamianę za Siemiona Sickingo: syn Piotra, Iwan Timotheusz okolniczy Smoleński, poseł do Moskwy r. 1487. syn jego Jerzy, nagrobki ich w Rijowie. Iwan Wasilewicz, to jest Bazylego syn, pojął Annę córkę księcia Koreckiego Iwana Olgerdowicza, z którą, ile jedynaczką, wziął fortune wielką. *Okolski tom. 1. fol. 548.* Dla tego w metryce Wołyńskiej, w której powinien był ośm koni, z dóbr swoich w ziemi Wołyńskiej leżących, dostawić w r. 1528. tak go podpisano. Iwan książ Masalski Korecki. Syn jego według *Okolskiego* Bazyli, który z Anny Jana Iwanowicza Bohdana córki, spłodził Hieronima. *Acta Luceo. 1555.*

Jędrzej i drugi brat jego rodzony, jeden po drugim kasztelanowie Mściślawscy. Od jednego z nich był Grzegorz podkomorzy Grodzieński, posłował na sejm 1590. z kąd byłznaczony *ad consilia bellica. Constit. fol. 565.* Stefanowi i Zygmunтови Królom Polskim, dla wielkich przymiotów swoich miły, miał za sobą małżonkę z familji Raczków, z którą dobra Raczki w ten dom weszły; ba i przydomek: bo potomków jego zwano Masalski Raczek, córki jego były dwie Anna Tryzuina wojewodzina Parnawska, i Krystyna, najprzód Lwa Kurcza wojewody Derpskiego, potem Jana Zienowicza kasztelanica Smoleńskiego, nakoniec Jędrzeja Młodzkiego, starosty Chełmieckiego, i pułkownika, żona: synów także dwóch Łukasz Felicyan starosta Persztuński, mąż ojczyźnie zasłużony, na OO. Bernardynów Grodzieńskich hojny, żona jego Katarzyna Konstancya Skorulska marszałkowna Grodzieńska, z której syn Jerzy. *Życie Błog. Jozafata M.* Drugi Alexander, z młodych lat, do obozu, chwały rycerskiej szukając, udał się, a nie tylko sam, ale chorągwie okryte swym kosztem, na obronę ojczyzny stawiał, komissye od rzeczypospolitej na siebie włożone, czy to do płacy wojsku, czy do rozgraniczenia województw, swoim nakładem odprawiał; w roku 1621. marszałkiem Kowieńskim będąc, deputatem byłznaczony na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol. 24.* też funkcyą na niego włożono w roku 1629. już na ten czas kasztelana Derpskiego, *Constit. fol. 18.* 1631. gdy się z Derpskiej przesiadł na kasztelanią Smoleńską *Const. fol. 11.* z tymże tytułem komissarzem delegowany, do traktowania z księżciem Pruskim o naprawę portu Królewieckiego, *Const.*

1633. *fol.* 39. umarł wojewodą Mińskim w roku 1641. był oraz starostą Kowieńskim, cywunem Retowskim. Duchowieństwo szanował, i nigdy jeść niechciał gdyby przy jego stole księdza nie było; na OO. Bernardynów szczodroblivy. Złączył się był dożywotnie z Apollonią Jasiońską herbu Jastrzębiec pisarżowną Litewską, z tej córka Klara zakonnica Ś. Franciszka w Kownie, względem której, ojciec ten klasztor pod tytułem Ś. Trójcy i kościół wymurował, szczerze go uposażwszy, to *Augustyn Wituński w Kazaniu na jego pogrzebie, pod tytułem: Radosny Grób*. Stanisław syn jego starosta Jaswoński, powietrzem w Wiedniu z szedł z tego świata 1630. Rtóryś z tego domu miał za sobą Magdalenę Gumowską cześnikównę Zakroczymską.

Rniaż Jurgi Massalski, z sejmu 1580. poborca w Wilkomierskiem. *Constit. fol.* 366. Lew w Grodzieńskim 1589. *Constit. fol.* 558. Rniaż Hieronim w Mścisławskim 1589. *Constit. fol.* 559. Tymoteusz, którego na wojnie pojmanego zabić kniaź Moskiewski kazał 1570. Fiedor marszałek Grodzieński, z sejmu 1613. komissarz naznaczony do granic. *Const. fol.* 44. O Alexandrze marszałkowiezu Grodzieńskim, rozumiem że tego Fiedora syn, czytam w kazaniu na jego pogrzebie, że był dworzanicem królewskim, i że z Sapiehą Lwem kanclerzem Litewskim posłem do Moskwy, wielkim nakładem jeździł, powróciwszy ztamtąd, marszałkując w trybunale Litewskim, w roku 1614. na wieczność się przeniósł. Grzegorz podkomorzy Grodzieński, poseł na konwokacyą r. 1632. i Dymitr wojski ziemski Braclawski. N. archimandryta Suprasłki koło roku 1600. Jerzy stolnik Braclawski, miał za sobą Helenę Połubińską sędziankę ziemską Słonimską 1632. N. była najprzód za Jundzilem, po nim za Jędrzejem Oziębłowskim cywunem Szadowskim. Helena Massalska Woronicza starosty Brzezińskiego małżonka. *Cuda Żyrowickie* 1637. Wincenty i Stefan 1611. Jędrzej, miał za sobą Annę Puciaciankę, pozostałą wdowę po Bohdanie Siemaszku, z tej była córka Maryanna. N. Massalska była za Eustachim Połubińskim. Alexander podkomorzy Grodzieński, z sejmu 1638. komissarz do rozgraniczenia, województw, Lubelskiego, Podlaskiego i Breściańskiego. Kiryak poborca Wołyński 1653. *Constit. fol.* 4. Stanisław podkomorzy Grodzieński, poseł na sejm 1661. zką deputowany na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol.* 4. i w roku 1662. z sejmu komissarz do granic, *Constit. fol.* 20. był oraz pułkownikiem królewskim: syn jego z Izabelli Naruszewiczowny, kasztelanki Żmudzkiej, chorąży Grodzieński, a potem marszałek, złączył się dożywotnie z Ogińską Franciszką kasztelanką

Troczą wojewodzanką Mścislawską, syn z niej starosta Grodzieński. N. sędzia ziemski Grodzieński, rotmistrz szczęśliwy i wojownik mężny, którego córka Anna, najprzód żyła z Sebastyanem Dybowskim starostą Knyszyńskim, po nim z Kasprem Kłodzińskim, starostą Błońskim i Wolkinickim. *Paproc. o herb. f.* 325. Jędrzej najprzód kasztelan Breściański 1632. potem wojewoda 1648. żona jego Krystyna Tyszkiewiczówna, z której córka Anna, zakonnica S. Brygitty w Brześciu 1676. i synowie dwaj: Stanisław i Kazimierz, ten młodo umarł, tamten u Moskwy został 1656. Mikołaj także od Moskwy wzięty, tamże umarł; syn jego Mikołaj mąż rycerski. Jan Alexander kanonik Rijowski, w r. 1678. *Histor. Colleg. Luceor.* Jan w powiecie Wolkowiskim, Dominik w Słonimskim, Jan Daniel w Rowieńskim 1674. i Jerzy Mikołaj starosta Augustowski, miał za sobą Chrebtowiczównę podsędkowne ziemską Grodzieńską, Stanisław zaś Zofią siostrę jej rodzoną. Michał Józef, pisarz Litewski, poseł na konwokacyą, marszałek izby poselskiej w roku 1733. a temi czasy wojewoda Mścislawski, starosta Radoszkowski. N. miał za sobą Wołowiczównę, z którą wziął dobra Replę i Olekszyce. Jan marszałek Grodzieński 1700.

Wspomniany powyżej Michał Massalski wojewoda Mścislawski, później kasztelan Trocki, kasztelan Wileński hetman W. Litewski, Grodzieński, Mściborski, Propejski starosta, z *Ogińskiej* oprócz córki wydanej za Niesiołowskiego kasztelana Nowogrodzkiego spłodził synów czterech, z tych N. podczaszy Litewski, marszałek trybunału Litewskiego, w młodym wieku życia doskonały, wielkiej nadziei kawaler. — N. także podczaszy Litewski z *Sapieżanki* wojewodzanki Mścislawskiej niezostawił potomstwa. — Ignacy biskup Wileński trzeci syn Michała chwalebnie rządy oweznarni sobie powierzzonej sprawował. — Józef podskarbi nadworny Litewski, najstarszy syn Michała, mowca zawołany, umarł zostawiwszy z *Radziwillówny* jednego syna i córkę wydaną za księcia de Ligne w Niderlandach *) — syn zaś pojął *Radziwillównę*, Michała hetmana Litewskiego córkę z *Mycielskiej* urodzoną. — *Krasicki.*

Maścicki. Jan Maścicki 1705. w Krakowskim województwie.

Masło herbu Serokomla, w Oszmiańskim powiecie. Krzysztof Masło, którego synowie Stanisław, Jan, Kazimierz, Jerzy. *Kojal. in MS.*

Masłomiącki herbu Topor, w Sieradzkim województwie, atoli z Krakowskiego wyszli, bo Masłomiąca wieś,

*) Wnuk tego księcia de Ligne, także książę de Ligne w Belgji pojął w małżeństwo w roku 1837. Jadwigę księżnę *Lubomirską* z matki *Czartoryskiej* urodzoną. — *P. W.*

z której się oni piszą, tylko półtorej mili od Krakowa. N. Masłomiącka, była za Janem Strońskim Doliweczykiem, koło roku 1500. *Paproc. o herb. fol. 181.* Bonawentura zakonu Ś. Benedykta, proboszcz Łomżyński 1674. Olbrycht Stanisław, i Samuel w województwie Rawskiem 1674. Krzysztof w Krakowskiem 1705. N. była za Marcinem Jarzyną kasztelanem Sochaczewskim. N. Masłomiącki miał za sobą Annę Morsztynównę. N. Rupniewską. *Baran.*

Masłowski herbu Samson, w Sieradzkim województwie. Gabryel Masłowski wojski Wieluński, poseł na sejm 1569. ztamtądznaczony do lustracyi dóbr królewskich, *Constit. fol. 188.* i w roku 1581. na trybunał skarbowy, *Constit. fol. 398.* miał za sobą Dorotę Sielnicką córkę Melchiora, z tej syn Jędrzej Antoni chorąży Wieluński, syn jego Jan, pojął Dorotę, córkę Stanisława Krzysztofa Chrzastowskiego herbu Ostoja, pozostałą wdowę po Jędrzeju Stokowskim, *Acta Castren. Opocznen. 1586. 2do Zofią Drużykowską, Acta Castren. Vielun. 1636.* Franciszek pisarz ziemski Wieluński 1580. *Constit. fol. 366.* Piotr 1580. *Constit. fol. 366.* Walentyn, syn jego Balcer, córka Elżbieta za Jakóbcem Stokowskim 1610. *Acta Castr. Vielun.* Jan pojął Annę Rogawską, z tej córka Anna poszła za Jerzego Stokowskiego. N. stolnik Wieluński miał za sobą Kraszkowską. N. miał za sobą Katarzynę Czarniecką, drugi Wieruszównę, z której syn pojął Kobierezycką herbu Pomian, ta mu powiła córkę Małgorzatę, która *2do voto* była za Łąszczewskim kasztelanem Sochaczewskim. *Kazanie Adryana Pikar. Prawa Samsonka.* Adam podstoli Wieluński, z sejmu 1690. komisarz do rozgraniczenia Kłobucka, od starostwa Krzepickiego. *Constit. fol. 20.* Alexandra, Pawła Karsznickiego małżonka.

W r. 1778. Hippolit Masłowski lowczy Wieluński. — Karol wojski Ostrzeszowski. — W księstwie Litewskiem w r. 1778. Karol Masłowski skarbnik Braclawski: — Antoni rotmistrz tegoż powiatu. — *Krasicki.*

Maszewicz. Piotr Maszewicz za towarzysza długo służąc w wojsku, nobilitowany na sejmie 1662. *Const. f. 40.*

Maszewski herbu Nowina, w Krakowskiem województwie, to *Paprocki*, i z niego *Okolski*, atoli *Baranow.* rozumie, żeby to miało być raczej Maszycki, który dom już za jego czasów zszedł. Maszyński Krzysztof w Rawskiem 1632.

W księstwie Litewskiem roku 1778. Józef Maszewski koniuszy Smoleński. — Adam regent ziemski Połocki. — *Krasicki.*

Maszkiewicz herbu Kusza, to jest na Kuszy powinna być strzała, prosto do góry wyręchtowana żeleźcem, na helmie trzy pióra strusie: *Okolski tom. 3. fol. 356.* przez strzałę krzyż położył; atoli u *Kojałow. in MS.* nie masz, dla

tego ten autor powątpiewa, czy to nie bardziej Odrowąż herb. Są ci Maszkiewiczowie w województwie Nowogrodzkim, z których Raczko Maszkiewicz dworzanin królewski, w roku 1503. w szczęśliwym Siemiona książęciem Słuckiego z Tatarami boju, nad Prypeciem rzeką, nie daleko Grodka, zabity. N. Maszkiewicz horodniczy Nowogrodzki w r. 1505. zamku i miasta Nowogrodzkiego przeciwko Tatarom, i dwiema ich sultanom, mężnie bronił, i częstami z miasta wycieczkami, wielką klęską raził. *Stryjkow. lib. 22. cap. 5. Kojat. p. 2.* Bogdan rotmistrz pod hetmanem książęciem Ostrogskim, gdy wojsko Litewskie nad Wierdrusą Moskwa porazili, hetmana w niewolę wzięli, chorągiew swoją w tej okazji straciwszy, sam ranny; przecięż resztę niedobitków, obronną ręką uprowadził. Gabryel i Piotr. Bogusław w Nowogrodzkiem 1674. N. miał za sobą Annę Jemiółowską.

Tu zapewne należy Samuel Maszkiewicz pułkownik roty księcia Poryckiego, w czasie wyprawy do Moskwy za Zygmunta III. który nam zostawił w rękopismie Dyaryusz tej wyprawy. —

MASZKOWSKI

HERB.

Żaden z naszych pisarzy tego herbu nie opisał, lubo o nim mówi *Okol. tom. 3. fol. 163.* i *Bielski* namienia, ale ani początków jego: to tylko powiada *Okolski*, że we Francyi i Alzacyi wiele się domów znajduje, które się słońcem pieczętują^{*)}. To pewna że dom Maszkowskich, którzy tego herbu zażywają, u nas w Polsce starożytny. Co poznać z owego sławnego Zyndrama Maszkowskiego, tego Król Jagiello, odebrawszy Witoldowi Kamieniec w Litwie, nad nim przełożył, *Biel. fol. 275.* w roku 1390. a potem w roku 1410. tegoż Zyndrama, już natenczas chorążego Krakowskiego, hetmanem uczynił na Grunwaldzką z krzyżakami po-

^{*)} Podług *Małachowskiego w Zbiorze nazwisk Szlachty*, kolor pola, powinien być niebieski. — *P. W.*

trzebę. Wprowadzić w tej okazji było inszych wielu, w dzielach rycerskich dobrze wypolerowanych, jako Witold książę Litewski, książęta Mazowiecy, i prawie wszystko rycerstwo Polskie; przecieź w experyencyi wojennej, żywości ducha, roztropności, zdał się wszystkich przechodzić Żyndram, i lubo statury był małej, atoli u wszystkich estymacyi wielkiej, którą sobie ludzkością i łagodnością jednał. I nie omylił się na nim Król Jagiello, pamiętną albowiem nad krzyżakami wiktoryą otrzymał. *Starowol. in Bellat. fol. 73. Biel. Długosz etc.* Mikołaj i Jan z Maszkowie Maszkowscy 1632. Maszkowska była za Krzysztofem Sicińskim stolnikiem Inflantskim. *Paprocki w Gniazdie* Maszkowskich herbu Jastrzębiec kładzie, rozumiem że omyłką. N. stolnik Łęczycki 1578. rozumiem że córka jego była za Piotrem Jarzyną podkomorzym Rawskim, Anna za Janem Otwinowskim.

W r. 1778. Józef Maszkowski łowczy Radomski. — *Krasicki.*

Mateczyński herbu *Jastrzębiec*, na Rusi. Kasper Mateczyński wojski Kamieniecki, z sejmu 1633. komissarzem naznaczony do lustracyi fortyfikacyi Hołoskowskiej. *Constit. fol. 55.* Marek 1625. *Acta Castren. Camen.* Alexander pisarz grodzki Kamieniecki, komissarz do rozgraniczenia Podola od Wołoch, z sejmu 1661. *Constit. fol. 26.* Marek Mateczyński, najprzód koniuszy koronny, starosta Grabowiecki 1674. dalej wojewoda Bełzki 1689. wziął potem podskarbstwo wielkie koronne, umarł wojewodą Ruskim, starostą Rubieszowskim i Bełzkim, fundował OO. *Piarum Scholarum* w Wareżu. Mateczyńskie, Zofia Kazimierza, Konstancya Stanisława Lipskich herbu *Grabie*, małżonki. Ten wojewoda dwa tysiące czerwonych złotych legował, na emundacyą foss koło miasta Lwowa. *Constit. 1703. fol. 19.*

Wspomniany wyżej Marek Mateczyński wojewoda Ruski był marszałkiem dworu Jana III. Króla Polskiego, wielce od tego monarchy lubiony i szacowany. — Dotąd znajdują się w Bełzkim Mateczyńscy, *Wareż* jednak w dom Łaskich, a z tego w Potockich się dostał. — *Krasicki.*

Materna herbu *Ślepowron*, atoli z tą różnicą, że powinien być Ślepowron w prawą tarczy obrócony, jakby wzlatający, jedną nogą stojący na różdze oliwnej, drugą pierścień trzyma, w polu niebieskiem, na hełmie pięć piór strusich. Erazm Materna wojewody Nowogrodzkiego towarzysz, pod Pleszkowem pieszo szedł do szturm. *Paproc. fol. 405.* Temi czasy kwitnęli bracia dwaj rodzeni, Dominik, którego syn Kasper, i Stanisław, którego syn Dominik Jacek.

Matuszewicz herbu *Łabędź*, w księztwie Żmudzkiem. N. Matuszewicz chorąży Żmudzki, którego synowie Jerzy, Balcer i Erazm. N. tegoż herbu, był deputatem na trybu-

nał Litewski 1679. Jan Herculanus z Dowmont Matuszewicz proboszcz generalny kanoników regularnych, tak w koronie jako i w księstwie Litewskim 1734. pralat godny, siostra jego była za Sobieszczańskim; podobno zaś tego imienia ieb, był początkiem Matusz marszałek królewski, od którego sukcesorowie Matuszewiczami zawołani.

Tadeusz Matuszewicz kasztelan Brzesko-Litewski, maż w naukach i prawie biegły. Są jego tłómaczenia wierszem Polskim, niektóre pisma Horacyusza. Adolf Matuszewicz wojski Brzesko-Litewski. — *Krasicki*.

Tenże Tadeusz Mostowski, był także posłem sejmu czteroletniego, nakoniec w czasie księstwa Warszawskiego ministrem skarbu, na którym urzędzie potem potwierdzonym został przez Alexandra I. Cesarza Ross. i Króla Polskiego. Gały ciąg urzędowania jego poświęcony był zaprowadzeniu oszczędności i umniejszeniu zbytecznych ciężarów. Zwątlony na siłach ustąpił z urzędowania zostawiwszy skarb zamożnym, i zasiadł w senacie Król. Polskiego, gdzie pomimo widocznie niksących fizycznych sił swoich, przecież zdrową radą i przekonywającą wymową służył krajowi. — Umarł zagranicą w roku 1819. —

Matuszewski herbu Topor, w Lubelskim województwie. Jan Matuszewski podpisał elekeyą Jana Kazimierza Króla 1648. Jan Matuszewski cześnik Braclawski 1705. w Krakowskiem. Mikołaj 1629. *Acta Castr. Sandec*.

Matyaszewicz herbu Wadwicz, w Mińskiem województwie. Jan Matyaszewicz cześnik Miński 1634.

Maul. Fabian Maul kasztelan Elbląski pierwszy w roku 1466. *Histor. Polon. Pruth. Poss. fol. 630. Bielski fol. 444.* ale rok kładzie 1447.

Mauraty. Jerzy Mauraty logofeta Wołoski, dla zasług ku tej Rzeczypospolitej, indigenat otrzymał na sejmie 1607. *Constit. fol. 857.*

May herbu Starykoń, w Sandomierskiem województwie. N. May sędzia ziemski Sieradzki. Floryan dzielny maż za czasów Zygmunta Augusta, przeciwko Moskwie i Tatarom odważnie stawał: Mikołaj zostawił potomstwo, synów i córki; z których jedna była za Mikołajem Stradomskim w Nakle Chęcińskim pisarzem. Felicyan maż rycerski, dziesięć lat w obozie strawiwszy, umarł 1634. w Krakowie u ojców Bernardynów na Złobku z marmurowym nadgrobkkiem pochowany. *Starowol. in Monum.* Był to brat rodzony Mikołaja, miał za sobą *Imo voto* Balicką, z której był syn Stanisław, pod Chocimem żołnierz, Księska powiła mu dwóch synów, Floryana mężnego kawalera, i Felixa, *2do voto* z Koniecpolską, pozostałą wdową po Macieju Pukarzewskim, z tej spłodził Felixa i Stefana: *3tio voto* z Grotowską, ale z nią nie długo żył. *Baran.* Mikołaj truckasz y królewski

w Żmudzi 1674. Marcin miał za sobą Alexandrę Brzeską herbu Ciołek. Stanisław na Sielnicy, (bo się ztąd wszyscy piszą,) podstoli Krakowski, poseł Sandomierski na konwokacyą 1696. tenże sam już kasztelan Wiślicki, z światem się rozstał w roku 1703. Piotr z Anny Krysztoporskiej, Jana kasztelana Bydgoskiego córki, zostawił potomstwo. Jan stolnik Żytomierski sędzia kapturowy Sieradzki 1733. N. Stanisława Kamockiego małżonka. N. miał za sobą Petronellę Kobielską. Dorota z kasztelanki Sieradzkiej urodzona, Stanisława Rożuchowskiego małżonka. Michał w zakonie naszym umarł w Krośnie 1652.

Maydell, w Inflanciech. Otto Ernest Maydel poseł z ziemi Piltyńskiej na konwokacyą 1632. podpisał konfederacyą, był potem starostą Piltyńskim 1648. i Herman obersztleitnant. Otto drugi starosta Piltyński 1674.

Maykowiez. Hrehory Majkowiez w Upitskiej ziemi poborca. *Constit.* 1601. *fol.* 777. Jędrzej Majkowski podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla z Pińskim powiatem. Majko Franciszek żołnierz, pojmany od Moskwy pod Homlem 1654. N. Majkowski miał za sobą Szczęsną Oziembłowską.

Mazaraki. Jan Mazaraki, o którym Konstytucya 1678. *fol.* 3. był posłem od Króla Jana III. do Persyi, miał za sobą Konstancyą Kruzerownę łowczankę Inflantską.

Mazowiecki herbu Dołęga, na Dobrzyńskiej, pisał się z Mazowsza. Z tych był jeden podkoniuszym u księcia Bolesława w roku 1441. zktąd potomstwo jego, Podkoniuszami zwano. Jakób Mazowiecki Podkoniecz, mąż sławny, który z Olbrachtem Królem w Wołoszech na Bukowinie będąc, wiele a mężnie czyniąc z nieprzyjacielem, obronną ręką, z bitwy od Wołochów zdradliwie wygranej uszedł; potem był u Órszy za hetmana Tarnowskiego, z której potrzeby imię wielkie wyniósł, zostawił synów dwóch: Marcina, który na dworze biskupów Krakowskich bawiąc się, tamże majątność kupiwszy, pojął Staszowską, i Bartłomieja, który miał za sobą Moszczyńską stolnika Dobrzyńskiego córkę, z której zostawił potomstwo. Wilk Mazowiecki (tak nazwany) człowiek znaczny, i ten synów zostawił, to *Papr.* Z tego domu jedna była za Staszowskim podwojewodzycznym Krakowskim, w Więclawicach, herbu Bogoria. *Baran*. Michał sędzia ziemski Dobrzyński, roku 1674. z konwokacyi naznaczony do rewizyi skarbu koronnego. *Constit.* *fol.* 13. Michał Mazowiecki w zakonie Soc. Jesu, proboszcz *Domus Professae* w Warszawie 1676. a przedtem rektor w kolegium w Reszlu, jest w druku, jego, *Sacerdos orans, sive de Horis Canonicis, rite recitandis, Constantiae ad Rhenum* 1657. in 12mo. 2do. Pa-

negyricus funebris Alexandro Episcopo Vilmensi, Vilmæ 1644. in 4to. Præterea scripsit Varias Odas et elogia, quæ sub alio nomine prodierunt, to o nim pisze Biblioth. script. Societ. N. Mazowiecka Gajewskiego małżonka. Jakób w Jazłowcu pogrzebiony leży. N. miał za sobą Katarzynę Rutkowską pisarzównę ziemską Dobrzyńską.

W roku 1778. Jan Mazowiecki regent Dobrzyński. — Bartłomiej komornik graniczny Płocki, w roku 1788. sędzia ziemski. — *Krasicki.*

Mazowski herbu Grabie. Mazowski grabia wojciech 1632. w ziemi Ciechanowskiej. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał.

Mazyni. Krzysztof Mazyni, pierwszy indygenat w Polsce otrzymał na sejmie 1662. *Constit. fol. 35.* był sekretarzem i dworzaninem Jana Razimierza Króla.

Mchowski. Krzysztof i Jan Mchowsey w województwie Brzeskiem, podpisali elekcją Władysława IV.

Mdzewski herbu Dołęga, w Płockiem województwie. N. Mdzewska, była za Narzymskim Tomaszem, kasztelanem Płockim. Maciej kanonik Płocki i Chelmski, umarł 1619. jako świadczy nagrobek jego w Płocku. *Starowol. in Monum. Paproc. f. 138.* wspomina wyraźnie N. Mdzewskiego chorążego Płockiego. Stefan syn Pawła pisarza ziemskiego Zawkrzeńskiego, *Acta Castren. Ciechan. 1640.* miał żonę Łosiównę, z tej były trzy córki, Elżbieta Łopacka, chorążyna Zakroczymska. N. Bąkowska. N. Rościszewska; synów dwóch, Paweł podstoli Płocki, i Stefan suffragan najprzód Łucki, potem Gnieźnieński, biskup Kalamacki, Ś. T. doktor, zakonu kaznodziejskiego 1714. Wojciech i Stanisław w Płockiem 1648. Stanisław miał za sobą Justynę Robylnicką.

W roku 1788. Antoni Mdzewski cześnik Sierpski. — Stefan regent Zakroczymski. — *Krasicki.*

Męciński herbu Poraj, w Lubelskiem województwie i Sieradzkim. Piszą się z Kurozwęk, który dom jak kiedyś w Polsce między najprzedniejszymi kwitnął, z tego poznać, co się o nich mówiło pod Kurozwęckimi i pod herbem Poraj. Wyszyli potem Kurozwęki z ich possessyi, gdy jedyńaczkę pojął podskarbiankę koronną Kurozwęską, Jan Lancoroński łowczy Sandomierski, i podziśdzień jeszcze w tym domu dziedziczą, atoli Kurozwęscy, jeszcze i potem na różnych krzesłach w senacie kwitnęli, wszakże już pod imieniem Męcińskich. Jędrzej Męciński kasztelan Wieluński, z sejmu 1591. deputat na trybunał Radomski, *Const. f. 610.* córka jego była za Piotrem Gołuchowskim. *Okol. tom. 2. fol. 81.* N. Jana Korycińskiego kasztelana Oświęcimskiego

żona; druga córka tegoż Jędrzeja Katarzyna była za Krzysztofem Drohojowskim. *Starowol. in Monum. fol. 729. N.* była za Olbrychtem Baranowskim herbu Jastrzębiec kasztelanem Kamińskim. Jędrzej poseł na sejm 1611. ztamtąd komissarz do uznania krzywd od Węgier. *Constit. fol. 7.* Maciej z ziemi Wieluńskiej poseł na sejm 1627. zkład deputowany na trybunał Radomski. *Constit. f. 5.* Balcer komissarz do Moskwy, tam na Władysława Królewicza, swoim kosztem chorągwie zaciągał w roku 1618. o czem czytałem list królewski *in MS. Cracov.* Jan rotmistrz pod Cęcorą mężnie stawając, dostał się był w niewolę, atoli wyszedł z niej, kupiwszy sobie wolność. Jan kasztelan Sieradzki roku 1676. *Constit. fol. 9. i 1667.* gdzie go komissarzem do granic od Szląska, ordynowała Rzeczpospolita. *Constit. fol. 21.* Brat jego rodzony Wojciech Kazimierz, najprzód starosta Brzeźnicki z tym tytułem czytam go deputatem, z Wielkopolski na trybunał skarbowy Lwowski, w Konstytucyi 1653. *fol. 2.* potem podkomorzy Wieluński 1661. komissarz do granic od Szląska, *Constit. fol. 25.* a potem kasztelan Sieradzki. *Acta Castr. Vielun. 1664.* Sobie, i całej familji swojej, grób w Częstochowie i z nagrobkiem marmurowym wspinałym wystawił r. 1659. miał za sobą Teresę Małgorzatę, córkę Achaeego Przyłęckiego kasztelana Oświęcimskiego herbu Śreniawa, z której była córka, i dwóch synów, to jest Jan, najprzód chorąży, potem podkomorzy Wieluński, deputat na trybunał koronny 1701. nakoniec sobie duchowny stan obrał. Kazimierz Ignacy starosta Wieluński i Radomski a przedtem chorąży Wieluński, posłował na różne sejmy 1683. 1690. deputatem bywał na trybunał koronny, złączył się był dożywotnie, z Barbarą czy z Teofilą Warszycką miecznikówną koronną, starościanką Piotrkowską (miał podobno i drugą z wielkiego Chrzastowa) córek było jego trzy, Maryanna, Katarzyna i Konstancya, z tych jedna była za Tarłem starostą Goszczyńskim, synów zaś dwóch, Józef i Wojciech. Z tych jeden starostą Ostrzeszowskim, marszałkiem trybunału koronnego 1731. umarł stolnikiem koronnym 1738. N. Męcińska była za Olszewskim Marcinem starostą Wieluńskim 1671. Wojciech podczaszy Chełmski 1686. Jan kasztelan Braclawski. Mikołaj kasztelan Sieradzki. Jan wojski Żytomirski, sędzia kapturowy Sieradzki 1733. Jan miał za sobą Barbarę Ługowską starościankę Lelowską. Jan starosta Wieluński 1733. poseł na konwokacyą. Paweł pułkownik królewski 1704.

Do tegoż domu należy, ksiądz Wojciech Męciński Soc. Jesu, ten z matki Felicyny Głoskowskiej herbu Jastrzę-

biec, z ojca Wojciecha urodzony, którego gdy ojciec odumarł, przecież na cztery lata przed śmiercią, herezyi się wyprysnąwszy, wszystko wychowanie jego poległo na pobożnej matce, jakoż pewnie przy skłonności do dobrego w Wojciechu, świątobliwe było. Znać to z tego było, że dany do Lubelskich Soc. Jesu szkół, wzwyczaj się był, gdy drudzy posnęli, z łóżka wstawać, i klęcząc godziny całe na modlitwie odprawować, czego nierychło postrzegłszy inspektor, zakazał mu, wszakże ile się mógł utaić, znówu się do swego zwyczaju wracał. Niemogło mu być nic miłszego, jako gdy słyszał o okrucieństwach, które arew wymyślne heroicznie wierni Pańsey ponosili, i ztąd zapaliwszy się na sercu do podobnej dla Boga śmierci, a rozumiejąc że niemógł do tego końca inaczej przyjść, prosić się umyślił do zakonu Societatis. Wprawdzie potem, gdy mu różne na myśl przychodziły trudności, i pokusy do świata, już się począł był chwiać w przedsięwzięciu swoim, wszakże przez sen, skoro mu się widzieć dała Najśw. Matka, w osobie *Mariae Majoris*, podając mu pomarańczę, wszystkie owe pokusy zginęły. Większa utarczka z matką nastąpiła, tej gdy o pozwolenie do zakonu prosi, ciężki mu policzek wycięła: aleć ta wkrótce z tego świata zszedłszy, wolniejszą do wokaacy Wojciechowi drogę zostawiła. Do Rzymu się albowiem pokwapił, gdzie od Mucyusza Witellescha generała Soc. Jesu do zakonu przyjęty został, tam w zgardzie świata, w pokorze, cierpliwości i inszych wielu cnotach, znacznie postąpiwszy, skoro nowicyat skończył, do Polski odesłany, w Kaliszu filozofji słuchał, pod ten czas przyprawując się do męczeńskiej odwagi, ciało swoje wymyślnie trapił, dyscyplinami krajał, woskiem topionym palił, i owszem gdy pewnego winowajcę tracić miano, prosił się u starszych, żeby mu być przy tym pozwolono, nie inszem sercem, tylko żeby był serce swoje, mógł ztąd zahartować do podobnych mąk za Chrystusa między Pogaństwem, luboć mu tego odmówiono. Wtem brat mu młodszy Stanisław umiera, po którym złana na niego obszerna successya, bogactwa, nadzieje honorów, pokusę mu nie małą uczyniły, wzgardził jednak tem wszystkim, i żeby się już napotem o niego świat nie kusil, całą substancją swoją collegio Krakowskiemu u Ś. Piotra zapisał, mówiąc z weselem: Już prawi nie mam nic, tylko krew i życie, które i dziś gotówem dla Boga mego położyć. Skończywszy filozofją, do Rzymu się wyprawil, tam zwierzywszy się ks. Sebastyanowi Wiejrze, swych świętych do Japonji zamysłów, ks. generała o pozwolenie prosił, długo mu tego odmawiał generał, aż też i na jego wielkie pragnienie się skłonił. Więc

gotując się na tę drogę, nauki duchowne, które miał od ks. Raspra Drużbickiego Soc. Jesu, chciał jako najdoskonalej na sobie wyrazić, i do skutku przywieść. Teologii tedy w Rzymie nie skończywszy, w roku 1630. do Portugalji pojechał, z dziwnie wielką wesołością serca, która się i na twarzy jego wydawała. Tam w Eborze, zaczęta teologią, kończąc, na kapłaństwo, przez Apollinara Niceńskiego biskupa Soc. Jesu, a potem za wiarę męczennika, poświęcony, pierwszą mszą odprawił w dzień ofiarowania Matki Boskiej: drugiego roku skończywszy w Eborze nauki, do Lisbony się puścił; tam gdy już nazajutrz w okręt w przedsięwziętą do Japonji drogę wsiadać ma, księdza generała listy nazad go do Polski cofnęły, z tej racyi: sprawa się wytoczyła do trybunału kollegio Krakowskiemu, od powinowatego ks. Męcińskiego zaniesiona, jakby nie sam Wojciech, ale ktoś inszy w postaci jego, majątności temu kollegio zapisał, dekretem tedy nakazano, na pewny dzień jego samego stawić; rozumiejąc, że albo już nie żyje, albo niepodobna było, nazad się mu do ojezyny wracać. Z wielką to serca odwagą uczynił Męciński, stanął na czas naznaczony, wszakże potajemnie, tak, że adwersarz pewną sobie wygraną wróżył: wtem gdy sprawę przywołano, przyszedł i on na ratusz, gdzie jasnymi dowodami, i jawnymi znakami poznany, nie tylko osoby swojej pewność, ale i zapisy kollegio uczynione utwierdził. Uspokoiwszy sprawę, wkrótce znowu puścił się do Rzymu, a ztamtąd do Lizbony, a potem do Indyi 1631. W tej drodze pięć tysięcy mil Hiszpańskich upłynawszy, i już na brzegach Brazylii stanawszy, znowu ich wiatry do Luzytanji przypędziły. Miał tam ks. Wojciech wielką okazyą do zasługi, usługując chorym, słuchając spowiedzi, gdzie we dwóch okrętach dwieście ludzi pomarło, z których wielu było takich, których wprzód robacy roztoczyli niżeli skonali; aż też i sam przy tej pracy, i na gorączkę i łamanie w stawach zachorzał. Przyplłynawszy do Luzytanji, po linie go z okrętu spuszczone, i ledwie na ramionach na łóżko zniesiono, z którego ósm miesięcy nie wstawał. Najmniej jednak przez to, nie ostygło w w. ks. Wojciechu pragnienie jego, cierpieć dla Boga, dla tego gdy się z choroby zdrowszym obaczył w r. 1633. znowu w okręt nazwany Betleem, Matce Boskiej poświęcony, wsiadłszy, żeglował do Indyi, zrazu się dobrze im powodziło, codzień się msza święta odprawowała, i nauka Chrześcijańska bywała, ale po trzech miesiącach, siła ich na gorączkę zachorowawszy, pomarło; a między niemi ks. Sebastian Alvarez Soc. Jesu starszy, po którym wszystka się praca na ks. Wojciecha zwała, ile że sam jeden tylko księ-

dzem będąc w tym okręcie, około ośmiuset osób tam będących chodzić musiał, spowiedzi ich słuchając, aż też do Mozambiku przyплыnęli, gdzie ich najpierwsi ojcowie nasi nawiedziwszy, orzechami Indyjskimi, które wielkością swoją głowę człowieka przechodzą, i innemi owocami częstowali. Wytehnawszy coś trochę na ziemi do okrętu powrócił, tu wiatr gwałtowny powstawszy, połamał u okrętów kotwice, i na morze ich popędził. Widząc się w wielkiem niebezpieczeństwie wszyscy, votum do Ś. Xawiera uczynili, i relikwią jego do kotwicy przywiązał ks. Wojciech, ta przeciwko wszystkim burzy utrzymała szczęśliwie okręt, lecz gdy ją potem wyciągnęli, a obaczyli bez haków, za cud to Ś. Xawierowi przyznali. Ztamtał do Goi przyплыnęli, z wielką radością przyjęci od naszych. Tameczny ks. prowincyał wziął go z sobą na wyspę Salsetanę, gdzie ochrzcił wiele pogaństwa, i dał im imiona świętych Polskich, z wielką swoją pociechą. Do Goi powróciwszy, oprócz innych enót wielkich pamiątki, tę u grobu Ś. Xawiera zostawił, że lampę srebrną misternie wyrobioną, którą był z dóbr swoich na to zachował, ofiarował; przydawszy na trumnę srebrną, w której ciało tego świętego leży, niektóre sztuki przedniej roboty. Niżeli się na morze puścił ku Japonji, pierwaj różne nawiedzał prowincye, wszędzie ewangelią rozsiewając. Z Malabaryki w r. 1635. popłynął do Malaki, a że mu się ztamtał trudno było wychylić dla ustawicznych rozbojów na morzu od Holendrów, więc przez ten czas póki tam bawił, posieczonym od tychże rozbojników, podjął się z wielką ochotą w szpitalu usługować, jednym tedy maści gotował, rany zawijał, łóżka uścielał, pokarmy dawał, drugich na świętą wieczność dysponował. Drugiego roku sam się też wyprawił do Makaum, ledwo co się jednak od brzegu odbili, od tychże Holendrów oskoczony, z innemi się w niewolą dostał, od których ze wszystkiego odarty, a co go najbardziej bolało, herctycy relikwie święte, albo nogami zdeptali, albo w morze wrzucili, głodem, niewczasem, i ostatnią nędzą strudzony, do bydła na stróżą był oddany. Przydała mu się tam lekarskiej nauki umiętność, której był w Krakowskiej akademji wykł, a w Indji wypolerował większą experyencyą: gdy albowiem gubernatora Holenderskiego synu jedynak niebezpiecznie na gorączkę zapadł, on go uzdrowił: i innym niemniej na zdrowiu pomógł, cokolwiek tedy od kogo wziął w podarunku, to wszystko obracał na poratowanie z sobą razem pobranych niewolników, aż też po sześciu miesiącach tej niewoli, na wolność wyszedłszy, do Kocyncyny przybył, tam trochę sobie odpocząwszy, do Makaum pokwapił, gdzie z owej usługi

drugim i niewczasu, sam też w ciężką chorobę zapadł, z której zmocniwszy się, najprzód do Kamboi, gdzie od Króla wielce był uszanowany, a potem do Manili pojechał, tu się języka Japońskiego nauczył; w roku tedy 1642. pożegnawszy przez list przyjaciół swoich, Krakowskiemu kollegio, z słoniowej kości krucyfix, i obrazek Matki Boskiej, na blasze malowany, oddawszy, (luboć krucyfix na morzu w okręcie od nieprzyjaciela zapalonym zgorzał) włosy ostrzygłszy, po Japońsku się ustroiwszy, z ks. Antonim Rubinem wizytatorem Japońskim, i innemi trzema kapłanami Soc. Jesu, do Japonji przypłynął. Tam ledwo na ląd wysiedli, zaraz od straży, która wszędzie po granicach rozsadzona była, pójmani są, i do Nangazachu przedniejszego w Japonji miasta, żelazem okowani, przyprowadzeni byli. Spytani przed starostą, co by byli za ludzie, i jeżeli wiedzieli, że za dekretem Xoguna wszystkim Chrześcijanom, zwłaszcza kapłanom, pod śmiercią wejścia do Japonji zabroniono. Wszyscy przez ks. wisitatora odpowiedzieli, że byli kapłani Soc. Jesu, a że przyszli wiarę Chrystusową Japończykom opowiadać, wiedząc wprawdzie, o zakazaniu Cesarskiem, ale bardziej Boskiego rozkazu słuchając: zaczęli wtrącać się do smrodliwego więzienia, w którym przez siedm miesięcy, trochę ryżu i wody karmieni, a przez ten czas, co dzień, lub co drugi dzień, tak katowani byli; każdy z nich był przywiązany na wznak do drabiny, z przekrzywioną na kark głową, aby do wlewania wody sposobniejsza była, zostawiwszy wolną rękę lewą, którą przykładając do piersi, odstąpienie od wiary oznajmili. Tak przywiązany, kaci lejki w usta włożyli, przez które, tak wiele w nich lali wody, że już oddychać nie mogli; toż dopiero włożywszy ich między tarcice, chłopci najmocniejsi całą siłą ściskali, i wodę z wnętrzości, tak gwałtownie wytłaczali, że żyły same i wnętrzości targając, ze krwią przez usta wychodziła, a męczennicy ledwo co żywi, po onej katowni zostawali. Taką mekę sto i pięć razy wytrzymali. Widząc statek ich przy wierze niewzruszony, i owszem wesołość we wszystkich torturach, na śmierć ich skazał starosta, za co padłszy na kolana, podziękowali Panu Bogu: czemu się i sam sędzia nie mógł wydziwić. Prowadzono ich tedy, przez ulice miasta przedniejsze, na chudych i parchatych bydłach, ku pośmiewisku Pogaństwa, pokrępowanych łańcuchami, głowy im na pół ogolono, usta żelazem ochelznano, ręce z tyłu związane, a na plecach każdego, dekret śmierci napisany. Cesarz Japoński wydał na tych dekret śmierci, że w jego Królestwach opowiadać śmieli wiarę Rzymską, czego im dawno zakazano. Za miasto tedy

wyprowadzeni, na miejsce, Góra męczenników, nazwane, wszystkie instrumenta śmierci swojej pocałowawszy i obłapiwszy, każdy z nich powrozami dwiema ściśle skrupowany (lewą tylko rękę wolną mając, nadanie znaku zaprzęcia się wiary) nad szubienicach, nad dolami wodą śmierdzącą napełnionemi, za nogi zawieszony, głową w dół głęboko po pas spuszczonej był, i tak długo zanurzony w smrodliwej wodzie trzymany, że ledwo co już mógł odetchnąć. Tak spuszczone ciała, naznaczeni każdemu kaci, jeden okrąg powrozami obraeali, aż ściślej w jeden schodziły się węzeł, póki by wszystkiego poniekąd ciała z dołu nie wyciągnęły, które podniósłszy, wolno puścili, z kąd przeciwnym na inną stronę obrotom, gdy powrozy często się gwałtem do koła odkręcały, ciało tak się gwałtownie kręciło, że do zawrotu głowom męczeńskim przychodziło, i wewnątrz z poruszonych wnętrzości, wiele krwi ustami się lalo, wszystek mózg z miejsca poruszał się swego, zgoła wszystko ciało, przez ciężkie katownie, do gwałtownej się śmierci sposobilo; w tym dole tak męczony ks. Wojciech przez dni siedm, chwalebnie dokonał 23. Marca 1643. życia swego 42. zakonnego 22. Dniem jednym poprzedził go do męczeńskiej korony ks. Rubinus, trzech inny, to jest ks. Antoni Rapecius, ks. Franciszek Markwez, ks. Didacus Moralez, do dziewiątego dnia to okrucieństwo wytrzymali, którego dnia głowy im poucinano. Ciała wszystkich wśród rynku rozsiekane w drobne części, miotali w ogień, a prochy z nich na morze wyrzuceny. Był ks. Wojciech wzrostu większego, twarzy nieco pociągłej, czoła równego, żywych oczu, nosa na kształt orlego, twarzy pszenicznego koloru, włosa czarnego i kędzierzawego, oblicza przyjemnego, łagodnej mowy: ale najwięcej cnót wielkich, z których te dwie osobliwsze były: pierwsza, gorące pragnienie cierpieć dla Chrystusa: druga, miłość ku Najśw. Pannie: za jej protekcyą w Westfalu, gdy go zbójcy w domu w lesie zbudowanym nocującego napadli, lubo go już w rękę mieli, przecież skoro zmówił *Sub tuum praesidium* modlitewkę, zaraz z bojaźni jakiś pouciekali. Gdy mu Holendrowie pojmanemu obraz Najśw. Panny odjęli, i choć proszeni wrócić niechcieli, skoro zmówił pozdrowienie anielskie, obraz swój odebrał. Jadąc do Wenecyi niedaleko morza adryatyckiego, wpadł w rzekę Brenta nazwaną, zewszęd wysokimi górami obwiedzioną, na kształt okrągłej studni, tam widząc się bez żadnego ratunku, ślub uczynił do Najśw. Panny, dać tablicę srebrną: rzecz dziwna, póty po owej rzecce pływał, póki go nie wyciągniono, w pół prawie umarłego, z podziwieniem wszystkich, że i od zimna nie skościł, i że do

morza oraz i z wodą nie wpadł. Pisali o nim *Filip Alegambe, Tanner. Szkarlatna Róża Boskiego Raju*. N. podstoli Wieluński, miał za sobą Felicyannę Rucką stolnikównę Inowrocławską. Wojciech Męciński temi czasy w zakonie Societ. Jesu żyje.

Wielądek w heraldyce obszernie o tej familji pisze, i taką onejże genealogią umieszcza. Dom Męcińskich używający herbu *Poraj*, to jest róży białej o pięciu listkach w czerwonym polu, pochodzi od familji *Porajów*, czyli Rzymskiej familji *Rożynów*, która potem do Czech przeniosła się wzięwszy imię *Porajów*, i tak *Poraj* brat Sgo *Wojciecha* arcybiskupa rodzony, przybył z Czech do Polski za *Mieczysława Króla*, i z tegoż imienia pochodzą *Gaudencyusz*, *Bogumił* arcybiskup *Gnieźnieński*, *Jozafat* arcybiskup *Połocki*, *Wincenty* *Radlubek* biskup *Krakowski* w liczbie świętych umieszczeni; w dalszym czasie ten dom odmienił się w przerwisko *Kurozwęckich*, od hrabstwa *Kurozwęki* w województwie *Sendomierskiem* sytuowanego, z których ostatni dziedzic *Piotr Kurozwęcki*, najprzód marszałek nadworny koronny, dalej *Sendomierski* kasztelan, a wraz i podskarbi w. koronny, wydawszy córkę swoją jedynaczkę za *Jana Lanckorońskiego*, łowczego *Sendomierskiego*, również i hrabstwo *Kurozwęki* w tenże dom oddał, lecz w dalszym czasie toż hrabstwo dostało się w ręce *Sołtyka* wojewody *Sendomierskiego*, i teraz aktualnie w jego zostaje possessyi. Rodzeni tegoż *Piotra*, to jest *Kresław* generał *Wielkopolski*, wprzód *Wiślicki*, dalej *Lubelski* kasztelan, który posłował od *Razimierza Króla*, do *Mikolaja* piątego *Papieża*, 2. *Stanisław* podkanclerzy koronny. 3. także *Stanisław* podskarbi nadworny koronny, *Wieluński* i *Krzepicki* starosta. Ci rozmnożywszy znaczne potomstwo, wzięli imię *Męcińskich* z *Kurozwęk*, i odtąd ten dom zdaje się mieć pierwszy początek.

Jakoż okazuje się, że w roku 1522. żył *Wojciech* z *Kurozwęk Męciński*, który ożeniwszy się z *Jadwigą* z *Szamotul Szamotulską*, wydał na świat znaczne potomstwo, z których *Wojciech Męciński* Pan dziedziczny na *Nowym Dworze*, *Ośmiolicy* itd. ożenił się z *Barbarą* z *Kobyłan Kobyłańską*, wzięwszy w posagu znaczne dobra, *Działoszyu*, *Trębaczów*, *Pruświcko*, *Danków*, *Parzymięchy* itd. z tego pochodzi jedna córka *Anna*, najprzód *Stanisława Zbarawskiego*, powtórnem małżeństwem *Siennickiego* wojewody *Podolskiego* małżonka, i czterech synów, to jest *Wojciech*, który jedynaczkę córkę poślubił zacnemu *Korycińskich* domowi. 2. *Jan*, ten z *Felicyanną Głogowską* spłodził dwóch synów, *Stanisława* bezpotomnego, i *Wojciecha* w zakonie *Soc. Jesu* zostającego, a potem w *Japonji* za wiarę *Stą* nmęczonego, i córkę *Zofią*, domowi *Kurdwanowskich* zaślubioną. I ten to *Jan* w województwie *Lubelskiem* osiadł był, znaczne tam mając dobra, które dostały się *Jezuitom*, a po zgaśnięciu tegoż zakonu, równemu jak inne podpadły losowi. 3. *Krzysztof*, który wszedł bezdzietny. 4. *Andrzej* z *Kurozwęk Męciński* kasztelan *Wieluński*, starosta *Brzeźnicki*, na *Dukli*, *Działoszyńcie*, *Kobyłankach* dziedzic, ten z sejmu r. 1591. deputatem na trybunał *Radomski* obrany, z *Anną Balowną* ślubem złączony, spłodził

dwie córki, jedną Katarzynę wydałszy za Drohojewskiego: 2. Barbarę zaślubiwszy Goluchoowskiemu, i trzech synów, 1. Jana, ten spłodził dwie córki, to jest Helenę Potockiemu, podkomorzemu Halickiemu, i Teodorę Orzechowskiemu, chorążemu Lubelskiemu zaślubione, 2. Macieja, ten posłował z ziemi Wieluńskiej na sejm r. 1627. ztamtąd zaś był deputowany na trybunał Lubelski, ten z Katarzyną z *Mstyczowa Pasionką* starością Brzeźnicką spłodził dwie córki; to jest Annę Stanisławowi Korcyńskiemu kasztelanowi Oświęcimskiemu, i Katarzynę Mikołajowi Jordanowi podkomorzemu Krakowskiemu i starości Dobrezyckiemu zaślubione, synów zaś pięciu, Jana kanonika Krakowskiego, Andrzeja, Krzysztofa bezdzietnych; Wojciecha podkomorzego Wieluńskiego, który z Teresą *Przylecką* kasztelaną Oświęcimską spłodził dwie córki, Katarzynę Marcina Olszewskiego starosty Wieluńskiego małżonkę. 2. Annę, która była za Kożuchowskim cześnikiem Wieluńskim, i dwóch synów, Jana chorążego Wieluńskiego, który sobie zaślubił Annę z *Szczawina* Szczawinią wojewodzaną Inowrocławską, Kazimierza Wieluńskiego i Radomskiego starosty, który z Barbarą *Warszycką* miecznikówną koronną, spłodził trzy córki, Maryannę, Katarzynę i Konstancją, i synów dwóch bliźniaków, Józefa i Wojciecha w roku 1689. dnia 20. Marca zrodzonych, Józef umarł kawalerem; a zaś Wojciech będąc starostą Ostrzeszowskim a Panem kluczów *Zarek*, *Włodowina*, *Ogrodzieniec Ucegowy*, *Chelma*, *Skrzydłowa* itd. posłował na sejm Grodzieński, i zastępował miejsce marszałka na trybunale koronnym, ten złączywszy się ślubem z *Męcińską*, spłodził dwóch synów, Adama i Walentego, i córkę Ewę. Adam dzisiejszy kasztelan Spicimirski, kawaler orderów Polskich, posłował na sejm i deputacją odprawował funkcję, złączywszy się z Anielą *Stadnicką* starością Ostrzeszowską, spłodził czterech synów i ośm córek, z których najstarsza dostała się Augustowi Miączyńskiemu, starości Krzepickiemu, kawalerowi orderu Śgo Stanisława i rotmistrzowi kawalerii narodowej, która bezpotomnie z tego świata zeszła; inne zaś dzieci w kawalerskim i panieńskim zostają stanie dotąd, Walenty generał adjutant J. R. Mei, kawaler orderu Śgo Stanisława, złączywszy się przez ślub z Zuzanną *Siemińską* referendarzówną koronną, bezdzietnie z tego zszedł świata. Ewa zaś dostała się w małżeństwo Mikołajowi Małachowskiemu wojewodzie Sieradzkiemu, z którym wydała na świat dwóch synów; Jana Nepomucena, starostę Opoczyńskiego; a dziś referendarza koronnego, Stanisława rotmistrza kawalerii narodowej, córkę Izabellę, która dostała się Rostworowskiemu, kasztelanowi Zakroczymskiemu w małżeństwo, 5. Jana kasztelana Sieradzkiego, starostę Radomskiego, który był ordynowany komisarzem od Rzplitej Polskiej do granic od Szląska w roku 1667. ten z Anną *Olszewską* kasztelaną Rospirską, spłodził dwie córki, to jest Katarzynę Dąbskiemu miecznikowi Inowrocławskiemu zaślubioną, i Teresę Jana Dąbskiego kasztelana Konarskiego Kujawskiego małżonkę. — Trzeciego Jędrzeja z *Kurozwęk* Męcińskiego, ten na *Dukli*, *Barwinku*, *Tylawie* itd. Pan dziedziczny, będąc obrany komisarzem do Moskwy, tamże na Władysława Królewicza własnym swym majątkiem chorągwie zaciągał w roku 1618. złączywszy się z zacnym Gniewoszków domem,

spłodził jedną córkę, najprzód Wojny wojewody Trockiego, a powtórnem małżeństwem Radziejowskiego podkanclerzego koronnego małżonkę, i synów dwóch, Wojciecha i Jana. Wojciech bezdzietny umarł, a Jan dziedzic na *Dukli*, *Barwinku* itd. pułkownik znaku pancernego, zaślubiwszy sobie *Tomicką* chorążankę Wieluńską, spłodził trzech synów, Wojciecha podcześniego Chelmińskiego, Pawła pułkownika wojsk Rzplitej, i Stefana podkomorzego Sanockiego, pierwsi dwaj zeszli z tego świata bezdzietni. Stefan zaś złączywszy się z familią Bronikowskich, spłodził Michała podstolego Wieluńskiego, który złączywszy się z zacnym Ruckich domem, spłodził dwóch synów, Jana pierwiej starostę Wieluńskiego, dalej stolnika koronnego, a razem generała *en chef* regimentu konnego, kawalera orderu Orła białego, na usługach Augusta III. u którego w osobliwszej zostawał łasce, lecz jeszcze kawalerem z tego świata zeszłego, i Wojciecha starostę Wieluńskiego i Radomskiego, później zaś kasztelana Sądeckiego, i kawalera orderu Śgo Stanisława, tudzież rotmistrza kawalerii narodowej, i dwie córki, to jest Annę Adamowi Myszkowskiemu, podkomorzemu Wieluńskiemu, i Elżbietę Alexandrowi Walewskiemu chorążemu Piotrkowskiemu zaślubione. — Wojciech kasztelan Sądecki itd. dziedzic na kluczu *Działoszyn*, *Barwinek* itd. na sejm trzy razy z województwa Krakowskiego, a cztery razy z ziemi Wieluńskiej, był wyznaczonym do likwidacyi wojska w Radomiu, marszałkował na konfederacyi ziemi Wieluńskiej, w czasie elekeyi Stanisława Augusta na Króla, tudzież sprawował funkcyą komisarza wojskowego, w pierwiastkach panowania tegoż; ten złączywszy się ślubnym związkiem, z Anną z *Głogowskich*, *primo voto Stadnicką*, chorążyną Lubaczewską, spłodził syna jednego Stanisława i córkę Urszulę zaślubioną Władysławowi Charczewskiemu kasztelanicowi Słońskiemu. Stanisław z *Kurozwek* Męczyński na kluczach *Działoszyn* w ziemi Wieluńskiej, *Ossym* w powiecie Opoczyńskim, *Barwinku*, *Tylawie*, *Zymoranowie*, w kordonie Cesarskim Pan dziedziczny starosta Wieluński, kawaler obudwóch orderów Polskich, posłował na sejm walny pięć razy z ziemi Wieluńskiej, był deputatem na trybunał koronny, odprawiał funkcyą komisarza wojskowego przez lat dwa pod prezydencyą księżęcia Augusta Czartoryskiego wojewody Ruskiego, i inne usługi w ziemi swojej odprawiał, a złączywszy się przez ślubny związek z domem Kurdwanowskich, to jest z Rozalią z *Potockich Kurdwanowską* starościanką Baranowską, spłodził trzech synów i pięć córek, to jest Józefa, Nepomucena, Wincentego, córki: Teklę, Barbarę, Annę, Urszulę, Apollonią, z których pierwszy Józef szambelanem J. K. Mei a dalej porucznik kawalerii narodowej, w kawalerskim stanie z tego świata zszedł, Tekla zaś zaślubiona została księżęciu Alexandrowi Giedrojcowi, obożnemu polnemu Litew. kawalerowi orderu Śgo Stanisława. Inne zaś dzieci, tak w panińskim jako i kawalerskim zostają stanie. — *Heraldyka Wielądka*.

Męczyński herbu Rawiec, w Płockiem województwie. Do tych referuje Felixa Męczyńskiego *Okolski*, podstarościę Płockiego, którego do korektury praw koronnych deputowano z sejmu 1589. w Dobrzyńskiej ziemi, świadczy,

Eukasz Paprocki Łaski Cudow. fol. 64. że kwitnął w roku 1652. Jan Meczyna.

Niesiecki przez niewiadomość, czyli też drukarnia mylnie nazwisko tego domu wyraziła, pisząc ich *Męczyński*. Atoli tranzakcyje autentyczne dowodzą, iż w Plockiem województwie są dobra *Męciny*, nie *Męczyny*, z których ta familia pisze się. *Okolski* wspomina *Felixa Męcińskiego podstarościego Plockiego*, którego do korektury praw koronnych deputowano z sejmu 1589. roku w Dobrzyńskiej ziemi. Z teje linji idący około roku 1784. niżej wyrażeni następującą legitymacją, do akt publicznych podali, i onejże potwierdzenie otrzymali w te słowa: „*Cum generosi Antonius, Joannes, Josephus, Ignatius Robertus, Faustinus de Męciny Męcinscy, fratres inter se germani preces suas documentis authenticis instructas, haec produxerint, procedentiamque sui status nobilitaris, a proavo comprobaverint, unaque supplicaverint testimonium super sui statum nobilitarem extradi. — Proinde nos collegium statuum regnorum Galliciae et Lodomeriae ducatumque Osvecimiae et Zatoriae sub auspiciis Augustissimi imperatoris creatorum visis et lectis praemissis documentis attestamur supplicantes Antonium, Joannem, Josephum, Ignatium, Robertum et Faustinum de Męciny Męcinskie, fratres inter se germanos Francisci Męcinski et Salomeae Orzelska conjugum filius olim vero generosum Josephi Męcinski et Constantiae Bronowska nepotes, tum quoque generosum olim Baltasari Męcinski et Hedrigis Mystkowska pronepotes titulo et praerogativis nobilitaribus, ante et post revindicationem horum regnorum gaudere stemmate hic depicto Rawicz. Teste Niesiecki auctore Tom. VI. pag. 368. constanter insigniri quod testimonium manibus nostris subscribimus et sigillum officiosum apponi jubemus. Datum Leopoli, sub sessione deputatorum statuum. Die 9. mensis Februarii 1785. anno celebrata in absentia suae excellentiae praesidis statuum, Ignatius Comes Cetner, Andreas Severinus L. B. Dolinański, Michael Wielohurski, Josephus Bratkowski deputatus ex equestri ordine Casimirus in Choja et Rządzewo Chojecki, ex ordine exquestri L. Sig. statuum. Diploma praesens apud Caes. regias tabulas Galliciae libro majestatis general. nov. Tom. 12. pag. 158. ingrossatum est Leopoli. Die 14. Junii 1785. Joannes Hettisz loco Registratoris.*“ — Wspomnieni w tymże dyplomacie Męcinscy bracia rodzeni, najpierwszy Antoni, ten z Aniłą *Romerową* ożeniony, umarł w Gallicyi, w cyrkule Sanockim, zostawił wdowę z potomstwem. Drugi Jan Męcinski przez lat kilkanaście przy trybunale Lwowskim, dał dowód swego talentu, w publicznych obywatelom prawnych usługach, od wielu do rady i pracy jurydycznej używany. Józef brat trzeci wojskowo służąc, w różnych okazjach i potyczkach okazał męstwo swoje. Robert także w kawalerskim stanie. Faustyn ożeniony na Ukrainie, w województwie Braclawskim, Ignacy kanonik Wileński, siostra ich Barbara za Ignacym Białobrzeskim. Katarzyna za Ignacym Trzemeskim. Rordula za Antonim Oczosalskim w Gallicyi mieszkające. — *Heraldyka Wielądkka.*

Medeksza *herbu Lis*, z tą jednak odmianą, że przez strzałę dwa krzyże isé powinny, która na barku podkowy stać ma, a w hełmie labędzia kładą, w prawą tarczy i głową

i całym sobą obróconego. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Są w Trockiem województwie. Pod czas wojen na Rusi służyli dwaj bracia w wojskach tamecznych, Proszczów i Murzowa, za czasem gdy *Olgierd* w. ks. Litewski, przeniósł z Rusi do Litwy żołnierzy, przeniósł też jednego z potomków Proszczowa, a ztąd Proszczewiczowie. Z tych jednym gdy dano daninę w Trockiem województwie, w powiecie Kowieńskim, nazwał ją Proszczewice. Stelemon z Proszcza podkomorzy Kowieński, te mu *Zygmunt August* Król, respektując na jego zasługi wojenne, jeszcze za *Zygmunta I.* wiecznością darował dobra, nazwane Medeksza, od których successorowie jego piszą się teraz Medeksza z Proszcza. Z tych *Stefan Franciszek*, najprzód pisarz grodzki Kowieński 1674. potem podsędek Kowieński 1678. *Constit. fol. 22.* ustąpił dwóch włók kościołowi farnemu w Rownie r. 1667. *Constit. fol. 21.* *Dominik* pisarz grodzki Kowieński 1697.

W roku 1778. *Dominik* Medeksza podkomorzy Kowieński. —

W roku 1788. *Adam* stolnik. — *Krasicki.*

Meduniecki. *Konstantyn* Meduniecki towarzysz *Pawła Sapięhy* hetmana Litewskiego. *Constit. 1677.* *Jędrzej* w województwie Smoleńskim 1648.

Meglewski herbu *Lewart*, w Lubelskiem województwie. Jeden z nich był podsędkiem Lubelskim, drugi chorążym Lubelskim, trzeci kanonikiem Lubelskim *Krzysztof*. *Stefan* w województwie Ruskiem 1632. N. była za *Michałem* *Kiińskim*.

M E K

HERB.

Powinien być mąż zbrojny stojący, w lewej ręce włócznią prosto żeleźcem do góry obróconą, a dołu aż tykającą, trzymający, prawą pod bok się podpierający, twarz u niego pełna, to jest obie oczy widać, na helmie takiż mąż. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał, alem widział go tym

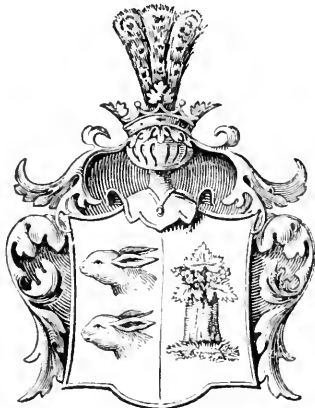
kształtem sztyehowany. Tym się pieczętował Męk, deputat trybunału Litewskiego w roku 1679.

Mękarski, w Krakowskiem województwie. Jędrzej Mękarski 1674. Michał 1705. N. była za Tomaszem Raszowskim. *Baran*.

Mękarzewski, w Sieradzkiem województwie, piszą się z Mękarzowa. Alexander Mękarzewski 1697.

Melchendeiner herbu *Róża*, tym kształtem, jak ich opisuje *MS. o Famil. Pruskich*: bo *Paprocki* i *Okolski* o nich mileżą; to jest powinny być na helmie trzy róże, na zielonych gałązkach, każda z nich połowę czerwona, a połowę modra, na tarczy zaś, na korzonku długim zielonym z listkami róża jedna na środku, także połową czerwona, a połową modra. Z tego domu był Herdmutus Melchendeiner znamienity w Prusiech, którego potomstwo już zeszło. N. Melchendeinerowna była za Pieczewskim herbu *Paprzyca*.

MELCYAN

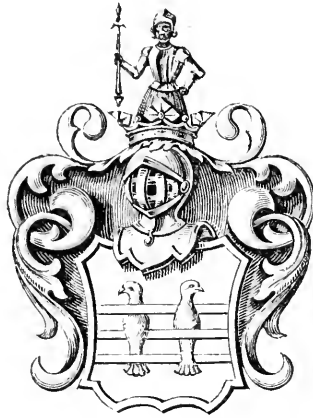
HERB.

Tarcza tego herbu powinna być przedzielona, na prawej stronie mają być w polu modrem, dwie zajęcze głowy szare, jedna pod drugą i z szycjami; po lewej stronie, na pieńku czerwonym, dwa grona modre, między którymi trzy listki czerwone, w polu białem na helmie trzy pawie pióra. Tak go opisał, *MS. o Familiach Pruskich*: bo *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Joachim, Otto, Henryk, Jan, Bernard, Wilhelm, Meleyanowie, bracia. *Liberi Barones* a Wartenberg et Pentzlin in Militsch. Jest na zamku w Grudziądzu na sali malowany ten herb, gdzie napisano: Anna Marya Meleyanowa frejherowa.

Melin. Von Melin Krzysztof obersztleitnant w wojsku koronnem, dla rycerskich zasług otrzymał indygenat na sejmie koronacyi 1676. *Constit. fol. 58*.

Melsztyński herbu *Leliwa*, patrz **Tarnowski**.

MELDZYŃSKI

HERB.

Powinny być dwa ptaki, pyskami i głowami od siebie odwrócone, w pół większe; atoli ani skrzydeł ich, ani nóg nie widać; a między nimi trzy pasy idą, jeden na samej szyi ich, drugi niżej, trzeci jeszcze niżej, te zaś pasy przeplatano idą, bo ten co na szyi, na prawym boku ptakowi położonemu, jest na wierzchu szyi, a drugiemu za szyją: drugi pas za ptakiem być prawym powinien a na ptaku lewym, trzeci na prawym ptaku, a za ptakiem lewym; nad koroną i hełmem Murzyn oszczep w rękę na dół trzyma, sam w zbroi, na głowie szyszak; tak go opisał, *MS. o Famil. Prusk.* bo *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał *). Melczyńscy tym się herbem pieczętują, którzy w Saxonji *Liberi Barones* będąc, za Krzyżaków jeszcze, do Prus się przenieśli, i tam od trzech set lat osiedli. Pisali się przedtem na Meldnie von Allen, czy von Alden, potem w Płachawach, w województwie Chelmińskim dziedziczyli. Z tych jeden miał za sobą Lichtyanównę. Melczyńska była za Janem Dulskim. Michał kasztelan Rypiński, córka jego za Marcinem Nahoreckim sądownym ziemskim Świeckim, syn zaś Sebastian marszałek generału Pruskiego 1730. Niewiem czy nie tu należy Jan de Meledia superarbiter między Jakóbem Kostką i Bazeńskim 1476. *Acta Castr. Mariaeb.* N. była za Janem Leskim sędzią Michałowskim.

Melgiewski herbu *Rawicz*, w województwie Lubelskiem.

*) W Norymberskim Niemieckim Herbarzu, znalazłem herb ten z małą odmianą, podług tego ptaki powinny być koloru czarnego, pasy czerwone, pole srebrne. Nad hełmem mąż zbrojony w czerwonej sukni. — *P. W.*

Mendalski herbu *Larissa*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał; jam ich widział z tym herbem. N. Mendalska Marcina Pakaszewskiego małżonka.

Merlo herbu *Strzala rozdarta*, w Orszańskim. Felix i Krzysztof Merlo Babiński w Wileńskim województwie 1632. Stanisław w Nowogrodzkim 1674. Jakób Antoni Januskiewicz 1700.

Meszczeryn herbu *Pogonia 3tio*; atoli z tą odmianą, że jeździec w prawą tarczy, na koniu białym rozpędzonym, bieżący, powinien być w zielonej sukni, w zad z łuku odstrzeliwający się, w polu błękitnem, a miasto hełmu, korona złota. Tak go opisał *MS. Ks. Kojal.* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Ten herb przyniesiony do Litwy z Moskwy, gdzie go potomstwo Amirgereja Carewicza Rasimowskiego, w księztwie Nowogrodzkim zażywało. Zostawił bowiem ten Amirgerej sześciu synów, a między niemi pierworodnego Meszcer Gereja, który w roku 1082. chrzest święty przyjął, nazwany Jakób Meszczeryn. Od niego idą Meszczerynowie, którzy do Litwy z tym herbem przyszli, i w Smoleńskim województwie osiedli, wzięwszy od Króla Alexandra daninę nad rzeką Dąbrownią. Gdzie Wasil Meszczeryn od swego imienia, wieś Wasilewice nazwał, miał za sobą Pelagią Kniahynią Boratyńską, z której zostawił syna Jakóba, ten zaś z Korsakowny, dwóch synów: Semena i Piotra, ten z młodu wojenną się służbą bawił w Inflanciech, gdzie zostając na Derpcie, zabity od szturmującej do zamku Moskwy. Semen Meszczeryn, z Katarzyny córki Rozmy Obuchowa szlachcica Smoleńskiego herbu *Kotwica*, zostawił syna Jerzego, temu Maryna Łośmińska powiła synów trzech: Ignacego, Fedora i Iwana. Ignacy pułkownik pod Smoleńskiem, gdy go Zygmunt III. dobywał, zabity 1611. Fedor pod Bolchowem od Szwedów poległ, Iwan zebrawszy Bojarów i Duńców, na imię świeżo obranego Cara Władysława Królewicza Polskiego, Łuki wielkie splądrował, Toporec czatą ubiegł, Newel, Siebież, Krasne na imię tegoż objął. Wspominają go dzieje Władysława Króla. I potem w różnych ekspedycjach odważnie stawał, za co od Zygmunta Króla, różne daniny wiecznością wziął. Był cześnikiem Smoleńskim, pisał się dziedzicem na Wasilewiczach i Strzalkach. Był i administratorem w Newlu, umarł 1633. Miał za sobą Taciangę Polibiankę herbu *Łabędź*, z której zostawił synów, Łukasza, Mikołaja, Jana, Dymitra, Piotra, Hrehorego, Alexandra, i córek cztery. Łukasz, Mikołaj i Alexander młodo pomarli. Jan cześnik Smoleński w szkołach Smoleńskich katolikiem zostawszy, wojskowo długo traktował, to przeciwko Szwec-

dom pod generałem Bawarskim Janem de Vert r. 1644. to z Lubomirskim hetmanem Polnym koronnym przeciwko Rakocemu, to indziej. Dymitr stolnik Smoleński, poseł z Smoleńskiego, podpisał elekeją Jana Kazimierza Króla, chorągiew usarską nosił u ks. Radziwiłła Michała, a gdy mu zdrowie nie służyło, chorągiew 1662. wystawił na obronę ojczyzny. Piotr i Hieronim bracia jego r. 1656. pod Filipowem, gdy wojsko Litewskie zniszczono, na placu poległi.

Meszek. Stanisław Meszek, długo w wojsku koronnem służąc, na sejmie 1662. nobilitowany, o czem *Konstytucya fol. 40.*

Metych herbu Lew wspięty, na Szląsku, dla tego tylko się o nich namienia.

Meydalon Kufolowicz herbu Trzaska, pod czas unji w. ks. Litewskiego z Koroną, wziął na siebie i na dom swój na sejmie w Horodle. *Stat. Łaski fol. 127.* albo Mojdyłon.

Meynartowicz, w księstwie Litewkiem. Eliasz w Żmudzi 1621. Michał 1648. w Wileńskim, Wacław Maynartowicz cześnik Lidzki w roku 1691. żona go odumarała Bogumiła Anna Borowska herbu Lubicz, z której potomstwo, Benedykt Michał, Paweł i Teresa. *Simon Gluchowski, Ostatnia postuga.*

Meyscher, w ziemi Inflantskiej. Wilhelm Meyscher podpisał elekeją Władysława IV.

Meyszowie. Meyschowicz Jan, w województwie Trockiem podpisał elekeją Władysława IV.

Krasicki w przypisach utrzymuje że ci się nie Meyszowie ale Meyszowie zowią i że z tych w roku 1788. Adam Meyszowiec był koniuszym Rowieńskim. —

Mężyk herbu Wadwicz. Eliasz Mężyk w Wileńskim województwie 1632. Tomasz i Jan w Mińskim 1674.

Mężyk herbu Wieniawa, w Krakowskiem województwie, zwali się przedtem Słaboszowie, z Dąbrowy się piszą, z Szląska do Polski przyszli. Jan Mężyk z Dąbrowy pod Grunwaldską potrzebę z Krzyżakami, posłów Niemieckich tłómaczył Królowi Jagiellonowi, *Miechow.* któremu też z innymi przydany był, aby przy boku jego zostawając, zdrowia jego pod czas tej okazyi przestrzegał. *Długosz.* Jeździł potem w legacyi do Witolda księcia Litewskiego, oznajmując mu imieniem Jagiella o jego ślubie z Pilecką, *Długosz.* w roku 1436. już wojewoda Ruski, i starosta, jako pisze *Biel. fol. 338.* i *Łask. Stat. fol. 140.* Kiedy z szczęścią tysięcy szedł przeciw Świdrygiellowi. Stanisław Mężyk de Robielce starosta Sądecki, ten z młodych lat swoich na dworze

królewskim był dworzaninem, potem rotmistrzem sławnym, w wielu potrzebach, osobliwie za Stefana Króla w Moskwie, z Buczaeką herbu Pilawa nie zostawił tylko jedną córkę, Dembińską, staroścień Czorsztyńską. Bracia jego tamże w Krakowskiem ludzie znaezni. N. Malehera Krupki małżonka.

Mężyński herbu Kościeszka. W Mazowszu zdawna dziedziczyli, jako o tem świadczy list Ziemowita księcia Mazowieckiego dany 1400. *In Actis Castr. Płoc.* niektórym familiantom herbu Kościeszka, między któremi jest też Sobiesław z Męzin; jest ten list u *Paproc. fol. 301.* jakoż że są Mężyńscy w ziemi Liwskiej, dochodząc ząd, bo Klemens i Mikołaj z księżopola Mężyńscy, podpisali tam elekeyą Jana Razimierza, a Klemens, Jana III. Atoli są i Mężyńscy tamże, Marcin Mężyński był kasztelanem Wileńskim r. 1589. podpisał tranzakeyą Będzińską, a w r. 1581. podkomorzym Łomżyńskim, w prawie tak cudzoziemskim, jako i ojezystym dziwnie biegły, Króla Stefana, na granicach Królestwa, imieniem wszystkich stanów witał, *Biels. fol. 732.* był i podsejdkiem Zembrowskim r. 1569. posłem na sejm Lubelski, *Constit. fol. 172.* potem, dobra Mężenin i inne w ziemi Łomżyńskiej i Wiskiej po córec weszły w dom Opackich. Od brata jego wnuk był Alexander Mężyński pisarz ziemski Zembrowski i miecznik Łomżyński. *Colleg. Soc. Jesu Łomżyńskiemu,* wiecznem prawem, niektóre grunta na mieście Zembrowie zapisał, co approbowała *Konst. 1647. fol. 33.* córka jego Elżbieta, Jakóba, Helena Jędrzeja Olszyńskich, małżonki. Lenard 1578. poborea w Podlaskiem. *Constit. fol. 353.* Jakób w ziemi Wiskiej, Jan Władysław w ziemi Mielniekiej 1674. Krzysztof w Podlaskiem 1632. Są i w Lubelskiem. Jan Mężyński sędzia grodzki Lubelski 1685. *Const. fol. 10.* Stanisław miał za sobą Katarzynę Grotownę, z której synowie, Daniel i Wojciech, tyleż córek, to jest, Zofia Czyżewska, i Anna Dąbrowska. N. Mężyńska była za Mikołajem Kosakowskim łowczym Litewskim. Byli i w Poznańskiem, Stanisław i Mikołaj Mężyńscy 1648. Alexander chorąży Żytomierski, żona Teresa Wybranowska łowczanka Sandomierska, z tej córki, jedna Zofia *Imo voto* żyła z Peretetyatkiwiczem, *2do* z Złotolińskim starostą Lubaczowskim, druga Barbara, i synowie, Jan Jezuita, Józef, Romuald, Mikołaj, i Antoni. Meehtylda Jerzego Hondorfa kapitana małżonka. N. miał za sobą Bogumiłę Jelcownę podstolanekę Rijowską.

Miāciński herbu Wieniawa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Zofia Miācińską, tego herbu, była za Krzysztofem Wichrowskim miecznikiem Halickim. *Geneal. Strzemeskich.*

Miączyński herbu Suchekownaty, na Wołyniu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Athanazy Miączyński najprzód podskarbi nadworny koronny, potem wojewoda Wołyński, Łucki, Losicki, Rzepicki, starosta, pułkownik wojsk koronnych, dzielność jego, we wszystkich za Jana III. Króla Polskiego okazach wojennych, pamiętna, osobliwie pod Chocimem kędy pierwszy na Turków wielkiem męstwem uderzył, i w tej okazji ciężko był raniony, ta mu drogę do krzesła utorowała, świat ten pożegnał w roku 1723. mąż pobożny, złączył się był dożywotnie z Luszkowską, z tej zostało dwóch synów, Piotr najprzód kasztelan Chelmski, a temi czasy wojewoda Czerniechowski, po Józefie Potulickim zmarłym w roku 1734. starosta Rzepicki, wszedł w kontrakt małżeńskie z Rzewuską kasztelanką Podlaską, z której zostawuje potomstwo. Drugi kasztelan Podlaski od r. 1738. starosta Łucki, posłował na konwokacyą 1733. żona jego księżniczka Woroniecka starościanka Śrzedzka. N. miał za sobą Cieklińską. Petronella Miączyńska siostra rodzona wojewody Wołyńskiego była za Jerzym Konstantynem Szujskim cześnikiem Brześcieńskim. Jan miał za sobą Joannę Nasierowską i z niej potomstwo. Katarzyna była za Wawrzeńcem Peplowskim. Córka wojewody Wołyńskiego, była za Maxymilianem Ossolińskim podskarbisem wielkim koronnym: siostra zaś jej rodzona za Józefem Sierakowskim strażnikiem koronnym herbu Dolega.

Wyżej wymieniony Piotr wojewoda Czerniechowski, z *Rzewuskiej* spłodził córek trzy, z tych N. zakonnica u wizytek w Lublinie; druga Petronella — trzecia N. wydana za ks. Hieronima Radziwiłła chorążego w. Litewskiego, po śmierci którego powtórzyła śluby z księciem Woronieckim: synowie zaś: 1o. N. starosta Rzepicki z *Kolowratowny* zostawuje potomstwo syna, ten pojął *Leduchowską*, 2o. Franciszek starosta Łucki złączony z *Potocką* kasztelanką Słońską, ma z niej potomstwo. Antoni kasztelan Podlaski, dalej wojewoda brat Piotra, z *Woronieckiej* córkę wydał, jedną za księcia Radziwiłła na *Klecku*, pisarza Litewskiego, drugą za Ronikiera cześnika Litewskiego. — *Przypisy Krasickiego.*

Miączyński herbu Tępa Podkowa. Marcinowi Miączyńskiemu sławnemu legiście Polskiemu z tym herbem, przypisał Teodor Zawadzki *Compendium Institutionum Juris Civilis* 1610. Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Miarnowski, w Sieradzkim województwie. Tomasz Miarnowski miał za sobą Chociwską. Jan z Miarnowa 1664. *Nieszpor. fol. 131.* Wojciech i Stanisław ale Mianowscy w Nurskiej ziemi 1632.

Miaskowski herbu Bończa, w Wielkiej-Polszcze: z tą jednak odmianą, że powinien być Jednorożec biały,

w lewą tarczę zapędzony, przedniami nogami wspięty, księżyc jak na nowiu, jakby go opasywał, a trzy gwiazdy nad szyją jego, tak ułożone, że dwie na spodzie, a jedna nad nimi na wierzchu, na hełmie z korony pół Jednoróżca bez gwiazd i księżyca. Takbym rozumiał, że przodkowi któremuś z tego domu za znaczne jakieś dzieło ta aukeya gwiazd i księżyca nadana. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Z tych **Wojciech** na Poniecu i Sierpowie Miaskowski, miał dwóch synów: **Maxymiliana** i **Wojciecha**, był i trzeci **Jakób**, którego oracya do druku weszła 1665. *Maria Servitute Regnatricis*. **Maxymilian** dziedzic na Poniecu, kasztelan Krzywiński, *Constit.* 1670. *fol.* 26. związał się był dożywotnie z **Urszulą Potulicką** podkomorzycówną Poznańską, z której córka **Jadwiga** z **Marcinem Wierusz Rowalskim** zręczona, synowie zaś dwaj. **Wojciech** który miał za sobą **Lipską** herbu **Grabie**, i **Franciszek**, który zaślubiwszy sobie **Franciszkę** z **Wyszyny Grodziecką** starościankę **Stawiszyńską**, z niej spłodził **Wojciecha** starostę **Gębickiego**, chorążego znaku stolnika koronnego, posła na sejm **Grodzieński** 1726. i **Michała** towarzysza znaku usarskiego, **Królewicza Augusta**, mającego w związku małżeńskim **Angełę Waliknowską**. **Wojciech** brat rodzony **Maxymiliana** kasztelana **Krzywińskiego**, sam kasztelan **Santocki**, z sejmu 1661. naznaczony do uspokojenia granic od **Szląska**, *Constit.* *fol.* 21. i 1670. z **Barbarą Leszczyńską** herbu **Wieniawa**, **Wacława** kancelerza koronnego i generała **Wielko-Polskiego** córką, fundowali bractwo, ratunku dusz czyscowych w Poniecu, potomstwo ich: córka **Dorota Dąbska**, matka dzisiejszego **Jędrzeja Dąbskiego** wojewody **Brzeskiego** **Kujawskiego**, i syn **Maxymilian** cześnik **Poznański**, ten zaślubiwszy sobie **Zofię Mycielską**, siostrę rodzoną **Jędrzeja Mycielskiego** chorążego **Poznańskiego**, spłodził z nią synów trzech: **Józefa** dzisiejszego cześnika **Poznańskiego**, żona jego **Teresa** **Rotaryuszówna** podkomorzanką **Weńdeńska**: **Alexandra** kantora **Poznańskiego**, proboszcza **Ś. Michała** na zamku **Krakowskim**, oflicyala **Sede Vacante** **Warszawskiego**, deputata w roku 1731. na trybunał koronny: **Stanisława** dworzanina **Królowy Francuzkiej**. Córki także trzy: **Annę** **Józefa Molskiego** kasztelana **Rogozińskiego**: **Ludwikę** **Franciszka Rozrażewskiego** dzisiejszego kasztelana **Rogozińskiego**: **Elżbietę** **Alexandra Oraczewskiego**, małżonki.

Stanisława na **Miaskowie Miaskowskiego** syn, **Maciej** kasztelan **Lędzki**, miał za sobą pierwszym związkiem **Rożankównę**, drugim **Domaniewską**, z niej zostawił trzech synów, **Franciszka** bezpotomnego: **Abdona**, ten przeciwko **Szwedom** wojując, od nich pojmany, do **Sztokholmu** zaprowadzony,

tamże w więzieniu umarł: Jakóba, którego dzieci z Bieleckiej Karol, Antoni, i Katarzyna.

Adam z Miaskowa Miaskowski, dziedzic na Tarchalach, i Brodnicy, córka jego jedna Teresa, za Hieronimem Wierusz Kowalskim, *Acta Castren. Caliss.* 1648. i trzech synowie: Adryan, Jan i Benedykt, dwaj ostatni Reformatami zostali. Adryan był najprzód stolnikiem Poznańskim, posłem na sejmy, deputatem na trybunały kilka razy, naostatek kasztelan Szremski, ja go czytam, w roku 1676. kasztelanem Santockim, w którym czasie, z sejmu był назначony komissarzem do granic od Szląska, *Constit. fol. 51.* pojął był Szoldrską kasztelanę Biechowską, z którą żył bezpotomnie. Brat drugi Adama, miał za sobą *1mo voto* Kołodzką, z niej spłodził syna Franciszka, i córek dwie, z tych jedna za Wielowiejskiego wydana, druga w Głogowie na Szląsku zakonnicą. *2do voto* pojął Lipską herbu Grabie, ta mu powiła córek pięć: Urszulę Rafała z Skrzynna Dunina małżonkę, umarła 1669. Jadwigę Kołaczkowską, Maryannę Roźmińską, umarła r. 1684. Pani ta wielkiej pobożności i umartwienia, znaczna dobrodzika naszego collegium Kaliskiego: czwartą w Trzebnicy zakonnicę: piątą Konstancyą w zakonie Ś. Klary w Poznaniu, kilka razy starszą klasztor ten rządziła. Franciszek trzy razy w śluby małżeńskie wkraczał, pierwszy raz z Florentyną Kowalską; z tej było dwóch synów, Adryan w zakonie naszym na matematycznej, filozoficznej i teologicznej katedrze sławny, rządził collegia Poznańskie, Krakowskie, Jarosławskie, *Domum Professam* w Krakowie, i całą prowincyą Polską. Są jego w druku te księgi: *1mo. Deus in Essentia Unus, in Personis Trinus, seu Tractatus de Deo, Pragae 1723. in fol.* *2do. Deus homo, seu Tractatus de Incarnatione Verbi Divini, Pragae 1728. in fol.* *3tio. Disputatio de Admirabili Dei Matre Theologice propugnata, Pragae in fol. 1728.* *4to. Tractatus de Actibus Humanis, Posnaniae in fol.* *5to. Introductio in Universam Aristotelis Philosophiam seu Dialectica, Sandomiriae 1720. in 4to.* *6to. Expedita salutis via perexercitia spiritualia S. P. Ignatii, Sandomiriae 1720. in 4to et 1728. in 8vo.* *7mo. Tractatus de Angelis in fol.* Brat Adryana Jan podsedek Wschowski, których siostra Barbara z Władysławem Lipskim zręczona, matka Jana Lipskiego biskupa Krakowskiego i kardynała. Drugi raz Franciszek, pojął Maryannę Wężykownę Widawską, z tą fundował bractwo ratunku dusz czyscowych, w Widawie, z niej spłodził dwóch synów; Maxymiliana, od którego z Mąkowskiej jest syn Alexander skarbnik Kaliski, w autoramencie cudzoziemskim kapitan i Mi-

chała; córek zaś cztery: Teresę Gorzeńską, Zofią Daleszyńską, Katarzynę Mikolaja Zbijewskiego, Katarzynę Józefa Zbijewskiego podsejdyka Poznańskiego, małżonki. Trzeci raz Franciszek pojął Jastrzębską, po której został syn Antoni, mający za sobą Zablocką, i córka Teofila Rogalińska. Jan syn Franciszka z Kowalskiej podsejdyk Wschowski, zaślubił sobie *1mo voto* Koszutską, z niej jest syn Franciszek miecznik Wschowski, a teraz łowczy Poznański, złączył się dożywotnie z Niegolewską chorążanką Wschowską, i Kasper rotmistrz autoramentu cudzoziemskiego, złączył się z Bnińską sędzianką Nakielską. *2do voto* tenże Jan ślubował Ludowice Bieleckiej, z niej synów czterech: 1. Stanisław, który najprzód w szkołach naszych Poznańskich, a potem w Kaliskich filozoficznemi naukami, bystry z natury dowcip przepolerowany, i w Krakowskiej akademji jurysprudencji wysłuchawszy, w Rzymie teologiczne nauki zakończył. Ztamtąd do ojczyzny powracając, przywiósł od stolicy apostolskiej miecz poświęcony Królewiczowi Polskiemu, a potem Królowi Augustowi III. Wkrótce zawołany kantorem Gnieźnieńskim, kanclerzem Krakowskim, kantorem Sandomierskim i proboszczem Płockim ksiądzciem Sieluńskim, w roku 1738. administrator generalny arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego *Sede Vacante*, po Teodorze Potockim. Roku zaś 1739. prezydent trybunału koronnego, którego głowy czekają infuły. 2. Józef starosta Wolnicki, o którym dalsze nadzieje śmierć pomięszala, młodo bowiem umarł w Saxonji. 3. Karol w szkołach jeszcze będąc w Poznaniu kwitnące zakończył życie. 4. Antoni. Do tegoż domu należy Franciszek miecznik Poznański, pisarz grodzki Koniński, żona jego Jadwiga Kowalska, z tej synowie, Jan i Antoni. Drugi także Franciszek, którego z Jadwigi Kuczkowskiej, herbu Wężyk 1701. syn Bonawentura.

Józef Miaskowski cześnik Poznański, syn Maxymiliana i Zofji *Mycielskiej* małżonków. Ten z Teresą *Rotaryuszówną* starością Mrzygłoską spłodził córek dwie: Konstancją Marcina Zozulińskiego stolnika Zydaczewskiego małżonkę, Katarzynę *sterilem*. Synów czterech: 1. Michała podkomorzego Pomorskiego, 2. Jana cześnika Poznańskiego, 3. Ignacego pułkownika wojsk koronnych *sterilem* i 4. Franciszka *sterilem*. Jan cześnik Poznański, od którego z Julianną *Skrzyńską* podkomorzanką Krzemieniecką, córka Eleonora, i synowie Urban i Leon. Michał podkomorzy Pomorski, z Cecylią *Konopczanką* chorążanką Chelmińską, spłodził Krzysztofa Miaskowskiego szambelana J. K. Mei, kawalera orderu Śgo Stanisława, który był posłem na sejm w Warszawie 1788. roku: drugiego Eligiusza, trzeciego Karola szambelana J. K. Mei, Stanisława, Wincentego, Jana małoletnich: córek trzy, Teresę Erazma Drze-

wieckiego starosty Zwinogradzkiego: Rozalią Antoniego Arciszewskiego stolnika Lwowskiego: Zuzannę Antoniego Lechnickiego podstolego Zakroczymskiego małżonki. — *Heraldyka Wielądka*.

W roku 1778. Antoni Miaskowski kantor Gnieźnieński, scholastyk Poznański. — Józef koadjutor probostwa katedr. Poznańskiego. — *Przypisy Krasickiego*.

Miaskowski herbu Leliwa, w Wielkiej-Polszcze i na Rusi. Z tych Balcer Ś. T. D. prałat przykładowego życia, i niezamulonej żadnym zakalem enoty, od Hieronima Rozrązewskiego biskupa, kanonikiem Rujawskim uczyniony, i kaznodzieją, gorliwe do ludzi kazania miewał, posunięty potem na archidyakonią Pomorską, w wielu interessach ojczyźnie dobrze się przysłużył. Paweł Wołucki swoim go suffraganem wyniósł, z tytułem biskupa Margarytańskiego, w Fordanie albo w Wissogrodzie kościół wymurował, tak przez czterdzieści lat, kościołowi Rujawskiemu pracy swojej pasterskiej nie żalując, poszedł po zapłatę w roku 1633. w katedrze Rujawskiej z nadgrobkim pochowany, gdzie na pewną liczbę mszy fundacją ugruntował. Wydał do druku: *Probę wiary do zbawienia koniecznie potrzebnej, in 4to 1616. w Krakowie, przełożoną na Polskie Ks. Leonarda Lessiusza S. J.* Braci jego stryjecznych sześciu. 1. Jan kanonik Poznański, dziekan Wieluński. 2. Stanisław sekretarz Zygmunt III. 3. Wojciech najprzód stolnik Podolski, potem podkomorzy Lwowski, świat ten pożegnał w roku 1648. z młodszych lat swoich rycersko służąc w Inflanciech, Moskwie, i na Podolu, wszędzie mężnie się stawiał, marszałkował potem w trybunale koronnym, do Rudolfa Cesarza dwa razy w legacyi jeździł. Do Imbraima Cara Tureckiego, świeżo na tę godność wyniesionego wysłany posłem, wszystko do afektaeyi ojczyzny sprawił, i kilkaset ludzi Polskich z niewoli Tureckiej wyprowadził, w roku 1647. był komissarzem do granic z sejmu, *Constit. fol. 5.* i do zapłaty piechocie Smoleńskiej, *Constit. fol. 23.* żona jego Katarzyna z Chodeza 1641. *Cuda Podkowieńskie.* Córka jego była za Romanem, Jana Rorycińskiego kasztelana Oświęcimskiego synem, syn zaś Alexander, to *Okol. tom. 3. fol. 155.* Bodaj to także nie jego synowie, Jędrzej sekretarz wielki koronny i opat Trzemeszyński, wspominają go Konstytucye 1667. *fol. 19.* Maciej opat Trzemeszyński 1676. 4. Zygmunt w zakonie kaznodziejskim teolog. 5. Łukasz, najprzód podstoli Podolski, z sejmu 1633. deputat na trybunał Radomski, *Constit. fol. 21.* i 1635. też na niego funkcyja włożona. W r. 1647. już podsędek Podolski, komissarz do rewizyi ludzi służebnych Rzeczypospol. *Constit. fol. 40.* Pod Cecorą dostał się był

w niewolą, atoli z niej wyszedłszy, nie ustąpił żadnej okazji, w którejby mógł się swej ojczyźnie przymilić, miał za sobą Barbarę Kalińską, z której było dwóch synów: Stanisław opat Oberski r. 1676. i Wojciech chorąży Podolski: niewiem czy nie tenże sam Wojciech był chorążym Nowogrodzkim w roku 1661. i posłem na sejm z Podolskiego, ztamtąd deputat na sądy fiskalne, *Constit. fol. 3.* dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Anną pozostałą wdową po Krzeczowskim, 2do z Agnieszką Jordanowną, potomstwo jego: Jan zakonu Cystercyeńskiego i Alexander, córki zaś, Petronella Stanisława Golińskiego, Barbara Michała Jordana Hynka, małżonki, i Konstaeya. 6. Alexander od tego zdami się był syn Wojciech w zakonie naszym, rektor kollegji Krosieńskiego, umarł w Lublinie 1705. Brat rodzony Jezuity, Jan, miał za sobą Smogulecką siostrę starosty Nakielskiego Mikołaja z tej były cztery córki Jadwiga za Goreckim sędzią grodzkim Nakielskim, Teresa za Franciszkiem Przybyszewskim, trzecia za Strzeleckim, czwarta za Stablewskim, i syn Rasper, ten ma za sobą Mieszkowska. Jędrzej Miaskowski miał za sobą Annę Piotrowską herbu Świnka urodzoną z Rokosowskiej podskarbianki koronnej. Jędrzej z Potarzyce, żona jego Dorota Konorska, żyła wdową 1623. *Nieszporok. Odrob. fol. 104.* Dorota była za Stanisławem Domaszewskim komornikiem Łukowskim. N. cześnik Podolski, córka jego Maryanna z Dąbrowskim łowczym Łatyczowskim żmówiona. Adam pojął Dorotę Oknińską, z niej były dzieci, Adam, Katarzyna, Zofia, Anna, Konstancya, i Agnieszka. N. miał za sobą Dziedoszycką wojewodzanek Podolską. Jędrzej instygator trybunału koronnego w Piotrkowie, za zdrowie przywrócone sobie przez łaskę Ś. Rostki, 1690. temu Świętemu wdzięczny, inni ich piszą Miaskowski. Jan Miaskowski w ziemi Liwskiej 1632. Rasper wydał: *Zbior Rytmów na dwie części rozdzielonych, w Poznaniu in 4to 1622.*

Ten Rasper Miaskowski z Zofji ze *Szczodrowa* miał syna Jana.

— Baltazar Miaskowski suffragan Włocławski i Maciej bracia Raspra: Balcer synowiec. —

→ **Michalczewski** herbu *Prus 1mo*, w Krakowskiem województwie. Jacek Michalczewski podwojewodzy Krakowski, Franciszek, Adam, Stanisław, Jakób 1705. Sebastyan, siostra jego Elżbieta. *Acta Castr. Sandec. 1638.*

W roku 1778. N. Michalczewski skarbnik Stężycki. — W ziemi Przemyskiej Jan i Józef Michalczewscy mieli possessyą w Kropiwniku. — *Krasicki.*

Michalewski herbu *Korczak*, na Rusi. Deńko Boratyński wzięwszy działem Michalewice, od nich Michalew-

skim zawołany, z tych dwaj byli bracia rodzeni, mężowie sławy i pamięci godni, którzy w sprawach rycerskich zrosli, nie zostawili potomstwa. Siostry ich dwie rodzone były, Anna Rukinięka, białogłowa poczciwości i porządku wielkiego, zesła *sterilis*: druga Hinkowa, z której syn Jan mąż i dworzanin wyborny. Stanisław Michalewski Czech, od tego zostali synowie, Jerzy i inni. Teodor i Józef w Litwie w roku 1700.

Michałkiewicz herbu Kościeszka, w Połockiem województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Michałowicz herbu Lis, w Smoleńskim województwie. Grzegorz Michałowicz władyska Piński 1624. *Życie B. Jozafata Męcz.* Michał Michalewicz rotmistrz Wołoskiej chorągwi 1658. *Paprocki* ich pisze Zdan Michałowicz.

Michałowski herbu Jasińczyk, w województwie Mazowieckiem. Stanisław z Michałowa Michałowski podsedek Rawski. Jakób podczaszy ziemi Czerskiej, którego dwóch synów było, Kasper chorąży Czerski sekretarz Zygmunta III. drugi Malcher, mąż umiejętnością prawa ojczyzstego sławny, był najprzód pisarzem grodzkim Krakowskim, dalej podstarościm, aż też wojskim Lubelskim, deputatem i nie raz był na trybunał koronny, ba i marszałkował tamże, posłem na różne sejmy, jako 1616. *Constit. fol. 23.* Temu w opiekę syna swego Tomasza oddał był Jan Zamojski hetman wielki i kanclerz, któremu on zawdzięczając, nagrobek w Krakowie u OO. Dominikanów, przy kaplicy Ś. Jacka, postawił. Miał za sobą Kochanowską wdowę po Czernym, (dobra ich były w Krakowskim, Słupia, Jakóbowice Stogniewice,) z nią spłodził dwóch synów: to *Okolski*, atoli czytałem *Kazanie pogrzebowe księdza Rzeszowskiego S. J.* w którym powiada, że ci synowie spłodzeni byli z Maryanny Rowalskiej herbu Abdank, to jest, Jacek najprzód stolnik Rożański r. 1648. a potem starosta Krzepicki i Rłobucki, rotmistrz królewski, umarł 1661. i Jakób wojski Lubelski, z sejmu 1635. do rewizyi ksiąg trybunalskich i podkomorskich Lubelskich naznaczony, *Constit. fol. 45.* a w roku 1661. już kasztelan Biecki, komissarz do granic od Węgier. *Constit. fol. 34.* Melchior stolnik Rożański, siostra jego jedna, była za Korycińskim kasztelanem Braclawskim, druga Helena zakonnicą u PP. Karmelitek Bosych w Warszawie: żona jego Alexandra Czarnecka, znaczna dobrodzika kollegium naszego Piotrkowskiego, syn Józef podstoli i sędzia grodzki Krakowski, deputat na trybunał koronny z Krakowskiego 1723. córka jego za Chwalibogiem. Melchior Michałowski w zakonie na-

szym rządził kolegium Ostrogskie, a gdy zhuczeni Kozacy Ostrog opanowali, jego zabili r. 1660. N. sędzia grodzki Krakowski, żona jego Anna Małachowska kasztelanica Inowłodzka.

Ten ostatni Michałowski sędzia grodzki Krakowski, z *Malachowskiej* zostawił potomstwo, z tego Antoni Michałowski stolnik Krakowski, w r. 1788. podkomorzy. — N. Michałowski starosta Lochowski z *Bratkowskiej* ma syna i córkę za Bratkowskim, bracia jego, jeden w zakonie Pijarów, drugi kanonik Krakowski. — *Krasicki*.

Michałowski herbu Jelita, w województwie Sandomierskiem. Wojciech Michałowski 1697.

Michałowski herbu Poraj. O tych się mówić będzie pod herbem Poraj.

W roku 1411. Mikołaj z Michałowa wojewoda Sandomierski, wzmiankowany w ratyfikacji przymierza z Zygmuntem Królem Węgierskim. *Cod. Dipl. Vol. I. fol. 43.* — Był ten Mikołaj herbu *Poraj* — o jego familji obiecał *Niesiecki* pod herbem *Poraj* umieścić, ale wzmianki nieuczynił. — *Krasicki*.

Michałowski herbu Trzaska, w Rawském województwie. Scibor z Michałowa podsędek Nurski, podpisał dekret księstwa Mazowieckiego przeciwko dyssydentom 1525. u *Łubieńsk*. Adam w ziemi Nurskiej 1632. Są i w Litwie Michałowscy, ale niewiem czy tego herbu. Zygmunt w województwie Nowogrodzkim 1648. Adam cześnik Oszmański i Alexander 1674. N. Michałowski miał za sobą Barbarę Biejkowską. Alexander, Jan, i Michał w roku 1700.

Michałowski herbu Wieruszowa, w Kaliskiem województwie. Mikołaj Michałowski stolnik Brzeski Kujawski, miał za sobą Barbarę, siostrę rodzoną Józefa Jaskmanickiego podstolego Rujowskiego.

Michniewicz herbu Lis, w Wilkomirskiem. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Michniewicz służył przeciw Szwedom i Moskwie; synowie jego, Konstantyn dworzanin Królów Jana Kazimierza i Michała. Michał cześnik Braclawski, w wojsku po usarsku długo zostawał, ożenił się z Wołowiczówną. Bracia ich, Stanisław, Rafał, Kazimierz, Samuel i Jan. *Kojal. in MS.* Jan i Michał 1700.

M I C H O R O W S K I H E R B.

Powinien być Wielbłąd szary w polu białem, w prawą tarczy bieżący, noga jego prawa przednia trochę od ziemi podniesiona, nad hełmem tak z korony wychodzą dwie ląbędzie szyje, że się z sobą w gorze stykają *). *Paprocki*

*) Podług herbarza Norymberskiego, powinno być pole złote, wielbłąd czerwony. Tak go do dziś dnia używa familia *v. Schmoltzen.* — *P. W.*

MICHOROW-
SKI

HERB.

i *Okolski* o nich nie pisał, tylko *MS. o Famil. Prusk.* jest w Rwidzińskim kościele napis roku 1571. Kilianus Szmolth Michorowski.

W Manuser. Helsbergskich jest list oryginalny Piotra kmity, do Jana Dantyszka biskupa Warmińskiego z Wisznieza d. 20. Lipca 1545. r. w którym o sprawie domownika swojego w Prusiech, *generosi Theophili Michorowski* czyni relacyą. — *Przypisy krasickiego.*

Michowski herbu Gryf, w Krakowskim województwie. Jędrzej z Michowa w roku 1366. synowie jego, Piotr, Stefan i Warcisław 1370. o czem czytaj list u *Paproc. o herbach fol. 73.* Czwarty syn tegoż Jędrzeja Mikołaj.

Michowski herbu Rawicz, w Lubelskim województwie, dom starożytny. Jan z Michowa hrabia Warsi kasztelan Lubelski, hetmanil przeciwko Litwie i Jadźwingom za Bolesława księżęcia Krakowskiego, którego wysługi znaczne, jeszcze i podziśdzień w tym domu dziedziczą. Piotr Warsi z Michowa kasztelan Krakowski 1280. Wojciech z Michowa kasztelan Zawichojski 1451. na liście Kazimierza Króla danym miastu Lubelskiemu. *Biel. fol. 394.* Z Michowa Katarzyna, była za Jędrzejem Tarłem chorążym Lwowskim, matka arcybiskupa Lwowskiego. Wojciech Michowski łowczy Lubelski, córka jego Dorota była za Czyżowskim. N. dziedziczka na Broniewicach, była za Mikołajem Broniewskim herbu Leliwa. Jan i Przeclaw Michowscy 1632. Adam Michowski tedy czasy w zakonie naszym. Angela najprzód Suchodolskiemu Bończy, po nim Jerzemu Lubomirskiemu wojewodzie Sandomierskiemu, po nim Tomaszowi Zamojskiemu ordynatowi zaślubiona.

Duńczewski w herbarzu bardzo obszernie o tej familji donosi. Pominawszy tu wywody jej od początków, które *Duńczewski* od założenia państwa Rzymskiego prowadzi, umieszczamy tu tyle ile wprost należy do familji tej już Michowskiemi zwanej. I tak

podług *Duńczewskiego* z czterech braci Ursynów, Prandoty, Goworka, Grota, czwarty był Warsz od którego wprost Michowsey pochodzą, a za panowania Władysława Łokietka Króla, był Piotr Warsz hrabia Michowski kasztelanem Krakowskim, którego ten monarcha w wielu okazyach używał. — Warsz hrabia Michowski, był kasztelanem Wojnickim około roku 1330. jak go wspomina list Razimierza Wielkiego Króla Polskiego, miastu Sendomierskiemu i Lubelskiemu dany. Ten żyjąc jeszcze za Władysława Łokietka Króla Polskiego, bywał z nim w różnych okazyach, jako roku 1326. gdy wezwawszy Litwę, najechali Państwa Brandeburskie, i one spustoszyli, mszczący się zabicią księcia Przemysława, i roku 1328. kiedy Krzyżacy niesłuchając papieżkiej kłątwy, Polskie granice najeżdżali. Z zebranyim wojskiem, Władysław poszedł przeciwko nim, i unikającym od bitwy kraj spustoszył. Także w roku 1329. którego Krzyżacy, wzięwszy na pomoc wojska pod komendą Jana Króla Czeskiego, Dobrzyń, Wrocławek, Raciąż, Wyszogrod, Nakło, Mazury, wniwiecz obracali, zebrawszy wojska Łokietek w raz z Litwą, Krzyżackie Państwa najechał, którzy obawiając się potkać z Władysławem Królem, uprosili armistitium, ale go nie dotrzymali, i owszem najechawszy Polskę, województwa Łęczyckie, Kaliskie, Sieradzkie spustoszyli. W tym czasie Warsz hrabia Michowski, otrzymawszy górną kasztelanią Wojnicką od Króla, zebrał większe rotę na usługę jego i obronę ojezyny, z którymi r. 1331. przybył do Władysława rozniewanego na Krzyżaków, i wojska zbierającego, z którymi się potkał pod Polowcami, gdzie czterdzieści tysięcy, jak Michowita pisze, nieprzyjaciela trupem padło, a Polskich żołnierzy tylko trzydziestu, i dwudziestu szlachty zginęło. Wiernie ten hrabia Michowski służył Królom Polskim w różnych okazyach, fortunę i życie azardujący, jako z Królem Razimierzem, Ruskie batalie odprawującym, z Bolesławem księciem Ruskim, i Włodzimierzem synem Trojdena, w roku 1340. i następującym, którzy z wojskami odebrawszy prowinye tychże, inkorporowane są do Polski, jako ziemia Przemysłka, Lucka, Włodzimierska, i Sanocka, także wiele miast Ruskich, jako Lwów, Lubaczów, Trębowła, Rostań, i wiele innych, o czym szerzej różni Historycy nasi.

Tegoż wieku Tomisław hrabia Michowski, żył wojewodą Sendomierskim, jak świadczy list jego miastu Krakowskiemu dany w r. 1320. i list Króla Łokietka u *Nakielskiego* w *Miechowi* na *karcie* 254. Wziął to krzesło po Nawoju z Przegini herbu *Topor*, który postąpił na kasztelanią Krakowską w roku 1319. jako list Króla Władysława Łokietka świadczy, dany Firlejom, i u *Paprockiego* na *karcie* 16. list miastu Lubelskiemu. Żył na tem województwie blisko do roku 1325. Ten zasługując się chorągwiemi swojemi Łokietkowi, po elekeyi jego w roku 1296. wyprowadził się z nim przeciwko książętom Szląskim, elekcyą Łokietka posponującym, których kraje spustoszywszy, wrócili do ojezyny. A lubo potem Łokietek zrzucony od stanów Polskich, odprowadziwszy jednak za pokutę peregrynacyą Rzymską, i przybrawszy sobie posilku Amadeusza wojewody Węgierskiego, wszedł do Polski, i z pomocą hrabi Tomisława w Michowskiego, jako też innych przyjaciół przednich, odebrał własne i dziedziczne księztwa. Wkrótce też Wencsław książę Czeski, wezwany na tron po wyjściu

Łokietka do Rzymu, monarcha Polski umarł, a Władysław Łokietek utwierdzony będąc na królestwie przez województwa Małopolskie, Kujawskie i Pomorskie, Poznańskie zaś i Kaliskie województwa obrały sobie Henryka Głogowskiego księcia, tymczasem mając domową wojnę z Piotrem Świanym, kanclerzem Pomorskim, wojewody Gdańskiego synem, posłał przeciwko niemu Tomisława hrabiego Michowskiego, którego pod Gdańskiem z Brandeburczykami auxyliarnymi, nie mało poraził. *Marcin Entwer i inși Historycy Polscy.*

Warszy hrabia Michowski który pisał się z *Ostrowa*, iż tych dóbr nabyli jego antecessorowie od Prandotów, krewnych blizkich swoich, jako jednego szczepu Rawitów, był kasztelanem Lubelskim około roku 1440. jako świadczy list Władysława króla, miastu Krakowskiemu dany w roku 1442. i *Długosz w księdze 2.* Wziął tę kasztelanią po Domaracie z Kobylan herbu *Grzymała*, wkrótce po roku 1436. kiedy pokój Brzeski Domarat podpisał, jako jest wyrażony u *Laskiego w Statucie*, i u *Herburta na karcie 218.* A lubo niedługo na tem krzesle siedział, nie małemi jednak zasługami na niego sobie zapracował, podczas wojny Świdrygiella księcia, rebellią przeciwko Władysławowi III. królowi podnoszącemu, i Szląskich najazdów w ziemię Wieluńską, jako też w Węgrzech przeciwko Turkom, którzy szczęśliwie zniesieni pokilka razy, gdzie pod Warną potem na trzydzieści tysięcy Turków wyciąwszy, przez niedotrzymanie Węgrów pomocy swojej, sam król Władysław na placu poległ z wielą zaenemi Pany i Warszą tymże Lubelskim na ten czas kasztelanem, o czem *Miechowita, Długosz i Kromer z inșemi Historykami.* Tegoż r. 1440. wspomina *Okolski w tomie 2.* na końcu Warszę hrabiego Michowskiego, kasztelanem Zawichojskim, mówiąc, że ta familia była wysoka zasługami swemi, wysokie krzesła posiadając.

Wojciech hrabia Michowski, był kasztelanem Zawichoskim, jak jest wyrażony na liście króla Kazimierza IV. miastu Lubelskiemu danym w roku 1451. szczęśliwy podczas wojny z Bogdanem wojewodą Moldawskim z adherencyą swoją Kuniadesa, których Polskie zwyciężyły wojska z przytomnością jego, i na wojnie Krzyżackiej, którą król Kazimierz prowadził przez czternaście lat. *Bielski na karcie 304.* Jan z Nowego Miasta, któremu sukcesyą przypadło od Grotów, hrabia Michowski, był kasztelanem Rawskim w roku 1516. jak świadczy list króla Zygmunta I. Katarzyna Michowska była za Jędrzejem Tarlem chorążym Lwowskim.

Wojciech Warsz, dziedzic na *Michowie* Michowski hrabia, łowczy ziemi Lubelskiej, wszedł w kontrakty małżeńskie z Krystyną piśzącą się od Czarnego lasu, jak świadczą tranzakcyje w grodzie Lubelskim poczynione roku 1633. i 1638. córka jego Dorota, wydana za Alexandra Wirzbickiego bezdzietna, o czem w r. 1674. jest wspomniono. Syn tegoż Wojciecha Michowskiego Warsz, Jan Przeclaw na *Michowie, Rudnie, Wypnicy i Ostrowcach*, w województwie Lubelskim, hrabia Michowski, dworzanin J. R. Mci, Władysława IV. o którym akta Lubelskie w latach r. 1633. 1638. 1640. i 1642. dowodem są; wziął w dożywotnią przyjaźń Katarzynę a *Wirzbićce Wirzbićką*, Pawła Wirzbickiego, sędziego ziemskiego Chelmskiego córkę, niegdy Adama Lipskiego, chorążego Belzkiego pozostałą wdowę, której siostra była za Jakóbem Białobockim, według tranzakcyi grodzkiej 1639. Z Lip-

skim pierwszego małżeństwa było synów dwóch, Jan Lipski chorąży Belzki po ojcu swoim, starosta Tarnogurski, i Stanisław starosta Bogutyński, bracia, według aktów roku 1650. i 1653. Potomstwo zaś Jana Przeclawa Michowskiego z wspomnianej *Wirzbickiej*, był Remigian i Zofia córka, wyrażeni w tranzakeyi roku 1639. Tenże żonie swojej Katarzynie *Wirzbickiej*, i Zofji córce (która potem poszła za Władysława Lukowskiego, starostę Stęczyckiego 1653. i z nim miała córkę Konstancją, wydaną za Karola Micowskiego 1680.) lubo testamentem w ciężkiej i niebezpiecznej chorobie nazaczył opiekunów, Stanisława Witowskiego, kasztelana Sandomierskiego, Liowalskiego, Zwolińskiego, Rzeszowskiego starostę; Jana Razimierza dwóch imion Krasieńskiego, kasztelana Warszawskiego, starostę Grabowieckiego; Jana Borkowskiego, Piotra na Lachowcach Sieniutę, i Jędrzeja Mniszka, roku 1644. przecieź powstawszy z tej choroby, przeżył pierwszą żonę swoją, i powtórnem małżeństwem wszedł w przyjaźń dożywotnią z Elżbietą z *Głębockiej Głębocką*, kasztelanką Wendeńską, 1652. i z nią spłodził synów trzech, Stanisława, Stefana, i Alexandra, hrabiów Michowskich, których wspominają tranzakeye, w r. 1671. 1672. 1674. 1679. i inne. Siostra rodzona wspomnianej Głębockiej Elżbiety kasztelanki, imieniem Katarzyna, była za Maxymilianem Ossolińskim, kasztelanem Czerskim, podskarzim nadwornym koronnym, jak świadczy tranzakeya w roku 1680. Stanisław Warsz hrabia Michowski, syn Jana Przeclawa, z *Głębockiej* kasztelanki Wendeńskiej, dziedzic na *Składowie*, *Ciotuszy*, *Podubcach*, i *Karonie*, w województwie Belzkiem, pisarz grodzki Lubelski 1678. wziął w dożywotnią przyjaźń Teresę a *Goluchów Goluchowską*, z którą prokreował Jana, Andrzeja, Annę i Katarzynę Michowskich, jak świadczą akta w roku 1681. Jana stolnika Lubelskiego wspominają zapisy panien zakonnych Bernardynek konwentu Lubelskiego w roku 1709. tenże Jan Warsz Michowski, był dziedzicem na *Michowie* z przyległościami, jako też na *Brudce* i *Składowie*, który także zapisał kapitule Lubelskiej pewną sumę, roku 1713. wszedł w kontrakty dożywotnie z Elżbietą *de Szolajdy Szolajską*, z której synowie urodzeni, Franciszek *sterilis*, i Adam Soc. Jesu Michowscy, także córek dwie, Teresa Antoniego Streckiego żona, i Anna w panieństwie żyjąca. Po śmierci Jana Michowskiego stolnika Lubelskiego, *Szolajską* żona jego, śluby ponowiła z Tomaszem Poplawskim roku 1724. Andrzej syn drugi Stanisława Warsz Michowskiego, pisarza grodzkiego Lubelskiego z *Goluchowskiej*, zapisał harnelitom Bosym Lubelskim także pewną sumę roku 1706. Katarzyna siostra jego wydana za Razimierza Bielskiego, podczaszego Warszawskiego, podstarościę grodzkiego Kierzemiemieckiego. Anna została się Panną. Pomieniony zaś Stanisław syn Przeclawa, pisarz grodzki Lubelski, wszedł powtórnem w dożywotnią przyjaźń z Runegundą a *Rataje Ratowską*, Kierzysztofa Ratowskiego z Zofią a *Lubomierz* księżniczką *Lubomirską*, spłodzoną córką, według zapisów roku 1676. po Stanisławie Pakosławskim pozostała wdową, jak świadczy interceya roku 1681.

Alexander na *Michowie*, i *Stugocinie* hrabia Michowski, lowczy ziemi Lukowskiej, brat rodzony Stanisława pisarza grodzkiego Lubelskiego, według tranzakeyi roku 1672. i 1674. zszedł bez-

dzielnym. Było zaś kilku innych Michowskich wieku tego, ale nie prostą linią pochodzących od Wojciecha Warszowego ziemi Lubelskiej, których wspominają akta grodzkie Lubelskie, w latach następujących, jako Jakób, brat jego Joachim i Stanisław, syn Jakóba Waleryan, sukcesor po stryjach swoich. Anna *Gorezycka*, po Stanisławie Michowskim pozostała wdowa, których potomstwo, Jakób, Jadwiga i Katarzyna, w tranzakcyi r. 1637. wspomnieni. Mikołaj Michowski w aktach zapisany roku 1638. i Maciej Michowski r. 1646. Jan Marcin Michowski ożeniony z Heleną *de Maglowice Jaskmonecką*, których syn Jan także, wszedł w dożywotnie śluby z Alexandrą *Galęzowską*, Jakóba z Targowiska Galęzowskiego córką, urodzoną z Elżbiety *Kieleszewskiej*, jak świadczą interecya roku 1671. Marcin powtórnym ślubem obowiązał się, z Katarzyną *Wolezyńską*, stolnikówną Mielnicką, z których syn Józef Michowski, kanonik Lubelski 1708. roku wspomniany. Jan Warsz, syn Jana Marcina, drugiem małżeństwem wziął Elżbietę *de Mężyn, Zofji Mężyńskiej* podezaszyny Braclawskiej córkę, których interes jest w aktach zapisany, roku 1715.

Stefan Warsz na *Michowie, Wypnicy, Skłodowie, Ciotuszy, Rudnie*, i innych dobrach dziedzic, hrabia Michowski, brat rodzony Stanisława pisarza grodzkiego Lubelskiego, syn drugi Przecławca, z *Glebockiej* kasztelanki Wendeńskiej, wszedł w dożywotnią przyjaźń z Barbarą *Dydyńską*, Stanisława Dydyńskiego, z Katarzyny *Wioteskiej* urodzoną córką, których tranzakcya roku 1678. w grodzie Lubelskim, także cecysa Stefanowi Michowskiemu, od Franciszka Dydyńskiego uczyniona, na 10000 i druga na 50000 roku 1679. wspomina, tegoż Stefana hrabiego Michowskiego tranzakcya insza, uczyniona z księżciem Demetrem Rorybutem Wiśniowieckim, hetmanem koronnym, kasztelanem Krakowskim, i Teofilą księżną Ostrowską żoną jego, także z Jerzym na *Klewaniu* księżciem Czartoryskim roku 1681. Piotr Warsz, i Michał brat jego dziedzic na *Michowie, Ciotuszy, Wypnicy*, i innych hrabiowie Michowscy, synowie Stefana Michowskiego, z *Dydyńskiej* urodzeni według, aktu grodzkiego Lubelskiego, i testamentu uczynionego roku 1699. przez Stefana Michowskiego z Opiekunami, to jest, Galęzowskim i Adamem Szaniawskim. Michał Michowski brat Piotra, wstąpił do zakonu OO. Reformatów prowincyi Małopolskiej, gdzie przyjął imię Rzymierza, dokończył wielce świątobliwego życia w Zamościu roku 1751. Piotr Warsz hrabia Michowski skarbnik Braclawski, wszedł w dożywotnią przyjaźń z Maryanną *Bębnowską Odrowążówną*, Alexandrą Bębnowskiego i Maryanny *Janowskiej* córką, jak świadczą tranzakcye roku 1705. 1722. 1724. i insze. Tychże córka jedynaczka Angela Teresa hrabianka Michowska, ostatnia domu tego sukcesorka, dostała się w małżeńskie śluby, księżciu Jerzemu Lubomirskiemu, wojewodzie Sandomierskiemu, którego zapisy dla niej uczynione w Nowomiejskim grodzie województwa Sandomierskiego, znajdują się. Po śmierci księcia, będąc w opiece Najjaśniejszej Maryi Józefy Królowy Polskiej, dana jest też księżna, w powtórne wota Tomaszowi ordynatowi Zamojskiemu, wojewodzie Lubelskiemu, staroście Płoskierowskiemu, których syn jeden Rlemens Antoni, sukcesor ordynacyi Zamojskiej, Płoskierowski, i Tarnawatski starosta, dotąd jeszcze

w roku 1756. na Peregrynacji cudzoziemskiej, wielkiej nadziei kawaler. Ta zaś genealogia, jest ze 282. tranzakeyi zebrana, do których odsyła się ciekawego *in Actis Castren. Lublinen. ab anno 1632. ad annum 1730.* zapisanych. — To *Duńczewski*.

Patrz w Tomie IX. pod *Warsz.* —

Miciński herbu Pelikan, w Ruskiem województwie. Maciej Miciński spłodził cztery córki: Dubiską, Petryczynową, Gutteterową i Szczepkowską, synów zaś trzech, Marcyana bezżennego, służąc w wojsku zginął w okazji ze Szwedami, N. którego pierwsza żona Taszycka, druga Kalinowska; i Stanisława męża rycerskiego, poręcznikował pod pancerną chorągwią Cetnera kasztelana Wołyńskiego, miał za sobą Grabowską wojskiego Braclawskiego córkę, herbu Jastrzębiec, z Ramienieckiej urodzoną (której bracia rodzeni jeden pojął Wilezkowską drugi Cebrowską) z tej córka Barbara dostała się w małżeństwo Damianowi Woroniczowi cześnikowi, i synów trzech, Alexander podczaszy Owrucki pod usarską chorągwią służył, złączył się dożywotnie z Antoniną Stadnicką podczaszanką Braclawską; drugi Władysław, trzeci Tomasz w zakonie naszymi temi czasy.

Mickiewicz herbu Poraj, w księztwie Litewskiem. Ci według *Stryjkow. fol. 356.* idą od kniaziów Gedrojców.

Mickiewicz herbu Nałęcz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Są na Żmudzi, w Mińskiem i Upitkiem, przydomek ich Dowołgo. Stanisław Mickiewicz, którego syn Jan r. 1648. w Mińskiem. Adam w Witebskiem 1632. Dawid łowczy Miński 1740. N. Mickiewiczowna, była za Wojciechem Dowgiało. Mickiewicz Rynwid, Michał i Jerzy 1700.

W roku 1788. Ignacy Mickiewicz miecznik Sierpski. — Michał krajezy Upitski. — *Irasicki.*

Tu zapewne należy żyjący dziś Adam Mickiewicz jeden z najslawniejszych tegoczesnych Europejskich Poetów, professor literatury Słowiańskiej przy akademji w Paryżu, ożeniony z Maryą *Szymanowską.* —

Micowski herbu Prawdziec, w Chelmskiej ziemi. Stanisław Micowski, miał za sobą Łowiecką dziedziczkę na Nakle, z tej były dwie córki: Ewa Zamiechowska, i Elżbieta Wereszczyńska, synów także dwóch: Adam któremu Zofia Gaszyńska powiła córkę Maryannę, *Imo voto* Czerkawską, *2do* Bartkowską, *3tio* Modliszewską i Teofil, tego z Zofji Mroczkowskiej, zostało się dwóch synów: Wojciech i Jacek. Wojciech i Gluzickiej, miał to potomstwo: Jana, ten księdzem był; Stanisława bezpotomnego i Razimierza, którego zabito; Maryannę, ta najprzód Bukowska, potem Smolska, Petronellę Gurską, Alexandrę najprzód Grabkowską,

potem żyła z Michałem Sucheickim. Jacek brat Wojciecha z Barbary Zawadzkiej, spłodził córkę Katarzynę Wojciechowską, i syna Adama. Jakób Micowski z sejmu 1647. komisarz do granic od Węgier. *Constit. fol. 5. N.* była za Jędrzejem Oltarzewskim.

W roku 1788. Franciszek Micowski viceregent Żytomierski. — *Krasieki.*

Micuta herbu Gozdawa, w Grodzieńskim powiecie. Bohusz Micuta nazwany Wachanowski, koniuszy Litewski. Jakób chorąży Litewski; on czy syn jego także Jakób, miał za sobą Reginę Scypionownę; drugi zaś syn jego Jan, sędzia ziemski Grodzieński; córek jego dwie, Anna Siesiekemu podsędkowi Wileńskiemu, a po nim Krzysztofowi Kamińskiemu miecznikowi Nowogrodzkiemu, i Katarzyna Krzysztofowi Szczukockiemu cześnikowi Grodzieńskiemu, zaślubione; synów zaś czterech: Jakób, który z Korzenickiej stolnikowny ziemi Bielskiej, spłodził Razimierza podczaszego Rzeczyckiego i Jerzego. Olbrycht podstarości Grodzieński, który z Wojsznarowny, zostawił córkę Joannę, wydaną za Jana Dubinę Rniażyckiego, i synów: Adama i Karola. Stefan Piotr Leśniczy Koniawski. Michał Krzysztof miecznik Witebski 1674. z Alexandrowiczowny synowie jego, Stanisław, Piotr i Razimierz podkomorzy Grodzieński, żona jego Eufrozyna Rołontajowna podkomorzanka Wołkowiska; tenże Krzysztof miecznik miał za sobą drugą żonę Eufemią Chrebtowiczownę podsędkownę ziemską Grodzieńską. Adam miecznik Wołkowski 1700.

Mieczucha herbu Łodzia, ten herb na siebie i na dom swój przyjął w Horodle przy unji Litwy z Koroną. *Statut. Łask. fol. 127.*

Miechowicki. Barbara Miechowicka księżni klasztoru Ś. Klary w Kaliszu. *Acta Castren. Ostrzeszow.* 1619. Anna Miechowska była za Olszamowskim Horodniczym.

Mieciecki Zdanowicz. W województwie Trockiem Mieciecki.

Miecz w tych herbach znajdziesz: Alexandrowicz, Bratkowski, Brandys, Cholewa, Druck, Gołocki, Herburt albo Pawęza, Rafuszowski, Nowina, Pielesz, Szaława, Ulnicki, Włoszek.

Mieczkowski herbu Zagłoba, w Łukomskiej ziemi. Łukasz Mieczkowski podsędek ziemi Łomżyńskiej, i Jędrzej w ziemi Łomżyńskiej, Adam i Alexander w ziemi Wiskiej 1674. Alexander w księstwie Litewskim 1700.

Miecznikowski herbu Podkowa, w Mazowieckiem, i indziej. Stanisław Miecznikowski podsędek Zawskrzyński,

Jan regent Zakroczymski w Plockiem 1674. Maciej w województwie Brzeskiem Rujawskiem 1632. Adam pułkownik Króla Zygmunta III. potem reformat, gdy u OO. Dominikanów konwentu Krakowskiego, młyn tak był szczarowany, że koła przeciw wodzie obracały się, żadne ratunki exorcystów niepomagały, z rozkazu przełożonych swoich, skoro Adam trzy razy owe słowa wymówił: *Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem*, przełamał czartowską siłę, że koła potem zwyczajnym swoim trybem krążyły. *Kazanie; Korona Wiekująca.*

W roku 1778. Tomasz Miecznikowski strażnik Zakroczymski. — Ignacy wojski. — *Krasicki.*

Mieczynski herbu *Łabędź*, w ziemi Ciechanowskiej. Wojciech i Franciszek Duninów Mieczynscy 1648. Wojciech cześnik Ciechanowski 1674. Szymon 1697.

W roku 1778. Władysław Mieczynski podstoli Sochaczewski. — *Krasicki.*

Mieduszewski. N. Mieduszewski miał za sobą Ratarzynę Trojanowską.

Miedzianowski, w Lubelskiem województwie. Krzysztof na Krągach Miedzianowski podstoli Nurski, Ignacy na Trynosach łowczy Nurski 1674.

Miedzwiecki herbu *Oksza*, w Sandomierskiem województwie: raczejby podobno powinno być herbu Topor, ile że dawniejszemi czasy, Toporeczycowie pisali się de Miedzwiec, o czym będzie się mówiło pod tym herbem. Krzysztof zakonu Cystercyeńskiego w Sieciechowie.

Miedzwiecki herbu *Ostoja*, de Miedziewicz pisali się Drużynowie i Starykoniowie.

Miedzwiecki herbu *Topacz*, w Wielkiej-Polszcze. *Okolski* ich pisze Niedzwiedzki. Władysław Miedzwiecki miał za sobą Annę Młodziejewską, herbu Korab, z której spłodzony, Kazimierz Michał regent, a teraz burgrabia Poznański, tego zaś brat Rafał, od którego z Ratarzyny Rożyckiej zostało dwóch synów: Jan i Stanisław.

Miedziewiczki herbu *Pobog*, w Mazowieckiem województwie pod Wąsoszem.

Miedzychowski herbu *Jasieńczyk*, piszą się z Międzychodza. Stanisław i Łukasz bracia, dworzanie Króla Stefana, w roku 1582. do szturm pod Pleszków pieszo szli. *Paproc. fol. 404.*

W r. 1422. Theodat z Międzychodza chorąży Poznański, podpisał przymierze między Władysławem Królem a Krzyżakami. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol. 114.*

z Miedzygorza herbu *Topor*, patrz pod tym herbem.

Miedzylewski herbu Jastrzębiec. Z tych był Wawrzeniec Miedzylewski, biskup Kamieniecki 1526.

Miegalowski. Paweł Miegalowski skarbnik Orszański w ziemi Mielnickiej 1674.

Miękicki herbu trzy Trąby, w Przemyskiej ziemi i indziej. Zygmunt Miękicki, miał synów trzech: Jędrzeja, Stanisława i Walentego. Z tych Jędrzej wojski Lubaczowski, temu Podhorecka herbu Bylina, powiła córek trzy; Annę i Magdalenę Porudeńskie, Zofią Bąkową chorążynę Kamieniecką, i syna Krzysztofa, męża dobrze tej ojezycznie zasłużonego, temu Anna Konieńska Misopadowna łowczego Sandomierskiego córka, urodziła to potomstwo: Hieronima, Jędrzeja, Jana, Zofią, Elżbietę i Annę; po Misopadownie pojął Krzysztof, Annę Broniewską podkomorzankę Poznańską, z której dzieci, Krzysztof, Stanisław, i córka Barbara. Stanisław mąż rycerski, zostawił z Kołucką herbu Pomian, syna Jana i dwie córki. Walentyn między Rozakami Nizowskimi czas długi mieszkał, zabity w Wołoszech przy Iwoni gospodarze Wołoskim od Turków, w roku 1574. Stanisław na Podolu i w Litwie dobra miał swoje. Daniel miał za sobą Annę Wieruską, córkę Joachima, z której syn młodo umarł; dobra jego, były w Krakowskim Nagorzany, Krzyszkowice i Dalechowice. *Baran.* N. Miękicki pojął Halszkę księżniczkę Zbarazką, z tej były córki dwie: Anna i Zofia Chodorowska, synów także dwóch: Jan i Floryan. *Geneal. Wiszniow.* Floryan kwitnął na Wołyniu 1632. Jan w Krakowskim 1674. N. miał za sobą Rejownę Annę.

Miękiński herbu dwie Strzaly. Michał Miękiński sędzia Ostrzeszowski, deputat na trybunał koronny w roku 1724. z województwa Malborskiego.

Mielęcki, w Sieradzkim województwie. Bernard z Mielęcina Mielęcki 1471. *Acta Castren. Ostrzeszow.* Lenard żonie swojej Annie Mikowskiej reformacyą zapisuje tamże. Samuel z sejmu 1641. komissarz do granic od Szląska. *Constit. fol. 19.* N. miał za sobą Zofią Marszewską herbu Rogala, pozostałą wdowę po Daleszyńskim, ale z nią *sterilis.* N. pojął Lipską siostrę rodzoną Jana, biskupa Krakowskiego i kardynała.

Ten w końcu wymieniony Mielęcki z *Lipskiej* siostry Jana kardynała biskupa Krakowskiego, zostawił potomstwo, — dwóch synów: Sebastjana kanonika Gnieźnieńskiego i Rujawskiego, prezydenta trybunału koronnego w roku 1769. i N. pułkownika w wojsku koronnem. — *Krasicki.*

Mielecki herbu Gryf. Jedną ich dzielnicą z Braniękami, dlaczego cokolwiek się mówiło o przodkach Brani-

ekich, to się i tu regulować powinno; to namieniam, że idą od Klemensa, z Ruszczy wojewody Krakowskiego 1252. kiedy się jednak wydzielili od Branickich, i z Mielca Mieleckimi pisać poczeli, zgadnąć nie mogę. Najpierwszego pod tem imieniem kładą autorowie, Stanisława Mieleckiego kasztelana Zawichoskiego, z tym tytułem podpisał list Zygmunta I. w roku 1531. u *Okolsk. tom. 3. fol. 69.* umarł; 1532. czego świadkiem nagrobek jego w Mielcu: był komissarzem do Solca za tegoż Króla, której komissyi transakcyja jest *in MS. Petricov.* Jest także drugi list królewski, w którym temu Stanisławowi rotmistrzowi, na sto koni płacić każą zasługi z publicznych poborów. Ze go święty Stanisław biskup w ciężkiej niemocy uleczył, jest pamiątką w Ruszczy i na Skalce pod Krakowem; zapadłszy albowiem, w tak ciężką niemoc, że na nogach stanąć nie mógł, przez sen upomniony od Ś. Stanisława biskupa, żeby się na Skalkę zanieść kazał, a zdrowie miał otrzymać, skoro tylko tak uczynił, zdrów na nogach swoich z kościoła wyszedł, działo się to w roku 1518. Miał za sobą Elżbietę Tęczyńską, córkę Stanisława z Barbary Zawiszanki, i z nią córki, Ligęzinę i Złocką, synów zaś trzech: Jana, Sebastjana i Walerjana; bodaj nie był i czwarty Jędrzej, którego zmarłego w roku 1529. nagrobek z Mielca wypisał *Paproc.* Sam zaś Stanisław kasztelan, był urodzony z matki Pniowskiej z Sprowy, przecież na nagrobku syna jego Jana, trzeci herb nie jest Odrowąż, ale Nałęcz. Siostra podobno tegoż Stanisława Anna, była za Mikołajem Firlejem kasztelanem Krakowskim i hetmanem. *Okol. pod Lewartem.* Tenże pisze, że Hieronim starosta Sandomierski (a bodaj nie brat Stanisława,) miał za sobą Grochowską Jadwigę kasztelanekę Czechowską koło roku 1540.

Jan wojewoda Podolski i marszałek wielki koronny, Chmielnicki, Samborski i Grodecki starosta, syn Stanisława kasztelana Zawichoskiego najstarszy, był wprzód kasztelanem Wiślickim w roku 1540. jako się podpisał na liscie Zygmunta I. u *Nakiel. w Miechov. fol. 629.* Z młodszych lat do obozu się udał, gdzie już jak żołnierz, już jak rozsądny wódz, w różnych okazyach, jak często rany, tak i wielką sławę męstwa swego wynosił. Na Inflantską potrzebę 1557. rządu mu całego wojska powierzono, kędy, i szabli nie dobywszy, samą imienia swego trwogą, Inflantczyków do tego przymusił, że się Królowi poddali. Był mąż w wierze katolickiej nieprzełamany, w wojsku karności przestrzegający, na excessujących surowszy, na dobrych łaskawy: zszedł z tego świata w roku 1561. w Mielcu z nagrobkiem pochowany,

na którym te cztery herby widzieć, Gryfa, Topor, Abdank i Sulimę. Pochwały jego z tego kamienia wypisał *Paprocki*. Anna z Dalejowa Kołowna, wojewodzanka Podolska pozostała małżonka jego, i syn Mikołaj, (co następuje,) tę mu przysługę uczynili. *Bielski fol. 606.* imię mu Mikołaja miasto Jana poddaje, ale to pewna, że ten Mielecki, o którym on tam mówi, był Jan.

Mikołaj wojewoda Podolski i hetman wielki koronny, starosta Chmielnicki, Grodziecki, na dworze cesarskim wychowany, w ojczyźnie rycersko wielkiem sercem traktował: w pewnej batalji, jako o nim pisze *Rojzius in Chiliastico*, między gęsto usłanemi trupami, ledwo już tchnący znaleziony, gdy do siebie przyszedł, tem jeszcze większą natarczywością na nieprzyjaciela nacierał. W roku 1572. Bohdana Alexandrowego syna, z gospodarstwa Wołoskiego od własnych poddanych wziętego, na Państwo wprowadzając, w półtora tysiąca tylko ludzi swoich, mężnie się stawił; a gdy postrzegł daleko bez porównania większe siły nieprzyjacielskie, niżeliby ich tak szczupłą garsztką ludzi mógł złamać, wojsko swoje nazad odprowadził, bez żadnej klęski w swoich. Chcieli go wprawdzie pogaństwo zewsząd ogarnąć, ale ich zbił z tej imprezy z znaczną w nich szkodą. Tatarom Podole pustoszącym nie raz się dał dobrze w znaki, i lubo był serca nieustraszonego, przecież się prędko do szabli nie porrywał, osobliwie kiedy mógł mieć sposób, uspokojenia ojczyzny, bez wojennych zatargów; hetmanem potem wielkim do Moskwy na sejmie Warszawskim ogłoszony, Połock i wszystkie tamten kraj, lubo od Moskwy i w zamki i w siły i w prowianty dobrze opatrzone, do Polski odebrał; Sokoł zamek sławny spalił, ludu co najprzedniejszego siła na nim pobił, dziesięć tysięcy wojska na sukkurs mu idącego poraził. Gdy się jednak na drugi rok nowa do Moskwy ekspedycja otworzyła, on zdrowiem starganem, wymówiwszy się z niej Królowi Stefanowi, dobrowolnie buławę złożył, którą Król, Zamojskiemu oddał; więc prywatną sobie w domu życie obrawszy, dni swoje zamknął w roku 1585. jeździł do Węgier w legacji na pogrzeb Jana Króla Węgierskiego. Chwycił się był nowinek heretyckich, któremu, gdy ks. Skarga Soc. Jesu dowody prawdy katolickiej, jawnie pokazał, tem obruszony, przyostrzej tego apostoła w domu u siebie traktował, wszakże potem Benedykt Herbestus Soc. Jesu, przywiódł go do tego, że się do owczarni Chrystusowej wrócił, i w niej świątobliwie dokonał. Chwali jego żarliwość o wiarę i pobożność Hozjusz kardynał, *tom. 2. epist. fol. 426.* i naszemu zakonowi świeżo się w Polsce gnieździć poczynającemu, szcze-

gólniej się świadczył. Katedrze Lwowskiej znaczną łaskę uczynił, co wspomina Solikowski arcybiskup Lwowski w swoim testamencie; jako i o jego szczodrości na inne kościoły. Złączył się był dożywotnie z Elżbietą Mikołaja księcia Radziwiła wojewody Wileńskiego, kanclerza i marszałka Litewskiego, Czarnym nazwanego, córką; po tej, tylko się dwie córki zostały, to jest, Zofia najprzód Symeonowi księciu Słuckiemu; po nim Janowi Karolowi Chodkiewiczowi wojewodzie Wileńskiemu, hetmanowi wielkiemu Litewskiemu. Katarzyna Janowi Ostrorogowi wojewodzie Poznańskiemu, zaślubiona. Dobra swoje dziedziczne Podusilno i Baczów, obiedwie na fundacyą collegium naszemu Lwowskiemu, wiecznymi czasy zapisały: nadto Zofia dziesięć tysięcy na fabrykę tegoż collegium wyliczyła: do fundacyi collegium Krosieńskiego, od męża swego Chodkiewicza zaczętej, znacznie się przyłożyła.

Sebastyan, drugi syn Stanisława Zawichoskiego kasztelana, najprzód kasztelan Wiślicki i starosta Brzeski w roku 1564. *Constit. fol. 66.* potem kasztelan Krakowski r. 1569. *Constitut. fol. 154.* O nim nadgrobek w Mielcu tak mówi, *Optimarum partium Senator prudentissimus, et amantissimus Patriae; doctorum virorum et bonarum artium fautor, priscae et Catholicae religionis cultor et propugnator;* żona jego Zofia Kościelecka, córka Tarnowska hrabina na Rzemieniu, syn Hieronim starosta Brzeski, rotmistrz Królów Zygmunta Augusta, i Stefana, z nie małym kosztem, torem przodków swoich idąc, pod Gdańskiem i w Moskwie stawał; sędzia kapturowy Sandomierski w roku 1587. *Constit. fol. 425.* a dalej starosta Sandomierski; jego pobożność, ludzkość, przyjemność ku wszystkim, sławi *Cichoc. alloq. Osecen. lib. 2. c. 13.* kędy namienia, że już był pewną sumnę odłożył, na fundacyą collegium naszego w Sandomierzu, ale tę jego intencyą niespodziana śmierć rozchwiała. Miał za sobą Jadwigę Kormanicką herbu Junosza, kasztelanekę Czechowską, z której córka Anna, z Joachimem Ocieskim kasztelanem Sądeckim, starostą Olsztyńskim żyła bezpotomnie. *Baranow. Geneal.* tego domu, temuż Sebastyanowi kasztelanowi Krakowskiemu, krom Tarnowskiej, dwie córki przyznaje, Sienieńską i Krupską staroścień Hrodelską.

Waleryan podkomorzy Sandomierski, trzeci syn Stanisława kasztelana Zawichoskiego, umarł młodo w roku 1553. o czem jego nadgrobek w Mielcu, tego z Ramienieckiej herbu Pilawa, była córka za Alexandrem Trzecińskim, i synów dwóch, Stanisław w zakonie naszym, cztery lat tylko przeżywszy świętobliwie, w Wilnie żyć przestał w roku 1572.

gdy mu znać dano o blizkiej śmierci, nie się tem nie zmieszawszy, rzekł, *In nomine Domini. Sachinus histor. Soc. par. 3. lib. 8. num. 119.* Drugi Jan dziedzic na Trzciany, Pan spokojny, pobożność i sprawiedliwość kochający, o żadne godności nie ubiegający się, z Katarzyny Prochańskiej spłodził dwie córki, Katarzynę, Samuelowi Sienieńskiemu, Krystynę, Janowi Fredrowi, zaślubione, i synów czterech, Krzysztofa *sterilem*, Mikołaja opata Tynieckiego (cóżkolwiek bądź, że go *Szczygiel. in Tinec. fol. 109.* synem Sebastjana kasztelana Krakowskiego, ale omylnie zowie) za promocyą Stefana Króla, koadjutorem Brzechwy opata Tynieckiego uczyniony; po jego śmierci opactwo objąwszy, rządził je wielkim rozsądkiem, do Kluniaku albowiem zajechawszy, i tam się karności i świątobliwej obserwancyi zakonu tego przypatrzywszy, też samę potem w Tynieckim klasztorze rozkrzewiał, niektóre prawa ufundowawszy, obostrzywszy powinności, sam wszystkim stał się przykładem dobrego zakonnika, cnotą, pobożnością i łaskawością. Mucety na wzór mnichów Kluniaceńskich swoim nosić pozwolił, bibliotekę znacznie w księgi przyczynił, i nauki w swoich, professorów godnych im opatrzywszy, pilno przestrzegał; kościołowi tamecznemu siła z Rzymu relikwji ŚŚ. uprosił, ozdoby także z apparatusu kapłańskiego przyczynił; wszakże w tych zabiegach jeszcze na kapłaństwo nie poświęconego, śmierć zastała w r. 1604. *Nakiel. in Miechov. fol. 37. Pruszcz in descript. Cracov. fol. 84.* Jana, *Constitut. 1611. fol. 67.* tego z Fredrowny, córki dwie, Zofia Ligęzina, i Katarzyna Snopkowska, i synowie trzej: Mikołaj mąż rycerski pod Cecorą i Chocimem, którego zmarłego 1640. nadgrobek w Krakowie u OO. Franciszkanów. *Starowol. in Monum.* Jan i Jacek. Marcina, tego z Zofji Stausławskiej podskarbianki koronnej, córki trzy, Barbara, i dwie zakonnice, Anna i Katarzyna; i synowie trzej, Stanisław, Marcin i Jan, tego żona Popowska starościanka Będzińska 1620. powiła mu dwie córki, Zofią Karwicką, i Alexandrę Miłońską, synów trzech; Marcina, Stefana i Rafała, tego z Zolkiewskiej potomstwo, Mikołaj, Stanisław, i córka Anna. Marcin na Mieciu starosta Brzeźnicki, żona jego Przyłęcka, umarła 1693. druga żona jego Krystyna Beata Drohojowska, wdowa po Zygmuncie Porębskim kasztelanie Zawichoskim, ale *sterilis*. Rafał starosta Brzeźnicki 1705. Któryś miał za sobą Gomolińską.

Mieleszko herbu *Korczak*, w Litwie i w Polsce. Paprocki i Okolski o nich nie pisał: pochodzą od Czupy, jednego z przednich Panów Litewskich, który i na siebie i na swoich successorów na sejmie Hrodelskim, przyjął herb

Korczak; jedenże to dom według *Kojalów. in MS.* z Hliniczami i Jesmanami. Gdy Moskwa Smoleńsk sobie była zawojowała, z Moskwy do Litwy się wynieśli. Z tych dwaj bracia dziedzice na Dziewiętkowiecach, z powiatu Słonimskiego, osiedli na Podolu i Ukrainie. Jerzy Mieleszko Pyszyński u księcia Ostrogskiego. Jarmołowi Mieleszkowi, Zygmunt August Król r. 1570. puste pola w województwie Braclawskim, nazwane Omiekińce, wiecznemi czasy darował, co approbowała *Konstytucya* 1601. *f.* 751. N. Mieleszko z żoną swoją Gniewkowską osiadł na Podolu pod czarnym Ostrowem, zostawił córek pięć, synów dwóch, Jana i Stefana. Jana synowie dwaj, Jan, i Mikołaj, w zakonie naszym pomarli. Stefana zaś syn jeden Łukasz, zabity od Tatarów nad Smotrycą. Stefan drugi z żoną Łowicką osiadł w Podgorzu. N. stolnik Nowogrodzki, którego córka była za Gabrielem Babskim herbu Radwan. N. Mieleszko miał za sobą Alexandrę córkę Alexandra Chrynickiego, z której syn Antoni, córek trzy, Anna Zmigrodzka, Maryanna Olszamowska, i Zuzanna Drzewiecka. Jan Mieleszko, którego z Anastazy córki Bazylego Tyszkiewicza wojewody Smoleńskiego, dwóch synów było; Jan podkomorzy Mozyrski, tego z sejmu 1598. komissarzem destynowała Rzeczpospolita, do rozgraniczenia województwa Rijowskiego, i ziemi Mozyrskiej, *Const. f.* 697. w roku 1609. już był kasztelanem Mścisławskim, *Constitut. fol.* 909. syn jego Michał. N. drugi brat Jana kasztelana, marszałek Słonimski. Konrad sędzia ziemski Grodzieński, komissarz do pewnej lustracyi, *Constit. 1613. fol.* 44. potem podkomorzy Grodzieński, synowiec jego, Stanisław zakonu Ś. Franciszka *Convent.* i Hieronim. Abraham z sejmu 1590. deputowany do obrad wojennych, *Constit. fol.* 565. niewiem czy nie jego męstwo chwali, *Piasecki* w swojej historii, pod rokiem 1608. *fol.* 303. kiedy z księciem Rożyńskim przeciw Szujskiemu stawał. Jerzy Michałowicz chorąży, Słonimski, ten, gdy Rozaey powiat Słonimski najeżdżali i łupili, za uproszeniem rycerstwa tamtego, ludzi do boju uzbroidł, któremi chłopską niestworę dobrze uchłostał, *Constit. 1616. fol.* 47. posłował na sejm jeszeze 1627. *Constit. fol.* 9. Stanisław dworzanin królewski: synowiec jego, Michał, Franciszek, Jerzy i Kazimierz. Maxymilian 1632. N. Mieleszko w zakonie naszym kapłan godny, przy dworze księcia Michała Radziwila wojewody Wileńskiego umarł. Stanisław Mikuliecki Mieleszko, rotmistrz królewski na Wołyniu. N. była za Hoppenem Strażnikiem Słonimskim. Jana kasztelana Smoleńskiego znajdziesz w życiu B. Józafata, przez którego od schizmy do unji był nawrócony kolo roku 1652. N. Mie-

leszko podkomorzy Podlaski, którego córka Barbara kościołowi naszemu Przemyskiemu dwa lichtarze srebrne darowała, koło roku 1638.

Mielicki herbu Rola, w księztwie Litewskiem. Augustyn Milesius sekretarz królewski, z sejmu 1569. naznaczony do korektury statutu Litewskiego. *Constit. fol. 194.**) Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Rafał Mielicki miał za sobą Helenę Zolkiewską, wdowę pozostałą po Sokole.

Mieliński herbu Wczele, w Wielkie-Polszcze, czyli Mieleński. Z tej familji N. sędzia Kaliski, i N. kasztelan Łędzki, kościoły w Wielkiej-Polszcze fundowali. *Dedicat. Defensionis Bellarm.* Erazm Mieliński, Gnieźnieński, Poznański, Krakowski, Kruświcki kanonik, któremu zmarłemu w roku 1544. w katedrze Gnieźnieńskiej nagrobek bracia jego postawili, z tą pochwałą, że był, *Vir auctoritate et eruditione, linguarumque multarum scientia clarissimus.* Bracia zaś jego ci byli. Pierwszy Alexander, ten na dworze Zygmunta Augusta, tak się pięknie popisał, że go Król posłem swym wysłał do postronnych potencyi, osobliwie w interesie Inllantskim; opactwo potem w nagrodę swych zasług wziął Trzemeszyńskie, *Acta Synodi Petricov. 1577.* gdzie upadające mury tego klasztoru, wielkim nakładem dźwignął, mieszkania przyczynił, organy do kościoła sprawił, ksiąg do biblioteki przyczynił; w swoim zaś dziedzietwie, kamienicę na kształt zameczku wymurował. Król Stefan pierwszym go biskupem Inllantskim ogłosił, na którym siła kosztu i pracy poniósł. Drugi Mikołaj, wojski Kaliski, posłując na różne sejmy z bratem swoim Krzysztofem, tak gorliwie przy wierze katolickiej zastawiali się, że konfederacyi *de pace Dissidentium in religione*, na żadne perswazye podpisać niechcieli: tego syn Mikołaj w Moguncyi nauki skończywszy, w ojczyźnie sposobił się do wielkich dzieł, w roku 1607.

*) Augustyn Milesius o którym tu wzmianka mąż był swego czasu wielce wzięty i poważany, był adwokatem albo wójtem miasta Wilna, który urząd nosił na sobie ojciec kardynała Hozjusza Ulryk. — Był ten Milesius, a jako się tam podpisywał Augustinus Rotundus sekretarzem Króla Zygmunta Augusta i tak od niego poważanym iż go do pisania testamentu swojego użył. — Księgi napisane od niego są następujące: — *Epistola Augustini Rotundi Milesiis J. U. D. Secr. M. Reg. ad Ill. et Rmus Georg. Radivibum Ep. Vtd. qua cuidam Anonimo Haeresim eidem Rmus persuadenti respondit.* — Anno MDLXXVI. — *de dignitate Ordini Ecclesiastici in Regno Poloniae.* — Żył w wielkiej przyjaźni ten zacny mąż z kardynałem Hozjuszem i są niektóre oryginalne jego listy do kardynała w bibliotece Helsbergskiej a z nich znać doskonałość piszącego. — *Przypisek Iwasickiego.*

posługując na sejm, marszałkował w izbie poselskiej, choć już na ten czas kasztelan Kamiński, z tegoż sejmu był komissarzem naznaczony, do uspokojenia rokoszanów. *Constitut. fol. 866.* Syn jego także Mikołaj roku 1632. Trzeci Krzysztof stolnik Kaliski, mąż z wielką rozrywką tak do spraw rycerskich, jako i inszych, mówi *Paproc.*, podczas trzech interregna posługując, i wiary i ojczyznej wolności bronil roku 1587. *Constitut. fol. 439.* i 1588. *fol. 471.* Synów jego z Kotwiczowny zostało się trzech. Wojciech, najprzód żołnierską traktował, stan sobie potem duchowny obrawszy, opatem był Trzemeszyńskim 1593. Gdy powietrze, szkoły w Poznaniu rozegnało, on do dóbr swoich dziedzicznych profesorów naszych sprowadził, szkoły tym czasem otworzył, studentów uboższych nakładem swym sustentował, i szcudrobliwie wszystkich opatrywał. Stanisław i Alexander. Jakób pisarz ziemski Wschowski z sejmu 1676. komissarz do granic od Szląska. *Constitut. fol. 51.* Jan Mielniński 1674. N. Mielniński, o którym *Bielski fol. 760.* pisze: że w r. 1578. pojmał był na Szląsku Brama, który trzymał Syczów, i nie prędzej go puścił, aż się z nim o granice, o które między niemi zachodziła kontrowersya, pogodził. Jadwiga Wacława Gwiazdowskiego małżonka. N. miał za sobą Mycielską.

Mielwid, w księztwie Zmudzkiem i w Smoleńkiem. Gabryel i Piotr Mielwidowie 1632. Melechior pisarz ziemski Starodubowski, poseł na sejm 1653. z niego deputat na trybunał Skarbowy, *Constitut. fol. 16.* i 1662. zkąd komissarz do zapłaty wojsku. *Constitut. fol. 5.*

Mielżyński herbu Nowina, w Wielkiej-Polszcze, piszą się z Brudzewa. Wojciecha Mielżyńskiego wspominają *Konstytucye* 1590. *fol. 603.* Łukasz najprzód sekretarz królewski, z sejmu 1598. komissarz do defluidacyi na Warcie rzece, *Constitut. fol. 693.* w roku 1611. już podkomorzy Kaliski; *Constitut. fol. 32.* posługującemu potem na różne sejmy, ojczyzna, różne funkcyje, jego dzielności dufając, poddawała, jako do granic od Szląska. *Constitut. 1613. fol. 24.* i do zapłaty wojsku skonfederowanemu, *Constitut. fol. 3.* i na komisyą królewską do Królewca 1609. *Acta Commissionis*; na koniec kasztelan Gnieźnieński i starosta Powidzki 1618. Mikołaj brat jego, wziął po nim kasztelanią Gnieźnieńską, przedtem zaś najprzód go stolnikiem Kaliskim czytam w r. 1611. gdzie z sejmu był deputowany do kwarty Rawskiej, i w roku 1616. *Constitut. fol. 9.* W roku 1620. już kasztelanowi Biechowskiemu, przypisał Czaradzki *Paratillam Statutu Herburtowskiego*, miał za sobą Baranowską herbu Jastrzębiec; żyli jeszcze oba z bratem 1632. Siostra obudwu

tych kasztelanów, Dorota Zieleńska, umarła r. 1632. Druga Anna Rzysztofowi Bardzkiemu zaślubiona. Łukasz kwitnął 1623. Anna Razimierza Rogalińskiego małżonka 1665. Rzysztof poseł na sejm 1635. ztamtąd deputat na trybunał Radomski. *Constit. fol. 18.* Tenże z sejmu 1638. komissarz do granic od Szląska, *Constit. fol. 20.* był potem kasztelanem Kaliskim r. 1638. Adam, Piotr, Jan i Mikołaj r. 1648. Franciszek w zakonie Ś. Franciszka *Conventualium*, prowincją Polską rządził od roku 1651. aż do roku 1660. życie swoje skończył w Poznaniu 1675. *Biernac. Specul. Min. fol. 288.* Franciszek archidyakon Poznański, scholastyk Kujawski, proboszcz Słupski 1685. na zakon nasz szcudrobliwie łaskawy. Maciej kasztelan Śrzemski, starosta Keyński, (którego siostry rodzone, Jadwiga najprzód Maniecka, a potem Rosnowa, i Katarzyna księżni Owieńska zakonu Cystercyńskiego) Pan szczerością samą tęnący, z której i żartem nawet kłamliwego słowa niewymówił. O wiarę gorliwy, dla tego, gdy albo służęc, albo poddanego którego herezyą zarażonego widział, szczerze się o to starał, żeby go z prawowiernym kościołem pojednał. Pobożność wszystkim do przykładu, ztąd mszy świętej, ile mógł, nigdy nie opuścił. Dni Matce Boskiej poświęcone, spowiedzią i kominiją obserwował. Na Boga hojny, kiedy OO. Reformatów na Puszczy pod tytułem Ś. Franciszka Assyjskiego fundował w r. 1660. Ojczyźnie dobrze zasłużony, to wojnę pod usarską chorągwią służąc, to komissarzem z sejmów destynowany, to sędzią kapturowym. Życie to śmiertelne w nieśmiertelne zamienił r. 1696. z Katarzyny Mycielskiej, wdowy po Gorzyckim, zostawiwszy potomstwo, córek pięć, i dwóch synów. Z tych Ludowika dostała się w małżeństwo Ponińskiemu staroście Kopanickiemu, a potem kasztelanowi Poznańskiemu, Franciszka, Elżbieta, Urszula, i Maryanna Roźmińska kasztelanowa Rogozińska. N. kasztelanka Śrzemska Franciszka Wessła kasztelana Zakroczymskiego małżonka. Rzysztof kasztelan Śrzemski, starosta Keyński, po którego śmierci, brat jego rodzony Franciszek, wziął kasztelanią Śrzemską był ten Franciszek komissarzem z Wielkopolskiej prowincyi, do traktatów podczas generalnej konfederacyi 1717. którą podpisał; deputatem na komisyją Radomską r. 1723. Złączył się był dożywotnie, najprzód z Gembicką kasztelanką Nakielską, potem z Skalawską chorążanką Poznańską. N. była za Marszewskim Rzysztofem. N. za Wojciechem Kierskim. Jędrzej starosta Keyński, temi czasy.

W roku 1778. Józef Mielżyński kasztelan a w roku 1787. wojewoda Poznański z *Buńską* bezpotomny. — *Irasicki.*

Miemczewski herbu *Radwan*, w Płockiem województwie.

Mienych herbu *Łodzia*, w księstwie Litewskiem. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

M I E R H E R B.

Na cztery części przedzielona tego herbu tarcza, w pierwszej po prawej stronie są trzy gwiazdy jedna podle drugiej, między dwiema linijkami, w drugiej po lewej ręce, są trzy snopki związane, z których dwa na gorze, a jeden pod nimi na spodzie. W trzeciej po prawej ręce są trzy także snopki, jako się dopiero opisały. W czwartej po lewej stronie, są trzy gwiazdy, jako się wyżej określiło. Z korony Murzynka wychodzi z głową zawiązaną bindą, ręk u niej niemasz, sama obrócona twarzą i całą sobą, w prawą Tarczy. Tym się herbem pieczętuje Wilhelm na Radziechowie i Wozuczynie Mier wojsk koronnych generałmajor. Ten z Jana Miera, z matki Anny Rossowny w Szkoekiem Królestwie urodzony, a w Królestwie naszym mężem i heroiczną odwagą w wielu okazjach wslawiony, otrzymał indygenat w tej ojczyźnie na sejmie, a w roku 1739. zasiadał deputatem na trybunał koronny z województwa Braclawskiego. Złączył się dożywotnie z Katarzyną Geschawowną generałówną, której druga siostra Barbara, żyła z Janem Zelskim podkomorzym Wendeńskim trzecia Teresa z Stępkowskim, kasztelanem Żarnowieckim.

Synowie generała, Józef starosta Buski pojął *Morską*, młodszy, kasztelan Buski pojął *Tarnowską*; siostra ich była za Wolskim kasztelanem Lubelskim. — *Krasicki*.

Mierucki herbu *Leszczye*, pod Reynią. Z tych Franciszek Mierucki w zakonie naszym życie swoje zakończył.

Mierucki herbu *Poraj*, w Wielkiej-Polszcze. Temi czasy Antoni Mierucki w Poznańskim województwie, zostawuje potomstwo.

Mierzejewski herbu *Szeliga*, w Podolskiem województwie. Z tych za czasów naszych, Walenty Razimierz na Mirzejewie i Jankach Mirzejewski, kasztelan Zakroczymski, starosta Skalski, dwa razy śluby małżeńskie ponawiał. *Imo voto* z Zofią Jaczymirską, z tej syn Jędrzej Krzysztof, cześnik Halicki, rotmistrz znaku pancernego, starosta Rakowiecki, ten najprzód żył w dożywotniej przyjaźni z Rozalią Daniłowiczówną, córką Jana starosty Boreckiego, z niej córka Katarzyna; teraz wszedł w kontrakty małżeńskie z Puzynianką pisarszówną Litewską 1739. *2do voto* kasztelan Zakroczymski

żył z Agnieszką Lanckorońską, która mu powiła córek dwie, Teresę a potem Placydę zakonnice u sakramentek we Lwowie. Drugą Salomeą, która się dostała w małżeństwo Adamowi Tarłowi, Goszczyńskiemu, Brzegowskiemu, Skalskiemu staroście. Józef wojski Trembowolski, starosta Uszycki, żyje z Gedyminową, z której zostawuje potomstwo syna jednego i córek trzy. Maciej w zakonie naszym umarł.

Mierzejowski herbu *Lubicz*, w Nowogrodzkim województwie. Krzysztof Mierzejowski 1632. w Mińskim. Bogusław wojski Lidzki 1674. Są i indziej. Marcin wojski i podstarości Rożański r. 1647. Marcyan miał za sobą Annę Krystynę Leszczyńską herbu *Belina*, Mierzejowska Katarzyna w Lubelskiem 1628.

Mierzeński herbu *Leliwa*, w Czerskiej ziemi. Ci idą od Krzeszów: bo gdy się Stanisławowi Krzeszowi Mierzen dostał, z tych dóbr Mierzeńskim się pisać począł, żona jego Czasławska, z której syn Benedykt z Secygniowskiej spłodził Krzysztofa ten młodzianem umarł, jako i Sebastian; Jakóba, Stanisława, od którego dwaj synowie: Jakób i Wincenty młodo pomarli. Walentego, którego z Kępińskiej było to potomstwo, Zofia Siemiechowska, Anna Kazimierska i Katarzyna Jaroszevska. Synowie zaś: Mikołaj, którego żona Morsztynówna ze Strzelca, Samuel, żona jego Wyżycka, której dzieci, Jadwiga Otwinowska, i Maryanna Stadnicka, a potem Jasińska, i synowie: Mikołaj bezpotomny, Stanisław, tego z Łazińskiej pięć córek: Zofia Dłuska, Dorota, Jadwiga, Elżbieta, i syn Adam. Walentyn brat Stanisława i Mikołaja, żona jego Węgierska, córki z niej Katarzyna i Elżbieta. Hieronim czwarty brat, żona jego Szlichtyngowna, z której córka Zofia. Abraam trzeci syn Walentego z Kępińskiej, pojął w stan małżeński Morsztynównę starościankę Filipowską, z której syn Krzysztof z Katarzyny Wyżyckiej stolnikowny Bielskiej, zostawił dwóch synów: Stanisława i Jana, z tych Stanisławowi Zofia Matszevska powiła trzech synów, Marcyana, którego z Konstancyi Kobierzyckiej pisarzowny ziemskiej Kaliskiej dzieci: Józef, Maciej, Benedyktyn, Teresa i Zofia. Alexandra, podczaszego Zytomirskiego, córki jego Teresa i Konstancya. Franciszka, ten jeszcze młodzianem. Jan, drugi syn Krzysztofa z Wyżyckiej, złączył się dożywotnie z Katarzyną Jedlecką, z której synowie, Hieronim młodo umarł. Stanisław łowczy Rożański, żona jego Katarzyna Orzechowska kasztelanka Przemyślka wdowa po Bidzińskim i Romerze. Syn jego Józef, i córka Lubańska Roża. Jan z Mierzna Mierzeński podstoli Wołkowiski, podpisał *pacta conventa* Jana Kazimierze Króla, był potem marszałkiem Wilkomierskim,

posłem na sejm 1653. komissarz do zapłaty wojsku, *Constit. fol. 5.* i deputat na trybunał skarbowy. *Constit. fol. 16.* Michał w zakonie naszym.

Mierzewski herbu Leszczye, w Kaliskiem województwie; piszą się z Popowa. Z tych Marcyana Mierzewskiego, wspominają *Konstytucye 1598. fol. 725.* Jędrzej z Popowa, teolog u Baranowskiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego, wydał do druku *Panegiryk na jego wjazd 1609. in 4to.* Stanisław z Popowa w Kaliskiem 1674. Jan skarbnik Kaliski, z sejmu 1703. komissarz do granic od Szląska. *Constitut. fol. 21.* Franciszek scholastyk Gnieźnieński, archidyakon i officyał Poznański, prezydent trybunału koronnego. Brat jego Maciej, tego zaś syn Stefan. Jakób 1697.

W r. 1788. Maciej Mierzewski podsędek Wschowski. — Ignacy wojski. — *Krasicki.*

Mierzewski herbu Pawęza, w Kaliskiem województwie, tak nasi pisarze, ale zdami się omylnie.

Mierzwiński. Alexander Mierzwiński, w wojsku koronnem służąc, w nadgrodeę męztwa swego i ran, które w cudnowskiej okazji poniósł, nobilitowany na sejmie 1662. *Constit. fol. 23.* Jerzy w Podlaskiem 1632.

Podług *Malachowskiego*, familia ta używa herbu *Ogończyk*. —

Mierzyński herbu Jastrzębiec, w Mazowieckiem województwie. *Paprocki* ma Mirzeński Arnolf z Mierzeńca *Decretorum Doctor*, kanonik Płocki, w roku 1471. wysłany od Jana Rzeszowskiego biskupa Krakowskiego do Rzymu. *Starowol. in Episcop. Cracov.* Krzysztof z Osieka Mierzyński 1603. *Constit. fol. 822.* Daniel, żona jego Zofia Trembecka. *Acta Castren. Sandec. 1640.* N. była za Mikołajem Kosmowskim. N. miał za sobą Maryannę Lisowską. Adam, Jan i Jakób w ziemi Ciechanowskiej 1648. N. miał za sobą Sokołowską stolnikównę Inowrocławską. Mikołaj z Mierzeńca kanonik Płocki, administrator tegoż biskupstwa, za Razimierza księżęcia Mazowieckiego biskupa Płockiego. *Lubien. in Vit. Episc. Ploc.* N. Mierzyński miał za sobą Elżbietę Morsztynównę starościankę Filipowską.

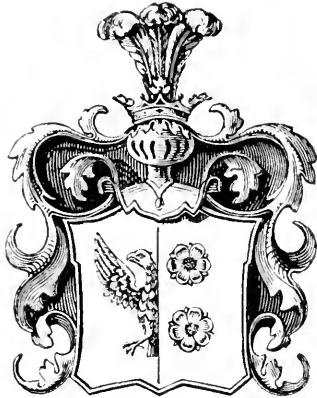
W r. 1778. Michał Mierzyński pisarz grodzki Rowalski. — *Krasicki.*

Miesiąc, w *herbach tych znajdziesz*, Alabanda, An-cuta, Bekiesz, Białokurowicz, Brochwicz 3, Cielątkowa, Kurez, Murdelio, Leliwa, Piotrowicz, Rownia *1mo et 2do*, Strocki, Trzy gwiazdy w miesiącu.

Mięsicki. Herman Adolf Mięsicki, obersztleittnant, indygenat otrzymał na sejmie 1662. *Constit. fol. 37.*

Miestelski. Sebastyan Miestelski w ziemi Nurskiej roku 1648.

MIĘSZANIEC

HERB.

Powinna być tarcza na dwie części wzdłuż przedzieloną, z których po prawej stronie, ma być pół orła białego, a po lewej stronie, dwie róże białe, jedna pod drugą, w polu czerwonym: tak go opisują. *Paproc. w Gniazdzie fol. 1018. O herb. fol. 576. Okol. tom. 2. fol. 223. Klejnoty fol. 64. Bielski fol. 239.* Zowie się ten herb Mięszaniec. Nadany od Kazimierza Króla Polskiego Wielkim nazwanego, Pełce i Niemirze braciom rodzonym, spółdzionym od tegoż Króla z Estery Żydówki nałożnicy; ale że obadwa bezpotomnie zeszedli, bo jeden z nich młodo umarł, drugi pod Pokrzywnicą zginął; dla tego żadnego nie masz, coby się tym herbem pieczętował. Na helmie tego herbu *Paprocki* położył trzy pióra strusie.

Mięszkowski herbu Junosza. Ci jedyni dzielnicy z Karnkowskimi, wszakże od dóbr Mięszek tego imienia nabyli, kwitnęli najprzód w księstwie Mazowieckim, potem i w Wielkiej-Polszcze. Ostatni z tego domu w zakonie naszym, Jacek Mięszkowski, rządził kollegia Brzeskie, Bydgoskie i Łuckie.

Mięszkowski herbu Lis, w Mazowieckim województwie, Alexander Mięszkowski w Zakroczymskiej ziemi roku 1648.

Mięszkowski herbu Mora, w Mazowieckim województwie. Stanisław Mięszkowski ś. theol. doktor, kanonik i officyał generalny Przemyski, proboszcz Samborski, kaznodzieja katedralny Przemyski, umarł r. 1625. pochowany w Przemysłu z herbem Mora na nagrobku. N. Mięszkowski miał za sobą siostrę Jędrzeja Bobolego podkomorzego koronnego.

Mięszkowski herbu Odrowąż, w Kaliskim województwie. Michała z Mięszkowa kanonika Poznańskiego, wspomina *Długosz in Vitis Episc. Posnan.* w roku 1374. Bartłomiej burgrabia Kościański, o którym Konstytucya 1643. *f. 22.*

Mikołaja r. 1647. tamże znajdziesz. *Constit. fol. 11.* Jacek r. 1648. N. miał za sobą Zielińską, z której córka Jadwiga, była za Władysławem Rogalińskim, kasztelanem Nakielskim. Stanisław, żona jego Chojeńska. Jędrzej ucząc się filozofji w Kaliszu w zakonie naszym, tamże życie skończył r. 1609. *Annuae impressae fol. 420.* Piotr Paweł biskup Marochieński, suffragan Rujawski, dziekan Kruświeki 1684. do krucyfiksa, w Bydgoszczy cudownego, dał sygnet bogaty. Jędrzej podsędek Poznański, a potem sędzia, córka jego była za Potockim kasztelanem Rogozińskim, druga zaś Jadwiga, najprzód Floryanowi Zdychowskiemu łowczemu Poznańskiemu, po nim Franciszkowi Skaławskiemu chorążemu Poznańskiemu zaślubiona. Kazimierz w Krakowskim 1705. Piotr w zakonie naszym jadąc do Chwastowa, gdzie między grubem schizmatyctwem, obfite niebu żniwo zbierał, nagłą i śmiertelną chorobą zdjęty, nim do niego ksiądz zajechał, widzeniem Chrystusa Aniołami otoczonego cieszył się, i w tych pociechach życie zamknął 1637. *Histor. Provinc. N. Jana Roszutskiego małżonka.* Piotr kanonik Poznański, archidyakon Warszawski, sekretarz królewski, jest w druku jego, *Polonus jure politus, mores patrios ad leges conformans, in 4to, Caliss. 1637.* 2do. *Comedia Spei, quae omnibus aequam, nulli certam spem esse ostendit, 1641. in 4to Posnan. N.* miał za sobą Starkowiecką. N. była za Kasprem Miaskowskim herbu Leliwa. Dorota Zygmunta Ponińskiego małżonka.

Mietelski herbu Jelita, w Sandomierskim województwie, o nich sam tylko pisze Baranowski, niewiem czy nie omylnie.

Wielądek pisze o tej familji iż się znajduje w województwie Sandomierskiem powiecie Wiślickim i że się piszą z *Mietla*, z których Hieronim Mietelski z Zosią *Gluszyńską* vice-starosta Sandomierski, spłodził Antoniego, ten z Anną *Młodowską* miał syna Marcina chorążego znaku pancernego, który z Heleną *Kosecką* spłodził Andrzeja Mietelskiego, rotmistrza w pułku pierwszym Rzplitej Polskiej. —

Mietelski herbu Korwin. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Mietelski herbu Ostoja, w Sandomierskim województwie dom rozrodzony. Jan Skrobot Mietelski, dóbr nabyl, od Anny Pawła z Pęczławic małżonki pozostałej w roku 1499. z Chomętowskiej spłodził Piotra, męża odważnego w Inflanciech, ten z Nagorskiej dwóch synów zostawił, Marcina i Krzysztofa, którego z Rozierowskiej syn Balcer. Marcin zaś w Prusiech Broniecką pojął. Krzysztofa z Witosławskiej syn Hieronim, złączył się dożywotnie z Zaduszką: niewiem czy to nie ten Hieronim był potem pisarzem grodzkim Sandomier-

skim 1674. a Jacek z Mietła Mietelski pisarzem ziemskim podkomor. Antoni miał za sobą Antoninę Czerkasownę roku 1730. z której zostawuje potomstwo. Kasper w zakonie naszym zasłużony. N. którego żona Alexandra Dołszkiewiczówna. Są i na Pokuciu.

Ignacy Mietelski w r. 1778. stolnik Zytomierski. — *Krasicki.*

Mijakowski herbu Ogończyk, w Krakowskim i Płockiem województwach. Stanisław Mijaskowski, miał za sobą Małgorzatę, córkę Jana Balińskiego podstarościego Dobczyckiego. Anna była za Stanisławem Ajchingerem. Jan pojął Barcikowską. Jacek w zakonie Kaznodziejskim doktor, jest jego, *Kazanie w druku na pogrzebie Anny Lubomirskiej Kasztel: Wojnickiej 1639.* Drugie: *na dzień Ś. Tomasza z Aquinu*, pod tytułem: *Szczęśliwy uarnotrawca, in 4to, 1643. Cracov.* 3tio. *Zbożny pozbyt na pogrzebie Elżbiety Myszkowskiej Marszałkowy Koronnej 1644. in 4to, Cracov.*

Mijomski herbu Niesobia, w Sieradzkim województwie. Z Krzywosądów dawnych hrabiów początki swe zasięgają. Myjomie rezygnacyą, znajdziesz w księgach Ostrzeszowskich w roku 1478. z Doruchowskiemi i Kierzyńskimi jednejże dzielnicy. Waclaw Mijomski dworzanin Króla Henryka i Stefana, mąż hojny. *Oholski* już ich Miromski, już ich Mirowski pisze, ale się myli.

Mikita. Mikita mąż rycerski w wojsku Litewskim, 1414. od Krzyżaków pojmany, gdy do obozu z prowiantem jechał. Razimierz Mikitowicz w Zmudzi 1621.

Miklaszewski herbu Ostoja, w Mazowieckiem województwie. Miklasz kustosz Krakowski, poseł Kazimierza Króla do Litwy: *Długosz w historii w roku 1451.* luboć drudzy początki tego domu wywodzą od Macieja Miklaszewskiego, którego Zygmunt August Król za heroiczne jego dzieła w expedycyi na Moskwę, osobliwie pod Połockiem, Ułą i indziej, między synów koronnych, swoim przywilejem policzył, i herbem Ostoja nadał: *Starowol. in Monum.* wypisał z Piley nagrobek, Wojciecha z Dzierzgowia, męża w różnych okazyach doświadczonego, zmarłego w roku 1637. który mu Leonora z Rudoltowic, córka chorążego Zatorskiego, z herbem Ostoja wystawiła. Adam kustosz Pilecki, pleban Szczuciński 1643. Synowiec jego Seweryn, także kustosz Pilecki, pleban Szczuciński 1666. Jan, Seweryn, Stanisław, Alexander w Krakowskim 1648. Stanisław w Sochaczewskim roku 1674. i Alexander wojski Sochaczewski. Hieronim w Krakowskim roku 1697.

Mikołajewicz, w księctwie Litewskim. Waclaw Mikołajewicz 1536. sekretarz legacyi do Moskwy w r. 1555.

już pisarz Litewski, i poseł do Moskwy. Mikołaj Mikołajewicz podstoli Litewski, starosta Bielski 1501. Jan marszałek Litewski i starosta Wikijski. *Constit.* 1564. *fol.* 55. Sebastian cywun Berzański, wojski Żmudzi.

Mikołajewski herbu Abdank, w Wielkiej-Polszeze. N. Mikołajewska Stanisława Tomickiego herbu Drya, Konstancya Jędrzeja Ponętowskiego, druga Dunina, małżonki. Daniel, ale herezyą zarażony, wydał do druku, *Dysputacyą Wileńską, którą miał z Marcinem Smigleckim Jezuitą, in 4to* 1599.

Mikołajewski herbu Lis pod Lutomińskim. Sebastian i Wojciech 1632. Jan Mikołajewscy 1648. w Wieluńskiej ziemi. N. Mikołajewska Wojciecha Zaborowskiego małżonka. Mikołajczewskiego Jana, porucznika roty starosty Barskiego, chwali *Paprocki w Panoszy* 1575. N. miał za sobą Romiszowską.

Mikołajewski herbu Ogończyk. Czytałem kazanie na pogrzebie Zofji z Drzewiec Mikołajewskiej, żony Marcyana Zaleskiego pisarza ziemskiego Sieradzkiego, zmarłej 1647. gdzie wyraźnie herb ich Ogończyk, *Książd nasz Kaczyński* wspomina: była ta Zofia z ojca Olbrychta z Drzewiec Mikołajewskiego urodzona, z matki Anny z Sienna Sulmowskiej. Matka Albrychta, Barbara Rozrażewska, siostra Wojciecha Rozrażewskiego suffragana Gnieźnieńskiego. Zofji tej łaskawość na ubogich, szczodrobliwość na nędznych, sławi ten kaznodzieja; osobiwie jednak to, że gdy jej Bóg dziatki pozabierał, nie tylko nie sarknęła, ale i owszem z tem się nie raz dała słyszeć, wołę prawi, że mi Bóg dzieci moje w niewinności pobierze, niżeli żeby dorosłszy, miały go kiedykolwiek obrazić. Jan 1697.

Mikołajewski herbu Półkozic, w ziemi Sochaczewskiej. Grzywko z Mikołajowa sędzia Sochaczewski, 1446. podpisał list Władysława księcia Mazowieckiego, u *Karnkowsk. in Constit. Synod. Provinc. fol.* 86. Jan podczaszy Sochaczewski i surrogator w tymże Grodzie 1613. z sejmu *Constit. fol.* 33. Mikołaj skarbnik Sochaczewski, Piotr, Sebastian i Wojciech r. 1632. Waleryan i Felix r. 1648. Zygmunt, Piotr i Jan 1674. N. miał za sobą Lipską kasztelanę Rawską.

Mikorski herbu Poraj, w Sieradzkim województwie. Jan Mikorski w roku 1435. dziedzictwo swoje miał, dobra Doruchów nazwane. Mikołaj i Fryderyk dziedzice na Mikorzynie, dział między sobą jako bracia rodzonymi, do ksiąg grodzkich Ostrzeszowskich oblatowali 1445.

Wielądek w heraldyce tak pisze o tej familji. Mikorsej herbu *Poraj* -- herb ten potem odmienili w herb *Ostoja*. W Sieradzkim województwie, to imię starodawne z Porajczyków pochodzi. Jeden z nich Kazimierzowi Sprawiedliwemu ulubiony, nazywany był od niego po łacinie, w ten czas w Polsce rzadkiej, *Mi cor*, to jest *moje serce*. Ztąd Mikorsej, założyli siedlisko swoje w Sieradzkim, w ziemi Wieluńskiej, wieś nazwali *Mikorzyn*, a drugą *Wolą Mikorską*, przodkowie tego imienia, najwięcej wojenną służbą zatrudniali się. *Lisiecki* autor mówi: *Mikorscy spernunt lenocinia vitae*, bo to imię wojennym duchem tchnące, wygodami pogardzało, wojskową służbę odbywając, a będąc w potyczkach szczęśliwymi i mężnemi, przybrali się do miecza, i dwóch pół miesięcy, to jest herbu *Ostoja*, bo do Zygmunta starego, wolno było herby odmieniać, i przybierać, dopiero ten Król 1520. roku statutem, z konsyliarzami zakazał, aby odtąd synowie herbów obywatelskich nie odmieniali. Oprócz wymienionych wyżej przez *Niesieckiego*, Stanisła w Mikorski z *Ziemiecką*, spłodził synów: Samuela, Krzysztofa, Jana. Samuel w grodzie Sieradzkim r. 1625. rezygnował dobra swoje, *Ramienacz wielki* i inne, od którego pochodzący Jan, spłodził z *Kobierzycką* Adama, który żonie swojej Annie *Skrzyńskiej* w grodzie Wieluńskim roku 1637. zapisał 6000 i dobra swoje *Kościęzyno*, i inne w grodzie kaliszkim roku 1645. odprzedał. Ten spłodził Franciszka, od którego Jan podczaszy Gostyński dwuzenny, *primo voto* z *Skarbkową*, *secundo voto* z *Pruszkowską* zostawił potomstwo: 1. Felix sędzia ziemski Gostyński, był marszałkiem przykładowym trybunalskim, ten z Anną z *Stępowskich* spłodził, syna Dionizego, i córki trzy: Brygidę Cieleckiemu staroście Mchnockiemu, Balbinę Drewnowskiemu podczaszemu Łomżyńskiemu zaślubione, i Izabellę Pannę. 2. Paweł Mikorski sędzia ziemski Łęczycki, z Urszulą z *Łuszczewskich* zostawił dwóch synów: Andrzeja podstolego, i Jana sędziego ziemskiego Orłowskich, oraz dwie córki: Katarzynę Gorskiemu łowczemu Gąbińskiemu, Joannę Janowi Zakrzewskiemu sędziemu grodzkiemu Radziejowskiemu zaślubione. 3. Mateusz łowczy Gostyński *sterilis*, wiele funkcyi i usług w ojczyźnie odprawił. 4. i 5. w stanie duchownym. 6. Xawery Mikorski sędzia ziemski Kaliski, kawaler orderów narodowych, na sejmie walnym Warszawskim 1788. roku z województwa kaliskiego poseł, z swych talentów i zdań wybornych znakomity, ten z Elżbietą z *Bieluńskich* małżonką, spłodził syna Jozefata, i córkę Barbarę Łukomskiego małżonkę. 7. syn Jana podczaszego Gostyńskiego Józef Mikorski, najprzód podkomorzy Gostyński, potem kasztelan Rąwski, orderów narodowych kawaler. Odbył przykładowie wiele funkcyi i posług na kompromissach i komissyach obywatelskich, a od ustawy komissyi skarbowej koronnej zostawszy jej pisarzem, potem *cum voto decisivo*, prawidła i początki skarbowe dokładnie ułożył, pracował cnotliwie w tej magistraturze lat 27. na każdym sejmie, jak świadczą Dyaryusze, od examinujących komissyą skarbową, podskarbieli i komissarzy, był wychwalany, Królowi Jmci, i stanom rekomendowany. Ten z Krystyną z *Miaskowskich* małżonką swoją, spłodził syna Jana, i córek pięć. 1. Teklę Nakwaskiemu staroście Wyszogrodzkiemu. 2. Barbarę Janowi Wodzińskiemu landdirektorowi w kamerze Warszawskiej zasiadającemu. 3. Ur-

szulę Józefowi Lempickiemu chorążemu Wyszogrodzkiemu, 4. Józefę Lubieńskiemu szambelanowi Króla Jmci Pruskiego, 5. Kunegundę Lasockiemu kasztelanowi Sochaczewskiemu zaślubione. Z tej samej linii i herbu jest w ziemi Wyszogrodzkiej, Hipolit na *Wilkanowie* Mikorski łowczy Wyszogrodzki, z *Nakwasą* zaślubiony. — *Heraldyka Wielądka*.

Mikoszewski herbu Dąbrowa. Walenty Mikoszewski, miał za sobą Biedrzyńską herbu Gozdawa. Mikołaj syn Domarata z Karniowa, jeden z czterech braci, pierwszy od dóbr działem wziętych, Mikoszewskim nazwany, jako się mówiło pod Karniewskiem.

Franciszek Mikoszewski w roku 1778. komornik graniczny Żytomierski. — *Krasicki*.

Mikowicz. Abraham Mikowicz ziemianin Podlaski, podpisał list o grodzie Parcowskim 1575. Mikowski Jan marszałek Litewski, przyjmował posłów Moskiewskich do Zygmunta Augusta Króla.

Mikucki herbu Słepowron, w ziemi Wiskiej. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Od wsi Mikuty imienia tego nabyli. Adam Mikucki w tejże ziemi, podpisał elekcyą Jana Razimierza Króla. Maciej pięciu synów zostawił, z których Jakób Antoni podwojewodzy Wiski temi czasy.

MIRULICZ

HERB.

Ma być księżyc oboma rogami do góry obrócony, we środku księżyc, lilia jedna, nie podwojna, jak w innych herbach, a krzyż przez nią na jej korzonku, na helmie trzy pióra strusie, tak go opisał *Ks. Kojal. in MS.* bo Paprocki i Okolski milczą *). Są Mikuliczowie w powiecie Oszmiańskim i Mozyrskim, idą od Huryna Skumina Lwowicza; jedni się z nich Skuminami piszą, drudzy Radeckimi Mikuliczami. Fiedor Mikulicz poborca w Mozyrskim 1581. *Constit. fol. 395.*

*) Według późniejszych autorów pole herbu tego powinno być niebieskie, lilia, krzyż i księżyc białe. — *P. W.*

Teodor w Nowogrodzkim województwie 1632. Teodor Skuminowicz, biskup Gracyanopolitański, w roku 1681.

MIKULIŃSKI

HERB.

Powinny być w polu błękitnem trzy litery M większe, jedna nad drugą, a nad najwyższą krzyż, według niektórych białe, według inszych złote, nad hełmem i koroną pięć piór strusich. *Okol. tom. 2. fol. 228.* gdzie przydaje że u Rzymian dla różnicy chorągwi wojennych, tak znaczone porpce, zkađ ten zwyczaj przeniósł się (mówi) do Greków, a od tych do Rusi. Tamże wspomina Romana Mikulińskiego w powiecie Winnickim. Mikołaj Mikuliński pisarz Braclawski, poseł na sejm 1589. podpisał tranzakcyą Będzińską. Iwan pisarz ziemski Braclawski, poborca z sejmu 1591. *Constit. fol. 632.* O Alexandrze *Konstytucya* 1638. *fol. 53.* Władysław cześnik Czerniechowski 1705. w Krakowskim. N. Jerzego ksiąźcia Woronieckiego, druga Stanisława Bekierskiego, małżonki.

Mikułowski herbu Drzewica, w Radomskim powiecie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Dom jeden z Zajączkowskimi, ale się od wsi Mikułowic w powiecie Opoczyńskim leżących, Mikułowskiemi zwać poczęli. Katarzyna Mikułowska, gdy poszła za Stanisława na Stoku Stokowskiego, całą swoją część na Mikułowicach w Opoczyńskim, synowi swemu Jakóbowi Stokowskiemu w grodzie Opoczyńskim zapisała, 1542. *feria 2da post Lucae.* Stanisław Mikułowski syn Benedykta, miał dwie żony: Potocką i Łagiewnicką, z Potockiej był syn Szymon, ten spłodził Jędrzeja i Stanisława. Jędrzej młodo umarł, Stanisławowi Rogolińska czterech synów powiła; Jakóba, Stanisława, i drugich dwóch. Z Łagiewnickiej Heleny, syn Samuel, sędzia Radomski, deputatem bywał na trybunał koronny, sędzią

kapturowym, posłem na sejm, miał za sobą Kiełczewską Remigiana podsędka Lubelskiego córkę, z tej się został syn Remigian cześnik Radomski, poseł na radę Warszawską, żona jego pierwsza, Anna Piasecka, Jana stolnika Lubelskiego herbu Janina córka, z tej syn Jan w zakonie naszym, i córka Tymińska Marcyana małżonka. Druga Teofila Chlewicka podczaszanka Sieradzka *sterilis*. Trzecia Paulina Kosakowska, chorążanka Lubelska, z tej czterech synów: Antoni chorąży Wilkomierski, Samuel, Jacek i Wiktoryn.

Mikułowski herbu Rawicz, w województwie Sandomierskiem od Mikułowic tamże leżących nazwani. Z tych Benedykt deputat na trybunał koronny 1721. stolnik Sandomierski i sędzia grodzki, miał za sobą Katarzynę Laskowską, z tej synów siedm: Marcin, żona jego Borowska podstolanka, Maxymilian drugi, Remigian trzeci, i tego żona Borowska, Adam czwarty w zakonie Soc. Jesu, piąty Ludwik, szósty Teodor, siódmy Izydor Jezuita.

Antoni Mikułowski w r. 1778. skarbnik Sandomierski. — Filip miecznik Pilźnieński. — *Krasicki*.

Milanowski herbu Jastrzębiec, w Lubelskiem województwie. Jan Milanowski podkomorzy Czerski roku 1453. *Statut. Mazov. fol. 98.* Krzysztof 1648. Alexander w Grodzieńskiem. Wojciech roku 1620. Tomasz w zakonie naszym temi czasy.

Milanowski herbu Suchekomnaty, w Krakowskiem i na Podolu. Jan za Stefana Króla mąż rycerski, dobra jego, siostry w cudze domy pownosiły. Jędrzej miał za sobą Nawojownę, zostawił potomstwo. Rodzona siostra jego Ewa, była za Janem Narębskim w Narębie, umarła 1631. *sterilis, Baranow.* Sebastyan 1634. Milanowska była za Stanisławem Jordanem, druga za Kasprem Stanisławskim podczaszym Sanockim.

Milewski herbu Jastrzębiec, w Ciechanowskiej ziemi. N. suffragan Krakowski, kanonik Płocki: brat jego stryjeczny Piotr, przeor w Mogile, za czasów Paprockiego. Jakób dziekan Łęczycki, Gnieźnieński, Kujawski, Łowicki kanonik 1560. sumptem swoim kanonią w Łowiczu wymurował, co znać z inskrypcyi i herbu Jastrzębiec. Piotr najprzód za towarzysza służył, został potem kanonikiem Lwowskim, mansyonarzem czterem i z proboszczem, przy kościele katedralnym we Lwowie, kaplicę fundował i uposażył. OO. Dominikanom we Lwowie, dziesięć tysięcy, ostatnią wolą, zapisał, zszedł z tego świata r. 1641. Z jego nagrobku we Lwowie, *Starowol. in Monum.* fundował OO. Dominikanom klasztor w Jaworowie w r. 1615. Wawrzeniec pisarz gro-

dzki Kamieniecki 1575. *Paproc. w Panoszy*. N. wojski Zakroczymski, żona jego Katarzyna Tarnowska podczaszanka Dobrzyńska. Są i w Wolkowiskim powiecie tegoż herbu, Jan Stanisław wojski Smoleński, poseł na sejm 1659. ztamtąd komissarz do zapłaty tym, co na presidium w Smoleńsku byli, *Constit. fol. 10*. pamiętna jego przysługa, kiedy pod oblężenie od Moskwy Smoleńska, nie tylko że prowiantował swoim kosztem oblężenców, ale i kilka razy natarłszy na nieprzyjaciela, ciężkim mu był, co namienia, *Konstytucya 1661. fol. 19*. Stanisław w Podolskiem 1590. *Constitut. fol. 603*. Michał, Karol, Marcin w Litwie w roku 1700.

Milewski herbu Pomian w Prusiech. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. *MS. o Familiach Pruskich* o nich świadczy, Krzysztof z Malborskiego poseł na sejm 1613. ztamtąd komissarz na trybunał Radomski, *Constit. fol. 8*. Fabian sądowy Malborski, posłował na sejm 1646. i 1648. miał za sobą Brantownę; tenże czy inszy Fabian Małgorzatę Rochońską N. Milewski Rejmanownę starościankę Kwidzińską. N. była za Ludwikiem Frąckim. Alexander w Pomorskiem 1674. Stanisław w Kaliskiem 1697. Jędrzej w Inowrocławskiem 1704. N. Milewski miał za sobą Elżbietę Arcemberską, córkę Pawła.

Milewski herbu Odwaga. Że są inni Milewscy w Prusiech, którzy takim się herbem pieczętują jako i Konopacy, świadczy *MS. o Familiach Pruskich*, czyli raczej trzema wieżami z muru. Z tych była Małgorzata Milewska za Jędrzejem Prusakiem dziedzicem na Czapiewicach.

Milewski herbu Stepowron, w ziemi Łomżyńskiej i indziej. Maciej Milewski podstarości grodzki Wąsoski, roku 1652. *Clagius Linda Mar.* Szymon podsędek ziemski Łomżyński, Marcin podstarości Nurski, Jan podstoli Drohicki, 1632. Walentyn 1674. i drugi Jan podstoli Drohicki. N. miał za sobą Jadwigę Brodowską pisarzównę Lubelską. Stefan, Jędrzej i Jakób w Płockiem 1648.

Mileyko, w księstwie Litewskiem. Roman i Wołczko Mileykowiczowie bracia, podpisali unią Litwy z Koroną 1401. Mileyko Stanisław w Żmudzi 1621.

Milnheim. Gebhard Milnheim z Alsacyi rodem, z familji tamże szlachtetnej, dworzanin Władysława IV. dla zasług tak na dworze królewskim, jako i w obozie, otrzymał indygenat na sejmie 1641. *Constitut. fol. 21*. Władysław łowczy nadworny Litewski, komissarz z sejmu do pewnego rozgraniczenia. *Constit. 1678. fol. 14*.

Milowicz w Żmudzi. Milus syn Gincjda podpisał unią Litwy z Koroną 1401. Krzysztof Milowicz 1621. Są i Mil-

widowie, z których Mateusz Milwid strażnik Żmudzki, w roku 1700.

W roku 1778. Adam Milwit regent ziemski grodzki Szawelski.
— *krasiicki*.

Milski, w Sandomierskiem województwie. Adam Milski 1632.

Milżecki herbu Odrowąż, w Krakowskiem województwie. Jan Milżecki *Notarius Apostolicus*, fundator kanonji u Ś. Michała na zamku Krakowskim, umarł 1652. któremu syn Jan nadgrobek tamże postawił marmurowy. Z tymże herbem, drugi u wszystkich ŚŚ. Stanisławowi Milżeckiemu położony 1641. *Starowol. in Monum.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Milaczewski herbu Korab, w Sieradzkim województwie. Mikołaj Milaczewski w Kaliskiem, zakonowi naszemu zyczliwy 1587. N. miał za sobą Elżbietę Korycińską. Wojciech scholastyk Łucki 1641. *Constit. Synod. Luceor.* N. opat Trzemeszyński koło roku 1650. *Paris. in Slavia.* Adam kanonik Poznański, deputat na trybunał koronny 1693. Wojciech kanonik Rujawski, scholastyk Kruświcki, deputat na trybunał 1718. i 1727.

Miladowski, w księztwie Litewskiem. Krzysztof Konstantyn Miladowski, sławny wojownik w ziemi Orszańskiej 1648. Razimierz w Mińskiem 1674.

Milaszewicz. Zacharyasz Milaszewicz podczaszy Smoleński, któremu w nadgrodeń jego zasług Rzeczpospolita pewne dobra puściła, na sejmie 1678. *Constit. fol. 19.* Alexander Milaszewski w księztwie Litewskiem 1700.

Milkowski herbu Abdank, w Sieradzkim województwie. Jakób Milkowski z Zamojskiem długo ojczyźnie rycersko służył. Przeclaw, Jacek, Stefan, Zygmunt, Krzysztof, Samuel, Jan, Franciszek, Adam, Marcin, w Krakowskiem 1705. Mikołaj z Milkowie, za czasów Razimierza Wielkiego, miał za sobą Katarzynę z Romiszowie dziedziczkę Rajska, Zbigniewic, Pokrzywki, Romiszowic, Przeczni, Polanki i Zawady.

Milkowski herbu Śłopowron, w Podlaskiem województwie. Anna Milkowska miecznikowna Drohiccka. Alexander 1701. zeznał pod juramentem, że tonąc na Styrze po dwa razy, i już na dnie będąc, cudowną łaską Najśw. Panny, do brzegu wypłynął. Alexander, żona jego Zofia Wiktorowna. *Acta Castr. Sandec.* 1638.

Miłodroski. Felix, Stanisław, Marcin Miłodrosey w województwie Płockiem, podpisali elekcyą Jana Razimierza Króla 1648. i Konstytucyą 1638. o nich namienia.

W roku 1778. Adam Miłodrowski komornik ziemski Płocki. — *Krasicki*.

Mitolecki. Waleryan Mitolecki w Płockiem województwie 1648. podpisał elekcją Jana Kazimierza Króla.

Miłoński herbu Sulima, w Sieradzkim województwie: piszą się z Oporowa, bo gdy Władysław Oporowski kasztelan Inowrocławski, dobra Miłonice w Łęczykiem województwie odziedziczył, od nich nazwany był Miłońskim, koło roku 1498. w księgach ziemskich Łęczyckich 1484. r. piszą cześnikiem Łęczyckim, Władysława z Miłonic. Mikołaj kasztelan Brzeziński, kupił był dobra Sławoszów 1468. które w ich possessyi były za *Okolskiego*. Jan i Mikołaj bracia rodzeni, synowie Władysława kasztelana Inowrocławskiego, dzielili się dobrami ojcowskimi, z których Jan wziął dział w Łęczykiem, Mikołaj w Wielkiej-Polszcze, i od nich Grocholińskim zawołany. W roku 1534. Stanisław, Jan i Sebastian bracia rodzeni dzielili się dobrami. Hieronim dziedzic na Sławoszowie, brat ich stryjeczny, z ojca i dziada Sebastianów Miłońskich urodzony, najprzód był wojskim Sieradzkim roku 1632. i żupnikiem Wielickim, potem kasztelanem Rospierskim, wspominają go *Konstytucye* 1611. *fol.* 36. i 1616. *fol.* 39. gdzie go do lustracyi dóbr królewskich deputowano: córka jego Mniszka u Ś. Jędrzeja w Krakowie, druga za Mikołajem Dziewanowskim. Karol Franciszek stolnik Łęczycki, z sejmu 1661. naznaczony do rewizyi łańów w Łęczykiem, *Constit.* *fol.* 69. Anna stolnikowna Łęczycka, Wincentego Bardzińskiego pisarza ziemskiego Łęczyckiego małżonka. Wojciech i Jan 1632. Waleryan 1648. w ziemi Rożańskiej. Miłońska z Konopnicy, była za Stefanem Iwańskim. Barbara za Stanisławem Kaliszowskim. N. miał za sobą Alexandrę Mielecką.

Miłosławski herbu Doliwa. Piotra z Miłosławia wspomina *Długosz* że z Witoldem jeździł przeciwko Tatarom, gdzie, wiele a mężnie czyniąc, poległ 1391. Milaus z Miłosławia 1436. podpisał pokój Brzeski, u *Łusk. w Stat.* *fol.* 141.

Miłoński, w powiecie Lidzkim. Jan Miłoński podpisał elekcją Jana III.

Mitoszewski herbu Kościeszka, w ziemi Ciechanowskiej, i indziej. Stanisław, który na dworze Zygmunta Augusta był w wielkich respektach u Pana, wziął opatrzenie od niego Jazony, nie daleko od Kowna, pojął Falczewską starościankę Kobryńską i Pińską, z którą zostawił potomstwo, umarł łowczym Bełzkim, widziałem i konkluzye 1587. pod temi tytułami, i książkę, jemu przypisane. Gabryel Gratianus

Gnieźnieński i Kujawski kanonik, deputat na trybunał koronny 1649. Brat jego rodzony Czesław Kazimierz, sekretarz królewski, starosta Piątkowski 1648. pamięci do podziwienia wielkiej; sławią go, *Ericus Puteanus i Damalew. in Archiep. Gnesn. fol. 23.* Jakób wojski Ciechanowski, brat Stanisława, (o którym wyżej,) osiadł w Lubelskiem. Stanisław opat Trzemeszyński, *Auctor 50. Singul.* Olbrycht z Wielkiego Miłoszewa w Łęczyckiem 1647. Jan w Krakowskiem 1705.

Miłowski, w województwie Wołyńskiem. Wasko Miłowski ziemianin Wołyński roku 1528. *Metryka Wołyńska i Chmara Miłowski.*

Minczer herbu *Pogonia 4to.* Dawidowi Minczerowi sekretarzowi królewskiemu, administratorowi cel, nagrobek położony, w Warszawie zmarłemu 1657. z tym herbem, to jest ręka zbrojna z szablą Polską.

Minczewski. Jakób w Żmudzi 1621. Krzysztof Minczewscy w Witebskiem 1632. Miniat w Żmudzi 1621.

Mingiel herbu *Syrokomla.* Jakób Mingiel w Horodle przyjął ten herb na siebie i na dom swój, Józef Mingielewicz na Żmudzi 1621. Minelga Jędrzej, syn jego Adam.

Miniewski herbu *Nieczuja*, w Wołkowiskiem i Mozyrskiem i na Pokuciu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Mikołaj Miniewski podsędek Mozyrski, *Kojalow. in MS.* Jan w zasługach rycerskich, wziął niektóre dobra w Nowogrodzkiem, *Constit. 1661. fol. 17.*

Minigaiło herbu *Łabędź.* Minigaiłów przodkowie, zdawna herbu Łabędź używali, a lubo Minigaiło kasztelan Wileński w Hrodlu przyjął był herb Rawicz, jednak potem wrócił się do starożytnego herbu swego Łabędzia, od którego idą Talwoszowie. Są podobno w Litwie Minigaiłowie, którzy herbu Syrokomla zażywają.

Minkiewicz herbu *Odrowąż*, w księztwie Litewskiem. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Kazimierz Minkiewicz cześnik Smoleński 1674. w Orszańskiem, a w Trockiem 1632. Minkiewicz Druszejko. Stanisław 1700.

Mińkowski herbu *Nieżgoda*, w Mińskiem województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Mińko r. 1568. rotmistrz pod oppugnacją Uły, bramę ubiegłszy wyciął, i działa oblężeniom odebrał. Krzysztof Nahorny stolnik i pisarz grodzki Miński. Brat jego rodzony Stanisław strażnik Smoleński, tych zaś stryjeczny Paweł. *Kojal. in MS.* Mińkowscy i na Wołyniu przedtem dziedziczyli; bo *Metryka Wołyńska 1528.* Demacha i Sienka Mińkowskich wspomina. N. Mińkowski, miał za sobą Katarzynę Herburtownę, i z niej

córki dwie, Zofią i Agnieszkę, obie zakonnicami zostały. *Geneal. Belzec.* Są i w Prusiech tegoż herbu. Jan 1587. *Constit. fol. 427.* Krzysztof w Mińskim 1632. Tomasz w Nowogrodzkim 1704. Hrehory i Michał.

Minocki herbu Nowina, w Krakowskim województwie. Jadwiga Minocka księżni Staniątcka zakonu Ś. Benedykta 1553. N. Dembińskiego kasztelana Krakowskiego małżonka. Stanisław, którego Lanckorońska urodziła; miał za sobą Zofią Mstowską herbu Śreniawa, siostrzenicę rodzoną Jana Ocieskiego kanclerza koronnego, z nią zostawił córek trzy. Jedna była za Adamem Czernym w Śreniawie, druga Barbara za Krzysztofem Plazą starostą Brzeźnickim. Trzecia Zofia najprzód za Lubomirskim, potem za Sładkowskim, nakoniec za Adamem Wilkanowskim. Synów także trzech: 1. Jan, tego z Elżbietą Czerną kasztelanką Lubelską, córki, Zofia za Brzeskim w Sieradzkim, Jagnieszka za Sebastyanem Powsińskim, synowcem rodzonym opata Jędrzejowskiego, Maryanna za Tomaszem Chomętowskim; synowie trzej: Piotr, Stanisław i Jacek. Z tych Piotr, młodsze lata na różnych dworach strawiwszy, pojął pierwszą żonę Zofią Rotkowską herbu Ostoja, wdowę po Macieju Rzeszowskim, z którą potomstwo zostawił: drugą po tej miał Białyńską, wdowę z Mazowieckiego, której córka od pierwszego męża była za Stanisławem Morskim z Morska. 2. Marek, ten miał za sobą Jadwigę Karśnicką chorążankę Sieradzką, zszedł *sterilis* 1632. 3. Przeclaw stolnik Sandomierski, ten *primo voto* pojął Jagnieszkę Dedyńską, z którą spłodził syna Stanisława i córkę Annę, która była za drugim mężem Hieronimem Przyłeckim stolnikiem Krakowskim, *2do voto* pojął Rzeczycką podkomorzego Lubelskiego córkę. *Baranow.* Paweł stryjeczny Przeclawa, złączył się dożywotnie z Barbarą Stradomską, zostawił syna Stanisława, i córek dwie, jedna Zofia za Mikołajem Krzemieńskim, druga Anna za Jakóbem Zawadą. Piszą się z Minogi.

Minor herbu Półkozic, w Krakowskim województwie. Ligęzie dwóch się synów bliźniąt urodziło, więc że sobie bardzo podobni byli, obiema jedno imię Jana, na chrzcie dano, przecież dla dystynkcyi ich, jednego nazwano Ligęza Jan Major, drugiego Jan Minor, zkąd i podziśdzień zwykli się pisać, Ligęza Minor. Z tych był Ligęza Minor wojewoda Łęczycki, który dwóch synów po sobie zostawił, jednego kasztelana Sanockiego, a drugiego Bronisława starostę Niepołomskiego; od tego poszedł Jan Minor de Biechów starosta Pilźnieński i podsędek ziemski Krakowski, ten pierwszą żonę miał za sobą Beatę Tęczyńską, dziedziczkę

na Chobrze, Kozubowie, Michałowie, Pawłowic, z której spłodził dziewięciu synów: drugą Katarzynę Lubomirską, z której tyleż to jest dziewięciu synów było. Z tych ośmnastu synów, pięciu pod Obertynem za Tarnowskiego hetmana poległo. Między inszemi synami z Lubomirskiej spłodzonymi, byli ci dwaj, Sebastyan Minor sędzia Krakowski, i Adryan, który spłodził czterech synów; Trojana, Jana, którego syn Sebastyan dwadzieścia lat i cztery rycersko służył. Sebastyana trzeciego, tak wielkiej siły, że podkowy łamał, powrozy targał; w Węgrzech na wojennych ćwiczeniach lat kilka strawił, przy dobywaniu różnych zamków odważnie stawając, jako i w Polsce pod Byczyną, synów jego dwóch, Ludwik i Sebastyan, z tych Ludwik w r. 19. pod Bobrką w okazyi z Tatarami poległ. Alexandra czwartego, tego Stefan Król do Węgier w pięćdziesiąt koni wyprawił, zład przez całe siedm lat nie wyjeżdżając, mężnie sobie, we wszystkich okazyach poczynił. Synowie jego z Warszowny, Tobiasz i Hieronim. Tobiasz pułkownikiem był Królewskim, od lat trzydziestu, począwszy od Orynińskiej, żołnierz, pod Uściem uderzywszy na przeprawie na Tatarów, krom koni i Rydwana Chańskiego, dział sześć odebrał w Cesarskiem nawet wojsku pod generałem Walszteinem długo żóld prowadził, jeździł potem w legacyi od Władysława IV. Króla, do Ferdynanda Cesarza, w Pradze natenczas będącego. Ostropolska expugnacya, jego odwadze najwięcej powinna, gdy nieprzyjacielowi dział kilka odjął, tam syn jego Alexander znak cudzy porwawszy, ochotnika pod samą bramę Ostropolską mężnie przywiódł, i wnetże ją, ogień założywszy wysiekl. Pod Zbarazem także jako komissarz tak do wojsk nieprzyjacielskich, jako i do oblężeniów Zbarazkich wysłany po kilkakroć, pamiętną tej ojczyźnie przysługę wyświadczył; miał za sobą Warszownę herbu Rawicz, z której synowie, Alexander i Jerzy, i córka Ludwina, Jana Soleckiego małżonka. Jakóba Minora męża rycerskiego widzieć nagrobek zmarłego 1607. w Jędrzejowie. *Starowol. in Monum.* Hieronim Konstantyn Minor z Przybislawie Ligęza, Annie Sładkowskiej, kasztelance Rospierskiej, żonie swojej zmarłej, nagrobek wystawił w Krakowie u Ś. Trójcy r. 1640. *Starowol.* Kazimierz Stanisław cześnik Ciechanowski, sędzia wojskowy, poseł na konwokacyą, z Bełzkiego 1696. Maryanna była za Jędrzejem Grodzieckim. Maryanna za Jakóbem Moszyńskim herbu Łodzia, po którym owdowiała 1648.

Minostowski, w Sandomierskiem województwie. Paweł Minostowski sędzia ziemski Sandomierski, mąż pamięci osobliwszej, w sądach nieskorrumpowanej sprawiedliwości,

o katolicką wiarę gorliwy, o którą często z dyssydentami dysputując, wielu ich oświecił. *Cichoc. Alloq. Osecen. l. 2. cap. 12.* 1615. Jan 1632.

Miński herbu Prus 3tio, w województwie Mazowieckiem. O tych świadczy *Paprocki*, że się przodkowie ich pisali z Gościeszyc, z których był Stybor biskup Płocki r. 1468. ale gdy w tym roku Mińsk był kupił, z niego pisać się poczeli jego od brata synowcowie: ile z komputu lat wnosić mogę, był jeden z tych synowców, Jakób z Mińska kasztelan Czerski 1472. o czym *Stat. Masov. fol. 126. i 1478. fol. 128.* Rozumiem że syn jego Mikołaj, o którym *Paprocki*, ten spłodził Kaspra wojskiego Warszawskiego, który z Doroty Goryńskiej herbu Poraj wojewodzanki Mazowieckiej, zostawił syna Stanisława, najprzód kasztelana Zakroczymskiego, z tym tytułem podpisał tranzakcyą Będzińską r. 1589. *Okol. tom. 3. fol. 215. i 253. i 1590. Constit. fol. 564.* potem wojewodę Łęczyckiego 1596. *Constit. fol. 684.* Starostę Płockiego i Liwskiego, pod który czas, posłem wysłany do Rzymu, wielkim splendorem tę legacyą odprawił, kanonizacyą Ś. Jacka u Klemensa VIII. Papieża otrzymał, i chorągiew jego wniósł do Krakowa z solenną pompą. O tem jego poselstwie świadczy, *Rescius lib. 1. ep. 56. Nullas in se partes prudentis et magnanimi Senatoris, nullas accurati Ministri, et ejus, quam sustinet Personae memoris, desiderari passus est.* Wziął nakoniec pieczęć mniejszą koronną. Podczas rokосу, gdy chcąc poróżnione serca braterskie z sobą pojednać, już do tej, już do owej strony biega, i zdrowia swego nie żałując, z przeziębnienia słuch stracił. Za poradą tedy Królewską, na kuracyą aż do Neapolim podróżą wyjechał, gdzie przyszedłszy do zdrowia, gdy na usilną królewską rekwizycyą, nazad się do ojczyzny wraca, wielkimi gorącami zwątlony, w malinę w Padwie zapadł, gdzie i życia swego dokonał r. 1607. tamże pogrzebiony, w kościele Ś. Antoniego, żona jego Urszula Dębińska herbu Rawicz, kasztelanka Krakowska, dwie mu córki powiła, jedna z nich Dorota Jana Tęczyńskiego wojewody Krakowskiego, druga Barbara Marcina Zaręby starosty Grabowieckiego, małżonki. Był ten podkanclerzy w Greekim i inszych językach biegły, wybornego rozsądku, pobożności przykładnej, wdzięcznych ku wszystkim obyczajów. N. miał za sobą Annę Kryską wojewodzankę Płocką koło roku 1520. Jan Miński w zakonie naszym 1634. Maciej w ziemi Wiskiej 1632.

Miński herbu Rola, w ziemi Bielskiej. Adam Miński podsędek Bielski 1609. *Constit. fol. 928.* w roku 1616. już sędzia Brański komissarz do rozgraniczenia księstwa Pruskiego

i województwa Mazowieckiego i Podlaskiego. *Const. f.* 30. Jan pisarz Brański 1619. *Uniw. Pobor.* Hieronim r. 1648. N. miał za sobą Elżbietę Morsztynównę stolnikównę Bielską.

Mintowt herbu Godziemba. Mintowt w Hrodle 1413. wziął ten herb na siebie i na dom swój, od niego idzie dom Czyżów, dla tego przydają Mintowt Czyż, patrz *Czyż* co się o nich pisało w *Tomie III.* Michał Mintowt, 1452. poseł do Litwy, żwawie się na sejmie Sieradzkim domagał, aby Podole wrócone było Litwie. *Biels. fol.* 305. *Kojat. p.* 2. Kazimierz skarbnik Litewski 1670. *Constit. fol.* 3.

Minwid, w księstwie Litewskim. Mikołaj Minwid w Żmudzi 1621. Stanisław podstoli Nowogrodzki; Seweryn i Alexander 1648.

Mioduski herbu Radwan, w Płockiem województwie. Paweł Mioduski łowczy u Króla Stefana. Są i Mioduszewscy w Łomżyńskiej.

Damaży Mioduski w roku 1778. sędzia ziemski Dobrzyński. — *Krasicki.*

Mirczyński, w Inowrocławskim województwie. Wojciech Mirczyński wojski Inowrocławski, poborca z sejmu 1611. i 1596. *Constit. fol.* 682.

Mirecki herbu Szeliga. Ci własni są Magierowie, ale od dóbr nazwani Mireckiem. Szymon mąż rycerski. N. miał za sobą Katarzynę Zulińską, z którą spłodził syna Jana, i córkę Maryannę. Mirecka była za Stefanem Zulińskim, ojcem tejże Katarzyny. N. żona jego Bystrzonowska. Floryan pojął Maryannę Głogowską. Mirecka Stefana Kurdwanowskiego podstolego Halickiego małżonka.

Alexander Mirecki w r. 1778. komornik graniczny Rawski. — Walenty regent ziemski Buski. — *Krasicki.*

Mirosławski herbu Ogończyk, w Mazowieckiem województwie. Jedenże dom z Goryńskiem. Jan burgrabia Pызdrski, z sejmu komissarz do granic od Szląska, 1683. *Constit. fol.* 12. Tomasz Mirosławski w województwie Łęczyckiem 1697.

Mirosławski herbu Rogala, w Płockiem województwie. N. Mirosławski miał za sobą Konstancją Mycielską. Kwitną i temi czasy w Wielkiej-Polszcze.

Antoni Mirosławski w roku 1778. sędzia ziemski Inowrocławski. — *Krasicki.*

Miroszewski herbu Kościeszka. Wszebora z Miroszewa wspomina list Siemonita ksiąźcia Mazowieckiego, między innymi, którzy się herbem Kościeszka szczylicy w r. 1400. ale to zdami się jedni z Miłoszewskiem Kościeszkami, o których wyżej mówiłem.

Miroszewski herbu Słepowron, w Rujawskim województwie. Franciszek z Miroszewa w r. 1546. u *Nakiel. fol. 647. na liście*. Krzysztof Miroszewski z własnej swojej fortuny chciał założyć szkołę rycerską, co approbowała Konstytucya 1676. *fol. 45. N. podwojewodzy Krakowski. Baran. Wojeciech 1635. Acta Castr. Crac. N.* miał za sobą Annę Krzeszownę r. 1652. N. podwojewodzanka Krakowska Jana Lipskiego małżonka. Antoni Kanonik Krakowski, deputat na trybunał koronny 1738.

Familia ta posiadała dobra tak w Polsce jako i w Szląsku: z tych ostatnich które składało miasto Mysłowice z Przyległościami, na granicy Polskiej położone, utworzona została ordynacya, i posiadacze jej ordynatami Mysłowickimi zawołani. — Z tych w r. 1789. żył Felicjan Miroszewski ordynat, generał major wojsk koronnych, kawaler orderu S. Stanisława, z Heleną *Łętowską* podkomorzanką Krakowską zostawił potomstwo, synów: Stanisława — Kantego — Felicjana — Karola i córki dwie. Z tych najstarszy Stanisław, ordynat Mysłowicki, posel na sejm czteroletni, z hr. *Zborowską*, splodził synów: 1o. Alexandra, (ordynata pod te czasy) bezżennego, 2o. Ignacego byłego kapitana u strzelców konnych za księztwa Warszawskiego, w ostatnich czasach podpułkownika; ten także bezżenny. — 3o. Jana, dziedzica miasta Chrzanowa z przyległościami w okręgu wolnego miasta Krakowa, ten z N. ma córkę i dwóch synów Sobiesława, i Stanisława. Córki Stanisława zostały dwie: jedna hr. Zborowskiego, druga Jędrzejowicza żony. —

Mirowicki, w Wołyńskim województwie. Philon Piotr Mirowicki pisarz skarbu koronnego r. 1632. Alexander roku 1648.

Mirowski herbu Niesobia, w Sieradzkim województwie i indziej. Marcin i Alexander Mirowscy w Mazowieckiem 1648. Jan w Mińskiem 1632. Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Mirski herbu Białynia, w księztwie Litewskiem, z tą jednak różnicą, że nad podkową strzała, nie na krzyżu stoi, ale przez jabłko, jakby go przeszyla, przewidziona, tylko piór jej trochę pod jabłkiem widać, większa zaś część jej nad jabłkiem; czyli (jak mam z informacyi) nie jest to jabłko, ale księżyc w pełni, na hełmie trzy pióra strusie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sebastian Mirski sędzia ziemski Braclawski, którego syn Jarosław podkomorzy Braclawski. *Constit. 1662. fol. 5.* Brat Sebastjana, Hrehory strażnik księztwa Litewskiego, pułkownik królewski, żołnierz odważny, luboć Kalwin, co mu przyznaje *Konstytucya 1623. fol. 16.* gdy mu pewną summę darowała na okupienie się z niewoli, w którą był wzięty; posłował na sejm 1647. *Constit. fol. 23.*; miał żonę Rapaszczewską, z której syn pod

Szkłowem zginął od Moskwy, gdy ojcowską usarską chorągiew do batalji przywoził 1664. *) Córek zostało się sześć. Z tych jedna była za Oborskim herbu Roch, druga za Kłockim, chorążym Mińskim, trzecia za Czyżem, czwarta za Stanisławem Niezabitowskim herbu Lubicz. Piąta za Brzostowskim Ligęzą herbu Półkozic podstolim Rawskim, szosta za Cudnowskim. Jędrzej łowczy Nowogrodzi. *Constit.* 1703. *fol.* 31. N. deputat na trybunał Litewski 1697. Niektórzy tego są zdania, że dom Mirskich pochodzi od Włodzimierza monarchy Ruskiego, który między dwunastą synami, miał syna Światopelka księcia Twerskiego, ten zaś zostawił dwóch synów, Jędrzeja i Dymitra, księżęta Twersey od których poszły księżęta Czetwertyńscy i Mirsey: to *Geneal. Ogińskich na mapie sztychowana*. Józefat Antoni marszałek Braclawski, poseł na konwokacyą 1733. a przedtem chorąży Braclawski, porucznik u księcia Radziwiłła. Jan podczaszy Braclawski 1700.

Antoni Mirski w r. 1778. podkomorzy Braclawski. — Antoni sędzia ziemski Szawelski. — W r. 1788. Jan sędzia Braclawski. — Tadeusz miecznik. — *Krasicki*.

Mirski herbu Jelita. N. miał za sobą Katarzynę Pachońską.

Misiewicz, w Żmudzi. Krzysztof Misiewicz r. 1621. Jan r. 1648. Joanna była za Piotrem Cieleńckim, patrz *Purwit*.

Misiewski herbu Jelita, w Krakowskim województwie. Mikołaj Misiewski, za Królów Olbrachta i Alexandra żołnierską służąc, zostawił synów trzech: Jakóba, Jędrzeja i Błażeja. Z tych Jakóba syn z Jarzęckiej herbu Rogala, Mateusz, pisał się z Przybysławie, burgrabią był Krakowskim, sekretarzem królewskim, deputatem na trybunał koronny z Krakowskiego, a że w prawie koronnem osobliwszą miał biegłość, na różne go komissye zażywano, jest o nim Jędrzeja Trzcieskiego epigramma, w księżce, *Tytuły Prawa Magdeburskiego*. OO. Dominikanom w Krakowie pewną summę odkazał, za dusze zmarłych w Krakowie, Wężykowa pięciu mu synów powiła: Jana, Hieronima, Adama, Waleryana i Piotra, ztemwszystkiem młodo pomarli, nie zo-

*) Temu Grzegorzowi Mirskiemu strażnikowi wielkiemu w księztwie Litewskiego, za kilkudziesięcioletnie zasługi położone w ekspedycjach Wołoskich, Inlantskich, Moskiewskich, nadana przez Rzeczpospolitą dziedzicznym prawem majątność *Karple* w wojew. Smoleńskim roku 1652. — *Const. R. Vol. IV. fol.* 383. — *Przypisek Krasickiego*.

stał się tylko jeden z nich Adam, ten w wielu okazyach mężnego serca dał dowody; z Anny Latoszyńskiej herbu Gryf podczaszanki Krakowskiej, którą Magdalena Łyczkowna urodziła, zostawił córki trzy, Magdalenę, Zygmuntovi Oleśnickiemu z Oleśnicy, drugą Piotrowi Czernemu, trzecią Duninowi, zaślubione. Synowie zaś z niej czterej; Pierwszy Jędrzej, w Prusiech przeciwko Gustawowi, na Ukrainie przeciwko rebellizantom Kozackim, z niebezpieczeństwem życia, z nadwężeniem fortuny, stawał, umarł Jędrzej podsędkiem ziemskim Krakowskim 1681. w naszym kościele Krakowskim u Ś. Piotra pochowany; drugi Józef, na dworach wielkich wypolerowanego rozsądku; trzeci Adam; czwarty Michał podsędek Krakowski, którego syn Tomasz Antoni z Smielowej Woli 1686. Drugi syn Mikołaja, brat Jakóba, Jędrzej, pod Obertynem mężny żołnierz, ten z Agnieszki Rupniewskiej, spłodził czterech synów. Jakóba w Wołoszech doświadczonogo kawalera, kędy bieg życia skończywszy bezpotomnie, w Soczawie pochowany. Jana Czop nazwanego, i Zygmunta, *steriles*, i Stanisława, ten miał dwie żony, pierwszą Kuczkowską, drugą Zofią Wilkocką herbu Nieczyja, umarł 1613.; synowie jego, Floryan, przeciwko Skinder Baszy odważnie stawając poległ na placu. Gabryel z Bystrzonowską herbu Strykoń, wszedł w kontrakty małżeńskie. Krzysztof pod Smoleńskiem wojował z Moskwą. Trzeci syn Mikołaja, brat Jakóba i Jędrzeja, Błażej, z Anny Gutowskiej, miał trzech synów: Bartłomieja, Macieja, i Mikołaja, ale albo na wojnach poginęli, albo w młodym wieku pomarli. Michał z Smielowskiej Woli 1674. Adam, Józef, Jędrzej 1705. Konstancya zakonnica u Ś. Jędrzeja w Krakowie 1666.

Misiewski herbu Prawdzic, w ziemi Sochaczewskiej. Zygmunt z Mischewa, miał za sobą Dorotę Krasińską stolnikównę Ciechanowską 1490.

Misiewski herbu Prus 2do, w Płockiem i Kujawskiem województwach. Misiowska była za Maciejem Pampowskim. *MS. de Famil. Pruss.* N. Czarneckiego Piotra herbu Łódzia małżonka.

Misiowski herbu Pilawa, w Podgorzu. Stanisław Misiowski 1687. N. miał za sobą Dorotę Oraczewską.

Misiuna herbu Kotwica. Z Litwy do Polski przenieśli się. N. podstoli Łukowski 1680. Stefan w Wołyńskiem, stolnik Połocki, pułkownik ordynacyi Ostrogskiej i Dubieńskiej; miał za sobą *Imo voto* Barbarę Białogłowską. *2do voto* Zofią Grocholską, ta mu powiła córeczek dwie, z których jedna dostała się w małżeństwo Burzymskiemu cześnikowi N., druga Magdalena jeszcze Panna. Synów zaś czterech, Józefa, który

beżenny umarł, i wraz z ojcem swoim do grobu wniesiony w kościele naszym Ostrogskim: Konstantego, ale i ten młodo umarł: Ignacego, i Filipa, ci młode lata swoje, w doskonałych mężów, sily, w służbie wojennej hartują, pod znakiem Poniatowskiego wojewody Mazowieckiego. Józef Pan podczaszy. N. miał za sobą Rosnowską, ale zszedł ze świata *steriliter*. N. Misiuna w Litwie umarł bezpotomny.

Miskowski herbu Grabcie, pod Pultuskim. *Paproc.* i *Okol.* wyraźnie mówią o nich, Miskowskiemi ich pisząc.

Missopad herbu Łabędź. Mikołaj Missopad kasztelan Czechowski roku 1505. podpisał ustawy sejmu Radomskiego, *f.* 120. u *Łask. w Statucie.* Anna Koniecka Missopadowna łowczanka Sandomierska herbu Łabędź była za Krzysztofem Miękickim. *Paproc. pod herbem Trąby.* Z tego wnoszę że się Duninowie Koninsey, niektórzy Misopadami zwali z których Piotr Koniński z Zajączkowic sędzią był ziemskim Sandomierskim w roku 1449. Stefan Dunin z Konina, podkomorzy Brzeski Kujawski, Jan podsędek Sandomierski 1435. u *Nakiel. w Miechow. fol.* 454. Piotr kasztelan Sieradzki, Jędrzej Dunin Koniński popisał elekeją Władysława IV. Stanisław Cwikła z Konina herbu Łabędź, o którym *Cromer lib.* 20. *Biel. fol.* 338.

Miszlewski. Jan Miszlewski w Mścisławskim województwie podpisał elekeją Jana Kazimierza Króla.

Misztolt herbu Lubicz. O tych ani Paproeki, ani Okolski nie pisał. Jan w Żmudzi 1621. Z tych niektórzy osiedli w powiecie Wilkomierskim i w Nowogrodzkim województwie. Krzysztof Misztolt podczaszy Wendeński, z Ratarzyny Rierznowskiej, wnuczki wojewody Nowogrodzkiego, spłodził córkę Zofią, Tropiańskiemu Janowi strażnikowi Żmudzkiemu zaślubioną i synów trzech, Stanisława, ten u Wołowicza marszałka wielkiego Litewskiego majordomo, beżenny zszedł z tego świata, Antoniego, ten w zakonie naszym życie swoje poświęcił Bogu, teraz rządzi kollegium Nowogrodzkie, jest jego książka w druku, *Historia Sapiehana in 4to, Vilnae* 1724. Mikołaj z Elżbiety Włochowiczowny ma potomstwo. Piotr w Żmudzi 1648.

Mitarnowski herbu Prus 2do. O tych ani Paproeki, ani Okolski nie pisał; w księztwie Litewskim znajdują się. Józef Mitarnowski kapitan w wojsku Litewskim, deputat na trybunał Litewski z powiatu Starodubowskiego 1731.

Mitian, w powiecie Wilkomierskim. Stefan Mitian podpisał elekeją Jana III.

Mitkiewicz. Różne domy Mitkiewiczów przydomki sobie przypisują w Litwie. Filon Mitkiewicz z Mińskiego wo-

jewództwa poseł na sejm 1629. ztamtąd deputat na trybunał fiskalny Wileński. *Constit. fol. 16.* Józef w Żmudzi 1621. Jerzy w Mozyrskim 1648. N. Mitkiewiczówna, była za Jerzym Bilewiczem starostą generalnym Żmudzkiego księstwa. *Kojat. in MS.*

Mizgier, w Słonimskim i Nowogrodzkim. N. Mizgier podczasy Wołkowiski.

Mlącki herbu Prus 3tio, w ziemi Czerskiej. Scibor z Młacza podsędek ziemski Czerski, 1525. podpisał dekret przeciwko heretykom u *Łubiensk. in Episc. Płoc.* Waleryana słaui mężtwo *Paprocki.*

Mleczeko herbu Doliwa, w księstwie Litewskim i Żmudzkiem, i w Krakowskim województwie. Z tych trzech braci było rodzonych, Jan, Mikołaj i Jerzy, Jędrzej, zaś tych stryjeczny. Jan Mleczeko najprzód pisarz ziemski Żmudzki, *Constit. 1613. fol. 47.* potem sędzia ziemski 1616. komisarz z sejmu do rozgraniczenia księstwa Żmudzkiego od Prus i od Kurlandyi, *Constit. fol. 48.* 1626. poseł na sejm, ztamtąd deputat na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol. 6.*; syn jego, Wiktor Konstantyn podsędek ziemski Żmudzki r. 1648. w roku 1661. już sędzia ziemski, regimentarz wojska Żmudzkiego podczas rozruchów Szwedzkich r. 1656. w roku 1670. starosta Żmudzki. *Constit. fol. 10.* i 1676. *fol. 32.* Córka jego Konstancya, Jana Władysława Brzostowskiego referendarza Litewskiego herbu Strzemię małżonka, druga Zygmunta Rajeckiego. Mikołaj, brat Jana sędziego, podkomorzy Orszański, poseł na sejm 1631. *Constit. fol. 16.* Jerzy, drugi brat Jana, pisarz ziemski Upitski, z sejmu 1613. komissarz do granic od Kurlandyi, *Constit. fol. 50.* syn jego Jan Kazimierz podsędek i poseł Upitski 1648. Jędrzej brat ich stryjeczny, sędzia ziemski Upitski. *Constit. 1613. f. 49.* N. Mleczeko sędzia ziemski Wilkomierski, miał za sobą Katarzynę, córkę Macieja Ogińskiego cywuna Wileńskiego, *Geneal. Ogińsk.* Albrycht Konstanty podstarości Żmudzki r. 1674. Mieczysław z Szkopów Mleczeko, trucezaszy królewski 1632. Piotr Mleczeko w Krakowskim 1705. Jerzy Mleczeko w zakonie naszym, jest w druku jego panegiryk. *Radii sepulchrales, in fun. Demetr. Wiśniowiecki Castell. Cracov. in fol. Cracov.* 1682. jest i *Kazanie w druku*, umarł 1720. w Kaliszu. Siostra rodzona starosty Żmudzkiego, najprzód żyła z Sumorokiem stolnikiem Kowieńskim, potem z Hieronimem Oziębłowskim.

Mleczeko herbu Korczak, w Podlaskim województwie. Grzymisław Mleczeko starosta Kobryński. Wojciech pod-

komorzy Drohicki z sejmu 1616. komissarz do rozgraniczenia województw, *Constit. fol. 29.* posłował na sejm 1621. *Constit. fol. 18.* Bolesław starosta Mielnicki 1638. *Constit. fol. 25.* Wojciech Emeryk, najprzód starosta Mielnicki 1661. i deputat z sejmu na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol. 3.* potem wojewoda Podlaski 1670. miał za sobą Emericyanę Stadnicką, pozostałą wdowę po Jędrzeju Ostrogu, ale z nią *sterilis*. Stanisław łowczy Mielnicki 1674. Izabella Mleczkowna podkomorzanka Drohicka, żona Krzysztofa Szujskiego podstolego Brześciańskiego, na którą spadła successya po wojewodzie Podlaskim bezdzietnie zeszyłam.

Mleczkowski, w województwie Mazowieckiem. Marcin Mleczkowski r. 1648. w ziemi Liwskiej. Jan Mleczyński sędzia kapturowy Liwski 1632.

Mlicki herbu Dołęga, de Mlice w Płockiem województwie, Goliasz z Mlic 1452. *Statut. Mazowiecki fol. 94.* Anna Mlicka zakonnica sądecka 1701. Zofią Mlecką wspomina *Starowol. w życiu Kadłubka*, że w r. 1630. za przyczyną tego męża bożego, cudownie od wielkiej choroby była uwolniona. Jan kanonik Gnieźnieński wiceprezydent trybunału koronnego 1738.

Familia Mlickich dawno w Prusiech osiadła a osobliwie w księstwie Warmińskiem, gdzie ich dawniej zwano *Melita*. — Brat Jana kanonika Gnieźnieńskiego (jak wyżej) miał wieś pod Lublinem. — W r. 1788. Kajetan Mlicki kasztelan Raciążki. — Zygmunt Mlicki z Warmji, pułkownik w wojsku koronnem, z *Hatyńskiej* spłodził dwie córki i synów ośmiu: Józefa majora w wojsku Polskiem: — Antoniego i Jana ci w wojsku Austryackiem: — Zygmunta i Achaeego także officerów w wojsku Polskiem — Karola ten w wojsku Pruskiem i Bernarda Alojzego, ten stan duchowny sobie obrał. — Brat Zygmunta pułkownika Ludwik, z *Knobelsdorfsowny* spłodził synów dwóch; Wojciecha, ten żold w wojsku Polskiem prowadząc młodo zszedł ze świata, drugiego Jana dziedzica na *Marczanach*, ten z *Rybczyńską* bezdzietny. — Siostra ich Konstancya za Wilkańcem. — *Krasicki*.

Mlaskowski herbu Leliwa. Miaskowski podobnoby być miało.

Młochowski herbu Belina, w Mazowieckiem województwie. Młoczowski Piotr 1648.

W roku 1788. Paweł Młochowski komornik ziemski Czerski. — *Krasicki*.

Młocki herbu Prawdzie, w księstwie Litewskiem i w Polsce. Jędrzej Młocki starosta Chelmicki, pierwszy z tym herbem w Litwie osiadł, sławny rycerz i pułkownik w Moskwie i Inflanciech. Pod Kircholmem w r. 1605. regimentował prawem skrzydłem. Na instancją Karola Chodkiewicza

hetmana w roku 1607. na sejmie dano mu, w nagrodę zasług jego sumę ósmtysięcy, *Constit. fol. 5.* na dobrach Emet. *Piasecki w swojej historii pod rokiem 1605.* i 1608. liczy go między najniższymi pułkownikami. Fundował Bernardynów w Orszy, miał za sobą Krystynę Massalską, siostrę wojewody Mińskiego Alexandra, wdowę po Lwie Rurczu wojewodzie Derpskim, i po Janie Zienowiczu kasztelanu Smoleńskim, z której córka Anna, z Hieronimem Kryszpinem Kirszenszteinem podskarbin Litewskim, starostą Pojurskim, dożywotnie zmówiona: synowie zaś dwaj. Jan Karol starosta Piński, posłował na sejm 1661. Jędrzej Kazimierz, którego żona Brzozowska wojewodzanka Brzeska Litewska. Kasper Młocki dziekan Płocki, w ciężkiej niemocy oddawszy się S. Stanisławowi Kostce, raz w Rzymie, drugi raz w Neapolu, szczęśliwie z niej wyszedł. Jakób Societ. Jesu umarł w Rydze r. 1611. ósm lat w tym zakonie przepędziwszy, w ostatniej chorobie leżącemu pokazała się Najśw. Matka, do której szczególnie w życiu swoim był nabożny, i o zejściu jego z świata upewniła go, na wozie ją tryumfalnym widział, na którym dusze do nieba wprowadzała. *P. Nadasi.* Był to stryj jego wzwyż wspomniony Jędrzej. Są i w Bełzkiem. Młocki Jędrzej r. 1648. N. miał za sobą Katarzynę Lipską chorążankę Horodelską, z której syn Rafał, i córka Barbara *1mo voto* Michała Nartowskiego, *2do voto* Franciszka Starczewskiego, małżonka. N. była za Bieniedzkim herbu Korab. Jadwiga za Stefanem Komorowskim herbu Korczak, Anna za Dominikiem Krasińskim kasztelanem Ciechanowskim. Są i w Ciechanowskiej i Zakroczymskiej ziemi, Stanisław Młocki stolnik Ciechanowski 1632. Stanisław pisarz ziemski Ciechanowski 1648. Paweł sędzia ziemski Ciechanowski, poseł na sejm 1666. Paweł stolnik Zakroczymski. *Constit. 1703. fol. 15.* Stanisław wojski Zakroczymski 1697. Michał starosta Zakroczymski, deputat na trybunał koronny 1723. N. Młocka Mikołaja Dyakowskiego małżonka. Wojciech podczaszy Płocki, miał za sobą Wessłownę kasztelanę Ciechanowską.

W r. 1778. Szymon Młocki archidyakon Dobrzyński. — Franciszek chorąży Czerniechowski pojął *Młockę*. Młocki (Michał, jak wyżej) starosta Zakroczymski z *Soboleuskiej* zostawił syna N. starostę Zakroczymskiego, i córkę za Młockim chorążym Czerniechowskim. — W r. 1788. Franciszek stolnik Warszawski. — Są Młocky także w województwie Wolyńskim z tych bracia Franciszek kasztelan Wolyński. — Szymon biskup Włodzimierski. — *Krasicki.*

Młocki herbu Prus 3tio, w Czerskiej ziemi. Ludwik Młocki poseł ziemi Rożańskiej, Wojciech, Jerzy sędzia Smoleński w ziemi Czerskiej 1674.

Młodawski herbu Murdelio, patrz pod tym herbem; inni ich piszą Włodawski.

Młodecki herbu Pólkoziec, w Sandomierskiem województwie. N. Młodecki miał za sobą Młodziejowską siostrę podskarbiego Nadwornego. Mikołaj podstarości Przemyski 1550. *Orichov. in resignat.* Jerzy kustosz Sedomierski kanonik Warszawski 1615. Stanisław brat jego, którego syn Jerzy w zakonie naszym pobożne życie zamknął 1627. pewną sumnę collegio Ś. Piotra w Krakowie zapisawszy. Anna Jana Starskiego herbu Abdank, burgrabiego i sędziego grodzkiego Krakowskiego 1641. N. Dominika Chojnackiego, małżonki. Maciej z Młodęcina Młodecki 1674. Michał kanonik Kamieniecki, deputat na trybunał koronny 1695. N. miał za sobą Jarzyniankę podezaszankę koronną.

W r. 1760. N. Młodecki kanonik Lwowski infułat Kłodzki. —

W r. 1788. Stanisław w pisarz ziemski Sandomierski. — *Krasicki.*

Młodkowski herbu Leliwa, w Sandomierskiem województwie. Stanisław Młodkowski w zakonie naszym, rządził collegium Ostrogskie, umarł w Krakowie u Ś. Macieja 1711.

Młodnicki herbu Korwin, w Radomskim powiecie. Jacek Młodnicki proboszcz Tarłowski, i Stanisław 1648.

Młodyński herbu Lubicz, w Zakrzeńskim. *Okolski* w indexie położył Młodziński.

Młodzianowski herbu Dąbrowa, w Ciechanowskiej ziemi, w Sandomierskiem i w księztwie Litewskim. Jakób syn Domarata z Karniowa, jeden ze czterech braci, pierwszy Młodzianowskim nazwany, jako się mówiło pod Kostkami. Wojciech Młodzianowski, i synowiec jego Stefan, pierwsi w Litwie osiedli. Wojciech spłodził tych synów: Jana, który do zakonu Societ. Jesu wstąpiwszy, po wysłuchanej w Rzymie teologii, gdy się do Polski, z wielkiem zaleceniem dowcipu, wraca, bieg życia w drodze skończył: Alexandra stolnika Mozyrskiego w powiecie Grodzieńskim dziedziczył, człowiek w nauce i ludzkości zacny, syn jego N. na dworze Sapiehy wojewody Połockiego: Felicjana, i Jędrzeja Societ. Jesu, są w druku jego książki. 1. *Suppetiae militares ex Divis Poloniae tutelaribus et Sanctis militibus, seu elogia Patronorum Regni et Sanctorum militum* 1671. in 4to. 2do. *Domestica Ducatus Samogitiae ornamenta* 1668. in fol. Stefan synowiec Wojciecha o którym wyżej, zostawił syna Jana. W Ciechanowskiej ziemi ci kwitnęli: N. którego żona Podoska sędzianka Ciechanowska: Maciej, Dominik, Tomasz, Piotr, Jan 1632. Jan starosta Janowski 1648. Jan pisarz ziemski Płocki 1704. Tomasz zakon nasz objaśnił i głęboką nauką, i świętobliwością życia. Nauki jego dowodem są,

księgi od niego wydane. 1mo. *Praelectiones Theologicae de Deo, quibus accessit Tractatus de Trinitate. Gedani in fol. 1666. Typ. Forsteri.* 2do. *Praelectiones Theologicae de Jure et Justitia. Leopoli in fol. 1667.* 3tio. *Praelectiones Theologicae de Peccatis et Gratia; Cracov. typ. Schedel 1671. in fol.* 4to. *De Angelis et Actibus Humanis 1667. in fol.* 5to. *De Paenitentiae Virtute et Sacramento, Cracov. in fol. 1670.* 6to. *Praelectiones Metaphysicae et Logicae, Gedani in fol. 1671.* 7mo. *Praelectiones Philosophicae in 8. lib. Physicor. Lesnae 1671. in fol.* 8vo. *Liturgia seu modi devote celebrandi Missam, in 4to Cracov. typ. Gorecki 1676. et Posnan. 1682. in 8vo.* 9no. *Kazanie i homilie na Niedziele doroczne i Święta uroczyste, cztery tomy, in fol. w Poznaniu 1681.* 10mo. *Akty przygotowania się na dobrą śmierć, w Poznaniu 1700. in 12mo. 3tia edit. w Krakowie 1685. in 8vo. typ. Schedel.* 11mo. *Akty nabożne z ksiąg duchownych Łacińskich zebrane, w Kaliszu 1706. 1ma edit. 12mo. Rozmyślenia albo Medytacye na dni wszystkie całego Roku, in 4to, Lublin.* 13tio. *Medytacye na przedniejsze dni i Święta roku, in 4to.* 14to. *Recollectiones ad Methodum S. Ignatii, Posnan. in 4to 1677. i 1682. in 8vo.* Tamże jest *Supplementum Recollectionum.* Świętobliwości jego, też same księgi popierają, ponieważ nic takiego nie pisał, czego by sam wprzód nie praktykował. Po skończonej filozofji dla naszych w Kaliszu, missyą sobie Perską uprosił, pod której czas Jerozolimę i miejsca święte nawiedził, i z nabożeństwem uczył, znać to w jego kazaniach drukowanych, jak wielkim affektem. Ztamtąd w kilka lat powróciwszy, teologiczną katedrę, nauką, kaznodziejską ambonę znaczną żarliwością i dusz pozyskaniem wslawił, w Poznaniu, w Lublinie, w Krakowie u Ś. Barbary mówiąc do naciśnionego auditora, tyle w nich apostolskim duchem sprawiał, że się po kazaniu jego, niesworni ładajakiego życia z łzami wyrzekali. Przy konfessyonałach, i oprócz nich, uwikłane sumienia szczęśliwie uspokajał. Pańskie go sobie dwory ledwo nie wydzierały. Rektorem w Poznaniu będąc, ojcowską miłością i wyborną roztropnością, to miejsce rządził. Tam jednemu skrytości sumienia jego, tak wynurzył i pokazał, że się słuchający zadziwiwszy, przyznać musiał, że to chyba mógł wiedzieć z objawienia Boskiego. Prorockim też duchem niektóre rzeczy opowiedział, i tak się stały. Do bezkrewnej ofiary z długim przygotowaniem się, i dziękczynieniem, przystępował. Ustawicznie prawie koronkę w ręku trzymając, aktami strzelistemi do Boga się wzbijał. Do narodzonego Chrystusa osobliwsze czuł w sobie nabożeństwo, ztąd

śpiewając niektóre pieśni o tej tajemnicy, we łzy się rozpląwał. Na poniżenie swoje, i na uczczenie twarzy Jezusowej, przy męce jego od Żydostwa zeplwanej, ledwie kilka razy na rok twarz zwykł był umywać. Ubóstwa zakonnego tak przestrzegał, że już w sędziwym wieku i zasłużonym będąc, gdy chłopięciu obrazek miał dać, wprzód u starszego o pozwolenie na to prosił. Czystości sumienia żadnym grzechem szpetnym niezmazanego. Umartwienia wymyślne na ciało swoje wynajdując, trapił go bez litości, luboć i P. Bóg na niego ciężkie nieraz stosy przepuszczał, które on wesoło z rąk jego przyjmował. W konwersacyi dziwnie miły, ztąd ubiegało się cożywo do niego, i nie bez pożytku, bo niektórych Panów znacznych, z heretyckich błędów na drogę prawdy naprowadził. Dusze w Czyscu zostające, często od niego ratunku prosiły. Po skończonym viceprowincyała w Polsce urzędzie, uprosił go sobie do dworu Jan Małachowski biskup Krakowski, gdzie półtora lata zabawiwszy, w Olbromie ciężkimi kamienia bolami ściśniony, pełen zasług zasnął w Panu 1686. 9. Października. Dowiedziawszy się biskup, o śmiertelnej jego chorobie, przypadł był z Jangrotu do Olbroma, do OO. Kanoników regularnych, u których chory leżał, i tam od niego nauki duchownej prosił, rzekł mu te słowa: *Statutum hominibus semel mori, et post hoc iudicium*. Król Jan III. po jego śmierci powiedział; *Wielką stratę Zakon Societatis ma w tym człowieku*. Ciało jego z Olbroma do Krakowa sprowadzone, przez lat dwadzieścia i dwa nieskażone, prócz twarzy, leżało, dopiero, w roku 1708. rozsypało się. *Histor. Colleg. Cracov. N.* Młodzianowska kasztelanka Lubaczowska była za Tarłem Franciszkiem, starostą Wieluńskim, ojciec jej zdami się miał za sobą Czyżowską. Elżbieta za Pawłem Kuklińskim podstolim Mielnickim.

W roku 1778. Stanisław Młodzianowski podstoli i sędzia Ciechanowski. — Alexander komornik graniczny tejże ziemi. — *Krasicki*.

Młodziejowski herbu Korab, w Poznańskim województwie. Z tych Chryzostom Młodziejowski dóbr Młodziejowie w Pyzdrowskim powiecie leżących, także na Taczalach i Szczytnicach dziedzic, spłodził dwie córki, Krystynę Jana Otuskiego małżonkę, z której córka Katarzyna, najprzód żyła z Jędrzejem Gliszczyńskim, po nim z Stefanem Szyszyńskim. Druga siostra Krystyny Zofia wydana za Jana Radeckiego, z którym miała te dzieci: Wojciecha, Stanisława, Franciszka, Piotra, Dorotę Mikołaja Cieleckiego małżonkę, Barbarę, Helenę i Marcyannę. Synów tegoż Chryzostoma było siedmiu, Wojciech, Marcin, Sylwester, Jędrzej, Chryzostom

bezpotomnie zesłi. Jan z Barbary Jabłkowskiej miał syna Jacka, Łukasz zaś siódmy syn, spłodził córki dwie, Annę Janowi Turskiemu, Felicyanę Chryzostomowi Moszczyńskiemu zaślubione, i synów czterech, *1mo* Franciszka, którego z Maryanny Skrzetuskiej potomstwo, Łukasz zakonne sobie życie obrał, Stanisław, najprzód żył z Barszczewską, po niej z Maxyńską ale *sterilis*, Katarzyna Stefana Bojanowskiego żona, Urszula zakonnica, *2do* Kaspra, ten pierwiej ślubował Giertrudzie Cyronownie, a potem Witowskiej, z tej dzieci jego: Bazyl w zakonie Karmelitańskim umarł w Gdańsku kaznodzieją, Józef, i córka Agnieszka Franciszka Kurczewskiego małżonka, z którym zostawiła to potomstwo, Józefa i Kaspra bezpotomnych, Maryannę Piotrowską, Ludgardę zakonnicę Ołobocką, Ludwikę Katarzynę za Antonim Miruckim. *3tio* Wilbrorda, dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Jadwigą Żydowską herbu Doliwa, z tej był Stanisław, tego zaś syn Jędrzej w zakonie naszym, ten w Graboszewskim kościele, dwa ołtarze wystawił, Ś. Antoniemu i Ś. Rostce, drugi raz z Strzałkowską herbu Godziemba, z tej córki Maryanna i Teresa, i syn Melchior, od którego z Anny Szyrzyńskiej został się syn Maciej, który wszedł w kontrakty małżeńskie z Anną Głuchowską. *4to* Stanisława, ten z Katarzyny Dobrzewskiej zrodził syna Jędrzeja, którego dwie żony były: Teofila Konarska i Wilczyńska, z tych córki Barbara poszła za Piotra Konarzewskiego, Urszula za Piotra Bardskiego, Zofia, Katarzyna, i syn Teodor. Wilbrord niewiem czy nie rodzony brat Chryzostoma na początku położonego, którego córki Maryanna i Magdalena wydana za Piotra Kłonowskiego, i synów dwóch: Malcher *sterilis*, i Sebastyan, który z Zofią Dobrosławską zostawił czterech synów, Jędrzeja z Anną Bzowską bezdzietnego, Stanisława i ten *sterilis*, Wojciechowi zaś Anna Sobieściańska, powiła syna Swentosława, ale *sterilem*, Katarzynę córkę wydaną za Stanisława Smarżewskiego, z której spłodzeni, Jan kanonik Poznański, Kasper Soc. Jesu, i Swentosław Smarżewscy: Teresę za Stanisława Drachowskiego, Zofią *1mo voto* za Ossowskiego, *2do* za Wojciecha Rokowskiego, z którym córka Zofia poszła za Stanisława Jaskoleckiego. Jan czwarty syn Sebastjana z Dobrosławskiej, Agnieszka Gorazdowska powiła mu syna Jana, ten z Zofji Gostkowskiej, pierwszej swojej żony spłodził trzech synów, Jędrzeja i Piotra bezdzietnych, i Franciszka, tego syn Jan żyje w małżeństwie z Wolską; siostra Jana Anna dożywotnie ślubowała Władysławowi Miedźwiedzkiemu: z drugiej żony Krystyny Skoroszewskiej spłodził Rozalią córkę i Barbarę Janowi Rembowskiemu doży-

wotnie zręczoną, od której syn Stanisław, umarł bezpotomny, i syna Stanisława, ten kresu życiu swego dopędził w roku 1743. zostawiwszy z Maryanny Dominikowskiej, siostry Stanisława, pięciu synów: Fabiana, Macieja, Bernarda, Jędrzeja i Antoniego. Grób domu tego w Graboszewie.

Andrzej Stanisław Młodziejowski biskup Poznański, kanclerz wielki koronny, minister biegły i uczony, umarł roku 1780. brat jego N. surrogator Poznański — drugi brat N. kasztelan Nakielski, i siostra N. za Humnickim. — *Krasicki*.

Młodziejowski herbu *Ślepowron*, w Sandomierskiem województwie. Piotr z Młodziejowie wojski Sandomierski 1340. Stanisław kasztelan Radomski r. 1505. *Przytusk. w Statut. fol. 29.* Mikołaj Młodziejowski miał za sobą Zaborską herbu Rawicz, siostrę opata Pokrzywnickiego, który umarł nominatem na biskupstwo Przemyskie, zostawił z nią dwóch synów, i córkę jedną Stefanowską. Z tych Jan był opatem Pokrzywnickim, nominatem według *Paproc.* na biskupstwo Chełmskie, ale nim mu z Rzymu ekspedycja przyszła, przeniósł się na wieczność 1576. pochowany w Sandomierzu w kościele Panny Maryi z nagrobkiem *Vir doctrina et moribus insignis.* Jacek, brat Jana opata, podskarbi nadworny koronny, starosta Krzczowski i Piasecki, zasłużony ojczyźnie, złączył się był dożywotnie z Wielicką sędzianką Sandomierską herbu Junosza: z niej syn Jacek chorąży Liwski, poseł 1632. na konwokacyą, a w roku 1647. komissarz do rewizyi ksiąg Liwskich. *Constit. fol. 33.* Siostra opata i podskarbiego była za Młodeckim. Olbrycht pojął Szyszkowską synowicę biskupa Krakowskiego. *Baran.* Jacek kanonik Inflantski, Razimierz Sebastyan, Jan 1648. Jerzy Alexander i Krzysztof 1599. Jędrzej w zakonie naszym rządził kolegium Krosieńskie, umarł w Krakowskim nowicyacie w roku 1727. Barbara Piotra Konarzewskiego herbu Poraj małżonka.

Młozewski herbu *Nowina*, w Krakowskiem województwie. Jan z Młozewa Młozewski roku 1567. *Constit. fol. 147.* Stanisław podsędek Krakowski r. 1584. *Paproc. Stem. fol. 697.* trzy córki zostawił, jedna z nich Zofia z Stanisławem Czarnockim w Klimuntowie; druga z Janem Palczewskim w Stanisławni, trzecia z Pisarskim, dożywotnie zmówione. Synów zaś dwóch; Mikołaj który się ożenił z Ligęzianką, z tą tylko córkę spłodził Pieniążkową podczaszycową Krakowską. Jan z Razimirską z Bibersztejna zostawił potomstwo synów i córki. *Baranow.*

W r. 1778. N. Młozewski skarbnik Piotrkowski. — *Krasicki*.

Młozewski, w Wołyńskiem województwie. Wojciech Młozewski r. 1632. Jerzy w Podolskiem, Alfons i Zygmunt w Pińskiem.

Młyniecki. Szymon Wojciech Młyniecki kanonik i officyał Wileński 1673.

Młynkowski herbu Abdank. Dom starodawny w Wielkiej-Polszcze i rozrodzony.

Mnichowski herbu Lis, w Sandomierskiem województwie, czyli raczej Michowski, Jakób Michowski dwudziesty trzeci opat Jędrzejowski z tego domu r. 1496. który wiele dobrego tamtemu klasztorowi uczyniwszy, nawet dobra swoje ojczyste wieczną darowizną zapisawszy, za Zygmunta I. Króla zdawszy opactwo Stanisławowi Potockiemu herbu Pilawa, został suffraganem Wileńskim. *Starowol. w życiu Kadłubka.* Wojciech Mnichowski wojski Lidzki, miał za sobą Dorotę Krasińską sędziankę ziemską Ciechanowską, Katarzyna z murowanego Mniszkowa herbu Lubicz Mnichowska, matka Franciszka Krasińskiego biskupa Krakowskiego. *Paprock. fol. 314.* Anna Stanisława Krasińskiego wojewody Płockiego małżonka, Zofia z Brzezin Mnichowska osobliwsza Dobrodzika *Domus Profess. Cracov.* 1583.

Aniela Mnichowska najprzód Suchodolskiego, potem Lubomirskiego wojewody Sandomierskiego, nakoniec Tomasza Zamojskiego wojewody Lubelskiego i ordynata małżonka. —

Mnichowski herbu Ślepowron, w ziemi Sochaczewskiej. N. Mnichowska dziedziczka na Broniewicach była za Mikołajem Broniewskim herbu Leliwa. Franciszek w kościele Płońskim zabity. Wojciech kasztelan Zawichoski, *Bielski fol. 394.* ale to podobno Lis.

Mniewski herbu Jastrzębiec, w Mazowieckiem województwie.

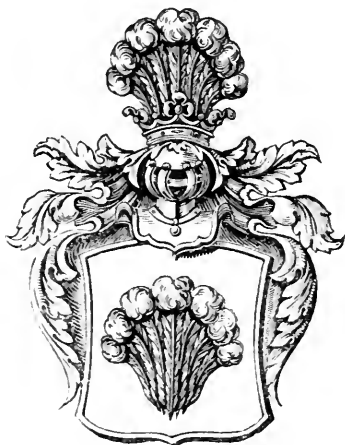
Mniewski herbu Odrowąż, w Sieradzkiem województwie.

Mniewski herbu Ogończyk, w Łęczyckiem województwie. Jan za Kazimierza Wielkiego czasów, mężny kawaler. Paweł Mniewski za Władysława Polskiego i Węgierskiego Króla, w zasługach i swoich, i brata swego Jakóba, który w okazyi z Turkami poległ, wziął nagrodę niektóre dobra. Mikołaj wnuk Pawła, mąż rycerski, z Doroty z Tarnowa Tarnowskiej, tylko jednego miał syna Jędrzeja. Tego wnukowie, Jan najprzód cześnik i sędzia grodzki Łęczycki, potem podsędek ziemski r. 1648. podpisał *pacta conventa*, z sejmu do korektury praw koronnych destynowany, bywał posłem na sejmy i deputatem na trybunały. Jan kasztelan Konarski w Łęczyckiem r. 1676. *Constit. fol. 9.* N. kasztelanka Konarska, była za Markiem Bardzińskim pisarzem grodzkim Przedeckim, druga za Pawłem Gembickim kasztelanem Łęczyckim. Jędrzej brat rodzony Jana cześnika Łęczyckiego,

w Węgrzech i Niemczech przepolerowawszy się w rycerskich dziełach, w ojczyźnie potem na sławę imienia swego robił. Waleryan ich stryjeczny, i ten w obozie wielką część życia swego przepędził, którego synowie, Jan i Maciej, ludzie także wojenni. Stanisław brat rodzony Waleryana, śmierci, za ojczyznę długo w różnych okazjach Moskiewskich i Inflantskich szukając, w domu ją znalazł, jako jego nagrobek świadczy u *Starowol. in Monum. f. 764. N.* kasztelan Brzeziński 1661. *Constit. fol. 63.* Ludwik z Mniewa, Stefan i Paweł w Łęczyckiem 1674.

W roku 1778. Józef Mniewski podstoli Przedecki. — Andrzej skarbnik Radziejowski. — Franciszek podstaroście Przedecki. — *Krasicki.*

MNISZECH

HERB.

Powinno być siedm piór strusich czarnych w polu czerwonym, jak pawi ogoń rozciągnionych, na helmie nad koroną w bogate kamienie przystrojona, także i tyleż piór strusich; to *Okol. tom. 1. fol. 532. Paprocki w Gniazdzie tom. 1. fol. 1215. i o herb. fol. 580.* ale ten pole herbu tego chce mieć białe. *Bielski fol. 598.* Wszyscy się na to zgadzają, że ten klejnot do Polski z Czech przyniesiony za Zygmunta I. Króla Polskiego, od Mikołaja Mniszcha z Wielkich Kończyce, który widząc jawną niechęć na siebie Ferdynanda Króla Czeskiego, do Polski się udał, gdzie od Króla Zygmunta mile przyjęty, gdy sobie w tych krajach zasmakował, lubo mu już Ferdynand Król przejednany od Zygmunta, wielkie fawory obiecywał; niechciał się do swojej ojczyzny wrócić, ale wyprzedawszy się w Czechach, w tej koronie osiadł, pojawiający Kamieniecką herbu Pilawa, wojewodżankę Ruską, jako chce *Bielski*: raczej miał mówić kasztelanek Sanocką, siostrę rodzoną Maciejowskiej, która urodziła

Bernarda Maciejowskiego kardynała. Król Zygmunt widząc dzielność Mikołaja, podkomorzym go koronnym uczynił, starostwa Łuckie i Sokalskie konferował, z którymi tytułami dobrze się tej ojczyźnie zasłużywszy, życie skończył w roku 1553. na zamku Krakowskim pochowany. W Czechach zaś według *Okolskiego* świadectwa, ten herb starożytny: bo najprzód jednym się tylko piórem strusim przodkowie domu tego pieczętowali, lecz, gdy Wandalin Mniszech, przez siedm lat w wojsku Karola Wielkiego Cesarza hetmanił; jak wielkiem mężstwem, tak niemniejszym szczęściem we wszystkich za tego zwyciężczy okazjach, na pamiątkę siedmiu lat, tym kształtem ułożone siedm piór strusich w herbie odebrał, nadto hrabią go na Kończycy i Ossowicy uczynił; są te Wielkie Kończyce nie daleko Frystatu. *Bielski* *). Jakoż, że niektóre domy w Niemczech i w Brytannji piór strusich w herbie zażywają, dowodzi *Petrasancta cap. 58.* a Karol Król Węgierski w roku 1342. w herbie swoim kładł całego strusia. *Turow. Chron. Hung. p. 2. fol. 99.* Kwitnął potem za Ottona III. Cesarza, Waleryan Mniszech, wojsk cesarskich wódz odważny, który gdy w okazji mężnie sam stawa, i drugich przywodzi, tamże poległ, synów jego w opiekę swoją Otto przyjął, i nadane domowi temu dawne łaski, nowym przywilejem utwierdził. Mikołaj tedy podkomorzy koronny, od tych przodków idący, z Kamienieckiej spłodził dwie córki: Elżbietę Stadnicką, i Barbarę, najprzód Łukasza Nagorskiego starosty Garwolińskiego, potem Jana Firleja wojewody Krakowskiego i marszałka wielkiego koronnego, po nim Jana Dulskiego kasztelana Chełmińskiego, a oraz podskarbiego wielkiego koronnego, małżonkę, i synów trzech: Jana, Mikołaja i Jerzego. Z tych Jana starosty Krasnostawskiego i Jasielskiego **) z Jadwigi Firlejowny wojewodzanki Krakowskiej, byli dwaj synowie: Mikołaj starosta Krasnostawski, i Hieronim **), Mikołaj, brat Jana starosty Krasnostawskiego, sam starosta Łukowski †), któremu Zofia Działyńska z Kostczanki urodzona kasztelanka Dobrzyńska, powiła córkę El-

*) Mniszechowie hrabiowie na *Ossowicy* i *Mezerzyccy* z *Łomnicy* w Czechach i Morawie ród sławny i starożytny, są jednej dzielnicy. — *Paprocki, Senat Czeski i Zwierciadło Morawskie.* — *P. W.*

**) Umarł roku 1612. — *P. W.*

***) Według genealogji familijnej, ten Mikołaj był starostą Jasielskim, a Hieronim starostą Krasnostawskim. — *P. W.*

†) Ten Mikołaj był Lwowskim, Oświęcimskim i Osieckim starostą, był w wielkich faworach u Zygmunta Augusta Króla, którego był pierwszym komornikiem, — umarł 1597. roku. — *P. W.*

źbietę, i synów pięciu: Jerzego starostę Łukowskiego, Pawła starostę Łukowskiego, Michała, Krzysztofa, i Jędrzeja najprzód starostę Ostrołęckiego, potem kuchmistrza koronnego, starostę Lwowskiego i Osieckiego 1645. *Andr. Godziszewski Struthio septipennis*, żona jego Salamanka hrabianka de Ortemburg, z której synowie, jeden Michał starosta Osiecki ale *sterilis*, drugi starosta Lwowski, ten z Urszuli Firlejowny kasztelana Kamienieckiego Piotra i Grudzińskiej córki, miał to potomstwo: Piotra *sterilem*, Franciszka *sterilem* *), i córkę Sidonią, która *1mo voto* żyła z Adamem Drzewickim herbu Ciołek podsędkiem Lubelskim, 2do z Kazimierzem Bogatkiem starostą Kiślackim, z tym miała córkę Katarzynę, która wydana za Jabłonowskiego chorążego Trembowolskiego, od tej synowie temi czasy kwitną, Józef zakonu Cystercyeńskiego, Roch i Jędrzej Jabłonowscy.

Jerzy, trzeci syn Mikołaja podkomorzego koronnego, najprzód krajczy koronny, Sanocki i Sokalski starosta, poseł z innemi, od stanów Rzeczypospolitej do powitania Króla Stefana, świeżo na tron Polski obranego, *Constit. fol. 250.* w roku 1576. potem kasztelan Radomski w roku 1586. sto koni wystawić mu ojeczyzna kazała, na obronę swoją pod *interregnum*, *Constit. fol. 416.* na ostatek wojewoda Sandomierski. OO. Dominikanom w Samborze, OO. Bernardynom we Lwowie, siła się przyczynił do erekeji klasztorów. *Bzovius in Propag. f. 101. Vadungus in Annal. Minor. tom. 6. num. 14.* nasze collegium Lwowskie jego także dobroczynność sławi na siebie, kiedy na fabrykę collegji dziesięć tysięcy wyliczył, w roku 1613. życie swoje zakończył. Złączył się był dożywotnie, najprzód z Jadwigą Tarłówną chorążanką Sandomierską, wielkich dóbr dziedziczką, z której potomstwo, córki dwie, Maryna za Dymitra Cara Moskiewskiego, pierwszym związkiem wydana, weselny akt z wielkim się splendorem odprawił, przy obecności Zygmunta III. Króla Polskiego, ślub im dawał Bernard Maciejowski kardynał;

*) Ci synowie Mikołaja z Działyńskiej, byli, Paweł starosta Łukowskim, Michał starostą Dembowski, Krzysztof starostą Sanockim, Jerzy starostą Sokalskim, i Andrzej kuchmistrem w. kor. generalnym Lwowskim, Oświęcimskim, Ostrołęckim, Radziejowskim, Osieckim i Gliniańskim starostą. — Tego Andrzeja żona była Sydonia Urszula, Jana hrabiego *d'Ortenburg*, Barona *de Freinstein* i *de Carlsbach* córka 1606. roku z Karynty z królową Konstancją Rakuzką do Polski przybyła a 1616. roku zaślubiona: z tej był syn jeden Jan, 1677. roku generalny Lwowski i Radzyński starosta, którego potomstwo z Urszuli *Firlejowny* jak tu wyrażone. — *P. W. z papierów familijnych.*

niemniejszym kosztem odprowadzona na stolicę Moskiewską od ojca, który wojskiem swoim, z własnej szkatuły wystawionem, ośmdziesiąt tysięcy Moskwy pod Nowogardem zbil na głowę, według *Petriejusza*, atoli gdy się wkrótce szczęście odmieniło a zbuntowana Moskwa Dymitra tego zabiła, Maryna związki małżeńskie ponowila, z Iwanem Marcinowiczem Zaruckim. *Practor. O. G. l. 2. cap. 2. §. 6.* Wszakże i tu fortuna nie służyła, wraz z nim i z synem swoim zginęła: o jej śmierci pisze *Kobierzycki in histor. Vladilai IV. fol. 471. libro 7.* Druga Urszula, Konstancya księżęcia Wiśniowieckiego wojewody Ruskiego, małżonka, tyleż synów, Jan starosta Sanocki, i Stanisław starosta Sanocki, z sejmu 1611. komissarz do granic od Szląska. *Const. f. 7.* Tenże wojewoda *2do voto* pojął Zofią księżniczkę Hołoweżyńską, z której były trzy córki: Anna, Krystyna i Eufrozyna: synów czterech, Mikołaj, Zygmunt, podobno ten Zygmunt miał za sobą Ossolińską starościeankę Knyszyńską, z której syn Jan, podstoli Żydaczowski. *Geneal. Korniaktow.* Stanisław Bonifacy starosta Lwowski, poseł na sejm 1633. gdzie na niego różne funkcyje ojezyczna włożyła, *Constit. fol. 8. et 14. et 31. i 1635. i 1637. i 1638. fol. 3.* syn jego Michał. Czwarty zaś syn z Hołoweżyńskiej *)

*) Z dokumentów familijnych pokazuje się że Jerzy wojewoda Sandomierski jedną tylko miał żonę *Tarlownę* i z tej miał dwie, lecz pięć miał córek 1o Anna zaślubiona r. 1600. Piotrowi Szyszczowskiemu kasztelanowi Wojnickiemu. 2o. Krystyna Teresa w zakonie Deodicata Karmelitanka bosa. 3o. Urszula 1603. r. w Samborze wydana za ks. Konstantego Korybuta Wiśniowieckiego, wojewodę, generała ziem Ruskich. 4o. Maryna za Dymitrem Carem Moskiewskim pierwszym związkiem (jak wyżej). 5o. Eufrozyna, Hermolaja Jordana z Zakliczyna małżonka: — Synów także pięciu: Jan Stefan starosta Sanocki zmarły 1602. r. wieku swego 22. u Jezuitów we Lwowie złożony *sterilis*, tegoż wdowa Eufrozyna Doczy *de Nagi-Lucse*, Mikołaja Andrzeja gubernatora Koszyckiego i Heleny Asztandi, córka, ponowila związki małżeńskie z Jerzym hr. Drugieth *de Homonna*, sędzią nadwornym Królestwa Węgierskiego (*Index Curiae Regiae*). — Stanisław Bonifacy, generalny Lwowski, Gliniański starosta z sejmu 1611. r. do granic od Szląska komissarz, *Constit. fol. 7.* poseł na sejmie 1633. gdzie na niego różne funkcyje ojezyczna włożyła, o czem, *Constitat.* wyżej w texcie cytowane, wielki Ormianów Lwowski benefaktor, do fundacyi księży Karmelitów Trzewiczkowych Lwowskich, siła się przyłożył; zmarły 1645. roku, równie bezdzietny z żoną swoją Zofią z książąt *Hołoweżyńskich*, wdową po Grzegorzcu na *Białymkowlu Smolanach* i *Rakowie* księżęciu Sanguszkcu Koszyrskim ostatnim, wojewodzie Braclawskim, która wyrzeklszy się sechymy Greekiej, zesła z tego świata 1605. r.,

Franciszek Bernard kasztelan Sądecki, starosta Sanocki, u trzech Królów w wielkich respektach; Zygmunt albowiem III. Król Polski, twarz swoją na złotym okazałym klejnocie darował mu *), Władysław go na kasztelanią Sądecką wyniósł; Jan Kazimierz dostawającego przy sobie szczególnie ukochał; i pewnieby był na wysokim krześle osadził, gdyby była śmierć nie zaszła w roku 1661. Był to Pan z Bogiem złączony, dla tego gdy kosztowny zamek w Laszkach mu pogorzał, i na dwakroćstotysięcy szkody uczynił, on dowiedziawszy się o tem, ani sarknął w tej przygodzie, do Ś. Franciszka, Bernarda, i Jana z Dukli, był szczególnie nabożny. Jest o nim częsta wzmianka w konstytucyach koronnych, jako 1627. komissarz do granie od Śląska, *Constit. fol. 13.* i 1629. *fol. 16.* i 1647. wszędzie czy posługując na sejmy, czy komissyie odprawując, dobra tej ojezyny upatrywał. Chciał go być Rakocy przeciągnąć bogatemi obietnicami i upominkami do siebie, ale kochający dobro pospolite syn, stał na to niewzruszony. Barbara z Zmigroda Stadnicka dwie mu córki powiła, z tych jedna, Urszula Teresa księżciu Konstantemu Wiśniowieckiemu wojewodzie Belzkiemu zaślubiona, wielkich przymiotów Pani, dowcipem i nauką z czytania ksiąg zebraną, skromnością, szczodrocią na ubogich znakomita. Druga Franciszka Barbara, z Bonawenturą Konstantym Belzeckim, stolnikiem Halickim zmówiona, i syn Jerzy.

Jerzy wojewoda Wołyński, starosta Sanocki i Szczyrzecki, w roku 1693. świat pożegnał. Miał za sobą, krom Pacowny podkanclerzanki Litewskiej, Annę Chodkiewiczównę kasztelankę Wileńską, z której córka, Samuelowi księżciu Czartoryskiemu w małżeństwo oddana, druga Stefanowi Le-

w Samborze u Bernardynów pochowana. — Mikołaj starosta Łukowski, są jego w druku 1mo. *Oratio pronuntiata in Regio Navarrae Gymnasio, in 4to. stron. 28. Parisiis 1604. roku.* 2do. *Oratio de recuperanda Suetia ad Sigismundum III. Regem.* — Zygmunt starosta Łukowski, na jednym katafalku z ojcem złożony, mając lat 26. — i Franciszek Bernard (jak wyżej następuje). — Mynie więc *Niesiecki* przeczyna Jerzemu wojewodzie drogą żonę *Zofią Holowczyńską*, kiedy ta była żoną syna jego Stanisława Bonifacego. — *P. W.*

*) Był to najmłodszy syn Jerzego wojewody Sandomierskiego. Medal który otrzymał od Zygmunta III. w tem miał szczególniejszą wartość swoją, iż łańcuch i twarz na drogim kamieniu wyryta, były dziełem ręki królewskiej, i że do daru przylączył ten monarcha pismo: „Szczę waszej miłości dar ten mej roboty, abyście w nim mieli dowód przychylności mojej dla was, a potomki wasze pamięć zacnego przodka swego.“ — *P. W.*

szczyńskiemu wojewodzie Kaliskiemu; i synów dwóch^{*)}), Franciszek Alexander, jest jego oracya w druku roku 1683. o Ś. Korsynie. *Coelestis Carmeli adamas D. Andreas Corsinus*, przypisana Mikołajowi Stefanowi Pacowi biskupowi Wileńskiemu; gdzie go swoim wujem zowie, atoli młodo wielkie o sobie nadzieje, śmiercią pomieścił. Drugi syn Józef.

Józef marszałek wielki koronny, Sanocki, Jaworowski, Rohatyński starosta, a przedtem, najprzód marszałek nadworny Litewski, generał artyleryi, potem marszałek wielki Litewski, z tej przyjął łaskę wielką koronną^{**}), wkroczył w kontrakty małżeńskie *1mo voto* z Eleonorą Ogińską miecznikówną Litewską: Pani to była wielkiego rozsądku, i z nią zostawił dwie córki, jedna z nich Teresa pierwszym związkiem Stadnicka, wojewodzicowa Wolyńska, drugim Lubomierska wojewodzina Czerniechowska. Druga Anna zakonnica Ś. Benedykta w Jarosławiu. *2do voto* z Konstancją Tarłówną wojewodzanką Lubelską, z tej były dwie córki, jedna Elżbieta Karolowi Wielopolskiemu koniuszemu koronnemu staroście Krakowskiemu, druga Ludowika Józefowi Potockiemu wojewodzie Rijowskiemu hetmanowi wielkiemu koronnemu, zaślubione; tyleż synów, to jest, Jerzy August Wandalin (bo się tak wszyscy piszą) Mniszech, najprzód łowczy koronny, a temi czasy, gdy to piszę, podkomorzy Litewski, starosta Sanocki, posłował na konwokacyą 1733. i innych czasów; wszedł w kontrakty małżeńskie z Szembekówną, kanclerzanką koronną, drugi Jan Karol łowczy koronny, starosta Jaworowski. Marszałka tego dobroczynność na zakon Ś. Franciszka w Brzostowicy, sławi *Naramow. w Księżce: Aurorae, f. 60.* ojczyzna zaś jego miłość ku sobie, której dobro wielki minister, w wszystkich okkurencyach delikatnie piastuje, majestaty Polskie nienadwerezoną ku sobie wierność, wszystkie ludzkość i przyjemność.

Wyżej już wymieniony Jerzy August *Wandalin* Mniszech starszy syn Józefa kasztelana Krakowskiego, i sam kasztelan Krakowski, Sanocki, Białocerkiewski, Grudziązki, Krzyzewski, Lubaczowski, Ujski, Pilski, Kupiski starosta, z lekka do najpier-

*) Nie dwóch lecz czterech: 1o. Franciszek Rupert Alexander. — 2. Józef, o którym niżej, — 3. Leopold Andrzej z żony swojej Zofji ze *Stawskich*, stolnikowny Halickiej 1698. r. zaślubionej niezostawił potomstwa; ta po jego śmierci poszła za Franciszka Gozdzińskiego kasztelana Sochaczewskiego. — 4o. Jakób Ignacy starosta Krasnostawski, zmarły 1700. roku. — *P. W. dokumentów z Familijnych.*

**) Był także kasztelanem Krakowskim, a w końcu Polskiemu senatowi prezydując umarł r. 1747. u Reformatów w Zamościu po śmierci złożony. — *P. W.*

wszych w kraju urzędów postępował, bo najprzód posłował na sejm pacificationis 1736. r. z województwa Ruskiego ziemi Sannockiej i innych czasów, lowczy w. koronny, dalej podkomorzy w. w. ks. Lit.; później generał Wielkopolski i marszałek nadworny koronny; lecz po śmierci Franciszka Bielińskiego marszałka w. koronnego, gdy widział laskę wielką siostrzeńcowi swemu księciu Stanisławowi Lubomirskiemu strażnikowi w. koronnemu, że oddaną została, sądząc mieć do niej bliższe prawo (ile zasłużony przez lat dwadzieścia kilka minister), urząd swój złożył i nieprędko potem za namową swego krewnego, przyjaciela księcia Rajetana Solyka biskupa Krakowskiego, do przyjęcia kasztelanji Krakowskiej dał się nakłonić. Wielki praw i swobód krajowych, podczas konfederacyi Barskiej obrońca; fundator pańien miłosierdzia i księży missyonarzy w Dukli; umarł tamże 1778. w 63. r. wieku swego, z pierwszą żoną Bihildą *Szembekówną* kanclerzanką w. koronną zmarłą w Górszkowie 1747. w latach 24. bezdzietny. — Druga żona tegoż Marya Amelia Fryderyka z hr. *Brühlów*, córka pierwszego ministra Augusta III. i Anny hrabianki *de Kollowrath*, zmarła w Dukli także 1772. r. mając lat 36. o piękności, talentach i rozumie tej Pani tak w kraju jak i zagranicą słynących, szerzej się doczytać można w autorach o konfederacyi Barskiej piszących, niezostawił z nią tylko jedną córkę. Józefę Amelią, zmówioną z Stanisławem Szczęsnym Potockim wojewodą Ruskim, generałem artylleryi koronnej, zeszlą z tego świata w Petersburgu 1798. r. wieku swego 46.

Jan Karol, syn młodszy Józefa kasztelana Krakowskiego z *Tarlownej*, najprzód poseł na sejm pacificationis z księztwa Mazowieckiego ziemi Warszawskiej 1736. później lowczy w. koronny, nakoniec podkomorzy w. w. ks. Lit. Halicki, Jaworowski, Szczurówiecki, Gołabski, Sielecki, Olchowiecki, Kałuski starosta, generał leitnant kawaleryi Rzeczypospolitej, szef, komendant regimentu konnego pod imieniem królowy chodzącego, pamiętny poselstwem do Turka od Augusta III. i Rzpłtej w latach 1755. i 56. gdzie ścisłejsze wykonanie warunków traktatu Karłowickiego (upomniawszy się o nie) otrzymał, jako też wiele innych korzyści i swobód handlowych kupcom Polskim wyrobił, fundator kościołów farnych w Łapkach i w Wiśniowcu, oraz nowej altaryi w Jaworowie, zmarły w Warszawie 1759. r. życia 43. leży tamże u Reformatów. — Katarzyna z ordynatów *Zamojskich* wojewodzanka Smoleńska, licznych włości Pani, z ostatniej księżniczki Elżbiety Rorybutownej Wiśniowieckiej wojewodzanki Wileńskiej, hetmanownej w. w. ks. Lit. urodzona, znana z dowcipu i nauki, posiadająca rzadką przyjemność w życiu, z patryotyzmu i gorliwości o dobro powszechnie, wielkiego kanclerza Andrzeja Zamojskiego siostra nieodrodna, dwie córki i trzech synów mu powiła, sama zaś dni swoje zakończyła w Warszawie 1771. r., tamże u Kapucynów spoczywa. Elżbieta, córka starsza Jana podkomorzego w. w. ks. Lit., wydana za Jana z Lubrańca Dąbskiego generała adjutanta przy boku królewskim wojewodzica Brzeskiego Kujawskiego, młodo ten świat pożegnała w Toruniu 1767. mając lat 23. Ludwika młodsza z Augustem księżęciem na Bilsku, Rydzynie i Leszynie ordynatem Sulkowskim wojewodą Poznańskim połączona w Gółbiu 1766. zmarła w Warszawie w 1799. r. wieku swego 52. u Reformatów tamże przy ojcu pogrzebiona.

Józef Jan Tadeusz, syn najstarszy Jana podkomorzego w. w. ks. Lit., najprzód rotmistrz chorągwi pancernej wojsk koronnych, później generał regimentu konnego Rzeczypospolitej pod imieniem Królowej będącego, dalej konsyliarz rady nieustającej, potem chorąży w. koronny, Sanocki starosta, nakoniec ochmistrz wielki Królestw Gallicyi i Lodomeryi. Zszedł z tego świata w Bielinach 1797. roku, wieku swego 55. z żony swojej Maryanny *Ossolińskiej* wojewodzanki Wołyńskiej zmarłej we Lwowie 1803. roku, zostawił syna Stanisława szambelana Jego Cesarskiej Mości, sokolnika w. Gallicyjskiego i córkę Julię Teresę za Xawerym hrabią Krasiekiem będącą.

Stanisław Jerzy, syn trzeci tegoż Jana podkomorzego w. w. ks. Lit., za życia rodziców do stanu duchownego był przeznaczony i tytułarną kanonią Przemyskiej kapituły otrzymał; jednak, po śmierci matki, nadzieje wysokich w tym względzie promocyi porzucił, do świeckiej kariery wróciwszy się: po bracie Józefie chorąży w. koronny, rotmistrz znaku pancernego wojsk koronnych i kawaleryi narodowej, prezes komisyi cywilno-wojskowej powiatu Rzemienieckiego, szambelan dworu Polskiego, umarł 1806. roku wieku swego 55.

Michał Jerzy, marszałek w. koronny, Lubelski, Słonimski, Rostocki, Porosiątkowski starosta, rzeczywisty tajny radca Jego Cesarsko Rossyjskiej Mości, syn średni Jana podkomorzego w. w. ks. Lit., autor ksiąg rozmaitych, staranne bardzo w Szwajcaryi przez lat kilka wychowanie wraz z bratem Józefem pod uczytym professorem w Bernie Bertrandum odebrał a z rozlicznych swoich podróży wiele korzyści tak we względzie politycznym jako też naukowym odniósł; wróciwszy do ojczyzny był pułkownikiem regimentu konnego Rzeczypospolitej Królowej Jejmości, potem przez lat kilka komissarzem komisyi skarbowej i komisyi edukacyjnej, później cześnikiem w. koronnym, dalej na sekretarza w. w. ks. Lit. postąpił, niedługo potem wziął laskę mniejszą Litewską, którą wkrótce na wielką koronną zamienił; marszałkowstwo jednak wielkie koronne na sejmie Grodzieńskim 1793. r. złożył, niechcąc do Targowickiej konfederacyi należeć, upadek kraju, do dalszych mu honorów drogę zatamował; po śmierci pierwszej żony swojej Pelagji Teresy *Potockiej* wojewodzanki Kijowskiej, pojął za dyspensą Rzymską siostrę swoją wujeczną Urszulę Maryą ordynatównę Zamojską wojewodzankę Podolską; siostrzenicę rodzoną Króla Stanisława Augusta, która pierwszym związkiem żyła z Wincentym Potockim podkomorzym w. koronnym, lecz to małżeństwo rozeszło się: była to Pani wspaniałego umysłu, niepoślednich talentów, wysokiej edukacyi, wielkiego świata, na dworach monarchicznych konsyderaacyi osobliwej, miłosierna, uczynna, ubogich i poddaństwa matka prawdziwa. Ze pierwsza Osę krowią do Polski wprowadziła, ojezyczna jej wdzięczność zapisać powinna (o czem Jenner w swoim dziele); z tejeż tedy Zamojskiej zmarłej we Lwowie 1813. roku wieku swego 56. córek dwie, Elżbietę Maryą i Paulinę Konstancją, syna zaś jednego Karola Filippa zostawił. Sam zaś w Wiśniowcu dni swoje zakończył 1806. r. wieku swego 58. Elżbieta rozwiodłszy się z Dominikiem księciem Radziwilem, ordynatem Nieświzkim i Olyckim, poszła za Augusta margrabiego de Ville we Francyi; młodszą Paulinę pojął Antoni książę Jabłonowski; Karola żona Eleonora z hrabiów *Cetnerów*,

z którą dwóch spłodził synów jeszcze małoletnich, Jerzego i Andrzeja. — *Z dokumentów familijnych.*

Mniszek herbu Ogończyk. Z tych był w zakonie naszym ks. Stanisław Mniszek, missyonarz niegdy do Persyi, rektor w Barze 1656. Paprocki i Okolski o nich nie pisal.

Mniszek herbu Poraj, w Sieradzkim województwie, a ztamtąd w Przemyskiej ziemi. Paprocki i Okolski o nich milezą: piszą się zaś z Buzenina. Piotr Mniszek i jego syn Piotr i Jędrzej 1632. w ziemi Wieluńskiej. Piotr Paweł pisarz ziemski Przemyski, deputat na trybunał koronny, umarł 1673. fundował OO. Bonifratellów w Przemyśle, u których pogrzebiony leży, wspominają go *Konstytucye* 1667. fol. 14. Zygmunt podstoli Wieluński synowiec pisarza Przemyskiego, zszedł z tego świata 1691. którego dwóch braci rodzonych było. Jan sekretarz królewski w ziemi Wieluńskiej r. 1674. N. Mniszek podczaszy Przemyski, miał za sobą Bielską herbu Jelita. Z tej syn Adam, i kilka córek, z tych jedna za Siemińskim kasztelanikiem Lwowskim.

W końcu wspomniany Adam Mniszek chorąży nadworny, starosta Móstowski z *Potockiej* wojewodzanki Wołyńskiej żadnego nie zostawił potomstwa, z powtórnej żony *Rzeczyckiej* miał syna Stanisława i córkę. — Umarł r. 1785. — Bracia jego stryjeczni: Michał starosta Staszewski miał za sobą *Dzierżkownę* i z niej potomstwo syna i córkę — drugi Jan łowczy Sieradzki z *Sa-lackiej* zostawił syna Franciszka, a z *Tarłowej*, Wojciecha i Onufrego, i córkę Katarzynę. — *Krasicki.*

Mniszewski herbu Grzymała, w Płockiem województwie, piszą się z Mniszewa. Bernard Mniszewski w Podlaskiem 1648. przydomek mają Rsztanowie.

Mniszewski herbu Kościeszka, w Mazowieckiem województwie. Jakóba z Mniszowa kładzie list Ziemowita księcia Mazowieckiego, dany 1400. między innymi familian-tami herbu Kościeszka, ten według *Paprockiego*, miał dwóch synów, Adama *Artium et Philosophiae* doktora, a potem kanclerza u Konrada księcia Mazowieckiego, i Benedykta, którego dwaj synowie, Piotr i Jan, tak się podzielili ojcowską fortuną: Piotrowi dostał się Kołoząb i Mniszewko, ztąd Kołozębsey, i Mniszewsey; Janowi, Wodynie, ztąd Wodyńsey, o których na swem miejscu mówić się będzie.

Mniszewski herbu Lubicz, w Mazowieckiem księ-ztwie. Stefan z Mniszowa podkomorzy, nie przydano jednak jaki, w roku 1377. *Statut. Mazow. fol. 67.* Jan z Mniszewa kasztelan Raciążki 1457. tamże *fol. 94.* Stefan podstoli Płocki w tymże roku, tamże *fol. 95.* Stefan Mikołaj proboszcz Warszawski, kanonik Płocki i podkomorzy nadworny Bolesława księcia Mazowieckiego 1458. *Stat. Masov. fol. 122.*

O tym to zda mi się, *Długosz i Łubieński in Vitis Episc. Płocen.* piszą, gdy twierdzą, że Mikołaj z Mniszewa kanonik Płocki, Kazimierza księcia Mazowieckiego, obranego na biskupstwo Płockie, sprawę utrzymał w Rzymie 1471. Tenże zda mi się Mikołaj, czy inszy, już dziekan Płocki, archidyakon i oflicyał Warszawski, kanclerz księcia Mazowieckiego Bolesława 1483. *Statut. Masov. fol. 133.* Katarzyna z murowanego Mniszowa była za Janem Krasińskim stolnikiem Ciechanowskim. Adam Mniszewski kasztelan Czerski 1609. podpisał list Zygmunta III. u *Posseliusza f. 437.* Wacław lat wiele w obozie przepędziwszy, osiadł koło Ostroga, syn jego Alexander umarł 1688. N. miał za sobą Madalińską. Maciej Barbarę Grąbczewską. Piotr Katarzynę Kozarowską. *Życie B. Jozafata M.*

Mniszkowski herbu *Drzewica*, w Bełzkim województwie. Krzysztof Mniszkowski na Mniszkowie i Jaworze dziedzic roku 1577. *Acta Castren. Opocznen.* Adam kanonik Lwowski, był na synodzie Piotrkowskim imieniem swego arcybiskupa Lwowskiego, w roku 1542. *Acta Synodi.*

Mochowski. N. Mochowska była za Stanisławem Ołtarzewskim.

Moczalski, w Podlaskiem województwie. Piotr Moczalski 1632. r. N. Moczalska była za Janem Leszczyńskim herbu Abdank.

Moczarski herbu *Łada*, w ziemi Wiskiej. Jan Moczarski podwojewodzy Wiski 1618. *Uniwer. Pobor.* Jan sędzia Łomżyński, z sejmu 1638. komissarz do granic Mazowieckiego województwa, i Prus, *Constit. fol. 28.* i 1647. ale już go sędzią Wiskim piszą, *Constit. fol. 20.* Mikołaj wojownik sławny, dzielnością, umiejętnością dzieł rycerskich, pamiętny pułkownik w Lissowczyków wojsku, z któremi Moskwie i Szwedom w Prusiech na różnych miejscach, dał się dobrze w znaki. *Starowol. in Bellat. fol. 225.* Od Pauluka Kozackiego herszta postrzelony pod Kumejkami, z tego razu umarł, w Lublinie u OO. Karmelitów Bosych pochowany. Zasługi jego krwawe, Konstytucya 1641. sukcesorom każe płacić, *Constit. fol. 22.* Jędrzeja Moczarskiego są w druku, *Odae nuptiales, na weselu Zygmunta III. Króla Polskiego 1592.* Mikołaj cześnik ziemi Wiskiej, Wojciech 1674. roku w ziemi Wiskiej. Kazimierz stolnik Łomżyński 1690. *Const. fol. 19.* Wojciech chorąży Wiski, z sejmu 1703. komissarz do granic od księstwa Pruskiego. *Constit. fol. 22.* Paweł Alexander Łada w Ruskiem, Jędrzej w Wołyńskim, województwach 1674. Wawrzenice archidyakon Wileński. Mar-

cin w zakonie naszym umarł temi czasy. N. w zakonie Kaznodziejskim prowineyał prowineyi Ruskiej, wielkiej godności człowiek.

Moczarski herbu Trzywdar, w ziemi Wiskiej, Krzysztof de Moczarsz Moczarski, 1579. r. zmarły w Krakowie u Ś. Trójcy pochowany z nagrobkiem.

Modlibowski herbu Drya, w Wielkiej-Polszcze. *Paprocki w Panoszy* Modlibowskim herb Abdank przywłaszczył, ale rozumiem, że omyłka, tak zaś *Paprocki* jako i *Okolski* pod Dryą, miasto Modlibowskich, położył Modliszewskich. Jan Modlibog łowczy Inowrocławski, podpisał Zbór Toruński 1595. r. Stefan Modlibowski, placu ustąpił OO. Reformatom, na założenie konwentu Konińskiego w r. 1631. N. była za Janem z Boryslawic. Bartłomiej kasztelan Braclawski, mąż wojenny, ten zaciekły się za Tatarami, od nich otoczony, gdy kul nie stało, zębem wybitym nabwszy rusznicę, jednego z nich najprzedniejszego zabił, czem drudzy potrwożeni, pierzchnęli: brat jego stryjeczny starostą był Winnickim. *Stojkowski Kazanie*. Kasper Franciszek z Modlibogowie Modlibowski stolnik i surrogator Poznański, miał za sobą Annę Smuszewską herbu Topor, umarła 1678. Jędrzej brat jego rodzony burgrabia Kaliski. Jan i Walenty 1697. Jędrzej sędzia ziemski Kaliski 1695. żona jego Ewa Koźmińska. N. cześnik Wschowski poseł na konwokacyą 1733. Kasper kasztelan Miedzyrzecki temi czasy.

W roku 1778. Józef Modlibowski burgrabia grodzki Kościański. — Karol cześnik Wschowski. — Józef pisarz grodzki Sieradzki. — *Krasicki*.

Modliński herbu Tępa Podkowa, w Łęczyckiem województwie. Modliński Sebastyan podczaszy u Króla Zygmunta Augusta 1542. *Nieszporkow. Annal. fol. 153*. Joachim żupnik Brzeski Rujawski, miał za sobą Maryannę Jarnowską. Jędrzej z Modły Modliński 1674. w Łęczyckiem. N. w Krakowskiem 1610. Anna Modlińska była za Stefanem Pruskim.

W roku 1778. Wincenty Modliński podkomorzy Brzesko-Rujawski. — Joachim łowczy Kowalski. — *Krasicki*.

Modliszewski herbu Łabędź, po różnych województwach. *Jacek Przetocki w swoim Kazaniu Łabędź*, tych z tego domu wspomina: Jędrzeja Dunina z Krajowa, dziedzica na Modliszewicach, podkomorzego Brzeskiego Rujawskiego. Stefana Dunina z Modliszewic, dziedzica na Konecku, podkomorzego Brzeskiego Rujawskiego w roku 1491. spłodził on Hieronima podkomorzego Płockiego, a potem kasztelana Małogoskiego, starostę Łomżyńskiego i Zembrowskiego w r. 1566. atoli nagrobek jego u *Starowol. in Monum. fol. 679*.

tylko go podkomorzym Płockim zowie, i że umarł 1567. r. świadczy. Z tego synów, Jan kapucyinem został, i w wielkiej pobożności życia dokonał. Do tego zakonu miał, (według niektórych) z takiej okazji powołanie. Miał, ile tamtych czasów, dwadzieścia i cztery beneficja kościelnych, te gdy przy pewnem posiedzeniu rachuje, a raz, drugi i trzeci licząc ich, żadną miarą dwudziestego czwartego dorachować się nie może, usłyszysz głos z kąta: Będziesz prawi w piekle u mnie miał dwudzieste czwarte beneficjum, ezem tak był przerażony, że zaraz ze wszystkich wyzuwszy się kościelnych jurysdykcyi, niechcąc mieć w piekle żadnego beneficjum, ostre sobie w zakonie kapucyńskim życie obrał. Wojciech i Jan żupnicy Rusey i Bydgoscy. Jerzy czy Jędrzej Łomżyński i Zembrowski storosta na dworze królewskim niemającym czasem zabawiwszy, pojął Dembińską Rawiczankę starościankę Chęcińską, z której spłodził trzy córki, Jadwigę Sierakowską, Łukasza kasztelana Łędzkiego żonę, Trojanowską i Wężykową Rudzką Rrzesztofa żonę: synów także trzech: Wojciecha, Radoszyckiego Wojnickiego i Lutomirskiego starostę: Mikołaja, ten po długiej i dalekiej peregrynacyi aż do Indyi, do ojezyny powróciwszy, już na trybunałach, już na sejmach, jak na kochającego ojezyny syna przystoi, dobra jej przestrzegał: zachorowawszy śmiertelnie, że miał umrzeć w Poniedziałek, wszystkim w koło siebie stojącym przepowiedział, a gdy mu nie wierzyli, a Poniedziałek przyszedł, wyraźnie powiedział, że o godzinie siódmej z południa, z tym się rozstanie światem, co się ziściło; miał dwie żony, jedną Grzymultowską kasztelanekę Sieradzką, drugą Ostorożankę starościenę Tłumacką, wdowę po Janie Potockim staroście Tłumackim, córek jego było dwie, jedna Katarzyna Szczawińskiego, Łęczyckiego i Gąbińskiego starosty małżonka, umarła 1661. konfundatorka OO. Reformatorów i z mężem swoim w Szczawinie; w Sobotę na cześć Najśw. Panny, i w wigilie, na cześć ŚŚ. Patronów swoich, na samym chlebie i wodzie, i to aż o zachodzie słońca, suszyła. Do kościoła Konieckiego kosztowne swoje darowała szaty, roztruchan na puszkę do kościoła Skrzyńskiego i kanak bogaty. Druga jej siostra była za starostą Brzeskim. Stanisław brat rodzony Wojciecha i Mikołaja, zmarł 1645. już to ostatni z domu Modliszewskich Duninów, kaplicę w Skrzynnie Modliszewskich z bratem swym Mikołajem uposażył z fundacyą, żeby kapłani codziennie o Najśw. Pannie w niej officium śpiewali. Z tegoż domu byli, Jan Modliszewski Dunin kuchmistrz koronny, starosta Łosicki i Gostyński, (wuj jego Tarnowski arcybiskup Gniezniński,) zszedł z tego świata

1629. nagrobek jego w Warszawie u Ś. Jana. *Starowol. in Monum. Kobierzyc. in Vladisl. fol. 17.*

Modliszewski herbu Ostoja. O tych świadczy *Kazanie Pawłowskięgo*. Modliszewska Krystyna była za Adamem Korezewskim: druga za Danielem Karczewskim. N. miał za sobą Zofią Micowską wdowę po Czerkawskim i Bartkowskim.

Modliszewski herbu Topor, w Kaliskim województwie. Dom starodawny. Braci było dziesięciu, których spłodziła Zofia Palecka herbu Brochwicz, trzymali Modliszowo wielkie, Rzegnowo, Redecz. Był Andrzej pisarzem u Królowy Węgierskiej, Gabryel komornikiem, był to mąż wielki i szermierz niepospolity, tak miernej ręki, że ścinał chłopcu pieniądź drobny z głowy, włosą żadnego nie ruszywszy. Wawrzeniec kanonikiem Poznańskim itd. Stanisław; u którego *Paprocki* z młodu się bawił, Jan, Marcin, Krzysztof, Mikołaj i insi. Siostry, Zydowska, Chłapowska, i Mruczeńska.

Modrzejowski herbu Ostoja na Rusi. Krzysztof Modrzejowski wojski Halicki. Jędrzej w zakonie naszym umarł 1678. we Lwowie, w wielu językach biegły. Alexander r. 1632. Adam 1587. *Constit. fol. 427.*

Modrzewski herbu Grzymała, w Wielkiej-Polszcze. *Jan Rożycki w Kazaniu swoim: Obrona,* Jadwidze z Modrzewa Modrzewskiej, małżonce Wacława Ossowskiego, kasztelanowy Nakielskiej 1643. ten herb przypisał, to jest Grzymała z mężem zbrojnym.

Modrzewski herbu Jelita. Jan w Smoleńskim 1632. N. Modrzewski rotmistrz na ekspedycyi Inflantskiej zginął w okazyi 1561.

Modrzewski herbu Rola, w Sieradzkiem województwie. Dorota Macieja Leszczyńskiego małżonka. Jędrzej Modrzewski najprzód podczaszy Sieradzki, starosta Medyceki, pułkownik królewski, i fortuny swojej i zdrowia dla ojczyzny nie żałował. O czem *Konstytucya* 1676. *fol. 37.* Potem podskarbi nadworny koronny i starosta Przemyski, komissarz do rozgraniczenia od Węgier z sejmu 1683. *Constit. f. 12.* Miał za sobą Urszulę Krasicką kasztelanę Przemyską, z której córka Elżbieta, najprzód żyła z Alexandrem Łaszczem wojewodą Belzkim, potem z Janem Tarłem wojewodą Lubelskim.

Do tych może należał Andreas Fritzius Modrzewski, który wydał księgi razem zebrane w Bazylei, przypisane Zygmuntowi Augustowi królowi: — *de moribus* — *de legibus* — *de bello* — *de ecclesia* — *de schola* — *Orationes* — *Epistolae*. Księgi tej edycya *Basileae per Joan. Oporinum. A. 1559.* — Żył on jeszcze r. 1567. co znać z listu Karnkowskiego do kardynała Hozjusza, gdy mu wójtostwo Malborskie odebrać chciał. — *Krasicki.*

Modrzyński herbu *Jastrzębiec*, w Ruskiem województwie. Konstantyn Modrzyński chorąży Grabowiecki, miał za sobą Borzymską. N. Modrzyńska Runowskiego małżonka. *Okol. tom. 2. fol. 170.* Krzysztof w Ruskiem 1632.

Modzela herb, patrz **Bończa**.

Modzelowski herbu *Pawęza* albo *Herbert*. Piotr Modzelowski podstarości Gostyński 1550. Mikołaj skarbnik Zakroczymski 1578. *Constit. fol. 353.* Albrycht 1632. i Jędrzej 1648. w ziemi Rożańskiej. Zacharyasz w zakonie naszym, wydał *in 4to w Wilnie Chwalebne niektórych sług Boskich dzieła*, to jest *Życia niektórych Jezuitów świętobliwych 1703. po Polsku.* Paweł w tymże zakonie 1650. r. który nie tylko siebie Panu Bogu na służbę oddał, ale i znaczną część fortuny swojej. Wacław tegoż zakonu temi czasy. N. miał za sobą Zofią Łopacką. N. miał za sobą Dorotę Noskowską sędziankę ziemską Zakroczymską herbu Łada. N. pisarz ziemski Wyszogrodzki, poseł na sejm w roku 1738.

Leon Modzelewski z Wiktoryą z *Bienieckich* córką Antoniego Bienieckiego rotmistrza, spłodził córek trzy: Eleonorę za Danielem Mieczkowskim, podstolim Łomżyńskim, Maryannę za Mikołajem Barcikowskim, Magdalenę za Adryanem Bielińskim, i synów czterech: 1. Bonifacego, który z Wiktoryą *Trzecińską* ma syna Józefa, i inne potomstwo. 2. Stanisława, ten z Antoniną *Cyrynianką* spłodził córek dwie, i syna Jana. 3. syn Leona Modzelewskiego Wincenty szambelan J. R. Mei, kawaler orderu Sgo Stanisława i Maltański, który był deputatem na trybunał koronny r. 1788. z województwa Braclawskiego. 4. syn Leona Karol Modzelewski. — Szymon w ziemi Zakroczymskiej, Andrzej i Franciszek z ziemi Łomżyńskiej, Jan Modzelewski z Rożańskiej, podpisali elekcją Stanisława Augusta Króla. Adam vice-regent Zakroczymski, Wojciech i Mateusz komornik ziemski Wiski, Józef Modzelewski komornik ziemski Zakroczymski koło 1792. roku. — *Heraldyka Wielądka.*

W roku 1778. Ignacy burgrabia Ciechanowski. — Franciszek regent Zawskrzyński. — *Krasicki.*

Mogilnicki herbu *Korczak*, w ziemi Chełmskiej. Alexander Władysław Mogilnicki kanonik Łucki, sekretarz królewski, wydał *Majoris hebdomadae lucubrationes, seu Oratorem de Christi Passione, in 8vo* 1639. Także, *Gratulationem in ingressu ad Cathedram Nicolao Prazmowski Episcopo Luceorien.* 1664. *Zamostiae in 4to. 3tio. Solatium ex ingressu ad Dioecesim Stephani Wydzgu Episcopi: Luceor.* 1657. *in 4to Zamostiae.* N. Mogilnicka Raszpa Brodowskiego. N. Stanisława Niemiry kasztelana Podlaskiego, małżonki. Krzysztof Mikołaj podczaszy Nowogrodzki 1648. Stanisław wojski Mielnicki 1632. Jan w Regulicach z Małgorzatą Cellularówną zostawił potomstwo. Krzysztof podstarości i poborca Drohicki 1616. r. Szymon podstarości Horodelski, z Anny

Czarnowskiej spłodził syna Józefa *sterilem*, i Michała, ten z Wielhorską miał potomstwo, Stanisława, Józefa, i Annę Dobraczyńską. Tegoż Szymona syn Jakób, kanonik Kamieniecki i Sandomierski. N. miał za sobą Barbarę Dobrzyńską. Jana wspominają *Konstytucye* 1613. *fol.* 30. Wojciech podstarości Chelmski, z sejmu 1647. komissarz na rewidowanie ksiąg ziemskich Chelmskich i Krasnostawskich. *Constit. fol.* 38. Józef Teodor miecznik Chelmski, starosta Nieszawski, poseł na konwokacyą 1733. N. była za Trojanem Prowaną sekretarzem królewskim. N. za Jerzym Boxą Radoszewskim podkomorzym Wieluńskim.

Mogilnicki herbu Lubicz, w ziemi Ruskiej. Józef pisarz grodzki Lwowski, i sędzia kapturowy 1733. N. stolnik Nowogrodzki żona jego Barbara Wankowiczowna wojska Mińska. N. była za Danielem Owsianym podsędkiem Wołkowiskim. Michał 1700.

MOGIŁA

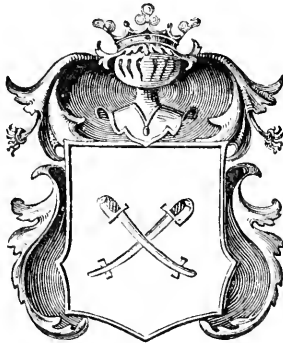
HERB.

Powinna być mogiła czworograniasta, albo raczej kwadratowa, krzyże dwa na bokach, jeden po lewej ręce, drugi po prawej, trzeci na środku jej, na hełmie pięć czy trzy piór strusich^{*)}. *Paproc. w Gniazdzie Cnoty*, *f.* 1196. *O herb. fol.* 679. *Okol. tom.* 2. *fol.* 232. *Klejnoty fol.* 103. atoli *MS. Ks. Rutki* powiada, że na hełmie powinien być lis między dwiema trąbami. Nie wszyscy jednak tym kształtem tego herbu zażywają, tylko Andruszkiewiczowie, Bielewiczowie, Stankiewiczowie, Dowgirdowie, Bogdanowiczowie, Sołouchowie i Monstwilowie, i Wysocki, i Zodejko. Inni zaś, jako Bychowcowie tylko o dwóch krzyżach mogiły zażywają, to jest jeden z nich powinien być na wierzchu, we środku Mogiły, drugi spodem niby wywrócony. Ciechanowiczowie zaś

^{*)} Według *Małachowskiego* i innych, pole tarczy powinno być czarne.
— P. W.

tylko jeden krzyż na środku kładą. Śleporodwoje miasto krzyża, strzałę we środku ostrzem do góry wynieśli, przez nie krzyż idzie, między dwiema kopijami z proporcami.

MOHYŁA

HERB.

Herb ich własny, są dwie szable gołe poprzek ułożone na krzyż, tak, że rękojeści ich u góry, końce na dół, każdy zaś koniec ma krzyż na sobie^{*)}. Przecież i inszych herbów, z tym, razem zażywali. *Wojciech Madaliński w dedykacji Inwentarza do Konstytucyi Koronnych*, sześć herbów takim kształtem położył, że na górze są trzy herby, jeden podle drugiego, pod tymiż na dole drugie trzy. Pierwszy od prawej strony, jest bawola głowa czarna, między rogami jej gwiazda, z boku od prawej strony, słońce, od lewej, książę; w nozdrzach głowy pierścień, w którego środku, dwie szable taką modą, jako się wyżej opisało. Drugi herb też są szable opisane. Trzeci Jelita. Niżej od prawej strony, to jest pod herbem Bawolej głowy, jest orzeł czarny, sam w lewą tarczy skierowany, atoli głową w prawą tarczy obzie-rający się, trzyma w pysku krzyż, na którym korona otwarta; orzeł ten stoi na odciętej, leżącej na ziemi, gałązce drzewa na kształt jałowcowego: drugi herb jest Ostoja; trzeci Nowina. Herb Bawola głowa, jest herb Wołoskiej ziemi, który z tej racyi między insze herby przywłaszczyli sobie, że hospodarami Wołoskiemi, przez niemaly czas rządzili tę tam prowincyą. Szable na krzyż ułożone, to dziedziczny i ojezysty herb. Herb Jelita, do którego przypuścił ich Zamojski he- tman i kanclerz koronny. Gdy albowiem Wołochy, i domo- wemi dysensyami rozerwane, i obcego człowieka potencyą najechane, zguby tylko swojej czekały; Zamojski z wojskiem do Wołoch wtargnąwszy, nieprzyjaciół pobiwszy, Hieremie- go Mohylę, na gospodarstwie Wołoskiem ugruntował. O czem przywodzi list *Okol. tom. 2. fol. 229. Zygmunta III. Króla*

^{*)} Podług *Malachowskiego* i innych, pole tarczy jest koloru krwa- wego. — *P. W.*

Polskiego: wtenczas dla ściślejszej przyjaźni, herb Jelita Zamojskich przyjął na siebie Jeremi. Czwarty i piąty Ostoja, te z kolligacyi z różnemi domami na siebie przejęli. Szósty Nowina. O tym świadczy *Okolski*, że od Padniewskiego biskupa Krakowskiego przejęty: czy nie raczej od Przeręb-skiego, za którym była Mohilanka.

Idą według *Okolskiego* Mohyłowie, z familji Rzymskiej Mucyuszów, z których jeden z Włoch do Grecyi, rycersko traktując, zaszedł. Inni powiadają, że jeszcze za Konstantyna Wielkiego Cesarza do Konstantynopola z Rzymskiego senatu przodkowie ich wynieśli się, których sukcesorowie w Albanji panowali: czy jako chce *Okolski* w Dacyi, w Siedmiogrodzkiej ziemi, i w Multanach. A że Mucyuszów familia dwie buławy na krzyż złożone w herbie nosiła: Mucyusz, żeby się tym samym klejnotem, władzy jakiej uzurpować nie zdał w tych krajach, w których mieszkał, buławy w szable odmienił. O czem powiada *Okolski*, że widział list po włosku pisany na pergaminie, u księcia Samuela Koreckiego. Lubo i potem, kiedy ten dom w Polsce kwitnął, na helmie niektórzy z nich kładli buławę jedną, poprzek z szablą na krzyż ułożoną. Więc i podziśdzień, ci którzy z Mohyłów procedencyą swoją mają, takież buławy i szabli w herbie zażywają. Mohyłów zaś imię, ztąd w tym domu urosło, bo jeden z nich wielki wojownik, brzegi Dunaju gęstemi mogiłami trupów nieprzyjacielskich obsypał. W kolligacye także wielkie na wschodzie wkroczyli, z Paleologami Cesarzami wschodniemi, Dukami, Kantakuzenami.

Jan Mohyla dzielnością rycerską wślawiony w Węgrzech, przypadł był do serca Huniadowi, z kąd krom innych faworów, skolligował go z córką Despoty; całą Wołoską prowincyą trzymał w administracyi, za Alexandra księcia Wołoskiego, który także Despotownę miał za sobą. Spłodził z nią tych synów, Hieremiego hospodara Wołoskiego, ten pierwszy, z osobliwszego ku Polakom affektu, indygenat w Polszcze otrzymał w roku 1593. i nikomu inszemu zupełnej władzy nad wojskiem swoim nie powierzał, tylko któremu z ziemianów Polskich. Złączył się był dożywotnie z Elżbietą Ciamartowną senatorskiego w transylwanji domu, z tą było cztery córki; Regina Michałowi księciu Wiśniowieckiemu staroście Owruckiemu: Marya Stefanowi Potockiemu herbu Pilawa wojewodzie Braclawskiemu, pisarzowi polnemu koronnemu, a po nim Mikołajowi Firlejowi wojewodzie Sandomierskiemu (ta z siostrą swoją Anną, jeździła do Wiednia po Cecylią Renatę, Władysławowi IV. Królowi zaślubioną): Katarzyna Samuelowi księciu Koreckiemu: Anna

najprzód Maxymilianowi Przerębskiemu wojewodzie Łęczyckiemu, 2do Janowi Szędziwojowi Czarnkowskiemu kasztelanowi Łęczyckiemu, 3tio Władysławowi Myszkowskiemu wojewodzie Krakowskiemu, 4to Stanisławowi na Podhajcach Potockiemu herbu Pilawa wojewodzie Krakowskiemu i hetmanowi wielkiemu koronnemu, zaślubione, ostatnia przy śmierci w roku 1666. schizmy się swojej wyrzekła. Synów tegoż Jeremiego było trzech, najprzód Konstantyn od Jana Potockiego natenczas generała Podolskiego, po zniesieniu nieprzyjacielskiego wojska, dwadzieścia i pięć tysięcy go było, pod Stepanowcami, na gospodarstwo Wołoskie wyniesiony, atoli znowu za odmianą szczęścia, z niego rugowany od Tomszy w r. 1612. tu w Polsce osiadłszy z siostrą swoją starszą, siła dobroczynności świadczył kościołowi naszemu Kamienieckiemu; dobra jego były Uście. Alexander brat jego wojewoda Multański, wielkiem męstwem rebellizantów swoich gromił. Trzeci Bogdan na dworze Cara Tureckiego życie skończył, wszyscy bezpotomni. Jerzy brat Jeremiego metropolita Multański, ten, gdy kalendarz Grzegorz XIII. Papiież poprawił: otrzymał od stolicy apostolskiej, żeby się dawnym w tamtych krajach rządzić mogli, a to żeby dla tej różności, nieznaszek jakich z Greckim kościołem nie urosło, indygenat także w Polsce dany mu 1596. r. Symeon trzeci brat Jeremiego, najprzód hetman wojsk Multańskich, a potem i wojewoda Multański, synów jego pięciu zostało, to jest Michał wojewoda Multański, Gabryel wojewoda Multański, Piotr metropolita Kijowski, archimandrita Pieczarski, kościół Ś. Zofji restaurował, i duchowieństwo karnością obstrzył, młodszym będąc wojnę traktował, i pod Chocimem siła naszym dopomógł. Jan w Węgrzech rycerskie życie prowadził. Mojżesz po dwakroć na Multańskie gospodarstwo wyniesiony, samym niestatkim Multańczyków, z rządów zepchniony, na Rusi osiadłszy, dziedziczył na Wielkoooczach. Czytałem genealogią tegoż domu już zeszłego na innem miejscu, gdzie czwartego brata liczą Jeremiego, na imię Stefana, od którego był Michał bezpotomny i Bazyli, od którego syn Miron wojewoda Multański.

Mojecki herbu Brodzie. Mojeck kasztelan Biechowski 1382. r. podpisał konfederacją Wielkopolską, u *Januszowskiego w Statucie fol. 73.* Przeclaw Mojecki u biskupa Rujawskiego Rozrażewskiego, w wielkich respektach 1593. r. Marcin kanonik Poznański 1628. *Acta Synodi.* Mojeckich wspominają księgi grodzkie Ostrzeszowskie.

Mokłok, w województwie Nowogrodzkim. Paweł 1632. Stanisław Mokłok podczaszy Nowogrodzki 1648.

Mokosiej herbu *Wukry*. Mokosiej jeszcze na ten czas Poganin, z Żywokłodowny, spłodził Wańkona Mokosiejowicza, ten pierwszy z tego domu chrzest ś. przyjął, obrządkiem Ruskiem, był starostą Wołyńskim i Krzemienieckim, na Tatarów wielkim wojownikiem, Giedrojcówna z kniaziów Litewskich na imię Oluchna, sześciu mu synów powiła. Z tych Stańko pułkownik pod Kijowem mężnie na Tatarów nacierając poległ. Piotr *Auratus Miles*, po ojcu wziął *in feudum* Krzemieniec, jurysdykcyą swoją ufundował we wsi Storek, czego dowodem jest tak metryka, jako i inne monimenta tegoż miejsca u książąt Zbarazkich, z Kierdejowny synowie jego, Gabryel i Michał, z których Michał pod Warną z Turkami zginął. Gabryel z Bochowityanki Rozieradzkiej, miał synów czterech, fundował na zamku Krzemienieckim cerkiew Ruską, której już i śladu niemasz. Z synów jego Denis starosta Krzemieniecki, od Kazimierza Króla zawołany, niektóre przywileje pozwolił mu w nagrodę tego, że prawa które miał do Krzemieńca, i z bracią swoją ustąpił: o których *Okolski* wyraźniej pisze: z Dziusanki kasztelanek Chelmskiej, spłodził Wańka starostę Krzemienieckiego, ten zaś z Świszczowskiej siedmiu synów, z których Piotr Mokosiej Denisko starosta Krzemieniecki, z Patrykijowny, dwóch miał synów, Szymona i Piotra. Szymon starosta Żytomierski, za to starostwo, wziął w zamianę dobra Ozochowce, za Królowy Bony, syn jego z Falczewskiej Piotr, długo w Węgrzech się bawił, zamtąd powróciwszy, pojął Charłęską, atoli *sterilis* umarł. Piotr złączył się z Horajmowną, z której syn Grzegorz Mokosiej Denisko, sędzia ziemski Krzemieniecki, którego z Ryczyckiej syn Alexander, temu Lassocianka synów trzech powiła, Samuela, Piotra i Janusza. Póty *Okolski*. N. Krzemieniecka starościanka, Jędrzeja Ruńskiego sędziego Krzemienieckiego małżonka.

Mokronowski herbu *Bogorya*, w Rawskim województwie. Jędrzej Mokronowski starosta Inowrocławski, matce swojej Katarzynie z Golczów Mokronowskiej, nagrobek w Włocławiu wystawił 1605. *Starowol. in Monum.* Jędrzej wojski Warszawski 1648. Wojciech kasztelan Rawski 1674. w niebezpiecznej bardzo chorobie, przez przyczynę Ś. Stanisława Kostki ozdrowiał: syn jego Jędrzej chorąży Rawski, miał za sobą Konstancyą Lipską herbu Łada, z niej było córek pięć, Angela Kosobudzka, Olszewska, Zofia Krosnowska, Franciszka za Mikołajem Siemianowskim starostą Sochaczowskim, piąta zakonnica u Norbertanek w Płocku, i synów dwóch. Alexander stolnik Rawski, Kazimierz chorąży Warszawski 1674. N. chorąży Warszawski, miał za sobą

Jeziorkowską, pozostałą wdowę po Antonim Ryszkowskim. Barbara chorążanka Rawska, z Janem Małachowskim cześnikiem Wieluńskim dożywotnie żyła. N. cześnikowna Gostyńska, Józefa Zaborowskiego miecznika Gostyńskiego małżonka. N. chorążanka Warszawska była za Franciszkiem Łączyńskim wojskim Warszawskim.

Franciszek Mokronowski chorąży Warszawski syn Jędrzeja także chorążego Warszawskiego z Ewy *Bromirskiej* podkomorzanki Wyszogrodzkiej spłodził: Józefę Grabowską podczaszynę Dobrzyńską, — Barbarę Miączyńską, — Wojciecha Jezuitę — Jana kanonika Kujawskiego koadjutora opactwa Płockiego: umarł r. 1768. — Ludwik strażnik polny umarł 1770. r. z *Czosnowskiej* zostawił potomstwo. — Andrzej Tłumacki i Janowski starosta, w r. 1776. generał inspektor kawaleryi autor. cudzoziemskiego obrany marszałkiem konfederacyi generalnej, i pod jego łaską odbył się sejm tegoż roku, — przy końcu którego od Króla Stanisława Augusta orderem Orła białego zaszczycony, nakoniec wojewoda Mazowiecki, z hrabianki *de Bünau* wdowy po Holtringu bezpotomny: Umarł r. 1784. mając lat 70. — *Krasicki*.

Mokrski herbu Jelita. Dom w tem Królestwie starożytny, i między familiantami herbu Jelita najpierwszy, od którego, działem, wiele się inszych rozrodziło. Piotr z Mokraska kasztelan Sandomierski w r. 1329. którego syn Floryan, z matki Krystyny, z proboszcza Krakowskiego i kancelarza Łęczyckiego, (list Kazimierza Wielkiego 1342. u *Paproc. O herb. f.* 202.) biskupem Krakowskim, po Bodzęcie obrany 1367. w Awenionie od Papieża Grzegorza XI. potwierdzony. Ten w miasteczku Bodzęcinie zamek zmurował, miasto także Będzęcin, i drugie Ilzę, murem i wieżami ozdobił, kościół w Dobrowodzie, a drugi w Węgleszynie, ojczyźnie swojej, wymurował. Kiełich z drogiemi kamieniami, ornat i dalmatyki z złoto gorącego aksamitu sprawił do kościoła Krakowskiego. Kamieniec na prawej stronie w kanoniczej ulicy, dobrze murem oparował, którą kapitule darował; obwarowawszy, aby ten kto w niej będzie mieszkał, dawał po dwie grzywny na każdy rok z niej. Oltarz pod tytułem Ś. Jana *ante portam Latinam* fundował, do którego dziesięcinę wytyczną w Pielgrzymowicach, od stołu biskupiego nadał. Prebendę, w dobrach swoich Mokrsku z dóbr swoich fundował: tamże zamek murować zaczął, którego jednak dokończeniu śmierć przeszkodziła; a te początki tak potem wkrótce rozebrano, że i śladu żadnego tego zamku nie zostało. Kazimierza Wielkiego Króla Polskiego, gdy z namowy Sędziwoja starosty Sandomierskiego herbu Topor, pociągał poddanych we wsi Złotej, i innych do niej przyległych, aby do zamku Sandomierskiego roboczną odprawiali, wyklął; i nie wprzód rozgrzeszył, aż wolne wsi kościółowi zostawiono. A gdy tenże

Razimierz Król, bezpotomnie zszedł z tego świata, Floryan z Januszem z Strzelec kanclerzem koronnym do Węgier wysłani, Ludwika Króla Węgierskiego na tron Polski sprowadził, a że w sędziwej starości arcybiskup Gnieźnieński Jarosław Bogorya wzrok stracił, ceremonie koronacyi Ludwika, w Krakowie Floryan odprawił. Wkrótce potem za Ludwikiem Królem do Węgier jeździł z dziekanem Krakowskim Dobrogostem, gdzie od niesłusznego podatku na dobra duchowne włożonego, otrzymał libertaeyą. Umarł według *Starowol. in Vitis Episcop. Cracov.* w roku 1378. według *Paproc.* 1380. w katedrze swojej, w kaplicy Ś. Tomasza od siebie uposażonej, pogrzebiony.

Klemens z Mokrska kasztelan Radomski, 1413. przyjął do herbu z innemi Jelitezykami na sejmie Hrodelskim Gierduta. *Statut Łaskiego. fol. 127.* Tego *Okolski* zowie bratem Floryana biskupa Krakowskiego, i Dyonizego, albo Dziwisza, proboszcza Szkalmirskiego, kanonika Krakowskiego, świadczy się działem między temi trzema bracią uczynionym w Wiślicy 1365. i donacyą, którą uczynił dóbr swoich Dziwisz kanonik, bratu swemu Klemensowi, w roku 1387. *feria 2da post Martini.* Klemensa syn Floryan, pięciu synów zostawił, których dział tak opisują: 1. Piotrowi dostały się te dobra: Dziewiąte, Komorniki, Sulimierzycze, Obrazowice. 2. Floryanowi, Paczanów, Niegosławice, Rataje, Suehczyn. 3. Janowi, Brudzów, Widuchowa, Poskorowice. 4. Mikołajowi, Mokrsko zamek, Wola w Ossowej, Mzurowa, Michów, i Besoranda: od których rozplemione potomstwo, różne nazwiska po dobrach sobie przybrało. Z tych Jan Biesiad chorąży Krakowski 1451. w *Stat. Łask. fol. 83.* i marszałek nadworny koronny r. 1456. u *Paproc.* Biesiadeckich był przodkiem. Mikołaj był chorążym Sandomierskim, 1451. *Statut Łask. fol. 82. et 83.* Floryana podstolim Krakowskim czytamy 1456. na liście Kazimierza Króla, danym miastu Lubelskiemu, pisał się z Mokrska, inni de Polanice. Stanisław Mokrski w województwie Sandomierskiem r. 1632. Mikołaj z Paszkowskiej urodzony, spłodził z Chłapowskiej herbu Drya syna Jana, któremu Anna Rowalkowska pisarzowna ziemska Sandomierska, powiła trzech synów: Jacka kanonika Przemyskiego, Dynowskiego i Paczanowskiego proboszcza. Jana w zakonie Soc. Jesu, i Tomasza, którego z Anny Morawickiej herbu Topor, było córek trzy, Zofia za Samuelem Niesiołowskim herbu Korzbog, Helena za Stanisławem Zaboklickim, bratem wojewody Podolskiego, Anna za Janem Konarskim herbu Abdank, i synów dwóch: Krzysztof pisarz grodzki Biecki, ten z Anny Gołockiej podsędkowny Lwow-

skiej, córkę miał Pelagią za Michałem Balem; i Jacek, tego pierwsza żona Jasińska, druga Oźdzanka, zostało potomstwo. Walentyn z Mokrska, brat Mikołaja z Paszkowskiej herbu Zadora, ten z Roseckiej spłodził Sebastyana i Stanisława i córkę Barbarę, *1mo voto* Wierzbicinę, *2do* Białobrzeską. Jakób trzeci syn z Paszkowskiej, ten z Lichnowską zostawił potomstwo. Prokopa z Chłapowskiej, syn Mikołaj porucznik pancerny, zginął na wojnie z Kozakami. *Twardow.* Podobno do tych należą Mokrsy Hącel, o których częsta wzmianka w księgach grodzkich Ostrzeszowskich, Piotr Hącel Mokrski burgrabia Ostrzeszowski r. 1618. Wojciech Hącel, jest w druku, jego, *Conatus gratiae, paneg. Laurentio Gębicki Archiep. Gnesnen. in 4to Calissii* 1620. Mikołaj 1543. dziedzie na Mokrsku Hącel, miał za sobą Małgorzatę Kowalską.

W r. 1778. Teodor Mokrski łowczy Zakroczymski. — *Krasicki.*

Mokrzański herbu Brochwicz. O tych namienia *Okol. w indexie tom. 1.*

Mokrzecki, w ziemi Bielskiej, piszą się z Mokrzeza. Teofil Mokrzecki miecznik Wiski, i Stanisław 1648. Szymon podczaszy Bielski, z sejmu 1676. komissarz do granic od Węgier. *Constit. fol. 31.* Stanisław miecznik Bielski, i Samuel 1674. Krzysztof 1683. cześnik w tejże ziemi dóbr Sobotka dziedzic, spłodził dwie córki, Katarzynę, *1mo* z Władysławem Mańkowskim *sterilem.* *2do* z Owsianym, *3tio* z Hornowskim skarbnikiem Mielnickim: Konstancją najprzód z Stanisławem Sulkowskim, potem z Mateuszem Gosiewskim stolnikiem Nowogrodzkim, zaślubione. N. była za Krzysztofem Cieszkowskim kasztelanem Sochaczewskim. Apollo Mokrzycki 1648. Krystyna księżni w zakonie Ś. Brigetty w Brześciu 1676. Adam stolnik Lidzki, Razimierz skarbnik, Alexander Władysław i Razimierz 1700.

Jan Mokrzecki w r. 1778. mostowniczy Lidzki. — *Krasicki.*

Molenda herbu Gryf, w Sandomierskiem województwie. Franciszek Molenda kanonik Tarnowski, matce swojej Radolińskiej, wystawił nagrobek w Tarnowie; piszą się z Lowczowa, znać że od Lowczowskich początki wzięli.

Molski herbu Korab, w Sieradzkim województwie. Adam Molski r. 1586. podpisał kaptur Krakowski. *Constit. fol. 406.*

Molski herbu Natęcz, w Wielkiej-Polszcze, piszą się z Modły, dla tego dawniej zwali się Modlscy. Walenty z Modły na Łęczynie Molski, z Przedzińskiej herbu Jastrzębiec urodzony, miał za sobą Annę z Bołęcina Białąską, z tej była córka Katarzyna Koldowska, synów zaś czterech. Jan w zakonie naszym świętobliwe życie zakończył 1676. Władysław,

Piotr, Wojeiech ten pod Batowem poległ, i Jakób komornik Sieradzki, sędzią kapturowym będąc, nieskorrumpowanej sprawiedliwości przy Bogu i słuszości stawał. Nabożeństwo się w nim wydawało osobliwsze do Najśw. Panny, której święta zawsze czcił spowiedzią i komunią. Mając wielką biegłość ojezystego prawa, wszyscy go w swoich sprawach życzyli mieć za mediatora, jakoż czego on nie pogodził, pewnie nikt po nim nie poprawił. Swoim częstokroć kosztem jeździł na trybunały, w sprawach ubogich zakonników, i jeszcze się z nimi własną swoją fortuną dzielił, umarł 1672. pojął był Helenę Ziejmiankę z której córki trzy splodził; Maryannę, Annę i Zofią, tyleż synów, Jana, Franciszka, i Stanisława. *Duniu Kazania pogrzeb, fol. 310.* N. stryjeczny brat Jakóba komornika, u Jeremiego ksiązęcia Wiśniowieckiego major domo, potem komendę mając Podhajecckiego zamku, tamże od Kozackiej poległ ręki. Adam najprzód Pisarz ziemski Kaliski, brat stryjeczny tegoż Jakóba z sejmu 1678. komissarz do granic od Marchji, *Constit. fol. 13.* żona jego Elżbieta z Ważyn Ważyńska, potem stolnik Kaliski i surrogator, żona Krystyna Czarniecka, wdowa po Zaleskim, herbu Łódzia 1690. Józef stolnik Kaliski, a potem kasztelan Rogoziński, żona jego Miaskowska Anna herbu Bończa cześnikowna Poznańska. Sebastyan Regent grodzki Kaliski, żona jego Zielonacka, ale z nią żył bezpotomnie. Jan regent ziemski Kaliski, miał za sobą Węgierską, zostawił z niej dwie córki: Teresę i Maryannę, synów tyleż, z nich jeden młodo umarł, drugi w Polskim regimencie służył. N. marszałek trybunału koronnego r. 1693. *Histor. Colleg. Leopold.* Teresa była za Tarnowskim herbu Jelita, z której syn Marcin 1701.

Molski herbu *Prawdzie*, z Płockiego województwa, w Starodubowczyźnie mają swoje daniny. *Rojał. in MS.* Krzysztof Molski podstarości Starodubowski 1674. Maciej i Paweł w Rawskim 1632. Modlsey.

Monczak, w Mińskim województwie. N. Monczak mostówniczy Miński.

Mongiało, w Trockiem województwie, Balcer i Ludwik Mongiało 1632.

Mońkiewicz herbu *Lubiec*, ale z tą odmianą, jako pisze *Rojałow. in MS.* że na barku podkowy, krzyża nie masz, ale tylko we środku, jam zaś widział na konkluzjach Wileńskich opak, bo we środku krzyża nie było, ale tylko na barku podkowy, ten zaś krzyż między dwiema palmami czyli piórami. Jan i Grzegorz Mońkiewiczowie w księztwie Zmudzkiem 1621. Augustyn i Sylwester w Wileńskim. N.

Montkiewicz deputat na trybunał Litewski 1679. Paweł Druściński Mońkiewicz w Trockiem r. 1632. Kazimierz i Jerzy roku 1700.

Monstold herbu Łabędź. Monstold według *Strykowskiego*, jeden z Panów Litewskich, wziął na siebie i na dom swój herb Bychawa, czyli raczej Ruchaba, albo Paprzyca, na sejmie Hrodelskim, atoli według *Kojal. in MS.* w województwie Trockiem Monstoldowie zażywają herbu Łabędź, o których ani Paprocki, ani Okolski nie wiedział.

Monstwil herbu Mogiła, w księztwie Zmudzkiem. Idą od drugiego syna Zadejkowego, z których Bogdan i Jurgi Monstwilowie, patrz Stańkiewicz. Paprocki i Okolski o nich nie pisał, tylko *Kojal. in MS.* Na sejmie zaś Hrodelskim Monstwild Pan Litewski przyjął był herb Dołęga. *Stat. Łask. fol. 127. N.* była Szczesnym Kotowskim.

MONTELUPI HERB.

W Krakowie u Panny Maryi w rynku, widzieć dwa nagrobki, jeden Sebastjana Montelupi de Mari, szlachetnego z Florencyi rodu, który na dworach Królów Polskich Zygmunta Augusta, Henryka, Stefana, i Zygmunta III. wiek swój strawiwszy, i tak wierną usługą, jako i rozsądną, Panom się tym zaleciwszy, spełnił dni, swoje w roku 1610. w lat życia 84. Także Waleryusza Montelupi de Mari, który indigenat w Polsce otrzymał, zmarłego 1613. Herb ich na cztery części rozłożony, pierwszy jest orzeł biały, z skrzydłami rozciągnionymi, głową w prawą tarczy obrócony, w polu czerwonym, luboć na drugim nagrobku, pole żółte czy złote; drugi podle niego takiż orzeł jak i pierwszy. Na dole pod pierwszym orłem jest góra, nad którą gwiazda, podle zaś tego trzy rzeki, na jednym nagrobku tak prosto idą, jak w herbie Korczak, na drugim zaś, wężykiem z góry na dół. Nie kładę tu rysowanego tego herbu: bo rozumiem że już tego domu w Polsce nie stało: chyba że po Polsku Wilczogorskich imię wzięli.

Montigaiło herbu Korzobog, w księztwie Litewkiem, tylko z tą różnicą, że mają być trzy karpie jeden podle drugiego, w lewą tarczy płynące, trochę w górę głowami, nad niemi róża, na helmie trzy pióra strusie. To *Kojal. in MS.* W kościele naszym Kaliskim między innymi herbami, Wojciecha Janczyńskiego, zmarłego 1614. widziałem taki. Karpie trzy żółte, głowami do siebie obrócone, takim położeniem, że jeden z nich prosto na dół głową, do góry ogonem idzie: drugie dwa z boków głowami do niego skierowane, jakby

tryangul formowały, pole herbu krwawe, na hełmie trzy pióra strusie. (Tego herbu zażywali Karchowscy w Wielkiej-Polszcze, z których Anna była za Stanisławem Tomickim dziedzicem Budziszewa, a potem za Mikołajem Zebrzydowskim starostą Rogozińskim. Druga tej siostra rodzona Urszula, za Władysławem Zarcębą, które to siostry są ostatnie z tego domu. Herb zaś ten nazywają się Pretwicz.) Pierwszym Montigailowie w Trockiem i Żmudzkiem, pieczętują się. Z tych Montigailo Budolf, między innymi Panami Litewskimi wieczne pakta z Polakami podpisał 1401. u *Łask. w Statut. fol. 128.* Jan Władysław sędzia grodzki Trocki, mąż zaeny. Stanisław, Jerzy i Melchior rotmistrz królewski, na wielu expedycyach mężnie stawali. Jan w dziele rycerskiem zalecony, sędzia grodzki, a potem podkomorzy Trocki. Jeden z nich był deputatem na trybunał Litewski 1679.

Montigert Mongerd herbu Wadwicz, patrz Naruszewicz.

Montowt herbu Pobog, z tą tylko odmianą, że w hełmie kładą pięć piór strusich. Jurgi Montowtowicz wojewoda Rijowski 1503. Jan Kazimierz najprzód pisarz skarbowy, potem skarbný Litewski: *Kojal. in MS.* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Krzysztof w Żmudzi 1621. Stefan 1648.

Montrim herbu Serokomla, w księztwie Żmudzkiem, i Montrimowicz. Jan Montryn, i Abraham Kazimierz mąż uczony, w piorze gładki, był gońcem do Moskwy r. 1657. Roman Montrymowicz cześnik Żmudzki w roku 1700.

M O R A

HERB.

Ma być głowa Murzyńska po samo ramię, w prawą stronę obrócona, czarna, w polu czerwonym, czarną bindą przepasana, czyli, jak inni chcą, białą, w hełmie trzy pióra strusie. *Biels. fol. 75. Paproc. w Gniazdzie fol. 1118. O*

herb. fol. 565. Okol. tom. 2. fol. 234. Jan w Prusiech w Postolinie za Sztumem, między innemi na nagrobku herbami, widział gołą głowę z szyją zawinioną, na niej trzy pióra strusie, na hełmie takąż z piórami głowa. W Etruryi i Hiszpanji, które domy głowy Murzyńskiej w herbie zażywają *Petrasancta* pisze. Tenże autor c. 65. powiada, że Steffeliuszowie na Szląsku, noszą takąż głowę czarną Murzyna, srebrną chustką związaną, tylko że w lewą patrzy. Algarbji (królestwo to jest w Hiszpanji) herb głowa Murzyńska, bindą ściągnięta, jako widzieć się może na mappach Królestwa Hiszpańskiego. *Ks. Jakób Malbrancus Soc. Jesu* o Moryneńczykach w Niderlandzie tak pisze: *Volunt celebrem e Mauritania seu Africa Ducem Ibericis Gallicisque regionibus obiter paragratis, haec ultima terrarum petuisse, hicque propter minus frequentem quam alibi mortalium multitudinem, visum immorari; excitatisque nonnullis Castellis, regioni occupatae, a Mauritania sua gente, nomen fecisse: Maurum enim Moren suo vocitabant idiomate:* to ten autor *de Morinis tom. 1. lib. 1. c. 1. et lib. 2. c. 1.* tamże kładzie herb Tarwany prowincyi, i miasta przedniejszego Moryneńczyków, takiż właśnie, jak u nas herb Mora: i przydaje: *Quapropter sive Morus ille ex iis extiterit, quos Homerus, ex oris Africae educit ad Trojanis suppetias ferendas, seu malis, socium et comitem illius Trojani, a quo Beda oriundos facit Britanos, sive longo aevo posterior fuerit, Morum fuisse voluerunt Taruanenses, Hispanis, Italis et aliis hujusmodi pronuntiatione familiari.*

Parisius in MS. Slavia rozumie, że ten herb nabyty w Polsce, od któregoś z dawnych Sarmatów, jakoż tak *Paprocki* jako i *Okolski* podobny początek tego herbu wywodzą, herbowi Bazeńskich, o których mówiłem w pierwszym tomie *fol. 55.* jabym jednak rozumiał z Bielskim i z innemi, że z cudzych krajów do Polski wniesiony, wraz przyszedł z Wenancyuszem biskupem Kruświckim, albo, (jako ich teraz zowiemy) Kujawskim, wstąpił on na tę katedrę w roku 1034. zszedł z niej do grobu pełen zasług w roku 1055. był rodem z Włoch, od którego znać brata albo synowca rozplemione tego herbu familie. Tymże się herbem szczycił Henryk czyli Eryk biskup pierwszy Przemyski, zakonu S. Franciszka, w r. 1376. który tenże zakon do Krosna pierwszy wprowadził i ufundował. Patrz co się o nim mówiło w Tomie pierwszym. Antoni Mora, rodem Hiszpan, kwitnął w Polsce w roku 1557. *Rojzius in Chiliastico.* Zowią ten herb Mora, druddy Murzynowa. Podobny temu herb Muryssonów, tylko że trzy głowy Murzyńskie kładą na tarczy, o czem niżej.

Herbowni.

<i>Grzymala,</i>	<i>Morenda,</i>	<i>Szorc,</i>
<i>Kozuba,</i>	<i>Murysson.</i>	<i>Zwan.</i>
<i>Korytowski,</i>	<i>Nietyxa,</i>	
<i>Mieszkowski,</i>	<i>Stawski,</i>	

Moraczewski herbu *Cholewa*, w Łęczyckiem i Poznańskim województwach. N. Moraczewski miał za sobą Barbarę Kierską, Stefan Annę Kowalską, Wojciech Jadwigę Kowalską tamtej siostrę. Prócz tych, kwitną w Poznańskim.

Józef Moraczewski z województwa Rawskiego, Szymon z powiatu Rzezyckiego podpisali elekcyą Stanisława Augusta Króla, Kazimierz komornik graniczny Poznański deputat na trybunał koronny 1787. z województwa Gnieźnieńskiego. — *Wielądek.*

Moraniecki herbu *Bończa*. Ci są właśni Fredrowie, ale od dóbr Morańca Moranieckimi nazwani, o czem patrz pod Fredrami.

Morawicki herbu *Jelita*, w Grodzieńskim powiecie. Krzysztof Morawicki fundował muzykę przy kollegium Grodzieńskim, tamże pogrzebiony. *Kojal. in MS.* N. Morawicka była za Pawłem Dubiną Książczym, z Polski do Litwy się niektórzy wynieśli.

Morawicki herbu *Topor*, w Krakowskiem województwie. Ci są właśni Tęczyńscy, ale działem dóbr Morawicy, Morawickimi nazwani, co i ztąd poznać, że się wielu Tęczyńskich z Morawicy pisało: jako Jan z Morawicy, którego Owcą zwano roku 1370. Piotr Morawicki, którego syn Jan w Moskiewskich i Gdańskiej ekspedycyach, mężnie na szanć życie swoje za ojezyznę stawiał. Stanisław, który z Łaskim wojewodą Sieradzkiem, nie tylko w Polskich, ale i cudzoziemskich obozach, znaczne mężstwa swego dał dowody, umarł 1618. *Starowol. in Monum.* Niewiem czy nie tu należy Jakób Przekora z Morawian, dworzania Króla Jagiella. *Długosz* 1422. Anna z Romerowny urodzona, Tomasza Mokrskiego małżonka.

Morawiec herbu *Ogończyk*, piszą się jedni z Owczar, drudzy z Mysłowa. Mikołaj Morawiec z Kunoszowie, chorągiew królewską nadworną nosił pod Grunwaldem, z Krzyżakami potykając się w roku 1410. *Biel. fol. 298.* chorągiew S. Jana odjął w ten czas nieprzyjacielowi. Łukasz Morawiec tylko dwieście piechoty mając, trafunkiem napadł na większą liczbę Tatarów, w roku 1508. nie daleko Łucka, którym w gołym polu na siebie nacierającym, długo mężnie odpordając, pięćset ich na placu położywszy, drugich do ucieczki przymusił. *Biel. Gvagn. Kojal.* Jędrzejowi z Mysłowa, mę-

zowi rycerskiemu, zmarłemu 1616. nagrobek w Bieczu postawił, brat jego Marcin, starosta i sędzia grodzki Lwowski. *Starowol. in Monum.* Marcyan z Mysłowa Morawiec, najprzód komornik Lwowski, potem podsędek Lwowski, z sejmu 1633. komissarz do granic od Węgier. *Constit. fol. 31.* i 1637. poseł na sejm, dalej sędzia ziemski Lwowski. N. Morawiec w okazji pod Starczem z Kozakami, poległ na placu. *Okol. Diar.* Wojeiech w Ruskiem. Paweł w Podlaskiem r. 1648. N. stolnik Latyczowski r. 1690. Tomasz w Brzeskiem Litewskiem.

Morawski herbu Dąbrowa, w Płockiem województwie. Do tych należy ks. Jan Morawski Soc. Jesu filozoficznych i teologicznych nauk wielka ozdoba i zaszczyt, w których tak celował że innych zdania za sobą ciągnął. Zdobiła wysoki jego dowcip, osobliwa w dysputach skromność bez allektu i passyi. Z woli Jana III. Króla Polskiego, na dysputę publiczną przeciw schizmatykom od prowincyi naszej naznaczony, prawdę katolickiej wiary, jawnem ich przekonaniem, jako i innych heretyków znacznym nawróceniem, i ksiąg na obronę kościoła Rzymskiego wydaniem, objaśnił. Pierwsze w prowincyi naszej kollegia rządzące, żywe enót przykłady na sobie wszystkim dawał; a zwłaszcza nowicyuszom, którzy wielki z niego pochóp w duchownym postępku brali. Wyraził apostolskiego ducha swego abrys, w księgach wydanych, gdzie toż prawie zamknął co z niego samego wyczytać każdy mógł. W podeszłym wieku na pomnożenie czci Świętych Pańskich, osobliwie Ś. Alojzego, doskonale się wydawał, którego obrazami kaplice, kościoły i kollegio zdobił. O kanonizacyą w. ks. Męcińskiego, przez instancyą Maryi Królowy Polskiej, całego senatu i rycerstwa usilnie pracował. W tych staraniach ostatnia go choroba zaszła, w której, jakby się miał, spytany, odpowiedział: dobrze, tak mi miło wychodzić w drogę wieczności, jak innym do ogroda. I tak tąż drogą śmiercią, do której innych wydań wiódł książęczką, sam dokonał, w Poznaniu 1700. wieku swego 69. dnia 25. Czerwca. Została jednak żywa do tych czas pamięć jego, częścią w obrazach po mieście i indziej wystawionych, częścią w łaskach znamienitych, których doznano przez jego przyczynę. Spowiednik który go na śmierć dysponował, zeznał; że kwiatu niewinności weale do samej śmierci dochował. Książki od niego do druku wydane, są te: 1mo. *Quaestiones Theologicae selectae ad totam summam D. Thomae Aquinatis, Caliss. 1681. in 8vo.* 2do. *Fasti Sanctorum, seu Meditationes in Festa Posnaniae 1696. in 12.* 3tio. *Romana Ecclesia, ab antiquis calumniis haereticorum de novo susci-*

tatis, vindicata, Posnaniae 1643. in 8vo. 4to. *Actus Virtutum* 1722. *Calissii* in 8vo, i wiele inszych razy drukowane. 5to. *Duchowna Teologia, albo Kościół Ducha Ś. w Poznaniu* 1717. in 4to. 6to. *Principia totius Philosophiae per quaestiones de Ente in Communi explicata, Posnaniae* 1666. in 4to. 7mo. *Quaestiones de Verbo Incarnato et Admirabili Virgine Matre, Lesnae typ. Buck* 1671. in 8vo. 8vo. *Quaestiones de Deo Uno et Trino, Caliss.* 1674. in 8. 9no. *Palaestra pietatis sancte vivendi et moriendi* 1669. in 12mo. *Posnan. et* 1683. *Cracov. in* 12mo. 10mo. *Pretiosa Mors Sanctorum, dispositio moribundi* 1698. *Posnan. in* 12mo. 11mo. *Ambona Ducha Świętego, in 4to Posnan.* 1700. 12mo. *Scintillae Divini amoris in* 12. 1701. *Posnan. reimpraessae.* 13tio. *Cor Sanctum Theophili Mariani* 1675. et 1698. *Posnan. in* 12mo. 14to. *Vera patientis Christi effigies, Meditationes de Passione Christi, latine et Polonice in* 12. *Posnan.* 15to. *Nanowy Ducha Ś. na pustyni bogomyślniej, in* 4. *Posnan.* 1700. 16to. *De Immaculata Conceptione.*

Później dom ten zamieszkały był w ziemi Nurskiej, i tak Marcin Morawski, dziedzic dóbr *Kossaki, Biała i Murawskie*, ożeniony z Katarzyną *Godlewską*, umarł roku 1647. Syn tego Marcina Jakób Morawski, ożeniony z Reginą *Tymińską*; umarł roku 1668. Syn Jakóba Jan Morawski, ożeniony z Ewą *Lipską*. Syn tego Jana Michał Morawski, skarbnik Nurski, ożeniony z Katarzyną *Mirwicką*. Potomstwo tego Michała skarbnika Nurskiego, córki: Aniela, za Tadeuszem Odyńcem pisarzem Smoleńskim. Marya za Michałem Radziszewskim marszałkiem Stwotowickim. Synowie: 1o. Mikołaj Morawski, poseł Inflantski na sejm 1786. r., później poseł Rzeczycki na sejm 1788. do 1790. pisarz wojskowy Litewski 1787. kawaler orderu Ś. Stanisława 1786. ożeniony z Agatą *Buchowiecką* podwojewódzanką Wileńską, umarł 1810. bezpotomnie. 2o. Ignacy Morawski, poseł na sejm 1768. marszałek trybunału głównego księstwa Litewskiego, generał leitnant komenderujący dywizją wojsk Litewskich, kawaler orderu Orła białego i Sgo Stanisława, oraz Lwa złotego Bawarskiego. Ożeniony r. 1765. z Teofilą księżniczką *Radziwiłową* wojewodzanką Wileńską i hetmanowną Litewską, umarł około r. 1786. Potomstwo jego z księżniczką Teofilą *Radziwiłową*, córki: Dukłana, 1mo voto za Stanisławem Grzegorzem Worcellem, podstolim koronnym kawalerem orderu Orła białego i Sgo Stanisława, rozwiodła się, i 2do voto za Józefem Wyleżyńskim rotmistrzem kawaleryi narodowej, umarła 1810. r. we Lwowie: Katarzyna za Michałem Łopotem oboźnym Litewskim kawalerem orderu Orła białego, i syn Karol Morawski, dotąd żyjący, narodzony 1767. najprzód szef 2go pułku piechoty Litewskiej, później generał major wojsk Rosyjskich i szambelan Cesarzski, potem generał w sztabie Cesarza Francuzów Napoleona; kawaler orderów Sgo Stanisława, Lwa złotego Bawarskiego krzyża wojskowego Polskiego i Legji honorowej. Ożeniony z Anną *Jundzill* marszałkowną Grodzieńską. Jedyna córka tegoż Karola

Morawskiego, Teofila Morawska, *1mo voto* za Starzeńskim, *2do voto* za księciem Dominikiem Radziwillem podkomorzycem Litewskim, ordynatem Nieświzkim i Olyckim, pułkownikiem gwardyi Cesarza Francuzów Napoleona. Umarła w Wilnie 1828. r. — *Z dokumentów familijnych nadesłanych wydawcy.*

Morawski herbu Korab, w Przemyskiej ziemi i in-dziej. Morawska Katarzyna, Stanisława Fredra małżonka. Jan Morawski w Kaliskiem 1697. Walentyn w Kaliskiem 1648. N. miał za sobą Wiktoryą Łempicką, z której zostali synowie Wincenty Morawski *Ordin. Minor. Observ.* uczony, i w zakonie swoim zasłużony, wydał do druku, *Vitam B. Ladislai Gielnowii ejusdem Ordin.* 1633. *in 4to Varsav.* *2do. Historyę o Paciorkach Ś. Joanny, i Żywot Jej*, 1661. *in 8vo Cracov.* Roch Morawski w zakonie naszym temi czasy z Sieradzkiego województwa, kędy bracia jego dziedziczą.

Morawski herbu Nałęcz, w Wielkiej-Polszcze. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Nałęcz u nich powinien być nie związany, i takim kształtem, jak u Dzierżkrajów i Czarnkowskich, ile jednegoż z niemi domu. Piszą się zaś z Chomęcic w województwie Poznańskim, pod Konarzewem leżących, a teraz zostających w possessyi OO. Dominikanów Poznańskich. Paweł Morawski syn Jędrzeja, z Belęckiej herbu Samson urodzony, dziedzic Ruska, Łabęckiej łąki, Suchorzewka i t. d. *Acta Castren. Posnan.* miał za sobą *1mo voto* Zofią Czarnkowską, z niej spłodził córkę Annę, pierwszym ślubem z Piotrem Kawieckim herbu Wyssogota, a drugim, z Krzysztofem Kierskim zmówioną: i syna Jana kasztelana Przemęckiego, który z Zofią Gorajską żył bezpotomnie. *2do voto* tenże Paweł pojął Dorotę Kaczkowską herbu Pomian, pozostałą wdowę po Samuelu Kawieckim, z niej było córek trzy, Jadwiga najprzód Radoszewska, potem Chociszewska, druga Przybysławska, trzecia Białęska, i pięciu synów. 1. Paweł starosta Gniewkowski i chorąży Inowrocławski 1704. trzy razy związki małżeńskie pońawiał: pierwszy raz z Żychlińską siostrą rodzoną Adama Żychlińskiego kasztelana Miedzyrzeckiego, pozostałą wdową po Trzebieckim kasztelanie Spicimierskim, z niej miał syna Adama, który pod Koniecpolem na placu poległ, i córkę Maryannę, wydaną za Czermińskiego kasztelanica Kijowskiego: drugi raz z Łącką siostrą rodzoną kasztelana Kaliskiego: trzeci raz z Ludwiką Rostocką starościanką Lelowską, z której syn został Kajetan. 2. Stefan ten wstąpiwszy do zakonu Kaznodziejskiego, imię Tomasza na niego włożono, był przeorem Śrzedzkim, a potem od Dąbskiego biskupa Kujawskiego, nominatem na suffraganią Kujawską ogłoszony, na konsekracyą

jadąc, w drodze na drogę wieczności przeszedł. 3. Stanisław, poseł od konfederacyi Wielkopolskiej, do Króla Augusta II. r. 1703. i marszałek po kilkarazy sejmików Śrzedzkich, miał za sobą Teresę Obieczerską herbu Nałęcz, pozostała wdowę po Mikołaju Roczorowskim, ta mu urodziła córkę Rudkowską, i trzech synów: Leona kanonika Gnieźnieńskiego i Poznańskiego, oflicyala generalnego Warszawskiego, deputata na trybunał koronny w roku 1736. jest w druku jego *Kazanie na wotywie Sejmowej miane 1738. in fol. w Warszawie pod tytułem, Pański na Sejmowem weselu upominek*. 2do. *Krzyż tryumfalny niegdy w życiu, Kazanie na wyprawieniu ciała Prymasa Potockiego w roku 1738. in fol.* Jana, tego żona Katarzyna Szczaniecka, i Wojciecha, który najprzód ślubował Maryannie Bendorskiej herbu Wyssogota, potem Jadwidze Sulimierskiej herbu Lubicz. 4. Jakób ma za sobą Konstancyą Dobrzycką z którą *sterilits*. 5. Wojciech, ten najprzód się złączył dożywotnie z Trzebiecką kasztelaną Spicimierską, potem z Maryanną Brudzyńską, z której zostawił syna Rocha, i Teodorę Nieświastowską.

Mordas. Dom w Litwie starodawny. Stanisław Mordasz za Kazimierza Jagiellończyka, starostą był Kowieńskim w roku 1463. *Kojal. in MS.* Jerzy Konstantyn Mordas r. 1648. w Mińskim województwie.

Morenda herbu Mora. Paprocki i Okolski o nich nie pisał, alem widział nagrobek w Krakowie u Ś. Trójcy, Gabryelowi Morendzie J. U. D. proboszczowi Kątskiemu, wielu biskupów auditorowi, zmarłemu 1644. postawiony, z tym herbem. N. miał za sobą Annę ks. Wojniankę Woroniecką, z której synowie, Stefan, Konstantyn, i córka Rakowska.

Mormilo herbu Piatyr, w Braclawskim województwie. Marek i Misko Mormilowie, od Zygmunta najprzód Pierwszego, a potem i od Zygmunta Augusta, w r. 1542. otrzymali dawnych swoich praw konfirmacją, na dobra Dziętkowice i Fedronowce. Daniel, Konstantyn i Roman ludzie rycerscy, pod Chmielnikiem przeciwko Tatarom wojując, chwałę odnieśli. Bogdan Mormilo dziedzic na Rużmince, zostawił syna Michała, i córkę Eudoxyą Macieja Czczela małżonkę.

Morochowski herbu Korczak, w Ruskim województwie. Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Korczak jednak z tą odmianą noszą, że powinny być trzy Wręby, z których pierwszy od góry większy, drugi mniejszy, trzeci jeszcze mniejszy, nad niemi krzyż złoty, czy to, żeby stał na środku samego Wrębu najwyższego, jakom widział na nagrobku w Brześciu Litewskim, czy też nad Wrębem, a

krzyż niby na dwóch wzgórkach stoi, jakom go widział w książce pod tytułem, *Conclusiones de Universo, ejusque Partibus* 1629. r. przypisanej Joachimowi Morochowskiemu prototrzonowi władcy Włodzimierskiemu i Brzeskiemu, gorliwemu o unię pasterzowi. N. Morochowski poborca z sejmu 1613. w Ruskiem województwie. Jan i Jerzy bracia 1682. Eliasz sekretarz królewski, wydał: *Utulenie uszczypliwego lamentu Cerkwi Wschodniej, in 4to Vilnae* 1612. odpis to jest Teofilowi Ostrologowi.

Morowiński. N. Morowiński miecznik Przemyski 1667. *Kochow. climac.* 3. l. 6. fol. 302.

Moroz. Piotr Moroz indigenat otrzymał na sejmie 1676. *Constit. Litew.* fol. 23.

W roku 1788. Jan Moroz podczaszy Grodzieński. — *Przypisy Krasickiego.*

Morski herbu Jastrzębiec, w Krakowskiem. Paprocki i Okolski o nich nie pisal.

Morski herbu Topor, w Krakowskiem. Ci według *Okolskiego*, od Nekandów Toporeczyków swój początek wzięli, ale od dóbr imienia Morskich nabyli: *Baranowski* i inni, od Trepków ich wywodzą, luboć to jedenże dom. Morski Joachim sędzia kapturowy Krakowski 1587. *Constit.* fol. 421. Stanisław, już posłem na sejmy, już deputatem w trybunale zasiadając, już w obozie w Inflantską i Moskiewską ekspedycją mężnie się bijąc, wszędzie i życia i fortuny swojej dla ojczyzny nie żałował, miał żon dwie, Annę Krupezankę, i Cikowską, synowicę podkomorzego Krakowskiego, zostawił córki cztery: Elżbietę Jasieńską, Annę Janowską podsędkownę Krakowską, Katarzynę Przyłęską, Zofią Gumieniecką: synowie zaś ci, Krzysztof z Krupezanki urodzony, opat Sądecki, umarł młodo 1633. w Krakowie u Ś. Trójcy pochowany. *Starowol. in Monum.* Alexander starszy brat Krzysztofa z Krupezanki, dziedzic na Iwanowicach, pojął Węgierkę Trębłownę, z którą dwóch synów spłodził, Stanisława podczaszego Sochaczewskiego, i Jędrzeja; po Trębłownie pojął Strzalanę, wdowę po Rizinku, ale z nią potomstwa nie miał. Jędrzej trzeci brat Krzysztofa i Alexandra, miał za sobą Lipską, którą urodziła Radoszewska chorążanka Wieluńska, zostawił z nią potomstwo. *Baranow.* Joachim i Marcin tych tam trzech bracia: niewiem czy nie tego Marcina córka, Maryna, Krzysztofa Baranowskiego herbu Rawiec małżonka. Hieronim dziedzic na Jastrzębnikach, żona jego Krystyna Czarnecka, z której synowie trzej: Stanisław, Mikołaj i Jan, Konstantyn w zakonie kaznodziejskim Ś. Theologii Doktor. Stefan, Morski miał za sobą Alexandrę Bielecką, Mikołaj Bie-

lińską. N. Izabellę Rudnicką, Samuel Broniewską. Jerzy stolnik Cerniechowski Maryannę Bukowską. Jan Chlewicką, Wojciech Ciepiewską, Antoni stolnik Owrucki Teresę Czyżowską pozostałą wdowę po Antonim Szczepanowskim. Franciszka Morska Jana Białogłowskiego. N. Jędrzeja Ciechomskiego, druga Jana Ciechomskiego. Jerzy kanonik Krakowski, deputat na trybunał koronny r. 1690. N. Morski r. 1630. brat sukcesyą po Mikołaju Wolskim marszałku wielkim koronnym. Zygmunt 1689. Alexander w Sochaczewskiej ziemi r. 1674. Stanisław chorąży Nowogrodzki 1705. Jan w zakonie naszym i Alexander, jest w druku jego: *Zodyak Kawalerski* 1730. *in fol. w Sandomierzu*, brat jego miał za sobą Dedyńską, i z niej synów, drugi zda mi się Soltykownę. Stanisław miał za sobą Minocką. N. Krystynę Piotrowską, która po jego śmierci poszła za Jędrzeja Baranowskiego herbu Rawicz. Jan Annę pisarską. Barbara żyła z Zygmuntem z Zagorowa Rogowskim stolnikiem Parnawskim.

N. Morska *Imo Humnicka 2do Lewicka* kaszt. Inflantska. — Wawrzeniec z *Stempkowską sterilis*. — Sebastyan z *Szymanowskiej* zostawił córkę jedynaczkę. — N. Morski z *Soltykowny* zostawił potomstwo, córki: jedną najprzód Orzechowską powtórnie Bukowską, drugą hr. Tarnowską; i synowie: Antoni kasztelan Lwowski, umarł r. 1778. z *Siemińskiej* zostawił dwie córki zakonnice Dominikanki we Lwowie i synów trzech, Mikołaja, kanonika Krakowskiego — Onufrego ożenionego z *Rozadowską*, ten zostawuje potomstwo, i Tadeusza. — Tenże Antoni kasztelan Lwowski po *Siemińskiej* pojął Brygidę *Krasicką* kasztelanekę Chełmską wdowę po Starzewskim lecz z tą bezdzietny. Drugi syn N. Morskiego z *Soltykowny* a młodszy brat Antoniego, Alexander z *Trembowskiej* ma syna N. i córkę za Choloniewskim podkomorzycem Belskim. — *Krasicki*.

Morstyn herbu Leliwa, w Krakowskiem, Sandomierskiem, Sieradzkim województwach. Familia ta z Niemiec do Polski, w dwóch rodzonych braciach Jerzym i Janie przeniesiona. Przedtem w ojczyźnie swojej zwali się Mondszternami, od dóbr i zamku Mondszttern, nad Renem leżącym. Polski język Mondsztternów imię przeformował na Morsztynów, albo raczej Morstynów, jako się przedtem i teraz piszą. Z tych Jerzy Morstyn rachmistrz Wielicki 1581. miał za sobą Łaską herbu Korab wojewodzanekę Sieradzką. Jan dziedzic na sędziszowicach, miał syna Stanisława, dziedzica na Raciborsku, Pawlikowicach, Sędziszowicach i t. d. Ten Stanisław rozkrzewił familią przez czterech synów, Erazma, Krzysztofa, Floryana i Franciszka. Z tych Erazm pierwszy syn Stanisława, umarł *sterilis*. Krzysztof drugi syn Stanisława, starosta Filipowski, zostawił sześciu synów, Krzysztofa, Adama, Samuela, Jakóba, Tobiasza, i Jędrzeja. Z tych Adam, Sa-

muel, Jakób i Tobiasz, zeszedli bezpotomnie. Krzysztof pierwszy syn Krzysztofa starosty Filipowskiego, także starosta Filipowski, i Przewalski, miał synów dwanaście: Mikołaja, Zygmunta, Stefana, Jana, Adama, Jerzego, Gabriela, Samuela, Seweryna, Teodora, Stanisława, Teofila, i córek cztery: Zuzanna, w panieństwie umarła, Małgorzata była za Wiszowatym, Zofia za Taszyckim, Elżbieta za Mierzyńskim. Mikołaj, Adam, Samuel, i Teofil bezpotomni. Zygmunt zaś drugi syn Krzysztofa starosty Filipowskiego, i Przewalskiego, spłodził Katarzynę i Maryannę, które poszły za Jaroszewskich, i Jana, z którego córka Katarzyna, była za Smarzewskim, Franciszek zaś syn, najprzód chorąży Sandomierski, deputat do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 23.* potem kasztelan Radomski, z którego Kazimierz kanonik Krakowski, deputat na trybunał w roku 1724. umarł 1734. r. Stefan starosta Kowalski, *Imo voto* miał za sobą Szembekównę kasztelanekę Wiślicką, z niej zostawił syna Jana, *2do voto* ma Przerębską kasztelanekę Konarską, Sieradzką, z nią ma syna Jana, i trzy córki. Był w wojsku cesarskim obersztleitnantem, w bataljach pod Peterwardynem i Belgradem, także przy dobywaniu Temezwaru i Belgradu walecznie stawał, w roku 1716. i 1717. Karol kasztelanie Radomski żył w dożywotniej przyjaźni z Makowiecką, z którą bezpotomny. Michał także kasztelanie Radomski, ma za sobą Tarłównę kasztelanekę Lubelską. Miał i dwie córki, jedna Panną umarła, druga poszła za Śmietankę. To wszystko potomstwo było z Salomeą Bronicką wdową pozostałą po margrabi Myszkowskim. Stefan trzeci syn Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego, miał trzy córki: Katarzynę za Potockim, Zofią za Widawskim, Annę za Lubienieckim, i trzech synów: Hieronima, Władysława, Michała i Waleryana. Hieronim bezżenny, Władysław starosta Kowalski, posłował na konwokacyą, i na sejm koronacyi 1676. z kąd go ojczyzna na różne funkcyje narażała, *Constit. fol. 20.* a że dobra starostwa Kowalskiego, wielkim nakładem restaurował, dla tego Rzeczpospolita, z pochwałą na zawdzięczenie nadzieję mu uczyniła, wrocenia kosztów jego. *Constit. fol. 50.* W trybunałach deputatem, marszałkiem na sejmikach stawał, w obozie znać w nim było wielkie serce, aż też pod Batowem w Tatarską dostał się niewolą, z kąd potem wolność sobie i innym kupił. A co w nim najchwalebniejsza, Aryaństwo, które się było w ten zacny dom wplątało, publicznie odrzucił; życia tego pobożnie dokonał w roku 1689. Złączył się był dożywotnie z Moskorewską herbu Pilawa, z której Konstancya w zakonie Ś. Benedykta umarła 1736. Eleonora za-

konnica u Wizytek, Anna Michała Jordana wojewody Braclawskiego, Jadwiga Franciszka Lanekorońskiego podkomorzego Krakowskiego, Barbara Stanisława Derszniaka starosty Radoszyckiego małżonki, Dorota w stanie Panieńskim; z tejsze żony dał mu Pan Bóg synów pięciu: Michał pod Wiedniem mężnie obstawając zginął: Alexander w zakonie Soc. Jesu, młodo po wysłuchanej filozofji umarł w Kaliszu 1680. Jakób wojewoda Sandomierski, starosta Kowalski i Gniewkowski, ten miał za sobą Helenę Kalinowską starościankę Gniewkowską, z niej jedynaczka córka Krystyna młodo umarła. Jędrzej najprzód starosta Sieradzki, potem kasztelan Biecki, teraz Sądecki, mąż wszystkim miły, umiejętność praw ojczystych *et materiae status* pokazał przez poselstwa na sejmy i *in Senatus Consiliis*. Znaczny Dobrodziej kościoła Ś. Piotra w Krakowie. Pierwsza żona jego Helena Zaleska, wdowa po Macieju Waliszewskim pisarzu ziemskim Sieradzkim. Druga Zofia z Rozwadowskich pozostała wdowa po Przerębskim, z obiema żadnego nie zostawuje potomstwa. Stefan starosta Duninowski, z sejmu 1703. komissarz do granic od Szląska. *Constit. fol. 21*. Posłował do wiednia od stanów Rzeczypospolitej skonfederowanej pod Ledochowskim, gdzie wielką przysługę uczynił ojczyźnie przez swoje prawdziwe remonstracye. Był też posłem z województwa Krakowskiego na konwokacyą r. 1733. Żyje do tych czas bezzennie. Michał Walleryan, trzeci syn Stefana, a brat rodzony Hieronima i Władysława starosty Kowalskiego, najprzód skarbnik Dobrzyński, potem podstoli Krakowski, naostatek kasztelan Zawichoski, deputat na trybunał koronny z województw Krakowskiego i Sandomierskiego trzy razy, poseł na sejm kilkakroć, komendant w Toruniu i Krakowie, miał za sobą Konstancją Jadwigę z Brzezia Lanekorońską podkomorzanekę Sandomierską która mu powiła jednego syna, Stanisława chorążego Sandomierskiego, który z Katarzyny Zaboklickiej wojewodzanki Podolskiej, wdowy po Dembińskim łowczym Krakowskim, zostawił syna Jana starostę Sieradzkiego. Ten był deputatem na trybunał koronny z województwa Sieradzkiego pierwszy raz 1727. Powtóre 1731. na sejm *electionis* rotmistrzem z tegoż województwa, i deputatem *ad pacta conventa*. Naśladowując matki swojej, znaczny dobrodziej kościoła Ś. Piotra w Krakowie. Miał rodzonego brata Nikodema, ale ten młodo umarł, i siostrę Konstancją, która zmówiona będąc za Potockiego, terażniejszego kasztelana Braclawskiego, w ósmnastym roku, życia swego przed ślubem dokończyła. Żona tego Jana Rozalia Szembekowna kasztelanka Oświęcimska, z której Apollonią córkę i syna Adama zostawuje. Jan, ezwartý syn

Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego, zostawił dwie córki, Jadwigę za Widawskim, i Alexandrę za Błędownskim, synów także trzech: Pawła, Krzysztofa i Stanisława. Z tych Paweł zszedł bezpotomnie. Krzysztof miał syna Chrystyana, który pierwszym małżeństwem z Lanckorońskiej zostawił synów: Alexandra i Jakóba: drugim zaś małżeństwem z Stockiej synów trzech: Stefana, Michała, i Józefa Stanisława, i córek także trzy: Agnieszkę, Zofią i Helenę. Stanisław najprzód chorąży Zatorski, potem kasztelan Czerski, komissarz 1696. do rewizyi skarbu koronnego, dalej wojewoda Mazowiecki r. 1698. komissarz do żup Bocheńskich i Wielickich, nakoniec wojewoda Sandomierski. Urodził się z matki Arciszewskiej, z młodu zaraz w cudzoziemskich obozach poleru wojennego nabywszy, odważnie potem pod Cudnowem, Chocimem, kędy pierwszy na wał idąc, raniony, Żórawnem i Strygoniem, na Tatarów i Turków nacierał. Z Konstancyi z Obor Oborskiej kasztelanki Warszawskiej, syn jego Jan Kazimierz pułkownik królewski, w samej porze do wielkich dzieł, z światem się rozstał 1697. jako jego nagrobek świadczy u OO. Reformatów w Krakowie. Drugi syn jego Antoni, wojewoda Inflantski, starosta Czorsztynski. Pierwsza żona jego Guiewoszowna podkomorzanka Sandomierska, z której dwie córki, jedna za Ossolińskim starostą Przyłuskim. Druga za Józefem Potockim starostą Szczerzeckim i Czorsztynskim; umarła 1734. Druga jego żona Potocka podczaszanka Krakowska herbu Śreniawa owdowiała najprzód po Bełchackim Adryanie kasztelanie Bieckim, potem po Jakóbie Rybińskim wojewodzie Chełmińskim, na ostatek po Duninie Jakóbie referendarzu koronnym. Młody wiek strawił w wojsku Francuzkiem, mając znaczną szarżą między grandmuskietierami. Siostra jego, a córka Stanisława, Teresa: umarł w Królewcu 1735. Jerzy, szósty syn Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego 1632. Zostawił synów Zbigniewa i Jana, Annę wydał za Kazimirskiego, Elżbietę za Przyppkowskiego. Gabryel siódmy syn Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego, wydał córki swoje, Annę za Gosławskiego, Maryannę za Cikowskiego, Dorotę za Stana, Barbarę za Szlichtinga, Bogumiłę także za Szlichtinga, Zofia w Panieństwie zesła. Synowie tegoż Gabryela, Stefan *sterilis*, Bogusław miał syna Stefana, i córki, Annę, Teofilę, Alexandrę, Barbarę, za Zagorskim, Gryzellę za Szlichtyngiem. Seweryn dziewiąty syn Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego, miał synów: Fausta, Tobiasza, Seweryna, Marka, Jerzego, Teofila, i córek trzy: Konstancyą Arciszewską, Zofią Czapllicową i Jadwigę: Faustus zaś syn, podkoniuszy Litew-

ski, wydał córkę jedyną za Parisa. Tobiasz miał syna Jędrzeja. Seweryn miecznik Przemyski dziedzic na Jankowce: miał za sobą Alexandrę Slesińską podeczaszanek Łęczycką, z której Zofią, wydał za Grąckiego, Barbarę za Jędrzeja Lubienieckiego. Marek spłodził synów: Stefana, Seweryna, Hieronima, i Katarzynę. Jerzy, synów, Władysława, Alexandra, Józefa i Katarzynę. Teofil Wacława, Alexandra, Marcellina i Stefana. Teodor dziesiąty syn Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego zrodził Mikołaja, córkę zaś Annę wydał za Szczepanowskiego, Teodorę za Błędowskiego. Stanisław jedenasty syn Krzysztofa starosty Filipowskiego i Przewalskiego, miał synów, Krzysztofa i Samuela. Krzysztof Jędrzeja i Katarzynę za Ulatowskim, Zofia w klasztorze życie zakonne obrała. Samuel zaś zostawił synów, Stanisława, Mikołaja, Wojciecha, Ludwika, Jakóba i Krzysztofa.

Jędrzej starosta Bolnicki, rodzony brat Krzysztofa, starosty Filipowskiego i Przewalskiego, a syn szósty Krzysztofa, starosty Filipowskiego, zostawił synów trzech, córkę zaś Teofilę wydał za Reja. Z tych Tobiasz łowczy koronny zszedł bezpotomnie. Stanisław jedyną córkę Helenę poślubił Tarłowi. Trzeci Jędrzej z Raciborska na Radziminiu Morstyn, najprzód stolnik Sandomierski, poseł na sejm Brzeski 1653. deputat do konstytucyi pisania, *Constit. fol. 48.* potem referendarz koronny, starosta Kowalski, Zawichoski, Wartski, z sejmu 1662. r.znaczony do traktowania o pokój z Moskwą, *Constit. fol. 1.* wziął nakoniec w roku 1668. podskarbstwo wielkie koronne, i starostwo Tucholskie, z którym tytułem jeździł w poselstwie do Francyi, do Rzeszy Niemieckiej, i do Rzymu; fundował OO. Bonifratellów w Warszawie, kościół im i konwent wystawiwszy znacznym kosztem, wszakże ta jego fundacya, od Augusta II. Króla Polskiego, na insze miejsce przeniesiona; pałac tamże w Warszawie wielkim nakładem z fundamentów wyniósł, który Król tenże obszerniejszym i ozdobniejszym uczynił. Od r. 1668. aż do roku 1676. rachując się z urzędu swego, nie tylko zupełnie się z niego wyrachował, ale też sześćdziesiąt tysięcy, które na potrzebę ojczyzny z własnej szkatuły wylczył, darował Rzeczypospolitej. *Constit. fol. 44.* Jan Kazimierz Król jak go sobie szacował, ztąd poznać, że go testamentu swego exekutorem uczynił. Miał za sobą Katarzynę Gordonownę margrabiankę de Huntli, z której zostały trzy córki; jedna z nich Ludowika Marya, dana w małżeństwo Kazimierzowi Ludwikowi Bielińskiemu marszałkowi wielkiemu koronnemu, druga Izabella Kazimierzowi książęciu Czar-toryskiemu, terażniejszemu kasztelanowi Wileńskiemu. Trze-

cia Teresa, podobno w panieństwie umarła *). Był i syn, który od dóbr swoich w Francyi, przewany Comte de Chantenville, zostawszy generałem, w Namurze od wojsk kolligackich przeciw Francyi, oblężony, na wycieczce *gloriosissime* zginął. Miał za sobą księżniczkę de Chevrese, która mu powiła dwie córki, Katarzynę i Karolinę.

Floryan trzeci syn Stanisława, dziedzica na Raciborsku Pawlikowicach i Sędziszowicach, kasztelan Brzeski, poślubił jedyną córkę Elżbietę Bielińskiemu. Synowie jego, Hieronim kanonik Krakowski, Floryan bezzenny, Jan miał synów, Szczesnego podkoniuszego Litewskiego, legacyami do postronnych monarchów sławnego. Tegoż Jana syn Alexander kasztelan Rogoziński, potem wojewoda Wendeński, naostatkiem wojewoda Smoleński. Tegoż Jana synowie, Krzysztof, i Franciszek, córki zaś, Beata Gawrońska i Anna Masłowska. Piotr, ostatni syn Floryana, miał syna Jędrzeja, z którego Floryan i Józef.

Franciszek czwarty syn Stanisława dziedzica na Raciborsku Pawlikowicach i Sędziszowicach, zostawił syna Jana, z którego Dorota, poślubiona Rupniewskiemu, Anna Krzeszowi. Synowie zaś, Piotr, Alexander, Zygmunt, Hieronim i Maxymilian. Z tych Hieronim stolnik Bielski, wydał córki, Elżbietę za Mińskiego, Alexandrę za Gorlewskiego, Katarzynę za Brzechwę. Synowie jego, Piotr, Władysław, Franciszek i Maxymilian. Rodzony zaś brat Hieronima Maxymilian, zostawił córkę Barbarę, poślubioną Rościszewskiemu. Hieronima są w druku *Historye wyrażające w sobie affekty szczerzej miłości, 4ta Editio w Krakowie 1705*. Paweł w zakonie naszym w Lublinie młodo życie skończył w r. 1734. jest w druku jego *Oratio de S. Thoma Aquinate in f. 1730. Sandomiriae*.

M O R T Ę S K I H E R B .

Zszedł już ten dom, w Prusiech wielkimi dziełami i najpierwszemi krzesłami zaszczycony. Nosił na tarczy w polu czerwonym dwie orle nogi, aż po uda na krzyż złożone, pazurami na dół, na hełmie także dwie nogi, tylko że pazurami do góry przewrócone. Paprocki i Okolski o nich nie

*) Umarł podskarbi w. kor. we Francyi gdzie się wyniósł z Polski kupiwszy tam znaczne dobra, a między innemi majątność pod samym Paryżem zwaną *Mont-rouge*. — *Przypisy Kirasickiego*.

MORTEŃSKI

HERB.

pisał. Taki ze wszystkiem herb znajdziesz, u *Corneliusza a Lapide in Acta Apostolorum 1627. przy dedykacyi tejże księgi*, Gwilhelmowi Langlais konsyliarzowi Króla Francuzkiego; z kądbym rozumiał, że i ten herb nie w Polsce nabyty, ale z cudzych krajów do Prus przybysz, jeszcze za Krzyżaków, gdzie od dóbr Mortąga pisać się poczeli. *Lucas Paprocki, Łaski fol. 57.* Zowie się herb ten Orlik, albo Aquilian.

Ludwik z Mortąga, najprzód kasztelan Chełmiński pierwszy, w roku 1466. potem wojewoda Chełmiński 1479. r. *Hist. Posselii Polon. Pruthen. fol. 82. et fol. 627.* Ludwik drugi, kasztelan Chełmiński 1509. Ludwik trzeci, najprzód kasztelan Gdański, a potem Elbląski 1539. tenże sam czy inny, podkomorzy Chełmiński 1512. *Histor. Posselii f. 632.* Michał podkomorzy Chełmiński 1572. r. N. Wulkowskiego chorążego Pomorskiego małżonka, brat jej rodzony, Melchior podkomorzy Malborski, umarł 1560. r. miał za sobą Rostezankę Elżbietę wojewodzankę Chełmińską, z tej syn Ludwik, ostatni z tego domu, najprzód podkomorzy Chełmiński 1597. *Paproc. Ograd. fol. 221.* i starosta Pokrzywnicki, które to starostwo, w tym domu prawie dziedziczne było, atoli *per legem executionis*, między królewskich komput weszło: potem gdy go ten Ludwik już wojewoda Pomorski, znacznie restaurował, zamek od Krzyżaków rozwalony wyniósłszy, i znowu, gdy tak reparowany, trafunkowym ogniem pogorzał, od niegoż powtórnie wielkim nakładem naprawiony, *Konstytucya 1601. fol. 758.* successorowi tego Ludwika, póty go trzymać pozwoliła, póki by mu kosztów na tołożonych nie wrócono. Z tymże tytułem był komissarzem do granic od Pomeranji w r. 1609. *Constit. fol. 896.* przesiadł się potem na krzesło województwa Chełmińskiego,

na którym życie skończył w r. 1615. w Okuninie najprzód pochowany, ztąd do Lubawy przeniesiony w r. 1621. gdzie u Fary nad grobem jego, chorągiew czarna powieszona, kędy to czytać o nim: *Labarum index et testis pendeo occidentis vetustissimaeque familiae a Mortang oriundae, vario publicorum munerum genere, jam inde ab anno 1128. illustrem floruisse denuncio. Hujus ultima stirps mascula, Ludovicus Mortęski Palatinus Culmensis Pokrivnensis et Graudentinensis Capitaneus, extremum clausit agmen. Is postquam primam adolescentiam Viennae Austriacorum, partim literarum partim politicae rei tradidisset, Patriae deinceps, qua pace, qua bello, maxime Dantiscano, sub Stephano Rege, strenue fideliterque servivit, in Senatorium Ordinem adlectus etc.* herby cztery, Orle nogi, Dąbrowa, Panna Dąbrowskich i Eilemberg, ztąd wnoszę, że ojca jego Melchiora, Dąbrowska urodziła. Był to Pan przy wierze katolickiej gorliwy, przezorności osobliwszej, na Boską chwałę szczodry; w Nowym klasztor i kościół restaurował. *Hist. Poss. f. 347.* Na nasze kollegium Toruńskie, kamienicę, wraz z siostrą swoją Weiherową, darował. Kaplicę w Lubawie grób przodków swoich zbudował. Miał za sobą według *MS. de Famil. Prussiae*, Justynę Knutownę. O drugiej także jego żonie czytałem, Działyńskiej podkomorzance Chełmińskiej. *MS. Konopatse.* powiada, że miał za sobą Zborowską, z której dwie córki, Zofia Samuela Zalińskiego wojewody Malborskiego małżonka: druga w klasztorze Chełmińskim zakonnica. Siostry zaś, Ludwika wojewody Chełmińskiego, były te, Anna Weiherowa wojewodzina Chełmińska Ernestowa, Pani i pobożności i rozsądku i szczodroty wielkich. Druga Elżbieta za Zalińskim sędzią Tucholskim, *Paproc. Łaski f. 57.* Najmłodsza ich siostra Magdalena, tej życie od ks. naszego Stanisława Brzechfy pisane, i do druku podane, krócej tu kładę. W piątym roku gdy ją matka odumarła, na wychowanie dana do ciotki swojej Wulkowskiej chorążyny Pomorskiej, w wszelakich się cnotach zaraz z młodu zaprawiła, igrania i próżnowania strzegąc się, ustawicznie się jaką robotą zabawiała. Raz w cielecej nóżce, nożyk swój uwieziwszy, gdy go dobywa, taką go siłą targnęła, że go w samę prawego oka źrenicę, z niewymownym swym holem utknęła; z którego przypadku, oko straciwszy, gdy potem do lat dojrzałych przyszła, dziwnie się z tego cieszyła, i często, rozbierając sobie wysokość Boskiej opatrności, do siostrowi mawiała, że tą oka ślepotą, wiele duszy jej światłości niebieskiej przybyło. Drugi raz, gdy na stół niesiono wiśnie z sadu, uwiedziona dziecinną chucią, wzięwszy kryjomo parę wisierek, z niemi się

tała, o co sumienie tak ją zaraz trapić poczęło, i taki wstyd serce panięskie objął, nie inaczej, jakoby się czegoś wielkiego dopuściła, że ich, z płaczem żalując, ciotce swojej odniosła. W dwunastym roku ojciec ją od ciotki, do domu swego sprowadził, znać jednak było, że ją już i w ten czas Bóg na służbę swoją dysponował, bo podczas wesela starszej siostry swojej, ręce sobie oparzywszy, a na drugiej, na ospę zapadłszy, dobrej myśli być niemogła; czem nietylko się nie alterowała, ale gdy jej o weselu czyniono relacyą, słuchać tego niechciała; i owszem, znać się już była w tym czasie, obowiązała służyć Bogu, jadąc albowiem do ojca, górą Chełmińską od przewozu, rzekła do sługi: nie umrę, aż w tym klasztorze Mniszką zostanę, mam nadzieję, że mi to sprawi Bóg, któremum się poślubiła. Domyślając się ojciec jej przedsięwzięcia, a chcąc jej drogę zagrodzić do tego, w Mortęgach osadziwszy ją z ochmistrzynią surowie zakazał; pierwsza, aby żadnego mężczyzny do niej nie puszczano, druga, aby książek duchownych jej nie dodawać, trzecia, aby jej nikt pisać, ani czytać nie uczył, wszakże ona, za spozrządzeniem Boskiem, za dwie niedzieli i czytać i pisać od prowentowego pisarza nauczona, gdy jeszcze postylli księdza Jakóba Wujka Soc. Jesu, dostała, w niej wielki smak mając, i potajemnie kwoli ojcu czytając, znaczny w duchu postępek brała. Ojciec różnych sposobów zażywając, żeby ją był do świata naklonił, gdy widział, że ani gniew jego, ani powaby jakiegokolwiek, wzruszyć jej nie mogły, pozwalał jej nakoniec, żeby sobie w panięskim stanie żyła, i w Toruniu kamienicę jej z dostatecznym dochodem do wyżywienia naznaczał, byle tylko o zakonie myśleć przestała, atoli ona przez sen od Boga upomniona, lubo jej bies różne przeszkody zarzucając, chciał od świętej myśli ją oderwać, wszystko to złamawszy, pod pretextem, że na Roraty do Lubawy miała jechać, do Chełmna, spieszno obróciwszy, potajemnie zajęchała. Klasztor Chełmiński od Krzyżaków kiedyś fundowany, sto pięćdziesiąt Panien z dochodów swoich mógł wyżywić, przyszedł jednak przez herezyą na to spustoszenie, że i jednej w nim zakonnicy nie stało: tak dalece, że na stróżą tegoż klasztoru, uprosiła się u starszych swoich Zofia Izbińska zakonu Ś. Franciszka, z trzema inszemi. O czem prorokowała tejże professyi zakonnica, rodem Niemka, i że przez Polskie Panny miał znowu przyjść do swojej pory, powiadała; co się ziściło w Magdalenie. Ta albowiem ojca ublagawszy; nowicyat pod mistrzynią w duchu Izbińską skończywszy, śluby zakonne uczyniła, do których ją przyprowadzając, ukazał się jej Chrystus Pan przez sen, orszakiem aniołów

otoczony, podając jej pierścień dyamentowy ostry, którego ona, gdy z pokory po kilka kroć razy przyjąć nie chciała, Chrystus na obłoku go zawiesiwszy, rzekł do niej. „Ten pierścień znaczy śluby zakonne, starajże się, żebyś ich z pilnością dochowała;“ odpowiedziała z pokorą, daj panie wypełnić, co każesz. Wkrótce potem do konsekracyi przypuszczona, ksienią została. Oplakany był w ten czas stan klasztoru tego, wszakże Bóg jej poszczęścił, że się najprzedniejszych domów córki, słysząc o Magdaleny świątobliwych i mądrych rządach, do niego cisnąć poczęły: przyszło do tego, że nie tylko przez to z niedostatku i ubóstwa wyszedł, ale też w takim był o świątobliwości tam kwitnącej szacunku, że co żywo z Chełmińskiego klasztoru, znaczni ludzie, nowe w Polsce klasztory pod regułą Ś. Benedykta fundując, profeskami osadzali, jako w Nieświżu, we Lwowie, w Jarosławiu, w Poznaniu, w Sandomierzu, w Sierpcu, tak że ich się może dwanaście liczyć, które Magdalena swego ćwiczenia siostrami napełniła. Wprawdzie niektóre z nich, potem do reformacyi klasztoru Chełmińskiego znać się nie chciały, co z jej wielkiem aż do śmierci utrapieniem było. Przecież oddawszy to Panu Bogu, wszystkich sposobów zażywała, żeby te rozterki uspokojone być mogły, nie było jednak w tem woli Bożej. Niemniejszej zażyła trudności o klasztor Toruński, którego tak dobra, jako i przywileje w ręku Toruńczyków uwięzione, odzyskała. Seminarium fundowała na siedmiu kleryków w Poznaniu, którzyby w szkołach Jezuickich i w enocie i w naukach dobrze wyćwiczeni, zdolniejszymi byli do usługi klasztorów reformacyi Chełmińskiej: przeniosła go potem do Torunia, i przywilejem stolicy apostolskiej w r. 1615. utwierdziła. Dla tychże kapłanów, szpital wystawiła, gdyby przez lata, albo choroby jakie, niezdolnymi byli do pracy, w Chełmnie kamienicę bardzo sposobną, i summe pewną, z coroczną prowizją na to obróciwszy. Kollegium zakonowi naszemu w Toruniu ufundowała. Gdy Gustaw książę Sudermański wtargnął był do Prus, gorąco się Panu Bogu modliła, żeby go był od Polski odwrócił; wtem usłyszała głos od Pana: „Będzie się mu prawi powodziło.“ Więc gdy się zbliżał ku Chełmnu, musiała z siostrami swojemi uchodzić do Bydgoszczy, tam się jej czy przez sen, czy, jak drudzy twierdzą, na jawie, ukazał Chrystus Pan wszystek zraniony, w płaszczu skrwawionym szarłatnym, mówiąc do niej: „Nie bójcie się, ja was biorę w obronę swoją, pódzicie wszystkie pod płaszcz mój,“ z czego i ona i siostry ucieszone, wkrótce potem nowinę usłyszawszy, o pokoju, który z Gustawem stanął, do Chełmna się wróciły. W ten-

czas już była w tej opinji o swojej świątobliwości, że książę jeden z wojska Cesarskiego, oddając się jej modlitwom, uprosił sobie u niej paciorki, które on na siebie włożywszy, gdy w pewnej potrzebie trzy kule w niego uderzyły, szkody żadnej na ciele nie uczyniwszy, na samych się szatach oparły, to on Magdaleny paciorkom przypisywał. W ubóstwie zakonnem jak się ćwiczyła, z tego poznać, że gdy jej raz książka zginęła, a potem ją znalazła, z prędkości wymówiła: „To moja książka.“ Wtem postrzegłszy się, zaraz sobie ciężki policzek zadała, za exces sobie mając słowo w zakonnicy, moja. Drugi raz stłukłszy się, prosiła szafarki o lekarstwo dla ubogiej stłuczonej, prędko o tem zapomniła szafarka; drugiego dnia gdy jej o toż samo prosiła Magdalena, ta jej w skorupie maści przyniosła, którą ona wdzięcznie przyjęła. Z tejsze cnoty pochodziło, że sobie nigdy szat nowych nie sprawowała, ale po siostrach dodzierała starych, zaczęm nie dziw, że w jednej sukni, znaleziono po śmierci jej, lat czterdzieści i kilka. Sama zaś sobie łątała suknie i obuwie, a gdy jej dano co dobrego albo nowego, to inszym dawała. Z czystości panieńskiej ów wstyd pochodził w niej, że w drodze, gdy sługa ojcowski, świeckiej jeszcze Magdalena, szatę, która była zawięzła, odwadził, ta się łzami zalawszy, Pana Boga prosiła, aby tego sługi oko jej więcej nigdy nie widziało, jakoż w kilka dni umarł. Mawiała więc, że gdyby była wiedziała, że się kto z urody jej w młodszych leciech zgorszył, gotowa była twarz swoją porzezać i oszpecić. Zadnej okraszy świecką będąc do twarzy swojej nie zażywała; w zakonie zaś, w mowie, w patrzeniu, w chodzeniu, przystojne dziwnie i wstydlive obyczaje zachowała; uchowaj Boże przed nią wolnym było co językiem wymówić; a jeden stanu wielkiego z tym się dał słyszeć, gdybym z taką uczciwością i strachem szedł do Najśw. Sakramentu, z jaką do tej Panny idę, dobraby moja była. Z mężczyznami konwersacyi bardzo się chroniła, ztąd, gdy już księżnią była w domu Gostomskiego wojewody Poznańskiego, widząc wielką zgraję ludzi, uprosiła sobie, że z żoną jego w pokoju jadła, o co zrazu gniewał się na nią wojewoda, ale potem zważywszy jej racye, i zbudowawszy się z tego, jeszcze jej za to dziękował. Posłuszna Magdalena: bo gdy jej Edmundus a Cruce opat zakonu Cystereyeńskiego, udając się za wizytatora, habit czarny Kassyneński odmienić, a Cystereyeński biały na się wzięść kazał, choć w niedostatku wielkim, przecieź sprawiła go, kazał biskup Chełmiński Kostka złożyć biały, a do czarnego się wrócić, wszystko to uczyniła. Będąc w domu Czarnkowskich, gdy z wielkiej ludzkości, chciano ją

tam dłużej zatrzymać, koła zdjawszy, konie pozamykawszy, przecież nie dała się dłużej nad ten czas użyć, jak jej biskup pozwolił. Czuła raz wielki wstręt od pewnej osoby świeckiej, który chcąc w sobie umorzyć, umyśliła się była siostrze jednej pod posłuszeństwo oddać, aby od niej, jako nowicyuszka ćwiczona była; więc gdy idzie po to owej siostry wołać, wstąpiła do kaplicy swojej, tam na modlitwie ujrzała światłość niezwyčajną, jako na mgnienie oka, za którą od onej passyi wolną została. Z pokory, swoje rozmyślenia za proste mając, proszącym, chyba za wyraźną wolą spowiednika, ich używała. Do renowacyi mistrzyni siostron naczynała, a sama się z tego wymawiała, mając się za nieumiejętną prostaczkę. Pochwał żadnych swoich niechciała słuchać: a gdy ojciec Ś. list do niej napisał, ciesząc się z porządków i karności klasztoru jej, ona z płaczem do wszystkich siostr mówiła. Nie wynośmy się z tego, że nas stolica apostolska chwali, żeby nam nie rzeczono: Wzięliście już zapłatę swoją. Żadnej siostrze niedopuszczała przed sobą stać, ani wstawać. Ze wszystkimi zarówno, choć też już przełożoną była, ciągnęła, czy to w chorze, czy w kuchni, czy w piekarni, najpodlejsze posługi odprawując, póki jej tylko siły służyły, Pannom nawet tym, które jej na świecie sługami były, odługując. Spowiednik jej zebrawszy od ubogich, albo z szpitala brudnych koszul, uprać jej je kazał, a gdy tego potem zaniechał, frasowała się o to. Jadąc do Nakła, w gospodzie babce ślepej krzyż święty nad nią uczyniwszy, rzekła: „Niech cię Pan Bóg oświeci,“ i natychmiast przejrzała; co Magdalena jako mogła, chciała utaić, i jak innym swoim dobrym uczynkom czyniła, zatrzeć. Żadnej się rzeczy większej nie chwyciła, aż się wprzód Boga na modlitwie poradziła. Profeskę nie postępującą w duchu, oddała była zgromadzeniu, wypuściwszy ją z posłuszeństwa, wtem gdy się modli, pokazał się jej Chrystus Pan, dźwigający owcę uszarganą, pytającej go Magdalenie, coby to było? powiedział, że to ta jest, której ty znosić niechcesz, przetoż ją do łaski przyjął, i drugich miłości zalecił. Nowicyuszki dla niektórych defektów do professyi przypuścić niechciała, wtem na rozmyślanii o męce Pańskiej, pokazał się jej Chrystus Pan, rękę swoją ściągający na owę nowicyuszkę po lewej stronie klęczącą, a mówiący do Magdaleny: Chcesz wiedzieć czembyś mi oświadczyła miłość, za mękę moję, bądźże pewna, że tem, gdy ją pokażesz temu bliźniemu; zaczem ją przyjął do professyi, a ta tyle potem postąpiła w duchu, że mistrzynią wkrótce nowicyuszek została. W niedostatku wielkim klasztornym, ciężko strapiona, ze łzami się do Boga

modliła, więc zmoczywszy jedną chustkę, gdy po drugą do skrzynki idzie, tak wiele tam czerwonych złotych znalazła, że mogła dostatecznej dla siostr prowizyi nakupić. Osobliwszy zaś miała gust w rozmyślaniu męki pańskiej; w rozmowie jednej z siostrami, gdy przyszło mówić o siedmiu słowach pańskich na krzyżu, i do tych, które do dobrego lotra wyrzekł: „Dziś zemną będziesz w Raju:“ przyszedł jej tak wielki zapal na sercu, że go znieść niemogąc, serce przeżegnała, mówiąc, Jezu co mi się dzieje, i natychmiast stała się jak schorzała i zemdlona. Złożyła była w tejsze tajemnicy książeczkę, którą gdy dała duchownemu ojcu na rewizyą, a on ją pochwalił, uchodząc próżnej chluby, chciała ją spalić, by jej był spowiednik nie zabronił. Znać, jak się jej modlitwa, niepodobala dusznemu nieprzyjacielowi, kiedy z kapliczki, w której się rada modliła, paciorki, obrazek i inne rzeczy powyrzucał, nie nie zepsowawszy. Cierpliwości jej dowodem było, ćwiczenie mistrzyni jej Izbińskiej w duchu, która bez względu na nią, surowiej się z nią obchodziła, bijąc ją, za co ona P. Bogu dziękowała. Gdy sąsiedzi dwaj, dobra klasztorne coraz to bardziej uciskali, miała Magdalena różne sposoby, któremiby była ukróciła ich złość, atoli na modlitwie usłyszawszy w światłości niezwyčajnej te słowa: Miłujcie nieprzyjacioly wasze, dobrze czynicie tym, którzy was mają w nienawiści itd. wszystkie te myśli od siebie odrzuciła. Gdy ją czasem spowiednik strofował, gromił i fukał, wdzięcznie to od niego przyjmowała. Gdy się pewny przegrażał, że ją w drodze jadącą miał despektować, jechała tam, gdzie się była zapuściła, z tą rezolucyą: Miałabym to sobie za wielkie szczęście, gdyby mię to było potkało, za pracę moją koło zbawienia dusz ludzkich. Martwiła ciało swoje świecką jeszcze będąc, sypianiem na gołej ławie, tak jednak skrycie, że o tem nikt niewiedział: dobrowolnym postem w Adwent, grochem tylko kryjomo nagotowanym, żyjąc. Zakonnicą zostawszy, a kąty klasztorne uprzątając, znalazła w śmieciach pas żelazny, dyscyplinę z mieczykami ostremi, i włosienicę, te wszystkie rzeczy, za relikwie po owych dawnych pierwszych Pannach zakonnych wzięwszy, często ich zażywała. W Soboty przez cały rok wiecerzy niejadała, na chlebie tylko i piwie przestając. W Piątki, z nabożeństwa do Męki Pańskiej, strzegła się gadać, a dopieroż rozśmiać, a gdy się co z tego nieostroźnie trafiło, surowo się dyscypliną karała, albo pantoflą usta sobie objiała. We Środy, od kilkunastu lat, na kollacyach ryb nie jadała, a lubo tak na siebie była przyostrzejsza, przecież wiedząc, jak subtelnym i delikatnie wychowanym Pannom przykro było, nie

zażywać białych szat i pościeli, dyspensacją w tej mierze od stolicy apostolskiej otrzymała, włożywszy na to miejsce, na siostry swoje oblig, aby profeski, w pasku, albo w sznurze sypiały. Z miłości ku siostronom swoim, gdy cały klasztor rozchorował się, z jedną tylko siostrą, która była zdrowa została, z wielką ochotą służyła. Pannie proszącej ją o jakie futro, z pod swojej szubki wyprószy go, dała. Wszystkie klasztory Reformy Chełmińskiej jako mogła ratowała, i jałmużnami opatrowała. Poddanych w dobrach klasztornych, pobory za nich płaca, zakładała. Na ubóstwo miłosierna, ztąd gdy niewiastę ubogą zebrzącą od siebie odprawiła, nie jej niedawszy, tak jej tego żal było, że kazawszy jej szukać, ordynaryą jej codzien aż do śmierci naznaczyła; kościelnych nawet klejnotów, (nie mając co innego,) na zastawę potrzebującym, czasem używała. Szpitale jałmużnami obsyłała. Ostatnią chorobą złożona, najprzód poddanym, cokolwiek byli winni, odpuścić rozkazała. Potem, czy jeść, czy pić, czy lekarstwo brać przyszło, we wszystkiem Panny przeoryszy słuchała, każdej zaś siostrze, za posługę jaką w tej chorobie dziękując, mówiła: Bóg zapłać, ubogi ja żebrak. Życzyła sobie tego, żeby ją było do infirmaryi zanesiono, żeby tam była umierała; o co gdy ją strofując spowiednik, tego jej nie pozwolił, ona mile to przyjąwszy, rzekła: Panie Boże mu zapłać, nałajał mi, jako mu Pan rozkazał. Narzekala na swoje wczasy i wygody, choć bardzo liebe były. Sarkala na niecierpliwość swoją w chorobie, choć żadnej nie było. Mówiła: ja robak, ja pies, ja ścierw, wyrzućcie mię niepożyteczną, oto wam zawadzam i pracy zadaję. Z pokory, nie chciała siostronom następcę swojej mianować. Widząc się blizką śmierci, żegnając się z swemi siostrami, niektóre im przestrogi duchowne na pismie ręką swoją zostawiła, tam im dziękuje, że jej defekty cierpliwie znosiły, przeprasza, że im mniej służyła, niżeli była powinna; upomina do zachowania reguł i ślubów zakonnych, do nieustępowania od gorącości ducha przez ćwiczenia duchowne, do klauzury ścisłej, i strzeżenia się konwersacyi ze wszystkiemi świeckimi obojej płci, do miłości wzajemnej, i tam dalej, aż też przyjąwszy sakramenta święte, przygotowawszy się przez różne akty, i rozmyślanie męki Pańskiej, ducha Bogu oddała w roku 1631. wieku swego 76. w dzień Sobotni przed Starozapustną Niedzielą, pogrzebiona w Chełmnie w pospolitym grobie siostr, z którego potem do osobnego, dla osobliwszej życia swego świątobliwości przeniesiona. Mam pewną wiadomość, że tego wieku gdy to piszę, pewna profeska w klasztorze Chełmińskim, ciężkimi pokusami cieleśnemi ściśniona, o niczem bar-

dziej nie myślała, jako żeby wokacją zakonną porzuciwszy, na świat się wychylić, z jakiegoś nadechnienia, nim do tego przyszło, poszła się modlić nad grób Magdaleny, gdzie gdy zasnęła, pokazała się jej przez sen Magdalena, mówiąc do niej: co czynisz Panno, Boga i powołanie rzucasz, na zgubę duszy twojej galisz, reflektuj się co czynisz; porwała się wtem z przestrachem siostra, i od tego czasu, od złych myśli wolną zostawszy, pobożnie do śmierci, w tymże klasztorze dokonała.

Moruński. Ci nobilitowani na sejmie 1662. to jest Jan i Jakób Moruńscy, w wojsku Polskiem zasłużeni, do tej prerogatywy przypuszczeni. *Constit. fol. 40.*

MORYKONI

HERB.

Tarcza tego herbu wzdłuż powinna być przedzielona, po prawej stronie jej, jest *Unda Marina*, tym kształtem, na hełmie, z korony, więcej niżeli pół psa widać, z pyskiem do góry, z nogami przednimi od kolan na dół spuszczone: po lewej zaś stronie powinien być orzeł czarny z rozpiętymi skrzydłami i nogami, głową w prawą tarczy obrócony, korona złota nad nim, w polu srebrnem, na piersiach jego pas niebieski, na ukos od prawego skrzydła z góry na dół na lewe wyciągniony, na nim trzy gwiazdy złote, jedna podle drugiej, na hełmie, z korony, Murzyna głowa wychodzi po ramiona, bindą białą przepasana, w prawą tarczy skierowana. Kładę tu excerpt o familji Morykonich, z książki, której tytuł: *Historia Genealogica, de Familiis antiquae nobilitatis Hetruriae et Umbriae, Auctore P. Eugenio Gammurini Monacho, Cassinensi Abbate, et Consilario Christianissimi Regis Ludovici XIV. Florentiae 1668.* kędy a fol. 433. pisze tak o nich: *Inter antiquissimas et nobilissimas familias in Hetruria, potissimum in Republica Lucana, est familia Moriconi, ut constat ex antiquissimis instrumen-*

tis anni 1222. 1268. 1299. et ex authentico instrumento 1061. quod conservatur in Archivo Episcopi Lucani. Haec Familia, primaria tenebat officia et dignitates in Repub. ab immemorabili tempore, ut adhuc indicio sunt, palatia, turres, porticus, quae, tum insignia hujus familiae, tum cognomen, denotant, et plures fuerunt Duces illius Reipubl. O nich też Volaterranus in Commentar. lib. 52. f. 138. pisze; post mortem Friderici II. Familiae admodum nobiles Gibellinorum ejectae, Bomparentes, Allegretti, Magalotti, Moricones etc. W tem Królestwie pierwszy się z nich gniezdzić począł Fredianus Morikoni, który w wielkiej potrzebie tej ojezyny, na zapłatę żołdu wojsku Litewskiemu, znacznej summy pożyczył, o czem Konstytucye r. 1659. i 1661. za czasów Jana Razimierza Króla; Król potem Michał, na sejmie Warszawskim r. 1673. przez Konstytucyą, synowców jego, Scypiona i Jana Karola, braci rodzonych, między indigenas policzył, co Jan III. swoim przywilejem w roku 1676. na sejmie coronationis potwierdził, w którym takim się im herbem szczytć pozwoilił, jako się wyżej mówilo, gdzie po prawej stronie herb dawny ojezysty Morykonich jest ułożony, a po lewej, Puciniach klejuot Macierzysty, orzeł z gwiazdami. Tamże namieniają, że Janowi Babtyście Pucini, niegdę jeszcze od Zygmunta Augusta Króla, dany był indygenat w Polsce. Ten tedy Scipio Morykoni, chorąży powiatu Wilkomierskiego, mąż rycerski, zostawił synów siedmiu, Jana Franciszka wojskiego Wilkomierskiego, którego zmarłego w roku 1726. jest dwóch synów, Scipio i Karol. Antoniego, w zakonie Ś. Franciszka de Observantia, ten powietrzem zszedł z tego świata, w r. 1710. w którym i ojciec jego: Tomasz kanonik w Luce, Alexandra, Karola, Dominika w zakonie Soc. Jesu, i Krzysztofa podstolego Wilkomierskiego, którego dzieci, Marcyan, Michał Tadeusz i Franciszek.

W roku 1778. Michał Morykoni podkomorzy Wilkomierski. — Marcin starosta Wilkomierski. — Franciszek pisarz ziemski Wilkomierski. — Ignacy starosta Brzesko-Litewski. — W r. 1788. Józef podstarości Wilkomierski. — Benedykt pisarz w. Litewski. — *Krasicki.*

Morze, w Liwskiej ziemi. Jakóba Morze pulk i zaślugi jego wspomina, *Konstytucya 1635. fol. 24.* Bartłomiej Morze podwojewoda Liwski, komissarz do rewizyi ksiąg Liwskich z sejmu 1647. *Constit. fol. 33.* Jan Krzysztof w Trockiem 1632. Jędrzej i Adam w Podlaskiem.

Andrzeja Morze, possessora dziedzicznej cząstki w wiosce *Prze-rosli* w ziemi Halickiej, córka Konstancya za Gomulińskim w Wielkiej-Polszcze. — Siostra Andrzeja za Janem Dobrzańskim cześnikiem Leczyzewskim. — *Krasicki.*

Morzkowski. Stefan Morzkowski rotmistrz chorągwi pancерnej 1658. *Komput Wojska*, z Czarneckim wojownikiem siła dokazywał. Jan dziekan kollegiaty Sądeckiej roku 1701. a potem opat Strygoński, proboszcz i ollicyał Sądecki, przetłómaczył z Włoskiego, *Światownika, krótkością życia i bojaźnią śmierci przymuszonego do retyrady 1717. w Krakowie.*

W roku 1778. Antoni Morzkowski sędzia ziemski Wieluński. — Tomasz komornik ziemski Drohicki. — N. stolnik Brzeziński. — Józef podstarości Zytomierski a w r. 1788. tenże czy inny Józef chorąży Podlaski. — *Krasicki.*

Morzycki. Marcin Morzycki zakonu Ś. Benedykta, opat Trocki 1637. *Szczygiel.* Wacław z Morzyc w województwie Brzeskiem Kujawskim. N. była za Janem Broniszewskim herbu Pomian. N. za Józefem Jarnowskim.

W r. 1778. Maciej Morzycki pisarz grodzki Kujawski. — W r. 1788. Piotr łowczy Kujawski. — *Krasicki.*

Mosakowski herbu *Jastrzębiec*, w Ciechanowskiej ziemi. Jan Stanisław Mosakowski r. 1632. Paweł Mleczek i Maciej Mosakowscy 1648. w Łomżyńskim.

W powiecie Ciechanowskim jest wieś Mosaków, pewno gniazdo tego domu ile że i do dziś dnia w ich posiadaniu zostaje. W r. 1778. Sebastyan Mosakowski chorąży Trembowelski. — *Krasicki.*

Mosalski herbu *Ostoją*, w Grodzieńskim powiecie. O tych pisze *Kojalowiez in MS.* ale tychże tu rejestruje z tego domu, których położył już pod Massalskimi, i u mnie pewna, że do tamtych należeli. Piotr Massalski w r. 1700.

Mościbrocki. Barbara Mościbrocka była za Mikołajem Bekierskim.

Mościcki. N. Mościcki miał za sobą Dembińską herbu Rawicz. N. kanonik Płocki, deputat na trybunał koronny 1692. N. którego żona Anna Grabkowska. *Baran.*

Podług *Malachowskiego*, używają herbu *Stepowron.*

Mościński. Jędrzej Mościński wojski Inowrocławski, i poseł na sejm 1629. ztamtąd deputowany na Radomski trybunał, *Constit. fol. 7.* Stanisław w Inowrocławskim 1632. Jakób w Płockiem 1648. N. żona jego Rościszewska. *Okol. tom. 1. fol. 369.* Jan dziedzic na Łazanach, syn jego Krzysztof 1641. *Cuda B. Szymona z Lipnicy.* Jan Mościński zakonu Kaznodziejskiego, jest w druku, jego *Kazanie na Niedziele wtórą Postu, a Święto Ś. Tomasza z Aquinus in 4to Cracov. 1632.*

Malachowski przyznaje im herb *Łodzia.*

Mosiewicz herbu *Topacz*, z tą jednak różnicą, że w środku rozciągniętego skrzydła, od niegoż wisi krzyż kawalerski, widziałem ten herb na konkluzjach 1683. w Połocku przypisanych, Alexandrowi Janowi Mosiewiczowi cho-

rażemu Lidzkiemu, cywunowi Szawdowskiemu, podwojewództwu Wileńskiemu, w tymże roku posłował na sejm, na nim deputat stanął do pisania konstytucyi, *Constit. fol. 24.* komissarzem do traktowania o wiecznym pokoju z Carem Moskiewskim, *fol. 2.* i deputatem na trybunał skarbowy, *fol. 7.* W roku 1685. już marszałek Lidzki, komissarz z sejmu do Inflant, na postanowienie i nadanie kościołów katolickich, *Constit. fol. 10.* i do Kurlandyi w sprawie biskupstwa Piltyńskiego, *fol. 13.* W roku 1690. wojewoda Mścisławski, z sejmu komissarz do zapłaty wojsku. *Constit. fol. 6.* W następującym roku marszałkował w trybunale Litewskim, był wprzód i pisarzem ziemskim Lidzkim, o którym *Konstytucya 1676. fol. 20.* Jan Mosiewicz Dawidowicz, Felicyan i Franciszek w Lidzkim powiecie 1674. Paweł zaś w Mścisławskim. N. Moxiewicz koniuszy Wileński 1723. Stanisław 1700.

Moskorzewski herbu *Pilawa*, w Sandomierskiem województwie pod tem imieniem dom starożytny. Janusz albowiem z Moskorzewa wojewoda Krakowski, z Klemensem z Ruszczy, herbu Gryf, kasztelanem Krakowskim, w roku 1239. imieniem Bolesława Wstydlwego, do Węgier w legacyi wysłany, nietylko pokój z Belą Królem Węgierskim utwierdzili, ale mu też Kunegundę, albo Kingę, córkę Beli, w małżeństwo zmówili. Kwitnęli potem, Mikołaj z Moskorzewa wojewoda Krakowski 1306. Pakosław kasztelan Krakowski 1317. Jan marszałek nadworny koronny 1392. jako się mówilo w pierwszym tomie. Mikołaj podkanclerzy koronny, od Króla Jagiella z ludźmi armatą do Wilna wysłany, zamku tamtego przez trzy miesiące, przeciwko nieprzyjacielowi broniąc, mężnie dotrzymał, *Sarnicki lib. 7. Cromer lib. 15. Bielski fol. 274. etc.* Klemens z Moskorzewa hrabia na Dobczycach i Kamieńcu, kasztelan Wiślicki, i oraz podkanclerzy koronny, starosta generalny Krakowski, kościoła Moskorzewskiego i trzech tamże prebend fundator, zszedł z tego świata w roku 1408. w katedrze Krakowskiej pogrzebiony, gdzie oltarz fundował, z nagrobkiem, który starością nadwątlony, restaurował w 1626. roku Remigian Moskorzewski. *Starowol. in Monum. Paprocki o herbach fol. 22.* przydaje, że na prośbę jego, Piotr Wiss biskup Krakowski, dziesięciny niektóre, prebendzie Kamienieckiej w Bieckiej ziemi darował. Waleryan kasztelan Wiślicki, miał za sobą Małgorzatę Dąbrowską herbu Poraj. Hieronim z Moskorzewa 1600. mąż uczony, pisał ksiąg wiele, ale wszystkie Aryańskim duchem teńęły, między inszemi, *Zniesienie zawstydzienia, odpowiedź to jest Ks. Piotrowi Skarga S. J. na jego Książkę, pod tytułem: Zawstydzienie Aryanów.* Wnuka jego Barbara,

Władysława Morsztyna starosty Kowalskiego małżonka, z mężem swoim błędy heretyckie odrzuciwszy, prawowierną żyła katoliczką; względem męża swego w Wielieccie pogrzebionego, kaplicę tamże z ciosu fundowała, na ubogich zakonników szcudrobliva Pani. Paweł i Gabryel 1632. Jędrzej z sejmu 1637. komissarz do granic od Węgier. Katarzyna Moskorzewska Czarnieckiego herbu Łódzia małżonka.

Idzi Moskorzewski w r. 1788. starosta Bydgoski. — *Krasicki*.

Mostowski herbu Dołęga, w Płockiem województwie. Piotr Mostowski, za Henryka Króla, o którym *Paprocki pod herbem Lubicz fol. 338*. Jędrzej pisarz ziemski Płocki, poseł na sejm 1613. ztamtąd deputat na trybunał Radomski, *Constit. fol. 8.* i w r. 1618. *fol. 4*. Jan wojski Płocki, Adryan, Piotr, i Mikołaj 1648. Paweł najprzód pisarz ziemski Płocki, dalej chorąży Płocki, a w r. 1696. podkomorzy Płocki, na różnych sejmach posługując, komissarskie i deputackie funkcyje odprawując, wszędzie na dobro tej ojczyzny galil. Wojciech skarbnik Płocki, Piotr, Wawrzyniec, Franciszek, Stanisław, Hilary 1674. Alexander kanonik Gnieźnieński, Rujawski, Płocki, deputat na trybunał koronny r. 1712. Bogdan podczaszy Płocki r. 1704. tenże czy inszy kasztelan Sierpski, syn jego Antoni kanonik Płocki. N. sędzia ziemski Zawkrzyński 1733. Jadwiga z Poniatowa Mostowska, Sebastjana Krzywkowskiego miecznika Płockiego, małżonka. N. była za Janem Brzeskim łowczym Wyszogrodzkim.

Paweł Mostowski wojewoda Mazowiecki, przedtem Pomorski, zmarły r. 1781. z *Hylzenowny* wojewodzanki Mińskiej zostawił potomstwo, z tego córka za Przeździeckim starostą Pińskim. W r. 1778. Maciej Mostowski cześnik Piotrkowski. — Józef podstoli Raciążki. — *Krasicki*.

Moszczenicki, w Rijowskiem województwie. Wasko z Moszczenczyna, podpisał list Władysława Jagiella Króla, dany Rusi w roku 1420. Jerzy Moszczenicki z sejmu 1620. komissarz do granic województwa Rijowskiego, i Mozyrskiej ziemi. *Constit. fol. 15*. Jędrzej 1632. N. Moszczenicka Jana Białobrzeskiego małżonka.

Moszczewski, w województwie Bełzkim. Jędrzej Moszczewski wojski Horodelski 1674.

Moszczyński herbu Grzymała, w księstwie Mazowiekiem. Bogusław z Moszny sędzia Warszawski r. 1496. *Statut Masoviae f. 109*. Stefan Lagona Moszczyński w ziemi Wiskiej 1674. a ztąd dorozumiewam się, że są herbu Grzymała, że się Lagonami piszą.

Moszczyński herbu Nałęcz, w ziemi Dobrzyńskiej i województwie Inowrocławskim, czyli Moszczeński, jak się

teraz zwykli pisać. Piotr z Moszczyzny kasztelan Dobrzyński 1457. podpisał edykt Kazimierza III. Króla Polskiego, *contra raptores bonorum Ecclesiasticorum*, u Łask. w Stat. fol. 65. N. Moszczyński stolnik Dobrzyński. *Pap. o herb. fol. 310.* Jędrzej z Ośnicowa z sejmu 1616. poborca w Brzeskiem Rujawkiem. Jerzy i Sebastyan w Dobrzyńskim, Stanisław i Jan w Inowrocławskim. Felix w Brzeskiem Rujawkiem 1632. N. Moszczyński miał za sobą Szczycińską, z tej córka była za Osieckim. Anna Moszczyńska Jana Brzeskiego małżonka. N. zakonnica w Chełmnie 1682. N. była za Stanisławem Rożykiem podwojowodzym Płockim. N. Moszczyński sędzia Inowrocławski, żył w dożywotniej przyjaźni z Dąbską, biskupa Krakowskiego siostrą, która mu powiła córkę jedną, zaślubioną Raczyńskiemu, bratu rodzonemu wojewody Poznańskiego, i synów trzech: Jana, ten w zakonie Soc. Jesu zakończył życie 1718. w Bydgoszczy. Daziboga, który młodzianem umarł, i Franciszka, najprzód chorążego Brzeskiego Rujawskiego, potem podkomorzego Inowrocławskiego, temi zaś czasy (gdy to piszę) kasztelana Brzeskiego Rujawskiego. Pan ludzkości i przyjemności wielkiej, i dobra pospolitego kochający; zkąd pokilkakroć posłował na sejmy. Złączył się był dożywotnie z Cecylią Jaraczewską herbu Prawdziec, z którą spłodził córek sześć: Apollonią, Stefana Bąkowskiego stolnikowicza Inowrocławskiego, Ludwikę, Ludwika Ostrowskiego żupnika województw Wielkopolskich. Zofią, Józefa Wysockiego skarbnika Bydgoskiego, Rozalią Antoniego Bagniewskiego, brata kasztelana Elbląskiego, małżonki, Teresę i Agnieszkę, te dotąd jeszcze w paniństwie żyją; synów zaś dwóch: Jędrzeja starostę Soleckiego, i Teodora. Wojciech Moszczyński dziedzic na Cmachowie w województwie Poznańskim, poborca województw Wielkopolskich, miał za sobą Teresę z Wielawsi Cielecką, herbu Zaręba, z której zostawił córek trzy: Franciszkę Kosicką, Annę, i Teresę, tyleż synów: Marcina proboszcza Biezdrowskiego, Bolesława, który żyje dożywotnie z Bronikowską, Stefana miecznika Wschowskiego, ten wszedł w kontrakty małżeńskie w województwie Sandomierskiem. N. Moszczyński pisarz grodzki Przedecki, zostawił synów: Antoniego, także pisarza grodzkiego Przedeckiego, ten zaś z Pławińskiej zostawuje synów pięciu; i Kazimierza pisarza grodzkiego Kowalskiego, który żyje w dożywotniej przyjaźni z Ruskowską. Franciszek Moszczyński w Sandomierskiem, temi czasy, pod znakiem usarskim porucznik. Zygmunt miał za sobą Barbarę Pieniążkową, z której córka Zofia Marcina Kowalskiego herbu Wierusz małżonka. *Acta Castren. Opocz. 1628.* N. Łuka-

sza Lesieckiego. N. Stanisława Ruckiego, małżonki. N. Moszczyński z Nasiegniewa w Dobrzyńskiej ziemi, zostawił synów: Macieja, służył po usarsku z księżęciem Woronieckim, Waleryana, który żyje z Kilarską, Stefana, Wojciecha, i Ignacego.

Jakób Moszczyński cześnik Dobrzyński w roku 1565. wymienia go reskrypt króla Zygmunta Augusta. — *Manuser. Helsb.* — Andrzej w r. 1782. wojewoda Inowrocławski z *Przebendowskiej* wdowy po Ożarowskim obożnym koronnym zostawuje córkę wydaną za Łosia wojewodę Pomorskiego. — *krasicki.*

Moszkowski. Jan Moszkowski vicesgerent grodzki Lubelski zmarły przed rokiem 1667. *Constit. fol.* 89.

Moszyński herbu Łódzia. *Okolski* i Moszyńskich i Moszczyńskich pod herbem Łódzia położył, ale się myli, co i ztąd poznać, bo Macieja (o którym niżej) i pod Moszczyńskimi i pod Moszyńskimi liczy; o Moszczyńskich herbu Nałęcz masz wyżej, Moszczyńscy herbu Łódzia, nie pewnością, że z Panów z Buina swój początek wzięli: bo się przodkowie ich z Buina Moszyńskimi pisywali, osobliwie Piotr z Buina Moszyński biskup Rujawski w roku 1493. i Maciej brat jego z Buina Moszyński wojewoda Poznański i generał Wielkopolski r. 1470. o których i ja mówiłem pod herbem Łódzia. Tego Macieja syn Hieronim, po matce swojej nawojce Konecpolskiej, trzymał te dobra: Wielkomłyn, Kruszycę, Zalesie, Nakło i inne, które wylicza *Okolski*, i twierdzi, że jeszcze w r. 1530. w possessyi tych dóbr byli Moszyńscy. Ten Hieronim fundował w Częstochowie u OO. Paulinów msze święte, za dom swój, jedną za żywych, drugą za umarłych. Syn jego Maciej, sumę sześćdziesiąt tysięcy, w której miał dobra królewskie obligowane, darował królowi Zygmuntovi I. w r. 1541. Hieronim drugi syn, dziedzic na Wielkomłynie, wojski Piotrkowski, kwitnął 1580. kantorem Staropolskim, ludzkością, pobożnością zalecony. *Paproc.* Z Katarzyny Korycińskiej wojewodzanki Łęczyckiej, starościanki Przędzieckiej, zostawił córkę, Stanisława Kozierowskiego małżonkę, i synów pięciu: Jana chorążego Sieradzkiego, którego żalugi zapisała *Konstytucya* 1633. *f.* 52. że od młodości swojej oręża nie składał na obronę ojczyzny, we wszystkich expedycyach za Zygmunta III. Króla, skończył życie swoje w roku 1620. wieku swego 56. któremu owdowiała małżonka, Dorota Lelowska kasztelanka Zakroczymska, dóbr Lelowa, Błędowa, Ruszkowa, Smagorzewa Ruszkowki dziedziczka, chorągiew śmiertelną w Wielkomłynie z nagrobkiem zawiesiła: synów z nim miała trzech, *Alexandra sterilem*, *Wacława* męża rycerskiego, ten na Tata-

rów z Koniecpolskim hetmanem, gdy żwawiej naciera, trupem poległ za ojczyznę, co o nim opowiada chorągiew w Wielkomłynnie wyniesiona, w roku 1624. (zabity lat 24. tylko mając) od braci rodzonych, Alexandra i Jakóba, ten, to w obozie, to na dworze Ferdynanda III. Cesarza lata swoje polerował: zszedł z tego świata w roku 1648. wieku 52. czego dowodem także chorągiew od Maryanny z Przybysławic Minorowny żony jego postawiona, ta Jakóbowi powiła córkę Barbarę, z Franciszkiem Dobieckim dożywotnie zmówioną, i synów trzech, Hieronima *sterilem*; Stanisława, od którego było dwóch synów: Jacek i Jerzy *steriles*; Alexandra, od którego z Magdaleny Ujejskiej, zostało dwóch synów: Konstantyn w zakonie Ś. Pawła pustelnika zasłużony, po kilkakroć prowincją całą u nich rządząc, albo klasztorem na Jasnzej Górze, wziął potem biskupstwo Inflantskie, po Augustynie Wesslu, w roku 1733. przy nim trzymał probostwo Poznańskie i Wschowskie, aż też pelen dni, zasnął w Panu 1737. Drugi syn, a brat Konstantyna, Antoni chorąży Sieradzki, sędzia kapturowy 1733. z Jadwigi Wolskiej, miał córkę Petronellę za Kazimierzem Ostrowskim podstolim Sieradzkim, i syna Wojciecha, ale ten w roku 1737. młodo wszedł do grobu. Stanisław drugi syn Hieronima z Korycińskiej wojewodzanki, temu Król Zygmunt III. w rekompense trudów jego, tak dworskich, jako i wojennych, wójtostwo w Bochni puścił; o czem list przywodzi królewski. *Ohol.* Mikołaj trzeci syn, jest chorągiew w Wielkomłynnie, zmarłemu w roku 1630. wieku 66. wystawiona, ten z Krynstyny Rzuchowskiej herbu Oksza, spłodził Jana Dyonizego w zakonie Dominikańskim doktora, i profesora teologii, kaznodzieję Króla Władysława IV. prowincyała prowincyi Polskiej. Adam czwarty. Prokop piąty.

Moszyński herbu *Nalęcz*, z Moszna w województwie Lubelskiem. Paweł Moszyński, (którego siostra Borzęcka) umarł 1593. Zofia z Gołaszyna Gołaska, pięć mu córek powiła, Elżbietę Kaspra Wazyńskiego *sterilem*, Katarzynę Zagojską, N. Dąbrowską, Annę *1mo voto* Dobrzyńską, *2do* Wojciecha Wołkowickiego małżonkę, Zofią *1mo voto* Podolską, *2do* Kruszyńską, i trzech synów, Janusza rotmistrza królewskiego, pod Smoleńskiem w oczach Zygmunta III. między pierwszemi wpadł na mury tego oblężonego miasta, zszedł z tego świata bezżenny w roku 1638. w Podolińcu pogrzebiony. Marcin brat jego, poprzedził go do grobu 1627. miał za sobą pierwszym związkim Agnieszkę Orzechowską, drugim Malinowską, zostało się po nim dwóch synów, Michał, i Mikołaj Soc. Jesu. Michał, trzeci syn Pawła z Gołaskiej,

dworzanin Zygmunta III. Króla Polskiego, stolnik nadworny, był deputatem na trybunał koronny, jeździł z Abrahamem Krzewskim do porty, i wiele innych funkcyj godnie na sobie piastował, wziął w dożywotnią ligę Elżbietę Dzierżkownę, Jana sędziego ziemskiego Lubelskiego córkę, z Konarskiej urodzoną, (której siostra rodzona była za Janem Chamcem,) z tej były trzy córki, Konstancya zakonnica Ś. Benedykta w Jarosławiu, Katarzyna, najprzód Samuela Kossowskiego, po nim Kamienieckiego, małżonka, z tym był syn Jan, i córka Katarzyna Kamienieckie. Anna, ta poszła za Jędrzeja Gulezewskiego, owdowiałego po Katarzynie Plemińskiej, miała z nim potomstwo: Wojciecha, Franciszka, Stanisława, Zofią, Gulezewskie. Synów tegoż Michała było czterech. Jan, który w wojsku Ferdynanda Cesarza rycersko traktując, w okazyi z Francuzami, zginął pod Alexandryą. Paweł, który także w wojsku Cesarzem dosłużywszy się znacznej szarzy wojennej, pod Brzegą w potrzebie z Szwedami, tak w głowę postrzelony, że z tego postrzału wzrok straciwszy, do domu powrócić musiał, złączył się był dożywotnie z Zofią Leśniowską, z której syn Jakób dziedzic na Wielkiem, Wysokiem, Łaziskach i Mostkach, wszedł bezpotomny do grobu, w roku 1681. Mikołaj trzeci syn Michała z Dzierżkowny. Jędrzej czwarty wojski Horodelski, gubernator Spiski, stawał posłem na sejmach, deputatem na trybunał, mąż godny i w wielu okazyach ojczyźnie dobrze zasłużony, z Anny Brodowskiej, którą Darowska urodziła, spłodził trzy córki, Dorotę, Annę i Katarzynę, synów zaś czterech: Michała, ten pod Chocimem: Stanisława, ten pod Parkanami, mężnie poległ: Pawła kanonika Kamienieckiego, i Alexandra Michała skarbnika Podlaskiego, którego z Ossolińskiej, siostry rodzonej podskarbiego w. koronnego, trzej synowie: Ignacy Soc. Jesu, rządził kollegia, Piotrkowskie, i Lwowskie: Jan Ranty, najprzód podskarbi nadworny, potem wielki koronny, umarł w roku 1737. w Warszawie, tamże poehowany u OO. Kapucynów, zostawiwszy z Rozłowny *) grafowny Saskiej syna niedorośłego, Augusta, drugi się zaś, wkrótce po jego śmierci urodził, w Saxonji, Fryderyk, ochrzczony od nuncyusza apostolskiego, do chrztu zaś trzymany był od Augusta III. Józef podkomorzy nadworny Litewski, żył dożywotnie z Ewą Wyżycą chorążanką Rijowską. Siostrą rodzoną Mikołaja arcybiskupa Lwowskiego, z której zostawił tylko jedną córkę, ale, jak ten prędką śmiercią, wraz z sobą dalsze nadzieję chonorów pogrzebł, tak i ta jego jedynaczka, w prędec po

*) Była to Fryderyka Alexandra hrabianka *de Cosel*. —

ojcu zgasła. Marcin podczaszy Mielnicki 1704. N. miał za sobą Ewę Szeniowską. *Kojal. in MS.* powiada, że Jan Moszyński tego herbu, był konfundatorem kollegium naszego w Nowogrodzie Litewskim; takbym rozumiał, że to tenże sam jest Jan, o którym się wyżej mówiło, że wojował pod Smoleńskiem. N. miał za sobą Annę Peplowską.

August hrabia Moszyński stolnik koronny orderów Orła białego, i Sgo Stanisława kawaler, umarł za granicą w Wenecyi 1782. roku, spłodził z Teofilą *Potocką* Stanisława i Hilary Zamojskich wojewodów Poznańskich córką, Jana syna. Fryderyk hrabia Moszyński syn Jana Kantego, podskarbiego wielkiego koronnego, z hrabianką *de Cosel* spłodzony, orderów Orła białego, i Sgo Stanisława kawaler. Mąż ten od wieku młodego, jako mocno się doskonalił nie tylko w różnych naukach, ale i w powinności obywatela dobrego, tak dał dowód wielkich swych talentów, służąc pierwiej w wojsku Saskiem w randze pułkownika w regimencie pieszym i skarbu koronnego przez lat jedenaście, będąc na różnych funkcyjach publicznych, tak jako vice-komendant szkoły rycerskiej lat 25. już to poselskich, już w radzie nieustającej, już komisarskich, toż oboźnym w. w. ks. Lit. dalej referendarzem, a później sekretarzem wielkim Litewskim, w zdaniach swoich dla ojczyzny pożytecznych, okazał w czasie sejmu wielkiego 1788. r. przychylnie do dobra publicznego życzenia, nigdy w swej wierności nie poszlakowany, zawsze wiernie obowiązków swoich dopełniający, postąpił na marszałkostwo wielkie koronne, po dobrowolnem złożeniu przez Michała Mniszcha, miał za sobą w stanie małżeńskim Barbarę *Rudzieńską*, wojewodzankę Mazowiecką, z którą *sterilis*. — Stanisła w kasztelan Radomski ojciec, a Leon Moszyński kasztelan Lubelski, kawaler orderu Orła białego i Sgo Stanisława, Łukasz Moszyński podstoli Radomski, i Ignacy kanonik katedralny Łamieniecki. — *Heraldyka Wielądkka.*

Motowicz. Jakób Motowicz ziemianin Wołyński. *Metryka Wołyńska* 1528. Adam i Wawrzeniec w Żmudzi roku 1621.

Moykowski herbu Jastrzębiec, w Mazowieckiem województwie.

Moyski herbu Jastrzębiec, w Krakowskiem i Ruskiem województwach. Stefan Moyski w Ruskiem 1632. Jędrzej i Stanisław w Krakowskiem.

Mozer. Piotr Mozer major w wojsku Litewskim, w powiecie Kowieńskim 1674.

Mozerka herbu Dąbrowa, w księstwie Litewskim, z tą jednak odmianą, że we środku podkowy kładą gwiazdę, a na podkowie strzałę ostrzem do góry, przez którą krzyż idzie: *Kojal. in MS.* Paprocki i Okolski o nich milczą.

Mozewski, w Płockiem województwie. Wojciech i Paweł Mozewscy 1673. Alexander pisarz Zambrowski 1648. w Łomżyńskiej.

Mozeyko herbu Łabędź, w księztwie Żmudzkiem. Michał Mozeyko, syn jego Krzysztof. *Kojalow. in MS.* Paprocki i Okolski o nich nie pisał: Alexander 1700.

Mozgawski herbu Gerald. Nikodem Gerald z Mozgawy Mozgawa umarł 1633. którego nagrobek z Lublina wypisał *Starowol. in Monum.* Piotr Mozgawski miał za sobą Jadwigę Brzezińską, córkę Alexandra, z tej córka Eufrozyna *Imo voto* była za Prokopem Skotnickim: 2do za Stefanem Ożarowskim.

Mroczek herbu Leszczyce, piszą się z Łopuchowa. Hieronim Mroczek w zakonie naszym życie skończył, jest kilka jego panegiryków w druku. *Bibl. Script. S. J.*

Mroczek herbu Nieczuja, w Sandomierskiem województwie, piszą się z Pęchowca. Maryna Mroczkowna była za Jędrzejem Jastrzębskim.

Mroczek herbu Prus Imo, w ziemi Sochaczewskiej: przydomek ich Pierzchała. Piotr i Stanisław Mroczkowie w Mazowszu 1648. Maciej 1633. w Wołyńskiem, Alexander Krzysztof i Kazimierz w Podlaskiem 1648.

Mroczek herbu Śreniawa, w Sandomierskiem województwie. Jędrzej z Skowierzyna Mroczek pisarz ziemski Sandomierski. *Acta Terrestr. Leopold.* Władysław z Ostrowia 1697. N. kanonik Rielecki 1703.

Mroczkowski herbu Nałęcz. Jeden z nich, zamek Presmark od Krzyżaków odebrał. *Biel. fol. 307.* Floryan Mroczkowski 1657. Anna Mroczkowska z Mroczkowa z Sieradzkiego województwa, była za Wojciechem Cywińskim herbu Puchała 1701. Zofia była za Teofilem Micowskim.

Mroczkowski herbu Prus 3tio, w ziemi Rożańskiej. Stanisław Mroczkowski 1632. Tomasz tamże; ale go piszą Mrozowski.

Mroczyński herbu Drya, w Prusiech w Świeckim powiecie. Paprocki i Okolski o nich nie pisał: z Mroczyzna się pisali, albo z Rzedca Radeccy, z tych Franciszek Mroczyński 1699. N. miał za sobą Rembowską.

Mrokowski w Pińskiem. Alexander Mrokowski, podpisał elekcją Jana Kazimierza Króla.

Felix Mrokowski w r. 1778. stolnik Czerski. — Tadeusz miecznik Warszawski. — Józef podsędek Czerski. — *Krasicki.*

Mrowiński herbu Jelita. Mikołaj Mrowiński miał za sobą Boguską herbu Rawicz. Maciej pisarz grodzki Wieluński, z sejmu 1601. poborca w Wieluńskiej ziemi. *Constit. fol. 777.* Jakób Mrówka miał za sobą Dorotę Kłokowską 1505. roku.

Mroźek herbu *Ostoją*, w województwie Sandomierskiem. Dom to starodawny, własni są Krzeczycyey: z tych jeden był proboszczem u Ś. Mikołaja. Drugi Wacław brat jego, miał za sobą Polanowską, z której syn jeden został *Baranowski*.

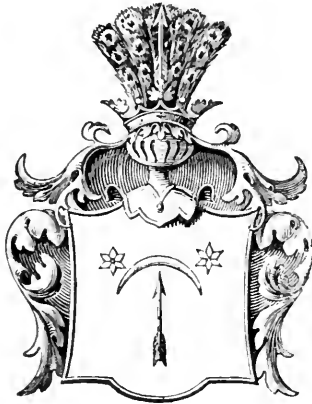
Mrozowicki herbu *Prus 3tio*, w Bełkiem i Krakowskiem województwach, jedneje z Witwińskimi dzielnicy, ale od dóbr Mrozowickimi nazwani. Stanisław z Szczepanowskiej herbu Prus *1mo* urodzony, z Janickiej herbu Jelita splodził czternastu synów. Z tych najstarszy Alexander, w potrzebie, wzięty od Turków w niewolą, z której wyszedłszy, Tatarów w Rijowskiem województwie na głowę poraził, atoli potem od większej ich liczby otoczony, tamże poległ. Daniel wnuk jego, z kniazem Rożyńskim, sławny żołnierz, w Moskiewską expedycją z działa postrzelony, zginął pod Mozajskiem: synowie jego z Wilkockiej, Stanisław pod Pereasławiem zabity, i Jan, który z Łaszczem rycersko służył. Brat Alexandra, Jan, mąż odważny, Wojciech trzeci. O Jakóbie Mrozowickim, *Wapowski in fragmentis* tak pisze: *Jacobus Mrozowicki Polonus miles, staturae admodum pusillae, cum germano cataphraeto equite, gigante in statura, congressus, eum vicit, Toruniam deduxit ad Regem, eratque res admiratione digna, quando ille pusillus, vastae staturae militem ad conspectum Regium deduxit*, atoli Wapowski pisze go Brosovecius, i Bielski Broszowieckim go zowie. Paweł Mrozowicki, najprzód pisarz Ostrzeszowski, potem Trembowelski podstarości, z sejmu 1635. do lustracyiznaczony, *Constit. fol. 41.* w trybunałach deputatem, i komissarzem do granic od Wołoch bywał, żona jego Podłodowska, brat pod Cecorą zginął. Drugi brat Jerzy, w Krakowskiem dóbr Ujazdu dziedzic, pisarz Żydaczewski, a potem pisarz ziemski Halicki, żona jego Jagwiga Oleśnicka herbu Radwan sędzianka Bełzka, posłował na sejm 1653. z niego komissarz do uznania krzywd poczynionych przez obóz pod Zbarażem, *Constit. fol. 11. i 1667. Constit. fol. 22.* sędzia kapturowy Halicki 1648. r. także Jan, Stanisław, Mikołaj, Wojciech i Marcin. Paweł komornik graniczny ziemski Lwowski i Żydaczowski 1674. Konstantyn archidyakon Lwowski, officyał generalny, Buski i Rohatyński proboszcz 1694. Jan podsędek ziemski Lwowski, deputat na trybunał koronny r. 1712. Stanisław Mrozowiński miał za sobą Magdalenę Zawadzka, ale z nią *sterilis*. Konstancya podstolanka Halicka, siostra rodzona także podstolego Halickiego, była za Alexandrem Krosnowskim stolnikiem Gostyńskim. Jan miał za sobą Zofią Raszowską.

Adam Mrozowicki starosta Stęgwilski z *Puzynianki* liczne zostawił potomstwo. — *Krasiecki.*

Mścichowski, w ziemi Wiskiej Stanisław Mścichowski 1674.

Mścislawscy księżęta. Księżna Mścislawska Anastazy Eufemia, była za Stefanem księżciem Zbarazkim wojewodą Trockim. Julianna za Ciecchanowieckim.

MŚCISZEWSKI

HERB.

Powinien być księżyc biały, jak na nowiu nie pełny, w polu błękitnem, na dół rogami, pod nim strzała żelźcem prosto do góry, nad księżycem dwie gwiazdy, nad hełmem i koroną pawi ogon, na nim strzała do góry żelźcem, *MS. o Familiach Pruskich*, bo Paprocki i Okolski o nich milczą. Tegoż herbu Spęgawscy w Prusiech zażywają, i owszem na innym miejscu, tenże *MS.* powiada, że Mściszewscy tymże herbem pieczętują, co i Teshmarowie. Powiadają że ten herb nabyty w Kuszabach, gdy przodek tego domu, pod noc przy gwiazdach na nieprzyjaciela natarł, i do dalszego zwycięstwa drogę drugim utorował. Są ci Mściszewscy w Człuchowskim powiecie, z których Wojciech, długo na dworze Zygmunta III. służąc, wziął daninę pewną prawem dożywotniem.

Mstowski herbu Śreniawa, w Krakowskim województwie dom starodawny, z którego jeden był podsędkiem Krakowskim, syn jego Rafał był kanonikiem Krakowskim, proboszczem Wiślickim, o którym nagrobek świadczy w katedrze Krakowskiej, umarł 1576. mąż uczony i wielki jałmużnik, urodzony z siostry Jana Ocieskiego kanclerza koronnego. *Nic. Gelafin. dedic.* Siostra jego Zofia Mstowska, Stanisława Minockiego żona. Druga Barbara Rmicina pisarzowa ziemiska Krakowska, ta była pierwiej za Wojciechem Niewiarowskim, tę zrodziła Ocieska siostra rodzona kanclerza

koronnego. Trzecia była za Jakóbem Różnem podsędkiem Krakowskim, a tę Buczyńska urodziła. Jędrzej Mstowski z Belinową, Jan z Postękalską, zostawili potomstwo. Mikołaj najmłodszy syn Jana, miał za sobą Powsińską, rodzoną synowicę opata Jędrzejowskiego, miał z nią potomstwo: brat jego Rafał kanonik Krakowski, deputat na trybunał koronny kilka razy, i poseł do Cesarza. Syn zaś Joachim opat Czynycki umarł 1655. Janusz chorąży Krakowski. *Baranow. i Paczewski Kazanie w ozdobie.*

Msurowski herbu *Amadej*, w Przemyskiej ziemi. O tych mówiłem w drugim tomie str. 27.

Mszanecki. N. Mszanecki miał za sobą Apollinarę Oraczewską, córkę Michała 1716. Jadwiga Borowska Mszaneckiego, a potem Oraczewskiego małżonka: w Krakowskiem kwitną województwie.

Mucharski herbu *Gozdawa*, to pisarze nasi świadczą.

Muchowiecki herbu *Pobog*, w Belzkiem i Ciechanowskiej ziemi, Zygmunt, Paweł, Franciszek, Łukasz Muchowieccy 1648. Walentyn podstarości Ciechanowski 1638. poborca, Krzysztof w Czerniechowskiem 1640. *Constit. f. 5.* N. miał za sobą Annę Zulińską od której syn Adam.

Mukański, w Belzkiem województwie. Piotr, Jan, Krzysztof i Jakób Mukańscy 1648. Zuzanna Seweryna Łapczyńskiego małżonka. Jan miał za sobą Annę Lipską, wdowę po Podhorodeckim Swentosławie.

Malachowski i inni przyznają im herb *Prawdzie*.

Mur w tych herbach znajdziesz: Arcemberski, Farenbach, Frankenberg, Gołębiowski, Konopacki, Kozłowski, Prawdzie, Rhor, Waxman.

Murawicki herbu *Kościęsza*, w powiecie Grodzieńskim, z tą jednak odmianą, że strzała powinna być rozdarta bez krzyża, albo jeliców. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Moskwy swoje początki prowadzą. Z tych Harwas Murawicki, syn jego Abraham rotmistrz królewski. *Kojałow. in MS.*

MURDELIO HERB.

Ma być miesiąc złoty w polu czerwonym, niepełny jak na nowiu, rogami do góry, we środku na nim między rogami jego krzyż, a spodem gwiazda, w hełmie pół gryfa skrzydlastego, u którego nogi do góry zadarte, z korony w prawą tarczy wyskakującego. *Bielski fol. 382. Paproc. o herb. fol. 573. Okolski tom. 2. fol. 239. Klejnoty fol. 67.* Wszyscy się zgadzają na to, że ten herb wniesiony do Polski

MURDELIO

HERB.

z Kroacyi od Karwata na imię Jerzego, czy to za Władysława, czy za Kazimierza Jagiellończyków Królów, a że się męstwem swoim pięknie popisał, wziął opatrzanie na Śląskiej granicy we wsi Młodaszynie wójtostwo, z kąd jego potomstwo Młodawskimi nazwano. Ten potem Jerzy w Wołoszech, w roku 1497. pod Bukowiną mężnie się potykając z nieprzyjacielem, poległ. *Bielski fol. 486.* Zostawił pięciu synów mężów wybornych. Od tych był za wieku *Paprockiego*, Kasper Młodawski, rotmistrz, i starosta Szmelsztyński, dzierżawca Powentki. Ten od początku prawie wojny z Inflantami, tam się ustawicznie bawił, rotę znaczne wodził, w potrzebach z nimi wielkich bywał, pod Apselem, Newlem; gdy im pod Liodenem armatę wzięto, rotmistrza Szwedzkiego Joan Benedykta, Królowi Augustowi pierwszemu przyprowadził. Tenże w roku 1568. pod Szmelsztynem, niemając tylko ośmdziesiąt koni, sześćset Moskwy ludu jezdnego, a czterysta pieszych, na głowę poraził, i żywych sześćdziesiąt, do starosty Zmudzkiego Jana Chodkiewicza hetmana, przywiódł. Zamek Szmelsztyn od Moskwy wydarty, wziął, który kosztem swoim ufortyfikowawszy, długo z niebezpieczeństwem zdrowia swego bronił, rany i więzienie dla tejsze ojczyzny poniósł. Potem gdy Król Stefan do Inflant wtargnął, on z Rotą swoją siłą dokazował. Rozumiem że to córka jego Izabella, która była za Sicińskim, pogrzebiona w Wilnie, w kościele Ś. Jana, w kaplicy Bożego ciała, z herbem Murdelio.

*Herbowni.**Karwat,**Młodawski,**Piotrowicz,**Kniaziewicz,**Oskierka,**Snarski.*

Kuropatnicki, Malachowski i inni następującym familiom także herb ten przeznaczają:

Dyniatyński, — Młodowski, — Włodawski.

Są inne domy, które coś podobnego do herbu Murdelio, przecież z odmianą noszą, jako Mściszewsey, o których się trochę wyżej mówiło, i Spęgawsey w Prusiech. Książeczowie zaś, między dwiema księżycami złotymi niepełnymi, z których każdy rogiem jednym na dół stoi, drugim do góry, tak jednak, że do siebie oba obiema rogami są obrócceni, kładą krzyż biały, a pod nim gwiazdę białą, w polu błękitnem, w helmie trzy pióra strusie. Oskierkowie na dół obiema rogami księżyc obracają, a na grzbiecie jego kładą krzyż, pod księżycem gwiazdę, na helmie trzy pióra strusie. Piotrowiczowie księżyc kładą prosto, obiema rogami do góry, gwiazda we środku między rogami, a nad nią krzyż, na helmie trzy pióra strusie.

M U R Y S O N H E R B.

Na tarczy w polu białem albo srebrnem, powinny być trzy głowy murzyńskie, z których dwie podle siebie na górze, trzecia pod niemi na spodzie. Ten herb do Polski naszej wniesiony z Brytanni większej, od Jakóba Murysona, który *in Provincia Aberdonensi*, z szlachetnych rodziców i przodków swoich urodzony, czego dowodem przywilej na pergaminie w r. 1677. na sejmie produkowany, osobliwie z ojca Jana i Agnieszki Bisset splodzony, w tej ojczyźnie osiadł; synowie jego Wilhelm i Alexander, przez lat dwadzieścia w koronnem wojsku służąc, i zdrowia i fortuny dla tejże ojczyzny nie żałując, zasłużyli sobie, nietylko szarżę w wojsku kapitanów, ale też na sejmie *coronationis* Jana II. Króla Polskiego, Rzeczpospolita przyjęła ich za *indigenas*, w roku 1676. o czym *Konstytucya świadczy fol. 58.* Z tych Wilhelm zszedł z tego świata bezpotomny, Alexander zaś brat jego, z Alexandry Zabokrzyckiej cześnikowny Braclawskiej, zostawił synów, Stanisława i Jana miecznika Braclawskiego, który z Franciszki Potepskiej wojszczanki Trembowelskiej splodził Józefa, Franciszka, i Antoniego.

Józef Murysson mostowniczy Inflantski w roku 1788. — *Krasicki.*

Murza herbu Pelikan, w Mścislawskim województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jędrzej Murza chorąży Mścislawski, krewny gospodarów Wołoskich, córkę wydał za Łukasza Stachowskiego. *Kojał. in MS.*

Murzynowski herbu Lubicz, w księstwie Litewskiem.

W r. 1778. Ignacy Murzynowski łowczy Dobrzyński. — Antoni podstoli Rypiński. — W Warmji mają Murzynowscy possessyą dziedziczną pod Biskupiem. — *Krasicki.*

Murzynowski herbu *Ogończyk*. Jedenże dom z Działyńskimi.

Muśnicki herbu *Przyjaciel*, patrz **Dawbar**. *MS. P. Kojalowiez*.

W roku 1778. Jan Muśnicki pisarz ziemski Uslemski. — Józef podczaszy Upitski. — Dominik koniuszy Upitski. — *Krasicki*.

Mutykalski herbu *Leliwa*, w księztwie Litewskiem.

Mutyna herb, patrz **Drya**.

Myciecki. Myciecka była za Jędrzejem Czernym burgrabią Krakowskim 1699. Druga za Janem Czernym.

Mycielski herbu *Dolęga*, w Wielkiej-Polszcze i Sieradzkim województwie. Dorota była za Wojciechem Radzimskim 1564. Samuel z Mycielina Myciecki, z Anną Mączyńską, spłodził cztery córki, Eufrozyne w Ołoboku, Zofią w Kaliszu, zakonnice, Ratarzynę Macieja Pokrzywnickiego, Jadwigę najprzód Piotra Radojewskiego, potem Piotra Lasoty Działyńskiego, kasztelana Dobrzyńskiego, małżonki, synów zaś trzech: 1. Łukasz wojski Sieradzki w roku 1678. zmarły, na nasze kollegium Kaliskie szczególnie dobroczynny, gdzie po śmierci złożony, żona jego Anna Zaleska, z tej córka Barbara Wojciechowi Radojewskiemu zaślubiona, i synowie dwaj: to jest, Samuel kanonik Przemyński, i Alexander, najprzód podsedek, a potem wojewoda Sieradzki, tego, z Rozrażewskiej, córka Ratarzyna, wydana za Walewskiego kasztelana Rospirskiego, i syn Antoni kasztelan Sieradzki terażniejszy, a przedtem chorąży Łęczycki, deputat na trybunał koronny 1718. ten z Rydzyńskiej łowczanki Wschowskiej, ma potomstwo, syna Macieja i córkę Teresę. 2. Mikołaj podsedek Sieradzki i starosta Rolski, z temi tytułami posłował na sejm 1676. gdzie mu konstytucya tegoż roku przyznaje, jak znacznie starostwo Rolskie reparaował: *Constit. fol. 35*. potem sędzia ziemski Sieradzki, z sejmu deputowany był na trybunał Radomski. *Constit. 1662. fol. 5*. Miał za sobą najprzód Gorską, po niej Teresę Olszowską, córkę Mikołaja, synowicę Jędrzeja arcybiskupa Gnieźnieńskiego, spłodził córki trzy, Eufrozyne Franciszkowi Bogusławowi Donhoffowi kasztelanowi Sieradzkiemu, umarła 1715. Maryannę Chryzostomowi Przyjemskiemu, chorążemu Kaliskiemu, staroście Rolskiemu, Eleonorę Stanisławowi Kretkowskiemu, dożywotnie zaślubione. 3. Władysław sędzia ziemski Sieradzki, ten z Mycielską, tegoż domu, zostawił syna Wojciecha, ale bezpotomnego, i córki dwie: Konstancją Bartochowską, i Maryannę, najprzód Tomicką, a potem Sieniátkowską, był wprzód mie-

cznikiem Kaliskim, jest jego mowa w druku *Mowcy Polsk. t. 2. f. 188.* przy oddawaniu siostrzenicy Katarzyny Wolińskiej.

Wojciech Mycielski, któremu Sokołowska herbu Pomian, trzech synów powiła: Adama, Wojciecha i Chryzostoma. Z tych: 1. Adam, zabity 1661. zszedł bezpotomnie. 2. Wojciech (ten to zda mi się, penitencyarzów pięciu fundował przy kościele Zdziszowskim. *Magnal. D. Zdziezsev. c. 10.*) miał córek trzy: Annę Radolińską kasztelanową Krzywińską, Teresę Zychlińską, matkę Adama Zychlińskiego kasztelana Miedzyrzeckiego, i N. Drozdowską, synów zaś dwóch: Krzysztofa i Mikołaja. Z tych Krzysztof wojski Kaliski pojął Grodziecką Zofią, kasztelanekę Miedzyrzecką, z którą spłodził trzy córki: Katarzynę najprzód Gorzycką, a potem Mielżyńską, kasztelanową Szręmską: Zofią Koszutską, a potem Miaszkowską cześnikową Poznańską: trzecią Mycielską sędziną ziemską Sieradzką, i syna Jędrzeja, miecznika, a potem chorążego Poznańskiego, stawał przeciwko Turkom pod Chocimem, na trybunałach deputatem, vicemarszałkiem, na sądach kapturowych 1696. posłem na sejmy; złączył się był dożywotnie z Maryanną Tuczyńską kasztelaną Gnieźnieńską, z której pięć córek: jedna zakonnica w Owińskach, druga w Śrziemiu pod regułą Ś. Franciszka, trzecia Teofila Skoraszewska kasztelanowa Przemęcka, czwarta Zofia Koźmińska, kasztelanowa Poznańskiego, a dzisiejszego wojewody Kaliskiego, piąta Konstancya, Jarosza Ponińskiego, podkoniuszego koronnego, małżonki. Synów dwóch: Józef stolnik koronny, żona jego Małachowska wojewodzanka Poznańska, i Jan, który w Paryżu młodo umarł. Mikołaj drugi syn Wojciecha, brat Krzysztofa, deputatem był na trybunał koronny 1723. miał syna Adama stolnika Poznańskiego, ten z Anną Niegolewskiej chorążanki Wschowskiej, córkę Katarzynę zmówił w małżeństwo Janowi Łąckiemu, kasztelanowemu Kaliskiemu, i syna Macieja, chorążego nadwornego koronnego, marszałka trybunału koronnego 1728. a kasztelanowa Kaliskiego, temi zaś czasy Poznańskiego, ma za sobą Weronikę Konarzewską starościankę Konińską, córkę z pierwszego małżeństwa dzisiejszej księżny Wiśniowieckiej kasztelanowy Krakowskiej. Z tej zostawuje temi czasy, synów trzech: Adama, Jana, i Antoniego, córek sześć: Teresę, Teofilę, Wiktoryę, Annę, Józefę i Małgorzatę *).

*) Z córek tych Macieja kasztelanowa Poznańskiego, dwie były zakonnicami we Lwowie u PP. Dominikanek, trzecia N. za Dymitrem księciem Jabłonowskim starostą Kowelskim; czwarta N. *Imo voto* za księciem Radziwiłem krajczycem Litewskim, po śmierci jego, ponowiła śluby z Michałem ks. Radziwiłem wojewodą Wileńskim, hetmanem w. Litewskim. — Z synów Macieja, Józef (którego

Chryzostom, trzeci syn Wojciecha z Sokołowskiej, przybrał sobie w małżeństwo Buszkowską herbu Bogorya siostrę rodzoną Gnińskiej, z niej było córek siedm, jedna Maryanna Belędzka, druga Anna, *1mo voto* Rokosowska, *2do* Zakrzewska, *3tio* Swinarska, matka Mikołaja Swinarskiego z Gołuchowa, trzecia Jadwiga Koczorowska, czwarta Elżbieta Gołowska kasztelanowa Przemęska, piąta Barbara Kołdowska, szósta Mielnińska, a powtórnie Radzyńska, siódma Poleska, i synów dwóch: Franciszek i Kazimierz. Z tych Franciszek podczaszy Kaliski, z sejmu 1676. komissarz do granic od margrabstwa. *Constit. fol. 52.* Związał się dożywotnie z Grudzińską, synowicą wojewody Poznańskiego, z tej potomstwo, najprzód córek sześć, Teresa Sokolnicka kasztelanowa Miedzyrzecka, matka dzisiejszego chorążego Wschowskiego, *2do voto* Galecka starościna Bydgoska, Maryanna Radziwińska *sterilis*, Katarzyna Radziwińska podstolina Nurska, Konstancya Mirosławska, Franciszka Sołtykowa, szósta poszła do Litwy. Synów zaś czterech: Jędrzej, Stefan, Franciszek i Chryzostom, z których trzej pierwsi pomarli: ostatni z nich Chryzostom miecznik Kaliski, ożeniwszy się na Rusi, tamże osiadł, synów jego jest dwóch, i córka za Godowskim. Krom tych ci kwitnęli: Krzysztof dziedzic na Chocz, (który teraz w domu Lipskich Grabitów dziedziczy) 1610. *Acta terrestr. Caliss. Constit. 1613. fol. 9.* Jakób poseł na sejm 1629. ztamąd deputat na trybunał Radomski, *Constit. fol. 7.* potem podstoli Sieradzki 1632. *) Jan miecznik Kaliski, z sejmu, na który był posłem 1661. komissarz do rewizyi skarbu koronnego. *Constit. fol. 16.* Krzysztof sędzia ziemski Sieradzki i starosta Kolski 1666. od skonfederowanego rycerstwa Wielkopolskiego, komissarz, pokój z Janem Kazimierzem Królem i skonkludował i podpisał. *Kochow. Climac. 3. lib. 5.* Adryan 1632. w Sieradzkim. *Okolski* Micielskich herbu Jastrzębiec pisze w Sieradzkim, ale zda mi się omyłką, gdyż Mycielscy Dołęgą się pieczętują.

Patrz w dodatku w Tomie X. —

Mylski. Mylskiego wspomina *Okol. tom. 1. fol. 549.* że mu Bohusz książę Korecki wojewoda Wołyński, syna Joachima niedorosłego oddał w opiekę koło roku 1550.

Niesiecki nie wymienia) wojewoda Inowrocławski pojął *Koźmińską* wojewodzanke Kaliską — drugi N. *Jablonowską* starościankę Kowelską. — *Przypisy Krasickiego.*

*) Ten Jakób Mycielski pojął był *Zofią Rudnicką* kasztelanke Sieradzką, i w dziale po śmierci ojca r. 1620. spadły na żonę majątności *Świnica, Kraski, Stęplów* i *Wola Świniecka.* — *Z Manuscr. Helsb. przypisek Krasickiego.*

Myślakowski herbu *Ogończyk*, w Dobrzyńskiej ziemi. Z tych niektórych Święskimi zowią, od Świętosława jednego z przodków tego domu, Walentyń w Krakowskiem województwie osiadł.

Myślański herbu *Orla głowa*. *Paprocki in stromatibus*, tak ten herb opisuje powinna być czarna orla głowa z szyją i częścią piersi, ale bez skrzydeł, pyskiem w prawą tarczę skierowana, z językiem wywieszonym.

Myślecki herbu *Lubicz*, w Prusiech. *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał, ale świadczy, o nich *MS. o Familiach Pruskich*.

Myślecki herbu *Prus 2do*, w Mazowszu i Prusiech.

Myślecki herbu *Wczele*, w Wielkiej-Polszcze. *Dorota* Myślecka była za *Pawłem Arcemberskim*.

Myśliborski herbu *Dołęga*, w Dobrzyńskiej ziemi. *Okolski* ich opuścił. *Stanisław Myśliborski*, do dystrybuty pieniężnej naznaczony wojsku koronnemu r. 1547. *Constit. fol. 147*. *Marcin* godny kapłan, fundował proboszcza z pięciu prebendarzami, przy farze Piotrkowskiej, co approbowała *Konstytucya 1638. fol. 54*. *N. Ciechomskiego* małżonka. *Paproc. o herb. fol. 283*.

Myśliborski herbu *Jelita*, w województwie Sendomierskiem.

Myśliszewski herbu *Jastrzębiec*, w Krakowskiem województwie. *Jędrzej Myśliszewski 1523. Literae Sigism. I. in MS. Petricov*. *Jan* rotmistrz pancерnej chorągwi r. 1658. *Komput Wojska*. *Jan Michał* chorąży *Czerniechowski 1674*.

Mysłkowski herbu *Puchała*, w Płockiem województwie. Z tych jeden był rotmistrem w okazji z *Multanami*. *Jędrzej Puchała Mysłkowski*, którego z *Papiezkiej* syn *Stanisław*, tego zaś syn *Szymon* proboszcz *Skrzyński*. *Stanisław*, *Franciszek*, *Jakób*, *Stanisław* kanonik *Kruświcki 1648*.

W roku 1778. *Józef Mysłkowski* podsedek *Czerski*. — *Przypisy Krasickiego*.

Mysłowski herbu *Nalęcz*. Widziałem w Krakowie u *Panny Maryi* w rynku nagrobek *Barbarze* córce *Mikołaja Mysłowskiego*, żonie *Stanisława Kuczковского* starosty *Wojnickiego* i żupnika *Krakowskiego*, zmarłej 1603. z herbem *Nalęcz*, który jej *Mikołaj Kuczowski*, dworzanin królewski, postawił. *Samuel Bronisław* w *Lubelskiem*, *Mikołaj* z *Mysłowa* w *Wołyńskiem 1632*. *Zygmunt* z *Sawniowic 1648*. *N.* miał za sobą *Teofilę Frykaczownę*, z której córka *Maryanna* i syn *Ludwik*. *N.* była za *Stanisławem Kiińskim*. *Helena* za *Janem Pieniżkiem* wojewodą *Sieradzkim*, a przedtem za *Mikołajem Brzozdowskim*.

Franciszek Mysłowski w roku 1778. wojski Trembowelski. — Urban podwojewodzi Łukowski. — *Krasicki*.

Myszczyński herbu Roch, w ziemi Warszawskiej. Jan Myszczyński 1674.

Teodor Myszczyński w roku 1778. sędzia ziemski Zakroczymski. — *Krasicki*.

Myszka herbu Korcek. Dom jeden z Bohowitynami, z których Dymitra, Bogdana i Fiedora wspomina *Paprocki*. Fiedor Myszka ziemianin Wołyński 1528. *Metryka Wołyńska*. N. starosta Owrucki, Michał Myszka Holoniewski podwojewodzy Rijowski, komissarz z sejmu 1613. do granic województwa Rijowskiego. *Constit. fol. 48*. Remigian w zakonie naszym, wielkie cnót przykłady zostawiwszy umarł w Krakowie 1635. Michał kasztelan Wołyński 1589. na liście Zygmunta III. i 1596. *Monim. Coll. Ostrog. S. J.* którego córka Maryna weszła w kontrakty małżeńskie z ksiąźciem Radziwilem starostą generalnym Żmudzkiem. *Kojal. in MS.* N. Myszcanka była za Tychnem Risiem w roku 1528.

Myszkowski herbu Jastrzębiec, w Krakowskim województwie. Dom w Polsce i dzielami zacnymi i honorami zagęszczony. Pisali się zdawna z Mirowa i Przeciszowa. Mikołaja Krezę i Pawła Myszkowskich, czytam na przywileju miasta Krakowskiego. Jędrzej scholastyk Gnieźnieński, kanonik Krakowski w roku 1446. u *Nakiel. w Miechow. f. 481*. Jerzy z Przeciszowa kanonik Gnieźnieński, kanclerz u Łaskiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego, pod rokiem 1512. Kwiłnęło potem dwóch braci rodzonych, Piotr i Mikołaj. Piotr, najprzód go czytam kasztelanem Wieluńskim 1493. na liście Albrychta Króla, danym miastu Lubelskiemu, potem kasztelanem Rospirskim 1496. u *Łask. w stat. fol. 110. Genealogia tego Domu*, chce go mieć i kasztelanem Oświęcimskim, został nakoniec wojewodą Łęczyckim i marszałkiem koronnym wielkim 1504. u *Łaskiego w stat. fol. 112. tego czterech synów zostało: pierwszy Piotr, najprzód starosta Lwowski 1502. Acta Terrestr. Leopold. dalej kasztelan Sądecki, umarł wojewodą Bełzkim, ale sterilis, to Geneal. Jam Piotra Myszkowskiego, czytał w roku 1527. kasztelanem Wieluńskim. Kromer o nim namienia lib. 30. że za czasów Albrychta Króla, miał wojsko niemałe w swej sprawie; drugi Stanisław kasztelan Miedzyrzecki sterilis, z tym go tytułem widziałem, na liście Zygmunta I. danym miastu Lubelskiemu i Krakowskiemu 1538. trzeci Wawrzeniec kasztelan Sądecki 1540. u *Nakiel. w Miechow. fol. 717. Mąż waleczny, o którym Bielski świadczy, że Jana księcia Zatorskiego zabił 1513. Orichovius zaś in Quincunce powiada, że w okazyi pod Orsą,**

zbrojny, z Paleckim i Zborowskim goniąc za Moskwą, tę rzekę choć bystrą przepłynął, od tego została się córka, Pawła Bystrona małżonka, i synów czterech. 1. Mikołaj dziedzie na Spytkowicach krajeży koronny 1548. na liście Augusta Króla danym miastu Lwowskiemu, potem Radomski kasztelan 1553. w którym roku z Jadwigą Minocką księżką Staniątecką, pewny kontrakt o dobra Sendzin i Krassów czynił: nakoniec kasztelan Wojnicki, Oświecimski, Zatorski i Miedzyrzecki starosta, to *Geneal.* ale roku nie pisze*), ten z Zofią Jana Komorowskiego kasztelana Połanieckiego córką, tylko dwie córki spłodził, Barbarę Piotra Zborowskiego, najprzód Sandomierskiego, potem Krakowskiego wojewody, drugą Zofią, Jana Maciejowskiego kasztelana Sandomierskiego małżonkę *sterilem*. 2. Stanisław krajeży koronny, a oraz wojski Krakowski, w roku 1553. podpisał list Augusta I. dany Ustrzyckim, był i starostą Malborskim zszedł bezpotomny. 3. Kszysztof najprzód Oświecimski kasztelan 1563. *Constit. fol. 86.* potem Rawski, 1569. *Constit. fol. 154.* z Jadwigą Sierzechowską żył *sterilis*.

Jędrzej, czwarty syn Wawrzeńca kasztelana Sądeckiego, wojski Krakowski, dalej kasztelan Lubelski i starosta Lubaczowski, miał za sobą Zofią Sienicką, z tą spłodził trzech synów. 1. Mikołaja kanonika Krakowskiego i proboszcza Pułtuskiego. 2. Stanisława podczaszego Lubelskiego. *Const. 1586. fol. 405.* Ten *Imo voto* pojął Zofią z Czeniec, z której syn jedynek, z Maryanną Cieciszewską córką Stanisława, zostawił córki dwie, Annę Czermińską, od której potomstwo zostało; Michał, Walentyn, Zofia, Konstancya, Teresa, Anna i Katarzyna Czermińskie, i Katarzynę Stanisława Drzewieckiego stolnika Lubelskiego małżonkę. *2do voto* Stanisław pojął Katarzynę Sienińską, Stanisława córkę, i z niej spłodził Maurycego, który do zakonu wstąpił. 3. Piotr, ten był kasztelanem Lubelskim, starostą Oświecimskim, Ojcowskim i Tyszowieckim, z sejmu 1603. deputat do kwarty Rawskiej. *Constit. fol. 823.* Ten był przypuszczony do ordynacyi Myszkowskich, gdyby nie stało męskiej płci z drugiej linii: z Katarzyny Drohiczanki, spłodził córkę Agnieszkę, Konstantego Tomickiego kasztelana Wieluńskiego małżonkę, i synów

*) W Manusc. Helsbers. jest list Stanisława Gorskiego do kardynała Hozyusza, w którym są te słowa: „*Myszkowski, ille Castellanus. Capit. Oświecim., filius homicidae patris etc. Acerrimus haereticus, vadens in Italiam, mortuus in Vigilia Paschalis.*“ List ten pisany z Krakowa 25. Kwietnia 1557. roku. — *Przypisy Krasickiego.*

dwóch: Piotra kanonika Poznańskiego i Jana Alexandra starostę Tyszowieckiego, Wschowskiego i ojeowskiego: ten *Imo voto* z Katarzyną Bełzecką spłodził dwie córki, Agnieszkę, a w zakonie Teresę, Zofią, a w zakonie Angelę Alexandrę, Karmelitki bosc. *2do voto* z Maryanną z Babina Pszonczanką, zostawił córkę Teresę, a w zakonie Kolumbę, Karmelitankę bosą w Lublinie, umarła 1709. i Katarzynę Stefana Komorowskiego małżonkę, tyleż synów: Jana Alexandra najprzód podkomorzego r. 1674. potem kasztelana Bełzkiego, Krasnostawskiego i Tyszowieckiego starostę który pod Chocimem chorągiew nieprzyjacielską Turczynowi wydarł, tego z Katarzyny Ostrorożanki podezaszanki koronnej, syn jeden, Adam Razimierz stolnik Bełzki, starosta Tyszowiecki i Osiecki, ale *sterilis*, i Franciszka, najprzód kasztelana Sochaczewskiego, starostę Korytnickiego, potem kasztelana Bełzkiego, pierwszego z tej linii ordynata Myszkowskiego, którego z Anastazyi Sarbiewskiej wojewodzanki Mazowieckiej, córka Teresa, najprzód Tarnowskiemu Amorowi hrabi, dziedzicowi na Krasnobrodzie, po nim Ludwikowi Manieckiemu chorążemu Czerniechowskiemu zaślubiona, synowie zaś dwaj, Stanisław Razimierz, *Constit.* 1683. *fol.* 11. drugi z tej linii ordynat, fundował OO. Reformatów w Pińczowie 1683. r. pod tytułem nawiedzenia Panny Maryi; ten z Salomej Bronickiej wojskiego Krakowskiego córki, tylko jedną miał córkę Anastazyą, pierwszym związkiem Rossową wojewodzinę Smoleńską, drugim Jordanową wojewodzinę Braclawską, i Józef kasztelan Sandomierski, trzeci z tej linii ordynat, ale z Heleną Deodatą, córką Jana Karola księcia Czartoryskiego, podkomorzego Krakowskiego, zszedł *sterilis*.

Marcin, syn Piotra wojewody Łęczyckiego, najprzód stolnik Krakowski, potem kasztelan Wieluński, ten z Zuzanną hrabianki z Łaska wojewodzanki Sieradzkiej, spłodził Zuzannę Rozrażewską kasztelanową Rogozińską, i synów czterech. 1. Jakób burgrabia Krakowski, temu Barbara Potocka, powiła dwóch synów: Piotra proboszcza Pułtuskiego, i Jana rotmistrza królewskiego, któremu Bogumiła Kmicianka pisarzówna ziemska Krakowska, zrodziła Zygmunta dziedzica na Bieganowie i Brześciu, ten miał pierwszą żonę (bo z drugą Cikawską żył *sterilis* i młodo zginął w Niemczech) Jadwigę Raszowską herbu Grzymała, z której córki dwie, Beata Konstancya najprzód Zygmunta Oleśnickiego, po nim Jana Tomickiego podsędka ziemskiego Krakowskiego; druga Teofila, pierwszym związkiem Jędrzeja Trembeckiego, drugim Felicyana Grabkowskiego, małżonki, i syn Jan, ten z Barbary N. miał dwie córki Teresę i Konstancyą. 2. Stanisław naj-

przód wojski Krakowski, potem krajezy koronny, dalej kasztelan Sandomierski, nakoniec wojewoda Krakowski, i starosta Krakowski, Ratniński 1569. *Constit. fol. 154.* złączył się był dożywotnie z Jadwigą Tęczyńską, córką Jędrzeja kasztelana Krakowskiego, pozostałą wdową po Bartłomieju Zembrzydowskim, wojewodzie Brzeskim Kujawskim, atoli z nią żadnego potomstwa nie zostawił. Był Pan możny, porządny, i ojczyznę kochający, wszakże uwikłał się był w błędach hereetyckich, i za jego promocyą, herezya w Krakowie górę wzięła, jako pisze *Hosius Epistol. tom. 2. fol. 317.* Na weselu Zygmunta Augusta Króla, gonił z kopią, a że się tam w sztuce popisał nad innych, od Króla regalizowany. *Orichov. in paneg. nupt. 3.* Jan kasztelan Oświęcimski, ten *1mo voto* z Anną Buczyńską żył *sterilis*, *2do voto* z Anną Komorowską kasztelanką Połaniecką, która potem była za Cichockim podkomorzym Krakowskim, splodził dwóch synów, Mikołaja dziedzica na Janiszewicach, starostę Oświęcimskiego, bezpotomnego, i Jana wojskiego Oświęcimskiego, dwa razy ten śluby małżeńskie ponawiał: pierwszy raz z Katarzyną Lasocką, Krzysztofa starosty Oświęcimskiego córką, z której dzieci nie było, z drugą Zofią Lutomiarską, z tej córki trzy: Beata Konstancya, Mikołaja z Czerniec Porębskiego kasztelana Zawichojskiego *sterilis*, Katarzyna, Jana Parysa Drohojewskiego, Zofia, Teodora Małachowskiego małżonki. 4. Hieronim.

Mikołaj, brat Piotra wojewody Łęczyckiego, na samym początku położonego, dziedzic na Mirowie i Przeciszowie, splodził dwóch synów, Jana kasztelana Oświęcimskiego, który z Magdaleną, córką Jana Blocha z Bestwiny, kasztelana Oświęcimskiego, żył *sterilis*, i Mikołaja, którego dwóch synów zostało, Jerzy kanonik Krakowski sekretarz królewski, kanclerz u Jana Łaskiego arcybiskupa Gnieźnieńskiego, z sejmu 1532. r. naznaczony do korektury praw koronnych, *Constit. Sigism. I.* i z synodu Łęczyckiego prowincyałnego, do zebrania Konstytucyi 1523. a potem 1540. archidyakon Krakowski; i Jan, któremu Dorota Pieczychojska herbu Gozdawa, urodzona z córki Jana księcia Oświęcimskiego i Zatorskiego, zabitego od Wawrzeńca Myszkowskiego, powiła córkę Annę, Tobiaszowi z Brodku Brodeckiemu herbu Jastrzębiec, sędziemu Pszczyńskiemu, zaślubioną. *Paproc. in Strom.* druga była za Adamem Jordanem, i synów trzech, z tych Alexander, z przedniejszych dworzanów Augusta I. Króla jeden, i urodą i nauką zalecony: *Gornicki dworzanin.* z Elżbietą Komorowską kasztelanką Sądecką żyjąc, *sterilis* zszedł z tego świata. Piotr biskup Krakowski. O nim *Hosius:*

Sive generis claritatem spectes, sive prudentiam, et magnum rerum usum, sive lenitatem et affabilitatem, sive in rebus tractandis dexteritatem, sive linguae domum, dicendique facultatem, virum fuisse in paucis testamur. Epist. 249. tom. 2. fol. 418. Kanonikiem jeszcze tylko będąc Krakowskim, kamienicę kanoniczą do ruiny nachyloną dźwignął, i restaurował, jako inskrypcya na niej położona świadczy; do pięćdziesiątego roku życia swego, prywatne życie prowadził, aż za powodem Jana Przerębskiego podkanclerzego koronnego, dla gładkości stylu, i wybornej, która się w nim wydawała, nauki, do królewskiego dworu wezwany, tam najprzód sekretarski, potem i podkanclerski urząd, z wielką chwałą imienia swego, z niemniejszym pożytkiem, sprawował. Wziął dalej w roku 1570. infułę Płocką, na którą już go był sobie trochę przedtem, koadjutorem uczynił, Noskowski biskup Płocki, gdzie ośm lat zabawiwszy, na Krakowską przesiadł się katedrę, na tej lat czternaście przeżywszy, w roku 1591. wszedł do grobu, który sobie z nadgrobkim, w kościele Ś. Trójcy w Krakowie, jeszcze żyjąc, wystawił, wieku życia swego 86. Jego powodem, synowcowie jego, i inni do niego należący, od heretyckich się błędów odstrychnęli. Kościół Ś. Macieja w Krakowie nowicyatowi naszemu Krakowskiemu darował. Książ u Jana Barzzi wojewodzica Krakowskiego, przez Tęczyńską matkę jego wniesiony w dom Barzich, kupił. *Paproc.* Na gwałtowne Rzeczypospolitej potrzeby, pożyczył był dwudziestu i pięciu tysięcy, które *Konstytucya* 1593. *fol. 699.* wyliczyć successorom jego kazała. Był mądry biskup, i u postronnych w tej estymacyi, że z nim, najslawniejsi w ten czas nauką, korespondencye swoje miewali: na ludzi także uczonych łaskawy, w radzie silny, i bez respektu, dobra ojczyzny upatrujący.

Zygmunt kasztelan Oświęcimski, trzeci syn Jana z Pieczychojskiej, brat rodzony Piotra biskupa Krakowskiego, miał za sobą Beatę Przerębską, kasztelankę Sieradzką herbu Nowina, z której były trzy córki, Konstancya Beata Bużeńska, starościna Brzeźnicka i Dobezycka: ta z młodości w bojaźni Bożej wychowana, przy roztropności wielkiej, nizkie zawsze o sobie rozumienie miała, osobliwą zaś cierpliwość, w której odkupiciela swego naśladowując, gardziła rozkoszami świeckimi, pragnąc tylko niebieskich, do których wszystkie swe zmysły obracała. Przecież za wolą rodzicielską idąc, za mąż w roku 1580. wydana, w Krakowie, gdzie weselny akt wielkim sumptem stanął, sercem z Bogiem się nieprzestannie łączyła. Owdowiawszy, panienci uboższe zbierała, i w cnotach ćwiczyła, kościoły różne bogato zdobiła, z Bogiem się

swoją fortuną dzieląc, aż też i sama Bogu się na wieczną służbę w zakonie oddała. Sprowadziwszy albowiem zakonnice Ś. Teresy do Polski swym kosztem z cudzych krajów, w Krakowie ich ufundowawszy, i ona też, będąc enót świętych pełną, tamże się zamknęła, professyą zakonną uczyniwszy. Tam często sobie z Bernardem Ś. tak mawiała, Konstancyo wspomnij sobie coś była? czem jesteś? i czem będziesz? Z tego uważania wielkie pożytki duszne miewała: najniższą albowiem i niepożyteczną, miejsce lepszym zastępującą, być się rozumiała. Gdy bywała od starszej wezwana do wspólnej rady, nie nie mówiła aż spytana, zawsze zamykając swoje votum temi słowy, lepiej pójdą rzeczy według zdania przełożonej, którą w tak wielkiej ucziwości miała, iż póty, póki z nią rozmawiała, klęczała, i nie wprzód wstawiała, aż jej rozkazano; też ucziwość i przechodzącej czyniła. Będąc już w podeszłym wieku, lubo fundatorka, niewstydzila się jednak zamiatać, i inszych podłych posług odprawiać. Aż też w dzień Wniebowstąpienia Bożego, przyjąwszy wszystkie sakramenta, i akty serdeczne czyniąc, w piątek o godzinie piątej po południu P. Bogu ducha oddała, w roku 1627. dnia 14. Maja, wieku swego 63. i miesiący 6. zakonnego lat ośm, i miesiący 6. Pochowana u Ś. Marcina w Krakowie, ciało dotąd nieskażone, cudami nawet sływie. *Józef Werbski kanonik Chelmski*. Druga córka, Anna, Janowi Branickiemu herbu Gryf, kasztelanowi Żarnowskiemu, a potem Bieckiemu, zaślubiona. Trzecia Zofia. Synów zaś czterech, to jest Jan, kasztelan Żarnowski, Pan ludzkości wielkiej, wspominają go *Konstytucye* 1586. fol. 405. i 1587. fol. 442. z Małgorzatą Tarłówną żył *sterilis*. Alexander kasztelan Oświęcimski, dwie miał żony, z których druga była Krystyna Gajewska, Jędrzeja kasztelana Oświęcimskiego córka, wszakże potomstwa nie było. Piotr trzeci, najprzód kasztelan Wojnicki i starosta Chęciński 1597. potem wojewoda Rawski, marszałkował w izbie poselskiej 1596. żona jego Gertruda Opalińska, Jędrzeja marszałka wielkiego koronnego i generała Wielkopolskiego, córka, ale *sterilis*. N. miał za sobą Wiktoryą Potocką herbu Pilawa kasztelanekę Krakowską i hetmanownę, wdowę po Koniecpolskim pisarzu polnym koronnym.

Zygmunt marszałek wielki koronny, Piotrkowski, Solecki, Nowomiejski, Grodecki starosta, a przedtem kasztelan Wojnicki, syn czwarty Zygmunta kasztelana Oświęcimskiego. O nim na ten czas kasztelanie Oświęcimskim, i o jego bracie rodzonym Piotrze wojewodzie Rawskim, mówi z pochwałą *Konstytucya Sejmowa* 1601. fol. 748. że w każdej okazyi tej ojczyźnie z wielką ochotą służyli, dla tego pozwala

im ordynacją z dóbr swoich, tak ruchomych, jako i nieruchomości, uczynić, co oni wraz z sobą zniósłszy się, do skutku przywieśli. Wszakże temi czasy gdy to piszę, kiedy już obiedwie linie Myszkowskich, w tej ordynacji zapisane, w męskiej płci zeszyły, ordynacja Pińczowska, po córkach, w inszy się dom przeniosła^{*)}). Ciż bracia kaplicę w kościele Trójcy Ś. gdzie grób domowi swemu założyli, pańsko wyniesli, fundowali i nadali. Do Rakus wysłany od Zygmunta III. z Konstancją arcy-księżną Rakuską, imieniem królewskim ślub wzięwszy, sprowadził ją do Polski. We Włoszech posłem będąc, od księcia Mantui Gonzagi do herbu i familji przyjęty, a od Klemensa VIII. Papieża, margrabią zawołany, imię margrabiów Gonzagów w dom swój wprowadził. Pod wojnę Moskiewską, kilka chorągwi, swoją szkatułą wystawionych, do obozu pod Smoleńsk wysłał, w r. 1611. Zygmuntovi III. toż uczynił i podczas rokoshu. Zamek Grodecki restaurował. Zszedł z tego świata 1615. w Krakowie, w swojej kaplicy pogrzebiony. Miał za sobą Elżbietę Boguszonę kasztelanę Zawiehorską, z której pięć córek było, Beata i Eleonora, zakonnice u Ś. Jędrzeja w Krakowie, Konstancya u Ś. Agnieszki, Salomea, i Anna z Mikołajem Komorowskim hrabią na Żywcu, Liptowie, i Orawie, starostą Oświęcimskim, zmówiona. Synów zaś trzech. Jan starosta Nowomiejski, młodzianem umarł. Ferdynand starosta Grodecki, miał za sobą Konstancją księżnę Zasławską, wojewodzanę Rijowską, po niej Chlewicką Maryą Annę kasztelanę Małogoską Mikołaja i Eleonory Sokolińskiej referendarzówny Litewskiej córkę z obiema żył *sterilis*, na wojnę Pruską znaczną rotę usarską wyprowadził; brata swego Władysława do cudzych krajów wyprowadziwszy, na tem miejscu gdzie się z nim pożegnał, to jest w Michałowie, statuę braterskiej miłości świadka wystawił. Władysław najprzód wojewoda Braclawski, dalej Sandomierski, umarł Krakowskim 1658. był oraz starostą Grodeckim, Drahimskim, Mościckim, Medyckim, trzeci syn marszałka, z Anną Mohilaną gospodarówną Wołoską, pozostała wdową po Czarnkowskim, żył *sterilis*. Pan wojenny, w Beresteckiej, Zbarazkiej i inszych expedycyach mężnie stawał, marszałkował w trybunale koronnym, na komissyi Radomskiej i Lwowskiej. W piątki wielkiego

^{*)} Po zejściu domu Myszkowskich, o margrabstwo Pińczowskie wielka była sprawa między Jordanami i Wielopolskimi, ale dekret trybunalski Wielopolskim margrabstwo przysądził, jakoż najstarszy z nich Wielopolski chorąży koronny possessor margrabstwa imię i herb domu Myszkowskich na siebie przyjął. — *Patrz pod Wielopolskimi, Tom IX. — P. IV.*

postu, dyscyplinę aż do krwi czynił, boszo w kapie w wielki piątek groby obchodząc, biczował się. W Książu marmurową kaplicę Matce Boskiej wystawił. Adam z Mirowa Myszkowski, 1705. miał za sobą Zofią Dobrzycką pozostałą wdowę po Wierzchlejskim. N. Annę, drugi Jadwigę Karsznickie siostry rodzone mieli za sobą. Są jeszcze i podziśdzień Myszkowscy w Sieradzkim województwie z których jeden posłował na sejm Warszawski w roku 1738.

Niewiadomo czy tego domu i herbu; w roku 1778. Andrzej Myszkowski dziekan katedralny Poznański. — Adam podkomorzy Wieluński. — Razimierz podstoli Ostrzeszowski. — *Krasicki*.

Myszyński herbu Klamry. Ci tym kształtem na tarczy ułożone noszą: jedna z nich średnia, w samym środku do góry prosto postawiona stoi, drugie dwie na krzyż przez nią złożone widać, wszystkie trzy hakami na bok prawy tarczy obrócone, na hełmie zaś trzy pióra strusie. Tego herbu zażywają Myszyńscy w księstwie Litewskim, którzy z województwa Sieradzkiego wyniósłszy się, najprzód osiedli byli w województwie Brześciańskim, a potem w Mińskim, kędy i po dziś dzień kwitną.

Mytko. Katarzyna Mytkowna Bogdana Łaskiego herbu Leliwa małżonka. N. miał za sobą Boguszównę. Iwan Mytko Wereszczatyński miał cztery córki: Maryannę, Mikołaja Kamienieckiego, Zofią, Piotra Biegańskiego, Reginę, najprzód Mikołaja Bazarzyńskiego, po nim Stefana Hawratyńskiego, i Fennę Mikołaja Zahorowskiego, małżonki.

Józef Mytko w r. 1778. wojski Czerwonogrodzki. — *Krasicki*.

N.

Naborowski, w ziemi Zakroczymskiej. Jędrzej z Naborowa Naborowski, mąż wojenny w różnych okazyach, już przeciwko Rozakom, już przeciwko Turkom w Wołoszech i Multanach, u których też dwa razy był w niewoli, z której wykupiony, umarł 1635. r. nagrobek jego w Sandomierzu u Ś. Ducha. *Starowol. in Monum.* Wawrzenc i Samuel r. 1648. w Zakroczymskiej ziemi.

NABRAM HERB albo WALDORFF.

Powinny być trzy pola czarne, trzy białe, przeplatane, tak, że pierwsze od prawej ręki tarczy, jest czarne, drugie

NABRAM

HERB.

białe, i tak dalej, wszystkie w równej odległości od siebie, wszystkie prosto w górę idące. Na hełmie nad koroną trzy pióra strusie. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty fol. 1091. O herb. fol. 547. Okol. tom. 1. fol. 241.* Początki tego herbu, niektórzy, według *Paprockiego*, do herbu Korczak albo Wrębów zasiągają. W Prusiech albowiem rycerz z domu Korczaków, mając dla wielkiej godności swojej opatrzanie, zszedłszy z tego świata, zostawił dwóch synów, z których jeden nie miał potomka płci męskiej, tylko córkę, tej, gdy się nacierano u niego, nie tak wiele dla bogactw i fortuny, która jej po ojcu należała, jako dla pięknej urody, a ojciec odmawiał: brat jego, a stryj onej Panny dostawszy jej, dał ją za męż. Ojciec przyjechawszy, mając sprawę o wszystkim dostateczną, nabieżawszy brata, zabił, mówiąc, że tobie nie przystało nią się opiekiwać, pókim ja żyw. W tym matka onej córki, z żalości i frasunku umarła, on zaś pojednawszy się z synowcami swojemi o głowę, to miał za wieczny znak, że mu w herbie czarnych pól używać kazano. Póty *Paprocki*. A że się ten rycerz zwał Nabram, dla tego i herb ten, tak od niego nazwany^{*)}). Podobnym herbem, że się pieczętują różne domy w cudzych krajach, świadczy *Petrasancta f. 117*. Podobnyż herb temu w Polsce jest Kossów, i inszych familji w Prusiech, o których mówiłem w tomie piątym pod Kossami. Tym się zaś herbem szczyca:

^{*)} *Duńczewski* w herbarzu swoim odmiennie herb ten podaje: podług niego, powinno być sześć pól z góry na dół prosto ciągnące się z których pierwsze z prawej strony żółte, drugie czerwone, trzecie białe, także drugie trzy pola, żółte, czerwone i białe, przez te sześć pól od prawego boku z góry na dół ku lewemu, ciągnie się poprzecznie siódme pole błękitnego koloru: nad heł-

*Herbowni.**Brodelski,**Chotecki,**Hondorf,**Jedliński,**Porębski,**Piels,**Preiss,**Rogowski,**Rosperski,**Sieroszewski,**Wolicki,**Wulwanowski.*

Nabut herbu *Radwan*, w księstwie Litewskim. Pa-procki i Okolski o nich nie pisał.

Nachtraba herbu *Gozdawa*. N. Nachtrabianka była za Janem Rutkowskim.

Nacowicz herbu *Lis*, w Kowieńskim powiecie. W *MS. Piotrkowskich*, czytałem list Zygmunta I. Króla Polskiego, w którym daje świadectwo Janowi Naczowiczowi, że z przodków swoich, i z obojga rodziców, szlachetnie był urodzony, czego autentycznie Jan dowiódł.

Naczko herbu *Doliwa*. Ten herb, na siebie i na cały dom swój przyjął, jeden z Panów Litewskich, Naczko, czyli Naczkun nazwany, na sejmie Hrodelskim r. 1413. *Statut. Łask. fol. 173.*

Naczory, w księstwie Litewskim. Jerzy Naczory, syn jego Stanisław poborca w Wileńskim województwie 1601.

Nadarzyński herbu *Radwan*, w Ciechanowskiej ziemi, piszą się z Nadarżyna. Walentyń Nadarzyński kasztelan Ciechanowski 1548. na liście Augusta I. danym miastu Lwowskiemu: tenże sam czy inszy Walentyń, kasztelan Wiski, na liście tegoż Króla, u *Paproc. o herb. fol. 275.* i syn jego Wiktoryń. Krystyna kasztelanka Wiska, żyła z Janem Brochowskim kasztelanem Zakroczymskim. Ci Nadarzyńscy jedneje są dzielnicy z Zebrzydowskiemi, bo Wilhelm syn Gotarda, spłodził trzech synów, z tych tedy imieniem Antoni, wzięwszy Nadarżyn działem, z niego się, on, i jego potomstwo pisać poczęli Nadarzyńskiemi. N. miał za sobą Okuniownę kasztelanę Czerską. Jan, i Wojciech w księstwie Litewskim 1700. N. była za Rębielińskim.

Nadelwicz herb, patrz **Kręski**.

Nadkowski herbu *Dębno*, w ziemi Przemyskiej, czyli Natkowski.

Nadolski herbu *Rock 1mo*, w Rawickim województwie: ztamtąd Stanisław Nadolki w Krakowskim osiadł, i ożeniwszy się z Kulanką herbu Jastrzębiec, zostawił z niej syna Pawła. Maciej 1628. Samuel Stanisław młode lata na

mem i koroną, trzy lilie białe. — *Malachowski* znowu inaczej herb ten opisuje, bo tylko trzy pola kładzie, boczne czarne a środkowe białe, nad hełmem trzy pióra strusie. Zapewne niektóre tylko familie z temi odmianami herbu tego używają. — *P. W.*

wojennych ekspedycjach przepędził; gdzie pod Cecorą w Turcką się był niewolą dostał, z której wyszedłszy, na Pruską się znowu wyprawił, gdzie regimentarzem uczyniony, nad temi, którzy w Prusiech *pro praesidio* zostawieni byli, dobrze się tym tam krajom przysłużył: a po owej pod Hamersztynem wiktoryi, od hetmana Koniecpolskiego pierwszym deputatem byłznaczony, na odebranie od nieprzyjaciela chorągwi i koronetów, i do odebrania od Szwedów przysięgi. Był najprzód starostą Tczewskim, dalej Rospierskim kasztelanem roku 1663. z sejmu deputatem na trybunał skarbowy, *Constit. f. 2.* na koniec Rawskim, na nasz zakon szczególnie dobroczynny i wielki obrońcą, kollegium Piotrkowskie chciał nam ufundować, i znaczną summę na to naznaczył, którą żona jego Katarzyna Piotrkowska, ponowiszły śluby z Hieronimem Wierzbowskim wojewodą Sieradzkiem, do rąk naszych oddała. Maryanna Nadolska Alexandra Gratusa hrabi Tarnowskiego kasztelana Sandomierskiego żona. Stanisław w ziemi Sochaczewskiej r. 1674. Alexander Nadolski miał za sobą Opatkowską herbu Jastrzębiec Ewę, z tej było czterech synów i córek sześć: z tych Helena poszła za Bartuta Nielickiego, Maryanna za Karmińskiego, z nim miała dwie córki: Zofią Zarzeczką i Agnieszkę Łyczkową: Ewa za Burlikowskiego, z niej syn Maciej: Katarzyna za Miklewicza, z niej syn Tomasz: Barbara za Jasińskim, z tej dwaj synowie, Józef w zakonie Bernardyńskim, i Tomasz, i córki trzy, Elżbieta Daszczyńska, Salomea Bukowska, Agata Brzozowska. Synowie zaś z Opatkowskiej: 1. Wojciech pojął Dzierżanowską Zuzannę, z tej córka Apollonia żyła z Stembarskim; synowie zaś dwaj: Władysław magister w akademji Krakowskiej, kanonik kollegiaty Tarnowskiej. Proboszcz Solecki, i Jan, temu Maciszewska powiła dwie córki, Salomeą i Maryannę i syna Michała. 2. Marcin, tego z Białaczewskiej córka jedynaczka poszła za Cyngoła. 3. Alexander kanonik Kijowski, dziekan kollegiaty Tarnowskiej, proboszcz Szczuciński. 4. Michał, po różnych experymentach wojskowych, wstąpił do zakonu Ś. Franciszka, *Ordin. Min. Observ.* gwardyjan w Samborze.

Nadrowski. W Dobrzyńskiej ziemi Wawrzeniec Nadrowski 1648.

Nadslawski herbu Korab, w Sieradzkiem województwie.

z Nagłowic herbu Oksza, patrz **Rey**.

Nagody herb, patrz **Prus 3tio**.

Nagora herbu Jastrzębiec, patrz **Niemira**, ten herb przyjęli na sejmie Hrodelskim, o czem *Łask. Stat. fol. 127. Biel. fol. 313.*

Nagorka, w Mazowieckim województwie. Mikołaj Nagorka sędzia Ciechanowski 1452. *Statut. Masov. fol. 94.* Marcin kanonik Poznański, pleban Łukowski 1585. Jan podstarości Warszawski i Adryan 1632. roku, de Nagorki patrz Słucki.

Nagorski herbu Leszczyc, w Sieradzkim województwie. Widziałem jednego z nich nadgrobek z tym herbem.

Nagorski herbu Ostoja, w Sandomierskim województwie. Łukasz z Parzniczowa Nagorski, marszałek dworu Anny Infantki i Królowy Polskiej, starosta Garwoliński, wojski Łęczycki, któremu zmarłemu 1571. nagrobek wystawiła Barbara Mniszchowna z Wielkich Kończyc, podkomorzanka koronna, pozostała małżonka, w Warszawie u Ś. Jana. *Starowol. in Monumen.* Do tegoż herbu należą Nahorsecy. Ks. Jędrzej Nagorski w zakonie naszym, umarł w Krakowie u Ś. Piotra powietrzem 1713. N. była za Piotrem Mielckim koło roku 1530.

Nahojowski, w Ruskiem województwie. Jan Nahojowski, o którym *Konstytucya 1626. fol. 13.* wspomina, że był mężem rycerskim. Piotr i Alexander 1632. N. Chwaliboga Jakóba małżonka. N. miał za sobą Apollonią Kruszelnicką.

Nahorecki herbu Kościeszka, z Rusi w Prusy się przenieśli. Samuel Nahorecki cześnik Braclawski, rotmistrz królewski, od młodych lat do sędziwego wieku żołnierz, w Olśacyi z Czarnieckim mężny kawaler, którego pancerną chorągiew wspomina *Komput wojska 1658.* miał za sobą Ledochowską, z tej syn Samuel. Drugą Orzechowską, z tej dwaj synowie, Stanisław i Jan, Stanisława synowie, Michał i Samuel. Jana, Jędrzej porucznik w regimencie, i Ignacy miecznik Czerski, żona jego Katarzyna Brzezińska herbu Łabędź, wdowa po Drzewickim. Samuel, Samuela cześnika Braclawskiego syn, chorągiew nosił pod usarską chorągwią, pod Cudnowem w potrzebie z Moskwą postrzelony, pojął Niewieścińską, z której trzy córki, Wałdowska, Zembowska, i Pieniążkowa; synów czterech: Stanisław, Marcin sądowy ziemski Świecki, żona jego Czarlińska, *2do* Meldzyńska kasztelanka Rypińska, spłodził córki dwie, Ewę, i Annę. Samuel starosta Kotelnicki, deputat na trybunał koronny, żona Fałęcka, dwóch mu synów powiła, Jędrzeja i Antoniego. Fabian miecznik Wołyński, złączył się dożywotnie z Lędzką podstolanką Sandomierską.

Nakielski, w Rożańskiej ziemi. Augustyn Nakielski 1648. r. Jadwiga Michała Białoskórskiego małżonka. *MS. o Familiach Pruskich.*

Nakielski. Ci nobilitowani 1683. na sejmie. Z tych był Samuel Nakielski Miechowita, proboszcz u Ś. Jadwigi w Krakowie, mąż uczony, ten wydał do druku, *Miechoviam sive Promptuarium antiquitatum Monasterii Miechoviensis Cracov. in fol.* 1634. w tej książce wypisał wszystkie przywileje, temu klasztorowi od początków swoich nadane; wszystkich proboszczów Miechowskich, ich dzieła i tranzakcyje: Z okazji zaś pisze, i o innych rzeczach, biskupach, zakonach, i rewolucjach w Polsce.

Nakwaski herbu Prus 2do, w Płockiem województwie. Budek z Nakwasina cześnik Wyszogrodzki, podpisał dekret przeciwko heretykom 1525. r. u *Łubiensk. in Vitis Episc. Ploc.* Stanisław podkomorzy Wyszogrodzki. *Constit.* 1577. *fol.* 321. Szczęsny pleban w Sierpsku mąż uczony. Felix wojski Wyszogrodzki, posłował na różne sejmy, *Constitut.* 1611. *fol.* 36. żona jego Jadwiga 1649. Maciej poborca 1609. Jędrzej wojski Wiski, Jan wojski Wyszogrodzki, i Paweł 1648. Jan łowczy Wyszogrodzki, Felix wojski Wyszogrodzki, Wojciech, Hieronim i Marcin 1674. N. stolnik Wyszogrodzki 1704. N. starosta Ciechanowski poseł na sejm 1724. N. Nakwaska żona Krzysztofa Dunina Wolskiego. *Paproc. o herb. fol.* 451. Franciszek pisarz ziemski Wyszogrodzki, poseł na konwokacją 1733. r. N. miał za sobą Jadwigę Łosiownę, siostrę Władysława wojewody Malborskiego, od której idzie Nakwaski pisarz Wyszogrodzki. N. podkomorzy Wyszogrodzki, wprzód w służbie wojennej, a potem radą zdrową, posługując na sejmy, szczerze ojczyźnie służył, ten trzy razy małżeńskie śluby ponawiał, 1mo z Płochocką, z której jedną tylko ma córkę. 2do z Jelcowną pozostałą wdową po Orzechowskim. 3tio zaś temi czasy żyje, z Eleonorą Potocką starościanką Trembowelską herbu Pilawa, córką Michała, urodzoną z Maryanny Kątskiej kasztelanicy Krakowskiej, ta mu powiła syna, ale wprędce dzieciną umarł 1739. Jan Nakwaski syn Hieronima (wyżej wymienionego) z Bromirskiej herbu Pobog, był chorążym Wyszogrodzkim, którego synowie z Barbary Sobolewskiej podkomorzego Warszawskiego siostry, Wincenty i Klemens regent ziemski grodzki Wyszogrodzki. Po tymże Janie został ochorążym Wyszogrodzkim Szczęsny Nakwaski (brat Franciszka pisarza ziemskiego i grodzkiego Wyszogrodzkiego, obadwa spłodzeni z Felicjanną Młockiej, herbu Prawdzic podczaszanki Płockiej) pojął Annę Koziobrocką, z której spłodził Franciszka i Wojciecha synów, i córkę Teresę. N. podkomorzanka Wyszogrodzka wydana za Sołtyka kasztelanica Lubelskiego.

Naleski herbu Wczele, w Wielkiej-Polszcze.

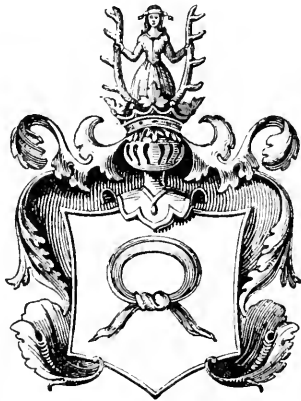
NALEWKA

HERB.

Ks. Kojalow. in MS. tak ten herb opisuje: że powinna być nalewka biała w polu czerwonym, a w hełmie trzy pióra strusie. Tym się herbem zaszczycają Hrebniccy w Połockim powiecie. —

NAŁĘCZ

HERB.

W trzecim tomie *fol. 202.* opisałem Nałęcz herb, jakim się niegdy pieczętował dom Czarnkowskich, a temi czasy, ile wiedzieć mogę, dom Morawskich, gdzie i o początkach herbu Nałęcz mówił. Pospoliciej jednak go takim kształtem u nas w Polsce zażywają, że kładą białą bindę w koło zawinioną i zawiązaną, w polu czerwonym, na hełmie Panna między jeleniami rogami, tak, że się jednego jedną ręką, drugą drugiego trzyma, głowa u niej związana, że nadwiązania końce z obu stron głowy widać. *Okol. tom. 2. f. 248. Paproc. o herb. fol. 150.*

Herbowni.

*Beklewski,
Bielakowski,*

*Błędowski,
Błoński,*

*Borsza,
Brudzewski,*

<i>Bukojemski,</i>	<i>Kłokocki,</i>	<i>Parczewski,</i>
<i>Chelmiecki,</i>	<i>Kobierzycki,</i>	<i>Parul,</i>
<i>Chmiel,</i>	<i>Koczan,</i>	<i>Pigłowski,</i>
<i>Chwalibogowski,</i>	<i>Komorowski,</i>	<i>Pirawski,</i>
<i>Cichocki,</i>	<i>Korzeniowski,</i>	<i>Pniewski,</i>
<i>Ciechanowicz,</i>	<i>Koźmian,</i>	<i>Podkocki,</i>
<i>Ćwikliński,</i>	<i>Kraszkowski,</i>	<i>Podolski,</i>
<i>Czarnkowski,</i>	<i>Kunowski,</i>	<i>Popielski,</i>
<i>Dąbrowski,</i>	<i>Kurowski,</i>	<i>Popowski,</i>
<i>Darowski,</i>	<i>Lesiecki,</i>	<i>Prusimski,</i>
<i>Dłuski,</i>	<i>Leżeński,</i>	<i>Przebora,</i>
<i>Domastawski,</i>	<i>Lippi,</i>	<i>Przetocki,</i>
<i>Drohiciński,</i>	<i>Lubodziejski,</i>	<i>Raczyński,</i>
<i>Drużbicki,</i>	<i>Lwowski,</i>	<i>Radzicki,</i>
<i>Drzewicki,</i>	<i>Łączyński,</i>	<i>Rogaski,</i>
<i>Dybowski,</i>	<i>Łążyński,</i>	<i>Rokitnicki,</i>
<i>Dylągowski,</i>	<i>Łęcki,</i>	<i>Rostworowski,</i>
<i>Gembicki,</i>	<i>Łękiński,</i>	<i>Rudnicki,</i>
<i>Gigański,</i>	<i>Łoniecki,</i>	<i>Rulikowski,</i>
<i>Gilbaszewski,</i>	<i>Łowecki,</i>	<i>Runowski,</i>
<i>Giżycki,</i>	<i>Łuszczewski,</i>	<i>Rusian,</i>
<i>Golian,</i>	<i>Malski,</i>	<i>Rychłowski,</i>
<i>Gorski,</i>	<i>Malachowski,</i>	<i>Sadokierski,</i>
<i>Gorzeński,</i>	<i>Marcinkowski,</i>	<i>Sadowski,</i>
<i>Gostawski,</i>	<i>Mickiewicz,</i>	<i>Sempelborski,</i>
<i>Gostomski,</i>	<i>Molski,</i>	<i>Setnicki,</i>
<i>Grąbczewski,</i>	<i>Morawski,</i>	<i>Sierzchowski,</i>
<i>Grodziecki,</i>	<i>Moszczyński,</i>	<i>Skatawski,</i>
<i>Herstopski,</i>	<i>Moszyński,</i>	<i>Skomorowski,</i>
<i>Horyszewski,</i>	<i>Mrocki,</i>	<i>Ślęski,</i>
<i>Jabłonowski,</i>	<i>Mroczkowski,</i>	<i>Sobocki,</i>
<i>Jałowicki,</i>	<i>Mystowski,</i>	<i>Socha,</i>
<i>Janowski,</i>	<i>Nalęcz,</i>	<i>Sosnowski,</i>
<i>Jarczewski,</i>	<i>Niemierza,</i>	<i>Starczewski,</i>
<i>Idzikowski,</i>	<i>Niestołowski,</i>	<i>Strumito,</i>
<i>Jędrzejowski,</i>	<i>Ninieński,</i>	<i>Sushi,</i>
<i>Jeleński,</i>	<i>Nowodworowski,</i>	<i>Swaryszewski,</i>
<i>Jełowicz,</i>	<i>Nowosielecki,</i>	<i>Szadokierski,</i>
<i>Jeżowski,</i>	<i>Obiezierski,</i>	<i>Szamotulski,</i>
<i>Jodkowski,</i>	<i>Oborski,</i>	<i>Tański,</i>
<i>Kaczkowski,</i>	<i>Odachowski,</i>	<i>Tłukomski,</i>
<i>Kaliszkowski,</i>	<i>Odrzywolski,</i>	<i>Tulibowski,</i>
<i>Kaniewski,</i>	<i>Orchowski,</i>	<i>Tupalski,</i>
<i>Kąsinowski,</i>	<i>Ostrog,</i>	<i>Tymiński,</i>
<i>Kiełbasa,</i>	<i>Ostrowski,</i>	<i>Tynicki,</i>

<i>Udrzycki,</i>	<i>Wierzchaczewski,</i>	<i>Żarczyński,</i>
<i>Wardęski,</i>	<i>Wilkowski,</i>	<i>Zbąski,</i>
<i>Wąsowski,</i>	<i>Wolski,</i>	<i>Złotopolski,</i>
<i>Watkowski,</i>	<i>Wojniestawski,</i>	<i>Żołądkowski,</i>
<i>Wieniecki,</i>	<i>Wojnowski,</i>	<i>Żydowski.</i>
<i>Wierszowski,</i>	<i>Woystawski,</i>	
<i>Wierzbński,</i>	<i>Żabicki,</i>	

Duńczewski, Kuropatnicki, Malachowski, Wielądek i inni heraldycy następujące familie do tego herbu dołączają :

<i>Dzierżykraj,</i>	<i>Kulikowski Uszak,</i>	<i>Świeprawski,</i>
<i>Głowacz,</i>	<i>Niepokojezycki,</i>	<i>Szujski,</i>
<i>Gurski,</i>	<i>Sieprawski,</i>	<i>Uszak,</i>
<i>Jargoski,</i>	<i>Sobieszczański.</i>	<i>Woyno.</i>

Przecież nie wszyscy tu położeni, jednakową symetryą herb Nałęcz układają, a najprzód Pirawsey, do Nałęczy związanej, trzy gwiazdy przydają; tak, że jedna z nich jest nad wierzechem samej Nałęczy, drugie dwie po bokach; Sterpińscy kładą Nałęcz, ale do góry przewróconą, we środku cyrkulu mają gwiazdę, a między końcami Nałęczu mają krzyż. Dybowscy w Litwie pod Nałęczem trzy wręby złożyli, a w hełmie trzy pióra strusie. Inni Nałęcz kładą zawiązaną węzłem, inni tylko założoną inni raz zawieszają, drudzy dwa węzły kładą. Nowosieleccy na Wołyniu nad Nałęczem strzałę kładą ostrzem do góry prosto, na hełmie pięć piór strusich. Nasz *Petrasancta* opisując cudzoziemskie herby, żadnego podobnego Nałęczowi nie ma; z czego poznać, że ten w Polsce swoje początki zabrał. To jednak pewna, że w Hiszpanji kwitnął niegdy *Ordo Equitum Bandae*, o którym z *Mariany Miraeus Chroni.* pod rokiem 1332. *Alphonsus Castilliae Rex, in Hispania novam militiam instituit Bandae nomine (Bando, vulgari Hispanorum lingua, taenia est) quam isti milites, rubro colore, quatuor latam digitos, a dextro humero, sub sinistro brachio, corpori circumducebant, honoris insigne. Ingenui tantum, et qui decem minimum annis, in castris, aviaque versati essent, ad eum ordinem allecti, nobilium modo filii, majoribus exclusis. Rex ipse universae Societatis Magister erat. Is Ordo longo tempore in magno pretio habebatur, domum Regum ignavia deperit. P. Bonnani in Ordinibus Equestr. p. 11. o tymże samym, tak mówi: Mos olim erat in Hispania, ut Equites Tyrones, antequam inter Equites cooptarentur, una nocte vigilarent, et ante altare, depositis armis, noctem orationibus traducerent, posteroque die in missarum solenniis, ab Ordinis Praeside, militari baltheo, seu tenia rubra, quatuor digitis lata, honoris ergo donabantur. Vocantur hucusque in Hi-*

spania Equites Bindaë. O drugich tenże świadczy fol. 87. Alii sunt in Regno Neapolitano Equites nodi. Cum enim Ludovicus inferioris Pannoniæ Rex, bellum intulisset Regi-næ Joannæ, quæ regni hæeres erat; post varios tumultus et belli vices, pax inita fuit anno 1351. et Ludovicus Tarentinus nuncupatus, jussu Clementis VI. Rex coronatus fuit, in matrimonium ducta Joanna, in cujus rei memoriam hic Ordo est institutus, nodo autem vinciebant brachium.

Przodkowie domu tego.

Piotra arcybiskupa Gnieźnieńskiego w roku 1059. do herbu Nałęcz pociąga *Długosz*, ale *Damalewicz in Vitis Archiep. Gnesn.* do herbu Leszczyc, gdzie i ja o nim mówił. Piotr albo Piotrowin, od Ś. Stanisława biskupa Krakowskiego z grobu doyty i wskrzeszony, że był tego herbu, świadczy *Pruszc w Fortecy fol. 45.* Ze się pokazał Ś. Stanisławowi jeszcze na ten czas żyjącemu w chwale wielkiej, idący do nieba, i dziękujący za modlitwy za sobą, i że ludzie przy jego grobie w Piotrowinie różnych łask doznają, twierdzi *M. Baronius.* Szymon Nałęcz kasztelan Kaliski 1264. Mikołaj wojewoda Krakowski 1260. tenże czy inszy Mikołaj kasztelan Krakowski, na Rościniu, Białych Kosach i Sokolnikach dziedzic 1283. jam go opuścił w pierwszym tomie. O tych się mówiło w pierwszym tomie. Mikołaj kasztelan Łęczycycki 1381. Piotr z Krempy proboszcz Kujawski, fundował przy tamtej katedrze oltarz, pod tytułem Wniebowstąpienia Pańskiego, w roku 1451. *Damal. in Praepos. Vladislav.*

Jan biskup Poznański, nazwany Gerbisz, a od drugich Traditor, z kanonika Poznańskiego, na tę katedrę zgodnie od kapituły obrany, w roku 1286. potwierdzony od Jakóba Świnki arcybiskupa Gnieźnieńskiego, i konsekrowany w Łędzkim klasztorze. Za jego czasów probostwo Santockie od jurysdykeyi biskupów Poznańskich oderwane, przez Ottona Długiego książęcia, i do Soldyneńskiej kapituły przyłączone, na co przez szpary patrzył Jan, luboć to z krzywdą jego dyecezyi było, umarł 1298. w katedrze Poznańskiej pogrzebiony. *Długosz in Episc. Posnan.*

Mikołaj biskup Poznański, z kantora Gnieźnieńskiego i scholastyka Poznańskiego, do tej infuły wolnemi głosami całej kapituły pociągniony, w roku 1382. mąż pobożny, skromny, i na ubogich szczodry, potwierdzony od Jana Suchywilka arcybiskupa Gnieźnieńskiego, wszakże Ludwik Król Polski i Węgierski, urażony tem, że bez jego konsensu, ta elekcyja stanęła, na instancją Władysława książęcia Opolskiego, Jana Holit, albo Kropidło, synowca jego, na to biskupstwo wy-

niósł: wprowadzić Mikołaj, chcąc sobie łaskę królewską przedjednać, do Budy do Węgier z prośbą jeździł, a gdy mu Ludwik Król odmówił, aż do Rzymu się wyprawił, tylko że z instynktu Ludwika w Tarvisium go przytrzymano; i nie wprzód puszezono, aż Kropidło przy biskupstwie się utrzymał. Papież albowiem Urban jedno, żeby od siebie Króla nie odraził: ile podczas schizmy kościół Boży rozrywającej; druga, że Kropidła miał za blizkiego swego: z chęcią na Kropidła dał się Ludwikowi nakłonić, i infułę mu Poznańską przysądził. *Długosz in Vit. Episcop. Posnan.*

Jan biskup Płocki, syn Abrahama hrabi, wzięty na tę katedrę 1310. umarł 1318. w Płocku pochowany. Jan scholastyk Gnieźnieński, którego *Kromer* wspomina w r. 1283. przydaje *Paprocki*, że był potem biskupem Chełmskim, co się utrzymać nie może, bo jeszcze o te czasy biskupów Chełmskich nie było, i nie rychło potem nastali. O inszych tego herbu przodkach, tam się mówi, gdzie do której kto familji należał. Z Kolna Dobrogost herbu Nałęcz, kasztelan Kamieniecki 1458. r. Jan Socha Nałęcz pisarz królewski Jagiella Króla. *Bielski*. Bartłomiej z Wissemburga Krzyżaków pobił, *Biel. fol. 339. Cromer lib. 20.*

Nałęcz herbu Nałęcz, w Dobrzyńskiej ziemi. N. Nałęcz miał za sobą Białochowską.

Xawery Nałęcz podpisał elekcyą Stanisława Augusta z województwem Poznańskim. Roch wojski mniejszy Rypiński. Józef Nałęcz stolnik i poseł z ziemi Dobrzyńskiej 1768. roku, potem chorąży teje ziemi. Antoni stolnik Rypiński. — *Wielądek*.

W roku 1778. Maciej Nałęcz dziekan katedralny Kujawski. — Antoni wojski Dobrzyński. — Roch podwojewodzy Dobrzyński. — *Krasicki*.

Namiot albo *Świętoldycz herb*, patrz **Kisiel**.

Napierski herbu Dąbrowa, w Mazowieckiem województwie. Jan Napierski poddzickani Pułtuski.

Napiorkowski herbu Prus 3tio, w Belzkim województwie i ziemi Rożańskiej. Jan Napiorkowski poborca w Rożańskiej 1620. Tomasz w Belzkim 1627. poseł na sejm. *Constit. fol. 8.* Paweł sędzia Wielicki, żona jego Anna Oraczewska córka Michała.

N A P I W O N H E R B.

Powinna być jelenia głowa, z rogami prosto w górę wyniesionemi, a między niemi wilk szary, z ogonem zadartym, w prawą tarczę obrócony całym sobą, tylko że głową, w lewą stronę kieruje, w polu złotem, na hełmie pięć piór strusich. *Paprocki w Gniazdzie cnoty fol. 905.* tylko że tam

NAPIWON

HERB.

całego jelenia położył. *O herb. fol. 510.* ale tu lubo pisze, że głowa jelenia być powinna, przecież jej w herbie szychowanej nie masz. *Okol. tom. 2. fol. 265. Długosz pod rokiem 1358.* Początki tego herbu *Paprocki* zwała na Bolesława Krzywoustego czasy, który temu, co mu żywego jelenia przyprowadził, a znać osobliwym fortelem złapanego, ten klejnot nadał; na zasilenie zaś w tem polowaniu zmordowanego męża, gdy znać pieniądze sumę dawał, a mówił do niego, Na piwo; od tego czasu, herb ten nazwiskiem tym uczczony, Napiwon. *Okolski* rozumie, że ten herb konferowany pierwszemu Maciejowi Borkowiczowi wojewodzie Poznańskiemu, ale się to utrzymać nie może, i rząd, żeby nowo nobilitowany człowiek, tak wysokie krzesło mógł zaraz osiadać. Maciej, ten wojewodą wyniesiony od Kazimierza Wielkiego Króla; wkrótce o rozboje i najazdy w Wielkiej-Polszcze obwiniony, na Olsztynskim zamku w głębokiem więzieniu, samym głodem umorzony. Twierdzą jednak niektórzy, że tę śmierć, nie tak te excessa, które mu zarzucano niewinnie, przyśpiały; jako bardziej suspicya Kazimierza Króla, o jakieś nieprzystojne Macieja z Borków, z Królową confidencie. Brata także jego Jana, gdy się mścił śmierci Macieja, pojmać Król kazał i zabić, dobra jego Koźmin i Czaryn konfiskowawszy. Syn Macieja uszedł był w prawdzie do Marchji Brandeburskiej, ale i on potem w Rozrażewie życie stracił. *Długosz. Paprocki*, który powiada że już tego domu nie stało, ja jednak rozumiem, że jeszcze i podziśdzień w Wielkiej-Polszcze, znajdują się potomkowie Macieja. *Biel. fol. 203. Kromer* i inni. Bo Radzimscy i Gostyńscy jeszcze się Borkami herbu Napiwon piszą, lubo inaczej herb swój kształtują. *O czem patrz pod Radzimskiem.*

Napolski herbu *Niezgoda*, z tą jednak różnicą, że powinna być podkowa barkiem prosto do góry obrócona,

w polu czerwonym, którą strzała od lewego boku z dołu, na ukos w prawą w górę przeszyla, tak, że pióra z lewej strony od strzały widać, a ostrze w górze na prawym boku, w hełmie kładą trzy pióra strusie. Tym się herbem pieczętują Napolscy w Prusiech, to *MS. o Familiach Pruskich*: bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Napruszewski, w Kaliskiem województwie. Wspominają ich *Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie* 1590. Marcin z Napruszewa Napruszewski 1648. Zofia Napruszewska blisko dziewięćdziesiątletnia, umarła 1681. niemniej laty, niż pobożnością znaczą, na przykład innym, szczodrości jej doznało kollegium nasze Kaliskie i kościół. Alexander deputat na trybunał koronny 1718. z Kaliskiego. Marcin miał za sobą Konstancją Psarską burgrabiankę Kaliską.

Naraczewski, w Rzeczyckiej ziemi. Jakób Terebesz Naraczowski podstoli Rzeczycki 1674.

Narajowski herbu Janina, w Ruskiem województwie. Bartłomiej Narajowski, którego nagrobek z Buskiego kościoła wypisał *Okolski*, umarł zaś 1630. r. Józef najprzód podsędek Lwowski, potem sędzia ziemski, Mikołaj brat jego, miecznik, podsędek i sędzia ziemski Lwowski, z sejmu 1633. komissarz do uspokojenia kłótni niektórych, synowie jego, Samuel stolnik Przemyślski, z sejmu 1633. r. komissarz do granic od Węgier, *Constit. fol. 31.* potem stolnik Lwowski, i Stefan stolnik Podolski. N. Narajowska Andrzej Łączyńskiego, zaś Katarzyna, Strzemeskiego Stanisława, małżonki. Katarzyna i Urszula zakonnice w wszystkich ŚS. we Lwowie. Benedykt podstoli Halicki. Jerzy i Rafał 1632. Są i w Brześcijańskiem województwie tegoż herbu Narajowscy.

Naramowski herbu Łodzia, w Wielkiej-Polszcze. Małgorzata Naramowska, Jana Gruszyńskiego, chorążego Siemradzkiego małżonka, koło roku 1430. ponieważ syn jej, Jan Gruszyński arcybiskup Gnieźnieński, umarł r. 1473. Jerzy kanonik Kujawski 1568. był na synodzie Kujawskim. *Actu Synod. fol. 58.* Adam z Poznańskiego województwa posłował kilka razy na walne sejmy, jako 1587. *Constit. fol. 442.* i 1588. z kąd był deputowany do kwarty Rawskiej, *Constit. fol. 475.* i 1589.znaczony do korektury praw koronnych. *Constit. fol. 516.* Jerzy opat Koronowski r. 1677. którego sumptem w druk weszło *Zołnierskie nabożeństwo od Ks. Piotra Skargi napisane.* Stanisław 1632. Waleryan burgrabia ziemski Poznański deputat *ad pacta conventa* Augusta II. r. 1697. Jerzy, żona jego Anna Belęcka, wdowa po Marcynie Molskim. N. miał za sobą Katarzynę Bieniewską Prusakównę. N. była za Janem Chudzińskim. N. za Jędrzejem Ołę-

dzkim. *Acta Castren. Posnan.* N. za Janem Lipskim, Maryanna temi czasy za Konstantym Marszewskim kasztelanem Przemęckim. Mikołaj w zakonie naszym, rządził kollegia Łuckie, Jarosławskie, Krakowskie, Poznańskie, umarł r. 1738. rektorem w Jarosławiu. Siostra jego Zofia, Razimierza Skorzewskiego herbu Ogończyk małżonka, z której syn Melchior. Adam kasztelan Śrzemski, starosta Ujski, z Leszczyńskim generałem Wielkopolskim, posłem wielkim do Turek, jeździł, umarł 1732. złączył się był dożywotnie z Katarzyną Grzymułtowską wojewodzanką Poznańską, pozostałą wdową po Jędrzeju Gembickim podkomorzym Poznańskim, z tej było dwóch synów: Franciszek pułkownik królewski, i Stanisław starosta Ujski. Zygmunt 1703. N. prowineyał i komissarz u OO. Karmelitów bosych. Jerzy miał za sobą Chwałkowską. Stanisław w zakonie naszym. Niektórzy z nich w księztwie Litewskim osiedli. Z tych, N. najprzód podsędek, potem sędzia Oszmiański, córka jego była za Michałem Kopcem pisarzem Litewskim. Adam w zakonie naszym rektor Pułtowski, proboszcz Warszawski domu professów, umarł 1736. Są w druku jego książki: 1mo. *Facies rerum Sarmaticarum in duos libros divisa, quorum primus, Notabilia aliqua de Polonia recenset, Vilnae 1724. in 4to.* 2do. *Alter, Elogia inscribit Regibus Poloniae, Archiepiscopis et Episcopis, tam in Regno Poloniae, quam in Ducatu Litvaniae, omnibus et singulis, quotquot fuerunt, Vilnae 1726. in 4.* 3tio. *Aurora Solis Sarmatici, seu encomia Mareschalcorum Regni Poloniae, Vilnae 1727. in 4to.* 4to. *Signatores Regni, seu encomia Cancellariorum et Procancellariorum Regni Poloniae, Varsaviae 1727. in 4to.* 5to. *Splendor trójzakonnego cienia, to jest Kazania, o Ś. Augustynie, Benedykcie i Antonim, w Warszawie 1721. in fol.* 6to. *Sekret pobożności zatajonych cnót ŚŚ. Fundatorów Zakonnych, w Wilnie 1723. Michał i Konstantyn 1700.*

Narbut herbu Lis, w Wilkomierskim powiecie. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Mikołaj Narbut pisarz grodzki Smoleński, Eliasz Stanisław i Alexander ludzie rycerscy. *Kojal. in MS.*

Narbut herbu Trąby, w księztwie Litewskim, osobliwie w ziemi Lidzkiej wszakże na helmie nie kładą Trąb, ale trzy pióra strusie: *Kojal. in MS.* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Idą od Ostyka, który na dom swój wziął herb Trąbki, na sejmie Hrodelskim, Tokar albowiem syn Ostyka, spłodził synów trzech: Iwaszka od którego Iwaszkiewiczowie wyszli: Piecka od którego Pieckiewiczowie, i Narbuta od którego Narbutowie: ten albowiem Narbut dziewią-

ciu synów spłodziwszy, rozplenił familią swoją. Wojciech Narbut biskup Rijowski, umarł 1506. *Vir strenuus, religionis Catholicae propagandae studiosus*, ale go *Nakiel. fol. 533.* do herbu Topor pociąga. *Rójalowicz* coś namienia, że w jego życiu piszą, iż był z znacznej w Litwie familji, mnie się jednak życia jego niedostało widzieć. Jan Narbut stolnik Litewski, podpisał pokój między Zygmuntem pierwszym i margrabią Brandeburskim roku 1529. *in Volumine Tom. 1. fol. 495.* Olbrycht Narbutowicz marszałek Litewski, starosta Przewalski, Oski, Jaswoński, syn jego Mikołaj Wojciechowicz Narbut, Rzewski, Mozyrski starosta, podpisał *Diploma Incorporationis* powiatu Bielskiego do korony za Zygmunta Augusta roku 1547. *tom. 1. fol. 589. Januszow. w stat. fol. 837.* i u *Herburta fol. 303.* W tymże roku został marszałkiem Litewskim, co się pokazuje z przywileju, potem był wojewodą Podlaskim, o czem przywilej Zygmunta Augusta roku 1554. w Brześciu Litewskim dany. Stanisław Narbut wojewodzie Podlaski podkomorzy Słonimski, żona jego Hlebowiczowną. Jan Narbut podpisał konfederacyą Krakowską roku 1586. *in Volumine fol. 1053.* Bohdan Narbut kuchmistrz w. ks. Litewskiego starosta Oszmiański. Mikołaj pisarz grodzki Smoleński, wojski Witebski, potem pisarz Żmudzki, syn jego Dominik w zakonie Soc. Jesu umarł. Piotr Wojciechowicz Narbut sędzia ziemski Słonimski, miał synów trzech: Jerzego, Jana, i Mikołaja: Jerzy bezpotomnie umarł. Jan Piotrowicz sędzia ziemski Lidzki fundował Franciszkanów w Koltynianach roku 1633. potem był podkomorzym Lidzkim, syn jego Jan pisarz ziemski Lidzki, był deputatem roku 1663. umarł bezpotomny. Syn trzeci Piotra, Mikołaj pisarz ziemski Lidzki, zostawił synów, Adama wojskiego Lidzkiego, który w Lidzie fundował Karmelitów. *Konstytucya roku 1676. fol. 433.* Jana sędziego ziemskiego Lidzkiego, który był marszałkiem trybunalskim; ten miał synów czterech: Alexandra, który w Węgrzech wojnę służąc umarł: Władysław, który był podsędkiem, potem podkomorzym Lidzkim, Franciszka i Mikołaja. Z tych Władysław miał synów, Jana który umarł młodzianem: Mikołaja, którego synowie, Michał, Piotr, Józef: Franciszka zaś synowie: Kazimierz miecznik Lidzki, który był komissarzem na trybunał skarbowy w roku 1724. deputatem pierwszy raz w r. 1726. drugi 1737. trzeci raz 1741. Posłem na sejm Grodzieński roku 1728. ma synów, Ignacego, Tadeusza, Felixa, Antoniego, Daniela i Dominika. Drugi syn Franciszka, Michał surrogator ziemski, i rotmistrz powiatu Lidzkiego, rotmistrzem był czasu konfederacyi roku 1734. miał chorągiew Powiatio-

wą, deputatem i podskarbis trybunalskim r. 1739. ma syna Józefa. Michał czwarty syn Jana sędziego ziemskiego Lidzkiego. Tego synowie, Jan w zakonie Ś. Bazylego umarł. Antoni, Klemens także zakonikiem. Alexander i Stanisław który był deputatem na trybunał Litewski, z powiatu Oszmiańskiego w r. 1740. Jędrzej podkomorzy Lidzki miał za sobą Maryannę Rudominiankę.

Narbut herbu Zadora. Hawnul wojewoda Wileński, spłodził syna Jana Dowgiało chorążego Litewskiego, ten zaś między innymi Stanisława, od którego idą Zawiszowie Dowgiałowie, i Andruszka Narbuta, przetoż Narbutowie piszą się tak, Narbut Dowgiało; tego Andruszka syn Lenard, Lenarda zaś córki cztery: Ratarzyna z Wojciechem Dowgirdem, Dorota z Paszkiewiczem, zmówione dożywotnie, Anna i Jadwiga; synów trzech: Wojciech, Mikołaj i Jarosz; Wojciech dziekan Łucki, kanonik Wileński, pisarz Królowy Bony. Mikołaj z Szolkowskiej syna Pawła zrodził, Paweł, Jana i Alexandra, i córkę Ratarzynę. Hieronima z Zofji Łackiej dwóch synów było, Stanisław którym młodzianem umarł, i Jan, najprzód sędzia grodzki Wileński, z sejmu 1623. komissarz do naprawienia monety; potem pisarz ziemski Trocki, posłował kilka razy na sejm, osobliwie 1629. z kąd byłznaczony do zapłaty wojsku. *Constit. fol. 4.* Piotr umarł w Rzymie, któremu Naruszewiczowie nagrobek wystawili, w kościele Ś. Stanisława 1633. *Starowol. in Monum.* Bazyli w zakonie naszym i świątobliwy i mądry kapłan. Konwojacya Warszawska w r. 1733. po śmierci Augusta II. *articulo 84.* zaleciła, aby się starać o jego kanonizacyą. Gdy pewny młodzian z ciężkimi ciałą swego passował się namiętnościami, pokazał mu się przez sen ksiądz Bazyli, mówiąc do niego. Jeżeli prawi chcesz być wolny od pokus cielesnych, mówże codzień tę modlitewkę. *Deus, qui Basilium Narbut, occulto castitatis Martyrio decorasti, quaesumus, ut ejus meritis et intercessionem, a carnis illecebra liberemur. Per Christum Dominum nostrum, Amen.* Uczynił tak, i napotem, wolnym został od wszystkich ciała zapałów. Umarł ten pobożny kapłan w Sendomierzu w r. 1722. wieku swego 59. uczył w zakonie naszym i filozofji i teologji. W *Genealogji Potubińskich*, czytam Narbutów herbu Abdank, rozumiem jednak że omylnie.

Strykowski opisując bunt przeciw Zygmunтови księciu Litewskiemu i zabicie jego w roku 1440. dodaje: „a Narbut tejez nocy zamek Wileński ubieżał na kniazia Michayla Zygmuntowicza.“ — W r. 1778. Józef Narbut chorąży Lidzki. — Ignacy sędzia ziemski Lidzki. — Dominik wojski Lidzki. — Tadeusz stolnik tegoż powiatu. — Antoni podczaszy Lidzki. — W r. 1788. Michał strukezaszy Wileński. — *Krasicki.*

Narębski herbu *Nowina*, w Krakowskiem województwie. Z tych jeden był opatem Sądeckim. Jan Narębski w Narembie z Silnickiej herbu Doliwa urodzony, żołnierz piesze roty wodził, miał za sobą Ewę Milanowską, ale z nią *sterilis*, pojął potem w lat dziewięćdziesiąt Pogorzelską, darował wszystkie swoje dobra OO. Dominikanom Krakowskim, to jest pół Narębia *cum attinentiis*. Krzysztof brat jego stryjeczny, miał za sobą Dorotę Krauszowską, ale *sterilis*. *Baran*. Dorota Narębska żona Pawła Szydłowskiego herbu Lubiech burgrabiego Krakowskiego, co poznać z jego nagrobku w Krakowie u Ś. Michała.

Narewicz, w księstwie Żmudzkiem. Jędrzej Narewicz 1621. Maciej sekretarz królewski r. 1648. deputat *ad pacta conventa* Jana Kazimierza Króla. W zakonie naszym Tomasz temi czasy.

Nargieło, w księstwie Żmudzkiem. Grzegorz i Krzysztof Nargielowie 1621.

Narkiewicz herbu *Łuk napięty*, w powiecie Orszańskim, to jest łuk prosto strzałą w górę wyciągniony, na helmie trzy pióra strusie: *Kojal. in MS.* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Jan i Krzysztof 1700.

Narkiewicz herbu *Wieniawa*, piszą się z Wondzagoły. Augustyn Narkiewicz, za czasów *Paprockiego* mąż sławny, Kazimierz w Żmudzi, Mateusz w Wileńskim 1648. Marcin w Żmudzi 1621. patrz Ryło.

Narkuski. Stanisław Narkuski biskup Żmudzki, nie długo jednak na tej katedrze przydował. Mikołaj kanonik Wileński, za Zygmunta Augusta Króla, 1559. odebrał przy sięgę od Ketlera mistrza Inflantskiego, gdy się Inllanty do księstwa Litewskiego inkorporowały. N. miał za sobą Jadvigę Macieja Ogińskiego cywuna Wileńskiego córkę. *Geneal. Ogińsk.* Jan temi czasy w zakonie naszym.

Narmunt herbu *Leliwa*, w księstwie Żmudzkiem. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Marek Narmunt w Żmudzi 1621. Kazimierz, którego trzech synów do zakonu wstąpiło, a z tych był Mikołaj w zakonie Soc. Jesu proboszcz w Warszawie *in Domo Professa* 1694. Stanisław mąż uczony na dworze Lubomirskiego. Jan Narmunt.

Naropiński herbu *Belina*, w Belzkiem i indziej. Jan z Naropina kasztelan Sieradzki r. 1406. Jan scholastyk Krakowski, nagrobek jego w Krakowie r. 1543. Jana kanonika Gnieźnieńskiego czytałem *in MS. Petricov. na liscie Zygmunta I.* Felix dziekan Rujawski, i kanonik Gnieźnieński, o którym *Acta Synodi Lancie.* 1529. *fol.* 92. w Włocławskiej katedrze fundował kaplicę na cześć Ś. Marcina, nad

którą tamtych czasów piękniejszej, ani bogatszej nie było. *Damal. in Vit. Ep. Cujav.* Seweryn w Belzkim województwie r. 1648. N. Balcera Korycińskiego małżonka, Jadwiga Wawrzeńca Kruszyńskiego małżonka. N. kasztelan Płocki, z Kryskiej wojewodzanki Płockiej, córka jego, Jana Lasockiego podkomorzego Dobrzyńskiego małżonka. Krystyna Napopińska, Pawła Wojenkowskiego, sekretarza królewskiego małżonka, termin życia swego znalazła w roku 1668. była to osobliwsza Dobrodzika kollegium naszego Lwowskiego: obraz matki Boskiej przy tym kościele, wielką część swojej ozdoby, jej szczodroblowości powinien, a kaplica wszystkich swój kształt: nadto fundowała tamże Litanie Loretańskie i pieśń Ś. Wojciecha, Bogarodzico, żeby co Sobota po drugiej mszy śpiewano. *Histor. Colleg. Leop.* Krzysztof i Jakób bracia rodzeni w Jazłowcu pogrzebieni.

Narownik. Daniel Narownik pisarz ziemski Kowieński, poseł na sejm 1620. ztamtąd przydany hetmanom *ad consilia bellica* przeciwko Osmanowi. *Constit. fol. 2.*

Nartowski herbu *Trzaska*, w Rawskim województwie. Kazimierz Nartowski był pokojowym u księcia Zaslawskiego Alexandra. Michał miał za sobą Barbarę Młocką, z której syn Mikołaj. Agnieszka Nartowska, Audakta Lipskiego małżonka.

Naruszewicz herbu *Wadwicz*, tylko że między rybami linią wzdłuż kładą. Dom w księstwie Litewskim starożytny, i wielmi zalecony. Montigierd jeden z przedniejszych Panów Litewskich, za Olgierda wielkiego księcia Litewskiego, synów jego było kilku; ponieważ Han Montygierdowicz podpisując unią z koroną Litwy 1401. podpisywał ją z bracią swemi, przeciw tylko się Piotra brata jego doczytał, o którym niżej. Syn tego Hana, Jakób Montygierdowicz marszałek Litewski, za Kazimierza Króla Jagiellonowicza według *Kojał.* spłodził Alexandra Montygierdowicza 1499. *Statut Łask. fol. 130.* Piotr Montygiert brat rodzony Hana, na siebie i na dom swój przyjął herb Wadwicz, na sejmie Hrodelskim. *Łask. statut fol. 127.* Był potem hetmanem Litewskim 1453. a w roku 1451. marszałkiem wielkim Litewskim. Synów jego trzech zostało, Dowksza pierwszy, który spłodził Stanisława biskupa (podobno raczej miał mówić Władykę) Łuckiego; drugi Dawgierd marszałek Litewski, za czasów Kazimierza Króla, zrodził trzech synów, Fiedka Stanka i Hanka, od którego był syn Adam Hanusowicz, co z jego nagrobku czytać r. 1524. trzeci Narusz, od którego w tym domu, Naruszewiczów imię dziedziczyło, syn albowiem jego Jan spłodził Wojciecha Naruszewicza, ten zaś trzech synów,

z których dwaj, Mikołaj i Jerzy zeszli bezpotomnie, trzeci Paweł Wojciechowicz Naruszewicz, starosta Zyznorski, poseł do Moskwy 1531. pierwszy pisarzem w. ks. Litewskiego zawołany 1517. ofiarował mu był województwo Nowogrodzkie Zygmunt I. ale za niego podziękował, trzech synów zostawił: jeden Jan, po którym córka tylko została Joanna Łonicka: drugi Stanisław najprzód cywun Wileński r. 1578. z sejmu Warszawskiego naznaczony do dystrybucy pieniężnej, *Constit. fol. 354.* potem kasztelan Smoleński 1598. miał za sobą Komajewską marszałkownę Litewską: *Royal.* dwie córki spłodził, Barbarę, Januszowi Skuminowi Tyszkiewiczowi wojewodzie Wileńskiemu, umarła 1627. *Starowol. in Monum.* Krystynę, Pacowi Janowi wojewodzie Mińskiemu, zaślubione: było i synów jego dwóch, Samuel i Wojciech, ale bezpotomni pomarli.

Mikołaj podskarbi wielki Litewski, syn trzeci Pawła pisarza Litewskiego, starostą jeszcze tylko Markowskim będąc, był przy przysiędze Ketzera mistrza Inflantskiego, wspominają go *Konstytucye* 1569. *fol. 205.* i 1573. *fol. 219.* żona jego Barbara Kunczewiczowna koniuszanka Litewska, z której pięciu synów zostało: Mikołaj, Jan, Paweł, Jędrzej i Krzysztof. Z tych Mikołaj kasztelan Zmudzki, starosta Uspolski, Pieniański, z sejmu 1591. deputat na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol. 610.* a w roku 1598. komissarz do granic. *Constit. fol. 697.* W roku 1589. komissarz do traktatów między Zygmuntem III. i Maxymilianem. Pod Kokenhauz, sto usaryi kosztem swoim wystawił, z którymi i pod Ulą siłą dokazywał, złączył się był dożywotnie z Marussą księżniczką Zbarazką, nagrobek zmarłej r. 1606. w Wilnie w katedrze wystawiony: *Starowol. in Monum.* była to starościecianka Pińska i Sokalska, z której spłodził czterech synów: Piotra, Stefana, Stanisława pisarza Litewskiego, starostę Nowodworskiego 1632. Jana, i córkę Katarzynę. Z tych Piotr był sędzią ziemskim Pińskim, syn zaś jego Krzysztof skarbnikiem Pińskim. Jan, drugi syn Mikołaja podskarbiego Litewskiego, łowczy Litewski, starosta Łódzieski, marszałkował w trybunale Litewskim r. 1592. posłował na różne sejmy, 1601., 1607., 1611. co poznać z konstytucyi, umarł koło r. 1616. *Constit. fol. 48.* mąż to był wojenny, rotmistrzował pod Pleszkowem: synów zostawił czterech, Alexandra, Władysława starostę Łódzieskiego, Jerzego, tego syn Alexander; i Zygmunta. Z tych Alexander kasztelanem był Zmudzki 1648. starostą Niemojskim, z sejmu 1627. deputowany do tacy rzezy. *Constit. fol. 9.* Potomstwo jego, syn Ferdynand, i córka Izabella Massalska podkomorzyna Grodzieńska. Paweł,

trzeci syn Mikołaja podskarbiego, starosta Markowski, już mu było destynowano i pieczęć Litewską, którego syn Jan łowczy Litewski, ojciec Alexandra i Mikołaja. Jędrzej, czwarty syn Mikołaja podskarbiego Litewskiego, zszedł bezpotomnie.

Krzysztof, piąty syn Mikołaja podskarbiego, i sam, najprzód podskarbi nadworny Litewski, potem wielki, z sejmu 1621. r. dla ubezpieczenia miasta i zamku w Wilnie zostawiony. *Constit. fol. 22.* Pan dla pobożności, sprawiedliwości, affektu ku tej ojezynie, wzorem mógłby być wszystkim podskarbim, żona jego Elżbieta Szymkiewiczówna wojewodzanka Witebska, która mu powiła czterech synów: Stanisława, Jana, Kazimierza i Alexandra. Z tych Stanisław referendarz i pisarz Litewski, imieniem Jana Kazimierza orator do stanów Rzeczypospolitej, upraszając dla niego o koronę 1648. śmierć prędką wszystkie o nim dalsze nadzieje pomięszała, miał za sobą Annę, córkę Alexandra Dadziboga Sapięchy wojewody Mścisławskiego, starosty Orszańskiego, z którą spłodził trzech synów: Krzysztofa, Alexandra męża rycerskiego, starostę Uszpołskiego, i Kazimierza. Naruszewiczówna referendarzówna Litewska była za Janem Sajkowskim kasztelanem Smoleńskim. Jan, drugi syn Krzysztofa podskarbiego, i sam podskarbi nadworny Litewski, cywun Berżański. Anna podskarbianka Litewska, rozumiem że tego Jana córka, była za Kazimierzem Frąckiewiczem Radziwiłłskim podskarbim nadwornym Litewskim, fundatorka OO. Karmelitów w Żoludzkich dobrach w Lidzkim powiecie, co approbowała *Konstytucya* 1685. *fol. 9.* Kazimierz, trzeci syn Krzysztofa, starosta Bułakoski.

Alexander, czwarty syn Krzysztofa, najprzód pisarz, potem podkanclerzy Litewski, od roku 1658. starosta Lidzki, Miedziański, Luboszański, Pieniański, Szereszowski, i Wieszwiański, jeździł z Leszczyńskim w poselstwie do Szwecyi, gdzie niesłuszne pretensye do Polski Szwedów, mocno zbijał. *Pufendorff de Reb. Carol. Gustavi, lib. 2. §. 13.* Dwa razy do Lubeki, raz do Sztokolmu, legacye odprawował, z sejmu 1661. r. do traktatów o pokój z Moskwąznaczony. *Constit. fol. 1.* Wszędzie powinności kochającego syna ojezynę wypełnił, umarł w Warszawie 1668. Miał za sobą Teodorę Pawła Sapięchy wojewody Wileńskiego i hetmana Litewskiego córkę, z której córka Katarzyna, Janowi Kazimierzowi Wołowiczowi staroście Fejdańskiemu, druga Maryanna, Jerzemu Karolowi Chodkiewiczowi obożnemu Litewskiemu, a drugim związkiem Piotrowi Pacowi staroście Żmudzkiemu, zaślubione, i syn Kazimierz, kwitnął 1676.

Brom już wyliczonych: Marcin Naruszewicz 1674. N.

Naruszewiczówna, Jędrzeja kniazia Dolskiego podkomorzego Wołkowiskiego, Joanna Ogińskiego Jana wojewody Połockiego i hetmana polnego Litewskiego, N. Jana Frąckiewicza, małżonki. N. Naruszewicz miał za sobą Katarzynę, córkę Radziwiła Mikołaja księcia na Dubinkach i Birzach, wojewody Nowogrodzkiego, koło roku 1690. *Genealogia na mapie ks. Radziwiłow.* Bartłomiej 1700. Michał w zakonie naszym temi czasy.

Razimierz Naruszewicz scholastyk Smoleński. — Jerzy Naruszewicz łowczy Piński z Pauliną *Abrahamowiczówną* spłodził Adama Stanisława Naruszewicza biskupa Łuckiego. Ten po odbyciu nauk w Pińsku wstąpił w r. 1748. do zakonu niegdyś Jezuitów. Przełożeni jego poznawszy w nim szczególniejszą chęć i zdatność do nauk, wysłali go do Lugdunu we Francyi, gdzie było znakomite Jezuitów kollegium, później zaś wsparty hojnością księcia Czartoryskiego kancl. Litew. zwiedził Włochy, Francją i Niemcy. Po kilku latach wróciwszy do kraju mianowany został professorem Poetyki w uniwersytecie Wileńskim, a wkrótce potem przeniesiony został do Warszawy do kollegium Szlacheckiej młodzieży Jezuitów. Przymioty Naruszewicza zwróciły nań oko panującego w ówczas Stanisława Augusta Króla — i gdy w roku 1773. zniesionym został zakon Jezuitów, mianował go koadjutorem biskupstwa Smoleńskiego, później pisarzem w. ks. Litewskiego, sekretarzem Rady Nieustającej, biskupem Smoleńskim, a nakoniec w r. 1790. biskupem Łuckim, jakoteż orderami polskimi obdarzył, i jako szczególny dowód swego dlań szacunku popiersie jego ze spiżu lane umieścił w sali zamku Warszawskiego, w rzedzie Polaków, którzy się stali sławą narodu swojego. — Chwile wolne od zatrudnień urzędowych poświęcał naukom — i wydał następujące dzieła tak poetyczne jako i historyczne, które mu sławę najpierwszego w obu rodzajach autora zjednały: 1o. *Historja Narodu Polskiego*, panowanie Piastów wyszczególniająca — od r. 962—1386. czyli do wstąpienia na tron Władysława Jagielly. — Po śmierci autora, towarzystwo królewskie Warszawskie przyjaćci nauk, z papierów po autorze zostawionych, wydało początkowe dzieje Narodu Polskiego aż do roku 962. — Dzieło to kompletne wyszło po raz ostatni w Lipsku 1836. w 10. Tomach. — 2o. *Przełożenie* na język Polski w czterech tomach wszystkich *dział pozostałych Tacyta*. — 3o. *Życie Jana Karola Chodkiewicza hetmana Litewskiego*, we dwóch tomach. — 4o. *Opisanie Tawryki*, czyli *Historja o Tatarach Rymyskich*. — 5o. *Cztery tomy rozmaitych poezji własnych*, w których znakomite piękności, i duch rymotwórczy okazują się. — 6o. *Tłomaczenie* na język Polski *wszystkich Odów Horacyusza*. — 7o. *Opisanie podróży Stanisława Augusta w roku 1786. do Raniowa*, w którym znaczna część *Historji Polskiej*, a szczególnie wiadomość o początkach *Kozaków* znajduje się. — Oprócz tego zebrał z *Metryk* koronnych i Litewskich, z różnych przywilejów miastom i magistraturom nadanych, z korespondencyi posłów za granicą będących, z traktatów z różnemi mocarstwami zawieranych, z wielorakich publicznych tranzakeyi, i z archiwów obywatelskich; rękopisma ściągające się do *Historji Polskiej* pod panowaniem ka-

żdego w szczególności Króla ułożone, i z wyrażeniem roku: tych zbiór szacowny i obszerny, zawierał w sobie tomów grubych *in fol.* 360. — Pisał także z polecenia królewskiego wiele pism politycznych, bezimiennie. — Umarł w Janowie d. 6. Lipca 1796. roku wieku swego 63. — będąc niespełna 6. lat na biskupstwie Łuckiem. —

Narwit herbu Kościeszka, albo Narwid, w księztwie Żmudzkiem. Bartłomiej Narwid 1621. Jeden z nich w Polskiem wojsku służył. Stanisław 1700.

Narzymski herbu Dołęga, w Płockiem województwie. Mikołaj Narzymski kasztelan Sierpski, z Ratarzyny Kryskiej wojewodzanki Płockiej urodzony, miał za sobą Gostomską, siostrę wojewody Rawskiego, z której dwaj byli synowie, Jan, i Mikołaj kasztelan Sierpski, miał i drugą Bartnicką, jako *Paprocki świadczy fol.* 251. Tomasz brat jego kasztelan Płocki z Mdzewskiej zostawił potomstwo, córka jego była za Anzelmem Gostomskim wojewodą Rawskim. *Paproc. fol.* 154. Stanisław 1598. *Constit. fol.* 725. Mikołaj poseł na sejm 1626. deputat na trybunał Radomski. *Constit. f.* 6. Jan zaś w roku 1629. *Constit. fol.* 7. Jakób 1635. *Const. fol.* 18. Krzysztof najprzód chorąży, potem podkomorzy Ciechanowski 1648. N. chorąży Płocki, żona jego Izabella Zalińska Samuela wojewody Malborskiego z Mortęskiej córka, po Piotrze Bąkowskim owdowiała. *MS. Konopat.* Mikołaj najprzód chorąży Płocki, z tym tytułem na różne sejmy posłował, w roku 1678. już podkomorzy Płocki, pułkownik odważny, syn jego Józef starosta Bobrownieki, dziedzic na Nadborzu, z Wesslowny krajezanki koronnej urodzony. Tomasz chorąży Chelmiński, Jan podstoli Ciechanowski 1674. N. kasztelan Warszawski, którego córka była za Wojciechem Ciemnieńskim, i syn Adam 1704. Wojciech staroście Ciechanowski 1718. Józef kanonik Rujawski deputat na trybunał koronny 1723. Jakób poseł na konwokacyą r. 1733. z ojca Stanisława starosty Ciechanowskiego splotzony, podkomorzy Nurski, temi czasy wojewoda Pomorski, żona jego Anna Czapska kasztelanica Chelmińska. Narzymska Jana Czerskiego małżonka. Mikołaj Narzymski, że miał za sobą Kostczankę kasztelanikę Zakroczymską, siostrę rodzoną S. Stanisława Rostki, świadczy *MS Konopat.* Józef na Nidzborku starosta Zakroczymski, poseł na konwokacyą 1733.

Jakóba Narzymskiego wojewody Pomorskiego z *Czapskiej* jedna córka za Raczyńskim podkomorzym Drobiekim, druga zakonnica u wizytek Warszawskich: z synów jego, N. podkomorzy Ciechanowski z *Sarławskiej* ma potomstwo. — Antoni kanonik Gnieźnieński, suffragan Pultuski w r. 1778. — *Krasiecki.*

Nasiechowski herbu Gryf. Zbigniew z Nasiechowicz archidyakon, i Wojciech z Turska mniejszego, kustosz Kra-

kowski, obadwa herbu Gryf, koło roku 1270. których przodkowie fundowali kościół. Ś. Marcina w Krakowie, który teraz jest w possessyi panien Karmelitek bosych. *Nakielski Miechow.*

Nasiegniewski. N. Nasiegniewska była za Maciejem Sulcińskim herbu Jastrzębiec.

Nasierowski herbu *Slepawron*, w ziemi Ciechanowskiej. Wojciech Nasierowski z Stoińską, spłodził dwie córki, Joannę *1mo voto* Klonowską, *2do* Kuberską, *3tio* Stecką chorążynę Kijawską, i Zuzannę *1mo* Zdżarską, *2do* księżnę Woroniecką: synów także dwóch. Adama, tego z Konstancyi Kuberskiej synowie, Jan, Władysław Soc. Jesu, Franciszek w zakonie kaznodziejskim, i Piotr komornik Podolski. Jakóba, tego z Konstancyi Kurdwanowskiej córki dwie: Joanna Miączyńska, i Franciszka Gajeka, tyleż synów Tomasz i Szymon.

Nasiłowski herbu *Półkozic*, albo Nasielowski w księstwie Litewskim. Jerzy Nasiłowski wojewoda Witebski r. 1547. miał za sobą księżnę Pruńską wdowę po Piotrze Krzczonowiczu, po tym tylko się córki zostały, z tych Felicyanna, była za Jerzym książęciem Zbarazkim, umarła 1593. matka Piotra wojewody Trockiego, druga za Grzegorzem Ościkiem, trzecia za Mikołajem Wołczkiem dworzaninem królewskim: to *Paproc.* gdzie przydaje, że już ten dom zszedł. Zofia Nasiłowska była za Mikołajem Radziwiłem wojewodą Wileńskim, i kanclerzem Litewskim, za Zygmunta I. *Geneal. Radziwiłłow.* Rozumiem że to była siostra Jerzego wojewody Witebskiego. W Nurskiej ziemi Mikołaj Nasiłowski kwitnął 1648. ale niewiem czy tu należy.

NATARCZ

HERB.

Ma być w polu czerwonym strzała, prosto w górę żeleźcem wyrzeczowana, stojąca między dwiema blankami, w hełmie.

ręka do góry wyniesiona, dźdę grotem w górę obróconym w lewą tarczy trzymająca. O tym ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, *Kojarłowicz tylko in MS.* pisze, że nadany jest od Gedymina księcia Litewskiego, szlachcicowi nazwanemu Natarcz, za odważną obronę zamku Krewa, przeciw Krzyżakom. Włodzimierz Natarcz, miał synów ośmiu, których potowstwo, częścią w księztwie Litewskim, częścią na Wołyniu osiadło. W Lidzkim i Grodzieńskim powiecie będący, Bienieckimi się nazywają od majątności leżącej nad rzeką Bienią. Bogdan Bieniecki syn Pawła, ten od Króla Alexandra, wziął niektóre nadania wiecznością, nad rzeką Kirsną w województwie Trockiem, zostawił syna Marcina pisarza ziemskiego Mińskiego, tego zaś z Makarowiczowny było dwóch synów: Daniel i Eliasz. Eliasz żołnierz za Króla Stefana w Inflanciech, a potem w wojsku Cesarskiem sławy szukając, w Węgrzech poległ. Daniel z pierwszej żony Unichowskiej, spłodził trzech synów: Eustachiego, Jana, i Krzysztofa: z drugiej Wołowiczowny, jednego Mikołaja. Eustachi poległ pod Białym kamieniem, Jan w zakonie Soc. Jesu. Mikołaj stolnik Grodzieński, z dzieciństwa do siwego włosa w wojsku służył, pod Parnawą, będąc pod chorągwią usarską hetmańską, mężnie poczynając, postrzelony pod stolicą, i niebezpiecznie raniony. Pod Chocimem rotmistrzował: Karol Chodkiewicz hetman, wiedząc jego męztwo, szczególnie go Zygmunto wi III. zalecał: syn jego Jerzy, najprzód stolnik Grodzieński, 1658. poseł do Cara Moskiewskiego, potem kanonik i kustosz Wileński, mówiłem o nim *Tom. II. fol. 150. póty Kojarł. in MS.*

Nawojewski herbu Starykoń, w Krakowskim województwie. *Paproc.*

Nawoski, w Belzkiem województwie. Anna Nawowska z Nawoza była za Jakóbem Rudnickim.

Nawrotyński herbu Saława, patrz herb **Saława**.

Necz herbu Jastrzębiec, w Krakowskim województwie. Z tych byli Szymon i Wojciech Neczowie. Sebastyan Necz, dla męztwa swego na wojnach, za promocyą Zamojskiego hetmana, do prerogatyw szlachectwa przypuszczony. *Constit. 1601. fol. 749.* Są i Neczewiczowie, z tych Teodor Neczowicz pisarz grodzki Włodzimierski 1674.

Nehrebecki, albo Niehrebecki w Braclawskim i Brześciańskim województwach. Jan Nehrebecki poseł na sejm z Braclawskiego 1632. *Constit. 1643. fol. 5.* N. Nehrebecki zostawił syna Marcina Nehrebeckiego, dzisiejszego chorążego Łomżyńskiego, ten dwa razy ślubny małżeńskie ponawiał: naj-

przód z Anną Gumowską cześnikową Zakroczymską, z której syn Michał, potem z Maryanną Bajbuzianką Hrybunowiczową herbu Bajbuza, córką Szczęsnego cześnika Braclawskiego, dziedzica na Rajgrodzie (syn to jest Konstantego Bajbuzy, o którym w tomie drugim *fol.* 81. namieniłem, a brat rodzony Pawła, który *steriliter decessit* 1739. Zaś jego synowie dwaj: Dominik stolnik N. i Jędrzej chorąży w regimencie pieszym hetmana polnego koronnego, Branickiego, jeszcze młodziani, i prócz Maryanny Nehrebeckiej, jeszcze córki dwie: Roża 1739. zaślubiona Antoniemu Łączyńskiemu skarbnikowi Radomskiemu herbu Nałęcz, i Elżbieta Panna) ta tedy Maryanna, powiła mu synów trzech, z których najstarszy Alexander, drugi Jan, trzeci jeszcze dzieciną, i córki dwie: Rożą i Konstancją.

Alexander Nehrebecki w roku 1778. wojski Żydaczewski z *Uleniecką* miał dwóch synów. Bracia jego Jan (jak wyżej) i Józef. — *Krasicki*.

Nekanda herbu Topor, w Krakowskiem województwie, patrz **Trepka**.

Nencha herbu Lubicz, jakom widział ich pieczęć. Jan i Karol Nenchenowie kapitani w wojsku koronnem, dla zasług wojennych, indygenat otrzymali na sejmie 1676. *Const. fol.* 58. Cztery bracia rodzeni: Wojciech, łowczy Żydaczewski, żona jego Elżbieta Borejkwona, podczaszanka Podolska, z tej synowie, Jan i Ignacy, i córka Katarzyna. *Zdo voto* tenże Wojciech pojął Wiktoryą Lassoocką, z tej córki, Joanna i Wiktorya. Jan drugi brat, miał za sobą Ewę Lassoocką, ale z nią *sterilis*. Karol trzeci podkomorzy Inflantki z Bogumiły Sługockiej; dzieci jego Xawier, Anna i Magdalena; czwarty Zygmunt, zrodził z Felicjanny Rozwadowskiej Józefa Soc. Jesu i Antoniego. Siostry tych czterech braci, jedna zakonnica Ś. Brigitty w Lublinie; druga Brodowska sędzina Krzemieniecka; trzecia Ładochowska podsędkowa Krzemieniecka; czwarta Trembicka miecznikowa.

Nepelski. Katarzyna Nepelska była za Jędrzejem Strzeńskim.

Nesterowicz herbu Pobog, z tą jednak odmianą, że podkowa z lewego boku tarczy, strzałą z góry przesyta na dół, nie przez obiedwie części, ale tylko przez jedną; drudzy powiadają, że ta podkowa, krzyża na barku swoim mieć nie powinna. Nester Ureki szlacheic Wołoski, na sejmie 1607. indygenat otrzymał dla zasług swoich. *Const. f.* 857. Niewiem czy nie od niego idą Nesterowiczowie, z tych Jan w powiecie Osuniańskim 1674. Jan kasztelanem Brześciańskim w tym czasie gdy to piszę.

Newelski herbu Kórczak, z tą jednak różnicą, że wręby trzy kładą od góry większe, na dół mniejsze, a nad ostatnim od dołu, i najmniejszym kładą księżyc obiema rogami na dół spuszczoney, i niby ostatni wręb opasujący, na hełmie trzy pióra strusie, *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał: *Kojarłowicz in MS.* powiada o nich, że ten dom w księztwie Litewskim zacny i dawny, nazwisko swoje ma od Newlu zawku w Inflanciech, i obszernych possessyi, które w tamtym miejscu mieli Newelscy. Gdy potem tę część Moskwićin odebrał, Newelscy w księztwie Litewskim osiedli; i lubo potem Stefan Król tyłą zwycięzty, wyzwał Moskwę z Inflant, a zatem i z Newła, przecież że ten zamek pograniczny Moskwie, większej siły, i nad sobą opatrzenia potrzebował, dlatego Newelskim w zamianę jego, inne dobra w Litwie puszczone. Jan Władysław Newelski skarbnik Brześciański, mąż rycerski przeciwko Kozakom i Moskwie, jemu Rzeczpospolita fortyfikacyą Brześcia Litewskiego w r. 1661. zleciła. Jan kanonik Zmudzki, synowiec jego od brata, do Rzymu od Tyszkiewicza biskupa Zmudzkiego wysłany, gdy się tam pięknie do ukontentowania wszystkich popisał, wziął najprzód kantoryą a potem dziekanią Wileńską. Michał łowczy Połocki 1648. miał za sobą Tyszkiewiczównę sędziankę Połocką: był komissarzem do rozgraniczenia Połockiego województwa od Moskwy, i szczęśliwie to zakończył w r. 1648. czego przez piętnaście lat inni dokazać nie mogli. Tenże czy inny Michał podsędek Połocki, i Józafat stolnik Połocki 1674. O Janie *Konstytucya* 1641. fol. 41.

NEWLIN

HERB.

Powinna być strzała złota, prosto do góry ostrzem wyrzutowana, przez środek jej krzyż idzie, między dwiema gwiazdami, w równi od siebie odległemi, w polu błękitnem, na hełmie z korony jest czarnego orła skrzydło, barkiem

w prawą stronę obrócone, które strzalały przeszycie w prawą tarczę. *Okolski tom. 2. fol. 267.* przydaje, że z Niemiec do Polski przyniesiony, od Szymona Ronneberga, już za Zygmunta Augusta Króla: jakoż że Promniczowie na Szląsku, takim się też herbem pieczętują, widziałem u Dawida Hirsmullera, w książce od niego przypisanej, Balcerowi Promniczowi biskupowi Wrocławskiemu, i Szląskiemu gubernatorowi, tylko że tak strzala, jako i gwiazdy nie prosto stoją, ale nachylone na prawy bok tarczy, i jeliców na krzyż złożonych na strzale nie masz. Ancutów w Litwie herb, coś podobnego ma do Newlina, tylko że miasto gwiazdy na lewym boku tarczy, kładą księżyc, rogiem jednym do góry, a obiema do strzały, obrócony, jeliców także na strzale być nie powinno. Z tej zaś racyi według *Okolskiego*, ten herb Newlinem nazwany, że Ernest brat Szymona Ronneberga mężnie pod Newlem bijąc się z nieprzyjaciół, tamże poległ; gwiazdy także do tego herbu przydane być mieni *Okolski* od Zygmunta Augusta.

Neysztad. Jan Neysztad major w wojsku Litewskiem, na sejmie coronationis Jana III. otrzymał approbacyą, indygenatu sobie pozwolonę, w roku 1673. *Constit. fol. 23.*

Nicki herbu Radwan, w Płockiem województwie. O nich namienia *MS. o Familiach Pruskich*, Gotard Nicki r. 1632. Anna była za Jędrzejem Rutkowskim.

Nidecki herbu Wieże, w Krakowskiem województwie. Jędrzej Patrycy Nidecki, proboszcz Warszawski, archidyacon Wileński, kustosz Kłecki, Krakowski, Sandomierski Pułtuski, Kruświcki kanonik, a potem biskup Inflantski 1593. urodzony był z Pawłowskiej herbu Leliwa, biskupa Ołomunieckiego siostry, mąż sławny i pamięci godny, żyje jeszcze i po dziś dzień w pismach swoich do druku podanych: *De Ecclesia vera vel falsa, libri V. Cracov. typ. Lazari, 1585. in folio. 2do. Liber Paralellorum Ecclesiae Orthodoxae, cum Synagoga haeticorum. 3tio. Liber Fragmentorum Cicer. cum Philosophicis rebus Patavii sedulam operam daret. 4to. Commentarii in duas Ciceron. Orationes. 5to. Gratulationes ad Stephanum Regem, post devictum ter Moschum, nomine Cleri Varsav. Starowol. de Scriptor. Polon. f. 27.* przydaje mu tę pochwałę, że był *Vir omni scientiarum genere praeditus, atque ob id Boncompagno, Sigonio, Paulo Manutio-Robertoque Turnero familiaris, Stephano Regi gratiosus*; śmierć jego zrzuca tenże autor na rok 1583. *)

*) Myli się *Niesiecki* a raczej *Starowolski* przytoczony od *Niesieckiego*, gdy śmierć tego biskupa na rok 1583. naznacza, umarł

Solikowski potem arcybiskup Lwowski pisał epigrammata po jego zejściu, które u tegoż Starowolskiego znajdziesz: Bernard brat jego, mąż także uczony i przykładny, pleban w Nidku. Alexander z Nidka Nidecki, miał za sobą Maryannę Rijańską, którą urodziła Barbara Zbylitowska, siostra rodzona podsędka Krakowskiego, miał i braci. Stanisław r. 1705. w Krakowskiem.

W r. 1788. Onufry Nidecki susceptant Sandomierski. — *Krasicki*.

Nieborowski herbu Prawdziec, w Rawskim województwie. Wacław Nieborowski, który za świadectwem *Biel. lib. 4. 1462.* gdy Eryka księżęcia Szczecińskiego pogromił z inszemi, i dzięki i donatywy od Króla odebrał. Jan Kmaczoła z Nieborowa wojewoda Bełzki 1452. *Statut. Masov. fol. 94.* Krystyn kanonik Płocki, kandydat na biskupstwo Płockie w roku 1425. po śmierci Jakóba biskupa Płockiego. *Łubien. in Vitis Episcop. Ploc.* Wacław kasztelan Bełzki Maciej pisarz ziemski Sochaczewski, którego córka Katarzyna, była za Arnolfem Potrykowskim herbu Paprzyca. Tomasz kanonik Kamieniecki, a potem Krakowski, Rasper mąż rycerski z księżciem Koreckim, zginął pod Chocimem, w Kamieńcu u OO. Dominikanów pogrzebiony. Wojciech i Alexander dworzanie królewscy, siostra ich Krzywiecka. *Kromer* wspomina Nieborowskiego podsędka Krakowskiego. Stanisław poborca w Sochaczewskiej ziemi 1618. Wacław i Hieronim 1628. Stanisław podsędek, a potem sędzia Sochaczewski r. 1648. Mikołaj dworzanie królewski, Alexander archidyakon Łowicki, kanonik Gnieźnieński. Jan chorąży Sochaczewski, z sejmu komissarz do granic od Wołoch. *Constitut. 1667. fol. 21.* Marcin podkomorzy Sochaczewski, poseł na sejm 1643. ztamtąd deputat do kwarty Rawskiej, *Const. fol. 25.* i 1647. do rewizyi ksiąg ziemskich Sochaczewskich. *Const. fol. 34.* Tenże czy inszy Marcin podkomorzy Sochaczewski, starosta Zwoleński, kwitnął 1667. *Const. fol. 16.* Alexander podczaszy Gostyński 1676. Mikołaj podczaszy Sochaczewski 1635. Adryan w zakonie naszym, pobożności wielkiej kapłan, zszedł z tego świata w Rawie 1681. wieku swego 80. N. kanonik Gnieźnieński Rujawski i Łęczycki 1704. Paweł łowczy Sochaczewski. Rasper podczaszy Gostyński, żona jego Krystyna Trzecińska herbu Rawicz, Jędrzeja Maxymiliana łowczego Gostyńskiego, i Anny Alojzyi Kosteżanki córka, ale

bowiem roku 1586. dnia 6. Lutego jako o tem świadczy list oryginalny pisany z zamku Kolmarskiego, gdzie Nidecki umarł, przez Fabiana Quadrantyna oficyala Inflantskiego, do Marcina Kromera bisk. Warmińskiego: data listu w cztery dni po śmierci Nideckiego. — *Z Manuscr. Helsberg.* — *Przypisek Krasickiego.*

bezpomny. N. miał za sobą Mączyńską chorążankę a potem podkomorzanę Sieradzką. Wacław podkomorzy Rawski, poseł na konwokacyą 1733.

N. Nieborowski starosta Muchnowski, dziedzic na *Hyżnym* w Sannockiej ziemi, z pierwszej żony N. spłodził syna, z drugiej *Karczowskiej* córka wydana za Wojnę. — *Krasicki*.

Nieborski herbu Lubicz, w Mazowieckiem województwie. Stefan Nieborski archidyakon Dobrzyński, Płocki i Pułtuski kanonik roku 1593. *Acta Synodi Płocen*. N. Nieborski rotmistrz pod Nowogrodem w roku 1604. Dymitra Cara Moskiewskiego, w kompucie dwóchset usaryi, na stolicę odprowadzając, pierwszy na Moskwę taką siłą uderzył, że ich rozpedził. *Petricius lib. 1*. Marcin 1632. Władysław podczaszy Ciechanowski, z sejmu 1633. komissarz. *Constit. fol. 48*. Adam, Jerzy, Marcin, w ziemi Ciechanowskiej 1648. Stanisław biskup Metoński, suffragan Wileński, na kościoły i ubogich szcudroblivy, umarł 1644. jako o nim głosi nagrobek jego w Wilnie. *Starowol. in Monum*. Adam Nieborski 1675. *Acta Castren. Zakrocimen*. miał za sobą Agnieszkę Łopacką kasztelanę Zakroczymską, z której było synów czterech, Felicyan starosta Janowski, poseł z ziemi Ciechanowskiej, podpisał elekcyą Jana III. Kazimierz kasztelan Sierpski, Dobrzyński, Rypiński starosta, Alexander stolnik Dobrzyński, i Krzysztof sekretarz królewski. Michał (syn jednego z tych czterech) podkomorzy Ciechanowski, deputat na trybunał koronny r. 1723. poseł na konwokacyą 1733. temi czasy kasztelan Płocki. N. starosta Ciechanowski, poseł na sejm 1738. Piszą się z Nieborzyna. Stanisław miał za sobą Annę Kobylnicką cześnikównę Wyszogrodzką. N. Franciszka Łękowskiego małżonka.

Michał Nieborski kasztelan Płocki. N. Nieborski starosta Ciechanowski dziedzic na *Krzynowlodze*, syn kasztelana Płockiego, z Czapskiej córki Jana podskarbiego w. koron. żadnego niezostawił potomstwa. — Siostra jego za Walickim wojewodą Rawskim. — *Krasicki*.

Nieborski herbu Prawdzic. Do tych tak *Paprocki* jako i *Okolski* pociąga tych Nieborskich, którzy są w ziemi Wyszogrodzkiej. Marcin Nieborski podsędek Wyszogrodzki, z Zofji Cybulskiej sędzianki Wyszogrodzkiej, spłodził Adama stolnika Wyszogrodzkiego, dworzanina Zygmunta Augusta Króla. Adryan skarbnik Wyszogrodzki, i Wojciech r. 1632. Kasper 1648. Piotr 1674. w ziemi Wyszogrodzkiej, Jakób Nieborski miał za sobą Cybulską. Jan poborca 1598. *Const. fol. 725*. Dorota Jana Krasińskiego wojskiego Rożańskiego małżonka. Jan pojął w małżeństwo Elżbietę Krasińską. N. miał za sobą Podoską sędziankę ziemską Ciechanowską.

z Niecchanowa. Marcin z Niecchanowa kanonik Gnieźnieński 1485. *Constit. Synod. Provinc. lib. 1. fol. 43.*

Niechmirowski herbu Poraj, w Sieradzkim województwie. Przodek ich był Krzepickim starostą, atoli siła dóbr utracił, o czem *Paprocki* obszerniej pisze: miał synów trzech, od jednego z nich idą Niechmierowscy, z których Marcin był mąż godny, wspominają ich 1602. *Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie.* N. Alexandra Madalińskiego podsędką Wieluńskiego. N. Widawskiego małżonki.

Nieciecki herbu Poraj. Melelior Nieciecki podkomorzy Drohicki, z sejmu 1576. poborca w Podlaskim województwie, *Constit. fol. 261.* Szymon w Drohickim 1643. Stefan pisarz ziemski Połocki 1659. Adam w Wileńskim 1697. Stanisław w Orszańskim.

Nieciszewski herbu Bożezdarz. Są w Trockim województwie jako świadczy *Kojal. in MS.* Kazimierz Nieciszewski skarbnik Trocki 1648. N. była za Białochowskim. *MS. o Famil. Prusk.* N. podstoli Trocki miał za sobą Grocholską wojskiego Nowogrodzkiego córkę. Stanisław 1700.

Nieczaj herbu Pobog, z tą jednak różnicą, że podkowa bez żadnego krzyża, a pod nią prosto wyrzutowana żeleźcem w górę strzała, w hełmie trzy pióra strusie, pole herbu czerwone. Nieczaj pułkownik kozak Zaporowski, a potem hetman Białoruski, ziemianin Mściśławski, Bychowa długo i mężnie bronił, aż nakoniec 1660. znowu się Moskwie z fortecą dostał. Nieczaj Bazyli w Rawskim 1674.

Wspomniany wyżej Jan Nieczaj (Neczaj) pułkownik Kozaków Zaporowskich został przypuszczony do szlachectwa i nadane mu prawem dziedzicznym starostwa Bobrujskie, wsie *Czawcy* i *Czeroków* i w ekonomji Mohylowskiej dwa wójtostwa *Piechowskie* i *Blachowickie.* *Konstyt. sejmu r. 1659. Vol. leg. IV. fol. 603.* Tegoż małżonce Stefanidzie *Chmielnickiej* konstyt. sejmu 1661. prawo na pewne daniny approbowala. — *Krasicki.*

NIECZUJA HERB.

Ma być w polu czerwonym, pień od drzewa obcięty, na wierzchu jego krzyż, czyli raczej miecz otłuczony, przy pieńku, sęków obciętych być powinno trzy po prawej stronie jego, dwa po lewej, w hełmie takż pieńki, między dwiema skrzydłami, *Biels. fol. 575. Paproc. w Gniazdzie Cnoty, fol. 707. O herb. fol. 255. Okol tom. 2. fol. 269. Klejnoty fol. 68. Petrasancta* żadnego mu podobnego nie ma. O początkach tego herbu, niezgadają się nasi autorowie. Jedni mówią, że ten herb do Polski z Czech przybysz, jakoż *Paprocki w swoim Ogrodzie fol. 183.* świadczy, że

NIECZUJA

HERB.

w Czechach Panowie z Lipego, Krzyneccy z Konowa, i Panowie z Lichtenbergu, dwóch pieńków ościętych w herbie zażywają, ukosem ułożonych, każdy z nich powinien mieć pięć gałęzi ościętych: początek tego herbu ztąd być powiada. że gdy Jaromir książę Czeski, na łowy w głęboki las zdradziecko był wyprowadzony, i już o życiu jego Werszowiczowie z zasadzek wypadłszy zamysłali; postrzegłszy to jeden z łowczych jego, dał znać rozbieżnym po lesie dworzanom jego, za których sukursem, książę z niebezpieczeństwa wyszedłszy, Howoryusza (to imię miał łowczy) wybawiciela swego, szlachectwem, i tym herbem nadał, senatorem uczynił, i w fortunę znaczną opatrzył; od niego tedy wzwyż wspomniane familie, swoją linią prowadzą. Podobnegoż herbu tamże w Czechach zażywają Berkowiczowie z Drzewicy, to jest dwóch Ostrwi czarnych, na krzyż przełożonych, o sześciu sękach, ten herb im nadany za wierne ich usługi, od Ulryka księcia, i między najprzedniejszych Panów policzeni, w dobra i majątności uposażeni. Nim zaś do Baronatam przyszli, i nim ich Ulryk na tę godność wyniósł, nosili w herbie tylko jeden pieńek, tak jako u nas w Nieczui widzimy. Teraz, mówi *Paprocki*, herbu Panów z Lipego i Berkowiczów ta jest różnica, że Berkowiczowie, pięć sęków na każdym pieńku mają, a tamci sześć, ci swoje pieńki w hełmie, między orlemi skrzydłami noszą: Panowie de Lipie w hełmie, na pawim ogonie, karpia kładą: to *Paproc*. Tenże *Autor w Stambuchu Szląskim*, tak inszy herb opisał. Jest prawi pień ze dwiema łękami ościętymi, a korzenia trzy u niego, na lewej stronie tarczy, (bo ta wzdłuż powinna być linią przedzielona,) jest Lew wspięty przednimi nogami, na tylnych stojący, w lewą, głową obrócony, jakby w przednich łapach coś trzymał. Tym się herbem szczyca Besowie z Kolna z Katowic na Szląsku, dom jeszcze za pogaństwa

Panom swoim dobrze zasłużony. Z tych Adam Bes najwyższy konsyliarz Bolesława księżęcia, syna Władysławowego, koło roku 1311. Otto Bes, kanclerz księżęcia Konrada 1422. pisał się z Rogowa. Jan Bes z Kolna z Katowic sędzia Opol-ski najwyższy, i Raciborski, i jego brat Kasper Bes na Kra-warach 1609. *Paproc. w dedykac. Balbinus także lib. 3. Epit. Rer. Bob. cap. 15.* twierdzi, że na nagrobku Jana bi-skupa Praskiego, z familji Drazica, pień widział wyrażony z zielonemi gałęziami, *fol. 273.*

Ci tedy, którzy powiadają, że z Czech do Polski ten herb przyszedł, mienią, że to było za czasów Władysława Hermanna, od którego przodek tego domu, znacznemi był dobrami opatrzony, czy to on sam wieś Nieczujki założył, czy też od danej sobie od Władysława księżęcia, i on, i herb Nieczuja nazwany; przydaje *Paprocki w Gniazdzie*, że dziesięciu synów spłodził, z których jeden podczaszym był u Bolesława Krzywousty, Derszław na imię, który w okazyi z Czechami, tak mężnie na samego ich wodza natarł, że go z konia zwałił, przez co strwożone wojsko Czeskie, snadno od naszych porażone było; za które dzieło Bolesław Krzywousty, do dawnego jego z przodków pieńka, miecz mu przydał. Atoli jednak ten autor, inszą daleko osnowę w późniejszej *o herbach Książce* położył, i o tym Derszławie z listów jakichś powiada, że był herbu Jastrzębiec, pod Jastrzębcem. *Długosz* ten herb nabytym być twierdzi w Polsce, toż *Bielski* świadczy, i inni, z tej okazyi. Za Bolesława Krzywousty, gdy Czechowie nie śmieli otwartym bojem z Polakami się potykać, z zasadzek czuwali tylko na okazyą dobrej i szczęśliwej wygranej; o których wojsko nasze niewiedząc, tem bezpieczniej snem zmorzeni koczowali, tam mąż z tej familji, prawie za sprawą Boską, przez sen wielkim głosem tak wołać począł. Nieprzyjaciel, Nieprzyjaciel, że całe wojsko obudziwszy i potrwożywszy, do bronii się porwało, czem Czechowie z imprezy swojej zrażeni, czyli też porażeni od naszych zostali. W nagrodę tego, Krzywousty, w ten kształt, herb rycerzowi temu, uformował. Ze jednak ciż sami autorowie pospolicie Wszehora wojewodę Krakowskiego, za tegoż Bolesława Krzywoustego, już w senacie zasiadającego, do herbu Nieczuja pociągają *Bielski fol. 211.* i *Paprocki*, dla tego zdaloby mi się że ten herb dawniejszy od czasów Krzywousty. Między przodkami familiantów tego herbu, tych liczy *Paprocki*, najprzód Derszława Nieczuję podczaszego u Bolesława Krzywoustego. Wszehora wojewodę Krakowskiego i hetmana w ostatniej pod Haliczem batalji, za tegoż Bolesława, któremu *Starowski in Bellat. i inni*, niewinnie to zadają, jakby pier-

wszy z tej potyczki miał się ucieczką salwować, i Królewskie zdrowie na szanie wystawić. Jam wyraźnie już o tem mówił w pierwszym tomie pod kasztelanami Krakowskiemi, gdzie dowodził, że dwóch na tenczas Wszeborów w senacie Polskim zasiadało, jeden wojewoda Krakowski herbu Lawschowa albo Strzemię, drugi wojewoda Sandomierski herbu Nieczuja, po którym to krzesło posiadał Mikołaj Bogorya; to z starych monimentów wypisał *Nakielski w swojej Miechowji fol. 69.* kędy przydaje, że żona tego drugiego, wieś Golezowo klasztorowi Miechowskiemu, przed rokiem 1198. zapisała, *fol. 84.* i że za Władysława księcia Polskiego, hetmając wojsku, kilka znacznych zwycięstw z Rusi otrzymał. Trojana Nieczuję 1200. i Stanisława hrabię, Zdzisława 1261. *Długosz* tej familji tę pochwałę przypisał, że jest *Genus Providum. Bielski fol. 283.* powiada, że w batalji Witolda z Edygą Tamerlanesowym hetmanem, Nieczujowie mężnie się potykali.

Herbowni.

<i>Bystrzejowski,</i>	<i>Konieński,</i>	<i>Snieszek,</i>
<i>Cebulka,</i>	<i>Krasuski,</i>	<i>Starzechowski,</i>
<i>Dębiński,</i>	<i>Krzysiński,</i>	<i>Szumieński,</i>
<i>Domaszewski,</i>	<i>Krzynicki,</i>	<i>Trzebski,</i>
<i>Dymitr,</i>	<i>Kuropatnicki,</i>	<i>Urbański,</i>
<i>Dzierżek,</i>	<i>Łaskawski,</i>	<i>Wapowski,</i>
<i>Frącki,</i>	<i>Łętowski,</i>	<i>Wichorski,</i>
<i>Galicz,</i>	<i>Łoknicki,</i>	<i>Wierzbiński,</i>
<i>Gębicki,</i>	<i>Łukawski,</i>	<i>Wilczopolski,</i>
<i>Gładysz,</i>	<i>Miniewski,</i>	<i>Wilkocki,</i>
<i>Grębarski,</i>	<i>Mroczek,</i>	<i>Witostawski,</i>
<i>Gręboszowski,</i>	<i>Ostrowski,</i>	<i>Włodek,</i>
<i>Grzymuttowski,</i>	<i>Praski,</i>	<i>Zbigniewski,</i>
<i>Jemielski,</i>	<i>Sadleński,</i>	<i>Zgierski,</i>
<i>Kochowski,</i>	<i>Slanka,</i>	<i>Ziemecki.</i>

Późniejsi autorowie następujące familie, jako do tego herbu należące, podają:

Branwicki, — Ślaski, — Wilczowski, — Zuzelnicki.

Do herbu Nieczuja, Legendorfów herb, według opisanja *Tretera in Episc. Varmien.* (i jam z niego mówił o nim pod Legendorfami) mógłby słusznie należeć, ale *MS. o Famil. Pruskich* inszy im herb okryślił. W Krakowie w kościele Ś. Franciszka, na nagrobku Pani jakiejś w staroświeckim stroju, między innemi herbami widziałem taki. Dąb ocięty, z obu dwu stron jego po trzy gałęzie ocięte, z obu stron gałązka jedna cienka z liściem i żołędzią. Dąb trochę wierzchołkiem nachylony na lewy bok tarczy. Atoli, Cebulka, Łętowski,

Wierzbicki, Włodek, pieńka zażywają bez krzyża, i na helmie noszą pićć piór strusich, patrz **Ostrzew**.

N I E C Z U Ł A H E R B.

Tak herb Bartlińskich zowie *MS. o Famil. Prusk.* mówiłem ja o nim w drugim tomie *fol. 67.* tylko że pomieniony *MS.* powiada, że nie sowa, ale szpak czarny na dębowym pieńku, o pięciu korzeniach, i dwóch gałązkach z boków, być powinien, taką symmetryą, jak u mnie położony ptak, a na helmie pawi ogon. W Prusiech zażywają go tak Bartlińscy Walbachowie, jako i Czerniewscy Szwarzenbachowie. Alexandra Bartlińska córka Jerzego sędziego Tczewskiego, była za Ciecholewskim Michałem. N. Bartliński z Borowską herbu Ogończyk, spłodził trzy córki: Zofią Kobylińską, Annę, najprzód Jałowską, potem Daniecką, nakoniec była za Stanisławem Dębińskim, i Katarzynę Borucką. Synów zaś sześciu, Alexandra bezpotomnego, Jana, który pojął żonę herbu Dołęga, i z nią zostawił syna. Piotra oflicyala Kamińskiego, Stanisława, Wojciecha, Kazimierza, ten miał za sobą Brzeską herbu Ciołek, i z niej tylko córkę Annę.

Nieczycki herbu Lis. Czytałem list Zygmunta I. Króla Polskiego *in MS. Petricov.*, w którym Marcina Czyża Konstantynowicza z Nieczyc, długą przewłoką czasu, na dworze swoim zasłużonego, do herbu Lis, od Pawła Grzywy, i innych tegoż herbu familiantów przypuszczonego, między synów koronnych, i z potomstwem jego, policzył; gdzie go niżej Marcinem Czyżem Nieczyckim zowie, z tego wnoszę, że Grzywów do herbu Kościesza niesłusznie pociągają: bo do herbu Lis, według listu Zygmunta I. należą.

Niedabyłski herbu Bończa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Lubelskiem województwie. Wojciech Niedabyłski instygator koronny 1623. N. miał za sobą Katarzynę Przedwojowską, z tej syn Józef, i córki dwie: Bogumiła Dwernicka i Teresa. Adam w zakonie naszym rządził kollegium Krasnostawskie, umarł w Lucku 1723. bracia jego, jeden Franciszkan, drugi Bernardyn. N. ma za sobą Deszkowską Zofią. Anna zakonnica we Lwowie u Wszytskich ŚŚ.

Niedrowski herbu Jastrzębiec, w Mazowieckiem województwie. N. Niedrowski miał za sobą Katarzynę Białochowską, pozostałą wdowę, po Wierzbowskim sędzim Chelmińskim. *MS. de Famil. Pruss.*

Niedrowski herbu Topor, w Płockiem województwie.

Niedrusławski, w Wilkomierskim powiecie. Jan Karol Niedrusławski horodniczy Wilkomierski 1674. Michał i Stanisław Niedruszlański 1700.

Niedrzwicki herbu Ogończyk, ezy Niedrwieki, w Sandomierskiem województwie. Jędrzej Niedrzwicki kasztelan Połaniecki, mąż i mężny i uczony, pod Połock nie mały poczet ludzi swoich wystawił, gdzie Mielecki hetman, fortunnie go zażył: żona jego Wzdowska. Stanisław z Sandomierskiego poseł na sejm 1569. podpisał unią Litwy. *Constit. fol. 171.*

Niedziałdowski. N. Niedziałdowski poseł ziemski na konwokacyą 1574. *Biel. fol. 719.*

Niedziałkowski herbu Rawicz, w ziemi Nurskiej. Jan Niedziałkowski sędzia ziemski Nurski 1632. Ignacy podstolic Nurski 1680. Zuzanna była, za Tobiaszem Geschawem.

Niedziński, w Mazowieckiem województwie. Wspomina ich *Konstytucya* 1569. *fol. 172.*

Niedźwiecki herbu Ogończyk, w Belzkim województwie. Jędrzej posłował na konwokacyą 1572. z Sandomierskiego. Piotr i Stanisław z Niedźwiedzia Niedźwiecki, Maciej w Podlaskiem, Paweł w Trokiem 1632. Wojciech z Radoszny i Tamasz brat jego rodzony, Zygmunt r. 1648. Stefan miecznik i poseł ziemi Liwskiej r. 1674. N. była za Piotrem Karpińskim.

Duńczewski w herbarzu utrzymuje że nie herbu *Ogończyk* ale *Ostoja* używają i w województwie Mazowieckiem ziemi Łomżyńskiej rozrodzeni, z tych: Jákób Niedźwiecki *bonorum villae Niedźwieck haeres*, w temże województwie i ziemstwie sytuowanych, ożeniony z Ewą *Tysznowską*, spłodził Stanisława mającego *in votis Radgoską sterilem*, Jacka od którego niżej procedeneya, i Kazimierza ożenionego z Maryanną, Grzegorza Szumowskiego córką, których jest potomstwo. Jacek podstarości i sędzia Rolneński, wszedł w kontrakty dożywotnie z Petronellą *Mieczkowską* sędzianką ziemską Łomżyńską, z Maryanny *Grodzickiej* urodzoną, którą powiła Pawła Józefa pisarza i łowczego pierwwej grodzkiego Żydaczewskiego, potem pisarza grodzkiego Przemyskiego terażniejszego ziemskiego roku 1757. ten ożeniony z Klarą *Karwowską* pisarzówną grodzką Przemyską, z nich potomstwo, Joanna elokowana za Kruzera starostę Bachwickiego, teraz Kazimierza Łążyńskiego starościca Dumanowskiego małżonka. Drugi syn Jacka Antoni Niedźwiecki, od którego Józef w dzieciństwie; trzeci Józef, czwarty Floryan *steriles*; i córek dwie, Katarzyna Karwowska z potomstwem, i Maryanna Gorska *sterilis*. — To *Duńczewski*.

Druga córka Pawła pisarza ziem. Przemyskiego, Franciszka, za Rafałem Zurowskim, trzecia zakonnica. Synów tego Pawła pisarza, dwóch: Antoni pojął *Sikorską* — młodszy Stanisław złączony z *Horodyjską*. — W roku 1778. Kazimierz Niedźwiecki burgrabia grodzki Poznański. — *Krasicki*.

Niedźwiedzia w tych herbach znajdziesz, Kruszowski, Lichtfus, Rawicz, Sokola.

Niegibulski herbu *Rola*. Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Niegolewski herbu *Grzymała z mężem*, w Wielkiej-Polszcze. Jan Niegolewski sędzia ziemski Poznański, z sejmu 1633. komissarz do granic od Szląska, i Marchji, *Constit. fol. 32.* a przedtem przez lat 32. podsędek Poznański. N. miał za sobą Orzelską herbu Drya, z Niemojewskiej Roliczowny splodzoną. Stanisław 1632. Jędrzej 1638. *Constit. fol. 20.* Maciej chorąży Wschowski, starosta Powidzki, r. 1683. komissarz do granic od Szląska, *Constitut. fol. 12.* córka jego Ludwika była za Michałem Działyńskim kasztelanem Brzeskim Kujawskim. N. chorążanka Wschowska, była za Franciszkiem Miaskowskim łowczym Poznańskim, Jędrzej chorążyc Wschowski, miał za sobą Zofią Skalawską skarbnikównę Poznańską. Brat jego Jan. Anna chorążanka Wschowska, Adama Mycielskiego stolnika Poznańskiego małżonka. Razimierz starosta Powiedziski.

Niegorski. N. Niegorski miał za sobą Komorską. *MS. de Famil. Pruss.* Jędrzej w Ruskiem 1648.

Niegoszewski herbu *Jastrzębiec*. Niegoszewski pisał *Życie ks. Marcina Laterny Soc. Jesu.* Zygmunt z Niegoszewie podczaszy Kijowski, z żoną swoją Maryanną z Grabianowie, i Piotr Niegoszewscy, fundowali missyą dla nasych w Rowlu 1686. Katarzyna Niegoszewska tego herbu, Stanisława Łasińskiego małżonka.

Niekraszewicz, w Wileńskim województwie. Gabryel Szwansko Niekraszewicz i Stefan 1648. Eliaszk skarbnik Brzeski w księztwie Zmudzkiem 1674.

Nielczewski, w Brześciańskim województwie.

Nieledewski herbu *Prawdzie*, patrz **Łaszc.**

Nielepiec herbu *Prus 1mo*, w Krakowskim województwie. Adam Nielepiec, zostawił synów trzech. 1. Jędrzeja Wielkorządzcę Krakowskiego, a od tego Jędrzej najstarszy, znaczną fortunę w województwie Krakowskim, i księztwie Zatorskim, zostawiwszy, splodził syna jednego, Józefa Macieja, który kilkanaście lat pod chorągwią usarską ojczyźnie służąc, umarł, i córek trzy, jedna Przyłęcka burgrabina Krakowska, a potem Czarna kasztelanowa Oświęcimska: druga Piotrowi Szembekowi kasztelanowi Oświęcimskiemu: trzecia Antoniemu Szembekowi podkomorzemu Krakowskiemu. Córka od Józefa, poszła za Franciszka Czernego starostę Parnawskiego, kasztelana Oświęcimskiego. Stanisław brat rodzony Jędrzeja, miał syna jednego Franciszka, który

majorem w regimencie królewskim umarł. Filip, trzeci brat Jędrzeja, dziedzic na Krakuszowicach, zostawił syna Jędrzeja męża rycerskiego. Córki zaś od tych: jedna za Poniatowskim, druga za Antonim Rusoekim, trzecia za Sendzimirem wojskim Sądeckim. Tomasz dziedzic na Bieńkowicach. N. miał za sobą Małachowską cześnikównę Wieluńską.

Nielubowicz, w Nowogrodzkim województwie. Jan Kazimierz Nielubowicz 1648.

Patrz T. IX. pod **Tukalski**. —

Nielawicki herbu Lubicz, w Wiskiej ziemi. Jędrzej Nielawicki 1648. N. Nielawicki miał za sobą Konstancją Kozierowską, z której synowie, Wojciech, Jan. Wojciech skarbnik Winnicki, sędzia kapturowy w Ruskiem 1733.

Niełojewski, w Brześciańskim województwie. Jan i Konstantyn Alexander Niełojewscy 1648.

Niemcewicz herbu Rawicz, w Wileńskim, Nowogrodzkim, i Brześciańskim województwach. Paprocki i Okolski o nich nie pisał. Jan Jerzewicz Niemczewicz, spłodził Samuela Kazimierza stolnika Wilkomierskiego, którego z Zdzitowieckiej syn Jędrzej stolnik Witebski 1680. fundował mszą co piątek o Ś. Xawierze, z muzyką, w Brześciu Litewskim.

Jerzy Ursyn Niemcewicz herbu *Rawicz* miał syna Jana, który spłodził dwóch synów i dwie córki, to jest Samuela Kazimierza *binominis*, i Stanisława; z córek jedna, była za Wojłłem, druga za Kielbszem w powiecie Wilkomierskim. Stanisław miał Alexandra i Samuela, i córek dwie, pierwszą Krystynę, która była *1mo voto* za Szejbakiem, *2do* za Gorzkowskim, *3tio* za Stankiewiczem. Drugą Katarzynę, *1mo voto* będącą za Czernikiem, *2do* za Błusiem, deputatem na trybunał Litewski, nie daleko Infant possessye swoje mającemi. Pomieniony Samuel Kazimierz, był najprzód cześnikiem, potem stolnikiem Wilkomierskim, który w r. 1655. z koła poselskiego, na komisyją Ukrainską przy hetmanach obojga narodów naznaczony. Ten z Wileńskiego województwa wyniósłszy się w Nowogrodzkie, i Brześciańskie, fundował altaryą Ś. Kazimierza, w Berezie Kartuskiej, w temże województwie Brześciańskim, leżącej, dokąd zapisałwszy dobra swoje *Lewoszki*, tamże zostające, sam u Kartuzów pochować się kazał, gdzie leży z nagrobkiem, i portretem swoim, klęczący przed krucyfixem wyrażony, z takim napiszem:

D. O. M.

*Quod sum, Lector eris, quid eris, quaeris? morieris,
Nolis, sive velis, putre cadaver eris.*

Pod temi wierszami, herb *Rawicz* z literami na spodzie, po prawej stronie; w środku portret wyrażony, pod nim zbroje i inne znaki wojskowe wyrażone; na lewej stronie portretu te słowa: *Ecce Samuel Casimirus Niemcewicz, Dapifer Wilkomiriensis, in hoc angulo, cum perenni hebdomadario Sacrificio votivo, sisto; tu qui pertransis memento, obsecro. Exarui aetatis meae* (dalej nie znać nic) *Anno Salutis MDCLXXIII. die 6. Augusti.* Tenże Samuel Kazimierz, miał za sobą Alexandrę Krystynę *Dziłowie-*

cką, Stanisława Dziłowieckiego i Krystyny *Jurkowskiej* małżonków córkę, *primo voto* Leona Skrzeczetowskiego żonę, z którą spłodził Andrzeja Jana, stolnika Witebskiego, starostę Hniewczyckiego, który w młodości swojej Królowi Michałowi służący w roku 1674. na konwokacyi Warszawskiej, podczas konfederacyi generalnej, był posłem z powiatu Slonimskiego, w r. 1680. na trybunał główny w. ks. Lit. z województwa Brzeskiego deputatem. Ten świadcząc wiele kollegium Warszawskiemu Societ. Jesu, osobliwie z ruchomych rzeczy i arjenteryi, gotowych zaś pieniędzy 10000 zlot. Polsk. zapisawszy, z woli jego, po śmierci także pochowany. Tenże Andrzej *binubus*, pierwszą żonę miał Floryannę *Polubińską*, Demetrego Samuela Polubińskiego wojewody Nowogrodzkiego, i Petronelli *Tyszkiewiczówny* kasztelanki Smoleńskiej córkę: z tej miał dwóch synów, i dwie córki, to jest Teklę *1mo voto* za Samuelem Buchowieckim strażnikiem województwa Brześciańskiego, *2do voto* za Michałem Kościuszkiem, łowczym Brześciańskim, *3tio voto* za Tomaszem Suzinem, koniuszym Brzeskim, i Franciszkę *1mą voto* za Leonardem Stankiewiczem, podkomorzycem księstwa Żmudzkiego, *2do voto* za Gorskim, niegdę będące. Syn pierwszy Andrzeja Niemcewicza z *Polubińskiej* Samuel, drugi Kazimierz na świecie, a w zakonie *S. Jana de Deo* Jan, Bonifrater. Tenże Andrzej, miał drugą żonę Zofią *Godlewską*, podstolanekę Połocką, starościankę Drużyłowską, z *Hordziejewskiej*, sędzianki ziemskiej Brześciańskiej zrodzoną, która po śmierci jego poszła była za Kazimierza Micutę, starostę Sumilijskiego. Tegoż Andrzeja Niemcewicza z *Godlewskiej* było synów trzech i dwie córki. Pierwsza, Katarzyna *1mo voto* poszła za Konstantyna kniazia Szujskiego cześnika Brześciańskiego, *2do voto* za Kazimierza Czapskiego podczaszego powiatu Upińskiego, *3tio* za Kazimierza Małachowca podczaszego Wolkowyskiego. Druga Teresa była wydana za Franciszka kniazia Szujskiego podstolego Braclawskiego. Synowie zaś, pierwszy Alexander miecznik województwa Brześciańskiego, drugi Krzysztof Ignacy, w dzieciństwie umarł, trzeci Stanisław towarzysz pancerny, znaku świętej pamięci Jerzego Sapiehy, stolnika w. ks. Lit. w Prusach pod Nowem miastem w województwie Chełmińskim, podczas inkursyi Szwedzkiej, i ataku tegoż miasta w roku 1708. dnia 3. miesiąca Lutego, pokazawszy pierwszej mężności swojej dowody na dwóch czyli trzech kawalerach Saskich, których w pojedynku, gdy na here z nim wyjechali, poznał, na ostatek zdradliwie z za muru od Sasów z ręcznej strzelby zabity został *sterilis*, leży w temże Nowem mieście, w kościele farnym. — Samuel tegoż Andrzeja Niemcewicza, z *Polubińskiej* zrodzony, miał dwie żony, pierwszą Katarzynę *Terlecką*, stolnikównę Pińską, a po niej drugą Katarzynę *Protasiewiczównę*. Z *Terlecką* spłodził syna jednego i trzy córki, pierwszą na świecie Floryannę, a potem w zakonie panien Bernardynek reguły *S. Franciszka* Izabellę, drugą córkę Elżbietę, najprzód za Kazimierzem Lipskim, potem za Antonim Ejnerowiczem, oboźnym województwa Trockiego, naostatek za Antonim Padkowskim będącą, trzecią Marcyannę, w stanie Panińskim zeszlą. Syna zaś na świecie Kazimierza, strażnika województwa Brześciańskiego, który przyjąwszy potem regułę *S. Franciszka* OO. Reformatów, wziął imię Piotra z Alkantary. — Alexander syn

tegoż Andrzeja Niemcewicza, z *Godlewskiej* urodzony, miecznik województwa Brzeskiego, miał żonę Bogumiłę *Kucborską*, Felicyana Karola *Kucborskiego*, najprzód miecznika Grodzieńskiego, potem podstolego Trockiego, *Bulakowskiego*, *Maćkowskiego*, i *Radaryskiego* starosty, z *Teodory Kurczowny*, wojewodzanki Brześciańskiej, córkę, jest synów czterech, i córek trzy z tej zrodzonych; pierwsza córka Antonina Anna, wydana za Felixa *Owsianego*, cześnika *Wolkowyskiego*, chorążego *Petyhorskiego* w wojsku Litewskim, znaku Jana *Klemensa Branickiego*, wojewody *Krakowskiego*, hetmana w. koronnego. Druga córka, *Alexandra Niemcewicza* na świecie *Teresa*, a w zakonie *PP. Bernardynek* w konwencie *Brzeskim*, imieniem *Marcelliana*. Trzecia *Konstancya*, za *Ignacym Lanckorońskim Paszkowskim*, strażnikowiczem polnym w. ks. Lit. rotmistrzem województwa *Brześciańskiego* będąca. Syn pierwszy *Alexandra*, *Franciszek Xawery* cześnik *Brześciański* w roku 1750. na sejm koronny z województwa *Brześciańskiego* poseł, żona jego *Anna Korytyńska*; potomstwo ich syn *Stanisław Kostka*, i *Marcella* córka. Drugi syn *Alexandra*, *Ignacy Błażej*, trzeci *Marcelli Stanisław Kostka*, dworzanin *J. K. Mei*, mający sobie zaręczoną *Jadwigę Suchodolską*, wojskownę *Podlaską*, z *Anny Kocowny* zrodzoną, czwarty syn *Michał Ludwik* na świecie, a w zakonie *Przenajświętszej Trójcy* od wykupienia niewolników, *Michał* od świętego *Józefa Trynitarz*. *Tekli*, *Andrzeja Niemcewicza*, stolnika *Witebskiego* córki, z *Polubińskiej* urodzonej za *Buchowieckim* niegdy będącej, było synów sześciu; czterech *steriles obierunt*, jakoto *Ignacy*, *Samuel*, *Dominik*, *Jędrzej*. Dwoch teraz żyją, to jest *Alexander* wojski, i *Paweł* pisarz ziemski województwa *Brześciańskiego*, których córki, jakoto *Alexandra*, dwie, pierwsza *Maryanna*, z *Gąsowskiej* zrodzona, za *Antoniego Siekluckiego* wojskiego *Lidzkiego*, i *Leonora* za *Ludwika Suzina*, podkomorzycę *Brzeskiego*; *Pawła* zaś, starsza córka imieniem *Aniela* z *Chrzanowskiej* zrodzona, za *Kurzenieckiego*, pisarza ziemskiego *Pińskiego*, są wydane. Teżte *Tekli ex 2do voto* za *Łościszkiem* niegdy będącej, syn *Felicyan sterilis*; córki: *Panna Łościszkowa* starsza *Floryanna*, przeorysza zakonu *Słomińskiego* *Ś. Benedykta*, druga zakonnica także, zakonu *Ś. Brygitty Alexandra*, trzecia *Panna Łościszkowa Zofia* najmłodsza na świecie. *Ex tertio* zaś *voto* za *Suzinem* będącej, syn *Michał* kapitan regimentu konnego *bulawy polnej* w. ks. Lit. mający za sobą *Nestorowiczownę*. *Franciszki* drugiej córki *Andrzeja Niemcewicza* z *Polubińskiej* zrodzonej, za *Stankiewiczem* będącej, syn *Kazimierz*, stolnik księstwa *Zmudzkiego*, na trybunał w. ks. Lit. po kilka razy deputat; córka za *Warkojem* na *Zmudzi* kapitanem wojsk w. ks. Lit. będąca. *Ex 2do* zaś *voto* z *Gorskim*, syn *Michał* ksiądz *Karmelita Trzewickowy*. *Katarzyny*, córki tegoż *Andrzeja Niemcewicza*, z *Godlewskiej* urodzonej za *Szujskim* cześnikiem *Brześciańskim* niegdy będącej, syn *Józef*, mający za sobą *Gogolewską* z *Libieckiej* zrodzoną. Teżte *Katarzyny* za *Czapskim* będącej córka *Zofia*, za *Antonim Hernowskim* była. *Ex tertio* zaś *voto* z *Małachowcem* córka *Teresa*, pierwiej za *Stanisławem Matuszewiczem*, skarbnikiem *Braclawskim*, teraz zaś za *Bartoszewiczem* będąca. *Teresy Niemcewiczowny*, *Andrzeja* córki, z *Godlewskiej* zrodzonej, za *Franciszkiem* kniazem *Szuj-*

skim, podstolim Braclawskim, niegdy będącej, jest dwóch synów, i jedna córka, syn pierwszy Floryan, strażnik województwa Brześciańskiego, mający za sobą pierwej *Korsakownę*, *ad praesens* zaś *Sulistrowską*, *de domo Kaczonownę*, drugi syn Józef mający za sobą *Wiszniewską*. Córka tej Teresy na świecie Anna, a w zakonie PP. Bernardynek Reguly S. Franciszka Zuzanna, matka konwentu Brzeskiego. — *Duńczewski*.

Tak genealogią familji tej poprowadziwszy *Duńczewski*, dodaje dalej że się różnie piszą, bo *Niemcewicz*, *Niemcowicz*, *Niemczewicz*, itd. co jednak albo z błędnych dawnych pisań albo druków pochodzi, bo to wszystko jedna i ta sama familia która od przychodu swego z Niemiec Niemcewiczami u nas nazwana. Na poparcie zaś dawności tej familji, przytacza *Duńczewski* następujące dokumenta, które o nich wspominają, jako to: w metryce Litewskich z r. 1528. pod N. 16. *Wyrok Fedoru Memczycu z wojewodą Kijowskim i Andrzejem Niemcowiczom, o uproszenie pod nim ziemi z Czolowikom od Dworca Kasparyszek w Konzjatyckim powiecie, jemu od Królowej Heleny danoje fol. 163.* także w księdze pod N. 48. spraw Podlaskich, roku 1541. *Inter Vitum Sakowicz de Chybowo, et Paulum Niemcowicz de eadem, fol. 238.* Także w księdze pod N. 66. z roku 1549 — 1551. *Wyrok Stanisława Sollohubowicza z Synwoju Nemcowicza, o odniatej służby ludej tohoż Bratanicza.* W aktach ziemi Drohickej, więcej jak od dwóchset lat tranzakcyje tego imienia znajdują się. W powiecie zaś Wilkomierskim, a województwie Wileńskim, w Litwie dalej niżeli z r. 1595. znajdowali się Niemczewiczowie, bo w tym roku znajdują się tranzakcyje Janow Niemczewiczowej wdowy, której mąż mógł daleko przedtem żyć, albo i jego rodzice: dalej zaś zasiągać niemożna, bo i akta niedawniejsze te, które się dotąd znajdują. Mieszkali tedy od roku 1595. w powiecie Wilkomierskim: Stanisław Jakóbowicz Niemcewicz, o którym tranzakcyja 1596. dnia 14. Marca. Jan Jakóbowicz Niemcowicz, o którym tranzakcyja roku 1597. dnia 6. Marca. Piotr Niemcewicz, o którym tranzakcyja roku 1624. dnia 4. Września, żona Anna *Rostomłocka*, Stanisław Niemcewicz którego testament roku 1688. dnia 5. Maja. Kazimierz Niemcewicz, o którym tranzakcyja roku 1692. Tych lat wyrażonych, mieli possessyę w tymże powiecie, to jest dobra *Naliszki*, *Malekiski*, *Rukczyny*, *Mąjgie*, *Łukaszyszki*, *Zagoryszki*, *Czolchany*, *Krukłe*, itd. Tenże dowodzi także, że lubo *Niesiecki* należenie familji Ursynów do *Niedźwiedzia* powątpiewa, utrzymując że się z dawna *Różą* pieczętowali, jednak i *Miechorius lib. 2. cap. 5.* i *Kromer lib. 3.* przeciwnie piszą, jako i *Okolski* o tym herbie *Tom. II. fol. 582.* powiada: *Aliqui illorum in Bohemia constituerunt, atque ibi nomen clarum, familiamque usque ad Kochanum Ursovitium, atque ipsius nunc posteros reliquerunt:* a ztąd do Polski za Króla Bolesława Chrobrego przybywszy nad rzeką Rawą osiedli: Wspomina ich *Cromerus ad Annum 1003.* i 1106. opisując wojnę Czeską Bolesława Chrobrego z książęciem Bolesławem i Jaromirem. *Okolski* zaś będąc informowany z dawniejszych historyków, wszędy Rawitów Ursowitami zowie, to jest od Ursynów pochodzącymi, których herb jest *Niedźwiedź* z różą na helmie. — *To Duńczewski.*

W roku 1778. Marcin Ursyn Niemcewicz podstoli Mielnicki,
— Franciszek sędzia ziemski Brzesko-Litewski. — *Przypisy
Krasickiego.*

Patrz w dodatku w Tomie X.

N I E M C Z Y K H E R B.

Niemczyków dom, w Prusiech już ustal, na Szląsku jeszcze się znajdują, ale się zowią Niemcier, to *MS. o Familiach Pruskich*, bo *Paprocki* i *Okolski* o nich nie pisał. Zażywali zaś herbu podobnego do Rokusów, to jest powinna była być tarcza wszerek przedzielona; na wyższej części nosili pół jednoróżca czarnego, na lewą stronę tarczy obróconego, w białem polu; na dolnej części, pół karpia białego, od ogona w czarnem polu: w hełmie zaś białą kity, strzałą przestrzeloną: jest ten herb w Zajęczkowskim kościele na Chełmińskiej, ja tu abrysu tego herbu nie kładę, ile że już nie masz familiantów tego herbu.

N I E M C Z Y K H E R B.

Paprocki w Gniuzdzie fol. 1122. Okol. tom. 2. f. 275. tak go opisują, Tarcza herbu na dwie części wszerek przedzielona, w niższej jest ogon orli w polu czerwonem, który tak strzałą przesywa, że przez linią przechodząc, z lekka końcem albo ostrzem w lewy bok tarczy nakłania się, pole wyższej części białe. Familiantów tego herbu żadnych nie piszą ciż autorowie i owszem w samej rzeczy, jest to herb *Niesobia* z małą odmianą: dla tego tu herbu tego nie kładę.

Niemczynowski herbu *Prus 1mo*, w Brześciańskim województwie. Czy nie tu należy Niemcin Markolt senator Ruski, i najwyższy Daniela Romanowicza Króla Ruskiego *Consiliarius* i sprawca, który w roku 1267. Wojsielkowi ksiąźęciu Litewskiemu, Leonowi i Romanowi braci, ksiąźętom Włodzimierskim, Bazylemu Halickiemu, Swarnowi Drohickiemu i Łuckiemu, ksiąźętom, i innym Panom Litewskim, bankiet sprawował. *Stryjkow. l. 8. c. 6. fol. 343. Kojatow. p. 1. lib. 4.* Hiernonim Nieczynowski, na nasze kollegium Brześciańskie dobroczynny 1624. N. kanonik Wileński, pleban Słonimski, umarł 1592. *Starowol. in Monum.* Mikołaj 1700. Maciej w zakonie naszym temi czasy.

Niemieksza herbu *Łabędź.*

Niemierza herbu *Jeźierza.* Niemierza czarny hetman nad ludźmi rycerskimi w Rusi.

Niemierza herbu *Nalęcz*. Niemierza dziedzic na Chrzelowie, kustosz Ś. Floryana, kanonik Krakowski, dobra swoje Orlów sprzedał klasztorowi Miechowskiemu r. 1421. *Nakiel. Miech. fol. 384.* Tomasz Stanisław Niemierza archidyakon Pomorski, deputat na trybunał koronny 1688. i 1676. N. Niemira chorąży, miał za sobą Katarzynę Mączyńską Łowczankę Sieradzką. Niemira cześnik Kujawski 1232. *Damal. in Archiep. fol. 103.*

Niemiuński herbu *Prawdzie*, w księstwie Litewskiem. Paprocki i Okolski o nich nie pisał. *Kojał. in MS.*

Niemira herbu *Gozdawa*. Gdy Witold w. książę Litewski, w expedycyi przeciw Moskwie, wojsko do batalji uszykował, a tym czasem nieprzyjaciel o pokój prosząc, posłów swoich do niego wysłał, ten niechcąc krwi ludzkiej rozlewać, pokój swojej kawaleryi ogłosić kazał; Nagora mąż odważny, życząc sobie z Moskwą się bojem potykać, zawołał, Niemir, to jest nie pokój, zkađ go i jego successorów Niemirami nazwano, a potem i Niemirowiczami. *Stryjkow. fol. 516. lib. 14. Kojał. p. 2. l. 1.* Jakoż i w *Statucie Łaskiego fol. 127.* gdy na sejmie Hrodelskim 1413. przyjmowali, na siebie i na dom swój herb Jastrzębiec, zowią ich tam tak, *Nagora vocati Niemir.* *) Tenże to rozumiem Niemira, i z bracią swoją rodzonemi, podpisał pokój wieczny Litwy z Koroną w roku 1401. u tegoż *Łaskiego fol. 128.* A że *Kojalowicz in MS.* pisze, że rozgniewani potem Panowie Litewscy na Polaków, gdy im Podola oddać niechcieli; herby w Hrodlu przyjęte zrucali; między któremi i Niemira jeden z tego domu, herb Jastrzębiec przyjęty od siebie, z herbów swoich wygluzował, a do dawnego swego, to jest lilji białej w czerwonym polu, wrócił się: z drugiej strony, ponieważ to jest pewna, że jeszcze i po dziś dzień, jedni Niemirowie Gozdawą, albo lilią się pieczętują, drudzy Jastrzębecem, dla tego ztąd wnoszę, że to jedenże dom tak Gozdawitów jako i Jastrzębczyków Niemirów, i od jednego przodka pochodzący, tylko znać jedni bracia (których jako się wyżej mówiło było kilku) przy Jastrzębecu raz przyjętym statecznie się trzymali drudzy Gozdawy się dawnej swojej chwycili. Między Gozdawitami tych liczy *Kojał. in MS.* Jana Niemirę wojewodę Połockiego, który w roku 1412. pewną tranzakcyą, między Witoldem i Zygmuntem Cesarzem Rzymskim, podpisał. Jan Niemirowicz Zygmunta ksiąźęcia Litew-

*) Kronikarze nasi wspominają iż dwóch synów spłodzonych z Estery żydówki Kazimierz W. król Polski nazwał, jednego Niemira drugiego Pelka. — *Przypisek Krasickiego.*

skiego do Króla Jagiella posel w roku 1433. a w roku 1453. na sejm Parczowski wysłany, Podola się u Polaków upominał. *Biel. fol. 396.* W tymże roku jeździł z drugimi wysłany do Wrocławia po Elżbietę Królową, Kazimierzowi Królowi zaręczoną. *Biels.* Mikołaj Janowicz Niemirowicz jeden z przedniejszych Panów Litewskich, Kazimierzowi książęciu do księstwa Litewskiego rządów pomógł roku 1440. fundował plebanią w Iskolu, i herb Jastrzębca w Gozdawę zamienił. Fiedor Niemira roku 1499. po przegranej potrzebie nad Wiedrussą rzeką z Moskwą, obronną ręką niewoli uszedł. Niemira Hrymałowicz starosta Mielnicki roku 1514. podpisał list Zygmunta I. dany księżętom Ostrogskim. *Prawa fol. 26.* Jerzy z Szymonem księżęciem Słuckim był w okazyi pod Grodkiem, kędy Tatarów pobito. Mikołaja Niemirę kasztelana Trockiego wspomina *Okolski*, że miał dwóch synów: Mikołaja i Jędrzeja. Z tych Mikołaj, według niego, miał być wojewodą Podlaskim, któremu Król Alexander da Kamionkę, i Psków, w zasługach, gdy pod Słuckiem Tatarów poraził, był wprzód stolnikiem Litewskim, ten dwóch synów zostawił, Mikołaja marszałka Litewskiego, któremu na dworze swoim dobrze zasłużonemu, Maxymilian Cesarz pozwolił, żeby mógł być kreować *Auratos Equites*; był oraz starostą Drohicim i Mielnickim 1517. jako się podpisał na liście Zygmunta I. danym klasztorowi Staro-Troickiemu, *Szczygielski*: i Zbiegniewa, od którego z Illiniczowny wojewodzanki Smoleńskiej, Stanisław, miał za sobą Firlejownę. Jędrzej, drugi syn Mikołaja kasztelana Trockiego, ten na Rusi osiadł, był w potrzebie z Tatarami pod Rutkami 1511. Jakób Janowicz Niemira, a bodaj nie brat rodzony Mikołaja, o którym wyżej, bo go wspomina erekcyja plebanji w Jaskolu 1471. Jędrzej Jakóbowicz, wojewoda Kijowski. *Kojałowicz in MS.* dopiero w roku 1540. chce go mieć wojewodą Kijowskim, starostą Owruckim i Swisłockim, był w potrzebie pod Olszanicą, w której 34. tysięcy Tatarów zbito, krom plonu zabranego: miał za sobą Bogdanę, siostrę Eustachiego Daszkiewicza starosty Czerkaskiego i Raniowskiego, który że bezżennie umarł, dla tego tej Bogdanie siostrze, Pawołocie dobra, i całą fortunę zapisał: z tej była córka, która wydana za Olizara *). Bazyli rotmistrz sławny za Zygmunta Augusta i Stefana Królów, wziął w zasługach r. 1581. trzy wsi

*) W r. 1529. ten Andrzej Jakób Niemirowicz wojewoda Kijowski, podpisał w Wilnie przymierze między Zygmuntem I. Królem a Albrechtem księciem Pruskim. — *Cod. Dipl. Vol. IV. fol. 261.* — *P. W.*

pod Mohylowem. *Constit. fol. 384.* Hieronim łowczy Podlaski, któremu, konstytucya 1611. dobra Sawice wiecznemi czasy puściła, a to w zamianę, za niektóre grunta jego. *Constit. fol. 46.* Synowie jego trzej, pierwszy Wojciech, najprzód stolnik Podlaski 1611. *Constit. fol. 23.* potem starosta Mielnicki, poseł na sejm 1613. ztamtąd deputowany, do uspokojenia związkowych, *Constit. fol. 6.* w roku 1616. już kasztelan Podlaski, komissarz do granic, *Constit. fol. 47.* umarł wojewodą Podlaskim, starostą Mielnickim, pisał się na Ostromęczynie, synów jego dwóch zostało, Wojciech podkomorzy Drohicki, 1637. dobra żony swojej Regów sprzedał, posłował na sejm 1626. zkad deputatem stanął na trybunał Radomski, *Constit. fol. 6.* i w roku 1641. *fol. 20.* i Jan stolnik Podlaski, którego syn Jan, i córka Joanna, Walentego Kuczyńskiego, podsędka ziemskiego Drohickiego, małżonka. Drugi Stanisław syn Hieronima łowczego, najprzód wojski Podlaski, dalej chorąży Mielnicki, z sejmu 1613. naznaczony do zapłaty wojsku związanemu, *Constit. fol. 2.* wziął potem kasztelanią Podlaską, a nakoniec województwo, z którym tytułem był komissarzem do granic 1641. *Constit. fol. 20.* z Mogilnickiej spłodził Konstantego *sterilem*, Alexandra Maxymiliana kasztelana Derpskiego, którego z Komorowskiej, syn Adam *sterilis*: Stanisława chorążego Mielnickiego, tego z Koryckiej syn Alexander *sterilis*: Antoniego stolnika Mielnickiego, dziedzica na Niemirowie: Hieronima cześnika Mielnickiego, i córkę Barbarę Gosiewską. Trzeci Marcin chorąży Mielnicki, (Marcina sędziego ziemskiego Drohickiego, wspominają *Konstytucye 1627.*) ten z Łoknicką, miał syna Karola stolnika Drohickiego, który z Kręską spłodził Jana podkomorzego Nowogrodzkiego. Stanisław Niemira podczaszy Lubelski 1683. *Constit. fol. 11.* pisał się z Niemirowa. Jan Władysław na Ostromęczynie, i Jędrzej roku 1674. Wiktorya Niemiierzanka księżni u PP. Brygitek w Lublinie roku 1675.

Niemira albo **Niemirowicz** herbu *Jastrzębiec*, w Nowogrodzkim i Połockim województwach, przydomek swój mają, Szczyt: to *Paprocki w Gniazdzie i Okol. tom. 2. fol. 44.* pod *Łazanki*: atoli *Rojal. in MS.* świadczy, że ci Szczytowie Niemirowiczowie, którzy są w Połockim województwie, herbem się Radwan pieczętują *), ja o nich mówić będę pod literą S, kędy o Szczytach.

*) Roku 1413. na sejmie Horodelskim, herb *Jastrzębiec* alias *Łazanki* nadany Niemirowie. — *Constit. Reg. Vol. 1. fol. 70.* — *Przypisek Krasieckiego.*

Niemirowski herbu *Trzaska*, w województwie Rawskiem. Adam Niemirowski miał za sobą Annę Płotnicką, z której syn Mikołaj, żona jego Sakowiczowna. Walentyn Poborca w Bielskiej ziemi 1578. *Constit. fol. 353*. Balcer Niemirowski miał za sobą Czaplíńską.

Niemirzyc herbu *Klamry*, w województwie Kijowskiem. *Okolski* pisze, *tomo 1mo fol. 394*. że Niemira kasztelan Trocki, o którym się wyżej mówiło, na Rusi osiadłszy, herb swój Gozdawa na hełm wyniósł, a Klamry na krzyż złożone, na tarczy ułożył, w polu czerwonym. Ztąd też ten autor, tak Niemirów, jako i Niemirzyców, jednymże domem być rozumie; atoli domysł *Okolskiego*, utrzymać się nie może: bo na Rusi już dobrze kwitnął dom Niemierzyców, kiedy jeszcze i ten żył Mikołaj kasztelan Trocki. Wojna albowiem Niemirzyc, siostrze swojej Maryi, która była za Michałem ksiązęciem Czartoryskim w roku 1458. te dobra zapisował: Żytan, Besniehrest, Bubnów, Choryczów, Tyszkowice, Szczuciatyn, Litowicz, Kręczów, Horki i Oleszki z przyległościami, jako dowodzą autentyczne dokumenta domu książąt Czartoryskich. *Genealogia Jelców*, początki Niemirzyców, od Alexandra Woronowicza, hetmana u Świdrygiella ksiązęcia, starosty i fundatora Winnickiego, wywodzi, ten albowiem między inszemi synami spędził Hrydzka albo Grzegorza, który w siedmiu synach swoich, stał się ojcem wielu familji, to jest Jelców, Olizarów, Bykowskich, Tyszów, Kmitów; jakoż niektórzy z tych, Klamry też w herbie swym noszą, lubo inszym kształtem: obszerniej o nich, znajdziesz pod Jelcami i indziej. Niemirzyców co się tycze, tak pisze; Piotr, jeden z synów siedmiu Hrydzka i najstarszy, zostawił dwóch synów, Niemirę i Czeresnią, od Czeresni poszli Czerlińscy, czyli Czerlinkowscy, od Niemiry Niemirzycowie: na dowód tego, dekretem się jakimśś świadczy, którym Bojarów Kotczyseca, jako wysługę Piotra Hryckiewicza przysądza obiema braci. I lubo zda się być coś do podobieństwa ta procedeneya, przecież ile komput lat uważam, nie jest zupełna. Józef Niemirzyc sędzia ziemski Kijowski, (ten to zda mi się Józef, który za Króla Augusta I. wziął Czerników, i województwu Kijowskiemu uprosił sądy grodzkie) zostawił czterech synów: pierwszego Szymona *sterilem*, drugiego Jana, od którego tylko się córka została Fedora, ta najprzód żyła z Alexandrem Hańskim, która mu urodziła syna Samuela, a ten z Maryanną Hulewiczowną, Stanisława Hańskiego chorążego Żytomierskiego, żona jego Anna Pęska zostawiła mu potomstwo. Trzeciego Mateusza, temu działem dostało się miasteczko Olewsko z jedenastą wsiami, Anastazyą Mukaro-

wna powiła mu córkę Bogumiłę, Jędrzeja Terleckiego stolnika Pińskiego małżonkę, i synów, Krzysztofa, Mikołaja, Samuela, *steriles*, i Alexandra; ten zaś z Alexandry Maszkiewiczówny spłodził córkę Eufrozyne, Władysławowi Chreptowiczowi zaślubioną, z której córka także Eufrozyna dostała się w małżeństwo Romanowi Hulewiczowi: i syna Józefa Karola Niemirzyca, który wszedł w związki małżeńskie z Heleną Krasieką kasztelaną Przemyską, i z niej miał syna Alexandra sędziego ziemskiego Rijowskiego, ten z pierwszą żoną Zofią Trypolską *sterilis*, z drugiej zaś Zofji Wychowskiej, miał syna Daniela. Czwarty syn Józefa sędziego ziemskiego Rijowskiego, Jędrzej, dziedzic na Czerniechowie, Norzyńsku, Przyborsku, córka jego Alexandra, *1mo voto* kontraktowała dożywotnie z Janem Zaborowskim, *2do voto* z Romanem Hojskim kasztelanem Rijowskim, starostą Włodzimierskim. Syn zaś tego Jędrzeja Stefan, podkomorzym był Rijowskim, starostą Owruckim, Marta Wojnarowska trzy mu córki powiła, Katarzynę, najprzód Pawłowi Krzysztofowi Sienucie, ale z nim *sterilem*, po nim, z Jędrzejem Leszczyńskim wojewodą Derpskim, starostą Dubińskim, Zofią, Stanisławowi Tyszkiewiczowi cześnikowi Rijowskiemu, i Helenę, *1mo voto* Mikołajowi Lubienieckiemu, od którego zostało potomstwo, *2do voto* Pawłowi Ryszkowskiemu kasztelanowi Mińskiemu czyli raczej Mściślawskiemu zaślubione; tyleż synów, to jest, Władysław starosta Owrucki dziedzic na Norzyńsku, ten z Teofilą księżniczką Czetwertyńską, tylko miał córkę Maryannę, która pierwszym związkiem, żyła z Pawłem Erazmem Hulewiczem, któremu zostawiła trzech synów: Michała, Felixa *sterilem* i Władysława Hulewiczów, od ostatniego z tych była córka Katarzyna za Antonim Pietruszewskim, i syn Kazimierz Hulewicz, którego żona Julianna Gorlińska; drugim związkiem z Dymitrem Zabokrzyckim, trzecim, z Hieronimem Zawadzkiem, z tym córkę miała Helenę Szemplawską. Stefan, drugiej syn Stefana podkomorzego z Wojnarowskiej, najprzód podkomorzy, dalej kasztelan, aż też wojewoda Rijowski, z pierwszej żony Gryzeldy Wilamowny miał czterech synów: Krzysztofa, Konstantyna, Jerzego, *sterilis*, i Władysława kasztelana Polanieckiego, który trzy razy śluby małżeńskie ponawiał, *1mo* z Heleną Piaseczyńską, *2do* z Błażejowską, *3tio* z Ludowiką Skoreczyką chorążanką Przemyską, z tej synowie, Karol, żona jego Antonina Jełowicka, Jerzy, żona jego Brześciańska, August, Stanisław, i Michał temi czasy w zakonie Soc. Jesu, i córki trzy, Konstancya, ta najprzód żyła z Karolem Drzewieckim kasztelanem Lubelskim, potem, z Jakóblem Stempkowskim, kasztelanem Żarnowskim,

druga Eleonora^{*)}), trzecia Izabella, zakonnice Ś. Benedykta w Jarosławiu. Powtórna żona, Stefana wojewody Rijowskiego, jako świadczy *Duryew. f. 71.* była wnuczka Piotra Opalińskiego wojewody Poznańskiego, i informacja mi przysłana toż twierdzi, że Teresa Opalińska wojewodzanka Łęczycka, generalowna Wielkopolska. Jerzy, trzeci syn Stefana podkomorzego Rijowskiego z Wojnarowskiej, i on podkomorzy Rijowski, (nie wiem czy ten czy inszy Jerzy podkomorzy Rijowski 1648.^{**}) zabity od zbuntowanych Kozaków) żona jego Elżbieta z Konar Słupecka kasztelanka Lubelska, z tej syn Teodor starosta Tarnogorski, który żył dożywotnie z Alexandrą Żytkiewiczówną, i z nią dwie tylko córki zostawił, jedną Annę, Alexandra Trębińskiego starosty Tarnogorskiego małżonkę, ale *sterilem*, drugą Franciszkę, najprzód Stanisława Bogusza cześnika Trembowolskiego, z którym miała syna Jerzego Bogusza cześnika Zakroczymskiego, który najprzód żył z Anną Głogowską, ale bezpotomnie, potem z Ludwiką Lamarówną, *2do voto* taż Franciszka poszła za Michała Jana Bogusza miecznika Mińskiego, z tym miała syna Jana, i córkę Antoninę, Stanisława Dubrawskiego podczaszego Braclawskiego małżonkę. Tegoż Jerzego podkomorzego Rijowskiego, córka Barbara, wydana najprzód za Hieronima Moskorzewskiego, z którym córka Dorota, dostała się Gabryelowi Stempkowskiemu kasztelaniciowi Braclawskiemu, potem poszła za Mareyana Czaplica podkomorzego Rijowskiego, z tym spłodziła Jerzego Czaplica podkomorzego także Rijowskiego, który z Franciszki Lenkiewiczówny podkomorzanki Mozyrskiej zostawił potomstwo. Tomasz, syn Jerzego podkomorzego Rijowskiego, szyję złamał pod Kisielinem. Teodor i Rrzysztof 1674. Do tego domu należy, Władysław Niemierzyc, który z Aryańskich błędów wywikławszy się, gdy miał umierać, na dyspozycyę duszy swojej, prosił do siebie ks. Michała Kisarzewskiego, Jezuity, przed którym należyta spowiedź uczynił, ale gdy przyszło do kominunji, że wątpliwość jakąś miał, czyby mógł być zbawionym, gdyby tylko pod jedną osobą kominunikował, prosił pomienionego kapłana, aby mu dał na piśmie assekuracyę, że będzie w tej wierze zbawiony; dał kapłan z ochotą, w te słowa: *Ego Michael Kisarzewski Societatis Jesu, testor Divinam Majestatem, quia, si quid pas-*

*) Ta była za Kicińskim pisarzem najwyższym skarbowym. — *Przypisek Krasickiego.*

***) Nie roku 1648. ale 1660. zabitym został Jerzy Niemierzyc przez zdradę Kozacką. — *Kochowski Annal. Pol. Clim. II. lib. 6. fol. 456. — P. W.*

sus fuerit in Iudicio Divino Illustris et Magnificus D. Vladislaus Niemierzyc, propter communionem sub una specie in fide Catholica, omnibus seculis Ecclesiae probatam, ego hoc totum recipio in me et animam meam, paratus respondere Divinae Majestati, cum una Sancta Catholica Ecclesia et Apostolica, Matre mea, et omnium fidelium. Datum Lublini in Collegio Societatis Jesu, 11. April. 1653. Idem qui supra. Tę tedy assekuracją w rękę trzymając, życie skończył, i z nią (bo tak chciał,) w trumnę włożony. Gdy go potem piątego dnia po śmierci do grobu w kościele naszym Lubelskim kłaść miano, skoro trumnę otworzono, prócz karty w rękę, drugą na piersiach trupa znaleziono, w te słowa: *Ego Vladislaus Niemierzyc, liberum permitto Reverendum Michaellem Kisarzewski Societatis Jesu Praesbyterum, ex vinculo assecurationis et obligationis in animam ejus assecratae: nam mihi ex suprema Divinae Majestatis misericordia, post expeditum Sacramentum Confessionis, et acceptam Sacram communionem Romanae Ecclesiae, in articulo mortis meae, et tremenda hora judicii, in remissione peccatorum meorum, ex infinita clementia Dei Boni, satisfactum est, attestor praesentibus. Datum in Valle paenitentiae 16. April. 1653. Vladislaus Niemierzyc.* Te obiedwie karty dla większej wiary do ksiąg trybunału koronnego oblatowane, *Ad personalem oblationem A. Reverendi Orda Rectoris Societatis Jesu Collegii Lublinensis, ad acta Tribunalitia Regni Lublinensia, scriptum Reverendi Michaelis Kisarzewski Soc. Jesu tum quietationem Illustris Vladislai Niemierzyc susceptum. Originale vero ad se recepit, de quo Officium praesens quietavit, feria 2da post Dominicam Conductus 1653. N. chorąży Kijowski, posel na sejm 1738.*

W roku 1788. Tadeusz Niemirycz podkomorzy Owrucki. — Są także Niemiryczowie w Sandomierskiem z tych: r. 1788. Antoni wojski Sandomierski. — Józef podstoli Szęczycki. — *Krasicki.*

Niemojewski herbu Rola w Prusiech. Znać że jedneje dzielnicy z Lubienieckimi: bo się pisali z Lubieńca, herbu ich ta różnica od inszych; że w hełmie, nie pióra strusie, ale męża w czapce nosili w modrej sukni, w rękę powinien trzymać dwa kroje, to *MS. o Famil. Pruskich.* Jan na Łowienku Niemojewski, kasztelan Chełmiński, mąż sędziwego wieku, żywego jednak, z Katarzyny, córki Stanisława Kostki wojewody Chełmińskiego, spłodził sześć córek, jedna Orzelskiego herbu Drya na Krainie: druga Małgorzata, Rozrażewskiego kasztelana Szremskiego: trzecia Krasieńska kasztelanowa Ciechanowska: czwarta Kaczkowskiego herbu Pomian: piąta Grabskiego starosty Kruświckiego:

szósta Kliczewskiego herbu Dołęga: synów także jego cze-
rech. 1. Jerzy kasztelan Chełmiński, ten miał za sobą Karn-
kowską kasztelanekę Łędzką, starościankę Łęczycką, z której
byłć wprowadzie potomstwo, ale młodo wszystko pomarło,
i sam szedł z tego świata 1615. według *Duryewsk.* Jam
go opuścił między kasztelanami Chełmińskimi, ale o nim
MS. Konopats. MS. o Famil. Prusk. i nagrobek jego w Sta-
rogardzie świadczy; posłem ten Jerzy jeździł do Porty. 2. Sta-
nisław najprzód podstoli koronny, potem kasztelan Elbląski,
a po bracie Jerzym wziął kasztelanią Chełmińską, starosta
Osiecki, Miedzyleski, Rogoziński, z sejmu 1611. komissarz
do granic, *Constit. fol. 37.* i do zapłaty związkowym 1613.
Constit. fol. 3. i 1616. *fol. 16.* był to Pan pięknych przy-
miotów, rozsądku wybornego, miłych obyczajów, pomiarko-
wany w passyach, wspaniałości umysłu żadną przygodą nie
poniżonej, daleki od pychy, w fortunę obfitujący, tak da-
lece, że krom intraty z dóbr swoich rocznej znacznej, na
pięćkroćstotysięcy w ruchomych sprzętach zostawił. Zofia
Czarnkowska wojewodzanka Kaliska z Latalskiej urodzona,
żona jego, tę zaś splodziła księżniczka Pomorska, z tej miał
dwóch synów, ale ci młodo pomarli, i dwie córki, z tych
Apollinara, dostała się Mikołajowi Daniłowiczowi podcześnie-
mu koronnemu, Zofia Anna Jakóbowi Smoguleckiemu herbu
Grzymała, staroście Nakielskiemu. Po Czarnokowskiej zmar-
łej, pojął Zebrzydowską wojewodzanekę Krakowską, z której
także tylko jedna córka została, Teresa Konstancya, ta naj-
przód żyła z Maciejem Smoguleckim starostą Bydgoskim, po-
tem z Olbrychtem Czerskim kasztelanem Chełmińskim, to *MS.*
o Familiach Pruskich, atoli *Okolski* i *Baran.* powiada, że
za tym Maciejem Smoguleckim, była Zebrzydowska woje-
wodzanka Krakowska, która dopiero po jego śmierci, po-
szła za Stanisława Niemojewskiego kasztelana Chełmińskiego.
3. Maciej wojewoda Pomorski, a przedtem podkomorzy Mal-
borski 1623. potem kasztelan Chełmiński 1626. z tego na
województwo Pomorskie przeniesiony, był oraz starostą Sta-
rogardzkim, Rogozińskim, Kowalewskim, co znać z jego na-
grobkę w Starogardzie, kędy i brat jego Jerzy pochowany;
posłował na sejm ten Maciej 1618. zkąd był deputowany na
trybunał Radomski. *Constit. fol. 4.* Miał za sobą Katarzynę
Rabiankę, owdowiałą po Janie Plemieckim staroście Kowa-
lewskim, ta mu powiła dwóch synów, Dadziboga dziedzica
na Służowie, i Władysława dziedzica na Słupowy. *Bieża-
nowski in Flore Rosarum*, o synie tego wojewody Jakóbie
pisze, którego syn miał być Władysław sędzia ziemski Ino-
wrocławski, którego wuj Jemielski kasztelan Inowrocławski,

znać ten Władysław z siostry jego urodzony, miał za sobą Trzebuchowską, z której syn Jędrzej kanonik Płocki 1685. tego stryj Jędrzej kasztelan Bydgoski, kwitnął 1700. zostawił po sobie potomstwo z Anny Tuczyńskiej de Wedel kasztelanki Gnieźnieńskiej, syna jednego, i córki dwie, z których starsza żyła z Jędrzejem Umińskim, najprzód skarbnikiem Brzeskim Kujawskim, a potem kasztelanem Słońskim. Siostry stryjeczne tego Jędrzeja kasztelana Bydgoskiego, jedna Dorota, pierwszym związkiem żyła z Wolskim pisarzem ziemskim Przemyślskim, drugim z Janem Siemińskim dzisiejszym kasztelanem Lwowskim, z którym zostawuje jedną córkę. Druga, z Janem Józefem Łączyńskim cześnikiem Gostyńskim herbu Nałęcz, z którym zostawiła potomstwo. N. miał za sobą Rydzyńską Apollinarę cześnikównę Kaliską, wdowę po Ulatowskim.

Niemojewski herbu Szeliga, w Brzeskiem Kujawskim województwie. Mikołaj Niemojewski sędzia Inowrocławski w roku 1532.znaczony do korektury praw koronnych, synowie jego dwaj, Jakób wymową gładką dobra pospolitego obrońca, i N. chorąży Inowrocławski, jest jego książę kilka w druku, ale Aryańskimi błędami trąca. Jakóba, jest w druku *Odpowiedź na książki Ks. Benedykta Herbsta Kaznodzieje i Kanonika Tumu Poznańskiego, in 8vo Cracov.* 1589. Wojciech sędzia grodzki Inowrocławski 1569. *Constit. fol. 187.* Jan sędzia grodzki Inowrocławski, z sejmu 1589. deputowany do korektury praw koronnych, *Constit. fol. 516.* Piotr 1648. Mikołaj rotmistrz królewski, któremu fortyfikacją zleciła Ramieńca Podolskiego, *Constitut. 1581. fol. 398.* N. Niemojewska była za Adamem Uryclem Czarnkowskim starostą Miedzyrzeckim i Osieckim, po nim zaś z Stefanem Grudzińskim podstolim koronnym żyła 1690. Maciej i Jan bracia rodzeni 1696. Wawrzeniec deputat na trybunał koronny 1607. N. miał za sobą Urszulę Koźmińską sędziankę ziemską Kaliską.

Niemojewski herbu Wieruszowa, w Sieradzkim województwie. Paprocki i Okolski o nich milczą. Że z Kowalskimi Wieruszami jednejże są dzielnicy, od dóbr Niemojewa tak nazwani, patrz pod Kowalskimi, idą od Bieniasza dziedzica na Niemojewie i Osieku, który kwitnął koło roku 1430. syn to był Bieniasza de Kowale sędziego ziemskiego Wieluńskiego. Hieronim Niemojewski miał za sobą Ludmiłę Wierzchlejską herbu Berszten, z której synowie, Wojciech i Jan 1701. Maryanna Razimierza Skorzewskiego herbu Ogończyk: N. Michała Tomickiego herbu Drya: N.

Wielewiejskiego herbu Poraj, małżonki. Jędrzej miał za sobą Elżbietę Kowalską tegoż herbu 1589.

W roku 1778. Wojciech Niemojewski stolnik Wieluński, i później tenże lub inny podwojewodzi Wieluński. — Felix cześnik Wieluński. — *Krasicki*.

Niemsta herbu Jastrzębiec, w Krakowskiem województwie. Jerzy Niemsta z Krzecenie 1576. z drugimi w legacyi wysłany do Stefana Batorego, na tron go Polski zapraszając. *Constit. fol.* 250. Tenże był w ekspedycyi pod Połockiem, *Biel. fol.* 765. Jerzy sędzia ziemski Zatorski, poseł na sejm 1629. z tego deputat na trybunał Radomski, *Const. fol.* 12. żona jego Zuzanna, córka za Jędrzejem Niewiarowskim. Stefan w Ruskiem 1632. Jan w Kijowskiem 1648. r. Jadwiga Niemścianka była za Mikołajem Baranowskim herbu Grzymała, stolnikiem Kijowskim. Jan fundator kościoła farnego w Nowym książu, co znać z nagrobku jego, tam postawionego: Jedną ich dzielnicą z Kulami, patrz com tam o nich pisał. Jan dworzanin królewski, żona jego Elżbieta Niewiarowska.

Niemsta herbu Poraj, w województwie Wileńskiem. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Samuel Niemsta poseł z Mińskiego województwa na sejm 1631. z kąd deputatem stanął na trybunał fiskalny Litewski, *Constit. fol.* 11. N. Niemsta miał za sobą Maruszę Bajbuziankę.

Niemyglowski herbu Jastrzębiec. Sławiec z Niemyglów kasztelan Sochaczewski, 1493. na liście Albrychta danym miastu Lubelskiemu. Piotr z Niemyglów kasztelan Rawski 1504. i 1507. u *Łaskiego w Statucie*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Niemyski herbu Jastrzębiec, w Podlaskiem województwie, z tą jednak różnicą, że miasto krzyża w podkowy środku, kładą strzałę prosto do góry żelźcem wyrzchtowaną, trochę od spodu rozdartą, czyli jako inni chcą, nad krzyżem. Alexander, Jan, Franciszek, Mikołaj, Kazimierz, Antoni 1674. r. w Podlaskiem. Mateusz 1648. r. Jędrzej Jacek 1672. Wojciech Kazimierz stolnik Podlaski, sędzia grodzki Lubelski, deputat na trybunał koronny 1690. Tenże czy inny podsędek Lubelski 1694. miał za sobą Jadwigę Tomisławską podczaszankę Belzką, wdowę po Sulimirskim.

Niepokojczycki herbu Pocięj, w Brześciańskiem województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, Józef i Mikołaj Niepokojczycki Lewkowicz 1632. r. Hektor, Floryan, Marcin, Władysław, Boguchwał, Konstantyn, Daniel, Paweł 1648. Trojan Bogdan podkomorzy Brześciański, Adam i Jan 1674. Kazimierz strażnik i sędzia grodzki Brze-

ściański 1711. r. Emerencyanna skarbnikowna Brześciańska, Bazylego Filipowicza stolnika Rzeczyckiego małżonka. Antoni stolnik Brzeski 1691. zostawił potomstwo. Jan miecznik Brzeski 1680. Krzysztof w zakonie naszym temi czasy, rządził kollegium Przemyskie. Wojciech, Hrehory i Antoni 1700.

W roku 1778. Stanisław Niepokojezycki miecznik Brzesko-Litewski. — *Krasicki*.

Nieprski herbu Pobog, w Ruskiem województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, Jakób Nieprski umarł 1692. z żoną swoją Anną, dobroczynni na kollegium nasze Lwowskie, tamże pogrzebieni, syn ich Alexander w zakonie naszym, rządził Piotrkowskie, Łuckie, i Krosieńskie kollegia, zszedł z tego świata 1729. we Lwowie, (siostra jego zakonnica Ś. Brygitty we Lwowie,) jest w druku *Żywot Ś. Franciszka Regis S. J. od niego po Polsku napisany, w Krakowie 1716. in 8vo, ale suppresso nomine*.

Nieprzecki herbu Paprzyca, w Wielkiej-Polszcze, Lubelskim, i indziej, Mysza z Nieprzesna Krystyn podsedek ziemski Krakowski 1416. *Nakiel. Miechow. fol. 398.* Mikołaj i Jan w Mińskiem województwie 1632. Michał w zakonie naszym, umarł w Łucku 1728. Brat jego rodzony komornik ziemski Lubelski, syn jego Józef w zakonie naszym życie skończył w Łucku w roku 1724. Drugi syn jego Antoni, kanonik Lwowski i Kijowski, młodo jednak wszedł do grobu w roku 1730. w naszym kościele Lubelskim pochowany, z wielką o świątobliwości życia swego opinią, ile że Pana Boga żadnym grzechem ciężkim, w całym życiu swoim nie obraził: co mu Bóg nadgrodził po śmierci sownie, jako sam, pokazawszy się wkrótce po zejściu swoim, opowiedział. Trzeci syn Mikołaj vicesgerent ziemski Lubelski, żona jego Boniecka, z której ma potomstwo.

Jan Nieprzecki w r. 1788. podczaszy Urzędowski. — *Krasicki*.

Nieradzki. Stanisław Nierada podstarości Lwowski 1537. r. podpisał oblatę przywileju Rusi danego. Józef Nieradzki kanonik Łucki, na zakon nasz dobroczynny 1678. r. wspominają ich, *Acta Custren. Ostrzeszov. 1623.*

Nieroszyński herbu Pobog, z tą jednak w helmie różnicą, że psa zrzuciwszy, trzy pióra strusie noszą. Mikołaj Nieroszyński podsedek Rzeczycki, mąż w rycerskich kunsztach dzielny, długo i mężnie z innemi Byehowa od Moskwy i Kozaków bronił: syn jego Stefan podczaszy Rzeczycki, żołnierz odważny, umarł bezpotomnie: brat jego N. *Kojał. in MS.* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Nieselkowski herbu Rawicz, w Krakowskiem województwie, czyli, jak *Okolski* ich pisze, Niesulkowski.

Niesiołowski herbu *Korzbog*; w Wielkiej-Polszcze, na Rusi, i indziej. *Księgi grodzkie Ostrzeszowskie* często ich wspominają, jako w r. 1615. 1616. 1621. gdzie Dobrogost Zajdlisz Niesiołowski, Sobieską kwitował, z tego wnosząc, że Niesiołowscy jedyni z Zajdliszami dzielnicy. Adam w zakonie Soc. Jesu przez 30. lat z ambony do ludzi kazał, skończył dni swoje w Rawie 1690. wieku swego 70. brat jego rodzony Hieronim, którego było dwóch synów, Stanisław i Adam: Stanisławowi, Kochowska powiła dwóch synów, Mikołaja i Józefa Jezuitę temi czasy, i córkę Ter-tyllę. Adam osiadł w Lubelskiem województwie, miał za sobą już to *2do voto* księżniczkę Czetwertyńską. Stanisława Korzboka Niesiołowskiego urodziła Konarzewska, siostra stryjeczna starosty Konińskiego, syn jego Józef, *1mo voto* pojął Hulewiczównę, z której dwóch synów zostało, Antoni i Franciszek, *2do voto* księżniczkę Woroniecką, i z tej ma potomstwo, dobra jego między Łuckiem i Włodzimierzem. Krzysztof z Wejherem wojewodą Chelmińskim, na chlebie zrósł żołnierskim, tego z Eleonory Zychkiej herbu Drzewica, *Acta Castren. Skarszewien.* 1642. syn Samuel, w r. 1660. chorągiew pancerną nosił u Gnoińskiego, starosty Wysockiego, pod który czas w okazji z Szwedami w twarz postrzelony, i w niewolą był wzięty, z której wyszedłszy, pojął Zofią Mokorską, córkę Tomasza, herbu Jelita, z tej było dwóch synów, Kazimierz kasztelan Smoleński temi czasy, (które krzesło wziął po śmierci Scypiona 1738.) starosta Cyryński, pułkownik usarski Królewicza Augusta, i w obozie i w różnych funkcyjach poselskich, marszałkowskich, deputackich, komissarskich, dobrze tej ojczyźnie zasłużony, ten z Teofilji Raesowny, ma syna Adama. Adam brat Kazimierza rodzony, chorąży Wendeński, pierwszą żonę miał za sobą Annę Berezowską, z której zostało dwóch synów, Jan i Józef: z drugą żoną Elżbietą Strzemeską herbu Lubicz, pozostała wdową po Kalinowskim podczaszym Halickim, syn Joachim. Siostra kasztelana Smoleńskiego rodzona, była za Franciszkiem Goworezewskim, druga za Radwańskim. Mają być Niesiołowscy Jastrzębzykowie w Gostyńskiej ziemi, których Jastrzębska podkomorzanka Gostyńska porodziła. Inni Niesiołowscy Gawinowie w Sanockiej ziemi herbu Nałęcz. Inni Półkożicowie, inni Leliwitowie, ale o nich pewności niemam. Dla tego ci co idą, niewiem do którego herbu należą. N. Niesiołowski pisarz grodzki Biecki 1692. Stanisław 1632. r. w Gostyńskiej ziemi. Kazimierz w Świeckiej ziemi 1699. poseł na generał Grudziądzki, jakoż Niesiołowice są w województwie Pomorskiem; Karol w Brzeskiem Kujaw-

skiem, Jan, żona jego Gostomska, Adam proboszcz w Służowie, Paweł pleban w Walielnowie. Stanisław *Ordinis Cistercien.* w Jędrzejowie. Marcin i Antoni. Magdalena zakonnica i starsza klasztoru Ś. Klary w Poznaniu, ojciec jej urodzony z Niezdorskiej. Samuel miał za sobą Maryannę Roguską.

Niesłuchowski, w województwie Nowogrodzkim. Paweł Niesłuchowski strażnik powiatu Pińskiego, deputat Słonimski do konfederacyi Sandomierskiej w roku 1704. Samuel w tymże czasie.

Nieśmierski herbu Jastrzębiec, w województwie Łęczyckim. O jednym z ich przodków, pisze *Paprocki w Gniazdzie*, że był kasztelanem Kaliskim, człowiek wielkich do podziwienia sił.

NIESOBIA

HERB.

Paprocki w Gniazdzie Cnoty fol. 97. O herb. fol. 267. Okol. tom. 2. fol. 276. Klejnoty fol. 68. Bielski fol. 59. tak go opisują. Powinno być pół strzały białej, prosto żelźcem w górę obróconej, w czerwonym polu pod nią ogoń orli czarny, w żółtym polu, na hełmie trzy pióra strusie. Podobny temu herbowi jest Niemezyk, o którym wyżej się mówiło. Z tej zaś okazji ma być nabyty. Kiedy Razimierz Król Polski, z wojskiem ciągnął, przeciwko Wratysławowi księżciu Czeskiemu, orzeł czarny nad obozem Polskim latał; różni to różnie rozumiejąc, wykładali, w tym jeden znaczniejszy pułkownik, z tym się ozwał: Jeżeli, prawi, tego orła z łuku zabiję, dobry będzie znak przyszłego z nieprzyjaciół zwycięztwa, jeżeli go chybi strzała, przegrana nasza: to wymówiwszy, puścił strzałę, i orła w ogon trafił; dopiero krzyknął; Królu, wygrasz batalią tak jednak, że wielka część wojska Czeskiego pierzchnie i w rozsypkę pójdzie. Co gdy się potem tak stało, jak on powiedział, Król mu w nagrodę

tego dał za herb strzałę z ogonem, a że się ta potyczka nad rzeką Niesobia odprawiała, dla tego imię ztąd herbowi temu przywłaszczone. Nie zda mi się jednak, żeby się to dopiero stało, za czasów Razimierza Króla, gdyż to z *Miechowity* i *Bielskiego* pewna, że Krzywosądowie przodkowie domu tego, już kwitnęli w roku 989. z których jeden klasztorowi Sieciechowskiemu wieś darował. *Miechow. lib. 2.* Był to dom możny Krzywosądów, jako się mówiło na swem miejscu. Paweł z Biskupic Niesobia, pod chorągwią Krakowskiego województwa w Grunwaldskiej potrzebie, *Biel. fol. 295.*

Herbowni.

<i>Biskupski,</i>	<i>Kierzyński,</i>	<i>Mirowski,</i>
<i>Doruchowski,</i>	<i>Krzywosądzki,</i>	<i>Niesobia,</i>
<i>Gąszyński,</i>	<i>Łęczycki,</i>	<i>Sepiński.</i>
<i>Kępiński,</i>	<i>Mijomski,</i>	

von Niesten czy **Nieten** herbu *Drogomir* w Prusiech, z tą w helmie odmianą, że miasto piór strusich, kładą nogę, piętą do góry przewróconą; jest ten herb w Toruńskich kościołach i u Matki Boskiej, i u Ś. Jana w oknie. *MS. de Famil. Pruss.* bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Niesułowski herbu *Dolega*, w Płockiem województwie. Z tych Paweł, przy Stanisławie Pawłowskim biskupie Ołomuńskim zostając, osiadł w Morawskiej ziemi, *Paprocki in Stromatibus.* Stefan w Płockiem 1648. r. Okolski o nich nie pisał.

Nieświastowski, w Wołyńskim województwie. Mikołaj Nieświastowski r. 1632. N. miał za sobą Teodorę Morawską. Są i w Wielkiej-Polszcze.

Nieświcki. Grzegorz Nieświcki, poseł Korybuta do Króla Jagiella w roku 1387. *Stryjkow.* Bohusz ziemianin Wołyński 1528.

Nieszczewski, w Raliskiem województwie. N. Nieszczewski miał za sobą Głębocką herbu *Doliwa*.

Nieszkowski, w Grodzieńskim powiecie. Stefan Nieszkowski pisarz ziemski Grodzieński, z sejmu 1611. i 1613. komissarz. *Constit. fol. 44.*

Nieszujka herbu *Syrokomla*, z tą jednak odmianą, że przez Abdank strzała w górę żełźcem prosto wyręchtowana, tak że jej pióra pod Abdankiem widać, a nad Abdankiem serce przesywa. Stefan Nieszujka w Rożance z tym herbem pogrzebiony.

Konstytucya sejmu r. 1677. tytuł *Specyfikacya więźniów województwa Witebskiego*, wspomina Samuela Nieszujka. — *Przypisy krasieckiego.*

Nietuchowski herbu *Pomian*, w Poznańskim województwie. Maciej z Nietuchowa Nietuchowski, mąż wojennymi dziełami wslawiony, umarł 1647. r. pochowany w Poznańskim katedralnym kościele z nagrobkiem od syna Remigiana jedynaka wystawionym. *Starowol. in Monum.*

Nietyksza herbu *Mora*, w Mazowieckim województwie. N. Nietyksza miał za sobą Kryską kasztelanę Zakroczymską, drugi Katarzynę Boguszównę. Marek w Lubelskiem, Mikołaj, Teofil, Marcin, w ziemi Warszawskiej 1632. Zygmunt z Bliznego w ziemi Czerskiej 1648. Paweł, o którym *Konstytucya 1676. fol. 56.*

Józef Nietyxa w r. 1788. burgrabia Warszawski. — Rafał koniuszy Brzeski. — *Krasicki.*

Niewęglowski herbu *Jastrzębiec*, w ziemi Łukowskiej. Jędrzej Niewęglowski obywatel Podlaski, 1575. podpisał list o grodzie Parczowskim. Są i w Grodzieńskim powiecie. Wojciech i Antoni w zakonie naszym temi czasy.

Niewiadomski herbu *Prus 1mo*, powinno być półtora krzyża, tak jak w herbie *Prus 1mo*, po prawej stronie jego podkowa cała, obrócona obiema końcami do krzyża, po lewej zaś stronie pół podkowy, w hełmie trzy pióra strusie, tak go opisał *Kojatowicz in MS.* bo Paprocki i Okolski o nich milczą. Mikołaj Niewiadomski, miał za sobą Oborską. Dadzibog w powiecie Oszmiańskim 1674. a Piotr Sebastyan z Niewiadomy w Podlaskim województwie, Piotr pisarz grodzki Krasnostawski. N. stary żołnierz 1610. często Kozaków pisał. *Kobierzyc.* Jan 1700. r. Teodor w zakonie naszym temi czasy.

Niewiadowski herbu *Dolega*, w województwie Rawskiem, piszą się z Niewiadowa, Paprocki i Okolski o nich nie wiedział. Jan Niewiadowski surrogat grodzki Wiski. *Const. 1588. fol. 479.* Stefan 1628. r. Jędrzej burgrabia Rawski, poseł na sejm, deputat na trybunał koronny 1692. N. miał za sobą Spinkównę, z której córka była za Alexandrem Duninem, matka Swentosława wojskiego Parnawskiego. N. miał za sobą Jarzyniankę.

Niewiardowski, w księstwie Żmudzkiem. Stanisław Niewiardowski 1621. Józef 1648. i Jan z Gotowa i Hektor.

Mikołaj Niewiardowski podpisał elekcyą Stanisława Augusta króla z księstwa Żmudzkiego. — *Wielądek.*

Niewiarowski herbu *Półkozic*, z Niewiarowa w Krakowskim województwie: początki swe wzięli od Jana Ligęzy wojewody Łęczyckiego, który Niewiarów fundowawszy, nowe nazwisko Niewiarowskich wniósł w dom Ligezów, koło r. 1389. patrz com o nim pisał pod Ligezami, i lubo prze-

szłego wieku, rzadko który był dom, któryby heretyckimi nowinkami, nie miał się uwikłać, Niewiarowskiego jednak żadnego dysydenta nie było. Ten wojewoda, Promnicki folwark OO. Dominikanom Krakowskim, wiecznemi czasy darował, w Niegowicach pogrzebiony. Mikołaj Niewiarowski, kościół w Niegowicach restaurował 1443. Z tego linii kwitnęło potem dwóch braci rodzonych, Krzysztof i Adam. Pierwszy Krzysztof, zostawił syna tegoż imienia, któremu Anna Krotowska wojewodzanka Inowrocławska, trzech synów powiła, Krzysztofa *sterilem*, Przeclawa *sterilem*, ten OO. Dominikanom Krakowskim te dobra darowizną wieczną zapisał: Jodłownik, Kostrzę, Ryje, Markuszową i z przyległościami, umarł 1599. i Jana, ten do braterskiej uczynności, tymże OO. wieś Kąsiną legował 1596. zostawił trzy córki, z tych jedna Elżbieta, żyła z Jędrzejem Kmitą pisarzem ziemskim Krakowskim, druga z Olbrychtem Rożnem, ale *sterilis*: trzecia z Przeclawem Marcinkowskim podstolim Krakowskim; synów zaś czterech: Samuela dziedzica na Krakoszewicach, męża rycerskiego, ten z Zofią Latoszyńską podczaszanką Krakowską żył bezpotomnie: Alexandra, tego nagrobek w Krakowie u OO. Dominikanów głosi: Jędrzeja dziedzica na Dąbrowicy, w Prusiech dał dowody mężstwa swego, umarł 1632. w Zarkach z nagrobkiem pochowany, trzy razy ponawiając śluby małżeńskie, pierwszy raz z Porębską wojskiego Krakowskiego córką, drugi raz z Niemścianką, sędziego Zatorskiego Jerzego, córką, trzeci raz z Maryną Lipską, którą Trzezińska urodziła, zostawił potomstwo. Z tych Balcer w Moskiewskiej ekspedycji odważny kawaler, miał za sobą Zofią Czaplińską, Alexander w zakonie Kaznodziejskim theologii lector, jest jego Kazanie w druku, *Pozew śmierci dany, i godne jej responsa, na pogrzebie Macieja Rybińskiego łowczego Chelmskiego, 1649. in 4to Cracov.* i Stefan: Seweryna dziedzica na Niewiarowie, ten miał za sobą Lubowiecką herbu Kuszaba, z tej syn Jan, pojął Annę Wielopolską, dziedziczkę na Dominikowicach, z której syn Kazimierz *sterilis*, i córki, Anna zaślubiona Stanisławowi Stanisławskiemu podwojowodzemu Krakowskiemu, Zofia i Konstancya zakonnice, Maryanna Raszowska, Anna Szczepanowska. Felix Seweryn, drugi syn Seweryna z Lubowieckiej, ale *sterilis*. N. Hieronima Krupki małżonka.

Drugi brat Krzysztofa pierwszego, Adam dziedzic na Niewiarowie, Cichawie, Niegowicach, z Maryny z Rościerzowa starościanki Rolskiej, spłodził dwóch synów, Wojciecha i Adama. Z tych 1. Wojciech, któremu Barbara Mstowska, siostrzenica kanclerza koronnego Ocieskiego, powiła

córkę Elżbietę, Jana Niemsty dworzanina królewskiego małżonkę, i synów czterech: Jana dziedzica na Książnicach, tego z Anny Pacanowskiej herbu Jelita, były dwie córki, Barbara Jędrzeja Porębskiego wojskiego Krakowskiego małżonka, druga w klasztorze u Panien Ś. Jędrzeja w Krakowie, i syn Przeclaw: Olbrychta, dziedzica na Marszonicach, ten z Jadwigą Lubomirską Sixta córką, zostawił potomstwo: Kaspra kanonika Krakowskiego, *Constit.* 1611. *fol.* 31. umarł 1629. w Krakowskiej katedrze pochowany: Stanisława dziedzica na Cichowie, męża rycerskiego, ten z pierwszą żoną Barbarą, czy Anną Szczepanowską, którą Szafrancowna urodziła, spłodził syna Joachima, officyała Pileckiego, i Annę zakonnice Ś. Norberta na Zwierzyńcu. Z drugą Barbarą Staszowską podwojewodzega Krakowskiego córką, córek dwie, jedną Marynę Mikołaja Rarowskiego małżonkę, drugą Teresę zakonnice u Ś. Jędrzeja w Krakowie, i syna Jana w zakonie Kaznodziejskim Przeclawa Ś. T. doktora, przeora Krakowskiego 1650. Krom tych wyliczonych kwitnęli jeszcze ci. N. podkomorzy Krakowski, którego córka Ożarowska. *Paprocki.* Franciszek podczaszy Kaliski 1674. który z Gorazdowską zostawił potomstwo. Piotr burgrabia Krakowski 1705. i Jędrzej. Anna Brzechfły chorążego Krakowskiego małżonka 1675. r. N. Jana Pokrzywnickiego starosty Szatkowskiego. 2. Syn Adama, brat Wojciecha, Adam, ten z Jadwigi Otfinowskiej spłodził cztery córki: Annę, Janowi Jordanowi: Marynę, Piotrowi Gołuchowskiemu: Magdalenę Janowi Gołuchowskiemu, z której syn Abraham starosta Stężycki: Katarzynę Hieronimowi Łysakowskiemu, zaślubione. Kunegunda Niewiarowska księżni Sądecka. Ewa i Barbara tamże zakonnice. N. Głębockiego Jędrzeja wojewody Rawskiego małżonka. Zuzanna i Teresa zakonnice w Staniątkach.

W księstwie Litewskim Felix Niewiarowski *) 1603. sławny pułkownik pod Derptem, Białym Kamieniem, Kircholmem; w roku 1612. do stolicy Moskiewskiej, od Moskwy oblężonej, wielkiem sercem pięćset piechoty wprowadził swoim na sukkurs, żona jego Anna Jezierska, z tej synowie: Paweł rotmistrz usarski i pułkownik królewski, leśniczy Merecki, poseł do Francyi z Krzysztofem Gosiewskim wojewodą Smoleńskim, w sprawie o uwolnienie Kazimierza Królewicza; w roku 1650. pod czas Rozaeckiej pod Łojowem, mężtwem swoim, innych do okazji, i fortunnego potkania się z nie-

*) Podług *Duńczewskiego* był to syn starszy Walentego Niewiarowskiego pułkownika wojsk koronnych, a Stanisław młodszy bezpotomny. — *P. W.*

przyjacielem zachęcił, Krasieńska wojewodzanka Podlaska, syna mu powiła Krzysztofa męża także rycerskiego. Stefan drugi syn Felixa, starosta Budowicki, poseł z województwa Trockiego 1648. rotmistrz królewski, w bitwie pod Werkami 1658. z hetmanem polnym Wincentym Gosiewskim, wzięty od Moskwy w niewolę, wyszedł z niej 1662. r. Jerzy opat Trzemeszyński, referendarz Litewski, trzeci syn Felixa, Stanisław kanonik Krakowski czwarty. Jan i Felix w zakonie Kaznodziejskim. Franciszek podkomorzy Lidzki 1674. Krysztyna była za Tyszkiewiczem. N. Olycki infułat 1670. Są i Niewiarowiczowie w Litwie; Jan i Michał w Wileńskim województwie 1696. Paweł Niewiarowski 1700.

Sześciu było synów wyżej wspomnianego Felixa pułkownika, z *Jezierską* spłodzonych, Paweł, Jerzy, Stanisław, Stefan, Felicjan, i Jan Zacharyasz i dwie córki, Anna Kosubka i Alexandra Piwnicka bezpotomne, z tych 1o. Paweł leśniczy Merecki, ożeniony z Anną *Krasieńską* wojewodzanką Płocką, spłodził Krzysztofa ożenionego z Zofią *Fronkiewiczówną*, od niej Jan, Jerzy, i Paweł Niewiarowscy. 2o. syn Felicjana Jerzy referendarz w. ks. Litew. *sterilis*. 3o. Stanisław kanonik katedralny Płocki. 4o. Stefan pułkownik wojsk koronnych, ożeniony z Maryanną *Tryznianką* miał dwóch synów, Stefana i Stanisława. Stefan stolnik Lidzki wszedłszy w dożywotnią przyjaźń z Maryanną *Mokrzecką*, 1mo *voto Brzostowską*, spłodził Antoniego chorążego Czerniechowskiego, który z Teresą *Jarużelską*, niegdy Wencysława Jarużelskiego chorążego ziemi Bielskiej córką, spłodził Stanisława pułkownika *Cohortis Hastatae* księcia Czartoryskiego, Stefana rotmistrza J. K. Mci, Franciszka chorążego Czerniechowskiego, i córkę Annę 1mo *voto Karwowską*, z którym bezdzietna, 2do z Józefem Potockim podczaszym Sądeckim, jest Teresa i Regina córki. Siostra Antoniego poślubiona 1mo *voto* Stanisławowi Karwowskiemu, 2do Burzyńskiemu, z którym Stefan chorąży *Cohortis Hastatae*. Stanisław Niewiarowski, brat Stefana stolnika Lidzkiego wyżej wspomnianego, starosta Budowiecki, postanowiony z Teodorą *Masalską*, spłodził Franciszka pułkownika wojsk koronnych bezdzietnego, i Konstancją *Łażniewską* starościankę Promecką, od których Maryanna. Inni synowie Felixa Niewiarowskiego, pułkownika wojsk koronnych, od *Jezierskiej*, Felicjan na świecie, w zakonie Świętosław, Jan Zacharyasz z *Otską* żoną swoją, mieli Franciszka, Walentego, Annę i Zofią. — *Herbarz Duńczewskiego*.

Helena Niewiarowska była za Franciszkiem Poniatowskim ojcem Stanisława kasztelana Krakowskiego a dziećmi Stanisława Augusta króla. Zaślubiona d. 8. Stycznia 1673. r. — Po śmierci męża, w ostatniej starości świat pożegnała, wstąpiwszy do zakonu Wizytek w Warszawie. — *Krasicki*.

Niewier herbu Trąbki. Niewier syn najmłodszy Grzegorza Ostyka, spłodził Marcina i Wojciecha Niewierów. Niewier Ostyk, tak się podpisał na pewnym przywileju 1499.

Niewierski herbu Prus 2do, w Chełmińskim województwie. N. Niewierski trzymał niegdy Brodniekie i Golubskie starostwa, syn jego Stanisław oberszter. Felix w Pomorskiem 1648. r. Zygmunt z Niewierza w Rijowskiem. N. poręcznik Potockiego, bronił Kamieńca Podolskiego od Kozaków. *Kochowski*.

Niewieściński herbu Przegonia, w Pomorskiem województwie. Maciej Niewieściński poseł na sejm z Pomorskiego, 1589. podpisał tranzakcyą Będzińską. Mikołaj starosta Tucholski, które potem starostwo dobrowolnie oddał skarbowi, dla złego zdrowia, posłował na sejm 1607. r. Siostra jego najprzód była za Bąkowskim, potem za Werdą starostą Nowskim. Jan na dworze Królowy Szwedzkiej, siostry rodzonej Zygmunta III. Króla 1609. Fabian dworzanin królewski, poseł z Pomorskiego i Jan 1648. N. miał za sobą Konarską, która potem poszła za Drangwitza. *MS. de Famil. Pruss.* N. była za Samuelem Nahoreckim. N. miał za sobą Rembowską. Jerzy dobra swoje, Obiezierze i Terkulki, zamienił za Krampiewice z Jerzym Sartawskim. *Okol. tom. 2. fol. 340.* Stanisław najprzód miecznik Pruski, potem kasztelan Elbląski 1695. deputat na trybunał koronny 1690. Brat jego Jan starosta Mławski, poseł z Pomorskiego na konwokacyą 1696. którego córka żonowana z Józefem Czapskim. Był i trzeci brat ich rodzony, mąż wojenny i rotmistrz odważny. Stanisław Soc. Jesu, w Raliszu 1715. życie swoje skończył. N. sądowy Malborski, Ludwik i Wojciech posłowie na sejm 1730.

Józef Niewieściński dziekan Krakowski: brat jego rodzony w Kujawach Antoni stolnik Inowrocławski. — W r. 1778. Antoni kanonik Rujawski. — Czy jeden z tych czy inny, Antoni chorąży Bydgoski. — *Krasicki*.

Niewieski herbu Nowina, w Sieradzkim województwie.

Niezabitowski herbu Lubicz, w Lubelskiem województwie. Jakób Niezabitowski, mąż dzielny, i na podziw wielki, tak dalece, że oko od oka u niego było na dwie dłoni: ten najprzód w Wołoszech na nieprzyjacielskich karkach zaprawił rękę, gdy Mielecki wprowadzał na gospodarstwo Bogdana syna Alexandrowego: w roku 1754. na ośmdziesiąt Tatarów w szczupłej swoich kwocie napadłszy, wszystkich pobił, ośmiu z nich tylko pojmał, a pięciu uciekło: a w następującym roku, pod Zbarażem jednego dnia 150. ich poraził, sto czterdzieści niewolnika, i plon wszystek odebrał; drugiego dnia sto koni, trzeciego dnia sześćset rozproszył, i Murzę znacznego zabił. W roku 1577. pod Ozochowcami

siła Tatarów nabił, kilka potrzeb z niemi mając, wszakże wielkości Tatarów szczupłą swych garsztką nie mógł złamać: i pod Skoworodkiem gdy na tysiąc Tatarów napadli, długo się z niemi, z siadłszy z konia, scierał, aż noc bitwę rozzerwała. *Bielski f. 742.* I w Inflanciech pod Wielkimi Łukami, pod Pskowem, temże sercem stawał. Salomon Niezabitowski 1614. Jan 1632. Alexander Ludwik najprzód stolnik Braclawski, rotmistrz pancerny 1658. i Kozackiej chorągwi ludzi 124. i dragonji koni 290. w roku 1658. r. potem kasztelan Belzki 1674. Joanna była za Trembeckim Jakóblem Teodorem podczaszym Rzeczyckim. Stanisław w Łęczyckiem 1674. Jadwiga i Teresa zakonnice u wszystkich ŚŚ. we Lwowie. N. miał za sobą Zofią Szczucką, wdowę po Rochanowskim. Stanisław, miał za sobą Mirską, spłodził dwóch synów, Jana cześnika Brzeskiego, od którego syn Bogusław starosta Propojski, a temi czasy, gdy to piszę, kasztelan Nowogrodzki, z Ottenhauzowny herbu Bończa urodzony, i Stefana, którego żona Bilewiczowna. N. miał za sobą Teofilę Grochowską pozostałą wdowę po Stefanie Sumińskim, z tej syn Antoni w zakonie Raznodziejskim, i dwie córki, Konstancya Zaboklicka, i Jadwiga Więckowska. N. pojął Annę Gruzewską podkomorzankę Zmudzka, wdowę po Oborskim staroście Horbowskiem Rafale. Franciszka zakonnica Ś. Dominika we Lwowie.

Piotr Pieniek Niezabitowski r. 1507. miał za żonę Petronellę *Gurską* herbu *Pobóg*, córkę Marcina Gurskiego z *Gury* koło Lublina i Rutarzyny z *Sobieszyna Sobieskiej* (*Akta Lubelskie i Genealogia Gurskich*). Tego syn Mateusz z Ewą *Zieleniecką* zostawił Kaspra, połączonego z Zofią *Gurską* córką Stanisława *Pobóg* Gurskiego i Anny *Czerniejowskiej* herbu *Korczak*. Tych syn Andrzej pojął za żonę Elżbietę *Zieleniecką* r. 1591. spłodził syna Szymona, połączonego z Zofią *Lugowską* z której miał Daniela i Alexandra Ludwika dwojga imion Niezabitowskiego. Alexander Ludwik był kasztelanem Sandeckim, starostą Lubelskim i Tarnogrodzkim, miał za żonę *Stanirowiczówną* roku 1669. Daniel połączony z Anną *Głębocką* herbu *Doliwa*, zostawił syna Alexandra, temu żona Helena *Jeziorkowska* herbu *Rawicz* córka Jana Jeziorkowskiego i Elżbiety *Biegańskiej* herbu *Prawdzie* (ta Biegańska była *Zdo voto* za Lubienieckim), powiła syna Łukasza Mikołaja (*Pocillator Zytomiriens.*). Łukasz Mikołaj pojął za małżonkę Maryannę *Orzechowską*, córkę Mikołaja de Orzechów Orzechowskiego (*Subdapifer. Terr. Czorszczens.*) i Alexandry *Głębockiej*. Z tej Maryanny *Orzechowskiej* synów dwóch. 1. Alexander (*Pocillator Terr. Zytomiriens.*) 2. Józef (*Camerar. Terr. Palat. Podol.* potem został podsędkiem Latyczowskim) zmówiony w dożywocie z Joanną *Zaleską* zostawił syna Jana, połączonego z Anną *Zurakowską* córką Jędrzeja *Zurakowskiego* (którego rodzi księżniczka *Czetyrtyńska*) i *Czarnieckiej* podczaszanki *Zydaczewskiej*,

z tej zostało ośmioro rodzeństwa. 1. Józef Pieniek *Lubicz* Niezabitowski, połączony z Antoniną córką Onufrego Malczewskiego herbu *Tarnawa* i Joanny *Romanowskiej*. 2. Franciszek deputat stanów Galicyjskich z Ludwiką *Ostaszewską* córką Razimierza Ostaszewskiego. 3. Jan z Ludwiką córką Franciszka Duniu hrabiego Borkowskiego i *Dziedoszyckiej*. 4. Napoleon. 5. Julianna za Drogomirem Wojezyńskim. 6. Emilia za Hondorfem. 7. Antonina za Borowskim. 8. Ludwika. — Summaryusz kwerendy z akt Lwowskich wspomina także pod r. 1774. Joannę *Szeptycką*, pod r. 1722. Samuela syna Marcina Niezabitowskiego i Zofji *Bobowskiej*; tegoż Samuela bracia rodzeni Krzysztof i Razimierz Niezabitowscy. Pod r. 1642. *Prot.* 226. pag. 2405. Jan i Ludwik Niezabitowscy. — *Z dokumentów familijnych.*

Niezacki, piszą się z Niezaczye. N. Niezacki mąż sławny, który w takich był u Turków respektach, że wiele za jego interpozycją z niewoli Tureckiej wypuszczono, tego córka, Kaspra Stanisławskiego herbu *Pilawa*, stolnika Sendomierskiego, małżonka.

Niezdrowski herbu *Jastrzębiec*, piszą się z Niezdrozda, z tych, Mikołaj miał za sobą Zofią Wyganowską herbu *Łodzia*, z której córka Barbara, była za Adamem Franciszkiem *Złotnickim*.

Niezdziński, w Mazowieckiem województwie. Stanisław Niezdziński podsędek Wyszogrodzki, poborca w tejże ziemi 1567. *Constitut.* fol. 146. i 1569. już sędzia ziemski Wyszogrodzki, poseł na sejm Lubelski, podpisał unią Litwy z Koroną. *Constit.* fol. 172. i 1578. fol. 353.

NIEZGODA

HERB.

Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 1116. O herb. f. 343. Bielski fol. 314. Okolski tom. 2. fol. 278. Klejnoty fol. 68. tak go opisują. Ma być podkowa barkiem do góry postawiona, w środku jej strzała żelźcem prosto na dół obrócona, przez środek podkowy od prawego boku, aż na lewy,

miecz przechodzi, w helmie ogon pawi, czyli trzy pióra strusie, w księstwie Litewskim, skrzydło kładą, pole tarczy powinno być błękitne, nazwany ten herb Niezgoda, bo gdy między dwiema bracią herbu Dołęga, niezgody się wszczęły, przyszło do tego, że brat brata zabił, więc na pamiątkę tego excessu, krzyż z herbu zdjęto, a miecz przez podkowę położono. Podobny do tego herb Bratkowskich, którym położył w tomie drugim *fol.* 286.

Herbowni.

*Kłonicki,
Łętowski,*

*Minkowski,
Napolski,*

Radoszewski.

Nieznanowski, w Sandomierskiem województwie. Sebastyan Nieznanowski mąż wojenny, syn jego Jan, dworsko służył u Barberyna kardynała. Jan 1632. Katarzyna była za Mikołajem Borowskim. *Baranow.* Piszą się z Nieznanowic.

Niezwojewski herbu Hołobok, w Sandomierskiem województwie. Piotr w Krakowskiem 1632. Stefan Niezwojewscy w Wołyńskiem 1648. Mateusz z Sroczkowa 1561. *Nakiel. fol.* 671.

W r. 1778. Józef Niezwojewski łowczy Żytomierski. — *Krasicki.*

Niezychowski herbu Pomian, w Wielkiej-Polszcze. Piotr Niezychowski za Jana Kazimierza Króla, w różnych okazjach z Szwedami, dał się im dobrze w znaki; córka jego Alexandra, Prokopa Lipskiego kasztelana Rogozińskiego małżonka: N. miał za sobą Annę Marszewską. Rwitną tamże i inni temi czasy.

Franciszek Niezychowski, kanclerz katedralny Krakowski. — Ignacy podkomorzy Wschowski. — *Krasicki.*

Ninicki, w Liwskiej ziemi. Jan Ninicki cześnik Liwski, z sejmu naznaczony do rewizyi ksiąg Lidzkich. *Const.* 1616. *fol.* 25.

Ninieński herbu Leliwa, w Wielkiej-Polszcze, ale i Nałęczów tamże nasi autorowie kładą.

Ninieński herbu Nałęcz, w Wielkiej-Polszcze, jedneje dzielnicy z Łoweckimi, z kąd się też drudzy już Łoweckimi już Ninieńskimi pisali. Wojciech Ninieński archipresbiter w Krakowie u Panny Maryi, kanonik Krakowski 1568. i officyał, umarł 1583. Niewiem czy nie tu należą. Niniewski z Niniowa, i Nieniewscy z Parznowa, których 1500. wspominają *Acta Castren. Ostrzeszow.* Piotr Niniewski w Kaliskiem 1648. N. podsędek Smoleński, deputat na trybunał Litewski 1723.

Ninkowski, w Sandomierskiem województwie. Jan Ninkowski sędzia kapturowy Radomski 1632.

Niowski herbu Junosza, w Ruskiem województwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

Niszczycki herbu Prawdziec, w Belzkiem i Płockiem województwach. Dom pod tem imieniem w Polsce naszej dawny. Z tych Paweł wojewoda i starosta Płocki, koło roku 1380. tak się w myślilstwie kochający, że za parę ogarów, dwie wsi księżętom Mazowieckim puścił, Kopystki i Małtewice. Od tego dom Niszczyckich rozrodzony. Jędrzej Niszczycki wojewoda Płocki 1460. syn jego Jędrzej najprzód wojewoda Płocki, a potem Belzki, 1480. Pascho Niszczycki wojewoda Płocki, którego córkę pojął w małżeństwo Jan książę Mazowiecki, ślubny ten pierścień, jeszcze w swym domu Niszczyccy chowają. *Zaliwski in Quadriga*. Jędrzej wojewoda Płocki 1517. podpisał erekcyą Mansionarzów Sierpskich. *Łukasz Paproc. Łaski Cudow. fol. 22*. Temu Oporowska herbu Sulima, powiła pięciu synów: Mikołaja wojewodę Belzkiego i starostę *), który tylko cztery córki zostawił, Grabowiecką starościnię Mławską, Sempelborską podczaszynę Łęczycką, Sienieńską i Kosobudzką: Bartłomieja kanclerza Płockiego, kanonika Gnieźnieńskiego zmarłego 1557. którego nagrobek w Pułtusku, *Starowol. in Monum.*: Jana, którego z Sierpskiej Małgorzaty wojewodzanki Rawskiej, zostały się dwie córki, Rłoczewska kasztelanowa Zawichojska, starościna Małogoska, która potem poszła za Gostomskiego wojewodzica Rawskiego, i Piekarska podkomorzyna Brzeska Rujawska: Piotra, ten od Króla Augusta I. jeździł w legacyi do Baru, z Wysockim opatem Łędzkim, miał za sobą Annę Magerownę herbu Szeliga, z której tylko jedna córka była Elżbieta za Marcinem Łaszczem Tuczańskim, był ten Piotr kasztelanem Belzkim, z sejmu 1590. deputowany do kwarty Rawskiej, *Constitut. fol. 575*. i 1591. na trybunał fiskalny, *Constitut. fol. 610*. postąpił potem na województwo Belzkie. Katarzyna wojewodzanka Belzka Węgierskiego małżonka. Krzysztofa starostę Ciechanowskiego i Prasnyskiego, podpisał elekcyą Zygmunta III. 1587. *Constitut. fol. 437*. wziął potem kasztelanią Raciązką, a dalej województwo Belzkie, pisał się na Uhnowie; tych pięciu braci liczy *Paprocki*, atoli *Zaliwski*, tego Krzysztofa wojewodę Belzkiego, i drugiego Stanisława chce mieć synami Piotra kasztelana Belzkiego, czyli Płockiego, i córkę Annę, Janusza Belzeckiego chorążego Belzkiego małżonkę, z Gru-

*) Był znać wprzód kasztelanem Sierpskim, tak się bowiem podpisał na liście pisanym z Gorzna 14. Lutego 1536. r. do Jana Dantyszka biskupa naówczas Chelmińskiego. — *Przypisek Krasickiego*.

szczyńskiej spłodzoną, był ten Krzysztof mąż rycerski, za Stefana Króla roty znaczne pod Gdańskiem i w Moskwie wodził. *Biel. fol. 767. i 780.* Miał za sobą *1mo voto* Kosobudzka kasztelanę Liwską, *2do* Dębowską, z pierwszej było to potomstwo: Piotr starosta Ciechanowski, który spłodził Jędrzeja chorążego Wyszogrodzkiego, i córkę Maryannę Izbińską, i Zygmunta opata Tynieckiego, a podobno w zakonie Mellitus, ten część swojej własnej fortuny,łożył na nauki zakonników tegoż klasztoru. *Szczygiel. in Tinacia fol. 257.* Zygmunt starosta Prasnycki, posługując na różne sejmy, deputatem na trybunałach zasiadając, ba i marszałkując w trybunale, pod Chocim dwie chorągwie swoim kosztem wystawiwszy, pokazał jak kochał ojczyznę; gdy się i sam pod Chocim wybiera, na wieczność przeszedł, wspominają go *Konstytucye 1613. fol. 6. i 1620. fol. 2.* żona jego Zofia Lipska, z tej córka jedna Anna Jana Gorajskiego, dziedzica na Łaszczowie, małżonka, i syn Adam, chorąży Wyszogrodzki 1632. który z Agnieszki Czernskiej, spłodził córkę Maryannę Łosiową. Trzeci syn Jan, czwarty Jędrzej. O Elżbiecie wojewodzance Belzkiej pisze *Okolski* pod herbem Szaszor, że była za Janem Bardzkim. Z Dębowskiej było dwóch synów, Stefan i Paweł (ale o Pawle *Zaliwski in Quadriga Leonum* pisze, że był z Katarzyny Kuczyńskiej urodzony). Z tych Stefan, rotmistrz we wszystkich wieku swego expedycejach sławny, tego trzy się córki zostały, Ewa Kanigowska, Konstancya Wilkanowska, i Jadwiga pierwszym związkiem Łysakowska, drugim Ciesielska. Paweł brat Stefana, kasztelan Sierpski, z sejmku deputat na trybunał Radomski, *Constit. 1627. fol. 4. et 1631. fol. 9.* którego roku z światem się rozstał. Był to Pan przy wierze świętej gorliwy, wyprysnąwszy się albowiem błędów heretyckich, których się był w cudzych krajach chwycił, w Niszczycach dobrach swoich, zbór Kalwiński obalił. Mężtwa wielkiego, z tem stawał pod Kircholmem, Smoleńskiem, i Chocimem, a na wojnę Pruską, dwie okryte chorągwie wystawił, z których jedna była lekka, druga usarska. Województwo Płockie rotmistrzem go sobie obrało przeciwko Szwedom, z którym pod Brodnicą dobrze się nieprzyjacielowi naprzykrzył, żona jego Leonora Eulalia Radziejowska wojewodzanka Łęczycka, z której było dwóch synów, Krzysztof mąż rycerski i na zakonnych ludzi szczodroblivy, temu Katarzyna Łysakowska powiła Stefana chorążego Belzkiego, ten z Krystyną Piotra Szyszkowskiego kasztelana Wojnickiego córką, żył *sterilis*. Drugi Stanisław, ten z Jadwigą Sokołowską spłodził Pawła, Annę i Konstancyę. Paweł z Radzanowa na Niszczycach Niszczycki (tak się

piszą, bo z Radzanowskiemi jednej są dzielnicy) chorąży Płocki i rotmistrz tego województwa 1697. a potem kasztelan Płocki, syn jego Jan był deputatem na trybunał koronny 1712. córka za Józefem Jarzyną wojskim Rawskim. Krom tych, jeszcze ci kwitnęli, Zygmunt, który pod Sokalem w przegranej naszych bitwie, mężnie sobie poczynając, wielą postrzałów raniony, gdy go poganie chcieli pojmać, długo się z niemi wręcz scinał, a gdy mu ręce ocięli, on, stojąc nad bratem zabitym, temi rękami, które tylko na żyłach wisiały, Poganów, gdy z niego strzały wybierali, bił tak długo, aż go dobić musieli. Krzysztof Karol archidyakon Płocki r. 1620. i kanonik Gnieźnieński, ucząc się w Maceracie, pod jego imieniem wyszły z druku: *Actiones Academicæ duæ, quarum prior de Religione unica vera conservanda: altera, de eadem Religione apud vicinos populos armis etiam propaganda, disseritur, in 4to Maceratae* 1611. Tamże jego *Conclusio Juris Universit.* jest także w druku, jego mowa, którą witał imieniem Kapituły, Henryka Firleja biskupa Płockiego, in 4to 1618. Cracov. N. podkomorzy Płocki, miał za sobą Dorotę Karczewską pisarzównę ziemską Czerską. N. kasztelan Raciążki Marcyannę Iwańską stolnikównę Łęczycką.

W r. 1778. Józef Niszczycki stolnik Zawskrzyński. — Antoni chorąży Sierpski. — *Krasicki.*

Nitostawski herbu Dołęga. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Zygmunt Nitostawski z Barbarą Jasińską spłodził Pawła burgrabiego Winnickiego, fundatora kościoła OO. Trynitarzów w Stanisławowie, tego córka Franciszka, była za Janem Rościszewskim sędzią grodzkim Kijowskim, syn zaś Franciszek Xawier łowczy Chelmski, sędzia grodzki Kijowski, miał za sobą Elżbietę Kunicką, z której potomstwo: Antoni, Józef, Łukasz, Katarzyna i Urszula.

Z potomstwa Franciszka Nitostawskiego, który umarł podwojewódzkiem Kijowskim — synowie z *Kunickiej* wszyscy młodo i bezżennie pomarli: córek trzy; — jedna za Pruszyńskim, druga za Szczeniowskim starostą Traktamirowskim. — *Krasicki.*

Niwicki herbu Rogala. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Wacław Niwicki Rogala, miał za sobą Teodorę Ławską, podstolankę Wiską. Hieronim 1632. Konstantyn cześnik Starodubowski, żona jego Agnieszka Zabrowska stolnikowna Inowrocławska, z której córka Maryanna i syn Wojciech Franciszek. N. podczaszy Trocki, którego dwie się tylko córki zostały, ostatnie z tego domu.

Niwicki herbu Zadora. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan z Niwisk skarbnik Czerski 1525. r. podpisał dekret przeciwko heretykom, u *Łubieńsk. in Vitis*

Episcop. Ploc. Maciej Niwicki proboszcz Tyczyński 1661. na wsi Łecko, kollegio Jarosławskiemu Soc. Jesu, zapisał pewną sumę, umarł 1684. kanonikiem Jarosławskim. Swentosław Zygmunt w zakonie naszym życie swoje Bogu poświęcił, prałatem będąc jeszcze, wydał do druku: *Hebdomadam Sanctam, seu Christum Regem, Judicem Mediatorem, Patrem etc. in 12. Ratisbonae 1714.* ma być krom tego kilka książek jego w druku, umarł w Krakowie u S. Macieja w roku 1700.

Nogatski herbu Prus 3tio, z tą jednak odmianą, że w helmie tylko trzy pióra strusie kładą, *MS. o Famil. Pruskich*, bo Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Noniewicz. Marcin Noniewicz w Trockiem województwie. Noniewicz Eliasz w Lidzkim 1674. Kazimierz i Stefan 1700.

W roku 1778. Roman Noniewicz sędzia grodzki Lidzki, — Anna z Jankowskiej urodzona za Bernardem Milickim. — *Krasicki.*

NORNICKI HERB.

Takem go widział odrysowanego, jest niby litera H. na której pasie jest jak lilia rozdarta. W księctwie Litewskim gniezdzi się ta familia, z tych Hrehory Saczkowicz dziedzic dóbr Hrycewicz, miał synów dwóch, jednego Fedkumbryka, żona jego była Swetochna, drugiego Petryszczewicza, ten spłodził Packa, którego synów pięciu (Piotr, Iwan, Stefan Rycer, i Stoma,) żona jego Teodora Bulharynowna, z której syn Eustachi z Oszczewskiej zostawił córkę Alexandrę, i synów dwóch, Stefana i Benedykta, temu Zacharzewska powiła syna Eustachiego, którego z Ludwiki Komarowny było synów czterech: Jan mąż rycerski: Mateusz mostownicz czy Oszmiański, którego córki Eleonora, Anna, Franciszka, i Teresa i synów trzech, Augustyn, Ignacy regent grodzki Oszmiański, i Benedykt w stanie duchownym: Kazimierz trzeci podstoli Oszmiański, żona Zofia Gudwiłowiczowna, z tej potomstwo, Apolonia Polańska, Eufrozyna najprzód Kościna, a potem Szujka, Dominik kanonik Smoleński, pleban Wiśniewski, Józef oboźny Brzeski, żona jego Marcella Jodziewiczowna, Antoni pisarz Smoleński, żona Elżbieta Zuchorska: czwarty Bogusław strażnik Miński, porucznik Peptyhorski, żona Anna Biegańska, z tej zrodził Teresę Chomską wojską Starodubowską, Jana starostę Radziejskiego, Józefa i Antoniego, tego żona Rozalia Sielicka podwojewodzanka Witepska. Herb się ich zowie Stoma, przydomki zaś ich Petryszczewicz, Paekiewicz.

W r. 1788. Jan Nornicki chorąży Połocki. — *Krasicki.*

Nos herbu Topor. Jerzy Nos 1414. starosta Drohicki i Mielnicki, od Witolda księcia Litewskiego w Pleszkowie komendę wziął, a w roku 1432. hetmanil wojsku Litewskiemu sprzyjającemu Świdrygiellowi, na którego Łuck Zygmunтови odebrał, ale od Jerzego Kierdeja, hetmana wojsk Zygmuntofskich, porażony i pojmany. Jan był w okazy pod Koronowem. *Długosz 1410. Biel. Okol. Są i Nosowscy.*

NOSADYNI

HERB.

Tarcza herbu tego powinna być na dwie części przedzielona, po lewej stronie tarczy, w polu czerwonym, orzeł Polski zwyczajnie w koronie, po prawej, w polu niebieskiem, Włoskich orzechów drzewo, dwa lwy bez korony, jeden z jednej, drugi z drugiej strony, przednimi nogami wsparci na nim stoją, na wierzchu drzewa, źóraw na jednej nodze lewej stoi, w prawej zaś kamień trzyma, na helmie nad koroną takież źóraw, to jest głową w prawą tarczy obrócony. Tym się herbem pieczętują Nosadyni. Ci z Wenecyi za Króla Michała do Polski przyszli, od którego na sejmie 1673. do indygenatu są przypuszczeni, o czym konstytucya, i przywilej królewski, z którego ten herb ich opisał. Pierwszy, ten indygenat otrzymał, Antoni Nosadyni, tej ojczyźnie dobrze zasłużony, którego dwóch synów było, Tomasz, młodzianem umarł, i Jan chorąży Łatyczowski, któremu Konstancya Siekierzyńska, córkę powiła Wiktoryą Dobraczyńską sędzinę grodzką Krasnostawską, i synów dwóch, Józefa młodo zmarłego, i Antoniego łowczego Urzędowskiego, którego z Barbary Rosnowskiej zostaje potomstwo. Balcer Nosadyni rodem Wenet, biskup Weglieński w Dalmacyi, umarł w r. 1722. *Thesaur. Paroch. Marangoni fol. 24.*

W roku 1778. Antoni Nosadyni podczaszy Urzędowski. — *Przypisy Krasieckiego.*

Nosarzewski herbu Dołęga, w Płockiem województwie. Krzysztof Nosarzewski kanonik Krakowski, kantor Wiślicki, nagrobek jego w katedrze Krakowskiej, położony zmarłemu 1633. wypisał *Starowol. in Monum.* Mikołaja mężstwo słaui *Konstytucya 1638. fol. 54.* Stanisław w zakonie naszym, umarł w Orsie 1645. r. Wojciech, Paweł, Tomasz 1674. w Płockiem. Paprocki i Okolski o nich nie pisał.

Tenże dom z województwa Płockiego przeniósł się w ziemię Ciechanowską, z których Michał Józef Nosarzewski sędzia grodzki Ciechanowski, był konsyliarzem konfederacyi tejże ziemi w roku 1734. — Jan i Stanisław Nosarzewscy. Także Józef Nosarzewski stolnik i poseł z ziemi Ciechanowskiej, na elekcyą Stanisława Augusta Króla, na którą także pisali się z ziemi Ciechanowskiej, Antoni sędzia ziemski Ciechanowski, i Maciej sędzia ziemski Ciechanowski, kapitan regimentu lanowego. Jan Nosarzewski sędzia ziemski Ciechanowski postował z tejże ziemi na sejm walny Warszawski w roku 1788. — Antoni Nosarzewski syn Andrzeja i Elżbiety *Szydłowskiej*, dziedzic na *Sulmierzu* z przyległościami, w ziemi Ciechanowskiej, rotmistrz kawalerii narodowej, który kosztem swoim znacznym, w czasie sejmku walnego Warszawskiego roku 1788. gdy aukcyja wojska sto tysięcy powiększona była, chorągiew swoje porządnie w konie, i w rynsztunki wojskowe opatrzone, wystawił. Potem z sejmku tegoż wyznaczony komissarzem cywilno-wojskowym w ziemi swojej Ciechanowskiej, obowiązku urzędu swego pilnie dopełniał, jako wierny i przychylny swej ojczyźnie obywatel. Ten z małżonką swoją Franciszką *Jackowską*, zostawia potomstwo, synów trzech: Adama, Juliana, Augusta, córki Antonina, Joanna. — *Heraldyka Wielądka.*

Nosielski herbu Prawdzie, w ziemi Zakroczymskiej. Ci są właśni Radzanowscy, ale gdy Jakób Radzanowski, w roku 1386. Nosielska dostał, od tych dóbr Nosielskim nazwany. Bywali zaś z tego domu według *Paprockiego*, kasztelanowie Ciechanowscy, i inni różni urzędnicy ziemscy. Marcin Samuel sędzia ziemski Zakroczymski 1648.

Noskowski herbu Gryf. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, alem w Krakowie widział nagrobek, w rynku u Panny Maryi, Łukaszowi Noskowskiemu, z miedzi, wystawiony od brata jego rodzonego Jana, w roku 1632. kędy pierwszy herb Gryf, drugi Korwin, trzeci Gozdawa, czwarty Nałęcz.

Noskowski herbu Łada, w Mazowieckiem województwie dom starożytny. Mieczko albo Mieczysław z Trąbek Noskowski, chorąży Zakroczymski, tak w radzie jako i w ręce silny, z Bolesławem książęciem Mazowieckim mocno o Drohicką się ziemię zastawiał, czego dowodem jest list tego książęcia, dany w roku 1442. Zostawił trzech synów, Wacława, Jana i Mikołaja, i córkę Annę Dobrogosta Nowo-

dworskiego de Nowodwor, kasztelana Warszawskiego, małżonkę. Wacław (bo drudzy jego bracia młodo pomarli) księżętom Mazowieckim dobrze zasłużony, o czym Bolesława księcia Mazowieckiego, listu danego 1480. uciniek kładzie *Okolski*, ten spłodził czterech synów, Jana, Mikołaja, Wacława i Piotra, tych braci dział jest *in Actis Zakrocim*. 1484. z których Mikołajowi dostał się Nosków, Piotrowi Trąbki, drudzy bracia, na tychże Trąbek drugiej połowie, udział wzięli. Z tych Piotr Noskowski albo Trąbski, spłacił braci swoich z Trąbek, miał synów, Mikołaja i Pawła, i córkę Elżbietę. Paweł był kanonikiem i archidyakonem Warszawskim, podkanclerzym książąt Mazowieckich, kaplicę w Warszawie przy Farze wystawił, ostatnią wolą, swoich do tego exekutorów obligowawszy. Mikołaj brat jego, najprzód podsędek, potem sędzia Zakroczymski w roku 1540. córek jego było trzy. Małgorzata Radziwińska, Anna Sobiegurska i Dorota Modzelewska: synowie dwaj, Wojciech i Floryan, tego z Leszczyńskiej Anny, córka Wichorowska pisarzowa Ciechanowska, druga Święciecka, i syn, co idzie

Jędrzej biskup Płocki: szczupła ojczyzna fortuna, wielką mu do nauk podniętą była; przy pięknym tedy dowcipie, tak znacznie w nich postąpił, że Paweł Trąba, książąt Mazowieckich Stanisława i Janusza podkanclerzy, sławą jego nauki uwiedziony, drogę mu do dworu książęcego utorował, wkrótce potem od Jędrzeja Krzyckiego biskupa Płockiego, między kanoników Pułtuskich był policzony; pod ten czas wybrał się był do Rzymu, gdzie po rocznej peregrynacji, do ojczyzny powróciwszy, tak życie swoje ułożył, że dobrego kapłana pochwałę, na sobie wyniósł; za Królowy Bony promocją biskupstwo Płockie posiadłszy, i pasterski i senatorski urząd chwalebnie wypełnił. O ten honor cale nie zabiegał Noskowski, ile od dworskich zgiełków daleki, i prywatne życie prowadzący, śmierć go Bilińskiego biskupa Płockiego, do dworu królewskiego wyciągnęła: bo gdy na Rzymską expedycją temu infułatowi, nietylko zebrane od siebie z prowentów swoich kościelnych pieniądze wysypał, ale też na słowo swoje dla niego, i inszych zaciągnął, a po zejściu wkrótce Bilińskiego, nie było ich zkad oddać, dłużnicy tym czasem u Noskowskiego upominali się swego naprzykrzenie. Noskowski do Króla Zygmunta do Krakowa przyjechał, gdzie z testamentu Bilińskiego produkowawszy, jak siła ten, w różnych dla ojczyzny dobra podjętych funkcjach, fortuny swojej spendował, tak i układnością obyczajów, i gładkością wymowy, i racyami, któremi tej sprawy popierał, tyle sobie w sercu królewskim estymacyi wzniecił,

że go Zygmunt Król osądził zdolniejszym do większych godności, niżeli go fortuna złożyła; Królowa zaś Bona przez Tomasza Sobockiego kanclerza koronnego, infułę mu Płocką po Bilińskim osierociałą, niezabiegającemu o nią, chętnie ofiarowała, wszakże nie długo potem przyszedł na jej impety, to że Barbary Radziwiłowny małżeństwu z Królem Augustem sprzyjał, przeciwko wielu inszym, którzy na niego bili, to dla tego, że gdy Bona Królowa z Polski do Baru wynosić się chciała, nie niedbając, ani na perswazy synów koronnych, ani na prośbę syna swego Augusta Króla, ani na płacz córek swoich, które osierociała, on się temu oparł, i publicznie w senacie sentencją swoją powiedział, żeby ją i poniewolnie w granicach Polskich utrzymać, przytoczywszy do tego taką przypowiestkę: gospodarzowi prawi jednemu, kaczka na kurze jaja nasadzone, kurczęta wylęgła, gdy jednak ustawicznie na stawie się poblížszym beblifa, a o kurczęta nie dbała, gospodarz ją do kołu w ziemię w bitego przywiązał, tak rada nie rada, musiała dzieci swoich pilnować, i do stawu od nich nie uciekać. Jeździł potem do Ołomuńca po Katarzynę córkę Ferdynanda Króla, aby ją temuż Augustowi Królowi za małżonkę sprowadził, którą legacją wielkim sumptem i nakładem odprawił, odprawiwszy jednak tę funkcyą, wszystek ten aparat, na kościołów ozdobę reformować kazał: Obrął go sobie był do tego poselstwa Król August, bo lubo pomierna w nim była nauka, ale wytworny rozsądek, dowcip naturalny, obrót wielki, umiejętność praw koronnych, obyczajów i starożytności, przytem pamięć i wymowa, niepospolite, w nim celowały, ztąd gdy mu mówić było w senacie, wszyscy z pilnością go słuchali. Te z natury przymioty, nie mniej krasily cnoty jego, osobliwie pobożność, sprawiedliwość, wstrzemięźliwość, i łaskawość. Temuż Augustowi pod wojnę Moskiewską znacznej summy pieniężnej dodał, w której też od niego trzymał niektóre dobra królewskie, atoli, go za podżogą tegoż samego Króla, odsądziła od nich Rzeczpospolita. Jaką zaś żarliwością przy wierze katolickiej stawał, z tego poznać, że lubo insze wszystkie dyecezye w Polsce, jadem heretykiem zarażone, od dyssydentów, albo sprofanowane albo wydarte, z żalem swoim widziały, w Płockiej jednak, tylko się jedna owieczka taka znalazła, która do owczarni Chrystusowej nie należała. (Pan to był znaczny, nie w księztwie Mazowieckiem urodzony, ale po żonie swojej, znacznej fortuny w tym kraju nabył.) Pracował siła ten dobry pasterz, żeby go był kościołowi katolickiemu pozyskał; ale gdy ani nauka, ani racye, ani dobroć i affekt biskupi, nie cale na nim wycisnąć nie mogły,

żeby go się zbył z swojej dyecezyi, obawiając się inszych od niego zarazy, dobra jego, lubo daleko drożej, niż ich szacunek wynosił, skupił; i tak go ztamtąd rugował. Wprawdziec na synowców swoich, i inszych do siebie należących, siła spendował z dóbr kościelnych zebranych pieniędzy; atoli i na Boga nieżałował kosztu, bo najprzód w Płocku kościół katedralny, po wielkiej części zrzuciwszy stare mury, w tę, jako podziśdzić widzimy dość kształtną formę, wyniósł, do czego mu się nie mało, cała dyecezya, pobożną chęcią i chojnym składkiem, przyłożyła. Pultuską kollegiatę zasklepił i ozdobił, w Brokowie biskupiem miasteczku kościół wystawił, rezydencye dla biskupów Płockich, po dobrach, albo nowe postawił, albo restaurował; w Krakowie Bursę, którą potem *Philosophorum* nazwano, fundował, dziesięć tysięcy na tych, którzyby się w akademji Krakowskiej w naukach polerować chcieli, wysypawszy; w Pultusku zaś, kollegio Soc. Jesu, niektóre dobra od stołu biskupiego oderwawszy, i na fundacyą przyłączywszy, kościół i kollegium wymurował. Na tych co w niedostatku jakim do niego się uciekali, był miłosiernym. W stroju, jedzeniu, sługach, pomiarkowanym; przy kościelnych prawach gorliwym: dla tego, gdy August Król nad prawo i dawne zwyczaje, chciał zakownikom w Czerwieńsku opata wtrącić, Noskowski uprzedził te zamachy, i przed zamierzonym od Króla czasem, elekeyą złożył, Stanisława Fałęckiego, professa tegoż zakonu, na opactwo wyniósł, gdy od Króla deputowani domagali się nowej elekeyi, pokazał, i tak zbil z konkurencyi inszego, nie się nie oglądając na urazę ztąd do siebie królewską. Tak rządząc tą dyecezyą przez lat dwadzieścia i dwa, i o wyższe infuly nie zabiegając, lubo za rozsądkiem wszystkich, był ich bez wątpienia godzien, z rąk jednego z naszych sakramenta święte przyjąwszy, w roku 1567. przeniósł się na wieczność, wieku swego 75. w Pultusku pogrzebiony z pogrzebową magnificencyą wielką, lubo jej zakazał, z niemniejszym wszystkich żalem. *Łubieński in Vitis Episc. Płocen. Jędrzej Święciecki pisarz ziemski Nurski w życiu jego, in 4to, do druku podanem w Warszawie 1637. w którym go tak opisał. Fuit Noscovijs Sacerdos probus, Pontifex gravis, statura satis procera, paululum incurvus, capite mediocri et calvo, fronte et supercilio gravi, sed ore satis benigno, naso adunco, toto denique habitu decorus. W roku 1699. umarł młodzian w Toruniu, Czarliński, rodem Prusak, tamże pogrzebiony, po śmierci swojej pokazał się w kilka dni spowiednikowi swemu zakonu naszego, prosząc go o rątnek duszy swojej, na co zadumiały kapłan rzecze mu: Mile*

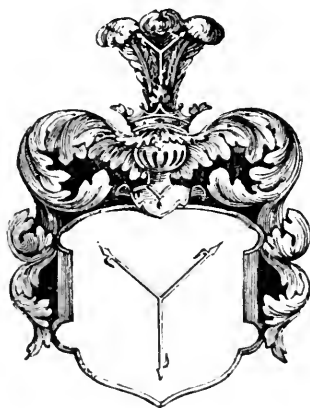
dziecię, wiem dobrze sumienie twoje, jak było świątobliwe, a do tego dajmy to, żeś miał jakie lżejsze ułomności na duszy swojej, ale się też tak wiele mszy odprawilo na pogrzebie twoim, za cóż tedy ty jeszcze mię o suffragium prosisz? odpowie młodzian: wszystkie bo prawi msze, na pogrzebie miane, Bóg aplikował nie mnie, ale waszego kollegium Pułtuskiego fundatorowi Noskowskiemu; niewiedział ten ksiądz, kto nas w Pułtusku fundował, i dopiero jak się nazajutrz pytając dowiedział, że Noskowski, to swoje widzenie rozgłosił, i za młodziana owego o więcej mszy postarał się. Wojciech, drugi syn Mikołaja, brat Jędrzeja, któremu części swojej na Trąbkach ustąpił. Piotr trzeci brat, wojski Ciechanowski, którego synowie, Floryan i Jędrzej. Z tych Floryan starosta Ciechanowski, pod Obertynem z hetmanem Tarnowskim Tatarów zwycięzko gromił, z Katarzyny, Spytka Tarnowskiego wojewody Sandomierskiego, córki, spłodził Adryana i Pawła. Adryana męża rycerskiego w ekspedycjach Moskiewskich, z Zofji Włostowskiej, syn został Adam, najprzód chorąży Gostyński, w którego dobrach, Pieczyńska nazwanych, skład soli nazaczyła *Konstytucya* 1623. fol. 12. w roku 1633. już podkomorzy Gostyński, *Constitut.* fol. 8. umarł kasztelanem Gostyńskim, spłodziwszy córkę Annę, Stanisława Ciolka starosty Radomskiego małżonkę, i synów dwóch, według *Baran.* Jana i Franciszka. Paweł brat Floryana, najprzód chorąży Płocki, poseł na sejm 1627. *Const.* fol. 8. potem starosta Łomżyński 1633. *Constitut.* fol. 8. z Tarłowny z Laszek Teofili (miał tenże zda mi się drugą żonę Barbarę Rosobudzką wojewodzankę Mazowiecką) miał dwóch synów, Stanisława dworzanina królewskiego, żona jego Kretkowska wojewodzanka Brzeska Rujawska, i Pawła, i córki, Zofią Janowi Trzecińskiemu podkomorzemu Sochaczewskiemu, Teofilę Podlodowskiemu z Przytyka, zaślubione. Jędrzej, brat Floryana starosty Ciechanowskiego, starosta Rożański, Makowski, i Stanisławowski, tego uczynność ku ojczyźnie, sławi list Stefana Króla, kiedy summy, których na potrzebę Rzeczypospolitej pożyczyl był niegdy Jędrzej biskup Płocki, na siebie złane, darował; wspomina i *Konstytucya* 1590. że w pięćkroćstotysięcy, w ziemi Makowskiej dobra trzymał. *Constitut.* fol. 582. Miał za sobą Annę z Szczekarzewie Tarłownę chorążankę Sandomierską, która mu powiła czterech synów; Jana, Stanisława, Adama i Jędrzeja, ale trzech z tych młodo pomarli, jeden tylko potomstwo zostawił. Adam podkomorzy Lubelski, starosta Makowski szpital na ubogich w starostwie Makowskim fundował, summę na Trąbkach dobrach swoich dziedzicznych, do niego zapisawszy, ołtarz w kościele

Makowskim Ś. Jackowi wystawił, z pewnym corocznym dochodem. W Krakowie także i w Częstochowie, misze pewnych dni fundował za umarłych; wspominają go *Konstytucye* 1620. komissarzem do granie między województwy Podlaskiem i Brześciańskim. *Constit. fol. 12.* Złączył się był dożywotnie z Zofią Firlejową podskarbianką wielką koronną, z której cztery córki, Zofia Gniewoszowa chorążyna Lubelska, Anna, Alexandra Kopecia małżonka, trzecia w zakonie Ś. Brygitty, czwarta Barbara. Synów zaś dwóch, to jest Jan Karol starosta Dobrzyński, jeździł z drugimi po Cecylią Renatę Królową Polską, zszedł z tego świata koło roku 1656. miał za sobą Katarzynę Gorajską herbu Koreczak, z której syn Adam młodo bardzo umarł, córka się została, bodaj nie Anna Mikołaja Firleja starosty Lubelskiego małżonka. Adam Kazimierz starosta Dobrzyński, brat Jana, pojął był Joannę Krasieńską wojewodzankę Płocką, ale dzieci z niej pomarły: i on sam wkrótce zszedł z tego świata, w Łęczynie pogrzebiony w r. 1657. N. była za Jakóblem Kosobudzkim chorążym Płockim 1578. N. starosta Chęciński, złączył się był dożywotnie z Barbarą Krasieńską kasztelanką Płocką. Marcin z Anną Konstancyą Opacką wojewodzanką Derpską.

Noskowski herbu Rawicz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tych był Jędrzej Noskowski opat Tyński.

Noskowski herbu Zareba, w Wielkiej-Polszcze. Z tych jeden w Halickiej ziemi osiadł. Maciej Noskowski burgrabia Kaliski. *Acta Terrestr. Calissien.* 1513.

NOWICKI

HERB.

Powinny być trzy osęki, tak, że jeden z nich prosto na dół obrócony, drugie dwa, jeden w prawą tarczy, drugi w lewą, hakami obrócone, drzewcami jednak wszystkie się z sobą schodzą we środku tarczy, w polu błękitnem, na helmie trzy

pióra strusie, na nich także trzy osęki jak na tarczy. Tak go opisał *Okolski tom. 2. fol. 348.* W Litwie na wojnie ten herb według niego nabyty: Gdy albowiem nad rzeką jakąś obóz założony, do tej trwogi od nieprzyjaciela przyszedł, że uchodząc drapieży jego, w rzekę co żywo ryszunki i sprzęty wojenne rzucono, ten, który hakami dobywania tych rzeczy, sposób wynalazł, takim herbem był nadany. Nowiccy tedy w województwie Wileńskim, tym się klejnotem pieczętują, luboć według *Kojalów. in MS.* (co na nagrobku jednego z nich widział,) powinny być trzy gwiazdy między osękami. W Lidzkiej ziemi dobra Kurejszowczyzna od lat trzechset trzymali. Z tych Bogdan Nowicki czarnym nazwany, doświadczony żołnierz, częste w wojsku komendy miewał, Hieronim sekretarz Zygmunta Augusta. Prokop za Zygmuntem III. przeciwko Maksymilianowi stawając, wielu z nieprzyjaciół żywcem do hetmana Zamojskiego przyprowadzał, rotmistrz sławny, wziął w zasługach Rozlucz wieś pod Samborem, syn jego z Cieszkowskiej Wojciech, w ślady ojcowskie wstępując, wojskowo długo traktował, aż z Szujszczewską, podobno z Szujską, wszedłszy w kontrakty małżeńskie, spłodził syna Mikołaja, ten z Eufrozyną Horodyjską żył bezpotomnie. Michał Siela Nowicki ziemianin województwa Rijowskiego, sędzia grodzki Rijowski, zostawił potomstwo. Zacharyasz do wieku swego ośmdziesiątego żołnierz z Chodkiewiczem Karolem, osiadł na Zmudzi, a pojawiając córkę Bazylego Kałuszkowskiego, miał z niej sukcesorów. Piotr Nowicki stryjeczny Prokopa, sędzia grodzki Lidzki, synowie jego, Krzysztof który zginął pod Chocimem, i Jędrzej mąż rycerski, którego syn Mikołaj. Teodor cześnik Lidzki, porucznik chorągwi Rozaekiej Chaleckiego strażnika Litewskiego, miał za sobą w pierwszym małżeństwie Tyszkiewiczównę, w drugim Olshewską, z których miał kilku synów. Tomasz cześnik Lidzki, Kazimierz podczaszy Reczycki 1674. Jan i Paweł w Trockiem 1632. Justyna zakonnica Ś. Brygitty w Łucku 1702. Michał skarbnik Miński, którego syn Jan Antoni skarbnik Chelmski i sędzia kapturowy 1733. żona jego Wereszczakówna. Eustachi, i Władysław 1700.

W r. 1778. Karol Nowicki regent grodzki Buski. — Józef regent graniczny Wilkomierski. — W r. 1788. Stanisław cześnik Chelmski. — Felix łowczy. — *Krasicki.*

Nowicki herbu Poraj, w ziemi Sanockiej. O tych ani Paproeki, ani Okolski nie pisał. Piotr Nowicki 1692. Jerzy miał za sobą Helenę, Daniela Kleczkowskiego córkę.

Nowiewski herbu Jastrzębiec, w Ruskiem województwie.

NOWINA

HERB.

Ma być ucho od kotła białe w polu błękitnem, obiema końcami do góry obrócone, we środku niego miecz otłuczony, rękojeścią prosto do góry, końcem na dół, w helmie nad koroną noga zbrojna z ostrogą, kolaniem niby klęcząca w koronie, piętą w lewą tarczy skierowana: tak go opisują *Paprocki w Gniazdzie Cnoty fol. 303. i 1176. O herb. f. 237. Okol. tom. 2. fol. 281. Bielski fol. 111. Klejnoty fol. 69.*

O początkach tego herbu, jedni twierdzą i pospoliciej, jako *Bielski, Sulikowski lib. 2. Epigram. Tricesii, i sam Tricesius, i inni*, że ten herb nadany za Bolesława Krzywoustą, czy to w owej sławnej na psiem polu okazji, czy w ostatniej z Rusią pod Haliczem batalji, gdy przodek herbu tego, *dum Patrem qui finxit aenea vasa, suum proferret*, konia poddał Królowi, gdy go pod Królem zabito, a że sam już pieszy wręcz się zcinał mężnie z nieprzyjacielem, i tam mu nogę ucięto, dla tego w ten kształt herb jego ułożono, i konkluduje tak *Sulikowski: Cum quo, dum rediens, victores narro Polonos, Stemma fuit dictum Laeta Nowina meum.* I lubo *Paprocki w Gniazdzie cnoty*, na czas panowania Bolesława Krzywoustą, początki tego herbu zwałił, przecież w późniejszej o herbach od siebie wydanej księdze, zbija to, i powiada, że ten klejnot daleko dawniejszy od czasów Krzywoustego, a to z tej racyi, że już przed tym Królem, to jest koło roku 1071. kwitnęła Bogna albo Benigna z tego domu, matka Ś. Stanisława biskupa i męczennika; tylko że historycy o tej Bognie piszą, że była herbu Złotogoleńczyk, a nie herbu Nowina, to jest, w Złotogolenczyku na tarczy samo tylko kolano kładą, takim kształtem jak na helmie w herbie Nowina, a na helmie trzy pióra strusie; chyba że *Paprocki*, jednymże być rozumie te obadwa herby, jakoż wielkie jest podobieństwo, że albo ten od tego, albo ten od tamtego poszedł, a tylko odmiana z czasem nastąpiła, z kąd i podziś dzień niektórzy, herb swój Nowina, Złotogoleńczykiem zo-

wią. Złotogoleńczyk znać dawniejszy w Polsce, a znać ztąd nabyty, że gdy w przegranej okazyi i hetman i jego rotmistrz dostał się w niewolę, i jednemiż kajdanami spętani obadwa, do więzienia wtrąceni byli, rotmistrz z miłości ku ojczyźnie, wiedząc jak jej siła zależało na walecznym i rozsądnym hetmanie, nogę sobie uciął, przez co na wolność hetman wyszedł. Gdy się o tym Król, u którego był ów rotmistrz w więzieniu, dowiedział, szacując sobie jego cnotę, nie tylko że go należyście wyleczywszy, wolnością darował, ale też złotą mu goleń w nagrodę oddał, i w herbie nosić ją pozwolił, luboć już według naszych pisarzów, familiantów tego herbu nie masz. *Sarnicki fol. 246.* zowie go Wojnia. Do tego herbu należał Swentosław kasztelan Krakowski, który za panowania Leszka Białego, którego ten monarcha wyprawił był do rycerstwa Polskiego, oświadczając się, że gotów przyjąć ofiarowane sobie od nich rządy Państwa, byle go nie obligowali, do oddalenia od siebie Goworka wojewody Sandomierskiego, życzliwego sobie. Tenże Swentosław Kazimierza Sprawiedliwego konsyliarz wieś Chyczą klasztorowi Miechowskiemu wieczną darowizną zapisał, jako świadczy *Nakielski in Miechov. fol. 20.* gdzie z starodawnych w tymże kościele nagrobków, herb jego Nowina wyraził, przydaje tamże, że był pokrewny matki Ś. Stanisława biskupa i męczennika, ztąd wnoszę że i ona do tegoż herbu należała. Bernard zakonu koczodziejskiego, kandydat na biskupstwo Płockie, w r. 1359. wszakże się na niem nie utrzymał. O czem *Lubiens. in Vitis Episc. Ploc. Ruszel w Tryumfie fol. 20.*

Herbowni.

<i>Borkowski,</i>	<i>Kosła,</i>	<i>Niewieski,</i>
<i>Boruta,</i>	<i>Kowalewski,</i>	<i>Ochocki,</i>
<i>Bojnar,</i>	<i>Koznicki,</i>	<i>Orlik,</i>
<i>Brzoska,</i>	<i>Krasuski,</i>	<i>Pachołowiecki,</i>
<i>Chrzanowski,</i>	<i>Krowicki,</i>	<i>Padniewski,</i>
<i>Czerny,</i>	<i>Krysztoporski,</i>	<i>Pasiński,</i>
<i>Frykacz,</i>	<i>Kwiatkowski,</i>	<i>Pilchowski,</i>
<i>Giszkowski,</i>	<i>Lisowski,</i>	<i>Pilat,</i>
<i>Gliński,</i>	<i>Łaganowski,</i>	<i>Pitowski,</i>
<i>Goczałkowski,</i>	<i>Łękawski,</i>	<i>Podleski,</i>
<i>Gosniewski,</i>	<i>Łuczycki,</i>	<i>Popowski,</i>
<i>Hulewicz,</i>	<i>Maszewski,</i>	<i>Prądzewski,</i>
<i>Jankowski,</i>	<i>Mielżyński,</i>	<i>Przanowski,</i>
<i>Kędzierzawski,</i>	<i>Minocki,</i>	<i>Przerębski,</i>
<i>Konarzewski,</i>	<i>Młoszewski,</i>	<i>Przysiecki,</i>
<i>Konopka,</i>	<i>Narębski,</i>	<i>Rożnowski,</i>

<i>Ryszkowski,</i>	<i>Sroczycki,</i>	<i>Wojutyński,</i>
<i>Sawicki,</i>	<i>Szeligowski,</i>	<i>Wolski,</i>
<i>Sępiński,</i>	<i>Szlachciński,</i>	<i>Wydzierzewski,</i>
<i>Sładkowski,</i>	<i>Szwarc,</i>	<i>Żarczycki,</i>
<i>Skocki,</i>	<i>Uiejski,</i>	<i>Żeromski,</i>
<i>Sokolnicki,</i>	<i>Witkowski,</i>	<i>Złotnicki.</i>

Malachowski i inni następujące familie jako tego herbu używające, podają:

Legawski, — Orlicki, — Pielat, — Sepowicz, — Wilkowski.

Nowiszewski, w ziemi Mielnickiej. Wojciech Nowiszewski 1674. Zofia zakonnica u wszystkich ŚŚ. we Lwowie.

Nowodworski herbu Nałęcz. Jedną ich z Leżeńskiemu dzielnicą, ale od dóbr Nowodwora Nowodworskimi nazwani; zdawna w Mazowieckiem księstwie kwitnęli. Z tych Dobrogost syn Tomisława, którego zwano Wydrzyoko, dla czerwoności oczu jego, *Decretorum Doctor*, kantor Gnieźnieński, dziekan Krakowski, kanonik Poznański, po śmierci Jana Suchywilka, zgodnie do arcybiskupiej w Gnieźnie infuły obrany. Siemowita księcia Mazowieckiego, który przed jego elekcyą obległ był miasto Łowicz, tak gruntowną perswazyą uspokoił, że od miasta z ludem swym odstąpił, i pokój kościołowi przywrócił. Ta uczynność Dobrogosta, zrzuciła go z tej godności: Ludwik albowiem Król Węgierski i Polski, za podżogą Domarata generała Wielkopolskiego, wyperswadował sobie, że przy tej z Siemowitem kompanacyi, Dobrogost tak się z nim skombinował; żeby go na tron Polski, po zejściu Ludwika bezdzietnego, forytował, nie tylko posłów jego, za nim wstawiających się o tę infułę, nie przyjął, ale też jadącego do Rzymu, z Mikołajem na biskupstwo Poznańskie obranym, w Tarwisium przytrzymać kazał: tym czasem za Bodzentą wstawiał się u Papieża usilnie, domagając się, żeby mu prymacyalna w Polsce funkcyja konferowana być mogła; co się też stało. Widząc jednak potem Ludwik męża tego i wierność ku sobie, i godne biskupstwa przymioty, do Poznańskiej go katedry Urbanowi Papieżowi zalecił; w Neapolu tedy konsekrowany, dziesięć lat tą dycezyą rządził, pod który czas wysłany od Króla Jagiella do Rzymu, od censur uwolnienie otrzymał, które Papież Bonifacy włożył był, za Kropidłem, Polskę na ten czas mieszającym, nieuskromioną swoją ambicyą do najpierwszych infuł: a jako chce *Paprocki*, konsens wyjednał u Papieża do nowej fundacyi biskupstwa Wileńskiego i Mednickiego albo Zmudzkiego w księstwie Litewkiem. Tam od Papieża arcybiskupem Gnieźnieńskim ogłoszony, gdy się do ojczyzny powrócił, z wielką od wszystkich radością był przy-

jęty. Klasztorowi Łędzkiemu zakonu Cystercyeńskiego przyczytał fundacyi, dziesięciny na Makownicy do niego przyłączywszy. W r. 1401. drugą żonę Władysława Jagiełła Annę, hrabi Cilji córkę, i zaślubił i koronował, a w następującym roku z światem się pożegnał. *Damal. in Archiep. Gnesn.*

Dobrogost z Nowogodworu kasztelan Warszawski w r. 1436. podpisał pokój Brzeski, u *Łask. w statut. fol. 140.* i 1458. *Statut. Masov. fol. 122.* miał za sobą Annę Noskowską chorążankę Zakroczymską. Jan Podkomorzy Nurski, deputat z Podolskiego na trybunał koronny r. 1616. Grzegorz sędzia ziemski Tucholski, syn jego, Jerzy Wojciech mąż waleczny. Brat Grzegorza Bartłomiej kawaler Maltański, Harcerzów królewskich kapitan. Ten w młodym wieku na Podolu, w Siedmiogrodzkiej ziemi, w Moskwie, pierwsze odwagi swojej założył fundamenta. Ztąd do Francyi się udał, gdzie w dobywaniu Pontesinu, w oczach Henryka III. kulą był raniony, Konflucyeni aż do ostatniego głodu bronił, do podzwawienia wszystkich; a pod Henrykiem IV. szyki katolickie przeciwko heretykom pod Ambianum prowadząc, wielkie łupy z tego nieprzyjaciela odniósł: tak chwalebnie siedmnaście lat we Francyi strawiwszy, do Melity zajechał, gdzie kawalerem Ś. Jana Chrzciciela zostawszy, ośm lat w ustawicznych na ten czas opalach wojennych przebył. Egipskie morze i Afrykę zwiedziwszy, pod Lepantem znaczne męztwa swego znaki pokazał, bramę zamkową wysadziwszy, a pod Mahometową fortecą ciężko raniony, gdy się do swoich wrócił, od mistrza kawalerów, z odwagi pochwalony, w osobliwszej był acceptacyi i stymie u wszystkich. Powróciwszy do ojczyzny, nie tylko funkcyą mądrego hetmana, ale i dobrego żołnierza wypełnił. Gdy towarzystwo jego, od strachu wojennego, od niego pierzechało, on nieustraszony dostawał. Świadkiem tego expugnacya Smoleńska, gdzie bramę ognistemi taranami stłukłszy, już był w nią wpadł z trzechset ludźmi, i pewnieby był w ten czas Smoleńska dostał, gdyby był na czas sukkurs przyszedł naznaczony; tym czasem gdy ten opoźnił, Moskwa zewsząd się sciągnawszy, Nowodworskiego heroicznie się opierającego, wyparowała, wkrótce jednak na trzydzieści łokci mur minami wysadziwszy, drogę wojsku naszemu do miasta utorował, którą wpadłszy, Smoleńsk odebrali. Pod Mozajkiem bitwę z Moskwą zwiódłszy, w rękę prawą z samopału Moskiewskiego postrzelony, i drugi raz także w Moskwie, nie się tem nie ztrwożył, i owszem z ochotą krew swoją niósł za dobro tej ojczyzny. W nagrodę krwawych zasług, Król Zygmunt III. w Wilnie łańcuch na niego złoty włożył, miecz mu staroświecki, ale oso-

bliwszy oddał, niektóre dobra puścił, komendantorem Poznania ogłosił. I lubo sam mało co się uczył, przecież na ludzi uczonych był laskaw, ośm tysięcy akademji Krakowskiej wyliczył, żeby ich na wyderkał lokowano, na edukacją trzech studentów szlacheckich z Tucholskiego powiatu, i jednego rodem z miasta Tucholi, i na trzech profesorów, grammatyki, poetyki, i dyalektyki. Drugą fundacją uczynił na drukarnią przy tejże akademji, i z obligacją, żeby zawsze prowadowała Bakalarza do Tucholskiej fary, i na to wysypał siedm tysięcy. Konwent Dominikański w Warszawie, siła jego szcudroblowości powinien; przeniósł się na pokój wieczny 1623. Pan nabożny, do każdej potyczki idąc, pieśń Bogarodzica Dziewica, śpiewać kazał, leży w Warszawie u Ś. Jana, na którego pogrzebie miał mowę Sobieski Jakób, ojciec Jana III. *Starow. in Bellat. f. 232. Birkow. Kazan. Obozowe.*

Adam, najprzód biskup Kamieniecki, opat Przemęcki, dalej Przemyski, nakoniec Poznański, gorliwy obrońca kościelnej wolności, osobliwszego ku matce Boskiej affektu, fundowawszy zakonowi naszemu z dóbr własnych w Łomży kollegium, zostawiwszy piękne cnót nietylko pasterskich, ale i senatorskich, przykłady, wszystkie dyecezye które rządził, szcudroblnością swoją udarowawszy, szczególniej jednak w Poznańskiej, gdzie przy kaplicy, w której po śmierci pogrzebiony leży, fundował Mansyonarzów, poszedł po zapłatę prac swoich w roku 1634. wieku swego 62. *Starowol. in Monum.* Jan Nowodworski kasztelan Raciążki 1640. Mikołaj w Sandomierskiem 1648. Piotr, Michał, Hieronim, Zacharyasz, Kazimierz, w Mińskiem. N. miał za sobą Biejkowską. Wojeiech łowczy Rożański 1674. Maryanna, Jana Kobylnickiego małżonka. Felicyan w zakonie naszym temi czasy.

W r. 1778. Adam Nowodworski podstoli Rożański. — *Krasicki.*

Nowomiejski herbu Jastrzębiec, w Wielkiej-Polszcze. Są podobno tamże i Doliwezykowie Nowomiejscy, ale pewności nie mam. N. Nowomiejska była za Piotrem Karczewskim.

Nowomiejski herbu Prus 2do, w ziemi Przemyskiej. N. Nowomiejska tego herbu była za Alexym z Siecina Krasickim wojskim Premyskim. *Papr. fol. 516.* Druga za Boratyńskim starostą Rohatyńskim herbu Korczak, *Papr. f. 539.* przecież na miejscu, tak on jako i *Okolski* o nich milczą. Nie wiem czy się nie z tego miasta pisali, co jest pod Przemysłem.

Nowomiejski herbu Rawicz, w województwie Rawskiem. Dom starożytny, od Grota idąc, jednę z Słupeckimi dzielnicę. Z tych Jan Grot z Nowego Miasta, wojewoda Rawski 1479. Jan drugi kasztelan Rawski 1516. Jan suffragan

Kujawski 1589. *Acta Synod. Vladisl.* Floryan, synowie jego; Jan Poborca w Rawskim 1596. *Constit. fol.* 682. Hieronim z sejmu 1591. deputowany do dystrybucji pieniężnej, na ludzi żołnierskich. Floryan 1602. Poborca w Rawskim. Hieronim stolnik Sochaczewski r. 1674. posłował kilka razy na walne sejmy, Filip, Jan, Stanisław, Jędrzej, Samuel, Floryan cześnik Rawski w tymże roku, Balcer w ziemi Rożańskiej. Adryan kanonik Łucki 1697. Zofia Nowomiejska Grzegorza Dunina kasztelana Żarnowskiego, N. Bużeńkiego, małżonki. Adam sędzia ziemski i grodzki Rawski, vice-instygator koronny, miał za sobą Jarzyniankę kasztelanekę Sochaczewską, z której syn Marcin z Gniewoszową żył *sterilis*. N. miał za sobą Pikarską sędziankę ziemską Rawską. N. była za Janem Pikarskim sędzią ziemskim Rawskim.

Nowomski. Alexander Nowomski opat Trocki, zakonu Ś. Benedykta, umarł 1654. *Szczygiel. in Abbat. Troc.*

Nowosielecki herbu Nałęcz, w Wołyńskim województwie, z tą jednak różnicą, że nad Nałęczem białym tylko założonym, kładą pół strzały ostrzem do góry prosto, a w hełmie pięć piór strusich, tak go opisują, *Paproc. w Gniazdzie* 1133. *O herb. fol.* 679. *Okol. tom. 2. fol.* 297. *Klejnoty fol.* 96. Kasper Nowosielecki 1648. Anna zakonnica Ś. Benedykta we Lwowie u Wszystkich ŚŚ. 1723. N. Walentego Brzeskiego herbu Prawdzie małżonka.

Nowosielski kniaź, tak rozumiem że tegoż herbu, co i książęta Ruskie, ile że od dawnych Jedynowładzców Ruskich, krew swoją i procedencją wzięli: patrz Pruńskie książęcia.

Nowosielski herbu Sas. Jędrzej lat 37. na galerach robiąc, cudownie z niewoli wyszedł, za pomocą Najśw. Matki 1645. *Nieszporok. fol.* 90. Zofia była za Janem Tysszkowskim. N. miał za sobą Czajkowską, która po jego zejściu poszła za Krynickiego. *Acta Castren. Żydaczow.* 1655.

Nowosielski herbu Ślepowron, w Podlaskiem województwie. Stanisław Pierzechała Nowosielski r. 1632. Stefan pisarz ziemski Mielnicki, Mikołaj, Jakób, Jan stolnik Podlaski, posłował na konwokacyą 1696. Jan starosta Łukowski 1710. wszedł w kontrakty małżeńskie z Anną Domaszewską, wdową po Kielezewskim podsędkiem ziemskim Lubelskim, z której córka Antonia, najprzód żyła z Cieszkowskim Wiktorynem sędzią ziemskim, a potem kasztelanem Liwskim, *2do voto* z Rudzińskim kasztelanem Czerskim, i syn Franciszek starosta Łukowski, poseł na konwokacyą 1733. ten miał za sobą Zofią Gozdzką starościankę Stężycką. N. kasztelan Nowogrodzki 1725. żona jego Lettawowna strażnikowna Litew-

ska. Jakób podstoli Bielski, pojął Krystynę Hadziewiczównę, wdowę po Butlerze.

Nowosielski *Mokosiej herbu Wukry.*

Nowoszycki, w Krakowskiem województwie, Zacharyasz Nowoszycki biskup Nikopolski, suffragan Lwowski 1640. u *Starow. in Monum. f.* 523. Józef w ziemi Zatorskiej 1705.

Nowoszycecy używają herbu *Nowina*: *Niesiecki* przy opisie tej familji opuścił Wojciecha i Teodora Nowoszyckich, którzy pod rokiem 1697. podpisali elekyą Augusta II., piérwszy województwa Ruskiego z ziemi Lwowskiej i Przemyskiej, a drugi z ziemi Halickiej; jak się okazuje w piątym *Volumen Legum* na kartach 913. i 918. — jako też równie i Samuela Nowoszyckiego majora w wojsku Litewskim o którym świadczy list czyli giejt Augusta II. roku 1699. dnia 15. Grudnia temuż wydany, r. 1832. dnia 29. Stycznia w aktach powiatowych Krzemienieckich oblatowany i w oryginale do Wołyńskiego szlacheckiego deputackiego zgromadzenia wraz z innemi dowodami przedstawiony. — Samuel, z Konstancją z *Domarackich* miał syna Jacka Jakóba dwuimiennego o czem przekonywa dokument przez tegoż r. 1737. *feria tertia post Dominicam judica quadragesimalem proxima* w grodzie Kamienieckim z odebrania summ na osobę Wacława Rzewuskiego wojewody Podolskiego przyznany. Jacek Jakób, był towarzyszem chorągwi panczernej, później generałem województwa Brzeskiego i ożenił się z Reginą z *Nowomiejskich*, o czem przeświadcza, przedślubna intercyza r. 1713. d. 18. Lutego w Szymkowcach datowana i roku 1717. d. 5. Maja w grodzie Krzemienieckim zapisana, oraz przywilej Augusta II. króla Polskiego roku 1729. dnia 4. Czerwca wydany, a roku 1832. dnia 29. Stycznia w aktach powiatowych Krzemienieckich zapisany: oba te dokumenta w oryginalach przedstawione do pomienionego wyżej szlacheckiego zgromadzenia. Jacek Jakób Nowoszycki z Reginą z *Nowomiejskich* spłodził czterech synów, Adama, Raspra, Melchiora, i Baltazara; o czem przekonywa wyżej wzmiankowany dokument pod rokiem 1737. w aktach Kamienieckich przez tegoż zeznany. Z tych liczby Rasper, i Baltazar bezdzietnie pomierali. — Adam zaś z Ratarzyną z *Jastrzębskich* spłodził syna Wincentego, który był chorążym kawaleryi narodowej brygady drugiej Ukraińskiej, jak świadczy patent od naczelnika najwyższego siły zbrojnej narodowej Tadeusza Kościuszki roku 1794. dnia 24. Czerwca w obozie pod Przybyszowem wydany, a r. 1831. dnia 29. Września w aktach powiatowych Zasławskich oblatowany, i w oryginale do pomienionego zgromadzenia szlacheckiego przedstawiony. Ten Wincenty syn Adama z Magdaleną z *Bobrowskich* spłodził sześciu żyjących teraz synów: 1o. Antoniego Filipa Neryusza; 2o. Samuela Kajetana adwokata sądu powiatowego Krzemienieckiego; 3o. Wincentego adwokata sądu powiatowego Zasławskiego, 4o. Jana Juliana, 5o. Izzydora Alexandra, i 6o. Michała Mikołaja; z tych Antoni Filip Neryusz, z Józefą z *Dzierzkowskich* spłodził syna Witolda Władysława Daniela, trzejimiennego. — Druga zaś linia poszła od Melchiora syna Jacka Jakóba, ten z Jadwigą z *Wyryckich* spłodził pięciu synów; Wojciecha podczaszego Przemyskiego,

Macieja deputata Wołyńskiego szlacheckiego zgromadzenia, Michała, Józefa, i Antoniego regenta sądu powiatowego Zasławskiego: Ci pierwsi poumierali bezdzietnie, jeden tylko Antoni z Elżbietą z *Zasławskich* spłodził trzech żyjących teraz synów Michała Wincentego dwójmiennego, Stanisława Kostkę i Adama. — Ta cała familia przyjęta i zapisana została do rodosłownej księgi Wołyńskiej gubernji dla starożytniej szlachty ustanowionej części szóstej, o czem przekonywają dekreta Wołyńskiego szlacheckiego deputackiego zgromadzenia pierwszy roku 1802. dnia 17. Listopada pod N. 380. i drugi roku 1832. dnia 1. Rwiertnia pod N. 115. zapadłe; na fundamentcie których ta genealogia jest ułożona. — *Z dokumentów familijnych.*

Nowowiejski herbu Jastrzębiec, w Kaliskiem województwie. Nasi pisarze kładą Nowowiejskich herbu Jastrzębiec w Wielkiej-Polszcze de Nowa wieś, ja o Nowowiejskich wiem że są tego herbu. Z tych Maciej Nowowiejski, żona jego Katarzyna Trąpczyńska herbu Topor, syn jego Władysław 1701. N. miał za sobą Dorotę Białochowską. *MS. de Famil. Pruss.* Jędrzej w Chełmińskiem 1632. Alexander kanonik Kamieniecki, proboszcz Sieradzki, kanonik i officyal Kaliski 1690. Maciej poborca w Poznańskiem 1631. Jędrzej Nowowiejski urodzony z Węgierskiej, miał za sobą *1mo voto* Mniszewską, z tej był syn, ale młodo umarł. *2do voto*, pojął Zakrzewską, z tej synowie: Jan w zakonie naszym, Józef który żyje z Lipską, wdową po Mieleckim, siostrą kardynała i biskupa Krakowskiego, trzeci Maciej deputat na trybunał koronny za laski Czapskiego wojewody Chełmińskiego. Jadwiga Nowowiejska była za Janem Działowskim stolnikiem Wieluńskim.

Nowowiejski herbu Półkozic, w Płockiem województwie. Jan i Mikołaj Nowowiejscy w ziemi Wyszogrodzkiej 1674.

Nowowiejski herbu Pomian, w księztwie Mazowieckiem, w powiecie Wyszogrodzkim, drudzy po inszych województwach. *MS. P. Kojal.* Jadwiga Nowowiejska, Mikołaja, Barbara, Jana Kobylnickich małżonki, Władysław pod Chocimem z Janem Sobieskim Turków mężnie bijąc, poległ. Rafał w zakonie naszym temi czasy.

W r. 1778. Tomasz Nowowiejski łowczy Wyszogrodzki. — *Krasicki.*

Nozowski herbu Rawicz, w Rożańskiej ziemi.

Nurzyński. Grzegorz Nurzyński kanonik Łucki, a potem zakonnik Societ. Jesu, umarł w Łucku 1628. wielce świątobliwy kapłan. N. miał za sobą Głogowską. Jan pisarz skarbu koronnego, zszedł z tego świata 1615.

CS
874
N6
t.6

Niesiecki, Kasper
Herbarz polski

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

